فەرهەنگی دوانەی
ئۆكسفۆرد

ئینگلیزی - كوردی
كوردی- ئینگلیزی

سەلام ناوخۆش

پێداچوونەوەی
محمد هەریری
زانكۆی وێست مینستەر / بەریتانیا

۲۰

فەرهەنگی

ئۆکسفۆردی نوێ

نووسینی

سەلام ناوخۆش

نەخشەسازی و کاری کۆمپیوتەری

ئامانج عبدالکریم

نەخشەسازی بەرگ

سلێمان شێخۆ ئامانج عبدالکریم

ساڵ و ژمارەی چاپ

٢٠٠٦ - چاپی سێهەم

چاپکردنی

چاپخانەی رۆشنبیری- هەولێر

تیراژ

٢٠٠٠ دانــــە

ژمارەی سپاردن ١٤٨

ساڵی ٢٠٠٦

فەرهەنگی

ئۆکسفۆردی نوێ

فەرهەنگێکی کوردی-ئینگلیزی‌یە

سۆرانی بادینی ئینگلیزی

نووسینی

سەلام ناوخۆش

چاپی سێهەم

کوردستان ٢٠٠٦

ت

ناوەڕۆك

بەناوی خوای گەورە

فەرهەنگنووسی دیاردەیەکی شارستانییە و زۆربەی گەلان فەرهەنگی تایبەت بە زمانی خۆیان هەبووە و هەیە، بوونی فەرهەنگیْ تایبەت بە زمانێکەوە، ئاخاوتنکاران و کەسانی رەسەنی ئەم زمانە لە یەکتر نزیکتر دەکاتەوە، بەدەگمەن هەڵدەکەویْ زمانێکی زیندو هەر تەنها زارێك یاخود شێوە زارێك لەخۆ بگریْ، بەڵکو دیاردەی هەبوونی زار و شێوە زار لە زماندا دیاردەیەکی جیهانی و گشتییە.

زمانێکی وەك عەرەبی چەندەها زار و شێوە زاری هەیە هەروەها زمانی ئینگلیزی، بەلاّن عەرەب و ئینگلیز هەریەکە هەوڵی داوە زمانێکی ستاندەرد بۆ خۆی پەیرەو بکا و هەموو عەرەب و ئینگلیز تا ڕادەیەك لەسەر شێوە زارێك رێك بکەون و زمانی ستاندەردی خۆیان نەك هەر بۆخۆیان بەڵکو بۆ غەیرە خۆیشیان فەراهەم بێنن، هەریەك لەم دوو زمانە کە ئەمڕۆ دوو زمانی جیهانین و فەرهەنگی ستاندەردی تایبەت بەخۆیان هەیە، هەروەها چەندەها فەرهەنگیش لە بواری زمانی slang و colloquial و idiom هەن، ئەم جۆرە زمانانەش هەر لە راژەی زمانی یەککگرتوو دان.

لەناو کوردانیش زۆرێك لە رۆشنبیر و توێژەرانی کورد خەریکی کاری فەرهەنگنووسی بوونە، ئەوەی زانراوە ئەحمەدی خانی یەکەم فەرهەنگی کوردی بەناوی "نوبەهارا بچوکان"ی نووسیوە، هەروەها لەپاشان کەسانی وەك یوسف پاشای خالدی و گیوی موکریانی و موحەمەد خالْ و مەردۆخی و جگەرخوێن و توفیق وەهبی و شەفیق قەزاز و ئیدی.

بەحوکمی ئەوەی کوردستان وڵاتێکی داگیرکراو بووە زمانی کوردی شەش

زاری سەرەکی لەخۆ گرتووە کە ئەویش: کرمانجی خواروو، کرمانجی سەرو، گۆران و لوڕ و لەك و زازایە.

لەناو هەریەك لەم زارانەدا چەندەها شێوەزار هەیە هەریەکەو وشە و پەیڤی تایبەت بەخۆی هەیە، فەرهەنگنووسانی کورد هەریەکێ بەگوێرەی شیانی خۆی هەوڵیداوە وشەکانی زارەکەی یاخود زیاتر لە زارێکی کوردی لە فەرهەنگێکدا کۆ بکاتەوە بەڵکو ئەم کارەی ببێتە هەنگاوێك بۆ ئەوەی هەم ئەم وشانە لە فەوتان لەسەردەمی داگیرکردن رزگاری ببێ هەروەها بۆ ئەوەی رۆشنبیرانی کورد لەسەر بونیادی زمانێکی یەککگرتوودا کۆك بن، بەڵام خەونی ئەو فەرهەنگ نووسانە لەسەر ئاستی کوردستانی گەورەدا نەهاتۆتە دی، چونکە هێشتا سێبەشی کوردستان لە حاڵەتی داگیرکردن دەژی، لەبەشە باشوری کوردستاندا، کە سێ بەش لە پاش سەرهەڵدانی بەهاری ١٩٩١ دەسەڵاتێکی کوردی بەڕێوەی دەبات دەرفەتێك هاتۆتە ئاراوە بیر لە زمانێکی یەککگرتوو بکرێتەوە.

لەوانەیە هەندێك بڵێن زمانێکی یەککگرتوو لە باشور هەیە، بەڵام ئەوەی پێی دەوترێ زمانی یەککگرتوو زیاتر لە شێوە زاری سلێمانی وەرگیراوە و تاڕادەیەك دەسەڵاتی بەسەر شێوازی نووسینی بەشە کرمانجی خوارودا پەیداکردووە.

بەڵاّن نووسەرانی هەرسێ شاری کەرکوك، سلێمانی، هەولێر تەواو دەرکیان بەوە کردووە کە ئەمە دیاردەیەکی زۆر ساخلەم و تەندروست نیە، بۆیە لە کەرکوك و هەولێر (بەتایبەتی هەولێر بەحوکمی ئەوەی دوای راپەڕین بۆتە ناوەندێکی رۆشنبیری و سیاسی) رۆشنبیران پەیڤی تایبەت بە شار و دێهاتەکانی خۆیان بەکاردێنن، هەرچی دەڤەری بادینانە ئەوا هیچ لەم زمانە یەککگرتووە ناگات هەروەها دەڤەری سۆران و گەرمیان و بابانیش زۆر لە پەیڤەکانی دەڤەری بادینان ناگەن!

لە هەشتەکان بۆ ئەوەی دیاردەی سۆرانی (کرمانجی خواروو) بانیتی

(بەشێك لە كرمانجی سەرو) زیاتر لەیەكتر جودا بن، رژێمی عێراق رۆژنامەی (ئاسۆ)ی بەشێوەی سۆرانی و (بزاڤ)ی بەبادینی لە بەغدا دەردەكرد، لەسەردەمی دەسەڵاتی كوردیش (١٩٩١-؟) لە پاش ١٩٩٤-ەوە، دەسەڵاتی كورد بەشی باشوری كردە دوو دەڤەری لەیەك جیا، مانەوەی ئەو حاڵەتە تاكو ٢٠٠٣، پرۆسەی زمانی یەكگرتووی زۆر دواتر ئێخست!!

نووسەری ئەم فەرهەنگە بچووكە لەساڵی ١٩٩٩ لە ژمارە (١٩) رۆژنامەی پەیمان كورتە وتارێكی بەناوی (سۆرمانجی دەستپێكەك بۆ زمانێ كوردیێ هەڤگرتی) بڵاو كردەوە بەشێوەیەكی تیۆری بانگاشەی ئەوەی كرد كە هەوڵبدرێ بە "سورمانجی" سۆرانی-كرمانجی- بدوێین، بنووسین، لەساڵی ٢٠٠٢ یش كە فەرهەنگی ئۆكسفۆردی دەركرد لەزۆر شوێن وشەی بادینی لەگەڵ وشەی سۆرانی لەبەرامبەر پەیڤی ئینگلیزی بەكارهێنا، ئەمساڵیش لەهەوڵێكی تردا فەرهەنگی ئۆكسفۆردی نوێ كە فەرهەنگێكی كوردی-ئینگلیزییە لەبەشە كوردیەكەدا ستونێك زاراوەی سۆرانی لە بەرامبەری بادینی بەكارهێناوە، بەڵام بەراشكاوی دەڵێم ئەو هەوڵانەی من هیچ كاریگەریەكی ئەو تۆی نابێ ئەگەر دەسەڵاتی كوردی بەبریارێكی "كوردانە" كتێبە مەنهەجیەكانی قوتابخانە و دام و دەزگای دەوڵەت بەو دوو زاراوە بڵاو نەكاتەوە؟!!

ئەلف بای کوردی

لە نێو کوردان دا سێ جۆری رێنووس هەن: رینووسی سلاڤی کوردەکانی سۆڤیەتی پێشوو پێی ئەنووسن؛ رێنووسی پیتی لاتینی کوردەکانی باکور و رۆژئاوا و بەشێك لە باشور بەکاری دەهێنن، رێنووسی پیتی عەرەبی کوردەکانی باشور و رۆژهەلاتی کوردستان بەکاری دەهێنن، ئەم سێ جۆر رێنووسە هیچیان لە رەسەندا کوردی نین؛ بەلکو لەسەر رێنووسی پیتی گەلانی دراوسێی کورد دارێژراون، هەریەك لەم رێنووسانەش کەم و کورتی خۆیان هەیە، فەرهەنگە کوردیەکانیش ئەوانەی من دیومن- بەپێی رێنووسی پیتی لاتینی یاخود عەرەبی نوسراون، تۆفیق وەهبی بەهاوبەش لەگەل ئیدمۆندز لەسالی ١٩٦٦ دا فەرهەنگێکی کوردی-ئینگلیزیان بەپێی پیتی لاتینی (یاخود ئینگلیزی) نووسیوە.

بەگوێرەی ئەوان بەلف بای کوردی سی و یەك پیت لەخۆ دەگرێ، لەسالی ١٩٩٢ باران رزگار فەرهەنگێکی کوردی ئینگلیزی، ئینگلیزی کوردی بلاوکردۆتەوە، ئەویش لە لاپەرە (٤-٥) ئەلف بای کوردی بە (٣١) پیت داناوە، هەروەها ئارماندبل فەرهەنگێکی کوردی-ئینگلیزی تورکی فەرەنسی بلاوکردۆتەوە ژمارەی پیتەکانی کوردی بە (٣١) پیت داناوە، ئەمە لە لایەك، لە لایەکی تر ئەو سێ فەرهەنگە ئەلف بای کوردی‌یان بەشێوەی ئەلف بای ئینگلیزی رێزکردووە و ئەو پیتانەی کە لە ئینگلیزی نین لە کوردی دا هەن بەگوێرەی نزیکی پیتەکە لە پیتە هاوسێ‌کەی رێز کردووە بەم شێوەیە:

a b c d e e f g h h̲ I j k (k̲) l m n o p q r r̲ s Ş t (t̲)u v w x x̲ y z

لەم شێوە رێنووسەدا، بزوێن و نەبزوێن تێکەل یەك کراون هەروەها مەرج نیە ئەم هەموو پیتە هەر هەمووی لەبەرایی وشەی کوردی بێن، بۆیە خوێنەر چۆن دەتوانێ لە وشەیەك بۆ نموونە کەبە (I-ر) رێی لاواز- دەست پێ بکات کە لەرەسەندا لە کوردی وشە نیە بە (ر) دەست پێ بکات هەروەها ئەوەی تەواو شەهرەزای ئەلف بای

ئینگلیزی نەبێ ناتوانێ بە ئاسانی ئەو وشەیە بدۆزێتەوە کە گەرەکیەتی، لەسەر ئەلف بای لاتینی زێتر ئارۆین چونکە ئەم فەرهەنگەی ئێمەبەپێی ئەلف بای عەرەبی یە.

لە فەرهەنگی المورد عەرەبی ئینگلیزی، روحی البعلبکی لە لاپەرە (١٧) ئەلف بای عەرەبی بەم شێوەیە ریزکردووە:

ا ب ت ث ج ح خ د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ع غ ف ق ك ل م ن ه و ى.

هەر فەرهەنگێکی کوردی کە بە ئەلف بای عەرەبی نوسرابێ، ئەوا بەپێگری کردن بە ئەدگار و تایبەتیەکانی زمانی کوردی ئەو ئەلف با عەرەبی یەی بۆ خۆی کردۆتە بنەمایەك، بەڵام هەر هەموویان لەسەر ژمارەی پیتەکانی کوردی کۆك نین، موحەمەد خالی راڤەڤانی قورئانی پیرۆز، فەرهەنگێکی سێ بەرگی قەبارە گەورەی نووسیوە، لە جزمی یەکەمی فەرهەنگەکەدا دەنووسێ: "زمانی کوردی (٢٧) پیتی هەیە" و ئەلف با کەشی بەم شێوەیە رێزکردووە:

ا ب پ ج چ ح خ د ر ز ژ س ش ع غ ف ڤ ق ك گ ل م ن و ه ی هەروەها لە ریزکردنی پیتەکانیش هەموو فەرهەنگە کوردیەکان (و) وەپێش (ه) دێخن، رێزدار فاضل نیزامەدین لەلاپەرە (٧)ی چاپی دووەمی "ئەستێرە گەشە"دا پیتەکانی کوردی ئاوا رێز دەکات:

ا ب پ ت ج چ (ح) خ د ر ز ژ س ش (ع) (غ) ف ڤ (ق) ك گ ل م ن و ه ی.

لە پەراوێزی لاپەرە هەشتدا کاك فاضل بەدوور دەزانێ کە هەر چوار پیتی (ح ع غ ق) کوردی بن، بەڵکو هاتونەتە ناو زمانی کوردی، لەو روانگەوە، لە نەزەری کاك فاضل دا کورد (٢٣) پیتی هەیە، ئەو پیتانەش بێجگە لە پیتی (ڤ) لە کرمانجی خوارووردا هەموو لە سەرەتای وشە دێن، بەڵام هەرچی (ڤ) ئەوا زیاتر لە وشەکانی کرمانجی سەرودا لە سەرەتای وشە دێت.

مامۆستا هەژار موکریانی لە نووسینی فەرهەنگی هەنبانە بۆرینەدا سودی وەك سەرچاوەیەك لە "ئەستێرە گەشە" بینیوە بەڵام ژمارەی پیتەکانی زمانی کوردی دەکاتە (٣١):

هەمزە بێ پێ تێ جیم چێ حێ خێ دال رێ رێبزرگ زێ ژێ سین شین عین غین فێ ڤێ قاف کاف گاف لام لام بزرگ میم ن واو واوی مجهول هێ یێ یای مجهول.

لە فەرهەنگی "تاهیر سادق" دا ئەلف بای کوردی بەم شێوەیە هاتووە:

ا ب ت پ ج چ ح خ د ر ز ژ س ش ف ڤ ق ك گ ل م ن و ه ی.
گیوی موکریانی له فەرهەنگی کوردستاندا ئەلف بای کوردی وا دەبینیٚ:
ك ب پ ت ج چ ح خ د ڕ ز ژ س ش ع غ ف ڤ ق ك گ ل م ن و ه ی.
د.شەفیق قەزازیش لە لاپەرە (١٧-١٨) ئەلف بای کوردی وا دەنووسیٚ:
ا هەمزە ب پ ت ج چ ح خ د ر ڕ ز ژ س ش ع غ ف ڤ ق ك گ ل ڵ م ن و ۆ وو ه ە ی ێ وێ

لەم چەند فەرهەنگەدا، فەرهەنگنووسانی کورد هەر هەموو لەسەر یەك ئەلف با ڕێك نین، مامۆستا فاضل باوەڕی وایە کە هەر چوار پیتی (ح ع غ ق) کوردی نین، گیوی موکریانیش دەنووسیٚ کە (ع غ) کوردی نین بۆیە لە زۆر شوێن (ح ع) و (خ غ) لە فەرهەنگەکەی تێکەڵکراوە، لە فەرهەنگی "تاهیر سادق"یشدا (ع غ) نەهاتوون، بەڵام موحەمەدی خاڵ و هەژار موکریانی ئەم چوار پیتەیان لە فەرهەنگەکانیاندا بەکارهێناوە، مامۆستا خاڵ لە فەرهەنگەکەی دا لەو چەند لاپەڕەیەدا پەیڤی کوردی بۆ ئەم چوار پیتە هێناوە: (ح-٤٧-٥٦)، (ع ٣٥٧-٣٦١)، (غ ٣٦٢-٣٦٤) (ق ٧-٦٥) مامۆستا هەژاری موکریانیش لەو چەند لاپەڕەیەدا وشەی کوردی بۆ ئەم چوار پیتە هێناوە:

(ح ٢٢٥-٢٣٤)، (ع ٥٠٣-٥٠٩)، (غ ٥١١-٥١٣)، (ق ٥٤١-٥٩٤). لە فەرهەنگی "کوردستان"یش لە لاپەرە (٣٤١-٣٥٠) وشە بۆ پیتی (ح) هێنراوە، بۆ پیتی (ق) لە (٦٨٢) هەتا (٧٢٧) وشەی بۆ هێنراوە، لە فەرهەنگی شارەزووریش وشە بۆ ئەم چوار پیتە هێنراوە:

(ح ٢١٧-٢٢٢)، (ع ٣٩٠-٣٩٢)، (غ ٣٩٣-٣٩٤) (ق ٤٠٨-٤٣٠).

ئەمەو لە فەرهەنگەکاندا لە هەندیٚ شوێن بزوێن و نەبزوێن تێکەڵکراون هەروەها هەندێکیان لە ریزکردنی پیتەکاندا کۆك نین بۆ نموونە لە فەرهەنگی تاهیر سادق دا (ت) پێش (پ) هاتووە هەروەها (ق) پێش (ڤ) هاتووە.

ئەمەو هەردوو جووتە پیتی (ل،ڵ)، (ر،ڕ) لە کوردیدا جیاواز لە ئینگلیزی فۆنیمن نەك ئەلۆفۆن؛ بۆیە دەبیٚ لەیەك جیابکرێنەوە، گیوی موکریانی لە لاپەرە (٨٢٨) هەردوو (ل ڵ) تێکەڵ دەکا و دەنووسیٚ: (ل) پیتێکی نابێی کوردییە.

لە موکریاندا لە گەڵێك جێگایاندا بە (ڵ) و لە سۆراندا بە (ر) بەکاردەبریٚ وەکو

مار، خار: ماڵ، خاڵ و لە باکوردا بە (ل) بەکاردەبرێ. لە نووسیندا ئەم دووە لەیەك جیان نەك یەك پیت بن: هەلە، هەڵە؛پەلە، پەڵە،کەل ، کەڵ زۆر لەیەك جیان.

لەم فەرهەنگەدا ئەم ئەلف بایە پەیڕەو دەکرێ:

ا ب پ ت ج چ ح خ د ر ز ژ س ش ع غ ف ڤ ق ك گ ل م ن و ه ی.

بۆچی ئەم ئەلف بایە؟!

باوەڕم وایە کە ئەو چوار پیتەی (ح ع غ ق) لە لای هەندێ فەرهەنگ نووس بە کوردی نازانرێن هەر چوار کوردین بە تایبەتی (ح) و (ق) و (ع) چونکە هەریەکە لە چەندەها وشەی کوردی هەن، هەروەها بەسود وەرگرتن لە عەرەبی و تورکی ئەوا (غ) لە کوردی ئەمڕۆ دا هەیە.

هەندێ وشەی کوردی ئەمڕۆ بەجۆرێ بوونەتە کوردی کە هەموو کوردێك لێیان تێ دەگا، هەر بۆ نموونە قەلەم، قوتابی، قەساب، وەخت..هتد، لەم فەرهەنگەدا (لەریزکردندا) ئاماژە بە (ڕ) و (ڵ) نەکراوە چونکە ئەوانە لە سەرەتای وشەی کوردی دا ناهێن، ئەمە ئەوە ناگەیەنێ کە ئەم دوو پیتە کوردی نین، بەڵکو تەنها بۆ کاری فەرهەنگکاری بەکارمان نەهێناون، چونکە لەسەرەتای وشە نایەن، هەروەها هەر چەند (ۆ)، (و)، (وو) لە کوردیدا فۆنیمن بە واتای مانای وشە دەگۆڕن لە هەندێ شوێن وەك کۆڕ، کوڕ، کووڕ بەڵام سەبارەت بە سەرەتای وشە (و) و (وو) واتای وشە ناگۆڕن بڵێی وشە/ووشە؛ وتە/ووتە هەر هەمان واتە دەبەخشن، بۆیە لەم فەرهەنگەدا تەنها(و) لە سەرەتای وشە باسکراوە، بەڵام لە هەندێ وشە (لە ناوەڕاست و کۆتایی) (وو) نووسراوە.

پیتی (ڤ) پیتێکی رەسەنی کوردی‌یە بەڵام لە کرمانجی خوارووا تەنها چەند وشەیەك بەم پیتە دەست پێدەکەن، هەرچی هەورامی و باکوری‌یە ئەوا چەندەها وشەیان هەیە کە بەم پیتە دەست پێدەکەن، ئێمەش تەنها ئەو چەند وشەیەمان هێناوە کە لە کرمانجی خواروو–سۆرانی دا هەن.

هەروەها سەبارەت بەو فەرهەنگانەی کە لەسەر ئەلف بای لاتینی نووسراون و کە وشەیان بەجیا بۆ (ئە e)، (ئێ) (ئۆ–ە) هێناوەتەوە، ئێمە هەموومان لەژێر پیتی (ئا) یاخود (أ) ریز کردوون، چونکە بەرای ئێمە (ئە، ئێ، ئو) سێ پیتی لەیەك جیانین.

بۆچی ئەم فەرهەنگە

فەرهەنگنووسانی کورد وەك بەڕێزان موحەمەدی خالْ و فاضل نیزامەدین و گیوی موکریانی و هەژاری موکریانی هەریەکە فەرهەنگێکی قەبە و بەنرخیان داناوە بە هەزاران وشەی کوردیان لە فەوتان رزگارکردوە، ئەم فەرهەنگەش ژێدەرەکەی هەر ئەم فەرهەنگانە و ئی ترە..

لەم فەرهەنگانەدا وشە لە زۆربەی زارەکانی کوردیدا هێنراون، بەلاّم لەم فەرهەنگەی ئێمەدا وێڕای ئەوەی بەرامبەر هەر وشەیەکی کوردی چەند وشەیەکی ئینگلیزی هێنراوە، ئەوا هەوڵدراوە لە ستونی یەکەم (بەشی سۆرانی) وشە لەهەرسیّ شاری هەولێر و کەرکوك و سلێمانی بهێنین و لە بەرامبەر وشەی بادینی دابنێین بۆ ئەوەی سەرەتا بەشی باشور سود لەم ئەزموونە وەربگریّ، سەبارەت بە سۆرانی‌یەکە بەحوکمی ئەوەی نووسەر خەڵکی هەولێرە و ئاگاداری پەیڤەکانی کەرکوك و سلێمانیە، ئاریێشەیەکی ئەوتۆی نەهاتۆتە ڕیّ، بەلاّم سەبارەت بە پەیڤەکانی بادینی تووشی هەندیّ گیروگرفت بووین، هەر چەندە نووسەر ئەوە حەوت ساڵە مامۆستایە لەبەشی ئینگلیزی ئادابی دهۆك، بەلاّم بەحوکمی ئەوەی پسپۆڕیەکەی لە ئینگلیزیە، تەواو بەسەر بادینی‌یەکە زالْ نیە، هەروەها ئەگەر لەسەردەمێك کرمانجی سەروو زمانی نووسین بووە و لە قۆناغێکی زێڕین دا ژیاوە بەجۆریّ لە زۆر بواردا نووسەرانی پێشەنگ بوونە وەك لە فەرهەنگ نووسیدا ئەحمەدی خانی بە "نوبەهارا بچوکان" پێشەنگ بووە، لە چیرۆك دا (مەلا مەحمودی بایەزیدی و فۆادی تەمۆ) بە پێشەنگ دێن، لە نوێکردنەوەی شیعری کوردیدا ڕەحمی هەکاری، لە رۆژنامە نووسی‌دا مقداد و جەلادەت بەدرخان، بەلاّم لەدوای سەدەی بیستەمەوە بەتایبەتی لەپاش داگیرکردن و دابەشکردنی کوردستاندا، کرمانجی سەروو بەتایبەتی بەشە بادینی‌یەکە و بۆتانی‌یەکە دوچاری هەرەشەی فەوتان بوونەوە، لە دەڤەری بادینان کوردی نووسین بەرەو کزبوونێکی خەتەرناك چوو، ئەوەتا سادقی بەهائەدین کە ڕێزماننوسێکی دیاری کوردە، کوردی‌یەکەی لە سەرەتا بەهێز نەبووە.

هەروەها نووسەرێکی وەك ئەنوەر موحەمەد تاهیر لەچاوپێکەوتنێکدا دەنووسیّ: "دەمیّ من دەست دایێ چیرۆکنڤیسینیّ چ بەرهەمێن دی یێن کوردی ل پێش من نەبوون، یەعنی من چ بەرهەم ب کورمانجی نەخواندینە " لەپاش ١٩٧٥ هەرەشەی "تەعریب"

بەتەواوی دەڤەرەکەی هەرساتکردبوو بەجۆرێ چەند نەوەیەکی هەتا دوای راپەڕینیشی پێگەیاند زۆر بێ ئاگابوون لە زمانی کوردی، لەو دەساڵەدا، دەڤەرەکە وا بوژانەوەیەك لە رووی زمانەوە بەخۆوە دەبینێ چاوەڕێ دەکرێ لە رێی پرۆسەی بەکوردی کردنی مەنهەجی خوێندن نەوەیەکی کوردی زان (بە ئاخاوتن و نووسین) دروست ببێ، نووسەر بۆ ئەوەی فەرهەنگەکەی لە رێچکەی ئەکادیمیەت دوور نەکەوێتەوە پرسیاری لە هەموو کوردیزانێکی دەڤەرەکە کردووە، لێرەش هەر تووشی ئاریشە هاتین، چونکە عەشیرەتەکانی ئەو دەڤەرە هەریەکە و پەیڤی تایبەت بەخۆی هەیە و تاڕادەیەك لەیەك جیان، بەڵام ئێمە هەر کۆڵمان نەدا پرسیارمان لە مامۆستا و نووسەر و فەرهەنگنووس و قوتابی و پیرەمێردی دەڤەرەکە کرد تاکو بتوانین تاڕادەیەك فەرهەنگێ بنووسین شایەن بەمتمانەبێ.

لە کۆتایی پێم خۆشە ئەم سێ سرنجە لە بارەی فەرهەنگەکەمەوە بخەمە روو:

یەکەم: ناوی فەرهەنگەکە:فەرهەنگەکەم ناونا بە ئۆکسفۆردی نوێ، چونکە لە ئاییندەیەکی نزیکدا خوار یاربێ لەگەڵ فەرهەنگی ئۆکسفۆرد ئینگلیزی-کوردی لەیەك بەرگی قەبارە گەورەدا بڵاوی دەکەمەوە هەروەها فەرهەنگێکی گیرفانیشیان لێ دروست دەکەم.

دووەم: لە هەندێ شوێن هەوڵمان داوە وشەیەکی سۆرمانجی دابنێین، ئەم دیاردەیەش ساخلەم و تەندروست بووە چونکە ئەوەی ئێستا بەتایبەتی قوتابیان زۆربەی هەرە زۆری لە سۆرمانجییەکە دەگات.

سێیەم: نووسەر چاك دەزانێ (سۆرانی) و (بادینی) ئەوەندەی پەیوەندییان بە جوگرافیا و سیاسەتەوە هەیە ئەوەندە پەیوەندیان بەزمانەوە نیە، بەڵام ماوەیەکی زۆرە لە ناوەوە و دەرەوەی کوردستان کە دەگوترێ سۆرانی یاخود بادینی تێ دەگەن مەسەلەکە چییە، لەپاش چاپکردنی فەرهەنگی ئۆکسفۆرد ئیمێلێکم لە نووسەرێکی دەرەوە بەناوی David kemp بۆ هاتووە پرسیاری ئەوە دەکات ئاخۆ فەرهەنگەکەم کوردی سۆرانی یە یان نەء؟!

لەکۆتایی هیوادارم ئەم فەرهەنگە بچووکەم سەرەتایەك بێ بۆ ئەوەی رۆشنبیرانی هەردوو دەڤەر زیاتر ئاگاداری وشە و پەیڤی یەکتر بن.

سەلام ناوخۆش

٢٠٠٣/٥/٢٢

سەرچاوە

١-ئەنوەر محمد تاهیر و عبدالستار فتاح، فەرهەنگا مامۆستای کوردستان ٢٠٠٠.

٢-جگەر خوێن، فەرهەنگا کوردی، بەرگی یەکەم و دووەم، بەغدا ١٩٦٢.

٣-سەرتیپ قادر و صلاح خۆشناو، نۆسەد وشەی بەسوود. لەندەن ١٩٩٢.

٤-فاضل نیزامەدین، ئەستێرە گەشە، بەغدا ١٩٧٧،١٩٨٩.

٥-گیوی موکریانی، فەرهەنگی کوردستان، هەولێر ١٩٩٩.

٦-موحەمەدی خاڵ، فەرهەنگی خاڵ، ٣ بەرگ، سلێمانی ١٩٦٠-١٩٦٤.

٧-هەژار موکریانی، هەنبانە بۆرینە، تەهران ١٩٩١.

٨-هەژار موکریانی، وەرگێراوی قورئانی پیرۆز بەکوردی، تەهران ١٣٧٩.

-Baalbaki, .1988 Al-mawrid-A modern Arabic English dictionary, Beirut.

-Bakir,s.n. 2002 Oxford, English kurdish Dictionary, Hawler:naza press.

-Qazzaz,sh.2000.The sharezoor,Kurdish English Dictionary. Hawler:Aras press.

-Rizgar,B.1993. Kurdish-English, English-Kursdish dictionary,London

-Saadalla,s. 1998. ______________________.

-Wahby,T. and Edomnds, c.j 1966. A Kurdish-English dictionary. Oxford:clarendon press.

سوپاسنامه

سوپاس بۆ خوای گەورە کە زۆر یارمەتی دام ئەم فەرهەنگەش تەواو بکەم.

لە نووسینی ئەم فەرهەنگەدا بەتایبەتی لەبارەی پەیڤی کوردی بادینی، زۆر مامۆستا و فەرهەنگنووس و نوسەر و قوتابی و خەڵکی گوندان یارمەتی زۆریان دام، لەوانەی کە لەبیرمن ماموستا ئەحمەد حەیدەر، فازل حەیدەر، ئەنوەر موحەمەد تاهیر، عەبدولستار فەتاح، عماد وەیسی، بایز عومەر، حەسەن سلێڤانەیی، هەڤال سەلیم، ابوعبید عبدالله، دیار عبدالکریم، قەیدار نەبی، سلێمان اسماعیل،إبراهیم شیلانی، رەشید سەعدی شاهین، هادی عەلی یونس، مستەفا دەرباس، هەروەها زۆر سوپاسی برای هێژا کاک ئامانج عەبدولکەریم دەکەم کەرەنجێکی زۆری کێشا و کاری کۆمپیوتەرەکەی بۆ کردم.

دووبارە سوپاس بۆ هەرکەسێ کەوشەیەکم سود لێ وەرگرتبێ بەتایبەتی کەسانی نادیار کە زۆریان هاندام و یارمەتیان دام، نەک هەر لە کوردی‌یەکە بەڵکو، لە ئینگلیزیەکەش.

سەلام ناوخۆش

English	بادینی	سۆرانی
A The first letter of the kurdish alphabet	ئا	ئا
Yes	ئه، بەلیٚ	ئا
Ah! Oh!	ئا، ئای	ئا
August	تەباخ	ئاب
Reputation, honour	شەرم	ئابروو
Sanction, blockade, siege	دورپیٚچ	ئابلووقە
Economic, embargo, economic sanction	دورپیٚچا ئابوری	ئابلوقەی ئابووری
Economy	ئابووری	ئابووری
Political economy	ئابورا سیاسی	ئابوری سیاسی
Economist	ئابورناس/ ئابورزان	ئابوریزان/ ئابوریناس
Economics	زانستیٚ ئابوریٚ	ئابوریزانی
Subscription	ئابونە	ئابوونە
Sigh	ئاخ	ئاخ/ هەناسە
Talk-discourse, utterance	ئاخفتن	ئاخاوتن
Trough, (manger)	هافرِ	ئاخورِ
Stable	ستەبل	ئاخورِ/ تەویلە
Direction, guidance	سەمت	ئاراستە
Tranquillity, patience	هەدار/ حەویان	ئارام
Make up, adornment	خەملاندن	ئارایش
Flour	ئار	ئارد
Cucumber	خیار	ئاروو
Desire, lust	حەز/ ڤیان	ئارەزوو
Sweat	خوە	ئارەق
Wine, alcohol	ئارەق	ئارەق

English	بادینی	سۆرانی
Drunkard, addict	ئارەقڤەخور	ئارەقخۆر
Brave, bold	زیرەک/ پەیت/ بجەرگ	ئازا
Free, independent	ئازا/ سەربخۆ	ئازاد
Liberty, freedom	ئازادی/ سەربخوەیی	ئازادی، سەربەستی
Freedom of assembly	ئازادیا کۆمبونێ	ئازادی کۆبونەوە
Freedom of choice	ئازادیا هەڵبژارتنێ	ئازادی هەڵبژاردن
Freedom of seas	ئازادیا دەریای	ئازادی دەریایی
Freedom of trade	ئازادیا بازرگانی.	ئازادی بازرگانی
Freedom of speech, opinion	ئازادیا بیروڕایا	ئازادی ڕادەربڕین/ بیرورا
Freedom of movement, travel	ئازادیا گەشت کرن	ئازادی گەشت کردن
Freedom of religion	ئازادیا ئۆلی/ دینی	ئازادی ئاینی
Political liberty	ئازادیا سیاسی	ئازادی سیاسی
Personal liberty	ئازادیا کەسی	ئازادی کەسی
Freedom of press	ئازادیا روژنامەڤانی	ئازادی رۆژنامەگەری
Freedom of worship	ئازادیا پەرستنێ	ئازادی پەرستن
Freedom of thought	ئازادیا هزرێ	ئازادی بیر
Ache, agony	ئێش	ئازار
March	ئادار	ئازار
Supplies, provisions	ئەرزاق/ متا	ئازوخە/ ئازووقە
Livestock	تەرش/ کەوال	ئاژاڵ/ ئاژەڵ
Zoology	زانستێ کەوالی	ئاژاڵزانی
Agency	ئەجانس	ئاژانس
Disturbance, chaos	شەپرزە/ گرفتاری	ئاژاوە
Agitator, troublesome	شەڕوکە	ئاژاوەچی

English	بادینی	سۆرانی
To drive	هاژوتن	ئاژووتن
To lead	هاژووتن	ئاژووتن
Easy, simple	ساناهی	ئاسان
Security	تەناهی/ تەنایی	ئاسایش
Security council	جڤاتا تەنایێ	ئەنجومەنی ئاسایش
Ordinary, usual, customary	ئاسایی	ئاسایی
Ancient, antique	کەڤن	ئاسایی/ کۆن
Level, standard	لوک/ ئاست	ئاست
Trifle	بزەحمەت	ئاستەم
Obstacle	ئاستەنگ	ئاستەنگ
Deer, gazelle	خەزال	ئاسك/ مامز
Sky, heaven	ئەسمان/ عەسمان	ئاسمان
Divine	ئەسمانی/یەزدانی	ئاسمانی
Sky-blue	شینێ عەسمانی	ئاسمانی (رەنگ)
Abstract	ئەسمانی	ئاسمانی
Iron	ئاسن	ئاسن
Blacksmith	ئاسنگەر	ئاسنگەر
Horizon	ئاسۆ	ئاسۆ
Horizontal	ئاسۆیی	ئاسۆیی
Peaceful, happy	دلخۆش/ کەیفخوەش/ بکەیف	ئاسوودە
Happiness	کەیفخوەشی	ئاسوودەیی
Asia	ئاسیا	ئاسیا
Asia minor	ئاسیا بچیك	ئاسیای بچووك
Mill	ئاش	ئاش

English	بادینی	سۆرانی
Meal, food	ئاش	ئاش
Tax of mill	هەقێ ئاشی	ئاشانە
Quit, give up doing	بەسکرن	ئاشبەتاڵ
Reconciliation	ئاشتبون	ئاشت بوونەوە
Peace	ئاشتی	ئاشتی
Obvious	خوەیا/ دیار	ئاشکرا
Appearance, uncoverness	ئەشکرابوون	ئاشکرابوون
To reveal, declare	ئەشکراکرن	ئاشکراکردن
Mill operator, miller	ئاشەڤان	ئاشگێڕ/ ئاشەوان
Acquaintance	نیاس/ ئاشینا	ئاشنا
Acquaitanceship	نیاسی	ئاشنایەتی
Friends and acquaintance	هەڤال و نیاس	ئاشنا ورۆشنا
Disturbance, sedition, riot, unrest	ئاشوب/ فیتنە	ئاشووب
Miller	ئاشڤان	ئاشەوان
Millery	ئاشڤانی	ئاشەوانی
Water mill	ئاشێ ئاڤێ	ئاشی ئاو
Coffee grinder	ئاشێ قەهوێ	ئاشی قاوەی
Air mill, wind mill	ئاشێ بایێ	ئاشی با
Lover	ئاشق	ئاشق
Creation, origination, formation, Molding	چێکرن/ ئافراندن	ئافراندن
Woman	ژنک	ئافرەت
Bravo, excellent, excellence	هەرەباش/ عافەرین	ئافەرین
To praise	مەدح	ئافەرین

English	بادینی	سۆرانی
Direction, trend	ئاقار	ئاقار
Orchard, open field	ئاقار	ئاقار
Moral, conduct	رەوشت/ سنج	ئاكار
Ethics, moral philosophy	رەوشتناسی	ئاكارناسی
Result, outcome, consequence	ئەنجام	ئاكام
Sober	ئاگەهدار	ئاگادار
Conscious, aware	ئاگەهدار / هشیار	ئاگادار/ وشیار
Informer, informant	ئاگەهكەر	ئاگاداركەر
Intelligence, consciousness	هشیاری	ئاگایی
Class consciousness	هشیاری چینایەتی	ئاگایی چینایەتی
Fire	ئاگر	ئاگر
Bombardment	ئاگرباران	ئاگرباران
Play with fire, fireworks	ئاگربازی	ئاگربازی
Cease fire, armistice	ئاگربەست	ئاگربەست
Fire place, hearth	كوچك، ئاگردانك	ئاگردان
Inflammable	ئاگرگر	ئاگرگر
Fire extinguishing, toquench	ئاگر ڤەمراندن	ئاگر كوژاندنەوە
Volcano	ئاگر پژێن	ئاگر پژێن
Fire worshipper	ئاگرپارێز/ ئاگر پەرست	ئاگر پەرست
Fire fighter	ئاگر كوژ	ئاگر كوژێنەوە
Scarlet red, bright	سوری ڤەبی	ئاڵ
Banner, flag	ئال/ ئالا	ئاڵا

English	بادینی	سۆرانی
Gold	زێر	ئاڵتوون
Grazing, grass, fodder	ئالف	ئالف
Complex, complicated	ئالوز/ ئاسێ	ئاڵۆز
Exchange	ئالوگۆر/ گۆهرین/ ڤەگوهارتن	ئاڵوگۆڕ
Barter, trade, trade-off	پەڤ گوهەرین/ ب تشتەکی گۆهەرین	ئالوگۆر
Tonsil, gland	ئالور هێستل/ گلالە/ بەیڤۆک	ئاڵوو
Burdened, longing	ئەشق	ئاڵوودە
Fodder	ئالف	ئالیك
Ready (cloth)	ئامادە/ جێکری	ئامادە
On alert	ئامادە	ئامادە
Presence, be ready	ئامادەبون	ئامادەبوون
Preparation, to prepare	ئامادەکرن	ئامادەکردن
Organiser, preparer	ئامادەکەر/ بەرهەڤکە	ئامادەکار
Statistics, census	سەرژمێر	ئامار
Hint, reference, mark	ئاماژە/ هێما	ئاماژە
Househad utensils, pots and pans	ئامان	ئامان
Target, aim, goal	ئارمانج	ئامانج
Tool, particle, article	ئالاڤ/ ئالەت	ئامراز
Cousin	پسمام و دۆتمام	ئامۆزا
Institute, establishment	پەیمانگە	ئامۆژگا

English	بادینی	سۆرانی
Adviser, counsellor	شیرەتکار/ ئامۆژکار	ئامۆژگار
Advice	ئامۆژگاری/ شیرەت	ئامۆژگاری
Aunt, Father's brother's wife	ئامۆژن	ئامۆژن
Tool, instrument	ئامورەت/ ئالاڤ	ئامێر
Embrace, containment	همبێز/ همبێزکرن/ بەرسینگکرن	ئامێز
Elbow	ئەنیشک/ ئانیشک	ئانیشك
Water, juice	ئاڤ	ئاو
Hydrology	ئاڤناسی	ئاوناسی
Sunset, disappearance	ئاڤابون	ئاوابوون
Hope, longing, desire	هیڤی	ئاوات
Wishful, hopeful	هیڤیدار	ئاواتەخواز
Banished, exiled, homeless, shelterless	مشەختی	ئاوارە
Melody, tune	ئاواز	ئاواز
To compose, melodize	ئاوازچێکرن	ئاوازدانان
Composer	ئاوازدانەر	ئاوازدانەر
To construct, innovate, build	ئاڤاکرن/ نوژەنکرن	ئاواکردن
Village, inhabited	گوند، ئاڤاهی، ئاڤانی	ئاوایی
Filter	ئاڤ پالێڤ	ئاوپالێو
Toilet, w.c. water closet	دەستاڤ، ئەدەب، ئەدەبخانە	ئاودەس
Dew	خوناڤ	ئاورینگ
Death struggle, agony of death	سەکەرات/ روحدان	ئاوزینگدان

English	بادینی	سۆرانی
Silk	ئارمیش	ئاوریشم
Gilding	ئاڤ زێڕ	ئاو زێڕ
Silver ore	ئاڤزیو	ئاوزیو
Swallowing, inflammation, infection	وەرمی، گوپکری	ئاوسان
Swallen, flammable, inflammable	وەرمتی، گوپکری	ئاوساو
Water carrier, pump	ئاڤکێش	ئاوکێش
Small pox	سورک	ئاوڵە/ سۆریکە
Fetus, embryo	پز/ ئاڤلمە/ کوریەلە	ئاوڵەمە/ کۆرپەڵە
Pregnant	ئاڤس ، ب زک	ئاووس/ ئاوس
Weather, climate	سەقا/ ئاڤ و هەوا	ئاو و هەوا
Sewerage	سۆلین/ بەلوعە	ئاوەڕۆ
Opposite, counter, converse	بەرەڤاژی	ئاوەژوو
Capsized, turnedover	بەرەڤاژی	ئاوەژوو/ سەراوگێر
Companion, comrade	هەڤال	ئاوەڵ
Wife's sister's husband	هەڤلینگ	ئاوەڵزاوا
Adjective	هەڤالناڤ	ئاوەڵناو
Adverb	هەڤالکار	ئاوەڵکردار
Knickers - panties	ئەتەک	ئاوەلکراس
Mediator, intercessor	ناڤبەر/ ناڤبەرچی	ئاوەندیار
Like this, that	هۆسا/ وەسا	ئاوەها
So, such	هۆسا	ئاوەها
Complex, mixture	لێکدای/ تێکەلک/ تێکەل	ئاوێتە
Mirror	قۆدیک	ئاوێنە

English	بادینی	سۆرانی
Watery, marshy, dew	ئاڤی	ئاویی
Sperm, semen	ئاڤین	ئاوی
Alas!Sighing, sorrow, grief	ئاهێن	ئاه
Groaning	ئاهێن	ئاه وناله
Party, vestival, concert	ئاهەنگ	ئاهەنگ
Commencement, graduation ceremony	ئاهەنگا دەرچونێ	ئاهەنگی دەرچوون
Wedding ceremony Marriage ceremony	داوەت	ئاهەنگی بووك گواستنەوە
Oh	ئۆف/ ئای	ئای
does? Do	ئەری؟	ئایا؟
Religion	ئۆل/ ئاین	ئایین
Future	داهاتی، پاشەرۆژ	ئایندە
Wile, equivocation	ناز/ مەکر	ئاین و ئۆین
Doctrine, belief, dogma, path	مەزهەب	ئاییندا/ ئایینزا
Religious	ئاینی/ ئۆلی	ئایینی
Heresy, heterodoxy	ئۆلا نوی	ئاینی نویّ/ بیدعە
Then	پشتی/ ڤێجا	ئینجا
Fault, responsibility	ستۆ	ئۆباڵ
Car, automobile	ترۆمبێل	ئۆتۆمبیل
Hotel	ئوتێل	ئوتێل
Room, chamber	ئۆدە/ ژور	ئۆدە
Trip, departure	سەفەر/ وەغەر	ئۆغر
Ow! Oh!	ئۆف	ئۆف
Patience, tranquility	هەدار	ئۆقرە

English	بادینی	سۆرانی
Ocean	ئۆقیانووس	ئۆقیانووس
Iron, laundry	ئوتیه	ئوتو
Hope	هیڤی	ئومێد
Wile, trick	گەند/ حیله	ئۆین
Puzzled, piebald	عەجێب گرتی	ئەبڵەق بوون
Disgrace, corruption	هەتک و نامیس	ئەتك
To insult, defame	هەتک برن	ئەتك كردن
Atom	ئەتۆم	ئەتۆم
Atomistics, atomics	ئەتۆمناسی	ئەتۆمناسی
Of course	پاچەوا/ بێ گومان	ئەدی کو
Politeness, manner	ئەخلاق	ئەدەب
Literature	توره	ئەدەب
Purple	مۆر/ ئەرخوانی	ئەرخەوانی
Earth, land, estate	عەرد/ عەدر	ئەرد
Cheap	ئەرزان	ئەرزان
Archives	ئەرشیو/ ئەرشیف	ئەرشیف
Duty, task, function	ئەرک	ئەرك
Physiology	ئەرکناسی	ئەركناسی
Experiment, experience	سەربۆر	ئەزموون
Examination, test	تاقیکرن	ئەزموون
Serpant, snake	مار	ئەژدەر
Dragon	ئەژدەها	ئەژدەها
To count, calgulate	هژمارتن	ئەژماردن
Arithmetic	حیساب	ئەژماردن (زانست)
Knee, kneel	چۆک	ئەژنۆ

English	بادینی	سۆرانی
Stallion, horse	هەسپ	ئەسپ
Trojan horse	هەسپێ تەروادە	ئەسپی تەروادە
Calmness, stillness	ب کەرِی/ بێدەنگی	ئەسپایی
Bike, bicycle	بایسکل	ئەسپە ئاسنینە
Louse	سپی/ سپیە	ئەسپێ
Thump	تالا بەرانێ	ئەسپێ کوژە
Cervix, burden	سکورد/ ستو	ئەستۆ
Loaf, bread	سەوك	ئەستورك
Thick	ئەستیر	ئەستوور
Column	ستون/ ستین	ئەستوون(رۆژنامە)
Pillar, pole, post	دینگە	ئەستوون
Vertical	ستواینگی	ئەستوونی
Star	ستێر	ئەستێرە
Astrology	ستێرناسی	ئەستێرەناسی
Reservoir	ئەستێرك	ئەستێڵ
Tear	رۆندك	ئەسرین
Sponge	ئسفەنج	ئەسفەنج
Origin	ئەسل/ رەسەن/ نژاد	ئەسڵ
Purebred, highborn, of noble origin	رەسەن	ئەسڵزادە
Tear	روندك	ئەشك
Torture, agony, rebuke	ئێش/ ئازاردان	ئەشکەنجە
Cave	ئەشکەفت/ شکەفت	ئەشکەوت
Foe, enemy	دژمن	ئەغیار
Myth, legend	ئەفسانە	ئەفسانە
Mythology	ئەفسانەزانی/ ناسی	ئەفسانەناسی

English	بادينى	سۆرانى
Sorcery	سێر/ سحر/ خەفزانك	ئەفسوون
Officer	ئەفسەر	ئەفسەر
If	ئەگەر	ئەگەر
Otherwise	دەنا/ هەكە	ئەگەرنا
Doubtless	بێ گومان	ئەڵبەت
Diamond	ئەلماس	ئەلماس
Missing link, intermediate form	ئەلقە یا بەرزە	ئەلقەی بزر
This	ئەڤ	ئەم
Store, warehouse	ئەمبار	ئەمار
These	ئەڤ/ ئەڤان	ئەمانە
Extreme	بێقام/ پەرگر	ئەمپەڕ
Now, Then	ڤێجا/ ئەڤجا	ئەمجا
Today	ئیرو/ ئەڤرۆ	ئەمڕۆ
Tonight	ئەڤشەڤە	ئەمشەو
Finger	تل	ئەموست
Pitch dark, Gloomy	تل چەهڤ	ئەموستەچاو
Then, now	ڤێجا/ ئەڤجا	ئەنجا/ ئەوجا
Conclusion	ئەنجام/ ئاكام	ئەنجام
Council, assembly, board, court	جڤات	ئەنجومەن
Secutity council	جڤاتا تەناهی	ئەنجومەنی ئاسایش
Board of trustees	جڤاتا ئەمیندارا	ئەنجومەنی ئەمینداران
Constituent assembly	جڤاتا دامەزراندنێ	ئەنجومەنیدامەزراندن
Junta	جڤاتا شۆرشێ	ئەنجومەنی شۆڕش
assembly parliament	جڤاتا میلەت/ گەل	ئەنجومەنی گەل

English	بادینی	سۆرانی
State consultative council	جڤاتا شیرەتکارا	ئەنجومەنی راوێژ
Senate (council)	جڤاتا پیران	ئەنجومەنی پیران
National assembly	جڤاتا نیشتمانی	ئەنجومەنی نیشتمانی
Council of ministers, cabinet	جڤاتا وەزیران	ئەنجومەنی وەزیران
Council of municipality	جڤاتا بازێری	ئەنجومەنی شارەوانی
Legislative council	جڤاتا یاسادانان	ئەنجومەنی یاسادانان
Executive council	جڤاتا بجێهێنانێ	ئەنجومەنی بەجێهێنان (تەنفیزی)
Engineering	ئەندازیاری	ئەندازە
Geometry	ئەندازەزانی	ئەندازەزانی
Analytic engineering	ئەندازاریا شروڤەکرنی/ شلوڤەکرنی	ئەندازەی شیکردنەوە
Engineer	ئەندازیار	ئەندازیار
Member	ئەندام	ئەندام
Organ	ئەندام	ئەندام
Organology	ئەندامزانی	ئەندامناسی
Contemplation	هزر و بیر	ئەندێشە
Purpose	مەبەست/ مەرەم	ئەنقەست
On purpose	ژ قەستێ	(بەدەستی ئەنقەست)
Ring	گوستیلک/ گوستیرک	ئەنگوستیلە
That	ئەو	ئەو
He, she, they	ئەو/ ئەوی/ ئەوێ	ئەوان
They	وان	ئەوان
Those	ئەو/ وان	ئەوانە

English	بادينى	سۆرانی
Extreme, utmost, opposite side	ئەولا/ رەخێ دی/ قامادی	ئەوپەڕ
Extremist	پەرگر	ئەوپەڕ
Then, now	ئەڤجا	ئەوجا
In past	وی دەمی	ئەوسا
That	ئەو	ئەوە
So, that	هندە/ هند	ئەوەندە
One who, one which	ئەوێ کو/ ئەوا کو	ئەوەی
There	وێرێ	ئەوێ
Another	یا/ یێ دی	ئەویتر
Others	یێت/ یێن دی	ئەوانیتر
Oh pity! Alas!, woe	هەی هاوار/ هەوارە	ئەیەڕۆ
Yes	ئە/ بەلێ/ لەبێ	ئێ
Once	ئێکجار	ئێجگار
Completely, totally, Extremely	ب جارەکێ	ئێجگارەکی
Here	ڤێرێ/ ڤر	ئێرانە، ئێرە
Now	نوکە	ئێستا
Mule	هێستر	ئێستر
Station	ئیزگە/ ئیستگە	ئێستگە
Bone	هەستی/ هەستیک	ئێسقان
Bone, skeleton	هەستی	ئێسك
Cute, affable	دارسڤك/ هەستی سڤك	ئێسك سووك
Boorish, dull	دارگران/ هەستی گران	ئێسك گران
Skeleton, broken bones	کەلەخ/ قەرقودە	ئێسك و پروسك
Pain, ache	ئێش	ئێش

English	بادینی	سۆرانی
Painful	ب ئێش	بەئێش
Patrol, watching	پاس	ئێشك
Watchman	پاسڤان/ زێرەڤان	ئێشكچی
Tribe	ئێل	ئێل
To vomit	ئێلنج	ئێلینج
We	مە	ئێمە
Evening, eve	ئێڤاری	ئێوارە
Good evening	ئێڤاری باش	ئێوارە باش
You	وە/ هین	ئێوە
Paralyzed	شەهێ	ئیفلیج
Paralysis	ڤالنج/ شەهێ	ئیفلیج/ گۆجی
Flowerpot, vassel, vase	قافك	ئینجانە
Job, work, labour	شۆل	ئیش
To work	شۆلكرن	ئیشكردن
Worker, labourer	كارگەر/ شۆلكەر	ئیشكەر

English	بادینی	سۆرانی
B The second letter of the kurdish alphabet	ب	ب
Wind, air	با	با
Lets	دێ، بلا	با
Lets go	بلابچین	بابڕۆین
Rheumatic, swelling, rheumatic, pain	با	با
Father	باب	باب
Subject	بابەت	بابەت
Grandfather	باپیر	بابە گەورە
Grandfather	باپیر	باپیر
Tax, poll	باج	باج
Collector	باجگر	باجگر
Tax office, custom house, toll-house	باجگەهـ	باجگە
Orchard, vineyard	باغ	باخ/ باغ
Garden	باخچە/ بەخچە	باخچە
Bosom, pocket	بەرك	باخەڵ
Gardener	باخچەڤان/ بەخچەڤان	باخەوان
Rheumatic	باوی/ باهینك	بادار
Rheumatic, windy	باداری	باداری
Almond	با هیڤ	بادام
Bending	بادان	بادان
To Turn	بادان/ دێور	بادانەوە
Wine, drink	بادە/ ئەرەق	بادە
Cheers! To your health	نۆش	نۆش!
Wine-seller	بادەفرۆش/ ئارەق فرۆش	بادەفرۆش

English	بادینی	سۆرانی
Addict (of wine)	ئارەقخۆر، شەرابخۆر	بادە نۆش
Load, cargo, burden	بار	بار
Mill grain	باراش	باراش
Rain	باران	باران
Raining	باران بارین/ باران هاتن	باران بارین
pulliometer, rain gauge	باران پێڤ	بارانپێو
Help, support	ئاریکارکرن	باربوو
Store, warehouse	ئەمبار	بارخانە
Unloading	بار ئێخستن/ خالی کرن/ ڤالاکرن	بارخستن
Loading, pack load	بارگرێدان	بارکردن
Volume, bloc, mass	گوڤەک/ قەوارە/ بارست	بارستایی
Positive and negative	بارگە	بارگە (کارەبا)
Draft horse, big mule, beast of burden	بارگیل/ بارگیر	بارگیر/ بارگین
Deposit, hostage	رەڤاندی	بارمتە
Goods	مال/ شمەک/ پرتال	باروبنە
Gunpowder	بارود/ باروت	بارووت
Headquarters, palace, arsenal	بارەگەه	بارەگا
Thin, slim, slender	باریک	باریك
Immature (bird)	نەگهیشتی	باڕ
Inn	باڕ	باڕ
Bleating	باراندن	باڕاندن
Tempest	باهۆز	باڕەش
Falcon, sparrow hawk	باز	باز

English	بادینی	سۆرانی
Jump	باز	باز
Skilled, talent	شەهرەزا	باز
Bargain, market	بازاڕ	بازاڕ
Black market	سیکارەش	بازاڕی ڕەش
Merchant, businessman, tradesman	بازرگان	بازرگان
Commerce, trading	بازرگانی	بازرگانی
Check point	بازگەه	بازگە
Bracelet	بازن/ بازنك	بازن
Circle	بازن	بازنە
Vicious circle	بازنێ ڤالا	بازنەی بۆش
Arm, wrist	بازۆ، زەند	بازوو
Town, market	باژێر/ سیك	باژێر
Arm, forearm	باسك	باسك
Good, well	باش	باش
Goodness, healthiness	باش	باش
South	باشور	باشوور
Bleating	باعاندن	باعاندن
Bunch	قەفتەك	باق
Brightening	تەیساندن	باق و بریق
Bleating	باقاندن	باقە باق
North	باکور	باکوور
Rod-roller	باگوردان	باگردێن(باگوردان)
Wing, arm	باسك/ بار	بال
Wart	بالور/ بەلالوك	بالووکە
Vollyball	ڤۆلی پۆل/ تەپکافرەندە	بالە

English	بادينى	سۆرانى
Puberty, sexual maturity, wet dream	بالقبون	باڵەغبوون
Farting	تر	باڵی بەربوون
Pillow, cu‘ ıion	باليف/ باليڤ/ باليفك	باليف
Wing	چەنگ	باڵ
Arm	باسك	با
Height	بەژن	بالا(بەژن و بالا)
High	بلند اخاندن)	بالا (بلند) خوێندن
Jubbah	بالاپوش	بالاپۆش
Powerful	بهێز/ خورت	بالا دەست
Sacrifice	گوری/ قوربان	بالا گەردان
Bird fowl	باڵندە	باڵدار/ باڵندە
Building, upperstorey	ئاڤاهی	باڵەخانە
Ambassador	باليوز	باڵيۆز
Embassy	باليوخانە	باڵيۆزخانە
Plateau, rooftop, surface	بان	بان
Bank	بەنق	بانق
Call	بانگ	بانگ
Prayer call	بانگ	بانگدان
Caller, muezzin	بانگبێژ	بانگدەر
Wailing, weeping	لۆرین/ ئاخین	بانگ هەڵدان
Midspring season. April	بانەمەر	بانەمەڕ
Roof, upper	بانی	بانو
Father	باب/ باڤ	باو
Fashion, custom, habit	ئادەت / تیتال	باو

English	بادینی	سۆرانی
Look, (look like red), reddish	ڤەبی	باو (سورباو)
Parents	باب و داك	باوان
Father	باب	باوك
Fatherhood	باڤتی/ بابی/ باڤی	باوكێتی
Faith, belief	باوەر	باوەڕ
Trustee	باوەرپێکر	باوەرپێکراو
Believer	خودان باوەر	باوەڕدار
Believing, to believe	باوەرکرن	باوەرکردن
Faith, trust	باوەری	باوەڕی
Father's wife - step mother	ژنباب	باوە ژن
Embrace	ئامێز/ هەمێز	باوەش
Fanning, fan	باژەن	باوەشێن
Yawn	باوێشك، باوشك	باوێشك
Almond	بەهیڤ/ باهیڤ	باوی
Bitter almond	ئاژك	باوی تاڵ
Eggplant	باینجانکارەش/ باجان	باینجان
Merit, value	بوها/ بەها/ گرنگی	بایەخ
Valuable, worthy, priceless	پڕبەها/ بەرکەتی/ شایستە	بایەخدار
Idol	پوت/ بت	بت
Paganist, heathenist	پوتپەرست	بتپەرست
Temple, idol house	پەرستگەهـ	بتخانە
Small	بچیك	بچووك
Brother	برا	برا
Foster brother	برای شیری	برای شیری
Friend	هەڤال	برادەر

English	بادینی	سۆرانی
Friendship	هەڤالیتی	برادەرێتی
Nephew, niece	برازا	برازا
Brother's wife	ژنبرا	براژن
Friendly	براینی	برایانە
Fraternity, brotherhood, brotherliness	برایی	برایەتی
Transmit, seize, confiscate	برن/ داگیرکرن	بردن
Winning, to win, overcome	برن	بردنەوە
Grilling, broil	برازگە/ براژتن	برژان
Eyelash	مژگان/ برژانك/ مژیلانك	برژانگ
Grill	بژارتی	برژاو
Hungry	برسي	برسی
Hunger, starving	برچینی/ برسیتی	برسێتی
Rice	گرار	برنج
Eyebrow	برۆ	برۆ
Thunder	گورزین/ گورمین	بروسك/ بروسكە
Pain	ئێش	بروسك
Telegraph	بروسك	بروسك/ بروسكە
Progress	پێشڤەچون	برەو
Winner, victor, triumphant	سەرکەتی	برەوە
Wish, desire	خوزی	بریا
Glitter	چریسکە/ تەیسین/ شەوقدان	بریسكە/ بریقە
Wound, injury	برین	برین

English	بادینی	سۆرانی
Nurse	پەرستار	برین پێچ
Wounded	بریندار	بریندار
Piece, some, sum	پیچەک	بڕ
Vertebral column	کاریتێ پشتێ	بڕبڕاگە
Lineage	پشت/ ستوتکا پشتێ	بڕبڕە (پشت)
Paragraph	برگە/ بەند	بڕگە
Faith, belief	باوەر	بڕوا
Trusting	باوەرپێکرن	بڕواپێکردن
Justification	هەنجەت	بڕوبیانوو
Decision, resolution	بریار	بڕیار
Declaration	راگەهاندن/ ئەشگراکرن	بڕیارنامە
To cut	برین	بڕین
Severance, break off, rupture	برین	بڕین/ پەیوەندی
Lost, missing, absent	بەرزە	بزر
Nail	بزمار	بزمار
Goat	بزن	بزن
Active, restless	چەلەنگ	بزۆک/ بزێو
Vowel	بزوێن	بزوێن
Smile	گرنژین	بزە
Compensation, indemnity	خستنەجێ/ شوندان	بژاردن
Living	ژیان	بژێوی
Longlive	بژی	بژی
Span	بوست	بست
Dwarf	بەژن بوست	بستەبالا
Chaos	تەڤل هەڤی/بێ سەروبەری	بشێوی

English	بادينى	سۆرانى
	بڤ/ نەكە	بڤ
Client, buyer	كريار	بكڕ
Fatal	كوژ/ مرنى	بكوژ
Killer, slaughter	كوژەك/ كوژ	بكوژ
Subject	بكەر	بكەر
Doer	كرار/ بكەر	بكەر
Agent	پێشكار	بكەر
Take	بگرە	بگرە
Block	بلۆك	بلۆك (خشت)
Bloc, camp	گرو/ بەر	بلۆك (بەرەى سياسى)
Nightingale	بلبل	بلبل
Crystal	بەلور	بلوور
Flute, pipe	بليل/ بلويل	بلوێر
Ticket	پلێت	بليت
Genius	بليمەت/ ژير	بليمەت
Spreadout, widespread	بلاو	بڵاو
Scattered	بلاو	بڵاو (پەرش و بڵاو)
Publishing	بەلاڤكرن	بڵاوكردنەوە
Distributing	دابەشكەن/ لێكڤەكرن	بڵاوكردنەوە
Announcement	راگەهاندن	بڵاوكردنەوە
Dispersion, tear	بەلاتكرن	بڵاوەپێكردن (ئاپۆرە)
Bubble, blister	بەقليشك	بڵق
Mumbling, murmuring	پلتەپلت	بڵمەبڵم

English	بادینی	سۆرانی
High, dizzle	بلند	بڵند
Say	بێژە	بڵێ
Blaze, flame	گورە/ گوری	بڵێسە
Bottom	بن	بن
Under, beneath	بن/ ژێر	بن
Foot of ahillor mountain, foothill	بەنار/ دامێن	بنار
base, ground, foundation	بناغە	بناغە
Armpit	پاخل/ بن کەفش	بن باخەڵ
Ceiling	بان	بنمیچ
Family, dynasty	مالبات/ بنەمال	بنەماڵە
Reservoir, dam, source	بەند	بنەوان
Violet colour	بنەڤشی	بنەوشەیی
Gum	بینیشت	بنێشت
For, to	بو	بۆ
Inorder to, so as to, to	ژ بەرکو	بۆ ئەوەی
Why?	ژ بەرچی/ بوچی	بۆچی
Grey	بۆز	بۆر
Bombardment	بوردمان	بۆردومان
Storm, tempest	تیفان/ بالوڤە	بۆران
Moaning, yelling	بورین/ ڤیژین	بۆران/ بۆراندن
Tube, pipe, canal	بوری	بۆڕی
Gray	بوز	بۆز
Hideout, ambush	بوسە/ مەلاس	بۆسە
Empty, vacant	ڤالا	بۆش

English	بادینی	سۆرانی
Blank, gap, hollow	ڤالەهی/ ڤالاتی	بۆشایی
Space	ڤالاییا ئەسمانی	بۆشایی ئاسمان
Frog	بەق	بۆق
Grumble	بول بولکرن	بۆڵەبۆڵکردن
Bomb	بۆمبا	بۆمبا
Bombardment	بومباباران	بۆمباباران
Perfume, smell	بێن، بێهن	بۆن
Factor, cause, occasion	بویەر/ هەلکەفت	بۆنە
Polish	بویاغ/ رەنگ	بۆیاخ
Shoeshineboy	بویاغچی	بۆیاخچی
Paint	بویاغ/ رەنگ	بۆیە
Painter	بویاغچی	بۆیەچی
Necktie, tie	قرەوات	بۆینباخ
Field, aspect	بوار/ بیاڤ	بوار
False, accusation	بوختان/ بوهتان	بوختان
Bundle	بوخچە/ بوقچە/ بوخچک	بوخچە
Earthquake	بیڤەلەرز	بومەلەرزە
Seismology	بیڤەلەرزناسی	بومەلەرزەناسی
Leaveout, skip	هێلان/ پیتەپێنەدان	بوواردن
Budget	بودجە	بووجە/ بودجە
Faint	گێژبوون	بوورانەوە
Reviving, invigorating	ڤەژین	بووژانەوە
Bride	بیک	بووک
Doll, toy	لیزۆک/ لەیزۆک/ لەیستون	بووکە شوشە
Bridal	بووکاتی	بووکێنی

English	بادینی	سۆرانی
Nuptial night	شەڤابیکینی/ زاڤاهیتیێ	شەوی بووکێنی
Earthquake	هەژان/ عەرد لڤین	بوومەلەرزە
Existence	هەبوون/ بوون	بوون
Ontology	بوونناسی	بوونناسی
Poet	هوزانڤان	بووێژ
According to, due to	ل دیڤ	بەپێی
Empty	خالی / ڤالا	بەتاڵ
Blanket	بەتەنی	بەتانی
Puppy	کوندە	بەچکە
Luck, fortune, fate	بەخت/ شانس	بەخت
Fortune-teller, diviner, soothsayer	فال ڤەکر/ خەفزان	بەختگرەوە
Lucky	بیەخت	بەختدار
Unlucky	خولی بسەر/ بێ بەخت	بەخت رەش
Donation	دان/ بەخشان	بەخش
Generous, merciful	بەخشندە	بەخشندە
Gift, grant, tip	بەخشیش	بەخشیش
Upbring, raise	خودانکرن	بەخێوکردن
Bad	بەد/ خراپ	بەد
Unfortunate, unlucky, miserable	بەدبەخت	بەدبەخت
Pessimist	بەدبین	بەدبین
Evildoer	بەدکار	بەدکار
Fruit, outcome, product	بەر	بەر
Prior	بەری	بەر

English	بادینی	سۆرانی
Pubic hair	روڤکی بن زکی/ ریڤی/ روڤی	پەر/ مووی بن زگ
Gift, favour, allowance	دیاری	پەرات
Pig, swine	بەراز	بەراز
Opposite, versus	هەمبەر/ بەرابەر/ بەرانبەر	بەرامبەر
Ram	بەران	بەران
Comparative	بەرەهڤدا	بەراوردکردن
Barber, hairdresser	بەربەر	بەربەر
Bribe	بەرتیل	بەرتیل
Obstacle	ئاستەنگ	بەربەست
Responsible	بەرپرسیار/ بەرپرس	بەرپرسیار
Responsibility	بەرپرسی	بەرپرسیاری
Lamb	بەرخ	بەرخ
Abortion	بەرئاڤێتن	بەرخستن
Stone	بەرد/ بەر	بەرد
Petrology	بەرناسی	بەردناسی
Millstone	بەراش/ بەرئاش	بەرداش
To release, discharge, set	بەردان	بەردان
High	بلند	بەرز
Interest	بەرژەوەندی	بەرژەوەندی
Apron	بەرکۆش/ بەرمالک/ بەرڤانک	بەرکۆش
Cover, volume	بەرگ	بەرگ
Tailor	د رونکەر	بەرگدروو
Defence, defense	بەرەڤان	بەرگری

English	بادینی	سۆرانی
Rug, mat	شەملك	بەرماڵ/ دوگرد
Remnant, residue	بەرمای، بەرمایە	بەرماوە
Barrel	بەرمیل	بەرمیل
Collar	بەرستو/ بەرسینگ	بەرۆك
Date	بەروار	بەروار
Apron	بەردلك، بەرکوش	بەروانکە
Outcome, result, product	بەرهەم	بەربووم
Obstacle	ئاستەنگ	بەرهەڵست
Resistance	بەرخوەدان/ دەیاغ/ بەرگری	بەرهەڵستی
Production, outcome	بەرهەم	بەرهەم
Generation	نەڤە/ نفش/ پشت	بەرە
Front	بەرە	بەرە
Battlefield, battleground	بەرە	بەرەی جەنگ
Gradually, step by step	بەرەبەرە	بەرەبەرە
Dawn	بەرەبەیان/ بەرەبانگ/ ئاریبار	بەرەبەیان
Licentiousness, profligacy, pornography	بەرهەلا	بەرەڵڵا
Free	ئازاد/ سەربەست	بەرەڵڵا
Into, about, toward	بەرەڤ	بەرەو
Palm	هەڤێس/ کەفادەست	بەری دەس
Infact, actually	براستی	بەراستی
Oak	بەڕی	بەڕو

English	بادینی	سۆرانی
Administration	کارگێری	بەڕێوەبردن
Director, manager	رێڤەبەر/ بەرگەر	بەڕێوەبەر
Directorate	رێڤەبەریا	بەڕێوەبەرێتی
Fat, tallow, suet	بەز	بەز
Party, amusement	بەزم	بەزم
Sin, guilt	گونەه	بەزە
Sinner, guilty	گونەهکار	بەزەکار
Mercy, pity	دلوڤانی/ میهرەبانی	بەزەیی
Defeat	شکەست/ رەڤین	بەزین
Dryland	هشکاتی	بەژ
Height and appearance	قەد و قامەت	بەژن و باڵا
Height, physique, stature	بەژن	بەژن
Waist	بەژن	بەژن
Enough	بەس	بەس
Aged, advanced in years	دان عومر	بەساڵاچوون
Connection, joining, tieup	گرێدان	بەستنەوە
Dam	بەست	بەست
Icecap	کولاڤکێ جەمەدێ	بەستەلەك
Happening, event	سەرهاتێ	بەسەرهات
Share, portion, allotment	پشك	بەش
Department	پشك	بەش
Heir	میراتگر/ پاشماکگر	بەشبەر
Division, partition	بەش بەشکرن	بەش بەشکردن

English	بادینی	سۆرانی
Deprived	بێبەش/ بێبەشکری	بەشخوراو
Participant Collaborator	پشکدار	بەشدار
Participation Contribution	پشکدار بون	بەشداربوون
Snow	بەفر/ بەرف	بەفر
Snow water	شلوقە/ لولاف	بەفراو
Snow shovel, snow plough	بەرف مەرێل	بەفرمال
Greengrocer	بەقال	بەقاڵ
Generally	بگشتی	بەگشتی
To generalize	بگشتی کرن	بەگشتی کردن
Free	بەلاش	بەلاشی
Boat	بەلەم	بەلەم
Calamity	بەلا	بەلا
But	بەلام	بەلام
Phlegm, mucus	بەلغەم/ چلم/ چلموک	بەڵخەم/ بەڵغەم
Also	بەلکی	بەڵکو
Evidence	بەلگەه	بەڵگە
Document	دەستاڤێز/ باوەرنامە	بەڵگەنامە
Piebald	بەلەک	بەڵەك
Yes	بەلێ	بەڵێ
Vow, promise	سوز	بەڵێن
Contractor	گرێدار/ بەلێندەر	بەڵێندەر
Recently	بەردەمەک کورت	بەمزووانە
Recently	ڤێ دوماهیێ	بەمدوایینانە
Rope, thread, lace	وەریس	بەن

English	بادینی	سۆرانی
Article	بەند	بەند
Slavery	بەنیتی/ بەندەتی/ کولەتی	بەندایەتی/ کۆیلایەتی
Dam	بەست/ سکر/ ئاڤ بەند	بەنداو
Slave	بەنی	بەندە
Port, harbour	بەندەر/ لەنگەرگەهـ	بەندەر
Prisoner	گرتی	بەندی
Jail, prison	گرتیکە/ گرتیخانە/ حەبس	بەندیخانە
Jailer, jailor	زیندانڤان	بەندیوان
Petrol	پەنزین	بەنزین
Petrol station	پەنزیخانە	بەنزیخانە
Hashish, hemp	بەنگ	بەنگ
Value	بەها/ بوها	بەها
Spring	بهار	بەهار
Spices	بهارات	بەهارات
Pretense, pretext	هێنجەت/ بەهانە	بەهانە
Gift, talent	هونەر	بەهرە
Talented	هونەرڤان/ هونەرمەند	بەهرەمەند
Paradise	بهەشت	بەهەشت
Untilled land, barren land, heath	بەیار	بەیار
Morning	سپێدە	بەیان
Veterinary surgeon	پزیشکێ بەیتاری	بەیتال/ پزیشکی ئاژەڵی
Splint	جەبار	بەیتار

English	بادینی	سۆرانی
Orthopedics, bonesetting	جەباری	بەیتاری
With out	بێی	بێ
Ignorant, unaware	بێئاگەهـ	بێئاگا
Infidel, faithless, pagan (ist)	بێدین/ بێ ئول	بێ ئایین
With out	بێبێ	بێئەوەی
Unemployed	بێ شول	بێ ئیش
Fickle, opportunist, chameleon	مروۆڤێ دەمدەمی/ کەرپەسە	بێبار
Too deep	گەلەک کویر/ گەلەک کور	بێبن
Bottomless	بێبن	بێبن
Groundless	بێبنیات/ بێبنەچە	بێبنج
Innocent	بێگونەهـ/ روسپی/ داوپاک	بێتاوان
Wireless	بێتێل	بێتەل
Baby, infant, young of	تێشک	بێچوو
Aversion	دل ژێمای/ بێز	بێز/ قێز
Sieve	ئێلەک/ هێلەک	بێژنگ
Finance support	بێش/ هاریکاری	بێشە
Cradle	لاندک	بێشکە
Corvee	بێکار/ زەود	بێگار
Foreigner	بێگان/ بێگانە/ بیانی	بێگانە
Spade	مەربێل	بێل
Brainless, stupid	بێمەژی	بێمێشك
Menstruation	خوین دیتن/ بێنڤێژی	بێنوێژی
Unique, incomparable	بێهەمیا/ بێهەڤژی	بێهاوتا

English	بادینی	سۆرانی
Widower	بێژن/ مێرەبی	بێوەپیاو
Widow	بێژن	بێوەژن
Desert	بەیابان	بیابان
Excuse, pretext	هەنجەت/ بەهانە	بیانوو
Look, face	روی	بیچم
Twenty	بیست	بیست
Hearing, listening	بهیستن	بیستن
Pupil	رەشکا چاڤان	بیلبیلە
Pepper	بیبەر	بیبەر
Thought	هزر	بیر
To think	هزرکرن	بیرکردنەوە
Well	بیر	بیر
Theory	بیردوز	بیردۆز
Thinking	هزرکرن	بیرکردنەوە
Thought, idea	هزرەک	بیرۆکە
Insurance	دابینکرن	بیم
Fear, scare	ترس/ تەرس	بیم
Architectonics	ئاڤاهیزانی	بیناسازی
Sight, optical	دیتن	بینایی
Optics	دیتنزانی/ بینینزانی	بیناییناسی
To see	دیتن	بینین
To meet	دیتن	بینین

English	بادینی	سۆرانی
P The third letter of the kurdish alphabet	پ	پ
Foot	پی	پا
Ship	پاپور	پاپۆر
Battery	پاتری	پاتری
Pickaxe	مەربێل	پاچ
Reward, prize	خەلات	پاداش
King, monarch	پاشا	پادشا
Last year	پار	پار
Wet, moist	تەڕ	پاراو
Party	پارتی	پارتی/ حیزب
Piece, shell	پارچە	پارچە
Smash	پارچەپارچەکرن	پارچەپارچەکردن
Flock, herd	کەر	پارچە مەڕکەر
Balance, scale	پارسەنگ/ هەڤسەنگ	پارسەنگ
Last meal, before dawn	پاشیڤ	پارشێو
Morsel, bite, mouthful	پاری	پاروو
Money	پارە/ دراڤ	پارە
Spending money in vain	دەستبەردان	پارەبەفیرۆدان
Mintage, strike a coin	سکە	پارەلێدان
Embezzlement, pilferage defalcation, stealing,	پارەبرن	پارەلێدان
Diet	پارێز	پارێز
Governorate	پارێزگاه	پارێزگا

English	بادينى	سۆرانى
Governor, mayor	پارێزگەر	پارێزگار
Lawyer	پارێزەر	پارێزەر
Beseach	لاڤ لاڤ	پاڕانەوە
Heel	پەحنی	پاژنە
Pass, guard	زێرەڤانی	پاس
Guard	زێرەڤان	پاسەوان
Anarchy	پاشڤەچوون	پاشاگەردانی
Later	پاشی	پاشان
Kingship, monarchy	پاشایەتی	پاشایەتی
Delay, defer	گیروکرن	پاش خستن
Suffix	پاشگر	پاشگر
Repent, regret	پەشێمانی	پاشگەزبوونەوە
Remainder	پاشمایک/ بەرمایک	پاشماوە/ بەرماوە
Autopsy	غەیبەت	پاشملە
Afternoon	پشتی نیڤرۆ	پاشنیوەڕۆ
Waste product, leftovers	پاشمای	پاشەڕۆك
Future	پاشەرۆژ	پاشەڕۆژ
Saving, deposit	لێکدان	پاشەکەوت
Back	پشت	پاشەوە
Sweets	بەقلاوە	پاقلاوە
Bean	باقلک	پاقلە
Clean	پاقژ	پاك
Exculpatory plea, excuse	گەردن ئازاکرن	پاکانە
Tax	خویک	پارکانە
Purification	پاقژبوون	پاکبوونەوە

English	بادینی	سۆرانی
Chastity, continence, purity	کچینی	پاکیزەیی
Beside	لنک/ رەخ	پاڵ
Filter, refinery	پارزنین	پاڵاوتن
Overcoat	ساکۆ	پاڵتۆ
Rest, laying	پالدان	پاڵدانەوە
Pushing	پال لێدان/ پالدان	پاڵنان
Pressure, force, effect, impact	پەستان	پاڵەپەستۆ
Hero, heroine	قارەمان	پاڵەوان
Championship	پالەوانی	پاڵەوانبازی
Refinery	مفسک	پاڵێو
Tea refinery, colonder	هەفینک	چاپاڵێو/ پارزونگ
An extensive area	پاناڤ	پانتایی
Trousers	پەنتەرون	پانتۆڵ
Ink pen	پندان/ پاندان	پاندان
Fifteen	پازدە	پانزە/ پازدە
Fifteenth	پازدەمین/ بیێپازدی	پانزەمین/ پازدەمین
Flatten, flattering	مزدانی	پانکردنەوە
Crushing, running over	پانکرن	پانکردنەوە
Fan	پانکە	پانکە
Grazing ground	پاوان	پاوان
Capital	پایتەخت	پایتەخت
Rank, post	پایە	پایە
Autumn, fall	پاییز	پاییز
More	زێتر/ پتر	پتر

English	بادینی	سۆرانی
Solid	موکوم	پتەو
Breaking off, snap	قەتیان	پچڕان
Orange	پرتەقال	پرتەقاڵ
Hair, thread, lock	پرچ	پرچ
Snoring	فرفر	پرخەپرخ
Bridge	پر	پرد
Question, cause, issue	پرس	پرس
Consulting	پسیارکرن	پرس پێکردن
Condolence	بەهی	پرسە/ تازیە
Question	پسیار	پرسیار
Split up	بەلاڤە	پرش و بڵاو
Spark, spray	چریسک	پریشك
Full	تژی/ پر	پڕ
Armed	چەکدار	پڕچەك
Filling	تژیکرن/ پرکرن	پڕکردن
Filling, inlay	تژی کرن	پڕکردنەوە (ددان)
Project	پرۆژە	پرۆژە
Porpaganda	پروپاگندە	پرۆپاگندە
Naughty, silly	پویچ	پڕوپووچ
Doctor, physician	پزیشک	پزیشك
Sneezing	بهژین	پژمین
Expert	پسپۆر	پسپۆڕ
Lisping	پس پس	پسەپس
Back	پشت	پشت
Immunity	حەسانەوە	پشتبەستە

English	بادینی	سۆرانی
Diplomatic immunity	حەسانا دبلوماسی	پشتبەستەی دبلۆماسی
Waistbend, belt	شویتک	پشتوێن/ پژدێن
Backstroke swimming	سەرپشت/ پشتێ	پشتەملە
Strap	پشتێن/ پشتان	پشتێنە
Dung of sheep	پشکل	پشقل
Department	پشک	پشك
Portion	پشک/ بەش	پشك
Ember	گوری	پشکۆ
Inspection	پشکنین/ لێنێرین	پشکنین
Investigation	پشکنین/ لێنێرین	پشکنین
Check point	لێ نێریت	پشکنین
Rest, breath	بێن	پشوو
Vacation, holiday	بهێن ڤەدان	پشوو
Chaos, restlessness	نارەحەتی	پشێوی
Cat	پشیک	پشیلە
Puff, blow	پف	پف
Blowing (to ignite)	پفدان	پفدان
Urging, inciting	هاندان	پفدان
Blow, puff	پفکرن	پف لێکردن/ ئاگر
Finger	تل/ تبل	پل
Allusion	هەڤروش	پلار
Ladder, stair	پایسک/ دەرەجک	پلیکانە
Maternal, paternal aunt	خالەت و مەت	پلك
Boiled rice	گرار	پلاو

English	بادینی	سۆرانی
Tiger	پلنگ	پڵنگ
Point, dot	خال	پنت
Crest, comb	کوپیتک	پۆپکە
Summit, top, peak	لوتکە/ کوپیتک	پۆپە
Boot	پوتین	پۆتین
Powder	پودرە	پۆدرە
Excuse, pardon, forgiveness	لێبورین/ پوزش	پۆزشت/ پۆزش
Post mail	پوست	پۆستە
Post office	دایەرا پوستێ	پۆستەخانە
Dress, garment	جلک	پۆشاك
Class, flock	پۆل	پۆڵ
Ember	پەنگر	پۆڵ/ ئاگر
Police	پولیس	پۆلیس
Police station	دایەرا پولیس	پۆلیس خانە
Steel	پیلا	پۆڵا
Neat	کوک	پوخت
Synopsis, abstract	کورتە	پوختە
Maternal & paternal aunt	خالەت و مەت	پوور
Cousin, aunts daughter & son	کچ مەت، کچ خالەت، کورمەت، کورخالەت	پوورزا
Calf	باق	پووز
Dry grass, hay	پیش	پووش
Gum	چرمسی	پووك
Emaciated, dry up	ژناڤ چوون	پووکانەوە
Stamp	پوول	پوول

English	بادينى	سۆرانی
Money	پاره	پووڵ
Owl	پەپوک/ کونده	پەپوو/ کونده بەبۆ
Hoopoe	پەپیک	پەپووسلێمانی
Butterfly	بەلاتینک	پەپوله
Rope, string	وەریس	پەت
Flu, influenza	پەژی	پەتا
Potato	بتات	پەتاته
Blanket	بەتەنی	پەتوو
Pure, plain	پەتی	پەتی
Veil	عەبا	پەچە
Broadcasting, publishing, printing	پەخش	پەخش
Prose	پەخشان	پەخشان
Rib	پەراسی	پەراسوو
Footnote	دەهمەن	پەراوێز
Book	پەرتوک	پەرتوک
Forelock (hair)	پەرچەم	پەرچەم
Flag, banner	پەرچەم/ ئالا	پەرچەم
Glass	پەرداغ/ گلاس	پەرداغ
Curtain	پەرده	پەرده
Fence, hedge	پەرژین/ چیله	پەرژین
Worshiping	پەرستن	پەرستن
Temple	پەرستگەه	پەرستگا
Epilepsy	تەپ	پەرکەم
Enthusiasit	پەرۆش	پەرۆش
Fan, moth	پانک	پەروانه

English	بادینی	سۆرانی
Lord, god	پەروەردگار	پەروەردگار
Development, progress	پێشکەفتن	پەرەسەندن
Fairy, virgin of paradise	پەری	پەری
Leat, sheet, page	پەر	پەڕ
Copybook	تێنووس	پەراو
Rag, napkin	پەرۆ	پەڕۆ
Sad	ب خەم	پەست
Unripegrape	بێسیرە	پەسیرە
Towel	خاولی	پەشتەماڵ
Muddled, confused	شەپرزە	پەشێو
Repentant, regretful	پەشیمان	پەشیمان
Handicapped	پەککەفتی	پەککەوتو
Attack, assault	هێرش	پەلامار
Leaf, sheet	بەلگ	پەلك
Rainbow	کەسك و سۆر	پەلکەزێڕینە
Bird	بالندە	پەلەوەر
Spot, stain	خال	پەڵە
Cotton	پەمبی	پەموو
Hidden corner, shelter	پەناگەھ	پەنا
Refuge	پەنابەر	پەنابەر
Drug, smugle	دەرمان/ بەنج	بەنج
Fifty	پێنجی	پەنجا
Finger	تل	پەنجە

English	بادینی	سۆرانی
Thump	تلابەرانی	پەنجەی ئەسپی کوڕە/ گەورە
Indexfinger	تلا شەهادێ	برای توتە/ پەنجەی شایەتمان
Window	پەنجەر	پەنجەرە
Gloves	دەستگورك	پەنجەوانە
Punture	پەنچەر	پەنچەر
Proverb	پەند	پەند
Lake	گۆم	پەنگاو
Cheese	پەنیر	پەنیر
Message	پەیام	پەیام
Messenger	پێغەمبەر	پەیامبەر
Reporter, correspondent	پەیامنێر	پەیامنێر
Ladder	پایسك	پەیژە
Statue	پەیکەر	پەیکەر
Sculptor	پەیکەرساز	پەیکەرتاشی
Vow, promise	پەیمان/ سوز	پەیمان
Connection, relation ship, league	پەیوەندی	پەیوەندی
Manure	سەماد	پەیین
Foot	پێ	پێ
Puttee, bend, turn	پێچ	پێچ
Complicated	پێچاوپێچ	پێچاوپێچ
Bandage	پاتە/ لفاف	پێچەك
Opposite, inverse, contrary	دژ	پێچەوانە

English	بادینی	سۆرانی
Barefoot	پیٚخاس	پیٚخاوس/ پیٚخواس
Gown	رۆب	پیٚخەف
Year before last	پیٚرار	پیٚرار
The day before yesterday	پیٚر	پیٚریٚ
The night before last	شەڤادی	پیٚریٚ شەو
Contents	پیٚرست/ ناڤەروک	پیٚرست
Platform	پەیڕەو	پیٚڕەو
Skin	پیست	پیٚست
Dead animal's skin	کەڤل	پیٚستە
Before, infront of	پیٚش/ بەری	پیٚش
Water closet	دەستاڤ	پیٚشاو
Prediction, prophecy	بەربینی/ پیٚشبینیکرن	پیٚشبینی
Dedication	پیٚشکیٚشکرن	پیٚشکەشکردن
Progressive	پیٚشکەفتی	پیٚشکەوتو
Prefix	پیٚشگر	پیٚشگر
Suggestion	پیٚشنیار	پیٚشنیاز
Reception	پیٚشەوازی	پیٚشوازی
Former, ex	پیٚشی	پیٚشوو
Gnat	پیٚشی	پیٚشولە
Preface	پیٚشەکی	پیٚشەکی
Leader	ریٚبەر	پیٚشەوا
Prophet	پیٚغەمبەر	پیٚغەمبەر
Laughing	کەنین	پیٚکەنین
Together	پیٚکڤە	پیٚکەوە
Shoe	پیٚلاڤ	پیٚلاو

English	بادینی	سۆرانی
Cobbler, shoe mender	پنیدووز	پێڵاو درو
Eyelid	میژیلانک	پێڵوو
Definition	پێناسه	پێناسه
Mediator	دەسک	پێناو
Sake	زبەر	پێناو
Five	پێنج	پێنج
Thursday	پێنج شەمب	پێنج شەممە
Pentagon	پێنج رەخ/ پێنج کولنج	پێنج لا
Pen	پێنووس	پێنووس
Measure	پیوان/ پیڤان	پێوان
Necessity	پێویستی	پێویستی
Poetic license	پێویستیا هۆزانی	پێویستی شیعری
Review	دوبارەکرن	پیاچوونەوە
Pedestrian	پیادە	پیادە
Onion	پیڤاز	پیاز
Walking	پیاسه	پیاسه
Cup	پیاله	پیاڵه
Piano	پیانو	پیانۆ
Pianonist	پیانۆژەن	پیانۆژەن
Man	زەلام/ مێرک	پیاو
Manly	زەلامینی	پیاوانه
Saint, good man, pious	پیاوچاکڤ	پیاوچاك
Play	شانۆگەری	پیەس
Letter	پیت	پیت
Donation	هاریکاری	پیتاك

English	بادینی	سۆرانی
Old, aged	پیر	پیر
Sacred, holy	پیروز	پیرۆز
Congratulation	پیروزباهی	پیرۆزبایی
Old woman	پیرەژن	پیرەژن
Old man	پیرەمێر	پیرەمێرد
Senility, senescence	پیری	پیریی
Dirty	پیس	پیس
Feces, excrement	پیساتی/ گو	پیسایی
Pollution	پیس بوون	پیس بوون
Show, fair, exhibition	پیشانگەه	پیشەنگا
Occupation, profession	شۆل	پیشە
Industry	پیشەسازی	پیشەسازی
Professional	پیشەگر/ پیشەگەر	پیشەوەر
Plot, conspiracy	پیلان	پیلان
To plot, conspire, collude, intrigue	پیلان دکت	پیلان دادەنێ
Plotter, conspirator	پیلانگەر/ پیشکار	پیلانگێر
Patch	پنی	پینە
Patching	پنیکرن/ رەفین	پینەکردن
Mender, cobbler	پنیدوز	پینەچی

English	بادینی	سۆرانی
T the fourth letter of the kurdish alphabet	ت	ت
Fever	تا	تا
Until, till	حەتا	تا
One side of the scales	کتەکا/ رەخەکێ تەرازیێ	تا
Tableau	تابلو	تابلۆ
Bier	تابووت	تابووت
Column, battalion	بەتالیون	تابور
Tapu	تاپۆ	تاپۆ
Registering property at tapu office	تاپۆکرن	تاپۆکردن
Long and thin stone	فەرشێ نڤێژێ	تات
Thin, weak	بیخێر/ لاواز	تات/ قۆڕ
Wooden stone	فەرشێ مری شوشتنێ	تاتە شۆر
Crown	تاج/ تانج	تاج
Shadow	سیبەر/ سیتاڤ	تارمایی
Balcony, veranda	تەرمە	تارمە
Widely and wildly scattering	تارومارکرن	تارومارکردن
Dark	تاری	تاریك
Darkness	تاری	تاریکایی
Gloomy night, pitch dark	شەوزولمات/ تاری	تاریك و نوتەك
New	نی	تازە
Innovation, renovation	نیکرن	تازەکردنەوە
Condolence, consolation, comfort	بەهی/ تازی	تازی

English	بادینی	سۆرانی
Hound, hunting dog	تاژی	تاژی
Metal bowl	ترار/ تەست	تاس
Bump	چالک/ تەسە	تاسە
Shaving, to shave	تراشین	تاشین
Plague	رەشاڤ/ تاعون	تاعون
Prime, peak	گوپیتک/ هەرەت	تاف
Water fall	سویلاڤ/ سیلاڤ	تاڤگە
Shelf, wall	دیوار	تاق
Halfaday, period	دان	تاق/ دان
Unique, singu	ئێکانە	تاقانە
Crew, group, set	تاقم	تاقم
Examination, test	تاقیکرن	تاقیکردنەوە
Laboratory	تاقیگەهـ	تاقیگە
Individual, single,odd	کتک	تاك
Unique	ئێکانە	تاکانە
Unil, till, unless, ifnot	حەتا/ تاکو	تاکو
Bitter	تەحل	تاڵ
Thread	کەل	تال
Loot, pillage	تالان/ کەلەپیرە	تاڵان
Taste, flavour	تام	تام
Gazellehound, hunting dog	تاژی	تانجی
Plot	تەڤن	تان و پۆ
Crime, offense	تاوان	تاوان
Criminology	تاوانناسی	تاوانناسی
Criminal, culprit, guilty	تاوانبار	تاوانبار

English	بادينى	سۆرانى
Accusation	تاوانباركرن	تاوانباركردن
Peacock	تاووس	تاووس
Moment, heat	تاڤ/ گاڤ	تاو
Special, particular	تايبەت	تايبەت
Tire	تايرە	تايە
Clan	قەبيلە	تايەفە
Border	تخويب	تخووب
Other	ئيدى	تر
Balance, scale	تەرازى	ترازوو/ تەرازوو
Patter, footstep	پێژن	ترپە
Soft and heavy sound	تەپ تەپ/ قوتان	ترپە ترپ
Fear	ترس	ترس
Frightened	ترسياى	ترساو
Timid, coward	ترسنوك	ترسنۆك
Frightful, horrible	بترس	ترسێنەر
Sour, acid	ترش	ترش
Fermentation	خراپ بوون	ترشان
Pickle	ترشى	ترشيات
Pump	پەمپ	ترۆمپا
Automobile, car	ترومبێل	ترۆمبێل
Grape	ترى	ترێ
Opium	ترياك	ترياك
Gleam	تيرێژ/ چرسين/ تەيسين	تريسكە
Sheen, moonnight	گەشانى/ تيرێژا هەيڤێ/ گوى هەيڤێ	تريفە
Fart	تر	تڕ

English	بادينى	سۆرانى
Farter	تركەن	تڕكەن
Spit	تف	تف
Provisions, supplies	تفاق	تفاق
Gun	تڤەنگ	تفەنگ
Gunmen	تفەنگچى	تفەنگچى
Gunsmith	چفسى	تفەنگساز
Drop	دلوپ	تك
Request	داخاز	تكا
Please	تكايە	تكايە
Opium	ترياك	تلياك
Drop	دلوپ	تنوك
You	تو	تۆ
Repentance, regret	توبە	تۆبە
Repetant	توبەدار	تۆبەكار
Ball, cannon	تەپە	تۆپ
Football	تەپاپێ	تۆپ تۆپێن
Artillery man	توپچى	تۆپچى
Artillery barracks	توپخانە	تۆپخانە
Cudgel, club, bat, baton, stick, billy	توبز/ داردۆق	تۆپز/ تۆبز
Dead (for animals)	سەكتى	تۆپيو
Dark, deep (colour)	تارى	تۆخ
Withdraw and sulk	سل بين/ زيزبوون	تۆران
Offended, sulky, touchy	زيز	تۆراو
Net	تور	تۆڕ
Dust	توز	تۆز

English	بادینی	سۆرانی
Foggy, dusty	توز	تۆزاوی
Dandruff	كرێش/ نەمەس	تۆشکە
Tempest	توفان	تۆفان
Metal collar, neckband, Throat latch	سەتجول/ گوربینک	تۆق
Frightening, horrifying	تۆقە	تۆقە
Shake hand	چونە دەست	تۆقە
False - forged	فەلپ	تۆكل
Strong	متوم	تۆكمە
Revenge	تول	تۆڵە
Take revenge	تول ڤەكرن	تۆڵەسەندن.
record, register, file	تۆمار	تۆمار
Registeration	تومارکرن	تۆمارکردن
Sperm, seed	توف	تۆو
Ability, capacity	شیان	توانا
Allusion, insinuation	پلار/ سەرنج/ نیشانکرن	توانج
Competence	شیان	توانست
Metting, assimilation, dissolving	حەلیان	توانەوە
Seed, element	توف	توخم
Tight, thick, fierce, severe	گرێدای	توند
Severe, cruel	دژوار	توند
Histology	تەقنزانی	تۆلکارزانی
To allocate, allot	لێکدای	تەرخان دەکا
Pimp / **bawd**	گەواد	تەرەس (گەواد)

English	بادینی	سۆرانی
Tobacco	تیتن	تووتن
Tobacconist	تیتنچی	تووتنچی
Tobacco grower	تیتنچی	تووتنەدان
Parrot	بیەغا	تووتی
Raddish	تڤر	توور
Level, plain, stone, bed	تەخت	تەخت
Spindle	تەش	تەشی
Wet, moist	تەر	تەڕ
Corpse, dead body	تەرم	تەرم
Hail	گژلوک	تەرزە
Stitch	تەقەل	تەقەل
Endeavour, try, effort	پێکول	تەقەلا
Trap, snare, gin	تەلە	تەڵە
Death trap	تەلهەیا مرنی	تەڵەی مەرگ
Mouse trap	تەلها مشکا	تەڵەی مشك
Fog, mist	مژ	تەم
Tin	تەنەکە	تەنەکە
Tinsmith	تەنەکچی	تەنەکەچی
Alone	بتنێ	تەنیا
Exclusivity, exclusiveness	هەربتنێ	تەنیا و تەنیا
Loneliness	تەنیاتی/ یەکانی	تەنیایی
Beside, side	رەخ	تەنیشت
Infection, spread	بلاڤ بوون	تەنینەوە
Complete, finished, perfect	تمام	تەواو

English	بادینی	سۆرانی
Achieving, carring out, death	تمام بوون	تەواوبوون
Ax	تەڤر/ قەزمە	تەور
Wave	پێلە	تەوژم
Metal collar	سەنجوّل	تەوق
Weave, tissue, web	تەڤن	تەون
Lazy	بێخیرەت	تەوەزەل
Stable, barn	ستەبل	تەویلە
Ready	بەرهەڤ/ ئامادە	تەیار
Notice, note, mark	تێبینی	تێبینی
Passing	تێپەر	تێپەڕ
Transitive	تێپەر	تێپەڕ/ ڕێزمان
Cost	مەزاخت/ تێچویی	تێچوون
Dark, pale	تێر	تێر
Satisfied	تێر	تێر
Satisfaction	تیربوون	تێربوون
Netric acid	تێزاب	تێزاب
Road food, Picnic food	زاد	تێشوو
Thinking, pre occupation	هزرکرن	تێفکرین
Total	تێکرا/ ئەنجام	تێکرا
Co-, together	تێکەل	تێکەڵ
Mixture	تێکەل	تێکەڵاو
To shoot, to fire, to target	ستێرک گرتن	تێگرتن

English	بادینی	سۆرانی
Involvement, implication, Entanglement, embroilment	تووش بوون	تێوەگلان
Cassation, bringing appeal for cassation	تەمیز	تێهەڵچونەوە(تمیز)
Prostitute, whore, harlot	ترياتو/ قەحپە	تیاترۆ
Brothel, night club	قەحپەخانە	تیاترۆخانە
Theatre	شانو/ ترياتو	تیاترۆخانە
Light, ray	تیشک	تیشك
Team	تیپ	تیپ
Letter	تیپ	تیپ/ پیت
Arrow	تیر	تیر
Arrow and bow	تیروکڤان	تیروکەوان
Clan, faction	تێل	تیرە
Sharp, keen	تیژ	تیژ
Edge, blade	دەڤ	تیغ
Treatment	چارەسەری	تیمار
Hospital	نەخۆشخانە	تیمارخانە
Thirsty	تهنی	تینوو
Thirstiness	تهنیاتی	تینووبوون
Thirsts, thirstize	تهنیکرن	تینوکردن
Division, squad, contingent	تیپ	تیپ/ سەربازی
Band, orchestra	تیپ	تیپ/ موسیقا
Troupe, Team	شانۆ	تیپ

English	بادینی	سۆرانی
Ć The Fifth letter of the kurdish alphabet	چ	چ
Gum	ڤاچکە/ بنیشت	جاجکە/ جاچلە/ بنێشت
Woolen cover	ئیزە	جاجیم
Magic, charm, sorcery	جادوو	جادوو
Sorcerer	جادوکر	جادووباز/ جادوگەر
Street, pavement	جادە	جادە
Time, once	جار	جار
In the past	جارەک	جاران
Occasionally	جارجار	جارجار
Proclamation, announcement	راگەهاندن/ بەیاننامە/ داخویانی	جار
Caller, town crier	بانگبێژ	جارچی/ جاردەر
Announcement, declaration	راگەهاندن/ ئاگەهکرن	جاردان
Spy, espionage	جاسوس	جاسووس
Ass, mercenary, hired	جحش	جاش
Spider	تەڤنپیرک	جالجالۆکە
Bowl, glass	جام	جام
Swindler, horse trader, horse coach	جەمباز	جامباز
Brief case, bag	چەنتە	جانتا
Dignity	جاه	جاه/ جاخ
Young	جحێل	جاهیل/ جەهیل
Ammunition storehouse	جبەخانە	جبەخانە
Rat	جرد	جرج/ جورج

English	بادینی	سۆرانی
Twittering, twinkling	تەیسین/ بروسین	جریوە
Purse, wallet	جزدان	جزدان
Liver	مێلاکێ/ جەگەر/ جەرگ	جگەر/ جەرگ
Cigarette	جگارە	جگەرە/ جگارە
Smoking	جگارەکێشان	جگەرەکێشان
Clothes, dress	جلک	جل/ جلك
Tailor	درونکەر/ دریندەر	جل دروو
Washing machine	جلشو	جلشور
Twins	جێمک	جمك
Joint	جومگە/ گری	جمگە/ جومگە
Crowd, movement	قەرەبالغ	جمە
Fairy, evil, spirt, genie	ئەجنە	جنۆکە
Abuse	جارس/ خەبەر	جنێو/ جوێن
Barley	جەه	جۆ
Major stream	ریبار	جۆبار
Sort, kind	جور	جۆر
Stream, brook	جوک	جۆگە
Weaver, knitter	تەڤنکەر	جۆلا
Swing, seesaw, cradle	جولان/ لاندک	جۆلانێ
Beautiful, pretty	جان/ جوان	جوان
To beautify	جەملاندن	جوانکردن
Calf (1-2 years)	جانەگا	جوانەگا
Beauty	جانی/ جوانی	جوانی
Aesthetics	جوانیناسی	جوانناسی
Different	جودا	جیاواز

English	بادینی	سۆرانی
Secessionism, disunionism, separatism	جوداخازی	جوداخوازی
Geography	جوغرافیا	جوگرافیا
Geopolitics	جوغرافیا سیاسی	جوگرافیای سیاسی
Jew	جهی	جوو/ جوولەکە
Jewism	جهی	جوولەکایەتی
Pair, couple	جووت	جووت
Intercourse, coitus, coition	چوونە دەڤ	جووت بوون
Cultivation	جوتکرن	جووتکردن
Peasant, farmer	جووتیار	جووتیار
Movement	لڤین/ بزاڤ	جووڵانەوە
Chewing	جیتن	جوین
Algebra	جەبر	جەبر
Highwayman, pirate	دەریاگر	جەردە
Screw	بزمارێ بادەل	جەڕ
Jar, jug	جەرک	جەڕە
Fete, feast, eid	جەژن	جەژن/ جێژن
Fete gift	عەیدانی	جەژنانە
Body	لەش	جەستە
Whip	جەلدە	جەڵدە
Cattle, livestock	جەلەب	جەڵەب
Owner of the cattle or livestock	جەلەبدار	جەڵەبدار
Mass, crowded	جەماوەر	جەماوەر
Pole, pillar	دنگ/ ستون/ کاریتە	جەمسەر
War	چەنگ/ شەر	جەنگ

English	بادینی	سۆرانی
Fighter	شەرکەر	جەنگاوەر
Jungle	دارستان/ دەحل	جەنگەڵ
Essence	جەوهەر	جەوهەر
Hell	جەهنەم	جەهەنەم
Young	جحێل	جەهێڵ
Place	جه/ شین/ شوین	جێ/ جێگا
Foot print	جە پێ	جێ‌پێ
Representative	نوینەر/ شاندیار	جێدار
Vice, deputy	جێگر	جێگر
Different, separate	جیاواز	جیاواز
Difference	جیاوازی	جیاوازی
Squeaking	چیڕ چیڕ	جیڕە جیڕ
Mercury	جیوە	جیوە
World	جیهان	جیهان

English	بادینی	سۆرانی
The 6th letter of the kurdish alphabet	چ	چ
What	چ	چ
Tea	چا	چا/ چای
Teapot	قوری/ چادان	چادان/ قۆری/ چاپەست
Active	چەلەنگ	چاپوك
Recovery, feel better	چێبوون	چابوونەوە
Printing, print	چاپ	چاپ
Flattery	دووروی	چاپلووس
Teastrainer	سەفۆك	چا پالێو/ پارزنگ
Printing office, press office	چاپخانە	چاپخانە
Printing	چاپکرن	چاپکردن
Typewriter, printer	چاپکەر	چاپکەر
Press	چاپەمەنی	چاپەمەنی
Time, century	چەرخ	چاخ
Casino, teahouse	چایخانە	چاخانە/ چایخانە
Pavilion, tent	چادر/ کۆن	چادر
Remedy, solution, treatment	چارەسەر/ چارە	چار/ چارە/ چارەسەر
Four	چار	چار/ چوار
Frame	چارچوڤ	چارچیوە/ چوارچیوە
Fourteen	چاردە	چاردە/ چواردە
Unlucky, unfortunate	بێبەخت	چارە رەش
Quarter	چارێک	چارەك
Fate, destiny	چارنڤیس/ بەخت	چارەنووس

English	بادینی	سۆرانی
Saint, good man, good	خوش مروڤ	چاك
Favour	قەنجی	چاكە
Hole, ditch, cavity	چال/ كویر	چال
Poem	هوزان	چامە
Eye	چاڤ	چاو
Meeting, interview	چاڤپێكەفتن	چاوپیكەوتن
Generous	مەرد/ داندەھ	چاوتێر/ دانیار
Mean	قەلس	چاوچنۆك
Watchman, observor	چاڤدێر	چاودێر
Cross-eyed	وێر	چاو شاش/ خێل
Blackmail, propaganda	گەف	چاووراو
Source, base	چافك/ ژیدەر	چاووگ
Waiting	چاڤەری	چاوەروانی
Spectacles	چاڤك	چاویلكە/ عەینەك
Lamp	چرا	چرا
Wrinkled, furrowed	چرمسی	چرچ
Bud	بشكوژ	چرۆ
Claw	پەنجەروك/ چنگ	چرنووك
Face	سەروچاڤ/ بیچم	چروچاو/ روخسار
Sting, burning, pan, ache	ئیش/ دژوار	چز
Sting	زختك/ شیشك	چزوو
Sizzling sound	تف تف/ بڤ بڤ	چزە
Forty	چل	چل
How	چەوا	چلۆن/ چۆن/ كو

English	بادینی	سۆرانی
Branch, plough	چەق	چل
Filth	قرێژ	چلك
Snot, nasal mucus	چلم/ ئاڤ/ کلمیش	چلم
Knee	چوک	چۆك/ ئەژنۆ
Empty, vacant, desert	چول	چۆل
Fourteen	چاردە	چواردە/ چاردە
Wednesday	چارشەمب	چوارشەممە/ چارشەم
Square	چارگوشە	چوارگۆشە/ چارگۆشە
Quatrain	چارین	چوارین
Knee	چووک	چووك
Alike, akin	وەک ئێک	چوون یەك
Left, leftwing	چەپ	چەپ
Bunch	قەفتەک/ کەفەک	چەپك/ چەپکە
Clapping	دەست قوتان	چەپلە
Left-handed	چەپە/ چەپ	چەپە
Filthy	پیس	چەپەل
Umbrella	شەمسیە	چەتر/ سەیوان
Pirate, viking, bandit	قەچاغچی/ ریگر	چەتە/ جەردە
Time	رۆژگار	چەرخ/ رۆژگار
Lighter, wheel	چەغماق/ مەکینە	چەرخ
Leather	چەرم	چەرم
White	سپی	چەرموو/ سپی
Taste	تام	چەژ
Fixed	خوگر	چەسپیو
Species, sort	تەفلیت/ جور	چەشن
Knife	کیرک	چەقۆ/ چەقو

English	بادینی	سۆرانی
Weapon, gun	چەک	چەك
Cheque	چەک	چەك
Disarming	چەککرن	چەككردن
Hammer, maul, gavel	چەکوش	چەكوش
Shingle, coarse gravel	زەکر/ خەرەبەر/ حەسحەسان	چەگر/ چەگل
To bend, to kneel	چەماندن	چەمانەوە
Concept	رامان/ هزرا گشتی	چەمك
How many? How much?	چەند	چەن/ چەند
Chin, mentum	ئەرزنك	چەناگە
Talkative, prattler	پربیژ	چەنەباز
Shingle, coarse gravel	زەکر	چەو
Oily, fat, greasy	قەلەوی	چەور
Persecution, oppression	تەپەسەرکرن	چەوسانەوە
Oppressed, persecuted	تەپەسەر	چەوساوە
Food	زاد/ تیشت	چیشت
Restaurant	خارنگەه	چیشتخانە
Kitchen	نان دی/ لینانگەه	چیشتخانە/ ناندین
Cow	چیل	چیر/ چیل/ مانگا
Mountain	چیا	چیا
Story, tale	چیروک	چیرۆك
Tale-teller	چیروک بیژ	چیرۆك بیژ
Story writer	چیرۆک نڤیس	چیرۆك نووس
Meadow	مێرگ	چیمەن

English	بادینی	سۆرانی
Cement	چیمەنتۆ	چیمەنتۆ
Class	جین	چین
China	سین	چین
Turn, time	نۆبەت	چین
Surface	روی	چین

English	بادینی	سۆرانی
H The seventh letter of the kurdish alphabet	ح	ح
Utensils, equipments	حاجەت/ پێدڤی	حاجەت
Pilgrim, pilgrimage	حەجی	حاجی
Stork	لەگلەگە	حاجی لەق لەق
Denying	حاشاکرن	حاشاکردن
Condition, stand	حاڵ	حال/ رەوش
Government	حکومەت	حکومەت
Coalition government	حکومەتا هەڤبەش	حکومەتی هاوبەشی
Nationalunity government	حکومەتا ئیکەتیا نیشتمانی	حکومەتی یەکیتی نیشتمانی
Fedral g., federation	حکومەتا فیدرالی	حکومەتی فیدرالی
Plutocracy government	حکومەتا زەنگینا/ دەولەمەندا	حکومەتی دەولەمەندان/ خانەدان
Oligarchy government	حکومەتا ئولیگارکی	حکومەتی کەمایەتی‌یەکان
Provisional government	حکومەتا ئینتقالی	حکومەتی ئینتقالی
Republican government	حکومەتا کۆماری	حکومەتی کۆماری
Theocracy government	حکومەتا ئاینی	حکومەتی دینی/ ئاینی
Puppet government	حکومەتا کارتونی	حکومەتی کارتۆنی
Monocracy, autocracy, dictatorship	حکومەتا دکتاتوری	حکومەتی دکتاتۆری تاکی
Parliamentary government	حکومەتا پەرلەمانی	حکومەتی پەرامانی

English	بادینی	سۆرانی
Technocracy government	حکومەتا تەکنوقراتی	حکومەتی تەکنۆقراتی
Houri	حوری	حۆری
Camel	حیشتر	حوشتر
Ostrich	ئوستریج/ هیشترما	حوشترمەل
Whale	حیت/ نەهەنگ	حوت/ نەهەنگ
Art	هونەر	حونەر/ هونەر
Yalping, barking, yapping	گاستن/ ڤەقین	حەپەحەپ
Bewildered	شاش/ گیژ	حەپەساو
Limit, degree	سنور	حەد
Desire, appetite	حەز	حەز
Loving, liking	حەژی کرن	حەزلێکردن
Surrounding wall	پەرژین	حەسار/ پەرژین
Rest	بیهن ڤەدان	حەسانەوە
Longing, yearning	حەسرەت	حەسرەت
Night guard, night watch man	زێرەڤان	حەسحەس
Straw mat	حیسیل	حەسیر
God forbid! Unthinkable	حاشا	حەشا
Concealing, hiding	ڤەشارتن	حەشاردان
Doomsday	حەشر	حەشر
Seven	حەفت	حەفت/ حەوت
Weekly	حەفتانە	حەفتانە/ هەفتانە
Week	حەفتی	حەفتە/ هەفتە ،
Seventeen	هەڤدە	حەڤدە/ هەڤدە
sky, hea·ve·	عاسمان	حەوا

English	بادینی	سۆرانی
Eve	حەوا	حەوا (دایکە حەوا)
Pool	حەوز/ گەر	حەوز
Patience	هەدار	حەوسەلە
Courtyard	حەوش	حەوش/ حەوشە
Cane	خەیزەران	حەیزەران
Regrettable	حەیف/ مخابن	حەیف
Catamite	حیز	حیز
Neigh (horse) , trick, cunning	حیلە	حیلە
Wile, cheating	حیلە	حیلە/ فیل
Cheater	حیلەکەر	حیلەباز

English	بادینی	سۆرانی
X the eighth letter of the kurdish alphabet	خ	خ
Ravaged, waste	کاولکری	خاپوور
Sake	خاتر	خاتر
Favour	قەنجی	خاترانه
Lady	خانم	خاتوو
Lady, dame	خانم/ خاتوون	خاتوون
Cross, crucifix	خاچ	خاچ
Cross, worshipper	خاچ پەرێس	خاچپەرست
Crusade	خاچ پەرتیسی	خاچپەرستی
Red cross	خاچا سور	خاچیسوور
Earth	عەرد/ خاك	خاك
Pedology	خاکناسی	خاکناسی
Shovel	مەربیل	خاکەناز
Mother's brother uncle	خال	خال/ خالو
Point, dot, fullstop	خال	خال
Mole, beauty spot, nevus	نیشان	خال/ جوانی
Punctuation	خالبەندی	خالبەندی
Mother's brother's children	کچ خال و کورخال	خالۆزا
Mother's brother's wife, aunt	کچ/ کور خال	خالۆژن
Raw, callico	کال/ خاڤ	خام
Pen, pencil	خامە/ قەرم	خامه
Khan	خان	خان
Caravansary	خانه	خان

English	بادینی	سۆرانی
Lady	خانم	خانم
House	خانی	خانوو
Homestead, building, apartment	ئاڤاهی	خانوبەرە
Cell	خانە	خانە
Cytology	خانەناسی	خانەناسی
Retired	خانەنشین	خانەنشین
Retirement	خانەنشینی	خانەنشینی
Pension	موچا خانەنشینی	موچەی خانەنشینی
Aristocrat family	مالبات	خانەوادە
Raw, crude, sleepy, inactive	خاڤ	خاو
Towel	خاولی	خاولی
Imposed tax	خویک	خاوە
Owner	خودان	خاوەن
Concessionaire	خودان ئیمتیاز	خاوەن ئیمتیاز
Your excellency, highness	خودان شکۆ	خاوەن شکۆ
Ownership	مالخویی/ خودانی/ سەمیان	خاوەنداریتی
Clean	پاقژ	خاوین
Lasting, costing	ڤەدکیشت	خایاندن
Tickling	تمار/ دقدقاتک	ختووکە
Bad	خراپ	خراپ
Spoilness, inoperative	خراپ بوون	خراپ بوون
Vice, evil	خراب	خراپە
Violation, misdoing	خرابی	خراپەکردن
Excitement, incitment	ئاراندن/ ئازراندن	خرۆشان

English	بادينى	سۆرانى
Round, circle	خر/ گروڤر	خر
Gathering	كوم كرن/ خرڤەكرن	خر
Corpuscle	لەشك/ پرتك	خڕۆكە
White blood corpuscle	پرتكا سپى	خڕۆكەى سپى
Red blood corpuscle	پرتكا سۆر	خڕۆكەى سوور
Soft and chubby	ديهم گروڤر/ قەلەو	خروخەپان
Rotund, stout	گروڤر/ خر	خروپر
Relatives, kins	خزم	خزم
Kinship	خزمايەتى	خزمايەتى
Service	خزمەت	خزمەت
Servant	خزمەتكار	خزمەتكار
Patter	پيژن	خشپە
Brick	لبن	خشت
Time table, schedule	خشتە	خشتە
Jewellery	زێروزيڤ	خشل
Reptile (animal)	خشوك	خشۆك/ خشەك
Slippery	خز/ خليسك/ حليسك	خليسك
Slip	حليسان	خليسكان/ خليسكانێ
Dye, tinge, tint, imbue, pigment	بويە/ رەنگ	خم
Dying house, tint house	رەنگخانە	خمخانە
Dyer, tinger	رەنگريژ/ هەشكەر/ رەڤگكار	خمگەر
Suffocation, drowing	خەنقين	خنكان
Suffocated, chocked, drowned	خەندقى	خنكاو

English	بادینی	سۆرانی
Self, psyche	خۆ	خۆ
Surrender, give in	خو دانه دەست	خۆبەدەستەوەدان
Preservation	خۆپاراستن	خۆپاراستن
Selfish, self-loving	خۆپەرست	خۆپەرست
Selfishness	خۆپەرستی	خۆپەرستی
Self-conceited, vainglorious	خوبینی	خۆپەسند
Local	خۆیەتی	خۆجیی
West, sunset	روژئاڤا	خۆرئاوا
Sunsetting	روژئاڤابوون	خۆرئاوابوون
Western	روژئاڤایی	خۆرئاوایی
Food	زاد/ خوراك	خۆراك
Dietetics, sitology	زانستی خۆراکی	خۆراکناسی
Sunburned	تاڤ بری	خۆربردوو
Natural, by nature	خورست	خۆرسك
Solar eclipse	رۆژ غەیری	خۆرگیران
East, sunrising	روژهەلات	خۆرهەڵات
Sunrising	روژهەلاتن	خۆرهەڵاتن
Oriental, eastern	روژهەلاتی	خۆرهەڵاتی
Middle east	روژهەلاتا ناڤەراست	خۆرهەڵاتی ناوەراست
Orientalist	روژهەلاتناس	خۆرهەڵاتناس
Orientalism	روژهەلاتناسی	خۆرهەڵاتناسی
Free	بەلاش	خۆرایی
Wish, hope	هیڤی/ خوزی	خۆزگا
Fine, nice	خوش	خۆش
Concealing	خوڤەشارتن	خۆشاردنەوە

English	بادینی	سۆرانی
Calligrapher	خوشنڤیس	خۆشنووس
Beloved, dear	خوشتڤی	خۆشەویست
Love	ئەڤینی	خۆشەویستی
Resistant	بەرگر	خۆگر
Disguising, changing one's cloth	خوگوهرین	خۆگۆڕین
Dust, soil	توز	خۆڵ
Ash	ئاری	خۆڵەمیش
Gray	بۆز	خۆڵەمیشی
National, local	خومالی	خۆماڵی
To nationalize	خومالی کرن	خۆماڵی کردن (نەوت)
``ah, God, Lord	خودی	خوا
vinity, theology	ئەسمانی/ خودیی/ غەیبی	خوایی
.ooked, inclined	لەنگ	خوار
.ating	خارن	خواردن
Drinking	ڤەخارن	خواردنەوە
Niece, nephew	خارزا	خوارزا
South	ژیری	خواروو
Wish, request	خواز/ خواست	خواز/ خواست
Asking, herhand	خاستن/ خواستن	خواستن
Metaphar	خوازە	خوازە
Borrowing	خاستن	خواستن
Natural	خورست	خواکرد
Counter, table, tray	سفرە	خوان
Pious, devout	خودی ناس	خواناس
Gavel, mallet, beetle	تۆپز	خوترە

English	بادینی	سۆرانی
Coins	هیرده	خورده
Itching	خوراندن	خوران
Dates, palm	هرمه	خورما
Small pox	خوریکه	خوریکه
Flowing of water	شەرشڕ	خوڕەخوڕ
Sister	خیشك	خوشك
Niece, nephew	خارزا	خوشکەزا
Course	خول	خول
Circulating	زڤرینەڤە	خولانەوە
Minute	دەقیقە	خولەك
Hobby, wish, preoccupation	ئارەزوو	خولیا
Servant	خولام	خولاّم
Dew	خوناڤ	خوناو
Necklace	رستك	خوناوکە
Bud	بشکوژ	خونچە
Habit	عەدەت	خوو
Salt	خویٚ	خویٚ
Blood	خوین	خویٚن
Bloody	خوینی	خویٚناوی
Blood money	خوین بایی	خویٚن بایی
Studying	خاندن	خویٚندن
Reading	ڤەخاندن/ ڤە خویندن	خویٚندنەوە
Primary school	خاندنگەها سەرەتایی	خویٚندگای سەرەتایی
Intermediate school	خاندنگەها ناڤەندی/ ناوەندی	خویٚندگای ناوەندی

English	بادینی	سۆرانی
Secondary school	خاندنگەها ئامادەی/ دواناڤەندی	خوێندگای دواناوەندی
Preparatory school	خاندنگەها ئامادەی	خوێندگای ئامادەیی
Literate, educated	خیندەوار	خوێندەوار
Blood thirsty, bloodshed	خوین رێژ	خوێنرێژ
Cold blooded	خوین سار	خوێن سارد
Tolerable, cute	خوین شرین	خوێن شیرین
Student	خاندەڤان/ قوتابی	خوێندکار
Blood sucker	خوین مژ	خوێن مژ
Struggle	خەبات	خەبات
Struggling, strive	خەباتکرن	خەباتکردن
Circumcision	سونەتکرن	خەتەنە
Expenditure	مەزاختن/ تێداچون/ خەرجی	خەرجیی
Harvest, heap	جوخین/ بێدەر	خەرمان
Senile, insane	هەلهلی/ خورفی	خەرەفاو/ خەلەفاو
Busy	مژیل	خەریك
Falling, autumn	پاییز	خەزان
Treasure	خەزینە	خەزنە/ خەزێنە
Incharge of treasure	خەزینەدار	خەزنەدار
Father-in-law	خەزیر	خەزوور
Nose ring	خەزێم	خەزێم
Emasculating, castrating	خەساندن	خەسان
Emasculated, constrated	یێخەسیایە	خەساو

English	بادينى	سۆرانی
Thick, strong	ستير	خەست/ ئەستور
Thick, pale	تیر	خەست (تێر)
Hospital	خەستە/ نەخوشخانە	خەستەخانە
Mother-in-law	خەسی	خەسوو
Gauch, inexperienced	خشیم	خەشیم
Sadness, worries, grief, sorrow	خەم	خەفەت
Sad	خەمبار	خەفەتبار
Prize, reward	خەلات	خەڵات
Temple	خەنافس/ جینیک	خەنافس
People, folk	خەلک	خەڵك
Coal	رەژی	خەڵووز
Solitude	خلوەت	خەڵوەت
Dagger	خەنجەر	خەنجەر
Smile	کرنژین	خەندە
Henna	خەنا	خەنە
Sleep, dream	خەڤ	خەو
Sleepy	یێ ب خەڤ	خەواڵوو
Sleep	خەڤ	خەوتن
Pleasant and sound sleeper	خەۋخوش	خەوخۆش
Sleepruin, sleepless	خەۋ رەڤین	خەوزڕان
Light sleeper	خەۋسڤک	خەوسووك
Fault, defect	خەش	خەوش
Deep, heavy sleeper	خەوگران	خەوقورس/ گران
Dream	خەڤن	خەون
Daydream, uqverie	خەونە رۆژ	زیندە خەون

English		سۆرانی
Oneiromancy	خەون راقەكرن	خەولێكدانەوە
Dream interpretation	خەونامە	خەونامە
Tending to sleep, heavy sleeper	خەووۆك	خەوۆك
Cucumber	خيار	خەيار
Fancy, imagination	خيال/ خەيال	خەياڵ
Favour, charity	خێر	خێر
Benefaction, alms	قەنجی/ باش/ خێر	خێر
Benevolent	خێرخاز	خێرخواز
Benevolence, charitable	خێرخازی/ خێرخوازی	خێرخوازی
Family, wife, household	خێزان	خێزان
Family man, husband	خودان خێزان	خێزاندار
Cross-eyed	حەول/ خێل	خێل
Tribe, clan	بنەمال/ عەشیرەت	خێڵ
Ghost	سیتاڤك	خێو
Tent	خیڤەت	خێوەت
Traitor, betraying	خيانەت/ بێبەختی	خيانەت

English	بادینی	سۆرانی
D the ninth letter of the kurdish alphabet	د	د
Habit, custom	عەدەت	داب
Raining	باراندن	دابارین
Separation, divorce	بەردان	دابڕان
Descending, getting off	دابەزین	دابەزین
Secure, fattening	دابەستن/ رەپیتەکرن	دابەستن
Commence a prayer	نڤێژ دابەستن	نوێژدابەستن
Distribution, division	دابەشکرن	دابەشکردن
Obtaining, getting	دابین کرن	دابین کردن
Despotic, autocratic, absolute	ئوتوکراتی/ زوردار	داپلۆسەر
Thrashing	ئێشاندن	داپلوسین
Grandmother	داپیر/ پیر	داپیر/ داپیره
Derivation	دارژتن	داتاشین
Anguish, grief	خەم/ قەهر	داخ
Closed, locked	گرتی	داخراو
Request	داخاز	داخواز
Justice	داد	داد
Court, trial	دادگەه	دادگا
Magistrate, judge	دادوەر	دادوەر
Notary public	دادنڤێس	وادنووس
Defendant	دەعوالێکری	داوالێکراو
Prosecutor	دەعواکار	داواکەر
Grandsister	دایکۆك	دادە
Wood, stick	دار	دار

English	بادينی	سۆرانی
Flagpole, flagstaf	دارئالا	دار ئالاّ
Log	دار	داری (سوتان)
Finance	دارایی	دارایی
Stretcher, bier	داربەز	دارەباز (دارەبان) دارتەرم
Wood cutter, wood chopper, logger	داربڕ	داربڕ
Carpenter	دارتاش	دارتاش
Carpentry	دارتاش	دارتاشی
Cigarette holder	باسك	دارجگەرە
Palm	داراخورمێ	دارخورما
Forest, wood	دارستان	دارستان
Dendrology	دارناسی	دارناسی
Clique	داروده‌سته‌ك	دارودەسە
Slingshot	دارلاستیك/ بەرتیفك	دارلاستیق/ دارلاستیك
Expertfree climber	دارەڤان	دارەوان
Wooden	دارین	دارین
Composition, formulation	دارشتن	دارشتن
Sickle	داسك	داس
Crescent	هەیڤا چاردەشەڤی	داسەمانگ
Epic	داستان	داستان
Eagle	سمسیارك	داڵ
Shelter	دالده	داڵده
Decrease	داشكاندن	داشكاندن
Mother	دایك	داك/ دایك
Unloading	داكرن	داكردن

English	بادینی	سۆرانی
Monopolize, monopolization	داکرن	داکردن
Monopsony	تشت راکرن/ هەلگرتن	شت داگرتن
Defence, supporting	بەرەڤانی	داکۆکی
Establishments, Authority, institution	دام و دەزگا دە سهەلات	دام و دەزگا
To quench	ڤەمراندن/ تەمراندن	دامرکانەوە
Draughts	دامە	دامە
Foundation, establishment	دامەزراندن	دامەزراندن
Skirt, footnote, edge	دەهمەن	دامەن/ دامێن
Period, part of aday	دان	دان
Grain, give, gift	دان	دان
Odontology	دداناسی	داننناسی
Toothache	ددان ئێش/ ئێشا ددانی	دان ئێشە
To extract	ددان دەرئینان	دان دەرهێنان
Sagacious	دانا	دانا
To put, place, set	دانان	دانان
Rare, uncommon	دەگمەن	دانسقە
Losing teeth	ددان کەتن	دان کەوتن
Extracting teeth	ددان هەلکێشان	دان کێشان
Dialogue, discourse	دانوستاندن	دانوستان
Grain, cereal	دانی	دانوو
Single, individual	دانە	دانە/ قل
Beloved, darling	دوست/ هەڤاڵ	دانە/ قل
Author	دانەر	دانەر

English	بادینی	سۆرانی
Generous	مەرد	دانیار
Sitting	رینشتن	دانیشتن
Inhabitance	دانیشتی/ ئاکنجی	دانیشتوان
Demography	زانستیٚ ئاکنجی بوون	دانیشتوان ناسی
University, school	زانکو/ زانینگەهـ	دانیشگا/ زانکۆ
Thread, trap	داڤ	داو
Request	داخازی	داوا
Caller, claimant	داخازکەر	داواکار
Suitor	خوازیار/ خازیار	داواکەر
Drugs, medicines	دەرمان	داودەرمان
Invitation	دەهوات	داوەت
Skirt	داو/ داوێن/ دەهمەن	داوێن
Decent, honest	دامانپاك/ دەهمەنپاك	داوێن پاك
Indecent, dishonest	دەهمەنپیس	داوێن پیس
Future, coming	داهاتی	داهاتوو
Inclination	لاری/ نشیڤی	داهێزران
Creator, inventor	دروستکەر	داهێنەر
Mother	دایك/ دایك	دایك
Motherhood	دایکایەتی	دایکایەتی
Grandmother	پیر/ داپیر	دایەگەورە
Nurse	دایەن/ دایکۆك	دایەن
Nursery, creche	دایەنگە	دایەنگە
Tooth	ددان	ددان
Currency	دراڤ	دراو
Neighbour	هەڤسی/ جیران	دراوسیٚ
Crack	دەرز	درز

English	بادینی	سۆرانی
Rough, coarse	مەزن	درشت
Divulge	درکاندن	درکاندن
Lie	درەو	درۆ
Liar	درەوین	درۆزن
Lies and fabrication	درۆدەلەسە	درۆودەلەسە
Creation, manufacturing	درستکرن	دروست کردن
Slogan, emblem	دروشم	دروشم
Blessing, peace salutation	سلاڤ	دروود
Peace be upon him	رەحما خودێ لسەربیت/ سلاڤ ل سەریت	درودی خوای لێبێ
Sewing	دروار	دروومان
Harvesting, reaping	دروین	دروێنە
Harvester, reaper, gatherer	درویتکار	دروێنەکار
Tree	دار	درەخت
Late	درەنگ	درەنگ
Shining, glittering, sparkling	بریسقی/ تەیسی	درەوشانەوە
Long, tall	درێژ	درێژ
Length	درێژاهی	درێژایی
Along with	ب درێژیا	بەدرێژایی
Extending, prolonging	درێژکرن	درێژکردنەوە
Elaborating, give detail	درێژەپێدان	درێژە پێدان
Grudging	خەمبەلنەگر	درێغی/ کەمتەرخەمی
Vicious, malicious	دڕ/ هار	دڕ

English	بادينى	سۆرانى
Tearing	دڕاندن	دڕان
Torn	دڕیای	دڕاو
Thorn	دڕکێ/ ستری	دڕك
Wild, beast	درندە/ هوڤانی	دڕندە
Thief, robber, burglar, stealer	دز/ دزیکەر	دز
Stolen	دزیای/ دزی	دزراو
Theft, robbery, thievery, larceny	دزی	دزی
Piracy, free-boating	دزی دەریایی	دزی دەریایی
Opposite, counter	دژ	دژ
Counterattack, counter offensive	دژە هێرش	دژەهێرش
Enmity	دژمناتی	دژمنایەتی
Dirty	پیس	دژوێن
Husband's and wife's sister	دش	دش
Heart	دل	دڵ
Heartache	دلئێشان/ ئێشا دلی	دڵئێشان
Appetite, captivate	دلبرن	دڵبردن
Beloved, sweetheart	دلبەر	دڵبەر
Suspicious, distrust	دلپیس/ دل خەلەت	دڵپیس
Love	دلداری/ ئەڤینی	دڵداری
Sincere	دلسوز	دڵسۆز
Drop	دلۆپ	دڵۆپ
Drop	دلوپ	دڵۆپە
Vindication, heart beating	دلّ لێدان	دڵەکوتە

English	بادینی	سۆرانی
World	دنیا	دنیا
Experienced	دنیادیتی	دنیادیده
Buttermilk	دەو	دۆ
Daughter	کچ	دۆت
Condition	بار/ رەوش	دۆخ
Losing	دۆریان	دۆڕان
Loser, forfeiter	دۆڕیای/ خوسار	دۆڕاو
Case, issue	دۆز	دۆز
Hell	دوزەخ	دۆزەخ
Discover	دوزەرەوە	دۆزەرەوە
Discovery	ڤەدیتن	دۆزینەوە
Illicit lover, friend, girl friend, boy friend	هەڤال/ یار	دۆست
Friendship	هەڤالینی	دۆستایەتی
Dosie	دوسیە	دۆسیە
Grape syrup	دوشاڤ	دۆشاو
Mattress	دوشەک	دۆشەك
Milking, milching	دوشین/ دوشتن	دۆشین
Jug, jar, pitcher	دولک	دۆڵکە
Valley	نهاڵ/ گەلی	دۆڵ
Cupboard	دولاب	دۆلاب
Domino	دومینە	دۆمینە
Donum	دونم	دۆنم
Last, final	دیماهی	دوا
Delay, postpone, defer	پاشئێخستن	دواخستن
Future	پاشەروز	دوارۆژ

English	بادینی	سۆرانی
Twelve	دوازده	دوازده
Retard, regressive	پاشکەفتی	دواکەوتو
Duodecimal, duodenum	دازدەگرێ	دوانزەگرێ/ دوازدەگرێ
Rostrum, pulpit	سەکو/ دەپ	دوانگە
Later, final, latter	پاشی	دوایی
Microscope, farsighted	دویربینە	دوربین
Island	گزیرتە	دورگە
Enemy	دژمن	دوژمن
Enmity	دژمنایەتی	دوژمنایەتی
Shop	دکان	دوکان
Shopkeeper	دکاندار	دوکاندار
Button	قوپچە	دوگمە
Two	دوو	دوو
Twins	جمێك	دووانە
Once again, repeat	دووبارە	دووبارە
Schism, dissension	هەڤدژی	دووبەرەکی
Support, back	پشتگیری	دووپات
Scorpion	دیپشك	دوپشك
Square	دوجا	دووجا
Hesitation	دوودلی	دوودڵی
Homosexual, sodomite	نێرباز/ لوگی	نێرباز
Far, distant	دویر	دوور
Distance, dimension	دویری	دوورایی
Out of range	ڤەدەر	دوورەپەرێز

English	بادينى	سۆرانی
Two-faced, hypocrite	دوو روى	دووڕوو
Hybrid, cross-bred	دووره‌ک	دووڕه‌گ
Junction	دورِيان	دووڕیان(مفرق)
Deceitful, double tongued	دووزمان	دووزبان/ دووزمان
Deceitfulness	دووزمانى	دووزبانی/ دووزمانی
The day after tomorrow	دوزبه	دووسبه‌ی
Monday	دووشه‌مب	دووشه‌م/ دووشه‌ممه
Double	دووقات	دووقات
Together	پێکڤه	دووقۆڵی
Smoking	دويکێل	دووکه‌ڵ
Yesterday	دهى	دوێنێ
Last night	شڤێدى	دوێنێشه‌و
Ten	ده‌ه	ده
Dagger, damascended dagger	خه‌نجه‌ر	ده‌بان
Stupid	ساويلکه/ ساهێله	ده‌به‌نگ
Conclusion	ئه‌نجام	ده‌رئه‌نجام
Profit, income, earnings	داهات	ده‌رامه‌ت
Courtsy	هاريکه‌رێ مالا شاهى	ده‌ربار
Rescued, saved	قورتالبو	ده‌ربازبوون
Expression	ده‌ربرين	ده‌ربڕین
Astray, homeless, wander	ده‌ربه‌ده‌ر	ده‌ربه‌ده‌ر
Strait	ده‌ربه‌ند	ده‌ربه‌ند
Dress, underwear	ده‌رپێ	ده‌رپێ

English	بادینی	سۆرانی
Exit, escape	دەرچوون/ دەرکەفتن	دەرچوون
Disease, pain, torment	دەرد	دەرد
Disturbance, worry, diseased	نەخوش	دەردەدار
Lesson, lecture	دەرس/ وانە	دەرز
Dozen	دەرزن	دەرزەن
Teaching	وانەبێژی	دەرزوتنەوە
Neddle, injection	دەرزیک	دەرزی
Give aninjection	دەرزیک لێدان	دەرزی لێدان
Vanished, abandoned	دەرکری	دەرکراو
Door	دەرگەه	دەرگا
Doorman	دەرگەڤان/ قاپوکی	دەرگاوان
Drug	دەرمان	دەرمان
Pharmacy	دەرمانخانە	دەرمانخانە
Chemist	دەرمانساز	دەرمانساز
Pharmacology	دەرماننناسی	دەرماننناسی
Gate, introduction	دەسپێک	دەروازە
Environment, context	دەوروبەر	دەروبەر/ دەورروبەر
Psyche, conscience	دەرون	دەرون
Psychology	دەروننناسی	دەروننناسی
Experimental psychology	دەروننناسی ئەزمونی	دەروننناسی ئەزمونی
Educational psychology	دەروننناسی پەروەردەی	دەروننناسی پەروەردەیی
Chance, opportunity, shelter	دەرفەت/ جەه	دەرەتان
Capacity, copewith	دەرهەق	دەرەقەت

English	بادينى	سۆرانی
External, foreign	دەرەكى	دەرەکی
Out side, aboard	دەرڤە	دەرەوە
Sea	دەريا	دەریا
Lake	دەرياچە	دەریاچە
Establishment, institution	دەزگەھ	دەزگا
Fiance, fiancee	دەزگر	دەزگیران
Involvement, engagement	دەزگيرانى	دەزگیرانی
Thread	دەزى	دەزوو
Hand	دەست	دەس/ دەست
Grinder	دستار	دەستار
Empty-handed	دەست ڤالا	دەستبەتاڵ
Fraudulent, deceitful	قولبڕ	دەسبڕ
Generous, lavish, extravagant	دەسبەرداى	دەسبڵاو
At once, immediately	ئێكسەر	دەسبەجێ
Under forced residence	دەستەسەر	دەسبەسەر
Trustworthy	دەسپاك	دەسپاك
Masturbation	دەستپەڕ	دەسپەڕ
Srart, commence	دەستپێكرن	دەسپێكردن
Constituent, draft	دەستور	دەستوور
Dozen, ingroups	دەستەك	دەستە
Clique, coterie, faction	دار و دەستەك	دەستەودایەرە
Initiation, initiative	دەست پێشخەرى	دەست پێشکەری
Phrase, expression	دەستەوازە	دەستەواژە

English	بادينى	سۆرانى
Interfere, intervene	مايتێكرن	دەستێخستن
Aggression	دەستدرێژى	دەستدرێژى
Cash	كاش	دەستى/ كاش
Manual	دەستى	دەستى
Hand writing	دەسخەت	دەسخەت
Wash basin	دەسشۆر	دەسشۆر
Handle, haft, pestle	دەستك	دەسك
Bunch of flowers	دەستەكى گولا	دەسكە گوڵ
Tampering, mending	دەسكارى	دەسكارى
Artificial	دەسكرد	دەسكرد
Poor	دەستكورت	دەسكورت
Income, achievement, earnings	دەستكەفتن/ دەستكەفت	دەسكەوت
Gloves	دەزگورك/ لەپك	دەسكێش
Potholder	دەستگر/ دەزرگر	دەسگر
Supporting	دەستگرتن/ دەزگرتن	دەسگرتن
Headcover	دەرسوك	دەسمال
Capital, wealth	سەرمايە/ سەرومال	دەسمايە/ سەرمايە
Capitalist	سەرمايەدار	دەسمايەدار/ سەرمايەدار
Manuscript, hand written	دەستنڤيس	دەسنووس
Ablution	دەستنڤێژ/ دەسترێ	دەسنوێژ
Handkerchief	دەستەسر	دەسەسڕ
Authority, power	دەسهەلات	دەسەڵات
Pet, tamed	كەهى	دەسەمۆ
Plain	دەشت	دەشت

English	بادینی	سۆرانی
Open plain	دەشتایی/ دەشتاتی	دەشتایی
Open air, open country	دەشت و دەر	دەشت ودەر
Insect, creature	درندە	دەعبا
Pride, conceit	دفنبلندی	دەعیە/ ڤیز
Crops, grain, wheat and barley	دەخل و دان	دەغل و دان
Tambourine	دەف	دەف
Copy book, note book	دەفتەر	دەفتەر
Vessel, container	لەگەن	دەفر/ لەگەن
Text	دەق	دەق
Exactly	وەکی/ عەینی	دەقا و دەق
Rigid	رەقکری/ ئوتیکری	دەقگرتو
Nare, token	کێم/ دەکمەن	دەگمەن
Gap, breach	کولەک/ دەلاقە	دەلاقە
Bitch	دێهل/ دێلک	دەل/ دێل
Lioness	شێرێ مێ	دەلەشێر
Agent, broker	دەلال	دەڵاڵ
Oral, mouth	دەڤ	دەم
Brain	مێشک	دەماخ
Vein, nerve	دەمار	دەمار
Neurology	دەمارناس	دەمارناسی
Pistol	دەبانچە	دەمانچە
Abusive	دەڤپیس	دەم پیس
Man of words, deceitful	ئەزمانخۆش/ زمانخۆش	دەم تەڕ
Face, visage	سەروچاڤ	دەموچاو

English	بادینی	سۆرانی
At once	نوکه	دەمودەس
Dialogue	هەڤ پەیڤین/ ئاخفتن	دەمەتەقێ
Wrangle	جرەچوون/ جرجر	دەمەقاڵێ
For along time	دەمەکێ درێژ	دەمێکە
Ifnot, otherwise	هەکەرنە	دەنا
Single grain	دندک	دەنك
Single grain of wheat	دندکەکا گەنمی	دەنکە گەنم
Sound, voice	دەنگ	دەنگ
Phonetics, acoustics	دەنگناسی	دەنگناسی
Good voice, nice sound	دەنگخۆش	دەنگخۆش
Voiced	دەنگدار	دەنگدار
Voting, poll, election	دەنگدان	دەنگدان
Echo	دەنگ ڤەدان	دەنگدانەوە
Hoarse sound	دەنگ کەتی	دەنگگڕ
Completely hoarse	دەنگ کەفتی	دەنگ گیران
News	دەنگ و باس	دەنگوباس
Noise, noisy	خەبسە دەنگ/ قەرقەشە	دەنگە دەنگ
Beak, edge	سەرک	دەنوك (تیغ)
Beak	نکل/ دمک	دەنوك
Home, tent	دەوار	دەوار
Reading	پێداچوون	دەورکردنەوە
Environment, surroudings	دەوروبەر	دەوروپشت
Enclose	دورپێچ	دەورەدان/ دەورگرتن
State	دەولەت	دەوڵەت
Rich	زەنگین	دەوڵەمەند

English	بادینی	سۆرانی
Bush	تەراش	دەوەن
Drum	دهۆلْ	دەهۆلْ
Drummer	دهولڤان	دەهۆلژەن/ دەهۆلْکوت
Tenth	پیْ دەهیْ	دەهەم
Tens	دەهان	دەیان
Village	گوند	دیْ
Will come	دیْئیْت	دیْ
Preface	دیباجە	دیْباچە
From village to village	ژگوندەکی بو گوندەکی	دیْبەدیْ
Monastery	دیْر	دیْر
Once upon atime	جارەکیْ	دیْرزەمان
Ancient, antique	دیْرین	دیْرین
Gray	خولی	دیْز
Watered by rain	دیْم	دیْم
Demon	دیْو	دیْو
Village	گوند	دیْهات
Villager	گوندی	دیْهاتی
Salesman	دیْوەرە/ بەقال	دیْوەرە
Another, other	یێدی	دی
Country	ولات	دیار
Christian	فەلە	دیان
Phenomenon, phenomena	دیاردە	دیاردە
Phenomenology	دیاردەناسی	دیاردەناسی
Gift, present	دیاری	دیاری
Sight, meeting	دیتن	دیتن

English	بادینی	سۆرانی
Meeting	دیدار	دیدار
Eyes	چاڤ	دیده
Visiting	سەرەدان	دیدەنی
Vanguard	دیدەڤان	دیدەوان
Boy scout	دیدەڤانی	دیدەوانی
Pillar, pole	کاریته	دیرەك
Again, also	دیسا	دیسان
Prisoner of war, internee	یەخسیر/ ئیخسیر	دیل
Swindle, swing	جولانك هژاندن	دیلانێ/ جۆلانێ
Interview	دیدار	دیمانه
Scene	دیمەن	دیمەن
Religion	ئۆد/ ئایین	دین
Religious man, pious	ئولدار	دیندار
Piety, religiousness	ئولداری/ ئولپەرستی	دینداری
Wall	دیوار	دیوار
Divan, council	دیوان	دیوان
Guest room	کوچك	دیوەخان

English	بادینی	سۆرانی
R The tenth letter of the kurdish alphabet	ر	ر
Opinion, solution	را	را
Amusement, recreation, passing	خوش رابهورین/ رابهرین	رابواردن
Past, passing	رابردو/ بوری/ رابهورین	رابووردوو
Past perfect	رابردویێ دویر	رابووردووی دوور
Supervisor	رابەر/ رێبەر	رابەر
Uprising	سەرهەلدان	راپەرین
Sweeping away	راپێچان	راپێچان
Whisking away	راپێچ کرن	راپێچ کردن
Stirring	راهەژاندن	راتەکاندن
Scaring horrifying	بەعجاندن/ بزداندن	راچلەکاندن
Unfolding, laying out	رائێخستن	راخستن
Radar	رادار	رادار
Chasing, pursuing	بەردا ب دیڤە/ راهێلان	رادونان
Elopement	رەڤاندن	رادوکەوتن
Ratio, degree, rank	رادە	رادە
Limited	دیارکری	رادەدار
Hesitated	دودڵ	رارا
Corridor, passage	ناڤدەر/ ناڤدەرەک	رارەو
Secret, mystery	راز	راز
Decoration	خەملاندن	رازاندنەوە
Mild criticism	گلەوگازندە	رازوگلەیی
Aniseed, fennel	رزیانۆک/ رزیلانک	رازیانە
Satisfied, content	رازی	رازی

English	بادینی	سۆرانی
Persuading, convincing	رازیکرن	رازیکردن
Service	خزمەت	راژە
Commission, recommendation	راسپاردن	راسپاردن
Authorized agent	رێدای	راسپێردراو
Recommendation	سپارتەک	راسپێری
Plain true, right, rightist	راست	راست
Straightway, flat	راستایی	راستایی
Get on one's feet	هەستانەوە	راستبوونەوە
Truth-teller, truthful	راستگۆ	راستبێژ/ راستگۆ
Correction, straighten	راست ڤەکرن	راستکردنەوە
Ruler	راستە/ خەتکێش	راستە
Real, true	راستەقینە	راستەقینە
Direct, straight	ئێکسەر	راستەوخۆ
Live	زندی	راستەوخۆ
At once, immediately, instantly	راست و دروست	راستەوراست
Stirring	شلقاندن	راشلەقاندن/ راتەکاندن
Running, avoid	رەڤین	راکردن
Laying back	خودرێژکرن/ پالڤەدان	راکشان
Pulling	راکێشان	راکێشان
Puller, charming	راکێشەر	راکێشەر
Upbring	راگرتن	راگرتن
Servant	خولام	راگرتە

English	بادینی	سۆرانی
Information, propaganda, publicity	راگەهاندن	راگەیاندن
Coming, arriving in time	ڤێ راگەهشتن	راگەیشتن
Dean	راگر	راگر
Pet, accustomed	کەهی	رام/ کەوی
Taming	کەهی کرن	رامکردن/ دەستەمۆکردن
Sweeping	مالین	رامالین
Preoccupation	ئێرامین	ڕامان
Submitting, obedience	بێ دەنگکرن	رامبوون
Political	رامیاری	رامیاری
Thigh	ران	ران
Pronoun	جهناڤ	راناو
Personal pronoun	جهناڤی کەسی	راناوی کەسی
Trousers	شەل/ پەشم	رانك
Hunting, fishing	ڕاڤ/ نێچیر	ڕاو
Hunter	راڤچی/ نێچیرڤان	راوچی/ راوکەر
Chasing, pursuing	دیڤکەفتن	راونان
Foray	تالان	راووڕووت
Standing, stopping	راوستیان	راوەستان
Consulting, discussing	راوێژ	راوێژ
Consultant	راوێژکار/ شیرەتکار	راوێژکار
Commodity	راهاتن	راهاتن
Practice	راهێنان	راهێنان
Cover, carpet	مەحفیر	رایەخ

English	بادينى	سۆرانى
Narrow way	بەروار/ رێكا تەسك/ تەنگ	رچە
Heard	ريه	ردێن
Decay	رزين	رزان/ رزين
Free, liberated	رزگار	رزگار
Be saved, liberated	رزگاربوون	رزگاربوون
Rescue	رزگاركرن	رزگاركردن
Liberation	رزگارى خواز	رزگاريخواز
Pouring, spilling	رژيان	رژان
Greedy, miser	قەلس	رژد
System, regime	رژيم	رژێم
Spin	رستن	رستن
Sentence	رستە	رستە
Syntax	رستەسازى	رستەسازى
Disgraced	شەرمەزار	رسوا
Vomiting, cholera	هلاڤێتن	رشانەوە
Shedding blood	خين رشتن	رشتن/ خوێن
Sparkle	تەيساندن/ چريسك	رشێن
To kidnap	رەڤاندن	رفاندن
Elopement	رەڤاندن	رفاندن
To loot	تالان	رفاندن
Anger, wrath	كەرب	رق
Spite, rancour	كەرب و كين	رق
Stubborn	ركو	رق ئەستوور
Authority, power	ركێف	ركێف
Spear	رم	رم
Falling, collapse	هەرفاندن	رمان

English	بادینی	سۆرانی
Jousting	رمبازی	رمبازی
Javelin thrower	رم هاڤێژ	رمهاوێژ
Collapsed, ruined	هەرفتی	رماو
Wailing	شین و گری	رۆرۆ
Godown	روچوون/ زەنەك	رۆچوون
Spirit	رح	رۆح
Edge, bank	رەخ	رۆخ
Time, all day	وەخت/ دەم	رۆژگار
Sun	روژ	رۆژ
Daily	روژانە	رۆژانە
West, sunset	روژئاڤا	رۆژئاوا
Sunset	رۆژئاڤابون	رۆژئاوابوون
Western, westerner	رۆژئاڤای	رۆژئاوایی
Dawn	شەفەق/ بەری سپێدێ	رۆژبوونەوە
Carry on, pass, waste, Spend	رۆژبوراندن	رۆژبەسەربردن
Chameleon, sun worshipper	روژ پەرست	رۆژپەرست
Solar eclipse	روژگیران/ روژ غەیری	رۆژگیران
News paper	روژنامە	رۆژنامە
Journalism	روژنامەڤانی	رۆژنامەگەری
Journalist	روژنامە نڤێس	رۆژنامەنووس
Fasting	روژی	رۆژوو/ رۆژی
Breaking fasting	روژی شکاندن	رۆژوشکاندن
One who fasts	روژی گر	رۆژووگر
East, sunrise	روژهەلات	رۆژهەڵات
Eastern, oriental	روژهەلاتی	رۆژهەڵاتی

English	بادینی	سۆرانی
Orientalist	رۆژهەلاتناس	رۆژهەلاتناس
Orientalism	رۆژهەلاتناسی	رۆژهەلاتناسی
Resurrection, the hereafter	ئاخرەت	رۆژی‌دوایی
Bright, lit up	رەوشەن	رۆشن
Sheding light, brightness	رۆشنایی	رۆشنایی
Educated, intellectual	رەوشنبیر	رۆشنبیر
Cultural	رەوشەنبیری	رۆشنبیری
Anger, wrath	رك/ کەرب	رق و قینە
Role	رۆڵ	رۆڵ
Sonny, baby	کورۆ	رۆلە
Novel	رومان	رۆمان
Novelette, novelta	کورتە رومان	کورتە رۆمان
Oil, grease	رون	رۆن
Clear, pure	رۆهن/ ئەشکەرا	رۆن (ڕوون)
Forming	چێکرن	رۆنان
Walking, going	چوون	رۆیشتن
River	ریبار	روبار
Face, form	روخسار	روخسار
Appearance	ڕوی دەرقە	روکار
Face	ری/ ڕوی	ڕوو
Appearance, hypocrisy	ئادگار/ نژیار	ڕوالەت
Hypocrisy, duplicity	دووڕوی	روالّەت
Planting	چاندن	رواندن

English	بادینی	سۆرانی
Look, watch, observe	چاڤدێری/ لێ نێرین/ سەحکرن	ڕوانین
Observer	دیدەگە/ لێنەڕ	ڕووانگە
Area	ڕوبەر	ڕووبەر
Face to face	ری ب ری	ڕووبەڕوو
Veil	پەچە/ پێچە	ڕووپۆش
Naked, bare	ریت/ ریس	ڕووت
Completely naked	ڕویت و قیت	ڕووت و قوت
Robbing, looting	تالانکرن/ ڕویتکرن	ڕووتاندنەوە
Molting	ڤەرویچان	ڕووتانەوە
Bald	ڕویت	ڕووتاوە
Looting	ڕویتکرن	ڕووتکردنەوە
To undress, put off, take off	ریس کرن	ڕووتکردنەوە
Naked, dishonest, thin	ڕویتە	ڕووتە
Half-naked	نیڤ ریس	ڕووتەڵە
Lean, skinny, bony	قۆر	ڕووتەڵە
Undressed	ریس	ڕووتەن
Spoil, destroy, collapse	روخان	ڕووخان
Destroying, spoiling	روخاندن	ڕوخاندن
Cheerful, gay	ری خوش/ کەیف خوش	ڕووخۆش
Event, happening	ریدان	ڕوودان
Accidence, incidence	رویدان	ڕوداو
Pale, discomfited	پێتی	ڕووزەرد
Reputable, honourable	ری سپی	ڕووسپی/ ڕووسۆر

English	بادینی	سۆرانی
Morose	ڕوی گرژ	ڕووگرژ
Shroud, appearance	ڕوی دەرڤە	ڕووکەش
Cheek	ڕووی	ڕوومەت
Clear, bright	روون	ڕوون
Bright	روناک	ڕووناك
Brightness light, illumination	روناهی	رووناکی
Eloquence, rhetoric	تەر زمانی/ رەوانبێژی	ڕوونبێژی
Clarifying, illuminating	رونکرن	ڕوونکردنەوە
Daring	مێرانی	ڕووهاتن
Plant	رووەک	ڕووەك
Botany	رووەکزانی	ڕووەکزانی
Toward	بەرەڤ	ڕووەو
Sharp, exact	مەزبوت	رەبەق
Celibate, bachelor	رەبەن	رەبەن
Stiff and straight, erect	رەپ/ راکدی	رەپ
Passing, to pass	بوری	رەتبوون
Refusing, to refuse	قەبول نەکری/ قەبول نەکرن	رەتکردنەوە
Bare, poor	ڕویتە/ ڕیس	رەجال
Origin, root, stock	بنەکوک/ بنەمال	رەچەڵەك
Tranquil	رەحەت	رەحەت
Funnel for pouring oil	کوڤک/ رەحەتی	رەحەتی
Comfortable	رحەت	رەحەت
Equipment	کەل و پەل	رەخت

English	بادینی	سۆرانی
trousseau	بارگا بیکیٚ/ خرومری‌بیکیٚ	رەختی بووك
Sturdy	خورت/ قایم/ مکوم	رەختە
Sturdy criticism	رەخنەی مکوم	رەخنەی رەختە
Criticism, faut-finding	رەخنە	رەخنە
Literary criticism	رەخنەی ئەدەبی	رەخنەی ئەدەبی
Critic	رەخنەگر	رەخنەگر
Criticizing	رەخنەگرت	رەخنەگرتن
Vineyard	رەز	رەز
Consent	رازی	رەزا
Satisfaction, ratification	رازی/ رەزامەندی	رەزامەندی
Vine dresser	رەزڤان	رەزەوان
Mean, stingy, miser	رەزیل/ قەلس	رەزیل
Charcoal	رەژی	رەژوو/ خەڵوز
Descent	رەسەن/ بنەکوك	رەسەن
Pedigree, thorough bred	رەسەنناسی	رەسەن
Picture, photo	رەسم/ وێنە	رەسم
Black	رەش	رەش
Charcoal ink	رەشاڤ	رەشاو
Blackness, indistinct distant object	رەشاتی	رەشایی
Blackish	پیچەکیٚ رەش	رەشباو
Mobilization, leve en masse	سەفەربەر	رەشبگیری
Pessimist	رەشبین	رەشبین
Erasing	ژیٚ برن/ رەش ڤە کرن	رەشکردنەوە

English	بادینی	سۆرانی
Envy	حەسویدی	ڕەشك/ ئێرەیی
Envious	زکك ڕەشك	ڕەشکن
Cummin seed	ڕەش ڕەشك	ڕەشکە
Black goat-skin tent, black-tent	کوین/ کۆنی ڕەش	ڕەشماڵ
Bribe	بەرتیل	ڕەشمە/ ڕەشوە
Poor, down-at-heel	بەلەنگاز	ڕەش و ڕووت
Piebald, black and white	ڕەش و سپی	ڕەش و سپی
Tempest, violent wind,Gale	ڕەشەبا	ڕەشەبا
February	شوات	ڕەشەمێ
Cattle	کەر اکەرێ پەزی)	ڕەشەوڵاخ
Iris of eye	چاڤدان	ڕەشێنە (چاو)
Behaviour, conduct	ڕەوشت	ڕەفتار
Shelf	ڕەف	ڕەفە
Hard, cruel, severe, solid, frozen	ڕەق	ڕەق
Thin, slim	قۆڕ	ڕەقەڵە
Root, vein	ڕە	ڕەگ
Origin	ڕە/ بنچینە/ نژاد	ڕەگ و ڕیشە
Race, sex, gender	ڕەگەز	ڕەگەز
Ethnology	نەژادناس	ڕەگەزناس (نەتەوەناس)
Racist	ڕەگەزپەرست	ڕەگەزپەرست
Racism	ڕەگەزپەرستی	ڕەگەزپەرستی
Instinct		ڕەمەك
Ordinary	ئاسایی-ئاسا	ڕەمەکی

English	بادینی	سۆرانی
Labour, strife, toil	رەنج	رەنج
Servant, labourer	ڕێنجبەر	رەنجبەر
Toiler	كاركەر/ ڕێنجبەر	رەنجدەر/ رەنجكێش
Unfortunate, one who has toiled invain	بێبەخت/ بەخترەش	رەنجەڕۆ
Colour, paint	رەنك	رەنگ
Chromatics	رەنگناسی	رەنگناسی
Multi-coloured	رەنگاورەنك	رەنگاورەنگ
Colourful, pretty	رەنگین	رەنگین
Its colour is not fast	بەدرەنك/ رەنگی زوی دچی	رەنگدانەوە
Reflex	ڤەدان	رەنگدانەوە
Dying, paining	رەنگكرن	رەنگكردن
To turn pale	رەنك كەتی	رەنگهەڵگەڕان
Possible, probably	چێبونبار	رەنگە
Number	ژمارە	رەنووس
Exodus, march, imigration	رەڤین	رەو
Just, fair	داد/ رەوا	رەوا
Fluent	رەوان/ رەوانبێژی	رەوان
Rhetoric, fluency	رەوانبێژی	رەوانبێژی
Fluency	رەوانی	رەوانی
Bright	رەوشەن	رەوشەن
Moral, behaviour	رەوشت	رەوشت
Ethics, moral philosophy	رەوشتناسی	رەوشتناسی
Wheel	پێچكە/ چەرخ	ڕەوورەوە

English	بادينى	سۆرانى
Cowboy	گاڤان	ڕەووک/ گاوان
Flock	جەلەب/ كاران	ڕەوە
Nomad	رەڤەند/ كوچەر	ڕەوەند
Colony	رەڤەند	ڕەوەند
Be untied, loosened	ڤەرەڤين	ڕەوینەوە
Unable to sleep	خەو رەڤين	خەو/ ڕەوینەوە
Heavy rain	رەهێل/ تاڤى باران	ڕەهێڵە
Shower, downpour	رەهێلە	ڕەهێڵە
Road, way	رێك	ڕێ
Highway	رێكا سەرەكى	ڕشارێ
Possible, sensible	چێربيت/ رێك دچيتێ	ڕێ تێچوون
Way, doctrine	رێباز	ڕێباز
Methodology	مەلپەزەزانى/ رێبازكارى	ڕێبازگەری
Passerby	رێبوار/ رێڤينگ	ڕێبوار
January	چلەيا پاش	ڕێبەندان
Permission	دەستويردان	ڕێپێدان
Management, arrangement	رێكخستن	ڕێخستن
Political organization	رێكخراو	ڕێکخراو
Organiser, coordinator	رێكخەر	ڕێکخەر
Carridor, passage	ناڤدەر	ڕێڕەو
Respect	رێز	ڕێز
Class	رێز/ قوناغ	ڕێز
Rank	رێز	ڕێز
To respect	رێزگرتن	ڕێزلێنان
Waterfall	سولاڤ/ سيلاڤ	ڕێژان/ تاڤگە

English	بادینی	سۆرانی
Ratio, per	رێژ	رێژه
Percent	رێژا سەدی	رێژەی سەدی
Rule	یاسا	رێسا
Regular, arranged	رێک و پێک	رێك
Chic	کەشخە	رێك
Organisation	رێکخراو	رێکخراو
Arrangement	رێک و پێک کرن/ سەروبەرکرن	رێککردن
Agreement, treaty	رێکەفتن	رێککەوتن
Way, road	رێک	رێگا
Permission, allowance, grant	دەستویردان	رێگادان
Highway man, bandit, highway robber	رێگر	رێگر
Rhubarb	رێڤاس	رێواس
Fox	ریڤی	رێوی
Flattering, hypocrisy	ریاکرن	ریاکردن
Dung	ریخ	ریخ
Bowels	ریفیک	ریخۆڵە/ ریخەڵۆك
Appendix	ریفیکا کۆرە	ریخۆڵە کوێرە
Class, line, rank	رێز	ریز
Beard	ریه	ریش
To shave	ریه تراشین	ریشتاشین
To trim, clip, cut	ریهکرن	ریش کورتکردن
Root	رەه	ریشە/ رەگ

English	بادینی	سۆرانی
Z The 11th letter of the kurdish alphabet	ز	ز
Self, psyche	زات	زات
To dare	وێریان	زاتکردن
Food	زاد	زاد
Mouth	دەڤ	زار
Dice	زار	زار
Dialect	زار	زار
Term	زاراڤ	زاراوە
Orally	زارەکی	زارەکی
Tosqueak, to twitter, Twittering, squeaking	چیرە چیر	زاق و زیق
Dominant	زەفەردەست	زاڵ
To dominate	زالبوون	زاڵبوون
Wound	برین	زام
Wounded	بریندار	زامدار
Scientist, scholar	زانا	زانا
Known, informed	هینکری/ لێهاتە زانین/ راگەهاندی	زانراو
Science	زانست	زانست
Scientific	زانستی	زانستی
University	زانکو/ زانینگەه	زانکۆ
Scientist	زانیار	زانیار
Information	زانیاری	زانیاری
To know, knowledge	زانین	زانین
Newly born	نی زایی	زاو/ تازەزاو
Bride groom	زاڤا	زاوا

English	بادینی	سۆرانی
Son-in-law	زاڤا	زاوا
Intercourse	جوتبون	زاوزێ
To perish, give away, lose	بەرزەکرن	زایەکردن
To wail, wailing	شین و گرین	زایەڵە
Echo	زرین	زایەڵە
Sex	سێکس	زایەند
Sexology	زانستێ سێکس	زایەندناسی
Birth place	زیینگە/ بونگە	زاییگە/ زاینگە
Anno domini	زایینی	زایینی
Language, tongue	زمان	زبان/ زمان
Rough, harsh	زڤر	زبر
Rubbish	زبل/ کلێش	زبڵ
Refuse, heap	گوفەک	زبڵدان
Rubbish carrier	گلێش رێژە	زبڵرێژ/ زبلکێش
Gall, courage	زراف	زراو
To terrify	زراف ڤەتاندن	زراوبردن
Be terrified	زراف چون	زراوچوون
Huge	مەزن	زرتە/ زرتە زەلام
Unripe	کەرک/ نەگەهشتی	زرک/ زڕ/ نەگەییو
Booming, thudding	دەنگە دەنگ	زرمە زرم
Clever, smart	زیرەک	زرنگ
Tinkle, buzz	زرین/ زنگێل	زرنگانەوە
Tinkling, buzzing	زرین	زرنگە زرنگ
Armour, mail	زری	زرێ
Armoured	زریپۆش	زرێپۆش

English	بادینی	سۆرانی
Shrieking	زریکَ/ قیژکرن	زریکه زریك
Barren (tree)	کەرکَ/ بێبەر	زڕ
Step, false	زڕ	زڕ
Be interrupted	خەو ڤە حەر/ خەو	زڕان/ خەو
Tinkle	فهێت/ هەتک چوون	زڕان/ ئابڕوو
Step-father	زڕباب	زڕباب/ زڕباوك
Step brother	زڕبرا	زڕبرا
Step sister	زڕخیشك	زڕخوشك
Step mother	ژن باب	زڕداك/ زڕدایك
Step daughter	زڕکچ/ نەفسی	زڕکچ
Step son	زڕکور/ نەفسی	زڕکوڕ
Winter	زڤستان	زستان
Wintry	زڤستانی	زستانە/ زستانی
Belly, abdomen	زك	زك/ زگ
Hereditary	زکماك	زکماك
Belly ache	زك ئێشی/ زك ئێشان	زکئێشه
Huge, big	مەزن	زل
To enlarge, to make big	مەزنکرن	زلکردن
Slap	شەق	زلله
lovelock	زلف/ زلوف	زڵف
Sideburns	بیسك	زلف/ بسك
Spinach beat	بەقل	زلق/ سلق
Language, tongue	زمان/ ئەزمان	زمان
Eloquent	ئەزمان تەڕ	زمانپاراو
Non-abusive	ئەزمان پاقژ	زمان پاك

English	بادینی	سۆرانی
Abusive, offensive	ئەزمان پیس	زمان پیس
Sharp-tongued	ئەزمان درێژ	زمان درێژ
Linguist, linguitician	زمانزان	زمانزان
Lose the power of speech, About to die	ئەزمان شکەستن	زمان شکان
Prattle, begin to talk	ب ئاخفتن/ کەفتن	زمان گرتن
Bite one's tongue in regret	(پەشیمانی) ئەزمان گەستن	زمان گەستن
Become tongue-tied	ئەزمانگرتن	زمانگیران
Smooth-tongued	ئەزمان تەر/ لوس	زمان لووس
Tenon, valve, needle	ئەزمانۆک	زمانە
Linguist	زماننास	زمانەوان/ زماننناس
Linguistics	زماننناسی	زمانەوانی/ زمانناسی
Chain	زنجیر	زنجیر
Mountain range	ریزەچیا	زنجیرە
Episode	ئەلقە	زنجیرە
Stove	سۆبە	زۆپا/ زۆپە/ سۆبە
Plenty, much	گەلەک	زۆر
Wrestler	گەمشو/ هەمباز	زۆرانباز
Wrestling	خۆلیکدان/ گەمش/ زورانی	زۆرانبازی
Talkative	پربێژ	زۆربلی/ زۆروەر/ زۆرەر
Growth Multiplication	زۆربوون	زۆربوون
Gluttonous	خۆرە	زۆرخۆر
Tyrannous, oppressive	زۆردار	زۆردار

English	بادینی	سۆرانی
Compulsion, oppression	زۆرداری	زۆرداری
Crafty, cunning (man)	زۆرزان	زۆرزان
to force, compel	زۆرلیکرن	زۆرلیکردن
House arrest, compulsory, forcible, obligatory	ب زۆر	زۆرەملی/ زۆربگیر
Resort	زۆزان	زۆزان
Bastard, illegal child	بیژی	زۆل/ بیژی
Marsh	زونگ/ جوماف	زۆنگاو
Stagnant water	گۆم	زۆنگاو
Majority, most of	پتراتی/ پرینه	زوربه/ زۆربه
Wooden flute, pipe	زرنا	زورنا/ زۆرنا
Piper	زرنابێژ	زورناژەن
Limpid, pellucid	زەلال	زولال (ئاو)
Serene and clear	ساف/ زەلال	زولال (دەنگ)
Tress	زلف	زولف
Quick, soon, early	زی	زوو
Faster, sooner	زیتر	زووتر
Plateau, highland	بانو/ بان	زورگ
Offended, vexed, annoyed	زیز	زویر/ زویر
Force	هێز	زەبر
Tyrant, harsh	زەبەردەست	زەبربەدەس
Tyrannical, overbearing	زەفەردەست	زەبردار
Strictness, force	هێز	زەبروزەنگ
Weak	زەعیف/ بی تاقەت	زەبوون

English	بادینی	سۆرانی
Huge, burly	مەزن	زەبەلاح
Muscle	شلك	زەبلەك
Trouble, difficult	زەحمەت	زەحمەت
Toiler	زەحمەتکیش	زەحمەتکیش
Alm, tax	زەکات	زەکات
Yellow	زەر	زەرد/ رەنگ
Pale	پیتی/ زەر	زەرد/ روخسار
Bile	زەرداڤ	زەرداو
Yellowish	زەرو/ پچەکی زەر	زەردباو
To turn pale	زەربوون	زەردبوون/ زەردهەڵگەران
Yellow and red, youngster	زەر و سور	زەرد و سۆر
Last moment of evening twilight	زەرکا ئێڤاری	زەردەپەر
Smiling, to smile	گرنژین	زەردەخەنە
Apricot	زەردەلی/ زەردەلە	زەردەلو
Wasp	ستینگ	زەردەواڵە
Yolk	زەرك	زەردێنە
Stafflower	زەرك	زەرتك/ زەردك
Envelop, container	زەرف	زەرف
Small spices of wasp	زرکیت/ زلکیتك	زەرکەتە/ زەرگەتە
Leech	زیلو/ زیرو	زەروو
Loss, harm	زیان	زەرەر/ زیان
Sea	دەریا	زەریا
Lake	دەریاچە	زەریاچە
Sailor	دەریاڤان	زەریاوان

English	بادینی	سۆرانی
Naval	کەشتیی/ دمریایی	زەریایی
Microscope	هویر بین	زەرەبین
To bray	زرزر/ زرین	زەرەزەر/ زەرین
Visible, clear	دیار/ بەرچاڤ	زەق
Staring	چاڤ زیق/ چاڤ زق/ چاڤ زل	زەق/ چاوزەق
Balanites	زەقنەبووت	زەقنەبووت
Huge	زەلام	زەلام
Man	زەلام	زەلام
Reedy marsh	گۆم/ زونگ	زەلکاو
Salad	زەلاتە	زەڵاتە
back	غەیبەت	زەم
Wedding party	دەهوات	زەماوەند
Basket	زەمبیل	زەمبیل
Earth, ground, geo	زەڤی/ عەرد	زەمین/ زەوی
Geologist	زەڤیناسی	زەميناسی/ زەویناسی
Be terrified		زەندەق چوون
Atheist	زەندیق	زەندیق
Bell, ring	زەنگ	زەنگ
Tinkle, rattle	زەنگل/ کیڤیت ماری	زەنگۆل
Hornet, sting	ستینگ	زەنگەتە/ زەنگەزۆر/ زەنگەسۆر
Small bead	مۆرک/ زەنکیلۆک	زەنگیانە
To seize, confiscate	زەفتکرن	زەوت کردن/ زەفتکردن

English	بادینی	سۆرانی
Ground, earth, soil	زەڤی	زەوی
Earth gauge, land survey	زەڤی پیڤ	زەوی پیو
Farm-lands	زەڤی و زار	زەوی و زار
Poison	ژەهر	زەهر/ ژەهر
Poisonous	ژەهردار/ ب ژەهر	زەهردار
Olive	زەیتون	زەیتون
Confined, in childbed	ل بەر بچویک بونی	زەیستان
Intelligence, wit	زهن	زەین
Intelligent, witted	ب زهن/ ب میشک	زەینروون
Stupid, dull-witted	بی مەژی/ بی میشک	زەینکویر/ زەینکۆر
River	ریبار/ زی	زێ
Birth place	زاییگه	زێد
Privilege, concession	ئیمتیاز	زێدەماف/ ئیمتیاز
Drain, sewage, sewer	پیساڤ/ سولین/ ئاڤریژگه	زێراب
Gold	زێر	زێر
Golden	زێرین	زێرین
Goldsmith	زێرینگر	زێرینگر
Guardian of shrine	پاسڤانی نزرگەی	زیوان
More, excessive	زیده	زیاد
Saint	مەزار/ نزرگه	زیارەتگا/ چاك
Loss, harm	زیان	زیان
Harmful	ب زەرەر	زیانبەخش
Pimple, small boil	زیپک/ پرزک	زیپکه
Fornication, illegal coition , incest, Adultery	زینا	زینا/ زیناح

English	بادینی	سۆرانی
Adulteress, whore, harlot	زیناکەر	زیناکەر/ ژن
Prison, jail	حەپس/ زیندان	زیندان
Jailer	زیندانڤان/ زیرەڤانی زیندانی	زیندانەوان
Prisoner	زیندانی/ زیندانکری/ حەپسکری/ گرتی	زیندانی
Political prisoner, state prisoner	گرتیت سیاسی	زیندانی سیاسی
Alive, lively	زیندی	زیندوو
Direct	زیندی	زیندو
Resurrection day	زیندی بی/ زیندی ڤەبین	زیندوبوونەوە
Bring back to life	زیندی کرن	زیندوکردنەوە
Commemoration	ساخ ڤەکرن	زیندوکردنەوە/ یاد
To bury alive as punishment	ڤەشارتنا بچویکی ب ساخی	زیندەچال/ زیندەبەگۆڕ
Insect, bug	پیتک	زیندەوەر
Entomology	پیتکزانی/ مورانزانی	زیندەوەرزانی
Insecticide	پیتک کوژی	زیندەوەرکوژ
Gravel	زەگر/ جەرجیر	زیخ
Clever, smart	زیرەک	زیرەك
Shriek	زیقین/ قیر/ قیژ	زیرە
Shrieking	زریك/ قیژکرن	زیرەزیر
To rotate.to revolve	زیزبوون	زیزبوون
Squeak, squeaking	چیرکە چیرك/ چیرە چیر	زیقە/ زیکە
Squeak, squeaking	چیرەچیر	زیقەزیق/ زیکەزیك
Saddle	زین	زین

English	بادینی	سۆرانی
Saddler	زینکەر/ سەراج	زین درو
Silver	زیڤ	زیو
Made of silver	زیڤی	زیوین

English	بادینی	سۆرانی
Zh The twelfth letter of the hurdish alphabet	ژ	ژ
Poison, venom, bane	ژەهر	ژار/ ژەهر
Poisonous, toxic, venomous, liquid poison	ژهرین/ ژەهری	ژاراو
Gum	بنیشت	ژاژك
Flavoured cheese	ژاژی	ژاژی
To crease, crumple	قورمچین/ کورژی	ژاکان
Creased, crumpled, pale	قورمچی	ژاکاو
Oleander	رورك/ رولك	ژاله
Pain, ache	ژان/ ئێش	ژان
Unhealthy, painful, ached	ب ئێش/ ب ژان	ژاندار
Become painful	ژان هاتن	ژان لیهاتن/ ژان ویرك
Belly ache, stomach ache	زك ئیشان	ژانەسك
Headache	سەرئیشان	ژانەسەر
Repetitious talk, tedious noise	بیزار/ مرومس	ژاوەژاو
To count, counting	هژمارتن	ژماردن
Number	ژمار/هژمار	ژمارە
Accountant	ژمێریار	ژمێریار
Accountancy, statistics	ژمێریاری	ژمێریاری
Woman	ژنك	ژن (ئافرەت)
Wife	ژنا	ژن/ ژنی
Spouse	ژنا	ژن/ ژنی

English	بادینی	سۆرانی
Womanly	ژنانی	ژنانە
Effeminate	ئاریلە/ ژنانە	ژنانی
Monogamy	ئێک ژنی	یەك ژنی
Polygamy	چەند ژنی	فرە ژنی
Civil marriage	ژن ئینانا مەدەنی	ژنهێنانی مەدەنی
Temporary marriage	ژن ئینانا خوشی(وەختی)	ژنهێنانی کاتی/ بۆخۆشی
Marriage of convenience	ژن ئینانا مەسلەحی	ژنهێنانی بەرژەوەندی
Don juan	ژنباز	ژنباز
brother-in-law	ژنبرا	ژنبرا
Ask for woman in marriage	ژن خواستن	ژن خواستن
Wife and family	ژن و مال	ژن و مال
Married couple	ژن و میر	ژن و میرد
To marry, get married	ژن ئینان	ژنهێنان
Room, chamber	ژور	ژۆر/ ژوور
Appointment	ژڤان	ژووان
Hedgehog	ژیشک	ژووشك
Meal	ژەم/ دان	ژەم/ جەم
To play amusical instrument	ژەناندن	ژەن
Violinist	کفانجەڤان	کەمانچەژەن
To play, rock, churn	ژەناندن	ژەندەن
Rust	ژەنگ	ژەنگ
Rusty	ژەنگی	ژەنگاوی

English	بادینی	سۆرانی
Rusty, tarnished, corroded	زەنگدار	ژەنگگرتوو
Poison	زەهر/ زەحر	ژەهر
To venom, bane	زەحرکرن	ژەهرکردن
String, cord	ژە/ ژی/ بەن	ژی
Under, beneath, bottom, down, below	ژێر/ بن	ژێر
Under water	بن ئاڤ	ژێرئاو/ بن ئاو
Footstool, foot print	بن پێ	ژێرپێ/ بن پێ
Saucer	تەبلیک	ژێرپیاڵە
Basement, ground floor	بنیات/ سەرداب	ژێرخان
Ground floor	نهوما ئەردی	ژێرخان
Submarine	کەشتیا نوقار/ نوقاڤ	ژێردەریاگەر
Oppressed, dependant, subject	بن دەست	ژێردەست
Under ground, cellar	ژێرزەمین	ژێرزەمین
Slip, female under garment ,Knickers	کەتەک	ژێرکراس / بن کراس / کەتەك
Fail, be beaten, worsted	کەفتن/ شکەستن	ژێرکەوتن
Life	ژیان	ژیان
Biology	ژیاناسی	ژیانناسی
Biography	ژیاننامە	ژیاننامە
To revive	ڤەژین	ژیانەوە
Civilization	ژیار/ شارستانی	ژیار
Glowing ash, ember	پەنگر	ژیلەمۆ
Reason	ئەگەر	ژیر

English	بادینی	سۆرانی
Shrewd, wise, intelligence	زیر	ژیر
Logics	زیرناسی	ژیرناسی

English	بادینی	سۆرانی
S the thirteenth letter of the kurdish alphabet	س	س
Arbour	سیوانه/ زنج	سابات
Cottage	خانی	سابات
Male goat, billy, goat, he-goat	نێری	سابرێن/ نێری
Soap	سابین	سابوون
Soapy	سابونی	سابوناو
Ceiling	بن بان	ساپیته
Time, hour	دەم/ وەخت	سات
Drawers, underpants	سەتەن	ساتان/ سەتەن
Slip, stumble	شەمتین/ هلکومین	ساتمه
Teak	تیک/ ساج	ساج
Griddle	ساج/ سیل	ساج
Bread baked on griddle	نانی سیلی	نانی ساجی
To fall into poverty	بەلەنگاز دبیت/ چ پارە پی نامینی	ساجی عەلی
Small shot	ساچمه	ساچمه
Healthy, sound	ساخ	ساخ
False, fabricated	سەختە/ قەلپ	ساخته
Forger, cunning	سەختەچی	ساختەچی
Simple	ساده	ساده
Humble	رەبەن/ خولیسەر	ساده
Desert	بیابان	سارا

English	بادینی	سۆرانی
Cold	سار	سارد
To cease to be friends	ساردی	ساردبوونەوە
To die	رەقبوون/ مردن	ساردبوونەوە
To flatter	روبازی کرن	ساردکردنەوە
Make it cold	سارکرن	ساردکردنەوە
Very cold	سروسەقەم	ساردوسر
Refreshment, viands	تەزیاتی	ساردەمەنی
Be healed	کەواندن	ساریژ
To heal (wound)	کەواندن	ساریژبوون
Musical instrument	ساز	ساز
Arrangement, ready, organised	بەرهەڤ	ساز
Harmony, to harmonize	پیکڤە ژیان	سازان/ سازاندن
To arrange, manage	گیران/ سازکرن	سازدان
Pure, clear, wholesome	زەلال	سازگار
Healthy	ساخ	ساغ/ ساخ
Evidence, clearness	ساخبوون	ساغبوونەوە
To prove	ساخ کرن	ساغ کردنەوە
Overcoat	ساکو	ساقۆ
Simple, humble, plain	ساوە/ بساناهی	ساکار
Commander	سالار	سالار
Year	سال	سال
Yearly, annually	سالانە	سالآنە
Calender	سالنامە	سالنامە

English	بادینی	سۆرانی
From year to year	سال بوسال	ساڵە و ساڵ
For years and years	چەند سالا	ساڵەهای ساڵ
Leap year	سالاپر	ساڵی پر
Anno domini	سالازاینی	ساڵی زاینی
Emigration year	سالا کوچی	ساڵی کۆچی
Fear	ترس/ سەهم	سام
Sublimity, majesty	سەمیان/ مریس	سام
Majestic, impressive	شامانە/ سەمیانی	پەسام/ سامدار
Clear sky, cloudless sky	زەلال	سامال
Wealth, fortune, property	سامان	سامان
Wealthy	زەنگین	ساماندار
National wealth	سامانی نەتەوەیی	سامانی نەتەوایەتی
Dangerous	ب ترس	سامناك
To take, obtain	ستەندن/ برن	ساندن
Toddler, very young	ساڤا/ زارۆك	ساوا
Boiled and pounded wheat or its dish, porridge	ساڤار	ساوار/ ساوەر
Simple, gullible	ساویلکە	ساویلکە
Inlight of, under patronage	سێبەر	سایە
Shade, shadow	سیبەر	سایە/ سێبەر
Tomorrow	سبەهی/ سبە	سبەی/ سبەینی
Mornings	سپیدەهیا	سبەینان
Army, troops	سوپا	سپا/ سوپا

English	بادینی	سۆرانی
Recommendation	سپارده	سپارده
To entrust	جیباوەری	سپاردن/ سپارده
To bury	ڤه شارتن	سپاردن/ بەخاك سپاردن
Thanks, gratitude	سوپاس	سپاس/ سوپاس
Spring	سپرنگ	سپرنگ/ سپرینگ
Unfaithful, ungrateful	بیکیر	سپله
Unfaithfulness, ungratefulness	بیکیری	سپلەیی
Louse	سپی	سپی/ ئەسپی
Spinach	سپیناغ/ سلقۆك	سپیناخ
Eye whitener	سپیلك/ سپیلکا چاڤی	سپینه
Make-up, cosmetics. powder face	سپیاڤ	سپیاو
Whiteness	سپیاتی/ سپیلك	سپیایی
Plaster work	سپیکاری	سپیکاری
White	سپی	سپی
Senility, become old	سپی بوون	سپی بوون/ ریش
Be whitened, faded	سپی بوون	سپی بوون
Refine, to lose its colour	سپی بونەڤه	سپیبوونەوه
To turn pale	سپیبوون	سپیبوون/ سپی هەلگەران
To take, obtain	ستەندن	ستاندن
To praise	پەسن	ستایش
Column	ستوین	ستوون

English	بادينى	سۆرانى
Cruelty	ستەم	ستەم
Cruel	ستەمكار/ زوردار	ستەمكار
Grape molasses	دۆشاڤ/ دۆشاب	سجوق/ دۆشاو
Bodice, waistcoat	سوخمە	سخمە/ سوخمە
Vinegar	سهێك	سركە
Syringe	سرنج	سرنج
Nature	سروشت/ خورست	سروشت
Natural	سروشتى/ خورستى	سروشتى
Rite, liturgy, ceremony	تەقس	سرووت
March	سرود	سرود
Anthem, hymn, chant	سرود	سرود
National anthem	سرودا نيشتمانى	سرودى نيشتمانى
Angel gabriel	جبريل	سروش
Inspiration, revelation	سروش/ ئيلهام/ پەيخام	سروش
Gentle whisper	سروە/ پس	سروە
Rustle	خشين/ خوشين	سروە
Queue, line, range	سرە	سرە
Calm, rest	تەناهى	سرەوت
To be calm	تەناهى بوون	سرەوتن
Glue, gum, paste	سمغ	سرێش
Numb	مت	سر
Secret	نەپەنى	سر
Lethargy, dormancy, sleep	مت بوون	سربوون
To narcot(ize), dope	سركرن/ تەحژيركرن	سركردن

English	بادینی	سۆرانی
To wipe, erase	ژی برن	سرینەوە
Penalty, punishment	سزا	سزا
To punish	سزادان	سزادان
Death penalty, capital punishment	سزایی سیدارە/ سزایی مرنی	سزای سیدارە
Slow	سست/ هیدی	سست
Slowness	سستی	سستی
Zero, naught	چنە	سفر
Mat spread on the ground for meal	سفرە	سفرە
Belly, womb	زک	سك/ زگ
Complainment, grievance	گازندە	سکالاً
To complain, blame	گازنکرن/ لۆمەکردن	سکالاًکردن
Petition	داخازنامە	سکالاًنامە
Pregnant	ئاڤس	سکپڕ/ سکدار
Pregnancy	ئاڤسی	سکپڕی
Diarrhoea	زکچوون	سکچوون/ زگچوون
To lose child	زک سوتن	سکسووتان/ زگسووتان
Ember	بزۆت	سکەڵ/ پشکۆ
Elevator	سلنگ	سلنگ/ سرنگ
Shy, startled	قەحنقی/ تەریلی	سل
Greeting, salute	سلاڤ	سلاّو
To salute	سلاڤکرن	سلاّوکردن
Spinach beet	بەقلی	سلق

English	بادینی	سۆرانی
To take fright, flinch	جنقین/ ترسیان	سلکردنەوە
Be frighten	ترسیان	سلەمینەوە
Hoof	سم/ چم	سم
Sumac	سماق/ سڤۆک	سماق
Squirrel	سڤورە	سمۆرە
Moustache	سمبیل	سمێل
To trim, cut	سمبێل کرن	سمێلکردن
Species of aphis	سون/ سن	سن
Pin	سنجەق	سنجاق
Swelling	وەرمتن	سندان
Anvil	سندان	سندان
Plague upon you	سندان	سندان
Box	سندوق	سندووق
Breast	سنگ	سنگ/ سینگ
Border, frontier	سنور	سنوور
Boundary	سنور	سنوور
Limited, confined	سنوردار	سنووردار
Burning	سوتن	سۆ
Stove	سۆپە	سۆپ
Soda	سۆدە	سۆدە
Red	سوور	سۆر/ سوور
trace /Whereabouts	کیدەری/ در رشون	سۆراخ/ سۆراغ
Sympathy, pity, love	سوز	سۆز
Prostitute, harlot	قەحپە	سۆزانی
Rock partridge	سیسک	سۆسکە/ سوسکە

English	بادينى	سۆرانى
Socialism	سوشياليزم	سۆشياليزم
Sufi, mystic	سوفى	سۆفى
Water fall	سولاڤ/ سيلاڤ	سۆلاڤ
Light brightness	بيناهى/ روناهى	سۆما
Light of the eyes	قەترا چاڤى/ بيناهيا چاڤى	سۆما/ چاو
To plaster, smoothe	هنين	سواخ/ سواغ
Knight, rider, horseman, cavalier	سيار	سوار
Cavalry, chivalry	سيار	سوار
To ride	سياربوون	سواربوون
Accomplished horseman	سيارباش	سوارچاك
To beg	خاستن	سوال
Beggar	خاز خازوك	سوالكەر
Army, troop	سوپا	سوپا
Commander-in-chief	سەرلەشكر	سوپا سالار
Military	سوپايى	سوپايى
Rug, mat	مەحفير/ فەرشى نقيژى	سوجادە/ بەرمال/ دوگرد
Theological student, Religious student	سوختە	سوختە
Bodice, waistcoat	سوخمە	سوخمە
Drudgery, corvee	سوغرە	سوغرە
To burn	سوتك/ سوزتن	سووتان
To heal	ساريژبون	سووتاندنەوە

English	بادینی	سۆرانی
Burnt	سووتی	سووتاو
Ash	خولی	سووتوو
Fuel	سوتەمەنی	سووتەمەنی
Corner	کونج/ گۆشە	سووچ
Faulty, guilt	سیج/ سووج	سووچ/ سوچ
Faulty, guilty, sinner	گونەهبار	سووچدار/ سوچدار
Grief, sorrow, pity, longing	خەم	سوو
Interest, usury	ریبا	سوو
Usurer, one who practises usury	ریباخۆر	سووخۆر
Profit, benefit, interest	مفا	سوود
Profitable	مفادار	سوودمەند
Payee, beneficiary, persistant, insistant	رژد	سوور/ رژد
Red, burnt	سور	سوور/ سۆر
Rouge, make-up, brine	سۆراڤ/ سویراڤ	سووراو/ سۆراو
Reddish	سوربون	سووریاو/ سۆریاو
To fry	بژارتن	سووربوونەوە
Blush (shy) (shame)	سۆربون	سووربوونەوە/ سووورداگەران
Fair-skinned	سووروسپی	سووروسپی
Measles	سوورک	سوورێژە
Turn	نۆبەت	سوور
Rotation, cycle	زڤرۆک	سوور

English	بادینی	سۆرانی
Blood circulation	زڤرۆکا خوینی	سوڕی خوێن
To revolve	گەریان	سووڕان
To run, manage	ب ریڤەبرن	سووڕاندن/ بەڕێوەبردن
Gonorrhoea	سوسەنەک	سووزەنەك
Packing needle	سوژن	سووژن/ سوژن
Light (weight)	سڤک	سووك
Unimportant, bad (person)	سڤک	سووك
Grief, sorrow	دلگرانی/ خەم/ کەسەر	سوێ
To feel sorrow	دل گران	سوێبوونەوە
Oath, swear	سویند/ سۆند/ سوز	سوێند/ سوین
To swear	سویند خارن	سوێند خواردن
To take an oath	سۆند دخوا	سوێند دەخوا
To perjure, commit perjure	درەو سوند دخوت	بەدرۆ سوێند دەخوا
Switch	سویچ	سویچ
Owing to, about	سەبارەت	سەبارەت
Basket	سەلک	سەبەتە
Pipe (tobacco)	قەلین	سەبیل
Casual reaper, hired	سەپان/ خولام/ رەشەک	سەپان
Bucket	سەتل	سەتل
Dawn	سەحەر/ سپیدە	سەحەر
Difficult, hard	زەحمەت	سەخت
Worried, distressed	نارەحەت	سەخلەت
Hundred	سەد	سەد

English	بادینی	سۆرانی
Hundreds	سەدان	سەدان
Century, age	سەدە	سەدە
Percent	سەدی	سەدی
Head, top	سەر	سەر
On my head	سەرسەری من	سەرسەر
To foam	سەرئاڤ کەتن	سەرئاوکەوتن
Government offices	سەرا	سەرا
Mirage	سەراب	سەراب
Wholly, from head to head	پرانیا/ حەمی/ سەراسەر	سەراپا/ سەراسەر
Ceiling	بن بان	سەراپیتە
Chiefs	سەرۆکین	سەران
Head poll	سەرانە	سەرانە
w.c.	دەستئاڤ	سەراو
Additional load	بارزیدە	سەربار
Inspite of, despite	سەربار	سەربار
Soldier	سەرباز	سەرباز
Camp, barracks	سەربازگەه	سەربازگە
Mobilization	سەفەربەری	سەربازگیری
Title, topic	بابەت	سەرباس
Roof, roof-top	سەربان	سەربان
Slaughter	سەرژێفەکرن	سەربرین
Event, occurrence	دیرۆک	سەربورد
Uncovered head, receptacle	سەرکول	سەربەتال/ سەرکۆت
Independent, free	سەربەخو	سەربەخۆ

English	بادینی	سۆرانی
Independence	سەربەخوی	سەربەخۆیی
Proud, eminent	سەربەرز	سەربەرز
High reputation	سەربەرزی	سەربەرزی
Free	سەربەست	سەربەست
Freedom, liberty	سەربەستی	سەربەستی
Quarrelsome, seditious	شەرۆك	سەربەکۆبەن/ سەربەگێچەڵ
Sealed, stamped	مورکری	سەربەمۆر
Downward	بەرەڤ خار/ بەر ب ژیر/ نشیڤی	سەربەرەوژێر
Fellow wife (of a polygyny)	هەوی	سەربەهەوێ
Unpire, referee	بەرەڤان	سەرپشك
Cover, lid	دەرپۆش	سەرپۆش
Bare-headed	سەر ریس	سەرپەتی
Supervisor	سەرپەرشت	سەرپەرشت
Foreman of labourers	سەرکار	سەرپەل
Toe, tiptoe	سەری تبلی	سەرپەنجە
Disobedient	سەرپیچی/ سەرکیشی	سەرپیچ
Be involved	توشبوی/ تیکەتی	سەرپیوەبوون
From top to bottom	سەری هەتا پیی	سەرتاپا
From head to head, wholly	هەمی/ سەراسەر	سەرتاسەر
Barber, hairdresser	سەرتراش	سەرتاش
Headshaving	سەرتراشین	سەرتاشین
Total	سەرجەم	سەرجەم

English	بادینی	سۆرانی
Preoccupied, busy	مژوّل	سەرجەنجال
On my eyes	سەرچاڤا	سەرچاو
Spring, source	سەرچاوک/ کانیک	سەرچاوە
Reference, bibliography	ژیدەر	سەرچاوە
Opinionated	رکدار	سەرچل
Kneeling, kneecap	سەرچوک	سەرچۆك
Drunkard	سەرخوش	سەرخۆش
To condolence, condole	سەرخوش لیکرن	سەرخۆشی لیکردن
Inauspicious	سەرخور	سەرخۆر/ سەرەخۆرە
Nap, siesta	سەرخەڤ	سەرخەو
Chieftain, headman in tribe	سەرۆك عەشیرەت	سەرخیل
Chief	سەردار	سەردار
To visit	سەردان	سەردان
To sacrifice	سەردانان	سەردان
To defer to obey, bow the head	سەرنڤی نەکرن	سەردانەواندن
To comb hair	شەکرن	سەرداهینان
Funeral recitation, Lamentation	پیگوتن	سەردۆلکە
Professional mourner	پیبیژ	سەردۆلکە بیژ
Epoch, moment	سەردەم	سەردەم
Contemporary	هەڤچەرخ	سەردەم (هاوچەرخ)
Honest	سەرراست	سەر راست
To blame, reproach	لومەکرن	سەرزەنشت

English	بادینی	سۆرانی
To count	سەرژماردن	سەرژماردن
Census	سەرژمیر	سەرژمیر
Statistics	سەرژمیرناسی/ سەرژمیرزانی	سەرژمیرناسی
Puzzled, surprised, astonished	حیبەتی	سەرسام
Wise old lady	سەرسپی	سەرسپی
Bathroom	سەرشول	سەرشۆرك
Busy, preoccupied, distraught	مژوِل	سەرقال
Superintendent	سەركار	سەركار
Leader	فەرماندە/ ریبەر	سەركردە
The president of the republic state	سەرۆكی كوماری	سەركۆمار
To reproach	لومەكرن	سەركۆنە
Cheek bone	ئالەك/ سیرەت	سەركولم
To succeed, pass	سەركەفتن	سەركەوتن
Nipple, tit, teat	سەرمەمك/ سەركیت مەمكا	سەرگۆ
Coldness, cool	سەرما	سەرما
Be numbed, be frozen	سەرمابری	سەرمابردە
Wealth, capital	سەرمایە	سەرمایە
Capitalist	سەرمایەدار	سەرمایەدار
Capitalism	سەرمایەداری	سەرمایەداری
Model, pattern	نمونە	سەرمەشق
Attention, caution	سەرەنج	سەرنج

English	بادینی	سۆرانی
Aware, cautions	هشیار	سەرنجدەر
President	سەروک	سەرۆك
Presidency	سەروکایەتی	سەرۆکایەتی
Rhyme	سەروا	سەروا
Spring, source	کانی/ سەروچاوک	سەروچاوە
Sovereignty	سەروەری	سەروەری
Beginning	دەست پیک/ سەرەتا/ بەرایی	سەرەتا
Primary	سەرەتایی	سەرەتایی
In addition to, moreover	سەربار	سەرەرای (ئەوەی)
Spear, lance	سەرەرم	سەرەرم
Highway	سەرەری	سەرەری
Main, major	سەرەکی	سەرەکی
Death pangs, death struggle	بەرمرن/ جانکیسی	سەرە مەرگ
Riddle, coarse sieve	سەرەند	سەرەن (سەرەند)
Conclusion, result	ئەنجام	سەرەنجام
Pillow	بالیفک	سەرین
Martial-law, mobilization	سەفەربەر	سەفەربەر
Brokendown, handicapped	سەقەت	سەقەت
Platform	دوانگە/ هەرزال	سەکۆ
Bench	سەکو/ تەخت	سەکۆ
Dog	سە	سەگ/ سە
Otter, beaver	سەیی ئاڤی/ سەگاڤ	سەگاو

English	بادینی	سۆرانی
To bray, bark	رەوین	سەگوەر
To prove, admit	سەلماندن	سەلماندن
Interest, usury	ریبا	سەلەم/ ریبا
Elegance, skillfulness	شیان	سەلیقە
Solitary, single, bachelor	سەلت	سەلت
Style, as he, she likes	سەلتەنەت	سەلتەنەت
Dance	دەهوات/ گۆڤەند/ دیلان	سەما
Dancer	داوەتکە/ گۆڤەندکەر/ دیلان کەر	سەماکەر
Samovar	سەماوەر/ سەماڤەر	سەماوەر
Loaf	سەمون	سەموون
Dignity	سەنگ	سەنگ
Weight	سەنگ	سەنگ
Trench	نەوچە	سەنگەر
Heavy, precious	گران	سەنگین
To exchange, bargain	بازاری/ بازارکرن	سەودا
Green	کەسک	سەوز
Greenery	کەسکاتی	سەوزایی
Vegetable	زەرزەوات	سەوزە
Oar	سەول/ شەلپی	سەول
Ice, freezed, snow	بەفر/ جەمەد/ بەرف	سەهۆل
Obstinate, pig-headed	سەر رەق	سەهەند
Shade, shady place	سیبەر	سەهەند
Strange	سەیر	سەیر

English	بادینی	سۆرانی
Picnic, trip	سەیران	سەیران
Recreation	سەیرانگەھ	سەیرانگا
Umbrella	شەمسی/ سەیوان	سەیوان
Three	سێ	سێ
Shade, shadow, umbra	سیبەر	سێبەر
Under the patronage of, under the auspices of	ل بن سیبەرا	لەژێرسێبەری
Gallows	سیدارە	سێدارە
Thirteen	سێزدە	سێزدە
Tripod, triumvirate	سی کوچك	سێکوچکە
Triangle	سی گۆشە/ سی کوژی	سێگۆشە
Liquidity, fluidity	لیسەر	سێلاو
Apple	سێڤ	سێو
Parentless, orphan	بی باب و داك/ ئیتیم	سێوی
Adam's Apple	سێڤا ئادەمی	سێوی ئادەم
Thirty	سیھ	سی
Lung	سیھ	سی
Politics	سیاسەت	سیاسەت
Politician	سیاسەتڤان	سیاسەتمەدار
Prod, knuckles	گریچك	سیخورمە
Porcupine	سیخور	سیخور
Sorcery	سیحر	سیحر
Garlic	سیر	سیر
Skin, peel	تیڤل	سیرمە

English	بادینی	سۆرانی
Faded, withered	سیس/ زەر	سیس
Cricket	کریکت	سیسرك
Vulture	کەچەلوک/ کەرگەس	سیسرکە کەچەل
Consumption, tuberculosis of lung	سیل	سیل
Consumptive	سیلدار	سیلدار
Face, personal appearance	سیما	سیما
Breast	سینک	سینە
Cinema, movie	سینەما	سینەما
Tray	سینی	سینی/ سینی خوان
Chinese	سینی	سینی
Tooth pick	سیواک	سیواك
Lungs and liver	سیە و میلاک	سی و جگەر

English	بادینی	سۆرانی
Sh The fourteenth letter of the kurdish alphabet	ش	ش
King	شاه	شا
Appeal for wedding largess	شاباش	شاباش
Queen	ژن شا	شابانوو
Harbour, port	شابەندەر	شابەندەر
Horn	شاخ	شاخ
Mountain	شاخ	شاخ
Mountainous	شاخاوی	شاخاوی
Mountaineer	شاخەوان	شاخەوان
Glad, happy	شاد	شاد
City	شار/ باژیر	شار
Obscure, vague, ambiguous, unclear	غیم	شاراوە/ ناروون
Hidden	ڤەشارتی	شاراوە/ نادیار
Exiled, vanished	شاربەدەر	شاربەدەر
To vanish	شاربەدەرکرن	شاربەدەرکردن
To hide, to bury	ڤەشارتن	شاردنەوە
Townsman, urban	شارستان	شارستان
Civilization	شارستانیەت	شارستانیەت
Urban, civilized	شارستانی	شارستانی
Water cucumber	شارۆخ/ خەیار	شارۆخ
Town, small town	باژیر/ باژیرك	شارۆکە/ شارۆچکە
Expert, well-versed	شەهرەزا	شارەزا
Mayor	باژیرڤان	شارەوان

English	بادینی	سۆرانی
Municipality	بازیرڤانی	شارەوانی
Urban, civilized	شاری	شاریی
High way	ریکا سەرەکی	شاری
Prince, princess	شەهزادە	شازادە
Sixteen	شازدە	شازدە
Sixteenth	شازدەم/ یی شازدی	شازدەم
Queen	ژن شا	شاژن
Masterpiece	شاکار	شاکار
Apprentice	شاگرد	شاگرد
Minister, secretary (u.s.a)	وەزیر	شالیار
Attack, assaut, raid	هیرش	شالاو
Shoulder	مل	شان
Responsibility	بەرپرسیاریتی	شان
Proudness	شانازی	شانازی
Side by side	مل بە مل	شان بەشان
Chance, lucky	شانس	شانس
Theatre, stage	شانو	شانۆ
Comb	شە	شانە
Cell	شانە	شانە
Beehive, hive	شانە	شانە (هەنگ)
Plumb	شاول	شاووڵ
Kingly	شاهانە	شاهانە
Heron	شینە شاهو	شامبۆ
King of kings	شاهنشا	شاهنشا
Queen bee	شامیشیت هنگڤینی	شاهەنگ

English	بادینی	سۆرانی
Worthy, deserving	هێژا	شایان/ شایەن
Suitable, worthy	هەژی	شایستە
Witness	شاهید	شایەت/ شایەد
To testify	شاهید دان	شایەتدان
Poet, bard, singer, chanter	هوزانڤان	شایەر
Dance, festivity	گوڤەند/ دیلان	شایی
Be disconcerted	شەپرەزە	شپرزە
Thing	تشت	شت
To wash	شیشتن	شتن/ شوشتن
Equipment, furniture	تشتیت مال	شتومەك
Match, light	شخاتە	شخارتە
Vaccination, syringe, injection	شرنقە	شرنقە
To give injection, Vaccinate	شرنقە لیدان	شرنقە لیدان
Glue	سمغ	شریت
Tape	شەلیت	شریت
Cassette	کاسیت/ شریت	شریت
Snore	پخین/ خرخر	شریخە
Tattered, torn	رزۆك	شر
Death pangs, about to die	ل بەر مرنی‌یە/ چوویی	شر
Bad, desparate	خراپ	شر
Doubt	شک	شك/ گومان
Complaint	گازندە/ شکات	شکات
Hunting, shooting	نیچیر	شکار
Broken	شکەستی	شکاو

English	بادینی	سۆرانی
Defeat	شكستى	شكست
Majesty	سام	شكۆ
Glory	شكۆ	شكۆ
Your highness, your majesty	خاوينشكۆ/ خودان شكۆ	خاوەن شكۆ
Majestic	شكودار/ سام	شكۆدار
Loose	خاڤ/ سيست	شل
Fluid, watery	ئاڤى/ ريق	شل
To loose, be convinced	ڤەكرن/ سست كرن	شل كردن
Persuaded, convinced	رازى بوون/ رازى كرن	شل كردن
Broth, muslin	ئاڤك	شله
Be disconcerted	تەنگاڤ/ شەپرزە	شلەژان
Wooden pipe (music)	بلويل/ لولى	شمشال
Sword, saber	شير	شمشير
Fencing with asaber	شيربازى/ شوربازى	شمشيربازى
Wind, gentle, breezed soft movement of air	با	شنه
Land after first ploughing, field ploughed once	شۆ	شۆ
Vivacious, exquisite	شوخ	شۆخ
Salty, brackish	سوير	شۆر/ سوير
Soup	شوربه	شۆربا
Revolution	شورەش	شۆرش
Hanging down, drooping	شور	شۆر
Revolutionary, agitator	شورشگير	شۆرشگير

English	بادينى	سۆرانى
Platform pavement	رەسيف/ رەحاجادى	شۆستە
Shepherd	شڤان	شوان
To marry, get married	شى كرن	شووكردن
	تى	شووبرا/ تى
Ram part, Fence, Protective wall	ديوار/ شور	شوورە
Water melon	شتى	شووتى/ شفتى
Shame	شەرم	شوورەيى
Packing Needle	شيشرن	شووژن
Glass	شيشە	شووشە
Bottle	شيشە	شووشە
Misfortune	بيولەى/ بەدبەختى	شووم
Place, position, site	جه	شوێن
Trace, archeology	شوينوار	شوێنەوار
Archeology	شوينەوار ناسى	شوێنەوارناسى
Dawn, daybreak	شەبەق	شەبەق
Palm of hand	لەپ/ ناڤمست	شەپ
Slap	شەق	شەپ/ شەپازلە
Hat, cap	شەفقە	شەبقە
Slap	شەق	شەپلاخ
Paralysis	شەپك	شەپلە
Kurdish jacket	شەپك	شەپك
Wave	شەپول/ پيل	شەپۆل
Chess	شەترەنج	شەترەنج
Transplantation	شەتل/ نيهال	شەتل
Nursery, plantation	باغ/ نيهال خانا	شەتلگا

English	بادينى	سۆرانی
Ice	جەمەد	شەختە
Shame, modesty, shyness, Bashfulness, diffidence	شەرم	شەرم
Diffident, abashed	شەرمن/ هەيبۆكە	شەرمن
To shame abash, Embarrass	شەرم	شەرم
Be ashamed, embarrassed	شەرمزار	شەرمەزار
Trousers	شەروال	شەروال
War	شەر	شەر
War-like, aggressive	شەركر/ شەروك	شەرفرۆش
Sixty	شيست	شەست
Six	شەش	شەش
Revolver	دەبانچە/ وەروەرە/ شەش ميل	شەشخۆر/ دەپانچە
Slap	شەق	شەق
Clap, clacking	شەق	شەق/ شەقە/ شەق و شەقە
Crack	شەق/ درز	شەق
Breast	نيف مەمكان/ شەق	شەق
Street	شەقام	شەقام
Step	پينگاڤ	شەقاو
Stamp	پيل	شەقل
Yearling lamb	بەرخ	شەك
Sugar	شەكر	شەكر
Sweetened water	قەنداڤ	شەكراو
Sugar bowl	شەكردان	شەكردان

English	بادينى	سۆرانى
Exhausted	بەتلی/ وەستیای	شەکەت
Lame	شەل/ لەنگ	شەل
Cool northerly wind	شەمال	شەمال
Musk melon, cucumis melon	شەماموک/ قاوان	شەمامە
Saturday	شەمبی	شەمبە/ شەممە
Bat	چلیملی/ چەکچەکیلە/ شەڤرەڤینک/ میرمورتک/ شەڤ شەڤۆک	شەمشەمە کویر
Train	شەمەندەفر	شەمەندەفەر
Sprightly, gay, pretty	شەنگ و شوخ/ سپەهی	شەنگ و شۆخ
Night	شەڤ	شەو
Good night	شەڤ باش	شەوباش
nocturnal, Night fever fever	شەڤ تا	شەوتا
Late evening night snack	شیفخوشک	شەوچەرە
Light	شەوق	شەوق
Longing	شەوق	شەوق
Weak sighted	شەڤکور	شەوکویر
Night time	دەمی شەڤی	شەوکار
Dew	خوناڤ	شەونم
Nightmare, female demon	شەڤ پەست	شەوە
Jaw	چەن/ ئەرزینک	شەویلك
Martyr	شەهید	شەهید
Satan, devil	شەیتان	شەیتان

English	بادینی	سۆرانی
Frantic, distraught	بی ئەڤینی/ دژوار	شەیدا
Damp	تەری	شێ
Chestnut	شی ابۆ هەسپی)	شێ/ ئەسپەشێ
Fool, insane, mad, lunatic	شێت/ دین/ بی ئاقل	شێت
Lunacy hospital	نەخوشخانا شیتا	شێتخانە
to squeeze, knead, massage	پەرخاندن	شێلان
Lion	شێر	شێر
Cancer	پەنجەشێر	شێرپەنجە
Turnip	شێلم	شێلم
Valley	گەلی	شێو
Supper, dinner	شیف	شێو/ نان
Style, design	شێواز	شێواز
Methods, style	شەپرزە/ شکستی	شێواو
Way, shape, method	شێوە/ ڕێک	شێوە
Ability, suitable	شیان	شیان
Suitable, appropriate	کێرهاتی/ هێژا	شیاو
Sweet	شرین	شیرین
Dessert, sweet, candy	شرینەمەنی/ شریناتی	شیرنەمەنی/ حەلوا
To analyse	شروڤەکرن/ شلوڤەکرن	شیتەلکردن
Sword	شیر	شیر/ شمشیر
Lukewarm, tepid	تینشیر	شیرتێن
Milk	شیر	شیر
Milker, milkman	شیردۆش	شیردۆش
Bride-price	نەخت	شیربایی
Foster-brother	برای شیری	شیربرا/ برایشیری

English	بادینی	سۆرانی
Nagging	پتپتوک	شیره شیر
Metal bar, iron	شیش	شیش
Iron monger	بازرگانیا شیشلی	بازرگانی شیش
To solve, remedy, treat	چارەسەر	شیکار
To explain, parse, analyse	شروڤەکرن	شیکردنەوە
Syrup	شروب	شیلە
Creamy	شیلە/ شیرە/ دۆبە	شیلە
Blue	شین	شین
To wail, lamentation, mourning	شینی	شین/ شیوەن
Garden, path of green	شین	شین/ سەوز
Valley, ravine, gully, gorge	گەلی/ نهال/ نیوال	شیو
Lamentation, mourning, wailing	شینی	شیوەن

English	بادینی	سۆرانی
S The 15th leteer of the kurdish alphabet	ع	ع
Ivory	عاج	عاج
Wine, arrack	عەرەق/ مەی	عارەق
Addict	عەرەق فەخور	عارەقخۆر
Sweat, perspiration	خوە	عارەق
To sweat	خوە دان	عارەق دەردان
Single, bachelor	زگورد	عازەب
Sky	عەسمان	عاسمان
Gown, frock, cloak, aba	عەبا	عەبا
Perfume	بیهن	عەتر
Estate, earth	عەرد	عەرد
Cart, carriage, vehicle, van	عەرەبانە	عەرەبانە
Carter	عەرەبانچی	عەرەبانەچی
Soldier, troop, army	عەسکەر	عەسکەر
Military	عەسکەری	عەسکەری
Militarism	عەسکەریەت	عەسکەریەت
Tribe	عەشیرەت	عەشیرەت
Turkey	عەلوشیش/ عەلوک	عەلەشیش
Warehouse, store	کوگە/ عەمبار	عەمار
Antique	عەنتیکە	عەنتیکە
Folk, common people	خەلک/ گەل	عەوام
Barking, braying	عەوعەو	عەوەعەو
Clan, tribe	عیل	عیل
Loins, private parts of alady	عەورەت	عەورەت

English	بادینی	سۆرانی
Carat, karat	عەیار	عەیار
Gnosticism	گنوستی	عیرفانیەت
Rationalism intellectualism	عەقلانیەت	عەقلانیەت
Mentality, mind	عەقلیەت	عەقلیەت
Brigadier, general	راگر/ سەرهێز	عەمید (عەسکەری)
Commodore	ئەفسەری دەریایی	عەمید (دەریایی)
Diplomatic	دبلوماسی/ سیاسەتڤان	عەمید (دبلوماسی)
Dean	راگر	عەمید (کۆلیژ)

English	بادینی	سۆرانی
X The 16th letter of the kurdish lphabet	غ	غ
Gallop, ga ping	چارگاڤ (هەسپ)	غار (ئەسپ)
Race, running	پیشبەزین/ هەڤبەزین	غاردان
Race	غارغارانی	غارغارین
Gas	غاز	غاز
Perfidious, traitor	ناپاک/ جەگەرمژ	غایەنخایەن/ خائن
Bud	بشکوش/ بشکوژ	غونچە/ خونچە
Double chin	دو ئەرزینک	غەیفەیە
Coorse sieve, cribble	موخل	غەربیل
Gazette, newspaper, journal	روژنامە	غەزەتە
Alyricpoem, ode	غەزەل	غەزەل
Nose ring	خزیم	غەزێم/ خەزێم
Treasure	خەزینە	غەزینە/ خەزێنە
Noisy, crowd	تەق و رەق	غەلبەغەلب
Sadness	خەم/ خەفەت	غەم/ خەم
Wink, eyewink	ئاور/ تروکە	غەمزە
Metaphysical, supernatural, unseen	غەیبی	غەیبی
Zeal	غیرەت	غیرەت
Nerve, grit	مێرخاسی	غیرەت
Gargle	لیوەردان	غەرغەرە

English	بادینی	سۆرانی
F. The 17th letter of the kurdish alphabet	ف	ف
Bean (s), kidney beans	فاسولی	فاسۆلیا
Aluminium	فافون	فافۆن
Trap	خەفک	فاقە/ تەلە
Grumbling	گزگریۆک	فاك و فیك
Fortune-telling, read omens	فال	فال
Palm reader, fortune-teller	فالکەر	فالگر
	فالگرتن	فالگرتن
Understanding, comprehension	فام	فام
To understand, know, recognize	فامکرن	فامرکردن
Lantern	فانوس	فانۆس
Magic lantern	فانوسی سیحری	فانۆسی جادو
Interest (on money)	فایدە	فایز/ سوو
Football game, soccer	تەپانی/ تەپاپی	فتبۆلین
Wide, broad	فرەھ	فراوان
Brush	فرچە	فرچە
Chance, opportunity	دەرفەت	فرسەت
Verb, action	فرمان	فرمان
Clerk, officer, official	فەرمانبەر	فرمانبەر/ فەرمانبەر
Tear	روندك/ فرمیسك	فرمیسك
Selling, to sell	فروتن	فرۆتن/ فرۆشتن
Seller, pedlar	فروشیار	فرۆشەر/ فرۆشیار
Plentiful, very, poly	گەلەکە	فرە

English	بادینی	سۆرانی
Polygamy, poly gyne	چەند ژنی	فرە ژنی
Polyandry, polygamy	چەند میردی	فرەمیردی
Multi-party, pluralism	چەند حیزبی/ فرەحیزبی	فرەحیزبی
To save, to come to help, to join	هاوار	فریا
Emergency	تەنگاڤی	فریاکەوتن
Relief	هاوارهاتن	فریاکەوتن
First aid	هاوارهاتنا دەستپیکی	فریاکەوتنی سەرەتایی
Angel	فریشتە/ ملیاکەت	فریشتە
Fraud	سەرداچون	فریو
Cheater, deceitful, trickster	سەرداچۆی	فریوباز
Be defrauded	سەرداچۆی/ هاتەسلیماندن	فریوخواردن
Trickery	فێل/ حیلە	فروفێل
Noise of sipping (tea)	فرر-فرر	فرەفر (چا خواردنەوە)
To kidnap, to elope	رفاندن/ رەڤین	فراندن
Kite	فرفرۆك	فرفرۆکە/ قوشکاغەز
Airplane, plane	بالەفر	فرۆکە
Pilot	فرۆکەڤان/ گەمیڤان	فرۆکەوان
Flight, to fly	فرین	فرین
Flapping, flutter	فرەفر	فرەفر
To throw, to toss	فرێدان	فرێدان
Hissing noise	سس	فس
Coward	ترسنوك	فش
Spreading	بلاڤ بوون	فش
Wide, large	فرەه/ بەرین	فش (فرە)

English	بادینی	سۆرانی
Boasting, exaggeration	مەزنکرن/ گرکرن	فشە/ فشەفش
Brush	فرچە	فلچە
Cup	فینجان	فنجان
Palm reader	فنجانخوین	فنجانخوین
Phosphate	فوسفات	فوسفات
Phosphorous	فوسفور	فوسفور
Fountain, jet	کانی	فوارە
Puff, blow	پف	فوو
Neglected, forgotten	فەرامۆش	فەرامۆش
Neglect, forget	فەرامۆشکرن	فەرامۆشکردن
Bag, gunny sack	فەردە	فەردە/ گونیە
Carpet	مەحفیر/ بەرك	فەرش
Order, firman, decree	فەرمان	فەرمان
Clerk, civil servant	فەرمانبەر	فەرمانبەر
Commander	فەرماندە	فەرماندە
Teachings	فەرمان	فەرمایش
Discourse, speech	ئاخفتن	فەرموودە
Dictionary	فەرهەنگ	فەرهەنگ
Cultural, educational	زانیاری/ رەوشەنبیری	فەرهەنگی
Loot, booty, pillage, spoils	فەرهود/ تالانی/ کەلەپیرە	فەرهود
To loot, to plunder	تالان کرن	فەرهودکردن
Immature, unripe	نەگەهشتی	فەریك
Favour, worth, splendour	قەنجی	فەر
French	فرەنسی	فەرەنگ

English	بادینی	سۆرانی
Philosophy	فەلسەفە	فەلسەفە
Christian	فەلە	فەلە/ گاور/ دیان
Space, orbit, circuit	فەلەک	فەلەك
Astronaut	فەلەکناس	فەلەکناس
Astronomy	فەلەکناسی	فەلەك ناسی
To demolish, spoil, destroy	ژناڤبرن	فەوتاندن
Epileptic fit	تەپ	فێ
Epileptic, to have such fit	تەپدار	فێدار
To learn	فێربوون	فێربوون
To teach	فێرکرن	فێرکردن
School	فێرگەھ	فێرگە
Trick, wile	گەند	فێڵ
Cunning, deceitful, trickster	فێلباز	فێڵباز
Cool, nice weather	فێنک/ هین	فێنك
Pride, boasting	شەهنازی	فیز
Boastful, proud	شەهناز/ فزین	فیزن
Bullet, shot, gunshot	فیشەک	فیشەك
Whistle	فیتک	فیکە
Elephant	فیل	فیل

English	بادینی	سۆرانی
V The 18th letter of the kurdish alphabet	ڤ	ڤ
Corner	رەخ/ قوژبن	ڤاج
Region, area	دەڤەر	ڤاج
Chiken, hen	مامر/ مریشک	ڤار
Lapel, opposite	ڤاژی/ بەراژی	ڤاژی
Virus	ڤایرۆس	ڤایرۆس
Love	ڤیان	ڤیان
Visa	ڤیزە	ڤیزە/ ڤیزا

English	بادینی	سۆرانی
Q The 19th letter of the kurdish alphabet	ق	ق
Vessel, dish, plate	قافك	قاب/ قاپ
Wooden clog	قاپقاپ	قاپقاپ
Pots and pans	ئامان/ لەگەن	قاپ و قاچاغ
Overcoat	قاپیت	قاپووت
Door, gate	دەرگەه	قاپی
Storey, floor	قات	قات
Times	کات/ دەم	قات
Suit	قات	قات
Crisis, difficulty, poverty, famine, dearth, starvation	خیزانی/ هەژاری	قات و قڕی
Poverty, famine, dearth	خیزانی/ هەژاری	قاتیی
Leg	پی/ قاچ	قاچ
Smuggling, contraband	قاچاغ/ قەچاغ	قاچاخ/ قاچاغ
Smuggler	قەچاغی	قاچاخچی
Mushroom	کفارك	قارچك
Hero, champion, gallant	قەهرمان	قارەمان
Twang, cawing, snuffling, crying bitterly	قارقار	قاڕاندن/ قارەقاڕ
Goose, swine	قاز	قاز
Judge	قازی	قازی
Profit, interest, avail, advantage	قازانج/ سود/ مفا	قازانج
Pine-tree	کاژ	قاژ

English	بادينى	سۆرانى
Crowing, harsh or shrill cry, cawing, honking	قازقاز	قاژەقاژ
Chough, rook	قراپىَ سۆر	قاژوو
Safe, coffer, money box	قاس/ قاسە	قاسە
	قەبین/ قەب قەب/ دەنگىَ کەوىَ	قاسپە قاسپ
Boisterous laughter, guffawing	تيقليق	قاقا
Paper	کاغەز/ پەر	قاقەز/ کاغەز
Notes, banknotes, papermoney, paper currency	پارێت کاغەز	پارەی قاقەز
Playing cards, deck	پەرکانىَ	قاقەزێن
Kite, paper plane	فرفرۆکێ/ تەیارىَ وەرەقى	قاقەزێن
Blackbeetle, cock roach	کێزکلۆک	قالونچە/ قالوچە
Frame	قالب	قالب
Whip	قامچى	قامچى
Thumb	قامك/ تلابەرانى	قامك
Big toe	تلابەران	قامکى پىَ
Reed, cane	لەڤەن	قاميش
Fumigation, smoking	دوکێلکرن	قانگ
Skill, shell, hull	تيڤل	قاووغ/ توێکل
Coffee	قەهوە	قاوە
Coffee-mover	قەهوەچى	قاوەچى
Brown	قەهواى	قاوەيى

English	بادینی	سۆرانی
Strap, thong	قایش	قایش
Convinced	قایل/ رازی	قایل
Agreemant, convince	قایل بوون	قایل بوون
To convince, persuade, to make agree, accept	قایل کرن	قایل کردن
Strong, severe	قایم	قایم
District commissioner, deputy governor	قایمقام	قایمقام
Ward	قایش	قاوش
To cluck	قدەقد/ قدقدامریشکێ	قدەقد (مریشك)
Wasting, squandering, throwing away	برک	قرپ
Vacant, hollow	پیچ	قرپۆك/ پووچ
Dried up (fruit)	زوهاکری/ قەماندی	قرپۆڵ
Scab, scum	قاچک/ قەلب	قرتماخە
To cramp, crinkle	تەزتەزینك	قرچ
To crackle	قرچ/ چەرقین	قرچە قرچ (ئاگر)
Mean, stingy, crinkled, wrinkled	قەلس	قرچۆك
To lose porposity, to lose money and become bankrupt	ڕویتە	قرخ
Snuffler, twanging, nasalizing, no longer porous	بێهنکەر	قرخن
Lobster, crab, crayfish	قرژانك/ كڤژاله/ كيڤژاله	قرژاڵ/ قرژانگ

English	بادینی	سۆرانی
Tick	گرنی/ کرنی	قرنە/ پند
Laughing, shouting and crying	کەنین/ تیقلیق	قریوە قریو
Destruction, eradication	نەمان	قڕ
Extinction, dying out	نەمان	قڕ/ قڕیوون/ نەمان
Mass massacre, geonocide, annihilation, extermination	فەرمان	قڕان
To exterminate, annihilate, eradicate, extirpate	ژ ناف برن/ نەهێشتن	قڕکردن
Dirt, filth	قرێژ	قرێژ
Hair	پرچ	قژ
Hairy, hirsute, shaggy	توکن/ پیرتو/ گوسک/ قژە	قژن
Speech, talking	قەسە	قسە
Frank, straightforward, candid, direct	رەپ و رات	قسە لەڕوو
Proverb	مەتەلوک	قسەی پێشینان
Nonsense, balderdash, poppycock	پویچ	قسەی قۆڕ
Tar	قێر	قسل
Government house	سەرا	قشلە
Lock	قفل	قفڵ
To lock	قفلدان	قفڵدان
Single	کەت	قل

English	بادینی	سۆرانی
Beloved, mistress	خوشتڤی	قل
To burst	پەقین	قلیشانەوە
To crack, cleavage, fission	درز/ دەرز	قلیشانەوە
To secede from, separate from, breakaway, to split, crack, cleave	جودابون	قلیشانەوە/ جودابونەوە
Button	قوبچە/ قومچە	قۆپچە
To copy	قوپیە	قۆپیە
Horn	قوچ	قۆچ
To butt, butting	قوچلێدان	قۆچلێدان
Peach	خوخ	قۆخ
Hut, hovel	کولک/ زنج	قۆخ
Ditch, obstacle	چەپەر/ جوک	قۆرت
Digger, engraver, driller	کورکول	قۆرت هەڵکەن
Booking, reservation	گرتن/ پاراستن	قۆرخ
To book (aseat), reserve	جە گرتن	قۆرخکردن
Teapot	قوری	قۆری
Bad, harsh	قۆڕ	قۆڕ
Non sensical, nonsense	قور/ پوچ قسە	قسەی قۆڕ
Bad, harsh words, swearwords	قسێن قۆڕ	قسەی قۆڕ
Rumbling, growling, gurgling	مرمر/ کمین	قۆڕەقۆڕ
Handsome, chic	کەشخە	قۆز
Excellent, very good	کەشخە	قۆز

English	بادینی	سۆرانی
Clown, joker, jester	ترانەکەر	قۆشمە
Direction, aspect, column of troops	قول	قۆڵ
Sleigh, arm, sleeve	قول	قۆڵ
Shoulder blade, scapula	قۆلنج	قۆلنج
Heap, pile, stock	گیفک	قۆمەت
Period, juncture	قوناغ/ قویناغ	قۆناغ
Stage, phase, step	قوناغ	قۆناغ
Gun stock	قۆنداغ/ قونداغ	قۆنداغ
Shoes	قوندەرە	قۆندەرە
Boiled rice	گرار	قویلی/ قوبولّی
Crushed, dented	تەبقی/ پەتشی	قوپاو
School	قوتابخانە	قوتابخانە
Student, pupil	قوتابی	قوتابی
Be-saved, rescued	قورتال بو	قوتاربو
The process of saving, rescuing	قورتال بوون	قوتاربوون
To save, rescue	قورتالكرن	قوتاركردن
Tin	قوتی	قوتو
Pyramid	قوچەك/ لەهرام	قوچەك
Pyramidal, hierarchy	قوچەكی/ هەرەمی	قوچەكی
Pod lock	قوفل	قوفل
Sacrifice, victim	قوربان	قوربان
To sacrifice	قوربانی	قوربانی
Heavy (weight)	گران	قورس
Difficult, hard	قورس	قورس

English	بادینی	سۆرانی
Weight	گرانی	قورسایی
Mud	تەقن	قوڕ
Lead	قورقوشم	قورقوشم
Throat, neck	قورك/ قرك/ هەڤك	قورگ
Corner, nook	قورنەت	قورنە/ قوژبن
Corner, newspaper column	قونج	قونج
Hook	چنكال	قولاپ
Fish hook, rod	شوك	قولاپ/ قولاب
Needle, pin	سنجاق	قولابە
Negro, slave	بەند/ بەنی	قوللە
Peak, top	گوپیتك/ جه زێرەڤانیێ	قوللە
Negro, slave	بەند/ بەنی	قولەرەش/ قولی
(rounded) handle, loop	قولپ	قولپ
Having a hole, perforated	قولێر	قولێر
Hook	قولف	قولف
Sand	قوم/ خیز	قوم
Gambling	قومار	قومار
Gambler	قومارچی	قومارباز
Texture, fabric	قوماش	قوماش
Hand-grenade	قومبەله	قومبەله
Swallow	حاجی رەش	قووت
To swallow	دداعیریت	قووتدان
To sip, sup	قورت	قووتدان
Sob, cry with great sobs	قورەقور/ قوڕین	قووڕەقوور

English	بادینی	سۆرانی
Deep	کویر	قووڵ
Depth	کویرانی	قووڵایی
Volume	قەبارە	قەبارە
Grave	قەبر/ گور	قەبر/ گۆڕ
Gravedigger	گورکول	قەبر هەڵکۆڵ
Grave-yard	گورستان/ زیارەت	قەبرستان
Measure	پیڤاندن	قەبڵاندن
To guess, imagine	چێندبیت/ رەنگە	قەبلاندن
Size, volume	قەبارە	قەبارە
Big, massive	شەڤەلح	قەبە
Snap, sharp bite	لەقە	قەپ/ قەپاڵ
Steel, yard	کێشان	قەپان
Weigh, bridge	قاپان	قەپان
To weigh	کێشان	قەپانکردن
Muzzle,snout	لەمبوز	قەپۆز
Never, not at all	قەت	قەت/ هەرگیز
Tar	قەتران	قەتران
Scab, scum	قاچک/ قەلب	قەتماخە
Pent up, confined	چریسک	قەتیس
Harlot, whore, prostitute	قەحپە	قەحبە/ قەحپە
Brothel, whorehouse	قەحپەخانە	قەحبەخانە
Stature, waist	ناڤقەد	قەد/ ناوقەد
Stem	چق	قەد
Side, flank of mountain	ئەڤراز	قەدپاڵ

English	بادینی	سۆرانی
Stature, height and appearance	قەد و قامەت	قەد و باڵا
Prohibition	قەدەغە	قەدەغە
To prohibit	قەدەغەکرن	قەدەغەکردن
Halter chain	قەراسە	قەراسە/ قەرازە
Edge, bank, brink	قەراغ/ رەخ/ بەرئاڤ	قەراغ
King, prince	میر	قەراڵ
Queen, princess	ژن میر	قەرالیچە
Debt, loan	قەر	قەرز
Debter, in debt	قەردار	قەرزار
To lend	قەرددان/ دەین دان	قەرزدان
To payback (debt)	زڤراندن/ دەین زڤراندن	قەرزدانەوە
Dung, droppings of	قەرسەقول/ زبل	قەرسەقول
Green barley	قەرسیل	قەرسیل
Gipsy	قەرەج	قەرەج
Bed	تەخت	قەرەوێڵە
Terebinth	قەزوان/ کەزان	قەزوان
Butcher, meatman	قەساب/ گوشت فروش	قەساب
Slaughter-house	قەسابخانە	قەسابخانە
Date, phoenix dactylifera	قەسپ	قەسپ
Intention, purpose	قەست	قەست
Priest	قەشە	قەشە
Beautiful, pretty	جان	قەشەنگ
Clown, laughing-stock	بێترانك/ لێبۆن	قەشمەر
Trap, snare	قەف	قەف

English	بادینی	سۆرانی
Cage	قەفەس	قەفەز/ قەفەس
Chest, ribs, rib cage	قەفسینگ/ قەفەسکا سینکی	قەفەزەی سینگ
Magpie, pica pica	قەلەباسک/ قەلەباچکە	قەل/ قەلە باچکە
Crow, raven	قەلەرەشک	قەل/ قەلەرەشکە
Preserved fried meat	قەلی	قەلی
Massacre	قەلاچۆ/ کوم کوژی	قەلاچۆ
Extinction, dying out	نەمان	قەلاچۆبوون
Turkey	عەلوعەلو	قەلەموون/ عەلەشیش
Itinerant dervish, poor	قەلەندەر	قەلەندەر
Fort, castle	قەلا	قەڵا/ قەڵات
Rook	قەلعە	قەڵای (شەترەنج)
Strapping figure	قەلافەت	قەڵافەت
Flase, faked, forged	قەلپ	قەڵب
Armour, shield	مەتال	قەڵغان
Crowd, throng	قەرەبالغ	قەڵەباڵغ
Reed	قەلەم	قەڵەم
Pen, pencil	قەلەم/ پێ نووس	قەڵەم
Pen-knife	قەلەم تراش/ قتاتە	قەڵەم بڕ
Pen-case, pencil box	قەلەمدان	قەڵەمدان
Pen	قەلەم پندان	قەڵەم پاندان
Fine chisel	کەزاخ/ کەزەختن	قەڵەم کردن
Fat, corpulent, stout, fleshy, overweight	قەلەو	قەڵەو
Fatness, corpulence, stoutness, ghee, shortening	قەلەوی	قەڵەوی

English	بادینی	سۆرانی
Whip	قامچی	قەمچی
Hunch back, hump-back, convex	پشت کومل	قەموور
Long dagger, dink	قەمە	قەمە
Pole, hooks for hanging carcasses	قەنارە/ سێدارە	قەنارە
Hallop, noose	وەرسیێ سێداریێ	پەتی قەنارە
Loaf sugar	قەند	قەند
Hook, pole	شوک/ چنگال	قەنارە
Hot water with sugar as drink	قەنداڤ	قەنداخ/ قەنداو
Sofa, settee	قەنەپە	قەنەفە
Volume, size	فرەه/ سایز	قەوارە
Being, structure, entity	بوون/ کیان	قەوارە
Cylinder	قەوان	قەوان
Reload cartridge case, bullet case	قالک	قەوان
Ooze	کەفز	قەوزە
Happening, event	قەوماندی/ قەوماندن	قەومان
To cause (sth) to happen to (sb)	قەوماندن	قەوماندن
Saying, discourse	قەول	قەول
Lace	قەیتان	قەیتان
Crisis, impasse, dead lock	ئارێشە	قەیران
Spinster, old maid	قەیرە کچ	قەیرەکچ
Tsar, czar, emperor	قەیسەر	قەیسەر
Market, shopping center	سیک	قەیسەری

English	بادینی	سۆرانی
Caesar	قەیسەری	قەیسەری/ نەشتەرگەری
Apricot (-compote)	زەردەلە/ قەیسی	قەیسی
Dislike, aversion, repugnance	بێز/ دلْ ژێماى	قێز
To dislike, feel nauseated	دل ناحەبینی/ دل ناچێتێ	قێزلێبوونەوە
Kiblah, mecca, south	قیبلە/ بەرێ بەیتێ	قیبلە
Compass	قیبلە نوما	قیبلەنما
Erect, set up on end	قیت/ راكری	قیت
Resurrection, to rise, wake up	رابوون	قیت بوونەوە
Pitch, tar, asphalt, ...ck top	قێر	قیر
...r-road	قێر	قیر
Pavement, tar, pitch, asphalt	قێركرن	قیرتاو
Tar, pitch	قێركرن	قیرتاوكردن
Croaking, caw, squawk		قیراندن
Croaking	وەق وەق	قیرە قیر (بۆق)
Screaming	قێر قێر	قیژە قیژ
Minced meat	قیمە	قیمە
To mince, chop up, hash	قیمە دكە/ هیردكە	قیمە دەكا
Spite, rancour	نەڤیان/ كەرب	قین
Spiteful, vindictive	زكْ رەش	قیناوی

English	بادینی	سۆرانی
K The 20th letter of the kurdish alphabet	ک	ك
Hay, chaff	کا	کا
Where?	کا	کا/ کوا
Wife house	کابانی	کابان
Fellow, known but not named guy	کابرا	کابرا
home	بەری بەیتێ	کابە
Skull	کلوخ	کاپۆڵ
Time	دەم	کات
Watch, clock	دەم ژمێر	کاتژمێر
Glue	جەوی	کاتیرە
Work, jop	کار/ شۆل	کار
Kid	کارک	کار
Expert, practised	شەرەزا	کارامە
Expert knowledge, to have experience	شەرەزایی	کارامەیی
Partner	هەڤبشك	کاربرا
Official, chief, responsible	بەرپرس	کاربەدەست
Card	کارت	کارت
Wedding card, marriage card	کارتا ژنئینانێ	کارتی ژنهێنان
Card of results	کارت	کارتی نمرە
To influence, impact	کارتێکرن	کارتێکردن
Factory, work shop	بافریقە	کارخانە
To reflex, to react, reaction	کاردانی/ دژەکردار	کاردانەوە

English	بادینی	سۆرانی
Expert, talented	کارزان	کارزان
Expert knowledge	کارزانی	کارزانی
To work	کارکرن/ شول کرن	کارکردن
Mashroom	کڤارک	کارگ
Factory, workshop	کارگەھ	کارگا/ کارگە
Agenda	کارنامە	کارنامە
Caravan	کەرەڤان	کاروان
Caravanseray	خانە	کاروان سەرا
Affairs	کاروبار	کاروبار
Electricity	کارەبا	کارەبا
Tragedy, calamity, catastrophe, disaster	دەردەسەری/ کارەسات	کارەسات
Servant, maidservant	کارکەر	کارەکەر
Fountain, subterranean canal	کارێز	کارێز
Black arum lily, curry, curry powder	کاری	کاری
Spine, roof-tree	کاریتە	کاریتە
Vertebra column, spine	کاریت پشتێ	کاریتەی پشت
Effective	کارتێکەر	کاریگەر
Pine-tree	کاژ	کاژ
Slough of snake	کەلیاماری	کاژ
Giddy, stunned	گێژ	کاس
Cup, trophy	کاس	کاس
Cup, glass, tumbler, goblet	گلاس	کاس
Giddy, nauseated, startled	گێژ	کاس

English	بادینی	سۆرانی
Gainer, tradesman	كاسبكار	کاسبکار
Bowl	ترار	کاسە
Cranium	كولوڤانك	کاسەی سەر
Cash	ئێكسەر	کاش
Tile	كاشى	کاشی
Paper	كاغەز	کاغەز
Camphor	كافور	کافور
Sir, mister	كاك/ برا	کاك
Cacao, cocoa	كاكاو/ كەكاو	کاکاو
Essence, core, heart	دان/ كروك/ گەوهەر	کاکل
Kernel, core	كاكل/ ناڤك	کاکڵ/ کاکڵە
Walnut kernel	كاكلك	کاکڵە گوێز
Tuft, hair brushedup in curl behind	پەرچەم	کاکۆڵ
Base of lower jaw	كاكيلك	کاکیلە
Scabbard, sheath	كالان/ قاب	کالان
Pale, faded	زەر/ بێ رەنگ	کاڵ
Unripe, quite unripe, sour	كەرك/ نەگەهشتى	کاڵ
Agriculture	چاندن	کاڵ/ کشت و کاڵ
Cloth, garment	قوماش/ پەرۆك	کالا
To fade, to lose its colour	بەقەم بوون	کاڵبوونەوە
Quite unripe, sour	پويچ	کاڵ و کرچ
Melon	گندور	کاڵەك/ گندۆرە
Hut, hide, shelter	قوزبن/ كۆلك	کاڵیت/ کۆلیت
Which?	كيشك؟	کام؟

English	بادینی	سۆرانی
Which one of you?	کیشک ژوە	کامتان
Which one of us?	کیشک ژمە	کاممان
Happy, successful in life	کەیف خۆش	کامەران
Happiness, success	کەیف خۆشی	کامەرانی
Camera	کامیرا	کامێرا
Which one? Whick one of them?	کیشک ژوان	کامیان
Mine, quarry	مین	کان
Metal	کانزا	کانزا
Mineralogy, metallurgy	کانزاناسی	کانزاناسی
Mine	کان	کانگا/ کانگە
Bottom of the heart	نیڤادلی	کانگای دڵ
Fountain, spring	کانی	کانی/ کانیاو
Where is	ل کیرێیە؟	کانێ؟
Lamb of 3-6 months	کاڤر	کاوڕ
Ruined, devastated, damaged	کاڤل	کاول
To become ruined, deserted	کاڤلبوون	کاولبوون
Ruining, destroying	کاڤلکاری	کاولکاری
To ruin, devastate	کاڤلکرن	کاولکردن
Rumination	ڤەجین	کاوێژ
To ruminate, to chew the cud	ڤەجین	کاوێژکردن
Arena, field	بیاڤ	کایە
Magnetic field	بیاڤێ موگناتیسی	کایەی موگناتیسی

English	بادینی	سۆرانی
Quiet, silent, voiceless, deafened	بێدەنگ/ کەڕ	کپ
To become silent, deaf	کەڕ بوون	کپ بوون
To deafen	کپ کرن	کپکردن
Cat	کتک/ پشیک	کتك
Kettle	کتلی	کتلی
Book	کتێب	کتێب
Library	کتێبخانە	کتێبخانە
Book shop	کتێبخانە	کتێبخانە/ کتێبفرۆش
Book seller	کتێبفروش	کتێبفرۆش
Girl	کچ	کچ/ کیژ
Daughter of	کچا	کچی/ کیژی
For girls	کچا/ کچکا	کچانە
Girlish	کچانی/ سەرژنك	کچانی
Small	بچیك	کچکە
Elopement	کچ هەڵگرتن/ رفاندن	کچ هەڵگرتن
Girl-fairy	پەری/ حوری	کچە پەری
Little girl, orphan, beloved	خوشتڤی/ دەزگر	کچەتیو
Grandchild,	نەڤی	کچەزا
Girlhood	کچینی	کچێتی
Girl hood, virginity	کچێنی	کچێنی
Shirt	قەمیس	کراس
Open, unlocked	ڤەکری	کراوە
Open minded	ڤەکری/ هەژی	کراوە
Un obstructed	بەردای	کراوە (بەرەڵلا)

English	بادینی	سۆرانی
Untied, un fastened	بەردای	کراوە (کەر بەرەللا)
To clip, trim, gnaw	لەقاندن	کرتاندن
Tough, unripe	پویچ/ خرش/ نەگەهشتی	کرچ
Action, operation	کریار	کردار
Verb	کار/ کردار/ فرمان	کردار
The Creator	چێکەر	کردگار
To do	کرت	کردن
To make	چێکرن	کردن
To open, unlock	ڤەکرت	کردنەوە
Action, work, performance	کریار/ کار	کردە
Deed, behaviour	کریار	کردەوە
Wrinkled, shriveled, sullen	چرچ کرمشی/ قورمچی	کرژ/ کرچ
To become wrinkled	کلڤچی/ کرژی/ قورمچین	کرژبوون
Cartlage	کرکرۆک/ قرقرۆک	کرکراگە
Worm	کرم	کرم
Villager, peasant	گوندی	کرمانج
A major kurdish dialect	کرمانج	کرمانج
Worm-eaten	کرمی/ رزی	کرماوی/ کرمن/ کرمیێ/ کرمی
To mince, to chop up	کراندن/ کەلێژین	کرۆتن/ کرۆژتن
Core, essence	ناڤک	کرۆك
Hire, ease, rent	کرێ	کرێ
To rent, to let	ب کرێ دان	بەکرێ دان
To hire	ب کرێ گرتن	بەکرێ گرتن

English	بادينى	سۆرانى
Hired, mercenary	كرئ گرتى	بەكرێگيراو
Worker, labourer	پالە	كرێكار
Occupation of labourer	پالەيى	كرێكارى
Mercenary, hired	كرئ گرتى	كرێگرتە
Motionless, silent	كڕ	كڕ
Become silent, broody	كڕبون	كڕبوون
Stop crying, be silent again	كڕبوون/ بێ دەنگى	كڕبوونەوە
To silence, to make (it) silent	تەناكرن	كڕكردن/ كڕكردنەوە
Sit on eggs	كورك	كڕكەوتن
To kneel, to knee, to bend	چەماندن	كڕنووش
Whine, whimper, lament	گريان	كڕوزانەوە
Dirt, filth	قريش	كرێش/ قرێژ
Blizzard	شلوقە	كرێوە
Purchaser, purchase, buyer	بكر	كريار
To buy, purchase	كرين	كڕين
Dim, despondent, weak	لاواز	كز
To smart, itch, tickle	ژان/ ئێش	كزانەوە/ برين/ سوتان
To lose its brightness, weak	كزبوون	كزبوون/ رۆناكى
Weak market	هشك	كزبوون/ بازاڕ
Gentle breeze	فەراستين/ هين	كزە
Smart, sharp pain	ئێش	كزە

English	بادینی	سۆرانی
Heart ache	ئێشادلی	کزەی جەرگ
Mountain	شاخ	کەژ
Period of relax, turn	نۆبەت	کژە/ کژ
Season	کەژ/ وەرز	کژ
Shephe	کس/ چتە	کس
Flaming, burring, sizzling	گزین	کسپە
Check (chess)	کش	کش
Shoo away, scare away	کش	کش
To advance	پێشڤەچوون	کشان/ پێشەوە
To retire	زڤرین/ پاشڤەکشاندن	کشاندنەوە
Draw back, withdraw, retreat	کشین/ پاشڤەچوون	کشانەوە
Agriculture	چاندن	کشت
Farmer, peasant	جوتیار	کشتکار/ کشتیار
Farming, agriculture	چاندن	کشت و کاڵ
Agronomy	چاندن	کشت و کاڵناسی
Twine	کشتەک	کشتەك
Sultana raisin	کشمش/ خاتینۆک	کشمیش
Silent, subdued	بێ دەنگ	کش و مات
To shoo, check	کشی	کشەلێکردن
Worn out	هیلاک/ شەکەت	کفت
Rissole	ترشک	کفتە
Shroud	کفن	کفن
To shroud	کفنکرن	کفنکردن
Blasphemy, infidelity, atheism	کفر	کفر

English	بادینی	سۆرانی
Kohl	کل	کل
To darken one's eyelids with kohl	کلکرن	کلکردن
Kohl-pot	کلدانک	کلتوور
Kohl-pot	کلدانک	کلدان
Tail	کلک/ کوری	کلك
Handle, haft	دەسک	کلك/ دەسك
Hollow, hoop	کلور/ قولێر	کلۆر
Crore	کلور	کلۆر
Coccyx	کلێژی	کلێنچکە/ کلێژە
Key, lock	کلیل	کلیل
To lock	کلیلکرن	کلیلدان
Hat, head-dress	کلاڤ	کڵاو
Skullcap, kneecap	کلاڤ	کڵاو
Smoke-hole in roof	کونابانی	کلاورۆژنە
Any hole in roof	بارۆک	کڵاوقژ
Knee cap	چۆک	کڵاوی ئەژنۆ
Flame, blaze, burn	گوری	کڵپە
To flame, blaze, burn, inflame, burst into flames	ئاگربەردان	کڵپەکردن
Lump, clod	پرتک (شەکرا)/ سەرک/ توپەل	کلۆ
Clod	گومچک/ کەرسەک/ لەنگوتک	کلۆ
Hip (bone)	کەماخ/ هەستی یێ کەماخێ	کلۆت

English	بادینی	سۆرانی
Wretched, unfortunate	بێ بەخت/ بەخت رەش	کلۆڵ
Misfortune	بێ بەختی	کلۆڵی
Mortis for bolt	کلوم	کلۆم
Church	دێر	کلێسە
Arm-pit	بن هەنگل/ بن کەفش/ بن چەنگ	کلێشە
Cliche	کلێشە	کلێشە
By, near, beside	تک	کن
Nearness, proximity	نزیکی/ نێزێکی	کن
Gundelia	کنگر	کنگر
to pile, collect	کۆمکرن	کۆ
Plural	کۆ	کۆ
Meeting, assemble	کۆمبون	کۆبوونەوە
Together, collection	پێکڤە/ تێکەڵ	کۆبەند
To hold a meeting	گێران/ گرتن (کۆمبون)	کۆبەند
Pack saddle,	پالان	کۆپان/ کۆپەن
Metal collar	توق	کۆت
Top (of a mountain)	کۆت	کۆت
Texture	پەرۆک	کوتاڵ
Pigeon, dove	کۆتر	کۆتر
Lump of wood, log	پارچە	کۆتك/ دار
Stocks and chains	زنجیر	کۆت و زنجیر
Chain up, bind with chains	زنجیرکرن	کۆت و زنجیرکردن

English	بادینی	سۆرانی
Migration, exodus, expatriation, the hegira, immigration	مشەختی	کۆچ
To migrate, emigrate	مشەخت بوون	کۆچکردن
Migration	رەڤین	کۆچ رەو
Nomad, nomadic	کۆچەر	کۆچەر
To pass away, die	مرن	کۆچی دوایی
Brain drain	مشەختبونا عەقلان/ خودان شەهادان	کۆچی عەقلەکان
Cottage, hut, shanty, shack	خانیک	کۆخ
To cough	کوخک	کۆخین
Coup, etat	کودەتا	کۆ دێتا
Baby	ساڤا/ پز	کۆرپە
Newly born, infant	تێشک/ بچویک	کۆرپەڵە
Embryology	پز زانی/ پسزانی	کۆرپەڵەزانی
Gathering, seminar	کۆڕ	کۆڕ
Sheep pen	کوز	کۆز
Mountain	شاخ/ چیا	کۆسار
Obstacle, barrier	کۆسپ/ ئاستەنگ	کۆسپ
Patron, support	پشتەڤانی	کۆست
To lose means of support	بێ پشتەڤانی/ ئێک ژی مری	کۆستکەوتو
Shark	ماسی	کۆسە
Lap	باوەش	کۆش
Effort, striving	بزاڤ/ خەبات	کۆشش
Mansion, castle,	قەسر/ کوچک	کۆشك

English	بادینی	سۆرانی
palace		
Large mansion, palace	كوشك/ كوچك	كۆشك و سەرا
Chic	كوك	كۆك
Be in harmony with	رازی/ كۆك	كۆكبوون
To collect, to gather, compile	كۆمكرن	كۆكردنەوە
Coughing	كۆخك	كۆكە
Whooping cough	خەندخەندۆك	كۆكە رەشە
Store, warehouse	كوگەه	كۆگا/ كۆگە
Kite	فرفرۆك	كۆلارە
Dull, incompetent	كوه	كۆڵ/ كۆڕ
Log	كولك	كولكەدار
Load	بار	كۆڵ
Carrier, porter	بار هەلگر	كۆڵ هەڵگر
Street, lane	كولان	كۆڵان
To defeat, to make submit, Surrender, give in	شكست پێ ئينان	كۆڵپێدان
Vinable, to give in, submit	خودانەدەست	كۆڵدان
Sedulity	خۆنەدانەدەست	كۆڵنەدان
Invincible, sedulous	خونادەتە دەست	كۆڵنەدەر
Carrier, porter, pedlar	بارهەلگر	كۆڵكێش/ كۆڵهەڵگر
Stiffneck	قولنج	كۆڵنج
Pillar, column	ستون/ كاريتە	كۆڵەكە
Humble, uneducated, ignorant	بەلەنگاز	كۆڵەوار

English	بادینی	سۆرانی
Rainbow	کەسک و سۆر	کۆلکە زێرینە
Shelter, hut, hide	کولک	کۆلیت
To investigate, research	ڤە کولین/ لێنیرین	کۆڵین/ کۆڵینەوە
To dig, dig out	کولین	کۆڵین
Rock inscription	بەر کولین	بەرد کۆڵین
Anus, bottom	قون	کۆم
Hunch-backed	پشت خوز/ پشت کومل	کۆم
Republic	کومار	کۆمار
Republican	کوماری	کۆماری
To become bent	چەمأندی	کۆمانەوە
Stooping, bowed	چەمایی	کۆماو
Help, support	هاریکاری	کۆمەك
To help, support	هاریکاری	کۆمەکی
Society, community	جڤاك	کۆمەڵ
Social	جڤاکی	کۆمەلاّیەتی
Society, community	جڤاك/ کۆمەڵگەه	کۆمەڵگا
Organisation	کومەل	کۆمەڵە
Association	کۆمەل	کۆمەڵە
Group	کومەل	کۆمەڵە
Committee	کومیت/ کۆمیتە	کۆمیتە
Central committee	کۆمیتا ناڤین	کۆمیتەی ناوەندی
Old, ancient	کەڤن	کۆن
Conference	کۆمگرە	کۆنفراس
Conference, congress	کونگر	کۆنگرە
Old clothes	کەڤن	کۆنە

English	بادینی	سۆرانی
Second hand	کەڤنەی نوی/ کەڤن و نوی	کۆنەباش/ نیوداش
Old friend	کەڤنە برادەر	کۆنەبرادەر
Reactionist, conservative	کەڤنە پەرێس (پاشڤەروا	کۆنەپەرست
Reactionary, regressiveness	کەڤنە پەرێسی	کۆنەپەرستی
Dealer in second hand wares	کەڤنە فرۆش	کۆنە فرۆش
Concrete	کونکریت	کۆنکریت
Tangible	کونکریت	کۆنکریت
Magazine	گوڤار	کۆوار/ گۆڤار
Slave, serf, chattel	کوله/ بەنی/ کۆیل	کۆیله
Slave owner, enslaved, subjugated	کولەدار	کۆیلەدار
Slavery, enslavement	کولەتی/ بەنستانی	کۆیلەیی
Where?	کویرێ	کوا
Mushroom	کڤارک	کوارك
Fire-place	کوچك	کوانوو
To beat, thresh	قوتان	کوتان
Threshing, crushing	گێره	کوتانەوه
Bat, mallet, wooden hammer	کوتك/ میکوت	کوتك
Suddenly	ژنشکێڤه	کوت و پڕ/ کت و پڕ
Alike, facsimile	کل و مل	کوت و مت/ کت و مت
Force, strength	هێز/ کوتەکی	کوتەك
Short	کورت	کورت
Brief	کورت	کورت

English	بادینی	سۆرانی
Saddle, pack-saddle	کورتان/ زین	کورتان
Saddler, saddle-maker	زینکەر اسەراج)	کورتان دروو
Summerize, shorten	کورت کرن	کورت کردنەوە
Synopsis, summary, abstract	کورتی	کورتە
Dwarf	بەژن کورت	کورتە بالا
Stumpy, stubby, squat	قوت	کورتە بنە/ قوت
Brevity	کورتی	کورتی
Kurdish patriotic movement	کوردایەتی/ کوردینی	کوردایەتی
Kurdistan home land	کوردستان	کوردستان
Kurdologist	کوردناس	کوردناس
Kurdology	کوردناسی	کوردناسی
The kurdish world, kurdish life	کوردەواری	کوردەواری
Kurdish	کوردی	کوردیی
Kurdish language	زمانێ کوردی	زمانی کوردی
Kurdish culture	کەلتورێ کوردی	کەلتووری کوردی
Chair	کورسی	کورسی
Throne	کورسی	کورسی (دەسەلات)
Boy	کوڕ	کوڕ
For boys	کورا/ کورکا	کوران
Boyish	نیرەکور	کورانە
Tom-boy	کورکا/ کورکانە	کورانیی
Youths!boys!	کورینو/ گەلی کورکا	کورگەل
To bow, bend, pray	چەمیان	کورنووش/ کرنوش
To wail, lamentation	نارین	کورووزانەوە

English	بادینی	سۆرانی
Grand child	نەڤی	کورەزا
Boyhood, boyishness	کورینی	کورینی
Son of..	کوری	کوری
Flatterer, toady, fawner	دوورۆ/ دووری	کوزکەش/ قوزکیش
Flattering, hypocricy	دوورۆیی	کوزکەشی/ قوزکیشی
Killing, slaughter, to kill	کوشتن	کوژ/ کوشتن
To quench, extinguish	ڤەمراندن	کوژاندنەوە
Fire-extinguishing	ئاگر ڤەمراندن	ئاگر کوژاندنەوە
Off	ڤەمراندن/ تەمراندن	کوژانەوە
Light off, gone	کارەبا تەمراندن	کارەبا کوژانەوە
kill, slay	کوشتن	کوژتن/ کوشتن
killed	کوشتی	کوژراو
ıller, murderer	کوژەك	کوژەر
Killing	کوشت	کوشت
Slaughter	سەرژیکرن	کوشتار
Slaughter-house	جی سەر ژیکرنی	کوشتارگە
To kill, murder	کوشتن	کوشتن
Killer, culprit, love to kill	کوژەك/ بکوژ	کوشتیار
Lethal, fatal, deadly	کوژەك	کوشندە
Blunt	کوھ/ نەخۆشی	کول/ کۆر
Stupid, dull, slow-witted	کەلهور/ خونتال	کول
To irritate, revive	ڤەژاندن/ ئەنرین/ دئەنرینت	کولاندنەوە
Smart, feel painful	دئیش تەڤە	کولانەوە

English	بادینی	سۆرانی
Mosquito-net	کوله	کولله/ کوله
Hollow, vacant	ڤالا/ قولیز	کۆلۆر/ کلۆر
Flake (snow), ball	پەرمیچک	کولو/ بەفر
Locust, grasshopper	کولی	کوله/ کولله
Mosquito-net	کوله	کوله/ پەردە
Drudgery, slavery, hardship	زەحمەتکیشی	کولەمەرگی/ کۆلەمەرگی
To boil	کەلاندن	کۆڵان
Cheek-bone	هنارۆک (روی)/ هنارک	کۆلم/ گۆنا
Stiffness in shoulder and neck	کولنج	کۆلنج/ قۆلونج
Wretched	پەریشان/ دامای	کۆلۆل/ کلۆل
Mortise for bolt	قوفل	کۆلۆم/ کلۆم
To die down (emotion)	کول لیدەرکرن	کۆل و کۆ دامرکاندنەوە
Draft, bill of exchange, bond	کومپیاله	کومپیاله
Communist	شوعی	کۆمۆنیست
Hole, gap, aperture	کون	کون
Full of holes	کون کون	کوناوی/ کون کون
Make holes, pierce	کون تیکرن/ کون لیکرن	کون تیکردن
Corner, tight spot	قولاچک/ کونج	کونج
Sesame	کونجی	کونجی
Rope	وەریس	کوندر/ کندر
Drill	کونکەر	کونکەر
Nook and cranny	قوژبن	کون و قوژبن/ کون و کەلێن
Owl	کوند	کونەبەبوو/ کوندە بەبۆ

English	بادینی	سۆرانی
How	چەوا	کوو/ چۆن
Cup	کوپ	کووپ
Jar	دەن	کووپە
Texture, garment, cloth	قوماش/ پەرۆك	کووتال
Pyramid	قوچەکێ/ ئەهرام	کووچك/ کوچەك/ قوچەك
Lane, alley	کولانێ/ کوچە	کووچە
Bee-hive	سەلەمیشێ/ کورە/ شانێ	کوورەی هەنگ
Fire-place for charcoal, hearth	کورهە/ کومر	کوورە
Hunched, crooked	پشتقۆس/ پشتقۆپ	کوور
Pumpkin, vegetable marrow	کولند	کوولەکە/ کودی
Where?	کوێری؟	کوێ؟/ کێندەر
Blind, extinct	کورە	کوێر/ کۆر
Blindly	ب کۆری	کوێرانە/ کۆرانە
Become blind	کورەبون	کوێربوون
Extinction	نەمان	کوێربوونەوە
Drudgery, hardship, toil	زەحمەتی	کوێرەوەری
High lands, resort	زۆزان	کوێستان
When	کەنگی	کە
Who, which	کی/ چی	کە
Kabab, roast-meat wraped on skewer	کەباب	کەباب
Housewife	کەیبانو/ کابانی	کەبانوو/ کەیبانوو/

English	بادینی	سۆرانی
		کابان
Bower, hut	کەپر	کەپر
Summit, peak	گوپک/ گوپیتک/ لوتکە	کەپکە
Snout	تەپک/ داڤ	کەپکە
Skull	قەرقودە/ کلوخ/ قەحفک	کەپۆڵ
Nose	کەپی/ دفن	کەپوو/ لووت
Nasal cavity	کونکیت دفنی	بۆشایی لووت
Bran, scurf	ئالف	کەپەك
Single	کەت	کەت/ تاك
Linen	کتان	کەتان
Mischief, roguery, rascality	کەتن	کەتن
Broad-shouldered, heavily built	مل پان	کەتە
Glue, gum, tragacanth	سترک/ سمغ	کەتیرە
Crooked, bent, lowered	چەمی/ خار/ خوار	کەچ
Not good, useless	بی مفا	کەچە
Bald, suffering from scalp disease	کەچەل	کەچەل
Donkey, ass	کەر	کەر
Asinine	کەراتی/ خرپو	کەرانە
Foolish, stupid	کەراتی	کەرانە
Asininate, use some one	کەرکرن	کەرکردن
Sector, part	کەرت	کەرت
Division, part-fragment	پشک	کەرت
To divide	دابەشکرن	کەرتکردن

English	بادينى	سۆرانى
Unicorn, rhinoceros	کەرکەدەن	کەرکەدەن
Vulture	کەرکەس/ کەچەلوک	کەرگەس/ کەرگەز
Rabbit, hare	کیڤریشک	کەرویشك
Butter	کەرە/ نیڤشک	کەرە
Grey-brown donkey, obstinate	کەری بوز/ رکدار	کەرەدیز
Equipment, material	ئالاڤ/ پیدڤیت (مال)	کەرەستە
Parsley	کەرەفس	کەرەوز
Deaf	کەر	کەر
Deaf and dumb	کەرولال	کەر و لال
Mildew, mold, fungus	کوفك	کەروو
Turn, time	نوبەت	کەرەت
Lock of hair	کەزی	کەزی
Mountain, hill, crag	کر	کەژ
Season	کژ	کەژ
Person, any body, individual	کەس	کەس
Wretched, poor and miserable	شەپرزە/ پەریشان	کەساس
Personality	کەسایەتی	کەسایەتی
Clod	کەرسەك/ گومچکا ئاخی یان تەقنی	کەستەك
Green	کەسك	کەسك/ سەوزە
Unprecedented	نویژەن/ کەس نەدیت	کەس نەدیو
Relatives, kins	کەس و کار	کەس و کار
Any person, a person	کەسەك	کەسی
Paralysis, numbled	شەپلە/ شەهتی/ فالنج	کەسیرە

English	بادینی	سۆرانی
Climate weather	سەقا	کەش
Weather	ئاڤ و با/ کەش	کەش و هەوا
Ship	گەمی	کەشتی
Space-ship	گەمیا ئەسمانی	کەشتی ئاسمانی
Sailor, captain	گەمیڤان	کەشتیەوان
Beggar, s bag	تویری خاز خازۆک/ خوازۆک	کەشکۆل
Monk	قەشە/ رەبەن	کەشیش
Foam, froth	کەف	کەف
Foamy	کەفی/ کەفدار	کەفاویی
Shroud, grave clothes	کفن/ قەرقەر	کەفن/ کفن
To shroud, enshroud, Wrap in a shroud	قەدشیرت/ کفن کرن	کەفن کردن
Deserted, ruined building	چولکری/ کاڤلکری/ ویرانکری	کەلاوە
Skull	کلوخ/ قەحفک	کەللە
Obstinate	کەللە پیچ/ رکدار/ سەهەند	کەللەرەق
Equipment, bits and pieces	کەل و پەل	کەل و پەل
Hand cuff	کەلەبچە	کەلەبچە
Culture, heritage	کەلەپور	کەلەپوور
Cabbage	کەلەم/ لەهەن	کەلەرم
Corpse	کەلەخ	کەلەك/ کەلاك
Cleft, crack, gap	دەرز/ دەرزەك	کەلین
Fang, canine tooth	قیل/ کەلەم	کەلبە
Use, benefit,	سود/ مفا	کەلك

English	بادینی	سۆرانی
advantage		
Notion, anxiety	مەرەق	کەلکەلە
Cock	دیکل/ دیقل	کەلەباب/ کەلەشیر
Stack, pile	کەلەك	کەلەك
Trick	فیل	کەلەك
Rogue	فیلباز	کەلەکباز
Heapup	کوم	کەلەکە
To heap, to pile	گدیش دکەت/ کوم دکەت	کەلەکە کردن
Taurus, bull	گا/ بوغ	کەلەگا
Fairly tall person	بلند	کەلەگەت
Few, insufficient	کیم	کەم
Mean	پوچ/ رەزیل	کەم
Fiddle, violin	کەمەنچە	کەمان/ کەمانچە
Fiddler, violinist	کەمانژەن	کەمانچە ژەن
Short comings, fault, defect	کیماسی	کەمایەتی/ کەم و کورتی
Minority	کیماتی/ کیمایەتی	کەمایەتی
To decrease	کیم بوون	کەم بوونەوە
To neglect, uninterested	بی خەم	کەمتەرخەم
Be-neglected	بی خەمی	کەمتەرخەمیی
Hyena	کیمتیار/ کەفتار/ حیفتیار	کەمتیار
Anemia	بی خوینی/ کیم خوینی	کەم خوینی
Taciturn	کیم ئاخفتن-مت	کەم دوو

English	بادینی	سۆرانی
Taciturnity	کیم ئاخفتن-متی	کەم دوویی
Unprofitable, needy	بێ تەوس/ پەپوک/ دەست کورت/ دەست تەنگ	کەم دەرامەت
Belittle	کەمکرنەڤە	کەمکردنەوە
Step by step, gradually	بەرەبەرە/ کیم کیم/ هیدی هیدی	کەم کەم
More or less	کیم و زۆر	کەم و زۆر
Flask, beaker	کەموله/ کوگم	کەمۆلە
Shortcomings, disadvantages	کیماسی	کەم و کووری
Fewness	هندەکایی	کەمیی
Rareness	هندکایی	کەمیی/ دەگمەنی
Arch, belt, waist	کەمەر	کەمەر
Belt	ناڤکیل/ پشتین/ کەمەر	کەمەربەند
Edge, bank, beach	کەنار/ رەخ	کەنار
Cupboard	قنسور/ دولاب	کەنتۆر
Ditch, valley, ravine	کەند/ گەلی	کەند
Gulf	کەنداڤ/ دەلاڤ	کەنداو
Bay	دەلاڤۆک/ کەنداڤۆک	کەنداو
Rift	کەلش/ دەرزەک	کەندر/ کەندەلان
Obstacles, difficulties	کوسپ/ گیرو/ ریگر	کەند و کۆسپ
Synagogue	کنیشتە/ کونیست	کەنشتە/ کەنیسەی جولەکە
Kangaroo	کانگارو	کەنغەر
Milk cow, milch cow	چیلا ب شیر	کەنۆ/ مانگای شیردەر

English	بادینی	سۆرانی
Girl	کچک	کەنیشك
To laugh, laughing	کەنین	کەنین
Partridge	کەو	کەو
Gown reaching below knee, wadded and quilted coat, robe	روب/ فستان/ کەوی	کەوا
Bow	کەڤان	کەوان
Bracket	کەڤانە	کەوانە
To fall, collapse	کەتن/ کەفتن	کەوتن
To fail	کەفتن	کەوتن
Make his effort, start	خوبەرهەڤ کر	کەوتنەخۆ
Set out, depart	دانە ری	کەوتنەری
Start to work	کەفتەکاری/ کەتەکاری	کەوتنە کار
Spoon	کەفچک/ کاچک	کەوچك
Clumsy, block-head	نەشەهرەزا/ خرپو	کەودەن
Armpit	بن کەڤش	کەوش
Shoe	پیلاڤ	کەوش
Shoemaker	پیلاڤکەر/ سولگەر	کەوشدروو
Skin, fur	کەڤل	کەول
To skin	کەڤلکرن	کەولکردن
Leek	گورەد/ سیرموک	کەوەر
Pet, tamed	کەهی	کەوی
To tame	کەهی کرن	کەوی کردن
When	کەنگی	کەی/ کەنگی
Housewife	کابانی	کەیبانوو
Pleasure, happiness, amusement	کەیف	کەیف

English	بادینی	سۆرانی
Pleased, delighted	کەیف خوش	کەیف خۆش
To amuse	کەیف کرن	کەیف کردن
Goings-on	کار/ بویەر	کەین و بەین
Who	کی	کی
Flea, chigoe	کیچ	کیچ
Knife	کیرک	کیرد
Metre (scan)	کیش	کیش
Weight	کیشان	کیش
To weigh	کیشان	کیشان
To smoke, smoking	جگارەکیشان	جگەرەکیشان
To pull, draw back	کیشان/ راکیشان/ ڤەکشان	کیشانەوە
Charm, attract, magnetize	رادکیشی/ راکشاند/ ئاراندن	کیش کردن
Controversy,moot argument, dispute	کیش و ڤەکیش	کیشمەکیش
Crisis, problem	ئاریشە/ تەنگزاری	کیشە
Tombstone, gravestone	کیل	کیل
Sheath	قاب/ کالان	کیلان
To plough, cultivate	کیلان	کیڵان
Field	زەڤی	کیلگە
Guineapig	زەڤی‌یا ئەزمونا	کیلگەی ئەزمون
Domain, realm	پاوان	کیلگە (پاوانی دەسەڵات)
Magnet field	زەڤی‌یا مەغنەتیزی	کیلگە موگناتیسی
Mine field	زەڤیی‌یا مینا	کیلگەی مین

English	بادينى	سۆرانى
Oil field	زەڤىيا گازى	کێڵگەی نەوت
Semantic field	بوارى واتايى	کێڵگەی واتایی
Mucus, pus	كيم	کێم
To mucus	كيم كرن	کێم کردن
Mountain	شاخ	کێو
Wild, undomesticated, untamed	كيڤى	کێویی
Continent	كيشوەر	کیشوەر
Girl	كچ	کیژ
Daughter of	كچا	کیژی
Cyst, ascus, swelling, water blister	كيسك/ ميزدانك/ پورك	کیس
To swell	كيس كرن	کیس کردن
Bag, sack, pouch	توربە/ تيرك	کیسە
Tortoise	كيسەلە	کیسەڵ
Wallet, purse	جزدان	کیسەی پارە
Sheath	كالان	کیف
Kilometre	كيلومەتر	کیلۆمەتر
Kilogram	كيلوگرام	کیلۆگرام
Chemistry	كيميا	کیمیا
Chemist	كيميازان	کیمیاگەر
Chemical	كيميايى	کیمیایی
Spite, rancour	كين/ كەرب	کین/ کینە/ قین
Spiteful	دلرەش/ دلتارى	کیناوی

English	بادینی	سۆرانی
G The 21th letter of the kurdish alphabet	گ	گ
Ox	گا	گا
Rock, big rocks	کەڤر/ زنار	گابەرد/ گاشەبەرد
Plough ox	گاجووت	گاجووت
To cackle, cluck	قت قت	گاراندن (قدقد)
Herd of oxen, herd of cattle	گاران	گاران
Oats	چەودار	گارس
Gasoline	گاز	گاز/ گازۆلین
Pincers, nippers	کەلبەتان/ گاسک	گاز
To call	گازی کرن	گاز/ بانگ کردن
To bite	لەق/ گەز	گاز/ گەزە
Back	پشت	گاز/ گازی پشت
Complaint	گازندە	گازندە
Prosector, prosecuting attorney	گازندەلیکەر/ گلەیی لیکەر/ گلیبا	گازندەلێکەر
Defendant	گازندە لێکری/ گلەیی لیکری	گازندە لێکراو
Casino	گازینۆ	گازینۆ
Plough, plow, lister	گیسن/ هەڤجار	گاسن
Big stone	بەر/ کەڤر	گاشە
To crawl on all fours	چارلەپ/ خوشین	گاگۆلە
Herd of oxen	گاران	گاگەل
Sarcasm, mockery, ridicule	ترانە/ گالتە	گالتە
To mock, make fun of, poke fun at	گالتەپیکرن/ ترانەپیکرن	گالتەپیکردن

English	بادینی	سۆرانی
Sarcastic, satiric, joker, jester	ترانەکەر	گاڵتەچی
Buffalo	گامیش	گامێش
Cowboy	گامیشەڤان	گامێشەوان
Cowboy	گاڤان	گاوان
Christian	فەلە	گاوور
Small	بچویک/ بچیک	گچکە
Expensive, dear	گران	گران×هەرزان
Difficult, hard	زەحمەت	گران×ئاسان
Heavy, weighty	گران	گران×سووك
Important	گرنگ	گران×کەم
Respectable	گران	گران×بێ‌رێز
Valuable, expensive	ب بەها/ گران	گرانبا/ گرانبەها
To increase price	گرانکرن	گرانکردن
Typhoid fever	ئێشاگران/ بیڤیری تایا گران	گرانەتا
Weight	گرانیی/ گرانی	گرانیی/ قورسایی
Famine	کێماتی/ برسێتی	گرانیی/ قات و قری
To arrest, take, seize, capture, usurp	گرتن	گرتن
To grow (fruit)	بەر دگریت/ وەرار دبت	گرتن/ میوەگرتن
To bear, endure, resist	خۆ ل سەر دگرت	گرتن/ بەرگە (گرتن)
To occupy, invade, usurp	داگیرکرن	گرتن/ داگیرکردن
To hold, convene	گریدان/ دائخستن	گرتن/ بەستن
To shut, close	داخستن/ دائیخستن	گرتن/ داخستن
To capture, arrest	گرتن	گرتن/ دزگرتن

English	بادینی	سۆرانی
To catch epilepsy	تەپ	گرتن/ فی/ گەشکە گرتن
To include, cover	دگری/ تیری..	گرتن/ جی
To have patience	خۆگرتن	خۆگرتن
To seize, confiscate	دەست ب سەر دادکیشیت/ دگرت	کەلوپەل گرتن
Hill	گر	گرد
Assembling	گربوون	گردبوونەوە
To bring together, collect	خرکرن	گردکردنەوە
Small hill	گرک	گردۆلکە
Tubby	قوت و قەلەو	گردەلە
Wrinkled, shrivelled	کرمشی/ قورمچی	گرژ
Spasm, convulsion	کرژی/ رەق بوون	گرژی/ ماسولکە
Constrict, tense, stress	تەنگی/ تەنگ	گرژیی/ رەوش
Problem, disgust	ئاریشە/ ئالوزی	گرفت/ هەرس
Political problem	گرفتاری/ ئاریشە	گرفت/ سیاسی
Be involved	توش بوون	گرفتاربوون
Rumbling	گمین/ رەقرەقی	گرماندن/ گرمەی هەور
Bang	گورم/ تەقین	گرماندن/ گرمەی تۆپ
Rumble boom	گمین	گرمە
Rumbling	رەقرەق	گرمەگرم/ گرم و هۆر
Thunder	گورگوری/ گورمین	گرمەی هەور/ گۆرە
Rough	گر	گرنج
Important	گرنگ/ فەر	گرنگ
Importance, significance, merit	گرنگی	گرنگی

English	بادینی	سۆرانی
Flay	گەون/ کەڤل	گروون
To flay	کەڤل کرن	گروون کردن
Bet, stake	گەرەو	گرەو
To bet, stake	گەرەوکرن	گرەوکردن
Knot, loop, snarl, knur, complex, plot, phrase, riddle	گرێ/ گرێک	گرێ
Plot	گری/ ئالوزی	گرێ
Phrase, grammar	گری	گرێ/ ڕێزمان
Plot (novel)	گری	گرێ/ ئەدەب/ ڕۆمان
Psychological complex	گریا دەرونی/ گری یا دەرونی	گرێ/ دەروونی
Oedipus complex	گریا ئۆدیبی/ ئالوزیا ئۆدیبی	گرێ/ ئۆدیب
Riddle, puzzle	مامک	گرێ/ گرفت
Problem, knot	ئاریشە	گرێ/ کێشە
Decade, decennial	دەه	گرێ/ دە
Bond, contraction	هەڤبەند/ هەڤبەست	گرێ/ گرێ بەند
Marriage contraction	هەڤبەندا هەڤژینی	گرێی هاوسەری
Lease, contract of tenancy or rent	هەڤبەستا کری	گرێی کری
Bill of sale, contract of sale	هەڤبەندا فرۆتنی	گرێی فرۆتن
Ganglion	گریا دەماری	گرێی دەمار
Loop, noose	گریا وەریسی	گرێ/ پەتی مل
To tie up, to knot	گریدان	گرێدان

English	بادینی	سۆرانی
Tied up, fa lure of consumma ing marriage	گرێدای	گرێدراو
Tied up, k otted	گرێدای	گرێدراو
Loose kn t	شل/ بەردایی/ ڤەکری	گرێ قولفە
Intricate knot	ئالوز	گرێ کوێرە/ گرێ کۆرە
Weeping, crying	گریان/ گرین	گریان/ گرین
Assumption	گریمان	گریمان
Weeper	گریکەر	گرینۆك/ کزگری
Blaze, flame	گۆری	گر
Circular motion	چەمەرەیی/ لڤینا چەمەرەیی	گر
Prominent (teeth)	دیار/ گرەگر	گر/ ددان
Hoarse	دەنگ کەتی	گر/ دەنگ گریووە
First rays of rising sun	تیریژ/ تیشك	گزنگ
Unfairness	زورداری	گزیی
Headman, master, chieftain	سەرۆك	گزیر
Vegetation	هەشیناتی/ هەلز	گژوگیا
Broom	گیسك	گسك
To sweep	گیسك دان/ مالیشتن	گسك دان
Sweeper	گیزیڤان	گسكدەر
Every	هەمی	گشت
General, public	گشتی	گشتی
Promise	سوز	گفت
To promise	سوزدان	گفت دان

English	بادينى	سۆرانى
Conversation	گفتوگو	گفتوگۆ
Gland	لڤك/ ئالو	گلاند
Sweat gland	لڤكا خوهدانى	گلاندى/ ئارەقە
Tear	لڤكا روندك	گلاندى/ فرميسك
Mammar, mammal	لڤكا مەمك	گلاندى/ مەمك
Nerve	لڤكا دەمار	گلاندى/ دەمار
To fall, roll	گريل دكەت	گلان
Be engaged, be involved	توش بوون	گلان/ تيوەگلان
Cause to roll	گريل كرن	گل بوونەوە/ گلۆربوونەوە
T· seize	دەست ب سەرداگرتن	گلدانەوە
(mplaint	گازندە	گلەيى
›be, light	گلوپ	گلۆپ
lay, mud	تەقن	گل
Get defiled	كرتيكرى/ پيس بوى	گلاو
defile	كرتيت كرن/ پيس كرن	گلاوبوون
Impureness	نەبژينيتى	گلاوى
Blaze, flare	گورى	گلپە
Grave	گور	گلكۆ
Eyeball	توپكا چاڤى/ بيبيكا چاڤى	گلينە
Melon	گندۆرە	گندۆرە
Nipple	گومك/ سەرمەمك	گۆ (مەمك)
Teat, tit	سەركيت مەمكا/ مژمژۆك	گۆ (مەميلە) چچە
Globe	گوك/ جيهان	گۆ (زەوى)

English	بادینی	سۆرانی
Problem	ئاریشە	گۆبەن
Staff, crook, hockey stick	گوپال	گۆپال/ گۆچان
Button, bud	بشکوژ	گۆپکە/ گۆپیتە
Be crippled, rickety	گیری/ کروتی/ لەنگ	گۆت
Randomly, bulk	گوترە/ جەلەب	گۆترە
Maimed in the hand	قۆل	گۆج
Hockey stick	گوپال	گۆچان/ گۆپال
Song, ballad	ستران/ مقام	گۆرانی
Singer	ستران بیژ	گۆرانی بیژ
Socket, sock	گورە	گۆرەوی/ گۆری/ گۆریە
Mentioned, former	ناڤبری	گۆرین
Grave, tomb	گور	گور
Change, shift	گهورین	گۆران
Graveyard, cemetery	گورستان/ زیارەت	گۆرستان
Grave digger	گورکول	گۆرهەلکەن
Grave guard	زیرەڤانی گور/ زیارەت	گۆرەوان
Prssure of earth on fresh grave	قەبرلیت شدییت	گۆرەوشار
To exchange	گوهارتن	گۆرینەوە
Porous clay pot	جەر	گۆزە
Yearling calf	گۆلک (سالەکی) جانی	گۆزەلە
Ankle	گۆزەک	گۆزینگ/ گویزنگ
To stab to death, to slay,From ear to ear	سەرژی ڤەکرن	گۆشا و گۆش
Meat	گوشت	گۆشت

English	بادینی	سۆرانی
Gravy	ئاڤکا گۆشتی/ مت فینی/ ئاڤگۆشت	گۆشتاو
Carnivore	گوشت خور	گۆشت خۆر/ بالنده
Butcher	گوشت فروش	گۆشت فرۆش
Corpulent, flesh, pump	ب گۆشت/ قەلەو	گۆشتن
Vegetarian	گوشت نەخور	گۆشت نەخۆر
Angle, corner	گوشە/ کوژی	گۆشە
Goniometer	گوشەپیڤ	گۆشەپیو
Recluse	بەهیمە/ قەلەندەر	گۆشەگیر
Magazine	گوڤار	گۆڤار
Pronunciation	دەنگکردن/ ژارکرن	گۆکردن
Sulphur	گۆگرد/ کبریت	گۆگرد
Pond	گۆل/ ئاڤکر/ ئەستیل	گۆل
Calf	گولك	گۆلك
Goal, score	گۆل	گۆل
To score	گولکرن	گۆلکردن
Lake	گۆم/ گۆل	گۆم
Pool	گۆم	گۆماو
Magazine	گوڤار	گۆوار/ گۆڤار
Eye ball	بیبیکا چاڤی	گۆی چاو
Globe	جیهان	گۆی زەوی
Nipple	سەر مەمك	گۆی مەمك
Excrement	گوی	گو
Earring, eardrop	گوهارك	گوارە
Transportation	ڤەگوهاستن	گواستنەوە

English	بادینی	سۆرانی
Udder, dug	گوان/ گوهان	گوان
Speech, discourse	گوتن	گوتن
Tom-cat, tommy cat	نیره کتک	گورپه/ پشیله
Active, lively	بزیڤ/ جابک/ لڤۆک/ زیره‌ک	گورج/ گورج و گۆل
Quick, alert	پله‌ز/ وریا/ لیکدای	گورج
Kidney	گولچیسک	گورچك/ گورچیله
Brave	زیره‌ك	گورد
Bundle	درب	گورز
Wolf	گرگ	گورگ
Rope	وه‌ریس	گوریس
Warm	گه‌رم	گور/ گه‌رم و گور
Energy, impetus	شیان	گور
Threatening	گه‌ف	گوره‌شه/ هه‌ره‌شه‌وگوره‌شه
Predicate	گوزاره	گوزاره
Meaning	رامان	گوزاره
Expression	ده‌ربرین	گوزاره
Passage, passing	ده‌رباز/ بورین	گوزه‌ر
Living	ژیار/ ژیان	گوزه‌ران
To thrust	ئیریش/ پالدان	گوژم
Sum, cost	کژی/ سه‌رجه‌م	گوژم
Happy	که‌یف خوش	گوشاد
Guile, squeezed	گفاشتی/ گوڤاشتی	گوشراو
Squeezer	گوڤیشك	گوشه‌ر
To squeeze	گفاشتن	گوشین

English	بادینی	سۆرانی
Leprose	گوری	گول
Leper, leprous	بازو/ کوتی	گول
Bullet	گولله	گولله
To shoot fire	گولله باراندن	گولله باران
Well-fortified, shield, safeguard	بازبەند/ گولله بەند	گولله بەند
Mangy, scabby, leprosy	گوری	گولیی/ گوری
Flower, rose	گول	گول
April and may	گولان	گوڵان
Tea-rose, rose water	گولاڤ	گوڵاو
Vase	گولدان	گولدان
Rose guarden, orchard	گولستان	گولستان
Sun flower	گول بەروژ	گولەبەرۆژە
Lost, missing	بەرزە	گوم
Doubt, suspicion	گومان	گومان
Astray	رێ وندا/ سەرگڤ را	گومرا
Dome	گومبەد	گومبەت/ گومەت/ گومەز
Leap	گیڤک	گومەتە
Bound, leap	پابەند/ فرقاس	گومەز
Testicle, spermatic cord	گون	گون
Sin	گونەه	گوناح/ گوناه
Sinner	گونەهبار	گوناحبار
To commit sins	گوناه کرن	گوناحکردن
To harmonize, fit	گونجان	گونجان

English	بادینی	سۆرانی
Suitable, appropriate	گونجاو	گونجاو
Village, countryside	گوند	گوند
Pasta, dough	گرك	گونك
Hernia, rupture	رتلۆ	گونك
Sack	خیشك/ گونیك/ میتافك/ تەلیس	گونیە
Excrement	گووی	گوو
Inside of cheek	هنارك/ هناراروی	گووپ
Chubby	ڕووتژی	گووپن
Customs, tariff	گومرك	گوومرگ
To pay customs duties	گومرك دان	گوومرگ دان
To impose, customs	گومرك كرن	گوومرگكردن
Ear	گوه	گوێ
Hard auditus	گوه گران	گوێ گران
To obey	گوه دان	گوێ دان
Donkey	كەر	گوێ درێژ
Calf	گولك	گوێرەكە/ گۆلك
Heed	گوهدان	گوێراهێشتن
Obedient	گوهدار	گوێ رایەڵ
Obedience	گوهداری	گوێ رایەڵی
Tetanus, lockjaw	گوه رەپ	گوێ رەپە
Walnut	گویز	گوێز
Razor	گویزان	گوێزان
To transport, transfer	ڤەگواستن	گوێزانەوە
Carrot	گێزەر	گوێزەر/ گێزەر

English	بادینی	سۆرانی
Hard of hearing	خەڤ گران/ کەڕ	گوێ قورس/ گوێگران
Alert	خەوسڤک	گوێ قولاخ
Deafened	کەڕ	گوێ کپ
Listener	گۆهدار	گوێگر
Head	سەر	گوێلاك
Calf	گولک	گوێلك/ گولك
Leave out, neglect	گوه نەدان	گوێنەدان
Bulky		گەپ
Gossip, chit-chat	گۆت گۆتک	گەپ
Gypsum	گێچ	گەچ/ گێچ
Beggar	خوازۆک/ خوازخوازۆک	گەدا
Stomach	هێرۆک/ ئاشک/ چلدانک/ عویر	گەدە
If	ئەگەر	گەر/ ئەگەر
Spawn, eggs of insect, roe	خەرز	گەرا
To lay eggs, form eggs	کورک بوون	گەرادانان
Dust, blemish	توز/ گلێش	گەرد
Conjugation	پێکڤە گرێدان	گەردان
Sacrifice	گوری/ فیداکرن/ خۆبەختکرن	گەردان
To sacrifice	گوری کرن	گەردان کردن
Necklace	گەردەنە	گەردانە
Tempest, whirlpool	باروف/ باگەر	گەرداو
Microscope	مایکرۆسکۆپ/ هوربین	گەردبین
Neck	گەردەن/ ستۆ/ هەڤک	گەردن

English	بادینی	سۆرانی
To forgive, set free	گەردن ئازادکرن	گەردن ئازادکردن
Submissive	سەرشۆر	گەردن کەچ
Sand-spout	بابەلیسک	گەردولوول/ گەردەلول
Universe	گەردوون	گەردوون
Hot, warm, negative	گەرم	گەرم
To bathe	سەرشوشتن	گەرماوکردن
Temperature	گەرماپیڤ/ پێو	گەرماپێو
Hot bath, bathroom	گەرماڤ	گەرماو
At once	ئێکسەر	گەرما و گەرم
Warmth, heat	گەرمای	گەرمایی
Become warm	گەرم بوون	گەرم بوون
To warm up	گەرم کرن	گەرم کردن
Warm and hot, direct	ئێکسەر/ ب گەرمی	گەرم و گوڕ
Warm region	دەشت	گەرمەسێر/ گەرمیان
Heat	گەرمیی	گەرمیی
Thermometer	گەرم پیڤ	گەرمیژمێر
Throat, gullet, gorge, pharynx	هەڤک/ گەروی	گەروو
Necessary, needy	پێدڤی	گەرەك
Mangy, scabby	گوڕی	گەڕ
Curred, lame	لەنگ/ سەقەت	گەڕ
Tyrn	گەڕ	گەڕ (نۆرە)
Attempt, try	گەڕ	گەڕ (خوول)
Vortex, whirlpool	گەڕ اگەراڤ-زفرەکێا	گەڕ (ئاو)
Traveller	گەڕۆك	گەڕاڵ
Travelling, walking	گەڕیان/ گەرهان	گەڕان

English	بادینی	سۆرانی
To turn, come back	زڤرین	گەڕانەوە
Metal fountain	گەرماڤ	گەڕاو
Traveller	گەرۆك	گەڕۆك
Quarter	گەرەك	گەڕەك
Disharmony, chaos	بێ سەروبەری	گەڕەلاوژە
To be mangy, scaby	گوڕی	گەڕیی
To bite	لەق	گەز/ گەزە/ گەزتن
Boasting, bragging	شانازی	گەزاف
Tamarisk, manna	گەزو/ گەز	گەزۆ
Blooming, flourishing	گەش	گەش
Be delighted	گەشبوون	گەشانەوە
Fresh, blooming	گەش	گەشاوە
Travel, tour	گەشت	گەشت
To travel	گەشتکرن	گەشتکردن
Record of travel	گەشتنامە	گەشتنامە
Tourism	گەشت و گوزار	گەشت و گوزار
Puff, Fire, blaze, flame	گەشکرن	گەشکردنەوە
Faint	تەپ	گەشکە
Joy	تەپ	گەشکە
Faint, eclipse	تەپدار	گەشکەدار
Increas, growth	شین بوون	گەشە
To grow	شین بون	گەشەکردن
To threat	گەف	گەف/ گەف و گوڕ
Barking	رەوین	گەفە/ گەفین
People	گەل	گەل

English	بادینی	سۆرانی
August	گەلاڤێژ/ تەباخ	گەلاوێژ
Stupid, silly	بەهیمە	گەلحۆ/ گەلۆر
Gully, gorge	نهال/ گەلی	گەلیی
Leaf	بەلک	گەڵا
Automn, fall	پاییز	گەڵارێزان
To prepare, polish	ئامادەکرن	گەڵاڵە
Be about to end, be about well-organised	چێ بوون	گەڵاڵەبوون
To prepare, manage	ئامادەکرن	گەڵاڵەکردن
Male dog, mastiff	کوچک/ سە	گەمار (نێرەسەگ)/ گەماڵ
Siege, blockade	دورپێچ	گەمارۆ
Embargo, sanction	دورپێچا ئابوری	گەمارۆی ئابوری
Stupid	بەهیمە	گەمژە
Game	گێم/ یاری	گەمە
To play	گێم کرن/ یاری کرن	گەمەکردن
Boat	گەمی	گەمیٚ/ گەمی
Fetid, stinking	گەنی	گەن/ بۆگەن
Evil-smelling pool, putrid smell	گۆلا گەنی	گەناو
Young	گەنج/ لاو/ خورت	گەنج
Treasure	خزینە	گەنجینە
Treasurer	ئەمینداریٚ خزینە	گەنجینەوان
Remainder, ermanent	بەرمایک	گەند/ گەنک
Rotten, putrescent	رزی	گەندەڵ
Wheat	گەنم	گەنم
Wheaty	گەنمی	گەنم رەنگ/ گەنماوی

English	بادینی	سۆرانی
Maize	گەنمشام	گەنمەشامی
Putrefy, rot	کرنی/ تەبۆ/ نۆش	گەنە
Rotten, putridity	گەنین/ رزین	گەنین
Rotten, putrid	گەنیو/ رزیو	گەنیو
Bawd, pimp	گەواد	گەواد
Certificate, witness, testify	شاهێدی	گەواهی
Stupid, silly	بەهیمە	گەوج
Big	مازن/ مەسن	گەورە
Great, gravy	مەسن/ مەزن	گەورە
Important, responsible	گرنگ	گەورە
Grown-up, senior	زەلام	گەورە
To bring up, up bring	خوداکرن	گەورەکردن
To enlarge	مەزنکرن	گەورەکردن
Head of family	ماسنێ مالێ	گەورەی ماڵ
Rolling motion	گرێل کرن	گەوزان
To roll on back	گەڤزین	گەوزین
Gem, essence	گەوهەر	گەوهەر
Jewel, trinket, ornament, finery	زێر و زیف	گەوهەرات
Convey, transmit, communicate	گەهاندن	گەیاندن
To come	گەهشتن	گەیشتن
To arrive	گەهشتن	گەیشتن
Received, delivered	گەهشتی	گەیشتوو
Ripe, mature, full-grown	گەهشتی	گەیشتوو/ پێگەیشتوو

English	بادینی	سۆرانی
Conductor, conductive	گەهێنەر	گەیەنەر
To connect, link, join	بەستن/ گرێدان	گەیەنەر
To ripe	گەهەشتن	گەیین
Ripe, mature	گەهەشتی	گەییو
World, universe	دنیا/ جیهان	گێتی
plaster	کلس	گێچ
scale, manometer	پەستانپیڤ/ پیڤەر	گێج
Quarrel, wrangle	ئاریشە	گێچەڵ
Fond of, longing	ئەڤین/ ئەشق	گێرۆدە
Threshing with oxen	گیرە	گێرە
Problem, concern	ئارێشە	گێرە
Quarrelsome, disruptive	شەرۆک/ شیم	گێرەشێوێن
Lame	لەنگ/ سەقەت	گێر
Gear, shift	گێر	گێر
To run, manage	ریڤەبرن	گێڕان
Restore	زڤراندن	گێڕانەوە
Carrot	گێزەر	گێزەر
Giddy, silly	گێژ	گێژ
Whirlpool, eddy, vortex	زەفرەک/ گەراڤ	گێژاو/ گێژەن
Whirlwind	بوران/ باگەر/ بابەلیسک	گێژەلۆکە
Simple-minded	بەهیمە/ تێ نەگەهشتی	گێل
Cherry	گێلاس	گێلاس
Grass	گیا	گیا
Soul, spirit	گیان	گیان

English	بادینی	سۆرانی
Living creature	گیاندار	گیاندار/ گیانلەبەر
Moment of death	گیاندان/ روحدان	گیاندان
Angel of death	گیانکێش	گیانکێش
Dear	خوشتڤی	گیانە
Animal	گیانەوەر	گیانەوەر
Pocket	بەریک	گیرفان
Pickpocket	دزیکەر	گیرفانبڕ
Kid	گیسک	گیسك
To eclipse, sink down	غەیری بوون	گیران
Solar eclipse	رۆژ غەیری بوون	گیران/ رۆژ
Lunar eclipse	هەیڤ غەیری بوون	گیران/ مانگ
Detained, under arrest	گرتی	گیراو
State prisoner	گرتیێ سیاسی	گیراوی سیاسی
Mixture	تێکەڵ	گیراوە
To disdain, be puzzled	نیگەران/ دودڵ	گیرخواردن/ چاش مان
Prisoner, captive	گرتی	گیرۆدە
Involved	توش بو/ وەریتی	گیرۆدە
Crisis, difficulty, question, problem	تەنگاڤی/ ئارێشە	گیروگرفت
Whistling, whizzing	گزگزە	گیزەگیز
Hay cock, stook	قرش/ قەسەڵ	گیشە
Sheath	کاڤلان/ قەبیرە	گیف

English	بادینی	سۆرانی
L The 22nd letter of the kurdish alphabet	ل	ل
Side, aspect, direction	لا/ رەخ	لا
Deposition, dismissal, discharge, to displace, to remove	ژێ برن	لابردن
Lame	لەنگ	لابەلا
Zig zag	سەرخوش	لابەلا (کەس)
Flank, side	لا/ رەخ	لاپاڵ
Waist, middle	ناڤقەد	لاپاڵ
Boot (s), shoes (for sports)	لاپچین	لاپچین
Hint, remark, implied criticism	بەلا/ تەعلیق	لاپلار
Paper	لاپەڕ	لاپەڕ
Sideroad, isolated, reculsed	جودا/ بەهیمە	لاپەڕ(کەس)
Page	لاپەرە	لاپەرە
Broke, bankrupt, insolvent	بێ پارە	لات
Uncultivated land, non-ploughed land	زەڤی‌یا نەکێلای	لات
Subside, reculsed	دویر	لاتەریك
Temple (between ears and eyes)	گولیسك/ جینیتك/ زلوف	لاجانگ
To disappear, go away	چوون/ نەمان	لاچوون
To vanish, be moved, be removed	بەرزەبوون	لاچوون
To deviate	لادان/ ڤارێبون	لادان
To avoid, to remove	لادان/ ژێ برن	لادان

English	بادینی	سۆرانی
Out of law	سەرچل/ لادەر	لادەر
Deviated	لادایی	لادەر
Village, countryside, hamlet	گوند	لادێ
Villager, rustic	گوندی	لادێیی
Inclined, oblique, bent, leaning	لەنگ	لار
To bend, tip	خوچرکرن	لارکردنەوە
Elegant walk, swaying gait	تەرز/ خوهەژاندن	لارولەنجە
Detour, side road	ڤارێ	لاڕێ
Stupid, ignorant, unintelligent	بەهیمە	لاژك
Heedless, reckless, slack	شیم	لاسار
Imitation, miming	چاڤلێکرن/ لاسایی	لاسایی
Classic	کلاسیک	لاسایی
Plastic, stretchy, rubber	لاستیك	لاستیك
Stump, stub, neck, stem	قورم	لاسك
Species of apple red on one side	سگێڤا سور	لاسورە
Ill-balanced, imbalanced	نەهەمشەنگ	لاسەنگ
Corpse, carcass	کەلەخ/ کەلەش	لاشە
Boast, vainglorious	شەهنازی	لاف
Flood, spate	لیسور/ ناڤ رابوون	لافاو
Leg	لینگ	لاق
To mock at	ترانێ	لاقرتی

English	بادینی	سۆرانی
Side, flank	رەخ/ تەنشت	لاقەد
Corpse, carcass	کەلەخ	لاك
Alley, back street	کولانك/ کوچە	لاکۆڵان
Occasional smoker	لاکێش	لاکێش
Oblong carpet , rectangle carpet	لاکێش	لاکێش
Rectangle	لاکێشە	لاکێشە
The end of mouth, side bridle	لالفاف/ هەڤسار	لالفاو
Maternal uncle, mother's brother	خال	لالۆ
Estranged, alienated	زیز	لالووت
Dumb, mute	لاڵ	لاڵ
To lament, wail, elegize, mourn	پێ بێژتن	لالانەوە (لاواندنەوە)
To implore, beseech	لاڤ لاڤ کرن	لالانەوە
Lamp	لەمپە	لامپا
Cradle	لاندك	لانك
Nest, den, lair	لانە/ هیلێن	لانە
Immigrant, shelterless, homeless	دەرودەر/ بێ پەنا	لانەواز
Youth, young	لاو/ خورت	لاو
Slim, thin, meagre	زەعیف/ بێ خێر	لاواز
To lament, comfort	لاواز	لاواز
Secondary incidental	لاوەکی لرەخەکی نەترنگشا	لاوەکی
Side	لا	لایەن
Felt, pad	تاتی/ تەحتی	لباد
Lower lip, jaw	ئەنرین	لچ

English	بادینی	سۆرانی
Pout	روترشکری/ زیز	لچ شۆڕ
Pout	ئەنرین رویی/ روترشکری	لچن
Two lips	هەردولێڤ	لچ و لێو
Pout	ئەنرین/ رویی	لچە
Snorting, grunting	پخ پخ/ خرخر	لرخە لرخ
One who snorts, snorter	خرخرکەر	لرخن
Gulp, swallow	داقورتن/ فرکێ/ گولپ	لرف
Rustle, guiping	داقورتن/ دائوران/ شنگین	لرفە لرف
To lick, lap up	ئالیستن	لستن
Bridle, rein, bit	لغاڤ/ هەڤسار	لغاو
To bridle, rein in, curb	لغاڤ کرن	لغاوکردن
Sponge, luffa	هەورەک/ ئەورەک	لفکە
Branch, bough	لق	لق
Branch, section	پەژن/ پەژک/ لک	لك
To stick	لەسقاندن	لکاندن
Sand	خیز/ زیخ	لم
Snout, muzzle	لەمبوز	لمۆز
Leg, thigh	لنگ	لنگ
Reddish kind of bean	لوبیک	لۆبیا
Crease, wrinkle	گلڤچی/ کرژی	لۆچ
Flexure, undulation	جەمین لولان	لۆچ (جلك)
Creased, wrinkled	قورمچی/ کرمشی	لۆچدار
Leg, step, stride	لینگ ڤەکری/ پێنگاڤ مەزن	لۆق

English	بادینی	سۆرانی
Long stride, trot	چارگاڤی/ چاربازی	لۆقن/ لۆقە
Cotton	پەمبی/ پەمبو	لۆکە
To blame, complain	لومە	لۆمە
Be suitable, compatible	بەر ب هەڤ	لزوان
Nose	دفن/ کەپی	لووت
Be conceited	دفن بلند	لووت بەرز
Summit, peak, top	گوپیتک/ لوتکە	لووتکە
Big-nosed	دفن مەزن/ دفن درێژ	لووتە
To howl	زیقین/ بورین	لووراندن
Soft and silky	شل و مل/ حلی	لووس
Smooth, hairless	بێ موی/ روحلی/ لوس	لووس (بێ موو)
Beardless	بێ ریە/ کوسە	لووس/ لووسکە
Cheater, cunning	دلخاپ/ لێبوکە	لووس
Whinny	حرحر/ شهین	لووشکە
Sobbing	نسکە/ ئیس/ گرین	لووشکە
Curly, frizzly hair	گرنژی/ گژ/ ئالین	لوول
Howling	لورین	لوورە لوور
To roll up, to curl	دئالینیت/ دپچیت	لوول دان
At, on, in	ل	لە
At the level	ل هەمبەر	لە ئاستی
Concerning, regarding	ل بابەت/ دەرحەق	لە بابەت
Instead of, on behalf of	ب ناڤێ/ ژ شون	لە باتی/ لە بری/ لە بریتی
Convenient	هەژی/ کێرهاتی	لەبار
To a bort, abortion	بەرهاڤێتن	لەبارچوون

English	بادینی	سۆرانی
About, on	ل سەر/ ل دور	لەبارەی
Marzipan, sweet almond paste	شرینایی (باهیڤ و شەكر و سپیلكا هێكێ)	لەبزینە
Parched peas	لەبلەبی	لەبەلەبی
Below	ل بن	لەبن
Because of	ژبەر	لەبەر
Because of	لەورا/ داكو	لەبەر ئەوەی
In front of, remarkable	دیار/ ل پێش چاڤ	لەبەر چاو
To take in to consideration	ژبیر نەكرن	لەبەرچاوبوون
why?	ژبەرچی؟	لەبەرچی؟
To take off, to undress	ریس كرن	لەبەرداكەندن
At the presence of, from the mouth of	بەردەڤ/ ب پێش چاڤی	لەبەردەم
To memorize	ژ بەركرن	لەبەركردن
To sift	موخل كرن/ بێژینگكرن	لەبێژینگدان
To forget, neglect	ژ بیر برن	لەبیر بردنەوە
Palm	ناڤدەست/ ناڤ كەف	لەپ
Palmist, chiromancer	لەپبین	ناو لەپ خوێن
After, beyond	پاشی	لەپاش
Later, after that	پاشتر/ پشتی هنگی	لە پاشا/ لەپاشانا
At the absence of, behind the back	ل پشت ڕا	لە پاش ملە/ پاشملە
Beside	تك	لەپاڵ
Suddenly	ژ نشكێڤە	لەپڕ
At the back	ژ پشتڤە	لە پشتەوە

English	بادینی	سۆرانی
Ahead, before, in front of	ل پێش	له پێش
For, for sake	پێخەمەت	لەپێناو
Half, piece, fragment	نیڤ	لەت
Because of, under pressure of	ژبەر	لەتاو
With, beside, together with	د گەل	لەتەك
Beside	ب رخ ڤە	له تەنیشت
Dislocation, luxation	گەه چوون	لەجێ چوون/ لەگەچوون
Instead of, in lieu of	ژ شون/ ب ناڤێ	لەجیێ/ لەجیاتی
To print, publish	چاپکرن	لەچاپدان
Compared to, with	هەڤبەرکرن/ هەمبەرکرن	لەچاو
Envious	حەسیر/ دەخسوك/ دەخسدار	لەچەر
Mean, miserly, stingy	رژد/ قەلس	لەچەر
Kerchief, head cover	دەسرۆك	لەچك
To deceive, cheat	خاپاندن	لەخشتەبردن
Boastful, proud	شەهنازی/ ژخوە رازی	لەخۆبایی
To have forgiveness	پیار/ دلفرەه	لەخۆبووردە
To have capacity to do it	شیان	لەخۆ راپەڕموون
By himself, automatically	ب خوە/ خوکاری	لەخۆوە
To give birth, to be born, beget	ژ دایك بوون	لەدایك بوون
Maternity hospital	نەخوشخانا ژ دایکبوونێ / خەستا ژ دایك بوونێ	نەخۆشخانەی لەدایك بوون

English	بادینی	سۆرانی
Finally, later	لدوماهیێ	لەدواییدا
To knock at the door	دەرگا قوتین	لەدەرگادان
To lose	ژ دەست دان	لە دەس دان
To quake, quiver, oscillation	هەژان/ بورەبور	لەرانەوە/ لەرینەوە
Ague, tremble, shiver	لەرز/ تا	لەرز
To shiver	گریزە/ لەرزین	لەرزگرتن
Permanantly trembling	لەرزەک/ لەرزوک	لەرزۆك
Typhoed fever, malaria	تیفۆ/ مەلاریا	لەرزوتا
Quaking	لەرەکرن/ هەژین	لەرۆك
Frequency	لەرە	لەرەلەر
Slim, thin, feeble	زەعیف/ زراف	لەڕ
Clear, explicit	زەلال/ ئەشکەرا	لەروو
In the face of	ل ڕوی	لەڕوو
Taste, pleasure	تام/ لەرزەت	لەزەت
Tasty, delicious, pleasant	ب لزەت/ ب تام	بەلەزەت
A bove, over, about	ل سەر	لەسەر
Why?because of what?	ژبەرچی	لەسەرچی
Calm, quiet, still, silent	هێدی/ دلێ خۆ	لەسەرخۆ
Body	تەرم/ لاش	لەش
Ceremonially impure	نەبژین/ داوپیس	لەش پیس
Sane, healthy	ساخ/ ساخلەم	لەش ساغ
Active	چەلەنگ	لەش سووك
Inactive	سست/ نەچالاك	لەش قورس/ گران

English	بادینی	سۆرانی
Army, troop	لەشکر/ سوپا	لەشکر
To mobilize army against, to advance, usurp	لەشکر ئینان/ داگیرکرن	لەشکر کێشی
Camp	لەشکرگە	لەشکر گا
Body	لاش	لەش و لار
Loose, slack	شل/ خاڤ	لەق/ شلۆق
To bite	لەق	لەق/ لەقە/ گەزە
Kick	شەق/ پێ	لەق/ لەقە/ شاپلاغ
Stain, spot, blemish	پنگ/ پنی	لەکە
Stained, spotted	پت پنگ/ لەکەبار	لەکەدار
With, together	دگەل/ پێکڤە	لەگەڵ
Inspite of this, despite that, although	هەرچەند	لەگەڵ ئەمەشدا
Basin	لەگەن	لەگەن
By	ژلایێ	لەلایەن
Teacher, tutor, male servant	سەیدا/ خولام	لەلە
To cut of head, execute	سەر ژێڤەکرن	لەمل دان
Inside	ژناڤ/ دناڤ	لەناو
Illuminate, demolish, terminate, annihilate	ژناڤ برن	لەناوبردن
Elegant walk, to reel, stagger, swing	هەژان	لەنجە
Lame, cripple, out of balance	لەنگ	لەنگ
Even, equal, balanced, anchor	هەڤسەنگ/ لەنگەر	لەنگەر

English	بادینی	سۆرانی
Harbour, port, anchorage	لەنگەرگەھ/ بەندەر	لەنگەرگا
Talkative, garrulous	پربێژ	لەوچە
Grazing	چەریان/ وارکوز	لەوەڕ
To mind, to graze	چەر/ لەوەڕ	لەوەڕاندن
Grazing-ground	پاوان/ چێرە/ کوز	لەوەڕگا
There	ل وێرێ	لەوێ
Amnesty, forgiveness	لێبورین	لێ بوردن
To inquire	پرسیار لێکرن	لێ پرسینەوە
To touch	هلمسین/ دەسدان	لێخشان
Muddy, miry	تەقنی	لێخن
To forgive	عەفوکرن/ لێبورین	لێخۆشبوون
Driver, rider	هاژیار/ سیار/ سایەق	لێخور
To drive, ride	ئاژوتن	لێخورین
To hit, beat, strike	قوتین	لێدان
To knock, rap, bang (on lat a door)	دەری قوتین	دەرگالێدان
To blow (a trumpet)	زرنا لێدان	زورنا لێدان
To ring, toll (a bell)	زەنگل لێدان	زەنگ لێدان
To coin, mint	دراڤ لێدان	پارەلێدان
To drum, to beat a drum	دەهول لێدان	دمبك/ دەهۆل لێدان
To give an injection	دەرزیک دانان	دەزی لێدان
Discourse	ئاخافتن	لێدوان
To divide	دابەشکرن	لێدەرکردن
To understand, comprehend	فامکرن/ تێ گەهشتن	لێدەرکردن
To deduce	کێم کرن	لێدەرکردن

English	بادینی	سۆرانی
Wood, forest	دارستان	لێر
Here	ڤێرێ/ هر	لێرانە/ ئێرە
Heavy rain	تاڤی باران	لێزمە
Flood, tempest, torrent	لێسور/ لێزم	لێزماو
Slope, sloping, downwards	نشیف	لێژ
To lick	ئالیستن/ ئالاستن/ زماندان	لێسانەوە
To take, seize	برن/ ژسەندن	لێسەندن
Torrent, flood	لێسور/ تیراڤ	لێشاو
Quilt, eiderdown, cover	لحێفک	لێفە
To get into trouble	لێ قەومیان	لێقەمان
Bereaved	لێ قەومیای/ دل شەوات/ دل سوتی	لێقەوماو
Forgiveness, tolerance	بورین/ ئێک و دو قەبیل کرن	لێکبوردن
Similarity	پێکچون	لێکچوون
To multiply	لێکدان	لێکدان
To press, to pick	ژێڤەکرن/ راکرن	لێکردنەوە
To retire	شڤتن	لێکەوتن
To be defeated	شکەستن	لێکەوتن
To investigate, study	ڤەکۆلین	لێکۆڵینەوە
Shallow, muddy, miry, dark, ambiguity, murky	تەڤلی/ تەنک/ ڤێل	لێڵ
Cloudy, hazy	شێلی/ ئەوری	لێل (ئاسمان)

English	بادینی	سۆرانی
Opaque	تاری/ لێل	لێڵ (ناڕوون)
Lip	لێڤ	لێو
Edge, bank	رەخ	لێوار
Full	تژی	لێوان
To stare, analyse	لێنێرین	لێوردبوونەوە
To scrutinize	دپونژت/ سەحکرن	لێوردبوونەوە
To bite lips, repetant	لێڤ گەزتن	لێوگەستن
Can be expected, predicted	چاڤەرێ کری/ بەربین کری	لێوەشانەوە
Suitable	ژێ هاتن	لێهاتن
Committee, commission	لیژنا	لیژنە
List	لیستە	لێستە/ لیستە
Sticky, gluey, limy	لینج/ دەبیش	لینج
Marsh, bog	تەقنی/ زەلاو	لیتاو
Muddy, turpid	تەقنی	لیخن
Sponge	هەورەك/ ئەورەك	لیفکە
(Skin) eruption, rash, efflorescence	لیر/ ڤزکاندن	لیر
Spittle, slimy	گلیز	لیك
Juiced, squeezed	گڤاشتک/ شیرێز	لیك
Slobbering, limy	دەڤ گریز	لیکن
Lemon, citrus	نیمۆك/ لەیمون	لیمۆ
Limon, lime	نیمۆکا ترش	لیمۆی ترش
Sweet limon	نیمۆکا شیرین	لیمۆی شیرین
Limonade	شەربەتا نیمۆکێ	شەربەتی لیمۆن

English	بادینی	سۆرانی
M The 23rd letter of the kurdish alphabet	م	م
Longing, fond of	شەیدا	مات/ بەپەرۆش
Silent, soundless	مت	مات/ بێ دەنگ
Female	مێ/ مێە	مات
Mathematics	حیساب	ماتماتیك
Motorcycle, motorbike	ماتۆر	ماتۆڕ
Motor, generator	ماتۆڕ	ماتۆڕ
Sadness, concern, down-hearted	دلشکتی/ نەخۆش/ خەمباری	ماتەمین
Funneral ceremony, dejection, Depression	بەهی	ماتەمینی
Kiss	ماچ/ راموسان	ماچ
To kiss	ماچکرن/ راموسان	ماچکردن
Matter	مادە	ماددە
Physical thing, tangible	مادە	ماددە
Material, materialist, concrete	مادی	مادی
Snake, serpent, viper, adder	مار	مار
Stang, bitten	مار پێڤەدای	مارانگاز/ مارگەزتو
Eel	مارماسی	مارماسی
Lizard, dabb	چەپ چەپیسك	مارمێلکە/ مارمیلۆك/ مارمیلۆق
Be engaged, fiancee	دەزگر	مارەبڕ

English	بادینی	سۆرانی
To give a dower to, to marry(off) , to conclude marriage contract	مارکرن	مارەبڕین/ مارەکردن
Dower, dowry, bride-price	نەخت	مارەیی
To abuse	خەبەرگوتن	ماڕس
Infidel, miscreant, atheist	کافر/ بێدین	ماڕس
Gall oak	مازی	مازوو
Yoghurt, curds	ماست	ماست
Water-yoghurt	ئاڤە ماست/ چقل ماست	ماستاو
She-deer	غەزال	ماسك/ ئاسکی مێ
Mask	ماسك	ماسك/ ماسکە
Musele	زەبلەك/ شلك	ماسولکە
Fish	ماسی	ماسی
Fisher	ماسیگر	ماسیگر
Fishing	ماسیگرتن	ماسیگرتن/ ڕاوەماسی
Mung beans	ماش	ماش
Ejector	گازك	ماشە/ پەنگرگر
Human right, right	ماف/ حەق	ماف
Jurist	مافناس	مافناس
Carpet	مەحفیر	مافوور
Respectable, goodman	مەزن/ ماقیل	ماقووڵ/ بەڕێز/ سەنگین
Origin	ڕەسەن	ماك
Stain, spot	پنی	ماك
She-ass	ماکەر	ماکەر

English	بادینی	سۆرانی
Hen-partridge	مێکەو	ماکەو
Wily, artful, foxy	فێلباز	مالۆس
Sow, she-pig, female pig	ماهی	مالۆس/ خووگ
Rabbi	رابی	مالووم/ مالم
House, home	مال	ماڵ
Wealth, property, family	مال	ماڵ
Farewell	مالئاڤایی	ماڵئاوایی
Flocks	مالات	ماڵات
Catasrophy	تەرشڤان	ماڵاتدار
Wealthy, rich	زەنگین	ماڵاتدار
House breaking, burglary, holdup	دزی	ماڵبڕین
Wife and family	مال و منال	ماڵ و منداڵ
Catasrophy, disaster	مالوێرانی	ماڵوێرانی
Tamed, pet	کەهی	ماڵی/ کەوی
To tame	کەهیکرن	ماڵی کردن/ کەویکردن
To sweep, clean	مالین	ماڵین
Uncle, paternal uncle	مام	مام
Midwife	پیرک	مامان
Hen, chicken	مریشک/ مامر	مامر
Deer	ئاسک/ غەزال	مامز
Aunt, paternal uncle's wife	ژنمام	مامۆژن/ ئامۆژن
Teacher	ماموستا/ سەیدا	مامۆستا
Meaning, sense	رامان	مانا
Tired, tiresome	وەستایی	ماندو

English	بادینی	سۆرانی
To make tired	وەستاندن	ماندوکردن
Month, moon	هەیڤ	مانگ
Lunar eclipse	هەیڤ غەیری	مانگ گیران
Cow	چێل	مانگا
Monthly	هەیڤانە	مانگانە
Strike	مانگرتن/ لێخستن	مانگرتن
Moonlight	تاڤە هەیڤ	مانگەشەو
Honeymoon	هەیڤا هنگڤین	مانگی شەکراو
Arabic lunar (months)	هەیڤا عەرەبی	مانگی عەرەبی
Crescent	هەیڤا نوی	مانگی نویْ/ مانگی یەك شەوە
To stay	مان	مانەوە
Period, time, distance	دەم	ماوە
To give time	نۆبەتدان/ رێدان	ماوەدان
Capital, wealth	مایە	مایە/ سەرمایە
Origin	بنیات	مایە
Insolvent	سەرسەری	مایە پووت/ نابووت/ سەرسەری
Insolvent	روت	مایە پوچ/ نابووت
Piles, hemorrhoid	باوەسیر	مایەسیری
Mare	ماهین	مایین
Agent	بریکار	مایندە
Confidence	باوەری	متمانە
To trust	باوەرکرن	متمانەکردن
Wish, desire	مراد/ ئومێد	مراد/ مراز
Growling, grumbling	مرەمر	مراندن

English	بادینی	سۆرانی
Duck	وەردەك	مراوی
Snore gently	خرخر	مرخە مرخ
Dead (animal)	مرار	مردار
Death, passing away	مردن	مردن
Dead	مردی/ مری	مردوو
Man, human being, man kind	مرو	مرۆ
Man, human	مرۆڤ	مرۆڤ
Humanity	مرۆڤایەتی	مرۆڤایەتی
Pearls	مراری	مرواری
Chiken, hen	مریشک	مریشك
Tart, slightly sour	مز	مزر/ مێخۆش
Coppersmith	سەفار	مزگەر
Mosque	مزگەوت	مزگەوت
Largess, tip	مزگینی	مزگێنی
Mist, haze	مژومۆر	مژ
Bearing good news, tip	مزگینی	مژدانە
Tip, largess, glad tidings	مزگین	مژدە
To suck	مێژتن	مژین
Copper	مەهس/ مس	مس
Fist	مست	مست
Boxing	مستبازی/ کولمبازی	مستەکۆلە/ مشتەکۆلە
Penny weight	مسقال	مسقاڵ
Musk	مسك	مسك
Serf, villager	بەلەنگاز/ گوندی	مسکێن

English	بادینی	سۆرانی
Coppersmith	سەفار	مسگەر
Saw, trepan, buck saw	مشار	مشار
Full of, filled up with, loaded with	مشت/ تژی	مشت
Handful	چەنگ/ مستەک	مشت
Discussion, argument	کێش و ڤەکێش	مشت و مڕ
Mouse	مشک	مشك
Mousetrap	تەلی مشک	مشککگر
Ash	خولی	مشکی
Turban	مشکی	مشکی
Parasitic, cadging	مشەخۆر	مشەخۆر
Hanger-on, sponger	مفتخوەر	مفتخۆر
Pairs of tongs, tweezers, forceps	گاسک	مقاش
Rumour, hearsay	گۆت گۆت	مقۆمقۆ
Commotion, agitation, bustle	بێ سەروبەری	مقۆمقۆ
Cartoon	مقەوا	مقەبا
Magnet	موقناتیز	مگناتیس
Neck	هەڤک/ گەردەن	مل
Muffler, neck scarf	هەڤکری	مل پێچ
To subject, submit, give in	بەربار	ملدان
Submissive, humble	مل شۆر	ملکەچ
Confrontation, challenge		ململانێ
Necklace	گەردانە	ملوانکە
Stubborn, pigheaded	سەر رەق/ بێ تەبعەت	ملهور

English	بادینی	سۆرانی
Peak	گۆپک	مله
Mumps, pa: ›titis	نیکاف	مله‌خڕێ
Neck band ·ollar	یه‌خه	مله‌وان
Billion	ملیار/ بلیۆن	ملیار
Billionaire	خودانێ بلیۆن دولارا	ملیاردێر
Millimeter	ملیمه‌تر	ملیمه‌تر
Million	ملیۆن/ هه‌زار هه‌زار	ملیۆن
Estate, property	خوه‌یی/ زه‌ویبار	ملْك
Estate tax	مالانه	ملْکانه
Property owner	مالخو/ مالدار	ملکدار
I, me	من/ ئه‌ز	من
Minaret (of amosque)	مناره	مناره
Child, baby	زارۆك/ بچویك/ مندالْ	منالْ/ مندالْ
Infant	ساڤا	مندالّی ساوا/ مه‌لوتکه
New born, neonate, nascent	سۆریلانك	مندالّی تازه‌بوو
Illegimate child, love child, Whore son	بیژی	مندالّی بیژی
Quarrelsome	شیم	مندالّی بیژی
Suckling child	زارۆکێ شیرڤه‌خۆر	مندالّی شیره‌خۆر
First child	نه‌خری	مندالّی یه‌که‌م (نۆبه‌ره)
Childish, child like	زاروکی	منالآنه
Child birth	بچوك بوون/ زاروك بون	منالّبوون
Womb	تێزانك/ مالبچوك/ پزدان	منالّدان
Child hood	بچوکاهی/ زارویی/ بچوکاتی	منالّی

English	بادینی	سۆرانی
Twanging, speaking nasally	ئاخافتن (دفنێرا)	منگه منگ
Snuffler, twanging, nasalizing	بێهنکەر/ پێنژینکەر	منگن
Echoism	ئەزی/ منی	منیی
Selfish	خوڤیایی	منیی
Nightmare	شەڤ پەست/ موتەکە	مۆتەکە
Bone marrow, brain	مۆخ/ مەژی	مۆخ
Model, fashion	مۆدە	مۆدە
Violet colour, mauve	بنەڤش	مۆر
Seal	موهر/ مور	مۆر
Sealed	مورکری	مۆرکراو
Cloth moth, corrosion	خورێن/ داخوران	مۆرانە
To seal	مۆرکرن	مۆرکردن
Weaver, lapidary, seal engraver	مور کول	مۆرهەڵکەن
Frown, scowling, glowering	روترش/ روتال	مۆڕ
Banana	مۆز	مۆز
Museum	ئەنتیکخانە	مۆزەخانە
Music	مەزیقا	مۆزیقا/ مۆسیقا
Musician	مەزیقاژەن/ سازڤان	مۆزیقاژەن
Water proof, raincoat	بەرباران/ ساقو	موشەما (ساقۆ)
To troop	گربون/ کۆم بون/ خرڤەبون	مۆڵدان (سوپا)
To bunch together, group	خرڤەبون/ ل سەر ئێک کۆم بوون	مۆڵدان (مەڕوماڵات)
Sheep pen, corral	کوز	مۆڵگە

English	بادینی	سۆرانی
Break, respite	مولەت	مۆڵەت
Leave, permission	رێدان/ دەستور/ هێلان	مۆڵەت
To allow, permit, grant	دەستوردان/ هێلان	مۆڵەتدان
Staring, blank, gazing	زل/ زیق	مۆڵەق
Wax, candle, bougie	مۆم/ شەمالك	مۆم
Candlestick, candleholder	مومدان/ شەمالك/ فندالك	مۆمدان
Sealing wax	موما سور	مۆمی سۆر (ختم)
Wick, candlewick, waxwick	فتیلکا مویێ	فتیلەی مۆم
Wax light, candlelight	روناهی یا مومێ	رۆناکی مۆم
To wax	موم هەلکرن/ گربەردان	مۆم هەڵکردن
Mummy	مومیا	مۆمیا
Mumified	مومی کری/ مومیاکری	مۆمیاکراو
Glum, morose, frown, scowl	مروس/ روترش	مۆن
Vaccine, inoculum, scion	کەزاختن	موتربە/ موتوربە
To inoculate, vaccinate	کەزاختن	موتربەکردن
Oilcloth	موشەما/ موشەمبی	موشەما
Hair	موی	موو
Shiver, shudder	گریزە/ لەرزە/ تەڤز	مووچرك
Salary, wage	موچە/ مانگە	مووچە
Earner, employee, salariat	موچە خوەر	مووچەخۆر
Pubic hair	ریڤی/ روڤی/ موی بن زکی	مووسەڵان

English	بادینی	سۆرانی
Scared, blessed	تبەرك	مووفەرك
Tweezers	میچینك	مووكێش
Hairy, hair-like	یٚ ب مویی	موویین/ بەموو
We	مە	مە
Lest	داكو	مەبادا
Intention	مەرام/ مەقسەد	مەبەس/ مەبەست
Groom, water-bottle	مەیتەر/ مەهتەر	مەتارە/ مەتەرە
Trench	سەنگەر/ چەپەر	مەتارێز/ مەتەرێز
Metre	مەتر	مەتر
Danger	سەهم/ ترس	مەترسی
Mallet, Gavel, staff, force	توپز/ هێز	مەترەق/ كوتەك
Riddle, puzzle	مامك/ تشتانۆك	مەتەڵ
Maji, magian	ئاگر پەرێس	مەجوسی
Wrist	زەند	مەچەك
Anxiety, curiosity	مەرەق	مەراق
Intention, wish	مەرام/ مەقسەد	مەرام
Flattery	روپایی/ دوڕویی	مەرایی
Condition, term, mortgage	گرەو/ شەرت	مەرج
Brave	زیرەك	مەرد
Manly	مێرانە	مەردانە
Manliness	مێراتی/ مێرانی	مەردایەتی
Man, human being	مرۆ	مەردم/ مەردوم
Manliness	مرۆیی	مەردیی
Jar, vat	كوپ/ دەن	مەركانە
Death	مرن	مەرگ

English	بادینی	سۆرانی
Rat-poison	ژار مشک/ مشککوژ	مەرگەمشك
Arsenic	زرومات/ زرنیخ	مەرگە مووشی
Mohair	مەرەز	مەرەز
Paddy-field	زەڤی یا برنجی	مەرەزە
Ink	حوبر/ مەرەکەب	مەرەکەب
Ewe, sheep	مەه/ پەز	مەڕ
Marble	مەرمەر	مەڕمەڕ
Flocks, flocks and herds	جەلەب/ ئاژال	مەڕوماڵات
Auction	مەزاد	مەزاد
Sell by auction	مەزادکرن	مەزادکردن
Saint	مەزار/ مەرقەرد	مەزار
Great, big	مازن	مەزن
Greatness	مازنی	مەزنی
Appetizer, snacks with wine	مەزە	مەزە
Guess, assumption, approximately	مەزاختن/ پێژن	مەزەندە
Drunk, intoxicated	سەرخوش	مەست
Water-pot, spont	ئیبریج/ مەسینک	مەسینە
Practice	راهێنان/ نەریت/ رەوشت	مەشق
To practise	مەشق کرن/ کردار رکن	مەشق کردن
Tongs	گاز	مەقاش/ ماشە
Scissors	مەقەس	مەقەس
Brazier	مەنقەل	مەقەڵی
Wile	فێل/ حیلە	مەکر

English	بادینی	سۆرانی
Tricky, cunning, trickster	حیلەکەر	مەکرباز
Fly	مێش	مەگەز
Bird	تەیر	مەل
Mulla, muslim religious man	مەلا	مەلا
Call for dawn prayer	بانگ/ نڤێژا سپێدە	مەلابانگدان
	ژن مەلا	مەلاژن
Infant	ساڤا	مەلۆتکە
Swimming	مەلە/ مەلەڤانی	مەلە
To swim	مەلەکرن	مەلەکردن
Swimmer	مەلەڤان	مەلەوان
Swimming	مەلەڤانی	مەلەوانی
To hide, conceal	ڤەشارتن	مەڵاسدان
Palate	پوتکە/ پانکا دەڤی	مەلاشوو
Excuse, justification, motive	بەهانە/ هەنجەت	مەڵامەت
Centre	مەلبەند	مەڵبەند
Salve, ointment	مەلحەم	مەڵحەم
Mamma, breast	مەمە/ مەمک	مەمە
Breast, bosom, bust	مەمک	مەمك
Udder, dug	گوان+گوهان	مەمکی گیانەوەر
To milk	مەمک دان	مەمکدان
Bras, brassiere	مەمکبەند/ ستیان	مەمکدان
To suck at breast	مەمک مژتن	مەمکمژین
Cooking-pot, kettle, jar	قازان	مەنجەڵ

English	بادينى	سۆرانى
Steam-kettle, steam-pot	قازا ناهلمى/ قوريكا هلمى	مەنجەڵى هەڵم
Still and deep	مەند/ كوير	مەند/ مەنگ
Distance, space	دوراهى	مەودا
Wine, liquor, spirits	ئەرەق/ عەرەق	مەى
Middle	ناوەند/ ناڤين	مەيان
Moderate	نەرم/ نەرمەڕێباز/ نەتوند	مەيانڕەو
To coagulate, clot, curdle	گڤين/ مەيين	مەياندن
Tavern, inn	ئارەقخانە/ خان	مەيخانە
Arena, space, square	مەيدان	مەيدان
Monkey	مەيمينك	مەيموون
Intoxicant	ئەرەق ڤەخۆر	مەى نۆش
Suffering, toil	زەحمەتى/ ژان مەينەت	مەينەت
Coagulation, clotting, curdling	گڤين	مەيين
Female	مێه	مێ
Don juwan, womanizer	مێهباز	مێباز
Nail, peg	مێخ/ ئاريَخ	مێخ
Bitter-sweet	مز	مێخۆش
Pink, carnation, dianthus	مێخەك	مێخەك
Clove	پل/ پيڤازك	مێخەك/ مێخەكە
Husband	مێر	مێرد
Matron, married	ب مێر/ شى كرى	مێردار/ بەمێرد
Nightmare, hobgoblin	ملزوم/ ئەجنە	مێردەزمە

English	بادینی	سۆرانی
Meadow	مێرگ	مێرگ
Insect	پێت/ پێتک	مێروو
Ant	مێری	مێروولە
Table	مێز	مێز
Turban, fillet, headband	کوم/ شاشك	مێزەر
History	دیروك	مێژوو
Historia	دیرۆکنڤسی	مێژوونووس
Historical	دیروکی	مێژوویی
Fly	مێش	مێش
Brain, mind	مەژی	مێشك
Mosquito	پێشی	مێشوولە
Honey bee	مێش هنگڤین	مێش هەنگوین
Chicken pox	میرکوتە	مێکوتە
Flocks	جەلەب/ مێگەل	مێگەڵ
Beeswax	موما مێش هنگڤینی	مێو
Vine, grape, vine leaf	مێو/ بەلگێ مێوێ	مێو/ دارترێ
Fruit	فیقی	مێوە
Raisin	مێویژ	مێوژ
Female, feminine	ژنین/ مێیاتی	مێینە
Feminity, muliebrity, womanhood	ژنیتی/ مێیاتی	مێیەتی
Between	نێڤان/ بەین	میانە
Relationship	پەیوەندی	میانە
Germ	میکرۆب	میکرۆب
Microscope	میکرۆسکوب	میکرۆسکۆپ
People	ملەت/ گەل	میللەت

English	بادینی	سۆرانی
Prince	میر	میر
Heritage, inheritance	میرات	میرات
Heir, inheritor	پاشمانگر/ میرات خوەر	میراتخۆر/ میراتگر
Principality, leadership	میریتی	میرایەتی
Prince ship, principality	میرگە	میرنشین
State property, state estate	میری	میریی
Urine, piss	میز/ دەستا ڤازراڤ	میز
To urine, micturate, make water, piss	میز کرن	میزکردن
Urinary, bladder, vesica	میزدان/ رۆدێن/ میزدانک	میزڵدان
Mile	میل	میل
Hand, pointer	دەستک	میلی کاتژمێر
Second hand	میلا چرکە/ نیشانکەر/ دەستک	میلی چرکە
Aunt	خالەت و مەت	میمك
Guest	مێهڤان	میوان/ مێوان
Hospitable	مێهڤان دوست/ مێهڤان پەرێس	میوان پەروەر
Hotel	ئوتێل	میوانخانە
Guest house, rest house	دیڤەخان	میوانخانە (دیوەخان)
Host, hostess	خودان مال	میواندار
Hospitality	مێهڤانداری	میوانداری/ میوانیی

English	بادینی	سۆرانی
Guest-like, hospitable	مێڤاندوست	میواندۆست
Fruit	فیقی	میوه

English	بادینی	سۆرانی
N The 24th letter of the kurdish alphabet	ن	ن
No	نه	نا
Abnormal, non-ordinary	نه ئاسایی	نا ئاسایی
Deviant, aberrant, perverse	ڤارێ	نا ئاسایی
Hopeless, sad	دامای/ مەلویل	نائومێد
Immature, soggy	نەبالق	نابالغ/ نابالق
Bankrupt, broke	بێ پارە	نابووت
Weak, thin	زراڤ/ لاواز	نابووت
Not suitable, appropriate	نەژ هەژی	نابەجێ
Blind	کۆر	نابینا
Blindness	کۆری	نابینایی
Traitor, hypocrite, double-dealer	نەپاک/ خاین/ دوڕوی	ناپاك
Undesirable, non acceptable	نەڤیای/ دلْ پیس	ناپەسەند
Villain, rascal, whoreson	بیژی	ناپەسەند
Servant of the bath	خزمەتکارێ سەر شۆیێ	ناتر
Defaut, defect, shortcoming	ب عەیب	ناتەواو/ کەم/ بەخەوش
Immoral, whore	بێناموس/ ڤهێت	ناتەواو/ ئاکار نزم
Imperfect, not correct	نەرێک	ناتەواو/ نارێك
Sick, patient	نەساخ/ نەخوش	ناتەواو/ نەساغ
Insane, idiot, mad, crazy	کێم/ کێم عەقل/ دین	ناتەواو
Hybrid, cross bred	دورەگ	نا جسن/ نارەسەن

English	بادینی	سۆرانی
Bastard, whoreson	بیژی	نا جسن/ زۆل
Compelled, forced, obliged	نەچار	ناچار
To impel, force, compel	نەچار کرن	ناچارکردن
Senseless, insignificant	بێ مەعناوپویچ	ناچیزە
Non-original	بیژی/ پویچ	ناچیزە/ نارەسەن
Enemy, foe	ناحەز/ دژمن/ نەیار	ناحەز
Enmity, hostality	نەیاری	ناحەزی
Depth, inner	ناخ/ ژ دل	ناخ
Bitter, ruffle, dull	نەخۆش	ناخۆش
Catasrophy, disaster	نەخوشی	ناخۆشی
Wrong, false, incorrect	نەدروست/ نەساخ	نادروست
Unknown, invisible	نەدیار	نادیار
Passive voice	نەدیار	نادیار/ رێزمان
To export, send, dispatch	هناردن/ هنارتن	ناردن
Bitter orange	نارەنج	نارنج
Bomb, grenade	قونبەرە	نارنجۆك
Cluster bomb	قونبەرێت ئیشی/ گوشی	نارنجۆكی هیشوویی
Orange colour	نارنجی	نارنجی
Cry, scream	قیژی/ شهین	نارەتە
Crooked, curved, twisted	پێل/ شلقاف	ناراست/ خو
Liar	درەوین	ناراست
Fidgety, restless, uneasy	خەمسار	نارەحەت

English	بادینی	سۆرانی
Grumbly, grouchy	گازندەکەر/ ئەنی گرێ	نارەحەت
Anxiety, restlessness	نەرەحەتی	نارەحەتی
Chaos, disturbance, menace	تێکدان/ گێلەشوک	نارەحەتی
Discontented, dissatisfied, Displeased	نەرازی/ ئەنی گرێ	نارەزا
Bastard, whoreson	بیژی	نارەسەن
Hybrid, crossbred	دورە/ دورەگ	نارەسەن
Unjustly, unfairly	زولم و زۆر/ گز/ بێداد	نارەوا
Injustice, unfairness, tyranny	زولم و زۆری	نارەوایی
Irregular, abnormal, non-organised	نەئاسایی	ناپێك
Odd, queer, not(tidy, chic)	نەرێك	نارێك
Coquetry, flirtation	ناز	ناز
Sweetheart, honey, darling	نازدار	نازدار
Delicate, soft, coquettish	نازك	نازك
Sensitive	حەساس	نازك
To coquet, flirt	نازکرن/ خو دەلال کرن	نازکردن
Surname, agnomen, nickname	نازناڤ	نازناو/ ناسناو
Coquettishness, flirtation	نازکرن	نازونووز
Disdain, haughtiness, prid, Selfesteem	نازداری	نازین

English	بادینی	سۆرانی
Unhealthy, patient, sick	نەساخ	ناساخ/ ناساغ/ نەساغ
Not suitable, unhealthy	نەشاز	ناساز
Famous, known, well-known	ب ناڤ و دەنگ	ناسراو
Coquettish, delicated	نازك	ناسك/ نازك
Identity, card	ناسنامە	ناسنامە
Nationalistic identity	ناسناما نەتەوی	ناسنامەی نەتەوەیی
Civil card, civic card, identity	ناسنامە باژێرڤانی	ناسنامەی شارستانی
Severe pain, ache, wound	ب ئێش/ ناسور	ناسۆر
Relatives, kins	خزم	ناسیار/ ناسیاو
To introduce	ناسین	ناسین
Definity, definite	ناسین	ناسین/ ڕێزمان
Recognition	ڤەناسین	ناسینەوە
Sad, unhappy	بخەم/ کەیف نەخوەش	ناشاد
Not talented, idiotic, stupid	نەشەرەزا/ بەهیمە	ناشارەزا
To bury	ڤەشارتن	ناشتن
To plant	چاندن	ناشتن
Cannot	نەشێ	ناشێ
Ugly	نەشرین/ کرێت	ناشیرین
Simple, humble, innocent	نەفام	نافام
Unripe, incomplete, imperfect	نەگەهشتی/ نەکامل	ناکام
Sudden	ژنشکێڤە	ناکاو
Contradict, opposite	هەڤدژ	ناکۆك

English	بادینی	سۆرانی
Contradictory, enmity	هەڤدژی	ناكۆكی
Whoreson, bastard	بیژی	ناكەس بەچە
Undesirable	نەڤیانباز	نالەبار
Horseshoe, sole	نال	ناڵ
Moaning, groaning	نالین/ ئاهین	ناڵاندن
To shoe (horse)	ناڵكرن	ناڵكردن
To give, teach alesson	دەرس دان	ناڵكردن
Groaning sound	نالین/ ئاهین	ناڵە
Sustained groaning	نالەنال	ناڵەناڵ
Moan, whimper	نالیف	ناڵین
Honour, dignity	نامویس/ هەتك	نامووس
Letter	نامە	نامە
Message	پەیام	نامە
Carrier	نامەبر	نامەبەر
Carrier pigeon	نامەبەر	نامەبەر/ كۆتر
Library	كتێبخانە	نامەخانە
Booklet, pamphlet	بەلاڤۆك	نامیلكە
Bread	نان	نان
Prepare a meal	زاد خوارن/ نان خوارن	نان خواردن
Breakfast	تێشت	نان خواردنی بەیانی
Lunch	فراڤین	نان خواردنی نیوەڕۆ
Dinner, supper	شیڤ	نان خواردنیئێوارە
To bake (bread)	نانكرن/ نانپێژی	نانكردن
Baker	نان پێژ	نانكەر/ نانەوا
Bread and salt	نان و خویّ/ تێشت	نان و چا/ ژەمی بەیانی
Oven	فرن/ نانپێژی	نانەواخانە

English	بادینی	سۆرانی
To plot, trap	پیلان گێران	نانەوە
Plain bread, bread alone	نانی تورسی	نانی وشك
Name	ناڤ	ناو
Title	ناڤ	ناو
Inside	ناڤ/ هوندر	ناو
Noun	ناڤ	ناو/ رێزمان
Contents	ناڤەرۆك	ناواخن
Stuffing	تژی کرن	ناواخن/ ناوئاخن
Unique, incomparable	کێم وێنە	ناوازە
Reputation, fame	ناڤبانگ	ناوبانگ
Mentioned	ناڤبری	ناوبراو
To mention, recite	ناڤبرن	ناوبردن
Partition	ناڤبڕ	ناوبڕ
Mediation, reconciliation	ناڤبژی	ناوبژی
Mediator, peace-maker	ناڤگین	ناوبژیکەر
Go-between, mediatress	ناڤگین	ناوبژیکەر
Referee, arbiter	حەکەم	ناوبژیکەر/ وەرزش
Reconciliation, medlation	ناڤچتی/ ئاشت بوون/ بەرەڤانیکرن	ناوبژیکردن
Occasionally, from time to time	ناڤ ب ناڤ	ناوبەناو
One by one, name after name	ئێك دیڤ ئێك/ ناڤ دیڤ ناڤ	ناو بەناو
Inside, inner side, endothelium	بەتەن	ناوپۆش

English	بادینی	سۆرانی
Veiled, secret	قەشارتی	ناوپۆشراو
Essence	کاکل/ لیڤ	ناوجەرگ
The heart, the centre	ناڤەند	ناوجەرگ/ ناوجەرگە
Days of feast	رۆژێن عیدێ	ناوجەژنان
Region	ناوچە/ دەڤەر	ناوچە
Center, centre	ناڤەند	ناوچەق
Forehead	ئەنی	ناوچەوان
Fate, destiny	چارەنڤیس/ بەخت	ناوچەوان
Domestic, local	ناڤخۆ/ هوندر	ناوخۆ
Ministry of the interior	وەزارەتا ناڤخۆ	وەزارەتی ناوخۆ
Famous, well-known	ناڤدار	ناودار
Be famous	ناڤداربوون	ناودەرکردن
Palm	ناڤ دەست/ پانیادەستی / کەفادەستی	ناودەس/ ناودەست/ ناولەپ
Oral cavity, cavity of mouth	ناڤ دەڤ	ناودەم
The upper, inner side of the crotch	ناڤ ڕان/ ناڤ لینگ	ناوڕان/ ناوگەڵ/ ناولینگ
To lose one's reputation	بێ هەتکی	ناوزڕان
Disreputable	شەرمزار/ بێ هەتک	ناوزڕاو
Bowels	عویرووریڤی	ناوزگ/ ناوزك/ ناوسك
Interior of city, downtown	ناڤ شار/ ناڤەند	ناوشار
Waist	ناڤتەنك	ناوقەد
Insole, palm	کەفا دەستی/ ناڤمست/ سولاهوندوری	ناوکەف

English	بادینی	سۆرانی
Joint, common	هەڤپشك	ناوكۆیی
To name, giver choose name for	ناڤكرن	ناولێنان/ ناونان
To abuse	ناڤلێكرن/ ڤكرن بناڤەكی كرێت/ خەبەر	ناولێنان
Furniture, interior of house	ناڤمالی	ناوماڵ
Moderate	نەرم/ ناڤین	ناونجی/ میانرەو
Medium, middle	ناڤنجی	ناونجی
Nice (weather)	هیتكاتی	ناونجی/ فێنك
Address	ناڤ نیشان	ناونیشان
Topic, subject	ناڤ نیشان	ناونیشان
Navel, seed	ناڤك	ناووك
Core	ناڤك	ناووك
Nuclear	ناڤكی/ گەردیلەی	ناووكی
Nuclear bomb, A-bomb	بومبایاگەردیلەیی/ ناڤكی	بۆمبای ناووكی
Not in time, not in asuitable time	نەشوەخت	ناوەخت
Contents	ناڤەرۆك	ناوەرۆك
Centre	ناڤەراست/ ناڤەند/ نیڤ	ناوەڕاست
Local, internal, interior, domestic	ناڤخۆیی	ناوەكیی/ ناوخۆیی
Internal security	ئاسایش/ تەناهیا ناڤخۆی/ تەنایی	ئاسایشی ناوخۆیی
Boarder, boarding students	قوتابیێن پشكێن ناڤخۆی	قوتابی بەشی ناوخۆیی
Civil war	شەری ناڤخۆ	شەڕی ناوخۆیی

English	بادینی	سۆرانی
Ministry of the interior, home office	وەزارەتا ناڤخۆیی	وەزارەتی ناوخۆیی
Minor, medium	ناوەنجی	ناوەنجی
Secondary	دووەمکی	ناوەنجی/ لاوەکی
Medium, means, centre	ناڤەند	ناوەند
Moderation, temperateness	ناڤەندێتی	ناوەندێتی
Centralization, centrality	ناڤەند	ناوەندێتی
Intermediate school	ناڤەندی/ ناڤەنجی	ناوەندی
Secondary school	دوا ناوەندی/ دواناڤەنجی / ئامادەیی	دواناوەندی
Unique, expensive	پڕبها/ هێژا/ بهاگران	ناوێزە
Agent, subject	ناڤی بکەر	ناوی بکەر
Uneven, bumpy, hard	چەپ و چیر	ناهەموار
Rough, coarse, harsh	رەق	ناهەموار
Flute	بلویل	نای
Excellent, rare, valueless	هەرەباش	نایاب
Capsized, turned over	وەرگەراندی/ بەرەڤاژی	نخوون
Upside down, turn about, tip over	بەرەڤاژی بون	نخوون بوونەوە
Price, value, importance	بها	نرخ
Tariff, pricing, quation	بها کرن	نرخ دانان
Moaning, groaning, whimpering	ئاهین/ گری/ نورین	نرکاندن/ نرکەنرك

English	بادینی	سۆرانی
Pray, beseech,implore	لاڤ لاڤ	نزا
Shady side of mountain, cold and shade region	نزار	نزار
To pray, beseech, implore beg	لاڤ لاڤ كرن/ هیڤی ژێ كرن	نزاكردن
Shrine, sanctuary	مەزار	نزرگە/ مەزارچاك
Temple, saint	پەرستگەه	نزرگە
Mean, humble, lowly	لەوچە/ كێم/ بێڕویمەت	نزم
Low, depressed	نزم/ نڤی	نزم
Low	نزم/ سەرنشیڤ	نزم
Depression	كۆرك/ ئەردێ نزم	نزمایی/ نزمیی
To drop, dip, diminish, shrink	حلمسین/ كرژبون	نزم بوونەوە
Descend, glide down, incline	نشیڤ بون (بالافر)	نزم بوونەوە
Near, close	نزیك	نزیك
Kins, relatives	خزم/ مرۆڤ	نزیك
To approach, Approximate, Come near	نزیك بوون	نزیكەوتنەوە
About, around, approximately, Almost	نزیكەی	نزیكەی
Nearness, neighbour, relatives	نزیكی/ هەڤسوی	نزیكیی
Surgeon	نوژدار	نژدار
Surgery, surgical operation	نوژداری	نژداری
moderate region	نزار	نسار

English	بادینی	سۆرانی
Damp and cold, shade and wet place	سار/ نزم	نسرم/ نسیْ
Sobbing	نسک/ هەنسک	نسکە
Depression, sinkage	نشیف	نشێو
To alight, perch lie, crouch	ڤەنشتن/ داهشتن	نشین
To sit, lie heavily on	ڕونیشتن/ کورک بوون	نشین
Ship, kingship, dom=kingdom	جه/ وەلات	نشین
Topronounce, utter, phonate, speak	دەنگ ژیْ هاتن/ بێژەکرن	نقەکردن
To deny, disown, dis claim	نەوەیی کرن	نکوولکردن
Meaning, groaning	ناهین/ ئاهین	نکە
Appetite, appetency, longing, lipido	دلْ چوون	نگە
Moist, wet, sparkle(water)	نە/ خوناڤ	نم
Dew, moist, damp, wetted	ب شە	نماویی/ نمدار
Performance, representation, starring	نیشاندان/ زارڤەکرن	نمایش
Pretense, pretendingg, Make-believe	خۆ دەرئێخستن	نمایش
To preform, play, act, star	زارڤەکرن	نمایشکردن
Fair, show, exhibition	پیشانگەه	نمایشگا
Degree, mark, value	نمرە	نمرە
Number	ژمارە	نمرە
Scale	پیڤان/ پێڤەر	نمرە

English	بادینی	سۆرانی
Example, instance, model, pattern	نمونه	نموونه
Sample	نمونه	نموونه (پزیشکی)
Pacemaker, ideal	نمونه	نموونه
Salt	نان و خویٚ/ خویٚ	نمەك/ خویٚ
Meal, food	نان و خویٚ/ قەنجی	نمەك/ خواردن
Ungrateful, unthankful,ingratitude	بیٚ نان و خویٚ	نمەككویٚر
Grateful, thankful, gratitude	ب نان و خویٚ	نمەكگیر/ نمەكناس
Nine	نەھ	نۆ
Newly-married, recently- married, new-bride	نوی بیك	نۆبووك
Guard, patrol(man), sentry, escort	نوبەدار/ ژیٚرەڤان	نۆبەچی
Look out, sentinel	پاسڤان/ نیٚرەڤان	نۆبەچی
First born, eldest	نۆبەر/ نەخری	نۆبەرە
Turn, shift, tour, rotation	نۆبەت	نۆرە
Alternately, in rotation, by turn	ب نۆبەت	بەنۆرە
	نوبەدار	نۆرەگر
Nineteen	نۆزدەھ	نۆزدە
To drink (wine)	ڤەخارن/ ڤەخوارن	نۆشین
Chick-pea, garbanzo	نۆك	نۆك
Servant, maid	خولام/ خزمەتكار	نۆكەر
Fellow, mercenary, hired	كریٚگرتی	نۆكەر

English	بادینی	سۆرانی
Canal, water way, water course	کەنال	نۆکەند
Recently converted to islam	قەرببولعەهد/ نوبوسلمان	نۆ مسلمان
Ninth	نەهێ/ یا/ یێ نەهێ	نۆهەم/ نۆیەم
Performance	زارڤەکرن	نواندن
Pretense	دوز/ خونیشاندان/ گوتن	نواندن
Earnest, handsel, to give a handsel	پێشەکی	نواندن/ پارەداتان
Period, full stop	نوقتە	نوختە/ نوقتە
Surgeon, doctor, physician	نوژدار	نوژدار
Surgery, surgical operation	نوژداری	نوژداری
Caesarian, section, operation	کریارا زگێ ڤەکرنێ	نوژداری قەیسەری
To sleep	نوستن	نوستن
Asleep, sleeping	نڤستی	نوستوو
Amulet, charm, incantation, talisman, exorcism, hex	نڤشتی	نوشتە
To make incantation	نڤشتی چێکرن	نوشتەکردن
Setback, relapse, degeneration	شکست	نوشوستی/ نوشستی
Extinction, cessation	نەمان	نوغرۆبوون
Deluge, drown, engulf	خەندقی	نوغروبوون
Pinch, nip, tweak	قورینجک	نوقورچ
To nip, tweak	قورینجک لێدان	نوقورچە لێدان
Drown, sunk	خەندقی	نوقوم

English	بادینی	سۆرانی
Gloomy dark, dismally dark	زولمات	نووتەك
To kneel, bend, crook	چەماندن	نووچانەوە
To howl, yelp, yowl	لورین	نووراندن
Sobbing, whimpering	نویز	نووزە
To stick	پێڤەنان	نووساندن
Writer, editor	نڤیسەر	نووسەر
Writing	نڤیسین	نووسین
To re-write	نوسینەڤە	نووسینەوە
Written	نڤسیکی/ نڤیسی	نووسراو
Blockage, obstruction, Make abstruse	گرتن	نووقان
To close, shut one's eyes	نقین/ گرتن	نورقاندن (چاو)
Point, nib, tip	سەرك	نووك
Beak, bill, nib	دم	نووك
To pering (to apoint)	سەرك	نووكدار
Pointed, peaked	دمدار	نووكدار
New, modern	نوی	نوێ
Modernism, innovation	نویخازی	نوێخوازی
To innovate, modernize	نوژەنکرن/ نویکرن	نوێکردنەوە
Prayer	نڤیژ	نوێژ
To commence a prayer	دەست ب نڤیژ کرن	نوێژ دابەستن
To pray, to perform aprayer	نڤێژکرن	نوێژکردن

English	بادینی	سۆرانی
Dawn, daybreak, aurora prayer	نڤێژا سپێدێ	نوێژی بەیانی
Noon prayer	نڤێژا نیڤرۆ	نوێژی نیوەڕانێ/ نیوەڕۆ
Afternoon prayer	نڤێژا ئێڤاری	نوێژی ئێوارێ/ عەسرێ
Sunset prayer	نڤێژا مەغرەب	نوێژی ڕۆژئاوابوون- مەغرەب
Evening prayer	نڤێژا عیشا	نوێژی شێوان/ خەوتنان
Friday prayer	نڤێژا ئەینی	نوێژی هەینی
Bed, mattress	نڤین	نوێن
Calf (one year), yearling heifer	نوگن/ چێلا بچوک	نوینگین/ مێنگوین
Representative, deputy	نوینەر	نوێنەر
Butter, cream	نڤیشک	نوێشك
Essence, core	نڤیشک	نوێشك
Storey, floor	تابق	نهۆم
Secret	نەپەنی	نهێنی
Betrayer, faithless, traitor	بێ سوز	نهێنی بڕ
Secretary, one who keeps asecret	سکرتێر	نهێنی گیر
Secretary general	ئەمینداری گشتی	نهێنی پارێزی گشتی
No, not	نە	نە
Lest		نەبا
Not congenial, cordial	نەبان	نەبان
Non-existence	نەبوو	نەبوو
Poverty, destitution, penury	نەبوونی	نەبوونی

English	بادینی	سۆرانی
brave and adventurous	زیرەک	نەبەرد
Indomitable, unconquerable	نەشکێنبار	نەبەز
Nationalism	نەتەوەیی/ نەتەوی	نەتەوایەتی
Nation, people	نەتەوە	نەتەوە
Nationalist	نەتەوەپەرێس	نەتەوەپەرست
United nations	نەتەوێن ئێکگرتی	نەتەوە یەکگرتوەکان
Nationalistic	نەتەوی	نەتەوەیی
Dowery - bride's price	نەخت	نەخت
Alittle, amount, asmall quantity	پیچەک	نەختێ
Design, pattern	نەخش	نەخش
Decorate, ornament	نەخشاندن	نەخشاندن
Map	نەخشە	نەخشە
Colourful	رەنگین	نەخشین
Patient, sick	نەخوش/ نەساخ	نەخۆش
Hospital	خەستە	نەخۆشخانە
Nurse	سیستەر	نەخۆشەوان
Ailment, disease	نەخوشی/ نەساخی	نەخۆشی
Especially, particulary	نەمازە/ نەخاسمە	نەخوازەلا
Illiterate, uneducated	نەخوێندەوار	نەخوێندەوار
Illiteracy	نەخوێندەواری	نەخوێندەواری
No	نەء	نەخێر
Dice	زار	نەرد/ زار
Backgammon, trictrac, dice-gawe	تاولە	نەردێن/ تاولە

English	بادينى	سۆرانی
Feeble, flexible	نەرم	نەرم
Soft, smooth, gentle	نەرم	نەرم
Persuade	رازی کرن	نەرمکردن
Soften, smoothe	نەرمکرن	نەرمکردن
Escalope, veal	نەرمە/ نەرمك	نەرمە
Softness, tenderness, flexibility	نەرمی	نەرمی
Negative	نەرێ	نەرێ
Custom, habit, wont, convention	تیتال	نەریت
Customary, conventional, Traditional	عەدەتی/ نەریتی	نەریتی
To cry, yell, shriek, scream	قیژ/ هاوارکرن	نەڕاندن
Potent, virile	زیرەك	نەڕە
Male, bull	نێر	نەڕە
Male demon, male afreet	دێو	نەڕە دێو
(male) lion	شێر	نەڕە شێر
Wild boar	یەکانە	نەڕە بەراز
Uneducated, nqive, innocent	نەزان	نەزان
Ignorant	نەزان	نەزان
Ignorance, naivety, gullibility	نەزانی	نەزانی
Fruitless	بێ بەر/ خرش	نەزۆك
Sterile, nulliparous	ستەور	نەزۆك

English	بادینی	سۆرانی
Nullipara, sterilizer, sterile	بێومر/ بێ دوندمه/ بێوەچ	نەزۆك
To sterilize	بێ وەچ کرن/ نەزۆك کرن	نەزۆك کردن
Sterility, barrenness	شورەکی/ بێومری/ بێبەری / ستەوری	نەزۆکی
Origin, source	نژاد/ نزاد/ ژێدەر	نەژاد
Etymology	نزاد/ پەیڤزانی	نەژادی وشە
Genesis	نژاد	نەژاد (رەگەز/ جۆر)
Descent, lineage, ancestry	پشت/ بنەماله	نەژاد (پشت)
(dissecting)knife, scalpel, lancet	گویزان	نەشتەر
Surgeon	نوژدار/ نەشتەرگەر	نەشتەرگەر
Surgery, operation	نەشتەگەری	نەشتەرگەری
Scream, shout, loud and shrill cry	هاوار	نەعرەتە
Ignorant, stupid, unlearned	بێفام	نەفام
Pre-Islamic, pagan	جاحیل	نەفام
Ignorance, state of ignorance	بێفامی	نەفامیی
Pre-Islamic times, pre-Islamic paganism	جاهیلی	نەفامی
Abhorence, loathing, curse	لەعنەت	نەفرین
Prod, goad, spur	زەختە/ زەخت	نەقیرە
Stonemason	نەقار	نەقار
Engraver, drillex	نەقاری	نەقار

English	بادینی	سۆرانی
Stone masonry	نەقاری/ تکلاندن	نەقاڕی
Miserable, illfated, unlucky	بەخت رەش	نەگبەت
Unluckiness, misery, wretchedness	بەخت رەشی	نەگبەتی
Vile, despicable, quarrellsome	پیسۆک/ سەرپێل	نەگریس
Unripe	نەگەهشتی	نەگەیو
Sapling, seedling, shrub	شتل/ نەمام/ نیهال	نەمام
Plantation, nursery	نەمامگەه/ مشتەل	نەمامگە
Death, extinction, finishing	نەمان	نەمان
Immortal, eternal	نەمر	نەمر
Immortality, perpetuity, eternity	نەمری	نەمری
Unknown	نەناس	نەناس
Grandmother	پیر	نەنك/ نەنە
Shame, infamy, degration	شەرم/ ڤهێت	نەنگ
Tune, melody	ئاواز	نەوا
Comfort, easy circumstance	ڤەسهین/ بەهی	نەوا
Petroleum, mineral oil	گاز/ گازا سپی	نەوت
Oil station /Petrol	پانزین خانە	نەوتخانە
Adolescent, pubescent, juvenile	گەنج/ خورت	نەوجەوان
New day	نەڤروز	نەورۆز
Greed, inclination, cupidity	نەڤس	نەوس

English	بادينى	سۆرانى
Greedy, covetous, avid	بێ نەڤس	نەوسن
Grandson, daughter	نەڤى	نەوە
Generation	بابك/ پشت	نەوە
Ninety	نۆد	نەوەد/ نۆهەد
Low	نزم/ كند	نەويى
Calamity, disaster, plague	بوبەلات/ كارەسات	نەهات
Unluckiness, ill-fated ness	بێ بەختى/ بەخت رەشى	نەهاتى
Whale	حويت/ حيت	نەهەنگ
Reed pipe, flute	دودك	نەى
Reed piper	دودك ڤان	نەيژەن
Mirror	ڤۆديك	نەينۆك/ ئاوێنە
Victim, prey	نێچير	نێچير
Hunter, huntsman	نێچيرڤان	نێچيروان
Male	نێر	نێر
Sodomy, pederasty, buggery, Homosexuality	نێربازى	نێربازى
Narcissus, daffodil	نێرگز	نێرگز/ نێرگس
Narghile, hubble-bubble	نارگيلە	نێرگەلە
Male, masculine	نێر	نێرە
Bisexual, androgyne, inter sex, epicene	نێرەموك/ نێرەمێ	نێرەمووك
Male	نێر	نێرينە
Ram, male of ewe	نێرى	نێرى
Lance, spear, javeling	رم	نێزە

English	بادینی	سۆرانی
Inside, inner, within	ناڤ	نێو/ ناو
Noun	ناڤ	نێو/ ناو/ رِێزمان
Between, among	نێڤ	نێوان
Mediatress, nurse, gobetween	ناڤبێژ (مێ)	نێوان
Forehead, brow	ئەنی/ هەنی/ تەڤیل	نێوچەوان
Intention, goal, aim, purpose	نیەت/ مەبەست	نیاز
To desire, want, intend	نیەتکردن	نیازکردن
Lentle	نیسک	نیسك
Starch, amylum	نشا	نیشاستە
Country, homeland	نیشتمان	نیشتمان
Patriotic	نیشتمان پەرێس	نیشتمانپەروەر
Patriotism	نیشتمان پەریسی/ ولات پارێزی	نیشتمانپەروەری
National, nationalistic	نیشتمانی/ نەتەوی	نیشتمانیی
To land, alight	هاتنە خار	نیشتن
Settlings, sediment	تەبتین/ قەر	نیشتوو
Resident, domiciled	ئاکنجی	نیشتەجێ/ نیشتەنی
Scene	دیمەن	نیگا
Look, glance	رِوی	نیگا
Revelation	وەحی	نیگا/ سروش
Picture, drawings	وێنە	نیگار
Artist drawer, to painter	وێنەکێش	نیگارکێش
To draw, to paint	وێنەکێشان	نیگارکێشان
Semi, quasi	نیڤ	نیمچە

English	بادینی	سۆرانی
Semi vowel, quasivowel	نیڤ تیپه بزوێن	نیمچه بزۆێن
Peninsula	نیڤ گراڤ/ نیڤ دورگه	نیمچه دورگه
Semi official, semi formal	نیڤ میری	نیمچه فەرمی
Secondhand	نیڤ و نیڤ	نیوداشت/ نیوداش
Target	نیشان/ ئارمانج	نیشان
Sign	نیشان	نیشان
Engagement gift, party	نیشان	نیشان
Guide, adviser, counselor	رێبەر/ شیرەتکار	نیشاندەر
To hit a target	ئارمانج شکاندن	نیشانشکاندن
Target	نیشانه/ ئارمانج	نیشانه
Birth mark	خال	نیشان
Sign	نیشان	نیشانه
Sniper, shooter	نیشان هەڵگر	نیشانه شکێن/ هەڵگر
Engaged (of agir)	نیشانکری	نیشانەکراو
Indicated	نیشانکری	نیشانەکراو/ دیارکراو
Nail	نەینۆک/ نینۆک	نینۆك
Half, mid	نیڤ	نیو
Noon	نیڤرۆ/ نیڤ رۆژ	نیوەڕۆ
midnight	نیڤە شەڤ	نیوەشەو
Half-boiled	تێن شیر	نیوەکوڵ

English	بادینی	سۆرانی
w the 25th le:ter of the kurdish alph.bet	و	و
Such, so	وەسا، هۆسا، وا	وا
Such and such	وەسا، هۆسا	وا
Ship, stean .ship	کەشتی	واپۆڕ/ پاپۆڕ
Meaning, sense	ڕامان	واتا
Meaningful	واتەدار	واتادار
Semantics	واتاسازی	واتاسازی
Comparative semantics, contrastive semantics	واتاسازی هەڤبرکری	واتاسازی بەراورد
Means, i.e. that is to say	ئانکو	واتە
Rumour, hearsay	وات	واتە
Time, season	دەم/ وادە	وادە
Promise	سۆز/ واد	وادە
Camp, encampment	هەوارگەه/ وارگەه	وارگە
To give up, avoid	دەست ژێ بەردان	وازلێهێنان
Play, game	وازی	وازی
To play	وازی کرن	وازی کردن
Word, item	پەیڤ/ بێژە	واژە
Noise	دەنگە دەنگ/ خەبسە	واژەواژ
Signature	ئیمزا	واژۆ/ واژوو
Sparrow-hank	چڤیک/ دوبراکی چوچکا	واشە
Feeling, sense, mind	هزر/ هەست	واق
Be puzzled, astonished, amazed, absent minded	مەندە مۆش	واقوڕ

English	بادينى	سۆرانى
Wailing	زارین/ وسویسك	واقه واق
Croaking	قارەقار	واقه واق
Barking	وەرین	واقه واق
Explanation, exposition	شلوڤەکرن	والأكردن
Opening-to open	ڤەکرن	والأكردن
Lesson, lecture	دەرس/ وانه	وانه
Example	نمونه/ وەکوکث	وانه
Article, essay	گوتار	وتار
Discourse	گوتار	وتار/ گوتار
Preacher, orator	گوتاربێژ	وتاربێژ
To give alecture, p ach, to address peech	گوتاردان	وتاردان
speak, talk, onverse, speech, Discourse, conversation	گوتن	وتن
To repeat again encore	دوبارەکرن	وتنەوه
To teach	ماموستاتی/ هیندایی	وتنەوه
Laundry, iron, flatiron	بالاڤخانه/ ئوتی	وتوو/ ئوتو
Steam iron	ئوتی‌یا هلمی	ئوتوی هەڵمی
Laundered, ironed, pressed	ئوتی کری	وتوکراو
To iron, press	ئوتی دکەت	وتوکردن
Speech, talk	بێژه/ پەیڤ	وته
Promise	بەلێن/ سۆز	وته/ بەڵێن
That is to say	ئانکو	وتەنی

English	بادینی	سۆرانی
Dialogue, conversation	هەڤ پەیڤین	وتوێژ
Break, rest, period	بێهن ڤەدان	وچان
To break rest, to stop	بێهن ڤەدان	وچاندن
Murmur, snarl, mutter, grumble	بولاندن/ مرمرین	ورتە
Murmer, mumble, grumble	بولاندن	ورتە ورت
Bear	هرچ	ورچ
Small, tiny	هویر، بچیک	ورد
Exact, sharp	هویر	ورد
Be broken	شکەستن	وردبوون/ شکان
To be cautious, careful, to be exact	هویربوون	وردبوون
To imagine, think	خەیال کرن، بەرانین	وردبوونەوە
To stare, gaze	سەحرکن	وردبونەوە
To note, notice carefully	سەرنج	وردبونەوە
Microscope	هویربین	وردبین
Be exact	هویر/ هور	وردبین
To breake	دشکینی	وردکردن
To exchange, change	گوهرین/ ڤەدگوهرین	وردکردنەوە
Small kids	بچویک/ ژارو	وردکە
Pieces, scattered	زیڤار/ پرتک	وردوخاش
Gradually, step by steb	پیچ پیچە	ورد ورد
Coins	ویردە/ هیردە	وردە
Hawker, peddier, travelling salesman	فرۆشیاری گەرۆک	وردە فرۆش

English	بادینی	سۆرانی
Strict, exact	هویر	وردەکار
Exactness, preciseness	هویرکاری/ کاریٚ هویر	وردەکاری
Leftover, remainder, remnant	هویر و مویر	وردەواڵە
Exactness, preciseness	هویری	وردی
Youngster, small children	هویرکوک	وردیلە
Radiance, brightness, brilliance	تەیساندن	ورشانەوە
To glitter, shine, radiate	تیٚریٚژی/ گەش	ورشە
To shimmer	چرسین/ تەیسین	ورشە
Belly, abdomen, venter	ورگ/ زگ	ورك
Corpulent, stoat, fleshy, potbellied, Paunchy	قەلەو/ ب گوشت	ورگن
Attack, assault, raid, sorty	هیٚرش	ورووژم
To attack, raid	هیٚرش برن	ورووژمبردن
Rouse, excite, urge, incite, swarm	هاروهیٚج	ورووژان
To rouse, excite, agitate	ئازراندن/ ئاراندن	ورووژاندن
Resolution, determination, spiritual strength	ورە	ورە
To despair, to lose resolution, to demoralize	ورەدان	ورە بەردان

English	بادینی	سۆرانی
Discussion, wrangle, hassle, Squabble	جر/ لێکەتن	وره ور
Active, awake	هشیار	وریا
To wake up, to be careful	هشیارڤەبون/ رابون	وریابوونەوە
To warn, to inform	هشیارکەر	وریاکردنەوە
Dizzy, giddy	گێژ	وڕ
Dizziness, giddiness	گێژبون	وڕبوون
Importunity, insistence, obdurancy	حەتك/ رکداری	وڕك/ جەنەگە
Belly	زك	ورگ
Sound, boom, peal	گورژی/ زرەزر	وڕە
Delirium, raving, irrational, talk	فشار/ ڤراڤە	وڕێنە
To rave, talk irrationally	ژبەر ئاخفتن	وڕێنەکردن
Startle, shock	گێژی	وڕی
Mazement, astonishing	حەیبەتی	وڕی
Energy	وزە/ تێن	وزە
Strength	تێن	وزە
Power	دەسهەلات	وزە
To digest	دگڤێرت	وزە وت
Hush	وز	وژە
Silent	هش/ هش بە	وس
Soundless	بێ دەنگ	وس
Silence, calmness, still	هش بون	وسبوون
Without atitude	بێ دەنگ بوون	وسبوون

English	بادینی	سۆرانی
To respond, react, answer	بەرسڤ دان	وەرام دانەوە
Fall, autorun, collapse	وەریان	وەران
Loss of hair, alopecia	وەریان	وەران/ پرچ
Change, transformation	وەرچەرخان	وەرچەرخان
Turn round, turn back	زڤرین	وەرچەرخان
Cultivated land, ploughed land, land after second ploughing	زەڤیا کێلای	وەرد
Plowing, tilling again	جوتکرنەڤە	وەرد دانەوە
Axis, pivot	تەوەرە اناوچەڤا	وەردێنە
Trachoma	تەراخوما/ بیروڤا چاڤان	وەردێنە
Season	وەرز	وەرز
Sports, athletics	وەرزش	وەرزش
Athlete	وەرزشڤان	وەرزشوان
Agricultural labourer, wage earner	سەپان	وەرزێر
Agricultural labour	سەپانی	وەرزێری
North-east wind	وەرزبی	وەرزەبا
Seasonal, periodical	وەرزبی	وەرزیی
To receive, take	وەرگرتن	وەرگرتن
Comprehension, to comprehend	تێگەهشتن	وەرگرتن
Recovery, getting back, retake	وەرگرتنڤە	وەرگرتنەوە
Twist, torsion	پشتەرێ بون	وەرگەڕان
Turn round, turn over	قولب بون/ وەرگەڕین	وەرگەڕان/ ئۆتۆمبیل

English	بادینی	سۆرانی
Translator, intepreter	وەرگێر/ وەرگێرڤان	وەرگێڕ
Translation	وەرگێران	وەرگێڕان
Written translation	وەرگێرانا نڤیسین	وەرگێڕانی نووسین
Oral translation, intepretation	وەرگێرانا زارەکی	وەرگێڕانی زارەکی
Come	وەرە	وەرە
Fall, automu	وەرهان/ پایز	وەرین/ وەرز
Fall	کەتن/ بەلك	وەرین/ دار
Loss of hair	مو وەرین	وەرین/ پرچ
Drop (tears)	روندك بارین	وەرین/ فرمێسك
Bored, vexed	جارسکری	وەڕز—وەڕس
To vex, disturb	د ئەنرێت/ بێزاردکەت	وەڕزکردن/ وەڕسکردن
Barking	رەوین/ گەڤین	وەڕین
To talk annoyingly	سل کرن/ بێزارکرن	وەڕین
Ministry, department (u.s)	وەزارەت	وەزارەت
Ministry of housing	وەزارەتا ئاکنجی کرنێ	وەزراەتی نیشتەجێ
Ministry of information	وەزارەتا راگەهاندن	وەزارەتی راگەیاندن
Ministry of religious endowments	وەزارەتا ئەوقاف	وەزارەتی ئەوقاف
Ministry of commerce	وەزارەتا بازرگانیێ	وەزارەتی بازرگانی
Ministry of education	وەزارەتا پەروەردەرێ	وەزارەتی پەروەردە
Ministry of planning	وەزارەتا پلانێ	وەزارەتی پلان
Ministry of culture	وەزارەتا رۆشنبیری	وەزارەتی رۆشنبیری
Ministry of war	وەزارەتا شەڕ	وەزارەتی جەنگ
Ministry of foreign affairs	وەزارەتا دەرڤە	وەزارەتی دەرەوە

English	بادینی	سۆرانی
ministry of the interior	وەزارەتا ناڤخۆ/ هندور	وەزارەتی ناوخۆ
Ministry of defense	وەزارەتا بەرەڤانیێ	وەزارەتی بەرگریی
Ministry of agriculture	وەزاەرتا چاندن/ نیێ	وەزارەتی کشت و کالْ
Ministry of health	وەزارەتا ساخلەمیێ	وەزارەتی تەندروستی
Ministry of social affairs	وەزارەتا کاروبارێت جڤاکی	وەزارەتی کاروباری کۆمەلآیەتی
Ministry of municipality	وەزارەتا باژێرڤانی	وەزارەتی شارەوانی
Ministry of justice	وەزارەتا داد	وەزارەتی داد
Ministry of tourism	وەزارەتا گەشت و گوزار	وەزارەتی گەشت و گوزاری
Ministry of industry	وەزارەتا پیشەسازی	وەزارەتی پیشەسازی
Ministry of finance and economy	وەزارەتا دارایی و ئابوری	وەزارەتی دارایی و ئابووری
Ministry of labour	وەزارەتا کار/ شۆل	وەزارەتی کار
Ministry of works	وەزارەتا ئەشغال	وەزارەتی ئەشغال
Ministry of transportation	وەزارەتا ڤەگواستنێ	وەزارەتی گواستنەوە
Ministry of communications	وەزارەتا گەهاندن	وەزارەتی گەیاندن
Minister, vizier, secretary (u.s.a)	وەزیر	وەزیر
Deputy of minister, under secretary (u.s.a)	بریکارێ وەزیری	بریکاری وەزیر
Master, builder	هوستا	وەستا
Craftsman, expert	شەرەزا/ شەهرەزا	وەستا
Standing	راوەستان	وەستان

English	بادینی	سۆرانی
Opposition	بەرهەلستکاری/ رکەبەری	وەستان
Stagnancy	بیٚ بازاری/ مەندی	وەستان
Stagnant	راوەستایی	وەستاو
Upright, atanding up	راوەستایی/ رەپ	وەستاو
Warm rain, south-east breeze bringing soft	دەشت	وەشت
Sit stand still	بیٚ دەنگ	وەقرە/ ئۆقرە
As, like	وەک/ وەکی	وەك
For instance, for example	بونمونە/ وەک	وەك
As follows, as in	وەک ل	وەك
Identical, similar, alike, analogous	وەک هەڤ/ وەکو ئیکث/ ئەینی	وەکویەك
Equal	وەک ئیٚک	وەکویەك ئیکسان/ یەکسان
Answer, reply, response	بەرسڤ	وەلام
To answer, reply, respond	بەرسڤ دان	وەلامدانەوە
Yàwn, nod	باویشک ئانین	وەنەوزە
Violet	بنەفش	وەنەوشە
Violet, pansy	بنەفشی	وەنەوشەیی
Thus, like this	وەسا	وەها
Harm, misfortune	خسار، ئیٚش	وەی
Calamity, catasrophy	کارەسات/ بەلا	وەیشومە
Very severe winter weather	زورسار	وەیشومە

English	بادینی	سۆرانی
Dare, daresay	وێرین/ نەترسیان/ وێریان	وێران
Ruin, destroy	کاڤل/ خاپور	وێران
To ruin, destroy	کاڤلکرن/ خاپورکرن/ هەرماندن	وێرانکردن
Ruined, deserted, ruins	کاڤل/ خاپور	وێرانە
Comma	بیهنۆک/ فاریزە	وێرگول
Tiger	پلنگ	وێز
Literature	تورە/ ئەدەب	وێژە
Upright, standing up	راکری/ راوەستایی	وێستان
Stagnancy, stagnation	بێ بازاری/ مەندی	وێستان
Homeless, shelterless	دەربدەر	وێڵ
Stray bullet	بەرزە/ نەدیار	وێڵ (گوللە)
Friend, comrade	هەڤال	وێڵاش
husband	هەڤلینک	وێڵاش (زاوا)
Lucerne	ئینجە، سێبەلک، نەفەل	وێنجە
Example, sample	نمونە	وێنە
Picture	وێنە	وێنە
Poetic image	وێنە/ شیعری	وێنەی شیعری
Photo	ڕەسم/ وێنە	وێنە
Painter, artist, drawer	وێنەکێش	وێنەکێش
Photo	وێنەگرتی	وێنەگا
Photographer	وێنەگر	وێنەگر
Camera man	وێنەگریا تەلەفزیونی	وێنەگری تەلەفزیۆنی
Press photographer	وێنەگری رۆژنامەڤانی	وێنەگری رۆژنامەوانی

English	بادینی	سۆرانی
Motion-picture camera man	سینەمایی	وێنەگری سینەمایی
Conscience	ویژدان	ویژدان
Wanted, required	ڤیای	ویست
To like, to be fond of	ڤیان	ویستن
To want	دڤێت	ویستن

English	بادینی	سۆرانی
H The 26th letter of the kurdish alphabet	ه	ه
Yes	ها	ها
Came	هات	هات
Luck, fortune	بەخت/ شەنس	هات
To come	هاتن	هاتن
Be produced, out come	بەرهەم ددەت/ بەرهەم	هاتنە بەرهەم
fulfil /To come true	بەریەکرن	هاتنە دی
givein, /To surrender	ملدان/ ددتە بەر	هاتنە ژێربار
To begin to speak, commence	دێ ئاخڤی	هاتنە قسە
respond /To reply	بەرسڤ ددەت	هاتنە قسە
To boil	دێ کەلی/ کەلاندن	هاتنە کوڵ
To enter	هاتنە ناڤ/ دئێتە ژورڤە	هاتنە ناو
To join, to become a member of	دبیتە ئەندام	هاتنە ناو
come back, To return again	زڤڕین	هاتنەوە
To come round from faint	سەرخوۆڤە دئێت	هاتنەوە سەرخۆ
Recover consciousness	دئێت سەر هوشاخو	هاتنەوە هۆش
Retraction, shrinking, shrinkage, contraction	قورمساندن/ قورمسی	هاتنەوە یەك
Deflation, downswing	کێم بازاری	هاتنەوە یەك (دراوی ئابوری)
Introversion, with drawl	گۆشەگیری/ کشین	هاتنەوە یەك (زات)

English	بادینی	سۆرانی
To meet (twoends), contraction	پێکگەهشتن	هاتنەوە یەك
Traffic	هاتن و چون	هات و چۆ
Coming and going	هاتن و چون	هات و چۆ
Traffic office	هاتن و چون	هات و چۆ
to come and, To visit go	سەردانی کرن	هات و چۆکردن
Uncertain	هات و نەهات/ نەجهێ باوەرێ	هات و نەهات
Gambling	قومار کرن	هات و نەهات
in /Coming, arriving	هاتی	هاتوو
Incomings, earnings, revenues	بەرهەم	هاتوو
Mentioned, stated	ناڤبری	هاتوو
Rabid	هار	هار
Mad, quarrelsome	هار/ دین	هار
Ruffian, rough, tough	هوف درە مرۆڤ	هار و هاج
Quarrelsome	شەرۆکە	هار و هاج
Madness, rabidness	هاری/ دینی	هاریی
Grinded, thrushed, powder	هویرك	هاڕاو
Roar, clank, clink	نرێن	هاڕە
noise, Moan, groan,	ئاخین/ نالین	هاڕەهاڕ
thrush, To grind	هێران	هاڕین
Ground, milled	هێرایی	هاڕین
Swoothing, rustling sound	شنگین	هاژە
Sound of wind	دەنگ	هاژە/ با

English	بادینی	سۆرانی
Murmur, sound of gushing water	پێلا دەنگی/ شرپ شرپ	هاژە هاژ/ ئاو
Sound of raining	رەپ رەپ	هاژە/ باران
Nearly, shortly	هەما	هاکا
hot air /Steam	گەرم/ تێن	هاڵاو
To visit	سەرەدان	هاموشۆ
Flat, simple, straight for ward	پەحن/ تات	هاموار
To mend, repair	چاک کرن/ راست کرن	هاموار کردن
Encouragement, appeal for help	هالان/ ئاڤراختن/ ستارکرن	هانا
To seek for refugee, to implore	پەنابردن	هانابردن
To urge,To encourage	هاندان	هاندان
Persistent, incitement	هان/ ئاراندن	هانە هان
Motive, incentive	پالدەر	هاندەر
To bring, import	ئانین	هانین
Cry, scream, shout	گازی	هاوار
Camping, Relief ground	هاوارهاتن	هاوار
To cry, shout	گازیکردن	هاوارکردن
Call for help, appeal for aid	فەریاد/ پێسیرگرتن	هاوارلێهەڵسان
Companion, fellow, mate	هەڤال	هاواڵ/ هاوەڵ
Share, Common	هەڤپشک	هاوبەش
Partner	هەڤپشکی/ شەرکاتی	هاوبەش
Partnership, socialism	هەڤپشکی/ شەرکاتی	هاوبەشایەتی
To share	پشکداریکرن	هاوبەشی کردن

English	بادینی	سۆرانی
To participate, associate	پشکداریکرن	هاوبەشی کردن
Sharing, association	پشکداری/ هەڤبەشی	هاوبەشی
Contemporary	هەڤ چەرخە	هاوچەرخ
Comrade in arme	هەڤ چەك	هاوچەك
Brother by same father	هەڤ پشت	هاوپشت
Allied, confederated, coalition	هەڤ پەیمان	هاوپەیمان
Coalition, ally	هەڤ پەیمانی	هاوپەیمانێتی
Supplement, addendum	هەڤپێچ	هاوپێچ
Professional colleague	هەڤ پیشە	هاوپیشە
Equal of rank, counterpart	هەڤ کویڤ	هاوتا
Of same age	هەڤ تەمەن/ هەڤ عومر	هاوتەمەن
Sort, Of the same kind	هەڤ جۆر	هاوجۆر
Intimate Affable friend	هوکر/ هەڤدەڤ/ هەڤالی نزیك	هاودەم
Ready helper	هەڤدەنگ/ بەرهەڤ/ ئامادە	هاودەنگ
Homophone	هەڤدەنگ/ هۆمۆفۆن	هاودەنگ
To bring	ئانین	هاوردن
Sharer of secret, intimate	بێ باوەڕی/ هەڤ سر	هاوڕاز
Comrade	هەڤال	هاوڕێ
Companion, colleague, friend	ڕێهەڤ/ هەڤال	هاوڕێ

English	بادینی	سۆرانی
Friendship, companionship	هەڤالێتی/ هەڤالی	هاورێیەتی
Twins	هەڤالزا/ جێمک	هاوزا/ هاوزگ/ هاوسك
The husband of one's wife's sister	هەڤلینگ	هاو زاوا
Limitrophe	دەڤەرا سنوری/ سەر حەدی	هاوسنوور
Neighbor, of the same border, Frontier	هەڤ توخیب	هاوسنوور
husband, /Wife spouse	هەڤژین	هاوسەر
Marriage, wedding	هەڤژینی	هاوسەرێتی
C՝ equal weight and i, ortance	هەڤ کێش	هاوسەنگ
'anced	هەڤ سەنگ	هاوسەنگ
eighbor	هەڤسوی	هاوسێ
Fellow citizen	هەڤشار	هاوشار
Equal in rank	هەڤ کویڤ	هاوشان
Analogue, Counterpart	هەڤبەر	هاوشان
Foster brother or sister	براماک	هاوشیر
Cooperator	هاریکار	هاوکار
Cooperation	هاریکاری	هاوکاری
Formula	هەڤکێش	هاوکێشە
Synonymous	هەڤ واتا	هاو واتا
Synonymy	هەڤ واتای	هاو واتایی
Citizen	هەڤولاتی	هاوولاتی

English	بادینی	سۆرانی
Of equal power, strength	هەڤرک/ هەڤ هێز/ بەرامبەر	هاوهێز
Companion, colleague	هەڤال/ هوگر/ دۆست	هاوەڵ
Fellow, friend	هەڤال	هاوەڵ
To throw, to toss	هاڤیشتن	هاویشتن
To blow	هاڤیشتن	هاویشتن
Summer	هاڤین	هاوین
Summer resort	هاڤینگەه، زۆزان	هاوینەهەوار
Of summer resort	هاڤینی	هاوینی
Summer fruit	فیقیا هاڤینی	مێوەی هاوینی
Summer garment cloth	جلکێت هاڤینی	جلی هاوینی
Summer time	دەمێت هاڤینی	کاتی هاوین
Etc, etcetera	هتد	هتد
Reason, cause, pretext	ئەگەر	هۆ
Political reason	ئەگەرا سیاسی	هۆی سیاسی
Economic reason	ئەگەرا ئابوری	هۆی ئابوری
Social reason	ئەگەرا جڤاکی	هۆی کۆمەڵایەتی
Section, division	پشکش/ لق	هۆبە
Sheep-fold, sheeppen, stockade	کوز/ پاوان	هۆبە
Chamber, room	ژوور	هۆدە
Mam, mother	دایک	هۆدە/ ئۆدە
Kind of traditional kurdish song	هوره	هۆرە
Sheep-fold	کوڤ/ گوم/ کوز	هۆر/ هۆل
Boo, hoot	قیژە	هۆڕە

English	بادینی	سۆرانی
Tribe	هوز	هۆز
Yard, corral, sheep-pen	هوز	هۆز
Wise, witty	ئاقلمەند، بیش، زانا	هۆزاك
Poetry	هۆزان	هۆزان
Whoa, wo	هۆش	هۆش
Sense, feeling, consciousness	هۆش	هۆش
Wise, witty	هۆشیار	هۆشمەند
Conscious, aware	هوشیار	هۆشیار
To pay, attention	هشیابون	هۆشیاربوونەوە
To recover consciousness	رابون	هۆشیاربوونەوە
To wake up		
To make aware	هشیارکردن	هۆشیارکردنەوە
Consciousness, awareness	هشیاری	هۆشیاری
Friendly, amicade, amiable, affable	هوگر	هۆگر
Familarity, intimacy, affinity	هوگری	هۆگری
Hall, room	زور، هول	هۆڵ
Ballroom	هولاشەهیانێ/ گۆڤەندێ / دیلانێ	هۆڵی سەما
Courtroom	هولا دادگا	هۆڵی دادگا
Verse, poetry	هوزان	هۆنراوە
Poet	هوزانڤان	هۆنیار
Poet laureate	هوزانڤانێ میری	هۆنیاری دەربارە
To poetize	دڤەهینیت	هۆنینەوە

English	بادینی	سۆرانی
Attack, assault, campaign	هێرش	هورووژم
To attack	هێرش برن	هورووژم بردن
Unaware, unconscious	گێژ/ هێر	هوڕ
Vacant, hollow	ڤالا/ خالی	هولۆڵ
Hope, wish	هیڤی	هومێد/ ئومێد
Art, talent	هونەر	هونەر
Artist, talented	هونەرمەند	هونەرمەند
Fine arts	هونەرێت جان	هونەرەجوانەکان
Existence, entity, being	بوون/ هەبوون	هەبوون
Scattered, destroyed, pieces	زیڤار زیڤار	هەپرون هەپرون
Idiot, silly, insane, imbecile	گەوج/ خرپو/ لاژك	هەپۆڵ
Until, till	حەتا/ تاکو	هەتا
Etcetera, till the end	تا دوماهیکێ	هەتا دوایی
Sun, light	هەتاڤ	هەتاو
Solar	هەتاڤی	هەتاوی
Forever, forgood, eternally Perpetually	هەتا هەتا	هەتا هەتا
Eternal, perpetual, everlasting	هەمیشەیی/ هەردەمی	هەتایی
Insistent,importunate, persistent	رشت	هەتەر
Insistence, persistence	رشتی/ پەلپکرن	هەتەریی
Orphan, fatherless	ئێتیم	هەتیو
Widow	بیژن/ ژنبی	هەتیوبار

English	بادینی	سۆرانی
Homosexual, sodomite, pederast	نێرباز/ قونەک	هەتیوباز
Buggerinvert, pederasty	نێربازی	هەتیوبازیی
Sodomize	نێربازی دکەت	هەتیوبازی دەکا
Orphanage	سێویخانە/ ئیتیم خانە	هەتیوخانە
Orphanhood	سێوتی	هەتیوی
Any, every, each	هەر	هەر
Now, at this moment	هەرنوکە	هەر ئێستا
Anyperson, anyone, whoever	هەرئێک	هەرکەسێ
Any time, whenever	هەروەختەکێ/ هەرگاڤێ	هەر وەختێ
Uprising, chaos	هەرا/ سەرهەڵدان	هەرا
Din, brawl, riot	هەرا/ ئاژاوە/ قیژی	هەرا
Widespread disoerders	خەبسە/ بێ سەروبەری	هەرا و هۆریا
Annoyance, disturbance, harassment	عاجز کرن/ ئەنراندن	هەراس
Be tortured, annoyed	تەنگاڤ/ عاجز	هەراسان
To annoy, to disturb, to harass, vex	تەنگاڤ کرن/ سلکرن	هەراسانکردن
Amature, ripen, grown, young	گەهشتی	هەراش
to /To cry, scream make noises	قیژی/ هاوار	هەراکردن
Such and such aperson	زەلامەک	هەرامە
To make violance, to create chaos	ئاراندن/ ئاریشە چێکرن	هەرانانەوە

English	بادینی	سۆرانی
Viva, Long live	بژی	هەر بژی
Whatever, anything	هەر چ	هەرچ
However	هەر چەوا	هەر چۆن/ هەرچۆنی
Although, though, the less never	هەر چەند	هەر چەند/ هەرچەندە
Any, anything, whatever	هەر چ	هەرچی
Badlands, bumpy, uneven region	تێر کۆرك	هەرد
Estate	عەرد/ زەڤی	هەرد/ عەرد
Cheap	ئەرزان	هەرزان
Cheapness, abundance	ئەرزانی	هەرزانی
Giant, millet, pearl millet	هەرزن/ باچك	هەرزن
Adolescent, teenager, teener	نوگەهشتی/ جحێل	هەرزەکار
Adolescence, puberty	هەرزەکاری/ جحێلی	هەرزەکاریی
Whichever, anything	هەر تشتەکێ	هەرشتێ
To digest	گڤێرین	هەرس
Any one, whoever	هەرکەس/ کێ بیت	هەرکام
Wherever, any place	هەرکودە/ هەرکیڤە	هەرکوێیەك
When	کەنگی/ گاڤا	هەرکە
Whoever	هەر کەس/ کی بیت	هەرکەسێ
Never, ever	چ جار/ قەت	هەرگیز
From, since	ژ وەرە	هەرلە
Pear	هرمیك	هەرمێ
Randomly, in this way	گوترە	هەروا

English	بادینی	سۆرانی
For instance, as in	وەک/ بو نمونە	هەروەك
Exactly, facsimile	وەک ئێک/ کت و مڕ	هەروەك
Also, too, and	هەرووەسا	هەروەها
The most	زۆر	هەرە
Excellent	هەرەباش	هەرە باش
The prettiest, most beautiful	هەرەجان	هەرە جوان
Avalanche, landslide, collapse	هەرفین	هەرەس
To fall, fall down, snow slip	هەرفین/ بەفر	هەرەس/ بەفر
Prostration, collapse	ڤەزەلاندن/ روخان	هەرەس/ عەقڵ
Collapse	هەرفین/ هلوەشین/ شکەستن	هەرەس شۆڕش
Nervous breakdown	هەرفین/ تێکچون	هەرەس/ دەمار
To collapse, fall down	هەرفین	هەرەسهێنان
Communal labour, Voluntary labour	زبارە	هەرەوەز
Cooperation, corvee	زبارە	هەرەوەزی
District, region, province	هەرێم/ دەڤەر	هەرێم
Regional	هەرێمی	هەرێمایەتی
Regional	هەرێمی	هەرێمی
Regional authority	دەسهەلاتا هەرێمی	دەسەلاتی هەرێمی
Regional (neighbouring) countries	ولاتێن هەریمی	وڵاتانی هەرێمی
Prime, vigor, bloom	هەرەت/ تولازی	هەرەت
Season	کز	هەرەت

English	بادینی	سۆرانی
Ardor of youth	گونل	هەرەتی لاوی
Peak of Hot season	هەرەتی گەرمی	هەرەتی گەرما
Prime youth	گونل/ هەرەتی تولازی	هەرەتی هەرزەکاری
Threat, menace, minate	گەف	هەرەشە
To threaten	گەف کرن	هەرەشەکردن
Pyramid	قوچەکێ/ هەرەم	هەرەم
Hierarchy, succession	دەسپەلاتی	هەرەم/ دەسەلات
Thousand	هەزار	هەزار
Thousands	هەزاران	هەزاران
Thousandth	هەزارەم/ یێ هەزاری	هەزارەهەم
Poor, needy, low-income, destitute	بەلەنگاز/ دەست تەنگ	هەژار
Poorness, poverty, destitution	ژاریتی/ دەستەنگی	هەژاری
Eighteen	هەژدە	هەژدە
Eighteenth	هەژدەم	هەژدەم
Poison snake, dragon	ژەهری/ ژەهرین	هەژدەها/ هەژدیها
Sense, feeling	هەست	هەس/ هەست
Planet	هەسارە	هەسارە
Whetstone, grindstone, hone, Sharpner, grinder	هەسان	هەسان
To feel, to sense	هەستکرن	هەستکردن
Emotional, delicate, sensitive, Touchy	ب هەست	هەستیار
Sensitive, sensible, susceptibility	حەساس	هەستیار/ سیاسەت

English	بادینی	سۆرانی
Concealment, hiding place Cache, hideaway	پەناگە/ کونج	هەشار
To conceal, to hideaway	ڤەشارتن	هەشاردان
Eight	هەشت	هەشت
Eighty	هەشتێ	هەشتا
Eightieth	هەشتامین/ یەک ژ هەشتێ یا	هەشتاهەمین
Eighth	هەشتەم	هەشتەم
Seven	حەفت	هەفت/ حەفت
Seventy	حەفتێ	هەفتا
Weekly	حەفتەیی/ حەفتانی	هەفتانە
Week	حەفتە/ حەفتی	هەفتە
Companion, colleague	هەڤال	هەڤاڵ
Comrade	هەڤال/ هەڤرێ	هەڤاڵ/ هاوڕێ
Saddle bag	تێر/ تێرک/ خورجک	هەگبە
Chance, opportunity	دەرفەت/ دەلیڤە	هەل
Cotton carder, cotton teaser	هەلاج/ هری ڤەچرێنەر	هەلاج
Carding	ڤەچراندن/ شی	هەلاج کردن
Cotton teasing	شەهکرن	هەلاجی
Torn, lacerated	چراندی/ چرهایی/ شڕ/ دڕاندی	هەلا هەلا
To tear, to mince	دراندن/ چراندن	هەلا هەلاکردن
Opportunist	کەیس پەرێس/ گهانۆک/ دەلیڤەگر	هەلپەرست

English	بادینی	سۆرانی
To acclaim, applaud, hail	تلیلی	هەلهەلە
Scream, cry, noise	گازی/ هەرا	هەڵا
Sun rise, sunshine	رۆژهەلاتن/ رۆژ دەرکەتن	هەڵاتن/ رۆژ
To run away, escape, elope	رەڤین	هەڵاتن
Commoncold, influnza, flu	پەرسیف	هەڵامەت
To catch a cold	پەرسیف گرتن	هەڵامەتگرتن
Adjournment	پاشخستن	هەڵوەسین (دانیشتن)
Suspension, temporary cancellation	هەلواسین/ راگرتن/ پاشخستنەکا دەمداری	هەڵوەسین
Hanging, dangling	هلاویستن/ داهێلان	هەڵوەسین (پەردە)
To cut out, to make measure	بو لەشێ مرۆڤی ددروی	هەڵبڕین/ قوماش
Uplifting, raising, elevation	بلندکرن/ هەلدان	هەڵبڕین
To become pale, turn pale	پێتی/ ڕوزەرك	هەڵبزرکان/ ڕوو
Coagulation, clotting, curdling, Thickening	دمەیت/ مەیین	هەڵبزرکان/ شیر
Clotting (blood)	خوین/ گڤین	هەڵبزرکان
Election, poll, selection	هەلبژارتن	هەڵبژاردن
Selected, elected, anthology	ژێگرتی	هەڵبژاردە
Selected, elected, voted	بەربژێر	هەڵبژێراو
Undoubtly, doubtlessly, ofcourse	بێ گومان	هەڵبەت

English	بادینی	سۆرانی
To jump	**باز**	**هەڵبەز**
To spring, jump	**بازدان**	**هەڵبەزانەوە/ هەڵبەزین**
Poetry, to organize verse, poem	**هوزان**	**هەڵبەست**
Poet, organizer	**هوزانڤان**	**هەڵبەستە وان**
To poetize, versify	دڤەهینیت/ ڤەهاندن	هەڵبەستن/ هەڵبەست
Fabrication, invention	(درەوی) نیشاندان	هەڵبەستن (درۆ)
To tie, fasten, bind	گرێدان	هەڵبەستن
Abrasion, fret	ڤەرەنین	هەڵپاچین
To cut, to clip, to streak	کەزاختن	هەڵپاچین
To tear, be torn automatically	چراندن/ هلوەشین	هەڵپچران
To disconstruct, to spread away	پژکاندن/ بەلاڤکرن	هەڵپرووسکان
To coagulate, clot	مەیین/ گڤژین	هەڵپرووسکان
To support, abutmenton , lean on, rest on	پالدان	هەڵپساردن
Suspension,temporary Cancellation	پاشئێخستنەکا وەختی (دەمداری)	هەڵپساردن
Topant, gasp, breathe quickly	هەلکەلک/ پرتە	هەڵپە
To pant for, eager for, to sigh for	پەرۆش	هەڵپە
Dance, dancing	گوڤەند/ دیلان	هەڵپەرکێ
To sigh for, to bemoon, to pant	هەلکەلک کرن	هەڵپەکردن
to tie, to Bandage doctor	پێچان (برین)	هەڵپێچان

English	بادینی	سۆرانی
to force, to compel	خورتی لێکرن/ زۆرلێکرن	هەڵپێچان
To ruin, spoil, destroy, shake	کاڤلکرن/ نەهێلان	هەڵتەکان
To disturb, ruffle, embitter	شەپرزەبون/ ئاراندن	هەڵتەکان
To boil over (water food) seethe	کەلین/ جوشی	هەڵچوون
To excite, agitate, turmoil	ئاراندن/ هارکرن	هەڵچوون
To boil, to make steam, vapor	کەف کرن/ هەلم کرن	هەڵچوون
To slide, glide, slip	حلسین/ خلسین	هەڵخزان
To ski, skate	دحلست/ دتەحست	هەڵخزان
To exposure to the	دانەبەر	هەڵخستن
To show, exhibit	نیشاندان	هەڵخستن
To slide, slip	حلسین/ سورکاندن/ خلسین	هەڵخلیسکان
Be astray, to lose	ژرێیا راست دەردکەڤت	هەڵخلیسکان
To cheat, deceive	خاپاندن/ دخاپینت	هەڵخەڵەتان
To set up, erect, post	ئاڤادکەت/ رەپ دکەت	هەڵدان
To reside, live	ئاکنجی دبی	هەڵدان
To open again	ڤەکرنەڤە	هەڵدانەوە
To remove, dislodge	دئینتە دەر	هەڵدانەوە
To sew, tailor, stitch	دروین	هەڵدروون
To rip, tear, rip open	دچرینت	هەڵدرین
To unsew, unstitch	ڤەدکەت یان ددرینت	هەڵدرین
To drop, skip	رژتن	هەڵرژان

English	بادینی	سۆرانی
To flow	خور/ بولقین/ بلندبونا ئاڤێ	هەڵڕژان
To drop, skip	رژتن	هەڵڕشتن
To evacuate, to say	گوتن/ ڤالاکرن	هەڵڕشتن
To rise, get up, stand up	رابون	هەڵسان
To do, perform, carry out, make	جێبەجێ کرن	هەڵسان
To resurrect	ڤەدژینت/ ڤەژین	هەڵسان
theresurrection, judgement day, Easter	ڤەژاندن/ ڤەژیان/ حەشرومەشر	هەڵسانەوە
To stand up again, to get up	رابون	هەڵسانەوە
Prosperity, welfare, revival	فرەهی/ تەنایی	هەڵسانەوە
To startle, scare away, shock	جنقین/ تەرپلاندن	هەڵسلەمینەوە
To rear, ramp, capriote	بازدان	هەڵسلەمینەوە
To run, operate	شول پێکرن	هەڵسووڕان
To move, to head	سەرۆکاتی کرن/ رێبەری کرن	هەڵسووران
To operate, to manage, run	رێڤەبرن	هەڵسووڕاندن
To massage, rubdown, to anoint, embrocate, oil	چەورکرن/ رون کرن/ گەمراندن	هەڵسوون
To stain, pollution, befoul	گەمارکرن/ پیس کرن	هەڵسوون

English	بادینی	سۆرانی
To estimate, appreciate	نرخاندن/ خەملکرن/ بەهاکرن	هەڵسەنگاندن
To weigh, to test	چەرباندن	هەڵسەنگاندن
Toscold, rebuke, reprimand	تەهاندن/ تێخوڕین	هەڵشاخین
To fly, to compel, expel to fly	فراندن	هەڵفراندن
To fly-flight	فڕین	هەڵفڕین
To contract, constrict	قورمچی/ چرمسی	هەڵقرچان
To shrink	گرنژین/ قورمساندن	هەڵقرچان
To intervene, involve	تێکلی کرن	هەڵقوتان
To swallow, gulp, drink	داقورتن/ قورت	هەڵقوراندن
To stem from, come from	ژ دوورتیرن در/ ژێدەر	هەڵقولان
To well, gushout, flow	هەلاڤتن	هەڵقولان
Ring, chain, circle	هەلقە/ گوستیلک	هەڵقە
Episode, installment	ئەلقە/ خەلەک	هەڵقە
To ignite, to blow fire	ڤێدخت/ شەوتاندن/ پف دکەت	هەڵکردن/ ئاگر
To blow wind	باهاتن/ با دهێت	هەڵکردن/ با
To exposure	دانەبەر (رۆژ/ تاڤ)	هەڵکردن/ جل
To harmonize, go with, to live together	پێکڤەژیان	هەڵکردن/ گونجان
To relax, lay on back	خودرێژکرن	هەڵکشاو
To climb up, descend up	سەرکەفتن/ هلکشین	هەڵکشاو
To engrave, dig, carve	داکولین/ کولین	هەڵکۆڵین

English	بادینی	سۆرانی
To attack, to make campaign against	چونەسەر	هەڵکوتانە سەر
Digger, excavator, carver, engraver	کولەر	هەڵکەن
Gravedigger	گورکول	هەڵکەن/ گۆڕ
To dig, excavate, carve	کولین	هەڵکەندن
Famous, well known	ب ناڤ و دەنگ	هەڵکەوت/ هەڵکەوتوو
To drag, pull up	خشان و راکێشان	هەڵکێشان
To extract	دەرئینان	هەڵکێشان/ ددان
To feel proud, to show off	لەوچەیی/ فرتەیی	هەڵکێشان/ خۆ
Kidnapper	رەڤنکار/ رەڤونەک	هەڵگر (ژن)
Holder, carrier, bearer	هەلگر	هەڵگر
Porter, carrier	باربر/ کۆل هەلگر	بارهەڵگر
m.a.p.hd. holder	بڕوانامە هەلگر/ خودان بڕوانامە	بڕوانامە هەڵگر
Distributor	نامەبر	نامەهەڵگر
Marksman, sharpshooter, sniper	سەکڤان/ نیشاندار	نیشان هەڵگر
(virus) carrier	ڤایروس هەلگر	ڤایرۆس هەڵگر
Bachelor	خودان بڕوانامە بەکالۆریوس	هەڵگری بەکالۆریۆس
To carry, bear, hold, catch	هەلگرتن	هەڵگرتن
To elope	ژن برن/ رەڤین	هەڵگرتن/ ژن
To bear, endure	هەلگرتن	هەڵگرتن/ شت
To squeeze, compress	گڤاشتن/ ڤەگڤاشتن	هەڵگوشین
To climb, go up	سەرکەفتن	هەڵگەڕان/ دار/ چیا

English	بادينى	سۆرانى
To change colour	قرمين/ پێتى	هەلگەڕان/ ڕەنگ
Coupetat, rebellion, mutiny	سەرکێش/ سەرهلدانێن	هەلگەڕانەوە
To turn back, regrees, turn over	زڤرين/ دێورکرن	هەلگەڕانەوە
To turn over, flip	وەرگەراندن/ وەردگەڕينيت	هەلگێڕانەوە
Eloped, kidnapped	رەڤاندى	هەلگيراو
Kept, kept aside	داکرى/ هەلگرتى	هەلگيراو
To excite, ignite	ئاگربەردان	هەلگيرسان
To break out	دەست پێکرن	هەلگيرسان/ شەڕ
To swallow, gulp	داقورتن	هەللوشين
To tremble, quake, quiver, shiver	لەرزين/ رەجفين	هەللەرزين
Vapor, steam	هەلم	هەلم
Marble	مات/ تەبەل	هەلمات
Marbles	تەبەلانێ	هەلماتێن
To slough, skin, flay	کەڤل کرن	هەلمالين
Hank, skein	شەليتک/ شەلێلک	هەلمالين
To undress	ريس کرن	هەلمالين
To suck	مژتن	هەلمژين
To swallow	داقورتن/ بن ئينان	هەلمژين
Campaign, assault, attack	هێرش	هەلمەت
To attack	هێرش برن	هەلمەت بردن
To alight	پەيادبت	هەلنشين
To sit, perch, roost	روينيشتن	هەلنيشتن
Eagle	ئەلهو	هەلۆ

English	بادینی	سۆرانی
To hang, to kill, halter	دار دادكەت/ دكوژیت	هەڵواواسین
To hang, (curtains)	دادهێلیت	هەڵواسین
Plum, pear	هەرمی/ هەرمێ	هەڵووژە
To shake off, dust off	داڤەشاندن/ دادوەشینت	هەڵوەراندن
To fall, to dust off	دكەڤیت/ دەرین	هەڵوەرین
Disassembly, disjunction	بودابون	هەڵوەشان
Break up, rupture, split	چراندن/ شەلقین	هەڵوەشان (فتق)
Unsew, unstitch	ڤەدبیت یان ددریت	هەڵوەشان
Disconstructliasm, disstructurialism	هەلڤەشین	هەڵوەشانەوە
S ''t, break up	جودابوون/ كەلشین	هەڵوەشانەوە
T unsew	ڤەكرن	هەڵوەشاندن
split, break up	كەلشی كرن/ كەلشاندن	هەڵوەشاندن
ו cancel, to make null and void	پوچكرن/ پوچ دكەت / هەلوەشاندن/ هەلدەشینت	هەڵوەشاندن
Stand, stance, attitude	هەلویست	هەڵوێست
To run away, escape, elope	رەڤین	هەڵهاتن
To rise (sun)	هەلاتن/ دەركەتن	هەڵهاتن
Fermentation	ترش بوون	هەڵهاتن
To conclude, infer, deduce	زانین	هەڵهێنان
To realize, predict	بەربینی كرن/ پێش بینی كرن	هەڵهێنان
To disclose (puzzle)	ئەشكەرا كرن	هەڵهێنان

English	بادينى	سۆرانى
To open (eyes)	ڤەكرن	هەڵهێنان
To pull out, take out	دەرئینان/ كێد ان	هەڵهێنجان
Error, mistake, fault	شاشی	هەڵە
To mislead, misguide	سەردابرن/ شاشكرن	هەڵە پێكردن
Defiance, unruliness, disobedience	بەرهەنگاری/ سەركێشی	هەڵەت
Rash, impetuous, intrusive, Obtrusive intruder	دڕ/ دژوار/ هول	هەڵەشە
Obtrusiveness, meddle	دژواری	هەڵەشەیی
Talkative, chatty, gossipy	پربێژ	هەڵەوەڕ/ زۆربڵێ
Too, also	هەروەسا	هەم
The same, the like	خوە/ ب خوە	هەمان
Bleached skin bag	تێر/ تێرك	هەمانە/ هەمبانە
All	هەمی/ پرانی	هەموو
All of you	هەمیتان/ هەمویتان	هەمووتان
All of us	هەمویمان	هەموومان
All of them	هەمویان	هەموویان
Always	هەمیشە/ هەردەم	هەمیشە
Everlasting, eternal	هەردەم	هەمیشە
Eternity, sempiternity	هەمیشە	هەمیشەیی
Pomegranate	هەنار	هەنار
To send, delegate, dispatch	هنارتن	هەناردن
Breath	بێهن	هەناسە
Panting	ناڤكوتك/ نیخە نیخ	هەناسەبڕكێ

English	بادینی	سۆرانی
Artificial, respiration	هەناسەدان/ پشین	هەناسەپێدان
To breathe, exhale	بێهن دان	هەناسەدان
Unfortunate, unlucky	دل سار/ بێ بەخت	هەناسە سارد
Wretched	شەپرزە/ شەرپەزە	هەناسە سارد
Asthmatic	بێهن تەنگ/ نەکس/ بێهن سویار	هەناسە سوار
To inhale, breathe in	بێهن کێشان/ بێهن دکێشیت	هەناسە وەرگرتن
To sigh	باوشین/ ئاهین/ ئاخین	هەناسە هەڵکێشان
Inside ofbody, bowels, inward	هەناڤ	هەناو
Internal	هەناڤ	هەناو
Fig	هەژیر	هەنجیر
Some	پیچەک/ هندەک	هەندێ
Sobbing, panting	نسکە/ ئیس/ گرین	هەنسك
Bee	مێشا هنگڤین	هەنگ
Step, pace, stride	پێنگاڤ	هەنگاو
Hip, haunch	کەماخ/ ران قورک هەنگل	هەنگڵ
Honey	هنگڤین	هەنگوین/ هەنگین
Now, at this moment	نوکە	هەنووکە
Air, weather, climate	سەقا/ کەش و هەوا	هەوا
To ventilate, air, fan	باگوهورک	هەواگۆڕکێ
Wind	با	هەوا
Camp, resort	زوم/ زوزان	هەوار/ هەوارگە
News	نوچە	هەواڵ

English	بادينى	سۆرانى
Condition, state	حالەت	هەواڵ
Trifle, vanity	پویچ	هەوانتە
Illegal, invain	بێ رێتی/ بێ یاسایی	هەوانتە
Cloud, sponge	عەور	هەور
Rise, ascent, acclivity	ئەڤراز	هەوراز
Thunder, thunder blot, blot	گورزین/ گرمین	هەورە تریشقە
Thin silk scarf	دەسرۆك	هەوریی
Halter	هەڤسار/ رشمە	هەوسار
To swell up	هەڤكرن	هەوكردن
Try, attempt	پێكول	هەوڵ
To try, attempt	پێكول كردن	هەوڵدان
Desire, liking	حەز/ ڤیان	هەوەس
Carnal, lust, sexual, appetite	حەز/ ڤیان	هەوەس/ زایەندی
Appetite, appetency, hankering	هەوەس/ كەڤل	هەوەس/ زاد
co-wife in polygamous society, fellow wife	هەوی	هەوێ
Leaven, leavening	هێڤین	هەوێن
Clot, coagulum	هێڤین	هەوێن/ مەیین
Doagh, paste, pasta	هەڤیر	هەویر
To knead dough	هەڤیركرن/ هەڤیرشێلان	هەویر شێلان
Yeast	هەڤیر ترش	هەویر ترش
Friday	ئەینی/ خوتبە	هەینی
Veranda	بەربانك/ تورمە	هەیوان
Once for all	جارەكێ	هێجگار/ یەكجار

English	بادینی	سۆرانی
Quite, completely	تەمام	هێجگار
Attack, assault, offensive, raid, Sorty	هێرش	هێرش
Attacker, assailant, assaulter	هێرشبەر	هێرشبەر
To attack, raid, assault	هێرش برن	هێرش بردن
Energy	زاغ	هێز
Ability, capacity	شیان	هێز
Force, strèngth, power	هێز	هێز
Infantry force	هێزێن پەیادە	هێزی پیادە
Mule	هێستر/ قاتر	هێستر
Plow, plough, lister	هەڤجار	هێش
Still, yet	هێشتا	هێشتا
To permit, allow, let, leave	هێلان/ رێدان	هێشتن
Leave behind	ل پاش خو هێلان	هێشتنەوە
Cluster, bunch	گوشی	هێشوو
Nest, aerie	هێلین	هێلانە
Egg	هێک	هێلکە
Fried eggs	هێکێت قەلاندی	هێلکەی برژای
Boiled eggs	هێکێت کەلاندی	هێلکەی کوڵاو
Ovary	هێکدان	هێلکەدان
To lay eggs	هێک کرن	هێلکەکردن
Oviparous, egg-laying	هێککەر	هێلکە کەر
Testicle, spermary	هێلک/ باتو/ گون	هێلکە گون
Oval, ovate, egg-shaped	هێکی	هێلکەیی

English	بادینی	سۆرانی
Line, sketch, latitude	خیچ	هێڵ
Air lines, air ways	هێلا ئەسمانی	هێڵی ئاسمانی
Railway	رێیا ئاسنی	هێڵی ئاسنی
Demarcation line, confrontation line	هێلا سنورکرن	هێڵ (هێڵی تەماس)
Furrow (plough)	خیچ	هێڵی زەوی
To permit, leave, allow	هێلان/ رێدان	هێڵان
Drawing, lineation	کشاندن/ جفزکرن	هێڵکاری
Diagram	نەخشەک/ نەقشە	هێڵکاری
To belch, burp, eruct	قرقێنە/ ترت	هێڵنج
Sieve, bolter	سەرەند/ هێلەگ/ دوبژەن	هێڵەك
Railroad line, railroad track	رێیا ئاسنی	هێڵی ئاسن
Horizontal	هێلا ئاسویی/ رێزا ئاسویی	هێڵی ئاسۆیی
Vertical, perpendicular	هێلا ستوینی	هێڵی ستوونی
Symbol	نیشان/ چەڤەنگ	هێما
Symbolism	هێمایتی/ چەڤەنگی	هێماگەری
Quiet, calm, silent	هێمن/ تەنا	هێمن
To bring	هینان	هێنان
Slow	هێواش/ ئێواش	هێواش
Belong(s) to	هی	هی
Another, other	ئێدی	هیتر
Naught, zero, nonsense	چ نا	هیچ

English	بادینی	سۆرانی
At least	چ نەبت	هیچ نەبێ
Mean, silly	پویچ	هیچ و پووچ
Tired, tiresome, wearisome	وەستیای	هیلاك
To weary, exhaust	دوەستینت/ ماندی دکت	هیلاك كردن
Fatigueness, exhaustness, Drudgery	کەشەنگی/ وەستیان	هیلاکی
Activity	شیان	هیمەت
To put faith in Allah		هیوا
Hope, expectation	هیڤی/ هێڤی	هیوا
Hopeful, hoping	هیڤیدار	هیوادار

English	بادينى	سۆرانى
Y the 27th letter of the kursish alphabet	ى	ى
Either..or	يا	يا
Or	يان	يا
Oh, o lord!	يا خوەدێ	يا (خوایە)
If not	يا	يا
Dolmade	ياپراخ	ياپراخ
Or	يان/ يا	ياخود
Collar	ياخە	ياخە
Insurgent, rebellious, mutinous, Mutineer	سەرکێش/ بارنەبر	ياخى
Disobedient	سەرکێش	ياخى
Rebellion, mutiny, insurrection, insurgence	سەرکێشی/ سەرپێچی	ياخىبوون
Civil disobedience	سەرکیشیا مەدەنی	ياخىبوون مەدەنى
Memory	بيرەوەری	ياد
Centennial, centenary, looth, Anniversary	سەدسالی	يادی سەدساڵەيى
Memorandum, memo	بيرانين	ياداشت
To remember	بيرکرن	يادکردن
Remembrance, reminiscence	يادگار/ بيرکرن	يادگار
Anniversary	سالانە/ سەرسالی	يادەوەری ساڵانە
Memorandum, memo	بيرئانين	يادنامە
Fellow, companion	هەڤال	يار
Fancier, beloved, girl friend	يار	يار

English	بادینی	سۆرانی
Help, aid, support	هاریکاری	یارمەتی
To help, support	هاریکاریکرن	یارمەتیدان
Helper, supporter, aide	هاریکار	یارمەتیدەر
Play	یاری	یاری
To play	یاری کرن	یاری کردن
Player	یاریکەر	یاریکەر
Stadium, playing-field	یاریگاه	یاریگا
Assistant, aide	هاریکار	یاریدەدەر
Law, tradition	یاسا	یاسا
Forbidden, unlawful, prohibited	قەچاغ	یاساغ
Guard	زێرەڤان	یاساوڵ
Marshal, court officer	مارشال/ یاوەرێ دادوەری	یاساوڵ
Lawful, customary, traditional	یاسای	یاسایی
Corundum	یاقوت	یاقوت
To paz	یاقوتێ زەر	یاقوتی زەرد
Ruby	یاقوتێ سۆر	یاقوتی سوور
Sapphire, hyacinth	یاقوتێ شین	یاقوتی شین
Mane, crest	یال	یاڵ
Hill-side, mountain slope peak of heights	ئەرواز	یاڵ
Or	یان	یان
Eleven	یازدە	یانزە
Eleventh	یازدەم	یانزەمین
Club, house	یانە	یانە

English	بادینی	سۆرانی
Desert, wilderness	بەیابان/ چۆل	یاوان
Delirium, raving, nonsense	یاوە	یاوە
Companion, aide	هەڤال	یاوەر
Mummy, mother	دادێ	یایە
Castrated, emasculated	خەسان	یەختە
Gelded	یەختە/ گونوکرن	یەختەی گیانەوەر
To castrate, emasculate	خەساندن	یەختەکردن
To geld	گونوکرن/ دخەسینت	(گیانەوەر)
Old	یەختیار	یەختیار
Fridge	بەفرگر	یەخچاڵ/ ساردکەر
Prisoner ofwar, captive, slave	یەخسیر	یەخسیر
Collar	یاخە	یەخە
Spare, substitute	یەدەک	یەدەك
Allah, God, lord	یەزدان/ خودێ	یەزدان
Cry:to drive goats and donkeys	هەشە	یەشە
Looting and pillaging	تالان/ دەستکەتی	یەغما
One	ئێک	یەك
Ones, uni, mono, single	ئێکان	یەکان
Unilateral, one-sided	ئێکلا	یەکلا
Unique, only	ئێکانە	یەکانە
Boar	بەراز (نێرا	یەکانە (نێرەی بەراز)
Effective, most effectivous	ب باندور	یەکاویەك

English	بادینی	سۆرانی
Suitable, appropriate	مناسب	یەکاو یەك
Fixed, stsble	جهگرتی/ خوگر	یەکبار
Alleh, lord, god	خودێ	یەکتا
Oneness, singleness	خودێ پەرێسی	یەکتا پەرستی
Estuary	رێژگەه/ ئاڤگه	یەکاو
Unification, union	یەکبون	یەکبون
Each other, one another	ئێک دی	یەکتر
Crisscross, cross	هێل برین/ یەکتربڕ	یەکتربڕ
Crossword puzzle, cross word	خاچەپرس/ لەیزتنا/ پەیڤێن شاشیێ	ووشەی یەکتربڕ
Quite, completely	تەمام	یەکجار
Once	ئێجکار	یەکجار
One-handed	ئێکدەست/ خودان ئێکدەست	یەکدەست
Unified, united	ئێکدەست	یەکدەست
Equal	یەکسان/ ئێکسان	یەکسان
Equality	ئێکسانی	یەکسانی
At once, immediately	ئێکسەر	یەکسەر
Directly, straight forward	ئێکسەر	یەکسەر
Directly, straightly	ئێکسەر	یەکشەق
Sunday	ئێک شەمب	یەك شەممە
To unify	ئێک کرن/ کرنەئێک	یەککردن
Unification, association	ئێکگرتن	یەکگرتن
One by one	ئێک دیڤ ئێک	یەك لەدوای یەك

English	بادینی	سۆرانی
Unit	ئێکە	یەکە
First	ئێکەم	یەکەم
Priority, seniority, precedence	پێشینی/ پێشدەستی	یەکەمی
One by one	ئێک ئێک	یەکە یەکە
One of	ئێک ژ	یەکێ
Unity, union, federation	یەکیتی/ ئێکەتی	یەکێتی
One by ony	ئێک ئێک	یەك یەك
Vest, waist coat	یەلەک	یەلەگ
Cry: to drive sheep	ییخ/ خورین/ ئاژوتن/ ئیخە	ییخ
To couch camel	نزم دکەت اسەرا	ییخ

Elements of Novel	**رەگەزەکانی رۆمان**
Plot	گرێ، تان و پۆ
Character	کاراکتەر، کەس
Theme	پیم، مەغزا
Setting	کات و شوێن
Language	زمان
Techniques of narration	تەکنیکی گێڕانەوە

نووسینە ئەکادیمییەکانم بە ئینگلیزی

لەگۆڤارە ئەکادیمییەکانی زانکۆی دهۆك — هەولێر — بەغدا بڵاوکراوەتەوە

1- A Contrastive Study of Ellipsis in Kurdish and English.

2- Northern Kirmanj Kinship Terms.

3- Polysemy of Some Adjectives in Kurdish.

4- Synonymy in Kurdish.

5- Ambiguity in Kurdish.

6- Kurdish Diminutive System.

7- Kurdish Honorifics System.

8- Diglossia in Kurdish.

9- Classifying and Translating Idioms in English and Kurdish.

Socialistic Realism	ڕیالیزمی سۆشیالیستی
Modernism	مۆدێرنیزم
Dadaism	دادایزم
Futurism	ئایندەخوازی
Naturalism	سروشتخوازی
Surrealism	سوریالیەت
Post Modernism	پۆستمۆدێرینزم
Absurdism	عەبەسیەت- بێهودەیی
Existentialism	بوونایەتی
Marxism	مارکسیزم
Structuralism	بونیادگەری
Deconstruction	هەڵوەشاندنەوە
Liberalism	لیبرالی
Mysticism= Sufism	سۆفیگەری
Nazism	نازیەت
Fascism	فاشیەت
Rightism	ڕاستڕەوی
Racism= Racialism	ڕەگەزپەرستی
Egoism	هەر (من)یەتی
Eutopia	توباویە
Sadism	سادیزم
Formalism	شەکلانیەت
Feminism	فینینیزم
Phenomenalism	دیاردەیی
Opportunism	هەلپەرستی
Radicalism	رادیکالیەت، ڕیشەیی
Globalism	جیهانگەرایی
Anti-Globalism	دژەجیهانگەرایی
Idealism	ئایدیالیزم(المثالیە)
Particularism	خۆیەتی
Euro	ئەوروۆجیاتی
Conservatism	پارێزکاری

Subjective	خودی، نابابەتی
Subject matter	بابەت
Symbol	ڕەمز، هێما
Symbolic language	زمانی ڕەمزی
Symbolism	هێماگەری، ڕەمزیەت
Talent	بەهرە
Artistic Talent	بەهرەی هونەری
Technique	تەکنیك
Text	دەق
Tone	ئاواز
Tradition	نەریت، کەلتور، داب
Tragedy	مەرگەسات
Tragicomedy	تراجیکۆمیدی
Tragic Scene	دیمەنی تراجیدی
Turning point	خاڵی وەرچەرخان
Union	یەکێتی
Unique	بێهاوتا
Utopia	یۆتۆپیا
Utterance	ئاخاوتن
Literary Utterance	ئاخاوتنی ئەدەبی
Vernacular	ناوچەیی، هەرێمی
Vernacular language	زمانی ناوچەیی، زمانی دایك
Vernacular literature	ئەدەبی ناوچەیی
Victorian literature	ئەدەبی ڤکتۆری
War Poetry	شیعری جەنگ
Works	شاکار

ڕێبازە ئەدەبیەکانی ڕۆژئاوا:

Western Literary Doctrines/ Schools/ Approaches

Classicism	کلاسیزم
Neo Classicism	کلاسیزمی نوێ
Romanticism	ڕۆمانسیەت
Neo Romanticism	ڕۆمانسیەتی نوێ
Realism	ڕیالیزم

Pre history	بەر لە مێژوو
Propaganda Criticism	ئەدەبی پروپاگەندەیی
Prose	پەخشان
Prose poetry	شیعری پەخشان ئامێز- پەخشانە شیعر
Prosodic	کێشناسی، عەرووز
protagonist	قارەمان، پاڵەوان
Psychology	دەروونناسی
Pun	جیناس
Quatrain	چوارین، چوارخشتەکی
Rationalism	ئەقلانیەت
Reading	خوێندنەوە
Literary Reading	خوێندنەوەی ئەدەبی
Philosophical Reading	خوێندنەوەی فەلسەفی
Realism	ریالیزم
Reason	ئەقڵ، هۆ
Age of Reason	سەردەمی ئەقڵ
Regionalism	ناوچەگەریی
Regularity	رێسایی
Renaissance	رێنیسانس، سەردەمی بوژانەوە
Revelation	سروش، ئیگا
Rhetorics	هونەری دوان، دوانزانی
Rhyme	سەروا، قافیە
Rhythm	ریزم، کێش
Riddle	مەتەڵ
Romanticism	رۆمانسیەت
Satire	ساتێر، تەنز، هەجو
Scene	دیمەن
Science Fiction	چیرۆکی خەیاڵی زانستی
Semiology	سیمیۆلۆژیا، ئامازەناسی
Sentimental	عاتیفی، هەستبزوێن
Short story	کورتەچیرۆك
Simile	لێکچواندن
Structuralism	بونیادگەری
Style	شێواز
Stylisticism	شێوازگەرێتی

Neo Classicism	کلاسیزمی نوێ
Neo Romanticism	رۆمانسیەتی نوێ
New Criticism	رەخنەی نوێ
Novel	رۆمان
Novelette	کورتە رۆمان
Objective	بابەتی
Objective Novel	رۆمانی بابەتی
Objectivity	بابەتێتی
Ode	چامەی گۆرانی
Oral literature	ئەدەبی زارەکی
Original Creation	داهێنانی رەسەن
Orthodoxy	ئۆرسۆدۆکسی
Painting	نیگارکێشی، وێنەکێشان
Panegyrist	بەندبێژ
Parody	شێوازی چاولێکردنەوە
Pastoral	شیعری شوانکارەیی
Pentameter	پێنج یەکەیی
Personification	دواندنی شتی بێگیان
Pessimism	رەشبینی
Philosophy	فەلسەفە
Plot	گرێ، تان و پۆ
Poem	قەسیدە، چامە
Poet	شاعیر
Poetic	شیعریی
Poetic prose	پەخشانە شیعر
Poetic image	وێنەی شیعریی
Poeticity	شیعرییەت
Poetry	شیعر
Poetry of exile	شیعری تاراوگە، مەنفا
Popular Poetry	شیعری میللی
Popular literature	ئەدەبی میللی
Popularism	میللیەت، جەماوەریی
Post modernism	پۆست مۆدێرنیزم
Practical	کرداریی، پراکتیکی
Practical Criticism	رەخنەی پراکتیکی

Literature	ئەدەب
Court Literature	ئەدەبی دەربار
Political Literature	ئەدەبی سیاسی
Nationalistic Literature	ئەدەبی نەتەوەیی
Proletarian Literature	ئەدەبی پرۆلیتاری
Love Poem	چامەی ئەڤینی
Lyrical Poem	چامەی گۆرانی- شیعری گۆرانی
Lyricist	شاعەر، گۆرانیبێژ
Manuscript	دەستنووس
Masque drama	درامای دەمامکدار
Medieval Ages	چەرخەکانی ناوەڕاست
Melodrama	میلۆدراما
Memory	بیرەوەری، یادگاری
Men of Letters	نووسەر، ئەدیب، خاوەن قەڵەم
Metacriticism	ڕەخنەی ڕەخنە
Metaphisical poetry	شیعری میتافیزیکی- ئەودیوی سروشت
Metaphor	میتافۆر، خوازە، مەجاز
Meter, Metre	کێش
Metrics	کێشناسی
Mimesis	لاسایکردنەوە
Modernism	مۆدێرنیزم، نوێ
Modernity	مۆدێرنێتە، نوێتی
Monologue	مۆنۆلۆگ- لەگەڵ خۆ دوان
Moral criticism	ڕەخنەی ئاکاری
Mysticism	سۆفیاتی، سۆفیگەری
Myth	ئەفسانە
mythology	میسۆلۆژی، ئەفسانە
Narration	گێڕانەوە
Narration form	شێوەی گێڕانەوە
Narratologist	گێڕانەوەناس
Narrator	گێڕەوە
Narratee	گوێگر
Nature	سروشت
Language of Nature	زمانی سروشت
Neo	نوێ

Historical Novel	ڕۆمانی مێژوویی
Hymn	سروودی ئایینی
Hymnist	سرودخوێن
Identity	ناسنامە
Identity of text	ناسنامەی دەق
Idiom	ئیدیۆم
Illusion	وەهم
Image	وێنە
Poetic image	وێنەی شیعری
Imaginative	خەیاڵی- خەیاڵئامێز
Individualism	تاکخوازی- تاکێتی
Innovation	نوێکردنەوە- تازەکردنەوە
Inspiration	سروش- ئیلهام، ئیگا
Intellectual	ڕۆشنبیر، زەنی
Interior Monologue	مۆنۆلۆژی ناخی
Internal rhyme	سەروای ناوەکی
Intertext	ناودەق
Intuition	ڕەمەکی، خۆڕسك، بەهرە
Irony	ئایرەنی، فۆشمەیی
ironist	فۆشمەچی
Irregular meter	کێشی بێ ڕێسا
Journalism	ڕۆژنامەگەری، ڕۆژنامەوانی
Katharsis	پاکبوونەوە
Language	زمان
Language of Literature	زمانی ئەدەب
Poetic language	زمانی شیعری
Legend	ئەفسانە
Line	دێرەشیعر
Line endings	کۆتاییەکانی دێرەشیعر
Literary	ئەدەبی
Literary Competence	توانستی ئەدەبی
Literary Criticism	ڕەخنەی ئەدەبی
Literary discourse	گوتاری ئەدەبی
Literary doctrine	ڕێبازی ئەدەبی
Literary Terms	زاراوە ئەدەبییەکان

Eclogue poetry	شیعری شوانکارەیی
Elegance	ڕوونبێژی
Elegy	چامەی ماتەم
Eloquence	ڕەوانبێژی
Enlightment	ڕۆشنگەری، تەنویری
Epic	داستان
Epistemology	ئەپستۆمۆلۆژی- مەعریفە
Essay	وتار
Ethical	ئاکاریی
Existentialism	بوونایەتی
Expressionism	ڕێبازی تەعبیری
Extra textual	دەرەوەی دەق
Fairy tale	حەکایەتی پەریان
Fancy	خەیاڵ
Fantasy	فانتازیا
Fiction	خەیاڵئامێز، چیرۆك، ڕۆمان
Figurative	مەجازی
Figures of speech	هونەرەکانی ئاخاوتن
Flashback	فلاش باك- گەڕانەوە بۆ ڕابردوو
Folk literature	ئەدەبی ڕەش و ڕووت
Folklore	فۆلکلۆر
Form	شێوە، شەکڵ
Formalism	شەکڵخوازی- شەکلانیەت
Formalist	شەکلانی، شێوەخواز
Free verse	شیعری ئازاد
Futurism	ئایندەخوازی
Genre	ژانری ئەدەبی
Gnomic Poetry	شیعری پەندئامێز
Half rhyme	نیوسەروا
Hermeneutics	هێرمۆنتیکا، تەئویلزانی
Hero	پاڵەوانی فیلم یان ڕۆمان
Heroic Couplet	کۆپلەی جووت سەروایی
Hexameter	دوازدەبڕگەیی- کێش
Historical	مێژوویی
Historical drama	درامای مێژوویی

Classicism	ڕێبازی کلاسیکی
Climax	لوتکە، ڕۆپکە
Co-rhyming	هاوسەروا، سەروا هاوبەش
Comedy	کۆمیدی- گاڵتەئامێز
Comparative Literature	ئەدەبی بەراورد
Comprehensive	گشتگیر، هەمەلایەن، سەراپاگیر
Concrete	کۆنکریت، بەرجەستە
Concrete poetry	شیعری کۆنکریتی
Conflict	ململانێ
Contemporary	هاوچەرخ
Contentio	جیناسی تەواو
Context	سیاق، دەق، چوارچێوە
Couplet	جووت سەروا، مەسنەوی
Court love	ئەڤینی دەربار
Creative	داهێنەر
Creativity	داهێنەرێتی، داهێنان
Critic	ڕەخنەگر
Critical	ڕەخنەیی
Criticism	ڕەخنە
Culture	کەلتور
Cultural	فەرهەنگیی، کەلتوریی
Cultural background	پێشینەی کەلتوریی
Dadaism	دادایزم، ولآخیزم
Deconstruction	هەڵوەشاندنەوە
Description	وەسف
Detective Story	چیرۆکی سیخوڕی
Determinism	قەدەریەت
Didactic Poetry	شیعری فێرکردن
Dimension	ڕەهەند
Divinity	ئاسمانی، خودایی
Dogma	دۆگما
Drama	دراما
Dramatic	درامایی
Dramatist	درامانووس
Dualism	دوالیزم

پاشکۆی سێیەم:

Literary Terms	زاراوە ئەدەبییەکان
Absolutism	رەهاگەری. موتلەقییەت
Abstract	تەجریدی. دەرهەست
Act	پەردە(شانۆ) بەش
Adventure Stories	چیرۆکەکانی گیانبازی
Affective Criticism	رەخنەی سۆزاوی
Alienation	نامۆبوون، هاشیبوون
Alliteration	دووبارەبوونەوەی پیتێك لە دێرێکی شیعری
Allusion	ئاماژە، هێما
Ambiguity	لێلی، تەم و مژی، شاراوەیی
Anarchy	پشێوی، ئاشوب
Antagonist	دژەپاڵەوان
Anthem	سرودی (نیشتمانی)
Anthololgy	گوڵبژێر
Anthropology	ئەنسرۆپۆلۆژی، مرۆڤناسی
Anti-hero	دژەپاڵەوان، دژەقارەمان
Anti-rationalism	دژە ئەقڵ
Approach	بۆچوون، قوتابخانە، رێباز
Aristocratic Romance	رۆمانسی ئەریستۆکراتی
Art	هونەر
Arts	ئادابە ئەدەبیات
Art for art s sake doctrine	رێبازی هونەر بۆ هونەر
Art for life s sake doctrine	رێبازی هونەر بۆ ژیان
Artist	هونەرمەند
Autobiography	ژیاننامەی خود
Ballad	بالاد، چامە
Bard	شاعیر، هۆزانڤان
Blank Verse	هۆزانی بێسەروا
Chapter	بەش
Carpe diem	قۆرخکردنی کات، کات بەخۆشی بەسەربردن
Character	کاراکتەر، کەس
Classic	کلاسیك. کۆن
Classical	کلاسیکی

Father s sister s Daughter	کچی مەت، کچی پلکی باب
Mother s Sister s son	کوڕی خالەت، کوڕی پلکی دایك
Mother s Sister s Daughter	کچی خالەت، کچی پلکی دایك
Nephew: Brother s son and Daughter	برازا، کوڕ و کچی برا
Niece: Sister s son and Daughter	خوشـــکەزا، خـــوارزا، کـــوڕ و کـــچی خوشك
Step-Mother	زڕ داك، ژنباب، باوەڕن
Step-Father	زڕباب، زڕباوك
Step-Brother	زڕبرا/ براماك
Step-Sister	زڕخوشك
Step-son	زڕکوڕ
Step-Daughter	زڕ کچ
Brother s wife	ژنبرا، براژن
Father s Brother s wife	مامۆژن، ژنمام
Mother s Brother s wife	خاڵۆژن، ژنخاڵ
Husband s Brother s wife	هاوگیان، ژن تی
Father s sister s Husband	مێردی خوشکی باوك
Mother s sister s Husband	مێردی خوشکی دایك
Grandson s children	نەوەزا، نەفی چەرچەرك

پاشکۆی دووەم:

Kinship Terms	زاراوەکانی خزمایەتی
Grandfather	باپیر
Grandmother	داپیر، پیر
Father	باوك، باب
Mother	دایك، داك
Husband	مێرد، هەڤژین، هاوسەر
Wife	ژن، هاوسەر، هەڤژین
Son	کوڕ (کوڕی فلان)
Daughter	کچ (کچی...)
Brother	برا
Sister	خوشك، خیشك
Uncle = Father s Brother	مام
Uncle = Mother s Brother	خاڵ
Aunt = Father s Sister	مەت- پلك، پوور
Aunt = Mother s Sister	خالەت- پلك، پوور
Son-in-law	زاوا (زاوای.....)
Daughter-in-law	بووك (بووکی.....)
Bride	بووك
Bridegroom	زاوا
Father-in law	خەزوور
Mother-in-law	خەسوو
Wife s sister	دش (خوشکی ژن)
Husband s sister	دش (خوشکی مێرد)
Husband s Brother	تی، شوبرا (برای مێرد)
Wife s Brother	خزم، کوڕە خەزوور
Son s son	نەوە، نەڤی، کوڕی کوڕ، کوڕەزا
Wife s children	نەڤسی، زڕمنداڵ
Husband s children	نەڤسی، زڕمنداڵ
Husband s Wife	هەوێ، هەوی- ژنی مێرد
Father s Brother s son	کوڕەمام، پسمام، ئامۆزا
Father s Brother s Daughter	کچەمام، دۆتمام، ئامۆزا
Father s Brother s son s son	بن عەم- کوڕی ئامۆزا
Wife s sister s Husband	وڵداش زاوا، هاڤلینگ
Father s sister s son	کوڕەمەت، کوڕی پلکی باب

Ultimate constituent	دوا پێکهاتە
Ungrammatical	نارێزمانی
Universal Grammar	ڕێزمانی گشتی، جیهانی
Utterance	وتە
Verb Phrase	گرێی کاری
Vernacular	ناوخۆیی
Vowel	بزوێن
Word	وشە، پەیڤ
Word Formation	ڕۆنانی وشە
Word order	ڕێکخستنی وشە، لەدوایەك هاتن
Yes-no- question	پرسیاری بەڵێ- نا
zoosemiotics	بەشێکە لە زانستی هێماگەری سیمیۆتیکسی

Quantifier	ڕادەی چەندێتی
Quantitative Linguistics	زمانەوانی چەندێتی
Quantity	چەندێتی
Question	پرسیار
Reduplication	دووبارەیی
Reflexive	خۆیی
Referent	هێما بۆکراو
Regularity	ڕێسایی
Regular Grammar	ڕێزمانی ڕێسایی
Relativity	ڕێژەیی
Re-write Rule	یاسای دوبارەکردنەوە
Root	ڕەگ
Saussurean	ڕێبازی زمانەوانی سۆسێر
Semantics	واتاسازی
Semeiology	سیمۆلۆژی، ئامازەیی
Sense	واتا
Sentence	ڕستە
Sociolinguistics	زمانەوانی کۆمەلایەتی
Socio Pragmatics	پراگماتیکی کۆمەلایەتی
Speech act	کردەی ئاخاوتن
Structure	پێکهاتە، شێوە، ڕۆنان
Style	شێواز
Surface Structure	ڕۆنانی سەرەوە
Syllable	برگە
Synonymy	هاوواتا
Syntactic	ڕستەیی- سیناکسی
Syntagmatic relation	پەیوەندی ئاسۆیی
Syntax	ڕستەسازی
Tag Question	کلکە پرسیار
Tense	ڕێژەی کار
Terminology	زاراوەیی
Theme	باس
Topic	نیهاد
Traditional Grammar	ڕێبازی تەقلیدی
Transformational Grammar	ڕێزمانی گواستنەوە

Nominal	ناویی
Noun	ناو
Noun phrase	گرێی ناوی
Number	ژمارە
Object	بەرکار
Object deletion	لابردنی بەرکار
Paradigmatic relation	پەیوەندی ستوونی
Paraphrase	دارشتنەوە
Parole	ئاخاوتنی کۆنکریتی
Paronym	پارۆنیم، پەیوەندی وشە بە ڕەگی خۆی
Parsing	شیکارکردن، شیتەڵکردن
Particle	پارتیکل، لە بەشە سەرەکیەکانی ئاخاوتن نیە.
Part of Speech	بەشی ئاخاوتن
Passive Construction	پێکهاتەی نادیار
Pattern	جۆر، شێواز
Pedagogical Linguistics	زمانەوانیی فێرکرن
perfect	تەواو
Performer	بکەر
Performance	کرداری، بەکارهێنان
Personal pronoun	جێناوی کەسیی
Philology	فیلۆلۆژی
Phoneme	فۆنیم
phonetics	دەنگسازی
Phrase	گری
Phrase Structure	ڕۆنانی گری
Phrase structure rule	یاسای ڕۆنانی گری
Polysemy	فرە واتا، پۆلۆواتا
Pragmatics	پراگماتیکس
Prague School	قوتابخانەی زمانەوانی پراگ
Prefix	پێشگر
Prepositional phrase	گرێبەند
Primary Auxiliary	فرمانی یاریدەدەر
Primary Meaning	واتای سەرەکی
Qualifier	ڕادەی جۆنێتی

Level	ئاست
Levels of language	ئاستەکانی زمان
Morphological level	ئاستی وشەسازی
Phonological level	ئاستی فۆنۆلۆژی/ دەنگی
Semantic level	ئاستی واتاسازی
Lexeme	لێکسیم، وشەی واتادار
Lexicon	وشە
Linguist	زمانەوان
Linguistic	زمانەوانی
Linguistics	زانستی زمان، زمانناسی
Localism	ناوچەیی
Logic	مەنتیق
Logical	مەنتیقی
Macro Linguistics	زمانەوانیی گشتگیری هەمەلایەنە
Manner	ڕەفتار، ئاکار
Meaning	واتا
Metaphor	مەجاز
Metaphorical meaning	واتای مەجازی
Mentalism	بیر، لۆژیك
Metalanguage	زمانی دەق
Metalinguistics	زمانەوانی کۆمەڵایەتی
Microlinguistics	لایەنی دەنگ و وشە و ڕستە
Modifier	دیارخەر
Morpheme	مۆرفیم
Morph	مۆرف
Morphology	وشەسازی
Morphophonemic rule	یاسای مۆرفۆفۆنیمی- یاسای دەنگ و وشە
Nasal	لووتی- پەیوەست بە لووت
Native-speaker	ئاخاوتنکەری ڕەسەنی دەقەر
Natural Language	زمانی سروشتی
Negation	نەرێ
Neogrammarian	ڕێزمانووسە لاوەکان
Neuro Linguistics	زمانەوانی دەمار
Neutral	بێلایەن، نەمێ نە نێر
Norm	ڕێسا

	جوگرافی
Goal	بەرکار
Government	دەسەڵات
Government theory	تیۆری دەسەڵات
Grammar	ڕێزمان
Grammatical	ڕێزمانیی
Grammatical meaning	واتای ڕێزمانیی
Grammaticality	ڕێزمانیبوون
Graphology	گرافۆلۆژی،نوسینی سیستەمی زمان
Hallidayan	ڕێبازی هالیدەی، زمانەوانی ئەرکی
Head word	وشەی سەرە
High pitch	ئاوازی بەرز
Historical Linguistics	زمانەوانیی مێژوویی
Homograph	هاوداڕشتن- هاوشێوە هاوپیت
Homonym	هاودەنگ و هاو بێژە
Homophone	هاودەنگ
Hyponym	هایپۆنیم- بەشێك لە کۆمەڵێك
Idiolect	سیستەمی زمانەوانی قسەکەر
Idiom	ئیدیۆم
Internalised Language	زمانی بیر، هۆش
Ill-formed	ناڕێزمانی
Immediate Constituent	پێکهاتەی دوای یەکەم پۆلین یان کەرتکردن
Imperative	فەرمانیی
Indirect	ناڕاستەوخۆ
Infinitive	چاووگ
Inherent Feature	ئەدگاری بۆماوەیی، بنەچەیی
International phonetic Association	یەکێتی دەنگسازی جیهانی
Intonation	ئاواز
Jakobsonian	ڕێبازی زمانەوانیی یاکۆبسن
Katz-postal hypothesis	گریمانی پۆستال و کاتز لە واتاسازی
Kernel	ڕستەی سەرەکی
Kinship terms	زاراوەکانی خزمایەتی
Language	زمان
Langue	سیستەمی زمانی کۆمەڵێك

Diminutive	نازدارکردن، کەمکردن
Discourse	ئاخاوتن
Discourse analysis	شرۆڤەکردنی ئاخاوتن
Ditransitive	فرمانی دوو بەرکاری هەبێ
Educational Linguistics	زمانەوانی پەروەردەیی
Element	ڕەگەز
Elision	لابردن، سڕینەوە
Ellipsis	کرتاندن، لابردن
Environment	دەوروبەر
Etat de Langue	باری زمان
Etymology	زانستی نەژادی- ڕەسەنی وشە
Expansion rule	یاسای فراوانکردن
Family tree	داری مالبات، داری بنەچە
Feature	ئەدگار، تایبەتمەندی
Field	بوار، کێلگە
Semantic Fields	کێلگە واتاییەکان
Field of discourse	بواری ئاخاوتن
Firthian	ڕێبازی فیرپ لە زمانەوانی
Focus	فۆکس- سەرەکی
Form	شێوە
Formal grammar	ڕێزمانی بونیادی، پێکهاتەیی
Formation rule	یاسای داڕژتنی بەراس
function	ئەرك
Functional analysis	شرۆڤەکردنی ئەرکی
	شیکردنەوە لەسەر بنەمای ئەرك
Functional grammar	ڕێزمانی ئەرکی
Functional word	وشەی ئەرکی
Gender	ڕەگەز، سێکس لە ڕێزمان
Generic meaning	واتای گشتی
Generalization	بەگشتی کردن
Generative grammar	ڕێزمانی پێکهێنەر
Generative semantics	واتاسازی پێکهێنەر
Genva school	قوتابخانەی زمانەوانی جنێڤ
Geographical Linguistics	زمانەوانیی جوگرافی
Geolinguistics	زمانەوانیی زەمینی/ بەشێکە لە زمانەوانی

Clinical Linguistics	زمانەوانیی کلینیکی
Cluster	هێشوو
Coalescence	تێکچرژان، لـە دوو دەنـگ دەنگێکـی جیـاواز دروست دەبێ
Code	هێما
Cognitive Meaning	واتای خودی
Cohesion	سازان، یەکگرتوویی
Collocation	هاوڕێکی- لەگەڵ یەك هاتن
Command	فەرمانی داخوازی
Comparative	بەراورد
Concept	چەمك
Connotive Meaning	واتای ناوەوە
Constructional Ambiguity	لێڵی پێکهاتەیی
Content	ناوەرۆك، وشەی فەرهەنگی، وشەی تەواو
Context	دەوروبەر، سیاق
Conversation	گفتوگۆ، ئاخاوتن
Conversation analysis	شرۆڤەکردنی ئاخاوتن
Copenhagen School	قوتابخانەی کۆپنهاگن
Co-text	دەقی سیاق، چارەسەرکردنی لێڵی
Data	داتا
Declarative	خەبەری
Deep Structure	پێکهاتەی بنجی- ڕۆنانی ژێرەوە
Deixis	نیشانکارەکان
Denotative meaning	واتای دەلالی/ هێمایی
Dental	ددانی
Dependent	پارستە
Derivation	دارژتن، داتاشین
Derivational Ambiguity	لێڵی دارێژراو
Descriptive Linguistics	زمانەوانیی وەسفی
Descriptive Semantics	واتاسازی وەسفی
Determiner	دیارخەر
Deviance	لادان
Diachronic	دایکرۆنیکی، مێژوویی، قۆناغ قۆناغی
Dialect	زار، دایەلێکت
Diaglossia	دایەگلۆسیا

پاشكۆی یەكەم:

Linguistic Terms	زاراوەكانی زمانەوانی- زمانناسی
Absolute	ڕەها، ڕەگەزی جیا
Acceptability	شیاو، وەرگیراو، چەسپاو
Accommodation theory	تیۆری سازان
Acoustics	دەنگسازی بیستن
Actor-action-goal	بكەر- كردار- بەركار
Adjacency pairs	جووتە گوتن- جووتەی لەیەك نزیك
Adjective	ئاوەڵناو
Adjectival	ئاوەڵناو ئاسا
Adjectival phrase	گرێی ئاوەڵناوی
Affirmative	ئەرێی، ئەری
Agreement	ڕێكەوتن- لەگەڵ یەك هاتن
Ambiguity	لێڵی
Antigrammatical construction	پێكهاتەی نارێزمانی
Applied Linguistics	زمانەوانیی كرداریی
Back formation	جۆرێكە لە ڕۆنانی وشە
Base	بنەچە، چاووك
Base components	پێكهێنەرەكانی بنچ
Behaviorism	ڕەفتاریی
Bilingualism	دیاردەی دووزمانی
Biolinguistics	زمانەوانیی بایۆلۆژی
Bloomfieldian	ڕێبازی بلۆمفیلد، بونیادگەری لە زمان
Bracketing	شێوازی كەوانە دانان لە شرۆڤەكردنی ڕستەدا
Branching	شێوازی پۆلێنكردنی لق لقی
BT: Baby-Talk	ئاخاوتنی زارۆك
Cardinal	ژمارەیی، یەك، دوو
Cardinal Vowels	بزوێنە نموونەییەكان
Cartesian Linguistics	زمانەوانیی كارتیسی؛ پەیوەندی نێوان زمان و بیر
Category	پۆل
Causative	هۆیی
Chomskyan	ڕێبازی چۆمسكی
Classification	پۆلێنكردن
Clause	ڕستە، بەشێك لە ڕستە

Zz

Z-z/zed/ دوا پیتی ئەلفبای ئینگلیزی

zany/ˈzeɪni/adj ماستاوچی/ قۆشمەچی/ شێت

zap/zæp/v (بەچەك)بەکوژێ

zapper/n ١-ریموٚتی کۆنترۆڵ ٢-کوژەری خێرا

zeal/ziːl/n پەرۆشی، حەماسەت

zealot/ˈzelət/n توندرەو لەپەرۆشییەکەی

zealous/ˈzeləs/adj بەپەرۆش، توندرەوی ئاینی/بەحەماس

zebra/ˈzebrə, ˈziːbrə/n کەرەکێوی

zebra crossing/n تێپەڕگای خەتدار

Zen/zen/n بالێکی بودییە بایەخ بە ڕامانی قەریزەی مرۆڤایەتی دەدات (نەك کتێبی دینی)

zenith/ˈzenɪθ/n لوتکە، تەپلاکی سەر، تۆقەسەر

zephyr/ˈzefə(r)/n شەماڵ، سروە، بای رۆژئاوا

zeppelin/ˈzepəlɪn/n بالۆنی نەچەماوە: ئەلمانەکان لە جەنگی یەکەمی جیهان بەکاریان دەهێنا.

zero/ˈzɪərəʊ/n سفر، هیچ، چنە

zest/zest/n چێژ- خۆشی چەشتن

zigzag/ˈzɪgzæg/n هێلی پێچاوپێچ- زیگزاگ

zinc/zɪŋk/n زینك

zip/zɪp/n گیرەی گوڵە، دەنگی ددان

Zip code/ˈzɪp kəʊd/n هێمای پۆستە

zither/ˈzɪðə(r)/n ئامێرێکی مۆسیقاییە لەقانون دەچێ

zodiac/ˈzəʊdiæk/n ١- قەڵە، گەردوون ٢-بورج- کەلو

zonal/ˈzəʊnl/adj دابەش کراوەتە سەر چەند ناوچەیەك

zone/zəʊn/n ناوچە، بەش، هەرێم

zoo/zuː/n باخچەی ئاژەڵان

zoological/ˌzəʊəˈlɒdʒɪkl/adj پەیوەندی بەجیهانی گیانەوەرانەوە هەیە

zoologist/zəʊˈɒlədʒɪst/n زانای ئاژەڵان، گیانەوەرناس

zoology/zəʊˈɒlədʒi/n زانستی ئاژەڵناسی

zoom/zuːm/n ١- هەڵسانەوەی لەناکاوی فڕۆکە، گرمە ٢- گرمەیەکی‌نزیك، زوومی کامیرا، ئاوێنە

zucchini/zuˈkiːni/n مێوە

Zulu/ˈzuːluː/n تیرەیەکی ئەفریقاییەو زمانێکی تایبەتی هەیە/تیرەی زولو

yoga/ˈjəʊgə/n یۆگا: میتۆدێکی هندییە لە سۆلیەت نزیکە جۆرێکە لە رۆحانیەتی هندۆسی

yoghourt/ˈjɒgət/n ماست

yogi/ˈjəʊgi/n وەرزشەوانی یۆگا/یۆگاوان

yoke/jəʊk/n ١- تۆق ٢-جووتە گا ٣- نارەل- شان ٤- ناوقەد- کەمەر

yokel/ˈjəʊkl/n گوندیی، دەشتەکی

yolk/jəʊk/n زەردێنەی هێلکە

yon/jɒn/adv ئەوێ

yonder/ˈjɒndə(r)/adj-adv ئەوە,ئەوێ

yonks/n ماوەیەکی زۆر

yore/jɔ:(r)/n بەسەرچوو/پێشوو

days of yore رۆژانی کۆن/رابردوو/دێرین

you/ju:/pron تۆ، (ئێوە)

you'd * you had تۆ هەتبوو/ ئێوە هەتانبوو

you had تۆ/ئێوە هەتبوو/ هەتانبوو

you would تۆ/ئێوە لەسەرتە/ لە سەرتانە

you'll *you will شێوە داهاتوو

young/jʌŋ/adj لاو، تۆلاز/بچووک- بەچکە

youngster/ˈjʌŋstə(r)/n کوڕ، هەرزەکار

your/jɔ:(r)/pron هیتۆ(مولکداری)

you're*you are

yours/jɔ:z/pron هیتۆ، هیئێوە

yourself/jɔ:ˈself/pron ١-خۆت/خۆتان ٢- تەندروستی باش

youth/ju:θ/n گەنج، لاو، گەنجی

youthful/ˈju:θfl/adj لاو- گەنج

youthful hostel هۆتێلی هەرزان-بۆگەنجان

yowl/jaʊl/v ١-شیوەن و ڕۆڕۆ دەکا ٢- دەلورێنێ

yo-yo/ˈjəʊ jəʊ/n یاری یۆیۆ

yule/ju:l/n جەژنی سەری ساڵ

yummy/ˈjʌmi/adj بەتام

yupple=yuppy/ˈjʌpi/n لاوێکی سەرکەوتو لە کارەکانی

yurt/n خێوەت/ خێوەتی جلدی

Yy

Y-y/waɪ/ پیتی‌بیست وپێنجەم لە ئەلفبای ئینگلیزی
yacht/jɒt/n بەلەم، یەخت، قەیاغ
Yahoo ڕەگەزێکی گیانەوەرە شێوەو هەموو خراپیەکانی مرۆڤی هەیە/ تۆرێکی بەناوبانگی ئینتەرنێتە.
yak/jæk/n ئاژەلی یاك:گایەکی پرچ درێژە
yam/jæm/n پەتاتەی چینی/ پەتاتەی شیرین
yank/jæŋk/n ڕوتی دەکاتەوە، ڕادەکێشێ
Yankee/ˈjænki/n خەلکی ئینگلتەرای نوێ لە ئەمەریکا
Yankee/n یانکی، ئەمەریکایی
yap/jæp/n وەڕین(سەگی بچووك)،زۆرەوی
yap/v دەوەڕێ، زۆرەوی دەکا
yard/jɑ:d/n ١-(٩١،٤٤)سم یاردە/ سێ قەدەم
٢-دارێکی ئاسۆیی بۆ بەستنی پەردە
٣-گۆڕەپان- باخچە- ڕووبەر
yardstick/ˈjɑ:dstɪk/n دارێك درێژیەکەی یاردەیەکە/ میحەك
yarn/jɑ:n/n ١- دەزوو، ڕێس
٢- حەقایەت، بەسەرهات
yawl/jɔ:l/n بەلەمێکی بچووك، بەلەمی چارۆکەدار
yawn/jɔ:n/n - v باوێشك- بۆڕژان/ دەبۆڕژێ- باوێشکی دێ
ye/ji:/pron ١- تۆ ، ئێوە
٢- ئامرازی ئاسیاری- ئاسین
yea/jeɪ/n بەلێ
year/jɪə(r)/n سال
yearbook/ˈjɪəbuk/n کتێبی سالانە
yearling/ˈjɪəlɪŋ/n ئاژەلێك تەمەنی لەنێوان سالێك و دووسال بێت/ یەك سالی
yearly/adv سالانە
yearn/jɜ:n/v بەپەرۆش دەبێ،مەتوی دەبێ
yearning/ˈjɜ:nɪŋ/n پەرۆش-ئارەزوو- ئامەزرۆ
yeast/ji:st/n خومرە، هەویرەترش
yell/jel/v هاواری دەکا، دەنەڕێنێ
yell/n هاوارکردن-نەڕاندن
yellow/ˈjələu/adj زەرد
yellow/n ڕەنگی زەرد
yellow/v زەرد هەلدەگەڕێ
yellowish/adj زەردباو
yelp/jelp/v ١- دەوەڕێ
٢- دەنالێنێ
yelp/n ١-وەڕین ٢-هاوار لێ هەلسان
yeoman/ˈjəumən/n جوتیاری مولکدار
yeomanry/ˈjəumənri/n تیپێکی سوارەی جوتیاران
yes/jes/interj بەلێ
yesterday/ˈjestədeɪ/adv دوێنێ/دوێنێ
yet/jet/adj ١-هەتا ئێستا، هێشتا
٢-لەگەل (نەرێ)دا دێت
٣-سەرباری ٤-ڕێژێك، ڕێژێك لە ڕێژان بەمانای(یان)، (یاخود)
yew/ju:/n داری تەقسوس لە نزیك کلێسا دەڕوێ دارەکە هەردەم کەسکە
Yiddish/ˈjɪdɪʃ/n زمانی ئاخاوتنی جیهانی جولەکە
- شێوەیەکە لە زمانی ئەلمانی کۆن وەك زمانێکی ئارچەیی لە ئەورووپای ڕۆژهەلات و لای کۆچەران بەکاردێ
yield/ji:ld/v ١-بەرهەمی دەبێ- بەری دەبێ
٢-چیتر بەرەنگاری ناکا
yield/n بەرهەم
yob/jɒb/adj ١-بێ کار
٢- لاوێکی گێرەشێوێن-دەمڕووت

Xx

X-x/eks/ پیتی بیست وچوارەم لە ئەلفبای ئینگلیزی
٢-ژمارە دە ٣-مێمای جاران

xenophobia/ˌzenəˈfəʊbɪə/n (نەخۆش)رق لێبوونەوەی بیانی (بێگانە نەویستی)

Xerox/ˈzɪərɒks/n شێوازی(زیرۆکس)بۆ کۆپیکردنی بەڵگەنامە

Xerox/v وێنە دەگرێ، کۆپی دەکا

Xmas/ˈkrɪsməs/n جەژنی لەدایک بوونی مەسیح(عیسا)

x-ray/ˈeksreɪ/n تیشکی سینی(ئەشیعە)

xylophone/ˈzaɪləˌfəʊn/n زایلۆفۆن (ئامێرێکی مۆسیقاییە)

پاپۆڕ و فڕۆکە

wren/ren/n بالندەیەکی بچووکی خۆش ئاواز

wrench/rentʃ/n ١- ڕاکێشانێکی لەناکاو ٢- لادانێکی لەپڕ ٣- لەیەك جیابوونەوە ٤- ئازار ٥- سویچێکی میکانیکی

wrest/rest/v ١- دەرفێنێ ٢- بەکۆشش دەستی دەکەوێ

wrestle/ˈresl/v زۆرانبازی دەکا، خەبات دەکا، تێدەکۆشێ

wrestle/n زۆرانبازی

wrestler/ˈreslə(r)/n ١- زۆرانباز ٢- بۆکسێن کەر

wretch/retʃ/n کلۆڵ ، هەژار

wretched/ˈretʃɪd/adj ١- هیچ وپووچ، بێبەها، زۆر ناشاد ٢- خراپ ، نەفرەت لێکراو

wriggle/ˈrɪgl/v وەکو کرم پێچ دەخواتەوە، لوول دەروا، پێچاوپێچ دەکا

دەگوشێ- ئاوی لێدێنێ

wring/rɪŋ/v

wrinkle/ˈrɪŋkl/n لۆچ بوون

wrinkly/ˈrɪŋkli/adj لۆچ دار

wrist/rɪst/n مەچەك ، قۆڵ

wrist-watch/n سەعاتی دەستی

writ/rɪt/n فرمانێکی یاسایی/ قەزائی

write/raɪt/v دەنووسێ

write-off/n زیانێکی تەواو- بێبەها بوون

writer/ˈraɪtə(r)/n نووسەر

write-up/n نمایش ، تۆمارێکی نووسراو

writhe/raɪð/v خۆ دەگوشێ

writing/ˈraɪtɪŋ/n ١- نوسین٢- دانان

written*write/adj نووسراو

wrong/rɒŋ/n - v گوناه، تاوان، پووچ- زوڵم دەکا

wrong/rɒŋ/adj - adv هەڵەیەکی ناراست، نادروست، ناشایستە، ناشەرعی، بەشێوەیەکی هەڵە

wrongdoer/ˈrɒŋdu:ə(r)/n گوناهبار

wrongdoing/ˈrɒŋdu:ɪŋ/n تاوان، گوناه ، تاوان

wrongful/adj نایاسایی/ناعەدالەت

wrote*write/v نووسی

wrought*work/v کاری کرد

wrung*wring/v گوشی، ملی گوشی تا بیکوژێ

wry/v ١-خوار دەکاتەوە/ بادەدا ٢-ڕووی گرژ دەکا

wry/raɪ/adj گاڵتەجاڕ و نائومێد

wryly/ˈraɪli/adv بەناڕەزایی،بە گاڵتە جارییەوە

wud/adj گەمژە/ شێت

wunderkind/n پیتۆڵ/ عەبقەری (لە منداڵی- گەنجی)

wuss/n گەمژە/ کیژ/ گەنجز

www کورتکراوەی تۆڕی جیهانی بۆ دۆزینەوەی زانیاری لە کۆمپیوتەر

wye/n پیتی y

wysiwyg -ئەوەی دەبینی ئەوەت دەست دەکەوێ -کتوومت/ دەقاو دەق/ وەك خۆی

workmanlike/adj کارامە-لێهاتوو

workmanship/n کارامەیی لە

work-room/ˈwɜːkruːm, -rʊm/n پیشەسازیدا، ژووری کارکردن

workshop/ˈwɜːkʃɒp/n دەزگای کار

work-shy/adj تەمبەڵ، تەوەزەل

world/wɜːld/n ١-دنیا، جیهان
٢- دنیا(زەوی‌وهەرچی لەسەریەتی)
٣- کاری دنیایی ٤- جیهان
٥- کۆمەڵگای مرۆڤایەتی

worldly/ˈwɜːldli/adj ١-دنیایی
٢-جیهانی ٣- نادینی نەك دینی

worldwide/ˈwɜːldwaɪd/adj
ناوبانگی جیهانی/ لەسەر ئاستی جیهانی

worm/wɜːm/n ١-کرم
٢- کەسێکی هیچ وپووچ-ناگرنگ

worm-eaten/ˈwɜːmiːtn/adj خوراو، کرمیٚ بوو

worn*wear/adj لەبەرکراو

worn*out/adj ١-لە کەلك کەوتوو
٢- زۆر ماندوو

worry/ˈwʌri/v بێزاری دەکا- نیگەرانی دەکا

worry/n ١- نیگەرانی
٢- پەژارە ٣- خەمی دنیا

worry/adj نیگەران هێن- نیگەرانکەر

worse/wɜːs/adj-adv بەشێوەیەکی خراپتر

worsen/ˈwɜːsn/v تێکی دەدا، خراپی دەکا

worship/ˈwɜːʃɪp/n ١- پەرستن
٢- خۆشەویستی ئارادەی پەرستن

worship/ˈwɜːʃɪp/v ١- دەیپەرستێ
٢- هێندەی خۆش دەوێ دەیپەرستێ

worshipful/ˈwɜːʃɪpfl/adj بەرێز/ رێزدار

worshipper/ˈwɜːʃɪpə(r)/n خواپەرست

worst/wɜːst/adj خراپترین

worth/wɜːθ/adj ١- شایانە، شایستە
٢- بەهای دراوی

worthless/ˈwɜːθləs/adj سوودی نیە، بێ‌بەها

worth-while/ˌwɜːθˈwaɪl/adj
١- شتێکی شایستە ٢- بەسوود

worthy/ˈwɜːθi/adj ١- بەنرخ
٢- شایەن بە رێز و پێزانین

would/wʊd/v رابردووی مەرجی

would-be حەز دەکات ببێت

wound/wuːnd/n برین

wound/v ١- بریندار دەکا
٢- هەستی بریندار دەکا

wove*weave/v دەچنێ

woven*weave/adj چێنراو

wrangle/ˈræŋgl/n-v ناکۆکی
شەرە قسە بەشێوەیەکی تورە وتوێژ دەکا

wrap/ræp/v دەپێچێتەوە، لووڵ دەدا

wrapper/ˈræpə(r)/n بەرگ(بەرگی کتێب و رۆژنامە)

wrapping/ˈræpɪŋ/n کاغەزی پێچانەوە

wrath/rɒθ/n تووڕەیی، پەستی

wrathful/ˈrɒθfl/adj پەست، زۆر تورە

wreak/riːk/v بەسەر دەبارێنێ- جێ‌بەجێ‌دەکا

wreath/riːθ/n تاجە گوڵینە

wreathe/riːð/v ١-بەگوڵ دادەپۆشێ
٢- تاجیگوڵینەی لەسەر دادەنێ
٣- خۆ بە پەلك دادەپۆشێ

wreck/rek/n (پاشماوە)ی‌پاپۆڕ، وێرانی، روخاو

wreckage/ˈrekɪdʒ/n پاشماوەی

نێرە مووك

womanly/ˈwʊmənli/adj ژنانی، شایستەی ژنە

womb/wu:m/n ١–رەحم ٢–بەزەیی

won*win/v بردیەوە

wonder/ˈwʌndə(r)/n ١– سەیرو سەمەرە
٢– عەجایب، لەرادەبەدەر، سەرسورهێنەر
٣– سەرسوڕمان

wonder/ˈwʌndə(r)/v ١–دەیەوێ بزانێ ٢–سەری سوڕدەمێنێ٣–دەبێ بکرێ

wonderful/ˈwʌndəfl/adj سەرسوڕهێنەر/ نایاب

wonderfully/ˈwʌndəfli/adv بەشێوەیەکی زۆر باش

wonderland/ˈwʌndəlænd/n ولاتی سەرسوڕمان و شتی سەیر/ ولاتی خەیاڵی لە چیرۆکی منداڵان

wonky/ˈwɒŋki/adj ١–نەساغ
٢– لەقاو– نەچەسپیو– جێی متمانە نییە.

won't*will not/v نابێ

wont/wəʊnt/n ڕاهاتوو

woo/wu:/v ١–پیاهەڵدەڵێ
٢– بەدەست بێنێ

wood/wʊd/n دارستان

wood/n دار

woodcut/ˈwʊdkʌt/n وێنەیەکی هەڵکۆڵراو لەسەر دار

woodcutter/ˈwʊdkʌtə(r)/n داربڕ، دارەوان

wooded/adj زەویەکی پڕ لەدار

wooden/ˈwʊdn/adj دارین، لە دار دروست کراو

woodland/ˈwʊdlənd/n دارستان

woodwork/ˈwʊdwɜ:k/n
١–کەرەستەی لەدار دروست کراو
٢–دارتاشی

woodworm/ˈwʊdwɜ:m/n مۆرەی دار– کرمی دار

woody/adj لەدار ئەچێت– دارئاسا

wool/wʊl/n خوری

woollen/ˈwʊlən/adj لەخوری دروست کراو

woollens/n پیشەسازی خوری

woolly/ˈwʊli/adj ١–وەکو خوری وایە
٢– نادیار

word/wɜ:d/n ١–پەیڤ، وشە
٢– قسەکردن، ئاخاوتن ٣– دەنگوباس
٤– بەڵێن ٥– فەرمان
٦– قسەی ئاسمانی ، خوایی ، کتێبی پیرۆز

wore*wear/v لەبەری کرد

work/wɜ:k/n ١–کار، پیشە
٢– کاری(فیزیایی) ٣–دانراو، کاری ئەدەبی
٤– کارگە ٥– کاری میکانیکی
٦– دامەزراوەکان

work/v ١–کار دەکا
٢– ئامێرەکەی دەخاتە گەڕ
٣– سەردەکەوێ ٤– سەرپەرشتی دەکا
٥– گرێ دەکاتەوە ٦– بەهێواشی ڕێ دەکا
٧– دروست دەکا ٨– خومرەی تێ دەکا

workable/wɜ:kəbl/adj ئەو پڕۆژەیە جێبەجێ دەبێ/کرداریيە

workaday/ˈwɜ:kdeɪ/adj ژیانی ڕۆژانە: ڕۆتین

workbasket/n سندوقی دوورمان

workday/ˈwɜ:kdeɪ/n ڕۆژانی کار

worker/ˈwɜ:kə(r)/n کرێکار، ئیشکەر

work-force/ˈwɜ:kfɔ:s/n ١–کرێ دەست: ئیشکەر ٢– ژمارەی کرێکاران

working class/adj ١–چینی کرێکار
٢–کرداریی

workman/ˈwɜ:kmən/n کرێکار

wise/waɪz/adj زانا، ژیر

wish/wɪʃ/v دەیەوێ، حەزی لێیە

wishbone/ˈwɪʃbəʊn/n ئێسکی پیل (باڵندە)

wishful/ˈwɪʃfl/adj میلی دار، هیواخواز

wisp/wɪsp/n کاکۆڵ، بسك (پرچ)

wistful/ˈwɪstfl/adj تێڕوانینێکی خەماوی و تامەزرۆیی/ مات

wit/wɪt/n ١-ئەقل، بیر ٢-خوێن شیرینی، ڕووخۆشی

wit/adj ڕوو خۆش

witch/wɪtʃ/n ئافرەتی سیحر باز، جادوگەر

witchcraft/ˈwɪtʃkrɑːft/n سیحرو جادوگەری

witchdoctor/n پزیشکێکی سیحرباز (لەلای هەندێك کۆمەڵ)

with/wɪð, wɪθ/prep لەگەڵ- لەگەڵیدا ڕێکەوت-خاوەن لەگەڵ، لەوێ- دژ- بەهۆی- لەگەڵ- بەهۆیەوە - ئەوەی پەیوەندی بەوەوە هەبێت - سەرباری ئەوەی کە

withdraw/wɪðˈdrɔː, wɪθˈdrɔː/v دەکشێتەوە

withdrawn/wɪðˈdrɔːn, wɪθˈdrɔːn/v کێشایەوە، خۆی کێشایەوە

withdrawal/wɪðˈdrɔːəl,ɪθˈdrɔːəl/adj کشانەوە

wither/ˈwɪðə(r)/v سیس دەبێ

withhold/wɪðˈhəʊld, wɪθˈh-/v ١- دەشارێتەوە ٢- ڕەتدەکاتەوە یدا

within/wɪˈðɪn/prep ١-لەنێو (ماڵ) ٢- لە میانەی، لە حالەتی

without/wɪˈðaʊt/prep بەبێ، لەدەرەوە

withstand/wɪðˈstænd, wɪθˈs-/v ١- بەرەنگاری دەکا ٢- بەرپەرچی دەداتەوە

witness/ˈwɪtnəs/n ١- بەڵگە نامە ٢- گەواهیدەر

witness/v ١- گەواهی دەدا ٢- پشتیوانی دەکا ٣- دەبینێ ٤- شایەتی لەسەر دەدا ٥- ئیمزاکەی پەسەنددەکا

witness-box/n شوێنی وەستانی گەواهیدەر/شایەد

witticism/n زیرەکایەتی- قۆشمەچییەتی

witty/ˈwɪti/adj نوکتەچی/قۆشمەچی/ زیرەك

wives*wife ژنەکان/ هاوسەرەکان

wizard/ˈwɪzəd/n سیحربان، جادوگەر

whoa/int،wo ڕاوەستە، هۆش (بۆ ئەسپ)

wobble/ˈwɒbl/v لار دەبێ، بەگومان دەبێ

woe/wəʊ/n بەڵا، خەم ، نەفرەتی خوا

woebegone/ˈwəʊbɪgɒn/adj ڕووێکی خەماوی

woeful/ˈwəʊfl/adj خەمۆك، کلۆڵ

woke*wake/v ڕابوو- هەڵسا ڕادەبێ، هەڵدەستێ

woken*wake/adj هەڵساو، ڕابوو

wolf/wʊlf/n گورگ

wolfish/adj درندە (وەك گورگ وایە) گورگ ئاسا

woman/ˈwʊmən/n ژن، ئافرەت

women/ˈwɪmɪn/n ژنان

womanhood/ˈwʊmənhʊd/n مێ، سەرجەم ژنان، ژنانی

womanish/ˈwʊmənɪʃ/adj ژنانی،

ناشەرعی، ناپێك

wilderness/ˈwɪldənəs/n کاول، برینگ

wildfire/ˈwaɪldfaɪə(r)/n ئاگرێکی زۆری وێرانکەر

wile/waɪl/n فێل ، گزی، مەکر، فۆین

wilful/ˈwɪlfl/adj ١-سەر سەخت ٢- بە ئەنقەست

would،will خواویستی (قەدەر)

would،will رازی دەبێ

would،will گریمانەی رووداني شتێك

would/v،will وەسیەتی دەکا

will/n ١-ویست ٢-ئارەزوو

will/ wɪl/n وەسیەت نامە

willing/ˈwɪlɪŋ/adj ١- ئامادە ٢-کراو

willingly/adv بەخۆشی یەوە

willow/ˈwɪləʊ/n دار چنار

will-power/n هێزی ئیرادە-ویست

wilt/wɪlt/v سیس دەبێ

wily/ˈwaɪli/adj بەفۆین، ساختەچی، مەکرباز

win/wɪn/v دەیباتەوە

wince/wɪns/v ئای و ئۆی دەکا

winch/wɪntʃ/n راکێشەر و بەرزکەرەوە

wind/wɪnd/n با، هەوا، هەناسە/ غازی ناسك

wind/v وادەکا هەناسە هەڵکێشێت

wind/v ١- پێچ دەخواتەوە ٢- دەپێچێتەوە ٣- دەبەستێ ٤- مۆر دەکا

windbreak/n بابەست، باگر

winder/n کلیلی سەعات/پلە

windfall/ˈwɪndsɔːl/n ئەو دارەی با دەیخات

windmill/ˈwɪndmɪl/n ئاشی هەوا

window/ˈwɪndəʊ/n پەنجەرە

windpipe/ˈwɪndpaɪp/n بۆری هەوا

windscreen/ˈwɪndskriːn/n جامی پێشەوەی ئۆتۆمبێل

windscreen-wiper/n فلچەی جامی ئۆتۆمبێل

windward/ˈwɪndwəd/n ئەو لایەی بەلەم کە با لێی دەدات

windy/adj رۆژێکی بادار، گەردەلوول

wine/waɪn/n شەراب ، ئارەق

wing/wɪŋ/n ١-باڵ ٢- هۆبەی ئوتێل ٣- باڵی توندڕەو لە پارتێك ٤- لایەکی شانۆ

wink/wɪŋk/v چاوی دەنوقێنێ چاوی دەترووکێنێ

winner/ˈwɪnə(r)/n براوە

winning/n-adj (ئەسپی) براوە/بردنەوە

winning/adj خەندەیەکی سحراوی سەرنج راکێش

winnings/ˈwɪnɪŋz/n قازانج، دەسکەوت

winnow/ˈwɪnəʊ/n کەپەکی گەنم کەپەك و دانەوێڵە جیادەکاتەوە

winsome/ˈwɪnsəm/adj بزەیەکی سەرنج راکێش

winter/ˈwɪntə(r)/n زستان

wintry/ˈwɪntri/adj کەش و هەوای زستانی

wipe/waɪp/v ١- دەسڕێتەوە، پاك دەکاتەوە ٢-وشکی دەکاتەوە

wire/ˈwaɪə(r)/n ١-وایەر، تەل ٢-(برقیە) بروسکە

wireless/ˈwaɪələs/adj بێ تەل

wiring/ˈwaɪərɪŋ/n تۆڕی تەلی کارەبا، گەیەنەر

wisdom/ˈwɪzdəm/n زانایی، ژیری

wisdom-tooth/n ددانی ژیری

whirl/wɜ:l/n گێژاو– خوول خواردنەوە

whirl/v خوول دەخوا، گێژ دەبێ

whirlpool/ˈwɜ:lpu:l/n خووڵ ئاو/ گێژەنی ئاوی دەریا

whirlwind/ˈwɜ:lwɪnd/n گەردەلوول

whisk/wɪsk/n ١–تۆزداوەشێن ٢–مێشکوژ ٣– هێلکەشکێن

whisker/ˈwɪskə(r)/n خەنافس، لاجانگ

whiskey/ˈwɪski/n،whisky ویسکی

whisper/ˈwɪspə(r)/v دەچرپێنێ، بەدزییەوە، پێی دەڵێ

whistle/ˈwɪsl/n فیکە– فیتە– فیکەلێدەر

whistle/v فیکە لێدەدا

white/waɪt/adj ١–سپی٢–هەڵبزرکاو

white-lie/waɪt ˈlaɪ/n درۆی سپی

white/n ١–ڕەنگی سپی ٢– سپیاتی چاو

whitewash/ˈwaɪtwɒʃ/n بۆیەی کلسی سپی (سپیکاری)

whither/ˈwɪðə(r)/adv بۆ کوێ، هەتاکوێ

who-whom-whose کێ؟ بۆکێ؟ هی کێ؟

whoever/hu:ˈevə(r)/pron هەر یەکێک لەوانە، هەر کەسێ

whole/həʊl/adj تەواو، سەرجەم

wholehearted/ˌhəʊlˈhɑ:tɪd/adj دڵسۆز، بەسۆز، بە وەفا

wholeheartedly/adv بە دڵسۆزییەوە

wholemeal/ˈhəʊlmi:l/n تەواو ئارد، ئاردێ هەموو دانەوێڵەی تێدابێ

wholesale/ˈhəʊlseɪl/adj ١– فرۆشتنی بە کۆمەڵ ٢–بە ڕادەیەکی فراوان

wholesome/ˈhəʊlsəm/adj ١– خواردنی تەندروستی ٢– ئامۆژگاری چاك ٣– پاقژ و سەرنج ڕاکێش

wholly/adv هەمووی، سەرجەم

whom*who کێ

whooping cough/n کۆکەڕەش

whore/hɔ:(r)/n سۆزانی ، بەرەڵلا

whose*who هی کێ

why/waɪ/inter بۆ ؟، بۆچی؟،بۆچ؟

wick/wɪk/n پلیتەی فانۆس (چرا)، فتیلە

wicked/ˈwɪkɪd/adj شەرانی، پیس، بێزارکەر

wicker/ˈwɪkə(r)/n لەدار حەیزەران دروست کراو/ دارحەیزەران

wicket/ˈwɪkɪt/n دەرگای بچوك– کون

wicket-gate/ˈwɪkɪt geɪt/n دەرگایەکی بچوك نزیك بە دەرگایەکی گەورە

wide/waɪd/adj فراوان، پان، تەواو

widely/ˈwaɪdli/adv زۆر ، تا ڕادەیەکی زۆر

widen/ˈwaɪdn/v فراوانی دەکا

widespread/ˈwaɪdspred/n باو، بەربلاو

widow/ˈwɪdəʊ/n بێوەژن

widower/ˈwɪdəʊə(r)/n پیاوی ژن مردوو

widowhood/n بێوەژناتی، بێوەژنبوون

width/wɪdθ/n پانتایی، فراوانی

wield/wi:ld/v دەست بەسەردا دەگری

wife/waɪf/n ژن، خێزان، هاوسەر

wifely/ˈwaɪfli/adj ژن ئاسا– ژنانە

wig/wɪg/n باروکە ، پرچی دەستکرد

wiggle/ˈwɪgl/v دەجوڵێنێ–دەلەقێنێ

wild/waɪld/adj ١– کێوی، وەحشی– هۆڤاتی ٢– سەر شێت ، چەموورش ٣– سەرەڕۆ

wildcat/ˈwaɪldkæt/adj ئارەوا،

whereas/ˌweərˈæz/conj لە کاتێکدا
wherefore/ˈweəfɔ:(r)/adv - conj
١-لەبەرچی ٢-لەبەر چ هۆیەک
wherein/weərˈɪn/adv لە چ لایەک
whereupon/ˌweərəˈpɒn/adv
لەوێدا، لەپاشان
wherever/weərˈevə(r)/adv لە هەر کوێیەک
wherewithal/ˈweəwɪðɔ:l/adv
پارە، بۆ مەبەستی
wherry/n بەلەمێکی بچووکە
whet/wet/v ١-(چەقۆ) تیژ دەکا ٢- وادەکا دڵی ببا
whether/ˈweðə(r)/conj ئەگەر
whetstone/ˈwetstəʊn/n هەسان (بەردی تیژکردن)
which/wɪtʃ/adj کامە؟ کام؟
whichever/wɪtʃˈevə(r)/adj کام
لەوە، کامە لەوە
whiff/wɪf/n-v ١-مژ ٢-جگەرەی بچووک
while/waɪl/conj-n کاتێک ، هەر کە- سەرباری/ ماوەی کات
whilst/waɪlst/n ئەو کاتەی ، کاتێک کە
whim/wɪm/n هەوەس، ئارەزوو، حەزێکی لەناکاو
whimper/ˈwɪmpə(r)/v نوزەنوز دەکا، دەگریێ
whimsical/ˈwɪmzɪkl/adj مزۆڤێکی رەفتار سەیر/ نامۆ/ هەوەسباز
whine/waɪn/n گریان و پاڕانەوە- نوزەنوز
whip/wɪp/v بە قەمچی لێی دەدا، جەڵدەی لێدەدا
whip/wɪp/n قامچی

رۆژئاوا
wet/wet/adj تەڕبوو/باراناوی- خوناو/ لاواز، بێهێز-خاو
we've*we have
whack/wæk/v بەتوندی- بەقەیمی لێی دەدا
whacked/adj ماندوو، تاقەت چوو، شەکەت
whale/weɪl/n نەهەنگ
wharf/wɔ:f/n لەنگەری بەندەرەکان/ شۆستەی بەندەر
what/wɒt/det-pron چی، بۆچی، چ؟
whatever/wɒtˈevə(r)/adj-pron
١- چی شتێک- هەرچ ٢- هەرچۆنێک بێت
whatever/adv ٢- هەرگیز
whatever چی (بۆ جەخت کردن)
wheat/wi:t/n گەنم، دانی گەنم
wheaten/adj گەنمی، لەگەنمە
wheedle/ˈwi:dl/v مەرایی، ماستاو چێتی دەکا
wheel/wi:l/n ویل، ڕینگ
wheel/v لەدەوری دەسوڕێتەوە
wheelbarrow/ˈwi:lbærəʊ/n
عارەبانەی دەستی
wheeze/wi:z/v گیزەگیز خرەی سینگی دێ
whelp/welp/v ١-بەچکەی (سەگ، شێر) ٢-لاسار
when/wen/adv کەی، کاتێک
whence/wens/adv لەوێوە-لە چ شوێنێک
whenever/wenˈevə(r)/adv
هەرکاتێک
where/weə(r)/adv لەکوێ؟
whereabouts/ˌweərəˈbaʊts/adv
لە چی شوێنێک/لەنزیک کوێ

خۆربردوو

weatherman/ˈweðəmæn/n سەقاپیو/ پێشبینیکەری کەش وهەوا

weave/wi:v/v-n دەچنێ، پێکەوە دەنێ، تەون

weaver/ˈwi:və(r)/n تەونچی، تەونکەر

web/web/n تۆڕ، پەردە، تەونی جاڵجاڵۆکە (داپیرۆچکە)

webbed/adj باڵندەی ئاوی (لە نێوان پەنجەکانیدا پەردەی گۆشتین هەیە)

webbing/ˈwebɪŋ/n قایشکەی بەهێز

wed/wed/v شوو دەکا، ژن دەهێنێ–زەماوەند دەکا

we would،We'd*we had

wedding/ˈwedɪŋ/n بووک گواستنەوە، زەماوەند، مارەبڕین ، شایی ، داوەت

wedge/wedʒ/n مێخ– پواز

wedlock/ˈwedlɒk/n ژن و مێردایەتی، شەرعی

Wednesday/ˈwenzdeɪ/n چوارشەممە

wee/wi:/adj بچووک– کەم

wee/n میزکردن

wee/v میزدەکا

weed/wi:d/n گژوگیای زیانبەخش

week/wi:k/n هەفتە

weekday/ˈwi:kdeɪ/n ڕۆژانی کار

week-end/ˌwi:kˈend/n پشوی کۆتایی هەفتە

weekly/ˈwi:kli/adj - adv هەفتانە

weeny/ˈwi:ni/adj زۆر بچووک

weep/wi:p/v دەگرین، شیوەن دەکا

weigh/weɪ/v ١–دەکێشێ ٢–دیاریدەکا ٣– تاقیدەکاتەوە ٤– تێدەفکرێ

weight/weɪt/n قورسایی– کێش

weighty/adj گران، کێشدار– قورس

weir/wɪə(r)/n بەنداو– بەربەست

weird/wɪəd/adj نامۆ، نەشاز– نائاوەز ناسروشتی

welcome/ˈwelkəm/adj بەسەرچاو، بەخێر بێن

weld/weld/v لحیمی دەکا، پێکەوەی دەنووسێنێ

welfare/ˈwelfeə(r)/n بەرژەوەندی گشتی، خۆشگوزەرانی/ ئاسایشی کۆمەلایەتی

well/wel/n بیری ئاو

well/adj بەلێ، باشە

well/adv بەتەواوەتی– بەشێوەیەکی ماقول– بەچاکی

well/v سەرئاو دەکەوێ/ خوێن فشقە دەکا

well-being/adj هەستکردن بە چالاکی (لەش ساغی)

well-connected/adj وەچەزادە (کوڕی پیاو)

well-known/adj ناسراو

well-meaning/adj نیەت باش

well-to-do/adj دەوڵەمەند، دەستڕۆ

well-worn/adj زۆر بەکارهێنراو، بێ کەلك بوو

Welsh/welʃ/adj خەڵکی ناوچەی ویلز

went-go/v چوو

wept*weep/v گریا

were*be/v بوو

weren't*were not نەبوو

west/west/n ڕۆژ ئاوا

westerly/ˈwestəli/adv بەرەو ڕۆژئاوا

western/ˈwestən/adj ڕۆژئاوایی

westernize/ˈwestənaɪz/v دەستووری ڕۆژئاوایی بۆ ناو ولات دەهێنێ–بە ڕۆژئاوایی دەکا

westward/adv بەرەو ڕۆژئاوا

westbound/ˈwestbaʊnd/adj بەرەو

Waterloo/n ١-شەڕی واتەرلو (١٨١٥) ناپلیۆن تێیدا شکا ٢-دۆڕانێکی یەکلاکەرەوە

watermark/ˈwɔːtəmɑːk/n هێمای ئاوریی: هێمای ئارەڵکشان

water-melon/n شفتی-شووتی

water-mill/n ئاشی ئاوی

waterproof/ˈwɔːtəpruːf/n دژبەئاو، دژەئاو، ئاو نادزێ

waterskiing/n لەسەرئاو ڕۆیشتن

water-tower/n قوللەیەك تانکی لەسەر بێت

waterway/ˈwɔːtəweɪ/n ڕێچکەیئاوی ڕێگای ئاوی ڕووبار

watery/ˈwɔːtəri/adj ١-ئاویی ٢-پڕ ئاو ٣- زەرد هەڵگەڕاو ٤-باراناوی

watt/wɒt/n (وات)هێزی کارەبا

wattle/ˈwɒtl/n ١-پەرژینێك بە گەڵاولق دروست کرابێ ٢-گۆشتی سووری هەڵواسراوی لەسەرەوە بۆ خوار

wave/weɪv/n ١-شەپۆل ٢-بەدەست هێما کردن ٣-لێواری درێژی ئاو ٤- جووڵانی شەپۆلاوی

wave/v ١- شەپۆل دەدا ٢- سەر و بن دەکا ٣- پێش و پاش دەکا

wavelength/ˈweɪvleŋθ/n درێژی شەپۆل

waver/ˈweɪvə(r)/n لەرەلەر

wavy/adj لوول، لوچ، شەپۆلاوی

wax/wæks/n ١-مۆم ٢- هەنگوین ٣- تووڕەیی

wax/v ١-سەردای زیاتر دەگرێ ٢-دەبێتە

waxen/ˈwæksn/adj مۆمی، زەردهەڵگەڕاو

waxy/ˈwæksi/adj تووڕە

way/weɪ/n ١-ڕێگا ٢-شێوازی کار ٣- ڕەوت ٤- پێشکەوتن ٥- حاڵەت

way-bill/n لیستی شمەکی بارکراو

wayfarer/ˈweɪfeərə(r)/n ڕێبوار

waylay/weɪˈleɪ/n-v بۆسە/بۆسە دادەنێ

wayside/ˈweɪsaɪd/n لا ڕێ

wayward/ˈweɪwəd/adj منداڵێکی یاخی، چەقاوەسوو ، چەتوون

we/wi/pron ئێمە

weak/wiːk/adj لاواز، سووك

weaken/ˈwiːkən/v لاوازی دەکا

weakly/adv-adj بەلاوازی، بەسووکی/ لاواز

weakness/ˈwiːknəs/n لاوازی

weal/wiːl/n ١-خێر-باش ٢- شوێن قامچی یان دار لەسەر لەش

wealth/welθ/n سامان، گەنجینە/ زیادی، زۆری

wealthy/ˈwelθi/adj دەوڵەمەند-زەنگین

wean/wiːn/n شیر و خواردن دانە منداڵ

wean/v وادەکا وازبێنێ لە (شیر)-(جگەرە)

weapon/ˈwepən/n چەك

wear/weə(r)/n ١-جل لەبەرکردن ٢- دڕان- بێکەڵك بوون

wear/v ١-لەبەر دەکا ٢- خۆی دەگرێ ٣- لەکەڵکی دەخا ٤- نەیارەکانی ماندوو دەکا

wearisome/ˈwɪərisəm/adj ماندوو، درێژ

weary/ˈweəri/adj ماندوو، بێ تاقەت

weather/ˈweðə(r)/n سەقا، کەش و هەوا

weather/v ١-زاڵ دەبێ ٢- بە ئاراستەی کەش وهەوا بەلەم داژوا

weather-beaten/adj (دەموچاوێکە)

warrant/ˈwɒrənt/n ١- پاسار،پاكانه ٢- فەرمانی گرتن

warrant/v ١-دەمێنێ- شایەن ٢-پاسار دەمێنێتەوە ٣-گەرەنتی دەكا

warranty/ˈwɒrənti/n گەرەنتی

warren/ˈwɒrən/n پارچە زەوییەك كونی كەروێشكی تێدابێ -كونەكەروێشك/ زەوی كێروشك گرتن

warring/n چەند پارتێكی دژ بەیەك/ لا

warrior/ˈwɒriə(r)/n جەنگاوەر

warship/ˈwɔːʃɪp/n پاپۆری جەنگی

wart/wɔːt/n قونێر، بالۆكە

wartime/ˈwɔːtaɪm/n سەردەمی شەڕ

wary/ˈweəri/adj وریایە، بەئاگایە

was/wəz/v بوو

wash/wɒʃ/v-n ١-دەشوا، شووشتن ٢- ڕاپێچ دەكا، ڕاپێچی كردن ٣- ڕادەماڵی، ڕاماڵین

washable/adj (كوتاڵێك)دەشوردرێ

wash-basin/n شۆرەر- دەستشۆر و سەرشۆر

washer/ˈwɒʃə(r)/n ١-جل شۆر ٢-بازنەیەكی پلاستیكی بچووك

washerwoman/n ژنێكی‌كرێگرتە بۆ جل شۆرین/ئوتوكەر

washing/ˈwɒʃɪŋ/n شووشتن

washing/ˈwɒʃɪŋ/adj جلی شووشتن/ شۆردراو

wash-out/adj سەرنەكەوتوو

wasn't/v بەمانای (وانەبوو)

wasp/wɒsp/n زەردەواڵەی بچووك

wastage/ˈweɪstɪdʒ/n بزربوون، دۆڕان، وێران

waste/weɪst/adj برینگ، وێران، وشك‌و برینگ

waste/n ١-لەدەست دان ٢- پاشماوە

waste/v بەفیڕۆ دەدا

wasteful/ˈweɪstfl/adj دەست بڵاو

waste-paper-basket/n سەبەتەی زبڵ

waste-pipe/n بۆری ئاوەڕۆ بۆری ئاوی پیس

wastrel/ˈweɪstrəl/n كەسێكی هیچ وپوچ، دەست بڵاو

watch/wɒtʃ/n ١-شەونخوونی ٢-نۆبەداری ٣-كاتژمێری دەستی

watch/v چاودێری دەكا، نۆبەت دەگرێ

watchful/ˈwɒtʃfl/adj بەئاگا

watchman/ˈwɒtʃmən/n گارد، حەسحەس ، پاسەوان

watchword/ˈwɒtʃwɜːd/n ١-وشەی نهێنی ٢-دروشم

water/ˈwɔːtə(r)/n ١-ئاو ٢-هەڵچوون وداچوونی‌دەریا ٣-ئاودان- ئاودانی ئاژەڵ

water/v ئاودەدا، دەرشێنێ

water-bottle/n زەمزەمیە، مەتارەی ئاو

water-closet/n ئاودەست

water-colour ڕەنگە ئاوی یەكان- بۆیەی ئاوی

water-course/ˈwɔːtəkɔːs/n جۆگە، جۆگەلە

water-diviner ئاوناس

water-fall/ˈwɔːtəfɔːl/n ئاڤگە، سیلاڤ

waterfowl/ˈwɔːtəfaul/n پەلەوەرێكی ئاوی

waterfront/ˈwɔːtəfrʌnt/n قەراغی ئاو(كەنار)/ بەراو

water-hole/n ١-سەرچاوەی ئاو/تەنكاو ٢-كون لەسەر بەستەڵەك

water-level/n ئاستی ئاو

waterlogged/ˈwɔːtəlɒgd/adj تێراو خوساو

فەلاقەی دەکا

walloping/ˈwɒləpɪŋ/adj ١-زۆر گەورە، سەرنج راکێش ٢-دۆڕانێکی ئابڕوبەر

wallow/ˈwɒləʊ/v ١-دەگەوزێ/ خۆی وەردەدا ٢-لەزەت وەردەگرێ

wallpaper/ˈwɔːlpeɪpə(r)/n کاغەزی سەر دیوار

wally/ˈwɒli/adj گەمژە/گەلحۆ، شێتۆ

walnut/ˈwɔːlnʌt/n گوێز ، دارگوێز

waltz/wɔːls/n سەماو مۆسیقای ڤالس

wan/wɒn/adj ڕووگرژ، مۆن، مرومۆچ زەردهەڵگەڕاو- شەکەت/ لێڵ

wand/wɒnd/n سونەجان، داردەست، داری جادوکەران

wander/ˈwɒndə(r)/v ١- پیاسە دەکا، دەگەڕێ ٢-ڕێ بزر دەکا

wanderings/ˈwɒndərɪŋz/n گەڕان/ گومڕا بوون

wane/weɪn/v بچووك دەبێتەوە، لاواز دەبێ، سیس دەبێتەوە

wangle/ˈwæŋgl/v فێڵی لێدەکا، بەفێل دەستی دەکەوێ/خۆی ڕزگار دەکا

want/wɒnt/n ١-کەمی، نەمان ٢- هەژاری، نەدارایی ٣-پێویستی

want/v ١-دەیەوێ ٢- پێویستی دەبێ

wanton/ˈwɒntən/adj سەرەڕۆ ، ژنی سۆزانی/ دڕندە/ قەشمەر

war/wɔː(r)/n شەڕ ، جەنگ

warble/ˈwɔːbl/v (بلبل) دەخوێنێ دەچریکێنێ

warbler/ˈwɔːblə(r)/n ١-مەلێکی بچوك/ باڵندەی بچوك ٢-خۆش ئاواز

ward/wɔːd/v لادەبا، پاڵدەدا

ward/n ١-قاوش ٢- دایەرەی هەڵبژاردنی شارەوانی ٣-چاودێری ٤-زیندان

ward off/v بەرەنگاری مەترسی دەکا، مەترسی لادەبا

warden/ˈwɔːdn/n ١-سەرپەرشتیار ٢-زیندانەوان-پاسەوانی زیندان

warder/ˈwɔːdə(r)/n گاردی بەندیخانە- پاسەوانی زیندان/ وەسی/ چاودێر- حاکم

wardress/ˈwɔːdrəs/n کچە گاردی بەندیخانە

wardrobe/ˈwɔːdrəub/n ١-دۆلابی جل وبەرگ ٢-جل وبەرگ

warehouse/ˈweəhaus/n کۆگای گەورە

wares/ˈweəz/n شمەك، کەل وپەل

warfare/ˈwɔːfeə(r)/n شەڕ ، جیهاد

warhead/ˈwɔːhed/n سەری تۆپ، نوکی تەقاوە ، ڕۆکیت

warily/adj بە وریایی (مەقەیەتی)

warlike/ˈwɔːlaɪk/adj ١- شەڕکەر، جەنگاوەر ٢-شەڕخواز

warm/wɔːm/adj گەرم

warm up/n گەرم کردنەوە

warm up/v (خواردن)گەرم دەکاتەوە

warmonger/ˈwɔːmʌŋgə(r)/n شەڕخواز

warmth/ˈwɔːmθ/n گەرمایی، پەرۆشی

warn/wɔːn/v ١-هەڕەشە دەکا ٢- وریای دەکاتەوە

warning/ˈwɔːnɪŋ/n ١-لە مەترسی ئاگاداری کردنەوە ٢-وریا کردنەوە

warp/wɔːp/v ١- دەشێوێنێ ٢- دەچەمێنێتەوە

warp/n تەونکاری، چنین، چەمانەوە

warpath/ˈwɔːpɑːθ/n سەرۆك دایەرەیەك/ خێڵێك حەز بە شەڕ بکات- تووڕەو تڕۆ/ دوژمنداری

Ww

W-w/ˈdʌbljuː/ پیتی‌بیست وسێیەم ئەلفبای ئینگلیزی

wad/wɒd/n ١–برێك لە ماددەیەكی نەرم ٢–برێك (پارە)/ هەندێ بەڵگەنامە ٣–ئاوەخن

wadding/ˈwɒdɪŋ/n برێك لە لۆكە یان خوری/ ئاوەخن

wade/weɪd/v ١– بە زەحمەت بەناو قوڕاو دەڕوا ٢– بۆكس وەشێنەكە زۆری لێدەدا– هێرش دەكاتە سەر

wafer/ˈweɪfə(r)/n پسكیتێكی زۆر نەرم (زوو وورد دەبێت)

waffle/ˈwɒfl/n ١– زۆر نەرم(كێك) ٢– زۆربڵێیی (بێ كردەوە)

waffle/v زۆر دەڵێ– مرۆڤی گێژ دەكا– هەر دەڵێ و هیچ ناكا

waft/wɒft/v ١–(بۆنێك)بەهەوادا بڵاودەبێتەوە ٢– دادەگرێ

wag/wæg/v (كلك، یان پەنجە یان سەر) دەجووڵێنێ/ سەر دەهەژێنێ (نا)

wage/weɪdʒ/n كرێ/هەفتانە

wage/v (شەڕ)هەڵدەگیرسێنێ

wager/ˈweɪdʒə(r)/v شەرتانێ دەكا، قومار دەكا، گرەو دەكا

wager/n شەرتانێ ، گرەو

wag(g)on/ˈwægən/n فارگۆنی بارهەڵگر

waggle/ˈwægl/v رادەجڵەكێ– دەهەژێ– ئەم و ئەوسەر دەكا

waif/weɪf/n وێڵ ، گومڕا، ئاوارە

wail/weɪl/n شیوەن ، گریانی بەكوڵ

wail/v دەكڕوزێتەوە ، دەلاوێنەوە

waist/weɪst/n ناوقەد ، كەمەر

waistcoat/ˈweɪstkəʊt/n سوخمە/ ئێلەك

wait/weɪt/v چاوەڕێی دەكا، دوادەخا

wait/n چاوەڕوانی

waiter/ˈweɪtə(r)/n گەرسۆن، ساقی، مەیگێڕ، شاگرد

waitress/ˈweɪtrəs/n خولام، خزمەتكار، كارەكەر(ژن)

waiting-list/n لیستی چاوەڕێكەران

waiting-room/n ژووری چاوەڕێكردن

waive/weɪv/v واز لێ دەهێنێ، دەست بەردار دەبێ، دەست هەڵدەگرێ

wake/weɪk/v لەخەو هەڵدەستێ، لەخەو ڕا دەبێ

wakeful/ˈweɪkfl/adj هەڵساو، وریا، ڕابوو

waken/ˈweɪkən/v لەخەو هەڵدەستێ/ هەڵدەستێنێ

wake/n ١–پاشماوەی ڕووی ئاو لە كاتی جوولانی كەشتی ٢– كۆبوونەوە لەسەر جەستەی مردوو لە شەوی پێش شاردنەوە

walk/wɔːk/n ڕۆیشتن ، ڕێ كردن، پیاسەكردن

walk/v دەڕوا ، پیاسە دەكا

walkie-talkie/ˌwɔːki ˈtɔːki/n بێ تەل

walking-stick/n گۆچان، گۆپاڵ

walk-out/v بەتوڕەیی لەناكاوی دەردەچێ

walk-out/n مانگرتنی كرێكاران

walk-over/n بردنەوەیەكی ئاسان

walk-over/v ١–پشتی دەشكێنێ (لەشەڕ) ٢–فەرامۆشی دەكا

wall/wɔːl/n دیوار

wallet/ˈwɒlɪt/n جزدان

wallop/ˈwɒləp/v لێی دەدا،

١- ليستى ووشه ٢- كۆمەله ووشەيەك

vocal/ˈvəʊkl/adj فۆنيمى(دەنگيى)

vocalist/ˈvəʊkəlɪst/n گۆرانيبێژ

vocation/vəʊˈkeɪʃn/n ١-پيشه

٢- مەلوێستێكى تايبەت

vocational/vəʊˈkeɪʃənl/adj پيشەيى

vociferous/vəˈsɪfərəs/adj دەنگ

بەرز، ژاوەژاوكەر

vodka/ˈvɒdkə/n جۆرە شەرابێكى

ڕوسىيە

vogue/vəʊg/n مۆديلێكى باو/ميلليەت

voice/vɔɪs/n دەنگ

voiced/adj دەنگى گڕ(ب , د)

void/vɔɪd/adj ١- بەتاڵ

٢- مەلوەشاوە، پووچ ٣- بێ‌ئەوە- بەبێ

volatile/ˈvɒlətaɪl/adj فڕيو، مەلمى،

مەلچوو

volcanic/vɒlˈkænɪk/adj گڕكانى

volcano/vɒlˈkeɪnəʊ/n گڕكان

vole/vəʊl/n مشكى كێڵگە/جورج ئاسا

volition/vəˈlɪʃn/n ويست، خواست

volley/ˈvɒli/n ١- تۆپباران

٢- ژمارەيەك پەيمان و سوێند و نەفرەت..

٣- تۆپى هەوايى(فۆليبۆل)

volt/vəʊlt/n فۆلت(كارەبا)

voltage/ˈvəʊltɪdʒ/n هێزى كارەبا

volubility/n زمانپاراوى

voluble/ˈvɒljubl/adj زمانپاراو

volume/ˈvɒlju:m/n ١-بەرگ٢-قەبارە

٣-بەشێكى زۆر ٤-دەنگى بەرز-دەنگ

٥-سال

voluminous/vəˈlu:mɪnəs/adj

قەبارە گەورە

voluntarily/ˈvɒləntrəli/adv

بەويستى خۆى

voluntary/ˈvɒləntri/adj ١- بەويست

٢- لەلاى خۆيەوە بەخۆهێشتنى خۆى

volunteer/ˌvɒlənˈtiə(r)/n فيداكەر

volunteer/v لەخۆيەوە دێتەپێش

voluptuous/vəˈlʌptʃuəs/adj زايندە

وروژێن/ هەست بزوێن

vomit/ˈvɒmɪt/n - v ڕشانەوە/دەرشێتەوە

voodoo/ˈvu:du:/n ڤودو(سحر و فێڵبازى)

voracious/vəˈreɪʃəs/adj زۆر خۆر، بەمەلپە

vortex/ˈvɔ:teks/n خورلخواردنى ئاو

votary/ˈvəʊtəri/n خۆتەرخانكەر بۆ ئايين و

خزمەت

vote/vəʊt/n دەنگدان

voter/ˈvəʊtə(r)/n مەلبژێر، دەنگدەر

votive/ˈvəʊtɪv/adj پەيوەست بە نەزر

vouch/vaʊtʃ/v كەفالەتى دەكا، پشتيوانى دەكا

voucher/ˈvaʊtʃə(r)/n فۆرمى خەرج كردن

vouchsafe/vaʊtʃˈseɪf/n ١-دەبەخشێ

٢-ڕێ دەدا

vow/vaʊ/n پەيمان، نەزر

vowel/ˈvaʊl/n پيتى بزوێن

voyage/ˈvɔɪɪdʒ/n گەشتى دەريايى درێژ

خايەن

voyager/ˈvɔɪɪdʒə(r)/n گەشتيار

voyeur/vwaɪˈɜ:(r)/n چاوبڵشقاڵ، چاوحيز،

چاوگێڕ، لەزەت وەرگر لە شتى سێكسى

vulgar/ˈvʌlgə(r)/adj ١- باو٢- بازارى،

بێ‌ئەدەب

vulgarian/n شانازى بەدەوڵەمەندى

خۆ كردن

vulnerable/ˈvʌlnərəbl/adj بەئاسانى

ڕەخنەى لێدەگيرێت/دەڕوخێ- بەرگە ناگرێ

vulture/ˈvʌltʃə(r)/n ١- سيسارك

٢- سيساركە كەچەڵ ٣- برسى

vulva/ˈvʌlvə/n قوز/ شەرمەجێ

viola/vi'əʊlə/n ١-(ڤیۆلا)کەمانی ئاوەندی ٢- گوڵە وەنەوشە
violate/'vaɪleɪt/v پێشێل دەکا
violence/'vaɪələns/n توندوتیژی
violent/'vaɪələnt/adj توندوتیژ، دڕ
violet/'vaɪələt/n ١- گوڵی وەنەوشە ٢- ڕەنگی وەنەوشەیی
violin/ˌvaɪə'lɪn/n کەمانچە
violinist/ˌvaɪə'lɪnɪst/n کەمانچەژەن
viper/'vaɪpə(r)/n ١- ماری ژەهراوی ٢- فێڵباز
virgin/'vɜːdʒɪn/n ١- پاقژ، پاکیزە- بێ‌ئەزموون ٢- عازەب، کچ
virginity/və'dʒɪnəti/n پاکیزەیی
virile/'vɪraɪl/adj ١-نێر ٢- خاوەن پیاوەتی- شیانی زایەندەیی
virility/və'rɪləti/n پیاوەتی، هێزی زایندەیی
virtual/'vɜːtʃuəl/adj کاری، کرداری
virtually/'vɜːtʃuəli/adv بەڕاستی
virtue/'vɜːtʃuː/n چاك خوازی، باشی
virtuoso/ˌvɜːtʃu'əʊzəʊ, -'əʊsəʊ/n مۆسیقاژەنی بلیمەت/کارامە/توێژەر
virtuous/'vɜːtʃuəs/adj چاك، ڕاستگۆ
virulent/'vɪrələnt, -rjəl-/adj کوژەر، ژەهری بەهێز
virus/'vaɪrəs/n ڤایرۆس
visa/'viːzə/n ڕێ پێدان بۆهاتنە ناوەوە
visage/'vɪzɪdʒ/n سیما، ڕوخسار
vis-a-vis/ˌviːz ɑː 'viː/adv ڕووبەڕوو
viscount/'vaɪkaʊnt/n ئازناوە(لەنێوان کۆشك وبایۆن) لە بارۆن بەرزترە لە کۆشکنشین نزمترە.
viscous/'vɪskəs/adj ١-لینج- گرەر
vise *vice/vaɪs/n قەنارە- مەنگەنە
visible/'vɪzəbl/adj بینراو، دیار
visibility/ˌvɪzə'bɪləti/n پلەی بینین
visibly/'vɪzəbli/adv لێی دیارە-لێی دەبینری
vision/'vɪʒn/n ١- بینین، ڕوانین٢-خەون
visionary/'vɪʒənri/adj خەیاڵ ، وەهمی
visit/'vɪzɪt/v سەردانی دەکا
visitor/'vɪzɪtə(r)/n میوان
visor/'vaɪzə(r)/n ١- بەشی داپۆشراوی دەموچاو لە کاتی کڵاوی ئاسنی لەسەر بکرێت ٢- بەرچاوە
vista/'vɪstə/n دیمەنی باریك و درێژ (لە دارستان)- زنجیرەیەك دیمەنی درێژ/ئاسۆ
visual/'vɪʒuəl/adj چاوەکی(بەسەری)
visualize/'vɪʒuəlaɪz/v دەهێنێتە مزری خۆی - لەخەیاڵی وێنەی دەکێشێ
vital/'vaɪtl/adj جەوهەری، بەلگەدار، باڵا
vitality/vaɪ'tæləti/n چالاکی
vitamin/'vɪtəmɪn/n ڤیتامین(پزیشکی)
vitiate/vɪʃieɪt/v پووچی دەکاتەوە
vitreous/'vɪtriəs/adj ئاوی- شوشەیی
vitriol/'vɪtriɒl/n زاج(زاخ)ماددەیەکی کیمیاییە ترشی سولفۆر
vitriolic/ˌvɪtri'ɒlɪk/adj قسەی ناشیرین پێ کردن/زمان پیس
vituperate/vɪˌtjuːpə'reɪt/v جنێوی پێدەدا/ ئەفرەتی لێدەکا
vituperation/vɪˌtjuːpə'reɪʃn/n جنێوپێدان
vivacious/vɪ'veɪʃəs/adj شالاوێکی چالاك (بەچاکی دێت)/ گورج
vivavoce/adj-adv زارەکی/ بەدەم
vivid/'vɪvɪd/adj وەسفێکی چاك پرشنگدار- بەرەونەق
vivisection/ˌvɪvɪ'sekʃn/n توێکاری ئاژەلی زیندوو
vixen/'vɪksn/n ١- مێیەی ڕێوی ٢- ژنێکی هەلەشە- شەڕانی
vocabulary/və'kæbjələri/n

vice/vaɪs/n ١- خاڵی لاوازی ٢-خەوش، عەیب ٣- ئامێری دارتاشیو ئاسنگەری ٤- جێگیری سەرۆك

viceroy/ˈvaɪsrɔɪ/n جێگیری پاشا

vice versa/ˌvaɪs ˈvɜːsə/adj پێچەوانە

vicinity/vəˈsɪnəti/n لەتەنیشت ، نزیك- هاوسێی

vicious/ˈvɪʃəs/adj ١-شەڕانی، دڕ، خەوشدار ٢- هیچ وپوچ ، بێئاکار

vicissitude/vɪˈsɪsɪtjuːd/n گۆڕان (ڕۆژ) (دەوران)

victim/ˈvɪktɪm/n قوربانی، قۆچ

victimization/ˌvɪktɪmaɪˈzeɪʃn/n تۆڵە، سزا

victimize/ˈvɪktɪmaɪz/v تۆڵەی لێ دەسەنێ(سزای دەدا)

victor/ˈvɪktə(r)/n سەرکەوتوو- زاڵ

Victorian/vɪkˈtɔːriən/n سەردەمی شاژنە ڤکتۆریا

victorious/vɪkˈtɔːriəs/adj سەرکەوتوو

victory/ˈvɪktəri/n سەرکەوتن

victual/v ئازووقە دەبەخشێ

victualler/n بازرگانی خۆراك

video-tape/ˈvɪdiəʊteɪp/n شریتی ڤدیۆ

vie/vaɪ/v بەربەرەکانێی دەکا

view/vjuː/n ١-تێڕوانین ٢- دیمەن ٣- بیروڕا، بۆچوون

view/v ١- تەماشا دەکا ٢- تاقیدەکاتەوە

viewer/ˈvjuːə(r)/n ١-بینەر ٢- گەورەکەرەوەی وێنە

viewfinder/ˈvjuːfaɪndə(r)/n ئامێرێکی کامیرایە ئەو ئاوچانە لەرێگای ئاوێنەی کامیراوە بەشێوەی وێنە پیشان دەدا.

vigil/ˈvɪdʒɪl/n شەوگێری، شەو واگابوون

vigilance/ˈvɪdʒɪləns/n بەئاگایی/ چاودێری کردن

vigilant/ˈvɪdʒɪlənt/adj بەئاگا/چاودێر

vigilante/ˌvɪdʒɪˈlænti/n ئەندامی ئاسایش/ ئەندامی کۆمیتەی چاودێری

vigorous/ˈvɪgərəs/adj بەهێز، چالاك

vigour/ˈvɪgə(r)/n هێز، چالاکی

Viking/ˈvaɪkɪŋ/n چەتەی ڤایکنگ دزی دەریا

vile/vaɪl/adj ١- هیچ وپوچ٢- بێ‌قیمەت

vilify/ˈvɪlɪfaɪ/v ١-شتی هیچ وپووچ دەڵێ ٢-غەیبەتی دەکا

villa/vɪlə/n ١- خانووی گوند ٢- ماڵێك لەدەراغ شار

village/ˈvɪlɪdʒ/n گوند

villager/ˈvɪlɪdʒə(r)/n گوندی- دێهاتی

villain/ˈvɪlən/n بێڕەوشت، هیچ وپوچ، شەیتان، خراپەکار

villainy/ˈvɪləni/n شەڕخوازی/ڕەفتار بەدی

vim/vɪm/n چالاکی، بەهێز

vindicate/ˈvɪndɪkeɪt/v دەسەلمێنێ

vindication/ˌvɪndɪˈkeɪʃn/n بەڵگە ، هەنجەت، سەلماندن

vindictive/vɪnˈdɪktɪv/adj کینە لەدڵ، تۆڵەکەر

vine/vaɪn/n ١-بۆڵە تری ٢- ڕووەکێکی هەڵچوو

vinegar/ˈvɪnɪgə(r)/n سرکە

vineyard/ˈvɪnjəd/n بەرسیلە(تری)/ڕەزی تری

vintage/ˈvɪntɪdʒ/n وەرزی تریچنین/ تری ڕنین

vintner/ˈvɪntnə(r)/n بازرگانی شەراب

vinyl/ˈvaɪnl/n مادەی دروست کردنی پلاستیك/ڤینیل

vermilion/vəˈmɪliən/n ماددەیەکی سوورە/ کیمیایی سوورێکی کراوە
vermin/ˈvɜːmɪn/n ١-ئاژەلی کێوی زیانگەیەنەر ٢- ئاژەلی مشەخۆر
verminous/ˈvɜːmɪnəs/n ١-مشەخۆر ٢- پڕە لە زیندەوەر
vermouth/ˈvɜːməθ/n شارەقی سپی
vernacular/vəˈnækjələ(r)/adj زمانی ڕەشە خەڵك/ناوچەیی
vernal/ˈvɜːnl/adj بەهاری
versatile/ˈvɜːsətaɪl/adj بەهرەوەر
versatility/ˌvɜːsəˈtɪləti/n بەهرەمەندی
verse/vɜːs/n ١-هەڵبەست, شعر ٢- بەشێکی سەربەخۆ لە چامەیەك- کۆپلە شیعر ٤-ئایەتێك لە قورئانی پیرۆز
versed/vɜːst/adj شارەزا, پسپۆڕ
version/ˈvɜːʃn, ˈvɜːʒn/n ١-وەرگێڕان ٢- گێڕانەوەی ڕوداو-چاپ
versus/ˈvɜːsəs/prep دژ, بەرامبەر
vertebra/ˈvɜːtɪbrə/n ١- بڕگە/ بەشێکی ئێسکە پشتە ٢- بڕبڕە
vertebrate/ˈvɜːtɪbrət/adj ئاژەلی بڕبڕەدار
vertex/ˈvɜːteks/n دوند, لووتکە
vertical/ˈvɜːtɪkl/adj ستوونی/شاقوولی
vertigo/ˈvɜːtɪgəʊ/n سەرگێژ خواردن
verve/vɜːv/n چالاکی, چەلەنگی/هێدی
very/veri/adv زۆر
very/adj هەمان شت، خۆی
vespers/ˈvespəz/n نوێژی شێوان (لەلای فەلە)
vessel/ˈvesl/n ١- قاپ ٢- دەمار ٣- پاپۆڕ
vest/vest/n ١- بن کراس- ژێرکراس- ئەتەك ٢- سوخمە ٣- جل وبەرگی ڕەسمی ئاهەنگ
vest/v پێی دەبەخشێ/دەگەڕێتەوە
vestibule/ˈvestɪbjuːl/n ژێر تاق/دەروازە
vestige/ˈvestɪdʒ/n ١-شوون-شوێنپێ ٢-شوێنەوار- پاشماوە
vestment/ˈvestmənt/n جبەی قەشە/ڕۆژی ڕێ و ڕەسم
vestry/ˈvestri/n ١- ژووری پاراستنی جلوبەرگی ناو کلێسا ٢- ژووری وانە و نوێژی یەکشەممە(لای فەلە)
vet/vet/n پزیشکی ئاژەلان
vet/v باش دەپشکنێ
veteran/ˈvetərən/n ١- بلیمەت , شارەزا- بەئەزموون ٢- جەنگاوەری کۆن ٣- سەربازی(دەرچوو)
veterinary/ˈvetrənri/adj ئاژەلکاری
veto/ˈviːtəʊ/n ڤیتۆ, مافی بەرپەچ دانەوە
vex/veks/v توورەی دەکا، بێزاری دەکا
vexation/vekˈseɪʃən/n ١-بێزاری ٢-تێکچوون
vexatious/vekˈseɪʃəs/adj بێزارکەر
via/ˈvaɪə, ˈviːə/prep لەرێگای
viable/ˈvaɪəbl/adj توانای ژیان و گەشەسەندنی هەیە/ پراکتیك دەکرێ
viaduct/ˈvaɪədʌkt/n پردێك لەسەردۆڵێك/پرد
vial/ˈvaɪəl/n شووشەی بچوکی دەرمان
vibrant/ˈvaɪbrənt/n ڕاپڕا, لەرەلەرکەر
vibrate/vaɪˈbreɪt/v دەهەژێ/لەرەلەری دەکەوێتێ، بەلەرەلەر دەکەوێ
vibration/vaɪˈbreɪʃn/n لەرەلەر, ڕاپڕایی
vicar/ˈvɪkə(r)/n ١- قەشە ٢- جێگیر , یاریدەدەر
vicarage/ˈvɪkərɪdʒ/n ماڵی شوانی کلێسا
vicariously/vɪˈkeəriəsli/adj لەجیاتی ئەو

vendetta/ven'detə/n دوژمنایەتی ڕکابەرایەتی- ئاژاوە

vendor/'vendə(r)/n فرۆشیار

veneer/və'nɪə(r)/n توێکڵ

venerable/'venərəbl/adj ١-بەرێز، بەویقار ٢-نازناوی شەمشون(قەلە)

venerate/'venəreɪt/n ڕێزی دەگرێ

veneration/ˌvenə'reɪʃn/n ڕێز گرتن

venereal/və'nɪəriəl/adj ١-تووش بوون بە نەخۆشی ئەندامەکانی زاوزێ ٢-پەیوەست بە ئەندامەکانی جووت بوونەوە

venereologist/n پزیشکی پسپۆر بە نەخۆشی یەکانی ئەندامەکانی زاوزێ

vengeance/'vendʒəns/n تۆڵە

venial/'vi:niəl/adj هەڵەی بچووک، لێبوردراو/ گوناهی بچووک

venison/'venɪsn/n گۆشتی ئاسک

venom/'venəm/n ١-ژەهر ٢-کینە-ڕق

venomous/'venəməs/adj کینەدڵ، ژەهراوی

vent/vent/n ١-کون- دەرچە ٢- هەواکێش

ventilate/'ventɪleɪt/v ١-هەوادەگۆڕێ ٢- گازندە دەکا

ventilation/ˌventɪ'leɪʃn/n هەواگۆڕی

ventilator/'ventɪleɪtə(r)/n پانکە

ventricle/'ventrɪkl/n سکۆڵە (بەشێکی دڵ) ٢-هەر بەشێکی بۆشی جەستە

ventriloquist/ven'trɪləkwɪst/n بەبێ لێوجوڵان قسەدەکات

venture/'ventʃə(r)/n سەرەڕۆیی

venture/v ١- خۆی پێدەدا- سەرەڕۆیی دەکا ٢- دەوێرێ

venue/'venju:/n جێژوان

veracious/adj ڕاستگۆ-ڕاست-

veracity/və'ræsəti/n ڕاستی، هەق

veranda(h)/ və'rændə/n بەڵکۆنەی داپۆشراو

verb/vɜ:b/n کار، فرمان

verbal/'vɜ:bl/adj ١-ئاخافتنی- بەقسە ٢- زارەکی ٣- وەرگێڕانی وشە بەوشە ٤- ڕستەیەکی کاری

verbalize/'vɜ:bəlaɪz/v بە وشە دەردەبڕێ

verbatim/vɜ:'beɪtɪm/n بەیەک قسە، دەقاو دەق- وشە بە وشە

verbiage/'vɜ:biɪdʒ/n قسە زۆر کردن/ وشەی ناپێویست

verbose/vɜ:'bəʊs/v زۆر قسە دەکات(زۆر بلێ)

verbosity/vɜ:'bɒsəti/n درێژ کردنەوە/ درێژدادڕی

verdant/'vɜ:dnt/adj ١- نوێ وسەوز ٢- بێئەزموون

verdict/'vɜ:dɪkt/n ١- حوکم، بڕیاری دادگا ٢- ڕا

verdigris/'vɜ:dɪgri:/n ژەنگ/کەڕو

verdure/n سەوزایی، شینایی، کەسکاتی

verge/vɜ:dʒ/n قەراغ، لێوار، کەنار

verge/adv-v لە قەراغ/ لێی نزیکە

verger/'vɜ:dʒə(r)/n ١-فەرمانبەری فرمێرك ٢-جێگری سەرۆك

verification/ˌverɪfɪ'keɪʃn/n سەلماندن

verify/'verɪfaɪ/v ١-ڕاستی دەردەخا ٢- ئیسپات دەکا ٣- جەختی لەسەر دەکا

verily/'verɪli/adv بەڕاستی/لە ڕاستیدا

verisimilitude/ˌverɪsɪ'mɪlɪtju:d/n لاسایی کردنەوە/ڕوخسار

veritable/'verɪtəbl/adj ڕاستەقینە/ڕاست

verity/'verəti/n هەق، ڕاستی، ڕەسەن

vermicide/n کرم کوژ

vermicular/adj کرمی/ جیهانی کرم

شەرمنگێزی/هۆڤانیەت

vane/veɪn/n با پێو/بای ناش

vanguard/ˈvængɑːd/n پێشین، پێشرەو/ پێشەنگ

vanilla/vəˈnɪlə/n ڤانیلا(کێك) بۆن

vanish/ˈvænɪʃ/n ١-پەرش وبلاو دەبێ ٢- لەچاو بزر دەبێ

vanity/ˈvænəti/n شانازی، غروری

vanquish/ˈvæŋkwɪʃ/v بەسەریدا زاڵ دەبێ/دەیشکێنێ

vapid/ˈvæpɪd/adj ١- ناخاوتنێکی بەتاڵ(قسەی قۆڕ) ٢- بێتام

vaporize/ˈveɪpəraɪz/v دەبێتە هەڵم

vapour/ˈveɪpə(r)/n تەمێکی کەم

variable/ˈveəriəbl/adj گۆڕاو

variance/ˈveəriəns/n پێچەوانە، ناتەبایی

variation/ˌveəriˈeɪʃn/n گۆڕین، ناکۆکی

varicose/ˈværɪkəus/adj تووشی باپەری پێبوو(دوالی) پێ بەل/ئەستور بوون

varied/ˈveərid/adj جۆراوجۆر، هەمەچەشنە

variegated/ˈveəriəgeɪtɪd/adj ڕەنگاورەنگ، نەخشین

variety/vəˈraɪəti/n ١-جۆراوجۆر ٢- هەمەجۆر ٣- چەشن ٤- شانۆگەری جۆراوجۆر

various/ˈveətiəs/adj هەمەڕەنگ

varnish/ˈvɑːnɪʃ/n وارنیش، پۆلیش/ ڕەونەقکەر

vary/ˈveəri/v دەگۆڕێ، هەمەچەشنەی دەکا

vase/vɑːz/n گوڵدان

Vaseline/ˈvæsəliːn/n وازەلین(مەلحەم)

vassal/ˈvæsl/n ١-کرێگرتەی زەوی کشتوکاڵی ٢-خولام- سەپان ٣-ژێردەست

vast/vɑːst/adj فراوان، مەزن

vastly/ˈvɑːstli/adv بەفراوانی

vat/væt/n حەوزی دەباغی، قاپێکی گەورە

Vatican/ˈvætɪkən/n ڤاتیکان(دەوڵەت) (پاپانشین)

vault/vɔːlt/n ١- گومەت، گومبەت، گومەز ٢- گۆڕ

vaunt/vɔːnt/v شانازی دەکا

veal/viːl/n گۆشتی گوێلك

veer/vɪə(r)/n لادەدا، ڕەوی دەگۆڕێ

vegetable/ˈvedʒtəbl/n سەوزە، تەرە، فیقی

vegetarian/ˌvedʒəˈteəriən/n ڕووەکی، گۆشت نەخۆر

vegetate/ˈvedʒəteɪt/v وەك ڕوەك دەژی (بێ چالاکی)

vegetation/ˌvedʒəˈteɪʃn/n ڕووەك ، ژیانی ڕوەکی

vehemence/ˈviːəməns/n توندی ، تیژی

vehement/ˈviːəmənt/adj تیژ، وێرانکەر

vehicle/ˈviːəkl/n ئۆتۆمبێل/کەرەستە/هۆکار

veil/veɪl/n ڕووپۆش، پێچە

vein/veɪn/n ١- وورده دەمار ٢- شمق- کەلێن ٣- گێول، خولق ٤- شێواز

vellum/ˈveləm/n پێستە

velocity/vəˈlɒsəti/n خێرایی،ڕێژەی خێرایی (ڕووناکی)

velvet/ˈvelvɪt/n کوتاڵ(قەدیفە)

velvety/adj قەدیفەیی

velveteen/ˌvelvəˈtiːn/n کوتاڵێکی لۆکەییە وەکو قەدیفە وایە

venal/ˈviːnl/adj بەرتیل خۆر

vend/vend/v ١-دەفرۆشێ ٢-بلاودەکاتەوە-

Vv

V-v/vi:/ پیتی بیست ودووەم لە ئەلفبای ئینگلیزی

vacancy/ˈveɪkənsi/n ١- بەتاڵی، بۆشیی ٢-جێی/پیشەی بەتاڵ

vacant/ˈveɪkənt/adj ١- بەتاڵ ٢- نەگیراوە ٣- گەمژە- بێ‌مانا

vacantly/adv بەگێژی

vacate/vəˈkeɪt/v چۆڵ دەکا- وازدێنێ

vacation/vəˈkeɪʃn/n ١-چۆڵ کردن ٢-مۆڵەت ٣-پێشوو

vaccinate/ˈvæksɪneɪt/v دەرزی‌لێدەدا

vaccination/ˌvæksɪˈneɪʃn/n دەرزی لێدان (گرانەتا)

vaccine/ˈvæksi:n/n کوتان

vacillate/ˈvæsəleɪt/v ڕاڕایی دەبێ، دوودڵ دەبێ

vacillation/ˌvæsəˈleɪʃn/n ڕاڕایی، دوودڵی

vacuous/ˈvækjuəs/adj بەتاڵ، هیچ بیرێکی تێدا نیە

vacuum/ˈvækjuəm/n ١-بۆشایی ٢-گسکی کارەبایی ٣-شووشەی ترمز

vagabond/ˈvægəbɒnd/adj بەرەڵا، دەربەدەر

vagina/vəˈdʒaɪnə/n ١-میزەڕێ ٢-کێلان

vaginal/vəˈdʒaɪnl/adj پەیوەست بە کۆئەندامی ئافرەت

vagrancy/ˈveɪgrənsi/n ئاوارەیی، دەربەدەری

vagrant/ˈveɪgrənt/adj سوالکەر، دەربەدەر

vague/veɪg/adj تەمومژاوی ، نادیار

vaguely/adv بە نادیاری

vain/veɪn/adj ١-پووچ ٢- بەتاڵ- بێ‌کەڵک ٣- لووت بەرز

vale/veɪl/n شیو، دۆڵ

valency/ˈveɪlənsi/n هاوتای ڕەگەز(کیمیا)

valentine/ˈvæləntaɪn/n خۆشەویست

valentine card بلیتی خۆشەویستی ئاشقان ڕۆژی ١٤ی شوبات دەیگۆڕنەوە- ڕۆژی‌ئاشقان- ڕۆژی‌ئەڤینی

valet/ˈvæleɪ, ˈvælɪt/n خزمەتکاری جل و بەرگی گەورەکەی ئوتوکەری هوتێل

valiant/ˈvæliənt/adj زۆر ئازا

valid/ˈvælɪd/adj ١-چاك، ساغ، بەکار ٢- یاسایی، شەرعی

validate/ˈvælɪdeɪt/v ١-مۆری دەکا، ڕازی دەبێ ٢- بەشەرعی دەکا

validity/vəˈlɪdəti/n شەرعی، لایەنی یاسایی-دەسەڵات

valise/vəˈli:z/n جانتای سەفەر

valley/ˈvæli/n شیو، دۆڵ

valorous/adj ئازا، جەربەزە

valour/ˈvælə(r)/n ئازایەتی

valuable/ˈvæljuəbl/adj بە نرخ ، بە بەها

valuation/ˌvæljuˈeɪʃn/n نرخاندن

value/ˈvælju:/v دەنرخێنێ بەچاکی هەڵدەسەنگێنێ

value/n ١- بەها٢- گرنگی ٣- ئاکار ٤- ئاست

valve/n جەمپەی، گرەر/دەمەك

vampire/ˈvæmpaɪə(r)/n خوێن مژ (ئاژەڵێکی خورافی)

van/væn/n ١- ئۆتۆمبێلێکی داپۆشراوی گواستنەوە ٢- عەرەبانەی شەمەندەفەر ٣- پێشڕەوی سوپا

vandal/ˈvændl/n شەڕەنگێز- هۆڤانی- تێکدەر

vandalism/ˈvændəlɪzəm/n گیانی

upside-down/ˌʌpsaɪd ˈdaʊn/adv سەرەو قلپ/سەرەوژوور

upstairs/ˌʌpˈsteəz/adj نهۆمی سەرەوە

upstanding/ˌʌpˈstændɪŋ/adj ساغ- قیت

upstream/ˌʌpˈstriːm/adv بەپێچەوانەی شەپۆلی دەریا

uptake/ˈʌpteɪk/v بە هێمایەك تێدەگا سەر لێشێواو

uptight/ˌʌpˈtaɪt/adj دڕدۆنگ- ترساو

up to date/ˌʌp tə ˈdeɪt/adj هاوچەرخ، نوێ

upward/ˈʌpwəd/adj/ دەچێتە سەرەوە/ بەرەو سەرەوە

uranium/juˈreɪniəm/n یۆرانیۆم

urban/ˈɜːbən/adj شارستانی- شاریی

urbane/ɜːˈbeɪn/adj رەوشت باش- بەرێز

urchin/ˈɜːtʃɪn/n کوڕێکی شەڕانی، چەقاوەسو

urge/ɜːdʒ/v هانی دەدا

urgency/ˈɜːdʒənsi/n پێویستی- زوو- پەلە

urgent/ˈɜːdʒənt/v خێرا، زۆر پێویست

uric/ɜːrɪk/adj ترشی یۆریك(مێز)

urinal/n ١-تەوالێتی مێز ٢-شوێنی مێز کردن

urinate/ˈjʊərɪneɪt/v مێز دەکا

urine/ˈjʊərɪn/n مێز

urn/ɜːn/n گۆزە- گوڵدان

us/əs/prop ئێمە(بەرکار)

usage/ˈjuːsɪdʒ/n ١- بەکارهێنان ٢- لە زماندا باوە بەکارهێنانی

use/juːs/n بەکار هێنان

use/juːz/v بەکاری دەهێنێ

used/juːzd/adj کۆنە باش

useful/ˈjuːsfl/adj بەسوود

useless/ˈjuːsləs/adj بێسوود

usher/ˈʌʃə(r)/n رابەر- رێپیشاندەر دەرگاوان

usher/ˈʌʃə(r)/v جێی- رێی پێ پیشان دەدا

usherette/ˌʌʃəˈret/n (کچێك)لە سینەما جێگا بۆ خەڵکەکە دەست نیشان دەکات

usual/ˈjuːʒuəl/adj باو/ئاسایی

usually/ˈjuːʒuəli/adv بەزۆری

usurer/ˈjuːʒərə(r)/n بەرتیل خۆر

usurp/juːˈzɜːp/v زەوتی دەکا/داگیری دەکا

usurper/juːˈzɜːpə(r)/n زۆردار، زەوتکەر

usury/ˈjuːʒəri/n (ربا) سو

utensil/juːˈtensl/n ئامێر/ کەلوپەل

uterus/ˈjuːtərəs/n (رەحمی) ئافرەت

utilitarian/ˌjuːtɪlɪˈteəriən/adj فەلسەفەی سوود گەیمەنەری

utility/juːˈtɪləti/n سوود

utilize/ˈjuːtəlaɪz/v بەکاری دەهێنێ

utmost/ˈʌtməʊst/adj تا ئەوپەری- بێ ڕادە

Utopia/juːˈtəʊpiə/n یۆتۆپیا(شارێکی نموونەیی)

Utopian/juːˈtəʊpiən/adj نموونەیی، بیرێکی سەرابی

utter/ˈʌtə(r)/adj تەواو

utterance/ˈʌtərəns/n دەستەواژە، قسە/ ئاخاوتن

uttermost/adj تا ئەوپەری مەبەست

uvula/ˈjuːvjələ/n قورقوراگە/ پارچە گۆشتی پشتەوەی سەرووی دەم

(مردنیکی)ناوەخت
untold/ˌʌnˈtəuld/adj ١-نەگوتراو، باس نەکراو
٢- لەحساب نایەت، ناژمێردرێت
untouchable/ʌnˈtʌtʃəbl/adj - n دەستی لێنادرێت (توخنی‌ناکەوێت)/ ئەندامی نزمترین چین
untoward/ˌʌntəˈwɔːd/adj نەویستراو
untried/ˌʌnˈtraɪd/adj ١-هەوڵ نەدراو
٢- زیرەك نیە
untrue/ʌnˈtruː/adj ١-درۆزن، ناراست
٢- بێ‌وەفا
untruth/ˌʌnˈtruːθ/n درۆودەلەسە
unturned/ˌʌnˈtɜːnd/adj دەرگا نەما نەیکوتێ (هەوڵێکی زۆر دەدا)
unused/ʌnˈjuːzd/adj بەکار نەهێنراو
unusual/ʌnˈjuːʒuəl/adj نائاسایی
unveil/ˌʌnˈveɪl/v پەردەی لادەدا
unwanted/ˌʌnˈwɒntɪd/adj نەویستراو
unwarranted/ˌʌnˈwɒntɪd/adj بێ‌بیانوو، هەروا
unwell/ʌnˈwel/adj ماندوو ، نەخۆش
unwieldy/ʌnˈwiːldi/adj گران بەکاردێت
unwilling/ʌnˈwɪlɪŋ/v حەزناکات، نایەوێت
unwind/ˌʌnˈwaɪnd/v پشوو دەدا
unwise/ˌʌnˈwaɪz/adj گەمژە، گێلەپیاو
unwitting/ʌnˈwɪtɪŋ/adj بەبێ‌قەست/ بێ‌ئاگا
unworldly/ʌnˈwɜːldli/adj گوێ‌بە دنیا نادات (خواپەرست)
unworthy/ʌnˈwɜːði/adj شایانی نیە
unwritten/ˌʌnˈrɪtn/adj نەنووسراو
unzip/ˌʌnˈzɪp/v (زنجیر) دەکاتەوە

up/ʌp/adv لە سەرەوە/بەرەو سەرەوە
upbraid/ʌpˈbreɪd/v بەتوندی رەفتاری لەگەل دەکا (سەرزەنشتی دەکا)
upbringing/ˈʌpbrɪŋɪŋ/n پەروەردەکردن
upheaval/ʌpˈhiːvl/n گۆڕانێکی مەزنی لە ناکاو
uphill/ˌʌpˈhɪl/adj (بەرەو) سەرەوە، دژوار
uphold/ʌpˈhəuld/v پشتیوانی دەکا
upholster/v (کورسی بە شتی نەرم) دادەپۆشێ
upholstered/ʌpˈhəulstəd/adj قەلەو، خڕوپڕ
upholsterer/ʌpˈhəulstərə(r)/n قالی چن، مافورچن
upholstery/ʌpˈhəulstəri/n پیشەی چنین
upkeep/ˈʌpkiːp/n چاککردنەوە، سەرپەرشتی کرێ ی لێ چاکردنەوە
uplift/ˌʌpˈlɪft/v وورە بەرز دەکاتەوە/ بەرز دەکاتەوە
upon/əˈpɒn/prep لەسەرەوەی
upper/ˈʌpə(r)/adj سەرەوە، لە بلندایی، لە بەرزایی
uppermost/ˌʌpəməust/adj بەرزترین ، بلندترین
upright/ˈʌpraɪt/adj ستوونی- ڕەپ
upright/ˈʌpraɪt/adj ڕاست، پاك
uprising/ˈʌpraɪzɪŋ/adj ڕاپەڕین- یاخیبوون
uproar/ˈʌprɔː(r)/n ژاوەژاو
uproarious/ʌpˈrɔːriəs/adj ناهەنگێکی دەنگ بەرز- بەژاوەژاو
uproariously/adv بە ژاوەژاوی
uproot/ˌʌpˈruːt/v (ڕەگی) هەڵدەکێشێ
upset/ʌpˈset/v قلپی دەکاتەوە ، تێکی دەدا
upshot/ˈʌpʃɒt/n ئەنجام/جەوهەر/کرۆك

بەزەیی پێدا نایەتەوە (رەحم ناکات)

unreliable/ˌʌnrɪˈlaɪəbl/adj پشتی پێنابەسترێت

unrelieved/ˌʌnrɪˈliːvd/adj شڕ

unremitting/ˌʌnrɪˈmɪtɪŋ/adj هەواڵێکی بەردەوام

unrepeatable/ˌʌnrɪˈpiːtəbl/adj دووبارە نابێتەوە

unrequited/ˌʌnrɪˈkwaɪtɪd/adj (خۆشەویستی) یەك سەرە (لەیەك لاوە)

unreservedly/ˌʌnrɪˈzɜːvd/adv ڕوو بە ڕوو، بەئاشکرا

unresolved/adj دوودڵ، ڕاڕا

unrest/ʌnˈrest/n شێواوی، ئاژاوە، ناسەقامگیری

unripe/ˌʌnˈraɪp/adj پێنەگەیشتوو، کاڵ

پێچەکەی‌دەکاتەوە

unroll/ʌnˈrəʊl/v (لوولیەکەی دەکاتەوە)

unruffled/ʌnˈrʌfld/adj هێمن، خۆڕاگر

unruly/ʌnˈruːli/adj یاخی، سەرشێت

unsafe/ʌnˈseɪf/adj ترسناك

unsaid/ʌnˈsed/adj نەوتراوە/ناوترێ

unscathed/ʌnˈskeɪðd/adj تووشی هیچ نەبووە/ زیانی پێنەکەوتووە

unscrew/ˌʌnˈskruː/v بورغییەکە دەکاتەوە

unscrupulous/adj بێ‌ویژدان

unseasoned/adj دارێکە نەگەییو بێ وەرز/ وەرز نەهاتوو

unseat/ˌʌnˈsiːt/v ١-دایدەگرێ، لای دەبا، دەری دەکا
٢- لەسەرئەسپەکەی دایدەگرێتە خوارێ

unseemly/ʌnˈsiːmli/adj بێ ئەدەب/ نادروست

unseen/ˌʌnˈsiːn/adj نەبینراو، تێبینی نەکراو

unsettled/ˌʌnˈsetld/adj نیگەران، ڕاڕا، ناسەقامگیر

unshakeable/ʌnˈʃeɪkəbl/adj سەقامگیر/ناهەژێ- نەهەژاو

unshaven/ˌʌnˈʃeɪvn/adj نەتاشراو(ڕیش)

unsightly/ʌnˈsaɪtli/adj چارەگران، ناشیرین

unskilled/ˌʌnˈskɪld/adj ناکارامە

unsophisticated /ˌʌnsəˈfɪstɪkeɪtɪd/adj سادە، ساکار

unsound/ˌʌnˈsaʊnd/adj خەوشدار، ناتەواو

unspeakable/ʌnˈspiːkəbl/adj وەسف ناکرێت/ناگوترێ

unspoken/ʌnˈspəʊkn/adj نەوتراو

unstable/ʌnˈsteɪbl/adj ناسەقامگیر

unsteady/ʌnˈstedi/adj بە لارەلار

unsuitable/ʌnˈsuːtəbl/adj ناشایستە/نەگونجاو

unsure/ˌʌnˈʃʊə(r)/adj نادڵنیا

unsuspecting/ˌʌnsəˈspektɪŋ/adj گومان هەڵنەگر(دڵنیایە)

untapped/ˌʌnˈtæpt/adj نۆبەرە، دەستی لێ نەدراوە

untenable/ʌnˈtenəbl/adj پشتیوانی‌ناکرێت

unthinkable/ʌnˈθɪŋkəbl/adj بە ئەقڵی کەس دا نایەت

unthought-of/adj بە بیری کەس دا نەهات

untidy/ʌnˈtaɪdi/adj نارێك وپێك

untie/ʌnˈtaɪ/v دەکاتەوە، هەڵدەوەشێنێتەوە

until/ənˈtɪl/conj هەتا، تەنانەت

untimely/ʌnˈtaɪmli/adj

unless/ənˈles/conj مەتا- ئەگەر نا
unlike/ˌʌnˈlaɪk/adj جیاواز لە
unlikely/ʌnˈlaɪkli/adj شیمانە نەکراو ناپەدل/ دلنەگر
unload/ˌʌnˈləʊd/v بارەکەی دادەگرێ/ دەهێنێتە خوارێ
unlock/ˌʌnˈlɒk/v دەکاتەوە
بێبەخت،
unlucky/ʌnˈlʌki/adj
بەخت ڕەش
unmanly/ʌnˈmænli/adj ١-ترسنۆک- ناپیاو ٢- لاواز(سێکس)
unmarried/ˌʌnˈmærid/adj کوڕی عازەب، کچی شونەکردو
unmask/ˌʌnˈmɑːsk/v ڕووی دەردەخا
unmentionable/ʌnˈmenʃənəbl/adj ناوی نەهێنرێت
unmindful/ʌnˈmaɪndfl/adj
بێ ئاگا- لە بیرکەر
unmistakable/ˌʌnmɪˈsteɪkəbl/adj
دیار، ڕوون
unmoved/ˌʌnˈmuːvd/adj
گوێ پێنەدەر، تورە نابێ
unnatural/ʌnˈnætʃrəl/adj
ناسروشتی
unnaturally/adv بەشێوەیەکی ناسروشتی
unnecessary/ʌnˈnesəsri/adj
ناپێویست
unnerve/ˌʌnˈnɜːv/v وورەی دادەبەزێ
unnoticed/ˌʌnˈnəʊtɪst/adj هەست پێ‌نەکری
unnumbered/ˌʌnˈnʌmbəd/adj
لەژمارە نەهاتوو/ناژمێردرێ
unofficial/ˌʌnəˈfɪʃl/adj نارەسمی
unofficially/adv بەشێوەیەکی نارەسمی

unopposed/ˌʌnəˈpəʊzd/adj بێنەیار
unorthodox/ʌnˈɔːθədɒks/adj
بەپێچەوانەی داب و نەریت/دین
unpack/ˌʌnˈpæk/v بەتاڵی دەکا، دەکاتەوە
unparalleled/ʌnˈpærəleld/adj
بێوێنە، بێهاوتا
unperturbed/adj خۆگر، نەگۆڕ
unpick/ˌʌnˈpɪk/v هەڵیدەوەشێنێ
unplaced/ˌʌnˈpleɪst/adj
لە سێیەمەکانی یەکەم نیە
unpleasant/ʌnˈpleznt/adj
بۆن پیس، تێکدەر
unprecedented/ʌnˈpresɪdentɪd/adj
بەبێ هیچ پێشەکیەک
unpretentious/ˌʌnprɪˈtenʃəs/adj
ئاسایی- بێ‌فیز
unprintable/ʌnˈprɪntəbl/adj
پیس، حەیابەر
unprofessional/ˌʌnprəˈfeʃənl/adj
شایانی پیشە نییە
unprompted/ʌnˈprɒmptɪd/adj
هەر لە خۆوە
unprovided/adj بێبەشی/
بێ‌هاریکاری
unprovoked/ˌʌnprəˈvəʊkt/adj
بەبێ ورووژان
unqualified/ˌʌnˈkwɒlɪfaɪd/adj
شایستە نیە، تەواو نیە- ڕەها
unravel/ʌnˈrævl/v شی دەکاتەوە، دەکاتەوە
unreadable/ʌnˈriːdəbl/adj خەتێکی نەخوێندراوە
unreal/ˌʌnˈrɪəl/adj خەیاڵ، ناحەقیقی
unrealistic/ˌʌnrɪəˈlɪstɪk/adj ناواقعی
unreasonable/ʌnˈriːznəbl/adj ناماقوول
unrecognizable/adj نەناسرێتەوە،
زۆر گۆڕاوە
unrelenting/ˌʌnrɪˈlentɪŋ/adj

بێ‌سۆز، بێ ئەدەب

unfrock/v لە قەشایەتی دەری دەکەن

unfurnished/ʌnˈfɜːnɪʃt/adj

رانەدەخرا

ungainly/ʌnˈgemli/adj نارێک/ناقۆلا

ungodly/ʌnˈgɒdli/adj شەڕانی،

نادینی

ungovernable/ʌnˈgʌvənəbl/adj

کۆنترۆل ناکرێ

ungrateful/ʌnˈgreɪtfl/adj بەدنمەک

ناشوکر

unguarded/ʌnˈgɑːdɪd/adj بێ‌ئاگا،

بەرەڵلا

unhappy/ʌnˈhæpi/adj ناشاد

unhealthy/ʌnˈhelθi/adj نەخۆش،

نەساغ، زیانبەخش

unheard/ʌnˈhɜːd/adj نەبیستراو

unheard-of/ʌnˈhɜːd ɒv/adj نوێ/

نەناسراو

unhinge/v عەقڵی تێک دەچێ

عەقڵی لە دەستی دەدات

unhinged/ʌnˈhɪndʒd/adj عەقل

ناتەواو- عەقل نەساغ

unhurried/ʌnˈhʌrid/adj لەسەر خۆ،

خاو

uni- بە تەنیا

unicorn/ˈjuːnɪkɔːn/n یەك قۆچ

(ئاژەڵێکی خورافی ئەفسانەییە)

unidentified/ˌʌnaɪˈdentɪfaɪd/adj

نەناسراو (بێ‌ناسنامە)

unification/n یەککردن(یەکتاپەرستی)

uniform/ˈjuːnɪfɔːm/adj گونجاو-

یەکجۆر(جل)

uniformed/adj (پۆلیسێك)بە جلوبەرگی

ڕەسمی‌یەوە

uniformity/ˌjuːnɪˈfɔːməti/n وێك گونجاو

unify/ˈjuːnɪfaɪ/v یەکی دەکا(یەکتای دەکا)

unilateral/ˌjuːnɪˈlætrəl/adj یەکلایەنە

unimpaired/ˌʌnɪmˈpeəd/adj

ساغ، بێ‌ئازار، ئازارنەدراو

uninhibited/ˌʌnɪnˈhæbɪtɪd/adj

ڕەها بەرەڵلا

uninterested/ʌnˈɪntrəstɪd/adj

گوێ پێ‌نەدەر

uninterrupted/ˌʌnˌɪntrəˈrʌptɪd/adj

دوا بە دوای یەك

uninvited/ˌʌnɪnˈvaɪtɪd/adj

بانگهێشتن نەکراو

uninviting/ˌʌnɪnˈvaɪtɪŋ/adj سەرنج

ڕانەکێش

union/ˈjuːniən/n ١-یەککردن

٢- یەکێتی، یەکگرتوو

unique/juˈniːk/adj بێ هاوتا

unisex/ˈjuːnɪseks/adj بۆ کچ و کور باشە

بۆ هەردوو جنس

unison/ˈjuːnɪsn, ˈjuːnɪzn/n گونجان

unit/ˈjuːnɪt/n ١- یەکە٢- نمرەیەك لە یەکان

unite/juˈnaɪt/v یەکدەگرێ

unity/ˈjuːnəti/n یەکێتی، یەکگرتن

universal/ˌjuːnɪˈvɜːsl/adj جیهانی، تەواوی

universally/adv بەتەواوی، سەرجەم

universe/ˈjuːnɪvɜːs/n گەردوون

university/ˌjuːnɪˈvɜːsəti/n زانکۆ

unkempt/ˌʌnˈkempt/adj قژ فش/(پرچ)

شانەنەکراو

unkind/ˌʌnˈkaɪnd/adj دڕ، بێ بەزەیی

unknown/ˌʌnˈnəʊn/adj نەناسراو، نادیار

unlearn/ˌʌnˈlɜːn/v خۆی لێ ڕزگار دەکا

unleash/ʌnˈliːʃ/v بەرەڵای دەکا/بەردەدا

unleavened/ˌʌnˈlevnd/adj

نانی بێ خومرە

دەنگ نزم

underwater/ˌʌndəˈwɔːtə(r)/adj ژێر ئاو

underwear/ˈʌndəweə(r)/n جلی ژێرەوە

underworld/ˈʌndəwɜːld/n جیهانی تاوان

undesirable/ˌʌndɪˈzaɪərəbl/adj کەس حەزی لێ ناکات (نامەقبوول)/ زیانبەخش

undies/ˈʌndiz/n جلی بنەوەی ژنانە

undivided/ˌʌndɪˈvaɪdɪd/adj تەواو، سەرجەم

undo/ʌnˈduː/v لێکی دەکاتەوە، چارەسەری دەکا، شرۆڤە دەکا

undone/ʌnˈdʌn/adj کراوە/ دروست نەکراو

undoubtedly/ʌnˈdaʊtɪdli/adv بێ گومان

undress/ʌnˈdres/v خۆی رووت دەکاتەوە

undue/ˌʌnˈdjuː/adj زێدەڕۆ، زیاد لەپێویست/ ئێشتا شایەنی نی یە

undulate/ˈʌndjuleɪt/v شەپۆل دەدا

unduly/ˌʌnˈdjuːli/adv بەشێوەیەکی نەگونجاو

undying/ʌnˈdaɪɪŋ/adj خۆشەویستی نەمری/ هەمیشەیی

unearned/ˌʌnˈɜːnd/adj وەرنەگیراو/ بەدەست نەهێنراو

unearth/ʌnˈɜːθ/v لەژێر زەوی دەردەهێنێ/ هەڵدەکۆڵێ

unearthly/ʌnˈɜːθli/adj لە سروشت بەدەر، سەیر نۆر ورد، زۆر درەنگ(کات)

uneasy/ʌnˈiːzi/adj نیگەران دوودڵ، ناسەقامگیر

unemployed/ˌʌnɪmˈplɔɪd/adj بێکار، ماتڵ

unemployment/ˌʌnɪmˈplɔɪmənt/n بێکاری

unequal/ʌnˈiːkwəl/adj نایەکسان

unequivocal/ˌʌnɪˈkwɪvəkl/adj روون / رەها

unerring/ʌnˈɜːrɪŋ/adj هەڵەنەکات،ورد

uneven/ʌnˈiːvn/adj نایەکسان

unevenly/ʌnˈiːvnli/adv بەشێوەیەکی نایەکسان

uneventful/ˌʌnɪˈventfl/adj بێ ڕووداو

unfair/ˌʌnˈfeə(r)/adj ناڕاست- نادادگەر

unfaithful/ʌnˈfeɪθfl/adj خائن، خیانەت لە ژن

unfamiliar/ˌʌnfəˈmɪliə(r)/adj نامۆ، ناگونجاو

unfasten/ʌnˈfɑːsn/v لێکی دەکاتەوە

unfeeling/ʌnˈfiːlɪŋ/adj بێ شعور، دڵرەق

unfit/ʌnˈfɪt/adj نابەجێ/نەگونجاو

unflinching/ʌnˈflɪntʃɪŋ/adj خۆگر، چەربەزە

unfold/ʌnˈfəʊld/v دەکاتەوە، دەریدەخا

unforeseen/ˌʌnfɔːˈsiːn/adj چاوەروان نەکراو

unforgettable/ˌʌnfəˈgetəbl/adj لەبیر ناکرێت، نەمر

unforgivable/ˌʌnfəˈgɪvəbl/adj لێی نابووورێت

unfortunate/ʌnˈfɔːtʃənət/adj بەدبەخت

unfortunately/adv بەدبەختانە

unfounded/ʌnˈfaʊndɪd/adj بێ بنەما

unfrequented/adj زیارەتێکی دەگمەن

unfriendly/ʌnˈfrendli/adj

underclothes/ˈʌndəkləʊðz/n
جلوبەرگی ژێرەوە

underclothing/ˈʌndəkləʊðɪŋ/n
جلی بنەوە/ ژێرەوە

undercover/ˌʌndəˈkʌvə(r)/adj
نهێنی

undercurrent/ˈʌndəkʌrənt/n
شەپۆل بنی دەریا

undercut/ˌʌndəˈkʌt/n شمەکێکی
بە نرخی کەمتر دەخاتە ڕوو

underdeveloped
/ˌʌndədɪˈveləpt/adj
پێ نەگەیشتوو

underdog/ˈʌndədɒg/n چەوساوە،
زۆرلێکراو

underdone/ˌʌndəˈdʌn/adj
تەواو باش نەکوڵاو

underestimate/ˌʌndərˈestɪmeɪt/v
کەمی‌دەکا، بەهیچ نازانێ

underexposed/adj فیلمێکی کەم
تیشك (ڕووناکی)

underfed/ˌʌndəˈfed/adj بەدخۆراك-
خۆراکی کەمی هەیە

undergo/ˌʌndəˈgəʊ/v تاڵی دەچێژێ
(ناخۆشی)

undergraduate/ˌʌndəˈgrædʒuət/n
قوتابی زانکۆی پێش دەرچوون

underground/ˈʌndəgraʊnd/adj
ژێر زەوی

undergrowth/ˈʌndəgrəʊθ/n
نەمام- پووش

underhand/ˌʌndəˈhænd/adv
بە دزییەوە

underlie/ˌʌndəˈlaɪ/n لەبنەوە
پاڵدەکەوێ، بنەماڵەی.. دادەمەزرێنێ
خەت لەژێری دەدا

underline/ˌʌndəˈlaɪn/v

undermine/ˌʌndəˈmaɪn/v ١-تونێل
لێدەدا ٢-کەمی دەکا/ ئابرووی ئەتك دەکا

underneath/ˌʌndəˈniːθ/adv بەشی
ژێرەوە/بن

undernourished/ˌʌndəˈnʌrɪʃt/adj
کەمخۆراك

underpay/ˌʌndəˈpeɪ/v کرێی
بەتەواوی ناداتێ

underpants/ˈʌndəpænts/n
شەرواڵ ژێرەوە/ جلی بنەوە

underpass/ˈʌndəpɑːs/n ڕێگای ژێر
زەوی

Underprivileged
/ˌʌndəˈprɪvəlɪdʒd/adj
بێبەش، بێسەرپەرشت

underrate/ˌʌndəˈreɪt/v لە نرخی
کەم دەکاتەوە

under-secretary/ˌʌndəˈsekrətri/n
ئەندامی پەرلەمان و یاریدەدەری وەزیر

undersexed/ˌʌndəˈsekst/adj قوڕ،
توانای زایەندی کەمە

understand/ˌʌndəˈstænd/v تێدەگا،
هەڵدەهێنجێ

understanding/ˌʌndəˈstændɪŋ/n
١- تێگەیشتن ٢- ڕێککەوتن

understate/ˌʌndəˈsteɪt/v لەنرخی کەم
دەکاتەوە

understudy/ˈʌndəstʌdi/n جێگری ئەکتەری
شانۆ/ جێگرەوەی ئامادە

undertake/ˌʌndəˈteɪk/v پەیمان دەدا

undertaker/ˌʌndəˈteɪkə(r)/n دوکاندار،
مردوشاراوە

undertaking/ˌʌndəˈteɪkɪŋ/n تەندەر،
پرۆژە

undertone/ˈʌndətəʊn/n چرپە، شاراوە،

ڕەفتار دەکا

unbiased/ʌnˈbaɪəst/adj بێ لایەن

unblushing/ʌnˈblʌʃɪŋ/adj بێ حەیا، بێ شەرم

unbounded/ʌnˈbaʊndɪd/adj (حەزێکی) بێ سنوور

unbroken/ʌnˈbrəʊkən/adj ئێنەدراو، نەپچڕاو، کەوی نەکراو

uncage/v لە قەفەس دەردەچێ- بەر دەدرێ/ بەر دەدا

uncalled-for/ʌnˈkɔːld fɔː(r)/adj نەخوازراو و نەپێویست

uncanny/ʌnˈkæni/adj ناسروشتی و شاراوە/ سەیر

unceasing/ʌnˈsiːsɪŋ/adj هەمیشەیی/ بەردەوام- نەبڕاو

uncertain/ʌnˈsɜːtn/adj نادیار، گۆڕاو، نادڵنیا

uncertainty/ʌnˈsɜːtnti/n گومان

uncharitable/ʌnˈtʃærɪtəbl/adj وشك، توندوتیژ/ نائیبوردە

uncharted/ˌʌnˈtʃɑːtɪd/adj لەسەر نەخشە نیە/نەدۆزراوە

uncivil/ʌnˈsɪvl/adj بێ ئەدەب، دەمڕووت

unclaimed/ˌʌnˈkleɪmd/adj داوانەکراوە

uncle/ˈʌŋkl/n ١-مام/خاڵ ٢- مێردی پلك

unclean/ˌʌnˈkliːn/adj پیس، ناپاك(بەران)

uncomeatable/adj بەئاسان دەستی ناگاتێ دەست ناگاتێ/دژوار

uncommon/ʌnˈkɒmən/adj دەگمەن، نائاسایی

uncommonly/adv هەتا رادەیەك

uncompromising /ʌnˈkɒmprəmaɪzɪŋ/adj واز لە هەڵوێستی ناهێنی/چەسپاو

unconcerned/ˌʌnkənˈsɜːnd/adj ناپەیوەست

unconditional/ˌʌnkənˈdɪʃənl/adj خۆبەدەستەوەدانی بێ مەرج، ڕەها

unconscious/ʌnˈkɒnʃəs/adj ١- بووراوە/بێ هۆش ٢- بێ ئاگا ٣- نائەقەست

unconsciousness/n بێ شعووری

uncontrollable/ˌʌnkənˈtrəʊləbl/adj ناتوانێت رێکی بخات بەسەری زاڵ بێ

uncork/ˌʌnˈkɔːk/v قەپاغەکەی دەکاتەوە

uncouth/ʌnˈkuːθ/adj ١-دڕ، زبر ٢-سەیر- ناباو

uncover/ʌnˈkʌvə(r)/ قەپاغی لادەدا/لادەبا

uncrossed/ˌʌnˈkrɒst/adj شیك(چەکی پارە)ی بێ خەت خەت

unction/ˈʌŋkʃn/n بەرۆنی پیرۆز چەور کردن(لەلای فەلەکان)

undaunted/ʌnˈdɔːtɪd/adj جەربەزە/ئازا

undecided/ˌʌndɪˈsaɪdɪd/adj دوودڵە لە ڕایەکەی/ هێشتا بڕیاری نەداوە

undefended/ˌʌndɪˈfendɪd/adj گازندەیەکی بێ بەرەڤانی/ بەرگری لێ ناکرێ

undeniable/ˌʌndɪˈnaɪəbl/adj بێ چەندو چوون/ نکۆڵی لێ ناکرێ

under/ˈʌndə(r)/prep ١- لە ژێر ٢- لەژێر سەرپەرشتی ٣- کەمتر لەوە ٤- چەند حالەتێکی جیاواز

undercarriage/ˈʌndəkærɪdʒ/n گێری دابەزینی فڕۆکە

undercharge/ˌʌndəˈtʃɑːdʒ/v داوای نرخێکی کەمتر دەکا

Uu

U-u/ju:/ پیتی‌بیست و یەکەم لە ئەلفبای ئینگلیزی

ubiquitous/ju:ˈbɪkwɪtəs/adj ئامادەکی زۆر/ لە هەموو جێ هەیە

udder/ˈʌdə(r)/n گوان

udometer/n باران پێو

uglify/v ناشرین دەکات/ کرێت

ugly/ˈʌgli/adj ١-دزێو/ناشیرین ٢- نیشانەی شەڕ

UK: United Kingdom شانشینی یەکگرتوو- بەریتانیا

ulcer/ˈʌlsə(r)/n پرووشان(قرحە)

ulterior/ʌlˈtɪəriə(r)/adj لە پشتەوە/شاراوە

ultimate/ˈʌltɪmət/adj ١-کۆتایی ٢-مەزنترین

ultimatum/ˌʌltɪˈmeɪtəm/n دوامۆڵەت/دواجار ئاگادارکردنەوە

ultra-/prep-adj لەسەرووی، سەرەڕۆ توندڕەو

ultraviolet/ˌʌltrəˈvaɪələt/adj تیشکی سەرووی بنەوشەیی

umbilical cord/ʌmˌbɪlɪkl ˈkɔ:d/n وێڵداش

umbrage/ˈʌmbrɪdʒ/v ڕێزی خۆی نەدراوەتێ/ هەست دەکات هەستی بریندار کراوە

umbrage/n ١-سێبەر/گەڵای سێبەر ٢-بێزاری

umb... ʌmˈbrelə/n سەیوان/چەتر

ump...e/ˈʌmpaɪə(r)/n ناوبژیوان، داوەر

umpire/v ناوبژیوانی دەکا

unabated/ˌʌnəˈbeɪtɪd/adj بەهێز

unable/ʌnˈeɪbl/adj دەستەوەستان

unabridged/n سەراپا- هەمەلایەن شامیل نەک پوختە

unaccompanied/ˌʌnəˈkʌmpənid/adj بەتەنیا

unaccountable/ˌʌnəˈkaʊntəbl/adj ڕاڤەی بۆنیە

unaccustomed/ˌʌnəˈkʌstəmd/adj فێرنیە/ڕانەهاتووە

unadulterated/ˌʌnəˈdʌltəreɪtɪd/adj پاك، بێگەرد

unaligned/adj بێ لایەن

un-American/ˌʌn əˈmerɪkən/adj دژبە تیتال/ دژ بە ئەمریکا

unanimity/ju:nəˈnɪmət/n بەسەرجەمی، کۆ

unanimous/juˈnænɪməs/adj سەرجەم

unanimously/juˈnænɪməsli/adv بەسەرجەم بڕیار-بەکۆی دەنگ

unarmed/ˌʌnˈɑ:md/adj بێچەك

unassuming/ˌʌnəˈsju:mɪŋ/adj بێفیز

unattached/ˌʌnəˈtætʃt/adj ١-عازەب- ڕەبەن- بێژن ٢- سەربەخۆ

unavoidable/ˌʌnəˈvɔɪdəbl/adj چارەنیە/ حەتمی

unaware/ˌʌnəˈweə(r)/adj گێژ، بێئاگا

unawares/ˌʌnəˈweəz/adv بێ مەبەست- لەخۆوە

unbalanced/ˌʌnˈbælənst/adj ناپارسەنگ

unbearable/ʌnˈbeərəbl/adj ئارامی لێناگیرێت/ بەرگە ناگیرێ

unbeaten/ʌnˈbi:tn/adj ژێرنەکەوتو، لێنەدراو

unbecoming/ˌʌnbɪˈkʌmɪŋ/adj نەشیاو

unbelief/n کفر- گومان

unbelievable/ˌʌnbɪˈli:vəbl/adj بڕوا ناکرێت/سەیر

unbend/ˌʌnˈbend/v بە ئارەزووی خۆی

هیلی ناوەندیە/ گیژەلوکە (لە چین)

typhus/ˈtaɪfəs/n تای تیفۆ/لەرزوتا

typical/ˈtɪpɪkl/adj نموونەیی

typify/ˈtɪpɪfaɪ/v دەنوێنێ/دەبێتە هێمای..

typist/ˈtaɪpɪst/n چاپکەر

typography/taɪˈpɒgrəfi/n هونەری چاپکردن

typology/n ١-هێماسازی ٢-زانستی نمونەکانی کەسایەتی

typo/n ١-پیت لێدەر ٢-هەڵەی چاپ

typographer/n پیت لێدەر/ چاپکەر

tyrannical/tɪˈrænɪkl/adj زۆردار

tyrannize/ˈtɪrənaɪz/v زۆرداری دەکا

tyranny/ˈtɪrəni/n زۆرداری

tyrant/ˈtaɪrənt/n چەوسێنەر- تاغوت

tyre/ˈtaɪə(r)/, (tire)/n تایەی ئۆتۆمبێل

tzar/zɑː(r)/n تزار- قەیسەر

tzetze=tsetse/n مێشێکی خوێنمژ

tzigane/n-adj قەرەج، دۆم/ قەرەجی، دۆمانە

turn/tɜ:n/v ١– بەرەودوا وەردەچەرخێ ٢– دەگۆڕێ ٣– باز دەدا بەسەر ٤– ئاراستە دەکا ٥– دەردەکەوێ ٦– ئاشکرا دەبێ

turn/n ١– دەور، ڕۆڵ، گۆڕان ٢– قوچەك ٣– بەرەودوا

turnip/ˈtɜ:nɪp/n شێلم

turnover/ˈtɜ:nəʊvə(r)/n ١– نانی گژنیژ ٢– بڕی پارە..

turpentine/ˈtɜ:pəntaɪn/n ڕۆن

turquoise/ˈtɜ:kwɔɪz/n بەردێکی بەنرخە/ بەردێکی شینی مەیلەو کەسکە

turret/ˈtʌrət/n قوللەیەکی بچووك

turtle/ˈtɜ:tl/n کیسەڵ

turtle-dove/n کۆترە کێویلە

turtle-neck/n جلی خوری– جەرسی، ملپێچ

tusk/tʌsk/n کەلبە

tussle/ˈtʌsl/n شەڕکردن/ دەمەقاڵێ

tutor/ˈtju:tə(r)/n ١– مامۆستای تایبەتی ٢– مامۆستای زانکۆ

tutorial/tju:ˈtɔ:riəl/adj فێرکاریی– مامۆستایی

twaddle/twɒdl/n قسەی بێ‌فەڕ، چەنەبازی

twang/twæŋ/n زرنگە دەنگی (ژێی گیتار)

tweak/twi:k/n گوێ ڕاکێشان

tweed/twi:d/n جلێکی خوری درە

tweezers/ˈtwi:zəz/n موکێش

twelfth/twelfθ/pron دوانزەیەمین

twelve/twelv/n دوازدە– دوانزە

twentieth/ˈtwentiəθ/pron - n بیستەم

twenty/ˈtwenti/n بیست

twice/twaɪs/adv دووقات/دووجار

twiddle/ˈtwɪdl/v یاری بەپەنجە دەکا، خۆ مژوڵکردن بەکاری بێهودە

twig/twɪg/n چڵ/لقی بچووك

twig/v تێ‌دەگا

twilight/ˈtwaɪlaɪt/n کازیوە، پێش ئەوەی دنیا تاریك بێ/ شەبەق

twill/twɪl/n چنراوێکی لۆکەیییە

twin/twɪn/n دووانە ، جمك، یەك لە جمکان

twin/v (دووشت) پێکەوە گرێ دەدا

twinge/twɪndʒ/n چزە ، ئازارێکی تیژی کتوپڕ

twinkle/ˈtwɪŋkl/v - n دەدرەوشێتەوە

twirl/twɜ:l/v دەسوڕێتەوە

twist/twɪst/v ١– سوڕی دەدا ٢– (خول)وەردەگێڕێ ٣– دەچەمێنێ

twister/n دەستبڕ/ قۆڵبڕ

twit/twɪt/v ١– سەرزەنشتی دەکا ٢– پێی رادەبوێرێ

twit/n دەبەنگ، گێژ

twitch/twɪtʃ/v دەلەرزێ، رادەچڵەکێ

twitter/ˈtwɪtə(r)/v زیقەزیق دەکا

two/tu:/n دوو

twopenny/ˈtʌpəni/n دووپێنسە (پارەیەکی‌ئینگلیزییە)

two-piece/n دوو پارچە تەنورە و چاکێت

two-ply/adj دووتوێ/ڕووبەر

twosome/ˈtu:səm/adj دووانە، ژن وپیاو

two-way/adj دوولا

tycoon/taɪˈku:n/n خاوەن پارە و دەسەڵات

type/taɪp/n ١– چەشن– جۆر ٢– نموونە ٣– پیتی‌چاپ

type/v چاپ دەکا

type-setter/ˈtaɪpsetə(r)/n پیت چن

typewriter/ˈtaɪpraɪtə(r)/n ئامێری چاپ

typhoid/ˈtaɪfɔɪd/n تیفۆ

typhoon/taɪˈfu:n/n گەردەلوولێکی

٢- بەرپرسیاری ٣- راسپاردن
٤- یەککرتنی کۆمپانیەکان
trustee/trʌˈstiː/n ١- وەسیەتکار-
ئەمینداریەت
٢- ئەندامی کاروباری کاری بازرگانی.
trustworthy/ˈtrʌstwɜːði/adj
جێیبڕوایە
trusty/ˈtrʌsti/adj دڵسۆز، جێیبڕوایە
truth/truːθ/n ڕاستی، هەق
truthful/ˈtruːθfl/adj ڕاستگۆ
truthfulness/n ڕاستی، دروستی،
ڕاستگۆیی
try/traɪ/n ١-هەوڵدان ٢-تاقیکردنەوە
٣- ترای٤- دادوەر
tsar/zɑː(r)/n تزار، قەیسەر
tsetse/ˈtsetsi/n مێشی تسی تسی
tub/tʌb/n ١- حەوز٢- تەشت
tubby/ˈtʌbi/adj کوت و قەڵەو،
کورتەبنە، قوتە
tube/tjuːb/n ١- بۆری، لولەک
٢- شەمەندەفەری کارەبایی
tubercular/tjuːˈbɜːkjələ(r)/n
سیلاوی/توشبوو بە سیل
tuberculosis/tjuːˌbɜːkjuˈləʊsɪs/n
سیل/سی ئەستوربوون
tubing/n بۆری ئاسن وشووشە
tubular/adj شێوەی بۆری
tuck/tʌk/v ١- دەشارێتەوە
٢- زۆردەخوا ٣-دادەپۆشێ
tuck/tʌk/n ١-لۆچ- قەدکردن ٢-خواردن
Tuesday/ˈtjuːzdeɪ, ˈtjuːzdi/n
سێشەم
tuft/tʌft/n چەپك، چنگێك
tug/tʌg/v بە توندی ڕادەکێشێ
tug/n ١-ماتۆڕ، بەلەم
٢- ڕاکێشانی لەناکاو
tug-of-war/n (یاری)گوریس ڕاکێشان

tuition/tjuˈɪʃn/n وانەبێژی
tulip/ˈtjuːlɪp/n گوڵی(تولیپ)/ گوڵە خەزێم
tumble/ˈtʌmbl/v لەناکاو دەکەوێ
tumble-down/adj کەوتو- کەلاوە- ڕوخاو
tumbler/ˈtʌmblə(r)/n کاس، پەرداخ
tumbler-drier/n ووشککەرەوە
tummy/ˈtʌmi/,tum/n گەدە، وورگ
tumour/ˈtjuːmə(r)/n ئاوسان
tumult/ˈtjuːmʌlt/n ژاوەژاو
tumultuous/tjuːˈmʌtʃuəs/adj
بە ژاوەژاو، تیژ، توندوتیژ
tuna/ˈtjuːnə/n ماسی تونا
tune/tjuːn/n ١- ئاواز ٢- ژێی مۆسیقا
tuneful/ˈtjuːnfl/adj خۆش ئاواز
tunic/ˈtjuːnɪk/n ژاکەتی عەسکەری
tunnel/ˈtʌnl/n تونێل
turban/ˈtɜːbən/n شەبقەی پیاوانی(هی سیخ)
turbid/ˈtɜːbɪd/adj شێواو- شێلو
turbine/ˈtɜːbaɪn/n تۆرباین(ئەندازەیی)
turbojet/ˌtɜːbəʊˈdʒet/n ماتۆڕێکی تۆربانی
turbulence/ˈtɜːbjələns/n هارەهار ، ژاوەژاو،
ئاشوب
turbulent/ˈtɜːbjələnt/adj شێوێنەر،
ژاوەژاوەکەر
tureen/tjuˈriːn/n سولتانیە، مەنجەڵ
turf/tɜːf/n ١-مێرگ و چیمەن
٢-یاری غارغارێنی ئەسپ
٣-گۆڕەپانی غارغارێنی ئەسپ
٤-خەڵکی ناوچە....
turf/v ١- بەسەرخۆشی فڕێ دەدرێتە
دەرەوەی مەیخانە ٢- بە گیا دادەپۆشێ
turkey/ˈtɜːki/n عەلەشیش، قەل
trukishdelight/n حەلقوم، لوقوم،
ڕەحەتەلەقوم
turmeric/ˈtɜːmərɪk/n کاری/کورکوم
turmoil/ˈtɜːmɔɪl/n ویووژان، ژاوەژاو

٢-پەیمانی سێلایەنی
triplet/ˈtrɪplət/n یەکێك لە سێ جمك
triplicate/ˈtrɪplɪkət/n سێدانەی پێکچوو
tripod/ˈtraɪpɒd/n سێپایە
tripper/ˈtrɪpə(r)/n گەشتیار، گەڕیدە
trite/traɪt/n ١- قسەی هیچ و پووچ ٢- کۆن و دووبارە
triumph/ˈtraɪʌmf/n سەرکەوتن
triumphant/traɪˈʌmfənt/adj سەرکەوتوو
trivial/ˈtrɪviəl/adj هیچ و پوچ
triviality/ˌtrɪviˈæləti/n هیچیوپووچی
trod/trɒd/v ڕەنگاری هاویشت
trolley/ˈtrɒli/n عارەبانەی دەستی
trombone/trɒmˈbəʊn/n ترومبۆن (ئالەتێکی مۆسیقییە)
troop/tru:p/n کۆمەڵێك
troops/tru:ps/n سەربازن یەکەی سەربازی
trooper/ˈtru:pə(r)/n سەربازی شۆرە سوار(تیپی سوار)
trophy/ˈtrəʊfi/n پاداشتێکی وەرزشی
tropic/ˈtrɒpɪk/n هێڵی قرژاڵ
tropical/ˈtrɒpɪkl/adj ناوچە گەرمەکان (هێڵی قرژاڵ ئاسا)
trot/trɒt/n ١- هەروەلە ،سمکۆڵان ٢- ڕێبازی ترۆشکی
trotter/ˈtrɒtə(t)/n ١- ئەسپیغارغارێن ٢- پێی بەراز(خواردن)
trouble/ˈtrʌbl/n ١- تەنگ پێ هەڵچنین ٢- نیگەرانی ٣- ترسێکی دژوار
trouble/v نیگەرانی- ئازار بەرپا دەکا
troublesome/ˈtrʌblsəm/adj ماندووکەر، سەرئێشکەر
trough/trɒf/n ١- حەوزی ئالیك٢- تەنکاو
troupe/tru:p/n تیپێکی نواندن، باڵە، تیپی سێرك
trousers/ˈtraʊzəz/n شەرواڵ، پانتۆڵ(پانتۆڵ)
trousseau/ˈtru:səʊ/n شمەکی بووك
trout/traʊt/n ماسی سەلمون
trowel/ˈtraʊəl/n ئاسقی، چەمچە/چیمەنتۆ پاکەرەوە
truancy/ˈtru:ənsi/n ئەهاتن بەبێ مۆڵەت
truant/ˈtru:ənt/n قوتابی دواکەوتوو/نەهاتوو
truce/tru:s/n شەر وەستانی کاتی(ئاگربەست)
truck/trʌk/n ١- عارەبانەیەکی کراوەی شەمەندەفەر ٢- فارگۆن ٣- مێوەی نوێ ٤- لۆری ٥- شت گۆڕینەوە
truculence/ˈtrʌkjələns/n شەڕ پێ فرۆشتن
truculent/ˈtrʌkjələnt/adj شەڕفرۆش
trudge/trʌdʒ/v بەگرانی دەچێت بەرێوە
true/tru:/adj ١- ڕاست ٢- واقیعی-ڕەسەن- پاك ٣- ورد ٤- بە وەفا
truffle/trʌfl/n ١-کوارگ ٢-پاقلاوەی تێکەڵەی چوکلێت
truly/ˈtru:li/adv ١- بەڕاستی٢- بەتەواوی
trump/trʌmp/n کاغەزی پولەکە
trumpet/ˈtrʌmpɪt/n زوڕنا
trumpet/v ١-(بەزەبری هێن)شتن ڕادەگەیەنێ ٢- دەنگی دەڵێی دەنگی فیلە
truncheon/ˈtrʌntʃən/n داری پۆلیسی/ تۆبز
trundle/trʌndl/v گلۆر دەبێتەوە
trunk/trʌŋk/n ١- ڕەگ ٢- لاشەی مرۆڤ(بێجگە لە سەر ودەست و پێ) ٣- لووتی فیل ٤- جانتای گەشتیار ٥- جلوبەرگی مەلەوانی
truss/trʌs/n ١-کۆتی ئاسنیی ٢-پشدێنی پشت ئێشە ٣-جەمەلۆن
trust/trʌst/n ١- دڵنیایی، ئارامی

trepidation/ˌtrepɪˈdeɪʃn/n نیگەرانی، ورووژان(لەبارەی شتێکی ناخۆش)

trespass/ˈtrespəs/n تاوان، گوناه، زەوتکردن

trespasser/ˈtrespəsə(r)/n زەوتکار، لادەر

tress/tres/n بسك، پەلك

trestle/ˈtresl/n ١-کۆلکە- کاریتە ٢-هەلگری دارین

tri- سێ

trial/ˈtraɪəl/n ١-دادوەری کردن ٢-دادگا ٣-ئەزموون

triangle/ˈtraɪæŋgl/n سێگۆشەی (ئەندازەیی)

triangular/traɪˈæŋgjələ(r)/adj شێوەی سێگۆشەیی

tribal/ˈtraɪbl/n تیرەگەری، عەشایەری، تایەفەگەری

tribe/traɪb/n هۆز، تیرە

tribesman/ˈtraɪbzmən/n تاکێك لە تیرەیەك

tribulation/ˌtrɪbjuˈleɪʃn/n کۆست، نەگبەتی

tribuna/n دادگا، ئەنجومەنی دادوەری

tribunal/traɪˈbju:nl/adj دادوەری تایبەتی (ردێن سپیاتی)

tributary/ˈtrɪbjətri/n – adj جۆگە، ملکەچ

tribute/ˈtrɪbju:t/n خاوە، سەرانە

trice/traɪs/n بە چاو تروکانێك/لەناکاو

trick/trɪk/v فێڵ دەکا

trick/n فێڵ

trickery/ˈtrɪkəri/n فێلبازی

trickle/ˈtrɪkl/n دلۆپە/کەم (ئاو)

trickster/ˈtrɪkstə(r)/n تەلەکەباز

tricky/ˈtrɪki/adj ١- زیرەك ٢- فێلباز- فێلاوی ٣-(کارێکی) کارامە

tricycle/ˈtraɪsɪkl/n پاسکیلی سێ‌تایە

triennial/traɪˈeniəl/adj (فەرمانێك)هەر سێ‌ساڵ جارێك دەبێت

trifle/ˈtraɪfl/n ١- شتێکی بێ‌قیمەت ٢- حەلوای گاتۆ(شیرین)

trifling/adj سووك، بێبەها

trigger/ˈtrɪgə(r)/n ١- تەقێنەر ٢- شۆڕش هەڵگیرسان

trigonometry/ˌtrɪgəˈnɒmətri/n زانستی سێگۆشە

trilby/ˈtrɪlbi/n شەپقەیەکی پیاوانەیە

trill/trɪl/n مەلهەلە

trilogy/ˈtrɪlədʒi/n سێ‌لانەیی/سێ‌یانە سێ یەنە

trim/trɪm/n ١- چاککردن(پرچ) ٢- رازانەوە ٣- ئامادە- گونجاو

trim/v دەرازێنێتەوە- پرچی رێك دەخا

trimming/ˈtrɪmɪŋ/n رازاندنەوەی جل/ شتی تایبەت

trinity/ˈtrɪnəti/n سێ لایەکی- سێینەیی (فەلاتی)

trinket/ˈtrɪŋkɪt/n زێری بژووك وەهرزان و کەم بەها

trio/ˈtri:əʊ/n تیپێکی سێ لانەیی

trip/trɪp/v ١- هەلدەخلیسکێ ٢- پێی دەلەدەکەوێ ٣- بەمیواشی هەنگاو دەنێ

trip/n سەیران، گەشت، دەرچوون

tripartite/traɪˈpɑ:taɪt/adj رێککەوتنی سێ‌لایەنی

tripe/traɪp/n ١- قسەی هیچ، قسەی پووچ ٢- پەردەی گەدە

triple/ˈtrɪpl/adj ١- سێ‌ قات

transpose/trænˈspəuz/v جێگۆڕکێ بە دوو شت دەکا

transverse/ˈtrænzvɜːs/adj تەگەرە/ بەربەست

trap/træp/n ١- داو- پلان ٢- عەرەبانەی ئەسپی

trapdoor/ˈtræpdɔː(r)/n دەرگای سەر تەختی شانۆ/ دەرگای بان

trapeze/trəˈpiːz/n جۆلانێ(بۆ پالەوان) (سیرکە)

trapper/ˈtræpə(r)/n پاوچی ئاژەلی بازرگانی/ پەوچی بۆ کەوڵ

trash/træʃ/n ١- تورەمات٢- کەم بەها

trashy/adj (کتێبێکی) بێ بەها

trauma/ˈtrɔːmə/n ١- برین ٢- کۆستی دەروونی

traumatic/trɔːˈmætɪk/adj ئەزموونێکی گران و ناخۆش(کۆست)

travel/ˈtrævl/v ١- گەشت دەکا ٢- دەچێ- دەڕوا

traveller/ˈtrævələ(r)/n ١- گەشتکەر ٢- بێ جێ و ڕێ ٣- نوێنەر ، نێردە

traverse/trəˈvɜːs/v دەپەڕێتەوە- گەشت دەکا

travesty/ˈtrævəsti/n شێواندنی دادوەری/نواندنی ساختە

trawl/trɔːl/n ١- گەڕان لەناو ٢- تۆڕی ماسیگرتن

trawler/ˈtrɔːlə(r)/n بەلەمی ماسیگرتن

tray/treɪ/n سینی

treacherous/ˈtretʃərəs/adj ١- غەددار ٢- ترسناک

treachery/ˈtretʃəri/n غەدر کردن/ خیانەت کردن

treacle/ˈtriːkl/n هەنگوینی ڕەش/ئاوی شەکر

tread/tred/n ١- ترپەی هەنگاو ٢- پایەی پەیژە ٣- گرێنجەکانی تایەی ئۆتۆمبێل

tread/n ١- هەنگاو دەنێ، (بەپێ) دەپلیقێنێتەوە

treadle/ˈtredl/n جێ پێ/ئامێرێکە بەپێ کاردەکا

treadmill/ˈtredmɪl/n رۆتین

treason/ˈtriːzn/n خیانەتی مەزن(لە نیشتمان)

treasonable/ˈtriːzənəbl/adj خیانەتکار

treasure/ˈtreʒə(r)/n گەنجینە

treasurer/ˈtreʒərə(r)/n ئەمینداری سندوق/ گەنجینەدار

treasury/ˈtreʒəri/n سندوقی گەنجینە

treat/triːt/v ١- مامەڵەی لەگەڵ دەکا ٢- چارەسەری دەکا بانگهێشتی داوەتی‌دەکا/ گفتوگۆی لەگەڵ دەکا

treatise/ˈtriːtɪs, ˈtriːtɪz/n نامە، لێکۆڵینەوەی زانستی

treatment/ˈtriːtmənt/n چارەسەری پزیشکی/مامەڵە

treaty/ˈtriːti/n پەیماننامە

treble/ˈtrebl/n دەنگی کوڕ-دەنگی بەرز دەنگێکی تیژ سۆپرانۆ

tree/triː/n دار

trek/trek/n ١- گەشتێکی درێژ لە زەویەکی چاڵ و چۆڵیدا (بەپێ) ٢- گەڕان لەچیا (بەپێ)

trellis/ˈtrelɪs/n چوارخشتەکی کردن(بۆ ڕووەک)

tremble/ˈtrembl/v دەلەرزێ

tremendous/trəˈmendəs/adj زۆرگەورە

tremor/ˈtremə(r)/n بوومەلەرزە، لەرز، موچڕکە

trench/trentʃ/n قۆرت

trenchant/ˈtrentʃənt/adj تیژ ، بنەبڕ

trend/trend/n ئارەزوو، خولیا

trendy/trendi/adj دوا مۆدێل

transaction/træn'zækʃn/n
مامەڵە، کاری بازرگانی

transatlantic/ˌtrænzə'læntɪk/adj
بەسەر ئۆقیانوسی ئەتڵەسی

transcend/træn'send/v ١- دەبەزێنێ (سنوور)
٢- لە (ئەزموونی مرۆڤ) تێدەپەڕێنێ

transcontinental /ˌtrænzˌkɒntɪ'nentl/adj
کیشوەربڕ

transcribe/træn'skraɪb/v
١- لەبەر دەگرێتەوە
٢- شێوە دەنگییەکە دەنووسێ

transcription/træn'skrɪpʃn/n
کۆپیکردن، لەبەرگرتنەوە، نووسینەوە

transfer/træns'fɜ:(r)/v دەگوازێتەوە (خاوەنێتی) دەگۆڕێ لە... بۆ

transfer/'trænsfɜ:(r)/n
١- گواستنەوە٢- گۆڕین

transferable/'trænsfɜ:rəbl/adj
دێتە گۆڕین/دەگوازرێتەوە

transference/'trænsfərəns/n
گوێزانەوە

transfix/træns'fiks/v ١- پارچەی دەکا ٢- لەپەل وپۆ دەکەوێ/ئیفلیج دەبێ

transform/træns'fɔ:m/v تەواو دەیگۆڕێ

transformation/ˌtrænsfə'meɪʃn/n
گۆڕین/گواستنەوە

transformer/træns'fɔ:mə(r)/n
کارەبا گۆڕ

transfusion/træns'fju:ʒn/n
خوێن گواستنەوە

transgress/trænz'gres/v
لێی دەرباز دەبێ- دەبەزێنێ

transgressor/trænz'gresə(r)/n
گوناه، هەڵە، تاوان

transient/'trænziənt/adj کەم خایەن- کاتی

transistor/træn'zɪstə(r)/n ترانسیستەر

transit/'trænzɪt, trænsɪt/n دەربازبوون

transition/træn'zɪʃn/n قۆناغی گواستنەوە

transitional/træn'zɪʃənl/adj گوێزەرەوە/ گۆڕەر- بگۆڕ

transtive/'trænsətɪv/adj کاری تێپەر

transitory/'trænsətri/adj کاتی/بەسەرچوو

translate/træns'leɪt/v وەردەگێڕێ

translation/træns'leɪʃn/n وەرگێڕان

translator/træns'leɪtə(r)/n وەرگێڕ

transliterate/træns'lɪtəreɪt/v وشەیەک بە پیتی زمانێکی تر دەنووسێ

translucent/træns'lu:snt/adj نیوە ئاوی/ روناکی بەناو تێپەڕ دەبێ

transmission/træns'mɪʃn/n ١- ناردن
٢- کلاچ
٣- ناردنی لاساکی
٤- گواستنەوەی میکانیکی

transmit/træns'mɪt/v دەنێرێ- دەگەیەنێ/ پەخش دەکا

transmitter/træns'mɪtə(r)/n ١- نێرەر
٢- ئامێری ناردن

transparency/træns'pærənsi/n
پلاستیکی تەنک

transparent/træns'pærənt/adj روون

transpire/træn'spaɪə(r)/v-١- دەردەکەوێ ئاشکرا دەکا/دەبێ
٢- ئارەقە دەرێژێ

transplant/træns'plɑ:nt/n
١-(رووەک)دەچێنێ ٢-(ئەندام) دەچێنێ

transport/træns'pɔ:t/v ١-(شمەک و مرۆڤ) دەگوازێتەوە ٢-سزا دەدا

transport/'trænspɔ:t/n ١-گواستنەوە
٢- هۆیەکانی گواستنەوە

towel/ˈtauəl/n خاولی

tower/ˈtauə(r)/n قولله

tower-block/n ئەپارتمانێکی زۆر نهۆمی

town/taun/n شارۆچکە

town-hall/ˌtaunˈhɔːl/n شارەوانی/ دام ودەزگای حکومەت

townhouse/n ماڵێك(لە شاردا)

townsman/n شارنشین

townpath/n توولەڕێ

toxic/ˈtɒksɪk/adj ژەهراوی

toy/tɔɪ/n بووکەشووشە

trace/treɪs/n ١- شوێن پێ ٢- بڕێکی کەم

trace/treɪs/v دەدۆزێتەوە/شوێن پێی دەدۆزێتەوە

trachoma/n تەرەخوما(نەخۆشی چاو)

tracing-paper/n کاغەزی ترێس

track/træk/n ١- شێنەوار- جێی تایە ٢- ڕێگەیەکی زبر ٣- هێڵی شەمەندەفەر ٤- شوێنی پێشبڕکێ

tract/trækt/n ١- ناوچەیەکی فراوان ٢- کورتە وتارێکی ئاینیی-سیاسی

tractable/ˈtræktəbl/adj ئاسان، سووك، نەرم

traction/ˈtrækʃn/n ڕاکێشان

tractor/ˈtræktə(r)/n تەراکتۆر(ماشێنی کشتوکاڵی)

trade/treɪd/n ١- پیشە٢- بازرگان

trademark/ˈtreɪdmɑːk/n مارکەیەکی بازرگانی/هێمای بازرگانی

trader/ˈreɪdə(r)/n بازرگان

tradesman/ˈtreɪdzmən/n دوکاندار

trade(s)-union/n ساندیکای کرێکاران

tradition/trəˈdɪʃn/n لاسایی، تیتاڵ، نەریت

traditional/trəˈdɪʃənl/adj لاسایی کەرەوە

traffic/ˈtræfɪk/n بزاڤی هاتوچۆ/هاتوچۆ

traffic/v بازرگانی قاچاغ دەکا

tragedy/ˈtrædʒədi/n ١- تراژیدیا ٢- کارەسات

tragic/ˈtrædʒɪk/adj تراژیدی

tragically/adv بەشێوەیەکی جەرگبڕ

trail/treɪl/n ١- شوێنەوار ٢- تولەڕێیەك لە ناوچەیەکی شاخاوی

trailer/ətreɪlə(r)/n ١- عەرەبانەیەکی پاشەوە/پاشکۆ ٢- برگەیەك لە فلیمێکی ڕاگەیاندن

train/treɪn/n شەمەندەفەر

train/v فێری دەکا/مەشقی پێدەکا

trainee/ˌtreɪˈniː/n ڕاهێنراو/مەشق پێکراو

trainer/ˈtreɪnə(r)/n ڕاهێنەر- مەشقپێکەری وەرزشی

training/ˈtreɪnɪŋ/n مەشق کردن

traipse/treɪps/v بەگرانی بەڕێوە ئەچێت

trait/treɪt, treɪ/n ئەدگار- تایبەتمەندی

traitor/ˈtreɪtə(r)/n سیخوڕ، خاین، شۆڤار

traitorous/ˈtreɪtərəs/adj سیخوڕ/خاین

tram/træm/n پاس

tramp/træmp/n ١- ترپەی پێ ٢- پیاسە و گەشتێك بە پێ ٣- گەڕیدە، نابەڵەد، بێماڵ و حاڵ ٤- سۆزانی

tramp/v لەسەرخۆ دەڕوا/ بەگرانی دەڕوا

trample/ˈtræmpl/v پێشێل دەکا، پاندەکاتەوە

trampoline/ətræmpəliːn/n ئالەتی بازدان/ ترامپۆلین

tramp-steamer/n بار گوێزەرەوە(بەلەم)

trance/trɑːns/n بوورانەوە/ مەستی

tranquil/ˈtræŋkwɪl/adj هێمن و ئارام

tranquility/træŋˈkwɪləti/n ئارامی

tranquillizer/ˈtræŋkwəlaɪz(r)/n دەرمانی هێمنکەرەوە

trans- پێشگر(بەمانای لە ڕێگای)

transact/trænˈzækt/v هاوکاری لەگەڵ دەکا/مامەڵەی لەگەڵ دەکا

took/tʊk/ + take بردی

tool/tu:l/n ئامێرێکی دەستییە

toot/tu:t/n فوو، دەنگی هۆڕن

tooth/tu:θ/n ددان

toothache/ˈtu:θeɪk/n ددان ئێشە

tooth-brush/ˈtu:θbrʌʃ/n فلچەیددان

tooth-comb/n شانەی دداندار

toothsome/ˈtu:θsəm/adj بەتام، بەلەزەت

top/tɒp/n ١- دوند، لووتکە ٢- پلەوپایەی گرنگ

topaz/ˈtəʊpæz/n تۆپاز(بەردێکی بەنرخە)

topcoat/ˈtɒpkəʊt/n پالتۆ

tophat/n شەپقەیەکی رەشی درێژە

topheavy/adj لەشێکی ناپارسەنگ/ سەرگران

topic/ˈtɒpɪk/n بابەت

topical/ˈtɒpɪkl/adj پەیوەندی بە کاروباری ئێستاوەیە

topographical/ˌtɒpəˈgræfɪkl/adj تۆپۆگرافی

topography/təˈpɒgrəfi/n تۆپۆگرافیا

topple/ˈtɒpl/v بەلا دەکەوێ و دەکەوێتە خوارێ

torch/tɔ:tʃ/n ١- مەشخەڵ ٢- پاتری گیرفانی

tore/tɔ:(r)/ + tear/v شەقی کرد/ بڕی(ڕێ)

torment/ˈtɔ:ment/n ئازار- ئەشکەنجە

torn/tɔ:n/ :tear/v شەق بوو

tornado/tɔ:ˈneɪdəʊ/n گەردەلوولێکی توند

torpedo/tɔ:ˈpi:dəʊ/n تۆرپید(بۆمبی دەریایی)

torrent/ˈtɒrənt/n سێلاوێکی زۆر

torrential/təˈrenʃl/adj بارانێکی زۆر/ سێلاو ئاسا/ لێشاوی

torrid/ˈtɒrɪd/adj ١-زۆر بە هەوەس و گەرم ٢-زۆر گەرم و وشك

tortoise/ˈtɔ:təs/n کیسەڵ

tortuous/ˈtɔ:tʃuəs/adj لوول، خوارو خێچ پێچاوپێچ

torture/ˈtɔ:tʃə(r)/n ئازاردان- ئەشکەنجەدان

Tory/ˈtɔ:ri/n - adj ئەندامی پارتی پارێزگارانی بەریتانیا

toss/tɒs/v ١-لەسەرخۆ داوێ- فڕێ دەدا ٢-ئەم لاو ئەو لادەکا

tot/tɒt/n ١- منداڵی بچووك/ بەرنامەی منداڵان ٢- قومێکی کەم

total/ˈtəʊtl/adj هەمووی، سەرجەم

totalitarian/təʊˌtæləˈteəriən/n دیکتاتۆری/حکومەتی یەك پارتی

totalitarianism/təʊˌtæləˈteəriənɪzəm/n دیکتاتۆریەت/تاکرەوی

totalizator/n با پێو

totally/ˈtəʊtəli/adv بە تەواوەتی

totem/ˈtəʊtəm/n تەوتەمیەت(رەمزی پیرۆزی)

totter/ˈtɒtə(r)/v لارەلاردەکا-خەریکە دەکەوێ

touch/tʌtʃ/v ١- دەستی لێ دەدا ٢- کاری لە دەروونیدەکا

touchy/ˈtʌtʃi/adj زۆر هەستەوەر

tough/tʌf/adj لەشی بە هێز، زەبر، توند

toughen/ˈtʌfn/v بەهێز، رەق- دەکا

tour/tʊə(r)/n گەشت و گوزار

tourist/ˈtʊərɪst/n گەشتیار- گەشتکەر

tournament/ˈtʊənəmənt, ˈtɔ:nəmənt, ˈtɜ:nəmənt/n ١-یاری، گەمە ٢-پێشبرکێ ی وەرزش ٣-خوول

tousled/ˈtaʊzld/adj قژ لوول، قژ ناڕێك

tow/təʊ/v (بەگوریس) رادەکێشێ

towards/təˈwɔ:dz/prep بەرەو، بۆ مەبەستی

toast/v رەقی دەکا- دەیبرژێنێ

tobacco/tə'bækəʊ/n تووتن

tobacconist/tə'bækənɪst/n جگەرەفرۆش/ توتنەوان

toboggan/tə'bɒgən/n گالیسکەی سەر بەفر

today/tə'deɪ/n ئەمڕۆ

toddle/'tɒdl/n پەیژە، بەپێکەتن

toddle/v تازە بەسەر پێ دەکەوێ

toddler/'tɒdlə(r)/n یەکەم پڕێشتنی منداڵ- بەسەرپێ کەوتوو

to-do/tə'du:/n ئاژاوە، ژاوەژاو

toe/təʊ/n پەنجەی پێ

toffee/'tɒfi/n تۆفی:چۆکلێت شیرینی

together/tə'geðə(r)/adv پێکەوە لە یەک کاتدا

toil/tɔɪl/v کارێکیگران دەکا- زەحمەت دەکێشێ

toiler/n زەحمەتکێش، ڕەنجدەر

toilet/'tɔɪlət/n ١- خۆگۆڕین
٢- ئاودەست

token/'təʊkən/n ١- نیشانە، ڕەمز، شتێکی بچووک
٢- فیشەی لەجیاتی پارە

told/ təʊld / : tell/v دوا، وتی

tolerable/'tɒlərəbl/adj ئاوەنجی، پەسەند

tolerably/'tɒlərəbli/adv جارناجارێك- بەزۆری

tolerance/'tɒlərəns/n ١-لێبووردن- لێبوردەیی
٢- توانای لەش بۆ دەرمان
٣- جیاوازییەکی ڕێپێدراو

tolerant/'tɒlərənt/adj دڵ فراوان- لێبوردە

tolerate/'tɒləreɪt/v ١- چاو لێ دەپۆشێ/دەبورێ

toleration/ˌtɒlə'reɪʃn/n لێبوردن، چاو لێ پۆشین

toll/təʊl/n ١- باجی هاتوچۆ/باجی تەلەفۆن
٢- ژمارەی مردوو و بریندارات

tomahawk/'tɒməhɔ:k/n پاچێکی هیندیە سوورەکان تەور(وەك ئامێر و چەك)

tomato/tə'mɑ:təʊ/n تەماتە

tomb/tu:m/n مەرقەد، گۆڕ

tomboy/'tɒmbɔɪ/n کچی کوڕانی/ ڕەفتار کوڕانی

tombstone/'tu:mstəʊn/n کێل

tomcat/'tɒmkæt/n نێرەپشیلە

tomfoolery/tɒm'fu:ləri/n نوکتەیەکی پوچ/ ڕەفتاری منداڵانە

tommy-gun/'tɒmi gʌn/n ڕەشاشێکی بچووك

tommy-rot/'tɒmi rɒt/n قسەی هیچ وپووچ

tomorrow/tə'mɒrəʊ/n بەیانی/سبەی

ton/tʌn/n تەن

tone/təʊn/n ١- ئاوازی دەنگ
٢- کەش وهەوا
٣- ڕەنگ کردنی تۆخ/سێبەری ڕەنگ

tongs/tɒŋz/n ماشە

tongue/tʌŋ/n ١-زمان (ئاودەم)
٢- زمان (ئاخافتن)
٣- زمانە (خواردن)

tongue-tied/adj لاڵ- زمان بەستراو/شەرمن

tongue-twister/n وشەیەك بەگرانی بێتە دەر

tonic/'tɒnɪk/n بەهێزکەر، ورياکەر

tonight/tə'naɪt/n ئەمشەو

tonnage/'tʌnɪdʒ/n باری‌پاپۆڕ، سەرجەم

tonsil/'tɒnsl/n لەوزەتێن

tonsillitis/ˌtɒnsə'laɪtɪs/n ئاوسانی لەوزەتێن هەوکردنی قورگ

too/tu:/adv هەروەها

time-limit/n کاتێکی دیاریکراو
time-server/n هەلپەرست
time-signal/n هێمای کات دیارکردن
timetable/ˈtaɪmteɪbl/n خشتەی کات
timid/ˈtɪmɪd/adj شەرمەزار، شەرمن، ترسنۆك
timidity/tɪˈmɪdəti/n سامدار، ترسێنەر، شەرمەزاری
timorous/ˈtɪmərəs/adj بەهەیبەت، تورەوتوند
tin/tɪn/n ١- تەنەکە٢- قوتی
tincture/ˈtɪŋktʃə(r)/n ١-دەرمانی تواوە لە کحول(چارەسەر) ٢-سبوغ، بۆیە، ڕەنگ
tinder/ˈtɪndə(r)/n زووسوتێن(دار)
tinge/tɪndʒ/v زیاد دەکا
tingle/ˈtɪŋgl/n کەمێ ڕەنگکردن
tinker/ˈtɪŋkə(r)/n ١-بێ‌ماڵ و حاڵ ٢-تەنەکەڕێ گەڕۆك
tinkle/ˈtɪŋkl/n دەنگی زەنگ
tinny/adj چەشنی تەنەکەوایە
tin-opener/n قۆدی شکێن/قۆدی کەرەوە
tinsel/ˈtɪnsl/n شریتی ڕەنگاو ڕەنگ
tint/tɪnt/n - v ڕەنگێکی کاڵ/کەمێ بۆیە دەکا
tintack/n مێخ
tiny/ˈtaɪni/adj زۆر بچووك
tip/tɪp/n ١- سەرێکی کوتراو ٢- لەسەر زمان ٣- پیسایی ٤- بەخشیش ٥- ئامۆژگاری
tip/tɪp/v ١- دەکەوێ ٢- وەردەگێڕێ(بەلەم)
tip-off/n زمان لێدان
tipple/ˈtɪpl/n ئارەق خۆری بەردەوام (فێربوو)
tipster/ˈtɪpstə(r)/n دوەر لەبارەی ئەسپ- تیپ(ڕۆژنامەنوس)
tipsy/ˈtɪpsi/adj زەوق خۆش/نیوە سەرخۆش
tiptoe/ˈtɪptəʊ/n پەنجەی پێ
tiptop/ˌtɪpˈtɒp/adj زۆرباش، هەرەباش
tire/ˈtaɪə(r)/ + tyre/n تایە
tire/ˈtaɪə(r)/v ماندوو دەبێ/دەهیلۆڕێ
tired/ˈtaɪəd/adj ماندوو
tireless/ˈtaɪələs/adj چالاك، گورج وگۆل/ ماندونەناس
tiresome/ˈtaɪəsəm/adj ماندووکەر
tissue/ˈtɪʃuː, ˈtɪsjuː, ˈtɪʃjuː/n ١- کوتاڵ ٢- شانە ٣- کاغەزێکی تەنك
tissue-paper/n کاغەزێکی‌تەنك
tit/tɪt/n ١- چۆلەکەیەکی بچووك ٢-چاوبەچاو، یەك بەیەك ٣- گۆی مەمك/سینەی ئافرەت
titbit/ˈtɪtbɪt/n هەواڵێکی کورت و خۆش/ قسەلۆك
tithe/taɪð/n باجی دەیەك
title/ˈtaɪtl/n- v ١-ناونیشان/ناونیشان دادەنێ ٢- نازناوی پیشەیی ٣- مافی شەرعی
title-holder/n براوەر، بەزێنەر
titter/ˈtɪtə(r)/v پێکەنینێکی تورەی لێوەدێ
tittle-tattle/ˈtɪtl tætl/n وورتەوورت/ قسەی پووچ
tizzy/ˈtɪzi/n زۆرتوورە
to/tuː/prep ١- بەرەو٢- هەتا ٣- دەژمێرێ٤- تەنها ٥- دوور ٦- دەگاتێ ٧- ڕابردوو چوو ئاگەڕێتەوە
toad/təʊd/n -لە بۆق دەچێ لەسەر زەوی دەژی -بۆقێکە ژەهری هەیە
toad-in-the-hole/n سجوق
toady/ˈtəʊdi/n ڕیاییکەر
toast/təʊst/n نانێکی‌خوساو/پارچە نان

through-out/θru:ˈaut/adv به درێژایی
throve * thrive/v كەشەی كرد
throw/θrəʊ/v دەماوێژێ/ هەڵ دەدا
thrush/θrʌʃ/n باڵندەیەكە پێتكی رەش و قاوەیی لە سینگی هەیە
thrust/θrʌst/v ١- پاڵدەدا ٢- بەچەقۆ بەرەوپێش دەچێ
thud/θʌd/n تەپە(دەنگ)
thug/θʌg/n چەقاوەسوو، چەقۆكێش
thumb/θʌm/n پەنجەمۆر
thump/θʌmp/v رەمبەی لێوە دێ
thunder/ˈθʌndə(r)/n هەورە تریشقە، بروسك
thunder/v برووسكە دەدا
thunderstorm/ˈθʌndəstɔ:m/n گەردەلولێكی/ گەرداوێكی بە برووسكە
thunderstruck/ˈθʌndəstrʌk/adj تێكچوو، سەرلێ شێواو/ بروسكە لێدراو
Thursday/ˈθɜ:zdeɪ/n پێنجشەممە
thus/θʌs/adv بەوشێوەیە/ئاوها
thwart/θwɔ:t/v تێكی دەدا تەگەرەی تێ دەخا
thy/ðaɪ/adj تایبەت بە تۆ(كتێب)، هی تۆ
thyroid/ˈθaɪrɔɪd/n لیكەگلاند/ لیكەرژێن لەبەشی پێشەوەی مل
tic/tɪk/n گرژبوون
tick/tɪk/n ١- دەنگی كاتژمێر- تیك تیك- چركە ٢- نیشانەی ( ) ٣- قەرز ٤- بێ‌قیمەت، هیچ وپوچ(كەس) ٥- پشكنێن ٦- خوێنمژ(پێشكە)
ticket/ˈtɪkɪt/n بلیت، پیتاقە
tickle/ˈtɪkl/n ختووكە
tickle/v دڵی خۆش دەكا- دەیورووژێنێ
ticklish/ˈtɪklɪʃ/adj زوورختووكەی دێ/ بە ختووكە

tidal/ˈtaɪdl/adj (مرۆڤێكی) پاراپە، شەپۆلاوی
tide/taɪd/n هەڵبەزین و دابەزینی دەریا/ هەڵچوون و داچوون
tidings/ˈtaɪdɪŋz/n هەواڵ
tidy/ˈtaɪdi/adj رێكوپێك
tie/taɪ/n بۆینباغ- گوریس
tie/v ١- دەبەستێ- توند دەكا ٢- بۆینباغ دەبەستێ- گرێ دروست دەكا
tied/adj ١-بەكرێدراو بە مەرج.. ٢-بەستراو
tier/tɪə(r)/n رێزێك لە سەر یەك/ ئاستی پێكهاتە
tiff/tɪf/n ئاكۆكییەكی سووك -كێشمەكێشمی نێوان برادەران و دڵداران
tiger/ˈtaɪgə(r)/n پڵنگ
tight/taɪt/adj ١- چەسپاو- نەگۆڕ، توندكراو ٢- دژوار٣- راكێشراو
tighten/ˈtaɪtn/n دەبەستێ- توند دەكا
tight-fisted/adj رەزیل، قڵس
tights/taɪts/n جلی تەنگی سەماكەر
tile/taɪl/n كاشی، دیرەك
till/tɪl/n سندوق
till/v دەكێڵێ
till/conj تەنانەت- هەتا
tiller/ˈtɪlə(r)/n سەوڵ بەلەم
tilt/tɪlt/v لایە، رەخنەی لێگرت
tilt/v - n بەرەو لێژی دەبا/لێژ
timber/ˈtɪmbə(r)/n تەختەدار
time/taɪm/n ١- كات٢- رۆژگار ٣- رێتم ٤- وەختی (ژەم) ٥- بەش- پشك
time-bomb/n بۆمبیدانراو
time-honoured/adj پیرۆز
timekeeper/ˈtaɪmki:pə(r)/n سەعاتی كار
time-lag/n بەین- بێن
timeless/ˈtaɪmləs/adj نەمر

thing/θɪŋ/n شت

think/θɪŋk/v ١-بیرده‌کاته‌وه ٢- واداده‌نێ ٣- دائه‌ڵه‌ ئه‌ڵێده‌دا ٤- ره‌نگده‌داته‌وه ٥- چاره‌ڕێ ده‌کا- ده‌یه‌وێ ٦- بیر له‌ پێشنیار ده‌کاته‌وه ٧- تاقیده‌کاته‌وه

third/θɜ:d/adj سێیه‌م

thirdly/ˈθɜ:dli/adv سێیه‌مین

thirst/θɜ:st/n تینوێتی

thirsty/ˈθɜ:sti/adj تینوو

thirteen/ˌθɜ:ˈti:n/adj - n سیازده‌

thirteenth/ˌθɜ:ˈti:nθ/adj سیازده‌مین

thirtieth/ˈθɜ:tiəθ/adj به‌ شێك له‌ سی/ سی‌یه‌م

thirty/ˈθɜ:ti/n سی

this/ðɪs/pron ئه‌مه‌

thistle/ˈθɪsl/n دڕك(حوشتر)/گوڵی ئه‌رخه‌وانی

thong/θɒŋ/n شریتێكی پێستین

thorax/ˈθɔ:ræks/n سینه‌ (زانستی توێكاری)

thorn/θɔ:n/n دڕك

thorny/ˈθɔ:ni/adj تیكه‌ل، دڕكاوی

thorough/ˈθʌrə/adj (پیشكنینی) ته‌واو، زۆر ورد

thoroughly/ˈθʌrəli/adv به‌ته‌واوه‌تی/ به‌وردی

thoroughbred/ˈθʌrəbred/n– adj (ئه‌سپ)ره‌سه‌ن، مه‌شق پێكراو

thoroughfare/ˈθʌrəfeə(r)/n رێگای گشتی، رێگای گه‌راو

those/ðəuz/ * that/det ئه‌وانه‌/ ئه‌وانێهن

thou/ðau/pron تۆ (كۆ)، تۆ(كور)

though/ðəu/conj سه‌رباری ئه‌وه‌/ هه‌رچه‌نده‌

thought/θɔ:t/n بیر، را

thought/θɔ:t/v بیری كردبوه‌وه

thoughtful/ˈθɔ:tfl/adj پڕبیر، مژۆل

thoughtless/ˈθɔ:tləs/adj سه‌رمڕۆ ، كێژ، خه‌مسارد

thousand/ˈθauznd/adj - n هه‌زار

١-زۆری لێ ده‌دا/جه‌ڵده‌ی لێده‌دا thrash/θræʃ/v ٢- ده‌یبه‌زێنێ ٣- (به‌ده‌م ئازاره‌وه)ده‌تلێته‌وه

thread/θred/n ده‌زوو– داو – شێوازه‌ی بیر

thread/θred/v ده‌زوو/داو ده‌خاته‌ كونی ده‌رزی

threadbare/ˈθredbeə(r)/adj دڕاو ، پڕتیو/ كۆن و لاواز

threat/θret/n هه‌ڕه‌شه‌ و گوڕه‌شه‌

threaten/θretn/v هه‌ڕه‌شه‌ لێ ده‌كا/ خۆی كێف ده‌كا

three/θri:/adj - n سێ

threefigure/adj ژماره‌ له‌نێوان (١٠٠-٩٩٩)

thresh/θreʃ/v به‌ هاوه‌ن گه‌نم ده‌هاڕێ/ده‌هاڕێ

threshold/ˈθreʃhəuld/n ده‌روازه‌

threw/θru:/ * throw/v هاوێژتی

thrice/θraɪs/adv سێ جاران

thrifty/ˈθrɪfti/adj ده‌ست گر (خه‌رج نه‌كه‌ر)

thrill/θrɪl/n ورووژان

thriller/ˈθrɪlə(r)/n چیرۆك یان فلیمێكی و رووژێنه‌ر

thrive/θraɪv/v گه‌شه‌ ده‌كا– په‌ره‌ ده‌سێنێ

throat/θrəut/n قورگ، گه‌روو، هه‌وك

throb/θrɒb/v ترپه‌ (دڵ)ی دێ

throe/θrəu/n ژان(منداڵبوون)

thrombosis/θrɒmˈbəusɪs/n خوێن مه‌یین

throne/θrəun/n عه‌رش، موڵك، كورسی ده‌سه‌ڵات

throng/θru:/n جه‌ماوه‌رێكی زۆر/حه‌شامه‌ت

throttle/ˈθrɒtl/v قورگی ده‌گرێ

through/θru:/adv له‌ میانه‌ی

ئاماژەکردن)
thatch/θætʃ/n چەرداخ،پووش
بانی کونجێك بەگژوگیا کرابێت
thaw/θɔː/v دەتوێتەوە- شل دەبێتەوە
the/ðiː/det ئامرازیناسین
theatre/ˈθɪətə(r)/n ١- شانۆ
٢- ژووری ئەشتەرگەری
٣- دیمەنی روداوی گرنگ
theatrical/θiˈætrɪkl/adj شانۆیی
thee/ðiː/ :thou/pron تۆ
theft/θeft/n دزی/دزین
their/ðeə(r)/pron ئامرازی موڵکداری کۆ
theirs/ðeəz/pron سەر بە (ئەوان)(ئەو)
theism/ˈθiːɪzəm/n باوەر بەبوونی خوا یەکتاپەرستی
theist/ˈθiːɪst/n ئیماندار بەبوونی خوا یەکتاپەرست
them/ðem/* they/pron ئەوان(بەرکار) بابەتیباس، مەغزا/
theme/θiːm/n
بیرێکی مۆسیقایی
themselves/ðəmˈselvz/pron
ئەوان(نێرومێ) خۆیان
then/ðen/adv ئەوکاتە، ئەوکاتە
thence/ðens/adv ئەوێوە/لەبەرئەو هۆیە
thenceforth/ˌðensˈfɔːθ/adv لەو کاتە بەدواوە
theologian/ˌθiːəˈləʊdʒən/n
زانای لاهوتی
theological/ˌθiːəˈlɒdʒɪkl/adj
لاهوتی(پیاوی ئاینی)
theology/θiˈɒlədʒi/n زانستی لاهوتی
theorem/ˈθɪərəm/n تیۆر، کێشە (زانستی بیژەن)
theoretical/ˌθɪəˈretɪkl/adj تیۆریی
theory/ˈθɪəri/n تیۆر، بیردۆز

therapeutic/ˌθerəˈpjuːtɪk/adj
چارەسەری/راکشان
therapy/ˈθerəpi/n چارەسەرکردن
there/ðeə(r)/adv لەوێ
thereabouts/ˌðeərəˈbaʊts/adv بەنزیکی
thereby/ˌðeəˈbaɪ/adv ئەئەنجامی ئەوە/ لەم رێگایەوە
therefore/ˈðeəfɔː(r)/adv لەبەر ئەوە/ لەبەر ئەم هۆیە
thereupon/ˌðeərəˈpɒn/adv بەو پێیە/ لە ئەنجامی ئەمە
therm/θɜːm/n یەکەی پێوانەی گەرمایی
thermal/ˈθɜːml/adj گەرمایی/گەرمکەر
thermometer/θəˈmɒmɪtə(r)/n گەرما پێو
Thermos/ˈθɜːməs/n ترمۆز
thermostat/ˈθɜːməstæt/n گەرما رێکخەر
these/ðiːz/ * this/ðɪs/pron ئەمانە
thesis/ˈθɪːsɪs/n تێز، نامە
they/ðeɪ/ *them/pron ئەوان
thick/θɪk/adj ١- ئەستور ٢- چڕ
٣- دەنگی گڕ ٤- بەپەرۆش
٥- گەمژە
thicken/ˈθɪkən/v چڕی دەکا
thicket/ˈθɪkɪt/n ئەمام/کۆمەڵەدار
thick-headed/adj دەبەنگ، کەم تێدەگات
thickness/ˈθɪknəs/n ئەستووری
thick-skinned/adj بێ هەست/رووقایم
thief/θiːf/n دز
thieve/θiːv/v دەدزێ
thievish/ˈθiːvɪʃ/adj دزئاسا
thigh/θaɪ/n ڕان
thimble/ˈθɪmbl/n سکێف/ئەنگوستیلەی دروومان
thin/θɪn/adj ١-ناسك، لاواز، ئاوی
٢- کەم ، پەرش و بلاو
٣- تەواو پڕ نەبێ
thine/ðaɪn/pron تایبەت بە تۆ

٣-کۆنترۆڵ- دەسەڵات

tepid/ˈtepɪd/adj ئاوی شلتێن/ ئاوی شیرتێن

term/tɜːm/n ١-ماوە،کات ٢-رادە، لایەن ٣- دەستەواژە- زاراوە ٤- مەرج ٥- کۆرسی خوێندن

terminal/ˈtɜːmɪnl/adj کوژەر

terminal/n دراوێستگە

terminal/n گەیەنەری کارەبایی (کۆمپیوتەر)

terminate/ˈtɜːmɪneɪt/v کۆتایی پێ دەهێنێ-لەناوی دەبا

termination/ˌtɜːmɪˈneɪʃn/n کۆتایی پێهێنان/ناوبردن

terminology/ˌtɜːmɪˈnɒlədʒi/n زانستی زاراوە (زاراوە ناسی)

termite/ˈtɜːmaɪt/n مرە، مێرووله‌سپی

terrace/ˈterəs/n ١-هەیوان- داکران- بالکۆنی ٢-ریزە خانووی سەر تەلان

terracotta/ˌterəˈkɒtə/n فەخوری جگەری

terrain/təˈreɪn/n بەرزی و نزمی زەوی/ ناوچەیەك

terrible/ˈterəbl/adj ترسێنەر-تۆقێنەر

terribly/ˈterəbli/adv بەشێوەیەکی ترسێنەر

terrier/ˈteriə(r)/n تاژی

terrific/təˈrɪfɪk/adj مەزن، زۆرگەورە- نایاب

terrificaly/təˈrɪfɪkli/adv زۆر زۆر

terrify/ˈterɪfaɪ/v دەترسێنێ- دەتۆقێنێ

territorial/ˌterəˈtɔːriəl/adj هەرێمی،

territory/ˈterətri/n ناوخۆیی، خۆماڵی هەرێم

terror/ˈterə(r)/n تۆقاندن، ترساندن

terrorism/ˈterərɪzəm/n تۆقاندن و دەستدرێژی

terrorist/ˈterərɪst/n تۆقێنەر- تیرۆریست

terse/tɜːs/adj کورت، پوخت- وەڵامی وشك

test/test/n ئەزموون، تاقیکردنەوە

testament/ˈtestəmənt/n بەڵگە سەردەمی کۆن،

testament/n سەردەمی نوێ (بەشێکە لەئینجیل)

testicle/ˈtestɪkl/n گون(کۆئەندامی پیاو)

testify/ˈtestɪfaɪ/v گەواهی دەدا

testimonial/ˌtestɪˈməʊniəl/n ١-گەواهی، پاکانە ٢- وەك رێزێك بۆ خزمەت

testimony/ˈtestɪməni/n وتەی‌شایەت/ گەواهی نامە

test-tube/n بۆری تاقیکردنەوە

testy/ˈtesti/adj ١- بێ‌ئارام ٢- خێرا بێزار دەبێ

tetanus/ˈtetənəs/n ئەسکەرپوت، (گوزان)

tete-a-tete/ˌteɪt ɑː ˈteɪt/n چرپەچرپ/ کۆبونەوەی‌تایبەت

tether/ˈteðə(r)/n ڕەشمە/کندر، زنجیر

text/tekst/n دەق

text-book/ˈtekstbʊk/n کتێبی قوتابخانە

textile/ˈtekstaɪl/adj ڕستی‌چنین/قوماش

texture/ˈtekstʃə(r)/n جۆرە رستێکی کوتاڵ

thalidomide/θəˈlɪdəmaɪd/n حەبی هێمنکەر بۆ ئافرەتی سکپڕ

than/ðæn/conj تر(بلندتر)،(درێژتر)

thank/θæŋk/v سوپاس دەکا

thankful/ˈθæŋkfl/adj سوپاسبار، سوپاسگوزار

thankfully/adv بەسوپاسەوە

thankless/adj کارێکی بێ پاداشت هەست بەسوپاس نەکردن

thanks/θæŋks/v سوپاس ، خێرت بنووسێ

thanksgiving/ˌθæŋksˈɡɪvɪŋ/n نوێژی سوپاسنامە

that/ðæt/pron ئەوە(ئامرازی)

telepathy/təˈlepəθi/n خوێندنەوەی بیری خەڵکی
telephone/ˈtelɪfəʊn/n تەلەفۆن
telephonic/adj تەلەفۆنیی
telescope/ˈtelɪskəʊp/n تەلەسکۆپ
telescopic/ˌtelɪˈskɒpɪk/adj تەلەسکۆپیی
televise/ˈtelɪvaɪz/v دادەگەیەنێ، پەخشی دەکا
television/ˈtelɪvɪʒɪn/n تەلەفزیۆن
tell/tel/v پێی دەگەیەنێ/جیای دەکاتەوە/ بەئەرکێك دەنێرێ/ ریسوا دەکا، خراپی پێ دەکا فیتنەی لەسەردەکا
tell-tale/ˈtelteɪl/adj دوو زمان- زمانلێدەر
temper/ˈtempə(r)/n خولق، مۆرك، میزاژ- گێول
temperament/ˈtemprəmənt/n مۆرك- میزاژ
temperamental/ˌtemprəˈmentl/adj هەواگۆر، هەرجارەی لەسەر هەوەسێك/ میزاژیی
temperance/ˈtempərəns/n خۆگرتن، ئارەق نەخواردنەوە
temperate/ˈtempərət/adj مامناوەندی
temperature/ˈtemprətʃə(r)/n پلەی گەرما
tempest/ˈtempɪst/n گەردەلوول
tempestuous/temˈpestʃuəs/adj گەردەلوولی تیژ
temple/ˈtempl/n ١- پەرستگا ٢- بەشێکی نێوچەوان
temporal/ˈtempərəl/adj ١- ڕۆژگار ٢- دنیایی
temporary/ˈtemprəri/adj کاتی
temporize/ˈtempəraɪz/v دوای دەخا تا بڕیار بدا
tempt/tempt/v فریوی دەدا/لە خشتەی دەبا
temptation/tempˈteɪʃn/n فریودان
ten/ten/n - adj دە
tenacity/təˈnæsəti/n سووربوون/دەستپێوەگرتن
tenancy/ˈtenənsi/n بەکرێ گرتن- ماوەی بەکرێ
tenant/ˈtenənt/n کرێدار
tend/tend/v دەلەوەرێنێ
tendency/ˈtendənsi/n مەیل، ئارەزوو، خولیا
tendentious/tenˈdenʃəs/adj مەبەستدار
tender/ˈtendə(r)/v پێشکەش دەکا/ نمایش دەکا
tender/adj ١- ناسك/سادە ٢- دلۆڤان، دڵسۆز ٣- گۆشتی ناسك
tendon/ˈtendən/n ژێیەکە گۆشت بە ئێسقانەوە دەبەستێتەوە.
tendrill/ˈtendrəl/n تاڵی رووەکی هەڵواسراو
tenement/ˈtenəmənt/n باڵەخانەیەکی چەند شوقەیی
tennis/ˈtenɪs/n تۆپیتێنس/یاری تێنس
tenor/ˈtenə(r)/n بەرزترین دەنگی نێر
tense/tens/n شێوازی کاری (ڕابردوو، رانەبردوو،داهاتوو)
tense/adj ئەعسابی وورووژاو
tension/ˈtenʃn/n گرژی
tent/tent/n چادر، رەشماڵ
tentacle/ˈtentəkl/n موو
tentative/ˈtentətɪv/adj نادڵنیا- نیگەران
tenterhooks/ˈtentəhʊks/n-بەپەرۆش بوون لەسەر ئاگر بوون
tenth/ˈtenθ/n - adj دەیەم
tenure/ˈtenjə(r)/n ١-ماوەی فەرمانڕەوایی ٢-موڵکداری (دەرەبەگایەتی)

شەوانە ٢- تەپڵ لێدان
٣- خاڵ(لەسەر پێست)
tattoo/v خاڵی لەسەر پێست بۆ دەکوتن
taught/tɔːt/v :teach فێری کرد
taunt/tɔːnt/v هێرش دەکاتەسەر/ توڕەی دەکا
taut/tɔːt/adj گرێدراو، وروژاو
tautological/ˌtɔːtəˈlɒdʒɪkl/adj شێوازی دووبارە کردەوە
tautology/tɔːˈtɒlədʒi/n دووبارە کردنەوەی بێ مانا/ کاوێژکردن/ جوینەوە(قسە)
tavern/ˈtævən/n مەیخانە، بار
tawdry/ˈtɔːdri/n خشڵ
tawny/ˈtɔːni/adj خاڵدار/زەردی قاوەیی باو
tax/tæks/n ١-باج ٢-ماندووی، شەونخونی
٣- پشتگوێ کردن
taxable/ˈtæksəbl/adj باجی لە سەر دانراوە
taxation/tækˈseɪʃn/n باج دانان
tax- free/n لێی خۆشبووە لە باج/بێباج
taxi/ˈtæksi/n ئۆتۆمبێلی تەکسی
tea/tiː/n ١-چای
٢-ژەمێکی سوک لەگەڵ چای
teach/tiːtʃ/v دەرسی پێدەڵێ
teacher/ˈtiːtʃə(r)/n مامۆستا
teach-in/n دایەلۆگی نێوان مامۆستا و قوتابی
teaching/ˈtiːtʃɪŋ/n ڕێباز، ڕاسپاردە، وانەوتنەوە، فەرمایش
tea-cosy/ˈtiːkəʊzi/n قۆری، قەپاغی گەرمایی پاراستن
tea-cup/n کوپی چای/پیاڵەی چای
teak/tiːk/n دار ساج
team/tiːm/n تیپ/دەستە
teapot/ˈtiːpɒt/n قۆری، کتلی
tear/teə(r)/v دەبڕی، پارچە پارچەی دەکا
tear/tɪə(r)/n فرمێسک
tearful/ˈtɪəfl/adj گریاو ، گریانی بە فرمێسک
tea- room/ˈtiːruːm, -rʊm/n هۆڵی چای
tease/tiːz/v گاڵتەی پێدەکا
teaser/ˈtiːzə(r)/n گاڵتەکەر
teaspoon/ˈtiːspuːn/n کەوچکی چای
teat/tiːt/n گۆی مەمک/مەمیلە
technical/ˈteknɪkl/adj هونەری، تەکنیکی
technician/tekˈnɪʃn/n هونەرکار، کرێکاری هونەری
technique/tekˈniːk/n تەکنیکار
technology/tekˈnɒlədʒi/n تەکنیکاری- هونەری
teddy bear/ˈtedi beə(r)/n بوکە شوشەی شێوە ورچ
tedious/ˈtiːdiəs/adj بێزار، ناڕێک وپێک، درێژدادڕ
tedium/ˈtiːdiəm/n بێزاری
teem/tiːm/v پڕدەبێ
teenager/ˈtiːneɪdʒə(r)/n هەرزەکار
teens/tiːnz/n تەمەنی نێوان (١٩-١٣) تەمەنی هەرزەکاری
teeth/tiːθ/ : tooth/n ددانەکان
teethe/tiːð/v ددانی دێ
teetotaller/ˌtiːˈtəʊtlə(r)/n ئەوکەسەی هەرگیز ئارەق ناخواتەوە
tele/teli/n لە دوورەوە
telegram/ˈtelɪɡræm/n بروسکە/تەلیگرام
telegraph/ˈtelɪɡrɑːf/n تەلەگراف
telegraphic/ˌtelɪˈɡræfɪk/adj ناونیشانی بروسکەیی
telepathic/ˌtelɪˈpæθɪk/adj بیری خەڵکی دەخوێنێتەوە

talon/ˈtælən/n چرنووک
tambourine/ˌtæmbəˈriːn/n دەف
tame/teɪm/adj ١-مالی، کەوی
٢-خاو، شل وشاو
tame/v کەوی دەکا
tamper/ˈtæmpə(r)/v دەگۆڕێ
ساختەی دەکا
tan/tæn/adj قاوەیی زەردباو/
ئەسمەری زەردباو
tan-sun/n پێست ڕەش بونی بەر هەتاو
tang/tæŋ/n بۆنی تیژ بۆندار
tangent/ˈtændʒənt/n هێلێکی ڕاست
(ئەندازە)
tangerine/ˌtændʒəˈriːn/n یوسف
ئاسا/پرتەقالی شیرین/ لالەنگی
tangible/ˈtændʒəbl/adj بەنگەدار،
دیار، ماددی
tangle/ˈtæŋgl/n تێکچرژان ،ئالۆز
بون(پرچ)
tango/ˈtæŋgəʊ/n تانگۆ (سەما)
tank/tæŋk/n ١-دەبابە، تانك٢-تانکی
tankard/ˈtæŋkəd/n پەرداخێکی دەستە
دارە بۆ (بیرە)
tanker/ˈtæŋkə(r)/n تەنکەری ئاوو
نەوت
tanner/n دەباغچی/پارەی خوردەی
بەریتانی
tannery/ˈtænəri/n دەباغ خانە
tantalize/ˈtæntəlaɪz/v هیوا دەخوازێ
tantamount/ˈtæntəmaʊnt/adj
یەکسانە بە.....
tantrum/ˈtæntrəm/n توڕەبونی
بەخۆڕایی (هەڵچون)-تۆرەتوڕەبوونی لەناکاو
tap/tæp/n ١- زەمبەلەك، حەنەفیە
٢- لێدانێکی هێواش
tap/v ١-قوڕغ دەکا
٢-سیخوڕی لەسەر تەلەفۆن دەکا

tape/teɪp/n کاسێت، ڕۆتین
tape-measure/n شریتی پێوان
taper/ˈteɪpə(r)/v باریك دەبێ
tape-recorder/n ئامێری تۆمارکردن
tapestry/ˈtæpəstri/n چنراوێکی دەستی
tapster/ˈtæpəstə(r)/n ساقی/مەیگێڕ
tar/tɑː(r)/n قەتران
tardily/ˈtɑːdɪli/adv لەسەرخۆ
tardy/ˈtɑːdi/adj هێمن، دواکەوتوو
target/ˈtɑːgɪt/n ئامانج، مەبەست
tariff/ˈtærɪf/n ١-لیستی نرخ
٢-باجی گومرگی
tarmac/ˈtɑːmæk/n ١-ماددەی ئەسفەلت
بۆ قیرتاوکردنی ڕێگاوبان ٢-ڕێگای فڕۆکەخانە
tarnish/ˈtɑːnɪʃ/v ١-ڕەونەقی نامێنێ
٢-ئاوروئاتورەی لێدەچێ ٣-سپیس دەبێ
tarpaulin/tɑːˈpɔːlɪn/n کوتاڵێکی چاك
tarry/ˈtæri/v دەمێنێتەوە
tart/tɑːt/n ١-لەفەی مورەبا
٢- بێ‌حەیا، قەحپە، سۆزانی
tartan/ˈtɑːtn/n کوتاڵێکی خوری ڕەنگاورەنگە
tartar/ˈtɑːtə(r)/n ١- حەشو ٢- توند- ڕەق
tartly/adv بەتیژی، نوك تیژ
task/tɑːsk/n کار، ئەرك، قسەپێ‌ووتن
tassel/ˈtæsl/n تەربوش، شێر(پارە)- کەزی
taste/teɪst/n ١- هەستی چەشتن
٢- تام، چێژ ٣- نموونە
٤- ئارەزوو- زەوق- هەوەس
taste/v تام دەکا
tasteful/ˈteɪstfl/adj چەشەناسی(زەوق باشی)
هەوەس خۆش
tastefully/ˈteɪstfəli/adv بەهەوەسەوە
tasteless/ˈteɪstləs/adj بێ‌تام
tasty/ˈteɪsti/adj تامدار، خۆش
tatter/ˈtætə(r)/n چاتۆل/پەڕۆی کۆن
tattoo/təˈtuː/n ١-نمایشی سەربازی

Tt

T-t/tiː/ پیتی بیستەم لە ئەلفبای ئینگلیزی
tab/tæb/n زمانە، چەنگاڵ، گوێ
table/ˈteɪbl/n ١-مێز ٢-لیست، خشتە
table–cloth/ˈteɪblklɒθ/n فەرشی مێز
tableland/n ١-دەشتایی٢-گرد/تەپۆڵکە ٣-دەشتایی بلندو ئەوی
tablespoon/ˈteɪblspuːn/n کەوگیر- ئەسکو
tablet/ˈtæblət/n ١-تابلۆیەکی نوسراو ٢- حەب(دەرمان)
tabloid/ˈtæblɔɪd/n رۆژنامەیەکی وێنەدار
taboo(tabu)/ təˈbuː/n حەرام، قەدەغە، یاساغ
tabular/ˈtæbjələ(r)/adj رێك وپێك (خشتەیی)
tabulate/ˌtæbjuleɪt/v رێکی دەخا لە خشتەیەکدا
tabulation/ˌtæbjuˈleɪʃn/n رێکخستن لە خشتەیەکدا
tacit/ˈtæsɪt/adj ناوکی، ناخی ناشکراوبوون
taciturn/ˈtæsɪtɜːn/adj بێدەنگ،کپ، کەمدوێ
tack/tæk/n ١-بزماری پینەدۆزی/ بزماری سەرپان ٢-تەقەڵی درێژ ٣-رێگا
tack/v ١- دارەکوتی٢-زیاد دەکا ٣- پاپۆرەکە بە ڕێکی ناڕوات/ زیگزاگ دەکا
tact/tækt/n زمان پاراوی، هەستپاکرتن
tactful/ˈtæktfl/adj هەستی خەڵکی رادەگرێت
tactfully/adv بە زمان پاراوی
tactics/ˈtæktɪks/n تەکتیك، پلانی جەنگی

tactless/ˈtæktləs/adj بێزەوق، بێهەست
tactlessly/adv بێزەوقی، بێهەستی
tadpole/ˈtædpəʊl/n بەچکەی بۆق/ئەرخە بۆق
taffeta/ˈtæfɪtə/n تافتە،چنراوێکی ئاوریشمی
tag/tæg/n بلیتی بچووك، قەیتان
tag/v دەبەستێ بە
tail/teɪl/n ١-کلك ٢- پاشەوە ٣- خەت (پارە)
tailor/ˈteɪlə(r)/n بەرگ دروو
tailor-made/adj بەرگ بۆ دروون/ شیاو، گونجاو
taint/teɪnt/n لەکە، پەڵە
take/teɪk/v ١- وەری دەگرێ ٢- تووش دەبێت ٣-دەستی دەکەوێت ٤- دەبا ٥- رازی دەبێ ٦- داگیری دەکا- زەوتی دەکا ٧- دەخایەنێ ٨- دەگرێ/لەخۆ دەگرێ ٩- پێویست دەکا ١٠- قبوڵی دەکا ١١- بەکاردێنێ ١٢- تۆمار دەکا ١٣- دەپێوێ
take- away/n خواردنی سەفەری
take-home/n موچەی تەواو (پاش لێ خەرج کردن)
takeover/n دەست بەسەر داگرتنی زۆربەی بەشەکانی کارگەیەك/دەست بەسەراگرتن
taking/ˈteɪkɪŋ/adj سەرنج راکێش، چاو بەزێن
takings/ˈteɪkɪŋz/n رۆژانە- داهات
talcum powder پۆدرە
tale/teɪl/n چیرۆك، گێرانەوە، بەسەرهات
talent/ˈtælənt/n بەهرە، بلیمەتی
talented/ˈtæləntɪd/adj بلیمەت، بەهرەدار
talisman/ˈtælɪzmən/n تەلسیم- بەخت هێن
talk/tɔːk/n - v قسە، بیروراگۆڕینەوە- دەدوێ
talkative/ˈtɔːkətɪv/adj زۆر بلێ،زۆرپەو
tall/tɔːl/adj بەژن بلند، بالا بەرز
tallow/ˈtæləʊ/n بەزی ئاژەڵ/دوونگ/دووگ
tally/ˈtæli/n ١-داری حیساب ٢-تۆمار ٣-پلیت ٤-گونجان

هێمایی

symbolize/ˈsɪmbəlaɪz/v هێمای بۆ دەکا

symmetric/sɪˈmetrɪk/adj هاوپەک/

جوتەك/ خوشك و برا

symmetrical/sɪˈmetrɪkl/adj هاوگونجان

جووتەکی

symmetry/ˈsɪmpəθi/n هاوپەکی کردن

sympathetic/ˌsɪmpəˈθetɪk/adj هاوسۆز

sympathize/ˈsɪmpəθaɪz/v هاوبەشی

خەمی دەکا

sympathy/ˈsɪmpəθi/n ١- سۆز-بەزەیی

٢- بەزەیی پێداهاتنەوە

symphony/ˈsɪmfəni/n سەمفۆنیا

synagogue/ˈsɪnəgɒg/n کلێسای جوولەکە

synchronic/adj ئێستایی

synchronize/ˈsiŋkrənaɪz/v بەگەڕ دەخا

syndicate/ˈsɪndɪkeɪt/n یانە- نەقابە/

سەندیکا

synonym/ˈsɪnənɪm/n هاوواتایی

synonymous/sɪˈnɒnɪməs/adj هاوواتا

synopsis/sɪˈnɒpsɪs/n کورتە، پوختە

syntax/ˈsɪntæks/n رستەسازی

synthetic/sɪnˈθetɪk/adj پیشەیی

(ناسروشتی)/ دەستکرد

syphilis/ˈsɪfɪlɪs/n نەخۆشی سیفلیس

syringe/sɪˈrɪndʒ/n دەرزی شرینقە/سرنج

syrup/ˈsɪrəp/n شروب- دلۆپە

syrupy/adj زۆر شرین- هەنگویناوی

system/ˈsɪstəm/n ١- رژێم-رەوت سیستەم

٢-رێگا- شێواز

٣- لاشە- لەش- کەلەخ- تەنی مرۆڤ

systematic/ˌsɪstəˈmatɪk/adv میتۆدی-

رێکوپێك بەپێی شێوازێك

systemics/n پۆلێنکاری

systemless/adj بێ ئیزام

swan/swɒn/n قازی عێراقی
swarm/swɔ:m/n جەماوەرێك/
کۆمەڵە زیندەوەرێك
swarm/v خۆی پێهەڵدەواسی
swarthy/ˈswɔ:ði/adj ئەسمەر- تۆخ
swasticka/ˈswɒstɪkə/n خاچی چەماوە/
هێمای نازییەکان
swat/swɒt/v توند ئێدەدا
swatter/ˈswɒtə(r)/n مێشکوژ
sway/sweɪ/v ١- بەلا دەکەوێ
٢- دەگۆڕێ
swear/sweə(r)/v ١- سوێند دەخوا،
بەڵێن دەدا ٢- جنێودەدا
swear-word/ˈsweəwɜ:d/n
وشەیەکی ناشیرین(نەفرین)/ جوێن
sweat/swet/n ئارەقە
sweat/v ئارەقە دەڕێژێ
sweater/ˈswetə(r)/n بلوزێکی سوفیقزلدار
sweep/swi:p/n - v ڕامالین/ڕادەمالێ
sweepstake/ˈswi:pteɪk/n قومارکردن
(لەسەر ئەسپ)گرەوکردن
sweet/swi:t/adj ١- تام خۆش- شیرین
٢- بۆندار ٣- پاك و نوێ
٤- خۆش مەشرەب
sweeten/ˈswi:tn/v شیرینی دەکا
sweetheart/ˈswi:thɑ:t/n
خۆشەویست/دڵبەر
swell/swel/v بەل دەبێ/خڕدەبێ/دەئاوسێ
swell/n ١- بەرزی و نزمی ئاستی دەریا/
ئەستور بون ٢- دەنگ گڕی
swell/adj نایاب/قۆز
swelling/ˈswelɪŋ/n ئاوسان
swelter/ˈsweltə(r)/v گەرمی ماندوی‌دەکا/
گەرمی بێزاری دەکا
swept-sweep/v ڕایمالی
swerve/swɜ:v/v کتوپڕ لا دەدا

swift/swɪft/adj خێرا- بەپەلە
swim/swɪm/v مەلە دەکا
swimming-bath/n حەوزی مەلەوانی
swindle/ˈswɪndl/v فێڵی ئێدەکا-
گزی ئێدەکا
swindler/ˈswɪndlə(r)/n فێڵباز- گزیکەر
swine/swaɪn/n ١- بەراز/بەرازە مێ
٢- بێقیمەت- بێهامیەت
swing/swɪŋ/v لارەلاری دەکا/دەجوڵێ
swing/n جۆلانێ
swing/n چەشنە جازێکە (مۆسیقا)
swipe/swaɪp/v خێرا لێی دەدا
swipe/v دەدزێ- دەڕفێنێ
swirl/swɜ:l/v خوول دەخوا
swish/swɪʃ/v خشەخش دەکا/دەمەژێنێ
switch/swɪtʃ/n سویچی کارەبا/
گۆڕانی لەناکاو
switch/v دەگۆڕێ
switch board/ˈswɪtʃbɔ:d/n
تەختە سویچ
swivel/ˈswɪvl/n سوور/بەستەر
swollen/ˈswəʊlən/adj ئاوساو- پەلماو
swoon/swu:n/v لەخۆ دەچێ- دەبوورێتەوە
swoop/swu:p/v لەناکاو دێتەخوار/دەمنیشێ
swop=swap/v دەگۆڕێتەوە
sword/sɔ:d/n شمشێر/شیر
swore-swear/v سوێندی خوارد
sworn-swear/v سوێندی خواردبوو
swot/swɒt/v باش دەخوێنێ/کۆشش دەکا
swum/v مەلەوانی کرد
sycophant/ˈsɪkəfænt/n ڕیایکەر/
ماستاوچی
syllable/sɪləbl/n برگە
syllabus/ˈsɪləbəs/n پرۆگرامی فێرکاری
symbol/ˈsɪmbl/n جەفەنگ- هێما-
هێمایەکی زارەوەیی
symbolic/sɪmˈbɒlɪk/adj جەفەنگی/

surge/sɜːdʒ/v وەك شەپۆل/شاڵاو- بەرەوپێش دەچێ

surgeon/ˈsɜːdʒən/n پزیشکی نۆژدار

surgery/ˈsɜːdʒəri/n ١- نۆژداری ٢- جێگای نۆژداری

surgical/ˈsɜːdʒɪkl/adj کرداریکی نۆژداری

surly/ˈsɜːli/adj دڵرەق- مۆن-گرژ، دەمڕوت

surmise/səˈmaɪz/v دەخەملێنێ

surmount/səˈmaʊnt/v تەگەرە بەزێن- زاڵ دەبێ

surmountable/səmaʊntəbl/adj بەئاسانی دەبەزێنرێت

surname/ˈsɜːneɪm/n ناوی بنەماڵە/نازناو

surpass/səˈpɑːs/v دەبەزێنێ- زاڵ دەبێ- پێش دەکەوێ

surplus/ˈsɜːpləs/n ئەوەی لەپێویست زیادە

surprise/səˈpraɪz/n سەرسوڕمان

surprise/v تووشی سەرسوڕمانی دەکا

surrealism/səˈriːəlɪzəm/n سوریالیەت

surrender/səˈrendə(r)/v خۆ بەدەستەوە دەدا

surreptitious/ˌsʌrəpˈtɪʃəs/adj ڕوانینێکی لەبنەوە/ نهێنی

surround/səˈraʊnd/v چواردەورەی دەدا

surroundings/səˈraʌndɪŋz/n ژینگە، دەوروبەر

survey/səˈveɪ/v ١- بەسەریدا دەڕوانێت ٢- بارمکە(دۆخەکە) هەڵدەسەنگێنێ ٣- تاقیدەکاتەوە

survey/n نەخشەکێشی/پێوان

surveyor/səˈveɪə(r)/n پێوەر- پشکێنەر

survival/səˈvaɪvl/n ١- مانەوە- بەردەوام لەژیان ٢- ڕزگاربوو

survive/səˈvaɪv/v پاش کارەساتێك هەردەمێنێ

survivor/səˈvaɪvə(r)/n ئەوەی دەمێنێتەوە- ڕزگاربوو

susceptibility/səˌseptəˈbɪləti/n هەستەوەری- زوو کارتێکردن

susceptible/səˈseptəbl/adj ١- زووکاری تێدەکرێ ٢- هەستەوەر

suspect/səˈspekt/v وای بۆ دەچێ/ گومانی وایە

suspect/n گومان

suspend/səˈspend/v ١-هەڵدەواسێ(شت) ٢- دوای دەخا

suspender/səˈspendə(r)/n گۆرەوی و پانتۆڵ هەڵگر

suspense/səˈspens/n دوودڵی- نیگەران لەبارەی..

suspension/səˈspenʃn/n ١- هەڵواسین ٢- شتەیەك دنکەڕەقی لەناودا هەبێ ٣- ڕاگرتنێکی کاتی

suspicion/səˈspɪʃn/n ١- گومان ٢- بیرێکی بێبۆچوون

suspicious/səˈspɪʃəs/adj گومانکار/ جێی گومانە

sustain/səˈsteɪn/v ١- پشتیوانی دەکا ٢- بەردەوام دەبێ ٣- بڕیاری دەدا ٤- چەشتی- دەچێژێ

sustenance/ˈsʌstənəns/n ١- پاروو-خۆراك ٢- نان وئاو

swab/swɒb/v بەلۆکە پاکی دەکاتەوە/ بە زەوی سڕەوە چاکدەکاتەوە

swab/n لۆکە/قوماشی نەرم

swag/swæg/n بوخچە

swagger/ˈswægə(r)/v بە فیز دەڕوا

swallow/ˈswɒləʊ/v چۆڕێك- قومێك قوت دەدا

swallow/n پاساری / کێشکە (سنۆنۆ)

swam-swim/v مەلەی کرد

swamp/swɒmp/n زۆنگاو

swampy/adj زۆنگاوی

sunstroke/ˈsʌnstrəuk/n خۆربردن

sup/sʌp/v خواردنێکی سووك دەخوا، شیڤ دەخوا

superannuation/ˌsu:pərˌænjuˈeɪʃn/n مووچەی خانەنشینی

super/ˈsu:pə(r)/n هەرەباش

supercilious/ˌsu:pəˈsɪliəs/adj تێڕوانینێکی بەباشترزانین/ خۆ بەگەورەزان

superficial/ˌsu:pəˈfɪʃl/adj ڕووکاری/ دەستکرد

superfluous/su:ˈpɜ:fluəs/adj زیاد لەپێویست

superhuman/ˌsu:pəˈhju:mən/adj زیاد لەتوانا/ لەتوانا بەدەر

superintend/ˌsu:pərɪnˈtend/v چاودێری دەکا

superintendent/ˌsu:pərɪnˈtendənt/n چاودێریکەر

superior/su:ˈpɪəriə(r)/adj باشتر- بەرزترین پلەو پایە

superiority/su:ˌpɪəriˈɒrəti/n باشتربوون

superlative/suˈpɜ:lətɪv/adj هەرەباش- باشترین پلە

superlative/n ناوی هەرەباشی ناسراو

supermarket/ˈsu:pəmɑ:kɪt/n سوپەرمارکێت (بازاڕی گەورە)

supernatural/ˌsu:pəˈnætʃrəl/adj دیاردەی سروشتی لە ڕادەبەدەر

supersede/ˌsu:pəˈsi:d/v ١-جێگا دەگرێتەوە ٢-هەڵدەوەشێنێتەوە

supersonic/ˌsu:pəˈsɒnɪk/adj فڕۆکەی خێرایی لە سەرووی دەنگ- خێراتر لە خێرایی دەنگ

superstition/ˌsu:pəˈstɪʃn/n شتی پڕوپووچ/نوشتە

superstitious/ˌsu:pəˈstɪʃəs/adj بڕوای پووچ

supervise/ˈsu:pəvaɪz/v سەرپەرشتی دەکا- چاودێری دەکا

supervision/ˌsu:pəˈvɪʒn/n سەرپەرشتی کردن

supper/ˈsʌpə(r)/n شیڤ- دوازەمی ڕۆژ

supplant/səˈplɑ:nt/v بەزۆر جێگای دەگرێتەوە

supple/ˈsʌpl/adj نەرم- نیان

supplement/ˈsʌplɪmənt/n کەك/پاشکۆ

supplementary/ˌsʌplɪˈmentri/adj تەواوکەر

supply/səˈplaɪ/v ١- پێی دەدا ٢- پێی دەداتەوە

support/səˈpɔ:t/v ١- یارمەتی دەدا ٢- پاڵپشتی دەکا ٣- هەڵدەگرێ/لەخۆدەگرێ ٤- پشتی پێدەبەستێ

suppose/səˈpəuz/v ١- وای بۆدەچێ ٢- وای دادەنێ

supposing/səˈpəuzɪŋ/conj وای بۆ دادەنێ

supposition/ˌsʌpəˈzɪʃn/n گریمانە، وادانان

suppress/səˈpres/v کپیدەکا- دەمکوتی دەکا- دەیکوژێنێتەوە

suppression/səˈpreʃn/n سەرکوت کردن

supremacy/su:ˈpreməsi/n دەسەڵاتداری باڵا

supreme/su:ˈpri:m/adj باڵا- بەرزترین- زۆرگرنگ

sure/ʃuə(r)/adj ١- بەبڕوایە- گومانبڕ ٢- دڵنیا ٣- پشتی پێدەبەسترێت

surely/ˈʃuəli/adv بێگومان

surf/sɜ:f/n کەفی دەریای کەنارەکان/ کەفی شەپۆل

surface/ˈsɜ:fɪs/n پێوەر- سەر، ڕوو، ڕوخسار

sufficient/səˈsɪʃnt/adj تەواو/ بەپێی پێویست
suffix/ˈsʌfiks/n پاشگر
suffocate/ˈsʌfəkeɪt/v دەخنکێ
suffocation/ˌsʌfəˈkeɪʃn/n خنکاندن
suffrage/ˈsʌfrɪdʒ/n مافی هەڵبژاردن و دەنگدان
suffragette/ˌsʌfrəˈdʒet/n داوای مافی ئافرەت بۆ دەنگدان
sugar/ˈʃʊgə(r)/n شەکر
sugary/ˈʃʊgəri/adj ١- شەکراوی
٢- زۆر خۆش- سەرنج ڕاکێش
suggest/səˈdʒəst/v ١- پێشنیار دەکا
٢- ئاماژەی بۆ دەکا
٣- پەنجەی بۆ درێژ دەکا
suggestible/səˈdʒestəb/adj کەسێک زوو کاری تێ بکرێ
suggestion/səˈdʒestʃən/n ١- پێشنیار
٢- با وابوون
suggestive/səˈdʒestɪv/adj وروژاندن/ هەوەس وروژێن
suicidal/ˌsuːɪˈsaɪdl/adj خۆکوژ
suicide/ˈsuːɪsaɪd/n خۆکوشتن
suit/suːt/n ١- جل وبەرگ(بدلە) ٢- گازندە
٣- نەخشێکی کاغەزی قومارە
suit/suːt/v داخوازی دەکا
suitable/ˈsuːtəbl/adj گونجاو
suit-case/ˈsuːtkeɪs/n جانتای سەفەر
suite/swiːt/n ١-دەستوپێوەند
٢- تاقم- دەستە/سویت
suitor/ˈsuːtə(r)/n داخوازیکەر
sulk/sʌlk/v ١-کپ و بێدەنگ دەبێ
٢-خۆی مۆن دەکا/ دەموچاوی گرژ دەکا
sulky/ˈsʌlki/adj چارەگرژ
sullen/ˈsʌlən/adj مرو موچ/چارەگرژ
sulphur/ˈsʌlfə(r)/n گۆگرد- کبریت
sulphuric acid /sʌlˌfjʊərɪk ˈæsɪd/adj ترشی کبریت
sultan/ˈsʌltən/n سوڵتان
sultana/sʌlˈtɑːnə/n خانمە (سوڵتان)
sultana/sʌlˈtɑːnə/n مێوژی بێ تۆو
sultry/ˈsʌltri/adj ڕۆژێکی زۆر گەرم
sum/sʌm/n ١- سەرجەم
٢- (بڕێک) هەندێک پارە
summarize/ˈsʌməraɪz/v کورت دەکاتەوە
summary/ˈsʌməri/n کورتە
summer/ˈsʌmə(r)/n هاوین
summery/ˈsʌməri/adj هاوینەیی/ هاوینیی
summit/ˈsʌmɪt/n لووتکە
summon/ˈsʌmən/v ١- بانگی دەکا
٢- داوای کۆبوونەوە دەکا
summons/ˈsʌmənz/n بانگکردن- داخوازی
sumptuous/ˈsʌmptʃuəs/adj (داوەت)ی چەور وگران/ گرانبەها
sun/sʌn/n خۆر- هەتاو
sunbeam/ˈsʌnbiːm/n تیشکی خۆر
sun-burn/ˈsʌnbɜːn/n پوو (خۆرەشی کردبێ)، پوو سوتاو بە ڕۆژ
Sunday/ˈsʌndeɪ/n یەکشەممە
sundries/n هەمە جۆری/ ڕەگاوڕەنگ
sundry/ˈsʌndri/adj جیاواز/هەمەجۆر
sun-flower/ˈsʌnflaʊə(r)/n گوڵەبەڕۆژە
sung-sing/v گۆرانی وت
sun-glasses/n چاویلکە
sunk-sink/v خنکا
sunny/ˈsʌni/adj هەتاوە ڕۆژ
sunrise/ˈsʌnraɪz/n خۆرهەڵاتن
sunset/ˈsʌnset/n خۆر ئاوابوون
sunshade/ˈsʌnʃeɪd/n سەیوان/چەتر
sunshine/ˈsʌnʃaɪn/n تیشکی خۆر
sunspot/ˈsʌnspɒt/n پەڵەی خۆر

۲–کپ دەبێ

subsidence/səbˈsaɪdns, ˈsʌbsɪdns/n نزم بوونەوە

subsidiary/səbˈsɪdiəri/adj لاوەکی

subsidize/ˈsʌbsɪdaɪz/v بەپارە یارمەتی دەدا

subsidy/ˈsʌbsədi/n پاڵپشتی– باربوو

subsistence/səbˈsɪstəns/n بژێوی– مانەوە، بوون

substance/ˈsʌbstəns/n بابەت– مادە، پارە

substantial/səbˈstænʃl/adj بتەو– کرداریی

substitute/ˈsʌbstɪtjuːt/n جێگرەوە

substitution/ˌsʌbstɪˈtjuːʃn/n بەنەجیاتی دانان

subterfuge/ˈsʌbtəfjuːdʒ/n بیانوو– هەنهەت

subterranean/ˌsʌbtəˈreɪniən/adj ژێر زەوی/ نهێنی

subtitle/ˈsʌbtaɪtl/n ناونیشانی لاوەکی/ وەرگێرانی دیالۆگ لە سەر فیلم

subtle/ˈsʌtl/adj ۱– (جیاوازییەکی) وورد/ دژوار ۲– زیرەك– بلیمەت

subtlety/ˈsʌtlti/n ووردبینی

subtract/səbˈtrækt/v دەردەهێنێ

subtraction/səbˈtrækʃn/n دەرهێنان/ کەمکردن

subtropical/ˌsʌbˈtrɒpɪkl/adj هەرێم (نیمچە کیشوەری) نزیك هێڵی جوگرافی

suburb/ˈsʌbɜːb/n قەراغ، دەوروبەر

suburban/səˈbɜːbən/adj خەلکی کۆلان/ بێزار

subversive/səbˈvɜːsɪv/n تێکدەر– تێکشکێن

subway/ˈsʌbweɪ/n تونێل

succeed/səkˈsiːd/v ۱– سەردەکەوێ ۲– جێی باوکی (پاشایەتی) دەگرێتەوە

success/səkˈses/n سەرکەوتن

successful/səkˈsesfl/adj سەرکەوتوو

succession/səkˈseʃn/n جێگیری– خەلافەت– یەك لەدوایەکی

successive/səkˈsesɪv/adj دوا بەدوای یەك– بەنۆرە

successor/səkˈsesə(r)/n جێگیر–خەلیفە جێگرەوە

succour/ˈsʌkə(r)/n یارمەتی– فریاکەوتن

succulent/ˈsʌkjələnt/adj میوەی ئاودار/ گۆشتن

succumb/səˈkʌm/v ملکەچ دەبێ/دەمرێ

such/sʌtʃ/adj - pron وەکو ئەم(شەو–ڕۆژ) ئەوها– ئاوا/تائەو رادەیەی

suck/sʌk/v دەمژێ– شیری دەدا پێی

sucker/ˈsʌkə(r)/n ۱– مژەر۲– لیبەر ۳– گێلە پیاو

suckle/ˈsʌkl/v (ئافرەت) شیری پێ دەدا

suckling/ˈsʌklɪŋ/n مەلۆتکە– شیرەخۆرە

suction/ˈsʌkʃn/n مژین– فیزیاوی

sudden/ˈsʌdn/adj ناکاو– کتو پڕ

suddenly/ˈsʌdnli/adv لەپڕ

suds/sʌdz/n کەفی سابون/بلق

sue/suː/v گازندەیەکی یاسایی لەسەر تۆمار دەکا

suede/sweɪd/n پێستی بزن– پێستی نەرم

suet/ˈsuɪt/n ڕۆنی ساغی (ئاژەل) دزن بەزی مەپڕ ماڵات و رەشە وڵاخ

suffer/ˈsʌfə(r)/v ۱– دەچێژێ/ئاو دەکا ۲– لێی خۆش دەبێ ۳– خراپ دەبێ

sufferance/ˈsʌfərəns/n بەزۆر ڕازی بوون

suffering/ˈsʌfərɪŋ/n ئازار چەشتن

suffice/səˈfaɪs/v بەش دەکا

stuffing/ˈstʌfɪŋ/n تیکەلە- (حشو) پڕ کردن

stuffy/ˈstʌfi/adj توندڕەو/بێ‌میزاژ

stumble/ˈstʌmbl/v هەڵدەخلیسکێ

stump/stʌmp/n ١- بنەی دار/ڕەگ ٢- دارێکی یاری کریکیتە

stun/stʌn/v ١- گێژ دەکا/دەبێ ٢- دەمەڕێ ٣- سەری لێ تێك دەچێت

stunt/stʌnt/n کارێکی سەرنج ڕاکێش

stunt/v ڕێ لە گەشەی دەگرێ، بەربەستی دەکا

stunted/adj لەش کرژ بوو

stupefy/ˈstju:pɪfaɪ/v وڕ دەبێ

stupendous/stju:ˈpendəs/adj بەزم- سەرنج ڕاکێش

stupid/ˈstju:pɪd/adj دەبەنگ- بێ‌مێشك- گەمژە

stupidity/stju:ˈpɪdəti/n دەبەنگی- بێ‌مێشکی

stupor/ˈstju:pə(r)/n لەخۆچوون/ بێهۆشبوون

sturdy/ˈstɜ:di/adj بەرەنگاریەکی توند

stutter/ˈstʌtə(r)/v زمانی گیر دەبێ/ زمانی تەتەڵە دەکا

sty/staɪ/n ١- تەوێڵەی بەراز ٢- ئەستووربوونی بەزی چاو/ ئاوسانی پێستەی چاو

style/staɪl/n ١- شێواز ٢- ئەدگارێکی جیاواز ٣- ڕوخساری گشتی ٤- جل و بەرگی مۆدێل

suasion/n ڕازیکردن

suave/swɑ:v/adj نەرم و حەلیم/ بەڕێز

subconscious/ˌsʌbˈkɒnʃəs/adj بێ‌ئاگا

subcontinent/ˌsʌbˈkɒntɪnənt/n نیمچە کیشوەر

subdivide/ˈsʌbdɪvaɪd/v دابەش دەکاتەوە

subdivision/ˌsʌbdɪˈvɪʒn/n دابەشکردنی لاوەکی

subdue/səbˈdju:/v ١- ملکەچی دەکا/ زاڵ دەبێ ٢- کپی/هێمنی دەکاتەوە

subject/ˈsʌndʒɪkt/n ١- بندەستی (رعیە) ٢- جێگا ٣- بابەتی لێکۆڵینەوە ٤- بکەر- نیهاد(لەعەرەبی)

subjection/səbˈdʒekʃn/n ملکەچ کردن

subjective/səbˈdʒektɪv/adj خودی- کەسایەتی/ نابابەتیی

subjunctive/səbˈdʒektɪv/adj مەرجی ڕەگیمانەیی

sub-let/ˌsəbˈlet/v بەکرێی دەدا

sublime/səˈblaɪm/adj باڵا- بەپلەوپایە

submarine /ˌsʌbməˈri:n, ˈsʌbməri:n/adj گیایەکی بن ئاو/ژێر ئاوکەر

submerge/səbˈmɜ:dʒ/v نوقم دەبێ

submission/səbˈmɪʃn/n ملکەچی- ڕازی بوون

submissive/səbˈmɪsɪv/adj ملکەچ

submit/səbˈmɪt/v ١- خۆ دەدا بەدەستەوە ٢- پێشکەشی دەکا

subnormal/ˌsʌbˈnɔ:ml/adj بێ‌ئاست/ژێر ئاسایی

subordinate/səˈbɔ:dɪnət/adj لاوەکی/پارستە

subscribe/səbˈskraɪb/v ١- ڕازی دەبێ بەشداری بکا ٢- ئیمزا دەکا ٣- ڕاچێتە دەنووسێ

subscriber/səbˈskraɪbə(r)/n بەشدارکەر لە..

subscription/səbˈskrɪpʃn/n هاوبەشی کردن

subsequent/ˈsʌbsɪkwənt/adj پاش- پاشان/داهاتوو

subside/səbˈsaɪd/v ١- نزم دەبێ

stress/stres/n ١– فشار– گوشار/جەخت
٢– كێش ٣– هێمای دەنگی (هێز)
stretch/stretʃ/v درێژی دەكاتەوە/ بەرینی دەكا
stretch/n درێژ بوونەوە
stretcher/ˈstretʃə(r)/n هەڵگری نەخۆشی
stricken/ˈstrɪkən/adj تووش بوو/زاڵبوو
strict/strɪkt/adj ١– توندو تیژ
٢– راڤەیەكی وورد
stricture/ˈstrɪktʃə(r)/n/ رەخنەیەكی توند/ گلەیی و گازاندەیەكی توند
stride/straɪd/v ١– هەنگاوی گەورە دەهاوێژێ ٢– لە پۆیشتن لنگی فش دەكا.
strident/ˈstraɪdnt/adj دەنگی بەرز و تیژ
strife/straɪf/n ١– شەڕو شۆڕ– ناكۆكی
٢– ململانێ
strike/straɪk/v ١– لێیدەدا
٢– نیشان دەشكێنێ ٣– گڕی تێبەر دەدا
٤– دەدۆزێتەوە ٥– لێدەدا(كاتژمێر)
٦– مان دەگرێ ٧– كاری لێدەكا
strike/straɪk/n مانگرتن
striker/ˈstraɪkə(r)/n مانگر
striking/ˈstraɪkɪŋ/adj سەرنج راكێش
string/strɪŋ/n ١– دەزووی رێسراو
٢– پارچە رێسراوێك ٣– ژێی مۆسیقا
٤– گەردانە
stringy/adj ١– وەكو دەزوو وایە ٢– زبر
strip/strɪp/v ١–دادەكەنێ ٢– لێدەكاتەوە
٣– دەگوشێ/چۆرەی لێدێنێ
stripe/straɪp/n خەت خەت
strive/straɪv/v زۆر هەوڵێدەدا/خەبات دەكا
strove/strəʊv/v خەباتی كرد
stroke/strəʊk/n ١– لێدان
٢– دەنگ(كاتژمێر) ٣– سەكتەی دڵ و مێشك
stroll/strəʊl/n پیاسەی لەسەرخۆ

strong/strɒŋ/adj ١– بەهێز ٢– نارەق
٣– بۆنێكی تیژ ٤– چڕ (قاوەیەكی چڕ)
٥– كرداره (ناقیاسیەكان)
stronghold/ˈstrɒŋhəʊld/n قەڵا– پایگا
strongly/adv بەهێز– بەتوندی
strop/strɒp/n موس تیژكەر
strop/v موس تیژ دەكا
structural/ˈstrʌktʃərəl/adj گۆڕانكارییە بنیاتیەكان/ پێكهاتەیی
structure/ˈstrʌktʃə(r)/n بنیات– بناغە– پێكهاتە
struggle/ˈstrʌgl/n خەبات– كۆشش– ململانێ
strut/strʌt/v بەفیز دەڕوا
strut/n كۆڵەكەیەكی (ئەندازەیی) لە بنەوەلار
strychnine/ˈstrɪkniːn/n ماددەیەكی كیمیاوی ژەهراوییە/ژەهرێكی كوژەر
stub/stʌb/n قوچكەجگارە/قونكە جغارە
stubble/ˈstʌbl/n ١– تۆێكڵ/پووش
٢– تووكی دەموچاو
stubborn/ˈstʌbən/adj شەڕانی، سەرەڕەق، كەللەرەق
stuck-stick/v گرتی، نوساندی
stuck-up/nadj لووت بەرز، بەخۆناز
stud/stʌd/n ١– پوول– دوگمە– قۆپچە
٢– كۆمەڵە ئەسپێك
٣– بزمارێكی سەر گەورە (مێخ)
student/ˈstjuːdnt/n قوتابی
studio/ˈstjuːdiəʊ/n ستۆدیۆ– وێنەگا
studious/ˈstjuːdiəs/adj چالاك– چەلەنگ
study/ˈstʌdi/n ١– وانە– لێكۆڵینەوە
٢– نووسینگە
٣– هێلكاری–لێكۆڵینەوەیەنەدەبی
study/v دەكۆڵێتەوە
stuff/stʌf/n - v ماددە– كوتاڵ– شڕەك/ پڕدەكا

stove/stəuv/n سۆپە

stow/stəu/v ١-دادەگرێ ٢-پۆلێن دەکا ٣-پڕ دەکا

stowaway/ˈstəuəweɪ/n/خۆی لەناو پاپۆڕ/فڕۆکە دەشارێتەوە تا دەڕوا/دەفڕێ، بۆشەوەی پارەنەدا.

straggle/ˈstrægl/v خۆ پاش دەخا

straggler/ˈstræglə(r)/n خۆ پاشخەر

straight/streɪt/adj ١- ڕاست- ڕاستەوخۆ ٢- ڕێك وپێك/هاوڕێك

straight/adv ڕاستەوخۆ- یەکسەر

straighten/ˈstreɪtn/v ڕێکی دەخا

straightforward/ˌstreɪtˈfɔːwəd/adj دڵسۆز- ڕاستەوخۆ/ئاسان

strain/streɪn/n ١- گرژی- خۆی ماندووکردن ٢- شێواز

strain/v بای دەدا- لوول دەکا/دەپاڵێوێ

strainer/ˈstreɪnə(r)/n ئامێری پاڵاوتن/ بێژنگ

strait/streɪt/n دەربەند/ئارێشە

strait/adj تەنگ- تەسك

strait-laced/ˌstreɪt ˈleɪst/adj توندو تیژ بەرامبەر ئاکار

strand/strænd/n ١- کەنار- ڕۆخ لێوار ٢- پەلك-بسك- تاڵی گوریس

stranded/adj چۆڵ- بەجێ‌هێڵراو

strange/streɪndʒ/adj نامۆ- سەیروسەمەرە

stranger/ˈstreɪndʒə(r)/n هەندەرانی- نامۆ- نەناسراو

strangle/ˈstræŋgl/v ١- دەیخنکێنێ ٢- هەڵیدەواسێ

stranglehold/ˈstræŋglhəuld/n گرتنێکی کۆڕەر

strangulation/ˌstræŋgjuˈleɪʃn/n هەڵواسین- خنکاندن

strap/stræp/n پشتێن-شریتی پشتێن/ قایش

strap/v ١- توند دەکا ٢- بە قایش/پشتێن لێی دەدا

strapping/ˈstræpɪŋ/adj بەژن بڵندوبەهێز

stratagem/ˈstrætədʒəm/n فێڵێکی جەنگی- داو

strategic/strəˈtiːdʒɪk/adj ستراتیجی- گرنگ

strategics/strəˈtiːdʒɪks/n زانست یان هونەری ستراتیژی

strategist/strəˈtiːdʒɪst/n کارامە لەبواری ستراتیژیەت

strategy/ˈstrætədʒi/n پلانی ستراتیژی لە (جەنگ)

stratum/ˈstrɑːtəm/n چین- چینی بەردین

straw/strɔː/n پووش/پەڵکە گەنم و جۆ و برنج

straw/n ماددەی پووش

strawberry/ˈstrɔːbəri/n چایەر- فریز- تووت/ شلیلە

stray/streɪ/v گومڕا- ئاوارە دەبێ

streak/striːk/n ١- هێڵێکی درێژی باریکی ئاوڕێك ٢- پاشماوە ٣- ماوەیەکی کورت

streaky/adj هێڵکاری کراو- خەت خەت

stream/striːm/n ١- جۆگە/جۆگەلە/ڕووبار ٢- ئاوەڕۆ

streamer/n شریتێکی کاغەزی ڕەنگاورەنگی درێژ/ئاڵایەکی درێژی باریك

streamline/ˈstriːmlaɪn/v ئاسانی دەکا ڕێکی دەکا

street/striːt/n شەقام

strength/streŋθ/n هێز- توانا

strengthen/ˈstreŋθn/v بەهێزی دەکا- پتەوی دەکا

strenuous/ˈstrenjuəs/adj ١-گران- توند ٢- ماندوویی- دەوێ

جۆشدان

stimulus/ˈstɪmjələs/n هاندەر- جۆشدەر

sting/stɪŋ/n – v پێوەدان/پێوەدەدا/ پێوەدەنوسێ

stinger/ˈstɪŋə(r)/n پێوەدەر- ستینگەر: چەکێکی دژە فڕۆکەیە

stingy/ˈstɪndʒi/adj رەزیل- قرچۆک

stink/stɪŋk/v گەناو-گەندەل دەبێ/دەکا

stint/stɪnt/v بەرتەنگ دەکا- کۆت دەکا

stint/stɪnt/v قرچۆکی دەکا، دەست پێوە دەگرێ

stipulate/ˈstɪpjuleɪt/v ١-مەرج دادەنێ ٢-لەبەندەکەدا هاتووە

stipulation/ˌstɪpjuˈleɪʃn/n مەرج

stir/stɜ:(r)/v ١- دەجوڵێنێ ٢- تێکەل دەکا ٢- دەوروژێنێ

stirrup/ˈstɪrəp/n ئاوزەنگ- شوێن پێ لە زین و کورتان بۆ سوار بوون

stitch/stɪtʃ/n تەقەل

stitch/n ئازاری لاتەنیشت

stock/stɒk/n ١-پاشەکەوت ٢-مەڕو مالات ٣- بەش و قەواڵە ٤- ڕەگەز- ڕەسەن ٥- بنکە ٦- ڕێژەی سوود

stocking/ˈstɒkɪŋ/n گۆرەوی درێژی ئافرەتان

stock-still/ˌstɒk ˈstɪl/adj ڕەق هەڵاتوو (وەکویت)

stocktaking/ˈstɒkteɪkɪn/n جەردکردنی شمەک (ژماردنی)

stocky/ˈstɒki/adj چوارشانە/کورت وبەهێز

stodgy/stɒdʒi/adj ١- بەگرانی هەرس دەکرێ ٢- چارەگران/ڕەزاقورس

stoker/ˈstɒkə(r)/n ئاگرکەرەوە/ ئاگرتێبەردەر

stole/stəʊl/n دەسرۆک، چارۆکە/ شاڵ

stole/v دزی

stolid/ˈstɒlɪd/adj خەمسارد، کەوج

stomach/ˈstʌmək/n گەدە

stone/stəʊn/n ١-بەرد ٢-چەو٣- ئەلماس ٤- ناوک

stoned/ˈstəʊnd/adj سەرخۆش

stone-deaf/adj کەڕ

stone fruit/n مێوەی ناوکدار

stonemason/ˈstəʊnmeɪsn/n وەستای بەرد

stony/ˈstəʊni/adj ١- زەوی بەردین ٢- دڵڕەق

stony-broke/adj قرفن- بێ پارە/لەنۆش

stool/stu:l/n ١- کورسی بێ پشت و دەسک ٢- پیسایی مرۆڤ

stoop/stu:p/v دەچەمێتەوە- کڕنۆش دەبا

stop/stɒp/v ١- ڕادەگرێ ٢- ڕاوەستە!

stop/stɒp/n وەستان/وێستگە

stopgap/ˈstɒpgæp/n ئەلتەرنەتیڤی پێویست/کاتی/ گیرەی کاتی

stopper/ˈstɒpə(r)/n گیرە (قەپاغ)

stop-press/n دوا هەواڵ

stopwatch/ˈstɒpwɒtʃ/n کاتژمێر پێشبڕکێ

storage/ˈstɒrɪdʒ/n پاشەکەوت

store/stɔ:(r)/n ١-عەزگا٢- دوکانی گەورە

store/v ١- هەڵدەگرێ٢- دادەکا

storey/ˈstɔ:ri/n قات- نهۆم

stork/stɔ:k/n حاجی لەقلەق

storm/stɔ:m/n گەردەلوول/ باهۆز

storm/v پێشل دەکا/ هەڵدەکا

stormy/ˈstɔ:mi/adj بایەکی توند/ گەردەلولاوی

story/ˈstɔ:ri/n چیرۆک

story/n هەڵبەستن

stout/staʊt/adj ١- قەڵەو ٢- زۆر بەهێز ٣- ئازا

دووکەڵدان

ئەوکەسەی بەسەر چیا دەکەوێ

steer/stɪə(r)/n پاپۆڕ یان ئۆتۆمبیل ئاژۆتن

steerage/ˈstɪərɪdʒ/n شوێنی نزیک سوکان- پلە سێ

steering-wheel/n تایەی ئۆتۆمبێل

steersman/n کاپیتان، سوکان بەدەست

stem/stem/n ١-ساقی گوڵ ٢- پێشەوەی پاپۆڕ ٣- رەگی‌ووشە ٤- قەد

stem/stem/v ناهێڵێ بلاوبێ- سەرکوت دەکا

stench/stentʃ/n گەنیو، گەنی بوون

stencil/ˈstensl/n ستێنسل

stenographer/stəˈnɒgrəfə(r)/n نووسەری دەستخەت

step/step/n ١- هەنگاو-شەقاو ٢- جێ‌پێ ٣- پلە

step/v ١- دەڕوا ٢- دەماوێ ٣- دەچێتە پێش

step brother/ˈstepbrʌðə(r)/n زڕبرا

step father/ˈstepfɑːðə(r)/n زڕباوک/ زڕباب

step ladder/ˈsteplædə(r)/n پەیژەی دووقاچ/ قادرمەی بچووک

step mother/ˈstepmʌðə(r)/n باوەژن/زڕداک/ژنباب

step sister/ˈstepsɪstə(r)/n زڕخوشک

stereo/ˈsteriəʊ/n ئامێری ستریۆ

sterile/ˈsteraɪl/adj نەزۆک- برینگ- قاقڕ- پاک

sterility/stəˈrɪləti/n نەزۆکی

sterilize/ˈsterəlaɪz/v ١-لەکیراوە هەڵدێنێ ٢- پاکدەکاتەوە ٣- تووش نەزۆکی دەبێ

sterling/ˈstɜːlɪŋ/n پارەی ئینگلیزی (ئەستەرلینی)

stern/stɜːn/adj توندو تیژ

stethoscope/ˈsteθəskəʊp/n بیستەری/ دەنگاوەری پزیشکی

stew/stjuː/v ئەسەرخۆ دەکوڵێنێ/دەکوڵێ

steward/stjuːəd/n ١-ڕێکخەر ٢-چاودێریکەر ٣- خزمەتکار

stick/stɪk/n گۆپاڵ، تووڵ، دار، گۆچان

stick/v ١- بە چەنگاڵ دەگرێ ٢- پێوەی دەنوستێنێ ٣- زمانی دەردێخێ

sticker/ˈstɪkə(r)/n ١-لکێنەر، بلیتێکی چرێشاوی ٢-ماندونەناس

sticking-plaster/n پلاستەری پزیشکی لەزگە

sticky/ˈstɪki/adj ١- لینج- بە چرك ٢- مردنێکی بەئازار

stiff/stɪf/adj ١- ڕەق ٢- گران ٣- بەهێز ٤- بەرەسمی

stiffen/ˈstɪfn/v ڕەق دەبێ/دەکا

stifle/ˈstaɪfl/v دەخنکێنێ/دەخنکێ/ کپی دەکا

stigma/ˈstɪgmə/n لەکە- نیشانەی (بۆتاوانبار) پەڵە

stigmatize/ˈstɪgmətaɪz/v وەسپی لایەنی خراپی دەکا

stile/staɪl/n لەمپەرێکی دارین لەنێوان دوو کێڵگەدا/بەردەباز

still/stɪl/adj هێمن- بێ‌دەنگ

still/adv هێشتا

still-born/ˈstɪlbɔːn/adj بەمردوویی لەدایك بوو

stilted/ˈstɪltɪd/adj ١- ڕەق و ناسروشتی ٢- شێوازی زێدەڕۆیی/رەسمی

stimulant/ˈstɪmjələnt/n بەهێزکەر(دەرمان)

stimulate/ˈstɪmjuleɪt/v هانی دەدا/ دەوروژێنێ

stimulation/ˌstɪmjuˈleɪʃn/n هاندان-

starter/ˈstɑːtə(r)/n ١- پێشبڕكێكەر/ بەرژەم ٢-شاوری دەستپێكردن ٣- نیشپێكەر ٤- مەزە

startle/ˈstɑːtl/v لەپڕە لەناكاوی دەترسێنێ

startling/ˈstɑːtlɪŋ/adj ترسێنەر- سەرسوڕهێنەر

starvation/stɑːˈveɪʃn/n برسێتی- قات و قڕی

starve/stɑːv/v برسی دەبێ/دەكا

state/steɪt/n حاڵەت- بارودۆخ

state/n دەوڵەت- ویلایەت

state/v ١- ژیانێكی خۆشگوزەران دەژێت ٢- دەڵێ- بەیان دەكا

stately/ˈsteɪtli/adj ١-شكۆدار ٢- مەزن ودیار

statement/ˈsteɪtmənt/n ١-بەیان/بەیاننامە ٢-پارەی حیساب ٣-رستەی خەبەری

statesman/ˈsteɪtsmən/n پیاوی سیاسی‌و دەوڵەت- (سیاسەتمەدار)

static/ˈstætɪk/adj - n نەگۆڕ- نەجوڵاو/ كارەبای ستاتیك

station/ˈsteɪʃn/n ١- چەق- خاڵ ٢- وێستگە ٣- پایەی جڤاكی ٤- نێزگە

stationary/ˈsteɪʃənri/adj نەگۆڕ

stationery/ˈsteɪʃənri/n ئالەتی بیرو/ پێویستیەكانی دامودەزگا/ پەراوگە/ كاغەزگەری

statistic/stəˈtɪstɪk/adj - n ئامار

statistical/stəˈtɪstɪkl/adj ئاماریی

statistics/stəˈtɪstɪks/n زانستی ئامار ئامارناسی

statue/ˈstætʃuː/n پەیكەر

stature/ˈstætʃə(r)/n ١- بەژن ٢- بەها و گرنگی

status/ˈsteɪtəs/n ١- پلەو پایە ٢- باری جڤاكی ٣- پلەوپایەی كۆمەڵایەتی

status quo/ˌsteɪtəs ˈkwəʊ/n ڕەوشی هەنوكە

statute/ˈstætʃuːt/n ١-یاسای پەرلەمانی ٢-دەستور

staunch/stɔːntʃ/adj ١- باوەڕ پتەو ٢- زۆر دڵسۆز

stave/steɪv/n گۆچان- تۆیز

stave/v پایەی نۆتەی مۆسیقایی

stay/steɪ/v ١- دەمێنێتەوە ٢- دەمێنێ- بەردەوام دەبێ ٣- دەرناچێ- دەمێنێ ٤- ئاخەوێ- لە شەوێن دەبێ

stay/n مانەوە

steadfast/ˈstedfɑːst/adj بڕوای پتەو

steady/ˈstedi/adj ١-جێگیر-پتەو/ خێراییەكی‌نەگۆڕ

steady/v ڕێكی دەخا

steak/steɪk/n پارچە گۆشت

steal/stiːl/v دەدزێ

stealth/stelθ/n دزەكردن

stealthy/adj لەسەرخۆ وبەدزی نزیك بوونەوە

steam/stiːm/n هەڵم

steam engine/n شەمەندەفەری هەڵمی

steamer/ˈstiːmə(r)/n ١- ئاشپەز ٢- پاپۆڕی هەڵمی

steam-roller/ˈstiːmrəʊlə(r)/n باگرێنی هەڵمی/ باگوردانی هەڵمی

steel/stiːl/n پۆلا

steely/adj دڵڕەق- نەرم نابێ

steep/stiːp/adj ١- زۆر لێژ ٢- زۆرگەورە ٣- زۆرگران

steeple/ˈstiːpl/n لوتكە- تیژی بورجی كلێسا

steeplechase/ˈstiːpltʃeɪs/n پێشبڕكێی ئەسپ/ بەسەر لەمپەر بازدان

steeple-jack/ˈstiːpldʒæk/n

stagnation/stæg'neɪʃn/n مەنگی/ئاوسان

staid/steɪd/adj شکۆمەند- گران (مرۆڤ)

stain/steɪn/v – n ١- پەڵە- لەکە/ژەنگ
٢- بۆیە

stainless/'steɪnləs/adj پۆڵا- بێ‌خەوش/
ژەنگ هەڵنەهێن

stair/steə(r)/n پایە- پلە

staircase/'steəkeɪs/n قالدرمە- پەیژە

stake/steɪk/n ١- تەردەوان/بارمتە
٢- قازوغ ٣- بەش ٤-گرەو

stale/steɪl/adj ١- کۆن- خراپبوو
٢- سارد

stalemate/'steɪlmeɪt/v
خاڵی سڕبوون/بنبەست

stalk/stɔ:k/n ساقی گەڵا- بەلک

stall/stɔ:l/n ١- کورشک
٢- جێگای ئاژەڵ بەستنەوە
٣- ڕیزی پێشەوە لەشانۆ

stallion/'stæliən/n نێر(نێرەی ئەسپ)

stalwart/'stɔ:lwət/adj
١- درێژ وماسولکەیی ٢- بەوەفا/پاک

stamen/'steɪmən/n سۆلینی گوڵ/
بەشی نێرەی گوڵ

stamina/'stæmɪnə/n خۆگرتن/شیان

stammer/'stæmə(r)/n زمانگیری/
زمانگرتن

stamp/stæmp/v - n ١- پێی لەزەوی دەدا
٢- مۆری دەکا ٣- پۆلێکی پۆستەی لێدەدا
٤- پارەیەک نەخشی دەکا
٥- سیمایەکی تایبەت پێدەدا

sta[illegible] n ١- مۆر٢- پوول

stampede/stæm'pi:d/n ڕانەئاژەڵێک
بەتاو دێ

stand/stænd/v ١-ڕادەوەستێ ٢-ڕادەگرێ
٣- ئارام دەگرێ ٤- دەگاتێ
٥- ڕایەڵە پێکدێنێ ٦- خۆی دەپاڵێوێ
٧- پارەی ... دەدا ٨- وەلە خۆی دەمێنێ

stand/n ١- کۆشک٢- هەڵگر ٣-هەڵوێست

standard/'stændəd/n ١- پێوەر
٢- ئاکار ٣- ئاست

standard/adj نموونەیی/ئاسایی/پێوەریی

standardize/'stændədaɪz/v/ یەکی دەکا
دەکاتە یەک

standby/'stændbaɪ/n ١-یەدەک
٢-لایەنگری دڵسۆز

standing/'stændɪŋ/adj ڕاوەستاو-
وەستاو

standstill/'stændstɪl/n – adj حاڵەتی
وەستان

stanza/'stænzə/n/ ستانزا- پارچە شیعرێک
کۆپلە

staple/'steɪpl/n دەرزی کەپس/
بەرهەمی سەرەکی وڵات

staple/v بەدەرزی دەیبەستێتەوە

staple/adj ڕەسەن/سەرەکی

star/stɑ:(r)/n ئەستێرە

star/adj شێوەیەکی ئەستێرەیی

star/n ئەستێرەی شانۆیی/سینەما

starboard/'stɑ:bəd/n لای ڕاستی
پاپۆڕ و فڕۆکە

starch/stɑ:tʃ/n ١-نیشاستە
٢- یاخە چاککردنەوە

starchy/'stɑ:tʃi/adj ١-ووشکە ڕەفتار
٢-ڕەسمی- فەرمی

stare/steə(r)/v چاوی لێ‌تیژدەکاتەوە-
دیقەتی‌دەداتێ

stark/stɑ:k/adj ١- ڕەق هەڵاتوو/
ڕووت وسادە ٢- بەسوێ

starlight/'stɑ:laɪt/n پرشنگی ئەستێرە

start/stɑ:t/v دەست پێدەکا

start/n بەرایی- نوقرە

sprinkle/ˈsprɪŋkl/v دەپرژێنێ– دەپشێنێ

sprinkle/n تاوپژێن/ تاوپژاندن

sprint/sprɪnt/v خێرا غار دەدا

sprout/spraʊt/v چرۆی دەردەکا

spruce/spruːs/adj جوان پۆش– شیك

spry/spraɪ/adj - n ١– وریا ٢–تەڕ،سووك

spurious/ˈspjʊəriəs/adj پارەی موزەوەر (پارەی ناڕەوا)

spur/spɜː(r)/n ١–لەغاو ٢– قەراغی چیا ٣–خەڵات

spurt/spɜːt/v ١–زیاد هەوڵ دەدا ٢–بڵێسە دەسێنێ، گڕ دەگرێ

sputink/n مانگێکی دەستکردی رووسی

spy/spaɪ/n سیخوڕ

squabble/ˈskwɒbl/n شەڕە مندالّ، شەڕ لەسەر تشتی پووچ

squad/skwɒd/n تیپ(کۆمەڵێکی سەربازی)

squadron/ˈskwɒdrən/n پۆل (فڕۆکە) (دەریایی)

squalid/ˈskwɒlɪd/adj پیس– رووڕەش– شەپرێو

squall/skwɔːl/n ١–ئێش،و ترس ٢–زریان

squally/adj رۆژێکی باراناوی بریسکاوی

squalor/ˈskwɒlə(r)/n کنۆلی

squander/ˈskwɒndə(r)/v لەکیسیدەدا خەرجی دەکا– بەفیرۆ دەدا

square/skweə(r)/n ١– چوارگۆشە ٢– گۆرەپان ٣– چوارینە (ماتماتیك)

squash/skwɒʃ/n هاڕاو– گوشراو

squash/v بێدەنگی دەکا– دەهاڕێ–دەگوشێ

squat/skwɒt/v چوارمەشقی دادەنیشێ، لەسەر چیچکان دادەنیشێ

squat/v زەوی خەڵکی داگیردەکا

squawk/skwɔːk/v واقەواق دەکا– قیرەقیر دەکا– ناڵەناڵ دەکا

squeak/skwiːk/n ١– قیرەی باڵندە ٢–جیرەی دەرگا ٣–زیکە زیك

squeaky/n دەنگێکی تیژ

squeal/skwiːl/n – v دەقیژێنێ/ زمانی لە هاورێکەی‌دەدا

squeamish/ˈskwiːmɪʃ/adj ١– زوودلّی تێکدەچێ ٢– زوو دەبووڕێتەوە

squeeze/skwiːz/v دەیگوشێ– دەپلیقێنێ– دەیشێلێ

squint/ˈskwɪnt/v چاوی خێل دەبێ سێیەر بۆ چاوی دەکا تا باشتر ببینێ

squire/ˈskwaɪə(r)/n لەدەوڵەمەندەکانی‌گوند (کوێخا)– زەویدار

squirm/skwɜːm/v ١– خۆی بادەدا ٢– هەست بە شەرمەزاری دەکا

squirt/skwɜːt/v (شرینقەی دەرزی لێ دەدا

stab/stæb/v خەنجەری لێدەدا

stability/stəˈbɪləti/n سەقامگیری– جێگیر– نەگۆڕ

stabilize/ˈsteɪbəlaɪz/v جێگیردەبێ/ سەقامگیر دەبێ

stable/steɪbl/adj توند

stable/n ئاخوڕ–تەوڵە

stack/stæk/n قۆمەت

stack/n کۆمەڵەیەکی گەورە

stadium/ˈsteɪdiəm/n گۆرەپانی وەرزشی

staff/stɑːf/n ١– گۆچان– گۆپال ٢– پێنج دێری یەکسانی نۆتەی مۆسیقا ٣– دەستەی جەنگی ٤– دەستەی کارگێری

stag/stæg/n نێرەی ئاسك

stage/steɪdʒ/n ١– سەکۆی وتارخوێندنەوە ٢– تەختە شانۆ ٣– قۆناغی پەرەسەندن ٤– وێستگە

stagger/ˈstægə(r)/v بەلادادێ

stagnant/stægˈnənt/adj ئاوی مەنگ چەقیو/باری ئابووری ئاوساو

stagnate/stægˈneɪt/v مەنگ دەبێ

spittle/ˈspɪtl/n لیك، تف
splash/splæʃ/n ئاورشێن
splash/v ئاودەپرشێنێ
splendid/ˈsplendɪd/adj/ زیرەك-قەشەنگ/ بەرز- نایاب
splendour/ˈsplendə(r)/n گرنگی/ شکۆیی/شەوق
splice/splaɪs/v - n کۆتایی دوو شت دەگەیەنێتە یەك
splint/splɪnt/n گرتنەوە (پزیشکی) بەپیتانی
splinter/ˈsplɪntə(r)/n پرشی بۆمباو شووشە
split/splɪt/n درز- شەق، قەلەشاندن
split/v ١-دەقلیشێنێ- درزدەبا
٢-زمانی لێدەدا- نهێنی دەدرکێنێ
splutter/ˈsplʌtə(r)/v بەخێرایی قسە دەکا
spoil/spɔɪl/v ١- پیسی دەکا- بۆگەنی دەکا- تێکی‌دەدا
٢- تینوو دەبێ
spoke/spəʊk/v قسەی کرد
spokesman/ˈspəʊksmən/n ئۆرگان، ئاخاوتنکەر
sponge/spʌndʒ/n ١-ئیسفەنج ٢-دۆشەك
٣- جۆرە کێکێکی ناسکە/کێکی ئیسفەنجی
٤- گیانەوەرێکی ئاوی
sponger/ˈspʌndʒə(r)/n مشەخۆر- دارگران
sponsor/ˈspɒnsə(r)/n دایەن، بەخێوکەر گەرەنتی دەر، وەسی
spontaneity/ˌspɒntəˈneɪəti/n
لەخۆوەیی
spontaneous/spɒnˈteɪniəs/adj
لەخۆوە
spool/spuːl/n بەکرەی دروومان/ شریتی چاپکەر

spoon/spuːn/n کەوچك
spoonful/ˈspuːnfl/adj پڕ کەوچکێك
sporadic/spəˈrædɪk/adj پچڕپچڕ
spore/spɔː(r)/n شانەی (قەوزە)
sport/spɔːt/v ١- رابواردن
sport/n ٢- وەرزش
sport/adj ٣- پیاوێکی قسە خۆش
sport/n ٤- لەرێ لادەرێکی بایۆلۆژی
sportsman/ˈspɔːtsmən/n وەرزشەوان
sportsmanship/ˈspɔːtsmənʃɪp/n
گیانی لێبووردن
گیانی وەرزشکارانە
spot/spɒt/n ١- پەڵە- خاڵ- نوختە
٢- زیپکەی پێست ٣- شوێن ٤- دڵۆپ
spotless/ˈspɒtləs/adj بێگەرد
spotlight/ˈspɒtlaɪt/n تیشکی سەر ئەکتەران(شانۆ)
spotty/ˈspɒti/adj دەموچاوی قنچکاوی
spouse/spaʊs, spaʊz/n جووت-هاوتف، ژن/مێرد
spout/spaʊt/n ١- لێشاو٢- مەسینە
٣-هەڵقوڵان
sprain/spreɪn/v - n با دەدا
sprawl/sprɔːl/v - n پاڵدەکەوێ
spray/spreɪ/n ١- سپرای
٢- عەتردان ٣- تۆڕی ماسی
spread/spred/n بۆیەی دیوار- فەرشی ڕاخستن
spread/v دادەپۆشێ- بڵاودەکاتەوە
spree/spriː/n کەیف و سەیف، سەرقاڵ و دەستبڵاو
sprig/sprɪg/n لقە دارێکی بەگوڵ و پەلك
sprightly/ˈspraɪtli/adj بیرتیژ- چوست و چالاك
spring/sprɪŋ/v بازدەدا، شەق دەبا
spring/n ١- بەهار
٢- کانی ٣- سپرینگ ٤- ئاسك

speckleless/adj زۆرپاك- بێ‌پەڵە، بێگەرد
spectacle/ˈspektəkl/n ١- دیمەن
٢- نمایشێکی گشتی ٣- چاویلکە
spectacular/spekˈteɪtə(r)/adj
قەشەنگ سەرسوڕهێنەر
spectator/spekˈteɪtə(r)/n بینەر/
تەماشاکەر
spectre/ˈspektə(r)/n خێو (شبح)/تارمایی
spectrum/ˈspektrəm/n چەپکە تیشك/
رەنگ
speculate/ˈspekjuleɪt/v ١- تێراده‌مێنێ
٢- مامەڵە دەکا
speculation/ˌspekjuˈleɪʃn/n
١- خەملاندن ٢- تێرامان
٣- پارەگۆڕینەوە- مامەڵە
speculative/ˈspekjələtɪv/adj
لێکۆڵینەوەی تیۆری
speculator/n مامەڵەکەر لەبازاری بازرگانی
sped-speed/v خێرا ڕۆیی
speech/spiːtʃ/n ١- قسە، ئاخاوتن٢- وتار
speechless/adj تووڕە/قسەی پێ ناکرێ
لاڵ
speed/spiːd/n خێرایی
speed-limit/n خێرایی دیارکراو
speedometer/spiːˈdɒmɪtə(r)/n
خێرایی ژمێر
speedy/ˈspiːdi/adj خێرا- بەپەلە
spell/spel/n ١- دۆعا ٢- ماوەیەك
spelling/spelɪŋ/n هینجە- ڕێنووس
spend/spend/v ١- خەرج دەکا
٢- ماندوودەبێ ٣- کاتێکی بەسەردەبا/دەچێ
spendthrift/ˈspendθrɪft/n خەرجکەر/
دەستبڵاو
sperm/spɜːm/n ئاوی پیاو (تۆماو) تۆو
spew/spjuː/n - v ڕشانەوە
sphere/sfɪə(r)/n ١- خڕ- تۆپ
٢- گۆڕەپان- کێڵگە
spherical/ˈsferɪkl/adj شێوەیەکی خڕ
spice/spaɪs/n بەهارات- بیبەری
وشك (تفتی)
spicy/adj (خواردنی) تفت
spider/ˈspaɪdə(r)/n جاڵجاڵۆکە
spike/spaɪk/n ١-بزماری نووك تیژ ٢-دڕك
spill/spɪl/v دەڕژێ/دەڕژێنێ/دەکەوێ
spill/n ١- کەوتن لەسەرپشتی ئەسپ
٢- چلەدار٣- ڕژان
spin-spun/v ڕستی/خوولاندی
spinach/ˈspɪnɪtʃ/n سپیناخ
spindle/ˈspɪndl/n تەشی/ستوون
spin-driver/n ئامێری ووشککردنەوە
spine/spaɪn/n ١- بڕبڕەی پشت
٢- پشتەوەی کتێب
spineless/ˈspaɪnləs/adj پیاوێکی خاو/
ترسنۆك، شەرمن
spinning-wheel/n تەشی
spinster/ˈspɪnstə(r)/n قەیرەکچ
(شوونەکردوو)
spiral/ˈspaɪrəl/adj - n لوولپێچ/لوول
spire/ˈspaɪə(r)/n تیری گومەتی کلێسا،
لوتکەی هەرەم
spirit/ˈspɪrɪt/n ١- ڕوح
٢- کەسایەتی ٣- خێو ٤- کورتە-گەوهەر
٥- چەربەزەیی- ئازایەتی
٦-کێول-خولق
٧-وره ٨- ئارەق ٩- سپرتۆ
spirited/ˈspɪrɪtɪd/adj چالاك
spiritual/ˈspɪrɪtʃuəl/adj
پیاوی ڕوحانی- ورەبەرز/ڕۆحیی- ئایینی
spiritualist/ˈspɪrɪtʃuəlɪst/n ئەوکەسەی
ڕوح دێنێتە قسە/ ڕۆحانیی
spit/spɪt/n ١- تف
٢- شیشی گۆشت برژاندن
spite/spaɪt/n کینە- دڵپیسی
spiteful/ˈspaɪtfl/adj کینە لەدڵ

soup/su:p/n شۆربا، سوپ

sour/ˈsauə(r)/adj ١-ترش ٢- تیژ- بەدڕەفتار ٣- ترشاو

source/sɔ:s/n ١- کانی ٢- سەرچاوە- کارگە

south/sauθ/n باشوور

southerly/ˈsʌðəli/adv بای باشوور

southern/ˈsʌðən/adj باشووریی/ خەڵکی باشوور

southwards/ˈsauθwədz/adv بەرەو باشوور

souvenir/ˌsu:vəˈnɪə(r)/n خەڵات- یادگاری

sovereign/ˈsɒvrɪn/adj ١-شانشاه- شاه- شازادە ٢- دەسەڵاتی بێسنوور ٣- لیرەیەکی ئینگلیزی زێڕ ٤- نایاب

sovereignty/ˈsɒvrənti/n دەسەلاتداری، سەروەری

Soviet/ˈsəuviət/n سۆڤیات

sow/səu/v تۆو دەچێنێ

sow/sau/n مێیەی بەراز

soya bean/ˈsɔɪə bi:n/n پاقلەی سۆیا

space/speɪs/n ١- ئاسمان- بۆشایی ٢- بووار- شوێن ٣- ماوە- بیاڵ

spacious/ˈspeɪʃəs/adj شوێنێکی فراوان

spade/speɪd/n ١- خاکەناس- بێڵ ٢- کاغەزی قومار

span/spæn/n ١- بۆست-بست ٢- ماوەیەکی دیاریکراو ٣- جورێکە هێستر/ئەسپ- ماین ٤- پرد

spank/spæŋk/v شەپازللەیەکی لێئەدا

spanner/ˈspænə(r)/n ئیسپانە

spar/spɑ:(r)/n داری ئاڵا/مەچەک

spare/speə(r)/adj ١- یەدەک ٢- زیاد لەپێویست لاواز

sparing/ˈspeərɪŋ/adj ئەسەرخۆ

spark/spɑ:k/n پریشک (ئاگر)

sparking-plug/n ١-مۆمی داگیرسان ٢-پلاکی ئۆتۆمبێل

sparking/adj درەوشایەوە، بەپروشك

sparrow/ˈspærəu/n چۆلەکە/کێشکە

sparse/spɑ:s/adj پرچێکی تەنك و پەرش و بلاو

spasm/spæzəm/n گیان داهێزران (تشنج)، قولینج کردن

spasmodic/spæzˈmɒdɪk/adj داهێزراو

spastic/ˈspæstɪk/adj داهێزراو

spatter/ˈspætə(r)/v - n ١- پەرش وبلاو دەبێ ٢- دلۆپەدەکا

spawn/spɔ:n/n هێلکەی ماسی و بۆق

speak/spi:k/v قسەی دەکا

speaker/ˈspi:kə(r)/n ووتاربێژ،دەنگاوەر

spear/spɪə(r)/n تیر/رم

special/ˈspeʃl/adj تایبەت

specialist/ˈspeʃəlɪst/n ١- پسپۆڕ ٢- پزیشکی پسپۆڕ

speciality/ˌspeʃiˈæləti/n بەرهەمی تایبەتی

specialize/ˈspeʃəlaɪz/v پسپۆڕی لە بابەتێك وەردەگرێ

specially/ˈspeʃəli/adv بەتایبەتی

species/ˈspi:ʃi:z/n چەشن- جۆر

specific/spəˈsɪfɪk/adj دیاری کراو- تایبەت

specification/ˌspesɪfɪˈkeɪʃn/n وەسف- نیشان، دیارکردن

specify/ˈspesɪfaɪ/v دیاری دەکا/ لەخۆ دەگرێ

specimen/ˈspesɪmən/n نموونە

specious/ˈspi:ʃəs/adj لە ڕوخسار ڕاست و ناوەرۆك درۆ/ گومراکەر

speck/spek/n خاڵ- گەردێك/پەڵە

speckle/ˈspekl/n پەڵە، خاڵ

soluble/ˌsɒljəbl/v دەتوێنێتەوە
solubility/ˌsɒljuˈbɪləti/n تواوەیی
soluble/ˈsɒljəbl/adj زوو دەتوێتەوە
solution/səˈluːʃn/n ١- شیکاری- چارەسەر ٢- توانەوە ٣- گیراوە
solve/sɒlv/v چارەسەر دەکا
solvent/ˈsɒlvənt/adj-n ماددەیەکی‌توێنەر
somber/ˈsɒmbə(r)/adj تاریک- ڕووگرژ
some/sʌm/adv-adj-pron ١- هەندێک ٢-دانەمەزراو ٣-زۆر زۆر ٤-نزیکەی
somebody/ˈsʌmbədi/n - pron یەکێک- کەسێک
somehow/ˈsʌmhaʊ/adv بەهەر ڕێگایەک
someone/ˈsʌmwʌn/pron هەرکەسێک
somersault/ˈsʌməsɔːlt/n ١-تەقلەلێدان ٢-گۆڕانی بنەڕەتی
something/ˈsʌmθɪŋ/n هەرشتێک
sometime/ˈsʌmtaim/adv لە وەختێک- لەپێشوو- پێشان
sometimes/ˈsʌmtaɪmz/adv – adj هەندێک جار
somewhat/ˈsʌmwɒt/adv تاڕادەیەک- زیاتر
somewhere/ˈsʌmweə(r)/adv لە هەر شوێنێک
somnambulist/sɒmˈnæmbjəlɪst/n شەوگەڕ (لەخەودا)
somnolent/adj خەوالو/ خەوێنەر
son/sʌn/n کوڕ
sonata/səˈnɑːtə/n سۆناتە
song/sɒŋ/n گۆرانی-سرود
sonic/ˈsɒnɪk/adj دەنگدار
sonnet/ˈsɒnɪt/n چامەیەکی(١٤) نیوە دێڕی
soon/suːn/adv ١- بەم نزیکانە ٢- هەرزوو٣- باشتر وایە
soot/sʊt/n سۆتەکە- خۆڵەمێش
soothe/suːð/v هێمن دەبێتەوە- ئێشی دەشکێ
sop/ˈsɒp/n ١- نانێکی خووساو ٢- بەرتیل
sophisticated/səˈfɪstɪkeɪtɪd/adj ئاڵۆز
soprano/səˈprɑːnəʊ/n سۆپرانۆ: بەرزترین دەنگی گۆرانی وتن-ئافرەت
sorcerer/ˈsɔːsərə(r)/n سیحربازٕ/جادوکەر
sorcery/ˈsɔːsəri/n سیحر/جادوو
sordid/ˈsɔːdɪd/adj پیس، بێ قیمەت
sore/sɔː(r)/adj ئازاراوی- بەئێش
sorely/adv تاڕادەیەکی مەزن
sorrow/ˈsɒrəʊ/n ئاخ- ئەفسووس
sorrowful/ˈsɒrəʊfl/adj خەمبار- داماو
sorry/ˈsɒri/adj ١- پەشیمان ٢- کلۆل
sort/sɔːt/n چەشن- پۆل- جۆر
sort/v جودا دەکاتەوە- ڕێك دەخا
sorter/ˈsɔːtə(r)/n نامە لێککەرەوە (پۆستەچی)
S.O.S/ˌes əʊ ˈes/n بانگەوازی فریاکەوتن
sot/sɒt/n هەمیشە سەرخۆش
sought-seek/v گەڕا
soul/səʊl/n ١- رۆح ٢- نموونە٣- مرۆڤ-تاك
soulful/ˈsəʊlfl/adj زۆر بەسۆزە- هەستدار
soulless/ˈsəʊlləs/adj بێ هەست/بێڕۆح
sound/saʊnd/adj ١- ساغ ٢- متمانەپێکراو ٣- تەواو- قووڵ
sound/v ١-قولاییی دەریا تاقی‌دەکاتەوە ٢-دەپشکنێ
sound/n دەنگ
soundly/adv بەتەواوی سەرکەوت
soundproof/ˈsaʊndpruːf/adj - v دەنگبڕ- کپکەر
sound-wave/ˈsaʊndweɪv/n شەپۆلی دەنگ

soapy/ˈsəʊpi/adj گیراوەی سابون/ کەفاو/سابوناوی
soar/sɔ:(r)/v دەفڕی
sob/sɒb/v هەناسەی هەڵدەکێشێ/دەگرین
sober/ˈsəʊbə(r)/adj ١- وشیار- بەئاگا ٢- هێمن- ناچوغ
sobering/ˈsəʊbərɪŋ/adj گران- رەسەن
sobriety/səˈbraɪəti/n رەسەنی- گرانی
soccer/ˈsɒkə(r)/n تۆپێن
social/ˈsəʊʃl/n - adj کۆمەڵایەتی- جڤاکی
sociable/ˈsəʊʃəbl/adj خۆش مەشرەب- هاوڕێ
socialism/ˈsəʊʃəlɪzəm/n رێبازی شۆسیالیستی
socialist/ˈsəʊʃəlɪst/adj سۆشیالیست
society/səˈsaɪəti/n ١- کۆمەڵگا ٢- پێکەوەژیان ٣- کۆمەڵگای بەرز ٤- دەستە
sock/sɒk/n ١-گۆرەوی کورت ٢- ناوکەف
socket/ˈsɒkɪt/n ١-سۆکێت/ جێی پلاك ٢-کون
sod/sɒd/n ١-مێرگ ٢-زێد ٣-نوتی
soda/ˈsəʊdə/n سۆدەئاوی کەفکەر
sodden/ˈsɒdn/adj - v جلی تەڕ- هەویر
sodium/ˈsəʊdiəm/n سۆدیۆم (کان)
sofa/ˈsəʊfə/n دیوان- تەختە/قەنەفە
soft/sɒft/adj ١- نەرم ٢- بێ‌مێشك ٣- دەنگێکی نەرم
soft-boiled/adj هێلکەیەکی نیوە پاککراو/ نیوەکوڵاو
soften/ˈsɒfn/v نەرمی دەکا
soft-hearted/ˈsɒfthɑ:tɪd/adj بەسۆز- دڵنەرم
soggy/ˈsɒgi/adj شێدار/تەڕ
soil/sɔɪl/n خاك- زەوی- خۆڵ
sojourn/ˈsɒdʒən/n مانەوە- ناکنجی بوون
solace/ˈsɒləs/n پرسە/ بەهی- دڵدانەوە- سەرەخۆشی
solar/ˈsəʊlə(r)/adj هەتاویی
sold-sell/v فرۆشتی
solder/ˈsəʊldə(r)/n تەلی لحیم کردن
soldier/ˈsəʊldʒə(r)/n سەرباز
soldierly/ˈsəʊldʒəli/adj رەفتار- ئازا
sole/səʊl/n ١- پاچنە/ناوپێ ٢- نەعەل ٣- ماسی‌یەکی لاکێشەیی‌یە/ ماسی موسا
sole/adj تەنها- تێك- یەك کەسی
solely/adv بەتەنها
solemn/ˈsɒləm/adj گران- سام گران
solemnly/ˈsɒləmli/adv ئاهەنگێکی گەورەو شایستە شکۆدار
solemnize/ˈsɒləmnaɪz/v بە هەیبەتی دەکا
solicit/səˈlɪsɪt/v ١-دەپاڕێتەوە ٢- داوای نیشی‌خراپی لێدەکا
solicitor/səˈlɪsɪtə(r)/n پارێزەری راوێژکار
solicitous/səˈlɪsɪtəs/adj ١- سوورە لەسەر یارمەتی ٢- نیگەران
solicitude/səˈlɪsɪtju:d/n بایەخ پێدان/جێی بایەخ
solid/ˈsɒlɪd/adj-n ١- رەق٢- لال ٣- بەهێز٤- پاك ٥- ئەندازەیی بەرجەستە: درێژی- پانی- ئەستوری ٦- بێ برانەوە٧- بەکۆی دەنگ
solidarity/ˌsɒlɪˈdærəti/n هاوکاری
solidify/səˈlɪdɪfaɪ/v دەمەیێ/رەق دەبێ
solidity/səˈlɪdəti/n رەقی
soliloquy/səˈlɪləkwi/n قسەلەگەڵ خۆدا کردن (وورتە ورت)
solitary/ˈsɒlətri/adj تەنها-بێکەسی
solitude/ˈsɒlɪtju:d/n تەنهایی/گۆشەگیری
solo/ˈsəʊləʊ/n ئاوازێکی تاکەکەسی
soloist/ˈsəʊləʊɪst/n کەمانچەژەن

smoke/v چگارەدەکێشێ- دوکەڵ دەکاتەوە
smoker/ˈsməʊkə(r)/n جگەرەکێش
smoky/ˈsməʊki/adj پڕ لەدووکەڵ/ دوکەڵاوی
smooth/smu:ð/adj ١- نەرم ٢- ئاسان- ساکار٣- خۆش
smother/ˈsmʌðə(r)/v ١-هەناسەی دەبڕێ ٢- دەکوژێنێتەوە ٣- دەشارێتەوە
smoulder/ˈsməʊldə(r)/v بەهێواشی دەسووتێ
smudge/smʌdʒ/n پەڵەی (مەرەکەب)
smug/smʌg/adj شانازی بەخۆکەر
smuggle/ˈsmʌgl/v شمەکی بەقاچاغ دەبا/دێنێ
smuggler/ˈsmʌglə(r)/n قاچاغچی
smut/smʌt/n ١- تەنی ٢- نەخۆشی دانەوێڵە ٣- قسەی ناشرین
smutty/ˈsmʌti/adj ١- هەوای دوکەڵاوی/ تەنی ٢- ناشرین
snack/snæk/n پاروو/ژەمێکی بچووک
snag/snæg/n ١-گۆیکە ٢-قەد ٣-تەگەرە
snail/sneɪl/n لوولپێچ
snake/sneɪk/n مار
snap/snæp/v ١-شریقەی لێوە دێ ٢-بەدەنگەوە دادەخا ٣- (پەنجەکانی)دەتەقێنێ ٤-بە دزییەوە گرەیەک دەگرێ ٥-گەزەی لێدەدا
snappy/snæpi/adj چالاک
snare/sneə(r)/n داو- تەڵە
snarl/snɑ:l/v ددانی جیڕ دەکاتەوە
snatch/snætʃ/n رفاندن/دزی
snatch/v دەرفێنێ/دەدزێ
sneak/sni:k/n زمان لێدەر
sneer/snɪə(r)/v گاڵتەی پێدەکا
sneeze/sni:z/n - v پژمین/دەپژمێ

snide/snaɪd/adj پلار- رەخنە
sniff/snɪf/n بۆنی دەکا- هەڵدەمژێ
snigger/ˈsnɪgə(r)/n ١- نوکتەیەکی خراپ ٢- پێکەنینیشاراوە
snip/snɪp/n ١- پارچە کاغەز ٢-گررەیەک/هەرزان بەها
snipe/snaɪp/v تەقە لە دوژمن دەکا
sniper/snaɪpə(r)/n قەنناس/نیشانەشکێن
snivel/ˈsnɪvl/v ١- هەر دەگیرێ و نابرێنێتەوە ٢- چڵم لەلووتی دێ
snob/snɒb/n لووت بەرز/بەفیز
snobbery/ˈsnɒbəri/n لووت بەرزی
snobbish/ˈsnɒbɪʃ/adj خۆ بەزل زان
snoop/snu:p/n خۆهەڵقورتاندن
snooze/snu:z/n پشیەخەو- سەرخەو
snore/snɔ:(r)/n - v پرخەپرخ/ پرخەپرخیدێ
snort/snɔ:t/n دەنگی ئەسپ/فنەفن پرخە، پرخە پرخ
snot/snɒt/n چڵم
snout/snaʊt/n کەپوو/ لموز، قەپۆز
snow/snəʊ/n بەفر
snub/snʌb/n سەرزەنشت/ تێخوڕین
snub/snʌb/v بەبێ‌ئەدەبی مامەڵەی لەگەڵ دەکا/ سەرزەنشتی دەکا
snuff/snʌf/n پژمێنەر (توتنی ناو لووت)
snug/snʌg/n ١- فێنک/گەرم وخۆش ٢- جلی (رێك وپێك) ٣- شیاو
snuggle/ˈsnʌgl/v پاڵدەکەوێ مندال (مناڵ ژێر کردنەوە)/ خۆی پێ گەرم دەکاتەوە
so/səʊ/adv - adj - pron – conj هەتا ئیستا شادم بەبینینت- مالئاوا- هەتاکو/ئاوەها/زۆر
soak/səʊk/v تەڕی دەکا- دەخووسێنێ
soap/səʊp/n سابوون

slender/ˈslendə(r)/adj بەژن ریك–
ئاوقەد باریك
slick/slɪk/adj لووس
slim/slɪm/adj لاواز– هیچ و پووچ– کەم
slit/slɪt/v - n دڕان– کۆن/دەکاتەوە– دەدڕێ
slog/slɒg/v ١– بەتوندی لێی دەدا
٢–بەچاکی‌کاری‌دەکا
slogan/ˈsləʊgən/n دروشم
slop/slɒp/n - v دەڕژێ
slope/sləʊp/n - v - adj لێژایی– نشێو
sloppy/ˈslɒpi/adj ڕێگایەکی قوڕاوی
sloppy/ˈslɒpi/adj ناووردبین
slosh/slɒʃ/n ئاوی پیس– میز
٢– خواردنی شلە– بۆ بەراز
slot/slɒt/n ١–دەرز– کونێکی تەنگ ٢–خانە
sloth/sləʊθ/n ١– بێ هێزی ٢– تەمبەڵی
٣–شیردەرێکی ئەمریکیە
slothful/ˈsləʊθfl/adj تەمبەڵ
slouch/slaʊtʃ/v بێ تاقەت دەچێ بەڕێوە
slough/slaʊ/n ١– زۆنگاو ٢– پێستی
مردوو(مار)
slovenly/ˈslʌvnli/adj – adv ناڕێك/
بە ناڕێکی
slow/sləʊ/adj - adv - v هێواش– هێدی
slowly/ˈsləʊli/adv بەهێواشی
slowness/sləʊnəs/n لەسەرخۆیی
slow-witted/adj دەبەنگ، نەزان
sludge/slʌdʒ/n پیسی بنی بیر/ئاوەڕۆ
sluggard/n - adj شل و شێواو/
خاو/بێ‌تاقەت
sluggish/ˈslʌgɪʃ/adj مەنگ/کڕ/کپ
sluice/slu:s/n - v دەروازەی ئاو (ئاوبەند)
slum/slʌm/n گەڕەکێکی هەژاری پیس
slumber/ˈslʌmbə(r)/v پاڵدەکەوێ–
دەنوێ
slump/slʌmp/v ١– بەتوندی دەکەوێتە
سەر زەوی ٢– (نرخ) دادەبەزێ
slung/slʌŋ/v بەرزی کردەوە/دەریهێنا
slur/slɜ:(r)/v ١– قسەکانی‌باش دەرنابڕێ
٢– بەچاکی بەلایدا تێدەپەڕێ
slush/slʌʃ/n بەفری تواوە
slut/slʌt/n ژنێکی تەمبەڵی پیس
sluttish/adj ژنێکی‌چڵ و بەرك ناڕێك
sly/slaɪ/adj فێڵباز
چاوداگرتن
smack/smæk/v ١– زللەی لێدا
٢– بۆکسی لێدا
smack/n ١– زللە ٢– بەلەمی ماسی گرتن
small/smɔ:l/adj بچووك
small-arms/ˈsmɔ:lɑ:mz/n چەکی‌سووك
small-change/ˈsmɔ:ltʃeɪndʒ/n خوردە
smallpox/ˈsmɔ:lpoks/n ئاوڵە
smart/smɑ:t/adj ١– ئازارێکی‌تیژ
٢– زیرەك ٣– شیك– قۆز–کۆك
smart/v هەست بە ئازارێکی تیژ دەکا
smarten/ˈsmɑ:tn/v خۆی جوان دەکا
smash/smæʃ/v ١– دەشکێنێ–ووردی دەکا
٢– بەتووندی لێی‌دەدا
smattering/ˈsmætərɪŋ/n زانیاریەکی‌کەم
دووڕناسین
smear/smɪə(r)/v چەوری دەکا
smell/smel/n ١–هەستی بۆن کردن ٢–بۆن
smell/v بۆن دەکا– بۆنی لێدێ
smile/smaɪl/n - v خەندە/خەندەی دێ–
خەندەی بۆ دەکا
smirch/v - n پیسی دەکا/پەڵە
smirk/smɜ:k/n خەندەی شانازی‌بەخۆکردن
smith/ˈsmɪθ/n ئاسنگەر
smithy/ˈsmɪθi/n دوکانی ئاسنگەری
smog/smɒg/n تەمی دووکەڵاوی
smoke/sməʊk/n ١– دووکەڵ
٢– تووتن/جگارەکێشان

skin/skɪn/n پێست
skin-diving/n مەلەوانی بن ئاو
skinflint/ˈskɪnflɪnt/n پیسکە- رەزیل- قرچۆك
skinny/ˈskɪni/adj لاواز- ئێسك و پێست
skip/skɪp/n - v بازدان/بازدەدا
skipper/ˈskɪpə(r)/n کاپتن (پاپۆڕ)
skirmish/ˈskɜːmɪʃ/n - v شەڕ- پێکدادان
skirt/skɜːt/n ١- تەنورە ٢- داوێن- قەراغ
skit/skɪt/n دیمەنێکی پێکەنین(شانۆ)
skulk/skʌlk/v دەشارێتەوە- بەدزی دەڕوا
skull/skʌl/n کەللە سەر
skunk/skʌŋk/n بوودەڵە، ئاژەڵێکی ئەمریکییە لە کاتی مەترسیدا بۆنێکی گرانی لێوەدێت.
sky/skaɪ/n ئاسمان
skylark/ˈskaɪlɑːk/n تەیرێکی ئاواز خوێنە (قوتبورە)
skylight/ˈskaɪlaɪt/n دەلاقەی ژوور
skyscraper/ˈskaɪskreɪpə(r)/n هەوربڕ- باڵەخانەی درێژ
slab/slæb/n دارێکی ئەستور و ڕاست
slack/slæk/adj ١- تەمبەڵ ٢- مەنگ-سارد ٣- خاو
slacken/ˈslækən/v هێوەردەکاتەوە/ شل دەکاتەوە
slacker/ˈslækə(r)/n تەمبەڵ- تەوەزەڵ
slacks/slæks/n پانتۆڵ
slag/slæg/n پاشەڕۆك
slagheap/ˈslæghep/n گۆفەك
slake/sleɪk/v ١- تێردەبێ ٢-دەیکوژێنێتەوە ٣-لاوازی دەکا
slam/slæm/v بە قایم پێوە دەدا
slander/ˈslɑːndə(r)/n درۆ دەلەسە- بوختان کردن
slanderous/ˈslɑːndərəs/n بوختانکەر
slang/slæŋ/n زمانی ڕەشەخەڵك- زمانی سەربازان
slant/slɑːnt/n ١- لێژایی ٢- تێڕوانینێکی تایبەتی
slap/slæp/n - v زللە-شەق/شەق ئێدەدا
slapdash/adv - adj - n بێ‌گوێدان
slapstick/ˈslæpstɪk/n قەشمەر- گاڵتەچی
slash/slæʃ/n – v برینێکی‌قووڵ/ ١- بریندی‌ئێدەکا ٢-چەندەو دەکا
slate/sleɪt/n - v بەرد/تەختە/تەختەبەردین ڕەخنەی توندی لێ دەگرێ
slaughter/ˈslɔːtə(r)/n - v قەسابخانە- کوشتن
slaughterhouse/ˈslɔːtəhaʊs/n شوێنی قەسابخانە/ سەربڕین
slave/sleɪv/n کۆیلە- بەندە
slavery/ˈsleɪvəri/n کۆیلایەتی
slavish/ˈsleɪvɪʃ/adj ملکەچ
slay/sleɪ/v سەری دەبڕێ
sledge/sledʒ/n گالیسکە
sledgehammer/ˈsledʒ hæmə(r)/adj چەکوشی قورسی دەسکدرێژ
sleek/sliːk/adj پرچی نەرم
sleep/sliːp/v دەنوێ- پاڵدەکەوێ
sleeper/ˈsliːpə(r)/n ١- نووستوو ٢- فارگۆنی نوستن ٣- گالیسکەی هێڵی ئاسنی پڕ سەرین
sleepiness/ˈsliːpɪnəs/n باوێشك
sleeping-bag/n جانتای نووستن
sleepless/ˈsliːpləs/adj شەونخوون/بێ‌خەو
sleepwalker/ˈsliːpwɔːkə(r)/n شەوگەڕ
sleepy/ˈsliːpi/adj خەوالوو
sleet/sliːt/n بارانی بەبەفر
sleeve/sliːv/n چمك/قۆڵ/باسك پۆش قاوغی قەوانی مۆسیقا
sleight-of-hands/n سیحربازی

دڵسۆزی
sinecure/ˈsɪnɪkjʊə(r)/n پارەیەکی باش لەپایەیەکی بێماندووبوون
sinew/ˈsɪnjuː/n دەمار/ماسولکە
sinful/ˈsɪnfl/adj شەڕانی- تاوانبار
sing/sɪŋ/v گۆرانی دەچڕێ
singe/sɪndʒ/n سووتانێکی سووك
singer/ˈsɪŋə(r)/n سترانبێژ
single/ˈsɪŋgl/adj - n - v ١- تەنیا
٢- یەك کەسی/تەفەری ٣- بێژن
single-handed/adj - adv
یەکدەستی/ تەنیایی (بێ یارمەتی کەس)
single-minded/adj
خۆتەرخنکەر بۆ یەك ئامانج
singlet/ˈsɪŋglət/n فانیلەی بێقۆڵ
singular/ˈsɪŋgjələ(r)/adj ١- تاك
٢- نەناسراو- تەباو ٣- هەڵکەوتو
singularity/ˌsɪŋgjuˈlærəti/n
نەناسراوی/هەڵکەوتن
sinister/ˈsɪnɪstə(r)/adj شووم- بێخێر
sink/sɪŋk/v نوورقم دەبێ
sinner/ˈsɪnə(r)/n تاوانبار- هەڵەکەر
Sinn fein بزاڤ و رێکخراوێکی سیاسیە لە ساڵی ١٩٠٥ لە ئیرلەندا دامەزراوە، داوای حکومەتێکی کۆماری سەربەخۆ دەکا.
sip/sɪp/v قووم لێدەدا
siphon/ˈsaɪfn/n بۆری سیفۆن
sir/sɜː(r)/n ١- گەورە/بەرێز ٢- نازناو
siren/ˈsaɪrən/n – adj ١-پەری دەریا (ئافرەتی باڵدار)
٢- فیکەی ئاگادارکردنەوە
sirloin/ˈsɜːlɔɪn/n گۆشتی رانی مانگا
sisal/ˈsaɪsl/n ١- لیفکە
٢- دروستکەری گوریس
sissy/ˈsɪsi/n - adj ئافرەتانە- ژنانە
sister/ˈsɪstə(r)/n - adj ١-خوشك
٢- سیستەر ٣- خوشکەیەتی
sister in-law/n دش- براژن
sisterly/adj وەکو خوشك، خوشکانە
sit/sɪt/v ١- دادەنیشێ
٢- دەمێنێ(لە جێ) ٣- تاقیکردنەوە دەکا
٤- کۆدەبێتەوە
site/saɪt/n ١- پارچە زەوی٢- جێ
sitting/ˈsɪtɪŋ/n ١- ئاکنجی- نیشتەجێ
٢- دانیشتنی لەبەردەم وێنەیەکێش
٣- خوول ٤- شوێنی هێلکە-شوێنی کڕکەوتن
sitting-room/n ژووری دانیشتن
situation/ˌsɪtʃuˈeɪʃn/n ١-جێگا
٢- حاڵەت ٣- پیشە ٤- هەڵوێست
six/sɪks/n شەش
sixteen/ˌsɪksˈtiːn/n - adj شازدە
sixteenth/ˌsɪksˈtiːnθ/n - adj شازدەمەم
sixth/sɪksθ/adj - n شەشەم
sixtieth/ˈsɪkstiəθ/adj - n شەستەم
sixty/ˈsɪksti/n شەست
size/saɪz/n ١- قەبارە ٢- ماددەیەکی چرك
sizeable/ˈsaɪzəbl/adj تاڕادایەك گەورە
sizzle/ˈsɪzl/n دەنگی پژن قرچاندن
skate/skeɪt/n پێڵاوی خزین لەسەر بەستەڵەك
skate/v دەخزێ لەسەر..
skate/n ماسی
skeleton/ˈskelɪtn/n ئێسکە پەیکەر
sketch/sketʃ/n ١- هێلکاری وێنە
٢- وەسفی گشتی ٣- تەمسیلیەکی کورت
٤- وەسف
sketchy/ˈsketʃi/adj هاکەزایی- رووکاری
skewer/ˈskjuːə(r)/n شیشی (کەباب)
ski/skiː/n - v گالیسکەی سەر بەفر
skilful/ˈskɪlfl/adj زیرەك-بلیمەت
skill/skɪl/n دەست رەنگین- کارامەیی
skilled/ˈskɪld/adj (کرێکاری) زیرەك/ کارامە
skim/skɪm/n - v کەفی شیر، سەرتوێژ/ کەفی ...لادەبا

sidelight/ˈsaɪdlaɪt/n تیشکێکی لابەلایی
sideline/ˈsaɪdlaɪn/n ١-پیشەیەکی لاوەکی
٢-هێڵی لاوەکی
sidelong/ˈsaɪdlɒŋ/adj لاتەنیشتی
sidetrack/ˈsaɪdtræk/v
بە شتی‌تر مژۆلی دەکا- لەبیری دەباتەوە
sideways/ˈsaɪdweɪz/adj - adv
بەرەو لاتەنیشت
side/v پاڵپشتی دەکا
siding/ˈsaɪdɪŋ/n گۆران- هێلێکی
لابەلایی- کاتی
sidle/ˈsaɪdl/v لاڕێ دەگرێ/ لابەلا دەڕوا
siege/sɪ:dʒ/n گەمارۆ
siesta/siˈestə/n هەلاژان- خەوی نیوەڕۆ
sieve/sɪv/n بێژنگ/هێلینگ
sift/sɪft/v بێژنگ دەکا/لەبێژنگ دەدا
sigh/saɪ/v - n هەناسە هەڵدەکێشێ/
ئاه هەڵدەکێشێ
sight/saɪt/n ١- دیمەن- دیتن
٢- مەودای دیتن ٣- دیمەن
٤- نیشان شکێن ٥- بڕێکی‌زۆر
sightless/ˈsaɪtləs/adj کوێر- نابینا
sightseeing/ˈsaɪtsi:ɪŋ/n-adj بینینی‌شت
sign/saɪn/n ١- هێما سیمبول
٢- ئاماژە ٣- لافیتە ٤- هێما
signal/ˈsɪgnəl/n ١- هێمای رادیۆیی
٢- هێمای ڕۆیشتن
signal/adj دیار- بەرچاو
signatory/ˈsɪgnətri/adj–n مۆرکردنی
پەیماننامە بە لایەن دەوڵەت یان نوێنەر
signature/ˈsɪgnətʃə(r)/n ئیمزا- واژۆ
signet/sɪgnət/n مۆر(لەجیاتی واژۆ)
signetring/ˈsɪgnət rɪŋ/n ئەنگوستیلەی
نەخشکراو
significance/sɪgˈnɪfɪkəns/n مانا/گرنگی
significant/sɪgˈnɪfɪkənt/adj مانادار/
گرنگ

signify/ˈsɪgnɪfaɪ/v دەگەیەنێ
signpost/ˈsaɪnpəʊst/n ئالا- لافیتە
silage/ˈsaɪlɪdʒ/n ئالفی زستانە/
گیای لاسەوزی ماڵات لەسایلۆ
silence/ˈsaɪləns/n بێدەنگی-هێمنی
silencer/ˈsaɪlənsə(r)/n دەنگ کپ کەر
silent/ˈsaɪlənt/adj بێدەنگ، هێمن
silhouette/ˌsɪluˈet/n وێنەیەکی نادیار/
ڕوخسار/دەرەوە
silk/sɪlk/n ئاوریشم
silk worm/ˈsɪlkwɜ:m/n کرمی ئاوریشم
silky/ˈsɪlki/adj نەرمی ئاورێشم/ئاوریشمی
sill/sɪl/n پەروازی پەنجەرە
silly/ˈsɪli/adj بێ مێشك-دەبەنگ
silt/sɪlt/n زیخ-قوڕی لەگەڵ ئاو هاتوو
silver/ˈsɪlvə(r)/n ١- زیو٢-پارەی زیو
٣- قاپی‌زیو٤- ڕەنگی زیو
silvery/ˈsɪlvəri/adj زیوین
similar/ˈsɪmələ(r)/adj لێکچوو- وەك
similarity/ˌsɪməˈlærəti/n لەیەکچوون
simile/ˈsɪməli/n لێکچواندن (ڕەوانبێژی)
simmer/ˈsɪmə(r)/v دەکوڵێ
simper/ˈsɪmpə(r)/n خەنەیەکی بەزۆر
simple/ˈsɪmpl/adj – n ١-سادە
٢-سوودی‌کەم ٣-گەمژە ٤-ئاسان
simplicity/sɪmˈplɪsəti/n سادەیی
simplify/ˈsɪmplɪfaɪ/v ئاسان دەکا
simply/ˈsɪmpli/adv ١- بەئاسانی
٢- بێ‌مەرج ٣- تەنها
simultaneous/ˌsɪmlˈteɪniəs/adj
هاوتەبا/هاوکات
sin/sɪn/n گوناه- تاوان
since/sɪns/adv - prop - conj
لەو کاتەوە
sincere/sɪnˈsɪə(r)/adj دڵسۆز-ڕاستگۆ
sincerely/adv بەدڵسۆزی
sincerity/sɪnˈserəti/n وەفاداری-

short-circuit/n سێرکتی کارەبا

shortcoming/ˈʃɔːtkʌmɪŋ/n خەوش

shorten/ˈʃɔːtən/v کورتی دەکاتەوە

shorthand/ˈʃɔːthænd/n کورتبڕی/ کورتکردنەوە

shorthanded/adj کرێکاری کەمی

shortlist/n لیستەیەك لە هەڵبژێردراوەکان ماوەیەکی‌کەم/تەمەن کورت

shortlived/adj

shortly/ˈʃɔːtli/adv پاش ماوەیەکی تر

shorts/ʃɔːts/n پانتۆڵی کورت

shortsighted/adj کورت– کورت بینی/ کەم بینا

shorttempered/adj زوو توڕە دەبێت

shot/ʃɒt/n ١– گوللە تەقاندن ٢– هەوڵ ٣– باروت ٤– گرەی سینەمایی ٥– دەرزی بێهۆشکەر ٦– نیشان شکێنی ٧– زەعیم– سەرکردە ٨– تۆپی ئاسنی قورس

shoulder/ˈʃəʊldə(r)/n شان/مل

shoulder/v ١– لەسەرشانی دادەنێ ٢– شان لەشانی دەدا– لادەدا ٣– لە ئەستۆ دەگرێ

shout/ʃaʊt/v هاواردەکا–بەدەنگی بەرز بانگی دەکا

shove/ʃʌv/v - n پاڵی پێوە دەنێ/پاڵپێوەنان

shovel/ˈʃʌvl/n شۆڤڵ

show/ʃəʊ/v پیشان دەدا

show/n ١– پێشانگا ٢– ئاهەنگ

shower/ˈʃaʊə(r)/n ١– رێژنە باران ٢– دوشی‌گەرماو

showery/ˈʃaʊəri/adj هەوای باراناوی

showgirl/ˈʃəʊgɜːl/n کچەسەماکەر

showroom/ˈʃəʊruːm/n هۆڵی‌نمایش

showy/adj زەرقاوی

shrapnel/ˈʃræpnəl/n پارچە بۆمبا

shred/ʃred/v پارچە پارچەی دەکا

shred/n پارچە کاغەزێکی درێژو باریك

shrewd/ʃruːd/adj زیرەك

shriek/ʃriːk/v - n ١– هاواری ئێهەلدەستێ ٢– هاواردەکا

shrill/ʃrɪl/adj دەنگێکی تیژو بەرز

shrimp/ʃrɪmp/n ڕۆبیان

shrine/ʃraɪn/n مەزار– مەرقەد– پیاوچاك

shrink/ʃrɪŋk/v ١– بچووك دەبێتەوە ٢– دەچێتە ناو یەك ٣– لێی رادەکا

shrivel/ˈʃrɪvl/v پیس دەبێ– چورچ دەبێ

shroud/ʃraʊd/n ١– کفن٢– کوریسی پەرەشووت

shroud/ʃraʊd/v دەپێچێ– دەپۆشێ– دەشارێتەوە

shrub/ʃrʌb/n دارۆچکە/تەمام

shrug/ʃrʌg/v شانی بادەدا/دەمەژێنێ

shrunk/v بچوك بۆوە/چۆوە ناو یەك

shudder/ˈʃʌdə(r)/v لەترسا دەلەرزێ

shuffle/ˈʃʌfl/v ١–پێی خۆی لەدوای‌خۆی دەکێشێ ٢–تێکەڵ‌و پێکەڵ دەکا

shun/ʃʌn/v خۆی لێ لادەدا

shunt/v فارگۆنەکەی دەگۆڕی/جێی دەگۆڕی

shut/ʃʌt/v پێوەی دەدا

shutter/ˈʃʌtə(r)/n ١–تیلی پەنجەرە ٢– ئاوێزە

shuttle/ˈʃʌtl/n ١–مەکوك ٢–جرت‌و فرت

shuttlecock/ˈʃʌtlkɒk/n تۆپی ریشە

shy/ʃai/adj شەرمن

sibling/ˈsɪblɪŋ/n خوشك یان برا/ خزم

sick/sɪk/adj نەخۆش/رشانەوە

sicken/ˈsɪkən/v قێزی دەبێتەوە

sickening/ˈsɪkənɪŋ/adj ناشیرین/قێزەون

sickly/ˈsɪkli/adj لاواز، نەخۆش

sickness/ˈsɪknəs/n نەخۆشی

side/saɪd/n ١– لا ٢– تەنیشت ٣– تیپ ٤– روخسار– رووە– کەمەر

side-effect/n کاریگەری لابەلا/لاوەکی

sheet/ʃi:t/n ١- چەرچەف
٢- پارچە کاغەز/کاغەزی نووسین
٣- تەختەدار-جام ٤- باران بارینی زۆر
٥- گوریس
sheikh/ʃeɪk, ʃi:k/n شێخ- سەرۆك عەشیرەت
shelf/ʃelf/n ڕەف- تاقچکە
shell/ʃel/n ١- توێکڵ ٢- سەدەف
٣-بۆمبا ٤- بەنەمی پێشبڕکێ
shellfish/n ئاژەڵی دەریایی سەدەفی
shelter/ˈʃeltə(r)/n بنکە- ساتر
shelve/ʃelv/v ١- بەرەبەرە لێژ دەبێ
٢- لەسەر ڕەفەکا دادەنێ
٣- دوادەخا ٤- چیتر کاری پێناکا
shelving/n کۆمەڵە ڕەفەیەك
shepherd/ˈʃepəd/n شوان
sheriff/ˈʃerɪf/n گەورەی پیاوانی ئاسایش ئەفسەری ئاسایش لە ئەمریکا
shield/ʃi:ld/n ١- زری
٢- سەرپۆش- قەپاغ ٣- دروشم
shield/v دەپارێزێ
shift/ʃɪft/v جێدەگۆڕێ
shift/n ١- گۆڕان ٢- نۆرە
shifty/ˈʃɪfti/adj زۆرزان- فێڵباز
shilling/ˈʃɪlɪŋ/n شلن:
(پارەیەکی ئینگلیزییە، دەیکردە پەنجا پنس)
shin/ʃɪn/n پێڕەقە-
سەرەوەی گوزینگ- پێشەوەی لاق
shine/ʃaɪn/v ١- دەدرەوشێتەوە
٢- ناو دەردەکا ٣- دەبریسکێتەوە
shingle/ˈʃɪŋgl/n ١- لمی کەنار-پەنە بەرد
٢- پارچەداری چوارگۆشە
shiny/ˈʃaɪni/adj درەوشاوە
ship/ʃɪp/n پاپۆڕ
ship/v بار دەکا- دادەگرێ
shipbuilding/ˈʃɪpbɪldɪŋ/n پیشەسازی بنیاتنانی‌پاپۆڕ
کەشتی دروستکردن
shipping/ˈʃɪpɪŋ/n بارکردنی دەریایی
shipshape/ˈʃɪpʃeɪp/adj - adv
ڕێکوپێك- جوان
shipwreck/ˈʃɪprek/n پاپۆڕی نوقم بوو
shipyard/ˈʃɪpjɑ:d/n حەوزی دروستکردنی پاپۆڕ
shirk/ʃɜ:k/v خۆی لەبەرپرسی دەدزێتەوە
shirt/ʃɜ:t/n کراس
shiver/ˈʃɪvə(r)/n ١- لەرزین- ڕاچڵەکین
٢- پارچەی شکاو
shiver/v ١- دەلەرزێ ٢- دەهەژێ لەترسا
shoal/ʃəʊl/n پۆلەماسی
shock/ʃɒk/n ١- تەنگژە- زەبر٢- داڕوخان
shocking/ˈʃɒkɪŋ/adj ترسناك-جەرگبڕ
shoddy/ˈʃɒdi/n کوتاڵێکی خراپ
shoe/ʃu:/n پێڵاو- نەعل
shoe-lace/ˈʃu:leɪs/n قەیتانی پێڵاو
shone/v درەوشاوە
shook/v هەژا، لەرزی
shoot/ʃu:t/v خێرا دەرپەڕی/تێری گرت
shoot/ʃu3:t/n خونچە بشکوژ/ تێگرتن، ڕاو
shop/ʃɒp/n دوکان
shopkeeper/ˈʃɒpki:pə(r)/n خاوەن دوکان
shoplifter/ˈʃɒplɪftə(r)/n دزی کۆگاکان
shopper/ˈʃɒpə(r)/n کڕیار
shopping/ˈʃɒpɪŋ/n کڕین و چوونە بازاڕ
بازاڕ کردن- بازاڕکاری
shop-stewarded/n نوێنەری نەقابەی کرێکاران
shore/ʃɔ:(r)/n کەنار
short/ʃɔ:t/n - adj بڕەك- کەم- کورت
shortage/ˈʃɔ:tɪdʒ/n کەمو کورتی-کێماسی
shortbread/ʃɔ:tbred/n پسکێتی‌شیرین و ڕۆناوی

shaft/ʃɑ:ft/n ١- دەستێکی داری
٢- دەلاقە ٣- کۆڵەکە ٤- نێر ٥- تیر
shaggy/ˈʃægi/adj ١-لوول- تاریك وپیك
٢-زبر، بژ
shake/ʃeɪk/v ١- دەهەژێنێ
٢- دەشەقێنێ ٣- تۆقەی لەگەل دەکا
shake/n هەژان- لەرزین
shake-up/n گۆڕانێکی بنەڕەتی
shaky/ˈʃeɪki/adj لەرزۆك- لاواز- نیگەران
shall/ʃəl/aux – v ١- فرمانی یاریدەدەر/
داهاتوو ٢- وا دەکەم- وادەبێ هەر- پێویستە
shallot/ʃəˈlɒt/n کەوەری ئەندەلوسی/
لەپیاز دەچێ
shallow/ˈʃæləʊ/adj تەنك- رووکار
shame/ʃeɪm/n ١- درۆو دەلەسە
٢- شەرمەزاری
٣- هەستکردن بە شەرمەزاری لەبەر درۆکردن-
رووەش- ئابڕو چوون
shamefaced/ˌʃeɪmˈfeɪst/adj
شەرمەزاری لە دەموچاویدا دیارە
shameful/ˈʃeɪmfl/adj جێ شەرمەزاری-
ئابڕووبەر
shameless/ˈʃeɪmləs/adj بێ‌حەیا- بێ‌ڕوو
shampoo/ʃæmˈpu:/n شامپۆ
shampoo/v بەشامپۆ سەری دەشوا
shank/ʃæŋk/n ١-لاق: ئەژنۆ تا گوزینگ
٢- تەن- کەلەخ- لاشە
shan't نەرێی داهاتوو
shanty town/n کوخاوە- هەژاراوە
shape/ʃeɪp/n شێوە، روخسار
shape/v دادەڕێژێ
shapeless/adj شێوەیەکی نادیار-
بێ شێوە
shapely/ˈʃeɪpli/adj شەنگ، رێکوپێك،کۆك
share/ʃeə(r)/n ١- بەش- پشك
٢- بەش٣- گاسن
share/v ١- دابەش دەکا
٢- بەشداری دەکا
٣- (ئامی دڵی خۆی) هەڵدەڕێژێ
shareholder/ˈʃeəhəʊldə(r)/n
بەشداربوو/پشکدار
shark/ʃɑ:k/n ماسی قرش- سەگ ماسی
sharp/ʃɑ:p/adj ١- تیژ٢- مەزن و لەناکاو
٣- چالاك ٤- روون ٥- بریندارکەر
sharp/adv تەواو- بەدروستی
هێمایەکی مۆسیقاییە
sharp/n
sharpen/ˈʃɑ:pən/v قەڵەم تیژدەکا/تیژ دەکا
shatter/ˈʃætə(r)/v دەشکێنێ-
دەهاڕێ-هەپرون بەهەپرون دەبێ
shave/ʃeɪv/v دەتاشێ-رێکدەکا
-نزیك دەبێ-ردێن تاشین
shaver/ˈʃeɪvə(r)/n ئامێری ریش تاشین
shaver-brush/n فلچەی تەراش
shavings/n ئاردەدار
shawl/ʃɔ:l/n شاڵ
she/ʃi:/pron - n ئەو(کچ)
sheaf/Si:f/n دەستەیەك، گورزەیەك
shear/ʃɪə(r)/n - v تووکی خوری ئاژەڵ/
خوری مەڕ دەبڕێ
shears/ʃɪəz/n مەقاس- قاچی
sheath/ʃi:θ/v کێلان
sheathe/ʃi:ð/v شیرەکەی کردەکێلان
sheath-knife/n قامە
shed/ʃed/n کۆگا
shed/ʃed/v ١- لەدەست دەدا
٢-خۆی لێرزگار دەکا ٣- خوێن دەڕێژێ
٤- رۆشنایی دەخاتە سەر
sheep/ʃi:p/n مەڕ/ پەز
sheepish/ˈʃi:pɪʃ/adj شەرمن-شێواو
١- بێ لێژایی
sheer/ʃɪə(r)/adv ٢- رەها- تەواو
٣- بەتەنها- بەس٣- ئاسۆیی

٧- باران دەباری بێبڕانەوە
٨- ناچار دەکا ٩- ئاواز دادەنێ
set/n تاخمی ددان/تاخم- دەستە
set/adj ١- چەسپاو ٢- ئامادە
set back/n نسکۆ- تەگەرە
set-square/'set skweə(r)/n سێگۆشە
settee/se'ti:/n ١- قەرەوێڵەی دووکەسی/ قەنەفە ٢- چوار چێوە
setting/'setɪŋ/n ١- ژینگەی دەورووپشت
٢- شوێن وکات
٣- ئاوازدانانی مۆسیقایی بۆ چامەیەك
settle/'setl/v ١- نیشتەجێ دەبێ
٢- کۆتایی پێ دێنێ ٣- بڕیاردەدا
٤- ڕێك دەخا ٥- هێور دەکاتەوە
٦- کپ دەبێ- دادەکاسێ
٧- دەنیشێ ٨- ساف دەکا
settled/'setld/adj جێگیر- نەگۆڕ
settlement/'setlmənt/n ١-تەگبیرکردن- جیاوازی نەهێڵان ٢- پارەدان
٣- نیشتەنگا ٤- پارە تەرخان کردن
settler/'setlə(r)/n نشتەگا- داگیرکار- نیشتەجێ
set-up/n ١-کارگێڕی- بەڕێوەبردن
٢-سێت ئەپ- دامەزراندن
seven/'sevn/n حەوت
seventeen/ˌsevn'ti:n/n حەڤدە
seventeenth/ˌsevn'ti:nθ/adj – n حەڤدەهەم
seventh/'sevnθ/adj - n حەوتەم
seventieth/'sevntiəθ/adj حەفتاهەم (بەشێك لەحەفتا)
seventy/'sevnti/n حەفتا
sever/'sevə(r)/v دەبڕێ- دایدەبڕێ- لێکی دەکا
several/'sevrəl/pron - det هەندێ
severally/'sevrəli/adv هەریەك بەتەنها- هەریەك بەجیا
severe/sɪ'vɪə(r)/adj ١- دڵڕەق
٢- توندوتیژ- زۆر خراپ
sew/səʊ/v دەدروێ
sewage/'su:ɪdʒ/n ئاوی زێراب- ئاوەڕۆ
sewer/'su:ə(r)/n کەرێب- ئاوەڕۆ- بۆری پیسایی ژێر زەوی
sewer/n بەرگدروو
sewing-machine/n مەکینەی دروومان
sex/seks/n ١- (زایندە)
٢- ڕەگەز (نێرو مێ) ٣- جووتبون
٤- پەیوەندی سێکسی
sex-appeal/n سەرنج ڕاکێشانی ڕەگەزی(زاییندەیی)
sexton/'sekstən/n خزمەتکاری کلێسا زەنگلێدەر- قەبر هەڵکەن
sexual/'sekʃuəl/adj زاییندەیی (سێکسی)
sexy/'seksi/adj وورووژاوی سێکسی- سێکسی-شەهوانی
shabby/'ʃæbi/adj شڕ- شەپڕێو
shabby/v پێی ڕادەبوێرێ
shack/ʃæk/n کوخێکی بچووك
shachle/'ʃækl/n - v پێوەند-کۆت-کەلەپچە
shade/ʃeɪd/n ١- شوێنی سێبەر
٢- قەباغی دژ بەگەرمی ٣- پلەی ڕەنگ
٤- کەمێك
shading/'seɪdɪŋ/n سێبەرکێشان (لەوێنەدا)
shade/v لە ڕۆناکی-هەتاو- دوری دەخا سێبەری بۆ دەکا
shadow/'ʃædəʊ/n ١- سێبەر/تارمایی
٢- ناوچەیەکی سێبەراوی و تاریك
shadow/v سێبەر دەخاتەسەر
shadowy/adj شێوەیەکی نادیار- ناروون- لێل
shady/'ʃeɪdi/adj ١- سێبەراوی- بەرسێبەر ٢- گومان لێکراو

sent/sent/v ناردی

sentence/ˈsentəns/n - v ١- رسته
٢- سزا دەدا بە..

sentiment/ˈsentɪmənt/n سۆز

sentimental/ˌsentɪˈmentl/adj
ویژدانی سۆزدار- سۆزاویی

sentimentality/ˌsentɪmenˈtæləti/n
زۆرسۆزاوی

sentinel/ˈsentɪnl/n سەربازنگارد،پاسەوان

sentry/ˈsentri/n گارد- شەوبێر

separate/ˈsepəreɪt/v جیادەکاتەوە

separate/ˈseprət/adj جیابۆوە- جیا-
سەربەخۆ

separation/ˌsepəˈreɪʃn/n دابڕان-
جیابوونەوە

separatist/ˈsepərətɪst/n - adj
جیاخواز- جوداخواز

sepsis/n کەروو گرتن- بۆگەن بوون

September/sepˈtembə(r)/n
ئەیلول- ئیلۆن

septic/ˈseptɪk/adj گەنیو

sepulchre/ˈseplkə(r)/n گۆرستان-
مەرقەد
شاردنەوەی مەیت لە گۆرستان

sequel/ˈsi:kwəl/n ١- پاشە رۆژ-
ئاکام ٢- پاشکۆ

sequence/ˈsi:kwəns/n
یەك لەدوایییەکی- ریز

sequster/sɪˈkwestə(r)/v ١-جیادەکاتەوە
٢-دەست بەسەردا دەگری

serenade/ˌserəˈneɪd/n (سێرنادا):
پارچە مۆسیقایەکی ئەڤینداریيە.

serene/səˈri:n/adj-n ١-سروشتێکیهێمن
٢- ئاسمانی ساماڵ

serenity/səˈrenəti/n ئارامی-
دڵنیایی گیان

serf/sɜ:f/n کۆیلە- کۆیلەی زەوی

serfdom/ˈsɜ:fdəm/n کۆیلایەتی زەوی لە
سیتسەمی دەرەبەگایەتی

sergeant/ˈsɑ:dʒənt/n عەریف- باش
چاوش

serial/ˈsɪəriəl/adj – n زنجیرەیی-
دوابەدوایەکی

series/sɪəri:z/n زنجیرەیەك

serious/ˈsɪəriəs/adj پتەو- بەراستی-
بێ گاڵتە

sermon/ˈsɜ:mən/n وتاری ئاینی

serpent/ˈsɜ:pənt/n مار

serrated/səˈreɪtɪd/adj دەمی تیژ

serum/ˈsɪərəm/n ئاووگ- سیرەم

servant/ˈsɜ:vənt/n خزمەتکار-
لەلە کەنزیەك- کارەکەر

serve/sɜ:v/v ١- خزمەتی دەکا
٢- بەسە بۆ.. ٣-دێ- دێت
٤- مامەڵەی دەکا ٥- بەسەری دەبا
٦- دەست پێدەکا

service/ˈsɜ:vɪs/n ١- خزمەت
٢- دەستە/هێزی چەکدار ٣-سوود
٤-خزمەتکردن لەچێشتخانە ٥-چاککردنەوە
٦- خزمەتگوزاری گواستنەوە
٧- رێو رەسمی ئاینی ٨-ناردن-چاککردنەوە

serviette/ˌsɜ:viˈet/n بەرسینگ-
دەستەسر

servile/ˈsɜ:vaɪl/adj کۆیلە ئاسا- ملکەچ

servility/sɜ:ˈvɪləti/n ملکەچی

servitude/ˈsɜ:vɪtju:d/n بەندایەتی

sesame/ˈsesəmi/n کونجی

session/ˈseʃn/n دانیشتنی- خولی پەرلەمان

set/set/v ١- ئامادەی دەکا
٢- لەجێی خۆی دادەنێ٣- رێکی دەخا
٤- دەست پێدەکا ٥- تەگبیر دەکا
٦- خۆرئاوا دەبێ‌مەیی- رەق دەبێ

بڕوای بەپاکی خۆیەتی
خۆ بەڕاست زان
self-righteousness/adj بڕوای بە
ئاکاری خۆی هەیە
self-sacrifice/ˌself ˈsækrɪfaɪs/n
قوربانیدان بەخۆ- خۆکردنە قوربانی
self-same/ˈselfseɪm/adj
هەمان- کت ومت
self-satisfied/ˌself ˈsætɪsfaɪd/adj
لەخۆڕازی
self-service/ˌself ˈsɜːvɪs/n
خزمەتی خۆکردن
self-starter/n لەخۆوە گەڕکەوتن
self-supporting/ˌself səˈpɔːtɪŋ/adj
خۆژێن
self-willed/ˌself ˈwɪld/adj
رای کەس وەرناگرێت-لاسار
self-winding/adj سەعاتی
دەستی ئۆتۆماتیکی
sell/sel/v دەفرۆشێ
seller/ˈselə(r)/n فرۆشیار
selling price/n نرخی فرۆشتن
semaphore/ˈseməfɔː(r)/n
هێماکەر- سیمافۆر
semicircle/ˈsemisɜːkl/n نیوە بازنە
semicircular/ˌsemiˈsɜːkjələ(r)/adj
نیوبازنەیی
semicolon/ˌsemiˈkəʊlən/n هێمای (؛)-
وێرگول
semi-final/ˌsemiˈfaɪnl/adj - n
قۆناغی پێش کۆتایی
seminar/ˈsemɪnɑː(r)/n
کۆڕێکی ئەدەبی یان زانستی
seminary/ˈsemɪnəri/adj
١- کۆلیژی ڕاهێنانی قەشە
٢- شوێن فێربوون.
Semite/ˈsemɪt/n ڕەگەزی

semitone/ˈsemitəʊn/n نیو ئاواز
semolina/ˌseməˈliːnə/n دانی ڕەقی گەنم،
ئاروك
senate/ˈsenət/n ١- ئەنجومەنی پیران-
ئەنجومەنی باڵا ٢- زانکۆ- سیناتۆر
senator/ˈsenətə(r)/n
ئەندامی ئەنجوومەنی پیران- سیناتۆر
send/send/v دەنێرێ- پاڵدەدا- وا ئێدەکا
senile/ˈsiːnaɪl/adj پیر-داوەشاو-خەرەفاو
senior/ˈsiːniə(r)/n - adj
١- پلەو پایەکی بەرز
٢- (لەشەست ساڵی بەسەرەوە) بەساڵا چوو
٣-قوتابی قۆناغی چوار ٤-برا گەورە
seniority/ˌsiːniˈɒrəti/n پێشینەتی-
لەپێشەوە
sensation/senˈseɪʃn/n ١- هەست
٢- مشت ومڕ ٣- هەواڵێکی سەیر
sensational/senˈseɪʃənl/adj
١- سەرسوڕهێنەر ٢- زۆرباش ٣- وروژێنەر
sense/sens/n ١- کۆئەندامی هەست
٢- سوود- ئامانج/باش دەرك پێکردن/
مانا- چەمك/ژیری-ڕێگای ڕاست
senseless/ˈsensləs/adj بێ هۆش
senseless/adj ناماقوڵ
sensibility/ˌsensəˈbɪləti/n هەست
ناسکی
sensible/ˈsensəbl/adj ١- گونجاو
٢- وشیار/هەست پێکراو
sensitive/ˈsensətɪv/adj ١- هەستەوەر-
حەساس ٢- هەستیار
sensitivity/ˌsensəˈtɪvəti/n
زوو کاریگەر دەبێ- هەستیارێتی
sensory/ˈsensəri/adj هەستەوەری-
حەساس
sensual/ˈsenʃuəl/adj ئەوسن- چێژێس-
شەهوانی
sensuality/ˌsenʃuˈæləti/n چێژیسی

seduction/sɪˈdʌkʃn/n گومراکردن/
سەرنج ڕاکێش- گومراکەر
see/siː/v ١- دەبینێ
٢- تێدەگا ٣- درکی پێ دەکا
٤- پەیمان دەدا ٥- چاوی پێ دەکەوێ
٦- ماڵئاوایی لێ دەکا لەوێستگە
seed/siːd/n ١- تۆو ٢- تۆوی مرۆڤ
seedless/ˈsiːdləs/n بێ تۆو
seedling/ˈsiːdlɪŋ/n شتڵ- نەمام
seedy/ˈsiːdi/adj ١- پڕ تۆو
٢- شلە و شێواو (شەپرێو)
seeing/ˈsiːɪŋ/n بینین - دیدەنی
seek/siːk/n داوا دەکا
seem/siːm/n وادیار دەبێ- وابەدیار
دەکەوێ
seemingly/adv وادیارە- وەکو وایە
seep/siːp/v دڵۆپ دڵۆپ دێتەخوارێ
see-saw/ˈsiːsɔː/n جۆلانێ- بلند
دەبێ و دێتەخوارێ
seer/sɪə(r)/n کاهن- فاڵچی- پێشبین
seethe/siːð/v دەکوڵێ- بلق دەدا-
هەڵدەچێ
segment/ˈsegmənt/n پارچەیەک- بەشێک
segregate/ˈsegrɪgeɪt/v دایدەگرێ-
قاوی دەدا
segregation/ˌsegrɪˈgeɪʃn/n
ڕەگەزپەرستی
seismic/ˈsaɪzmɪk/adj بوومەلەرزەیی
seismograph/ˈsaɪzməgrɑːf/n
سیزمۆگراف- پێوەری بوومەلەرزە
seize/siːz/v ١- دەگرێ
٢- دەستی بەسەردا دەگرێ
seizure/ˈsiːʒə(r)/n دەست بەسەر ماڵدا
گرتن
seizure/n سەکتەدڵ/دەست بەسەردا گرتن
seldom/ˈseldəm/adv بەدەگمەن

select/sɪˈlekt/v هەڵدەبژێرێ- لێ دەگرێ
selection/sɪˈlekʃn/n ١- هەڵبژاردن
٢- پەیوەست بەهەڵبژاردن
selector/sɪˈlektə(r)/n
١- تیپ (تیپی وەرزشی)
٢- هەڵبژێراو- گوڵبژێر
self/self/n-adj-pron خود
self-centred/ˌself ˈsentəd/adj
خۆپەرست
self-confidence/ˌself ˈkɒnfɪdəns/n
بڕوا بەخۆبوون
self-conscious/ˌself ˈkɒnʃəs/adj
شەرمن
self contained/ˌself kənˈteɪnd/adj
گۆشەگیر- خۆپارێز- جیا-بەتەنیا
self control/ˌself kənˈtrəʊl/n
خۆراگری- خۆگر
self defence/ˌself dɪˈfens/n
بەرەنگاری- بەرەکانی
بەرگری لەخۆکردن
self government
/ˌself ˈgʌvənmənt/n
خودمختاری- ئۆتۆنۆمی- خۆ بەڕێوەبردن
selfish/ˈselfɪʃ/adj خۆویست- خۆپەرست
selfishness/ˈselfɪʃnəs/n خۆپەرستی
selfishless/ˈselfɪʃləs/adj خۆنەویست
self-made/ˌself ˈmeɪd/adj
عصامی-سەرکەوتوو- خۆپێگەیەنەر
self-possessed/ˌself pəˈzest/adj
لەخۆدڵنیا
self-raising flour
/ˌself ˈrezɪŋ flaʊə(r)/adj
هەویری هەڵساو (لەبەر خومرە)
self-respect/ˌself rɪˈspekt/n
نەفس بەرزی-ڕێزی خۆگرتن
self-righteous/ˌself ˈraɪtəs/adj

seasonal/ˈsiːzənl/adj وەرزی
seasoning/ˈsiːzənɪŋ/n ١- کاری- بۆن خۆشی ٢-بۆن خۆشکردنی خواردن
season ticket/n بلیتی پاس یان شەمەندەفەر
seat/siːt/n ١- کورسی ٢- پەککەوتەیی٣-بارەگا- بنکە
seat/v دادەنیشێ
seat-belt/ˈsiːtbelt/n پشتێنی کورسی
seaweed/ˈsiːwiːd/n گیاو گژی دەریایی
secateurs/ˌsekəˈtɜːz/n ١- نینۆك بڕ ٢- مقەس- گیابڕ
secede/sɪˈsiːd/v وازی لێ دەهێنێ/ جیا دەبێتەوە/دەکشێتەوە
secession/sɪˈseʃn/n لێ جیابوونەوەی سیاسی
seclude/sɪˈkluːd/v لەکار دەخا- دووری دەکاتەوە
seclusion/sɪˈkluːʒn/n دوورەپەرێزی- گۆشەگیری
second/ˈsekənd/adj ١- دووەم ٢- یەکێکی دی/ئەوی دی ٣- یارمەتیدەری بۆکس وەشێن
second/n چرکە/ بەشێك لەشەست بەشی ئەندازە
second/ˈsekənd/v پالپشتی دەکا
secondary/ˈsekəndri/adj-n ناوەندی- بنبایەخ- لاوەکی
second-best/adj دووەم کەس لەچاکیدا
second class/n پلە دووەم- کەم بایەخ
second hand/n کۆنە باش- بەکارهاتوو
secondly/ˈsekəndli/adv دووەم- دووەمجار
secrecy/ˈsiːkrəsi/n نهێنی- کپی
secret/ˈsiːkrət/adj- n نهێنی- شاراوە
secretary/ˈsekrətri/n رازگر- ئەمیندار
secrete/sɪˈkriːt/v ١- لەشوێنی نهێنیدا دەشارێتەوە ٢- لیکی رازاند- لیك دەرژێن
secretive/ˈsiːkrətɪv/adj نهێنی گر- نهێنی پارێز- مۆن
sect/sekt/n تیرە- میللەت
sectarian/sekˈteəriən/n ، adj دەمارگیر/ئەندام تیرە
section/ˈsekʃn/n ١- بەش٢- لق٣- کەرت
sectional/ˈsekʃənl/adj پێکهاتووە لەبەش- بەشی
sector/ˈsektə(r)/n ١- کەرتێك لەدایەرەك ٢- کەرتێکی سەربازی٢- بەرە
secular/ˈsekjələ(r)/adj – n دنیایی/ عەلمانی
secure/sɪˈkjʊə(r)/v ١- قایمی دەکا ٢- بەگرانی دەستی دەکەوێ
security/sɪˈkjʊərəti/n دڵنیایی-تەناهی- ئاسایش
security/n مسۆگەری- پشتگیری
sedan/sɪˈdæn/n ئۆتۆمبیلی سیدان
sedate/sɪˈdeɪt/adj گران- لەسەرخۆ
sedation/sɪˈdeɪʃn/n کپ کردنەوەی ئازار هێورکردنەوەی نەخۆش
sedative/ˈsedətɪv/adj – n ئازارشکێن- بەنگ کەر
sedentary/ˈsedntri/adj دانیشتوو
sediment/ˈsedɪmənt/n بن- شیلی- نیشتوو
sedition/sɪˈdɪʃn/n یاخی بوون- ئاژاوە
seditious/sɪˈdɪʃəs/adj یاخی- ئاژاوەچی- فتنەچی
seduce/sɪˈdjuːs/v ١- رازی دەکا شتی هەڵە بکا ٢- کاری سێکسی لەگەڵ دەکا.
seducer/sɪˈdjuːsə(r)/n گێرەشێوێن- گومراکەر(بۆ ئافرەت)

scrub/skrʌb/v ١- بەفلچەیەکی دڕ پاکی دەکاتەوە ٢- پووچی دەکاتەوە، هەڵی دەوەشێنێتەوە ٣- فەرامۆشی دەکا

scrub/n ١-دەوەن ٢-زەوی دەوەندار ٣-گیانەوەری دوو ڕەگە

scruff/skrʌf/n پشتەوەی مل/ پشتە مل

scruffy/ˈskrʌfi/adj شل و شاو- پیس و شەپڕێو

scruple/ˈskru:pl/n کێشی یەکەی (بیست)دانەوێڵە/ وەسواسی، ڕێژەی کەم

scrupulous/ˈskru:pjələs/adj ١- بە وردە: بۆ ئەوەی هەڵە نەکا ٢- ووردبین

scrutinize/ˈskru:tənaɪz/n دەپشکنێ

scrutiny/ˈskru:təni/n ١-ڕاوەرگرتنەوەی دووبارە ٢- پشکنینی ورد

scuffle/ˈskʌfl/n شەڕ کردن- لێکدان

scuffle/v شەڕ دەکا- دادەسرێ

scull/skʌl/n سەولی بەلەم

scull/v سەول لێدەدا

scullery/ˈskʌləri/n ژوورێکی بچووک بۆ شۆشتنی قاپ و قاچاغ نێزیکی چێشتخانە (دوێن)

sculptor/ˈskʌlptə(r)/n پەیکەرتاش (پیاو)

sculptress/ˈskʌlptrəs/n پەیکەر تاشی (ئافرەت)

sculpture/ˈskʌlptʃə(r)/n هونەری هەڵکۆڵین

sculpture/ˈskʌlptʃə(r)/n پەیکەر

scum/skʌm/n ١- کەف ٢- گەندە

scurf/n پێستی سەر- تووکی یان- قرێژ- توێشکە

scurrilous/ˈskʌrələs/adj شەڕ فرۆش- حەیابەر

scurry/ˈskʌri/n تۆز- گەردەلوول

scurvy/ˈskɜ:vi/n ١- ئەسکەرپورت (نەخۆشی)- ئێسکە نەرمە ٢- ناپاك

scuttle/ˈskʌtl/n ١- سەتڵ- قاپی گەورە ٢- دەلاقە ٣- کەشتی بەهۆی کونەکەوە نغرۆ دەبێ

scythe/saɪð/n داسێکی گەورەو درێژ

sea/si:/n دەریا

sea-gull/ˈsi:gʌl/n ئەورەس

seal/si:l/n ١- سەگی دەریا/ماسی خۆر ٢- مۆر

seal/v دادەخا/مۆر دەکا

sea level/n ئاستی دەریا

sealing-wax/n مۆمی مۆرکردن

seam/si:m/n ١- دەرز- دوورینی- ئاوەوەی کوتاڵ ٢- دەم و چاو کون کون- دەم و چاولۆچ

seaman/ˈsi:mən/n دەریاوان

seamy/adj لایەنی کلۆلی- نەگبەتی- تاوان- ژیان

sear/sɪə(r)/v ڕوخساری دەسوتێنێ

search/sɜ:tʃ/n لێ گەڕان- پکشنین

search/v دەگەڕێ- دەپشکنێ

searching/ˈsɜ:tʃɪŋ/adj باش لێ گەڕان/ هەمەلایەن

searchlight/ˈsɜ:tʃlaɪt/n ١- تیشکێکی تیژ ٢-مێشکی‌بەدۆزەرەوە

search warrant/n فەرمانی پشکنین

sea-shell/n سەدەف- لوول پێچ

sea-shore/ˈsi:ʃɔ:(r)/n کەناری دەریا

seaside/ˈsi:saɪd/n هاوینە هەواری دەریایی- کەناری دەریا

season/ˈsi:zn/n ١- وەرز ٢- کاتی گونجاو ٣- باش ئامادەکراوە ٤- کاتێکی کەم

season/v ١- تامی خۆش دەکا ٢- بۆ کار دەشێ

seasonable/ˈsi:znəbl/adj لەکاتی گونجاودا

٢- بەخێرای ئۆتۆمبیلی- دەهاژوا

score/skɔ:(r)/n ١- ڕووشاندن

٢- گۆڵ ٣- ویَر ٤- هۆ ٥- دەقی مۆسیقایی

٦- بیست سالی

score/v ١- دەروشێنێ

٢- گۆڵ تۆما ردەکا

scorer/ˈskɔ:rə(r)/n گۆلکەر- خاڵ وەگر

scorn/skɔ:n/n بێزار- ڕق لێبوونەوە

scorn/v ١-گاڵتەی پێ دەکا

٢- ڕقی لێ دەبێتەوە

scornful/ˈskɔ:nfl/adj خوێن تاڵ-

بڕۆ- ڕیسوا

scorpion/ˈskɔ:piən/n دووپشك

Scotch/skɒtʃ/adj ویسکی-هاوولاتی

ئۆسکوتلەندی

scoundrel/ˈskaʊndrəl/adj – n

١- بوودەڵە- قۆلبڕ

٢- بێباوەڕ- لەسەر هیچ نا.

scour/ˈskaʊə(r)/v ١-ڕنیین- دەڕنێ

٢- پاقژ دەکاتەوە ٣- لەدەوری دەسووڕایەوە

scourge/skɜ:dʒ/v قامچی لێ دەدا

scourge/n ١- قامچی ٢-کۆست- نسکۆ

scout/ˈskaʊt/n ١- ئەندامی خێوەتگا

دیدەوان ٢- زانیاری وەرگر

scowl/skaʊl/n ڕووێکیگرژ-مۆن-

مروموچ- دڕدۆنگ

scramble/ˈskræmbl/n لەسەرسکچوون

scramble/v ١- بەسەر دەکەوێ

٢- لەسەر سك دەخشێ

٣- (هێلکە) ئێدەمێ ٤- نامە نەدێری

scrap/skræp/n ١-پارچەیەکی بچووك

٢- گلێش٣- پاشماوە- بەرماوە

scrap/v فڕێ دەدا

scrape/skreɪp/v خوراندن- دەخورێنێ

scrape/v بەگرانی دەستی دەکەوێ

scrape/n ١-خوران ٢-تەنگژە ٣-سکراپ

scarp-heap/n وورده‌ی پاشماوە/

قۆمەتی بەرماوە

scratch/skrætʃ/n ١- ڕووشان

٢- ڕاکێشان- پووچ کردنەوە ٣- ئاست

scratch/v ١- دەڕوشێنێ

٢- بەدەست دێنێ

scrawl/skrɔ:l/n ١-خەربەتە ٢-سڕینەوە

scrawl/v ١- خێرا دەنوسێ

٢- خەت وخێچ دەکا

scream/skri:m/n هاوار

scream/v هاوا ر دەکا

screech/skri:tʃ/n هاوارێکی بەرز/

دەنگێکی بەرز/ قیژە

screech/v بەتوڕەیی و ئێش هاوار دەکا

screen/skri:n/n ١- پەردە

٢-شاشەی سینەما ٣-بێژنگی گەورە٤-پالاوتن

screw/skru:/n ١- پەردەپۆش دەکا-

دەشارێتەوە ٢- لەئۆمە دەیپارێزێ.

screw/n ١- بزماری لوولپێچ

٢-پانکەی ئاسمانی/بنمیچ٣-تۆپێکی دەرپەڕیو

screw-driver/ˈskru:draɪvə(r)/n

دەرنەفیس

scribble/ˈskrɪbl/v ١-خەت وخێچ دەکا

٢-تێکەڵ وپێکەڵ دەکا

scriber/skraɪbə(r)/n ١- نامەنوسی

شارەزا ٢- مامۆستای یاسای جولەکە

script/skrɪpt/n ١- نووسین- دەستنووس

٢- دەقێکی نووسراو

٣- دەست خەتێکی جوان

scripture/ˈskrɪptʃə(r)/n کتێبی پیرۆز

script-writer/ˈskrɪptraɪtə(r)/n

دایەلۆگ نووس/ نووسەری بەرنامە

scroll/skrəʊl/n ١- تۆمار- لەفەیەك كاغەز

٢- زەخرەفەیەکی لوولپێچی

scrounge/ˈskraʊndʒ/v پارە دەبا-دەدزێ

scrounger/ˈskraʊndʒə(r)/n مشەخۆر

scavenge/v لەگەنده دەگەرێ
scavenger/n کەناس/ زبڵڕێژ
scavenge/v لەزبڵدان دەگەرێ
scene/si:n/n ١-شوێن- دیمەن
٢- بەشێکی شانۆگەرییەك
٣- دیمەنی سروشتی ٤- شۆرش- هەڵچوون
scenery/ˈsi:nəri/n ١- دیمەن لەسەر شانۆ
٢- دیمەنێکی سروشتی جوان
scenic/ˈsi:nɪk/adj بەنسبەت دیمەنێکی جوان
scent/sent/n ١- بۆن و بەرامە
٢- شوێنی پێ- بۆنی...
٣- هەستی بۆن کردن ٤- بۆنی خۆش
sceptic/ˈskeptɪk/n دوودڵی- پاڕایی
sceptical/ˈskeptɪkl/adj دوودڵ- پاڕا
scepticism/ˈskeptɪsɪzəm/n
پاڕایی/ کومانگەرایی
schedule/ˈʃedju:l/n خشتەی-کار/خشتە
scheme/ski:m/n پلان- پرۆژ- پیلانکاری
schizophrenia/ˌskɪtsəˈfri:niə/n
نەخۆشی شیزۆفرینیا
schizophrenic/ˌskɪtsəˈfrenɪk/adj
کەسی توشبوو بە شیزۆفرینیا
scholar/ˈskɒlə(r)/n ١- قوتابی
٢- ئەوقوتابییەی لە زانکۆیەکی دەرەوە رێدانی خوێندنی بۆ دێ ٣- زانا-زەیرك- توێژەر
scholarly/adj ئەکادیمی زۆر زانا
scholarship/ˈskɒləʃɪp/n ١- زانستێکی زۆر ٢- کاری زانستی توێژەران
٣- رێپێدانیخوێندن لەدەرەوە
scholastic/skəˈlæstɪk/adj
١- پەیوەستە بە قوتابخانە وپەروەردە
٢- پەیوەستە بە فێربوونی دوگماکانی چەرخی ناوەڕاست
school/sku:l/n ١- قوتابخانە-
قوتابخانەی فیکری ٢- ئەندامانی قوتابخانە
٣-پۆلەماسی- رەوێك

schoolboy/ˈsku:lbɔɪ/n قوتابی کوڕ
schoolgirl/ˈsku:lgɜ:l/n قوتابی کچ
schooling/ˈsku:lɪŋ/n
ماوەی خوێندن و فێربوون
schoolmaster/ˈsku:lmɑ:stə(r)/n
مامۆستا پیاو
schoolmistress/ˈsku:lmɪstrəs/n
مامۆستا ژن
schoolteacher/ˈsku:lti:tʃə(r)/n
مامۆستای قوتابخانە
schooner/ˈsku:nə(r)/n ١- پاپۆڕێکی دوو پەردە (دووچارۆکە)
٢- گلاسی درێژی ناڕەق
sciatic/saɪˈætɪk/adj ژانی شادەمار- پەیوەست بە دەمار
science/ˈsaɪəns/n ١- زانست
٢- زانستی ئەزموونکاری ٣- مەعریفەت
scientific/ˌsaɪənˈtɪfɪk/adj زانستی
scientist/ˈsaɪəntɪst/n زانا
scintillate/ˈsɪntɪleɪt/v پرشنگی دەداتەوە
scion/ˈsaɪən/n بچووکی ماڵێ/ تام
scissors/ˈsɪzəz/n مقەس
scoff/skɒf/v ١-گاڵتەی پێدەکا
٢- بەچارچنۆکی دەخوا
scold/skəʊld/v ١- سەرزەنشتی دەکا
٢- بەتوڕەیی قسەدەکا
scolding/skəʊldɪŋ/n سەرزەنشت کردن
بەتووڕەیی قسەکردن- لۆمە کردن
scoop/sku:p/n ١- شۆفڵ
٢- هەواڵێکی پێش وەخت/پێش کەسانی دی
scoop/v بەشۆفەل هەڵدەگرێ
scooter/ˈsku:tə(r)/n ١-پاسکیلی منداڵانە
٢- ماتۆڕێکی بچووك
scope/skəʊp/n ١- بووار
٢- مەودا ٣- دەرفەت
scorch/skɔ:tʃ/v دەبرژێنێ

saviour/ˈseɪviə(r)/n رزگارکەر

savour/ˈseɪvə(r)/n تام- چەشە- چێژ

savoury/ˈseɪvəri/adj بەتام/ خۆش

saw/sɔː/n منشار- هەڕە

saw/v-n بینی-بڕەر

sawdust/ˈsɔːdʌst/n ئاردەدار/ کەپەک

sawmill/ˈsɔːmɪl/n کارگەی بڕینی دار

saxophone/ˈsæksəfəʊn/n ئالەتێکی مۆسیقییە/ ساکسفۆن

say/seɪ/v دەڵێ

saying/ˈseɪɪŋ/n قسەی پێشینان- قسەی‌نەستەق

scab/skæb/n کەڕی- توێژی برین - کێم- پیسی

scabbard/ˈkæbəd/n کێلانی خەنجەر- کیفک

scabbies/n کوڕی بوون/ کەڕیی

scabby/ˈskæbi/adj کەڕ- برینێکی وشکەوەبوو

scaffold/skæfəʊld/n قەنارە داری سێدارە

scaffold/ˈskæfəʊld/n تیژکەر/ سەکۆ

scald/skɔːld/n شلەیەکی کوڵاو

scale/skeɪl/n پەرەی ماسی

scale/n ١- تای تەرازوو ٢- پلەو پایەی کۆمەڵایەتی ٣- پلیکانەی مۆسیقی ٤- سیستەم ٥- پێوەر- نەخشە ٦-پلەی قادرمە

scale/v سەردەکەوێ- ڕێك دەخا

scalp/skælp/n پێستەی سەر

scalp/v سەری کودی دەکا

scalpel/ˈskælpəl/n چەقۆی نۆژدار

scamp/skæmp/n قۆلبڕ- چەقاوەسوو

scamper/ˈskæmpə(r)/v ڕادەکا- زوو دەپەڕی

scan/skæn/v ١- دێڕە شیعر شرۆڤە دەکا ٢- بەووردی دەپشکنێ ٣- بەپەلە دەخوێنێتەوە

scandal/ˈskændl/n کەتن- ڕووڕەشی- ئابروو چوون

scandalize/ˈskændəlaɪz/v کەتن دەکا- ئابروو دەبا

scandal monger/n دووزمان- پڕوپاگەندەچی

scandalous/ˈskændələs/adj ئابڕوبەر- خراپەکار- ڕووڕەش- خەڵکی لێی بێزار

scansion/ˈskænʃn/n کێشی شیعر- بڕگەی شیعری

scant/skænt/adj هەرزان- سووك- لاواز- کەم

scanty/ˈskænti/adj بەربووری هەرزان- سووك- کەم

scapegoat/ˈskeɪpgəʊt/n قوربانی- خۆبەختکەر- قۆچ

scar/skɑː(r)/n برین- زام

scar/v بریندار دەکا- برین بەجێ دێڵێ

scarab/n قالۆنچە

scarce/skeəs/adj دەگمەن

scarce/v بڕۆ- لاچۆ

scarcely/ˈskeəsli/adv بەدەگمەن

scarcity/ˈskeəsəti/n کەمی- دانسقە- دەگمەن

scare/ˈskeə(r)/v دەترسێنێ دەتۆقێنێ

scarf/skɑːf/n مل پێچ- پەشتەماڵ

scarves/skɑːvz/n سەرپۆش

scarlet/ˈskɑːlət/adj ڕەنگی قورمزی

scathing/ˈskeɪðɪŋ/adj تاڵ- ڕەق- ناخۆش

scatter/ˈskætə(r)/v تۆو دەوەشێنێ

scatter/v بڵاودەکاتەوە

scatty/ˈskæti/adj بێ‌مێشك سەرەڕۆ

scavenge/ˈskɑvɪndʒ/n گەندەخۆر

sanitation/ˌsænɪˈteɪʃn/n ئاوەڕۆ- کاری تەندروستی

sanity/ˈsænəti/n ١-بیری چاك- بیروڕای دروست ٢- ئاقلاّنی

sank/sæŋk/n - نۆقم بوو- نغرۆ بوو

sap/sæp/n ١- شیلەی رووەك یان دار ٢- ساتر- خەندەق ٣- هیچ وپووچ

sap/v ١- هێزی لێ دەبڕێ ٢- ماندووی دەکا- لاوازی دەکا

sapling/ˈsæplɪŋ/n ١-دەوەن- نەمام ٢-گەنج- لاو

sapper/ˈsæpə(r)/n سەربازی ئەندازیار

sapphire/ˈsæfaɪə(r)/n بەردی سەفیر یاقوتی شین- بەردی گرانبەها

Saracen/ˈsærəsn/n ناوی موسڵمانانە لەلای خاچپەرستان

sarcasm/ˈsɑːkæzəm/n گاڵتەجاڕی- قۆشمەکردن

sarcastic/sɑːˈkæstɪk/adj گاڵتە پێکەر- قۆشمەچی

sarcophagus/sɑːˈkɒfəgəs/n تابوت

sardine/ˌsɑːˈdiːn/n سەردین (ماسییەکی بچووکە)

sash/sæʃ/n پشتێوێن- زنار/ چوارچێوەی پەنجەرەی دارین

Satan/ˈseɪtn/n شەیتان- ئیبلیس

satchel/ˈsætʃəl/n جانتای پێستینەتورەگە

satellite/ˈsætəlaɪt/n مانگی دەستکرد

satiate/ˈseɪʃieɪt/v تێر دەبێ

satin/ˈsætɪn/n کوتاڵی سەتەن

satin/ˈsætɪn/adj نەرم- لووس

satire/ˈsætaɪə(r)/n قۆشمەبازی- رەخنەرنیسوایی- هەجوکاری

satire/v هەجوو دەکا

satirical/səˈtɪrɪkl/adj هەجوویی- قۆشمەیی

satirist/ˈsætərɪst/n ریسواکەر- هەجووباز- هەجووکەر

satirize/ˈsætəraɪz/v گاڵتەی پێ دەکا- هەجووی دەکا

satisfaction/ˌsætɪsˈfækʃn/n ١- رازی بوون ٢- خۆشحاڵ ٣- دەستی کەوت- باربووکردن ٤- بژاردن

satisfactory/ˌsætɪsˈfæktəri/adj وەڵامێکی دروست- شیاو

satisfy/ˈsætɪsfaɪ/v ١-تێر دەبێ ٢- رازی دەبێ ٣- قەناعەتی دەهێنێ

saturate/ˈsætʃəreɪt/v ١- تەڕدەکا ٢-پڕدەکا (بازاڕ پڕدەکا لە..) ٣- دەخووسێنێ

saturation/ˌsætʃəˈreɪʃn/n ١- تەڕ ٢- پڕبوون- خوساندن

Saturday/ˈsætədeɪ, ˈsætədi/n شەممە

Saturn/ˈsætɜːn, -tən/n ئەستێرەی گەڕۆکی زوحەل

sauce/sɔːs/n ١- شلەیەکی تیرە- ساس (ترشۆك) ٢- بێ‌حەیا- دڕ

saucepan/ˈsɔːspən/n تاوە

saucer/ˈsɔːsə(r)/n فەخووری- تەشت- ژێر پیالە

saucy/ˈsɔːsi/adj زمان درێژ- بێ حەیا

sauna/ˈsɔːnə, ˈsaʊnə/n گەرماوی هەڵمی فنلەندی- ساونا

saunter/ˈsɔːntə(r)/v لەسەرخۆ دەڕوا- پیاسە دەکا

sausage/ˈsɒsɪdʒ/n سنجوق- سوسەج

savage/ˈsævɪdʒ/adj درندە- وەحشی

save/seɪv/v ١- رزگاری دەکا- دەبێ ٢- دەپارێزێ ٣- پاشەکەوت دەکا ٤- پێویستی پێ نابێت

saving/ˈseɪvɪŋ/n رزگار کردن-

saving/adj زێدە

savings/ˈseɪvɪŋz/n پاشکەوت-بڕەپارەیەك

saintly/adj قەشەگری- قەشە، وەکو فریشتە

sake/seɪk/n لەریگای- لەپێناوی

salad/ˈsæləd/n زەلاتە

salary/ˈsæləri/n مووچە- دەستمایە

sale/seɪl/n فرۆشتن- دابەزین- نرخ شکاندن-هەراج کردن

saleable/ˈseɪləbl/adj ١-بەئاسانی دەفرۆشرێت ٢-خۆفرۆشتن

salesman/ˈseɪlzmən/n فرۆشیار- نوێنەر نێردەی بازرگانی- دێوەرە

salient/ˈseɪliənt/adj دیار- درەوشاوە- گەشاوە- سەرەکی

saline/ˈseɪlaɪn/adj خوێناوی

saline/n (ئاو خوێ)

salinity/səˈlɪnəti/n شۆری- سوێری

salvia/səˈlaɪvə/n لیك/ خیزاو

sallow/ˈsæləʊ/adj رووکرژ- مرۆمۆچ- زەردهەڵگەڕاو

sally/ˈsæli/n هێرشێکی لەناکاو

salmon/ˈsæmən/n ماسی سەلەمۆن

salon/ˈsælɒn/n سەرتاشخانە

saloon/səˈlu:n/n ١- هۆڵ، هۆڵی شایی، بار ٢-ئۆتۆمبێلی داخراو- ساڵۆن

salt/sɔ:lt/n-v-adj خوێ/ خوێی کیمیاوی/بەخوێ

salty/ˈsɔ:lti/adj ١-سوێر ٢- قسەی قۆڕ-نوکتە٣- پیس

salute/səˈlu:t/n ١-سڵاوکردن٢- رێزلێنان

salutary/ˈsæljətri/adj ١-بەتەندروستی ٢- سوودمەند- چاك بوو ٣- بە کاریگەر

salvage/ˈsælvɪdʒ/n-v کۆکردنەوەی پاشماوە- ئەوەی ماوە رزگار دەکا

salvation/sælˈveɪʃn/n ١- رزگار کردن ٢-لە ئەمریمەن پزگاربوون- پزگار بوونی روحی

salve/sælv, sɑ:v/n ١- رزگاربوونی رۆحی ٢-مەڵحەم- مەرهەم ٣- دەرمانی پزیشکی ٤- ویژدانی حەسانەوە

salvo تۆپ هاویشتن (بۆ سڵاو)

same/seɪm/adj - pron هەمان شت

samovar/ˈsæməʊvɑ:(r)/n سەماوەر

sample/ˈsɑ:mpl/n ١- نموونە ٢- چەشنێك (کوتاڵ)

sample/v تام دەکا

sanatorium/ˌsænəˈtɔ:riəm/n جێگای چاك بوونەوەی نەخۆش

sanctify/ˈsæŋktɪfaɪ/v پاك دەبێتەوە- بە پیرۆز دەکا

sanctimonious/ˌsæŋktɪˈməʊniəs/adj مەرای کەر- دووڕوو

sanction/ˈsæŋkʃn/n ١-مۆڵەتی رەسمی- رێپێدان ٢- سزای نێو دەوڵەتی ٣- کەمارۆی ئابوری

sanctity/ˈsæŋktəti/n پاکیزەیی- پیرۆزی

sanctuary/ˈsæŋktʃuəri/n ١-شوێنی پیرۆز ٢- میحراب ٣- حەشارگە

sand/sænd/n زیخ- لم- قوم

sand bank/n لمی کۆبۆوەی بنی ئاو

sand paper/n سمپارە- سمارتە

sandwich/ˈsænwɪdʒ, ˈsænwɪtʃ/n سەندویچ

sandy/ˈsændi/adj ١- لمی سوورو سپی ٢- پرچی سوور٣- لماوی

sandal/ˈsændl/n ١- نەعل ٢- پێڵاوی سووك ٣- پێڵاوی هاوینە ٤- ساندل

sane/seɪn/adj ١- ژیر ٢- رامیارییەکیماقوول- ئاقل- هۆشمەند

sanguine/ˈsæŋgwɪn/adj ١-گەشبین ٢- پەرۆش٣- سورهەڵگەڕاو

sanitary/ˈsænətri/adj ١- پەرۆی حەیز ٢- تەندروستی ئامێز

Ss

S-s/es/ پیتی نۆزدەهەم لە ئەلفبای ئینگلیزی

sabbath/ˈsæbəθ/n هەینی: موسڵمان
شەموو: جوولەکە/یەك شەممەی فەلە
- ڕۆژی خۆشی و پەرستن.

sabbatical/səˈbætɪkl/adj ڕۆژی پەرستن و
خۆش- تایبەت بە پشوو

sable/ˈseɪbl/n جۆرە سمۆرەیەکی
سیبریاییە فەروەکەی بەنرخە/ ڕەنگ ڕەش/ جلی
تازیە

sabotage/ˈsæbətɑːʒ/n گێرەشێوێنی-
تێکدانی ئامێرێك

sabotage/v تێك دەدا

sabateur/ˌsæbəˈtɜː(r)/n تێکدەر-
گێرەشێوێن

sabre/ˈseɪbə(r)/n شمشێرێکی کەوانەیی

saccharine/ˈsækərɪn/adj شەکرین/
شیرین

sachet/ˈsæʃeɪ/n پاکێت/جانتای بۆن

sack/sæk/n - v ١-کیسەیەکی گەورە
٢-جانتا ٣- جێ ٤- ئارەق/لەکار دەری دەکا

sacrament/ˈsækrəmənt/n
نهێنییەکی کلێسا/ نهێنی پیرۆز/ قوربانی پیرۆز

sacred/ˈseɪkrɪd/adj موقەددەس-
پاکیزە- حەرام- پیرۆز

sacrifice/ˈsækrɪfaɪs/n قوربانی- قۆچ

sacrifice/v قوربانی دەدا

sacrificial/ˌsækrɪˈfɪʃl/adj قوربانیدەر

sacrilege/ˈsækrəlɪdʒ/n پێشێل کردنی
پیرۆزی

sacrilegious/ˌsækrəˈlɪdʒəs/adj
پێشێلکەر

sad/sæd/adj خەمبار- خەمۆك-
ڕووداوی دڵتەزێن

sadden/ˈsædn/v خەمباری دەکا-
خەمبار دەبێ

saddle/ˈsædl/n زین- کورتان-
پشتەوەی پاسکیل/ پاشکۆی پاسکیل

saddle/v -زینی دەکا- کورتانی دەکا

sadist/ˈseɪdɪst/adj سادیزم

sadistic/səˈdɪstɪk/adj سادیی- سادییانە

safari/səˈfɑːri/n گەشتی ڕاو کردن
(بەتایبەتی لەئەفەریقیا)

safe/seɪf/adj ١-دڵنیا٢- مەترسی لێناکرێت
٣- ساغ ٤- تووشی هیچ نەبووە
٥- بەئارام

safe/n خەزێنە- قاسە

safeguard/ˈseɪfgɑːd/n -پاراستن-
چاککردنەوە

safety/ˈseɪfti/n ١- ئاسایش ٢- سەلامەت

safety-pin/n دەمبوسی فەرەنجی/ دەرزی
ئامان/ دەرزی فەرەنگی

safety-valve/n یای پاراستن

saffron/ˈsæfrən/n زەعفەران

sag/sæg/v ١-شل دەکاتەوە(گوریس)-
شۆڕدەکاتەوە٢- خاو دەبێ.

saga/ˈsɑːgə/n ١- چیرۆکی زۆر درێژ
٢- چیرۆکی قارەمانی

sagacious/səˈgeɪʃəs/adj بیرتیژ- زیرەك

sagacity/səˈgæsəti/n زۆر زیرەکی

sage/seɪdʒ/n ١-زانا- دانا-ژیر- ئاقل
٢- ڕوەکێکی بچوکی بۆن شیرینە

sago/ˈseɪgəʊ/n - ساگۆ- ئاردیخورما
نیشاستە (جۆرە خۆراکێکە لەخورمایەکی
تایبەتی وەردەگرێت)

said/sed/v وتی

sail/seɪl/n چارۆگەی پەڕی پاپۆڕ

sail/v ١-شکستی پێ دەهێنێ
٢- ڕەدی دەداتەوە ٣- بەرپەرچی دەداتەوە
٤- بە دەریا گەشت دەکات

sailor/ˈseɪlə(r)/n دەریاوان

saint/seɪnt/n ١-سانت
٢- پیرۆز- وەلی- پیاوچاك

running/adj ١-بەردەوام-لەسەریەك
٢- رژاو- خور(ئاو)

running commentary/n دوانی زیندو (بەقسە) لەسەر رووداوە هەنوکەییەکان

runny/ˈrʌni/adj ١- لەسەر رژاو- زیاد لە پێویست ٢- ئاوکردو- چلماوی

runway/ˈrʌnweɪ/n ڕاڕەوی فڕۆکە

rupture/ˈrʌptʃə(r)/n ١- تەقینەوەی لە ناکاو ٢- گریانی لە پڕ
٣- هورگی پیست

rupture/v دەتەقێنێتەوە

rural/ˈrʊərəl/adj گوندی- لادێی

ruse/ru:z/n فێڵ- تەنەکەبازی

rush/rʌʃ/v ١-دەردەپەڕێ
٢-خێرا جێبەجێ دەکا
٣- خێرا دەگوازێتەوە ٤- پەلە دەکا

rush/n ١- پالپێوەنان ٢- هێرش
٣- قەرەباڵغی ٤- پەلەکردن

rush hour/n کاتی قەرەباڵغی

rush/n جۆرە ڕووەکێکە کورسی دروست دەکرێ

rust/rʌst/n ژەنگ

rust/v ژەنگ هەڵدێنێ

rustic/adj ١-گوندی/ لادێیی ٢-ساوێلکە

rusty/ˈrʌsti/adj ژەنگاوی- ژەنگ لێنیشتو

rustic/ˈrʌstɪk/adj ١- لادێیی
٢- سادەو ساوێلکە

rustle/ˈrʌsl/v خشەخش دەکا

rustle/n خشە خشی دار

rut/rʌt/n قۆرت- جێی تایە- چاڵ

ruthless/ˈru:θləs/adj بێڕەحم- دڵرەق

ruthlessly/adv بێ ڕەحمانە

ruthlessness/n بێڕەحمی- بێ بەزەیی

rye/raɪ/n ١-ڕووەکی شەئیل/ ئالیك
٢-گەورەی قەرەچان

ryot/n جوتیار، جۆتکار

ruffle/ˈrʌfl/v ١- دەشێوێنێ
٢- جارس دەکا- بێزار دەکا
rug/rʌg/n ١- مافوری بچووك
٢- جۆرە بەتانیەکە بەسەرپێ یان شانەکان دادەدرێ
Rugby/ˈrʌgbi/n یاری رەگبی
rugged/ˈrʌgd/adj ١- وشك و برك، قاقر، سەخت ٢- چوارشانە
ruin/ˈru:ɪn/n ١- خاپووربوون
٢- هەرەس ٣- قەلۆش بوون
٤- کەلاوە- پاشماوە
in ruin(s) خاپور بو- کەلاوە
ئاثاری لەسەر پاثاری ئەماوە
ruin/v ١- تێك دەدا- خاپوردەکا- وێران دەکا ٢- قەلۆشی دەکا
٣- هیوای دەروخێنێ
ruinous/ˈru:ɪnəs/adj قەلۆش کەر
rule/ru:l/n ١- یاسا
٢- سیستەم ٣- رێسا ٤- باو
٥- دەسەلآت- فەرمانرەوایی
as a rule وەك یاسایەك- ئاسایی
rule/ru:l/v ١-فەرمانرەوایی دەکا
٢- بریاردەدا
ruler/ˈru:lə(r)/n ١- حاکم- فەرمانرەوا ٢- راستە
ruling/ˈru:lɪŋ/adj بالآ دەست
ruling/n بریاری رەسمی، حوکم
rumble/ˈrʌmbl/v دەنگ دەداتەوە- شریقەی دێ
rumble/n دەنگی گەورە، تەقینەوە شریقەی (بروسك)
rummage/ˈrʌmɪdʒ/v شتێ هەلگێرو وەرگێر دەکا
rumour/ˈru:mə(r)/n قسەو قسەلۆك- دەمگۆ
rumoured/adj دەگوترێ-پروپاگندە

دەکرێ
rump/rʌmp/n سمت- پشتەوەی گیانەوەر
run/rʌn/v ١- رادەکا غاردەدا
٢- دەردەپەرێ ٣- دەست پێدەکا
٤- درێژدەبێتەوە ٥- دەرژێ
٦- بە لوعە دەکاتەوە ٧- لێ دەچێ
٨- بلآودەبێتەوە(رەنگ)
٩- بەرێکی گەشت دەکا ١٠- کاردەکا
١١- ئیش پێ دەکا ١٢- بەرێوە دەبا ١٣- دەپالێوێ
١٤- بۆماوەیێ بەردەوام دەبێ
١٥- بلآو دەکاتەوە (گۆڤار)
١٦- دەگاتە ئاستی ١٧- بەرێکەوت دەدۆزێتەوە
١٨- رەخنە دەگرێ ١٩- رووبەروو دەبێتەوە
٢٠- تامپۆن دەکا ٢١- کۆپی دەکا
٢٢- دەدزێ ٢٣- تەواو دەکا
٢٤- بەسەردەکەوێ (بە ئۆتۆمبیل)
٢٥- پانی دەکاتەوە ٢٦- بەخێرا لە شتێ دەدوێ
runaway/ˈrʌnəweɪ/adj لەدەست دەرچوو- ئاسان
rundown/adj ١- کەلاوە- خاپوور
٢- ماندوو- تەندروستی خراپ
run up/n ماوەی پێش روداوێکی دیارکراو
run/n ١- راکردن- غاردان
٢- گەشت بەئۆتۆمبیل یان شەمەندەفەر
٣- نمایشێکی درێژ ٤- زنجیرەیەك رووداو
٥- داوایەکی مەزنی لە پر (لەسەرشتێ)
٦- بەحەزرەت بوونی شتێ
٧- خال- نوقتە ٨- ئاسایی
on the run/adj هەلآتو- خۆ بزرکەر
rung/rʌŋ/n پلەیەك لە پەیژە- پایەکی قادرمە
rung/v زەنگی لێدا
runner/ˈrʌnə(r)/n ١- راکەر- غاردەر
٢- قاچاغچی چەك، تلیاك
runner-up/n برەوەی دووەم
running/ˈrʌnɪŋ/n غاردان-بەرێوە بردن

٢-ململانێ
٣- قیژەقیژ- هاتوهۆریا- دەنگەدەنگ
row/v (بەدەنگی بەرز) دەمەقاڵێ دەکا
rowdy/ˈraudi/adj چەتوون
rowdily/ˈraudɪli/adv بەهەرا
rowdiness/n هەرا- چەتوونی
royal/ˈrɔɪəl/adj شاهانە
royal/n یەکێ لە بنەماڵەی شا
royal blue/adj شینی تێر
Royal Highness/n خاوەن شکۆ
royalty/ˈrɔɪəlti/n ١- شازادەکان- بنەماڵەی شا
٢- بەشی نوسەر لە چاپکردنی کتێبەکەیدا
rub/rʌb/v ١- دەخورێ- گەرم دەکا
٢- دەسرێ- لا دەبا ٣- دەشێلێ
٤- چەوردەکا ٥- دەگرێ
rub/n سرینەوە
rubber/ˈrʌbə(r)/n ١- رەشکەرەوە
٢-چەر- پلاستیک
rubbery/ˈrʌbəri/adj وەک پیست چەر
rubbish/ˈrʌbɪʃ/n ١- زبڵ- گلێش
٢- قسەی قۆڕ
rubble/ˈrʌbl/n کەرپوچو بەردی شکاو پاشماوە کەلاوە
rubella/ruːˈbelə/n سۆریکەی ئەڵمانی
ruby/ˈruːbi/n گەوهەری شەوچرا- یاقوت
rucksack/ˈrʌksæk/n جانتای پشتی، تورەکە
rudder/ˈrʌdə(r)/n پارچە دارێ یان کانزایێ بۆ کۆنترۆڵکردنی ئاراستەی بەلەم یان فرۆکە بەکاردێ، سوکان، ستێرن
rude/ruːd/adj ١- بێ ئەدەب- دەمڕوت
٢- بێتام- پووچ
rudely/adv بێ رەچاوکردنی بەرامبەر بێ ئەدەبانە
rudeness/ˈruːdnəs/n بێ ئەدەبی
rudimentary/ˌruːdɪˈmentri/adj سەرەکی- بەرایی

٣- شۆت (لەیاری گۆلف) گێم
٤- گوللە- فیشەک
round/v ١- دەسورێتەوە
٢- کۆتایی پێ دێنێ
roundabout/ˈraundəbaut/adj ١- زیاد لەپێویست درێژ
٢- ناراستەخۆ، پێچاوپێچ
roundabout/n ١- فلکە ٢- جۆلانە
٣- سەکۆی دەوراندەور
rounders/ˈraundəz/n یارییەکی ئینگلیزی یە لە بیسبۆل دەچی
rouse/rauz/v ١- بەئاگای دێنێ- لەخەوی هەلدەستێنێ
٢- دەیوروژێنێ
rousing/ˈrauzɪŋ/adj وروژێنەر و بەهێز
rout/raut/n بەزینێکی ئابڕووبەر
rout/v خراپ دەبەزێنێ
route/ruːt/n ١- رێگا- هێڵی هاتو چۆ
٢- رێگا- چارەسەر
routine/ruːˈtiːn/n رۆتین- کاری بێزارکەر
routine/adj ١- دوبارە هەر رۆژ- ئاسایی ٢- بێزارکەر
routinely/adv ١- بەبەردەوامی
٢- بەرێکوپێکی
row/rəu/n ١- رێز- سەرە
٢- رێز-رێزی دانیشتن
in a row بێوچان- یەک لە دوای یەک
row/v ١- سەوڵ لێدەدا
٢- دەگوازێتەوە بە بەلەم
row/n بەلەمی بەسەوڵ سەیران بەم بەلەمە
rowing/ˈrəuɪŋ/n سەوڵ لێدان
rowing-boat بەلەمی سەوڵدار
row/n ١- دەمەقاڵێ توند-توێژی بەکارەگار

roof top/n بانی خانو
rook/rʊk/n ١-قەلەڕەشکە
٢-فیلزان- قوڵبڕ ٣-قەڵا (شەترەنج)
room/ru:m, rʊm/n ١- ژوور٢- بوار
٣- جێ٤- پێویستی
roomful/ˈru:mfʊl/n پڕ بەژوور
roomy/ˈru:mi/adj فرە- فرەوان
roommate/n هاوژوور
roost/ru:st/n هێلانە-هێلێن
rooster/ˈru:stə(r)/n کەلەشێر-کەلەباب
root/ru:t/n ١- رەگ- رەگی دار
٢- رەگی ددان٣- زێد
٤- سەرچاوە- رەسەن
root/v ١- بەدوای شت دەگەرێ
٢- ئەمسەرو ئەوسەردەکا
٣-پاڵپشتی دەکا ٤- هانی دەدا
٥- لەرەگەوە هەڵیدەکێنێ
rope/rəʊp/n گوریس- پەت- کندڕ
rope/v ١- بەگوریس دەیبەستێتەوە
٢- ناچاری دەکا/ناوچەکە گوریس
بەند دەکا
rope ladder/n قادرمەی گوریسی
پەیژەی لەپەت دروست کراو
rosary/ˈrəʊzəri/n تەزبیح- تورزبی
rose/rəʊz/v هەڵسا
rose/n گوڵە سوّر- گوڵی بۆنخۆش
rosemary/ˈrəʊzməri/n دەرمنی
بۆنخۆش
rosette/rəʊˈzet/n باج (باجی لایەنێ-
هێمایە بۆ پشتگیری)
roster/ˈrɒstə(r)/n کارنامە- لیستەی
ناوان
rostrum/ˈrɒstrəm/n مینبەر- سەکۆ
rosy/ˈrəʊzi/adj ١- پەمەیی/پیازی
٢- دڵخۆشکەر- گەشبین- گەشاوە
rot/rɒt/v بۆگەندەبێ- رزی دەبێ
rot/n بۆگەن بوون- رزی بوون- خوران
rota/ˈrəʊtə/n ١-لیستەی ناوان ٢-دادگای
تێ هەڵچوونەوە
rotary/ˈrəʊtəri/adj خولاوە
rotate/rəʊˈteɪt/v دەخولێتەوە-
بەنۆرە دەخولێتەوە
rotation/rəʊˈteɪʃn/n خولانەوە- نۆرەیەك
rotor/ˈrəʊtə(r)/n بزوێنەر- خولێنەر- پانکە
rotten/ˈrɒtn/adj ١- تێکچوو- خراپ بوو
٢- زۆر خراپ ٣- رەق ٤- نەفرەتی
Rottweiler/ˈrɒtwaɪlə(r)/n سەگێکی دڕە
rouge/ru:ʒ/n سووراو
rough/rʌf/adj ١- زبر٢- دڕ
٣- رەق ٤- توند
٥- سەرپێچیی ٦- بێ لێکدانەوە
٧- نەساغ
roughly/adv ١- بەرەقی ٢- نزیکەی
roughness/n رەقی- زبری
rough/adv رەقانە- بەرەقی
in rough/n ١- لە(رەش نووس)-
بەشێوەی بەرایی
٢- بەترش و شیرین رازیە
rough it/v ژیانێکی بەرایی دەژی
roughage/ˈrʌfɪdʒ/n هەرسکەر- دڵکەرەوە
roughen/ˈrʌfn/v رەق- زبر دەکا
round/raʊnd/n بازنەیی- خڕ
round trip/n ١- چوون و هاتنەوە
٢- هاتنەوە
round/adv بەرەو دواوە دەگەرێتەوە
بادەداتەوە/چەند بادانەوەیەك- لە چوار دەورە
round/prep ١- چوار دەورە
٢- لە لایەکەی تر ٣- لە چواردەوورە
٤- نزیکی ٥- سەراپا ٦- نزیکەی
round/n ١- زنجیرەیی سەردان
٢- خواردنەوە (ناڕەق)

rock climbing/n بەسەرچیاکەوتن
rock/v ١- ئەملاو ئەولادەکا
٢- بەرەو پێش و پاش دەچێ
٣- دەمەژێ بەتوندی- دەمەژێ
rock/n مۆسیقای رۆك
rock and roll مۆسیقای رۆك ئاند رۆل
rocket/ˈrɒkɪt/n ١- رۆکێت- موشەك
٢- موشەك (گوللە موشەك)
٣- تیری ئاگری
rocket/v خێرا زیاد دەکا
rod/rɒd/n دار- تووڵ
rode/rəud/v سواربوو
rodent/ˈrəudnt/n گیانەوەری کرتێنەر
وەك جورج و کەروێشك..هتد
rodeo/ˈrəudiəu, rəuˈdeɪəu/n
وازی سوار چاکی
roe/rəu/n هێلکە یان تۆوی نێرەی ماسی
rogue/rəug/n ١- تەڵەکەباز
٢- سێبەندی٣- زۆل
role/rəul/n رۆڵ- پیشە
role-play/n گەمەی نواندنی رۆڵ
roll/rəul/n ١-لوول-لولەك ئاسا-خریلە
٢- ئەنگوتك
٣- لیستەی رەسمی ناوان
٤- تۆمار
٥-ئەملاو ئەولاکردن- لەنگەر نەگرتن
٦- گرفە- دەنگی نزم و درێژ
roll/v ١- غلۆر دەبێتەوە/
لەسەر سینگ دەروا
٢- دەسوڕێتەوە٣- لوول دەدا
٤- خڕدەکا ٥- تەخت دەکا
٦- بەلادادێ
roll in/v دەرژێ- دەبارێ- زۆر دێ
roll up/v ١- گیرۆدەبێ
٢- دوادەکەوێ٣- درەنگ دێ
rolling-pin/n تیرۆك
roller/ˈrəulə(r)/n ١- بابۆڵە- رۆڵەر
٢- پرچ گرێدەر٣- باگوردان
roller-coaster/n هێڵی مەرگ:
جۆرە یاریەکە لە یاریگاکان هەیە
roller-skate/n پێڵاوی بۆلبەلین
roller-skate/v بە پێڵاوی بۆلبەرین دەروا
roller-skating/n ئەسەر بەستەڵەك
خزین بە پێڵاوی بۆلبەلین
Roman/ˈrəumən/adj رۆمانی
Roman/n رۆمانی(هاوڵاتی رۆما)
the Roman Alphabet ئەلف بای
رۆمانی-لاتینی
Roman Catholic/n ئەندامی کەنیسەی
کاسۆلیکی
Roman Catholicism/n بیروباوەری
کەنیسەی کاسۆلیکی رۆمانی
Roman Numerals/n ژمارەی رۆمانی
romance/rəuˈmæns/n ئەڤینداری-
هەستی ئەڤینی
رەوشی ئەڤینی رۆمانی ئەڤینی-دڵداری
romantic/rəuˈmæntɪk/adj
١- رۆمانتیکی ئەڤینی
٢- سۆزی- دڵداری- خەیاڵی
romantic/n کەسێکی خەیاڵی
romantically/rəuˈmæntɪkli/adv
ئەڤیندارانە- لە ڕووی سۆزەوە- دڵداریەوە
romanticize/rəuˈmæntɪsaɪz/v
بەشێوەیەکی ورووژێنەر
پیشاندەدا- بەرۆمانسی دەکا
romp/rɒmp/v بە قارقیژ یاری دەکا
هەڵبەزو جەمبەزی دەکا
romp/n قیژەقیژ
roof/ru:f/n بنمیچ- بان
roof-rack/n بانی ئۆتۆمبیل
چەمچەی ئۆتۆمبیل

rise/v ١- بەرز دەبێتەوە ٢-زیاد دەکا ٣- هەڵدەستێ ٤- رادەبێ ٥- هەڵدێ- رۆژ بەرز دەردەکەوێ ٦- دێ لە... ٧- بەرهەڵستی دەکا
rising/ˈraɪzɪŋ/n شۆڕش- راپەڕین
rising/adj ١- بەرزایی ٢- بەرز ٣- زیاد ٤- بەرز بۆوە (بەناو بانگ)
risk/rɪsk/n ١- زەرەر- زیان ٢- چەربەزەکاری ٣- ترس هێن
risk/v خۆی توشی ترس دەکا- خۆی دێختە ترسەوە
risky/ˈrɪski/adj ترسناك
rissole/ˈrɪsəʊl/n پارچە گۆشتی سورکراوە
ritual/ˈrɪtʃuəl/n ١-رێو رەسم٢-نەریت
ritual/adj نەریتانە؛ سرەوتیی
rival/ˈraɪvl/n ١- پێشبڕکێ کەر- بەربەریکانی کار ٢- بەرامبەر- دژ
rival/v پێشبڕکێ دەکا
rivalry/ˈraɪvlri/n پێشبڕکێ
river/ˈrɪvə(r)/n رووبار
riverside/ˈrɪvəsaɪd/n قەراغی رووبار- کەنار- لێوار
rivet/ˈrɪvɪt/n برغی- بەستێنەری کانزایی
rivet/v بەرکاریگەر دەبێ کاری تێ دەکا- سرنجی رادەکێشێ
riveting/adj خۆش- سەرنج راکێش
roach/rəʊtʃ/n ١- ماسیەکی بچوکی ئەورووپیە ٢- سیسرکە
road/rəʊd/n رێگا- جادە
by road بە ئۆتۆمبیل- پاس
on the road لە گەشت
roadblock/ˈrəʊdblɒk/n بەربەست
roadside/ˈrəʊdsaɪd/n لێواری رێگا- قەراغی رێ
road tax/n باجی رێگا
roadway/ˈrəʊdweɪ/n ئەوبەشەی رێگا کە بۆ ئۆتۆمبیل بەکاردێ
road works/ˈrəʊdwɜːks/n دەزگای چاککردنی رێ
road worthy/ˈrəʊdwɜːði/adj بۆ سواربوون دەشێ لە رێگادا
roam/rəʊm/v دەسوڕێتەوە/بێکار دەسوڕێتەوە
roar/rɔː(r)/n نەڕەی شێر- گرفە- قاقا
roar/v گرفەی دێ قاقای دێ- هاواردەکا- دەنەرێنێ
roaring/ˈrɔːrɪŋ/adj ١- نەڕە ٢- زۆر مەزن ٣- باش دەسوتێ
roast/rəʊst/v دەبرژێنێ- دەبرژێ ١- گەرم و وشك دەکاتەوە ٢- سور دەکاتەوە
roast/adj برژاو
roast/n ١- گۆشتی برژاو ٢- گۆشت سورکردنەوە لە سەیران ٣- گۆشتی رۆست
rob/rɒb/v ١- دەدزێ ٢- بێوەری دەکا
robber/ˈrɒbə(r)/n دز
robbery/ˈrɒbəri/n دزین
robe/rəʊb/n رۆب- جلی نووستن
robin/ˈrɒbɪn/n باڵندەی دەنگخۆش باڵندەیەکی رەنگ قاوەیی سینگ سوورە.
robot/ˈrəʊbɒt/n رۆبۆت
robust/rəʊˈbʌst/adj بەهێز- چوارشانە
rock/rɒk/n ١- بەرد- کەور ٢- بەردی لێوار دەریا ٣- گاشە بەرد ٤- جەو ٥- جۆرە حەلوایەکی رەقە
on the rocks ١- جۆرە ئارەقێکە وردە بوزی تێ دەکرێ بەڵام ئاوی تێناکرێ ٢- لە روخانە
rocky/ˈrɒki/adj ١- بەردین٢- سەخت
rock bottom/n نویترین- خاڵ

right/n ١–چاکە ٢–خێر
٣– ماف– دەسەڵات
be in the right لەسەر ڕاست
by rights بەپێی عەدالەت
right of way/n ١– مافی بەرایی
٢– مافی پەڕینەوە
right/v ڕاستی دەکاتەوە– ڕاست دەکاتەوە
righteous/ˈraɪtʃəs/adj ١– پیاوی
باش– لە خواترس ٢– ڕاست
rightful/ˈraɪtfl/adj ١– بەداد
٢– ڕاست ٣– شەرعی
rightfully/ˈraɪtfli/adv بەگوێرەی یاسا
یان شەریعەت
rigid/ˈrɪdʒɪd/adj ١– توند٢– ڕەق
٣– وشك٤– توند
٥– دڵڕەق٦– ڕەق– نەچەقیو
rigidity/rɪˈdʒɪdəti/n ڕەقی– توندی
rigidly/ˈrɪdʒɪdli/adv بەتوندی–
بەڕەقی
rigour/ˈrɪgə(r)/n ١– ڕەقی– دڵڕەقی–
توندی ٢– دژواری مەشەقەت
٣– ساردی
rigorous/ˈrɪgərəs/adj ورد– لەسەرخۆ
rigorously/adv بەوردی– بەتوندی
rigorousness/n دژواری– توندی
rim/rɪm/n ١– لێوار– لێواری پیاڵە–
کووپ ٢– چوارچێوە
rind/raɪnd/n توێکڵ– بەرگ
ring/rɪŋ/n ١– ئەنگوستیلە
٢– ئەڵقە ٣– بازنە ٤– نمایشگە
٥– چاو ٦–کۆمەڵەك چەتە
ring/v بازنە دەکێشێ– دەوروەدەدرێ
ringleader/ˈrɪŋli:də(r)/n
سەرکردەی چەتە
ringroad/n جادەی دەرەوەی شار

ring/v ١– تەلەفۆن دەکا
٢– زەنگ ئەیدەدا
٣– دەنگێکی وەك زەنگی لێدێ
٤– بەئاگادێنێ ٥– دەنگی لێبەرزدەبێتەوە
ring off/v کۆتایی بەتەلەفۆنکردنەکەی دێنێ
ring out/v دەنگی بەڕوونی دێ
دەنگی بەرز دێ
ring/n دەنگی زەنگ
rink/rɪŋk/n بەستەڵەك
خزین لەسەر بەستەڵەك
rinse/rɪns/v دەشوا– بەئاو دەشوا
rinse/n ١– شوشتن ٢– بۆیەی پرچ
riot/ˈraɪət/n ئاژاوە
ئاشووب– ئیگەرانی– قاوقیژ
run riot/v هەراوهۆریا دەکا
قاوقیژدەکا– ڕەفتاری هۆڤانە دەکا
riot/v ئاژاوە دەکا
بەژداری دەبێ لە ئاشووب
rioter/ˈraɪətə(r)/n بەشداربوو لە توندو تیژی
بەشداربوو لە ئاژاوەو ئاشووب
riotous/ˈraɪətəs/adj هۆڤانی– توندو تیژ
شێتکیر
rip/rɪp/v ١– شەق دەبێ ٢– دەدڕێ
٣– بەخێراو توندی ڕادەکێشێ ٤– دەردەپەڕێ
rip sb off/v فێڵی لێدەکا–
نرخێکی گران داوا دەکا– دەیەوێ قۆڵی ببڕێ
rip sth up/v پارچە پارچەی دەکا
ونجر ونجری دەکا
rip/n بڕین– شەقکردن
ripe/raɪp/adj گەییو
ripen/ˈraɪpən/v پێ دەگا– دەگەیێ
ripple/ˈrɪpl/n ١– شەپۆلی هێواش
٢– لایە لایە ٣– قاقای نەرم ٤– خورە خور
rise/raɪz/n ١– زیادە٢– زیادە لە موچە
٣– بەرزبونەوە ٤– بە شوهرەت بوون
٥– هەڵاتن(ڕۆژ) ٦– شۆڕش
٧– لەخەو ڕابوون

rib/rɪb/n پەراسوو
ribbon/ˈrɪbən/n شریت- شریتی چاپ
rice/raɪs/n برنج
rich/rɪtʃ/adj ١- دەوڵەمەند٢- زەنگین ٣- دەوڵەمەندە بە- بەپیت ٤- گران ٥- بە هێز
the rich/n دەوڵەمەندەکان
richly/adv بە زۆر باشی- بەتەواوی
richness/ˈrɪtʃnəs/n ١- چەوری ٢- زۆری سامان ٣- دەوڵەمەندی
riches/ˈrɪtʃɪz/n پارەو سامان
rickety/ˈrɪkəti/adj لاواز- لەجێچوو- خەریکە بشکێ- لاواز
ricochet/ˈrɪkəʃeɪ/v دەردەپەرێ- هەڵدەقۆزێتەوە
rid/rɪd/v رزگاردەکا- دەرباز دەکا
get rid of ١- رزگاری دەبێ ٢- دەیکوژێ
riddance/ˈrɪdns/n رزگاربوون
ridden/ˈrɪdn/v سواربوو
ridden/adj پڕلە- تژی
riddle/ˈrɪdl/n ١-لوغز-مەتەڵ-شاراوە-راز ٢-بێژینگ
riddled/adj ١-سەرسام دەکا ٢-غەربیل دەکا/ بێژینگ دەکا
ride/raɪd/n سواربوون- سوارچاکی
ride/v سواردەبێ
rider/ˈraɪdə(r)/n سوار- سوارچاک
riding/ˈraɪdɪŋ/n سواری ئەسپ بوون
ridge/rɪdʒ/n ١- زنجیرەیەک لە لوتکە چیاکان ٢- پشتی چیا- شەقڵ
ridicule/ˈrɪdɪkjuːl/n گاڵتە- گاڵتە پێکردن
ridicule/v گاڵتەپێدەکا- پێی رادەبوێرێ
ridiculous/rɪˈdɪkjələs/adj ١- گاڵتەیی پێکەنیناوی ٢- گەلحۆ
ridiculously/adv ١- بەگاڵتەجاری ٢- بەشێوەیێ باوەڕ نەکەی
rife/raɪf/adj باو- بەربلاو
rifle/ˈraɪfl/n تفەنگ- کلاشینکۆف
rifle/v لەشت دەگەڕێ- تا بدزێ
rife/raɪf/n ١- جیابونەوە٢- شەق- درز
rig up/v خێرا دروست دەکا
rig/rɪg/n سەکۆ
rigging/n گوریسی راگری چارۆکەی کەشتی
rig/v قۆپیەدەکا- غەشدەکا
right/raɪt/adj راست
right/adv بەرەو ڕاست
right/n راستە
the right/n راستڕەو
right hand/n دەستە راست
right handed/adj راستانی- راستەیی
right hand man پیاوی دەستەراست یەکەم پاڵپشت
right wing/n باڵی چەپ (لەپارتی سیاسی)
right/adj راستڕەو
right/adj ١- ڕاست- دروست- گونجاو ٢- ئاسایی٣- شەرعی ٤- حەقیقی٥- باشە
as right as rain تەندروستی زۆرباشە هەردەڵێی بۆمبە
rightly/adv بەراستی- بەهەق
rightness/ˈraɪtnəs/n تەندروستی- راستی
right angle/n گۆشە وەستاو
right/adv ١- بەشێوەیەکی دروست ٢-بەشێوەیەکی گونجاو ٣- خۆت ئامادەکە ٤- بەتەواوی ٥- تا کۆتایی ٦- هەمووی٧- دەستبەجێ ٨- زۆر بە ڕێز

reversible/rɪˈvɜ:səbl/adj دووبەرە
بەهەردوو ڕوو لەبەردەکرێ
revert/rɪˈvɜ:t/v دەگەڕێتەوبۆ باری
پێشووی
review/rɪˈvju:/n ١- پێداچوونەوە
دووبارە تەماشاکردنەوە
٢- خستنە ڕوو یان رەخنە گرتن
لە (کتێب)
review/v ١- پێدادەچێتەوە-
دەوردەکاتەوە
٢- رای خۆی دەردەبڕێ لە بارەی
reviewer/rɪˈvju:ə(r)/n ١- رەخنەگری
ئەدەبی یان هونەری ٢- پێداچووەر
revise/rɪvaɪz/v هەموار دەکا-
پاکدەداتەوە
بژاردەکا
revision/rɪˈvɪʒn/n بژارکردن
پێداچوونەوە- دەورکردنەوە
revival/rɪˈvaɪvl/n ١- بوژاندنەوە-
زیندوکردنەوە
٢- نمایشکردنی شانۆگەرییەکی
لە بیرکراو
revive/rɪˈvaɪv/v
١- بەهێزی دەکاتەوە
٢- دەبیوژێنێتەوە- نوێ دەکاتەوە
revolt/rɪˈvəʊlt/v ١- شۆڕش
بەرپادەکا
٢- یاخی دەبێ
٣- بێزاری دەکا
١- شۆڕش ٢- یاخیبوون
revolt/n
revolting/adj قێزەون- بێزارکەر
revolution/ˌrevəˈlu:ʃn/n
١- شۆڕش ٢- یاخی بوون
revolutionary/ˌrevəˈlu:ʃənəri/adj
١- شۆڕشگێڕی
٢- گۆڕانی بنەرەتی

revolutionary/n شۆڕشگێڕ
revolutionize/ˌrevəˈlu:ʃənaɪz/v
١- گۆڕانی بنەرەتی لێدەکا
٢- شۆڕشی تێدا بەرپا دەکا
revolve/rɪˈvɒlv/v ١- دەسوڕێتەوە
٢- جەخت دەکا لەسەر
revolving/adj سوڕانەوە- خولێنەر
revolver/rɪˈvɒlvə(r)/n دەمانچە
revulsion/rɪˈvʌlʃn/n قێزلێبوونەوە
reward/rɪˈwɔ:d/n ١- پاداشت- خەلات
٢- کرێ ٣- بژاردنەوە
reward/v خەلاتی دەکا
rewarding/adj دلخۆشکەر-
ویژدان حەوێنەر
rewind/ˌri:waɪnd/v شریتەکە بەرەو دواوە
دەگێڕێتەوە
rewrite/ˌri:ˈraɪt/v دووبارە دەنوسێتەوە
rhetoric/ˈretərɪk/n رەوانبێژی
rhetorical/rɪˈtɒrɪkl/adj ١- رەوان
٢- وروژێنەر
rhetorically/adv ١- رەوانبێژیانە
٢- بەشێوەیەکی دەستکرد
rhetoric question/n پرسیاری بێ وەلام
rheumaticism/ˈru:mətɪzəm/n رۆماتیزم
rheumatic/ruˈmætɪk/n بابای بادار
rheumatic/adj باداری
rhino/ˈraɪnəʊ/:
rhinoceros/raɪˈnɒsərəs/n
کەرکەدەن/یەك قۆچ، پارە/ دەرهەم
rhubarb/ˈru:bɑ:b/n ریباس، ڕێواس
rhyme/raɪm/n ١- سەروا ٢- هەمان دەنگ
شیعری سەروادار
rhyme/v هەمان سەروای هەیە
ئەوانەی هەمان سەروا یان دەنگیان هەیە
لەگەڵ یەکیان ڕێزدەکا.
rhythm/ˈrɪðəm/n رەزم- کێش
rhythmic/ˈrɪðmɪk/adj کێشدار

retired/rɪˈtaɪəd/adj خانەنشین

retirement/rɪˈtaɪəmənt/n
١- خانەنشینی ٢-حەوانەوە

retiring/rɪˈtaɪərɪŋ/adj
هێمن و شەرمن- گۆشەگیر، کەمدوو

retort/rɪˈtɔːt/v دەسبەجێ وەڵامی دەداتەوە

retort/n وەڵامێکی تورە- بروسکە وەڵام

retrace/rɪˈtreɪs/v ١- دەگەڕێتە دواوە
٢- بەرەو دواوە هەنگاو داوێ

retract/rɪˈtrækt/v پەشیمان دەبێتەوە- قسەی خۆی دەکێشێتەوە

retreat/rɪˈtriːt/v ١- دەشکێ-
دەبەزێ- دەشکێتەوە
٢- پاشە کشێ دەکا

retreat/n بەزین- پاشەکشێ

retribution/ˌretrɪˈbjuːʃn/n سزا
پاداشت

retrieve/rɪˈtriːv/v ١- دەگێڕێتەوە
٢- زانیاری تۆمارکراو لە کۆمپیوتەر
دەدۆزێتەوە- چاکدەکا

retrieval/rɪˈtriːvl/n گێرانەوە-
دەرهێنان

in retrospect لە کاتیبیرکردنەوە
لە رووداوی رابردوو

retrospective/ˌretrəˈspektɪv/adj
گەرانەوە بۆ رابردوو
کاریگەری کۆنخوازی

return/rɪˈtɜːn/v ١- دەگەڕێتەوە
٢- دووبارە دەست پێدەکاتەوە
٣- وەڵامی دەداتەوە

returnable/rɪˈtɜːnəbl/adj
دەکرێ بگێردرێتەوە

return/n ١- گەرانەوە ٢- دانەوە
٣- لێدان بەرەو دواوە
٤- قازانج- دەسکەوت

by return دەسبەجێ

in return لەباتی

return fare/n کرێی گەرانەوە

reunion/riːˈjuːniən/n ١- ئاهەنگی
بەیەك شادبوونەوە
٢- بەیەك شادبونەوە- یەککرتنەوە

reunite/ˌriːjuːˈnaɪt/v یەکدەگرنەوە

rev/rev/n سورانەوە لە دەوری شتێك

rev/v ١- دەسورێتەوە
خێرایی گێر زیاد دەکا

reveal/rɪˈviːl/v ١-ئاشکرا دەکا٢- دەدرکێنێ
٣- بەدەردەخا

revealing/rɪˈviːlɪŋ/adj نهێنی درکێن-
ئاشکراکەر

revel/ˈrevl/v چێژ وەردەگرێ

revelation/ˌrevəˈleɪʃn/n ١- دەرکەوتن
٢- ئاشکرابوون ٣- مەندەهۆشکەر
٤- سروش ٥- ئیلهام

revenge/rɪˈvendʒ/n تۆڵە

get revenge/n تۆڵە دەسێنێتەوە

revenge/v تۆڵە دەکاتەوە

revenue/ˈrevənjuː/n دەرامەت- قازانج،
داهات

reverence/ˈrevərəns/n رێزگرتن

Reverend/ˈrevərənd/adj ١- حەزرەت
٢- لەقەبێکی مەسیحییە بۆ قەشە

reverent/ˈrevərənt/adj بەرێز- بەشکۆ-
لایەق

reversal/rɪˈvɜːsl/n ئاوەژوکردنەوە-
سەراوقونکردنەوە

reverse/rɪˈvɜːs/adj پێچەوانە- دژ-
بەرەودواوە

reverse/v ١- پێچەوانە دەکاتەوە
ئاوەژوو دەکاتەوە- قوڵپ دەکا
سەراوگێر دەکا- سەراوگێر دەبێ
٢- وەردەگرێ- ئاڵوگۆڕ دەکا

چیتر لەبارەیەوە نەدرێ

rest on دەوەستێتەسەر

rest/n حەسانەوە– پشوودان بێن ڤەدان

restful/ˈrestfl/adj مێشك حەوێنەر– ئارام بەخش

restroom/ˈrestrum/n دەستشۆر– ئاودەست

rest/n پاشماوە– ئەوانی دی

rest/n چێشتخانە

restaurant/ˈrestrɒnt/n چێشتخانە

restless/ˈrestləs/adj بێ ئارام– نیگەران– خەوزڕاو

restlessly/ˈrestləsli/adv بە نیگەرانییەوە

restoration/ˌrestəˈreɪʃn/n ١–چاککردن– نۆژەنکردنەوە ٢– بەکارهێخستنەوە ٣– گەڕاندنەوە

restore/rɪˈstɔː(r)/v ١– دەگێڕێتەوە بۆ دەگێڕێتەوە بۆ باری پێشووی. ٢– بەکاری دێنێتەوە ٣– چاکدەکاتەوە– نۆژەندەکاتەوە

restrain/rɪˈstreɪn/v بەرتەنگ دەکا– گەمارۆی دەدا بەردەستی دەکا– دەمکوتی دەکا

restrained/rɪˈstreɪnd/adj خۆگر

restrained/n خۆگرتن– سنوور

restraint/rɪˈstreɪnt/v سنووری دیاردەکا چڕدەکاتەوە– جەخت دەکاتەوە

restricted/rɪˈstrɪktɪd/adj سنووردراو

restriction/rɪˈstrɪkʃn/n خۆبەستنەوە– دیاری کردن

restrictive/rɪˈstrɪktɪv/adj دیارکراو

result/rɪˈzʌlt/n ١– ئەنجام ٢– سوود ٣– بەرهەم– ئاکام، ئەنجامی تاقیکردنەوە ٤– دۆزینەوە

result/v ١– سەرچاوە دەگرێ لە– دێ لە ٢– بەرهەم دێنێ– دەبێتە هۆی

resume/rɪˈzuːm/v دووبارە دەست پێ دەکاتەوە، تێ هەڵدەچێتەوە

resume/n تێ هەڵچوونەوە

resume/n کورتەی ژیاننامە

resumption/rɪˈzʌmpʃn/n تێ هەڵچوونەوە

resurrect/ˌrezəˈrekt/v ١–دەژێننەوە ٢– پێشکەش دەکەنەوە

resurrection/ˈrezəˈrekʃn/n ١– زیندوکردنەوە ٢– بوژاندنەوە– زیندووبوونەوە(ڕۆژی قیامەت) ٣– زیندووبوونەوەی مەسیح ρ

resuscitate/rɪˈsʌsɪteɪt/v دەژێنێتەوە– هەناسەی دێنەوەبەر

resuscitation/rɪˌsʌsɪˈteɪʃn/n ١– بوژانەوە ٢– هەناسەی دەستکرد

retail/ˈriːteɪl/n ١– فرۆشتنی شتومەك ٢– تاکفرۆشی

retailer/ˈriːteɪlə(r)/n تاکفرۆش، کەمفرۆش

retain/rɪˈteɪn/v ١– دەیپارێزێ ٢– دەیهێڵێتەوە٣– لەدەستی ئادا

retaliate/rɪˈtælieɪt/v ١–تۆڵە دەکاتەوە– وەك ئەو دەکا ٢– هەمان کاردانەوە دەکا

retaliation/rɪˌtæliˈeɪʃn/n تۆڵە

retarded/rɪˈtɑːdɪd/adj کەم ئەقڵ–دواکەوتوو

retention/rɪˈtenʃn/n پاراستن– هێشتنەوە

rethink/ˌriːˈθɪŋk/v بیری لێدەکاتەوە دوبارە پێدادەچێتەوە

retina/ˈretɪnə/n تۆڕی چاو

retinue/n دەست و پێوەند

retire/rɪˈtaɪə(r)/v ١– خانەنشین دەبێ ٢– وازدێنێ ٣– دەگەڕێتەوە

respect/rɪˈspekt/n رێز
بەرێزی- بایەخدان- چاوپۆشکردن
لا- ڕووگە- خاترگرتن
with respect to سەبارەت بە
respect/v ڕێزی دەگرێ- خاتری دەگرێ
respectable/rɪˈspektəbl/adj ڕێزدار-
بەڕێز- چاك
باش- زۆر
respectful/rɪˈspektfl/adj بەڕێز- بەهەیبەت
شەرمن- بە ئەدەب
respective/rɪˈspektɪv/adj هەریەکەو
کاری خۆی/ تایبەت بە کەسانی پەیوەندار
respectively/rɪˈspektɪvli/adv یەك لە
دوای یەك
respiration/ˌrespəˈreɪʃn/n هەناسەدان
respire/rɪˈspaɪə(r)/v هەناسە دەدا
respite/ˈrespaɪt/n هەناسەی کورت-
بێن ڤەدان
respond/rɪˈspɒnd/v وەڵامی دەداتەوە
بەرەو پیری دەچێ
response/rɪˈspɒns/n وەڵام-کاردانەوە
بە پیرەوە چوون
responsibility/rɪˌspɒnsəˈbɪliti/n
بەرپرسیاری- پێگەیین
هەست بەبەرپرسیاری کردن/ئەرك
responsible/rɪˈspɒnsəbl/adj
بەرپرس (دەسەڵاتدار)
بەرپرس (تاوانبار- لۆمەکراو)
بەرپرس (لەسەریەتی...)
جێی باوەڕ- پێگەییو- گرنگ
responsibly/adv بە ئاقڵانە- بەژیرانە
responsive/rɪˈspɒnsɪv/adj گوێگر-
بایەخدار
بەهانا هاتو
rest/rest/v دەحەسێتەوە- پشوودەدا
ڕێ دەدا بحەوێتەوە- پاڵپشتی دەکا

هەڵدەگرێ لە، وازدێنێ لە پۆستەکەی،
دەست لەکار دەکێشێتەوە
٢- بەچۆك دادێ
resigned/rɪˈzaɪnd/adj
١- تەسلیم بەئەمری واقیع بوو
٢- بەچۆکا هاتو
resignation/ˌrezɪgˈneɪʃn/n
وازهێنان، دەست لەکارکێشانەوە
resilient/rɪˈzɪliənt/adj هێندە بەهێزە
زوو دەگەڕێتەوە باری پێشووی
resilience/rɪˈzɪliəns/n
شیانی گەڕانەوە بۆباری پێشوو
resist/rɪˈzɪst/v ١- بەرگری دەکا
٢- بەرەنگاری دەکا، بەرهەڵستی دەکا
resistance/rɪˈzɪstəns/n
بەرگری- بەرهەڵستی
resistant/rɪˈzɪstənt/adj
١- خۆگر ٢- بەرهەڵستکار- دژ
یەکلاییکار-
resolute/ˈrezəluːt/adj
نەگۆڕ
یەکلاییکەرانە،
resolutely/adv
بە توندی
resolution/ˌrezəˈluːʃn/n ١- ڕابتەری
٢- بریاری یەکلاییکەرەوە
٣- برەوەر ٤- بریاری ڕەسمی
resolve/rɪˈzɒlv/v ١- چارە دەکا
٢- بریار دەدا
resort/rɪˈzɔːt/v پەنا دەبا
resort/n هاوینە هەوار
resounding/rɪˈzaʊndɪŋ/adj
دەنگێکی بەرز- زۆر مەزن
دەنگدەرەوە
resource/rɪˈsɔːs, rɪˈzɔːs/n
دەرامەت- سامان
resourceful/rɪˈsɔːsfl/adj
زۆرزان- بەهرەدار- کارامە

reproductive/ˌriːprəˈdʌktɪv/adj ١- زاوزێی ٢- بزۆك: ئەندامی زاوزێ

reproof/rɪˈpruːf/n ١- لۆمەکردن ٢- بەروو هەڵشاخان

reprove/rɪˈpruːv/v ١- لۆمەی دەکا ٢- بەرووی هەڵدەشاخێ

reptile/ˈreptaɪl/n گیانەوەری خشۆك

republic/rɪˈpʌblɪk/n کۆماریی(رژێم)

republican/rɪˈpʌblɪkən/adj کۆماریی

republican/rɪˈpʌblɪkən/n لایەنگری رژێمی کۆماری

Republican/n ئەندامی پارتی کۆماری

repudiate/rɪˈpjuːdieɪt/v ١-رەتدەکاتەوە ٢- خۆی لێ بێبەری دەکا

repulsion/rɪˈpʌlʃn/n بێزبردنەوە-سڵ

repulsive/rɪˈpʌlsɪv/adj بێزراو

reputable/ˈrepjətəbl/adj ناوبانگ باش

reputation/ˌrepjuˈteɪʃn/n ناوبانگی- ناسراوی/ ناموس

reputed/rɪˈpjuːtɪd/adj گریمانکراو- وادانراو

reputedly/rɪˈpjuːtɪdli/adv وەك دەڵێن

request/rɪˈkwest/n داواکردن

at sb's request لەسەرداوای

on request لەکاتی پێویست

request/rɪˈkwest/v داوادەکا

require/rɪˈkwaɪə(r)/v ١- پێویست دەکا ٢- داوادەکا ٣- رادەسپێرێ

requirement/rɪˈkwaɪəmənt/n پێویستی

rescue/ˈreskjuː/v رزگاردەکا

rescue/n کرداری رزگارکردن

rescuer/ˈreskjuːə(r)/n رزگارکەر

research/rɪˈsɜːtʃ/n توێژینەوە

research/rɪˈsɜːtʃ, ˈriːsɜːtʃ/v توێژینەوە- سازدەکا
توێژینەوە- لێکۆڵینەوە دەکا

researcher/rɪˈsɜːtʃə(r)/n توێژەر

resemble/rɪˈzembl/v پێی دەچێ- لەو دەکا رەنگی وی دەدا

resemblance/rɪˈzembləns/n پێکچوون

resent/rɪˈzent/v ١- تورە دەبێ ٢- بێزار دەبێ

resentful/rɪˈzentfl/adj ١- جارس ٢- تورە

resentment/rɪˈzentmənt/n ١-تورەبوون ٢- جارسبوون- وەڕسبوون

reservation/ˌrezəˈveɪʃn/n ١- جێ گرتن ٢- هەست بەگومان کردن لە بارەی

reserve/rɪˈzɜːv/v ١- تەرخان دەکا ٢- دەپارێزێ

reserve/n ١- یەدەك- پاریزانی یەدەك ٢- پارێزراو بەزەبری یاسا ٣- خۆپاراستن ٤- بێدەنگی

reserved/rɪˈzɜːvd/adj شەرمن- رادەرنەبڕ

reservoir/ˈrezəvwɑː(r)/n ئاوگە، بەندەر- ئاو پاراستن

reside/rɪˈzaɪd/v دەژی، ئاکنجی دەبێ لە

residence/ˈrezɪdəns/n جێ- بارەگا- ماڵ

resident/ˈrezɪdənt/n ١- نیشتەجێ- دانیشتووی ٢- دابەزیو- میوانی- نەفەری ئوتێل

residential/ˌrezɪˈdenʃl/adj ١- نیشتەجێی- جێی خانووبەرە نەك فەرمانگە ٢- شوێنی دانیشتن: ماڵ

residue/ˈrezɪdjuː/n پاشماوە، بەرماوە

resign/rɪˈzaɪn/v ١- دەست

repellent/n ماددەی دژەزیندەوەر

repent/rɪˈpent/v تۆبە دەکا/ پەشیمان دەبێتەوە لە گوناه

repentance/rɪˈpentəns/n تۆبە-

repentant/rɪˈpentənt/adj تۆبەکار/ پەشیمان

repercussion/ˌriːpəˈkʌʃn/n ئاکامی خراپ- سەدای خراپ

repertoire/ˈrepətwɑː(r)/n ئەو هەموو شانۆگەری و مۆسیقایەی کە ئەکتەر یان مۆسیقاژەن دەیانزانێ و دەتوانێ نمایشیان بکا.

repetition/ˌrepəˈtɪʃn/n دووبارەکردنەوە، دوبارەبونەوە

repetitive/rɪˈpetətɪv/adj دووبارەکراو

replace/rɪˈpleɪs/v ١- دەگەڕێندرێتەوە بۆجێی خۆی ٢- جێی دەگرێتەوە ٣- ئاڵوگۆڕی پێ دەکا

replaceable/rɪˈpleɪsəbl/adj دەکرێ جێگۆڕکێی پێبکرێ

replacement/rɪˈpleɪsmənt/n ١- گۆڕینەوە بە شتی باشتر ٢- جێگرەوە

replay/ˌriːˈpleɪ/v ١- دووبارە یاری دەکاتەوە ٢- دووبارە پێی دەکاتەوە(رادیۆ...)

reply/rɪˈplaɪ/n ١- گەمەی دووبارە ٢- دوبارە گوێگرتن لە

replica/ˈreplɪkə/n دانەی وەك خۆی

reply/rɪˈplaɪ/v وەڵام دەداتەوە

reply/n وەڵام دانەوە

report/rɪˈpɔːt/v ١- دەگەیەنێ- پێی دەڵێ ٢- هەواڵی دەگوازێتەوە ٣- گەیشتنی خۆی رادەگەیەنێ

reportage/rɪˈpɔːtɪdʒ/n رێپۆرتاژ

reporter/rɪˈpɔːtə(r)/n ١- راپۆرت نووس ٢- پەیامنێر ٣- رۆژنامەنووس

report/n راپۆرت

represent/ˌreprɪˈzent/v ١- دەنوێنێ ٢- وەسف دەکا ٣- یەکسان دەبێ ٤- لە جیاتی ئەو دەدوێ

representation/ˌreprɪzenˈteɪʃn/n نوێنەرایەتی کردن وێنەی- هێمای- کەسێ یان شتێ

representative/ˌreprɪˈzentətɪv/adj نموونە- نوێنەر نوێنەری کۆمپانیای گەرۆك

repress/rɪˈpres/v کپ دەکا- دەمکوت دەکا

repressed/rɪˈprest/adj خەفەکراو خەفەکراو- لە رووی سێکسی‌یەوە

repression/rɪˈpreʃn/n دەمکوت کردن، کپکردن، سەرکوتکردن

repressive/rɪˈpresɪv/adj سەرکوتکەر

reprieve/rɪˈpriːv/v دەبورێ لەو کەسەی بە لەسێدارەدان سزادراوە یان حوکمی لە سێدارە دانی دوادەخا.

reprieve/n لێبوردن- دواخستن

reprimand/ˈreprɪmɑːnd/v سەرزەنشتی دەکا

reprisal/rɪˈpraɪzl/n تۆڵە

reproach/rɪˈprəʊtʃ/v ١- لۆمەی دەکا ٢- سەرزەنشتی دەکا

reproach/n لۆمەکردن- گلەیی کردن

reproachful/adj سەرزەنشتکارانە، لۆمەیی

reproduce/ˌriːprəˈdjuːs/v ١- کۆپییەکی لێ دروست دەکا ٢- زۆر دەبێ- نیدی لەدایك دەبن

reproduction/ˌriːprəˈdʌkʃn/n ١- تۆمارکردن ٢- لە دایك بوون: خستنەوە ٣- دانەیی- کۆپیی (نەك رەسەن)

remorseless/adj ١- بێ‌رەحم
٢- رژد٣- کەللەرەق
remorselessly/adv بە بێ رەحمانە
remote/rɪˈməʊt/adj ١-دوور
٢- گۆشەگیر ٣- کەم
٤- وشك ٥- سارد
remotely/adv نە لەدوور نە
لە نزیك، هەرگیز
remoteness/n دووری
remote control/adv لەدوورەوە
کۆنترۆلکردن/ بگۆڕ
remove/rɪˈmu:v/v ١- لادەبا
٢- لەبەردەکاتەوە(گۆرەوی)
٣- دەری دەکا
removal/rɪˈmu:vl/n ١- لابردن
٢- رەتکردنەوە
٣- گواستنەوە
removed/adv جیا لە- جیاواز-
جوایەز
remover/rɪˈmu:və(r)/n لابەر(پەڵە)
renaissance/rɪˈneɪsns/n رێنیسانس، بوژانەوە، راپەڕین
render/ˈrendə(r)/v ١- یارمەتی دەدا
٢- دەیکا- وادەکا
rendezvous/ˈrɒndɪvu:/n ١- ژوان
٢- جێ ژوان
renew/rɪˈnju:/v ١- هێزی نوێی
وەبەر دەخاتەوە (دەبوژێنێتەوە)
٢- سەر لەنوێ دەست پێ دەکاتەوە
٣- نوێ دەکاتەوە
renewable/ rɪˈnju:əbl/adj
نوێدەکرێتەوە
نوێکردنەوە هەڵدەگرێ
renewal/rɪˈnju:əl/n نوێکردنەوە-
تازەکردنەوە
renounce/rɪˈnauns/v دەست بەرداری
خۆی رادەگەیەنێ

renovate/ˈrenəveɪt/n نوێژەن دەکاتەوە/
نوژەن دەکاتەوە
renovation/ˌrenəˈveɪʃn/n نوژەنکردنەوە
rent/rent/n کرێ
rent/v بەکرێ دەگرێ/بەکرێ دەدا
بۆماوەیەکی کورت بەکرێ دەدا
rental/ˈrentl/n کرێی تەلەفۆن و تەلەفزیۆن
renunciation/rɪˌnʌnsiˈeɪʃn/n وازهێنان
reorganize/riˈɔ:gənaɪz/v رێك دەخاتەوە
reorganization/riˌɔ:gənaɪˈzeɪʃn/n
رێکخستنەوە
rep/rep/n نوێنەری کۆمپانیای کەرۆك
repair/rɪˈpeə(r)/v ١-چاکی دەکاتەوە
٢- نوێی دەکاتەوە- نۆژەن دەکاتەوە
repair/n چاککردنەوە- نۆژەنکردنەوە
repatriate/ˌri:ˈpætrieɪt/v دەیگەڕێنێتەوە
وڵاتەکەی
repatriation/ˌri:ˌpætriˈeɪʃn/n گەڕاندنەوەی
پەنابەر بۆ وڵاتەکەی خۆی
repay/rɪˈpeɪ/v دەداتەوە- قەردی دەداتەوە
چاکەی دەداتەوە
repayable/rɪˈpeɪəbl/adj دەکرێ بدرێتەوە/
دەبێ بدرێتەوە
repayment/rɪˈpeɪmənt/n ١-قەرد دانەوە
٢- قەرد دانەوە بەقست
repeal/rɪˈpi:l/v (پەرلەمان یاسایێ)
هەڵدەوەشێنێتەوە
repeat/rɪˈpi:t/v ١- دووبارە دەکاتەوە
٢- نهێنی ئاشکرادەکا
repeat/n دووبارەکردنەوە
دووبارە کردنەوەی بەرنامەیێ
repeated/rɪˈpi:tɪd/adj دووبارە
repeatedly/rɪˈpi:tɪdli/adv جار لەدوای جار
repel/rɪˈpel/v ١- بەرپەرچی دەداتەوە
٢- (وادەکا) بێزی لێبێتەوە
repellent/rɪˈpelənt/adj قێزەون،
قێزەن، بێزراو

relic/ˈrelɪk/n ١-تەرم
٢-شوێنەواری مێژوویی ٣-ئازوقە
relief/rɪˈliːf/n ١- حەوانەوە
٢- دڵ رەحمەت بوون
٣- یارمەتی- کۆمەك- پیتاك
٤- کەمکردنەوەی باج
relieve/rɪˈliːv/v ١- هێوەر دەکاتەوە
٢- دەحەوێتەوە
relieved/rɪˈliːvd/adj حەواوە
religion/rɪˈlɪdʒən/n ئایین-باوەر-
ئایین- ئیسلام- دینداری
religious/rɪˈlɪdʒəs/adj ١- ئایینی
٢- دیندار
religiously/rɪˈlɪdʒəsli/adv
١- بە رووی ئایینییەوە
٢- بەرێك و پێكی
relinquish/rɪˈlɪŋkwɪʃ/v واز دێنێ
relish/ˈrelɪʃ/v ١-خۆشی وەردەگرێ
٢- بەپەرۆشەوە لێی دەگەڕێ
relive/ˌriːˈlɪv/v رووداوێ- سەر لە
نوێ زیندوو دەکاتەوە.
reluctant/rɪˈlʌktənt/adv ١-ڕێنکر
٢- دوودڵ
reluctance/rɪˈlʌktəns/n
١- دوودڵی ٢- نەویستن
reluctantly/adj بەنیگەرانی
rely/rɪˈlaɪ/v ١-پشت دەبەستێ بە
٢- پشتی پێدەبەستێ
٣- باوەری پێدێنێ
remain/rɪˈmeɪn/v ١- (لەشوێنەکە)
دەمێنێتەوە
٢- لەسەر هەمان بار دەمێنێ
remainder/rɪˈmeɪndə(r)/n
١- پاشماوەی خەڵك
٢- ئەو کەسانەی لەشوێنەکە ماونەتەوە
remains/rɪˈmeɪnz/n ١-پاشماوە
٢- ئێسك و پرووسك

remand/rɪˈmɑːnd/v دەیگەڕێنێتەوە زیندان
remand/n ماوەی پێش دادگاکردنی
بەندی-زیندانی
on remand/v چاوەڕێی دادگایکردنە
remark/rɪˈmɑːk/v ١- تێبینی دەکا
٢- لێی دەدوێ
remark/n تێبینی- لێدوان
remarkable/rɪˈmɑːkəbl/adj ١- بەرچاو
٢- ئاياب
remarkably/adv بەشێوەیەکی
سرنج ڕاکێش
remedy/ˈremədi/n ١- دەرمان ٢-چارەسەر
remedial/rɪˈmiːdiəl/adj ١- چارەسەری
٢- پاڵپشتی کەرانە
remedy/ˈremədi/v ١- راست دەکاتەوە
٢- دەرمان دەکا
٣- پڕ دەکاتەوە
remember/rɪˈmembə(r)/v ١- وەبیری
دێتەوە-دێتەوە یادی
٢- پارە دەبەخشێ ٣- سەڵاوی بۆ دەنێرێ
remembrance/rɪˈmembrəns/n
زیندووکردنەوەی یادی
remind/rɪˈmaɪnd/v ١- بیری دەخاتەوە
٢- ئاگاداری دەکاتەوە
reminder/rɪˈmaɪndə(r)/n بیرخەرەوە
reminisce/ˌremɪˈnɪs/v ١-رابردووی (خۆش)
دێنێتەوە یادی
٢- بیری رۆژانی خۆش دەکاتەوە
reminiscent/ˌremɪˈnɪsnt/adj
١- بیرهێنەرەوە ٢-وەك- لە دەچێ
remnant/ˈremnənt/n پاشماوە
remorse/rɪˈmɔːs/n ١- هەست بەتاوان کردن
٢- پەشیمانیبوون، ئازارداني زات
remorseful/rɪˈmɔːsfl/adj
١- پەشمان ٢- خۆ ئازاردەر

rejection/n ڕەتکردنەوە

rejoice/rɪˈdʒɔɪs/v ١-هەست بەخۆشی دەکا ٢- لەخۆشیا باڵ دەگری

rejoicing/rɪˈdʒɔɪsɪŋ/n هەست بەخۆشی کردن

rejuvenate/rɪˈdʒuːvəneɪt/v گەنج دەبێتەوە

rejuvenation/rɪˌdʒuːvəˈneɪʃn/n گەنج بوونەوە

relapse/rɪˈlæps/v دوبارە خراپ دەبێتەوە

relapse/v ١- نسکۆ ٢-خراپ بوونەوە

relate/rɪˈleɪt/v ١- دوورشت بەیەك دەبەستێتەوە ٢- (چیرۆك)دەگێڕێتەوە ٣- پەیوەندی هەیە بە ٤- تێ‌ی دەگا

related/adj ١- بەستراوە بە.. ٢-خزم-خزێش

relation/rɪˈleɪʃn/n ١- پەیوەندی ٢- خزم ٣- پەیوەندیەکان ٤- ئەوەی پەیوەست بێ ٥- بەبەراورد لەگەڵ

relationship/rɪˈleɪʃnʃɪp/n ١- پەیوەندی ٢- پەیوەندی ئەڤینی ٣-خزمایەتی-پەیوەندی- لەیەك نزیکی

relative/ˈrelətɪv/n خزم

relative/adj ڕێژەیی

relatively/ˈrelətɪvli/adv تارادەیێ

relativity/ˌreləˈtɪvəti/n ١- تیۆری ڕێژەیی ئەنیشتاین ٢- ڕێژەیی

relax/rɪˈlæks/v ١- دەحەسێتەوە ٢- هیچ ناکا- گرژی لا نامێنێ ٣- پشوو دەدا- پاڵدەکەوێ ٤- مەرجەکان کەم دەکاتەوە

relaxation/ˌriːlækˈseɪʃn/n کەمکردنەوەی گرژی- بێ تاقەتی- مەرج- حەوانەوە- پاڵکەوتن

relaxed/rɪˈlækst/adj ١- خاوبۆوە ٢- مێشك ساف

relaxing/adv خۆش- دڵڤەکەر

relay/ˈriːleɪ/n پێشبڕکێی لەدوایەك

in relays/adv بەنۆرە

relay/v ١- ئامازە وەردەگرێ و دەنێرێ ٢- بەرنامە لەرادیۆ وتەلەفزیۆن بڵاودەکاتەوە

release/rɪˈliːs/v ١- بەری دەدا ٢- وازی لێ دێنێ ٣- لە دەستی بەردەبێ- خۆی لەدەستی ڕزگار دەکا ٤- جێی هەڵدەقەنێ ٥- رادەگەیەنێ ٦- دێخێتە بازاڕ ٧-بەرو ئاسمان..بەرەڵڵادەکا

release/n ١- بەردان- بەرەڵلاکردن (کتاب/فیلم،خۆشی) لەبازار هەیە

relegate/relɪgeɪt/v پلە دێنێتەوە خوارێ

relegation/ˌrelɪˈgeɪʃn/n پلە هێنانەخوارەوە

relent/rɪˈlent/v ١- نەرم دەبێ ٢- هەڵوێستی نەرم دەبێ ٣- دڵی نەرم دەبێ

relentless/adj ١-بێ‌وچان-بەردەوام ٢- رژد ٣- دڵرەق

relentlessly/adv ١-بەبێ رەحمانە ٢- بەبەردەوامی

relevant/ˈreləvənt/adj ١- پەیوەندی بە بابەتەکەوە هەیە ٢- گرنگ وسود

relevance/ˈreləvəns/n ١- پەیوەست ٢- سوود

reliable/rɪˈlaɪəbl/adj ١-جێی باوەڕ- جێی متمانە ٢- دەکرێ پشتی پێ ببەسترێ

reliably/adv بەشێوەیەکی جێی باوەڕی بێ

reliance/rɪˈlaɪəns/n ١- باوەڕ پێکردن ٢- پشت پێ‌بەستن

reliant/rɪˈlaɪənt/adj ١- مشەخۆر ٢- بەخۆی هیچ ناکا، هەمیشە پشت بە غەیری خۆی دەبەستێ.

۳- نواندن
٤- گەیاندن- ڕاگەیاندن
register office/n نوسینگەیتۆمارکردنی
بۆندی هاوسەرێتی/ نووسینگەی تۆمارکردن
register/ˈredʒɪstə(r)/v ۱-تۆمار دەکا
۲- دەکاتە۳- ئاماژە دەکا
٤- دەردەبڕێ
٥- بەپۆستەی تۆمارکراو دەنێرێ
registered post/n پۆستەی تۆمار کراو
registrar/ˌredʒɪˈstrɑː(r)/n
۱- پارێزەری فایلی لەدایلە
بوون و مردن و هاوسەرێتی.
۲- بەرێوەبەری تۆمارگا لەزانکۆ
registration/ˌredʒɪˈstreɪʃn/n
تۆمار کردن
regressive/rɪˈgresɪv/adv
۱- بەرەو دوا ۲- کۆنەپەرست
regret/rɪˈgret/n پەشیمانی- داخ
regretful/rɪˈgretfl/adj ۱-پەشیمان
۲-خەمبار
regretfully/adv بەپەشیمانی
regret/v ۱-پەشیمان دەبێ ۲- داخ دەخوا
regrettable/rɪˈgretəbl/adj
جێی داخە
regrettably/adv ۱- بەخەمانە
۲-وات لێ بکا خەم بخۆی بۆی
۳-جێی داخە
regular/ˈregjələ(r)/adv
۱- ڕێك وپێك -هەردەم بەرێکی-
هەمیشە- ئاسایی
۲- ڕێك نەك خوارو خێچ
۳- فرمانی بەرێسا
regular/n کریاری هەمیشە
regularity/ˌregjuˈlærəti/n
۱- ڕێك و پێکی ۲- ڕێسایی
regularly/adv ۱- بەرێك وپێکی
۲- بەزۆری
regulate/ˈregjuleɪt/v ۱- بەیاسا ڕێك دەکا
۲- دەستی بەسەردا دەگرێ
۳- خەوشەکەی دەبینێتەوە
regulation/ˌregjuˈleɪʃn/n ۱- ڕێکخستن
۲- نیزام- یاسا
rehabilitate/ˌriːəˈbɪlɪteɪt/v
دەیهێنێتەوە سەر باری پێشووی
rehabilitation/ˌriːəˌbɪlɪˈteɪʃn/n
هێنانەوە سەرباری پێشو
rehearse/rɪˈhɜːs/v ۱-مەشق دەکا-
پرۆڤەی گۆرانی ونواندن
۲- ڕامێنان دەکا لەسەر
rehearsal/rɪˈhɜːsl/n پرۆڤە- مەشق کردن
reign/reɪn/n ۱- فەرمانڕەوایی
۲- ماوەی فەرمانڕەوایی
reign/v ۱- فەرمانڕەوایی وڵات دەکا
۲- دەتەنێ- دەگرێتەوە
reimburse/ˌriːɪmˈbɜːs/v ۱- پارەی دەداتەوە
۲- بۆی دەبژێرێتەوە
rein/reɪn/n ۱-هەوسار ۲- قەراسە
reindeer/ˈreɪndɪə(r)/n جۆرە ئاسکێکە
جۆرە مامزێکە لەناوچە قوتبی دەژی.
reinforce/ˌriːɪnˈfɔːs/v ۱- بەهێز دەکا
۲- پاڵپشتی دەکا
reinforcement/ˌriːɪnˈfɔːsmənt/n
بەهێز کردن
reinforcements/ˌriːɪnˈfɔːsmənts/n
هێزی زیادە
reinstate/ˌriːɪnˈsteɪt/v ۱-پۆستی
پێشووی پێ‌دەداتەوە
۲- دەیگەڕێنێتەوە
reinstatement/n گەڕاندنەوە
reject/rɪˈdʒekt/v ڕەتدەکاتەوە
rejection/rɪˈdʒekʃn/n کەسی/شتی
ڕەتکراوە

reflexion=reflection/n رەنگدانەوە، شەوق دانەوە

reflexive/rɪˈfleksɪv/adj - n
١- راناوی خۆیی
رەنگدانەوەی بۆ بکەر (ڕێزمان)
٢- بەرکارو بکەر یەك کەسن

reform/ˌriːˈfɔːm/v ١- چاکی دەکا
٢- هەمواری دەکا
٣- چاك دەبێ-رەفتاری دەگۆڕی بەرەو چاکی

reform/rɪˈfɔːm/n چاککاری-چاکسازی

reformer/rɪˈfɔːmə(r)/n چاکساز-چاککار

refrain/rɪˈfreɪn/v ١- قەدەغە دەکا
٢- خۆ دور دەگرێ

refrain/n بەشێکی گۆرانییە کە گۆتاییەکەی چەندبارە دەکرێتەوە.

refresh/rɪˈfreʃ/v دەبوژێنێتەوە-تەڕ دەکاتەوە(تاوەبیری بێتەوە)

refreshing/rɪˈfreʃɪŋ/adj خۆش، ووزێن، بوەژێن، بوژێنەر

refreshment/rɪˈfreʃmənt/n
١- ژەمی سادە وەك لەفە
٢-ساردەمەنی- تەزیاتی

refrigerate/rɪˈfrɪdʒəreɪt/v
شت لەناو بەفرگرە دادەنێ تا تێك نەچێ

refrigerator/rɪˈfrɪdʒəreɪtə(r)/n
بەفرگر

refuge/ˈrefjuːdʒ/n ١- پەناگە
٢- پشت وپەنا

refugee/ˌrefjuˈdʒiː/n پەنابەر-پەناهەندە

refund/rɪˈfʌnd/n پارەی گەراوە

refund/v پارە دەگەڕێنێتەوە
کە شتەکە دەگەڕێنێتەوە، پارەی دەدرێتەوە

refundable/rɪˈfʌndəbl/adv
دەکرێ پارەکە بدرێتەوە

refusal/rɪˈfjuːzl/n ١- رەتکردنەوە
٢- وەرنەگرتن

refuse/ˈrefuːz/v رەت دەکاتەوە

refuse/ˈrefjuːs/n زبل-پاشماوەی گلێش

regain/rɪˈgeɪn/v ١- بەدەست دێنێتەوە
٢- دەستێنێتەوە

regal/ˈriːgl/adj شاهانە

regard/rɪˈgɑːd/v ١- وادادەنێ
٢- بەدیقەت تەماشا دەکا
٣- بەدیقەت تێ دەڕوانێ

as regards سەبارەت بە

regarding/rɪˈgɑːdɪŋ/prep لەبارەی

regard/n ١- رێز
٢- گرنگی دان- حسێب بۆ کردن

regards/rɪˈgɑːdz/n ١- سڵاو
٢- لەگەڵ رێزو سڵاو

regardless/rɪˈgɑːdləs/adj ١-بێگوێدانە بەر
٢- بێ‌گرنگی‌دان

regatta/rɪˈgætə/n فیستڤاڵ پێشبرکێی بەلەمان

reggae/ˈregeɪ/n مۆسیقای رێگرێی

regime/reɪˈʒiːm/n رژێم

regiment/ˈredʒimənt/n کۆمەڵێ سەرباز لەژێر دەستی کۆلۆنێل- فەوجی سەربازی

regimental/ˌredʒɪˈmentl/adj
١- تایبەت بەفەوج ٢- توند

regimented/ˈredʒimentɪd/adj
١- نیزامی ٢- توند

region/ˈriːdʒən/n ١-ناوچە- هەرێم- دەڤەر
٢- لا- لایەکی- جێیەك

regional/ˈriːdʒənl/adj ١- هەرێمی
٢- ناوخۆیی

register/ˈredʒɪstə(r)/n ١- تۆمار، فایل ٢- دیارخەر

(تاوانکردوو)

redistribute/ˌri:dɪˈstrɪbju:t/v دووباره دابەش دەکاتەوە

redisribution/ˌri:dɪstrɪˈbju:ʃn/n دووباره دابەشکردنەوە

reduce/rɪˈdju:s/v ١- کەمدەکاتەوە
٢- ناچاری دەکات

reduction/rɪˈdʌkʃn/n
١- کەمکردن(ژمارە)
٢- کەمکردنەوەی ڕێژەیی
٣- دابەزاندن- داشکان

redundant/rɪˈdʌndənt/adj
١- بێکار ٢- زیادە- ناپێویست
٣- دووبارە

redundancy/rɪˈdʌndənsi/n
١- بێکاری ٢- کار لەدەست دان
٣- دووبارەبوونەوەی ناپێویست
٤- درێژدادڕی

reed/ri:d/n قامیش- قەمیش

reef/ri:f/n بەربەرستی بەردین لەناو دەریا

reek/ri:k/n بۆنێکی گران- بۆنی ناخۆش

reek/v بۆنێکی ناخۆشی لێ دێ-
بۆنی سیری لێ دێ

reel/ri:l/n خریلە

reel/v ١- لە خریلە لوول لەدەدا
٢- بەخێرا ناوەکان دەخوێنێتەوە
یان دەڵێ ٣- بەناڕێکی ڕێ دەکا
٤- بە شەپەشەپ دەڕوا چونکە هیلاک بووە
٥- مێشکی لەق بووە- ڕوون نیە- ئاڵۆزە

refectory/rɪˈfektri/n هۆڵی
نانخواردن لە کۆلێژ یان قوتابخانە

refer/rɪˈfɜ:(r)/v ١- لەبارەیەوە
دەدوێ- وەسفی دەکا
٢- پەیوەندی هەیە بە...
٣- پشتی پێدەبەستێ
٤- ڕەوانە دەکا بۆ....
٥- ئاماژە دەکا

referee/ˌrefəˈri:/n ناوبژیوان- ناو بژێکەر

referee/v ناوبژی نێوان دووتیپ دەکا

reference/ˈrefərəns/n ١- ئاماژە-ناوهێنان
٢- پەراوێز- ژێدەر
٣- نامەی پاڵپشتی وناساندن
٤- ژمارەی کتابی دایەرە

referendum/ˌrefəˈrendəm/n ریفراندۆم:
ڕاوەرگرتنی گشتی لەبارەی مەسەلەیەکی سیاسی.

refill/ˌri:ˈfɪl/v دووبارە پڕ دەکاتەوە

refill/ˈri:fɪl/n - پڕ کردنەوە بەشتی دی

refine/rɪˈfaɪn/v ١- پاکدەکاتەوە/دەپاڵێوێ
٢- پوختی دەکا

refined/adj ١- بەئەدەب- بەرەوشت-
ئاکار بەرز
٢- پاککراو-پوختەکراو-سافکراو

refinery/rɪˈfaɪnəri/n ١-کارگەی سافکردن
٢-پاککەرەوە

refinery/n ١-چاککردن نۆژەنکرن
٢- دەست پێداهێنان
٣- ئاکاربەرزی-ڕەوشت باشی

reflect/rɪˈflekt/v ١- بەدیار دەکەوێ
٢- ڕەنگدەداتەوە-پەرچ دەداتەوە
٣- بەقووڵی بیر دەکاتەوە
٤- وێنەیێ دەربارەی- دەبەخشێ

reflection/rɪˈflekʃn/n ١-ڕەنگدانەوە
٢-پەرچ دانەوە
٣- وێنەی خۆتە لە ئاوێنە یان ئاو
٤- بیرکردنەوەی قووڵ

on reflection پاش پێداچوونەوە
-پاش بیرکردنەوە لێی جارێکیتر

reflective/rɪˈflektɪv/adv ١- تێرامانی قووڵ
٢- پەرچ دەر

reflector/rɪˈflektə(r)/n ١- پەرچەدەری
٢- شەوق دەر

reflex/ˈri:fleks/n ١- کاردانەوە
٢- جوڵەی لەپڕو لەخۆوە

recyclable/ˌriːˈsaɪkləbl/adj دەكرێ دوبارە بەكاربهێنرێتەوە

red/red/adv ١- سوور- سۆر
٢- (دەم وچاو) سۆربۆوە
٣- (سەر) سۆر

red card/n كارتی سوور

red carpet/n مافوری سوور
جۆرە مافورێكە لەكاتی پێشوازی میواندا رادەخرێ.

red currant/n كشمشی سوور

redhead/ˈredhed/n ئافرەتی پرچ سۆر- ئافرەتی قژ سوور

red-hot/adj لەگەرمیا سوور بووە

Red Indian/n هندیە سوورەكان

red tape/n ١-شریتی سۆر
٢-رۆتینی دام و دەزگای میری

red wine/n شارەقی سوور
جۆرە شارەقێكە لەترێی رەش دروست دەكرێ.

red/n رەنگی سوور

be in the red قەرداری بانق

redden/ˈredn/v ١- سوور دەبێ
٢-سوور دەكا

reddish/ˈredɪʃ/adv سووریاو

redeem/rɪˈdiːm/v ١- ئاهێلێ تەواو خراپ بێ

redeem yourself ٢- خۆت رزگار كە لە لۆمە ٣- با لۆمە نەكرێی
٤- شتەكە وەردەگرێتەوە پاش ئەوەی نرخەكەی دەدا.

redemption/rɪˈdempʃn/n رزگار بوون- پاقژبوونەوە

beyond redemption چاری نەماوە، باری ئالەبارە

redevelop/ˌriːdɪˈveləp/v رێكی دەخاتەوە- نۆژەن دەكاتەوە

redevelopment/ˌriːdɪˈveləpmənt/n
دووبارە نوێكردنەوە/ ئاوەدانكردنەوە

red-handed/adj دەست سوور

دەبێتەوە- شیفای بۆدێ
- دێتەوە سەر باری پێشوو
٢- دەدۆزێتەوە

recovery/rɪˈkʌvəri/n
١-چاكبوونەوە- تەندروستی باش بوونەوە ٢- گەڕاندنەوە

recreation/ˌrekriˈeɪʃn/n ١-رابواردن
٢-كات بەسەربردن بەشتی خۆش
٣-سەیرانگە

recruit/rɪˈkruːt/n ١- تازە سەرباز- تازەبەرگی لەبەركردیە
٢- ئەندامی نوێ

recruit/v ١-ناوی تۆمار دەكا
٢- پەیوەندی دەكا بە

recruitment/rɪˈkruːtmənt/n
١- بەسەربازكردن
٢- دۆزینەوەی فەرمانبەری نوێ بۆ..

rectangle/ˈrektæŋgl/n لاكێشە

rectangular/rekˈtæŋgjələ(r)/adj
لاكێشەیی

rectify/ˈrektɪfaɪ/v ١- راست دەكاتەوە
٢- چاكدەكاتەوە

rector/ˈrektə(r)/n ١-قەشە ٢-راپەر
٣-سەرۆكی زانكۆ

recuperate/rɪˈkjuːpəreɪt/v
١- چاكدەبێتەوە
٢- تەندروستی باش دەبێتەوە

recuperation/rɪˌkjuːpəˈreɪʃn/n
چاكبوونەوە

recur/rɪˈkɜː(r)/v دوبارە دەبێتەوە

recurrence/rɪˈkʌrəns/n
دوبارەبوونەوە

recurrent/rɪˈkʌrənt/adj دوبارە

recycle/ˌriːˈsaɪkl/v ١- دوبارە بەكاردێنێتەوە ٢- دوبارە بەكار دێنێ

reckon/ˈrekən/v ١- وادەزانێ
٢- وادادەنێ٣- زەنی وایە
٤- دەخەملێنێ
٥- چاوەڕێ دەکا
٦- پێشبینی دەکا

reclaim/rɪˈkleɪm/v ١- دەگەڕێنێتەوە
٢- سودی لێ دەبینێتەوە٣- چاك دەکا

recline/rɪˈklaɪn/v ١-لەسەرپشت
رادەکشێ
٢- لەسەر زگ رادەکشێ-پاڵدەکەوێ

reclining/adj (جۆرێ) بەرەو پشت
بۆ بەرەو پشت راکشان دەشێ

recognition/ˌrekəgˈnɪʃn/n
١- ناسینەوە ٢- داننان
٣- رێزگرتن لە

recognize/ˈrekəgnaɪz/v
١- دەیناسێتەوە
٢- داندەنێ٣- رێز دەنێ

recognizable/ˈrekəgnaɪzəbl/adj
دەکرێ بناسرێتەوە

recognizably/adv بە شێوەیەکی
روون وئاشکرا

recoil/rɪˈkɔɪl/v ١- دەترسێ لە
٢- رادەچڵەکێ لە

recollect/ˌrekəˈlekt/v ١-دێتەوە یادی
٢- دووبارە کۆدەکاتەوە

recollection/ˌrekəˈlekʃn/n
١- یادکردن
٢- وەبیرهاتنەوە- بیرەوەری

recommend/ˌrekəˈmend/v
١- رادەسپێرێ ٢- پێشنیار دەکا

recommendation /ˌrekəmenˈdeɪʃn/n
١- لاری نەبوون ٢- باش نووسین لەسەر
٣- پاڵپشتی کردن ٤- راسپاردن

recompense/ˈrekəmpens/v
١- بۆی دەبژێرێتەوە
٢- قەرە بووی دەکاتەوە

reconcile/ˈrekənsaɪl/v ١- پێکیان
دەهێنێتەوە- ئاشتیان دەکاتەوە
٢- دەیانسازێنێ- پێکەوەیان دەگونجێنێ
٣- دەچێتە ژێر باڵ بەناچاری رازی دەبێ

reconciliation/ˌrekənˌsɪliˈeɪʃn/n
١-پێکهاتنەوە ٢- ئاشتەوایی

reconnaissance/rɪˈkɒnɪsns/n ئاوچەیەك بۆ
مەبەستی سەربازی/ چاوتۆڕین

reconsider/ˌriːkənˈsɪdə(r)/v
چاودەخشێنێتەوە بە

reconstruct/ˌriːkənˈstrʌkt/v
١- دوبارە بینا دەکاتەوە
٢- ئاوەدانی دەکاتەوە
٣- دوبارە وێنە دەکێشێ (لەمێشکیخۆیدا)

reconstruction/ˌriːkənˈstrʌkʃn/n
١- ئاوەدانکردنەوە
٢- دوبارە نواندنەوە (تاوان)

record/ˈrekɔːd/n ١- تۆمار
٢- قەوان ٣- دوا ژمارە ٤- دوا ئاست
٥- فایل ٦- رابردوو

record-player/n گرامفۆن

record/rɪˈkɔːd/v ١-دەنووسێ ٢- تۆماردەکا

recorder/rɪˈkɔːdə(r)/n ١- تۆمارکەر (ئامێر)
٢- دووزەلە- پیك و دووزەلە- زورنا
٣- لە فلوت دەچێ

recording/n ١- تۆمارکردنی
مۆسیقا لەکاسێت
٢- تۆمار کردنی کاسێت

recount/rɪˈkaʊnt/v ١-چیرۆك دەگێڕێتەوە
٢- روداو دەگێڕێتەوە

recourse/rɪˈkɔːs/n هانابۆ بردن

recover/rɪˈkʌvə(r)/v ١- چاك

reassuring/ˌriːəˈʃʊərɪŋ/adj ١- دڵنیاکەر ٢- نیگەرانی رەوێن

reassuringly/adv دڵنیاکەرانە

rebate/ˈriːbeɪt/n گەڕاندنەوەی پارەی زیادە

rebate/n ١-یاخی ٢- ئەشقی ٣- هەڵگەڕەوە

rebel/ˈrebl/v ١- یاخی دەبێ ٢- رادەپەڕێ لەدژی ٣- رادەپەڕێ لەپێناو گۆڕانکاری

rebellion/rɪˈbeljən/n یاخی بوون

rebellious/rɪˈbeljəs/adv ١- یاخیگەر ٢- یاخی

rebirth/ˌriːˈbɜːθ/n گۆڕانی رۆحی- بوژاندنەوە

reborn/ˌriːˈbɔːn/adj دووبارە لە دایك بوو

rebound/rɪˈbaʊnd/v هەڵدەقۆزێتەوە

rebuff/rɪˈbʌf/n ١-رەتکردنەوەیەکی وشك ٢- رەتکردنەوەیەکی بێڕەحمانە

rebuff/v رەتدەکاتەوە

rebuild/ˌriːˈbɪld/n ١- دووبارە ئاوەدان دەکاتەوە ٢- سەر لەنوێ بینادەکاتەوە

rebuke/rɪˈbjuːk/v ١- سەرزەنشتی دەکا ٢- بۆڵەبۆڵ لەگەڵ دەکا

rebuke/rɪˈbjuːk/n سەرزەنشت کردن

recall/rɪˈkɔːl/v ١- وەبیری دێنێتەوە ٢- شتێکی رابردووی وەبیردێنێتەوە

recapitulate/ˌriːkəˈpɪtʃuleɪt/v شتەسەرەکییەکان دووبارە دەکاتەوە

recapture/ˌriːˈkæptʃə(r)/v دووبارە دەیگرێ-دێنێتەوە یاد

recede/rɪˈsiːd/v ١- ون دەبێ ٢- لەبەرچاو بزر دەبێ ٣- کەم دەبێتەوە لاواز دەبێ

receipt/rɪˈsiːt/n وەرگرنامە

receive/rɪˈsiːv/v ١- وەردەگرێ ٢- پێشوازی لێ دەکرێ

receiver/rɪˈsiːvə(r)/n ١- دەسکی تەلەفۆن ٢- ئامێری رادیۆ یان تەلەفزیۆن ٣- وەرگر

recent/ˈrisnt/adj نوێ-تازە

recently/ˈriːsntli/adv ١- بەم زووانە ٢- ماوەیێ کەم بەر لەئێستا

receptacle/rɪˈseptəkl/n قاپ-ئامان

reception/rɪˈsepʃn/n ١- پرسگە ٢- پێشوازی-ئاهەنگی‌پێشوازی-پێشوازیکردن ٣- وەرگرتن- شەپۆلەکانی رادیۆ

receptionist/rɪˈsepʃənɪst/n ١-فەرمانبەری پێشوازیکەر ٢- کارمەندی پرسگە

receptive/rɪˈseptɪv/adj ١- وەرگر ٢- وەرگری بیرۆکە و پێشنیاری نوێ(کراوە)

recess/rɪˈses, ˈriːses/n ١- پشووی پەرلەمان ٢- ماوەی حەسانەوەی نێوان وانەکان

recession/rɪˈseʃn/n بازاڕ راوەستان -بازرگانی وپیشەسازی وڵات لەبارێکی نالەباری ئابووری دابێ

recipe/ˈresəpi/n ١- راسپاردە و زانیاری لەسەر دروست کردنی خواردنێك ٢- رێگا

recipient/rɪˈsɪpiənt/n وەرگر(وەرگر)

reciprocal/rɪˈsɪprəkl/adj دووسەرە- هاوبەش-وەك یەك

recital/rɪˈsaɪtl/n نمایشکردنێکی‌گشتی مۆسیقا یان هۆزان لەلایەن کەسێکەوە یان چەند کەسانێ

recite/rɪˈsaɪt/v بەدەنگی بەرز دەخوێنێتەوە

reckless/ˈrekləs/adj ١- هەڵەشە ٢- گەڵحۆیی

recklessly/adv بێبیرکردنەوە، گەڵحۆیانە

readjustment/ˌriːəˈdʒʌstmənt/n
١- خۆراهێنان
٢- خۆگونجان- هەموار کردن

ready/ˈredi/adj ١- ئامادە
٢- ئامادە (نەك بەرِادان) ٣- بەر دەست

readily/ˈredɪli/adv ١- بەئاسانی
٢- بەبێ دوولَی

readiness/ˈredinəs/n ١-ئامادە باشی
٢- ویستن

ready/adv ١- پێشتر ٢- لەمەوپێش

ready-made/adj ئامادە(نەك بەرِادان)

real/riːəl, rɪəl/adv ١- کرداری
(نەك خەیالّی) ٢- هەقیقی- راست
٣- سروشتی (نەك دەستکرد)
٤- گەورە- تەواو- رەسەن

real estate/n زەوی و خانووبەرە

real estate agent/n دەلالّی خانوبەرە

realism/ˈriːəlɪzəm, rɪəlɪzəm/n
ریالیزم(ئەدەب و هونەر)
-شتەکان وەك خۆیان لەبوون

realist/ˈriːəlɪst, rɪəlɪst/n
باوەرِی بەریالیزم هەیە

realistic/ˌriːəˈlɪstɪk, ˌrɪəˈ-/adj
١- واقیعی ٢- هەقیقی- نزیکە- واقیع

realistically/adv بەشێوەیەکی واقیعی

reality/riˈæləti/n ١-هەقیەت
٢- واقیعی ژیان- شتی بەرجەستە

in reality/adv لەراستیدا

realize/ˈriːəlaɪz, ˈrɪəlaɪz/v ١-دەزانێ
٢- دەرك پێ‌دەکا ٣- دان پێدا دەنێ

realization
/ˌriːəlaɪˈzeɪʃn, ˌrɪəlaɪˈzeɪʃn/n
١- دەرك پێ‌کردن ٢- هێنانە دی

really/ˈriːəli, ˈrɪəli/adv ١-لەراستیدا
٢- زۆر زۆر ٣- بەراست ؟!
٤- بەراستتە؟!

realm/relm/n ١- شانشین٢- جیهان

Realtor/ˈriːəltə(r)/n دەلالّی خانوبەرە

reap/riːp/v ١- دەدرویَتەوە
٢- بەدەست دێنێ

reappear/ˌriːəˈpɪə(r)/v ١-جارێکی تر
دەردەکەوێتەوە ٢-جارێکی تر دەبینرێ

reappearance/ˌriːəˈpɪərəns/n دوبارە
دەرکەوتن

reappraisal/ˌriːəˈpreɪzl/n
چاوپێداخشانەوە

rear/rɪə(r)/n ١- پشتەوە
٢- کۆم- قوون

rear/adj پشتەوە- پەیوەست بە پشتەوە

rear/v ١-بەخێو دەکا ٢- رادەگرێ
٣- لە سەر پێیەکانی پشتەوەی
رادەوەستێ(ئەسپ).

rearrange/ˌriːəˈreɪndʒ/v ١- ژوانەکە
دەگۆرِی ٢- رێکخستنەکە دەگۆرِێ
٣- بەشێوەیەکی تر رێك دەخاتەوە

reason/ˈriːzn/n ١- هۆ٢- ئەگەر
٣- پاساو-بەهانە٤- ئەقل

make sb see reason دەیهێنێتەوە سەر
راستەرِێ

within reason لەسنووری ماقوولدا

reason/v ١- بیردەکاتەوە بەئەقل
٢- بەئەقل بریار دەدا

reasoning/ˈriːznɪŋ/n ١- بیرکردنەوە
٢- ژیری بەکارهێنان

reasonable/ˈriːznəbl/adj ١- ئاقل
٢- ماقوول ٣-ژیرانە ٤-مامناوەندی
٥- خراپ نیە

reasonably/ˈriːznəbli/adv
١-بەشێوەیەکی مامناوەندی
٢- بەشێوەیەکی ماقوول ماقوولانە

reassure/ˌriːəˈʃʊə(r), ˌriːəˈʃɔː(r)/v
١- دلّنەوایی دەکا ٢- دوپاتدەکاتەوە

reassurance/ˌriːəˈʃʊərəns/n
١- دلّنەوایی ٢- دووپاتکردنەوە

rating/ˈreɪtɪŋ/n ١–پۆلێن کردن ٢– دیارکردنی ژمارەی
ratio/ˈreɪʃiəʊ/n رێژە
ration/ˈræʃn/n بڕی پێویست نەبەش
ration/v ١– بڕی شتەکەدیار دەکا ٢– بەش هەریەکێ دیار دەکا لە
rationing/n دیارکردنی بڕی پێویست
rational/ˈræʃnəl/adj ١– ژیر– هۆشمەند ٢– ماقوول
rationally/ˈræʃnəli/adv بەشێوەیەکی ماقوول
rationalize/ˈræʃnəlaɪz/v ١– پاساو دەبینێتەوە ٢– ڕێکتر دەخا
rattle/ˈrætl/v ١– تەقەتەق دەکا ٢– خشەخش دەکا ٣– نیگەران دەکا– دەترسێنێ
rattle/n ١– تەقەتەق– خشە خش ٢– شەقەشەق یاری منداڵان ٣– ماری زەنگدار
raucous/ˈrɔ:kəs/adv زبر– دەنگ نیر
ravage/ˈrævɪdʒ/v کاول دەکا– خاپور دەکا
rave/reɪv/v ١– زیاد لە پێویست پیا هەڵدەدا ٢– وڕێنە دەکا ٣– بەهات و هاوار قسەدەکا
raving/ˈreɪvɪŋ/adj ١– هارو هیچ ٢–وڕێنەکار– شێت
rave review ١–پێداچوونەوە بە بابەتێك لەڕۆژنامە ٢– پیاهەڵدانێکی بێتام
raven/ˈreɪvn/n ١– قاڕۆ٢– قەلەڕەش
ravenous/ˈrævənəs/adj زۆربرسی– لەبرسا مردوو
ravine/rəˈvi:n/n دۆڵێکی تەسکی قووڵ
raw/rɔ:/n ١– نەبرژاو–خاو ٢– نەکوڵاو–خاو کاڵ ٣– شەق شەق بوون– قلیشان ٤– کەرەستەی خاو
ray/reɪ/n تیشك
a ray of hope هیوایەکی کەم
razor/ˈreɪzə(r)/n موسی ریش تاشین کەرەستەی ردێن– گوێزان
razor-blade/n موس– تیغان
reach/ri:tʃ/v ١– دەگات ٢– دەگاتە ٣– دەستی خۆی درێژ دەکا ٤– دەستی دەگاتێ ٥– پەیوەندی پێ دەکا
reach/n ١– ماوە ٢– ئاست
out of reach/adj دووردەست
within sb's reach بەردەست
react/riˈækt/v ١– وەڵام دەداتەوە ٢–کاردەداتەوە ٣– لەدژی رادەپەڕی
reaction/riˈækʃn/n ١– کاردانەوە ٢– وەڵامدانەوە
reactionary/riˈæksənri/adj ١–کۆنەپەرست ٢– باوەری بەگۆران نیە
reactionary/n کۆنەپەرستەکان
reactor/riˈæktə(r)/n کارگەی ئەتۆمی/ناوکی
read/ri:d/v ١– دەخوێنێ ٢– بەدەنگ دەخوێنێ ٣– دەخوێنێتەوە–تێ دەگا ٤– دەڵێ
read on هەر دەخوێنێتەوە
read/n خوێندنەوە
readable/ˈri:dəbl/adj دەخوێنرێتەوە
reader/ˈri:də(r)/n ١–خوێنەر (خوێنەوان) ٢– خوێنەر (هێواش– خێرا) ٣– کتێبی خوێندنەوە
reading/ˈri:dɪŋ/n ١–خوێندنەوە ٢– (پێوەرەکە) فلان ژمارە دەخوێنێتەوە
readjust/ˌri:əˈdʒʌst/v ١– جارێکی تر خۆی رادێنێ ٢– دەگۆڕێ– هەموار دەکا

Rr

R-r/ɑ:(r)/ پیتی هەژدەهەم لە ئەلفبای

rabbit/ˈræbɪt/n کەرویشك

rabble/ˈræbl/n ئاژاوە–ئاشووب

rabies/ˈreɪbi:z/n –نەخۆشی سەگ –پەتای سەگ قەمپاڵ لێدراو/هاری

race/reɪs/n پێشبڕکێ–بەربکانێ– پێشبڕکێی ئەسپ سوار

rat race/n ململانێ یان پێشبڕکێی بێ وچانی ناشەریفانە

race course/ˈreɪskɔ:s/n گۆرەپانی ئەسپ سواری

race/v ١– پێشبڕکێ دەکا ٢– زۆر بەخێرا ڕادەکا ٣– بەئۆتۆمبیلەکەی/ ئەسپەکەی بەشداری پێشبڕکێ دەکا.

racing/ˈreɪsɪŋ/n ئەسپ سواری– پێشبڕکێی ئۆتۆمبیل

race/n ١–ڕەگەز٢–گەل

race relations/n پەیوەندیە ڕەگەزییەکان

racial/ˈreɪʃl/adj ڕەگەزی– ڕەگەز پەسەندی

racially/ˈreɪʃəli/adv لەڕووی ڕەگەزەوە

racism/ˈreɪsɪzəm/n ڕەگەز پەرستی– ڕەگەزپەسندی

racist/ˈreɪsɪst/n - adv ڕەگەزپەرست

rack/ræk/n تاقچکە

rack/v مێشکی ماندوو دەکابەبیر کردنەوە

racket/ˈrækɪt/n ١– ڕێکێت ٢– هاتوهۆریا– قیژەقیژ ٣– ڕێی ناشەرعی بۆپەیداکردنی پارە

radar/ˈreɪdɑ:(r)/n ڕادار

radiant/ˈreɪdiənt/adj ١– تیشکدەر ٢–گەرمی بەخش ٣– ڕەونەقدار– ڕووخۆش

radiate/ˈreɪdieɪt/v ١– ڕووناکی/گەرمی دەدا– ڕوناکی دەبەخشێ ٢– دەبریقێتەوە ٣– بەهەموو لایێدا دەچێ

radiation/ˌreɪdiˈeɪʃn/n ١– تیشك

radiator/ˈreɪdɪeɪtə(r)/n ٢–گەرمەیدەر

radical/ˈrædɪkl/adj ١– ڕەگوڕیشەیی ٢– بنەچەیی ٣– توندڕەو– ڕادیکالی

radical/n ١– بابای ڕادیکالی ٢– ئەوەی دەیەوێ گۆڕانی بنەڕەتی بکات

radically/n ١– لەڕەگوڕیشەوە ٢– لەگەوهەرەوە

radio/ˈreɪdiəʊ/n ١– ڕادیۆ٢– ئێزگە

radio/v بەڕادیۆ پەیامێ دەنێرێ

radioactive/ˌreɪdiʊˈæktɪv/adj ١– تیشکدەر ٢– تیشکی ترسناك

radioactivity/ˌreɪdiʊˈækˈtɪvəti/n ١– تیشك دانەوە ٢– ئەو هێزەی لەتیشکدانەوە پەیدا دەبێ

radiographer/ˌreɪdiəʊˈɒgrəfə(r)/n ١–پسپۆڕ لە تیشك وێنەگرتن ٢– وێنەگری تیشك

radish/ˈrædɪʃ/n توور

radius/ˈreɪdiəs/n نیوەتیرە/ڕووبەری بازنەیی

raffle/ˈræfl/n ١– یانسیب ٢– فرۆشتنی پلیتی یانسیب

raft/rɑ:ft/n کەڵەك

rafter/ˈrɑ:ftə(r)/n ١– کۆڵەکە٢– ستوون

rag/ræg/n ١– پارچە پەڕۆ ٢– پارچە پەڕۆ–پاقژکەرەوە ٣– کۆنە جلکی دڕاو

rage/reɪdʒ/n تووڕەیی زۆر

rage/reɪdʒ/v ١–تووڕەیی ئێدەبارێ– ئاگری ئێدەبارێ ٢– بەردەوام دەبێ

raging/adj زۆر بەهێز–توند/ سەرئێشەیەکی توند

ragged/ˈrægɪd/adj ١– جلی کۆن و

پایەکەی ٤- دەقرسێنێ- دەنرخێنێ

٥- نرخی بۆ دادەنێ

quoth/v دەڵێ- وتی

Quran/n قورئانی پیرۆز

Qursh/n قورش/ پارەی سعودی

٢- وەرگرتن- لێوەرگرتن

٣- دەرهێنان ٤- نرخی تێچوون

quotation marks/n نیشانەی وەرگرتن

quote/kwəut/v ١- دووبارە دەکا

٢- ئاماژە پێدەکا چەند جاران

٣- نموونە دێنێتەوە بۆ پاڵپشتی کردنی

quest/kwest/n گەڕان-
خۆ شەکەت کردنی بەدوای...
question/ˈkwestʃən/n ١- پرسیار
٢- مەسەلە-پرس- کێشە ٣- گومان
in question ١-ئاماژە بۆکراو
٢- ناوبراو
no question of/adj دەرفەتی هیچ نییە
- لێکدانەوەی هەڵناگرێ
out of the question/adj پرسیار
هەڵناگرێ/ گومان هەڵناگرێ
question mark/n نیشانەی پرسیار
question tag/n کلکە پرسیار
question/v ١- پرسیار دەکا
٢- شتی لێ دەرکێشن- هەڵدەکرێنی
٣-گومانی لێدەکا
questionable/ˈkwestʃənəbl/adj
جێی گومانە
دڵنیا نیە- گومانیە-گومانای
queue/kju:/n ریز- سرە
queue/v ریزدەبەستێ-
سرە دەگرێ- لەسرە رادەوەستێ
jump the queue سرە دەبڕی-
سرە بڕی دەکا
quiche/ki:ʃ/n کۆلێرەی بەهێلکە و
شیر و پەنیر
quick/kwɪk/adj ١- خێرا
٢- بەپەلە- بلەز
quickly/adv بەخێرا
quid/kwɪd/n یەك پاوەند
quiet/ˈkwaɪət/adj ١- هێمن
بێ دەنگ- هێواش
٢- بێدەنگ- خامۆش
٣- بێدەنگ-کپ- گۆشەگیر
keep quiet about sth نهێنی دەپارێزێ
quietly/adv ١- بەبێ دەنگی
٢- بەبێ هەراو هۆریا- بەهێواش
quietness/n بێ دەنگی
quiet/n بێ دەنگی- هێمنی
quieten/ˈkwaɪətn/v ١- بێ دەنگی دەکا
٢- هێوری‌دەکا
quilt/kwɪlt/n لێفە
quintet/kwɪnˈtet/n پێنج کەسی-پێنجانە
- مۆسیقایەك پێنج کەس بژەنن
quirk/kwɜ:k/n ١- ڕەفتارێکی نەشاز
٢- ڕووداوێکی‌سەیر
quirky/ˈkwɜ:ki/adj ١- سەیر
٢- نەشاز- ناوەز
quit/kwɪt/v ١- وازدێنی-بەجێ دێلێ
٢- دەست هەڵدەگرێ
٣- (کۆمپیوتەر)دەکوژێنێتەوە
٤- رادەکا(لەسەربازی)
quite/kwaɪt/adj ١- زۆرنا- تاڕادەیەك
٢- بەتەواوی
not quite بەتەواوی نا
quits/kwɪts/adj کەس لەکەس
be quits with ١-هیچیان لەسەریەك نامێنێ
٢- وەك یەك لێدێن
quiver/ˈkwɪvə(r)/v ١- دەلەرزی
٢-دەلەرزێتەوە
quiver/n تورەگەی تیر
quiz/kwɪz/n -کویز: تاقی‌کردنەوە، پێشبڕکێ
quizzical/ˈkwɪzɪkl/adj ڕوخساری
پرسیاردەکا- ڕووی پرسیاری لێدەباری
quorum/ˈkwɔ:rəm/n ١- ژمارەی پێویست
٢- ژمارەیەکی یاسایی
quota/ˈkwəʊtə/n ١- ژمارە یان بڕی یان
پشکی ڕێ‌پێدراو ٢- پشکی تەرخان کراو
quotation/kwəʊˈteɪʃn/n
١- دەستەواژەی وەرگیراو لە..

Qq

Q-q/kju:/ پیتی حەڤدەهەم لە ئەلفبای ئینگلیزی

quack/kwæk/n ١-واق‌واق: دەنگی مراوی ٢-دکتۆری دەجال- فێڵباز

quack/v ١-واق واق دەکا ٢-فێڵ دەکا

quadrangle/ˈkwɒdræŋgl/n روبەرێکی چوارگۆشەیی کە بالەخانەی لەچواردەورە بێ/ گۆرەپانی شێوە چوارگۆشەیی

quadrangle/n چوارپێ/ چوارلا

quadruple/ˈkwɒdrupl/v چوار جار هەندێ خۆی دەکرێ یان دەکا.

quail/kweɪl/n سوسکە

quaint/kweɪnt/adj ١- سەرنج راکێش ٢- سەیر، ناناسایی

quake/kweɪk/v ١-دەلەرزی ٢-دەهەژێ ٣- رادەچڵەکێ

quake/n بومەلەرزە

qualification/ˌkwɒlɪfɪˈkeɪʃn/n ١- لێهاتن ٢- کارامەیی٣- هەموار کردن

qualify/ˈkwɒlɪfaɪ/v ١-(لەتەزموون)دەردەچێ ٢- توانای هەیە ٣- رێی پێ دەدا ٤- لەقۆناغی یەکەم دەردەچێ ٥- دیاردەکا ٦- سنوودار دەکا ٧- بەرتەنگ دەکا

qualified/adj ١- دەرچوو ٢- لێهاتوو- کارامە ٣- دیاریکراو ٤- سنووردار ٥- مەرجدار

quality/ˈkwɒləti/n ١- جۆر/ئاست ٢- نموونەیی ٣- ئەدگار

qualm/kwɑ:m/n ١- گومان ٢- ترس

quandary/ˈkwɒndəri/n ١-واق ورمان ٢- تەنگ وچەلەمە- تەنگژە

quantity/ˈkwɒntəti/n چەندێتی- چەندایەتی

quarantine/ˈkwɒrənti:n/n جیاکردنەوە- لەیەک جیابکرێتەوە(لەبەر لە یەکگرتنەوەی نەخۆشی)

quarrel/ˈkwɒrəl/n ١- دەمە قالێ ٢- شەڕە قسە

quarrel/v ١- دەمەقالێ دەبێ لەگەڵ.. ٢- بەشەڕ دێ لەگەڵ.. ٣- رازی نابێ بە.. ٤- بەرهەڵستی دەکا

quarry/ˈkwɒri/n کانی بەرد

quarry/v بەرد دەردێنێ لەکانی بەرد

quarry/n نێچیر- گیراو

quart/kwɔ:t/n شلەپێو

quarter/ˈwɔ:tə(r)/n ١- چارەگ ٢- چارەگە سەعات ٣- سێ مانگ ٤- چوار ئۆنسی ٥- گەرەک- ناوایی ٦- کۆمەڵەکەسێ ٧- چارەگە دۆلار ٨- جێ

quarter-final/n گەمەی چارەگی کۆتایی

quarterly/ˈkwɔ:təli/adj وەرزی- هەر سێ مانگ جارێ

quartet/kwɔ:tet/n چوار کەسی- چواریی

quartz/kwɔ:tz/n کوارتز

quash/kwɒʃ/v ١- هەڵدەوەشێنێتەوە ٢- پووچ دەکاتەوە ٣- دەم کوت دەکا- کپ دەکا

quay/ki:/n شۆستەی بەندەر

quayside/ˈki:saɪd/n ناوچەی نزیک شۆستەی بەندەر

queen/kwi:n/n ١- شاژن- شاژن- ژنەشا- ژنی شا ٢- شاهەنگ ٣- کچ لە قومار

queen mother/n دایکی شا یان شاژن

queer/kwɪə(r)/adj سەیر- نەشاز- نامۆ

quell/kwel/v سەرکوت دەکا دەم کوت دەکا

quench/kwentʃ/v ١-(تینووی) دەشکێنێ ٢- دەکوژێنێتەوە

query/ˈkwɪəri/n پرسیار/ لێ پرسینەوە

query/v پرسیاردەکا- لێ دەپێچێتەوە

put sth out/v ١– (ئاگر) دەكوژێنێتەوە
٢– (لەمپا) دەكوژێنێتەوە
٣– بلاَو دەكاتەوە
put yourself out/v خۆ ماندو دەكا
put sb throngh sth/v وای ﻟێ دەكا
ئازار بچێژێ
put sb/sth through/v (بەتەلەفۆن)
بەیەكیان دەگەیەنێ
put sth to sb/v ١–پرسیار دەكا
٢– پێشنیا ردەكا
put sth togethe/v لەیەكیان گرێ
دەداتەوە
put up sth/v بەرەنگاری دەكا–
بەرهەلستی دەكا
put sb up/v میواندارى دەكا–
لای خۆی دەیحەوێنێتەوە
put sth up/v ١–بەرز دەكاتەوە
٢– بینا دەكا ٣– بەدیوار هەلّدەواسێ
٤– زیاد دەكا

put up with sb/sth/v بەرگە دەگرێ
–خۆ بێ دەنگ دەكا
putt/pʌt/v هێواش بەگۆچانەكە (لەیاری گۆلف) لەتۆپەكە دەدا تابچێتە كونەكە
putter/ˈpʌtə(r)/v كاتی بەشتی پوچ وكەم بەسەردەبا
putty/ˈpʌti/n مەعجونی شوشەی پەنجەرە
puzzle/ˈpʌzl/n ١– مەتەل ٢– شت هەلّێن
puzzle/v ١– سەر شێواوی دەكا
٢– چەواشەی دەكا ٣– باش تێ دەفكرێ تا تێبگا
puzzle sth out/v باش تێ فكرین وەلاَمێ دەدۆزێتەوە كلیلی مەسەلەكە دەدۆزێتەوە
puzzled/adj واق وڕماو– سەرسوڕماو
pyjamas/pəˈdʒɑ:məz/n پێجامە
pylon/ˈpaɪlən/n بورجی وایەری كارەبا
pyramid/pɪrəmɪd/n قوچەك: هەرەم
pyre/n كوانووی سوتاندنی مردوو
pyrene/n ناوك/ كرۆك/ كاكل
python/ˈpaɪθn/n مارێكی گەورەیە
pythoness داهاتووبێژ/ كاهنی ژن

٢- بایەخ پێدان- گرنگی پێدان
٣- مژۆلکەر
in pursuit دەیەوێ بیگرێ
pus/pʌs/n کێم- کێم و زوخاو
push/pʊʃ/v ١-پاڵدەدا-پاڵپێوەدەنێ
٢-رێی خۆ دەکاتەوە ٣-دادەگرێ
٤-ماندەدا-تیغی دەدا ٥- بەرەواجی دێقی
push ahead/v بەردەوام دەبێ
push for/v دەگەڕێ بەدوا
push in/v سەرەبڕی دەکا
pusher/ˈpʊʃə(r)/n تلیاك فرۆش/
قاچاخ فرۆش
push-button/adj دوگمە داگری
ئیش دەکا
pushchair/ˈpʊʃtʃeə(r)/n
کورسی بزوێن: عارەبانەی منداڵانە
pushover/ˈpʊʃəʊvə(r)/n ١- ئاسان-
بردنەوەی ئاسان ٢- زووڕازی دەبێ
pushup/n جۆرە راهێنانێکە لەسەر
زگ پاڵ دەکەوی باسکەکانت لەزەوی دەدەی.
push/n ١- پاڵدان ٢- پاڵپێوەنان
at a push لەکاتی پێویست دا/
لەکاتی ناچاریدا
give push/v ١-پەیوەندی لەگەڵ دەپچڕێ
٢- دەری دەکا- شاپی دەدا
pushy/ˈpʊʃi/adj سینگ دەردەپەڕێنی-
خۆی راپێش دەکا
put sth down لەسەر زەوی دادەنێ
pussy/ˈpʊsi/n پشیلە
put/pʊt/v ١-دادەنێ ٢-پێکەوە گرێ دەدا
٣- بەیەکەوە دەبەستێ
٤- وای لێ دەکا ئام بکا
٥- دەردەبڕێ ٦- پرسیار دەکا
٧- پێشنیار دەکا ٨- دەنووسێ
put together پێکەوە
put an end/v کۆتایی پێ دێنێ

put across/v بەرووونی دەردەبڕێ
put over/v بەرووونی دەردەبڕێ
put aside/v پاشەکەوت دەکا،
لەلایەکی دادەنێ
put sb away/v زیندانی دەکا
put sth away/v شتەکە لەجێی
خۆی دادەنێتەوە
put sth back/v ١- دەگەڕێنێتەوە
٢- وەپاش دێخێ ٣- دوا دەخا(سەعات)
put by/v پاشکەوت دەکا
put sb down/v کەمی دەکا
لەنرخی دێنێتە خوارێ، ناشرینی دەکا
put sth down/v ١- لەسەر زەوی دادەنێ
٢- کپ دەکا- سەرکوت دەکا
٣- دەیکوژێ- لەنێوی دەبا
put sb forward/v (فلان) دادەنێ
هەڵدەبژێری بۆ
put sth forward/v (کاتژمێر) پێش دێخێ
put sth in ١- ناوی دێنێ
٢- ناوی دەبا لە
٣- داوا پێشکەش دەکا
٤- کاتی خۆی بەسەر دەبا لە
put sb off/v ١- وای لێ دەکا کەیفی پێ نێ
٢- ملە دەکا لە٣- خۆ دەدزێتەوە لە
٤- سەری لێ دەشێوێنێ
put sth off/v ١- دەکوژێتەوە ٢- دوا دەخا
put sth on/v ١- خۆی واپیشان دەدا
٢- جل لەبەر دەکا ٣- (لەمپا)دادەگیرسێنێ
٤- هەڵدەکا- بەگەڕدێخێ
٥- ئیش پێ دەکا ٦- قەڵەو دەبێ
put sth on sth/v ١- زێدە دەکا
٢- شتێ داوێتە سەر
put sb out/v ١- بێزاری دەکا
٢- باری گران- تورەی دەکا

pungent/ˈpʌndʒənt/adj بۆنێکی گران تیژ

punish/ˈpʌnɪʃ/v سزای دەدا

punishable/ˈpʌnɪʃəbl/adj سزا هەڵگر

punishing/ˈpʌnɪʃɪŋ/adj ماندووکەر- شەکەتکەر

punishment/ˈpʌnɪʃmənt/n ١- سزا ٢- جۆری سزا

punitive/ˈpjuːnətɪv/adj ١- تەمبێکەر٢- توند

punk/pʌŋk/n ١- جۆرێکە لە مۆسیقای رۆک ٢- خولیای مۆسیقای رۆک یان پونك

punt/pʌnt/n بەلەم

punt/pʌnt/v بە بەلەم گەشت دەکا

puny/ˈpjuːni/adj بچووك و لاواز

pup/pʌp/n گوجیلە سەگ- بێچووی هەندێ گیانەوەر

pupil/ˈpjuːpl/n ١- قوتابی ٢- شاگرد

pupil/n رشتێنەی چاو، رەشایی چاو، گلێنە

puppet/ˈpʌpɪt/n ١- بووکەشووشە ٢- بێدەسەلات

puppy/ˈpʌpi/n گوجیلەی سەگ

purchase/ˈpɜːtʃəs/n ١- کڕین ٢- ئەوشتەی کڕیوتە

purchase/ˈpɜːtʃəs/v دەکڕێ

purchaser/ˈpɜːtʃəsə(r)/n کڕیار

purdah/ˈpɜːdə/n ١-پێچە ٢- شوێنی تایبەتی ئافرەت

pure/pjʊə(r)/adj ١-پاك- بێگەرد ٢-پاك- پاقژ٣- پاك- بێ تاوان ٤- تەواو٥- روون ٦- نەزەری- تیۆری

purely/adv ١- تەنیا ٢- بەتەواوی

puree/ˈpjʊəreɪ/n هەریسە- قیمەکراو

purge/pɜːdʒ/v ١- پاکتاو دەکا ٢- پاکسازی دەکا

purge/pɜːdʒ/n پاکسازیکردن

purification/ˌjʊərɪfɪˈkeɪʃn/n پاککردنەوە

purify/ˈpjʊərɪfaɪ/v پاك دەکاتەوە، ساف دەکا

puritan/ˈpjʊərɪtən/n ١- دژە خۆشی ٢- توند

purity/ˈpʊərəti/n پاکێتی- خاوێنی

purl/pɜːl/n تەقەڵ

purple/ˈpɜːpl/adj ئەرخەوانی

purple/n رەنگی ئەرخەوانی

purpose/ˈpɜːpəs/n ١- مەبەست ٢- ئامانج

on purpose بەئەنقەست- بەمەبەست

purposeful/ˈpɜːpəsfl/adj خاوەن ئامانجێکی دیار

purposefully/ˈpɜːpəsfəli/adv بەرەو ئامانجێکی دیار

purposely/adv بەمەبەست

purposeless/ˈpɜːpəsləs/adj بێ ئامانج ومەبەستە

purr/pɜː(r)/v میاومیاو دەکا- نوزە نوزە دەکا

purse/pɜːs/n ١-جزدان ٢- جانتای دەستی

purse/v لێوەکانی پێکدێنێتەوە بۆ ئەوەی پیشان بدا کە شتێکی بەدڵ نیە

purser/ˈpɜːsə(r)/n ژمێریاریی کەشتی

pursue/pəˈsjuː/v ١- بەدوای دەکەوێ ٢- شوێن پێی هەڵدەگری تابیگری ٣- لەگەڵی بەردەوام دەبێ/خەریك دەبێ ٤- تەراتێنی دەکا

pursuer/pəˈsjuːə(r)/n ١- بەدواکەر ٢- شوێن کەوتە٣- تەراتێن پێ کەر

pursuit/pəˈsjuːt/n ١-تەراتێن

pudding/ˈpʊdɪŋ/n حەلوا- شیرین
پوودینگ: جۆرە شیرینیەیەکی ئینگلیزی کۆنە.
puddle/ˈpʌdl/n گۆم- چاڵاو
puff/pʌf/n ١- پف- فوو
٢- قوم: قومێ جگەرە- هەناسەیێ
puffy/ˈpʌfi/adj پەلماو-ئەستوور
puff/v ١- پف لێ دەکا ٢- فوو لێ دەکا
٣- جگەرە دەکێشێ- قوم لەجگەرە دەدا
٤- هانەهانی دێ
٥- تووشی هەناسەبڕکێ دەبێ
puffed/adj هەناسە لێ براو-
لەماندیا هەناسەی نایێ
puffin/ˈpʌfɪn/n پۆفین:
باڵندەیەکی ئاوی ئەتلەنتیکیە لولێکی بریقەداری رەنگداری هەیە.
puke/pju:k/v هەلێنجی دێ-
دەرشێتەوە- ئستفراق دەکا
puke/n رشانەوە
pull/pʊl/v ١-رادەکێشێ٢-توند دەکا
٣- لە دوو خۆی رادەکێشێ
٤- ماسولکەی لەبەریەک دەبا
٥- پێی رادەبوێرێ
pull/n راکێشان-
سەرکەوتن بەسەر شوێنێ بەرز
pull strings/n دەسەڵاتی خۆی بۆ
بەرژەوەندی خۆی بەکاردێنێ
pull your weight/v بەش خۆی دەکا
pull away/v خۆی دەکێشێتەوە
pull down/v لەناو دەبا
pull in/v دەگا
pull off/v سەردەکەوێ لە
pull out/v ١- دەڕوا- بەجێ دێلێ
٢- لەناکاو دەردەچێ
pull yourself together/v خۆیگرە-
هەلمەچۆ
pulley/ˈpʊli/n بەرزکەرەوە
pullover/ˈpʊləʊvə(r)/n پوولنۆڤەر-
بلوزی خوری
pulp/pʌlp/n ١- دەنك- کاکل
٢- هەویری کاغەزکاری
٣- وردکراو- تێکەمەلکێشراو
pulpit/ˈpʊlpɪt/n میمبەر- سەکۆ
pulsate/pʌlˈseɪt/v ١- تریەتریی دێ
٢- لێ دەدا- لێدان- تریەترپ
pulse/pʌls/n لێدان- تریەترپ
pulses/n دەنکە فاسۆلیا-لۆبیا
pump/pʌmp/n پەمپ- ترۆمپا
pump/v پەمپ لێ دەدا- پر هەوا دەکا
pumpkin/ˈpʌmpkɪn/n کودی-
کوولەکە، کولەك
pun/pʌn/n رەگەزدۆزی-یاری بەوشەکردن
punch/pʌntʃ/v مستی لێ دەدا-بۆکسی لێ دەدا
punch/n مست- بۆکس- مشتەکۆلە
punch-up/n مشتەکۆلە
punch/n ١-تێکەڵەی ئارەق و خۆشاوو شەکر
٢- کونکەرە
punch/v کون دەکا
punctual/ˈpʌŋktʃuəl/adj بەڵێن راست-
لەکاتی خۆیدا رودەدا
punctuality/ˌpʌŋktʃuˈæləti/n
١- بەڵێن راستی،وردی لە ژوان
٢- لەکاتی خۆیدا
punctuate/ˈpʌŋktʃueɪt/v خالبەندی
بەکاردێنێ-قسەی دەبڕێ
punctuation/ˌpʌŋktʃuˈeɪʃn/n
خالبەندی
punctuation mark/n نیشانەی
خالبەندی
puncture/ˈpʌŋktʃə(r)/n پەنچەر،
تایەی کون تێ بو – کون
puncture/v کون دەکا- پەنچەر دەبێ

psyche/ˈsaɪki/n دەروون
psychiatry/saɪˈkaɪətri/n پزیشکیی دەروونی
چارەسەری دەروونی
psychiatric/ˌsaɪkiˈætrək/adj
نەخۆشخانەی بەنەخۆشیە دەروونییەکان
psychiatrist/ˌsaɪkiˈætrɪst/n
دکتۆری نەخۆشی دەروونی
psychic/ˈsaɪkɪk/adj رۆحانی
psychoanalysis/ˌsaɪkəʊəˈnæləsɪs/n
شیکردنەوەی دەروونی
psychoanalyst/ˌsaɪkəʊəˈnælɪst/n
شیکەرەوەی دەروونی
خوێندنەوەی دەروونی نەخۆش(کەس)
psychoanalyse/ˌsaɪkəʊˈænəlaɪz/v
بە شیکردنەوەی دەروونی چارەسەری دەکا
psychology/saɪˈkɒlədʒi/n
دەروونناسی– دەروونزانی– دەروون
psychological/ˌsaɪkəˈlɒdʒɪkl/adj
دەروونی– عەقڵی
psychologically/adv لەڕووی
دەروونییەوە
psychologist/ˌsaɪkəˈlɒdʒɪst/n
دەروونناس– زانای دەروونناسی
psychopath/ˈsaɪkəʊpæθ/n
کەسێ تووشی نەخۆشی دەروونی
بێ بەجۆری ئەوانەیە خەڵك ئازار بدا،
بکوژێ
psychotherapy/ˌsaɪkəʊˈθerəpi/n
چارەسەرکردنی دەروونی–
چارەسەرکردنی ئەو کەسانەی
نەخۆشی دەروونیان هەیە بەرێگاکانی
دەروونناسی نەك دەرمان.
pub/pʌb/n ئارەقخانە– بار
puberty/ˈpju:bəti/n تەمەنی بالەق
بوون– هەرزەکاری
pubic/ˈpju:bɪk/adj بەر
pubic hair مووی بەر
public/ˈpʌblɪk/adj ١– گشتی– میللی
٢– گشتی– ئاشکرا
public/n خەڵك– عەوامی خەڵك
کۆمەڵێ– رەش و ڕووت
in public بەئاشکرا
publicly/ˈpʌnlɪkli/adv بەئاشکرا
public company کۆمپانیای پشك فرۆش
public convenience/n ئاودەست
public house/n بار
public opinion/n رای گشتی
public relations/n پەیوەندییە
گشتییەکان
public school/n قوتابخانەی
تایبەت(بەریتانیا)
قوتابخانەی حکومەتی(ئەمریکا)
public spirited/adj پێی خۆشە خزمەتی
خەڵك بکا– خەڵکدۆست
publictransport/n هۆکاری
گواستنەوە گشتی
publican/ˈpʌblɪkən/n خاوەن بار–
بەڕێوەبەری بار
publication/ˌpʌblɪˈkeɪʃn/n ١–بڵاوکردنەوە
کتێب و گۆڤاری بڵاوکراوە
٢– راگەیاندن بڵاوکردنەوە
publicity/pʌbˈlɪsəti/n ١–ئاوبانگی
٢– گرنگیدان بەهۆکارەکانی راگەیاندن
٣– پڕۆپاگندە
publicize/ˈpʌblɪsaɪz/v پڕۆپاگندەی
بۆ دەکا
publish/ˈpʌblɪʃ/v ١–بڵاو دەکاتەوە–
چاپدەکا ٢ – دەنووسێ: بڵاو دەکاتەوە
٣– رادەگەیەنێ
publisher/ˈpʌblɪʃə(r)/n بڵاوکار
publishing/ˈpʌblɪʃɪŋ/n بڵاوکردنەوە

١- قارەمانی شانۆگەری
٢- پاڵەوانی چیرۆك٣- سەرکردە
protect/prəˈtekt/v دەپارێزی
-داکۆکی لێ دەکا -بەرگری لێ دەکا
protection/prəˈtekʃn/n
پاراستن- بەرگری لێ کردن
protective/prəˈtektɪv/adj ١-پارێز
٢- رژدە لەسەر پاراستنی منداڵەکانی
protector/prəˈtektə(r)/n ١- پارێزەر
٢- داکۆکیکەر
protein/ˈprəʊtiːn/n پرۆتین
protest/ˈprəʊtest/n نارەزایی
protest/prəˈtest/v ١- گلەیی دەکا لە
٢- نارەزایی دەردەبڕێ
٣- سور دەبێ- رژد دەبێ
protester/prəˈtestə(r)/n
خۆپیشاندەر
Protestant/ˈprɒtɪstənt/n
(هاوڵاتی) پرۆتستانی
protocol/n پرۆتۆکۆڵ- رەشنووس
protestant/adj پرۆتستانی
prototype/ˈprəʊtətaɪp/n
نموونەی رەسەن
protrude/prəˈtruːd/v
١- دەردەکەوێ لە ٢- دەردەپەرەوێ لە..
٣- دەردەچێ لە..
proud/praʊd/adj شانازی بەخۆکەر-
فیزن- خۆبەزلزان
proudly/ˈpraʊdli/adv بەشانازییەوە
prove/pruːv/v ١- دەسەلمێنێ
٢- ئیسپات دەکا
proven/ˈpruːvn/adj سەلمێنراو
proverb/ˈprɒvɜːb/n پەند
provide/prəˈvaɪd/v ١- دەبەخشێ
٢- دەگەیەنێ
provided/prəˈvaɪdɪd/conj بەمەرجێ
province/ˈprɒvɪns/n ١- هەرێم
٢- هەموو هەرێمەکان بێجگە لەپایتەخت
provincial/prəˈvɪnʃl/adj ١- هەرێمی
٢- لادێیی ٣- کۆن
provision/prəˈvɪʒn/n ١-بەخشین٢-تەدارەك
٣- خۆراك- کۆمەك
provisional/prəˈvɪʒənl/adj کاتی- وەختی
provisionally/adv جارێ
بەشێوەیەکی کاتی
provocation/ˌprɒvəˈkeɪʃn/n خرۆشاندن-
هەراسانکردن، تورەکردن- وروژاندن
provocative/prəˈvɒkətɪv/adj
١- تورەکەر ٢- خرۆشێنەر- وروژێنەر
٣- وروژێنەری سێکسی
provoke/prəˈvəʊk/v تورەی دەکا-
بێزاری دەکا- دەیوروژێنێ
prow/praʊ/n پێشەوەی کەشتی یان بەلەم
prowess/ˈpraʊəs/n کارامەیی
prowl/praʊl/v دەخشێ(تا نێچیر بگرێ)
prowler/ˈpraʊlə(r)/n جاسوس-
خۆدانوسێنەر- خۆمەڵاسدەر
proximity/ˈprɒkˈsɪmɪti/n نزیکی
proxy/ˈprɒksi/n بریکاری،بریکارنامە
prude/pruːd/n شەرمن- بەحەیا
prudish/ˈpruːdɪʃ/adj شەرمن
prudent/ˈpruːdnt/adj ١- حەکیم- ئاقڵ
٢- دووربین
prudence/ˈpruːdns/n وردبینی
prudently/adv بەلەسەرخۆیی، بەوردی
prune/pruːn/n قۆخە- هەلوژەی وشك
prune/v لق و پۆپی درەخت دەبڕێ
pry/praɪ/v خۆی لەکاروباری خەڵك
هەڵدەقورتێنێ
pseudonym/ˈsjuːdənɪm/n نازناو
psych/saɪk/v دەروونی خۆی بەهێز
دەکا بۆ هەر دژوارییەك

proof/adj رێگر- نەمێل، دژە

prop/drɒp/n پاڵپشت- کۆڵەکە

prop/v ١- پاڵپشتی دەکا
٢- رادەگرێ ٣- بەدیوار وەدەنێ

prop/n کەلوپەل و شتومەکی بەکارهاتو لەشانۆ و فیلم

propaganda/ˌprɒpəˈgændə/n پرۆپاگندە

propagate/ˈprɒpəgeɪt/v
١- پرۆپاگندە دەکا
٢-زۆر دەکا ٣- وەچە دەنێتەوە

propel/prəˈpel/v ١-پالدەدا-دەجولێنێ
٢- بەرەو پێش داژوا

propeller/n پانکە- پەروانەی کەشتی یان فرۆکە

proper/ˈprɒpə(r)/adj ١- دروست- هەقیقی ٢- گونجاو- شیاو- لایەق
٣- رەسەن- سەرەکی

properly/ˈprɒpəli/adv ١- بەدروستی
٢- بەشێوەیەکی راست
٣- بەشێوەیەکی گونجاو - لایەقە

proper name/n ناوی کەس

property/ˈprɒpəti/n ١-سامان
٢- زەوی و زار- خانووبەرە
٣- خاوەنێتی- تایبەتمەندی

prophecy/ˈprɒfəsi/n پێشبینی

prophesy/ˈprɒfəsaɪ/v پێشبین دەکا

prophet/ˈprɒfɪt/n ١- پێغەمبەر
٢- داهاتووبێژ/پێشبینیکەر

prophetic/prəˈfetɪk/adj لەداهاتوو دێتە دی

proportion/prəˈpɔːʃn/n ١- بەش، پشك ٢-رێژە- لەبارەوشێوە-رەهەند

proportional/prəˈpɔːʃənl/adj گونجاو و شیاو

proposal/prəˈpəʊzl/n ١-پرۆژە ٢-پێشنیار
٣- ژن خواستن- داخوازیکردن

propose/prəˈpəʊz/v ١- پێشنیار دەکا
٢- پرۆژەیێ پێشکەش دەکا
٣- دەیەوێ- داوای لێدەکا شووی پێبکا
٤- دەپالێوێ

proposition/ˌprɒpəˈzɪʃn/n ١-بیرۆکە/را
٢-داوا/پێشنیار ٣- کێشە ٤- ئەرك

proprietor/prəˈpraɪətə(r)/n خاوەن/خودان موڵکدار

prose/prəʊz/n پەخشان

prosecute/ˈprɒsɪkjuːt/v ١- داوای لەدژ بەرزدەکاتەوە ٢- تاوانباری دەکا

prosecution/ˌprɒsɪˈkjuːʃn/n داوا لەسەر تۆمارکردن-لایەنی‌داواکار

proseutor/ˈprɒsɪkjuːtə(r)/n داواکاری گشتی- دەم بەپی دادگا

prospect/ˈprɒspekt/n ١- دەرفەت
٢- شتی چاوەڕێکراو
٣- دەرفەتی سەرکەوتن

prospective/prəˈspektɪv/adj چاوەڕێکراو، داهاتووی

prospectus/prəˈspektəs/n رابەر

prosper/ˈprɒspə(r)/v ١- گەشەدەستێنێ
٢- لەرووی ماددییەوە سەردەکەوێ

prosperity/prɒˈsperəti/n گەشەکردن سەرکەوتن

prosperous/ˈprɒspərəs/adj
١- دەوڵەمەند ٢- سەرکەوتو

prostitute/ˈprɒstɪtjuːt/n سۆزانی- قاحپە

prostitution/ˌprɒstɪˈtjuːʃn/n قاحپەکاری- سوزانیەت

prostrate/ˈprɒstreɪt/adj
١- لەسەر پشت راکشاو ٢- بەرەوخوار

protagonist/prəˈtægənɪst/n

١–هەڵسەنگاندن ٢– ترخاندن
٣– قرساندن ٤–خەملاندن
٥–کەوتن– وابکەی شتێ بکەوێ

projector/prəˈdʒektə(r)/n پرۆجێکتەر

proliferate/v خێرا زیاد دەکا، بڵاو دەبێتەوە

proliferation/prəˌlɪfəˈreɪʃn/n ١– بڵاوبوونەوە ٢– زۆر بوون

prolific/prəˈlɪfɪk/adj بەبەرهەم–بەرهەم زۆر

prologue/ˈprəulɒg/n ١– پێشەکی ٢– بەرایی شانۆ/چامە

prolong/prəˈlɒŋ/v ١– تەمەنی درێژ دەکا ٢– درێژ دەکا

prolonged/adj درێژدادر– درێژخایەن

prom/prɒm/n ١– شۆستەی رۆخی دەریا ٢– ئاهەنگی هەڵپەرکێ لەکۆتایی سەرساڵی خوێندن

promenade/ˌprɒməˈnɑːd/n ١–شۆستەی رۆخی دەریا ٢–گەشت ٣–کردنەوەی ئاهەنگی سەما ئامێز

prominent/ˈprɒmɪnənt/adj دیار، ئاسراو– دیار– تێبینکراو

prominence/ˈprɒmɪnəns/n گرنگی

prominetly/adv بەشێوەیەکی بینیی ئاسان بێ

promiscuous/prəˈmɪskjuəs/adj مێ باز– راسپۆرتێن
– پەیوەندی سێکسی لەگەڵ زۆر کەس هەیە

promiscuity/ˌprɒmɪˈskjuːəti/n پەیوەندی سێکسی هەبوون لەگەڵ زۆر کەس– مێ بازی

promise/ˈprɒmɪs/n ١– بەڵێن٢– داهاتوویەکی گەش

promise/v ١– بەڵێن دەدا ٢– لێی دەوەشێتەوە ٣– مژدە دەبەخشێ ٤– وای لێ دەفامرێ

promisor/n بەڵێندەر

promising/ˈprɒmɪsɪŋ/adj ١ – مژدەبەخش ٢– داهاتوی گەش

promote/prəˈməut/v ١– بەرز دەکاتەوە/ پلەی بەرز دەکاتەوە ٢– هان دەدا ٣– بەمەرمێنێ دەکا ٤– بازاری پێ گەرم دەکا

promoter/prəˈməutə(r)/n ١– رێکخەر ٢– پارەبەخش

promotion/prəˈməuʃn/n ١–پلەپێدان ٢–بەرزکردنەوە ٣–هان دان ٤–بەمەرمێن کردن

prompt/prɒmpt/adj دەستبەجێ/خێرا

prompt/adv بەتەواوی بەدروستی لە

promptly/ˈprɒmptli/adv دەستبەجێ– لەکاتی دیارکراو

prompt/v ١– هاندەدا ٢– تەلقینی دەدا ٣– وەبیری دێنێتەوە

prompting/ˈprɒmptɪŋ/n ١– هاندان ٢– وەبیرهێنانەوە

prone/prəun/adj ١–بەبەرچاو کەوتوو ٢– تووشی ببێ–دەبێ

pronoun/ˈprənaun/n جێناو

pronounce/prəˈnauns/v ١– گۆ دەکا ٢– بەرەسمی رادەگەیەنێ ٣– بڕیار دەدا ٤– رای خۆی دەدا

pronounced/adj دیار، بەرچاو/روون گۆکراو

pronunciation/prəˌnʌnsiˈeɪʃn/n ١– گۆکردن ٢– دەربڕین

proof/pruːf/n ١– سەلماندن ٢– ئیسپات کردن

proof water دژەئاو

prove/v دەسەلمێنێ

profess/prəˈfes/v ١- بانگاشه دەکا
٢- ڕادەگەیەنێ(گوناه)
professional/prəˈfeʃənl/adj
١- پیشه لەپزیشکی و پارێزەری-
پیشەیی ٢- پیشەدار ٣- کارامه
٤- پیشه لەپێناو پاره
professional/n پیشەدار/کارامه-
مامۆستا
professionalism/prəˈfeʃənəlızən/n
کارمەیی‌وەك پیشه/کارمەنداری
professor/prəˈfesə(r)/n پرۆفیسۆر-
مامۆستای زانکۆ
proficient/prəˈfıʃnt/adj
لێهاتوو کارامه
proficiency/prəˈfıʃnsi/n کارامەیی/
لێهاتوویی
profile/ˈprəufaıl/n ١-ڕوخساری
یان سەری مرۆڤ لەلایێکەوه نەك پێشەوه
٢- کورته ژیاننامه، کلافەیەك لەبارەی
ژیانی.
profit/ˈprɒfıt/n سوود- قازانج
profit/v قازانج دەکا
profitable/ˈprɒfıtəbl/adj
سود هێن- قازانج بەخش
profitability/ˌprɒfıtəˈbıləti/n
سوود/قازانج
profitably/ˈprɒfıtəbli/adv
سوود بەخشانه بەشێوەیەکی قازانج بەخش
profound/prəˈfaund/adj ١- مەزن
٢- قوول
profoundly/adv زۆر/ به قوولی
profuse/prəˈfju:s/adj زۆر- فره
profusely/adv بەزێده، زۆر
progeny/ˈprɒdʒəni/n وەچه- پشت،
ناکام
program/ˈprəugræm/n پرۆگرام،
بەرنامه
program/v بەرنامه دادەرێژێ
programmer/ˈprəugræmə(r)/n
بەرنامەدانەر
programme/ˈprəugræm/n ١- بەرنامەی
تەلەفزیۆنی ٢- پلان- بەرنامەی ئاهەنگ
programme/v پرۆگرام-بەرنامه دادەنێ
پلان دادەنێ
progress/ˈprəugres/n ١- پێش کەوتن
٢- گۆڕان
in progress دەستی پێ‌کرد
progress/v ١- پێش دەکەوێ
٢- پەره دەسەنێ ٣- گۆڕانی تێدا ڕوودەدا
٤- بەرەو پێش دەچێ ٥- بەردەوام دەبێ
progression/prəˈgreıʃn/n
بەرەو پێش چوون
-پەرەسەندن لەقۆناغێکەوه بۆ قۆناغێکی‌تر
progressive/prəˈgresıv/adj ١- سەردەمی
٢- پێشکەوتوو- پێشکەوتوخواز
٣-بەردەوامی-بێوچان
٤-پێکهاتەی بەردەوام(ڕێزمان)
progressively/adv ١- بەبێ وچان
prohibit/prəˈhıbıt/v ١- ناهێڵێ
٢- بێوەری دەکا له
prohibition/ˌprəuıbıʃn/n ١- بێوەری کردن
٢- نەهێڵان- قەدەغەکردن
prohibitive/prəˈhıbətıv/adj
١- گران ٢- لەکرین نەهاتو
prohibitively/adv بەشێوەیەکی
لەکرین نەهاتو
project/ˈprɒdʒekt/n ١- پرۆژه
٢- پرۆژەی نووسینی بابەتێ
project/prəˈdʒekt/v ١- پلان دادەنێ
٢- دەترسێنێ- دەنرخێنێ هەڵدەسەنگێنێ
٣- دەهێنێ- دەبەخشێ- پیشان دەدا
٤-دەردەکەوێ
projection/prəˈdʒekʃn/n

١- تايبەت كردن
٢- بەشەخسی كردن نەك خۆماڵی كردن
privilege/ˈprɪvəlɪdʒ/n ١- زێدە مافی
٢- مافی تايبەتی٢- دەرفەتی مەزن
privileged/adj بەبەخت
prize/praɪz/n خەڵات-پاداشت
prize/adj شايەن بەخەڵاتە
prize/v ١- شانازی پێ‌دەكا
٢- بەزمبر دەرگا دەكاتەوە
pros and cons باشی وخراپی
pro/prəʊ/n ١- پيشەكار
٢- چاكە٢- كارامە- شارەزا
probability/ˌprɒbəˈbɪləti/n
١- شيان٢- شيمانەيی
probable/ˈprɒbəbl/adj ١- شيمانە
٢- شياو- دەكرێ- رێی دەچێ
probably/ˈprɒbəbli/adv ١- بەزۆری
٢- چاوەڕێ دەكرێ- شيمانە دەكرێ
probation/prəˈbeɪʃn/n
١- چاودێريكردن
٢- ماوەی تاقيكردنەوە
probation officer/n ئەفسەری
چاودێری كردن
probe/prəʊb/n قووڵی‌پێو: ئامێرێكی
بارێكی درێژە دكتۆرەكان بەكاری
دێنن بۆ ئەو شوێنانەی دەستيان ناگاتێ
probe/v ١- بەقووڵی پێو تاقی دەكاتەوە
٢-بەدەست دێنێ
problem/ˈprɒbləm/n-كێشە- ئاريشە-
مەسەلە
problematic/ˌprɒbləˈmætɪk/adj
دژوار
procedure/prəˈsiːdʒə(r)/n
١- فەرمايشت ٢- تەدارەك ٣- بەدواداچوون
proceed/prəˈsiːd/v ١- بەردەوام دەبێ
-دەست بەقسان دەكاتەوە
٢- پێش دەكەوێ ٣- دەبڕێ
proceedings/prəˈsiːdɪŋz/n ١- داوای
دادوەری ٢- داوای قەزايی-ڕووداوەكان
proceeds/ˈprəʊsiːdz/n قازانج-دەسكەوت
process/ˈprəʊses/n ١-پرۆسە
٢-زنجيرەيەك گۆڕانكاری
process/v ١-چارەسەردەكا ٢- دروست دەكا
processor/ˈprəʊsesə(r)/n
١- ئامێری كارەبايی خواردن ئامادە دەكا
٢- زانياری ئامادە دەكا
procession/prəˈseʃn/n ١- كاروان- كەژاوە
٢- ڕێ و ڕەسم
proclaim/prəˈkleɪm/v ١-ڕادەگەيەنێ
٢-بانگاشە دەكا
proclamation/ˌprɒkləˈmeɪʃn/n
١- ڕاگەياندن ٢- بانگاشەكردن
procure/prəˈkjʊə(r)/v ١- فەراهەم دێنێ
٢- بەدەست دێنێ
prod/prɒd/v پاڵدەدا- تێوە دەژەنێ
prodding/ˈprɒdɪŋ/n هاندان
prodigious/prəˈdɪdʒəs/adj زۆر مەزن
prodigy/ˈprɒdədʒi/n ١-منداڵێكی
بەموعجيزە ٢- ئاقڵ- سەير
produce/prəˈdjuːs/v ١- بەرهەم دێنێ
٢- دروست دەكا ٣- دەبێتە هۆی
٤- دەيبێ-دەزێ
٥- شانۆگەری- فيلم دەردێنێ
produce/ˈprɒdjuːs/n بەرهەم
producer/prəˈdjuːsə(r)/n
١- بەرهەم هێن ٢- دەرهێنەر
product/ˈprɒdʌkt/n ١- بەرهەم
٢- ئاكام- ئەنجام
production/prəˈdʌkʃn/n ١- بەرهەم
- بەرهەمەكانی- شانۆگەری يان فيلم
productive/prəˈdʌktɪv/adj
١- بەبەرهەم ٢- بەسوود
productivity/ˌprɒdʌkˈtɪvəti/n
١-بەرهەمداری ٢- بڕی بەرهەم

prick/v ١- دەسمێ- کون دەکا
٢- ئازار دەدا
prickle/ˈprɪkl/n درك- ئیستری
prickle/v درکی تێ رادەچێ
تووکی- پرچی- موومەکانی قیت دەبێتەوە
prickly/ˈprɪkli/adj ١- درکاوی
٢- تووڕە و تڕە
pride/praɪd/n ١- شانازی-
بەخۆنازین-خۆ بەزل زانین
٢- دەروون بەرزی
pride/v ١- شانازی دەکا
٢- بەخۆی دەنازێ
priest/priːst/n قەشە
prim/prɪm/adj زێدە رەو/شەرمێن-
زۆر بەرەوشت
primary/ˈpraɪməri/adj سەرەکی-
بنەچەیی- سەرەتایی- بەرایی
primarily/ˈpraɪmərɪli/adv
بەپلەی یەکەم
prime/praɪm/adj ١- سەرەکی-
زۆر گرنگ
٢- نایاب- خۆشترین کاتی ژیان
prime minister/n سەرەك وەزیران
prime/v زانیاری پێویستی دەداتێ
primitive/ˈprɪmətɪv/adj
بەرایی-سادەیی
primrose/ˈprɪmrəuz/n ١-گوڵی بەهار
٢- گوڵی زەرد
prince/prɪns/n ١- میر/شازادە
٢-حاکم- کاربەست
princess/ˌprɪnˈses/n شازادە، خاتوون
principal/ˈprɪnsəpl/adj سەرەکی
principal/n بەڕێوەبەری کۆلیژ یا
قوتابخانە
principally/adv بەپلەی یەکەم
principle/ˈprɪnsəpl/n ١- باوەڕ/ڕێسا
٢-یاسای ژیان

in principle بەشێوەیەکی گشتی
on principle لەبەر باوەڕە.../
لەروانگەی باوەڕەکەی
print/prɪnt/n ١-پیتەکانی چاپ
٢- نیشانە ٣- وێنەی چاپکراو
٤- وێنەی فۆتۆگرافی
out of print نەماوە، دانەی نەماوە
print/v ١- چاپ دەکا
٢- بڵاودەکاتەوە ٣- وێنەی رادەکێشی
print out/v (لەکۆمپیوتەر) زانیاری
چاپکراو دەدا
printer/ˈprɪntə(r)/n ١-چاپکەر
٢-ئامێری چاپ
printing/ˈprɪntɪŋ/n چاپکردن
printing press چاپخانە
prior/praɪə(r)/adj پێشوو
prior to/prep پێش
priority/praɪˈɒrəti/n ١- مافی پێشەیی/
یەکەمجار/مافی بەرایی ٢- گرنگتر لەمی دی
prise/praɪz/v بەزەبر دەرگا دەکاتەوە
prison/ˈprɪzn/n زیندان
prisoner/ˈprɪznə(r)/n بەندی-زیندانی
prisoner of war/n دیلی جەنگ-
یەخسیری شەڕ
privacy/ˈprɪvəsi/n گۆشەگیری تەنیایی/
private/ˈpraɪvət/adj ١- تایبەت
نهێنی ٢- نهێنی- بەتەنیا- تایبەتی
٣- کەسیی-ئەهلی (ناحکومی)
in private بەتەنیا
private/ˈpraɪvət/n سەربازی ئاسایی
privately/ˈpraɪvətli/adv بەنهێنی
privatise/ˈpraɪvətaɪz/v ١- دەیکاتە
هی خۆی ٢- خۆماڵی دەکا
٣- (تایبەت بەخۆی دەکا)
privatization/ˌpraɪvətaɪˈzeɪʃn/n

presidential/ˌprezɪˈdenʃl/adj پەیوەندی بە سەرۆکەوە هەیە

press/pres/n ١- رۆژنامەگەری
٢- چاپ- بڵاوکردنەوە-چاپکردن
٣- گوشار- فشار- پاڵەپەستۆ

press agency/n بریکاری راگەیاندن و پروپاگندە

press conference/n کۆنگرەی رۆژنامەگەریی

press gallery/n گەلەری رۆژنامەنووسان - شوێنی رۆژنامەنووسان لە ئەنجومەنی عمومی بەریتانی.

Press Lord لۆردی رۆژنامەگەری پاشای رۆژنامەگەری

pressman/n رۆژنامەگەر-چاپکەر

press photograpger/n وێنەگری رۆژنامە

press/v ١- پاڵدە- گوشار بخە
٢- دەگوشێ ٣- ئوتودەکا- ئوتی دەکا
٤- لەئامێز دەگرێ
٥- سوور دەبێ-رژد دەبێ

pressing/ˈpresɪŋ/adj زۆر پێویست - دەستبەجێ جێبەجێ بکرێ

press-up/n خۆ بەرزەوی دانان- جۆرە راهێنانێکە

pressure/ˈpreʃə(r)/n ١- گوشار
٢- پەستان ٣- فشار

pressurize/ˈpreʃəraɪz/v ناچار دەکا- گوشاری دەخاتە سەر

prestige/preˈstiːdʒ/n ١- پلەو پایە
٢- کەسایەتی ٣- زێدەماف

prestigious/preˈstɪdʒəs/adj بەرێز- شکۆدار - بەناوو دەنگ

presumably/prɪˈzjuːməbli/adv لەوانەیە

presume/prɪˈzjuːm/v وازەن دەبا- واگریمان دەبا

presumption/prɪˈzʌmpʃn/n زەن/گریمان

presumptuous/prɪˈzʌmptʃuəs/adj بێ شەرم، بێ ئابروو

pretence/prɪˈtens/n خۆ نواندن- خۆنیشاندان

pretend/prɪˈtend/v خۆ دەنوێنێ

pretentious/prɪˈtenʃəs/adj خۆپیشاندەر

pretext/ˈpriːteks/n بیانوو- هەنجەت- بەهانە

pretty/ˈprɪti/adj سەرنج راکێش- جوان- قەشەنگ

pretty/adv تارادەیێ

prevail/prɪˈveɪl/v ١- هەیە-باو دەبێ
٢- دەباتەوە- بڵاودەبێتەوە- دەتەنێتەوە

prevailing/prɪˈveɪlɪŋ/adj باو- گشتی

prevalent/ˈprevələnt/adj باو

prevent/prɪˈvent/v ١- قەدەغەدەکا
٢- ناهێڵێ

prevention/prɪˈvenʃn/n ١- قەدەغەکردن
٢- پاراستن

preview/ˈpriːvjuː/n نمایشی تایبەت نیشاندانی پێشوەخت

previous/ˈpriːviəs/adj پێشوو

previously/adv لەمەو پێش- پێشتر

prey/preɪ/n نێچیر- قوربانی

prey/v ١- خۆی ئازار دەدا
٢- راوی دەکا ٣- نێچیر دەگرێ

price/praɪs/n نرخ- بەها

at any price بەهەر نرخێ بێ

price/v نرخ دادەنێ- نرخ لەسەر شت دادەنێ
نرخ لەسەر ئایلۆن چاپ دەکا

priceless/ˈpraɪsləs/adj بەنرخ نەهاتوو- گرانبەها

pricey/ˈpraɪsi/adj گران

price-list/n لیستی نرخەکان

prick/prɪk/n نێش- ئازار

preliminary/n پێشەکی

prelude/ˈpreɪluːd, ˈpreljuːd/adj
ڕێخۆشکردن- پێشەکی مۆسیقی

premature/ˈpremətʃə(r)/adj
١-پێش وەختە ٢-ئەو منداڵەی پێش وەختی دروستی خۆی لەدایک بێ
٣- پەلەی لێ کراوە ٤- بەهەڵپە بوو
٥- پێنەگەییو

prematurely/adv پێش وەخت

premeditated/ˌpriːˈmedɪteɪtɪd/adj
١- پێش وەختی پلان بۆ دانراو ٢- بەمەبەست

premier/ˈpremiə(r)/adj
١- زۆر گرنگ ٢- باشترین

premier/n سەرۆک وەزیران

première/ˈpremieə(r)/n
نمایشی یەکەم

premises/ˈpremɪsɪz/n
باڵەخانەی زەوی- دەوروبەری

premium/ˈpriːmiəm/n قستی بیمە:
بڕی ئەو پارەیەی بەرێک و پێکی بۆ دابین کردن. ٢- پارەی زێدە ٣-خەڵات- پاداشت

premonition/ˌpriːməˈnɪʃn/n
هەست کردن بەوە شتێکی ناخۆش ڕوویدا

preoccupation/priɒkjuˈpeɪʃn/n
مژۆل بوون، لەگژفکران ڕاچوون-
هەموودەم پێوەی خەریکی.

preoccupy/priˈɒkjupaɪ/v هەموو
بیری پێوە مژۆلە/ نیگەرانی دەکا

preoccupied/priˈɒkjupaɪd/adj
نیگەران

preparation/ˌprepəˈreɪʃn/n
ئامادەکردن- خۆئامادەکردن

preparatory/prɪˈpærətri/adj
١- ئامادەکاری
٢- قوتابخانەی ئامادەیی (عێراق- کوردستان)
٣- قوتابخانەی سەرەتایی (بەریتانیا)

prepare/prɪpeə(r)/v ئامادەدەبێ-
ئامادە دەکا- ئامادە

preposition/ˌprepəˈzɪʃn/n پریپۆزیشن

preposterous/prɪˈpɒstərəs/adj
١- پووچ ٢- کەم

prerequisite/ˌpriːˈrekwəzɪt/n
پێویست بوون، پێویستە هەبێ

prerogative/prɪˈrɒgətɪv/n ١-مافی تایبەتی
٢- زێدە مافی

prescribe/prɪˈskraɪb/v ١- ڕاچێتە دەنوسێ
٢- بڕیاری دەدا

prescription/prɪˈskrɪpʃn/n ڕاچێتە

presence/ˈprezns/n ئامادەبوون-
ژمارەیێ لەپۆلیس و سەربازان کە بۆ کارێکی تایبەت لەشوێنێک

present/preznt/adj ١- ئامادە٢- هەیە
٣- ئێستایی- هەنووکەیی

present/n ١- دەمی ڕانەبردوو(ڕێزمان)
٢- دیاری

present/v پێشکەش دەکا

presenter/ˈprezntə(r)/n بێژەر

presentable/prɪˈzentəbl/adj
ڕێک وپێک- کۆک-گونجاو

presentation/ˌpreznˈteɪʃn/n
پێشکەش کردن- نمایش کردن- ڕێ و ڕەسم

presently/ˈprezntli/adv
١- زوو ٢- پاش کەمێکی تر- هەر ئێستا

preservation/ˌprezəˈveɪʃn/n پاراستن

preservative/prɪˈzɜːvətɪv/n
ماددەی پارێزەر

preserve/prɪˈzɜːv/v دەپارێزێ

preside/prɪˈzaɪd/v سەرۆکایەتی دەکا

presidency/ˈprezɪdənsi/n
١-سەرۆکایەتی ٢- ماوەی سەرۆکایەتی

president/ˈprezɪdənt/n سەرۆک

مافی پێشی- مافی بەرایی- مافی پێشی مافی پێشینە
precedent/ˈpresɪdənt/n پێشینە
precinct/ˈpriːsɪŋkt/n ١- کۆمەڵگەی بازرگانی ٢- ئەو بەشەی شار کە پۆلیس و ئاگر کوژێنەوەی خۆی هەیە. ٣-گۆرەپان- مزگەوت ٤-دەوروبەر
precious/ˈpreʃəs/adj ١- گرانبەها ٢-خۆشەویست- ئازیز ٣-پیرۆز
precious stone/n بەردی گرانبەها
precipice/ˈpresəpɪs/n رۆخان-خواری
precise/prɪˈsaɪs/n کورتە-پوختە
precise/prɪˈsaɪs/adj ١-روون و ورد ٢- دروست- تەواو٣- ورد
precisely/prɪˈsaɪsli/adv
١- بەدروستی ٢- بەوردی ٣- بەتایبەتی چونکە ٤- بەڵێ، راستە
precision/prɪˈsɪʒn/n وردی
precocious/prɪˈkəʊʃəs/adj
١- لەتەمەنی خۆی گەورەترە ٢- پیتۆلە ٣- زوو پێگەییو
precoceived/ˌpriːkənˈsiːvd/adj
پێشینە/ بیرۆکەی پێشینە لەسەر
preconception/ˌpriːkənˈsepʃn/n
بیرۆکەی پێشتر/ بیرۆکەی پێشینە
predator/ˈpredətə(r)/n گیانەوەری درندە
predecessor/ˈpriːdɪsesə(r)/n
پێشینە- بنەچە-رەسەن، پێشوو
predicament/prɪˈdɪkəmənt/n
تەنگژە- قەیران- ئاریشە
predicative/prɪˈdɪkətɪv/adj
خەبەر- گوزارە(رێزمان)
predict/prɪˈdɪkt/v پێشبینی دەکا
predictable/prɪˈdɪktəbl/adj
چاوەڕێکراو
ئەمەی ئێچاوەڕێ دەکری
predictably/adv وەک چاوەڕێ دەکرا
prediction/prɪˈdɪkʃn/n پێشبینیکردن- ئادیارزانی
predominant/prɪˈdɒmɪnənt/adj زاڵ- بالادەست
predominance/prɪˈdɒmɪnəns/adj
بالادەستی- زۆربە
predominantly/adv بەزۆری- بەپلەی یەکەم
predominate/prɪˈdɒmɪneɪt/v ١-دادەگری ٢-زاڵ دەبێ ٣- دەسەلات بە سەردا دەگری
preface/ˈprefəs/n پێشەکی
prefect/ˈpriːfekt/n ١-قوتابی گەورەتر لە قوتابیانی دی لەقوتابخانە ٢-دادوەر ٣-سەرۆکی پۆلیس
prefer/prɪˈfɜː(r)/v بەپەسەند دەزانێ- بەچاکتر دەزانێ
preferable/ˈprefrəbl/v چاکترە- گونجاوترە
preference/ˈprefrəns/n بەچاکتر زانین- پەسەندکردن
preferential/ˌprefəˈtenʃl/adj لایەنگر- پەسەندکراو
prefix/ˈpriːfɪks/n پێشگر
pregnant/ˈpregnənt/adj زگی هەیە- سک پڕ- ئاوس(گیانەوەر)
pregnancy/ˈpregnənsi/n
سک پڕبوون- ئاوس بوون
ماوەی سک پڕی
prehistoric/ˌpriːhɪˈstɒrɪk/adj
پێش مێژوو
prejudice/ˈpredʒudɪs/n لایەنگری
prejudice/v وای لێدەکا لایەنگر بێ/ دژ بێ
prejudiced/adj لایەنگر
preliminary/prɪˈlɪmɪnəri/adj
رێخۆشکەر

pour/pɔː(r)/v ١– تێ دەکا
٢– دەرژێتە ناو– بەرێژنە دەبارێ
pout/paʊt/v لچی شۆڕدەکا
pout/n لچ شۆڕکردن– لێو کرۆژتن
poverty/ˈpɒvəti/n ١–کەم دەرامەتی٢– هەژاری
poverty-striken/adj زۆر هەژار
مشك لەماڵی کلکی بەتۆز نابێ
powder/ˈpaʊdə(r)/n ١–پاردەر: تۆز
٢–پۆدرە ٣– باروت
powder/v پۆدرەی دەکا– پۆدرەی پێدادەکا
powdered/adj ١– وشککراو
٢– پۆدرەکراو
power/n ١– توانا– توانست
٢– هێز– دەسەلاَت ٣– دەوڵەتی مەزن
٤– دینەمۆ ٥– هێزی کارەبا– تەزووکارەبا
powered/adj بەتوانا
powercut/ˈpaʊəkʌt/n تەزووپچران
power point/n پلاك– سۆکێت
power station/n بنکەی کارەبا
powerful/ˈpaʊəfl/adj ١– بەهێز
٢– بەکاریگەر٣– بەدەسەلاَت
powerless/ˈpaʊələs/adj بێهێز– بێ دەسەلاَت– لاواز
practicable/ˈpræktɪkəbl/adj پراکتیك دەکرێ
practical/ˈpræktɪkl/adj ١– پراکتیك– کرداری ٢– بەسوود٣– ئاقڵمەند
٤– شیمانەی سەرکەوتنی لێ دەکرێ
٥– کارامە ٦– بەردەست
practical/n تاقیکردنەوەی پراکتیکی
practice/ˈpræktɪs/n ١–جێبەجێ کردن
٢– راهێنان–مەشق٣– داب
٤– کاری پزیشکی یان پارێزەری– عیادە یان نووسینگەی..

in practice راهێنراو
out practice بێمەشق
practise/ˈpræktɪs/v راهێنان دەکا– مەشق دەکا، خۆ رادێنێ لەسەر– پیشەی خۆی دەکا
practised/ˈpræktɪst/adj راهێنراو
practitioner/prækˈtɪʃənə(r)/n پزیشك یان پارێزەر–مەشقدەر– کارپێکەر
pragmatic/prægˈmætɪk/adj کرداری نەك گریمانی و بیرۆزی
pragmatics/prægˈmætɪks/n پراگماتیکس
prairie/ˈpreəri/n مێرگ/گژوگیا
praise/preɪz/n ستایش– پیاهەڵدان
praise/v ستایش دەکا
praiseworthy/ˈpreɪzwɜːði/adj شایەن/ستایشە– شایەنی باسە
pram/præm/n عارەبانەی منداڵ
prance/prɑːns/v سەما دەکا– لەخۆشیا هەڵدەپەڕێ
prat/præt/n گەمژە– گێل
prawn/prɔːn/n رۆبیان: گیانەوەرێکی ئاوی بچوکە دەخورێ.
pray/preɪ/v ١– نوێژدەکا ٢– دەپاڕێتەوە
prayer/preə(r)/n ١– پاڕانەوە ٢– نوێژ
preach/priːtʃ/v ١– وتار دەدا
٢– ئامۆژگاری دەکا
preacher/ˈpriːtʃə(r)/n ئامۆژگاریکەر–
precarious/prɪˈkeəriəs/adj وتاربێژ ترسناك
precariously/adv بەدژواری
precaution/prɪˈkɔːʃn/n ١– ئاگا لەخۆ بوون ٢– وریایی
precede/prɪˈsiːd/v بەپێش دەکەوێ– دەکەوێتە پێش
precedence/ˈpresɪdəns/n

post/pəʊst/n ١- ستوون
٢-پۆست- كار ٣-پیشه ٤- جێی كار
٥-پۆسته ٦-سیستەمی پۆسته
post/v ١- فەرمانبەرێ دەنێرێ بۆ جێی كاری نوێی ٢- پاسەوانێ لەشوێنێ دادەنێ
posting/n كاریێ لەوڵاتی دی
postcard/ˈpəʊscɑːd/n پۆستكارد
postcode/ˈpəʊstkəʊd/n هێمای پۆستەیی
postman/ˈpəʊstmən/n پۆستەچی
postmark/ˈpəʊstmɑːk/n نیشانەی پۆستەیی
postoffice/n پۆستەخانە
post office box/n سندوقی پۆسته
post/v پۆسته دەنێرێ
postage/ˈpəʊstɪdʒ/n كرێی پۆسته
postage stamp باجی پۆسته
postal order/n حەواله پۆسته
postdoctoral/adj پاش دكتورا
poster/ˈpəʊstə(r)/n پۆستەر
posterity/pɒˈsterəti/n ١- نەوەی داهاتوو ٢- پاشینه
postern/n دەرگای پشتەوە- دەرگای هەیوان
postgraduate/ˈpəʊstˈgrædʒuət/n خوێندنی باڵا
posthumous/ˈpɒstjʊməs/adj پاش مەرگ، مەدلیای پاش مەرگ
post mortem/ˌpəʊs ˈmɔːtəm/n پشكنینی پزیشكی لاشەی مردوو بۆ دۆزینەوەی هۆی مردن.
postpone/pəˈspəʊn/v دوا دەخا
postponement/pəˈspəʊnmənt/n دواخستن
postscript/ˈpəʊstskrɪpt/n تێبینی زێدە لەژێر نامە، سكاڵانامە دەنووسرێ

posture/ˈpɒstʃə(r)/n شێوەی دانیشتن و راوەستان و رۆیشتن/ دەسەڵاتی ماسولكەیی بەرجەستە
postwar/ˌpəʊstˈwɔː(r)/n دوا جەنگ
pot/pɒt/n ١- قازان- مەنجەڵ
٢- قۆری-چاپەست-پڕ بەقۆری
pot/pɒt/v روەك لەناو گوڵدان دادەنێ
potato/pəˈteɪtəʊ/n پەتاته
potent/ˈpəʊtnt/adj ١- بەهێز ٢-كاریگەر
potency/ˈpəʊtnsi/n ١- كاریگەری
٢- هێز٣- شیانی سێكسی
potential/pəˈtenʃl/adj شاراوه
potential/pəˈtenʃl/n توانای شاراوه
pothole/ˈpɒthəʊl/n ١- ئەو كونه قوولەی بەهۆی دڵۆپەی ئاو لەبەرد دروست دەبێ
٢- كونێ لەرووی زەوی
potholing/n خولیای چوونی نێو ئەشكەوتی ژێرزەوی
potter/ˈpɒtə(r)/v كاتی بەشتی بچووك بەفیرۆ دەبا
potter/n گلكار
pottery/ˈpɒtəri/n گلكاری
كەلوپەلی فەخوری- كارگەی فەخفوری
potty/ˈpɒti/adj شێت-گەمژه
potty/ˈpɒti/n قادە
pouch/paʊtʃ/n ١- جانتای بچووكی له پێسته دروستكراو- جزدان- بەرك
٢-كۆشی گیانەوەر لەشێوەی بەرك وەك كەنگەر
poultry/ˈpəʊltri/n پەلەوەرفرۆش
poultry/n پەلەوەر
pounce/paʊns/v لەسەری باز دەدا
pound/paʊnd/n پاوەند دراوی بەریتیانی
پاوەند: پێوەری كێشی
pound/v وردی دەكا -دەیكاتە هەریسه

١- ژمارەی دانیشتوان

٢- دانیشتوان٣- بنەچە

٤- خەڵکی ناوچەکە٥- دانیشتوانان

porch/pɔ:tʃ/n ١- ناوەری خانوو

٢- ناوەری کەنیسە- بالکۆنی

٣- هەیوانی سەرەوە

pore/pɔ:(r)/n کونی پێست

pore/v بەدیقەت دەخوێنێ

pork/pɔ:k/n گۆشتی بەراز

pornography/pɔ:ˈnɒgrəfi/n

١- بڵاوکراوەی سێکسی بۆ وروژاندن

٢- فیلمی رووت

pornographit/pɔ:ˈnɒgrəfɪt/adj

فیلمی سێکسی

porous/ˈpɔ:rəs/adj کون-ناو لەبەرچوو

porpoise/ˈpɔ:pəs/n بەرازی دەریا:

لەدۆلفین دەچێ

porridge/ˈpɒrɪdʒ/n کەشک

port/pɔ:t/n ١- بەندەر: لەنگەرگای

کەشتی، شارێك بەندەری هەبێ

٢- چەپەی کەشتی

portable/ˈpɔ:təbl/adj هەڵدەگیرێ

Porte بابی عالی لە ئەمپراتۆری عوسمانی

porter/ˈpɔ:tə(r)/n ١-کۆڵکێش-

حەمال ٢-دەرگاوان

porthole/ˈpɔ:thəʊl/n پەنجەرەی

کەشتی یان فرۆکە

portion/ˈpɔ:ʃn/n ١- بەش، پشك

٢- بڕی خواردن بۆکەسێك

portrait/ˈpɔ:treɪt/n ١- وێنەی زەیتی

روخسار ٢- وەسف کردن

portray/pɔ:ˈtreɪ/v وێنە دەکێشێ

١- وەسف- وەسپ دەکا

٢- یاری دەکا- رۆڵ دەبینێ

portrayal/pɔ:ˈtreɪəl/n ١- وێنەگرتن

٢- وەسپ کردن ٣- رۆڵ بینین

pose/pəʊz/v ١- دادەنیشێ یان

رادەوەستێ تا وێنە بگرێ یان بکێشن

٢- بەشێوەیێ رەفتار دەکا کەسانی

دی سرنجی دەدەنێ.

٣-خۆی وا دەنوێنێ، خۆی واپیشان دەدا

٤- دادەمێنێ

pose/n ١- دانیشتن یان راوەستان بۆ

وێنەگرتن ٢- رەفتاری بە فێڵ

٣- خۆ نواندن

posh/pɒʃ/adj ١- رازاوە ٢-بەرز-خانەدان

position/pəˈzɪʃn/n ١- شوێن- جێ

٢- حالەت-بار-رەوش٣- هەڵوێست

٤- پلەو پایە٥- کار٦- رۆڵ- دەور

position/v لەشوێنێکی دیاریکراوی دادەنێ

positive/ˈpɒzətɪv/adj ١- دڵنیا

٢- روون و ئاشکرا ٣- دڵخۆشکەر

٤- باش٥- گەشبین ٦- موجەب٧- لەسفر زیاتر

possess/pəˈzes/v ١-هەیەتی

٢- کاریگەری هەیە بەسەر

possessor/pəˈzesə(r)/n ١-خاوەن

٢- موڵکدار

possession/pəˈzeʃn/n ١- موڵك

٢- ئەوشتانەی هەتە

possessive/pəˈzesɪv/adj ١- خۆویست:

شتەکانی خۆی خۆش دەوێ

٢- هەبوون٣- تەمەلوك(رێزمان)

possibility/ˌpɒsəˈbɪlɪti/n ١- شیان

٢- شیمانەی شتێ بکرێ

possible/ˈpɒsəbl/adj دەکرێ-

دەشێ- دەگونجێ

possibly/ˈpɒsəbli/adv لەوانەیە-

شیمانە هەڵدەگرێ

بەبێ ئەوەی دەتوانرێ بکرێ

polygamist/n لایەنگری فرەژنی/ لاوی چەند ژنان

polygamy/n فرە ژنی/ چەند ژنی

polygenesis/n فرە ڕەسەن/فرەڕەگ

polygyny/n فرەژنی

polysemy/n فرەواتا

polytheism/n هاوبەشی‌بۆ خوا پەیداکردن

polyester/ˌpɒliˈestə(r)/n قوماشی پۆلیستەر

polytechnic/ˌpɒliˈteknɪk/n پەیمانگای پیشەسازی

polyunsaturated /ˌpɒlɪʌnˈsætʃəreɪtɪd/adj چەوری بەسوود بۆ تەندروستی

polyuria/n پرمیز/ برمیز

pomegranate/ˈpɒmɪgrænɪt/n هەنار، دارهەنار

pomp/pɒmp/n شکۆ، ڕێ ورەسمی مەزن، پڕ شکۆ

pompous/ˈpɒmpəs/adj فیزن- بەدەعیە

pond/pɒnd/n گۆم- حەوز- زەلکاو

ponder/ˈpɒndə(r)/v لەگۆ فکران ڕادەچێ-بیردەکاتەوە- هزر دەکا

pong/pɒŋ/n بۆنی نەخۆش

pong/v بۆنی نەخۆش لێ دێ

pony/ˈpəuni/n ئەسپی بچووک

pony tail/n کلکی ئەسپ: ئەو پرچەی ئەوشێوەیەی وەرگرتوە

pony- trekking/n سواربوونی ئەسپ بۆ خۆشی

poodle/pu:dl/n سەگی تووک گروازە

pooh/pu:/interj پوف-بۆن ناخۆشە/ پەکو

pool/pu:l/n ١- حەوز، ئەستێرك ٢- حەوزی خوێن ٣- مەلەوانگە

٤- کۆمەڵە شتێ هی کۆمەڵە کەسێ

٥- یارییەکی بلیارد ئاسا

pool/v پارە کۆدەکاتەوە، دابەش دەکا

poor/puə(r)/adj ١- کەم دەرامەت ٢- خراپ- لاواز٣- هەژار

the poor/n هەژارەکان

poorly/ˈpuəli/adv -بەشێوەیەکی خراپ- نەباش

poorly/adj ١-تەندروستی‌خراپ ٢- نەخۆش

pop/pɒp/n ١- تەقە تەق- تەقینەوە ٢- خواردنەوەی شیرینی-بێ کحول

pop/adv دەنگی لێ بەرزدەبێتەوە

pop/v بالۆن دەتەقێنێتەوە

popcorn/ˈpɒpkɔ:n/n گەنمە شامی- گەنمە شامی سورکراوە

popmusic/n مۆسیقای پۆپ

pop/n بابە

pope/pəup/n پاپا

poplar/ˈpɒplə(r)/n دار چنار- سوورەچنار سپیدار

popper/ˈpɒpə(r)/n بەستەر-توندکەر

poppy/ˈpɒpi/n گولێکی سوری کێوییە ئەفیونی- تلیاکی لێ دروست دەکرێ

popular/ˈpɒpjələ(r)/adj ١- خۆشەویستی خەڵکی ٢- میللی٣- جەماوەر

popular army/n سوپای میللی

popularity/ˌpɒpjuˈlærəti/n ١- خۆشەویستی لای خەڵك ٢-گەلێتی- شەعبیەت

popularize/ˈpɒpjələraɪz/v ١- بەخەڵکی دەناسێنێ ٢- خۆشەویستی دەکا لای خەڵك

popularly/adv بەشێوەیەکی گشتی

populate/ˈpɒjuleɪt/v پڕخەڵکی‌دەکا- هەشامەندێك دێنێ

population/ˌpɒpjuˈleɪʃn/n

poison/v ١- ژەهری دەرخوارد دەدا
٢- ژەهراوی دەکا ٣- تێکدەدا
poisoned/adj ١- ژەهرین، ژەهراوی
٢- پیس بوو
poisoner/ˈpɔɪzənə(r)/n
ژەهر بەکارهێن-بەژەهر کوژ
poisoning/ˈpɔɪzənɪŋ/n ژەهراوی بوون
poisonous/ˈpɔɪzənəs/adj ژەهرین
ژەراوی- ژەهردار-پڕ ڕق و قینە
poke/pəʊk/v ١- پاڵدەدا٢- ڕادەماڵێ
٢- پەلکێش دەکا- ڕادەکێشێ
٤- ڕادەکێشێ ٥- سەروبنی ناو ماڵ دەکا
٦- لەناکاو دەردەکەوێ
poke/n پاڵدانێکی توند
poker/ˈpəʊkə(r)/n ١- پەنگرکێش
٢- مقاش٣- پۆکەر
poky/ˈpəʊki/adj زۆر بچووک
polar/ˈpəʊlə(r)/adj جەمسەریی-
قوتبی
polar bear/n ورچی قوتبی پاکور
pole/pəʊl/n جەمسەری-قوتب
pole/n ستوون- کاریتە
the pole-vault/n بازدان بەدار
police/pəˈliːs/n پۆلیس
police/v بەرقەرار-ئاسایش بەرقەرار دەکا
police force/n هێزی پۆلیس
policeman/pəˈliːsmən/n پۆلیس
police officer/n پۆلیسی نهێنی/
ئەفسەری پۆلیس
police station/n بنکەی پۆلیس
policy/ˈpɒləsi/n ١- سیاسەت- پلان
٢- بۆند٣- بیمە
polio/ˈpəʊliəʊ/n ئالنجی منداڵان،
ئیفلیجی منداڵان
polish/ˈpɒlɪʃ/v ١-پۆلیش دەکا
٢- دەبریقێنێتەوە٣- زوو تەواو دەکا

polish/n ١- پۆلیش کردن
٢- ڕازاندنەوە
polished/adj ١- بریقدار- بەرەونەق
٢- نمایشێکی‌بەرز
polite/pəˈlaɪt/adj ئاکار بەرز، بەرەوشت-
بەدەئەب
politely/adv بەئەدەبانە
politeness/pəˈlaɪnəs/n ئەدەب- رەوشت
politbureau/n مەکتەبی سیاسی
political/pəˈlɪtɪkl/adj سیاسی-رامیاری-
کەسی سیاسی
politically/adv لەرووی سیاسی‌یەوە
سیاسیانە
political asylum/n بەخشین/
مافی پەناهەدەی سیاسی
politician/ˌpɒləˈtɪʃn/n سیاسەتمەدار
politics/ˈpɒlətɪks/n ١- سیاسەت
٢- باوەری سیاسی- زانستی سیاسی
polling/n را وەرگرتن-
دەنگ وەرگرتن، هەڵبژاردنی‌سیاسی
poll/pəʊl/v را وەردەگرێ
ژمارەیەکی دیارکراو دەنگ بەدەست دێنێ
polling/ˈpəʊlɪŋ/n ١- راوەرگرتن
٢- هەڵبژاردن
polling day/n رۆژی هەڵبژاردن
poll/pɒl/n هەلاڵە
pollute/pəˈluːt/v پیس دەکا
pollutant/pəˈluːtənt/n ماددەی پیسکەر
pollution/pəˈluːʃn/n پیس بوون-
مادەی پیس
polo/ˈpəʊləʊ/n یاری هۆکی:
- دوو تیمی سوار ئەسپ یاری
بە تۆپێکی بچووک دەکەن
polo neck بلوزی بەمل- فانیلەی بەمل
polychromatic/adj فرەرەنگ-
هەمەرەنگ- رەنگین
polyclinic/n نەخۆشخانەی گشتی

plunder/n تالان

plunge/plʌndʒ/v ١- لەناو خۆی
نقوم دەکا ٢- بەتوندی شتی پالدەدا
٣- نقوم دەبێ ٤- لەناکاو دەکەوێ

plunge/n ١-خۆ نقووم کردن
٢- کەوتنی لەناکاو

plupefect/ˌpluːˈpɜːfɪkt/n
رابردووی تەواو(ڕێزمان)

plural/ˈplʊərəl/n کۆکردن(ڕێزمان)

plus/plʌs/prep - کۆ دەکا، زێدەدەکا

plus/adj - n ١-هێمای کۆ-زیاتر٢-سوودە

plush/n پەلش: تۆڕی ئاوریشم یان لۆکە

plush/plʌʃ/adj پەلشی گرانبەها

Pluto/ˈpluːtəʊ/n هەسارەی پلۆتۆ

ply/plaɪ/n بەبەردەوامی بەرێگایەکی
دیارکراو گەشت دەکا

plywood/ˈplaɪwʊd/n ١- تەختە
٢- داری موعاکسی

pneumonia/njuːməʊniə/n
نەخۆشی سییەکان
سیئاوسان، سی ئەستووربوون

poach/pəʊtʃ/v ١-هێلکە دەکولێنێ بەبێ
پەلک لەناوی گەرمدا ٢- ماسی لێ دەنێ
٣- لە زەوی خەلکی تر بە بێ ئاگاداری
خاوەنەکەی راو دەکا
٤- بیرۆکەی خەلکی تر دەدزێ
٥- دەستەمۆی کەسی دی دەکا

pocket/ˈpɒkɪt/n گیرفان-بەرک

pucket/v ١-لەبەرکی دادەنێ ٢-دەدزێ

pocketful/ˈpɒkɪtfl/adj پڕ بەگیرفان

pocketbook/ˈpɒkɪtbʊk/n
١- دەفتەری گیرفان ٢- جزدان

pocketknife/n چەقۆی گیرفان

pocket money/n ١- ڕۆژانە
٢- هەفتانە لەدایک و باوک بۆ منداڵەکان

pod/pɒd/n ١- دنك ٢- پۆلکە

podium/ˈpəʊdiəm/n سەکۆ

poem/ˈpəʊɪm/n چامە- قەسیدە

poet/ˈpəʊɪt/n هۆزانڤان، شاعیر

poetic/pəʊˈetɪk/adj ١-شیعریی٢-خەیالّی

poetically/pəʊˈetɪkli/adj شاعیرانە

poetry/ˈpəʊətri/n شیعر- هۆزان

poignant/ˈpɔɪnjənt/adj ١-خەمڵتێن
٢- کاریگەر/ تیژ

poignancy/ˈpɔɪnjənsi/n ١-ئێش، ئازار
٢- خەمباری

point/pɔɪnt/n ١-نوختە،خاڵ
٢- بیرۆکە-ڕا- بیرۆکەیەکی گرنگ
٣- کرۆك- کرۆك ٤- تایبەتمەندێتی
٥- مەبەست-واتا ٦- شوێن- جێ
٧- جەمسەری- سەرەدەرزی
٨- هێل- خاڵ ٩- کات- قۆناغ
١٠- پلەی کۆلان

point of view/n تێڕوانین- ڕا

point/v ١-ئاماژە دەکا ٢- نیشان دەگرێ
٣- نیشان دەدا ٤- سرنجی رادەکێشێ

pointed/ˈpɔɪntɪd/adj ١- تیژ ٢- رەخنەیی

pointedly/adv بەمەبەست

point-blank/adj-adv
١- بێشێرو ریوبانە- بەراشکاوی
٢- (گوللە) لە شوێنێکی زۆر نزیك

pointer/ˈpɔɪntə(r)/n ١-ئاماژەکەر ٢-میلی
سەعات- دەرزی تەرازوو ٣-تاژی- سەگی ڕاو

pointless/pɔɪntləs/adj ١- بێ سود
٢- بێ ئامانج

pointlessly/adv بەبێ پاساو

poise/v ١-هاوسەنگی دەپارێزێ
٢-دەفڕێ دەلەرێتەوە- دەشەکێتەوە

poise/pɔɪz/n هاوسەنگی-باوەڕ
بەخۆ بوون

poised/adj ئاجولێ بەلام ئامادەیە

poised/adj ١-ئامادەیە ٢- گران

poison/ˈpɔɪzn/n ژەهر

playful/ˈpleɪfl/adj ١- قۆشمەچی- گالتەچی ٢- زیندوو-وریا ٣- تەنەکەباز
playing/pleɪɪŋ/n قومار
playing field یاریگای مەزن
plea/pli:/n ١- داوا، پارانەوە٢-وەلام
plead/pli:d/v ١-دەپارێتەوە لە ٢- بیانو دەبینێتەوە ٣- داکۆکی لێ دەکا، بەرگری لێ دەکا ٤- وەلامی تاوانبار کردن دەداتەوە
pleasant/ˈpleznt/adj روو خۆش- خۆش
pleasantly/adv بەروو خۆشی
please/pli:z/v ١- دلخۆش دەکا ٢- رازی دەکا٣- دەیەوێ
please/interj بەیارمەتیت
pleased/adj دلخۆش-رازی
pleasing/adj -خۆشی بەخش - دلخۆشکەر
pleasure/ˈpleʒə(r)/n ١-خۆشی ٢- رابواردن٣- کات بەسەربردن
with pleasure بەخۆشییەوە
pleat/pli:t/n لۆچ، کەسرە
pled/pled/v داکۆکی لێ کرد
pledge/pledʒ/n بەلێن-بەلێنامە
plentiful/ˈplentɪfl/adj زۆر
plenty/ˈplenti/pron زۆری
plenty/adv بەزۆری، تەواو
pliable/ˈplaɪəbl/adj ١- دەچەمێتەوە ٢- نەرمە- زوو کاریگەری تێ دەکرێ
pliers/ˈplaɪəz/n مەقاش- پەنگرکێش
plight/plaɪt/n قەیران-ئاریشە- مێحنەت
plimsoll/ˈplɪmsəl/n پێلاوی مەشق قوندەرەی راهێنان
plod/plɒd/v ١- بەگرانی دەروا- لەسەرخۆ دەروا ٢- لەسەرخۆ بەگرانی کاردەکا
plonk/plɒŋk/n تەقە تەق
plonk/v بەزەویدا دەدا و تەقە تەقی لێوە دێ
plonk/adv بە تەقە تەق
plop/plɒp/n شەپە شەپ
plop/v شەپە شەپ دەکا
plot/plɒt/n ١- پیلان ٢- گرێ- گرێ چنە - تان وپۆ
plot/v پیلان دەگێرێ
plot/n پارچە زەوی
plot/v شتێ لەسەر نەخشە دیاری دەکا
plough/plaʊ/n گاسن، ئامور/هنجار
plough/v بەگاسن دەکێلێ
plow/n گاسن/هەوجار
ploy/plɔɪ/n فێل-تەلەکە
pluck/plʌk/v ١- لێ دەکاتەوە ٢- دەردێنێ ٣- رادەکێشێ ٤- نووکی لێ دەکاتەوە ٥- مۆسیقا لێ دەدا
pluck/n ئازایەتی-وێران/جەسوری
plucky/ˈplʌki/adj جەسور- ئازا
plug/plʌg/n ١- پلاك- دەمەوانە ٢- سۆکێت٣- پروپاگەندە
plug/v ١- دەمی دەگرێ ٢- دەگرێ ٣- ستایش کتێبی دەکا ٤- کارەبا دەگەیەنێ
plum/plʌm/n قۆخ- هەلوژە
plumber/ˈplʌmə(r)/n کارسازی
plumbing/ˈplʌmɪŋ/n ئاو- بۆریچی کۆمەلێ بۆری- بۆریکاری
plume/plu:m/n ١- پەڕی گەورەو بریقەدار ٢- پەرەمووچ ٣- بری دوکەل
plump/plʌmp/adj گۆشتن- تێکسمراو، چوارشانە
plump/v ١- دادەنیشێ ٢- شتێ بەگرانی دادەنێ
plunder/ˈplʌndə(r)/v دەدزێ- تالان دەکا

داخ و کەسەر

plait/plæt/v کەزی دەکا

plait/n - کەزی (پشتەوە) - بسك (پێشەوە)

plan/plæn/n پلان

١- پیلان٢- مێلکاری

٣- نەخشە ٤- هونەرکاری

plan/v ١-پلان دادەنێ

٢- دەیەوێ٣- پیلان دادەنێ

planning/ˈplænɪŋ/n پلان- ڕێکخستن

plane/pleɪn/n ١- فرۆکە

٢- تەخت- ڕوو

٣ - ئامێرێکە ڕووی دار ڕێك دەکا

planet/ˈplænɪt/n هەسارە

planetarium/ˌplænɪˈteəriəm/n

بالەخانەیەکە ئامرازێکی تێدا لەوێ دەتوانێ شوێنی و جولەی هەسارەو ئەستێرەکان ببینرێ.

plank/plæŋk/n تەختەدارێکی درێژ- کاریتە

plant/plɑːnt/n ١- ڕووەك ٢- کارگە

plant/v ١- ڕووەك بۆ باخچە دێنێ- ڕوەك دەچێنێ

٢- دەچەسپێنێ٣- دەشارێتەوە

plantation/plɑːnˈteɪʃn/n ١- کێڵگە

٢- نەمامگا

plaque/plɑːk/n ١- تابلۆی یادگاری

٢- پلاك ٣- مادەیەکی زیانبەخشە کە لەسەر ددان پێکدێ.

plaster/ˈplɑːstə(r)/n ١- تێکەڵەی ئاوو قوم ٢- پلاستەر- جبس - گێچ

plaster/v بەچیمەنتۆ دەپۆشێ- دادەپۆشێ

plastic/ˈplæstɪk/n پلاستیك

plastic/adj پلاستیکی

plastic surgery/n نەشتەرگەری جوانکردن

plate/pleɪt/n ١- قاپ- سینی

٢- پارچەکانزای شت لەسەر نوسراو

٣- تابلۆ ٤- تاقمی ددان

plateful/ˈpleɪtful/adj پڕ بەقاپ

plateau/ˈplætəu/n ١-بان ٢-زەویەکی بەرزی ڕاست ٣- قۆناغی چەسپیو- بێ گۆڕان

platform/ˈplætfɔːm/n ١- سەکۆ

٢- شۆستە٣- بەرنامەی حیزب

platinum/ˈplætɪnəm/n پلاتین

platonis/adj ١- پاك

٢-خۆشەویستی پاك- ئاسێکسی

platoon/pləˈtuːn/n کۆمەڵەیەکی کەمی سەربازان

plausible/ˈplɔːzəbl/adj ماقوول

play/pleɪ/v ١- یاری دەکا ٢- ڕادەبوێرێ

٣- وازی دەکا- یاری دەکا

٤- دەژەنێ٥- کاسێت دەگۆڕێ

٦- دێ وەدەچێ

playoff/n یارییەك کە هەردوو تیپ لەگۆڵ وەك یەك بن.

play/n ١- یاری٢- ڕابواردن

playboy/ˈpleɪbɔɪ/n ١- ڕابوێر

٢- قۆشمەچی

٣-زەنگینێ پارەی خۆی لەخۆی خەرج دەکا-

playground/ˈpleɪgraund/n هەوەسباز یاریگای منداڵان

plaything/ˈpleɪθɪŋ/n یاری-شتی منداڵان، بوکەشوشە

playtime/ˈpleɪtaɪm/n ماوەی حەسانەوە

play/n شانۆگەری

play/v ڕۆڵ دەبینێ لەشانۆگەری

playwright/ˈpleɪraɪt/n شانۆ نووس

player/ˈpleɪə(r)/n ١- یاریکەر

٢- ئەکتەر ٣- مۆسیقاژەن

pit/v چاڵ هەڵدەکەنێ

pitch/pɪtʃ/v ١- ئاستی وانە دیاردەکا

٢- بێینی ئەدەنگی دیار دەکا

٣- بەزەوی دەکەوێ- بەردەبێتەوە

٤- خێمەدا دەکوتێ ٥- دەماوێژێ

٦- بەشداری دەکا

pitch/n ١- یاریگا ٢- ئاست

٣- چینی دەنگ- ئاوازی دەنگ

٤- ئەم لاوئەو لا کردنی (پاپۆڕ)

pitch-black/adj ئەنگوستەچاو-

زۆرتاریک، ئوتەک

pitcher/ˈpɪtʃə(r)/n دۆلکە- سوراحی

مەسینە

pitchfork/ˈpɪtʃfɔːk/n شەغرە/شنە-

چەنگالی قەسەر

piteous/pɪtiəs/adj ١- خەمهێن

٢- بەزەیی هێن

pitfall/ˈpɪtfɔːl/n ترسێکی چاوەڕێ

نەکراو

هەڵەیەکی چاوەڕێنکراو

pith/pɪθ/n ماددەی سپی ناو

پەڵکی پرتەقاڵ

pithy/adj روون وئاشکرا

pitiful/ˈpɪtɪfl/adj بەزەیی هێنەر،

وادەکا بەزەییت پێدابێتەوە

pitiless/ˈpɪtɪləs/adj بێ بەزەیی/

بێ رەحم

pity/ˈpɪti/n رەحم- بەزەیی

ئەوشتەی وات لێ دەکا خەمبار و نائومێد بی.

pity/v بەزەیی پێدادێتەوە-

دڵی پێ دەسوتێ

pitying/ˈpɪtɪɪŋ/adj میهرەبان

pivot/ˈpɪvət/n تەوەرە، مثالی جەمست

گێڕان

pivot/v ١- هاوسەنگی دەکا

٢- جەخت دەکا لەسەر

pixie/pɪksi/n جن، پەری بچوک

(چیرۆکی منداڵان)

pizza/ˈpiːtsə/n کولێرا- پیزا

placard/ˈplækɑːd/n ئاگاداریەکی گەورە لە

شوێنێکی گشتی- لافیتە

placate/pləˈkeɪt/v ١- هێوری دەکاتەوە

٢- قایلی دەکا

place/pleɪs/n ١- شوێن- جێ

٢- باڵەخانە- جێ ٣-پلەوپایە

٤- وەرگیران لەزانکۆ

٥- شوێنی شیاو ٦- جێی گونجاو

٧- رێکخستن ٨- خانوو- ماڵ

out of place/adj لەجێی خۆی نیە

گونجاو نیە- نەشیاو

take place/v روودەدا

place-name/n ناوی شوێن

place/v ١- دادەنێ ٢- پۆلێن دەکا

٣- وەبیری دێتەوە، دێتەوە یادی

٤- داوا پێشکەش دەکا بۆکڕێنی

placed/adj ١- هێمن ٢- بەئاسانی هەڵناچێ

placidly/ˈplæsɪdli/adv ١- بەهێمنی

٢- بەبێ رکابەری

plague/pleɪg/n رشانەوە- تاعوون

plague/v کێشەی بۆ دروست دەکا،

هەراسانی دەکا

plaice/pleɪs/n ماسی

plain/pleɪn/adj ١- سادە-یەک رەنگ

٢-سادە- بەبێ شیر ٣- روون و ئاشکرا

٤- راشکاو-راستگۆ- ناجوان- جوان نیە

plain/adv -بەتەواری

plainly/adv بەروون و ئاشکرایی

plain/n دەشت

plain/z پەیوەندی بەچنینەوە هەیە

plaintiff/ˈpleɪntɪf/n سکالاکەر-

شکاتکەر

plaintive/ˈpleɪntɪv/adj دەنگێکی پڕ

pile/v لەسەر یەك دادەنێ
قۆمەت پێکدێنێ
pileup/n بەریەك کەوتنی ئۆتۆمبیلان- تامپۆن
piles/paɪlz/n مایەسیری
pilgrim/ˈpɪlgrɪm/n حاجی
pilgrimage/ˈpɪlgrɪmɪdʒ/n حەج
pill/pɪl/n حەب- دەرمان-
حەبی منداڵبوون
pillar/ˈpɪlə(r)/n ١-ستوون-
کۆڵەکە- کاریتە ٢- ئەندامێکی گرنگ
pillar-box/ˈpɪləbɒks/n سندوقی پۆستە
pillion/ˈpɪliən/n پشتەوەی شوفێری ماتۆڕ
pillow/ˈpɪləʊ/n بالیف- سەرین
pilot/ˈpaɪlət/n ١-فرۆکەوان
٢- رابەری دەریایی
pilot/v ١-ئاراستە دەکا ٢-لێ دەخوڕێ
pimp/pɪmp/n گەواد
pimple/ˈpɪmpl/n زیپکە
pin/pɪn/n ١- دەرزی سەرخڕ
٢- دەرزی پرچ
pinpoit/ˈpɪnpɔɪnt/v ١- شوێنی
گونجاوی دەدۆزێتەوە
٢- شوێنی دیاردەکا
pin/v بەدەرزی- (بزمار) قایمی دەکا
pinafore/ˈpɪnəfɔː(r)/n - بەران پیل-
بەروانکە
pincer/ˈpɪnsə(r)/n ١-کەلبە
٢-پەنگرکێش- گاز
pinch/pɪntʃ/v ١- دەگوشێ ٢- دەدزێ
pinch/n ١- گوشین
٢- بڕی ئەوشتەی بە پەنجەی گەورەو
پەنجەی یەکەم هەڵدەگیرێ
٣- کێماسی ٤- هەڵمەت

pinched/adj لاوازو زەرد هەڵگەڕاو
pine/paɪn/n داری سنەوبەر (درەخت)-
داری سنەوبەر
pine/v -خەمبار دەبێ- دڵتەنگ دەبێ
pineapple/ˈpaɪnæpl/n ئەنەناس
ping/pɪŋ/n جرەجڕ، زرینگە، زرینگ
ping/v زرینگە زرینگ دەکا
ping-pong/ˈpɪŋpɒŋ/n ١-تۆپی سەرمێز
٢-تێنس
pink/pɪŋk/adj پەمبە- گوڵی سوری پەمبەیی
pinnacle/ˈpɪnəkl/n ١- لوتکەی کەنیسە، قەڵا
٢- لوتکەی چیا- ترۆپکە
pint/paɪnt/n ١- پێوەری شلە
٢- گلاسەك- پێکێك بیرە
pioneer/ˌpaɪəˈnɪə(r)/n ١- بەراییەکان
٢-پێشەنگ
pioneer/v ١- یەکەم کەس یان رێکخراو
دەبێ کە دەچێتە شوێن ٢- پێشەنگ دەبێ
pious/ˈpaɪəs/adj ئایینخواز- لەخواترس
pip/pɪp/n تۆوی سێو، لیمۆن، پرتەقاڵ
pip/v دوژمنەکەی دەبەزێنێ لە دوا چرکەدا
pipe/paɪp/n ١- بۆری
٢-پایپ- دارجگارە٣- زورنا
pipeline/ˈpaɪplaɪn/n هێلی بۆری نەوت
pipe/v ١- بەبۆری دەگوازێتەوە
٢- زورنا دەژەنێ- زورنا لێ دەدا
piper/ˈpaɪpə(r)/n زورناژەن- زورنا لێدەر
pirate/ˈpaɪrət/n ١-چەتەی دەریا
-ئەوکەسەی کاری خەڵکی بێ‌پرس دەفرۆشێ
piracy/ˈpaɪrəsi/n ١- چەتەیی
٢- کۆپی کردنی کاری خەڵکی
Pisces/ˈpaɪsiːz/n بورجی ئەهەنگ
pistol/pɪstl/n -دەمانچە-دەبانچە
piston/ˈpɪstən/n پەستێن
pit/pɪt/n ١-چاڵ ٢-کانی خەڵوز
٣- شوێنی نزیك بەربەریکانێ
بۆ بەنزین تێکردن

٣-بەپەنجە لادەبا
٤-دەكاتەوە ٥- گیرفانی دەبڕێ
٦-خراپ رەفتاری لەگەڵ دەكا
٧- دەناسێتەوە ٨- باشترین دەبێ
٩- خۆی لێ نزیك دەكاتەوە-بەنیازی سێكسی ١٠- گوێی لێ دەبێ
١١- دەبینێ- دەبینێ لەنێرگە

pickpocket/ˈpɪkpɒkɪt/n قولبڕ- گیرفانبڕ

pick/pɪk/n ١-هەڵبژاردە
٢- كولنبڕێر- هەربژاردە
٣- قازمە٤- بەردشكێن

picket/ˈpɪkɪt/n ١-مانگر ٢-سنگ- كۆڵەكە

pickle/ˈpɪkl/n ١-ترشی٢- سركە

pickle/v سركە دروست دەكا

picky/ˈpɪki/adj دژوار- سەر رەق- كەللە رەق

picnic/ˈpɪknɪk/n ژەمێ لەدەرەوە بخورێ
١- گەشت ٢- سەیران- بەخواردن
٣- خواردن لە دەرەوەی ماڵ

pictorial/pɪkˈtɔːriəl/adj - وێنەیی- دەربڕاو بە وێنە

picture/ˈpɪktʃə(r)/n ١- وێنە- تابلۆ
٢- بیرۆكە- وێنەی تەلەفزیۆنی- فیلمی سینەمایی

picture/v ١- وێنە دەگرێ
٢- خەیاڵ دەكا -دالغە لێ دەدا

picturesque/ˌpɪktʃəˈresk/adj
١- وەك وێنە جوان
٢- سرنج راكێش- رازاوە

pie/paɪ/n كولێرە

piece/piːs/n ١-پارچە ٢-نموونە
٣-بەشێ- پارچە پارچە- یەكێ لەپارچەكان
٤- پارەی خوردە ٥- وردە- وتار
٦- پارچە نوسینێكی ئەدەبی- پارچە مۆسیقا

piece/pɪəs/v ١- پارچەكان خڕدەكاتەوە
٢- بەدەست دێنێ
٣- لەكۆمەڵێ زێدەری جیا بۆی دەردەكەوێ

piecemeal/ˈpiːsmiːl/adj - adv
١- پەیتا پەیتا ٢- پارچە پارچە

pier/pɪə(r)/n شۆستەی رۆخی دەریا
شۆستەی لەنگەرتنی كەشتی

pierce/pɪəs/v كونی دەكا - لەناكاو دەبینرێ یان دەبیسرێ

piercing/ˈpɪəsɪŋ/adj ١-بەهێز- تیژ
٢-یر تیژ

piety/ˈpaɪəti/n ١- لەخواترسی ٢-خواناسی

pig/pɪg/n ١- بەراز٢- پیس- زۆر خۆر

pig/v زۆر دەخواو دەخواتەوە

piggy back/n لەپشتێ كردن- بەپشت هەڵگرتن

piggy bank/n ١- دەخیلە
٢- سندوقی پارە پاشەكەوتن كردن
٣- سندوقی شێوە بەراز

pig-headed/ˌpɪgˈhedɪd/adj كەللەرەق

pigsty/ˈpɪgstaɪ/n ١- شوێنی بەراز
٢- لانەی بەراز ٣- شوێنی پیس

pigeon/ˈpɪdʒɪn/n كۆتر

pigeon hole/n ١- كونە كۆتر
٢- شوێنی نامەو كاغەز

piglet/ˈpɪglət/n بەچكە بەراز- بەرازی بچووك

pigment/ˈpɪgmənt/n رەنگدەر- رەنگ

pigmy=pygmy/n - adj ریوەلە- كورتەبنە، قوتە- كورتەباڵا

pigtail/ˈpɪgteɪl/n كەزی

pike/paɪk/n ماسی ددان تیژ

pilchard/ˈpɪltʃəd/n ماسی

pile/paɪl/n لەسەر یەك كەوتوو- كەڵەكەكردوو- قۆمەت

pharmaceutical/ˌfɑːməˈsuːtɪkl/adj دەرمانخانەیی- پەیوەندی بەدەرمانخانەوە هەیە
pharmacist/ˈfɑːməsɪst/n دەرمانگەر
pharmacy/ˈfɑːməsi/n ١- دەرمانخانە ٢- دەرمانگەری
phase/feɪz/n قۆناغ - فەیز
phase/v قۆناغ بەقۆناغ جێبەجێ دەکا
pheasant/ˈfeznt/n پۆڕ
phenomenal/fəˈnɒmɪnl/adj نائاسایی/ دیاردەی سروشتی
phenomenon/fəˈnɒmɪnən/n دیاردە
phew/fjuː/interj ئۆف
philosopher/fəˈlɒsəfə(r)/n فەیلەسوف
philosophy/fəˈlɒsəfi/n فەلسەفە
philosophical/ˌfɪləˈsɒfɪkl/adj فەلسەفی
phlegm/flem/n بەلغەم- چڵم
phlegmatic/flegˈmætɪk/adj ١- سارد ٢-خوێن سارد ٣- بێ تێکەڵ٤- بەڵغەمی- چڵماوی
phobia/ˈfəʊbiə/n ترسێکی توند-فۆبیا
phoenix/ˈfiːnɪks/n ١-سیمورخ ٢-زۆر جوان
phone/fəʊn/n تەلەفۆن
phone/v تەلەفۆن دەکا
on the phone - لەسەر تەلەفۆنە -بەتەلەفۆن قسە دەکات- تەلەفۆن هەیە
phonetic/fəˈnetɪk/adj دەنگسازی پەیوەندیبەدەنگی مرۆڤەوە هەیە
phonetics/fəˈnetɪks/n-زانستی دەنگ- دەنگسازی
phoney/ˈfəʊni/adj درۆ- ساختە
phoniness/n ساختەیی
phonograph/fəʊnəgrɑːf/n فۆنۆگراف- قەوان
phosphate/ˈfɒsfeɪt/n فۆسفات
photo/ˈfəʊtəʊ/n وێنەی فۆتۆگراف
photocopy/ˈfəʊtəʊkɒpi/n لەبەرگرتنەوە- فۆتۆکۆپی
photocopy/v لەبەردەگرێتەوە
photograph/ˈfəʊtəgrɑːf/n وێنەی فۆتۆگراف
photograph/v وێنەی دەگرێ
photographer/fəˈtɒgrəfə(r)/n وێنەگر
photographic/adj فۆتۆگرافی-وێنەیی
photography/fəˈtɒgrəfi/n هونەری وێنەگرتن
phrasal verb/n فرمانی فرێزی
phrase/freɪz/n ١-فرێز-گرێ ٢-دەستەواژە
phrase/v بەشێوەیەکی گونجاو دادەرێژێ
phrase book/n فەرهەنگی گەشتیار
physical/ˈfɪzɪkl/adj فیزیایی- تەنی جەستەیی، ماددی- بەرجەستە -سروشتی
physician/fɪˈzɪʃn/n پزیشك
physicist/ˈfɪzɪsɪst/n فیزیازان- فیزیایی- فیزیاگەر
physics/ˈfɪzɪks/n -فیزیا- زانستی سروشت
physiotherapy/ˌfɪziəʊˈθerəpi/n چارەسەری فیزیایی
physiotherapist/ˌfɪziəʊˈθerəpɪst/n چارەسەرکەریفیزیایی
physiotherapist/n بەیتار چارەسەرکەری فیزیایی(کەس)
physique/fɪˈziːk/n بونیاد/ پێکهاتنی جەستە
piano/piˈænəʊ/n پیانۆ
pianist/ˈpɪənɪst/n پیانۆژەن
pick/pɪk/v ١-هەڵدەبژێری- گوڵبژێر دەکا ٢-لێ دەکاتەوە، دەقرتێنێ

١– کەسایەتی ٢– کەسایەتییەکی بەهێز
٣–کەسێکی ناسراو و بەناوبانگ

personalize/ˈpɜːsənəlaɪz/v
نوسینی یان هەڵکەندی ناوی خۆت لەسەر شتێ بۆ ئەوەی ئیسپات بکەی هی تۆیە.

personify/pəˈsɒnɪfaɪ/v
١–بەرجەستەدەکا ٢– دەنوێنێ
٣– شتێ وەسف دەکاو سیفەتی مرۆڤی دەداتێ (شیعر)

personnel/ˌpɜːsəˈnel/n ١– دەستەیی فەرمانبەران لە رێکخراوێکی گەورەدا
٢– دایەرەی کاروباری فەرمانبەران

perspective/pəˈspektɪv/n ١– وێنەی دیار بەرچاو
٢– تێروانین، روانگە

perspire/pəˈspaɪə(r)/v ئارەقە دەکا

perspiration/ˌpɜːspəˈreɪʃn/n
١–ئارەقە کردن ٢–ئارەقە رژێن

persuade/pəˈsweɪd/v ١–رازی دەکا
٢– دەستەمۆی دەکا

persuasion/pəˈsweɪʒn/n
١– قایل کردن
٢– باوەڕی دینی یان سیاسی

persuasive/pəˈsweɪsɪv/adj
١– باوەڕپێهێنەر ٢–قایلکەر

pertinent/ˈpɜːtɪnənt/adj
١– پەیوەست بە کرۆکی بابەتەکەوە/ پەیوەندییەکی توندی بەکرۆکی بابەتەکەوە هەیە ٢– پەیوەندی بەتێ

perturb/pəˈtɜːb/v ١– نیگەرانی دەکا
٢– بیری ئاڵۆز دەکا/شپرزە دەکا

pervade/pəˈveɪd/v ١– دەتەقێنێتەوە
٢–هەموو شوێنەکە دەگرێتەوە

pervasive/pəˈveɪsɪv/adj ١–بەربڵاو
٢– سەراپاگیر

perverse/pəˈvɜːs/adj ناماقوول، بەرکە

perversely/adv ١–بەشێوەیەکی نائاسایی
٢– بە نیازێکی خراپ

perversion/pəˈvɜːʃn/n ١– شێواندن
٢– گۆڕینی راستی
٣– لادانی سێکسی– رەفتاری نابەجێی سێکسی

pervert/pəˈvɜːt/v ١– دەشێوێنێ
٢– دەگۆڕێ ٣– گومرای دەکا

pervert/ˈpɜːvɜːt/n لادەر:
رەفتار نارێك وناسروشتی (لەرووی سێکسی)

pessimism/ˈpesɪmɪzəm/n رەشبینی

pessimist/ˈpesɪmɪst/n رەشبین(کەس)

pessimistic/ˌpesɪˈmɪstɪk/adj
رەشبین(بیرۆکە)

pessimistically/adv بە رەشبینییەوە

pest/pest/n ١– کەسێکی بێزارکەر– جارسکەر
٢– ئافاتی دەغل و دان

pester/ˈpestə(r)/v جاڕس دەکا، بێزار دەکا

pesticide/ˈpestɪsaɪd/n ئافاتکوژ

pet/pet/n ١– ماڵی– کەوی
٢–(نازداری دایك)بەنازکراو

pet/v ١– بەنازداری مامەڵەی لەگەڵ دەکا
٢– ماچی دەکا ٣– لەئامێزی دەگرێ

petal/ˈpetl/n پەڕەی گوڵ

peter/ˈpiːtə(r)/v بەرە بەرە نامێنێ

petition/pəˈtɪʃn/n سکاڵانامە

petrified/ˈpetrɪfaɪd/adj لەترسا تۆقیو

petrol/ˈpetrəl/n ١– بەنزین ٢–گازۆلین
٣– نەوت

petroleum/pəˈtrəʊliəm/n پەترۆڵ

petticoat/ˈpetɪkəʊt/n بن کراس،ئەتەك

petty/ˈpeti/adj ١–بچووك ٢–کەم بەها
٣– ناگرنگ ٤– نایەخ– هیچ و پووچ

pew/pjuː/n کورسییە درێژەکانی کەنیسا

phantom/ˈfæntəm/n ١–خێو–تارمایی
٢– وەهم– خەیاڵ– ئەندێشە

١- لەوانەیە ٢- دەکری

peril/ˈperəl/n ١- بقەیەکی مەزن
٢- ترسناک- لەنێوبەر

perilous/ˈperələs/adj - خەتەرناک- سامناک- ترسناک

perimeter/pəˈrɪmɪtə(r)/n دیواری چواردەورە/ چێوە

period/pɪəriəd/n ١- ماوە ٢- سەردەم
٣- بەش(وانە)
٤- بێنوێژی مانگانەی ئافرەت
٥- نوقتە(رێزمان)

periodic/ˌpɪəriˈɒdɪk/adj رێک و پێک/ بەرێک و پێکی رودەدا

periodical/ˌpɪəriˈɒdɪk/n وەرزی

perish/ˈperɪʃ/v ١- دەمری
٢- لەنێو دەچی

perishable/adj زوو خراپ دەبێ- بۆگەن دەبێ

perjure/ˈpɜːdʒə(r)/v بەدرۆ شەهادە دەدا- بەدرۆ سوێندەخوا

perk up/v چالاک زیندو دەبێ

perk/pɜːk/n زێدە: سەرموچە

perm/pɜːm/n چارەسەرکردنی پرچ بەماددەی کیمیایی بۆ ئەوەی لوول و گروازە ببێ

perm/v پرچی گروازە دەکا

permanence/ˈpɜːmənəns/n
١-مانەوە بۆماوەیەکی زۆر ٢- خۆگری

permanent/ˈpɜːmənənt/adj
١- هەمیشە ٢- نەگۆڕ- چەسپیو

permanently/adv بە شێوەیەکی هەمیشەیی

permanent wave/n ١-شەپۆلی‌بەردەوام
٢-پرچ گروازەکردن

permissible/pəˈmɪsəbl/adj رێ پێدراو

permission/pəˈmɪʃn/n رێدان-مۆڵەت

permit/pəˈmɪt/v ١- رێ دەدا
٢- دەهێڵی- دەرفەت دەدا

perpendicular/ˌpɜːpənˈdɪkjələ(r)/adj ستوونی

perpetual/pəˈpetʃuəl/adj بەردەوام- بێ‌وچان

perpetually/pəˈpetʃuəli/adv هەمیشە

perpetuate/pəˈpetʃueɪt/v وادەکا بەردەوامەبێ

perplexed/pəˈpleksɪd/adj
١- سەر لێ شێواو ٢- نیگەران- شلەژاو

persecute/ˈpɜːsɪkjuːt/v
١-دەچەوسێنێتەوە- ئەشکەنجە دەدا

persecution/ˌpɜːsɪˈkjuːʃn/n چەوساندنەوە

persecutor/ˈpɜːsɪkjuːtə(r)/n چەوسێنەر

persevere/ˌpɜːsɪˈvɪə(r)/v وچان نادا- کۆڵ نادا هەر بەردەوام دەبێ

persist/pəˈsɪst/v ١-هەرسوور دەبێ
٢- بەردەوام دەبێ

persistence/pəˈsɪstəns/n ١- سوور بوون
٢- رژدبوون- بەردەوامی

persistent/pəˈsɪstənt/adj ١-رژد
٢-بەردەوام

persistently/adv بەرژدی- هەرسووردەبێ

person/ˈpɜːsn/n ١-کەس ٢- مرۆڤ
٣- کەسی یەکەم و دووەم(راناو)

in person بەخۆی

personal/ˈpɜːsənl/adj ١- کەسیی ٢-تاکیی
٣- تایبەت بەخۆی
٤- جەستەیی- لاشەیی

personally/adv ١-بەخۆی ٢-بەرای من
٢- بەشێوەیەکی‌کەسیی-زاتی- خودی

personal pronoun/n راناوی کەسی

personality/ˌpɜːsəˈnæləti/n

peninsula/pəˈnɪnsjələ/n نیمچە دوورگە

penis/ˈpiːnɪs/n کێر/کیر

penitent/ˈpenɪtənt/adj پەشیمان

penitentiary/ˌpenɪˈtenʃəri/n ١-دادگای کاسۆلیکی ٢-زیندان

penknife/ˈpennaɪf/n چەقۆی گیرفان

penniless/ˈpeniləs/adj بێ پارە- هەژار- قەلۆش

penny/ˈpeni/n پێنی- سەنت، پارەی خوردە

pension/ˈpenʃn/n موچەی خانەنشینی

pensioner/ˈpenʃənə(r)/n خانەنشین

pentagon/ˈpentəgən/n ١-پێنج لا ٢- پێنتاگۆن: وەزارەتی بەرگری ئەمەریکی

pentathlon/penˈtæθlən/n جۆرە وەرزشێکە کە هەر کەسێ دەبێ پێنج یاری جیا بەشداری بکا

penthouse/ˈpenthaʊs/n باڵەخانەیەکی مەزن

pent up/ˌpent ˈʌp/adj خەفەکراو

penultimate/penˈʌltɪmət/adj پێش کۆتایی

peony/ˈpiːəni/n باخچەیەکی پڕ گوڵی سوور و سپی

people/ˈpiːpl/n ١-خەلك ٢- گەل ٣- دانیشتوانی شوێنێکی تایبەت ٤- خەلکی ئاسایی - رەمەك

pepper/ˈpepə(r)/n ١-بیبەری رەش ٢- بیبەری سەوز

pepper/v بیبەری تێدەکا

نەعناع-
peppermint/ˈpepəmɪnt/n شیرینی تام نەعناع

pep talk/n قسەی هاندان

per/pə(r)/prep لە- بۆ هەر

perceive/pəˈsiːv/v ١- دەرکی پێ دەکا ٢- تێدەگا

per cent/pəˈsent/adj لە سەدا

percentage/pəˈsentɪdʒ/n رێژەی سەدی

perceptible/pəˈseptəbl/adj هەست پێکراو- بینراو

perception/pəˈsepʃn/n ١- دەرك کردن- بیروڕا ٢- تێڕوانین

perch/pɜːtʃ/n لق، قەفەس

perch/v دەنیشێ لە- دادەنیشێ

perch/n ١-مێلانەی باڵندە ٢-کورسی ٣-ماسی

percussion/pəˈkʌʃn/n ئامێری مۆسیقا- وەك دەمبك

perennial/pəˈreniəl/adj دووبارە- هەمیشە- بەردەوام

perfect/ˈpɜːfɪkt/adj ١- تەواو- بێ خەوش ٢- نموونەیی- باشترین ٣- تەواو(رێزمان) ٤- ڕەها

perfectly/adv بە بێ خەوش بە شێوەیەکی نموونەیی- بەتەواوی

perfect/v ١-خەوشی تێ ناهێڵێ ٢- تەواوی دەکا

perfection/pəˈfekʃn/n کەمال- تەواوی/ حالەتی نموونەیی

perfectionist/pəˈfekʃənɪst/n بانگەشەی تەواوی دەکا

perforate/ˈpɜːfəreɪt/v کون دەکا

perforation/ˌpɜːfəˈreɪʃn/n ١- کونکردن، کون دروستکردن ٢- کونی بچووك لەکاغەز

perform/pəˈfɔːm/v ١-جێبەجێ دەکا ٢- نمایش دەکا ٣- کارپێ دەکا

performer/pəˈfɔːmə(r)/n نمایشکار

performance/pəˈfɔːməns/n ١- پێ هەڵسان ٢- نمایشی مۆسیقی یان شانۆیی ٣- کارپێ کردن

perfume/ˈpɜːfjuːm/n بۆنی خۆش- عەتر

perhaps/pəˈhæps, præps/adv

peek/pi:k/v ١- بەدزی تەماشا دەکا
٢- چاو پێدا دەخشێنێ
peek/n ١- چاوپێداخشاندن
٢- بە دزی تەماشاکردن
peel/pi:l/v ١- پاك دەكاتەوە
٢- پەلكی لێدەكاتەوە٣- دەڕنێ
peel/n پەلك- توێكڵ
peeler/ˈpi:lə(r)/n ڕنەر-پەلك لێكەرەوە
peep/pi:p/v ١- لە كونی دەرگا
تەماشا دەکا، بەدزی تەماشا دەکا
٢- دەردەكەوێ- بەدیار دەكەوێ
peep/n تەماشاكردنێكی خێرا-زیقەزیق
پیپ پیپ: دەنگی هۆرنی ئۆتۆمبیل
peer/pɪə(r)/n ١-هاوشان ٢-لۆرد/میر
٣- خانەدانی بەریتانی
peerage/ˈpɪərɪdʒ/n خانەدانەكانی
وولات، لۆردەكانی ولات/پلەی لۆرد یان
خانەدان
peer group/n هاوكوفەكان-هاوشانەكان
peer/v باش لێدەڕوانێ/
بەدیقەت تەماشادەكا- تێدەفكری
peeved/ˈpi:vd/adj توڕەو بێزار بوو
peevish/ˈpi:vɪʃ/adj زوو هەڵدەچێ-
قینچكەتەنگ
peg/peg/n ١- تاقچكە: عەلاقەی دیوار
بۆ جلك ٢- ستونی ڕەشماڵ
peg/v ١- بە گوریس توند دەكا
٢- جلكەكان لەسەر ڕستە دادەنێ
٣- بەتەناف هەڵدەواسێ
٤- لەسنوری ڕادەوەستێ
pelican/ˈpelɪkən/n قازی كێوی/
ماسیگر
pellet/ˈpelɪt/n تۆپە كاغەز- تۆپەقوڕ
pelt/pelt/n كەوڵی گیانەوەر
pelt/v ١-بەردەباران دەكرێ/دەكا
٢- تێی دەگرێ
٣- بارانێكی زۆر دەبارێ، بەرەهێلە دەبارێ
٤- زۆر خێرا ڕادەكا
pelvis/ˈpelvɪs/n حەوزی پشت- كەلێن
pen/pen/n قەلەم پاندان
pen-friend/n برادەری بە نامە
pen/n هۆڕی حەیوان/
تەویلە/هەوێز/كۆتان
penal/ˈpi:nl/adj پەیوەندی بەسزایی
یاسایی هەیە
penalize/ˈpi:nəlaɪz/v ١- كەسێ سزادەدا
چونكە سەرپێچی یاسای كردووە
٢- وای لێ دەكا ئازار بچێژێ
penalty/ˈpenlti/n ١- سزا
٢- نرخەكەی بدا(سزا)٣- پەنالتی
penalty area/n ناوچەی
شوێنی- پەنالتی (سزا)
penance/ˈpenəns/n خۆسزادان بەرامبەر
ئەو كارە خراپەی كردوتە، كەفارەت
pence: penny/n پێنی:
پارەی خوردەی بەریتانی
pencil/ˈpensl/n پێنوس-پێنوسی دار
pencil-case/n جانتای پێنوس
pencil/v بە پێنوس دەنوسێ
pencil-sharpener/n پێنوس تیژكەر-
موقتاتە
pendant/ˈpendənt/n ملوانكە
pending/adj چاوەڕێكراو-بڕیارلەسەرنەدراو
pending/perp هەتا- تا
pendulum/ˈpendjələm/n پەندۆل
penetrate/ˈpenɪtreɪt/v ١- دەبڕێ-
دەچێتە ناو ٢- تێ دەگا- مێشكی وەری دەگرێ
penetrating/ˈpenɪtreɪtɪŋ/adj
١- زیرەك- بیرتیژ
٢- دەنگ تیژ لە دوورەوە دەبیسترێ
penguin/ˈpeŋgwɪn/n بەتریق
penicillin/ˌpenɪˈsɪlɪn/n پەنسلین

بەزەخرەفە

pause/pɔːz/n وەستانی کورت

pause/v ١–ماوەیێن دەوەستێ ٢–ماوەیێن بێدەنگ دەبێ

pave/peɪv/v ١– قیرتاو دەکا– ساخبێڕی دەکا ٢– شۆستەی دادەنێ

pavement/ˈpeɪvmənt/n شۆستەی شەقام

pavilion/pəˈvɪliən/n جێی خۆگۆڕینی وەرزشوانان لە یاریگادا– چادرگا

paw/pɔː/n چنگ

paw/v بە چنگ دەگرێ

pawn/pɔːn/n ١– بەیدەق یان سەرباز لە یاری شەترەنجدا ٢– گەمەپێکەری بەردەستی خەڵک.

pawn/v لە بارمتە دادەنێ

pay/peɪ/n کرێ– مووچە

pay/v پارەدەدا

pay back/v تۆڵە دەکاتەوە

pay off/adj بەبەرهەم– ئاکام

pay off/v تەواوی پارەکە دەداتەوە کە قەردارە

pay up/v قەرد دەداتەوە

payable/ˈpeɪəbl/adj دەدرێتەوە– دەبێ بدرێ

payee/ˌpeɪˈiː/n پارەوەرگر

payment/ˈpeɪmənt/n ١– پارەدان ٢– قەرد دان ٣– بڕی ئەو پارەیەی کە پێویستە بدرێ

PC/ˌpiː ˈsiː/n کۆمپیوتەری کەسی ٢– بیروڕای پێشکەوتنخوازی ٣– پۆلیس

pea/piː/n پۆلکە/دانی پاقلە/دنکی پاقلە

peace/piːs/n ئاشتی– ئاسایش– هێمنی

peacetime/ˈpiːstaɪm/n ماوەی ئاشتی

peaceful/ˈpiːsfl/adj ١– ئاشتیخواز ٢– هێمن و ئارام

peach/piːtʃ/n خۆخ/قۆخ

peacock/ˈpiːkɒk/n تاوس

peak/piːk/n لوتکە– پۆپکە نوکە تیژەکەی پێشەوەی هەندێ کڵاو.

peak/v دەگاتە لوتکە

peal/piːl/n ١–دەنگی زەنگ–زرمەی ٢–گرمەی هەور

peanut/ˈpiːnʌt/n فستەق– پاقلەی سودانی

pear/peə(r)/n هەرمێ

pearl/pɜːl/n لوئلوئە/مرواری

peasant/peznt/n جوتیار

pebble/ˈpebl/n بەردێکی لووسەیخرە لە تەنکاوەهەیە

دەنوکی لێدەدا– بەدەنوک دەخوا **peck/pek/v**

peck/n ماچی خێرا– ماچی سەرگۆنا

peculiar/pɪˈkjuːliə(r)/adj سەیر– ئاوازە– تایبەت

peculiarity/pɪˌkjuːliˈærəti/n ١– سەیر و سەمەرەیی ٢– ئەدگارێکی تایبەت

pedagogical/ˈpedəgɒdʒɪkl/adj پەیوەندی بە ڕێگاکانی وانەکارییەوە هەیە

pedal/ˈpedl/n پەیدان، پایدەر

پەیدان لێدەدا **pedal/v**

pedantic/pɪˈdæntɪk/adj زیاد لە پێویست پێگیری بەیاساو داب و نەریت دەکا

pedestal/ˈpedɪstl/n بنکەی ئەستوون

pedestrian/pəˈdestriən/n پیادە

pedestrian/adj تایبەت بە پیادە– ئاسایی

pedigree/ˈpedɪgriː/n ١– ڕەسەن و بنچینەیی گیانەوەر ٢– پێشینە، دەوروبەر

pee/piː/v میز دەکا

pee/n میزکردن

paste/peɪst/n دۆشاو/سریش–

paste/v به چرك پێوه دەنێ/پێبیست دەکا

pastel/ˈpæstl/adj رەنگی کراوه

pasteurized/ˈpɑːstʃəraɪzd/adj کولاو– هەوێنکراو

pastime/ˈpɑːstaɪm/n رابواردن– خولیا

pastoral/ˈpɑːstərəl/adj ١– کاروباری کەسیی وتایبەتی ٢– گوندی– لادێی

pastry/ˈpeɪstri/n هەویرکاری– هەویرەمەنی

pasture/ˈpɑːstʃə(r)/n پاوان– لەوەرگا

pasty/ˈpɑsti/n کولێرە بەگۆشت

pat/pæt/v دەست لەپشتی دەدا به هێندی بۆ ئافەرین دەست لەپشتی دەدا

pat/n دەست لەپشت دان

pat/adv دەست بەجێ– به بێ دوودڵی

pat/adj ئامادە/هەر لەسەر زمان بوو

patch/pætʃ/n ١– پنی پارچه شت– پنی کون ٢– پارچه زەوی

patch/v ١– پنی دەکا ٢– شتێ خێرا چاك دەکا ٣–پێکدێنێتەوه

patchwork/ˈpætʃwɜːk/n پنیداری/ پینەکردن ٢– جێ جێی قوماش رەنگاورەنگ

patchy/ˈpætʃi/adj ١– هەندێ لە– هەموی نا ٢– بڕی جیاجیا

pate/peɪt/n ١–پاتێ– هەریسه ٢–سەر

patent/peɪtnt/adj روون و ئاشکرا

patent/n مۆڵەتی داهێنان

patent/v مۆڵەتی داهێنان بەدەست دێنێ

patent leather/n پێستی رەونەقدار

paternal/pəˈtɜːnl/adj ١– باوکێتی/ باوکایەتی ٢– خزمێتی له رێگای باوکەوه

paternity/pəˈtɜːnəti/n بوونه باوك– باوکێتی

path/pɑːθ/n رێگا رێباز– رێڕەو

pathetic/pəˈθetɪk/adj ١– بەزەیی پیا دێتەوه–خەمبار ٢– بەئازار ٣– زۆر خراپ ٤– لاواز و بێ کەلك

pathological/ˌpæθəˈlɒdʒɪkl/adj ١– نەخۆشیی: پەیوەندی به نەخۆشیزانییەوه هەیه ٢– نامأقوول

pathology/pəˈθɒlədʒi/n نەخۆشیزانی

pathologist/pəˈθɒlədʒɪst/n ١– پسپۆر له نەخۆشیزانی ٢– پسپۆر له هۆی مردن

patient/ˈpeɪʃnt/adj ئارام– ئارامگر– خۆگر

patient/n نەخۆش

patio/ˈpætiəʊ/n باخچەی ماڵ

patriot/ˈpætriət/n نیشتمانی– ولات پەروەر

patriotism/ˈpætriətɪzəm/n نیشتمان پەروەری

patriotic/ˌpætriˈɒtɪk/adj نیشتمانی– ولات پەروەر

patrol/pəˈtrəʊl/v ئێشك دەگرێ– پاسەوانی دەکا

on patrol ئێشکگری

patron/ˈpeɪtrən/n ١– پارێزەری ئەدەب و هونەر ٢– ئەفەر مەعمیل

patronize/ˈpætrənaɪz/v ١– بەخۆبایی مامەڵە دەکا ٢– بەمیلیزەوه رەفتار دەکا(لەگەڵ کریار)

patronizing/ˈpætrənaɪzɪŋ/adj پرورخۆش–بەڵام لەخۆبایی

patter/ˈpætə(r)/n دەنگی گەڵ لێدانی مێواش دەنگی پێی منداڵان لەسەر قادرمه

patter/v هێدی دەنگی دێ وەك دەنگی لێدانی باران بەجامی پەنجەره

رێکخستنی هێڵ و شێوەو رەنگەکان

pattern/ˈpætn/n مۆدێل– شێواز– وێنەی نموونەیی شت

patterned/ˈpætənd/adj وێنەدار

دابەشکەر
٢- دیواری جیاکەرەوە
٣- دابەشکردن

partition/v دابەش دەکا

partner/ˈpɑːtnə(r)/n ١- هاوژین- هاوسەر ٢- هاوبەش- شەریك(دەولەت)

partner/v ١-سەمای لەگەڵ دەکا ٢-هاوبەش دەکا

partnership/ˈpɑːtnəʃɪp/n شەریکاتی

partridge/ˈpɑːtrɪdʒ/n کەو- سوسکە

party/ˈpɑːti/n ١-ئاهەنگ ٢- حیزب ٣- تیپ- تیم ٤- کۆمەڵە ٥- لا- لایەنێ لە

pass/pɑːs/n ١- پاس: نمرەی دەرچوون لە تاقیکردنەوە ٢- مۆڵەت ٣- ڕێگایەکی شاخاوی

pass/v ١- پاس دەدا- تۆپ بۆ هاوڕێکەی داوێ ٢- تێ‌دەپەڕێ ٣- بەرەو رادەکێشێ ٤- بەسەر دەچێ (کات) ٥- بەسەر دەبا (کات)٦- بە فیڕۆ دەدا (کات) ٧- لە تاقی‌کردنەوە دەردەچێ ٨-دەردەچوێنێ ٩- دەردەکا (یاسا) ١٠- (فەرمان) دەردەکا ١١- بەسەری ڕەت دەبێ ١٢- بەرپرسیاری دەخاتە ئەستۆی

pass water/v میز دەکا

pass away/v دەمرێ

pass-book/n دەفتەری حیسابی بانق

pass by/v لەبەردەمی تێدەپەرێ

pass down/v بۆی دەمینێتەوە

pass off/v دەشێوێنێ- ناراستی دەڵێ

pass on/v دەگەیەنێ/ بەدەست نامە-شتی-دەداتێ

pass out/v لەهۆش خۆی‌دەچێ- دەبورێتەوە

passer-by/pɑːsə ˈbaɪ/n ڕێبوار

passable/ˈpɑːsəbl/adj ١- خۆی پێ دەرباز دەکرێ ٢- باشە عەیبی نییە ٣- دەکرێ بەکاربێ ٤- دەرفەتی لەسەر ڕۆیشتنی هەیە

passage/ˈpæsɪdʒ/n ١- ڕەوگە/ڕێڕەو ٢- دەهلیز ٣- پارچە نووسینێ ٤- بەردەباز ٥- پەڕینەوە ٦- جۆگە- جۆگەلە ٧- کونەلوت ٨-بۆشایی دەم ٩- گەشتی‌دەریایی ١٠- تێپەڕین- بەسەرچوونی(کات)

passenger/ˈpæsɪndʒə(r)/n ڕێڤێنگ- ڕێبوار- نەفەر

passing/ˈpæsɪŋ/adj بەسەرچوو- تێپەڕیوو- تێپەڕیو

in passing کرا یان وترا بەخێرایی

passion/ˈpæʃn/n ١- ئەڤینیەکی گڕگرتوو ٢- ئەڤینیەکی سێکسی٣- سۆز ٤- هەڵچونێکی توند- شەیدا

passionate/ˈpæʃənət/adj بەحەماس- هەڵچوو/گڕگرتوو

passive/ˈpæsɪv/adj ٢-خراپ٢- بێ‌کاردانەوە ٣- سست ٤- بینای نادیار لە ڕێزمان

passport/ˈpɑːspɔːt/n پاسپۆرت

password/ˈpɑːswɜːd/n ١-نهێنی ٢-نهێنی شەو ٣- هێمای نهێنی (لە کۆمپیوتەر)

past/ˈpɑːst/adj رابرد- بەسەرچوو- تەواو بوو

past/n ١- ڕابردوو/کاتی رابردوو ٢- ڕابردووی مرۆڤ ٣- شێوەی رابردوو/دەمی رابردوو

past perfect/n ڕابردووی تەواو- ڕابردووی دوور

past/prep ١- پاش ٢- مەزنتر/لە سەرووی

past it زۆر پیر دەبێ- دەکەوێتە ناوسالانەوە

past/adv لە پێش

pasta/ˈpæstə/n هەریسە- تێکەلە

parental/pə'rentl/n باوکانه- دایکانه

parenthood/'peərənthud/n باوکێتی و دایکێتی

parentheses/pə'renθəsi:z/n: کەوانه دەستەواژەی نێوان دووکەوانه

parish/'pærɪʃ/n ١- ناوچەیەك كه كەنیسه و قەشەی خۆی هەبێ- ئەبرەشیه
٢- ناوچەیەك كه حكومەتێكی ناوچەیی لێبێ.

parishioner/pə'rɪʃənə(r)/n یەكێ لەئەندامانی ئەبرەشیه

parish council/n ١-ئەنجومەنی ئەبرەشیه
٢- ئەنجومەنی ناوچەیی(ئەنجومەنی گوند)

park/pa:k/n ١- باخچەی گشتی
٢- باخچەی گەورەی كۆشكێكی گوندی
٣- زەوییەكی بەرفرە بۆ كارێكی دیار
٣- پاركگا- گەراج-

park/v رادەگرێ

parka/'pa:kə/n جۆرە چاكەتێكە/ قاپوتێكی گەرمه كڵاوی لەگەڵدا

parking/'pa:kɪŋ/n گەراج- راگرتنی ئۆتۆمبیل

parking meter/n بژمێرێكه یان پێوەرێكه لەسەر شۆستە دانراوە بۆ ئەوەی ماوەی مانەوەی ئۆتۆمبیلەكەت وەربگرێ

parking ticket/n پلیتی سەرپێچیدان

parliament/'pa:ləmənt/n ١- پەرلەمان- یاسادانەران
٢- پەرلەمانتاران

parliamentary/ˌpa:lə'mentri/adj پەرلەمانی

parody/'pærədi/n ١- پارۆدی: جۆرە نوسینێكی ئەدەبییە، لاسای نوسینێكی تر دەكاتەوە بە نیازی گاڵتەجاری.
٢- نمونەیەكی خراپ...

parole/pə'rəʊl/n رەهاكردنی زیندانیەك بەر لە تەواوبوونی ماوەكەی بەمەرجێ رەفتاری چاك بكا

parrot/'pærət/n توتی- بەبەغا

parrot fashion/adv توتی ئاسا

parsnip/'pa:snɪp/n گێزەری سپی

part/pa:t/n ١- بەش- پارچە- برێ
٢- رۆڵ له... ٣- بەش- پشكداری- پشك

partly/adv هەندێ- تا ئاستێ

part exchange/n گۆڕینەوەی شتی كۆن بە نوێ و پارە لەسەر دان

part of speech/n بەشی ئاخاوتن

part-time/adv دانێك- بەشەكاتێك له

part/v جیادەكاتەوە- دوردەكەوێتەوە

partial/'pa:ʃl/adj دیاركراو- سنووردراو

partial to/adj شەیدا

partiality/ˌpa:ʃi'æləti/n بێلایەن نەبوون- بەلا دان

participate/pa:'tɪsɪpeɪt/v پشكداری دەكا

participant/pa:'tɪsɪpənt/n پشكدار

participation/pa:ˌtɪsɪ'peɪʃn/n پشكداری

participle/'pa:tɪsɪpl/n ناوی بكەر- ناوی بەركار

particle/'pa:tɪkl/n گەرد- گەردیله- پیت/ئامراز (له رێزمان)

particular/pə'tɪkjələ(r)/adj ١- دیار- تایبەت ٢- كەسیی٣- دژوار

in particular/adj بەشێوەیەكی تایبەتی

particularly/adv بە تایبەت

particulars/n ١- درێژە٢- راستیەكان

parting/'pa:tɪŋ/n ١- جیابونەوە- لەیەك دابڕان ٢- خەتی دوكەرت كردنی پرچ بۆدوولا.
داهێنانی پرچ له ناوەڕاستی سەر بۆ دوولا.

partition/pa:'tɪʃn/n ١- جیاكەرەوە-

pantry/ˈpæntri/n ژوورێکی بچوکە بۆ هەڵگرتنی خۆراك وخواردن

pants/pænts/n پانتۆڵ

paper/peɪpə(r)/n ١- کاغەز٢- ڕۆژنامە ٣- تاقیکردنەوەی بە نوسین ٤- وتارە- وانە

on paper ١- لەسەر کاغەز- بەنووسین ٢- لە ڕواڵەت

paperback/ˈpeɪpəbæk/n بەرگ کاغەز

paper boy-girl ئەو کوڕەی یان ئەو کچەی ڕۆژنامە لەسەر ماڵان دابەش دەکا

paperwork/ˈpeɪpəwɜːk/n کاری نووسین

paprika/ˈpæprɪkə/n بیبەری سوور (شیرینە تیژ نیە)

par/pɑː(r)/n ئاست/ ئاوەند

below par ئاستی نزمە

parable/ˈpærəbl/n چیرۆکێ مەغزای ڕەوشتی هەبێ چیرۆکی پەند ئامێز

parachute/ˈpærəʃuːt/n پەرەشوت

parachute/v بەپەرەشوت دەنیشی- دێتەخوارێ

parade/pəˈreɪd/n ئاهەنگسازی

paradise/ˈpærədaɪs/n فیردەوس- بەهەشت/ شوێنێکی نمونەیی

paradox/ˈpærədɒks/n لە ڕواڵەت ناکۆك- ناکۆکی

paraffin/ˈpærəfɪn/n نەوتی سۆپا و لەمپا

paragraph/ˈpærəgrɑːf/n پارچە نووسین- پاراگراف

parallel/ˈpærəlel/adj هاوڕێ- هاوڕێك- تەریب/وەك یەك

parallel/n ١- دووهێلی تەریب ٢- هاوشان- هاوتەریب ٣- بەراوردکردن

paralyze/ˈpærəlaɪz/v ١- شەلەل دەبێ ٢- لەپەل و پۆ دەکەوێ ٣- ئیفلج دەبێ

paralysis/pəˈræləsɪs/n لەپەل وپۆ کەوتن- شەلەل، ڤالنجی- ئیفلیجی- لە کارکەوتن

paramedic/ˌpærəˈmedɪk/n فەرمانبەری فریاکەوتن

paramilitary/ˌpærəˈmɪlətri/adj عەسکەری ئاسا

paramount/ˈpærəmaunt/adj سەرەکی- زۆر گرنگ

paranoia/ˌpærəˈnɔɪə/n هەست بەستەم و چەوساندنەوە کردن/خوو بەچەوساندنەوە وەرگرتن (نەخۆشیەکی عەقلیە)/ پارەنۆیا، گومانگرتن

paranoid/ˈpærənɔɪd/adj توشبو بە نەخۆشی هەست بە چەوساندنەوە کردن/ گومانگرتوو

paraphernalia/ˌpærəfəˈneɪliə/n کۆمەڵێشتی جیا بۆ مەبەستێکی دیار

paraphrase/ˈpærəfreɪz/v دوبارە دادەڕێژێتەوە بە نیازی زیاتر دەقەکە ئاسان بکا

parasite/ˈpærəsaɪt/n گیانەوەر یان ڕوەکی مشەخۆر

paratroops/ˈpærətruːps/n سەربازی پەرەشوتەوان

par avoin/n بە فرۆکە/ پۆستی ئاسمانی

parcel/ˈpɑːsl/n دەستە/گورزە

parcel/v دەپێچێ و دەنێرێ

parch/pɑːtʃ/v لە تینوا دەیمرێنێ (زۆر تینوو دەبێ)

pardon/ˈpɑːdn/n ببورە (دوبارە بکەوە تێنەگەیشتم)

pardon/v دەبورێ لە

pardonable/ˈpɑːdnəbl/adj (تاوانێ) دەکرێ ببورێ، لێ بوردن هەڵدەگرێ

parent/ˈpeərənt/n دایك و باوك

paint box/ˈpeɪntbɒks/n قوتوی بۆیە
paintbrush/ˈpeɪntbrʌʃ/n فلچەی
وێنەکردن/بۆیەکردن
paintwork/ˈpeɪntwɜːk/n ڕووی
بۆیەکراو- بۆیەچیەتی
paint/v ١- بۆیە دەکا
٢- وێنە دەکا بەبۆیەی زەیتی
painter/ˈpeɪntə(r)/n ١- بۆیەچی
٢- وێنەکێش
painting/ˈpeɪntɪŋ/n ١- کاری
وێنەکێشان ٢- وێنەی زەیتی
٣- بۆیەکردنی خانوبەرە
pair/peə(r)/n جووت- شتی دوو بەش-
جووتە
in pairs بە جوتە، دوودوو
pair/peə(r)/v ١- دووکەس لەیەك
نزیك دەکاتەوە ٢- جووت پێك دێنێ
pajamas=pyjamas/n بیجامە
pal/pæl/n برادەر- هاوڕێ
palace/ˈpæləs/n کۆشك
palate/ˈpælət/n بەشی سەرەوەی
ناو دەم
pale/peɪl/adj زەرد هەڵگەراو- تاری/
زەردی تاری
palette/ˈpælət/n تابلۆی تێکەڵکردنی
ڕەنگەکان
pall/pɔːl/n بێزاردەبێ/دەکا/تاقەتی
لێ دەبڕێ
pallid/ˈpælɪd/adj زەردهەڵگەراو/
سپی هەڵگەراو (لە ترسا)
pallor/ˈpælə(r)/n زەرد هەڵگەران
palm/pɑːm/n ١- ناولەپ ٢- دارخورما
palm/v فێڵی لێ دەکا- دەیخەپێنێ
palmtop/n کۆمپیوتەری بەقەد ناو لەپ
paltry/ˈpɔːltri/adj نۆر بچوك وبێ
قیمەت- پووچ- کەم بەها

pamper/ˈpæmpə(r)/v نازی دەداتێ/
بەناز مامەڵەی لەگەڵ دەکا
بەنەرمی لەگەڵی دەجوڵێتەوە
pamphlet/ˈpæmflət/n نامیلکە/
نامیلکەی زانیاری و فەرمایشت
pan/pæn/n قازان، مەنجەڵ
pancake/ˈpænkeɪk/n زەلابیە
panda/ˈpændə/n پاندا/ورچ ئاسا
pandemonium/ˌpændəˈməʊniəm/n
هەراوهۆریا
pander/ˈpændə(r)/v قایل دەکا/تێردەکا
pane/peɪn/n شوشەی پەنجەرە
panel/ˈpænl/n ١- دەستەی شارەزایان
٢- پارچە داری، کانزایی، شوشەیی
کە بەشێکی دەرگا یان دیوار پێك دێنێ
٣- تابلۆی بڕێر
pang/pæŋ/n هەستێکی لە ناکاوی توندی
ئازار- برسی- ئاوان
panic/ˈpænɪk/n تۆقین: هەستێکی لە
لەدواییدا مرۆڤ ڕەفتاری نابەجێ دەکا
panic/v توشی ترس دەبێ
panorama/ˌpænəˈrɑːmə/n پانۆراما-دیمەن
pant/pænt/v هانەهانی دێ-
توشی هەناسەبڕکێ دەبێ
pant/n هانەهان
patheism/n مەزهەبی یەکێتی بوون
بوونی خوا لە هەموو شتێ (سۆفیاتی ئیبن عەرەبی)
panther/ˈpænθə(r)/n پشیلەی گەورەی‌بدرندە
پشیلەیەکی ڕەشی کێوییە
panties/ˈpæntiz/n بنکراس
panties/n جلی بنەوەی ئافرەتان لە ناوقەد
بەرەو خوار- دەرپێی ژنان
pantihose/ˈpæntihəʊz/n کۆلۆن:
جۆرە گۆرەیەکی ئافرەتانە لەژێرەوە
لەبەر دەکرێ
pantomime/ˈpæntəmaɪm/n شانۆیی
پانتۆمایم

Pp

P-p/piː/ پیتی شازدەهەم لە ئەلفبای ئینگلیزی
pace/peɪs/n ١- هەنگاو- شەقاو ٢- خێرایی
pacemaker/ˈpeɪsmeɪkə(r)/n ١- خێرایی دیارکەر ٢- لێدانی دڵ وەرگر/ڕێکخەری ترپەی دڵ
pace/v لەسەرخۆ هەنگاو دەنێ
pacifism/ˈpæsɪfɪzəm/n مەزهەبی ڕەتکەرەوەی شەڕ مەزهەبی ئاشتەوەری- ئاشتەوەری، نەرمرەوی، بێشەڕی
pacifist/ˈpæsɪfɪzəm/n بەشداری شەڕ ناکا، نەرمرەو، ئاشتوەر
pacify/ˌpæsɪfaɪ/v هێور دەکاتەوە
pack/pæk/n ١-پێچراو٢-پاکەت- دەستە ٣-مێگەل ٤-ڕەو ٥-کاغەزی قومار
pack/v ١- کەلوپەلی خۆی ئامادەدەکا/ خڕ دەکاتەوە
pack up/v کاری خۆی تەواو دەکا- دەپێچێتەوە/ لەکار دەدوەستێ
package/ˈpækɪdʒ/n پێچراو- دەستە- بەکۆمەل
package/v لە کارتۆن دادەنێ، دادەپۆشێ
package holiday/n گەشتی بەخۆڕایی
packet/pækɪt/n پاکەت
packhorse/n بارگین/بارگیر
packing/ˈpækɪŋ/n دانانی شت لە ناو سندوق یان جانتا
packing-case/n سندوقێکی‌دارە شتی لەناو دادەنرێ
pact/pækt/n ١- ڕێککەوتنی ڕەسمی ٢- پەیمان ٣- سوێند
pad/pæd/n ١- لباد: لەفاق ٢- دەستەیەك كاغەز ٣- بنكەی بنكەی هەڵسان- بنكەی دەرچوون ٤- بن پێی هەندێ گیانەوەر وەك سەگ
pad/v پڕ دەکا
pad/v بە سوکی و بێ دەنگی دەڕوا
paddle/ˈpædl/n سەوڵ
paddle/v سەوڵ لێ دەدا
paddle/v بەپێ‌خواسی لە تەنکاو دەڕوا
paddock/ˈpædək/n کێڵگەی بچووك بۆ بەخێوکردنی ئەسپ
padlock/ˈpædlɒk/n قوفل
padlock/ˈpædlɒk/v قوفل دەدا
pediatrician/ˌpiːdiəˈtrɪʃn/n پزیشکی- پسپۆڕی منداڵان
pagan/ˈpeɪgən/adj بتپەرست،وەسەنی،بێ‌دین
paganism/ˈpeɪgənɪzəm/n بتپەرستی، وەسەنیەت
page/peɪdʒ/n ١-لاپەڕە- پەڕ ٢-کوڕ
page/v ناوی کەسێ بەدەنگ بەرزکەرەوە بانگ دەکا
page ant/n ١- فیستیڤاڵێکە خەڵك جلی مێژوویی (کۆن)لەبەردەکەن ٢- هەرنامەنگێ ڕەنگاوڕەنگ بێ
paid/peɪd/v دای (پارەی دا)، درا
pail/peɪl/n سەتل- پەقرەچ
pain/peɪn/n ١- ئازار- ئەشکەنجە ٢-بێزار ٣-خەم
pain/v ئازاری دەدا
pained/adj بۆنی ئازارو ئەشکەنجەی لێدێ
painful/ˈpeɪnfl/adj بەئازار
painless/ˈpeɪnləs/adj بێ ئازار
painkiller/ˈpeɪnkɪlə(r)/n ئازارکوژ/ئازاربەر/ هێورکەرەوە
painstaking/ˈpeɪnzteɪkɪŋ/adj زۆر وورد- زۆر لەسەرخۆ
paint/peɪnt/n بۆیە- ڕەونەقکەر/ بۆیەی ڕەنگاوڕەنگی زەیتی

٢- مۆسیقای بەرایی/دەستپێك

overturn/ˌəʊvəˈtɜːn/v سەراوگێر دەکا/سەراوبن دەکا

overweight/ˌəʊvəˈweɪt/adj دبە: زۆر قەڵەو

هورگە- هورگۆ- هورگن

overwhelm/ˌəʊvəˈwelm/v ١-وا لەیەکێ بکەی هەستێکی بەسۆزی هەبێ

٢-هەرەس بە یەکێ بێنێ

٣-یەکێ لە شەڕ بشکێنی، ببەزێنی

٤-دایدەپۆشێ

overwork/ˌəʊvəˈwɜːk/v زۆر کاردەکا- خۆی دەکوژێ

خۆی دەهێنوژێنێ- زیاد لە پێویست کاردەکا

owe/əʊ/v قەردار: قەرد وەردەگرێ/ قەرداری تۆم

owing/ˈəʊɪŋ/adj قەرد هێشتا نەدراوە

owing to/prep بەهۆی، چونکە

owl/aʊl/n کوندەبەبۆ

own/əʊn/det بەچاوی خۆم- هی خۆم- بە خۆم

own/v هەیتی

own up/v دان دەنێ

owner/ˈəʊnə(r)/n خاوەن- خودان

ownership/ˈəʊnəʃɪp/n خاوەنێتی- خاوەنداری

ox/ɒks/n گای خەسێنراو

oxygen/ˈɒksɪdʒən/n ئۆکسجین

oyster/ˈɔɪstə(r)/n گوێچکە ماسی

ozone/ˈəʊzəʊn/n ئۆزۆن

ozone layer/n چینی ئۆزۆن

overpower/ˌəuvəˈpauə(r)/v دەیبەزێنێ- دەیپشکێنێ

overrate/ˌəuvəˈreɪt/v زیاد لە پێویست پیای هەڵدەڵێ، بەشان وباڵی هەڵدەدا

override/ˌəuvəˈraɪd/v ١- فەرامۆش دەکا ٢- دەبڕێ (رێ) ٣- سوار دەبێ تا ماندوی دەکا (ئەسپ)

overrule/ˌəuvəˈruːl/v بڕیاری کەسانی دی هەڵدەوەشێنێتەوە- بەپۆچ نازانێ

overrun/ˌəuvəˈrʌn/v ١- رادەماڵێ ٢- دادەگرێ- ناوچەکە ٣- درێژی دەداتێ

overseas/ˌəuvəˈsiːz/adj بیانی- دەرەکی

overseas/adv لە دەرەوە- لەپشت دەریا

oversee/ˌəuvəˈsiː/v چاودێری‌دەکا

overshadow/ˌəuvəˈʃædəu/v ١-کەمی‌دەکا ٢- لە شان و شەوکەتی کەم دەکاتەوە

oversight/ˈəuvəsaɪt/n ١-هەڵەی ناچاری ٢- هەڵەی بێ مەبەست

oversimplify/ˌəuvəˈsɪmplɪfaɪ/v زیاد لە پێویست سانا/ئاسانی- دەکا

oversleep/ˌəuvəˈsliːp/v زیاد لەپێویست دەنوێ و درەنگ لە خەو هەڵدەستێ

oversoul/n گیانی بەرز/ راستی رەها

overt/adj ئاشکرا- روون- نانهێنی

overtly/adv بەراشکاوی- بەئاشکرایی

overtake/ˌəuvəˈteɪk/v وەپێش دەکەوێ/ بەپشتی رەت دەبێ

overthrow/ˌəuvəˈθrəu/v ١- بەلای دەنێ ٢- لەسەر کورسی دەسەڵات لای دەبا/ دەسەڵاتی لێ دەستێنێ

overtime/ˈəuvətaɪm/n کاتی زێدە کارکردن

overtone/ˈəuvətəun/n واتای شاراوە/ هێماو واتای شاراوە/ رەنگی روناکی

overture/ˈəuvətʃuə(r)/n ١- هەنگاوی برایانە/ رێخۆشکردن

باش دەپشکنێ و ئەوەی پێویست بێ چاکدەکا یان دەگۆڕێ

overhead/ˈəuvəhed/adj سەرسەر/ هەڵواسراو

overhead/ˈəuvəhed/adv لە ئاسمان/ لەسەرسەر

overheads/ˈəuvəhedz/n خەرجیات ئەوەی پێویستە خەرج بکرێ لە...

overhear/ˌəuvəˈhɪə(r)/n ١- بەسەرداده‌کەوێ ٢- بەرێکەوت گوێی لێ دەبێ

overjoyed/ˌəuvəˈdʒɔɪd/adj زۆر کەیف خۆش شاد- لە خۆشیا باڵ دەگرێ

overland/ˈəuvəlænd/adj زەمینی: گەشتی زەمینی نەک ئاسمانی و دەریایی

overlap/ˌəuvəlæp/v ١- دەکەونە سەریەک ٢- لە هەندێک لاوە بەیەک دەچن

overleaf/ˌəuvəˈliːf/adv لاپەڕەکەی‌تر/ پشتەوەی ئەم پەڕە

overload/ˌəuvəˈləud/v زیاد لە پێویست باردەکا

overload/v زیاد لە پێویست دادەگرێ باری موەلیدەگران دەکا

overlook/ˌəuvəˈluk/v ١-دەڕوانێتە سەر/بەسەری رەت دەبێ ٢- گوێ پێ نادا- فەرامۆش دەکا

overnight/ˌəuvəˈnaɪt/adj شەوانە/ جانتای شوانە(ماوەی کورت) ٢- زۆر لەناکاو لە نێوان شەو و رۆژێ ٣- چاوترووکانێ روودەدا

overpass/ˈəuvəpɑːs/n ئۆڤەر پاس بەردەبازی سەری: جۆرە پردێکە رێگایەک لەسەر رێگایەک هەڵدەگرێ

outskirts/ˈautskɜ:ts/n– دەرەوەی شار دەوروبەری شار

outspoken/autˈspəukən/adj قسەلەروو– جەسوور

outstanding/autˈstændɪŋ/adj
١– زۆر باش– نایاب
٢– نەدراو (پارەی نەدراو)
٣– نەکراو (کاری نەکراو)

outstretched/ˌautˈstretʃt/adj راکشاو– درێژکراو

outward/ˈautwəd/n چوون/دەرەوە

outward and return چوون و گەرانەوە

outwardly/adv دەرەکی لە پووی دەرەوە

outwards/ˈautwədz/adv بەرەو دەرەوە

outweigh/ˌautˈweɪ/v گرنگترە لە– بایەخی زیاترە لە

outwit/ˌautˈwɪt/v
١– زیرەکترە لە
٢– بە شاین و فۆین ترە
٣– بە زیرەکی لە نەیارەکەی دەباتەوە

oval/ˈəuvl/adj هێلکەیی

ovary/ˈəuvəri/n هێلکە دان

ovation/əuˈveɪʃn/n ١– چەپلە لێدانی زۆر ٢– هوتاف لێدان

oven/ˈʌvn/n تەنور– فەرن

over/ˈəuvə(r)/adv
١– لەسەر– لەسەرەوە– لەلای تر
٢– لەوێ ٣– پاشماوە
٤– زیاتر لە ٥– لە سەراپا– هەموولایێ
٦– جارێکیتر لەبەراییەوە
٧– لەسەر/لەبارەی

over/adj
١– تەواوبوو
٢– زۆر– زیاد لە پێویست

overall/ˌəuvərˈɔ:l/adj هەمووی تێکرا

overall/adv هەمەلایەنە – هەرهەمووی

overall/ˈəuvərɔ:l/n سەدریە

overawe/ˌəuvərˈɔ:/v دەتوقێنێ– دەترسێنێ

overbalance/ˌəuvəˈbæləns/v سەنگی خۆی لەدەست دەدا، دەکەوێ– بەلا دەکەوێ– بەلا دادێ

overcast/ˌəuvəˈkɑ:st/adj هەورە غێمە– ساماڵ نیە

overcharge/ˌəuvəˈtʃɑ:dʒ/v زیاد لەپێویستی لێ دەستێنێ

overcoat/ˈəuvəkəut/n پالتۆ

overcome/ˌəuvəˈkʌm/v ١– زاڵ دەبێ– دەیشکێنێ ٢– هەرەس پێ دێنێ
٣– لاوازی دەکا

overcrowded/ˌəuvəˈkraudɪd/adj قەرەبالغ

overdo/ˌəuvəˈdu:/v زیدەکاری دەکا/ زیاد لەپێویست دەکا
زیاد لەپێویست دەکولێنێ

overdose/ˈəuvədəus/n ١– دەرمانی زیاد لە پێویست ٢– دەرمانی کوژەر

overdraft/ˈəuvədrɑ:ft/n خەرجی سەربار

overdrawn/ˌəuvəˈdrɔ:n/adj قەرداری بانق

overdue/ˌəuvəˈdju:/adj گیرۆبوو– دواکەوتو

overestimate/ˌəuvərˈestɪmeɪt/v
١– پیاهەڵدەدا ٢– پێوە دەنێ
٣– موبالەغە دەکات

overflow/ˌəuvəˈfləu/v ١– وەبەر شاڵاوی دەدا ٢– ئاو بەرکەنار دەکەوێ

overgrown/ˌəuvəˈgrəun/adj
١–بەدارو رووەکی فەراموشکراو داپۆشراو
٢–زیاد گەشە کردو

overhang/ˌəuvrˈhæŋ/v شۆردەبێتەوە– دەکەوێ– دێتە خوارێ

overhaul/ˌəuvəˈhɔ:l/v

١- دەرکەوتنێکی/ پەیدابوونێکی لەناکاو
٢- بەرپابوون- تەقینەوە

outburst/ˈaʊtbɜːst/n ١- تەقینەوە (لە قسان) ٢- بە پوودا شاخان

outcast/ˈaʊtkɑːst/n ناپەسند- نەویستراو/ دەرکراو

outclass/ˌaʊtˈklɑːs/v باشترە لە زاڵ دەبێ

outcome/ˈaʊtkʌm/n بەرهەم- ئاکام

outcry/ˈaʊtkraɪ/n هاوار- نارەزایی

outdated/ˌaʊtˈdeɪtɪd/adj کۆن- بێسوود- لەکارکەوتوو

outdo/ˌaʊtˈduː/v دەباتەوە لە- زاڵ دەبێ

outdoor/ˈaʊtdɔː(r)/adj دەرەکی

outdoors/ˌaʊtˈdɔːz/adv لە دەرەوە

outer/ˈaʊtə(r)/adj دەرەکی- دوور لە مەڵبەند

outermost/ˈaʊtəməʊst/adj دوورترین خاڵ

outfit/ˈaʊtfɪt/n ١- کەلو پەل- تاخمە جلوبەرگی ڕێك و پێك و شیاو ٢- کۆمپانیا- دەزگا

outgoing/ˈaʊtgəʊɪŋ/adj ١-کۆمەڵایەتی- مرۆڤدۆست- کراوە ٢- دەست لەکار هەڵگرتوو

outgoings/ˈaʊtgəʊɪŋz/n خەرجیات- بژێوی

outgrow/ˌaʊtˈgrəʊ/v گەشە دەکا بۆیە جلە کۆنەکانی بۆ تەنگ دەبێ

outing/ˈaʊtɪŋ/n دەرچوون- گەشت

outlandish/aʊtˈlændɪʃ/adj سەیرو ناناسایی

outlast/ˌaʊtˈlɑːst/v ١- زیاتر دەمێنێتەوە ٢-زیاتر بەرگە دەگرێ

outlaw/ˈaʊtlɔː/n چەتە- تاوانبار

outlaw/v یاساغ دەکا

outlay/ˈaʊtleɪ/n بڕی تێچوو

outlet/ˈaʊtlet/n دەرچە

outline/ˈaʊtlaɪn/n پوختە

outline/v پوختە دەکا

outlive/ˌaʊtˈlɪv/v لە هی تر زۆر تر دەژی

outlook/ˈaʊtlʊk/n ١- دیمەن ٢- هەڵوێست

outlying/ˈaʊtlaɪɪŋ/adj دوور/دوور لە مەڵبەند

outmoded/ˌaʊtˈməʊdɪd/adj کۆن- مۆدەی نەماوە

outnumber/ˌaʊtˈnʌmbə(r)/v زۆرتر دەبێ لە

out-patient/ˈaʊtpeɪʃnt/n نەخۆشی دەرەکی

output/ˈaʊtpʊt/n ١- ئاکام ٢- دەرچوو (لەکۆمپیوتەر)

outrage/ˈaʊtreɪdʒ/n ١- ئەتك- شەرمەزارییە بۆ مرۆڤایەتی ٢- تووڕەیی توند/دەستدرێژی

outrage/v تووڕەی دەکا/دەستدرێژی دەکا

outrageous/aʊtˈreɪdʒəs/adv ١- پەرگر- زێدە ٢- سەیر و ناناسایی/ ڕەوشت بەزێن

outright/aʊtraɪt/adv ١- بە ڕاشکاوی- ڕووبەڕوو ٢- یەکسەر- بەیەك جار

outright/aʊtˈraɪt/adj تەواو ڕوون

outset/ˈaʊtset/n بەرایی- دەستپێك

outside/ˌaʊtˈsaɪd/n ڕووی دەرەوە- دەرەوەی باڵەخانە

at the outside بەزۆری- بەلایەنی هەرەزۆری

outside/ˌaʊtˈsaɪd/adj دەرەکی- دەرەوە/دەری

outsider/ˌaʊtˈsaɪdə(r)/n ١- غەوارە ٢- کەسێ یان گیانەوەرێ کە چاوەڕێ نەکرێ بباتەوە

outsize/ˈaʊtsaɪz/adj ناناسایی- فرە گەورە

organize/ˈɔːgənaɪz/v ڕێك دەخا
organized/adj ڕێكخراو، ڕێك و پێك
organizer/ˈɔːgənaɪzə(r)/n ڕێكخەر
orient/ˈɔːriənt/n ڕۆژهەلات
oriental/ˌɔːriˈentl/adj ڕۆژهەلاتی
orientalism/ˌɔːriˈentəlɪzəm/n
ڕۆژهەلاتناسی
orientalist/ˌɔːriˈentəlɪst/n
ڕۆژهەلاتناس
orientate/ˈɔːriənteɪt/v خۆی ڕادێنێ–
خۆی دەگونجێنێ/ ئاراستە دەكا
orientated/ˈɔːriənteɪtɪd/adj
ئاراستەكراو
orienteering/ˌɔːriənˈtɪərɪŋ/n
وەرزشی دۆزینەوەی ڕێگا
بەهۆی نەخشەوە
origin/ˈɒrɪdʒɪn/n ڕەسەن– بنەچە–
ژێدەر
original/əˈrɪdʒənl/adj
١– ڕەسەن سەرەكی– یەكەم
٢– نوێ– داهێنەر– ڕەسەن (نەك كۆپی)
original/n ڕەسەنێتی
originally/adv لەبەرایی‌دا/
بەشێوەیەكی داهێنەرانە
originate/əˈrɪdʒɪneɪt/v
١– دەست پێ دەكا ٢– دادەهێنێ
ornament/ˈɔːnəmənt/n ڕازاوەیی–
شتی ڕازاندنەوە–جوانكاری
ornamental/ˌɔːnəˈmentl/adj ڕازاوە
ornate/ɔːˈneɪt/adj زەخرەفەكراو–
سەرنج ڕاكێش
ornithology/ˌɔːnɪˈθɒlədʒi/n
باڵندەناسی
ornithologist/ˌɔːnɪˈθɒlədʒɪst/n
باڵندەناس
orphan/ˈɔːfn/n هەتیو– هەتیم–
بێ باوك و دایك

orphan/v هەتیو دەبێ
orphanage/ˈɔːfənɪdʒ/n خانەی بێ دایك و
باوكان، هەتیوگە– هەتیوخانە
orthodox/ˈɔːθədɒks/n كۆن– داب و نەریتی
ئەرسەدۆسكی– كۆنەپەرستی– ڕاستڕەوی
ostentatious/ˌɒstenˈteɪʃəs/adj
١– سەرسامكەر ٢– فریودەر
٣– خۆهەڵكێش
ostracise/ɒstrəsaɪz/v بێبەری دەكا–
دەست بەرداری دەبێ/لەگەڵی قسەناكەن
ostrich/ˈɒstrɪtʃ/n نەعامە
other/ˈʌðə(r)/det ئی تر، ئیدی
other than بێجگە– بێجگە– بەشێوەیەكی‌تر
in other words بەجۆرێكی تر– ئەگەرنا
otter/ˈɒtə(r)/n سەگی دەریا– ڕێوی دەریا
ouch/aʊtʃ/interj ئاخ
ought to/ˈɔːt tu/modal واباشە– پێویستە–
واچاوەڕێ دەكرێ
ئاونس–یەكەی كێشی‌ئینگلیزی
ounce/aʊns/n
our/ɑː(r), ˈaʊə(r)/pron هی ئێمە
ourselves/ɑːˈselvz, aʊəˈselvz/pron
خۆمان– بەخۆمان
by all ourselves هەر بەخۆمان
بەتەنیا (بێ یارمەتی كەسانی دی)
out/aʊt/adv ١– بەرەو دەرەوە
out/adj ٢– دەرەوە
out/adv ٣– لە دەرەوە ٤– دەردەكەوێ
٥– هەڵدێ ٦– مۆدەی نەماوە
٧– كوژاوە ٨– ناكرێ
٩– بەرز ١٠– دوور لەكەنار
out of لە
outback/ˈaʊtbæk/n دوور
outboard motor ماتۆری دواوەی–
پشتەوەی بەلەم
outbreak/ˈaʊtbreɪk/n

opposed/adj رکابەر
opposite/ˈɒpəzɪt/adj - adv بەرامبەر – پێچەوانە
opposite/prep ڕاستەوخۆ– بە لایەکی تر
opposite/n پێچەوانە
opposite number/n هاوشان– هاوتا– هاوکار
opposition/ˌɒpəˈzɪʃn/n رکابەری– ئۆپۆزسیۆن بەرهەڵستی– بەرهەڵست
oppress/əˈpres/v سەرکوت دەکا– دەمکوت دەکا، دەچەوسێنێتەوە
oppressed/adj چەوساوە
oppression/əˈpreʃn/n چەوساندنەوە
oppressive/əˈpresɪv/adj دژە ئازادی– سەرکوتکەر
oppressor/əˈpresə(r)/n چەوسێنەر– ستەمکار
opt/ɒpt/v ١– هەڵدەبژێری– بریار دەدا کە.. ٢– بەپەسند دەزانێ ٣– دەکشێتەوە لە– پاشەکشێ دەکا لە..
optical/ˈɒptɪkl/adj بینایی– پەیوەندی بە بینینەوە هەیە
optical illusion/n لەخشتەبەر
optician/ɒpˈtɪʃn/n پسپۆری بینایی/پسپۆری چاو
optimism/ˈɒptɪmɪzəm/n گەشبینی
optimist/ˈɒptɪmɪst/n گەشبین
option/ˈɒpʃn/n سەربەستی هەڵبژاردن/ئارەزوومەندی
optional/ˈɒpʃənl/adj ئارەزوومەندانە
or/ɔ:(r)/conj یان
or so نزیکەی
oral/ˈɔ:rəl/adj زارەکی/ پەیوەندی بە "دەم"ەوە هەیە
orange/ˈɒrɪndʒ/n ١– پرتەقاڵ ٢– رەنگ پرتەقاڵی– پرتەقاڵی ٣– ئاوی پرتەقاڵی
orator/ˈɒrətə(r)/n وتاربێژ
orbit/ˈɔ:bɪt/n ١–مەدار٢– ڕووگە ٣– بازن
orbit/v دەسوڕێتەوە
orchard/ˈɔ:tʃəd/n بیستان
ordeal/ɔ:ˈdi:l/n ئازار– ئەشکەنجە– میحنەت
order/ˈɔ:də(r)/n ١– یەك لەدوای یەك– ڕێکخستن ٢–سیستەم ٣– فەرمان ٤– داوا
out of order/adj ١– نەکارکەوتو– ناشیرین ٢– کرێت– بێ ڕێز
order-form/n لیستەی داواکاری
order/v ١– فەرمان دەکا ٢– داوای خواردن دەکا
orderly/adj ڕێك و پێك– جوان ڕەفتار– ڕەفتار کۆك
orderly/n کارمەندی نەخۆشخانە/سەرباز
ordinal/ˈɔ:dɪnl/n ژمارەیەك لە دوا یەکی وەك یەکەم، دووەم...
ordinary/ˈɔ:dnri/adj ئاسایی– ساکار
ordinarily/ˈɔ:dnrəli/adv بەشێوەیەکی گشتی
ore/ɔ:(r)/n کانزای خاو، فلز
organ/ˈɔ:gən/n ئەندام
organ/n ئۆرگن (ئامێری مۆسیقی)
organist/ˈɔ:gənɪst/n ئۆرگن ژەن
organic/ɔ:ˈgænɪk/adj ١– ئەندامیی– ئۆرگانیی ٢– زیندویی (ماددەی زیندوو)
organism/ˈɔ:gənɪzəm/n بونەوەرێکی زیندوو/ڕووەك و گیانەوەر
organization/ˌɔ:gənaɪˈzeɪʃn/n ڕێکخراو/ڕێکخستن

یەك لایەنە/ یەك لا
one way/adj یەك ڕێ/ یەك ئاراستە
ongoing/ˈɒngəʊɪŋ/adj بەردەوام
onion/ˈʌnjən/n پیاز
on-line/ˈɒn ˈlaɪn/adj بەستراوە
بە کۆمپیوتەر/لەسەرهێڵە
onlooker/ˈɒnlʊkə(r)/n ١- ڕێبوار
٢- گەواهیدە- شایەد
only/ˈəʊnli/adj تەنیا- باشترین
only-child/n تاقانە، تێکانە
only/adv بەتەنێ- تەنیا
not only-but also تەنە تەنیا... بەڵکو..
only just ١- بۆماوەیەکی کورت
٢- بەخوورتی- بە دژواری- بەدەگمەن
only/conj بەڵام- بێجگە
onset/ˈɒnset/n ١-بەرایی، دەستپێك
٢-هێرش
onslaught/ˈɒnslɔːt/n هێرشێکی توند
onto/ˈɒntə/prep لەسەر
be onto sb ١- ڕیسوای دەکا
٢- لەگەڵی دەدوێ- ڕازی دەکا
onward/ˈɒnwəd/adv
١- لە ئێستاوە- لەمەودوا
٢-بەرەو پێشەوە
١- ئاوی دەچۆڕێ
ooze/uːz/v
٢- دێتەخوارێ- خوێنی لێدێتەخوارێ
ooze/n قەوزە- لیتە
op/ɒp/n کرداری نۆژداری
opaque/əʊˈpeɪk/adj لێڵ-
شاراوە- دژوار
open/ˈəʊpən/adj ١- کراوە (دانەخراو)
٢- پاك: دڵ و زمانی وەك یەکە
٣- کراوە(سینگ کراوە)
٤- دانەپۆشراو
٥- مێشك کراوە ٦- دەرەوە
٧- چارکراوە٨- بەخشندە- دانیار

openly/ˈəʊpənli/adv بەراشکاوی
openness/ˈəʊpənəs/n کراوەیی- ڕاستگۆیی
open/v دەکاتەوە
open out/v فراوان دەبێ- دەگرێتە خۆ
opening/ˈəʊpənɪŋ/n ١- سەروتار٢- کون
٣- دەرفەت- دەلیڤە٤- پۆستی چۆڵ
٥- ئاهەنگی کردنەوەی...
opening/adj یەکەم
opera/ˈɒprə/n ئۆپێرا
operatic/ˌɒpəˈrætɪk/adj ئۆپێرایی
opera house/n شانۆ
operate/ˈɒpəreɪt/v ١- بە ئیشی دێخی-
دەداتە ئیش ٢- کار دەکا لە بەرژەوەندی
٣- کار دەکا- شۆڵ دەکا
٤- نەشتەرگەری دەکا
operating system/n سیستەمی
ئیش پێکردن(لە کۆمپیوتەر)
operating theatre ژووری نۆژداری
operation/ˌɒpəˈreɪʃn/n ١- چالاکی-
کۆمپانیای بازرگانی
٢- نەشتەرگەری
٣- چۆنیەتی کارکردنی...
in operation دەست بەکاردەکا
operational/ˌɒpəˈreɪʃənl/adj
١-پەیوەندی بە چۆنیەتی کارکردن هەیە
٢- ئامادەیە بۆ...
operative/ˈɒpərətɪv/adj کاریگەر
operator/ˈɒpəreɪtə(r)/v ١- فەرمانبەری
تەلەفۆن ٢- کارپێکەر
٣- خاوەن کۆمپانیا
opinion/əˈpɪniən/n ١- ڕا ٢- ڕای گشتی
opium/ˈəʊpiəm/n ئەفیۆن/تلیاك
opponent/əˈpəʊnənt/n نەیار- دژ- ڕکابەر
opportunity/ˌɒpəˈtjuːnəti/n
دەرفەت- بۆنە
oppose/əˈpəʊz/v ١- ڕکابەری دەکا
٢- بەرەنگاری دەکا- دژی دەوەستێ

دەکاتەوە
خۆی لێ‌رزگار دەکا

off-peak/ˌɒf ˈpiːk/adj به سود بۆ کاتی ئاسایی

off-putting/ˈɒf pʊtɪŋ/adj نا بەر دڵ- بێزراو

offset/ˈɒfset/v ١- بۆی دەبژێرێتەوە ٢- بەرامبەر دەکا

offset/ˈɒfset/n ئۆفسێت

offshore/ˌɒfˈʃɔː(r)/adj نزیك دەریا- نزیك کەنار- ڕەخی دەریا

offside/ˌɒfˈsaɪd/adj ئۆفساید

offside/adj لای ڕاست

offspring/ˈɒfsprɪŋ/n وەچە/ نەوە

off-white/ˌɒf ˈwaɪt/n – adj ١- سپی بەرەو زەردی ٢- تەواو سپی نا

often/ˈɒfn, ˈɒftən/adv بە زۆری

ogre/ˈəʊgə(r)/n دێو- تۆقێنەر

oh/əʊ/interj ئاه

oil/ɔɪl/n نەوت- نەفت- زەیت

oil/v چەور دەکا

oily/ˈɔɪli/adj چەور- چەورکراو

oilfield/ˈɔɪlfiːld/n کێڵگەی نەوت

oil-painting/ˈɔɪlpeɪntɪŋ/n وێنەی زەیتی

oil-slick/n ١- بەنەوت پیس بوو (وەك دەریا) ٢- بەزەیت پیس بوو

oil-well/ˈɔɪlwel/n بیری نەوت

ointment/ˈɔɪntmənt/n مەرهەم

okay/ˌəʊˈkeɪ/: OK/adj - adv باشە- ئۆکەی- بەڵێ

old/əʊld/adj ١-بەساڵاچوو openly ٢- کۆن - بەکارهاتوو ٣- پێشوو- ڕابردوو ٤- کۆن: زەمەنێکی دوور

the old/n پیرەکان- بەساڵاچوەکان

old age/n پیریتی

old age pension/n موچەی خانەنشینی

old fashioned/adj مۆدەی کۆن

the Old Testament/n پەیمانی کۆن (تەورات)

olive/ˈɒlɪv/n زەیتون

olive green لە نێوان کەسك و زەرد

Olympic/əˈlɪmpɪk/adj ئۆلۆمپی

the Olympic Games/n یاریەکانی ئۆلۆمپی

ombudsman/ˈɒmbʊdzmən/n ١- پێناو ٢- نوێنەر

omelette/ˈɒmlət/n هێلکەو قاورمە

omen/ˈəʊmen/n ١- فاڵ٢- شووم

ominous/ˈɒmɪnəs/adj شوم ترسێنەر، شووم هێن

omission/əˈmɪʃn/n ١- سڕینەوە- لابردن- کرتاندن ٢- فەرامۆشکردن

omit/əˈmɪt/v ١- دەسڕێتەوە ٢- فەرامۆش دەکا

on/ɒn/prep لەسەر

on and on بێ‌وەستان/بێ‌وچان

from now on لە ئێستا بەولاوە

once/wʌns/adv یەك جار- جارێك

all at once لەهەمان کاتدا/لەناکاو

once again جارێکی تر

once upon a time هەبوو نەبوو/ جارێ لەجاران

one/wʌn/n یەك- کەسێ- ئەو کەسە

one/pron مرۆڤ

oneself/wʌnˈself/pron خۆی- بە خۆی

all by oneself بەتەنیا- بێ یارمەتی ator

one-off/wʌnˈɒf/n - adj بێ‌هاوتا، بێ‌وێنە

one-sided/wʌnˈsaɪdɪd/adj

odds and ends کزمەڵێ شتیجۆراوجۆر
شتی بچووکی کەم بەها
ode/əʊd/n شیعری گۆرانی
odometer/n پێوەری ماوەی دیار
odour/ˈəʊdə(r)/n بۆن (بۆنی ناخۆش)
odourless/ˈəʊdələs/adj بێبۆن/بۆن بڕ
of/ɒv/prep ئامرازی زێدەکردن
ئامرازی پێکەوە بەستنەوەیدوو ناو
off/ɒf/adv ١- لە- دوور لە
٢-لەگەڵ هەندێ فرمان بە واتای (دادەکەنێ) دێ
٣- بەدووری- لەماوەی
٤- کوژاوە- دامرکاوە٥- مۆلەت
٦- هەڵوەشاوە٧- داشکاندن
٨- هەرزانتر- ناخوا
٩-بەکارناهێنێ
the off/ˈɒf deɪ/n دەسپێك
off and on پچڕ پچڕ
well off/adj هەبوو- زەنگین
badly off/adj نەدار- هەژار
off/adj ١-تێکچو ٢-خراپبوو
٣- سارد
off chance/adj شیمانەیەکی کەم
offal/ˈɒfl/n ١-لە پاشماوەی کوژراو/ سەربراو- دڵ و جەرگ و گورچیلە
٢- پاشماوە
off-day/ˈɒf deɪ/n رۆژی شووم
offence/əˈfens/n ١- تاوان
٢- سەرپێچی کردنی یاسا
٣- بێزارکردن ٤- ئەتك کردن
offend/əˈfend/v ١-سەرپێچی دەکا
٢- تورەی دەکا
٣- هەستی بریندار دەکا
٤- تاوان دەکا- گوناه دەکا
offender/əˈfendə(r)/n تاوانبار-
گوناهبار- خراپکار
offensive/əˈfensɪv/adj ١- ئابرووبەر
٢- ناشرین
offensive/n هێرش، هەلمەت
take the offensive دەست پێشخەری دەکا
لە هێرش کردن
offensively/adv بە شێوەیەکی بێرێزانە
offer/ˈɒfə(r)/v ١-پێشکەش دەکا
٢- دەست پێشخەری دەکا لە یارمەتی دان
٣- دەبەخشێ٤- نرخێ دەڵێ
offer/n ١-پێشکەش کردن ٢- داشکاندن
on offer ١- هەیە
٢- بۆ فرۆشتن بەنرخی هەرزانتر
offering/ˈɒfərɪŋ/n ١-شتی دراو
٢- پێشکەش کراو
offhand/ˌɒfˈhænd/adj زارەکی، سەرپێیی
offhand/adv دەست بەجێ
offhandedly/adv بێ گوێدانە بەر
office/ˈɒfɪs/n ١-نووسینگە
٢- دایەرەی میری
٣-دەستە ٤-پایە
officer/ˈɒfɪsə(r)/n ١- ئەفسەر
٢- فەرمانبەری رەسمی
کارمەندی رەسمی- ئەفسەری پۆلیسی
official/əˈfɪʃl/adj ١- رەسمی
٢- حکومی٣- ئاشکرا
official/n فەرمانبەرفەرمانبەری میری
officialdom/əˈfɪʃldəm/n فەرمانبەرانی
دەوڵەت
officially/adv بەشێوەیەکی رەسمی
بەشێوەیەکی ئاشکرا
officious/əˈfɪʃəs/adj ١- ئامۆژگار/
ئامادەیە بۆ ئامۆژگاری ٢-خۆ هەڵقورتێنەر
offing/ˈɒfɪŋ/n نزیك
in the offing هەرکە دەکەوێ، نزیکە
offload/ˌɒfˈləʊd/v لە کۆڵ خۆی

تێبینی دەکا ٢- لەسەر دەدوێ
٣-پێگیری بە یاسادەکا
observer/əbˈzɜːvə(r)/n چاودێر-
وەك چاودێر
obsess/əbˈses/v عەقلی داگیر دەکا
دەست بەسەر بیری دادەگرێ/ نیگەران دەبێ
obsolete/ˈɒbsəliːt, ˌɒbsəˈliːt/adj
چی دی بەکار نایەت
زەمەنی بەسەرچووە/ چۆڵ
obstacle/ˈɒbstəkl/n ئاستەنگ-
بەربەست، لەمپەر- ڕێگر- کۆسپ
obstetrician/ˌɒbstəˈtrɪʃn/n
دکتۆری منداڵبوون
obstinate/ˈɒbstɪnət/adj لاسار- ڕژد
obstinacy/ˈɒbstɪnəsi/n لاساری-
ڕژدی
obstruct/əbˈstrʌkt/v ئاستەنگی
لەبەردەم دادەنێ
ڕێی لێدەگرێ
obstruction/əbˈstrʌkʃn/n
بەربەست- لەمپەر
obstructive/əbˈstrʌktɪv/adj
ڕێگر- نەهێڵ
obtain/əbˈteɪn/v بەدەست دێنێ
obtainable/adj دەکرێ بەدەست
بهێنرێ- هەیە
obvious/ˈɒbviəs/adj ڕوون- ئاشکرا
obviously/adv بەشێوەیەکی
ڕوون و ئاشکرا
بەڵگە نەویستە
occasion/əˈkeɪʒn/n ١-بۆنە٢- دەرفەت
٣- ڕووداوێکی تایبەت
٤- ڕێو ڕەسمی تایبەت
on occasion/adv هەندێ جار
occasional/əˈkeɪʒənl/adj جار جار
occult/ˈɒkʌlt/adj جادووی-
ئەستێرەناسی- فەلەکیەت/نادیار/شاراوە
occupant/ˈɒkjəpənt/n نیشتەجێ-
دانیشتووی/تیا دانیشتو
occupation/ˌɒkjuˈpeɪʃn/n
١-تیادانیشتن ٢-پیشە ٣-داگیرکردن
occupational/ˌɒkjuˈpeɪʃənl/adj
پیشەیی
occupier/ˈɒkjupaɪə(r)/n تیا دانیشتوە-
داگیرکەر
occupy/ˈɒkjupaɪ/v ١- دەژی لە
٢- داگیر دەکا ٣- داگیردەکا- دەگرێ
٤- پڕدەکاتەوە
occupied/ˈkjupaɪd/adj ١-گیراو ٢-مژۆڵ
٣-داگیرکراو
occur/əˈkɜː(r)/v ١-ڕوودەدا ٢-هەیە
٣-بەبیری دادێ
occurrence/əˈkərəns/n ڕوداو/هەڵکەوتن
ocean/ˈəʊʃn/n ئۆقیانوس
o'clock/əˈklɒk/n - adv کاتژمێر- لە کاتژمێر
octagon/ˈɒktəgən/n هەشت پاڵو- هەشتلایی
octagonal/ɒkˈtægənl/adj هەشتلا
octave/ˈɒktɪv/n کۆمەڵەی هەشت
نۆکتەی مۆسیقی کە مۆسیقای
ڕۆژئاوایی لە سەر دامەزراوە
October/ɒkˈtəʊbə(r)/n تشرینی یەکەم
octopus/ˈɒktəpəs/n ئەختەبووت-هەشت پێ
odd/ɒd/adj سەیر- نائاسایی
odd/n ١- تاك- کەت: کەتە پێڵاو
٢- بەرماوە- زێتر- ناریك
oddly/adv بەشێوەیەکی سەیر
odd jobs/n کاری بچوکی جۆراو جۆر
oddity/ˈɒdəti/n ١- سەیرو سەمەرەیی
٢-نائاسایی
oddment/ˈɒdmənt/n بەرماوە
odds/ɒdz/n شیمانە- گریمان- جیاوازی
against all the odds دژی هەمووشتە
چاوەڕێکراوەکان

Oo

O-o/əʊ/ پیتی پازدەهەم لە ئەلفبای ئینگلیزی

o/n سفر

o oh ئاه

oak/əʊk/n دار بەروو- داری بەڕوو

oar/ɔː(r)/n سەوڵ

oasis/əʊˈeɪsɪs/n مێرگی بیابان

oath/əʊθ/n سوێند- نەفرین/جوێن

oats/əʊts/n گاڵ/ ئالیك

obedient/əˈbiːdiənt/adj گوێ ڕایەڵ

obedience/əˈbiːdiəns/n گوێ ڕایەڵی

obey/əˈbeɪ/v گوێ ڕایەڵ دەبێ- گوێ ڕایەڵی دەکا

obituary/əˈbɪtʃuəri/n ١- لاواندنەوە، شیوەن
٢- وتارێکە لەرۆژنامە لەبارەی ژیانی مردوو بلاودەکرێتەوە

object/ˈɒbdʒɪkt/n ١- شتی بەرجەستە ٢- ژێدەر
٣- ئامانج ٤- بەرکار(لە رێزمان)

object/əbˈdʒekt/n ١-قایل نابێ لەسەر ٢- بەرهەڵستی دەکا

objector/əbˈdʒektə(r)/n بەرهەڵستکەر

objection/əbˈdʒekʃn/n بەرهەڵستی

objectionable/əbˈdʒekʃənəbl/adj
١- زۆر ناخۆش ٢- نەویستراو

objective/əbˈdʒektɪv/adj
١-بابەتی ٢-بێ لایەن

objective/n مەبەست

objectively/əbˈdʒektɪvli/adv
بەشێوەیەکی بابەتیانە

objectivity/ˌɒbdʒekˈtɪvəti/n
بابەتی/ بێلایەن

objective/əbˈdʒektɪv/n ئامانج

obligation/ˌɒblɪˈgeɪʃn/n
١- ناچارکردن
٢- ئەرك

obligatory/əˈblɪgətri/adj پێویست زۆرە ملێ

oblige/əˈblaɪdʒ/v ١-ناچار دەکا
٢- یارمەتی دەدا ٣- بەمانای دێ

obliged/adj سوپاسگوزار

obliging/əˈblaɪdʒɪŋ/adj خزمەتگوزار- یارمەتی دەر

obliterate/əˈblɪtəreɪt/v ١- لەنێو دەبا
٢- قەلاچۆ دەکا ٣- بنی پێ دێنێ

oblivion/əˈblɪviən/n لە بیر کردن- غوفلەت- لەبیرکراو

oblivious/əˈblɪviəs/adj بێ ئاگا

oblong/ˈɒblɒŋ/n لاکێشە

obnoxious/ɒbˈnɒkʃəs/adj قێزەون- دزێو- بێزار/دلگیر

oboe/ˈəʊbəʊ/n ئامێری مۆسیقا- وەك نای

obscene/əbˈsiːn/adj پیس- چەپەل- بێ ڕوو

obscenity/əbˈsenəti/n بێ ڕووی- پیسی- چەپەلی

obscure/əbˈskjuə(r)/adj نادیار- شاراوە- لێڵ- دژوار

obscure/v ١- دەشارێتەوە
٢- دژواری دەکا
٣- تێگەیشتنی گران دەکا

obscurity/əbˈskjuərəti/n شاراوەیی- ناڕوونی

observance/əbˈzɜːvəns/n گوێ ڕایەڵ- پەیڕەوی کردن، پێگیری کردن

observant/əbˈzɜːvənt/adj بە دیقەت

observation/ˌɒbzəˈveɪʃn/n ١-چاودێری
٢- تێبینی٣- لێدوان

observatory/əbˈzɜːvətri/n ڕوانگە

observe/əbˈzɜːv/v ١- بەوردی

nurture/n مەشق/ ڕاهێنان

nut/nʌt/n ١- گوێز، گیز

٢- سەقوڵمە- سەرەبۆری

٣- کەسێکی گەمژە یان شێت

do your nut زۆر تورە دەبێ

nutty/ˈnʌti/adj ١- تام گوێز

٢-گەمژە- گەلحۆ- شێت، تام گێل

nutcrackers/ˈnʌtkrækəz/n گوێز شکێن

nutshell/ˈnʌtʃel/n بەرگی گیز- پەلکی گیز- توێکڵە گیز

in a nutshell/adv بە کورتی

nutmeg/ˈnʌtmeg/n گوێزی بۆندار

nutrition/njuˈtrɪʃn/n خۆراک/خۆراک پێدان

nutritious/njuˈtrɪʃəs/adj بە خۆراک

nuzzle/ˈnʌzl/v بە کەپو دەخورێنێ لووت دەخورێنێ

nylon/naɪlɒn/n نایلۆن

nymph/nɪmf/n گیانی سروشت لە نافرەتی گەنج/ پەری دەریا

nymphet/nɪmfet/ کچۆڵەی سەرنج ڕاکێش

nympho/n سۆزانی/ شەیدای سێکس

Nyx/n نیکس: خوداوەندی شەو لە ئەفسانەی یۆناندا

NZ: New Zealand نیوزلاندا

November/nəʊˈvembə(r)/n تشرینی دووەم

novice/ˈnɒvɪs/n کەسێکی تازەو بێئەزموون تازە دەست پێکردوو، ساویلکە

now/naʊ/adv ئێستا

nowadays/ˈnaʊədeɪz/adv ئەم رۆژانە- ئێستا/ ئەم سەردەمەدا

nowhere/ˈnəʊweə(r)/indef, adv هیچ شوێنێ

noxious/ˈnɒkʃəs/adj ١- زیانبەخش ٢- پیس ٣- ژەهراوی

nozzle/ˈnɒzl/n بەلوعە- عەنەز- دەمەک

nuance/ˈnjuːɑːns/n جیاوازێکی بچووک لە واتا، دەنگ

nuclear/ˈnjuːkliə(r)/adj ئەتۆمی- ناوەکی

nuclear disarmament/n داماڵینی چەکی ناوەکی

nuclear-free/adj بێچەکی ناوەکی

nuclear-reactor/n کارگەی چەکی ناوەکی

nucleus/ˈnjuːkliəs/n ١-ناووک-کرۆک ٢- چەق- مەلبەند

nude/njuːd/adj ڕووت

nude/n وێنەی ڕووت

in the nude بێ جلک-ڕووت

nudist/ˈnjuːdɪst/n لایەنگیری دیاردەی ڕووتی

nudity/ˈnjuːdəti/n دیاردەی ڕووتی، بێجلک لەبەربوون

nudge/nʌdʒ/v ئانیشکی لێدەدا/ بە ئانیشکی پاڵی پێوە دەنێ

nuisance/ˈnjuːsns/n جارسکەر

null/nʌl/adj پووچ

null and void ئەرووی یاساییەوە ئارەوا- هەڵوەشاوە

numb/nʌm/adj بێ هەست، سڕ- بێ هۆش

numb/v بێ هۆش دەبێ- تەخدیر دەبێ

numbness/ˈnʌmbənəs/n سڕ بوون، بێ هەست بوون

number/ˈnʌmbə(r)/n ژمارە/ڕەنووس گۆرانی یان هەڵبەرکێ/ سەما

any number of ژمارەیەکی زۆر

number/v ژمارەی بۆ دادەنێ- ژمارەی دەکاتە

numberless/ˈnʌmbələs/adj لەژمارە نەهاتوو

number-plate/n ژمارەی ئۆتۆمبیل

numeral/ˈnjuːmərəl/n هێمایەک یان ڕەمزێک کە چەندێتی دەنوێنێ/ژمارەی رۆمانی

numerate/ˈnjuːməreɪt/adj شارەزایی لە ماتماتیک هەیە

numerical/njuːˈmerɪkl/adj ژمارەیی

numerous/ˈnjuːmərəs/adj ژمارەیەکی زۆر

nun/nʌn/n ١-پەرستار ٢- قەیرە ٣- واز لە دنیا هێناو

nurse/nɜːs/n نەخۆشەوان- برین پێچ

nurse/v ١- چاودێری نەخۆش دەکا ٢- تیماری دەکا٣- لە ئامێزی دەگرێ خۆی زۆر پێ مژۆل دەکا

nursing/ˈnɜːsɪŋ/n پیشەیی نەخۆشەوانی

nursing home/n خانەی بەساڵاچووان

nursery/ˈnɜːsəri/n ١- دایەنگا خانەی چاودێری کردنی منداڵان ٢- شتڵگا: نەمامگا- شوێنی فرۆشتنی نەمام و شتڵ

nursery rhyme/n سرودی منداڵان

nursery school/n قوتابخانەی منداڵانی تەمەن ٣-٥

بەرەو خوار دەچێ/ دەنیشێ
nose/nəʊz/v لەسەرخۆ بەرەو پێشەوە دەچێ
nose about/around بەدوای هەواڵ دەگەڕێ
nosey/ˈnəʊzɪ/adj خۆ تێهەڵقورتێنەر ئارەزووی زانینی شت دەکا
nostalgia/nɒˈstældʒə/n نۆستالژیا: خولیای گەرانەوە بۆ رابردوو
nostalgic/nɒˈstældʒɪk/adj هەست بە گەرانەوە بۆ رابردوو کردن
nostril/ˈnɒstrəl/n کونە کەپو- کونە لووت
not/nɒt/adv نەو- نەخێر
notable/ˈnəʊtəbl/adj شایەن- دیار- بەرچاو
notably/ˈnəʊtəbli/adv بەشێوەیەکی تایبەت/ بەتایبەتی
notary public/n دادنووس
notch/nɒtʃ/n پارچەیەکی بچوک لە شێوەی پیتی V
ئاست- پلە
notch/v ١- سەرکەوتن بەدەست دێنێ
٢- گۆل دەکا
note/nəʊt/n ١- نامەیەکی کورت
٢- تێبینی ٣- پەراوێز
٤- لێدوان ٥- پارەی کاغەز
٦- ئاواز ٧- نۆتە
٨- هێمای مۆسیقی- نۆتە
notebook/ˈnəʊtbʊk/n تێبینی نامە
notepad/ˈnəʊtpæd/n پەڕاوی تێبینی
notepaper/ˈnəʊtpeɪpə(r)/n کاغەزی نامە
note/v ١- تێبینی دەکا ٢- یاد دەکا
٣- باس دەکا ٤- تۆمار دەکا
noted/ˈnəʊtɪd/adj بەناوبانگ- دیار
note worthy/adj شایەنی باسە- گرنگە
nothing/ˈnʌθɪŋ/pron هیچ نەو- ج نا- هیچ
for nothing بەلاش- لە خۆرا- بێ سوود
notice/ˈnəʊtɪs/n ئاگاداری- راگەیاندن/ئاگاداركردنەوە
noticeable/ˈnəʊtɪsəbl/adj دیار- بەرچاو
noticeably/adv بەشێوەیەکی بەرچاو
notice-board/n تابلۆی ئاگادارییەکان
notify/ˈnəʊtɪfaɪ/v پێی بڵێ/هەواڵەکەی پێ دەڵێ، ئاگاداری دەکاتەوە
notification/ˌnəʊtɪfɪˈkeɪʃn/n ورياکردنەوە- پێ گوتن
notion/ˈnəʊʃn/n بیرۆکە
notional/ˈnəʊʃənl/adj تیۆریی- ئەندێشەیی- وەهمی
notoriety/ˌnəʊtəˈraɪəti/n ناوبانگ زڕاوی/ ناسراو بە شتی خراپ
notorious/nəʊˈtɔːriəs/adj ناوبانگ زڕاو
not withstanding/pron سەرەڕای ئەوە
notwithstanding/adv هەرچۆنێ بێ
nought/nɔːt/n سفر
noun/naʊn/n ناو (لە رێزمان)
nourish/ˈnʌrɪʃ/v ١- خواردنی دەداتێ/ دەرخواردی دەدا
٢- دەرفەتی دەدا گەشە بکا
nourishment/ˈnʌrɪʃmənt/n خۆراك- خواردنی پێویست
novel/ˈnɒvl/n رۆمان
novelist/ˈnɒvəlɪst/n رۆماننوس
novel/adj نوێو جیا
novelty/ˈnɒvlti/n نوێتی و جیایی- شتێکی نوێ/ شتێکی نائاسایی
شتی بچوك وهەرزان وەك شتیوازی دەفرۆشرێ

nondescript/ˈnɒndɪskrɪpt/adj ئاسایی- رەمەكی
none/nʌn/pron هیچ كەس نا-
هیچ شتێ نا
none/adv هەرگیز
nonetheless/adj هەرچۆنێ بێ-
وێرای ئەوەش
non-existent/ˌnɒn ɪgˈzɪstənt/adj
بوونی نیە
non fiction/ˌnɒn ˈfɪkʃn/n هەقیقی-
نەك خەیاڵی
nonplussed/n سەرسام/
سەرنێشێواو، لێتێكچو
nonsense/ˈnɒnsns/n قسەی قۆڕ/
رەفتاری پووچ- ناشیرین
nonsensical/nɒnˈsensɪkl/adj
ناماقووڵ- گەمژە- گێل
non-smoker/ˌnɒn ˈsməʊkə(r)/n
كەسێكی جگارە نەكێش
non-smoking/ˌnɒn ˈsməʊkɪŋ/adj
(شوێن)بۆ جگارە نەكێشەكان
non-starter/ˌnɒn ˈstɑːtə(r)/n
پرۆژەیەكی ناسەركەوتوو/ پێشوەخت دۆڕاو
nonstick/ˌnɒn ˌstɪk/adj بێ چڵك-
نەگر
non-stop/ˌnɒn ˈstɒp/adj بێ وچان-
بێ وەستان
non-violence/ˌnɒn ˈvaɪələns/n
بێ توندوتیژی بەكارهێنان-نەرمڕەوی
non-violent/ˌnɒn ˈvaɪələnt/adj
نەرمیار- نەرمڕەو، باوەڕی بە بەكارهێنانی
توندوتیژی نیە
noodle/ˈnuːdl/n ڕشتە- هەرشتە
nook/nʊk/n گۆشەیەكی هێمن وتەنیا لە
باخچەیەك/ قوژبن

noon/nuːn/n نیوەڕۆ- نیوڕان- وەختی فراڤین
noose/nuːs/n گرێی كۆتایی گوریس-كندڕ
گرێی گوریسی سێدارە
nor, not, neither لە پاش ڕستەی
نەرێ بەكاردێ بە واتای نە... وە نە...
norm/nɔːm/n هاوكێشە/ڕێسا
normal/ˈnɔːml/n رەفتاری ئاسایی- باو-
دابی باو
normal/adj ئاسایی- چاوەڕێكراو
normality/nɔːˈmælɪti/n رەوشتی ئاسایی-
سروشت
normalize/ˈnɔːməlaɪz/v ئاسایی دەكاتەوە-
هێور دەكاتەوە- وەك جارانی لێدەكاتەوە
normally/adv بەشێوەیەكی ئاسایی
north/nɔːθ/n باكور- باكوری وڵات
north/adj باكوریی
north/adv بەرەو باكور
northerly/ˈnɔːðəli/adj باكوری- شەماڵ-
بای شەماڵ
northward/ˈnɔːθwəd/adv بەرەو باكور
north bound/adj بەرەو باكور چوون
north east/n باكوری رۆژهەڵات
north east ward/adv بەرەو
باكوری رۆژهەڵات
the north pole/n جەمسەری باكور
north west/n باكوری رۆژ ئاوا
northern/ˈnɔːðən/n باكوریی
northerner/ˈnɔːðənə(r)/n كەسێكی
باكوری وڵات
nose/nəʊz/n لووت- كەپو/بەشی
پێشەوە- لموز
nosed/nəʊzd/adj كەپو سوور-
كەپو قیت
nosebleed/ˈnəʊzbliːd/n خوێن لەكەپو
هاتن
كاتی خوێن لەكەپو هاتن
nosedive/ˈnəʊzdaɪv/v لە پڕ و خێرا

nightly/ˈnaɪtli/adj شەوانە- هەموو شەوێ

nightclub/ˈnaɪtklʌb/n یانەی شەوانە

nightdress/ˈnaɪtdres/n جلی نووستن

night life/n ژیانی شەوانە- قەحپەخانە

night school/n قوتابخانەی شەوانە قوتابخانەی شەوێ

night watchman/n- پاسەوانی شەوانە- حەسحەس

nightingale/ˈnaɪtɪŋgeɪl/n- عەندەلیب- بلبل

nightmare/ˈnaɪtmeə(r)/n دێوە زمە/ خەوی ناخۆش- ترسێنەر

nil/nɪl/n سفر- هیچ نا

nimble/ˈnɪmbl/adj سوکەڵە- بزێو

nimbly/ˈnɪmbli/adv ١- لەسەرخۆ ٢- نازدارانە

nine/naɪn/n ژمارە نۆ

ninth/naɪnθ/n - adj نۆیەم

nineteen/ˌnaɪnˈtiːn/n نۆزدە

nineteenth/ˌnaɪnˈtiːnθ/n – adj نۆزدەهەم

ninety/ˈnaɪnti/n نۆهەد- نۆوەد

nip/nɪp/v گەزەی لێ دەدا- لەقەی لێ دەدا

nipple/ˈnɪpl/n سەر گۆی مەمک (پیاو و ژن)

nit/nɪt/n ١- هێلکەی ئەسپێ ٢- کەسێکی گەمژە- هیچ و پووچ

nit-picking/n - adj مشتومڕ لەسەر شتی پوچ و نایەخ

nitrogen/ˈnaɪtrədʒən/n نیترۆجین

nitty-gritty/ˌnɪti ˈgrɪti/n شتە سەرەکییەکان/ شتە گرنگەکان

no/nəʊ/dot نا- نابێ

no man's land/n ناوچەی دامێلراو/ لەچەک ناوچەی نێوان دوو هێزی بەشەڕ هاتوو

no one هیچ کەسێ نا

nobility/nəʊˈbɪlɪti/n خانەدانی/ چینی خانەدان- خواپێداوەکان

noble/ˈnəʊbl/adj پاک- دڵسۆز- خانەدان- لە خواپێداوەکان

nobly/ˈnəʊbli/adv ١-خانەدانانە ٢- مەردانە پیاوانە

nobody/ˈnəʊbədi/pron کەس نا

no body/n کەسێکی ناگرنگ

nocturnal/nɒkˈtɜːnl/adj شەوانە/ بە شەو- واگا، هۆشیار- بەناگا بەشەو

nod/nɒd/v سەری خۆی بڵند و نەوی دەکا هێمایە بۆ ئەوەی بڵێ بەڵێ

nod/n بەسەر ووتن بەڵێ

noise/nɔɪz/n ژاوە ژاو/دەنگە دەنگ

noiseless/ˈnɔɪzləs/adj بێ دەنگ

noiselessly/adv بە بێ دەنگ

noisy/ˈnɔɪzi/adj بەژاوە ژاو- بەدەنگە دەنگ

nomad/ˈnəʊmæd/n کۆچەری- کەسێکی کۆچەر

nomadic/nəʊˈmædɪk/adj کۆچەریی

nominal/ˈnɒmɪnl/adj ناوی- رەمزی- نرخێکی زۆر کەم

nominate/ˈnɒmɪneɪt/v دەپاڵێوێ- دادەمەزرێنێ/ ناودەنێ

nomination/ˌnɒmɪˈneɪʃn/n پاڵاوتن- دامەزراندن

nominee/ˌnɒmɪˈniː/n پاڵێوراو- دیارکراو

non-aligned/ˌnɒn əˈlaɪnd/adj (دەوڵەتی) بێلایەن

non-chalet/ˈnɒnʃələnt/adj بێ گیڤڵ- هێمن وەك بڵێی هیچ نەبووە

non-committal/ˌnɒnkəˈmɪtl/adj وەڵامێکی ناراستەوخۆ، بێلایەن

nonconformist/ˌnɒnkənˈfɔːmɪst/n مرۆڤێکی رەفتارجیا لە کۆمەڵەکەی.

nonconformist/adj جیابوو- هەڵگەراوە/بێلایەن

net/net/n تۆڕ
net/v بەتۆڕ ڕاودەکا
net ball/n جۆرە یارییەکە لە یاری سەبەتە دەچێ
net/n ڕێك– دروست
net/v قازانج دەکا/ بەدەستی دەکەوێ وەك قازانج
netting/ˈnetɪŋ/n تۆڕین، کرداری دروستکردنی تۆڕ
network/ˈnetwɜːk/n تۆڕی هێڵ و تۆڕی گواستنەوە تۆڕی تەلەفزیۆن و ڕادیۆ
neurosis/njʊəˈrəʊsɪs/n کەشکە، فێ
neurotic/njʊəˈrɒtɪk/adj تووش بوویە نەخۆشی دەمار، فێ/زیاد لە پێویست نیگەران
neuter/ˈnjuːtə(r)/n بێلایەن (لە ڕێزمان) (نە مێ و نە نێر)
neuter/v دەیخەسێنێ
neutral/ˈnjuːtrəl/adj بێلایەن
neutrality/njuːˈtræləti/n بێلایەنی
neutralize/njuːˈtrælaɪz/v
١– هەڵدەوەشێنێتەوە
٢– کاریگەری ناهێڵێ
never/ˈnevə(r)/adv هەرگیز– قەت
nevertheless/ˌnevəðəˈles/adv لەگەڵ ئەوەشدا
new/njuː/adj نوێ– نو – جیا
newness/ˈnjuːnəs/n نوێیتی
newcomer/ˈnjuːkʌmə(r)/n تازە هاتوو
new moon/n هەیڤی نوێ
New Year's Day/n سەری ساڵ
New Year's Eve/n شەوی سەری ساڵ
newly/ˈnjuːli/adv بەم زوانە
newly-wed/n تازە زاوا
news/njuːz/n هەواڵ–دەنگوباس
newsagent/ˈnjuːzeɪdʒənt/n ڕۆژنامەفرۆش/ بریکاری ڕۆژنامە فرۆش
newscaster/ˈnjuːzkɑːstə(r)/n بێژەری دەنگوباس
newspaper/ˈnjuːzpeɪpə(r)/n ڕۆژنامە– دەزگای ڕۆژنامەگەری
next/nekst/adj ئەوی دێ– داهاتو
next door/adj هاوسێ– جیران/ دەرگا بەدەرگا
next of kin/n نزیکترین خزم
next to/prep لە تەنیشت
next/adv لە پاشان
nib/nɪb/n نووکی قەلەم پەندان
nibble/ˈnɪbl/v پارو– پارو دەخوا
nibble/n پارو
nice/naɪs/adj خۆش– بەتام– باش/ بە هەڤالینی
niche/nɪtʃ/n ١– دەلاقە٢– کاری شیاو بۆ مرۆڤ
nick/nɪk/n بڕینی بچووك، ڕووشان
in the nick of time لە کاتی خۆیدا
nick/v دەڕووشێنێ
nick/n زیندان
nick/v دەگرێ– زیندانی دەکا/ دەدزێ
nickel/ˈnɪkl/n نیکل/ پارەی خوردەی ئەمریکییە(٥ سەنت)
nickname/ˈnɪkneɪm/n نازناو– ناوی نازداری
nicotine/ˈnɪkətiːn/n نیکۆتین
niece/niːs/n کچی برا یان کچی خوشك– برازا، خوارزا
niggle/ˈnɪgl/v ١– لەگچکە و گەورەی شتی دەپێچێتەوە– بەوردەیە
٢– لە هەموو شتێ بە جواب دێ
٣– بێزار دەکا– نارەحەت دەکا
night/naɪt/n ١– شەو٢– ئێوارە
tonight ئەمشەو
a night out شەو دەرچوون بۆ ڕابواردن
good night شەوێکی شاد

need/ni:d/v پێویستی پێ دەکا/
پێویستی دەکا/ناچار دەبێ
needs/ni:dz/n پێویستی-
پێویستییەکان
needless/ˈni:dləs/adj نا پێویست
needlessly/ˈni:dləsli/adv
بە بێ پاساو
needle/ˈni:dl/n ١- دەرزی دوورمان
٢- دەرزی شریقە- شرینقە- دەرزی
نۆژداری
needlework/ˈni:dlwɜ:k/n دەرزی/
needy/ˈni:di/adj نەدار- پێویست-
هەژار
negative/ˈnegətɪv/adj ١- نەرێ-
سلبی- خراپ
٢- لەسفر کەمتر
neglect/nɪˈglekt/n فەرامۆش دەکا-
گرنگی پێ نادا
neglect/n فەرامۆش کردن
neglected/nɪˈglektɪd/adj
فەرامۆشکراو
negligence/nɪˈglektəns/n
کەمتەرخەمی
negligent/ˈneglɪdʒənt/adj
کەمتەرخەم
negligently/adv بە کەمتەرخەمی-
بەگوێ‌پێنەدان
negligible/ˈneglɪdʒəbl/adj نایەخ-
پووچ- بێ قیمەت
negotiable/nɪˈgəʊʃiəbl/adj
گفتوگۆ هەڵدەگرێ
دەکرێ گفتوگۆی لەسەر بکرێ/هەموار
دەکرێ
negotiate/nɪˈgəʊʃieɪt/v
دانوستان دەکا- گفتوگۆ دەکا
negotiator/nɪˈgəʊʃieɪtə(r)/n
گفتوگۆ کار- وتووێژکار
negotiation/nɪˌgəʊʃiˈeɪʃn/n
گفتوگۆ، دانوستان
Negro/ˈni:grəʊ/n زنجی-
ڕەش پێست
neigh/neɪ/n دەنگی ئەسپ- حیلاندن
neigh/v دەحیلێنێ
neighbour/ˈneɪbə(r)/n هاوسێ-
دراوسێ، جیران
neighbouring/ˈneɪbərɪŋ/adj نزیک-
هاوسێ
neighbourly/adj دۆستانە
neither/ˈnaɪðə(r), ˈni:ðə(r)/adv
نە ئەمە- نە ئەوە/ئەمەوە نە ئەویتر
neither/adv هەروەها نا
neither-nor نەتۆ- نە من
neon/ˈni:ɒn/n غازی نیۆن- گلۆپی نیۆن
nephew/ˈnefju:, ˈnevju:/n کوڕی برا/
کوڕی خوشك، برازا و خوشکەزا
Neptune/ˈneptju:n/n هەسارەی نیپتۆن
nerve/nɜ:v/n دەمار
nerves/n خۆگری-زوو هەڵنەچوون
وێران-بێ‌ڕوویی‌بێ چاوپەڕیی
nerve-racking/adj وڕێنەر- دەمارگیرکەر
nervous/ˈnɜ:vəs/adj ١- دەمارگیر- ترەو
٢- نیگەران- هەڵچوو
nervously/ˈnɜ:vəsli/adv لە توڕەییا پەنجەی
خۆی دەگەزێ
nervousness/ˈnɜ:vəsnəs/n توڕەیی/
توڕەبوون- هەڵچوون
nervous breakdown/n داروخان-
داروخانی دەماری
توند مەزەبی
nervous system/n سیستەمی دەمار:
مێشك و دەمارەکانی تری جەستە
nest/nest/n هێلانە
nest/v هێلانە دادەنێ
nestle/ˈnesl/v دەیگرێتە خۆی- ئامێزی
پێ دەکا

national park/n باخچەی گشتی/ باخچەی نیشتمانی
national service/n راژەی سەربازی
nationalism/ˈnæʃnəlɪzəm/n ناسیۆنالیزم/ دەمارگیری نەتەوەیی
nationalist/ˈnæʃəˈnælɪst/n نەتەوەیی/نەتەوە پەروەر
nationalistic/ˌnæʃnəˈlɪstɪk/adj توندڕەوی نەتەوە- نەتەوەیی/ بیر
nationality/ˌnæʃəˈnæləti/n رەگەزنامە
nationalize/ˈnæʃnəlaɪz/v خۆماڵی دەکا
nationalization/ˌnæʃnəlaɪˈzeɪʃn/n خۆماڵی کردن
native/ˈneɪtɪv/adj رەسەن: دانیشتووی ناوچەیەکی دیار/خۆماڵی- خۆیی
natter/ˈnætə(r)/v زۆربڵێی دەکات
natter/n زۆر گوتن ، زۆرە بڵێ
natural/ˈnætʃrəl/adj ١-سروشتی ٢-ئاسایی-چاوەڕێکراو٣- رەمەکی
natural history/n مێژووی سروشتی
naturalist/ˈnætʃrəlɪst/n پسپۆری لەبواری رووەك وگیانەوەر
naturalize/ˈnætʃrəlaɪz/v دەبێتە هاوڵاتی ولاتێکی بیانی رەگەزنامەی ولاتێك وەردەگرێ
naturalization/ˌnætʃrəlaɪˈzeɪʃn/n وەرگرتنی رەگەزنامە
naturally/ˈnætʃrəli/adv ١- بەشێوەیەکی سروشتی ٢- بێگومان٣- ئاسایی- لەخۆیەوە ٤- لە سروشتی خۆیەوە
nature/ˈneɪtʃə(r)/n ١- سروشت- سروشتی مرۆڤ ٢- گەوهەری مرۆڤ- خولق/ هەوسەڵە ٣- جۆر
naughty/ˈnɔːti/adj لاسار- شەیتان- ناگوێڕایەڵ- بزێو
naughtiness/ˈnɔːtɪnəs/n لاساری- بزێوی- ناگوێڕایەڵی
nausea/ˈnɔːziə/n رشانەوە- ماعیدە تێکچون
nauseate/ˈnɔːzieɪt/v ١-قێزی دەکاتەوە ٢-وای لێدەکا برشێتەوە
nautical/ˈnɔːtɪkl/adj دەریاوانی
naval/ˈneɪvl/adj دەریایی- کەشتیوانی
navel/ˈneɪvl/n ناوك
navigable/ˈnævɪgəbl/adj بۆ دەریاوانی دەشێ
navigate/ˈnævɪgeɪt/v ١- نەخشە بەکار دێنێ بۆ دیاکردنی رێگای ئۆتۆمبیل ٢- پاپۆڕ- کەشتی- لێدەخوڕێ
navigation/ˌnævɪˈgeɪʃn/n دەریاوانی
navigator/ˈnævɪgeɪtə(r)/n دەریاوان
navy/ˈneɪvi/n هێزی دەریایی
near/nɪə(r)/adj نزیك- نەیەك نزیك
nearby/ˌnɪəˈbaɪ/adj نزیك-هاوسێ
near/v نزیك دەبێتەوە لە
nearly/ˈnɪəli/adv لەم نزیکانە- هابێ دەبێ
neat/niːt/adj رێکپۆش- کۆك- جوان
neatly/adv بەرێکی
neatness/ˈniːtnəs/n رێك و پێکی
necessarily/ˌnesəˈserəli/adv هەردەم پێویست/بەهەمیشەیی
necessary/ˈnesəsəri/adj پێویست
necessitate/nəˈsesɪteɪt/v پێویست دەکا
necessity/nəˈsesəti/n پێویستی
neck/nek/n مل/گەردن
necklace/ˈnekləs/n ملوانکە - گەردانە
necktie/ˈnektaɪ/n بۆیانباغ- ملبەند
nectarine/ˈnektəriːn/n گوڵاو/ شیلە
nee/neɪ/adj لەقەبی ژنی شوکردو

Nn

N-n/en/ پیتی چواردەهەم لە ئەلفبای ئینگلیزی
nab/v دەگری
nae/nei/det هیچ- هیچ نا
naff/næf/adj ١-پووچ ٢- هیچ نا ٣- مۆدەی کۆن
nag/n ئەسپ/ جوانو
nag/næg/v ١-گازاندە دەکا ٢-گلەیی دەکا ٣- نیگەرانی دەکا
nail/neɪl/n ١- بزمار٢- نینۆك
nail/v بزماری لێدەدا
nail-brush/n نینۆك پاککەرەوە
nail-file/n کارتیفی نینۆك
nail-scissors/n نینۆکبڕ
nail-varnish/n بۆیەی نینۆك
naive/naɪ'iːv/n ساویلکەیی- سادە
naively/naɪ'iːvli/adv بەساویلکەیی- سادەیی
naked/'neɪkɪd/adj ١-ڕووت-بێ جلك ٢- دانە پۆشراو- ڕاشکاو، ڕوون
name/neɪm/n ناو- ناوبانگ- ناوبانگی کەسێکی ناسراو
by name بانگی دەکا (بەناو)
in the name of sth بەناوی- لەپێناوی
in the name of sb لە جیاتی- بە ناوی
namesake/'neɪmseɪk/n هاوناو
١-ناوی لێ دەنێ٢- ناوزەدی دەکا
name/v
٣- ژوانی ئاهەنگی گواستنەوە دیار دەکا
nameless/'neɪmləs/adj بێ ناو- لە خراپیا وەسف ناکرێ- ناگوترێ
namely/'neɪmli/adv بە واتای- هەرخۆی
nanny/'næni/n دایەن- بەخێوکەر
nap/næp/n ئەوز- سەرخەو
nap/v سەرخەوێ دەشکێنێ/ ئەختێ دەخەوێ
nape/neɪp/n پشتە مل
napkin/'næpkɪn/n دەستەسڕ/ بەروانکە
nappy/'næpi/n قوماشی ئاولینگ
narcotic/nɑː'kɒtɪk/n بێهۆشکەر
narcotic/adj بێ هۆش
narrate/nə'reɪt/v دەگێڕێتەوە
narration/nə'reɪʃn/n گێڕانەوە
narrator/nə'reɪtə(r)/n چیرۆکخوان- حەقایەت گێڕەوە
narrow/'nærəʊ/adj ١- تەسك- تەنگ ٢- دیارکراو- سنووردار ٣- زۆر نا هەندێ
narrow/v تەسك دەکاتەوە
narrowly/adj بەزەحمەت هەندێ
narrowness/n ١- تەسکی ٢- تەنگی٣- کەمبینی
narrow-minded/adj بیرتەسك
nasal/'neɪzl/adj لووتی-کەپوویی (بۆشایی لووت)
nasty/'nɑːsti/adj ١- خراپ-پیس- تووڕە ٢- نەیاری- دوژمنکارانە ڕەق- تیژ- توند- زۆر خراپ
nastily/'nɑːstili/adv بەدوژمنکاری
nation/'neɪʃn/n ١- نیشتمان ٢- گەل ٣- نەتەوە
nation-wide/ˌneɪʃn'waɪd/adj لەسەراپای وڵات
national/'næʃnəl/adj نیشتمانی- نەتەوەیی
national/n هاووڵاتی
nationally/adv لەسەر ئاستی نەتەوەیی لەسەراپای دەوڵەتدا
national anthem/n سرودی نیشتمانی
national insurance/n بیمەی نیشتمانی

mystic/ˈmɪstɪk/n سۆفی

mystical/ˈmɪstɪkl/adj ١- رۆحانی ٢- سۆفی٢- نادیار و لێڵ

mysticism/ˈmɪstɪsɪzəm/n سۆفیگەری- سۆفیاتی

mystify/ˈmɪstɪfaɪ/v ١-سەرسامی دەکا ٢- نیگەرانی دەکا

myth/mɪθ/n ئەفسانە- پروپوچی

mythical/ˈmɪθɪkl/adj ئەفسانەیی- خەیالی ئەندێشەیی- پروپووچ

mythology/mɪˈθɒlədʒi/n میسۆلۆژی- ئەفسانە

ساده ٢- دنیایی

municipal/mju:ˈnɪsɪpl/adj
ئەنجومەنی شارەوانی

munitions/mju:ˈnɪʃnz/n ١- ئازوقە
٢- کەلوپەلی سەربازی

mural/ˈmjʊərəl/n وێنەی گەورەی سەردیوار

murder/ˈmɜ:də(r)/n ١- تاوانی کوشتن
٢- دزوار

murder/v دەکوژێ

murderer/ˈmɜ:dərə(r)/n بکوژ- تاوانبار

murderous/ˈmɜ:dərəs/adj کوژەر- کوشندە

murky/ˈmɜ:ki/adj ئوتوک- تاریک- شێلو

murmur/ˈmɜ:mə(r)/n پستەپس- منگەمنگ

murmur/v دەچرپێنێ

muscle/ˈmʌsl/n ماسولکە

muscular/ˈmʌskjələ(r)/adj
ماسولکەیی- بەمەچەک - بەهێز

museum/mjuˈzɪəm/n مۆزەخانە

mushroom/ˈmʌʃrʊm/n قارچک- کوارگ

music/ˈmju:zɪk/n مۆسیقا- نۆتەی مۆسیقا

musical/ˈmju:zɪkl/adj مۆسیقی
بەهرەی مۆسیقی هەیە/دەنگ خۆش

musical/n شانۆگەری گۆرانی ئامێز

musician/mjuˈzɪʃn/n مۆسیقاران- مۆسیقاژەن

Muslim
/ˈmʊzlɪm,ˈmʌzlɪm, ˈmuzləm/n
موسڵمان

Muslim/adj ئیسلامی

mussel/ˈmʌzlɪn/n سەگی دەریا: جۆرە گیانەوەرێکی دەریاییە لە ناو قالکی رەش دەژی(دەخورێت)

must/mʌst/v پێویستە- لەسەرتە

mustache=moustache/n سمێڵ

mustard/ˈmʌstəd/n خەردەل- خەرتەلە

musty/ˈmʌsti/adj بۆنێکی ناخۆشی هەیە، گەنیو

mutant/ˈmju:tənt/n زیندوێکی جیاواز لەرەگەزی خۆی

mutation/mju:ˈteɪʃn/n بازدان- گۆڕانێکی لەناکاو

muted/ˈmju:tɪd/adj ١- دەنگی کزو لاواز
٢- دەنگی هێمن٣- رەخنەی ناراستەوخۆ

mutilate/ˈmju:tɪleɪt/v ١- (لاشەی) دەشێوێنێ ٢- سەرو لوتی- مردوو دەبڕێ

mutilation/ˌmju:tɪˈleɪʃn/n
١- شێواندنی لاشەی مردوو
٢- سەروگوێ برین

mutiny/ˈmju:təni/v ١- یاخی بوون
٢- هەڵگەرانەوە

mutiny/ˈmju:təni/n ١- لە دژی دەوەستێ
٢- یاخی دەبێ

mutter/ˈmʌtə(r)/v دەبۆڵێنێ- دەمنگێنێ/دەچرپێنێ

mutton/ˈmʌtn/n گۆشتی پەزی

mutual/ˈmju:tʃuəl/adj دوولایی- هاوبەشی

muzzle/ˈmʌzl/n ١- کەپوو دەمی گیانەوەر
٢- لمۆز/ قەپۆز ٣- لولەی تفەنگ

my/maɪ/pron هی من

myself/maɪˈself/pron خۆم

mysterious/mɪˈstɪəriəs/adj
١- شاراوە ٢- لێڵ ٣- نهێنی

mysteriously/adv بەشاراوەیی- بەنهێنی

mystery/ˈmɪstri/n لوغز- نهێنی- شاراوەیی

بجولێنێ
دەجولێنرێ-هەڵدەگیرێ

move/mu:v/n بزێو- جووڵە

move/v دەجولێ

moving/ˈmu:vɪŋ/adj بە کاریگەر

movement/ˈmu:vmənt/n جووڵان/ جولانەوە- بزوتنەوە

movie/ˈmu:vi/n سینەما

mow/məʊ/v فریزدەبڕێ- فریز دەکا

mower/məʊə(r)/n فریز بڕ

Mr. /ˈmɪstə(r)/ مستەر- ڕێزدار

Mrs. /ˈmɪsɪz/ خاتوون

Ms/mɪz/ خاتوون- خانم- خان

much/mʌtʃ/det زۆر

much/adv بەزۆری

muck/mʌk/n ١- پیس
٢- ڕیخ- پاشماوەی ئاژەڵ
٣- پەیین ٤- زبڵ

muck/v ١-پیس دەکا
٢-هەڵسوکەوتی منداڵانە دەکا
٣- ڕەفتاری نابەجێ دەکا
٤- کات بەفیڕۆ دەدا

mucus/ˈmju:kəs/n چلم/لینج

mud/mʌd/n قوڕ، تەقن

muddy/ˈmʌdi/adj قوڕاوی- قوڕی

mud guard/n قوڕپارێز: ئەو قەپاغەی کە لەسەر تایەی پایسکیل دادەنرێ تاقوڕ بە پایسکلەوان نەکەوێ

muddle/mʌdl/v ١- تێکدەدا
٢- ئاڵۆز دەکا٢- دەشێوێنێ

muddle/n تێکدان- شێواندن، ئاشوب

muesli/ˈmju:zli/n میوزلی: جۆرە خواردنێکە بۆ تێشت

muezzin/mu:ˈezɪn/n بانگدەر

muffle/ˈmʌfl/v ١-دەنگی کەم دەکا/
٢-دەپێچێ/ دەپۆشێ تاگەرمی بێ

muffled/adj دەنگی نزم و ناڕوون

muffler/ˈmʌflə(r)/n شاڵ/مل پێچ/ دەنگبڕ

mug/mʌg/n ١-کوپی‌درێژکۆلە ٢-مەسینە
٣-ڕوخسار ٤-گەلحۆ/ گەمژە/ ساویلکە

mug/v یەکێ ڕوت دەکا-
پارەی لێ دەستێنێ

mugger/ˈmʌgə(r)/n ١- ڕووتکەر-
٢- ڕێگر- چەتە

mugging/ˈmʌgɪŋ/n ڕووت کردن- پارە لێ سەندن

mug/mʌg/n گەمژە- سادە/ ساویلکە

muggy/ˈmʌgi/adj کەشێکی گەرم و شێدارە
هێندە گەرم مرۆڤ پشی لەبەر نامێنێ

mule/mju:l/n ئێستر- هێستر

mull/mʌl/v تێدەفکرێ- تێ ڕادەمێنێ
بەگژفکران دادەچێ

multilateral/ˌmʌltiˈlætərəl/adj فرەلا

multi media/ˌmʌltiˈmi:diə/adj-فرەمیدیا
میدیای جیا جیا

multinational/ˌmʌltiˈnæʃnəl/adj
فرە ولات- ولاتی جیا جیا
کۆمپانیایەك لقی لە ولاتان زۆر هەبێ

multiple/ˈmʌltɪpl/adj جیا جیا- جۆرەها-
فرە

multiple/n دووقات

multiply/ˈmʌltɪplaɪ/v ١- جاران دەکا-
لە بیرکاری ٢- لێکدەدا- زۆر دەکا

multitude/ˈmʌltɪtju:d/n حەشامەت-
ئاپۆرەی خەڵك

mum/mʌm/n دایك

mumble/ˈmʌmbl/v منگەمنگ دەکا

mummy/ˈmʌmi/n ١- دایك٢- مۆمیا

mumps/mʌmps/n ملەخڕە/ گوێ ڕەپە

munch/mʌntʃ/v ١- مرخەمرخ دەکا
٢- ملچە ملچ دەکا

mundane/mʌnˈdeɪn/adj ١-ئاسایی-

motion/v به جوولآن ئاماژه دهكا

motionless/ˈməʊʃənləs/adj بێ جووله– چەسپيو

motivate/ˈməʊtɪveɪt/v هان دهدا– دهورووژێنێ– جۆش دهدا

motivated/adj بهجۆش– بهپهرۆش– بهحهماس

motive/ˈməʊtɪv/n هاندهر– ئهگهر – پاڵنهر

motor/ˈməʊtə(r)/n مۆتۆر– بزوێن

motor/adj بهماتۆڕپهنهمی–ههڵمی

motoring/ˈməʊtərɪŋ/n لێ خوڕین– ماتۆرشتن

motorist/ˈməʊtərɪst/n ئاژۆر – ماتۆر – شوفێر– سوار

motorized/ˈməʊtəraɪzd/adj به ماتۆڕ

motorbike/n ماتۆڕ

motor boat/n بهلهمی ههڵمی

motor car/n ئۆتۆمبیل

motorcyclist/n پایسکل سوار شوفێری ماتۆڕ– ماتۆڕ سوار

motorway/ˈməʊtəweɪ/n ڕێگهیخێرا

motto/ˈmɒtəʊ/n دروشم

mould/məʊld/n قالب–چوارچێوه– نموونه/ کهپوو/ خۆڵی نهرم

mould/məʊld/v لهقالب دادهڕێژێ

mouldy/ˈməʊldi/adj کهتی بوو– کهنیو

moult/məʊlt/v پرچی– پهڕی دهوهرێ

mound/maʊnd/n قۆمهته خۆڵ – تهپۆلکه

mount/maʊnt/n گردی بچووک– کهلهکهبوو چیای...

mount/v ١– سهردهکهوێ– سواردهبێ
٢–(سواری ئۆتۆمبیل– ئهسپ دهبێ)
٣– زیاد دهکا– توند
٤– گرێدهدا– دهبهستێتهوه
٥– ڕێك دهخا– لهسهر یهك دهکهوێ

mounted/ˈmaʊntɪd/adj سوار، سوارچاك

mountain/ˈmaʊntən/n چیا– شاخ/ کهلهکه بوو– قۆمهت

mountaineer/ˌmaʊntəˈnɪə(r)/n شاخهوان: ئهو کهسهی بهسهرچیا دهکهوێ

mountaineering/n کرداری بهسهرچیا کهوتن

mountainous/ˈmaʊntənəs/adj شاخاوی– چیایی/ زۆر مهزن

mourn/mɔːn/v خهمی ههیه جلی تازیه دهپۆشێ– جلی ڕهش دهپۆشێ

mourner/ˈmɔːnə(r)/n بهشداری تازیهدار– هاوخهمی تازیهدار

mournful/ˈmɔːnfl/adj خهمگین– خهمبار

mourning/ˈmɔːnɪŋ/n تازیه– بهعی– ڕهشپۆش

mouse/maʊs/n مشك/مشکی کۆمپیوتهر (ئامێر)

moustache/məˈstɑːʃ/n سمێڵ

mouth/maʊθ/n ١– دهم– زار
٢– ئهوشوێنهی ڕووبار دهڕژێته دهریا

mouthful/ˈmaʊθfl/adj ١– پڕ بهدهم
٢– وشه یان دهستهواژهیهکی گران لهسهر زار

mouth-organ/n ئامێری مۆسیقا– هارمۆنیکا/ زارهکی

mouth-piece/ˈmaʊθpiːs/n ١–ئهو بهشهی دهمگۆ
٢– قسهکهری میری– ئاخافتنهکهری فهرمی

mouth-wash/ˈmaʊθwɒʃ/n دهمشۆر: شلهیهکه بۆنیدهم خۆش دهکا

mouth watering/adj ئاو لهدهمهێن– بهتام

mouth/v دهمی دهجولێنێ

movable/ˈmuːvəbl/adj دهکرێ

moose/n گیانەوەرێکە لە جۆری ئاسك/ مامز
مامزێکی گەورەی ئەمریکای باکورە
mop/mɒp/n ئامێزیپاقژکەرەوەی ئارمال
mop/v مال بە ئامێری پاقژکەرەوە پاك دەکاتەوە
mope/məʊp/v گۆشەگیر دەبێ خۆی لەخەلك دوور دەگری
moped/ˈməʊped/n جۆرە پایسکیلێکە هەلمییە
moral/ˈmɒrəl/adj رەوشتی- ئەدەبی
moral/n پەند- رەوشت باش/ ئاکار
morale/məˈrɑːl/n مەعنەوی- وره
morality/məˈræləti/n رەوشت- رەوشتایەتی
moralize/ˈmɒrəlaɪz/v ئامۆژگاری دەکا
لەروانگەی رەوشتەوە...دەکۆلێتەوە
morbid/ˈmɔːbɪd/adj ١-کوشندە ٢-رەشبین
more/mɔː(r)/det-pron ژمارەیەکیزۆر
more/adv زۆر
more over/adv وێرای ئەمە/لەمە زیاتر
morgue/mɔːg/n مردووخانە
morning/ˈmɔːnɪŋ/n بەیانی- سپێدە- بەرەبەیان
moron/ˈmɔːrɒn/n گەمژە- گێل
morose/məˈrəʊs/adj مۆن/ رووگرژ- خەمۆك
morphine/ˈmɔːfiːn/n مۆرفین
morsel/ˈmɔːsl/n پاروو
mortal/ˈmɔːtl/adj کوشندە- کوژەر- مرۆڤ
mortality/mɔːˈtæləti/n مردن- چارەنوس
mortar/ˈmɔːtə(r)/n ١- خەفتەو ئار - ٢- تۆپی هاوەن
١- وەرگرتنی قەرد بۆ
mortgage/ˈmɔːgɪdʒ/n خانووبەرە / مۆرگێج
mortician/mɔːˈtɪʃn/n قەبرلێدەر- مردوو شارەوە
mortuary/ˈmɔːtʃəri/n ساردگای مردوو
mortification/ˌmɔːtɪfɪˈkeɪʃn/n ریسواکردن
mortify/ˈmɔːtɪfaɪ/v ریسوای دەکا
mosaic/məʊˈzeɪk/n مۆزاییك
moslem/n موسلمان
mosque/mɒsk/n مزگەوت- مزگەفت
mosquito/məsˈkiːtəʊ/n مێشوولە- پێشکە
moss/mɒs/n قەوزە
most/məʊst/det - pron زۆر لە- زۆری
most/adv نزیکەی هەموو- زۆر- زۆر زۆر
motel/məʊˈtel/n هۆتێلی سەر رێگای گشتی
moth/mɒθ/n پەپولە ئاسا- مۆرانە
mothball/ˈmɒθbɔːl/n دەرمانی دژە مۆرانە
mother/ˈmʌðə(r)/n دایك
mother/v وەك دایك گرنگی پێ دەدا/ وەك دایك ئاگای لێ دەبێ
motherhood/ˈmʌðəhʊd/n دایکایەتی
motherless/ˈmʌðələs/adj بێدایك- دایك مردوو
motherly/adj دایکانە
mother country/n نیشتمان- زێد
mother-in-law/n خەسوو
mother tongue/n زمانی دایك
زمانی رەسەن- زمانی منداڵی
motif/məʊˈtiːf/n ١-نەخشەی رازاندنەوەی سەر.. ٢-بیرۆکەی بابەتێك
motion/ˈməʊʃn/n ١-جووڵان
٢- پێشنیارێکی میری(رەسمی)

زۆر گرنگ

momentum /mə'mentəm, məʊ'm-/n هێز- خێرایی

momma/'mɒmə/n ماما- دایە

monarch/'mɒnək/n شا- شاژن- پادشا

monarchy/'mɒnəki/n پادشایەتی/ سیستەمی پادشایەتی/دەوڵەتی سیستەم پادشایەتی

monastery/'mɒnəstri/n دێر

Monday/'mʌndeɪ, 'mʌndi/n دووشەممە

monetary/'mʌnɪtri/adj دراوی- دارایی

money/'mʌni/n پارە

make money پارە بەدەست دینێ- قازانج دەکا

money box/n دەخیلە

mongrel/'mʌŋgrəl/n سەگی دوورەگە

monitor/'mɒnɪtə(t)/n ١- شاشە ٢- چاودێر ٣- نوێنەری پۆل

monk/mʌŋk/n رەبەن

monkey/'mʌŋki/n مەیمون

mono/'mɒnəʊ/adj مۆنۆ

mono/n یەك کەناڵی

monogamy/n یەك ژنی

monolingual/ˌmɒnə'lɪŋgwəl/adj یەك زمانی- فەرهەنگی یەك زمانی

monologue/'mɒnəlɒg/n مۆنۆلۆگ/ لەگەڵ خۆ قسەکردن

monopolize/mə'nɒpəlaɪz/v قۆرخ دەکا- دادەکا

monopoly/mə'nɒpəli/n قۆرخکردن- داکردن

monorail/'mɒnəʊreɪl/n هێڵی ئاسنی- یەك هێڵی

monosyllable/'mɒnəsɪləbl/n یەك برگەیی

monotheism/n یەکتاپەرستی/ یەکخواپەرستی

monotonous/mə'nɒtənəs/adj جارسکەر- لەسەر یەك ئاواز

monotony/mə'nɒtəni/n جارس بوون

monsoon/ˌmɒn'su:n/n ١- وەرزی بارانی زۆر لە خوارووی ئاسیا ٢- بای بارانهێن

monster/'mɒnstə(r)/n دێو، ترسێنەر- درندە

monstrous/'mɒnstrəs/adj درندە- چەپەڵ- کەتە- زەبەلاح

month/mʌnθ/n مانگ- هەیڤ

monthly/'mʌnθli/adj - adv مانگانە، هەموو مانگێ

monument/'mɒnjumənt/n ١- پەیکەری یادگاری ٢- شوێنەواری کۆن

monumental/'mɒnjuməntəl/adj زۆر گەورە- کەتە- مەزن

moo/mu:/n دەنگی مانگا- دەنگی چێڵ/ قۆڕاندن

moo/v دەقۆڕێنێ

mood/mu:d/n حەوسەلە- هەوەس- بەدخویی- گێژ، هەستی کۆمەڵی

moody/mu:di/adj ١- مزاج، دەمدەمی- بێهەوەس ٢- رەشبین- خەمۆك

moon/mu:n/n مانگ/هەیڤ

moonlight/'mu:nlaɪt/n ١- رووناکی مانگ- تریفەی مانگ٢- هەویەشەو

moor/muə(r)/n بەیار: زەوییەك بە پووش و قەسەر داپۆشرابێ

Moor/muə(r)/n مەراکشی

moor/v بەلەم لە قەراغ- لەنگەر پێ دەگرێ
- بەلەمەکە لەکەنار...دەبەستێتەوە

mooring/'muərɪŋ/n بەندەر

mob/mɒb/n ژاوەژاو–ئاشوب/تونددوتیژی
جەماوەر
mob/v لە چواردەورەی... کۆ دەبێتەوە
mobile/ˈməʊbaɪl/adj-n مۆبایل/
بەئاسانی دەگوازرێتەوە
بە ئاسانی جێگۆرکێی پێ دەکرێ
mobility/məʊˈbɪləti/n جوولان–
بزافتن
mobile home/n ماڵی گەرۆک– کەرەڤانە
mobilize/ˈməʊbəlaɪz/v دەکاتە
سەربازی
بانگ دەکا بۆ سەربازی/تەیاری دەکا بۆ شەڕ
mock/mɒk/v پێی پێ دەکەنێ–
گاڵتەی پێ دەکا
mock/adj ئارەسەن– لە چاوکراوە–
دەستکرد
mock-up/n نموونەی شتێکی ڕەسەن
modal/ˈməʊdl/n فرمانی بەیارمەتی
مۆداڵ
mode/məʊd/n ڕێگا– شێواز–مۆدە–باو
model/ˈmɒdl/n مۆدیل– نموونە –
شێواز ئەو کەسەی کە جلی نموونە
لەبەر دەکاو خۆی پێ دەردەخا/
ئەو کەسەی لەبەردەم وێنەکێش دادەنیشێ.
model/v لاسایی دەکاتەوە
بەجلی نوێ– مۆدێلی نوێ خۆی دەنوێنێ
نموونەی شتێ دروست دەکا
modeling/ˈmɒdlɪŋ/n کرداری
خۆپیشاندان بەجلی‌نوێ
modem/ˈməʊdem/n مۆدێم
(کۆمپیوتەر)
moderate/ˈmɒdərət/adj/مامناوەندی
میانڕەو
moderate/ˈmɒdəreɪt/v خاوی
دەکاتەوە– هێوری دەکاتەوە
moderation/ˌmɒdəˈreɪʃn/n
ئاوەندیتی/میانڕەوی
modern/ˈmɒdn/adj ئەسەرەوی–
خۆگری، نوێ– سەردەمی
modernize/ˈmɒdənaɪz/v بەمۆدێرن دەکا–
نوێ دەکاتەوە، وای لێ دەکا لەگەڵ...بگونجێ
modernization/ˌmɒdənaɪˈzeɪʃn/n
نوێ کردنەوە– نۆژەنکردنەوە
modest/ˈmɒdɪst/adj ١– سادە
٢– بێ فیز٣– شەرمن
٤– مامناوەند– ماکەن
modesty/ˈmɒdəsti/n بێ‌فیزی
modify/ˈmɒdɪfaɪ/v ١– هەموار دەکا–
گۆرانێکی کەمی تێ‌دەکا ٢– وەسپی دەکا
modification/ˌmɒdɪfɪˈkeɪʃn/n
١– هەموارکردن ٢– وەسپ
mohair/ˈməʊheə(r)/n خوری بزن–
خوری موهێر
moist/mɔɪst/adj هەندێ تەڕ– شێدار
moisture/ˈmɔɪstʃə(r)/n شێ
molar/ˈməʊlə(r)/n کاکڵە ددان
ددانی خڕێ/ددانی پشتەوە
mole/ˈməʊl/n ١– خاڵ/نیشانە
٢– ئەوکەسەی سیخوری لەسەر دەزگاکەی
خۆی دەکا ٣– گیانەوەرێکی بچووکی کوێرە.
molehill/ˈməʊlhɪl/n قۆمەتە خۆڵ
molecule/ˈmɒlɪkjuːl/n گەرد– گەردیلە
molest/məˈlest/v ١–ئەزیەتی دەدا–بێزاری
دەکا ٢– پری دەداتێ– خراپی دەکا
molt/ˈməʊlt/v شل دەبێتەوە/شل بۆوە
molten/ˈməʊltən/adj دەتاوێتەوە/تواوە
moment/ˈməʊmənt/n تروکە/چرکەیێ
at the moment هەرئێستا
for the moment بۆ ماوەیەکی زۆرکورت
momentary/ˈməʊməntri/adj
کەم خایەن/ کەم تەمەن/ تەمەن کورت
momentous
/məˈmentəs, məʊˈmentəs/adj

misrepresent/ˌmɪsˌreprɪˈsent/v دەشێوێنێ

Miss/mɪs/ خانم- خاتوون - ...خان

miss/mɪs/n ١- ون دەکا

٢- هەڵە دەکا- لە دەستی دەردەچێ

٣- پەرۆشی دەبێ- تاسەی دەکا

missing/ˈmɪsɪŋ/adj ون، بەخەوش- ئامادە نەبوو

miss/n نیشانە نەپێکان/ سەرکردن

missile/ˈmɪsaɪl/n ١- گوللە تۆپ- ساروخ- موشەک

٢- هاویشتراو- هاوێژراو

mission/ˈmɪʃn/n ئەرك- پەیام- نێردراو

بنکەی پەیامی مژدەبەری

missionary/ˈmɪʃənri/n مژدەبەری

فەلە- مژدەدەری گاور

misspell/ˌmɪsˈspel/n رێنوسی هەڵە دەکا

misspent/adj پارە یان کاتی بەفیڕۆ دراو

mist/mɪst/n تەم- تەم و مژ- تەمتومان

mist/v بە تەم دادەپۆشێ-

(ناوچەکە) تەم و مژ دەگرێ

mistake/mɪˈsteɪk/n هەڵە- غەڵەت

by mistake بەهەڵە- بەرێکەوت

mistake/v هەڵە دەکا- غەڵەت دەکا

mistaken/mɪˈsteɪkən/adj هەڵە- نادروست

mister/ˈmɪstə(r)/n مستەر- رێزدار

mistook/v هەڵەی کرد

mistreat/ˌmɪsˈtriːt/v خراپ مامەڵە

دەکا- خراپ رەفتار دەکا-

خراپ هەڵس وکەوت دەکا خراپ

لەگەڵی‌دەجوڵێتەوە

mistress/ˈmɪstrəs/n دۆست-

مامۆستای ژن

mistrust/ˌmɪsˈtrʌst/v گومان دەکا لە/

باوەڕی پێ ناکا

mistrust/ˌmɪsˈtrʌst/n گومان- بێ متمانە

misty/ˈmɪsti/adj تەرم وەژی

misunderstand/ˌmɪsʌndəˈstænd/v بەهەڵە تێ دەگا

misuse/ˌmɪsˈjuːz/v خراپ بەکاردێنێ- بۆ مەبەستێ بەکاردێنێ

misuse/ˌmɪsˈjuːs/n خراپ بەکارهێنان- نیەتی خراپ بەکارهێنان

mitigate/ˈmɪtɪgeɪt/v مێور دەکاتەوە

mitten/ˈmɪtn/n جۆرە دەستەوانەیەکە

جێ پەنجە گەورەی جودایەو

هەرچوار پەنجەکەی تر پێکەوەن.

mix/mɪks/v ١-تێکەڵ دەکا-

بە تێکەڵ کردن دروست دەکا

٢- ئەوێ تێك دەچێ

٣- دوو شت لەیەك کات دەکا

mix up/n هەڵە، سەر لێشێوان

mix/n تێکەڵ- تێکەڵە- تێکەڵەی ئامادە

mixed/mɪkst/adj هەمەرەنگ، جۆراوجۆر

تێکەڵ- بۆ نێر و مێ- کچ و کوڕ

لە سروشتی هەستی دڵنیا نیە

mixed doubles/n دووکەسی:

یەکێ ژن و یەکێ پیاو

mixed up/adj پەشێو- هەراسان-

سەر لێشێواو

mixer/ˈmɪksə(r)/n ئامێری تێکەڵکەر

mixture/ˈmɪkstʃə(r)/n تێکەڵە- گیراوە

moan/məʊn/n ناڵە/ناڵە ناڵ

moan/v دەناڵێنێ- گلەیی‌دەکا-

گازندە دەکا

moat/məʊt/n ١- قانگە

٢- قۆرتێکی قوڵ لە دەوری قەڵا لێ دەدرێ پڕ ئاو

دەکرا بۆ پاراستنی قەڵا.

ئاوەژوو دەکاتەوە

mirth/mɜ:θ/n خۆشی، پێکەنین

mis- پێشگری نەرێیە

misapprehension /ˌmɪsæprɪˈhenʃn/n
غەڵەت حاڵی بوون
غەڵەت حاڵی بوون– چەوت تێ گەیشتن

misbehave/ˌmɪsbɪˈheɪv/v هەڵس
و کەوتی خراپ دەکا
خراپ رەفتار دەکا

misbehaviour/ˌmɪsbɪˈheɪvjə(r)/n
بەدرەفتاری

miscalculate/ˌmɪsˈkælkuleɪt/v
لە ژماردن هەڵە دەکا
لە خەمڵاندن بە هەڵە دەچێ

miscarriage/ˈmɪskærɪdʒ/n
لەبار چوون

miscarry/v لەبار دەچێ–
لەبار دەبا– هەڵدەوەشێنێتەوە

miscellaneous/ˌmɪsəˈleɪnɪəs/adj
هەمەرەنگ– جۆرەها

mischief/ˈmɪstʃɪf/n بەدرەفتاری/
شەیتانی– شیمی(بۆ منداڵان)

mischievous/ˈmɪstʃɪvəs/adj
شەڕانی–شەیتان– بەدکار

misconception/ˌmɪskənˈsepʃn/n
بیرۆکەی هەڵە– تێگەیشتنی هەڵە

misconduct/ˌmɪsˈkɒndʌkt/n
بەدرەفتاری – بەدناکاری

misdemeanor/ˌmɪsdɪˈmi:nə(r)/n
تاوانی بچووک

miser/ˈmaɪzə(r)/n قەلس– قرچۆک–
رەزیل– رژد– گرتە

miserable/ˈmɪzrəbl/adj ١– ناشاد–
خەمبار– خەمگین
٢– بێزارکەر ٣– کەم– هیچ نا

miserably/ˈmɪzrəbli/adv
بە نائومێدی

misery/ˈmɪzəri/n نائومێدی–
ئەشکەنجە– ئێش و ئازار

misfire/ˌmɪsˈfaɪə(r)/v فەشەل دێنێ–
سەرناگرێ

misfit/ˈmɪsfɪt/n نە سازان– نەگونجان

misfortune/ˌmɪsˈfɔ:tʃu:n/n بەدبەخت هێنی
مەرگەسات هێن

misgiving/ˌmɪsˈgɪvɪŋ/n هەست بەگومان و
نیگەرانی کردن

misguided/ˌmɪsˈgaɪdɪd/adj لە خشتەبەر–
گومڕاکەر– ناماقووڵ

mishap/ˈmɪshæp/n ڕووداوێکی دڵتەزێن
قەومان

misinform/ˌmɪsɪnˈfɔ:m/v زانیاری هەڵە
دەداتێ

misinterpret/ˌmɪsɪnˈtɜ:prɪt/v
بەهەڵە تێ دەگا
غەڵەت حاڵی دەبێ– بە هەڵە ڕاڤەدەکا

misjudge/ˌmɪsˈdʒʌdʒ/v باوەڕێکی هەڵە
بونیاد دەنێ لە هەڵسەنگاندنی...
بەهەڵە دەچێ– بڕیارێکی هەڵە دەدا

mislay/ˌmɪsˈleɪ/v شتێ لە شوێنێ دادەنێ و
لە بیری دەچێ/شتێ بزماوەیێ ون دەکا

mislead/ˌmɪsˈli:d/v چەواشە دەکا– فریودەدا
دەست خەڵەتی دەدا

misleading/ˌmɪsˈli:dɪŋ/adj چەواشە کەر–
لەخشتەبەر

mismanage/ˌmɪsˈmænɪdʒ/v خراپ بەڕێوە
دەبا

misplaced/ˌmɪsˈpleɪst/adj ناشایەن
لە شوێن خۆنا– پیاهەڵدانی ناشایەن

misprint/ˈmɪsprɪnt/n هەڵەی چاپ

mispronounce/ˌmɪsprəˈnaʊns/v
بەهەڵە گۆ دەکا

misread/ˌmɪsˈri:d/v بەهەڵە
دەخوێنێتەوە– بەهەڵە تێ دەگا

mindless/ˈmaɪndləs/adj ١–گەمژە
٢– زیرەکی و تێفکرینی ناوێ

mine/maɪn/pron هی من

mine/n ١– کان٢– لوغم– بۆمب– مین

minefield/ˈmaɪnfiːld/n ١– کێلگەی ئەلغام– مین ڕێژ
٢– بارەکە چاوەڕێی تەقینەوەی لێ دەکرێ، هەر بقلیشێتەوە– دەقلیشێتەوە

mine/v ١– کانزا دەردێنێ
٢– لە کان کاردەکا
٣– قۆرت لێ دەدا تا کانزا دەربێنێ.
٣– لوغم دەچێنێ– لوغم دادەنێتەوە

mine layer/n کەشتی مین چێن

minesweeper/n مین لابەر

miner/ˈmaɪnə(r)/n کانکار

mineral/ˈmɪnərəl/n کانزا

mineral water ئاوی کانزایی

mingle/ˈmɪŋgl/v تێکەڵ دەبێ– ئاوێتە دەبێ

mini-/ˈmɪni/ زۆر بچووک

miniature/ˈmɪnətʃə(r)/n وێنەیەکی بچووککراوە

in miniature لە شێوەیەکی زۆر بچووکدا
لە وێنەیەکی بچووککراوەدا

minibus/ˈmɪnibʌs/n پاسی بچووک– مینیبوس

minimal/ˈmɪmɪməl/adj زۆر بچووک– زۆر کەم

minimize/ˈmɪmɪmaɪz/v
١– زۆر بچووکی دەکاتەوە
٢– کەمی دەکاتەوە

minimum/ˈmɪnɪməm/n کەمترین

mining/ˈmaɪnɪŋ/n کانزاکاری– دەرهێنانی کانزا

miniskirt/ˈmɪnɪskɜːt/n مینی ژۆپ– تەنورەی زۆرکورت

minister/ˈmɪnɪstə(r)/n ١– شالیار– وەزیر٢– قەشە

ministerial/ˌmɪnɪˈstɪəriəl/adj وەزاری

ministry/ˈmɪnɪstri/n ١– وەزارەت
٢– پیشەی قەشە

mink/mɪŋk/n مینك: گیانەوەرێکی درندەی بچووکە

minor/ˈmaɪnə(r)/adj - n ١– بچووك– کێم– لاوەکی ٢– چینی لاوەکی دەنگ
٣– ناکام– ناکامەکان

minority/maɪˈnɒrəti/n ١–نەوجەوانی
٢–کەمایەتی– کەمینە

mint/mɪnt/n پونگ– شیرنەمەنی

minty/ˈmɪnti/adj تام پونگی

mint/mɪnt/n شوێنی پارە لێدان

mint/v پارە لێدەدا

minus/ˈmaɪnəs/prep کەم– کرداری کەمکردن
لەژێر سفر– بەبێ..– کەمتر لە–
نیشانەی سالیب–کەم– لە ماتماتیك

minuscule/ˈmɪnəskjuːl/adj زۆر بچووك– زۆر ورد

minute/ˈmɪnɪt/n خولەك– ماوەیەکی زۆر کەم

the minutes تۆماری نوسراوی دانیشتنی..

at any minute: in a minute بەم زوانە
پاش چەند خولەکێ

just a minute دەقەیێ بەیارمەتیت

up to the minute نوێ– دوا پێشهات

minute/adj زۆر ورد (بچووك)

miracle/ˈmɪrəkl/n موعجیزە– پەرجو

miraculous/mɪˈrækjələs/adj لە سروشت بەدەر– نائاسا

miraculously/adv بە موعجیزە

mirage/ˈmɪrɑːʒ/n سەراب– تراویلکە

mirror/ˈmɪrə(r)/n ئاوێنە– نەینۆك– قۆدێك ئاوەژوو

mirror/v ڕەنگ دەداتەوە

Milage: mileage/n ١– ماوەی براو
٢– ڕێژەی سود
mild/maıld/adj ١– نەرم– نەرم و نیان
٢– خۆشنود، خۆشدو
٣– مامناوەندی
mildly/adv هەندێ– تا ڕادەیێ
mile/maıl/n میل– ماوەیەکی دوور
ماوەیەکی درێژ– ڕوداوێکی گرنگ
militant/ˈmılıtənt/adj شەڕانی–
ئازا و بەجەرگ/میلیتانت
militancy/ˈmılıtənsi/n خەبات–
تێکۆشان
militant/n خەباتگێر– تێکۆشەر
military/ˈmılətri/adj سەربازی–
جەنگیی
militia/məˈlıʃə/n میلیشیا– بەرەنگاری
میللی
milk/mılk/n - v شیر–
شیری... دەدۆشێ– دادەچۆرێنێ
milk chocolate/n چوکلێتی شیری
milkman/ˈmılkmən/n شیر فرۆش
milk shake/n ئایس کرێم:
خواردنەوەیەك لە شیر و هەندێ
بۆن و تام... پێکدێ
milk tooth/n ددانی شیری
milky/ˈmılki/adj ١– شیری– لە
شیردروستکراو
٢– ڕەنگ شیری
mill/mıl/n ئاش– کارگە– وردکەر
mill/v دەهاڕێ– ورد ەکا
miller/ˈmılə(r)/n ئاشەوان
millennium/mıˈleniəm/n هەزارە
the millennium یادی هەزار ساڵی
millet/ˈmılıt/n داروجان:
ڕوەکێکە لە گیا–قەسەر دەچێ، تۆوەکەی
وەك خواردن بەکاردێ

milligram/ˈmılıgræm/n میلیگرام
millilitre/ˈmılıli:tə(r)/n میلیلتر
millimetre/ˈmılimi:tə(r)/n میلیمتر
millinery/ˈmılınəri/n دروستکردنی شەبقەی
ئافرەتان یان فرۆشتنیان
million/ˈmıljən/number ملیۆن
millionth/ˈmıljənθ/det ملیۆنەیەم/
بەشێ لە ملیۆن بەش
millionaire/ˌmıljəˈneə(r)/n ملیۆنێر
millionairess/n ملیۆنێر(ئافرەت)
milometer/maıˈlɒmıtə(r)/n پێوەری
ماوەی براو
mime/maım/n بە جولەو ئاماژە شت دەڵێ–
نمایش بە جووڵە
mime/v بە ئاماژە شت دەڵێ
mimic/ˈmımık/v لاسایی کەسێ
دەکاتەوە بۆ گاڵتە
mimic/n لاسایی کەرەوەی کارامەی گاڵتەجار
minaret/ˌmınəˈret/n منارە
mince/mıns/v پارچە پارچە دەکا
mince/n گۆشتی پارچە پارچە کراو
mincemeat/n تێکەڵەیەکە لە مێوەی
وشکراو و گوێزو شەکراو.
mind/maınd/n عەقڵ– هۆش– بیر
out of mind کەمژە، شێت
make up mind بریار دەدا
mind/maınd/v بێزاردەبێ– گرنگیدەدا–
دەڵەوەرێنێ
mind you لە بیر نەکەی
mind your business خۆت لە کاروباری
خەڵك هەڵمەقوڵتێنە
never mind گوێ مەدێ– هیچ نیە
Mind out لاکوا– لاچۆ ئاگادار بە!
minder/ˈmaındə(r)/n شوان،
سەرپەرشت، چاودێر

metre/ˈmiːtə(r)/n مەتر (١٠٠ سانتیم)

metric/ˈmetrɪk/adj میتری پێوەری

metropolis/məˈtrɒpəlɪs/n شاری زۆر گەورە- پایتەخت

miaow/miˈaʊ/n میاو

miaow/miˈaʊ/v دەمیاوێنێ

mice/maɪs/n مشکەکان

Mickey/ˈmɪki/n گاڵتەپێکردن- پێ رابواردن

microchip/ˈmaɪkrəʊtʃɪp/n مایکرۆچیپ(کۆمپیوتەر)

microcomputer /ˈmaɪkrəʊkəmpjuːtə(r)/n کۆمپیوتەری بچووك

microcosm/ˈmaɪkrəkɒzəm/n نمونەیەکی بچووکی شتێکی گەورە

microfiche/ˈmaɪkrəʊfiːʃ/n مایکرۆفیلم

microphone/ˈmaɪkrəfəʊn/n مایکرۆفۆن

microscope/ˈmaɪkrəskəʊp/n مایکرۆسکۆپ، وردبین

microwave/ˈmaɪkrəweɪv/n شەپۆلی بچووك/ئامێری گەرمکردنەوەی خواردەمەنی

mid/mɪd/adj ناوەڕاست- ناوەند

the Mid west/n بەشی باکوری ناوەندی ئەمریکا

midday/ˌmɪdˈdeɪ/n نیوەڕۆ- کاتژمێر دوازدە

middle/ˈmɪdl/n ناوەڕاست- ناوەندی

middle age/n تەمەنی نێوان ٤٠- ٦٠

middle aged/adj ناوەڕاستی تەمەن

the middle ages/n چاخەکانی ناوەڕاست

middle class/n چینی ناوەڕاست

the middle East/n ڕۆژهەلاتی ناوەڕاست

middle name/n ناوی ناوەندی لای زۆربەی ئەورووپییەکان

middle school/n قوتابخانەی ناوەندی قوتابخانەیەکە بۆ منداڵانی ٩- ١٣ ساڵی.

midge/ˈmɪdʒ/n پێشکە، مێشولە

midget/ˈmɪdʒɪt/n کورتە باڵا

Midlands/n دەڤەرەکانی ناوەڕاست لە ئینگلتەرا

midnight/ˈmɪdnaɪ/n نیوە شەو

midriff/ˈmɪdrɪf/n نێوان سینگ و کەمەر- ناووك

midst/mɪdst/n ناوەند- چەق- دڵ

midsummer/ˌmɪdˈsʌmə(r)/n نیوەی هاوین-چلەی هاوین

midway/ˌmɪdˈweɪ/adj ناوەند- ناوەڕاست

midweek/ˌmɪdˈwiːk/n نیوەی هەفتە

midweek/adv لە نیوەی هەفتە

midwife/ˈmɪdwaɪf/n مامان

midwifery/ˈmɪdwɪfəri/n مامانی

midwinter/ˌmɪdˈwɪntə(r)/n-نیوەی زستان- ناوەندی زستان- چلەی زستان

might/maɪt/v رابردووی may- لەوانەیە، دەکرێ، دەکرێ؟

might/n هێز، دەسەلات

mighty/ˈmaɪti/adj بەهێز، بەدەسەلات

mighty/adv زۆر

migraine/ˈmiːgreɪn/n ژانە سەرێکی بەهێز- سەرئێشەیەکی زۆر/ مرۆڤ تووشی نەخۆشی دەکا

migrate/maɪˈgreɪt/v کۆچ دەکا- رەو دەکا

migrant/ˈmaɪgrənt/n کۆچبەر- کۆچەر

migration/maɪˈgreɪʃn/n کۆچ- کۆچکردن- رەوکردن

mike/maɪk/n مایکرۆفۆن

merciless/ˈmɜːsɪləs/adj بێ ڕەحم، بێ بەزەیی

mercury/n جیوە

mere/mɪə(r)/adj تەنیا/جگە

merely/adv تەنیا (نەزیاتر نەکەمتر)

merge/mɜːdʒ/n یەکدەگرێتەوە، یەکدەخاتەوە

merger/ˈmɜːdʒə(r)/n کرداری یەکگرتن

meridian/məˈrɪdiən/n ١- ئەو هێڵە خەیاڵییەی لەسەر ڕووی زەوی لە نێوان جەمسەری باکوور و باشوور هەیە و بەشوێنێکی تایبەت ڕەت دەبێ. ٢- بەرزترین جێ کە خۆر دەیگاتێ. ٣- نیوەبازنەی زەوی.

meringue/məˈræŋ/n تێکەڵەی شەکرو سپێتی هێلکە ئەو کێکەی لە شەکرو سپێتی هێلکە دروست دەکرێ.

merit/ˈmerɪt/n لایەنی چاکی/ ئەدگارە چاکەکان- بەهادار

merit/v شایەنە- لێی دێ

meritocracy/ˌmerɪˈtɒkrəsi/n میراتۆکراسی: سیستەمی حکومەتی کەسانی بە توانا و ڕۆشنبیر.

mermaid/ˈmɜːmeɪd/n پەری دەریا

merry/ˈmeri/adj ڕووخۆش-سەرخۆش

merriment/ˈmerimənt/n خۆش و شادی

mesh/meʃ/n تۆڕ ئاسا

mesmerize/ˈmezməraɪz/v سرنجی ڕادەکێشێ تووشی دۆشداماتی دەکا

mess/mes/n ١- پیسی، ئاژێك و پێکی ٢- کێشە- قەیران

mess/v پیس دەکا

messy/ˈmesi/adj پیس- پیس و پۆخڵ

mess/n ژووری خواردنی سەربازان

message/ˈmesɪdʒ/n ١- نامە- پەیام ٢- ئامانج

messenger/ˈmesɪndʒə(r)/n نامەبەر- پەیامبەر

Messiah/məˈsaə/n مەسیح

met/met/v دیتی- بینی

metabolism/məˈtæbəlɪzəm/n میتابۆلیزم

metal/ˈmetl/n کانزا

metallic/adj کانزایی

metamorphosis/ˌmetəˈmɔːfəsɪs/n گۆڕانی تەواوی شێوەی.

metaphor/ˈmetəfə(r)/n میتافۆر: خوازە خواستن- واتای مەجازی

metaphorical/ˌmetəˈfɒrɪkl/adj مەجازی

metaphysics/ˌmetəˈfɪzɪks/n ئەودیوی سروشت

metaphysical/ˌmetəˈfɪzɪkl/n- میتافیزیکی دیتی/ ئەودیوی سروشت

mete/miːt/v ١-سزای دەدا- پاداشتی دەدا ٢-خەڵاتی دەکا

meteor/ˈmiːtiə(r)/n ئەیزەککوزە ڕووناکی- گڕگەر

meteoric/ˌmiːtiˈɒrɪk/adj ١- زۆر خێرا- تیژڕەو ٢- سەرکەوتوانە

meteorology/ˌmiːtiəˈrɒlədʒi/n زانستی سەقاو- کەش و هەوا

meter/miːtə(r)/n پێوەر- کێش

meter/v بەپێوەر دەپێوێ

method/ˈmeθəd/n ڕێگا- شێواز

methodical/məˈθɒdɪkl/adj مەنهەجی- ڕێك و پێك

Methodist/ˈmeθədɪst/n یەکێ لە ئەندامەکانی کەنیسای پرۆتستانی کە جۆن ویزلی لە سەدەی ١٨ دایمەزراند.

meticulous/məˈtɪkjələs/adj وردکار- وردبین: ئاگادار

melt/melt/v ١-دەتاوێتەوە-شل دەبێتەوە
٢- نەرم دەبێ- هێور دەبێ
meltaway/v ون دەبێ-
گوم دەبێ- پەرش دەبێ
member/ˈmembə(r)/n ئەندام- تاك
membership/ˈmembəʃɪp/n
ئەندامێتی
ژمارەی ئەندامەکان- ئەندام پەرلەمان MP
membrane/ˈmembreɪn/n
١- داپۆش ٢- پێست نەرم/نوێژ
memento/məˈmentəʊ/n یادگاری
memo/ˈmeməʊ/n یاداشت نامە
memoir/memwɑː(r)/n یاداشت-
رۆژانە- ژیاننامە
memoris/n یاداشت- رۆژانە- ژیاننامە
memorable/ˈmemərəbl/adj
لە بیر ناکرێ- لەبیر نەچوو
memorandum/ˌmeməˈrændəm/n
یاداشت
memorial/məˈmɔːriəl/n ١- یادگاری
بیرخەرەوە ٢- تۆماری مێژوویی
memorize/ˈmeməraɪz/v لەبەر
دەکا- ئەزبەر دەکا
memory/ˈmeməri/n بیرەوەری -
بیرکردنەوە
ئەو بەشەی کۆمپیوتەر کە زانیاری هەلدەگرێ
In memory of:to the memory of
لەبیرەوەری/لە یادی
men/men/n پیاوەکان/مرۆڤەکان
menace/ˈmenəs/v ترس، هەرەشە-
بێزارکەر
menace/ˈmenəs/n هەرەشەدەکا
menacing/adj ترسێنەر- تۆقێنەر
mend/mend/n شتی تێکچوو- شکاو
چاك دەکاتەوە

mend/v ١- چاك دەکاتەوە
٢- هەموار دەکا
menial/ˈmiːniəl/adj ١- ماکەزایی- ناگرنگ
٢- کەم بایەخ
meningitis/ˌmenɪnˈdʒaɪtɪs/n هەوکردنی
مێشك یان دەماری پشت/پوکانەوەی مێشك
menopause/ˈmenəpɔːz/n تەمەنی بێ
نومێدی (گۆڕانی ژیان)
menstruate/ˈmenstrueɪt/v حەیز دەبینێ-
بێنوێژ دەبێ
menstruation/ˌmenstruˈeɪʃn/v کنج-
مەحەك، بێ نوێژی مانگانەی ژن
mental/ˈmentl/adj هۆشیی- بیریی
نەخۆشخانەی ئەو کەسانەی توشی نەخۆشی
هۆشی-هۆشەکی ماتون
mentality/menˈtæləti/n هۆشێتی-
جۆری بیرکردنەوە
mention/ˈmenʃn/v یاد دەکا- ئاماژە بۆ دەکا
don't mention it شایەنی نییە
پێویست بە سوپاس ناکات
mention/n یادکردن-
ناوهێنان، ئاماژە بۆ کردن
menu/ˈmenjuː/n لیستی خواردنەکان
لیستی هەڵبژاردنەکان لە کۆمپیوتەر
mercenary/ˈmɜːsənəri/adj ١- پارەیی -
دراویی، پەیوەست بە شتیمادییەوە
٢-جاشێتی-بەکرێگیراوی
merchandise/ˈmɜːtʃəndaɪz/n کەل وپەل -
شت و مەك
merchant/ˈmɜːtʃənt/n بازرگان
merchant navy/n گەشتی بازرگانی
Mercury/ˈmɜːkjəri/n هەسارەی عەتارد
نزیکترین هەسارە لە رۆژ
mercy/ˈmɜːsi/n بەزەیی- میهرەبانی
merciful/ˈmɜːsɪfl/adj میهرەبان
mercifully/adv میهرەبانانە-
بەبەزەییانە

Med: Mediterranean/n دەریای سپی ناوەراست/وڵاتانی دەریای ناوەراست

medal/ˈmedl/n مئوانکە- مەدالیا

medalist/ˈmedəlɪst/n ١- هەڵگری مەدالیا ٢- بەرەوی مەدالیا

medallion/məˈdæliən/n مئوانکە- خوناوکە

meddle/ˈmedl/v خۆ هەڵدەقورتێنێ لە کاری خەڵکی

media/ˈmiːdiə/n میدیا: هۆکارەکانی راگەیاندن

mediaeval: medieval چەرخەکانی ناوەراست

mediate/ˈmiːdieɪt/v ناوبژی دەکا- دەچێتە نێوانیانەوە

mediation/ˌmiːdiˈeɪʃn/n ناوبژی کردن، ناوبەینکردن/بۆ چارەسەرکردنی کێشە

mediator/ˈmiːdieɪtə(t)/n-ناوبژیکەر ناوەند- هۆکار نێوانکەر- پێناو لەمەسیحیەت دەوترێ: پیاوی دینی دەتوانی هەرچی بەندە بیەوێ بگەیەنێتە خوا، شتی ئاوا لە ئیسلام دانیە.

medical/ˈmedɪkl/adj پشکنینی پزیشکی- پزیشکی

medicated/ˈmedɪkeɪtɪd/adj چارەسەری- دەرمان

medication/ˌmedɪˈkeɪʃn/n دەرمان

medicine/ˈmedsn, ˈmedɪsn/n پزیشکی- دەرمان- چارەسەر

medieval/ˌmediˈiːvl/adj پەیوەست بە چەرخەکانی ناوەراست

mediocre/ˌmiːdiˈəukə(r)/adj ناوەند/ خراپ نییە- ئاسایی

meditate/ˈmedɪteɪt/v ئەگژفکران رادەچێ- دالغە لێ دەدا- تێ‌دەفکری- زۆر بیری دەکا- تێ رادەمێنێ

the Mediterranean/n دەریای سپی ناوەراست/وڵاتانی دەریای سپی ناوەراست/ تایبەت بە وڵاتانی دەریای سپی ناوەراست

medium/ˈmiːdiəm/n ١- هۆکار- نێوەند ٢- هۆکاری راگەیاندن

mediums/n بەینکاری رۆحی- نێوەنکاری رۆحی

medium/adj ناوەراست

medium wave/n شەپۆلی ناوەراست

meek/miːk/adj ١- گوێدێر، گوێ رایەڵ، بەرنەمر ٢- هێمن و بێ دەنگ

meekly/adv ١-بەبێ‌دەنگی ٢-بە گوێ‌رایەڵی

meekness/n گوێدێری ، گوێ رایەڵی

meet/miːt/v ١- دیدەنی دەکا- دیداری دەکا ٢- چاوی پێ‌دەکەوێ- دەبینێ ٣- یەکەم جار یەکتر دەبینن- کۆدەبنەوە ٤- دەگەنەیەك- بەیەك دەگەن. ٥- پێویستییەکانی پێ پر دەکرێتەوە.

meeting/ˈmiːtɪŋ/n کۆبونەوە- دیدار

megalomania/ˌmegələˈmeɪniə/n شێتی مەزنێتی

megaphone/ˈmegəfəun/n-دەنگ گەورەکەر میگافۆن- زورنا

mellow/ˈmeləu/adj ١- نەرم و تام شیرین ٢- هێمن، نەرم ٣- رەسیو، ئاقل

mellow/v بەنەرمی مامەڵە دەکا نەرم دەکا- هێور دەکاتەوە

melodrama/ˈmelədrɑːmə/n میلۆدراما

melodramatic/ˌmelədrəˈmætɪk/adj میلۆدرامی

melody/ˈmelədi/n میلۆدی- ئاواز- نەغمە

melon/ˈmelən/n گندۆرە- کاڵەك

water melon/n شفتی- شوتی

maximum/ˈmæksɪməm/n دوا پادە، ئەو پەڕی

May/meɪ/n مانگی ئایار

May Day ڕۆژی یەکی ئایار

may/meɪ/v لەوانەیە- دەبێ- دەکرێ شیمانە دەکرێ- ڕێی تێ دەچێ

may be/adv لەوانەیە، دەبێ وابێ

mayonnaise/ˌmeɪəˈneɪz/n مایۆنیز: خواردنە مێلکە وڕۆن لەگەڵ زەڵاتە

mayor/meə(r)/n سەرۆکی شارەوانی/ پارێزگا- کێخوا

mayoress/meəres, meɪəres/n سەرۆکی شارەوانی (ژن) خێزانی-هاوسەری-ژنی سەرۆکی شارەوانی

maze/meɪz/n ڕێگومکردن- سەرلێشێواندن/شپرزە

me/miː/pron من- لەباری بەرکار

meadow/ˈmedəʊ/n مێرگ

meagre/ˈmiːgə(r)/adj بچووک- کەم

meal/miːl/n ژەم

meal time/n کاتی ژەم

mean/miːn/v ١- وادەبەخشێ- وادەگەیەنێ، واتای وا دەدا ٢- دەیەوێ- مەبەستێتی ٣- گرنگە- زۆر دەگەیەنێ- دەبێتە هۆی

mean well نیەتی باشە

mean/adj قرچۆك- چاوبرسی

mean/n ڕێژە: ناوەند- ڕەوش

meander/miˈændə(r)/v ١-پێچاوپێچ دەبێ- شەپۆل دەدا ٢- بێ‌ئیش دەسووڕێتەوە

meaning/ˈmiːnɪŋ/n واتا- مەدلول- ئامانج

meaningful/ˈmiːnɪŋfl/adj بەسوود- واتادار

meaningless/ˈmiːnɪŋləs/adj ١- بێ‌واتا- بێ سوود ٢-هیچ و پووچ

means/miːnz/n هۆکار- ناوەند

by means of بەهۆی- بەرێگای

by no means هەرگیز

means/miːnz/n پارەو سامان- دەرامەت

in the meantime لەو کاتەدا، لەو نێوەندەدا

meanwhile/ˈmiːnwaɪl/adv لەو سەیین و بەینەدا- لەو دەمی

measles/ˈmiːzlz/n سوورێژە، سۆریکە

measly/ˈmiːzli/adj بچووك- کەم بەها

measure/ˈmeʒə(r)/v دەپێوێ- دەگاتە- دەخەملێنێ

measurement/ˈmeʒəmənt/n پێوان-ئیجرا

measure/n ١- هەندێ- ڕێژەیێ- پێوەر ٢- هەنسوکەوت- تەدارەك ٣- یەکەی پێوان

meat/miːt/n گۆشتی گیانەوەر و باڵندە نەك هی مرۆڤ

meatball/ˈmiːtbɔːl/n پارچەی خڕی گۆشتی وردکراو یان قیمەکراو

Mecca/ˈmekə/n مەککەی پیرۆز- ڕوانگە- قیبلە شوێنی ڕووکەری مێوانان

mechanic/məˈkænɪk/n کرێکاری میکانیك

mechanical/məˈkænɪkl/adj میکانیکی- شارەزا لە ئامێر/ئامێر- بێ گیان

mechanics/məˈkænɪks/n ١- ئامێر- هۆکار میکانیکیەت- چۆنیەتی کارکردنی.. ٢- زانستی میکانیك

mechanism/ˈmekənɪzəm/n ئامێری میکانیکی/ چۆنیەتی کارکردن

mechanize/ˈmekənaɪz/v ئامێر لەبریتی مرۆڤ بەکاردێنێ

mechanization/ˌmekənaɪˈzeɪʃn/n بەکارهێنانی ئامێر

masturbate/ˈmæstəbeɪt/v
دەستپەڕ لێدەدا– خۆی ڕەحەت دەکا
masturbation/ˌmæstəˈbeɪʃn/n
دەستپەڕ– خۆ ڕەحەت کردن
mat/mæt/n ١– بەرماڵ– دوگرد
٢– مافووری بچووک بۆ ژێر پێ یان پارچە مادەدیەکە لەژێر شتی گەرم دادەنرێ.
mat/adj نەدرەوشاوە
matador/ˈmætədɔː(r)/n گاکوژ– بکوژی گا– لە (گابازی)
match/mætʃ/n شخاتە
matchstick/ˈmætʃstɪk/n دنکە شخاتە
match/mætʃ/n ١– یاری– گەمە
match/v دەسازێ– دەگونجێ
هاوشانی دەبێ– هاوکوفی دەبێ
mate/meɪt/n ١– هاورێ– هاوکار
٢– ئەفسەری دەریا– کەوی
mate/v زاوزێ دەکا
زاوزێ بو دوو گیانەوەر دەکا
وا دەکا دوو گیانەوەر جوت بێ
mate: check mate کش مەلیک
material/məˈtɪəriəl/n مادەدە– قوماش– زانیاری
material/adj ماددی– گرنگ
Materialism/məˈtɪəriəlɪzəm/n
ڕێبازی مەتریالیزم
مادیگەری– مایەکیەتی
Materialistic/ˌməˈtɪəriəlɪstɪk/adj
ماددی– نەك رۆحی
materialize/məˈtɪəriəlaɪz/v دەبێتە واقیع– ڕوودەدا/ دێتە جیهانی‌بوون
maternal/məˈtɜːnl/adj پەیوەست بەدایکەوە/لە ڕێگای دایکەوە
maternal instinct ڕەمەکی دایکایەتی
maternity/məˈtɜːnəti/n دایکایەتی– منداڵبوون

mathematics/ˌmæθəˈmætɪks/n ماتماتیك
mathematical/ˌmæθəˈmætɪkl/adj
ماتماتیکی
mathematician/ˌmæθəməˈtɪʃn/n
ماتماتیکناس– زانای ماتماتیك
matinee/ˈmætɪneɪ/n نمایشی شانۆیەك– فیلیمێك لەپاش نیوەڕۆ
mating season وەرزی زاوزێکردن
matriarch/ˈmeɪtriɑːk/n دایك سالار
matriarchal/ˌmeɪtriˈɑːkl/adj دایك سالاریی
matricide/ˈmætrɪsaɪd/n دایك کوژی
matrimony/ˈmætrɪməni/n هاوسەرێتی
matrimonial/ˌmætrɪˈməʊniəl/adj
هاوسەریی
matron/ˈmeɪtrən/n بەرپرسی نەخۆشەوانان
ژنێکی مێردکردوی گەورە– سەرداری ماڵ
matt/kæt/adj نەدرەوشاوە
matter/ˈmætə(r)/n ١– مەسەلە– دۆز
as a matter of fact ٢– فەرمان– ماددە
لە ڕاستیدا
a matter of course ڕۆتین
matter/v گرنگ دەبێ، بایەخی دەبێ
mattock/ˈmætək/n خاکەناس– بێڵ
mattress/ˈmætrəs/n دۆشەك
mature/məˈtʃʊə(r)/adj ١– گەییو (مێوە)
٢– پێ گەییو– مرۆڤ– گەورەبوون– ڕەسیو
mature/v پێ دەگا
maul/mɔːl/v هێرش دەبا– پردەداتێ
هەڵمەت دێنێ– تاوی دەداتێ
mauve/məʊv/adj بنەوشەیی کراوە/ ئەرخەوانی سۆرباو
maxim/ˈmæksɪm/n پەند، قسەی ئەستەق
maximize/ˈmæksɪmaɪz/v هەتا بکرێ زیاد دەکا
تا دوا ڕادە زیاد دەکا

marvelously/adv بەگەرمی- سەرنج ڕاکێش

Marxism/ˈmɑːksɪzəm/n مارکسیزم- مارکسییەت

Marxist/ˈmɑːksɪst/n بابای مارکسی

Marxist/adj بیری مارکسی- ڕێبازی مارکسی

marzipan /ˈmɑːzɪpæn, ˌmɑːzɪˈpæn/n لەوزینە

mascara/mæˈskɑːrə/n مەسکەرە: بۆجوانکردنی برژانگ

mascot/ˈmæskət/n بەخت هێن

masculine/ˈmæskjəlɪn/adj تایبەت بە پیاو- نێر

masculinity/ˌmæskjuˈlɪnɪti/n نێراتی- پیاواتی

mash/mæʃ/n دان، دانەوێڵە/هەرسە

mask/mɑːsk/n ماسك- ڕووپۆش- پەچە

mask/v ١-ڕوخساری بە ماسك دادەپۆشێ ٢- هەستی خۆی دەشارێتەوە

masochism/ˈmæsəkɪzəm/n مازۆخیزم: لەزەتی سێکسی لە ئازاردان وەردەگرێ

masochist/ˈmæsəkɪst/n مازۆخی لەزەت وەرگر

masochistic/adj ئەشکەنجەدەر ئەشکەنجەی خۆی دەدا

mason/meɪsn/n بەرد هەلکۆڵ، بینا- ماسۆنی

masonary/ˈmeɪsənri/n بەشەکانی بینا ١-خانوو-کە لەبەرد دروست کرابێ ٢- ماسۆنیەت

masque/mɑːsk/n جۆرە درامایەکی شعریە

masquerade/ˌmæskəˈreɪd/v خۆی واپیشان دەدا- خۆی وادەنوێنێ

Mass/mæs/n قوداس: ڕێو ڕەسمێکە لە کەنیسەکان سازدەدرێ، لەوێ خەلك نان و ئارەق دەخۆن بۆ ئەوەی دوا ژەمی عیسا پێغەمبەر بێننە بیری خۆیان.

mass/n ١-ژمارەیەکی زۆر- کەلەکەبوو ٢- جەماوەر

mass/adj کۆمەڵکاری- میللی

mass/v ئاپورە دەبەستن- کۆدەبنەوە- خڕ دەبنەوە

mass media/n هۆیەکانی ڕاگەیاندن

mass produce/v بە کۆمەڵ بەرهەم دێنێ

massacre/ˈmæsəkə(r)/n کوشتارگە- قەسابخانە، کۆمەڵ کوژی- ڕەشەکوژی

massacre/v دەکوژێ- سەردەبڕێ

massage/ˈmæsɑːʒ/n مەساژ- شێلان

massage/v دەشێلێ

massive/ˈmæsɪv/adj کەتە- زەبەلاح- زۆر گەورە

mast/mɑːst/n دار ئالا- دار عەلەم جەمسەری بلاوکردنەوەی پەخشی ڕادیۆ و تەلەفزیۆن

master/ˈmɑːstə(r)/n ڕاهێنەر، ڕێزدار مامۆستا، وەستا-مستەر- دانەی ڕەسەنی فیلم

master's degree/n پلەی ماستەر- بڕوانامەی ماستەر

master/v زۆر باش فێردەبێ، بەردەست دەکا

mastermind/ˈmɑːstəmaɪnd/n عەقلی ڕاپەڕێنەر- عەقلی ئاراستەکەر

mastermind/v پلان دادەنێ

masterpiece/ˈmɑːstəpiːs/n شاکاری ئەدەبی/هونەری

mastery/ˈmɑːstəri/n ١-کارامەیی- لێهاتووی ٢- دەسەلات- سەرووەری

marginally/adv کەم- هەندێ
marijuana/ˌmærəˈwɑːnə/n حەشیشە- تلیاك/ ماریوانا
marina/məˈriːnə/n بەندەری بچووك
marine/məˈriːn/adj دەریایی(ئاوبی)- دەریایی (کەشتی)
marine/n سەربازی دەریا
marital/ˈmærɪtl/adj هاوسەری
marital problem/n کێشەی هاوسەری
marital status/n باری کۆمەلایەتی بەژن، بێ ژن
maritime/ˈmærɪtaɪn/adj دەریایی
marjoram/ˈmɑːdʒərəm/n گەلای بۆندار
mark/mɑːk/n ١- شوێنەوار-جێ ٢- هێما، نیشانە هێما- دروشم - سنوور
mark/v ١- هێما- نیشانە دادەنێ ٢- نمرە لەسەر دادەنێ ٣- ئاماژە دەکا- ئاهەنگ دەگێڕێ ٤-چاودێری دەکا
marked/ˈmɑːkt/adj ڕوون و ئاشکرا- دیار/نیشانە- هێما
marking/ˈmɑːkɪŋ/n رەنگاورەنگ
mark/n مارك ئەلمانی
market/ˈmɑːkɪt/n بازار
market garden/n باخچەی فرۆشتنی میوەو تەرە
market research/n لێکۆلینەوە لەو شتانەی کە خەلك دەیانەوێ بکڕن
market/v بانگی خەلك دەکا لە کاتی فرۆشتنی شتدا/بەرەواج دەکا
marketable/ˈmɑːkɪtəbl/adj بەرەواج- بەرهەم هێن- بە هەرمێن
marketing/ˈmɑːkɪtɪŋ/n بازارکاری
Market town/n بازاری/ مەیدانی مەڕو مالات کڕین و فرۆشتن
marksman/ˈmɑːksmən/n نیشانە شکێن
marmalade/ˈmɑːməleɪd/n مەرمەلاد- مورەبای پرتەقال
maroon/məˈruːn/adj سوری تاری- سوری مارۆنی
marooned/adj بەجێماو- کەوتو
marquee/mɑːˈkiː/n ڕەشمال، خێمەی گەورە
marriage/ˈmærɪdʒ/n هاوسەری- ژن و مێرداتی ئاهەنگی زەماوەند/ڕێورەسمی هاوسەرگرتن
married/ˈmærid/adj بەژن- بە مێرد/ ژیانی ژن و مێردایەتی
marrow/ˈmærəʊ/n چەوری ناو دەمار/مۆخ
marrow/n کودی/ کولەکە
marry/ˈmæri/n ژن دێنێ- شوودەکا- لێکیان مارە دەکا
Mars/mɑːz/n ١- مەریخ ٢- خوداوەندی شەڕ
marsh/mɑːʃ/n زۆلکاو
marshal/ˈmɑːʃl/n ١-مارشال ٢-ئاهەنگ گێڕ
marshmallow/ˌmɑːʃˈmæləʊ/n حەلوای سپی- شیرینی
mart/mɑːt/n ١- بنکەی بازرگانی ٢- شوێنی مەزادکردن
martial/ˈmɑːʃl/adj ١-جەنگیی ٢- عورفی ٣- ئازا
Martian/ˈmɑːʃn/n لە مەریخ هاتوو
martin/ˈmɑːtɪn/n پەرەسێلکە
martyr/ˈmɑːtə(r)/n شەهید-
martyrdom/ˈmɑːtədəm/n قوربانیدەر شەهیدبوون- گیانفیداکردن
marvel/ˈmɑːvl/n سەراسیمە- سەرسوڕهێنەر
marvel/v مەندەهۆش دەبێ- سەرسوڕدەمێنێ
marvelous/ˈmɑːvələs/adj نایاب- سەرنج ڕاکێش

mankind/mænˈkaɪnd/n ١- مرۆڤ- مرۆڤایەتی ٢- رەگەزی مرۆڤایەتی
man like/ˈmænlaɪk/adj پیاو ئاسا
manly/ˈmænli/adj پیاوانە
manliness/ˈmænlɪnəs/n پیاوێتی
man-made/adj دەستکرد
manner/ˈmænə(r)/n شێواز- رەفتار- هەڵسوکەوت
mannerism/ˈmænərɪzəm/n شێوازی رەفتارو گوفتار
manoeuvre/məˈnuːvə(r)/n مانۆر- پلانێکی زیرەکانە
manoeuvre/v مانۆری سەربازی- مانۆر دەکا/بە کارامەیی رەفتار دەکا
manor/ˈmænə(r)/n ١- خانوییەکی گەورە لەگوند لە چواردەورەی زەوی هەبێ. ٢- یەکێتی زەوی لە سیستەمی دەرەبەگایەتی
manpower/ˈmænpaʊə(r)/n کرێکار- ئیشکەر
manslaughter/ˈmænslɔːtə(r)/n پیاو کوشتن- سەربڕین تاوانی پیاوکوشتن
mantelpiece/ˈmæntlpiːs/n تاقچەکەی سەرئاگردان- کوانوو
mantis/ˈmæntɪs/n ئەسپی پێغەمبەر: زیندەوەرێکی لاق درێژە
mantle/ˈmæntl/n سەرپۆش- قەپاغ- بالاپۆش
manual/ˈmænjuəl/adj بەدەست
manually/ˈmænjuəli/adv بەدەستی
manual/ˈmænjuəl/n رابەر
manufacture /ˌmænjuˈfæktʃə(r)/v بەرهەم دێنێ- دروست دەکا
manufacture/n بەرهەم هێنان
manufacturer/ˌmænjuˈfæktʃərə(r)/n بەرهەم هێنەر/ دروستکەر
manure/məˈnjʊə(r)/n ١-زبڵ ، پەیین ٢- ریخ- قشپل
manuscript/ˈmænjuskrɪpt/n چاپنەکراو دەستنووس- نوسەری بەڵگەنامەی بەدەست نوسراو دەستنوس
Manx/mæŋks/adj خەڵکی دوورگەی "مان" زمان و گەلی "مان"
many/ˈmeni/det - pron زۆر- ژمارەیەکی زۆر
manysided/adj فرەلا/ فرەتوانست
Maori/ˈmaʊri/n ماوری: زمان و خەڵکی رەسەنی نوزلاند
Maoism/n رێبازی ماوتسی تۆنگ- ماویزم
map/mæp/n نەخشە
map/v نەخشە دەکێشی- دروست دەکا
mar/mɑː(r)/v بریندار دەکا، خراپ دەکا، تێک دەدا
marathon/ˈmærəθən/n ماراسۆن
marble/ˈmɑːbl/n ١- مەرمەڕ ٢-کەللا- کەلایانێ، هەڵماتێن- ماتانێ- تەبەلانێ
March/mɑːtʃ/n مانگی ئازار
march/mɑːtʃ/n مارشی سەربازی- رۆیشتنی سەربازی
march/v رێک و پێک دەڕوا
mare/meə(r)/n ماین، ماکەر
margarine/ˌmɑːdʒəˈriːn/n مارگرین
margin/ˈmɑːdʒɪn/n ١- پەراوێز- دەممەن- دامێن ٢- جیاوازی- زێدە- یەدەك ٣- لێوار- سنوور
marginal/ˈmɑːdʒɪnl/adj کەم بایەخ- بچووك

mall/mæl, mɔːl/n کۆمەڵێ دوکان پێکەوە- کۆمەڵگای دوکان
mallet/ˈmælɪt/n چەکوشی داری
malnutrtion/ˌmælnjuːˈtrɪʃn/n بێ خۆراکی دەرخواردنی خواردنی خراپ
malt/mɔːlt, mɒlt/n مۆلت: ئەو دانەوێڵەیەی بۆ ماوەیەك لەناو ئاو دەهێڵدرێتەوە، دوایی دەکرێتە بیرەو وێسکی
maltreat/ˌmælˈtriːt/v خراپ مامەلەی لەگەڵ دەکا
maltreatment/ˌmælˈtriːtmənt/n خراپ مامەلەکردن
mammal/ˈmæml/n مەمك، گۆ
mammal/n شیردەرەکان
mammal/adj زەبەلاح : زۆر گەورە
Mammon/ˈmæmən/n سامان
man/mæn/n ١- پیاو- کەس- تاك ٢- مرۆڤ مرۆڤایەتی ٣- مێرد، دۆست٤- سەرباز
man/v ١- بەگەڕدێخێ، ئیش پێ‌دەکا ٢- پیاو دەنێرێ
manage/ˈmænɪdʒ/v بەڕێوە دەبا، هەڵدەسوڕێنێ دەتوانێ- کاری خۆی بەڕێوە دەبا
manageable/ˈmænɪdʒəbl/adj ماقوول، لەسنوری شیانە
management/ˈmænɪdʒmənt/n کارگێری- بەرێوەبەرایەتی دەستەی کارگێری
manager/ˈmænɪdʒə(r)/n بەرێوەبەر، سەرۆك- بریکار بەرێوەبەری تیپی وەرزشی
manageress/ˌmænɪdʒəˈres/n بەرێوەبەر(ژن)- سەرۆك(ژن)

mandarin/ˈmændərɪn/n ١- زمانی یەککرتووی چینی ٢- جۆرە پرتەقالێکە/ مەندەرین
mandate/ˈmæmdeɪt/n ماندێت- ئینتداب- راسپاردن
mane/meɪn/n باڵ/پۆپنەی کەڵەباب
mane/meɪn/n گیانی مردووان
maneuver=manoeuvre/n مانۆر
manger/ˈmeɪndʒə(r)/n ١-جۆرێکی کا یان جۆ ٢- ئاخور
mangle/ˈmæŋgl/v دەشێوێنێ- پارچەپارچە دەکا
mango/ˈmæŋgəʊ/n مێوەی مانگۆ
manhole/ˈmænhəʊl/n مەنهۆل
manhood/ˈmænhʊd/n ١-قۆناغی پیاوێتی دەرچوون لە قۆناغی کوڕێتی ٢- ئەدگاری پیاوێتی
mania/ˈmeɪniə/n ١-نەخۆشیەکی عەقلیە مرۆڤ توش هەڵچوون و توندی دەکا/هاری ٢- هەوەس- شەیدابوون ٣- دەست لێوەشاندن
manic/ˈmænɪk/n شێت و ترسناك- کوشتە
manicure/ˈmænɪkjʊə(r)/n مانیکۆر: جوانکردنی نینۆکی پەنجەکان
manifest/ˈmænɪfest/v ١- بە ڕوونی پیشان دەدا ٢- دەردەکەوێ- پەیدادەبێ
manifestation/ˌmænɪfeˈsteɪʃn/n ١- بەڵگە، روخسار ٢- هێما- دەرکەوتن
manifesto/ˌmænɪˈfestəʊ/n مانیفێست- پەیاننامەی سیاسی
manipulate/məˈnɪpjʊleɪt/v ١-بەکارامەیی بەکاری دێنێ ٢-عەقڵی خەڵك قۆرخ دەکا بۆبەرژەوەندی خۆی بەکاری دێنێ
manipulation/məˌnɪpjuˈleɪʃn/n فێڵ، قۆرخەکردن

mail/v به پۆسته دەنێرێ
mailing list/n لیستەی ناونیشانی پۆست
mailman/ˈmeɪlmən/n پۆستەچی
maim/meɪm/v بریندار دەکا – لە کار دەخا
main/meɪn/adj سەرەکی – هەرەگرنگ
in the main بەشێوەیەکی گشتی
mainly/ˈmeɪnli/adv بە زۆری/بە شێوەیەکی سەرەکی
main line/n هێلی ئاسنی سەرەکی
main/n بۆری مەزنی گەیاندنی ئاو–کارەبا
mainland/ˈmeɪnlænd/n بەشی سەرەکی وڵاتێ یان کیشوەرێ بێجگە لە دورگەکانی دەوروبەری
mainstay/ˈmeɪnsteɪ/n پاڵپشت
mainstream/ˈmeɪnstri:m/n باوەری بڵاو– رێگای باو
maintain/meɪnˈteɪn/v ١– بەردەوام دەبێ لە٢– پارەی دەداتێ ٣– دەپارێزێ ٤– دوپات دەکا
maintenance/ˈmeɪntənəns/n پاراستن– پارەدان/ساخبێری
maisonette/ˌmeɪzəˈnet/n باڵەخانەی دوو نهۆم
maize/meɪz/n گەنمەشامی
majestic/məˈdʒestɪk/adj مەزن– پایە بەرز– نایاب
majesty/ˈmædʒəsti/n هەیبەت، خاوەن شکۆ
major/ˈmeɪdʒə(r)/v تایبەتمەندی وەردەگرێ
major/n راند– یەك ئانج
major/adj مەزن– گرنگ
major-general/n لیوا
majority/məˈdʒɒrəti/n زۆریە
make/meɪk/v ١– دروست دەکا– پێکدەهێنێ ٢–کاردەکا– وا لێ دەکا– ناچار دەکا ٣– بەدەست دێنێ– قازانج دەکا ٤– دادەمەزرێنێ ٥– دەگا
make it لە کاتی گونجاو دەگا ٦– سەردەکەوێ
make the bed جێگا چاك دەکا–رادەخا
make for sth پارمەتی دەدا
make fun گاڵتەی پێ دەکا
make off خێرا رادەکا
make out دەنوسێ
make-up/n خۆی جوان دەکا– ماکیاژ دەکا
make sth up پێکدێنێ– دادەهێنێ– تەواو دەکا
make up his mind بریاردەدا
make/n نیشانەی کۆمپانیا دروستکراوی...
make-believe/n خەیاڵ– خۆ وا نواندن
maker/ˈmeɪkə(r)/n دروستکەر– بەرهەمهێن
makeshift/ˈmeɪkʃɪft/adj کاتی/شوێنگر
make-up/n کەلوپەلی جوانکاری– ماکیاژ/ کەسایەتی
making/ˈmeɪkɪŋ/n ئافراندن– دروست کردن
maladjusted/ˌmæləˈdʒʌstɪd/adj لەگەڵ خەڵك هەڵناکا، ناسازێ، شاز– ناوەز
maladjustment/ˌmæləˈdʒʌstmənt/n نەسازان لەگەڵ کۆمەڵ
malaria/məˈleəriə/n مەلاریا – لەرزوتا
male/meɪl/adj نێر
male/n نێرە
male chauvinsim/n نێرپەسندی– پیاو پەسندی– شۆفینیزمی نێراتی
malice/ˈmælɪs/n کینە، ئازاردانی خەڵك
malicious/məˈlɪʃəs/adj کیناوی– رك رەش
malinger/məˈlɪŋgə(r)/v خۆی نەخۆش دەکا
malignant/məˈlɪgnənt/adj ١–نەخۆشیە پیسەکە ٢– ئازاردەر

Mm

M-m/em/ پیتی سیزدەم لە ئەلفبای ئینگلیزی

ma'am/mæm, mɑːm/n خاتوون، خانم- دایک

mac: Mackintosh/ˈmækɪntɒʃ/n ماکنتۆش

قاپوتی باران: مشەمما

macabre/məˈkɑːbrə/adj تۆقێنەر- ترسێنەر/پەیوەستە بەمردن

macaroni/ˌmækəˈrəʊni/n مەعکەرۆنی

machine/məˈʃiːn/n ١- ئامێر ٢- دەستە- ڕێکخستن

machinary/məˈʃiːnəri/n-مەکینەکان ئامێرەکان، بەشە بزاوتەکانی ئامێرەکان

machine-gun/n رەشاش

macho/ˈmætʃəʊ/adj شانازی بە پیاوێتی خۆی دەکا

mackerel/ˈmækrəl/n جۆری ماسی

mad/mæd/adj ١-شێت- عەقل نەخۆش ٢-گەمژە- گەلحۆ- زۆر توڕە ٣- گێرەشێوێن ٤- شەیدا- کوشتە

madly/ˈmædli/adv ١- شێتانە- بە هەڵچوونەوە ٢- تا دوا ڕادە

madness/ˈmædnəs/n شێتی- گەمژەیی

madman/n شێت- گەمژە- هەڵەشە

madam/ˈmædəm/n مەدام- خانم- خاتوون

madden/ˈmædn/v توڕەدەکا-بێزاریدەکا

made/meɪd/v دروستی کرد

magazine/ˌmægəˈziːn/n گۆڤار

maggot/ˈmægət/n زیندەوەری کرم ئاسا کرمۆلە

magic/ˈmædʒɪk/n پێوپا- جادو- جادوکەری، نائاسایی

magic/adj جادوویی- نایاب، سەرنج ڕاکێش

magically/ˈmædʒɪkli/adv ڕاڤەکردنی دژوارە

magician/məˈdʒɪʃn/n جادووکەر- سحرباز

magistrate/ˈmædʒɪstreɪt/n دادوەری پلە نزم/ دادپرس

magnanimous/mægˈnænɪməs/adj جوامێر

magnet/ˈmægnət/n موگناتیس

magnetic/mægˈnetɪk/adj موگناتیسی- سەرنج ڕاکێش

magnetism/ˈmægnətɪzəm/n هێزی موگناتیس

magnetize/ˈmægnətaɪz/v ١-دەکاتە موگناتیس ٢-سەرنجیڕادەکێشێ

magnetic tape/n شریتی کاسێت- شریتی ڤیدیۆ

magnificent/mægˈnɪfɪsnt/adj مەزن- نایاب، زۆر جوان

magnify/ˈmægnɪfaɪ/n گەورە دەکا- پیا هەڵدەدا/ ستایش دەکا

magnification/ˌmægnɪfɪˈkeɪʃn/n گەورەکردن

magnifying glass/n ئاوێنەی گەورەکردن

magnitude/ˈmægnɪtjuːd/n قەبارە گەورە، گرنگ

magpie/ˈmægpaɪ/n قوشقەر- باڵندە

mahogany/məˈhɒgəni/n داری جۆری ماهۆگانی

maid/meɪd/n خزمەتکار- کارەکەر- نان کەر

maiden/ˈmeɪdn/n ئافرەتی شونەکردوو

maiden name/n ئازناوی ئافرەت پێش شوکردن

maiden voyage/n یەکەم گەشتی پاپۆری نوێ

mail/meɪl/n پۆستە

lurk/lɜ:k/v خۆی مات دەکا- کەمین دادەنێ

خۆی مەلاس دەدا- بۆسە دادەنێ

luscious/ˈlʌʃəs/adj بەتام- بەلەزەت

lust/lʌst/adj خرۆشانی سێکس/ ئارەزوویێکی لەرادە بەدەر

lust/v-n ١- ئارەزوی سێکسی دەکا

٢- ئارەزووی بەدەست هێنانی دەسەلات و ناوبانگی دەکا

lustful/lʌstfl/adj سێکسی- زۆر سێکسی- تامەزرۆ

lustfully/adv بە تامەزرۆیی

lute/lu:t/n عوود

luxurious/lʌgˈʒʊəriəs/adj زۆر خۆش- خۆشگوزەران

luxury/ˈlʌkʃəri/n خۆشی- نیعمەت- ئاسودەیی- رابواردن

lynch/lɪntʃ/v یەکێ دەکوژێ- وادەزانێ تاوانبارە/ لە سێدارە دەدا بێ دادگا

lyric/ˈlɪrɪkl/adj لیریکی- شاعیرانە- رۆمانسیانە

lyrics/ˈlɪrɪks/n پەیڤەکانی گۆرانی لیریکی

lyrical/ˈlɪrɪkl/adj هۆنراوەی گۆرانی/ هۆنراوەی رۆمانسیانە

به وەفا
loyally/ˈlɔɪəli/adv بەوەفایی-
به دلسۆزی
loyalty/ˈlɔɪəlti/n وەفا، دلسۆزی-
لایەنگری- خۆشویستن
lozenge/ˈlɒzɪndʒ/n حەبێکی شیرینە
دەمژرێ، ئەو کەسانە بەکاری دێنن کە
کۆخەیان لێیە یان گەرویان دێشێ
L-plate/n هێمای فێربوونی ئۆتۆمبیل
lubricant/ˈluːbrɪkeɪt/n رۆنی
چەورکردنی مەکینە بۆ ئەوەی
دەنگی لێوە نەیەت
lucid/ˈluːsɪd/adj ١- روون و ئاشکرا
٢- مێشك ساف- عەقڵ تەواو
lucidly/adv بەروون و ئاشکرایی
lucidity/luːˈsɪdəti/n مێشك بێ گەردی
luck/lʌk/n رێکەوت- بەخت- شانس
lucky/lʌki/adj به بەخت- به شانس/
بەخت هێنەر
luckily/lʌkɪli/adv خۆشبەختانە
lucrative/ˈluːkrətɪv/adj
بەهەرمێن- پارە هێن
ludicrous/ˈluːdɪkrəs/adj هیچ-
قەشمەجار
lug/lʌg/v شتێ بەزەحمەت هەڵدەگری یان
رادەکێشی
luggage/ˈlʌgɪdʒ/n کەلوپەلی سەفەر
luggage rack/n تاقوچکەی کەلوپەل
lukewarm/ˌluːkˈwɔːw/adj
١- شیرتێن ٢- نارژد- بێ حەماس
lull/lʌl/v ١- بێ دەنگی دەکا
٢- دەیخەوێنێ- لایلای بۆ دەڵێ
lull/n بێدەنگی لە ناکاو/وەستانی لەناکاو
lullaby/ˈlʌləbaɪ/n لای لایە
lumber/ˈlʌmbə(r)/n- داری‌خانوو بەرە-
تەختە
lumber/v ١- تووشی دەکا

٢- بەرپرسیاریەتی پێ دەسپێرێ
٣- بەگرانی رێ دەکا- بەزەحمەت دەڕوا
luminous/ˈluːmɪnəs/adj بریقەدار-
درەوشاوە
lump/lʌmp/n ١-کلۆ کلۆ- پارچە رەژوو
٢-ئەستور بوون-پەلمان- بەلبون
٣- پارە ئان
lump/v ١-کۆدەکاتەوە/خەڵکی خردەکاتەوە
٢- هەموان بەیەك چاو سەیر دەکا
lumpy/adj پارچە پارچە- کلۆ کلۆ
lump it شتێ به ناچاری قەبوڵ دەکا
lunacy/ˈluːnəsi/n گەمژەیی، شێتی
lunar/ˈluːnə(r)/adj هەیڤی- مانگیی
lunatic/ˈluːnətɪk/adj گەلحۆ گەمژە، شێتانە
lunatic asylum/n نەخۆشخانەی شێتان
نەخۆشخانەی ئەو کەسانەی نەخۆشی
عەقڵیان هەیە
lunch/lʌntʃ/n فراڤین- نانی نیوەرۆ- نیوران
lunch/lʌntʃ/v نانی نیوەرۆ دەخوا
lunch time/n کاتی فراڤین
luncheon/ˈlʌntʃən/n فراڤین- کاتی فراڤین
lung/lʌŋ/n سی
lung cancer/n سەرەتانی سی/
شێرپەنجەی سی
lunge/lʌndʒ/n هێرشی لە ناکاو-
بزاوتی لە ناکاو
lunge/v بەرەو... هێرش دێنێ
lurch/lɜːtʃ/n لەناکاو
leave sb in the lurch لەکاتی تەنگانە
بەجێی دێڵی/بزاوتنێکی لە ناکاو بەرەو لایەك
lurch/v بەلا دەکەوێ
lure/lʊə(r)/n سەرنج راکێشان
بەلادا بردن- لە رێ لادان/چەواشە
lure/lʊə(r)/v چەواشەی دەکا
هەڵدەخەڵەتێنێ- مەندەهۆشی دەکا
lurid/ˈlʊərɪk/adj ١-تۆقێنەر
٢- رەنگی بریقەدار

lose your life/v دەکوژرێ
lose your place/n شوێنی خۆی لە دەست دەدا
a losing battle شەڕێکی دۆڕاو کۆششێکی سەرنەکەوتوو
loser/ˈlu:zə(r)/n دۆڕاو
loss/lɒs/n لەدەست دان- دۆڕاندن
lost/lɒst/v لەدەستی دا، ونی کرد- دۆڕاندی
lost property/n نوسینگەی شتی ون بوو
lot/lɒt/n: the lot هەموو
lot/pron زۆر، ژمارەیەکی زۆر
lot/adj - adv زۆر- بۆ نۆدی
lot/n ١- کۆمەڵەیەك- گوزماران ٢- چارە نوس - پارچە شتپارچە زەوی
lotion/ˈləʊʃn/n کەل و پەل جوانکردن شۆرەر
lottery/ˈlɒtəri/n یانسیب
loud/laʊd/adj بەرز، بەهەرا- بەهەراو هۆریا
loud/adv بەدەنگی بەرز
loudness/n هاژەهاژ- دەنگەدەنگ- گارەگار
loudspeaker/ˌlaʊdˈspi:kə(r)/n دەنگ بەرزکەر
lounge/laʊndʒ/n ١- ژووری دانیشتن ٢- هۆڵی چاوەڕوانی
lounge/laʊndʒ/v بەبێ تاقەتی رادەوەستێ یان دادەنیشێ- پاڵدەکەوێ
louse/laʊs/n ئەسپێ
lousy/ˈlaʊzi/adj ١- زۆر خراپ- ماندو هیلاك ٢- کۆن - خەواڵو
lout/laʊt/n گێل- گەوج، بێ ئابڕووی
lovable/ˈlʌvəbl/adj ١- خۆشەویست ٢- لە دڵا نزیك - بەردڵ
love/lʌv/n ١- خۆشەویستی- ئەڤینی ٢- شەیدایی- خۆشەویست٣- نازیز
in love حەزی لێ دەکا خۆشی دەوێ
fall in love دەکەوێتە داوی ئەڤینی
love-affair/n پەیوەندی ئەڤینی- پەیوەندی سێکسی
love-story/n ١- چیرۆکی ئەڤینی ٢- چیرۆکی سێکسی
love/v خۆشی دەوێ- ئەشقی دەبێ
lovely/ˈlʌvli/adj جوان- قەشەنگ/ خۆش- دڵرفێنەر
loveliness/ˈlʌvlɪnəs/n جوانی- سەرنج ڕاکێشان
lover/ˈlʌvə(r)/n ئاشق- دۆست/ ئاشقی(مۆسیقا)- شەیدا
low/ləʊ/adj ١- نزم- نەوی ٢-کەم-هیچ نا-قۆڕ ٣-بێ ڕێز-بێ ئابروو ٤- نزم-هێمن ٥- نوزەیدێ- خەموك-نەساغ ٦- نزم- گێڕی نزم
lower-case/adj پیتی بچووك
lower-class/adj چینیخوارەوە (چەوساوە-پرۆلیتاریا)- کرمانج- رەنجبەر
low-key/adj سادەو ساکار
lowland/ˈləʊlənd/n زەوی نزم
lowtide/n داکشان- شەپۆلی دەریا/ نزمترین ئاستیدەریا
low/adv بەرەو یان لە باری نزمیدا چینەکانی دەنگ نزمتر دەبێ...
lowlying/adj زەوی نزم- نزیکی ئاستی دەریا
low paid/adj کەم دەرامەت-داهاتی کەمە
low/ləʊ/n ئاستی نزم- دابەزین
low-down/ˈləʊdaʊn/adj ١-ڕاستییەکان/زانیاری نهێنی ٢-ناپەسند- سووك
lower/ˈləʊə(r)/adj ژێرەوە-بنەوە/نزمتر
lower/v ١-نزم دەکاتەوە- نەوی دەکاتەوە ٢- کەم دەکاتەوە- ڕێژەی نزم دەکاتەوە
loyal/ˈlɔɪəl/adj دڵسۆز- لایەنگر

log دەرچوون لە کۆمپیوتەر off/out

logarithm/ˈlɒgərɪðəm/n لۆگاریتم

loggerheads/ˈlɒgəhedz/n بە توندی-جیاواز- دژ- دەبێ لەگەڵ

logic/ˈlɒdʒɪk/n لۆژیك- زانستی ژیری- بەکارهێنانی عەقڵ

logical/ˈlɒdʒɪkl/adj ١- ماقووڵ- لۆژیکانە

logo/ˈləʊgəʊ/n هێما، دروشم

loiter/ˈlɔɪtə(r)/v دەسوڕێتەوە بێ کارو مەبەست- جادە دەپێوێ

lollipop/ˈlɒlipɒp/n مژمژە

lone/ləʊn/adj بە تەنیا، بە تەنێ

loner/ˈləʊnə(r)/n گۆشەگیر- ئەو کەسەی پێیخۆشە بەتەنیا بێ

lonely/ˈləʊnli/adj ١- تەنیایی ٢- پەژار- گۆشەگیر

lonesome/ˈləʊnsəm/adj ١- هەست بەتەنیا کردن ٢- خەمۆك

long/lɒŋ/adj درێژ

long-distance/adj ماوەی درێژ

long-jump/n بازدانی درێژ

long-range/adj ماوەی دوور

long-sighted/adj دووربین

long/lɒŋ/n ماوەی درێژ

long/adv بۆماوەیەکی درێژ/ لە ماوەیەکی دوورەوە

long/v بە تەوسەوە، بەشەوقەوە/دەیەوێ...

longing/ˈlɒŋɪŋ/n تەوس- شەوق- ئارەزوویەکی زۆر

longitude/ˈlɒndʒɪtjuːt/n هێڵی درێژی جوگرافی

loo/luː/n دەستاو- ئاو دەست

look/lʊk/v ١- تەماشا دەکا ٢- واپێدەچێ ٣- دەگەڕێ لە- بەرەو

look ١- چاودێری دەکا after/v ٢- ئاگای لێدەبێ ٣- گرنگی پێ دەدا

look/n ١- تەماشاکردن ٢- گەڕان ٣- سیما ٤- ڕوخسار- ڕواڵەت ٥- شێواز

looks/lʊks/n ڕوخساری مرۆڤ

lookout/ˈlʊkaʊt/n چاودێر

Look out! ئاگادار بە/ وریا بە

loom/luːm/n مەکینەی تەون- چنین

loom/v وەك تارمایی دەردەکەوێ/ تارمایی...دادەگرێ

loony/ˈluːni/adj - n شێت- گەمژە

loop/luːp/n ئەڵقە، گرێ

loop/v دەکاتە گرێ- ئەڵقە- بازنە- گرێ دەدا- توند دەکا

loophole/ˈluːphəʊl/n کەلێن، دەربازگە

loose/luːs/adj ١- بەرەڵلا- گرێ نەدراو ٢- خاو- پەرش و بڵاو- کراوە

loosely/ˈluːsli/adv ١- بەشێوەیەکی بەرەڵا ٢- بە پەرش و بڵاوی

loosen/ˈluːsn/v دەکاتەوە- گرێ دەکاتەوە- شل دەکاتەوە

loot/luːt/n تاڵان (تاڵان و برۆ)-دزین

loot/v تاڵان دەکا

lop/lɒp/v دەبڕێتەوە/لێ دەکاتەوە

lopsided/ˌlɒpˈsaɪdɪd/adj بەلایەکدا کەوتو

lord/lɔːd/n دەسەڵاتدار/زەنگین

the lord خودا -لۆرد

the lords ئەنجومەنی لۆردان

lordship/ˈlɔːdʃɪp/n حەزرەت، لۆردێتی- خانەوادەیی

lorry/ˈlɒri/n لۆری

lose/luːz/v ١- لەدەست دەدا ٢- وون دەکا ٣- دەدۆڕێنێ

lose your head/n نیگەران دەبێ سەری لێ دەشێوێ

lose heart بێ وورە دەبێ

live together پێکەوە دەژین

livelihood/ˈlaɪvlihʊd/n گوزەران

lively/ˈlaɪvli/adj ١- زیندوو- چالاك ٢- بەپیت- پیتدار

liven/ˈlaɪvn/v دەگەشێنێتەوە- دەبوژێنێتەوە- بەچالاك دەکەوێ

liver/ˈlɪvə(r)/n جەرگ: پاکژکەرەوەی خوێن

liver sausage/n جەرگی برژاو

livestock/ˈlaɪvstɒk/n مەڕو ماڵات/ پەڕەواڵە

living/ˈlɪvɪŋ/adj ١- زیندوو- هێشتا دەژی

living/n ٢- گوزەران- ڕۆزی

living-room دیوەخان، ژووری دانیشتن

lizard/ˈlɪzəd/n مارمێلکە- مارمیلۆق

load/ləʊd/n بار- باری- ژمارەیەکی زۆر

load/v باردەکا- بار وەردەگرێ- دیسك دادەگرێ- پڕ دەکا

loaded/ləʊdɪd/adj بارکراو

loaf/ləʊf/n سەموون- کولێرا

loan/ləʊn/n ١- قەرد٢- خواستن- دان

loan/v قەرد دەدا، (کتێب) دەخوازێ لە

loathe/ləʊð/v بێزی دەبێتەوە- رقی لێدەبێتەوە

lob/lɒb/v تۆپی لەسەر سەری نەیارەکەی ئاوا دەکا

lob/n کەوتنی تۆپ

lobby/ˈlɒbi/n ١-هۆڵ- قاوش٢- لۆبی

lobby/v گوشار دەخاتە سەر

lobe/ləʊb/n بەزی بنەوەی گوێ کرکراگەی گوێ

lobster/ˈlɒbstə(r)/n قرژانگی دەریا، کەرکەدەن گۆشتی قرژانگ و کەرکەدەن

local/ˈləʊkl/adj ناوەخۆیی- خۆمانە- ناوچەیی، دانیشتووی ناوچە

locally/adv لە سنووری ناوچە

local authority/n دەسەڵاتدارانی ناوخۆ کاربەدەستانی ناوچەیی

local call/n تەلەفۆنی ناوخۆیی

local government/n حکومەتی ناوچەیی حکومەتی هەرێمی

local time/n کاتی ناوخۆ

localize/ˈləʊkəlaɪz/v گەمارۆ دەدا لە- جەخت دەکا

locate/ləʊˈkeɪt/v شوێنی دیاردەکا- دەکەوێتە

location/ləʊˈkeɪʃn/n ١- شوێن- هەوار ٢- گەڕان بەدوای

lock/lɒk/n ١- قوفل ٢- ئەو بەشەی ڕووبار یان جۆگا کە ئاستی ئاو دەگۆڕێ

lock/v قوفل دەدا- لە ناو...دادەنێ- زیندانی دەکا

locker/ˈlɒkə(ə)/n لۆکەر

locket/ˈlɒkɪt/n ملوانکە- خوناوکە

locust/ˈləʊkəst/n کلۆ کوللە

lodge/lɒdʒ/n ١- خانوی دەرگەوان ٢- خانوی گوند بۆ ڕاوکەران ٣- ژووری دەرگەوان

lodge/n ١- ژوورێ لە ماڵێ بەکرێ دەگرێ ٢- جێی خۆی دەگرێ- دەسەکەنێ گلەیی دەکا

lodger/ˈlɒdʒə(r)/n کرێچی ناو ماڵان

lodging/ˈlɒdʒɪŋ/n ماڵ، شوێنی ژیان و گوزەران

lodgings/n ژووری بەکرێدان

loft/lɒft/n ژووری ژێر خانوی/بنمیچی

log/lɒg/n ١- قەدی دار- داری سووتان ٢- تۆماری ڕووداوەکان (لەکەشتی یان فڕۆکە)

log/v شتێ دەنوسێ لە تۆماری ڕووداوەکان

log in/on دەست بەکار دەکا لە کۆمپیوتەر چوونە ناو (بەرنامەی کۆمپیوتەر)

٢- زمانزان- زمانناس.

lingustic/lɪŋˈgwɪstɪk/adj زمانەوانی

linguistics/n لێکۆڵینەوەی زانستی زمان- زمانەوانی- زمانناسی

lining/ˈlaɪnɪŋ/n ناو پۆش

link/lɪŋk/n ١- یەك ئەلقە لە زنجیرە - ٢- بەستەر- پێکەوەگرێدەر

link/v پێکەوە دەبەستێ- گرێدەدا

linoleum/lɪˈnəʊliəm/n زەوی داپۆش- مافور رایەخ

lion/ˈlaɪən/n شێر

lioness/ˈlaɪənəs/ دێلە شێر- شێری مێ

lip/lɪp/n لێو- لێوار

lip-read/v بە جوڵەی لێو لە مەبەست دەگا/لێوخوێن

lipstick/ˈlɪpstɪk/n لێو سورکەر- سۆراو

liquid/ˈlɪkwɪd/n شلە

liquid/adj شل

liquidate/ˈlɪkwɪdeɪt/v دادەخا- قەیات دەکا- دەکوژێ

liquidation/ˌlɪkwɪˈdeɪʃn/n

١- حساب داخستن

٢- لەناو بردن- کوشتن

liquidize/ˈlɪkwɪdaɪz/v شل دەکاتەوە

liquidizer/v شلکەرەوە

liquor/ˈlɪkə(r)/n ئارەق- مادەی سەرخۆش کەر

lisp/lɪsp/n پسەپس (دەنگی س دەکاتە ث)

list/lɪst/n لیستە

list/v دەخاتە لیستەوە

listen/ˈlɪsn/v گوێ دەداتێ- گوێ دەگرێ

listen/n گوێ گرتن

listener/n بیسەر، گوێگر

listless/ˈlɪstləs/adj ماندوو، بێ تاقەت، شەکەت

listlessly/adv بێ تاقەتانە، بەساردی

lit/lɪt/v دادەگیرسێنێ

literacy/ˈlɪtərəsi/n ١- توانای نوسین و خوێندنەوە ٢- خوێندەواری

literal/ˈlɪtərəl/adj رەسەنی- وەرگێرانی وشە بە وشە

literally/ˈlɪtərəli/adv وشە بە وشەیی

literary/ˈlɪtərəriː/adj ئەدەبی- وێژەیی

literate/ˈlɪtəət/adj خوێندەوار- رۆشنبیر

literature/ˈlɪtrətʃə(r)/n ئەدەب- بڵاوکراوەکان- چاپکراوەکان

litre/ˈliːtə(r)/n لیتر

litter/ˈlɪtə(r)/n ١-پاشماوە-پاشەڕۆك ٢-پەرە کاغەز ٣- هاوتەمەن- پێکەوە لە دایك بوون

litter/v پیسی دەکا

litter bin/n تەبلەی پیسایی

litter-lout : litter bug/n ئەو کەسەی پیسایی لە شوێنی گشتی فرێ دەدا

little/ˈlɪtl/adj ١- بچووك- کورت ٢- بچووك- گەنج - لاو

little/det کەم- کەمێ لە

little/pron کەم- بەشێکی کەم

little/adv بەکەمێ- کەمێك

little by little بەرە بەرە- لەسەرخۆ

live/laɪv/adj ١- زیندو- زیندی ٢- هێشتا نەتەقیتەوە ٣- کارەبادار- راستەوخۆ- ئێکسەر

live/adv بەراستەوخۆ

live/lɪv/v ١- دەژی- دادەنیشێ ٢- ئیشتەجێیە لە.. خۆشی لەژیان دەبینێ

live on ١- هێشتا زیندوە- دەژی ٢- هەر دەژی

live on sth دەژی لەسەر- دەژی بە

lighter/ˈlaɪtə(r)/n چەرخ

lightning/ˈlaɪtnɪŋ/n بروسکە

lightning/ˈlaɪtnɪŋ/adj هێرشی لەناکاو- بروسکە ئاسا

like/laɪk/v خۆشی دەوێ- دەیەوێ

likeable, likable/ˈlaɪkəbl/adj نەرم- دڵخۆشکەر- بەکەیف

like/prep وەك یەك- کت و مت - وەك ئەوێ چاوەڕێ دەکرێ

like/laɪk/adj وەك

like/adj هەمان

like/n هاوتا/هاوشان

likelihood/ˈlaɪklihʊd/n شیمانە- ڕێتێچوون

likely/ˈlaɪkli/adj چاوەڕێکراو

likely/adj گونجاو- شیمانەکراو

liken/ˈlaɪkən/v پێ‌دەچێ

likeness/ˈlaɪknəs/n یەکچوون

likes and dislikes ویست و نەویستەکانی مرۆڤ/خۆشی و ترشی خۆشەویست و نەیارەکانی مرۆڤ

likewise/ˈlaɪkwaɪz/adv هەمان- هەروەها

liking/ˈlaɪkɪŋ/n شەیدایی

lilac/ˈlaɪlək/n ١- گوڵی لیلاق- ڕەنگی لیلاقی ٢- ئەرخەوانی تاریك

lily/ˈlɪli/n ڕووەکی زەنبە- شلێر/ گوڵی سپی

limb/lɪm/n قاچ یان باسکی مرۆڤ/پەل یەکێ لە لقە سەرەکییەکانی دار

lime/laɪm/n ١-کەلس ٢-داری زیزفۆن ٣- لیمۆئاسا ٤- ڕەنگی کەسکی بەرەو زەرد

limelight/ˈlaɪmlaɪt/n ڕووناکی سەر شانۆ

in the limelight ١- دەکەوێتە بەر ڕووناکی ٢- گرنگی پێ دەدرێ

limerick/ˈlɪmərɪk/n پێنج خشتەکی/ جۆرە هۆزانێکی گاڵتەییە

limestone/ˈlaɪmstəʊn/n بەردی بینا- بەردی کەلس

limit/ˈlɪmɪt/n سنوور- تخووب- دوا سنور

within limits لە سنوری ژێریدا لە سنوری ماقولیەت دا

limit/v دیار دەکا

limited/adj دیاری کراو- سنور دار

limited company/n کۆمپانی سنوردار

limitation/ˌlɪmɪˈteɪʃn/n سنور-قەید- چوار چێوە، سنوری دەسەلات- کێماسی

limousine/ˈlɪməziːn/n ئۆتۆمبیلی لیموزین

limp/lɪmp/adj ژاکاو- وەریو/سست

limp/v دەشەلێ/ناڕێك دەڕوا

limp/n شەل/شەلیی

line/laɪn/n ١- هێل ٢- ڕیز ٣- دێر ٤- هێلی ئاسنی ٥- ڕێگا- ڕێڕەو- هێڵی گواستنەوە ٦- بەرەی جەنگ

line/v ١- لۆچ دەبێ- دەموچاوی چورچ دەبێ ٢-ڕیز دەبەستێ- ڕیزدەبێ- لەسەرەڕادەوەستێ ٣- ناو پۆش دەکا ٤- خەت و خێچ دەکا

lineman: linesman/n چاودێر لە تۆپانی ناوبژیوانی سەرهێڵ- لاین مان

linen/ˈlɪnɪn/n کتان- قوماشی کتان چەرچەف- قوماشی سەرمێز- سەرین

liner/ˈlaɪnə/n کەشتی- پاپۆڕ

liner/n بنەر- بنپۆش

linger/ˈlɪŋə(r)/v ١- لەشوێنێ بۆ ماوەیەکی زۆر دەمێنێتەوە ٢-ماوەیەکی زۆر خەریك دەبێ بە..

lingerie/ˈlænʒəri/n جلی ژێرەوەی ئافرەت- ئەتەك- بن کراس

linguist/ˈlɪŋgwɪst/n ١- ئەو کەسەی بەهرەی فێربوونی زمانی هەیە

کتێبخانەی تایبەت

liberarian/laɪˈbreərɪən/n ئەمینداری گشتی/ بەرپرسی کتێبخانە

lice/lais/n ئەسپێ- ئەسپێیەکان

licence/ˈlaɪsns/n ١- مۆڵەت

٢- مۆڵەتی ائێخوڕین

license/ˈlaɪsns/v ١- مۆڵەتی دەداتێ

مۆڵەتی ائێخوڕینی بۆ دەردێنن.

lick/lɪk/v دەلێسێتەوە- لیکی پێدا دەدا

lick/n مژین- لێسانەوە

lid/lɪd/n داپۆش- قەپاغ/

چەرمی سەرچاو/پشتەچاو

lie/laɪ/v درۆدەکا

lie/n درۆ

lie/v رادەکشێ- پاڵدەکەوێ

lieutenant/lefˈtenənt/n ئەفسەری

پلە یەك

life/laɪf/n ١- ژیان- زیندوو- ساخ

٢- گیان- بوون ٣- ژیان- ئەزموون

٤- ژیان- بوون و مردن

٥- ژیان- گوزەران

٦- ژیان - ژیاننامە

lifeless/ˈlaɪfləs/adj بێ ژیان - مردوو

life and death/adj ژیان و مردن-

زۆر گرنگ

lifebelt/ˈlaɪfbelt/n چۆیی رزگارکردن

lifeboat/ˈlaɪfbəʊt/n بەلەمی رزگارکردن

life cycle/ˈlaɪfsaɪkl/n بازنەی ژیان-

سوڕی ژیان

life expectancy/n تەمەنی

رەچاوکراو

lifeguard/ˈlaɪfgɑːd/n رزگارکەر

life jacket/n چاکێتی رزگارکردن لە ئاو

lifelike/ˈlaɪflaɪk/adj کت و مت،

دەقاودەق وەك خۆی وەك ئەوەی رەسەن

lifeline/ˈlaɪflaɪn/n گوریسی ژیان

(رزگارکردن) گوریسی تەنگانە

lifelong/ˈlaɪflɒŋ/adj هەموو ژیان- هەمیشە

lifesize/adj هەمان قەبارە

lifespan/ˈlaɪfspæn/n تەمەن

lifestory/ˈlaɪfstɔːri/n ١-ژیاننامە

٢- شێوازی گوزەران

lifetime/ˈlaɪftaɪm/n ماوەی ژیان

lift/lɪft/v ١- بەرز دەکاتەوە٢- دەگوازێتەوە

٣- پەرش و بڵاو دەبێ ٤- دەدزێ

٥-هەڵدەوەشێنێتەوە

lift/n ١- بەرزکردنەوە- گواستنەوە

٢- بەرزکەرەوەی کارەبایی

٣- سوار بوونی ئۆتۆمبیل ٤- وزەبەرزکردنەوە

lift off/n دەرچوونی رۆکێت

ligament/ˈlɪgəmənt/n ١-هەڵگری ئێسکەکان

ئێسك بەند

٢- بەستەری ئێسکەکانی مرۆڤ و گیانەوەر

light/laɪt/n روناکی- چرا- شخاتە -چەرخ

light روناك- روون- رەنگی کراوە/

رێ پیشاندەر

light/v دادەگیرسێنێ- روناك دەکاتەوە

lighting/ˈlaɪtɪn/n روناکی

light/adj ١- سووك/قورس نیە

٢- سووك- کەمە- قەرەباڵغ نیە

٣- نەرم- ئاسان- تەنکاو- قووڵ نیە

٤- رەنگ کراوە

light/adj بارسووك/بێبار

lightly/adv ١- بەنەرمی

٢- بە گاڵتە٢- بە نەنقەست

lightness/n نەرمی، گاڵتە، خۆشی

light headed/adj ١- سەری گێژ دەبێ/گێژ

٢- سەری دەسوڕێ/وڕ

light-hearted/adj ١- کەیف خۆش-

شاد ٢- گاڵتەچی- قۆشمەچی

light weight/ˈlaɪtweɪt/n کێش کەم،

سوکە کێش

lighten/ˈlaɪtn/v ١- کێشی کەم دەبێ

٢- روناکتر دەبێ

leniently/adv سزایەکی سووکی دەدا

lens/lenz/n ئاوێنە

lent/lent/v قەردی دا

lentil/ˈlentl/n نیسك

leo/ˈliːəʊ/n بورجی شێر

leopard/lepəd/n پڵنگ

leotard/ˈliːətɑːd/n جلی راهێنان/ مایۆ

leper/ˈlepə(r)/n گولی-گرو

leprosy/ˈleprəsi/n نەخۆشی گولی/ گەری

تووشی پێست و دەمار دەبێ

lesbian/ˈlezbiən/n مالۆس، ئافرەتێکە لە روی سێکسیەوە سەرنجی ئافرەتیکی تر رادەکێشێ.

less/les/pron – det کەمتر، ژمارەی کەمتر

less/adv تا کاتێکی کەمتر

less and less تا دێ کەمتر دەبێ هەتا دێ بچوکتر دەبێ لە..

lessen/ˈlesn/v کەم دەکا، هێور دەکا، کەم دەکاتەوە

lesser/ˈlesə(r)/adj - adv بە پلەیەکی کەمتر

lesson/ˈlesn/n وانە، پەند

let/let/v رێ دەدا- بەری دەدا

دەی / دەبا

let's

let/v بەکرێ دەدا

lethal/ˈliːθl/adj کوشندە- بکوژ

leukaemia/luːˈkiːmiə/n بکوژ- سەرەتانی خوێن

level/levl/adj راست- هەمان ئاست لەبەرزی..

level/n ئاست- رێژە- قات- نهۆم

level/v راست دەکا، گرێ ئاهێڵێ، رێك دەکا

lever/ˈliːvə(r)/n بەرزکەرەوە

- دەسکی- دوگمەی کارپێکردنی ئامێر

lever/v دەجوڵێنێ، بەرز دەکاتەوە

leverage/ˈliːvərɪdʒ/n هێزی یان گوشاری بەرزکەرەوە

levy/ˈlevi/v دەسەپێنێ، باج کۆدەکاتەوە، باج وەردەگرێ

liability/ˌlaɪəˈbɪləti/n ١- بەرپرسیاری
٢- کێشەیەکی گەورە - بارگرانی

liable/ˈlaɪəbl/adj ١- بەرپرس بەپێی یاسا
٢- دوچار. ٣- شیمانە دەکرێ بەرپرسیار لە روی یاساییەوە

liaise/liˈeɪz/v ١- پەیوەندیەکی بەردەوامی هەیە لەگەڵ... ٢- بەبەردەوام زانیاری دەداتێ

liaison/liˈeɪzn/n ١- پەیوەندی نێوان دوو بەشی جیای سوپا.
٢- پەیوەندی سێکس نێوان ژن و پیاو

liar/ˈlaɪə(r)/n درۆزن

libel/ˈlaɪbl/n ١- ئاوبانگی زڕاندن- کەمکردن
٢- درۆ هەڵبەستن

libel/v ١- ئاوبانگی دەزڕێنێ
٢- درۆی بۆ هەڵدەبەستێ

liberal/ˈlɪbərəl/adj ١- لیبرال، ئازادیخواز
٢- لێبوردە
٣- دەست بڵاو- مەرد، سەخی تەبیعەت
٤-چاوتێر

liberalism/ˈlɪbərəlɪzəm/n لیبرالیەت

liberally/ˈlɪbərəli/adv بەسەخاوەت-بەزۆری

the liberal democrat/n پارتی لیبرالی دیموکراتی

liberate/lɪbəreɪt/v ئازاد دەکا

liberated/adj بێکۆت، ئازاد

liberation/ˌlɪbəˈreɪʃn/n رزگارکردن

liberator/n ئازادیخواز، رزگارکەر

liberty/ˈlɪbəti/n ئازادی

libra/ˈliːbrə/n بورجی تەرازو

library/ˈlaɪbrərɪ/n کتێبخانەی گشتی/

بەجێ بێڵە ٢- دوادەخا
leave/n مۆڵەت
leaves/n گەڵای دار
leavings/ˈliːvɪŋz/n پاشماوەکان
lecture/ˈlektʃə(r)/n دەرس- وانە
lecture/v وانە دەدا- وانەی پێش
کەش دەکا
lecturer/ˈlektʃərə(r)/n وانەبێژ
led/led/v رابەری کرد
ledge/ledʒ/n ١-لێواری بەردین
٢-بەرپەنجەرە- بن پەنجەرە
leek/liːk/n کەوەر- قوراده
left/left/v بەجێی هێشت
left-luggage office/n نوسینگەی
دانانی کەل و پەل
leftovers/ˈleftəuvəz/n بەرماوە
left/adj چەپ
left/adv بەرەو چەپ- لایەنی چەپ
the left چەپڕەو- پارتی چەپ
left hand/adj دەستە چەپ
left handed/adj چەپانی- چەپە
left wing/n باڵی چەپ لە پارتی سیاسی
left wing/adj چەپڕەو
leg/leg/n ١- لاق- قاچ
٢- قۆناغێك، شوێنێك
legacy/ˈlegəsi/n میرات/سپاردە
legal/ˈliːgl/adj یاسایی- شەرعی
legality/liːˈgæləti/n یاسایی-
شەرعیەت
legalize/ˈliːgəlaɪz/v دەیکاتە یاسایی،
بەشەرعی دەیکا
legend/ˈledʒənd/n ١- ئەفسانە-
ئەفسانەکان
٢- مرۆڤ یان رووداوێکی بەناوبانگ
legend/ˈledʒənd/n ١- ئەفسانە-
ئەفسانەکان

legendary/ˈledʒəndri/adj ١- ئەفسانەیی
٢- زۆر بەناوبانگ
leggings/ˈlegɪŋz/n پانتۆلی سترێچی ئافرەت
legible/ˈledʒəbl/adj خوێنراو، ڕوون
legbility/ˌledʒəˈbɪləti/n خەت ڕوونی-
ئاسان خوێندنەوە
legibly/ˈledʒəbli/adv بەشێوەیەك
بخوێندرێتەوە- بەخەتێکیباش
legion/ˈliːdʒən/n ١- تیپی سەربازی
٢- حەشامەت، ئاپورەی خەڵك
legislate/ˈledʒɪsleɪt/v یاسا دادەنێ
legislation/ˌledʒɪsˈleɪʃn/n یاسادانان
legitimate/lɪˈdʒɪtɪmət/adj ١- منداڵی بە
دایك و باوك ٢- ماقووڵ - یاسایی
legitimately/adv بەشێوەیەکی ماقوڵ
leisure/ˈleʒə(r)/n کاتی بێکاری،
کاتی حەوانەوە
at your leisure کە دەرفەتت بوو
leisurly/adj لەسەرخۆ- بێپەلە
leisure centre/n مەڵبەندی
چالاکی وەرزشی
lemon/ˈlemən/n لیمۆ
lemon-squeezer/n گوشەری لیمۆ
گوشینی لیمۆن
lemonade/ˌleməˈneɪd/n لیمۆنیغازی-
خۆشاوی لیمۆن
lend/lend/v قەرز دەدا- قەرز وەردەگرێ
lender/ˈlendə(r)/n قەرزدەر
length/leŋθ/n درێژی
at length بە درێژی
lengthen/ˈleŋθn/v درێژدەکاتەوە
lengthy/ˈleŋθi/adj زۆر درێژ بە درێژی
lenient/ˈliːniənt/adj میهرەبان- سووك
سووك
lenience/ˈliːniəns/n میهرەبانی،
لێبووردەیی

lay man/n پیاوی ئاسایی

lay/v-lie پالکەوت، راکشا

layabout/ˈleɪəbaut/n تەمبەڵ و تەوەزەل

lay-by شوێنی وەستانی ئۆتۆمبیل لە لاڕێ

layer/ˈleɪə(r)/n چین/ توێژاڵ

laze/leɪz/v هیچ ناکا، رادەکشێ

lazy/ˈleɪzi/adj تەمبەڵ- خاو- لەسەرخۆ

laziness/ˈleɪzɪnəs/n تەمبەڵی

lead/led/n ١- کانزای قورقوشم
٢- قەڵەمیدار- قەڵەم رەساس
٣- پلەی یەکەم، پێشەنگ
٤- رۆڵی سەرەکی لە شانۆگەری
٥- زانیاری گرنگ بۆ چارەسەری کێشە
٦- تۆق- وایەری کارەبا

lead story/n هەواڵی سەرەکی

lead/li:d/v ١- رابەری دەکا- رێی پیشان دەدا
٢- کاریگەری لێدەکا- بەرەو ...دەچێ
٣- دەبێتە هۆی
٤- ژیانێکی تایبەت بەسەر دەبا

leader/li:də(r)/n رابەر، سەرۆك

leadership/n سەرۆکایەتی
- ئەندامەکانی سەرکردایەتی- سەرکردایەتی

leading/ˈli:dɪŋ/adj ١- دیار- بەرچاو- گرنگ ٢- سەرەکی- پێشەنگ

leaf/li:f/n گەڵا

leaf/v پەڕ هەڵدەداتەوە

leafy/ˈli:fi/adj زۆر گەڵای سەوزی هەیە
- دار و باری زۆری هەیە

leaflet/ˈli:flət/n نامیلکە لە بارەی شتێکەوە

league/li:g/n ١-کۆمەڵە- یەکێتی
٢- عوسبە-ئاست

in league with هاوپەیمانی نهێنی هەیە لەگەڵ..

Arab League کۆمەڵکاری عەرەبی

leak/li:k/n - v ١- کونێکی بچوك
٢- دەرچونی گاز لە کونێکەوە
٣- دزەکردنی گاز٤- تەشەنەکردنی هەواڵ

leak out/v ٥- دزە کردنی هەواڵ
هەواڵی نهێنی دزە دەکا

leakage/ˈli:kɪdʒ/n - تەشەنەکردن- دزەکردن
ئاو دز

leaky/ˈli:ki/adj کوندار، کونی هەیە

lean/li:n/adj لاواز-
گۆشتی کەم بەز- کەم روون - کەم

lean/v ١- لاردەبێتەوە، دەچەمێتەوە
٢- پشت دەبەستێ بە..

leap/li:p/v - بازدەدا- خێرا دەجوڵێ

leap at بە پەرۆشەوە قبوڵ دەکا
لە خۆشیا دەفرێ

leap/n بازدان- گۆڕانێکی گرنگ

leap frog/n یاری بازدان لەسەر پشتی یەکتر

leap year/n هەرساڵێ لەچوار ساڵ کە مانگی شوبات ٢٩ ڕۆژی هەیە لەجیاتی ٢٨ ڕۆژ/ ساڵی پڕ (٣٦٦) ڕۆژ

learn/lɜ:n/v ١- فێر دەبێ
٢-هەندێ زانیاری بەدەست دێنێ
٣- دەرك پێ دەکا

learned/ˈlɜ:nɪd/adj رۆشنبیر- ئەکادیمی- زانیاری

learner/ˈlɜ:nə(r)/n فێرخواز

learning/ˈlɜ:nɪŋ/n زانست، ماریفەت

lease/li:s/n بۆندی کرێ

least/li:st/det - pron کەمترین

at least بەلایەنی کەمەوە/هەر ج نەبێ

leather/ˈleðə(r)/n چەرم، پێستە

leave/li:v/v ١- بەجێ دێلێ، دەڕوا-

نزیکەی لە کۆتایی کاتەکەدا
latest/adj نوێترین
late/n کۆچ کردوو- خوا لێخۆش بوو
sooner or later زوو یان درەنگ
latish/adj هەندێ دواکەوتوو
late comer/n درەنگ هاتووە
lately/ˈleɪtli/adv لەم دواییانە، بەم زوانە
latent/ˈleɪtnt/adj شاراوە- نادیار
lathe/leɪð/n تۆڕنە
lather/ˈlɑːðə(r)/n کەف
latin/ˈlætɪn/n لاتین- لاتینی،
بنەچە لاتینی، بنیاد لاتینی
Latin American/n ئەمریکای لاتینی
کەسێکی ئەمریکای لاتینی
latitude/ˈlætɪtjuːd/n هێڵی پانی
جوگرافی
latter/ˈlætə(r)/adj دواتر، دواترین
latter/n دووەم لە دوو
latterly/adv بەم دواییانە-
ماوەیەك بەر لەئێستا
laugh/lɑːf/v پێ دەکەنێ
laugh/n پێکەنین
laughable/ˈlɑːfəbl/adj جێی
پێکەنینە، پێکەنیناوی
for a laugh هەر بۆ نوکتە- هەر
بۆ پێکەنین
laughing/ˈlɑːfɪŋ/adj پێکەنیناوی
laughter/ˈlɑːftə(r)/n پێکەنین،
قاقای پێکەنین
launch/lɔːntʃ/v کەشتی دەباتە ناو ئاو
ڕۆکێت بەرەو ئاسمان دەنێرێ
دەوەشێنێ- شتی نوێ نیشان دەدا
launch/n کرداری ڕەوانەکردنی
کەشتی بۆ ناو ئاوو ڕۆکێت بۆ ئاسمان و
شتی نوێ بۆبازار
launch/n لانچ- بەلەمی ماتۆڕدارە
launderette/lɔːnˈdret/n دوکانێکی تایبەت بۆ
شوشتن و وشك کردنەوەی جل بە پارە
laundry/ˈlɔːndri/n شوشتن- جل شوشتن
جلشۆرگەو ئوتی کردن
laureate/n شاعیر
laurel/ˈlɒrəl/n ١- گەلا ٢- ناوبانگی-
شکۆیی
lava/ˈlɑːvə/n بەردی ئاگراوی کە لەبورکان
دەردەچێ
lavatory/ˈlævətri/n ئاودەست، دەستشۆر
lavender/ˈlævəndə(r)/n ڕوەکی بۆن خۆش
lavish/ˈlævɪʃ/adj ١- دەست بڵاو- بەخشندە
٢- ژمارەیەکی زۆر
lavish/ˈlævɪʃ/v بە دەست بڵاوی خەرج دەکا
بە بەخشندەیی دەبەخشێ
law/lɔː/n یاسا- کۆلیژی ماف
law and order یاسا و نیزام
یاسا سەروەری- پەیڕەوی یاسا دەکرێ
lawful/ˈlɔːfl/adj یاسایی- شەرعی
lawless/lɔːləs/adj نایاسایی-
ئاشوب، گێرەشێوێن
lawlessness/n بێ یاسایی-
ئاشوب- توندوتیژی
law-abiding/adj یاسا پەروەر،
پەیڕەوی یاسا دەکا
lawbreaker/ˈlɔːbreɪkə(r)/n یاسا شکێن
lawcourt/ˈlɔːkɔːt/n دادگا
lawsuit/ˈlɔːsuːt/n داوای قەزائی
lawn/lɔːn/n مێرگ- پاوان، فریز
lawyer/ˈlɔːjə(r)/n پارێزەر
solicitor, barrister, attorney/n
ئەم وشانەش واتای پارێزەر دەگەیەنن
lax/læks/adj خاو، کەمتەرخەم-شل وشێو
lay/leɪ/v - laid ١- دادەنێ- دەگەیەنێ
٢- ئامادەی دەکا- هێلکە دەکا
lay/n سرود، گۆرانی
lay/adj بێ دین- نادین- ناپسپۆر

land lady/ˈlændleɪdi/n ئەو ژنەی
خانوو بەکرێ دەدا خاوەن ئوتێلیبچووک–ژن
land lord/ˈlændlɔːd/n ئەو پیاوەی
خانوی خۆی بەکرێ دەدا/خانوداری پیاو–
خاوەن ئوتێلی بچووک–پیاو
land mark/n ١– نیشانەی دیار
٢– قۆناغێکی گرنگ– گۆڕانێک لە
پەرەسەندنی شتێک
landscape/ˈlændskeɪp/n
١– دیمەنی سروشتی
٢– وێنەیەک کەدیمەنێکی سروشتی دەنوێنێ
lane/leɪn/n ١– ڕێگایەکیتەسکی گوند/
باریکەڕێ ٢–شەقامی تەسک لە نێوان بینایان
٣– ڕاڕەو– هەیوان
language/ˈlæŋgwɪdʒ/n زمان–
زمانی ئامارە، مۆسیقا...
زمانی– میللەتێک/زمان پیسی– زمانی
یاسایی
lanky/ˈlæŋki/adj باریک و درێژ
lantern/ˈlæntən/n فانۆس
lap/læp/n باوەش– کۆش– ئامێز
lap/n یەک سوڕانەوە بە دەوری یاریگا
بەشێک لە گەشتێکی درێژ
lap/v وەپێش بەرەکانی خۆی دەکەوێ
کە تەنیا یەک سوڕانەوە لە پشتەوەیەتی
lap/v ١– بە زمان دەخواتەوە
٢– ئاوەکە دەنگێکی نەرمی لێ بەرز دەبێتەوە
lapel/ləˈpel/n لایەکیچاکەت/
یەخەی لایەکی چاکەت یان قاپوت
lapse/læps/n ١– غەفلەت
٢– هەڵخلیسکان– لادان– زەلەی زەمان
٣– ڕەفتارێکی ناشیرین ٤– ماوەی دابڕان
lapse/v ١– بەرەو بارێکی تر دەچێ
٢– کاریگەری نامێنێ
laptop/ˈlæptɒp/n کۆمپیوتەری
کەسی – لاپتۆپ

larder/ˈlɑːdə(r)/n کۆگای بچووک
large/lɑːdʒ/adj مەزن– فراوان
by and large بەشێوەیەکی گشتی
at large ئازاد– بەرەڵا
largely/ˈlɑːdʒli/adv تاڕادەیەکی زۆر–
بەشێوەیەکی گشتی
large scale لەسەر ئاستێکی فرەوان
lark/lɑːk/ کلاوە کورە، باڵندەیەکی قاوەیی
بچوکە و دەنگی خۆشە
laryngitis/ˌlærɪnˈdʒiːtɪz/n هەوکردنی
گەروو– قوڕگ ئاوسانی گەروو/هەوک
laser/ˈleɪzə(r)/n تیشکی لیزەر
lash/læʃ/n ١– جەلدە٢– برژانگ
lash/v ١– بە قامچی لێ دەدا
٢– شتێ بجولێنی وەک قامچی
٣– دوو شت بە توندی بەیەکەوە گرێ دەدا
lash out مەردانە پارە لە خەرج دەکا
lass/læs/ کچ– کچی گەنج
lasso گوریسێکی درێژ لە کۆتایی لایەکی
قوفڵانگی هەیە بۆ گرتنی چێڵ وئەسپ بەکاردێ
last/lɑːst/adj ١– دوا بیینا– دوا
٢–پێش کۆتایی– ڕابردوو
٣– دوا–نەگونجاو– دوا وشە
٤– دوا چارەسەر
lastly/adv لەکۆتاییدا
last/adv لە کۆتایی– دواجار
last/v ١–بەردەوام دەبێ
٢– تێکناچێ٣– دەخایەنێ
lasting/lɑːstɪŋ/adj هەمیشەیی– بێ کۆتا
last/n ١– دواکەس– دواشت
٢– ئەوەی مابێ
latch/lætʃ/n ستونی دەرگا–
شمشێری دەرگا– سورگی
latch on داخراوە بەڵام کلۆم نەکراوە–
قوفل نەدراوە
late/leɪt/adj دواکەوتوو– گیرێ بوو

Ll

L–l/el/ پیتی دوازدەم لە ئەلفبای ئینگلیزی
lab/læb/n تاقیگە
label/ˈleɪbl/n ١- پلیت ٢- پارچە... بۆ شت لەسە نوسین
label/v ١- دادەنێ- وەسفی دەکا ٢- ناوی دەنێ
laboratory/ləˈbɒrətri/n لاب- تاقیگە
laborious/ləˈbɔːriəs/adj ماندوکەر- هێوزەر
labour/ˈleɪbə(r)/n ١-کار، کرێکار ٢- ئەرک٣- چینیکرێکار
the labour party/n پارتی کرێکاران
labour-saving/adj ئامێری کەمکەرەوەی کار- تێکۆشان
labour/v کاردەکا- رەنج دەدا
laboural breathingبەزەحمەت هەناسە دەدا
labourer/ˈleɪbərə(r)/n کرێکار، کارگەر
labrador/n سەگی کوێران- سەگێکی مرۆڤدۆستە
labyrinth/ˈlæbərɪnθ/n وێلگە- رێی دژوار
lace/leɪs/n داننێل- قەیتان
lace/v قەیتانی توند دەکا
lack/læk/n پێویستی هەیە بە
lack/n لەدەست دان- نەبوون
laconic/ləˈkɒnɪk/adj کورت و پوخت
laconically/ləˈkɒnɪkli/adv بەکورتی و پوختی
lacquer/ˈlækə(r)/n بریقەدار/ بۆیەی بریقەداری ئەو شلەیەی لە پرچ دەدرێ تا شێوازی تراشینەکە راگرێ
lacy/ˈleɪsi/adj داننێل ئاسا-وەك قەیتان
lad/læd/n کور- گەنج
ladder/ˈlækə(r)/n پەیژە- قادرمە
laden/ˈleɪdn/adj بارکراو، بارگران
ladies/n ئاودەستی تایبەت بە ئافرەت
ladle/ˈleɪdl/n ئەسکوێ بۆ شلە-کەوگیر بۆ برنج
lady/ˈleɪdi/n خانم، خاتوون- لێیدی/خانەوادە
ladies and gentlmen بە رێزان، خوشك و برایان
lady like/adj بەرێزانە، گونجاو، شیاو
lag/v (لە کاروان) دوا دەکەوێ- لەسەرەخۆ دەروا
lag-lag-time/n ماوەی نێوان دوو رووداو
lager/ˈlɑːgə(r)/n جۆرێکە لە بیرەی روون
lagoon/ləˈguːn/n گۆمی ئاو سوێر
laicism/n لایسیزم- دوورەدینی- ئائایینی
laid/v: lay دادەنێ-داینا
laid back/adj ئانیگەران- گوێ بە کێشان ئادا- دنیای لە خۆ تەنگ نەکردووە
lain-lie پاڵکەوتوو- پاڵدەکەوێ
lake/leɪk/n گۆم- دەریاچە
lamb/læm/n بەرخ- گۆشتی بەرخ
lame/leɪm/adj ١- شەل/شەلە ٢-بیانوێکی لاواز هەنجەتێکی باوەڕ پێنەکراو
lament/ləˈment/v دەلاوێنێتەوە- شیوەن دەکا
lamp/læmp/n لەمپە- چرا
lamp post/læmp pəʊst/n ستوونی سەر شەقام
lampshade/ˈlæmpʃeɪd/n پۆشەری چرا
land/lænd/n ١- زەوی، وشکایی، پارچە زەوی ٢- خۆڵ، خاك، ئاخ، وڵات
landislide/ˈlændslaɪd/adj ١- هەرەسی زەوی ٢-زۆر گەورە-سەرکەوتنێکیزۆر گەورە
land/lænd/v ١- دەنیشێتەوە- دێتە خوارێ ٢- بە دەست دێنێ
landing/ˈlændɪŋ/n دابەزینی- نیشتنەوەی فرۆکە
landing/n شۆستەی بارکردن

kiss/n ماچ
kit/kɪt/n كەلوپەل- پێویستی
kit/v پێویستی ئامادە دەكا
kitchen/ˈkɪtʃɪn/n چێشتخانە-ئاندین
kite/kaɪt/n كۆلارە- قوشكاغەز
kitten/ˈkɪtn/n بێچوە پشیلە
knave/n ١-بێئابروو ٢-وغد لە قومار
knead/ni:d/v دەشێلێ، دەگوشێ
knee/ni:/n ئەژنۆ، چۆك
kneecap/ˈni:kæp/n كلاوەی ئەژنۆ ئەو ئێسكەی چۆك دادەپۆشێ
kneel/ni:l/v كرنوش دەبا، خۆدەچەمێنێ
knew/nju:/v زانی
knickers/ˈnɪkəz/n كورتە دەرپێی ئافرەت
knife/naɪf/n چەقۆ، چەقوو
knight/naɪt/n ١-ئەو كەسەی پلەی "سێر"ی هەبێ ٢-سوار چاك
knighthood/ˈnaɪthud/n سوار چاكی
knit/nɪt/v دەچنێ- چنین
knitting/ˈnɪtɪŋ/n چنین- تریكۆ
knitting needle/n دەرزی چنین
knob/nɒb/n ١-گرمۆ، دەسك ٢-كلیل ٣-پارچەیەك لە
knock/nɒk/n لێدان
knock/v ١-لێدەدا، لە دەرگا دەدا ٢-رەخنە دەگرێ
knot/nɒt/n ١-گرێ ٢-پەتی سێدارە
knot/v دەبەستێتەوە- گرێ دەدا
know/nəʊ/v دەزانێ- دەیناسێتەوە
knowing/ˈnəʊɪŋ/adj زانیار
knowingly/ˈnəʊɪŋli/adv بەئەنقەست
knowledge/ˈnɒlɪdʒ/n زانیاری- مەریفەت
knowledgeable/ˈnɒlɪdʒəbl/adj شارەزا، ئاگادار
koppie/n گردی بچووك
Koran/kəˈrɑ:n/n قورئانی پیرۆز
kris/n خەنجەر
kudos/ˈkju:dɒs/n ناموس و شكۆ
kulak/n كولاك جوتیاری زەویدار
Kurd/kɜ:d/n كورد
Kurdish/ˈkɜ:dɪʃ/n كوردی-زمانی كوردی
Kurdistan/n كوردستان/ ولاتی كوردان

Kk

K-k/keɪ/ پیتی یازدەم لە ئەلفبای ئینگلیزیدا
kangaroo/ˌkæŋɡəˈruː/n کەنگەر
karate/kəˈrɑːti/n کاراتی
kayak/ˈkaɪæk/n بەلەمی یەك کەس
kebab/kɪˈbæb/n کەباب
keen/kiːn/adj ١-زۆرپەرۆش ٢-تیژ ٣-شەیدا
keep/kiːp/v دەمێنی/دەپارێزی
keep/n ١-گوزەران-بژێوی٢-پاڵپشت ٣-بورج
keeper/ˈkiːpə(r)/n ١-پاسەوان- چاودێر ٢-کۆڵچی
keeping/ˈkiːpɪŋ/n ١-دەسازێ لەگەڵ ٢-لەگەڵیدەگوزەرێنێ
keg/keg/n بەرمیلی بچوك
ken/ken/n-v مەودا- سنور- چوارچێوە-دەزانێ
kennel/ˈkenl/n کۆلێتی سەگ، کونە سەگ
kept/kept/v پاراستی
kerb/kɜːb/: ncurb/n لێواری شۆستە-کەناریشۆستە
kerchief/ˈkɜːtʃɪf/n لەچك- دەسرۆك
kernel/ˈkɜːnl/n ١-کرۆك- گەرهەری باسەکە ٢-رستەیسەرەکی
kerosene/ˈkerəsiːn/n کیرۆزین- نەوت
kettle/ˈketl/v کتلی
key/kiː/n ١-کلیل ٢-چارەسەر ٣-کلیلی مێنا
keyboard/ˈkiːbɔːd/n دوگمەکانی تایپ- نووسین- کیبۆرد
keyhole/ˈkiːhəʊl/n کونە کلیل-کلۆم
key/adj زانیاری دەداتە کۆمپیوتەر
key/adj سەرەکی، زۆر گرنگ
kick/kɪk/v لوجکەی لێدەدا، تێهەڵدەدا
kick off/n یاری تۆپی پێ دەستپێ دەکا
kick out دەردەکا، قاودەدا
kick/n ١- تێ هەڵدان، لێدان ٢-هەست بەخۆشی کردن
kid/kɪd/n منداڵ
kidnap/ˈkɪdnæp/v دەرفێنێ
kidnapping/ˈkɪdnæpɪŋ/n رفاندن
kidney/ˈkɪdni/n گورچیلە-کلیە
kill/kɪl/v ١-دەکوژێ- سەردەبرێ ٢-ئازاری پێ دەگەیەنێ
kill/n ١-کوشتن ٢-نێچیر- کوژراو
killer/ˈkɪlə(r)/n بکوژ- کوژەر
killing/ˈkɪlɪŋ/n تاوانی کوشتن
kilo/ˈkiːləʊ/n کیلۆ
kilometre/ˈkɪləmiːtə(r)/n کیلۆمەتر
kin/kɪn/n خزموکەس، خزم و خوێش
kind/kaɪnd/n جۆر
kind of هەندێ
kind/adj میهرەبان
kindness/ˈkaɪndnəs/n میهرەبانی- چاکە
kindergarten/ˈkɪndəɡɑːtn/n باخچەی ساوایان
kindly/ˈkaɪndli/adj بەبەزەیی
kindliness/ˈkaɪndlɪnəs/n بەزەیی، میهرەبانی
king/kɪŋ/n پادشا
king-size/adj زۆر گەورە- جۆری پاشا
kingdom/ˈkɪŋdəm/n ١-شانشین ٢- دەسەڵاتی پۆحی خوا ٣-جیهان ٤-بوار
kink/kɪŋk/n-adj ١-گرێ، بادانەوە، لاری- ئارەزو
kip/kɪp/n ١-نوستن- خەوتن ٢-سەرخەو
kiss/kɪs/v ماچ دەکا

junta/ˈdʒntə/n دەستەی عەسكەری

حوكمدار دەستەی سەربازی فەرمانڕەوا

Jupiter/ˈdʒuːpɪtə(r)/n ١- هەسارەی

موشتەری

٢- جۆپیتەر: خوداوەند لە ئەفسانەی

ڕۆمانی

jurisdiction/ˌdʒuərɪsˈdɪkʃn/n

دەسەڵاتی یاسایی

juror/ˈdʒuərə(r)/n ئەندامێكی

ئەنجومەنی سوێندخۆران

jury/ˈdʒuəri/n ١- دەستەی سوێند

خۆران

٢- دەستەی ناوبژیوان/دەستەی بڕیاردەر

just/dʒʌst/adj ١- بەداد ٢- دادوەر

just/adv ١- پێش ماوەیەكی كورت

٢- بەتەواوی

just now هەرئێستا

justice/ˈdʒʌstɪs/n ١- داد ٢- یاسا

justify/ˈdʒʌstɪfaɪ/v پاساو دێنێتەوە

justifiable/ˈdʒʌstɪfaɪəbl/adj

پاساو هەڵدەگرێ

justification/ˌdʒʌstɪfɪˈkeɪʃn/n

پاساو

jut/dʒʌt/v دەردەكەوێ

jute/dʒuːt/n ١- گوش ٢-گونیە

٣- تووك

juvenile/ˈdʒuːvənaɪl/n هەرزەكار

juvenile/adj پەیوەست بەهەرزە كار وەك

تاوانەكانی هەرزەكاران- نەوجەوانان

juvenile crime مندالانە

juvenile delinquent/n نەو كەنجەی

تاوانێكی ئەنجام داوە/یان بە تاوانێك

تاوانباره

juxtapose/ˌdʒʌkstəˈpəuz/n-v

١- دوو شت ٢- دووكەس لەلای

یەك دادەنێ بۆئەوەی جیاوازیەكانیان

دەربێخێ/ بەرامبەر دەكا

juxtaposition/ˌdʒʌkstəpəˈzɪʃn/n

١-هاوسێی ٢- نزیكی ٣- دژەكان

٤- جیاوازی ٥- ناكۆكی

jot/dʒɒt/v بەکورتی و خێرا شتێ تۆمار دەکا

journal/ˈdʒɜːnl/n ١- گۆڤاری وەرزشی ٢- ئەکادیمی ٣- ڕۆژانە ٤- یاداشتی ڕۆژانە

journalism/ˈdʒɜːnəlɪzəm/n ڕۆژنامەنووسی ڕۆژنامەگەری

journalist/ˈdʒɜːnəlɪst/n ڕۆژنامەنووس

journey/ˈdʒɜːni/n گەشت

jovial/ˈdʒəʊviəl/adj زۆر ئاسودە- خۆش مەشرەب

joy/dʒɔɪ/n ١- خۆش ٢- سەرچاوەی خۆشی

joyful/ˈdʒɔɪfl/adj ١- خۆشنود ٢- کەیف خۆش٣- ئاسوودە

joyless/ˈdʒɔɪləs/adj ١- بێکەیف ٢- ناشاد٣- خەمبار

joyride/ˈdʒɔɪraɪd/n ئێخوڕینی ئۆتۆمبیل بە شێوەیەکی گاڵتەکارانە

jubilant/ˈdʒuːbɪlənt/adj دڵخۆشکەر

jubilee/ˈdʒuːbɪliː/n یۆبیل

Judaism/ˈdʒuːdeɪɪzəm/n ١- خوایەتی ٢-جولەکایەتی ٣- دینی جولەکە

judge/dʒʌdʒ/n ١- قازی ٢- دادوەر ٣- شارەزا

judge/v ١- ئاکامی گەمە ڕادەگەیەنێ ٢- ڕەخنە دەگرێ ٣- بڕیاردەدا ٤- بڕیاردەردەکا

judgement(judgment) /ˈdʒʌdʒmənt/n ١- بڕیار ٢- بڕیاری دادگا ٣- ڕا

judicial/dʒuˈdɪʃl/adj ١- قەزایی ٢- دادوەری

judicious/dʒuˈdɪʃəs/adj ١- ژیرانە ٢- حەکیمانە

judo/ˈdʒuːdəʊ/n یاری جۆدۆ

jug/dʒʌg/n ١-قۆری ٢-دۆلکە ٣- سوراحی

juggle/ˈdʒʌgl/v تۆپ بۆ ئاسمان فڕێ دەدا و دەگرێتەوە- یاری بە تۆپ دەکا

juice/dʒuːs/n ١- گوشراوی میوەجات ٢- خۆشاو

juicy/ˈdʒuːsi/adj ١- پڕ خۆشاو ٢- گوشراو ٣- هەواڵی ئابڕوبەر ٤- هەواڵی خۆش ٥- هەواڵی خراپ

jukebox/ˈdʒuːkbɒks/n ئامێرێکە لە گازینۆ و باڕ هەیە پارەی تێ بکەی مۆسیقا لێ دەدا

July/dʒuˈlaɪ/n مانگی تەموز

jumble/ˈdʒʌmbl/v تێکەڵ و پێکەڵ دەکا

jumble/n کۆمەڵێ شتی ناڕێك

jumbo/ˈdʒʌmbəʊ/adj ١- زۆر گەورە ٢- زۆر فراوان

jumbo/n فڕۆکەی جامبۆ

jump/dʒʌmp/n ١- بازدەدا ٢- خێرا دەڕوا

jump/n بازدان

jumper/n ١- قوماشی خاو٢- بازدەر

junction/ˈdʒʌŋkʃn/n دووڕیان

June/dʒuːn/n مانگی حوزەیران

jungle/ˈdʒʌŋgl/n ١- جەنگەڵ ٢- دارستانی چڕ

junior/ˈdʒuːniə(r)/adj ١- پلە بچووك ٢- بچووك٣- گچکە ٤- نەوجەوان: تەمەن لە ٧-١١ ساڵی ٥- قوتابی قۆناغی سێ یان چوار

junior/n ١- فەرمانبەری بچوك ٢- قوتابی سەرەتایی قوتابخانەی قوتابیانی تەمەن لە نێوان ٧- ١١ ساڵی

junk/dʒʌŋk/n ١-بەلەمی کۆن و بێکەلك ٢-شتی کۆن وبێبەها ٣-بەلەمی گەورەی چینی

jeopardy/ˈdʒepədi/n ترسی له دەست دان و دۆڕان...

jerk/dʒɜːk/n ڕاکێشان پاڵنانی له ناکاو/ هەژان

jerk/dʒɜːk/v له پڕ و خێرا ڕادەکێشێ دەمەژێ/ دەلەرێ

jersey/ˈdʒɜːzi/n ١- جێرسی
٢- جۆرە قوماشێکی سوفیە
٣- لەسەر کراس و بلوز لەبەر دەکرێ

Jesus/ˈdʒiːzəs/n عیسا پێغەمبەر

jet/dʒet/n ١- فڕۆکەیەکی نوێی خێرایە
٢- فوارەی ئاو یان غاز

jet black/adj ڕەشی تاریك

jetty/ˈdʒeti/n شۆستەی بەندەر

Jew/dʒuː/n جولەکە- جوو

jewel/ˈdʒuːəl/n ١- زێڕو زیو٢- گەوهەر

jeweller/ˈdʒuːələ(r)/n ١- گەوهەرچی
٢- زێڕینگر

jewellery/ˈdʒuːəlri/n ١- زێڕو زیو
٢- خشڵ

jig/dʒɪg/n هەڵپەرکێی میللی/ مۆسیقای هەڵپەرکێ

jig/dʒɪg/v له خۆشیا هەڵدەپەرێ

jiggle/ˈdʒɪgl/v سەرەوبن بە شت دەکا

jihad/dʒɪˈhɑːd/n جیهاد

jingle/ˈdʒɪŋgl/n ١- خشەخش
٢- شەق شەق٣- تەقەتەق
٤- پارچە مۆسیقا یان گۆرانی پروپاگندە

jingle/v ١- دەزرینگێتەوە
٢- تەقەتەق دێ

jinx/dʒɪŋks/n ١- بەدبەخت٢- شووم

jinx/v ١- بێبەختی لەگەڵ خۆی دێنێ
٢- شوومی ئێدەباری

jitters/ˈdʒɪtəz/n هەستی نیگەرانی و دەمارگیری و تورەیی زۆر

jittery/ˈdʒɪtəri/adj ١- نیگەران
٢- دەمارگیر٣- ترێ

job/dʒɒb/n ١- کار ٢- پیشە
٣- بەرپرسیاریەتی

jobless/ˈdʒɒbləs/adj بێکار

the jobless/n بێکارەکان

joblessness/n بێ کاری

jockey/ˈdʒɒki/n- v ١-جۆکی ٢-ئەسپ سوار فێڵ دەکا، له خشتەدەبا

jodhpurs/ˈdʒɒdpəz/n پانتۆڵی تایبەت بەسوار ئەسپ

jog/dʒɒg/v ١- لەسەرخۆ ڕادەکا
٢- ڕاهێنان دەکا٣- بەمل
٤- بەشان پاڵ دەنێ

jog/n ١- غاردانی لەسەرخۆ
٢- پالنانی هێواش

jogger/ˈdʒɒgə(r)/n ڕاکەر

john/dʒɒn/n دەستاو- دەستشۆر

join/dʒɔɪn/v ١-دەبینێ ٢-پەیوەندی پێ دەکا
٣- دەبەستێتەوە
٤- دادەنیشێ بۆ خواردنەوە

join/n ١- ژوان
٢- جێی گەیشتنی دوورشت

joint/dʒɔɪnt/n ١- بەیەکگەر
٢- پارچە گۆشتی ناو فرنی

joint/adj ١-هاوبەش٢- پێکەوە

jointly/adv ١- پێکەوە ٢- بە هاوبەش

joke/dʒəʊk/n نوکتە

joker/ˈdʒəʊkə(r)/n ١- نوکتەچی٢- جۆکەر

jolly/ˈdʒɒli/adj ١- ڕووخۆش، نیوەسەرخۆش

jolly/adv زۆر

jolly well بێ گومان

jolt/dʒəʊlt/v ١- دەمەژێنێ ٢- دەجولێنێ

jolt/n هەژانی له ناکاو

jostle/ˈdʒɒsl/v ١- بەریەکێ دەکەوێ بە توندی
٢- بەتوندی پاڵ دەنێ

Jj

J-j/dʒeɪ/ پیتی دەیەم لە ئەلفبای ئینگلیزی
jab/dʒæb/v ١-بەرەقی/ بە توندی پاڵ پەشتن/کەسێ وەدەنێ ٢-بەتوندی دادەگرێ
jab/n ١-پاڵدانی لە ناکاو و توند ٢-تێوەژەندن
jack/dʒæk/n ١- جەگ ٢- کوڕ لە قومار ٣- کەس
jack/v ١- وازدێنێ ٢- دەست هەڵدەگرێ ٣- جەگ بە کاردێنێ
Jackalin/n چەقەڵ
jacket/ˈdʒækɪt/n ١- چاکەت ٢- سەرپۆش٣- قەپاغی گەورە
jackknife/ˈdʒæknaɪf/n چەقۆی گیرفان
jackpot/ˈdʒækpɒt/n گەورەترین خەڵات لە یانەسیب
Jacuzzi/dʒəˈkuːzi/n گەرماوی جاکوزی
jaded/ˈdʒeɪdɪd/adj هیوژاو: ماندو هیلاك
jagged/ˈdʒægɪd/adj زبر و نوك تیژ
jaguar/ˈdʒægjuə(r)/n ١- پشیلەی ئەمریکی ٢- پڵنگ
jail/dʒeɪl/n زیندان
jail/v ١- زیندانی دەکا ٢- دەخرێتە زیندان
jailer/ˈdʒeɪlə(r)/n ١-پاسەوانی زیندان ٢- زیندانەوان
jam/dʒæm/n مرەبا
jam/v ١- حەشامەت دروست دەکا ٢- پاڵ دەنێ ٣- گرێ دەدا/ دەبەستێ ٤- دەیهاری/ دەیگوشێ ٥- تەشویش لە رادیۆ دروست دەکا ٦- بە خێرا برێك دەکا ٧- ئۆتۆمبیل رادەگرێ
jam/n ١- حەشامەت ٢- ئاپۆرە ٣- ئاریشە ٤- کێشە ٥- تەنگو چەڵەمە
jangle/ˈdʒæŋgl/v خشەخش دەکا
jangle/n خشەخش، دەنگی ئامان- قاپ و قاچاغ
janitor/ˈdʒænɪtə(r)/n دەرگاوان
January/ˈdʒænjuəri/n ١- کانونی دووەم ٢- مانگی یەك
jar/dʒɑː(r)/n ١- جەرە٢- گۆزە ٣- ماددەی ناو گۆزە
jargon/ˈdʒɑːgən/n ١- زمانێکی دژوار ٢- زمانێکی پڕ زاراوەی تەکنیکی
jasmine/ˈdʒæzmɪn/n یاسەمین
jaundice/ˈdʒɔːndɪs/n ١- نەخۆشیەکە چاو و پێست زەرد دەکا ٢- زەردوویی٣- زەرتك
javelin/ˈdʒævlɪn/n ١- رم ٢- تیر
jaw/dʒɔː/n ١- شەویلگە ٢- شەریلگ ٣- ددانی گیانەوەر
jazz/dʒæz/n مۆسیقای جاز
jazz/v ١- رەوشەن دەکا٢- جاز لێدەدا
jealous/ˈdʒeləs/adj ١- بەئێرەیی ٢- چاوچنۆك ٣- غیرەدار (لەژن بۆ نمونە)
jealousy/ˈdʒeləsi/n ئێرەیی/ غیرەداری
jeans/dʒiːnz/n ١- قوماشی جینز ٢- پانتۆڵی جینز٣- پانتۆڵ کاوبۆی
jeep/dʒiːp/n جیپ
jeer/dʒɪə(r)/v بێشەرمانە پێدەکەنێ و هاوار دەکا
jeer/n هاوارپێکەنینی بێ شەرمانە/ حریتەحریت
jelly/ˈdʒeli/n ١- مەیین، جێلی٣- مورەبا
jeopardize/ˈdʒepədaɪz/v دەکەوێتە رەوشێکی مەترسییەوە

it/ɪt/pron ١- راناوی-ئەو-بۆ کەسی سێیەمی تاك (ناعاقل)

italics/ɪˈtælɪks/n هێڵی لار

itch/ɪtʃ/n خوران

itch/v دەخورێ

itchy/adj توشی خوران بووە- خوراو

item/ˈaɪtəm/n ١- مادده ٢- بەند ٣- هەواڵ ٤- وشە

itemise/ˈaɪtəmaɪz/v لیستە دروست دەکا بۆ هەموان/ خشتە دروست دەکا

itinerant/aɪˈtɪnərənt/n گەڕۆك

itinerary/aɪˈtɪnərəri/n ١-گەڕۆکنامە ٢- گەشت نامە ٣- ڕابەری گشت

it's کورتەی it is

itself/ɪtˈself/reflex pron خۆی

by itself لە خۆیەوە- بە تەنیا

I've کورتەی I have

ivory/ˈaɪvəri/n عاج- سپی

ivy/ˈaɪvi/n گوڵە لاولاو

iris/ˈaɪrɪs/n ١- ڕەشێنەی چاو/ گلێنە
٢- گوڵە سەوسەن
iron/ˈaɪən/n ١-ئاسن٢- ئوتوو
iron/v ئوتوودەکا
ironic/aɪˈrɒnɪc/adj
پێچەوانەوەی ئەوەی دەیڵێ
ironical/aɪˈrɒnɪkl/adj گاڵتەخوازیی
irony/ˈaɪrəni/n ١-گاڵتە ٢-ئایرەنی
٣- بێ ڕابواردن
irradiate/ɪˈreɪdieɪt/v تیشك دەنێری
irrational/ɪˈræʃənl/adj ناماقووڵ
ناعەقلانیەت
irreconcilable/ɪˈrekənsaɪləbl/adj
١-دوژمندار/ ئاشت نەبۆوە ٢-پێچەوانە
irregular/ɪˈregjələ(r)/adj
١-ناوەز ٢-جیا ٣-نارێك
٤- پێچەوانەی دابی باو ٥- بێ‌ڕێسا
irrelevant/ɪˈreləvənt/adj
١- ناپەیوەست ٢- دەرەوەی بابەت
irreparable/ɪˈrepərəbl/adj
١-چاك ناکرێتەوە ٢- هەموار ناکرێ
irrepressible/ˌɪrɪˈpresəbl/adj
١- چالاك ٢- زرنگ ٣- پڕ ژیان و بزاڤ
irreproachable/ˌɪrɪˈprəʊtʃəbl/adj
دەست پاك- بێ‌خەوش
irresistible/ˌɪrɪˈzɪstəbl/adj
١- بەرگە ناگرێ لە بەهێزیا
٢-بەرگەناگرێ لە جوانیا ٣-سەرنج ڕاکێش
irreverent/ɪˈrevərənt/adj
١-بێ قیمەت/ بێ ئابرو
٢- بێ ڕەچاوکردنی شتی پیرۆز
irresponsible/ˌɪrɪˈspɒnsəbl/adj
١-نابەرپرس ٢-هیچ و پووچ
irreversible/adj بێ ڕێز
irreversible/ˌɪrɪˈvɜːsəbl/adj
١- ناگۆڕدرێ ٢- گەڕانەوە لێی نیە

irrigate/ˈɪrɪgeɪt/v ١- ئاودەدا
٢- ئاو بەبۆڕی بۆ زەوی‌و دانەوێڵە دەبا
irrigation/ˌɪrɪˈgeɪʃn/n ١- ئاودان
٢- ئاودێری
irritable/ˈɪrɪtəbl/adj ١- زوو توڕە
دەبێ ٢- زوو هەڵدەچێ
irritability/ˌɪrɪtəˈbɪləti/n
١- زوو توڕە بوون ٢- قینچکە تەنگی
irritate/ˈɪrɪteɪt/v ١- توڕەی دەکا
٢- بێزاری دەکا
٣- ئازاری دەدا، تووشی خواردنی دەکا
irritation/ˌɪrɪˈteɪʃn/n ١- توڕەیی
٢- بێزاری ٣- خواردن
is/ɪz/ کرداری بوون
Islam/ˈɪzlɑːm/n ١- ئیسلام
٢- ئایینی ئیسلام
Islamic/ɪzˈlæmɪk/adj ئیسلامی
islamcist/n ئیسلام ناسی
island/ˈaɪlənd/n ١- دوورگە
٢- پارچەزەوییەکی بە ئاو دەورەدراو
islander/n دانیشتەی دورگە
isle/aɪl/n دوورگە
(ئەمە زیاتر لەگەڵ ناو بەکاردێ)
British isle وەك دوورگەی بەریتانی
isolate/ˈaɪsəleɪt/v ١- جیای دەکاتەوە
٢- گۆشە گیری دەکا
isolated/ˈaɪsəleɪtɪd/adj ١- گۆشەگیر
٢- تەنیا٣- دوورە پەرێز
isolation/ˌaɪsəˈleɪʃn/n ١- گۆشەگیری
٢- دوور پەرێزی
in isolation بە تەنیا
issue/ˈɪʃuː/n ١- کێشە ٢-دەرز
٣- مەسەلە ٤- ژمارەی ڕۆژنامە ٥- گۆڤار
٦- دەرکردنی ڕۆژنامەو گۆڤار
issue/v ١- دەردەکا ٢- دەردەچێ لە
isthmus/ˈɪsməs/n ١- بەرزەخ
٢- دەربەند

۱- دەرکەنار ۲- گۆشەگیر
۳- دوورەپەرێز ٤- خودی

intrude/ɪnˈtruːd/v خۆتێ هەڵدەقوڵتێنێ

intruision/ɪnˈtruːʒn/n ۱- غەوارە ۲- بیانی ۳- خۆتێهەڵقوڵتێنەر

intuition/adj ۱- ژیری ۲- زرنگی

intuitive/adj ژیر/زرنگ

inundate/ˈɪnʌndeɪt/v لەسەری کۆدەبێتەوە/دادەپۆشێ

invade/ɪnˈveɪd/v ۱- داگیر دەکا ۲- شکۆی دەشکێنێ ۳- غەزو دەکا

invader/ɪnˈveɪdə(r)/n داگیر کار

invalid/ˈɪnvəlɪd/n ۱- دەربەدار ۲- درماوی ۳- پەککەوتە ٤- بەسەرچوو

invalid/ɪnˈvælɪd/adj ۱- ناڕەوا ۲- نارەسەن/هەڵوەشاوە/ لەکار کەوتو

invalidate/ɪnˈvælɪdeɪt/v هەڵدەوەشێنێتەوە

invaluable/ɪnˈvæljuəbl/adj ۱- لە نرخ نەهاتو ۲- بێ هاوتا ۳- پڕ بەها

invariable/ɪnˈveəriəbl/adj جێگیر/نەگۆڕ

invasion/ɪnˈveɪʒn/n ۱- داگیر کردن ۲- هێرش

invective/ɪnˈvektɪv/adj زمانی جوێندان، زمانی پیس

invent/ɪnˈvent/v دادەهێنێ/(چیرۆك) دادەهێنێ

invention/ɪnˈvenʃn/n داهێنان

inventor/ɪnˈventə(r)/n داهێنەر

inventory/ˈɪnvəntri/n لیستەی ناوەرۆك

inverse/ˌɪnˈvɜːs/adj پێچەوانە

inversion/ɪnˈvɜːʃn/n هەڵگێڕانەوە

invert/ɪnˈvɜːt/v هەڵدەگەرێتەوە

inverted/adj ئاوەژوو

invest/ɪnˈvest/v ۱- دەخاتەکار ۲- گەمارۆدەدا ۳- تەرخان دەکا

investor/n وەبەرهێن ئەو کەسەی پارەی خۆی لە پرۆژەیەك دادەنێ.

investigate/ɪnˈvestɪgeɪt/v دەکۆڵێتەوە/ دەپشکنێ

investigation/ɪnˌvestɪˈgeɪʃn/n ۱- لێ کۆڵینەوە ۲- پشکنین

investment/n وەبەرهێنان/پارە لەکاردانان

invigilate/ɪnˈvɪdʒɪleɪt/v چاودێری دەکا

invigilation/ɪnˌvɪdʒɪˈleɪʃn/n چاودێری

invigilator/ɪnˈvɪdʒɪleɪtə(r)/n چاودێر

invincible/ɪnˈvɪnsəbl/adj لەشکان نایە

invisible/ɪnˈvɪzəbl/adj ۱-نادیار ۲-غەیب

invitation/ˌɪnvɪˈteɪʃn/n بانگ کردن/ داوەت کردن

invite/ɪnˈvaɪt/n داوەتی دەکا

inviting/ɪnˈvaɪtɪŋ/adj سەرنج ڕاکێش

invocation/n پاڕانەوە

invoice/ˈɪnvɔɪs/n لیستەی کەلوپەل و نرخ

invoke/ɪnˈvəʊk/v دەپاڕێتەوە

involuntary/ɪnˈvɒləntri/adj خۆنەویستی- ڕەمەکی

involve/ɪnˈvɒlv/v ۱- تووش دەکا ۲- دەگرێتەوە

involved/ɪnˈvɒlvd/adj تووش بوو

involvement/ɪnˈvɒlvmənt/n تووش بوون- تێکەوتن

invulnerable/ɪnˈvʌlnərəbl/adj سەخت- ناڕووشێ

inward/ˈɪnwəd/adj ۱-ناوەکی ۲-ناوەوە

inwards/adv بۆناوەوە/بەرەو ناوەوە

iodine/ˈaɪədiːn/n یۆد- ئیۆدین- ماددەی کیمیاوی

IOU/ˌaɪ əʊ ˈjuː/n من قەرزاری تۆم

irate/aɪˈreɪt/adj تووڕە

١- دەدوێنێ ٢-قسەیەی ڵێ وەردەگرێ ٣- دەکاتە پرسیار
interrogator/n قسەلێوەرگر، لێکۆڵەر
interrogative/ˌɪntəˈrɒgətɪv/adj پرسیار، پرسیاری
interrupt/ˌɪntəˈrʌpt/v دەبڕێ- قسەی دەبڕێ- پەیوەندی دەبڕێ
interruption/ˌɪntəˈrʌpʃn/n کۆسپدانان- بڕین- پەیوەندی بڕین
intersect/ˌɪntəˈsekt/v بەیەک دەگەن- یەکتر دەبڕن- دابەش دەبن
intersperse/ˌɪntəˈspɜːs/v لێرەو لەوێ دادەنێ قسەی نوکتەی تێ دەخا
interval/ˈɪntəvl/n وچان، پشوو، ماوەی حەوانەوە
intervene/ˌɪntəˈviːn/v ١- دەست تێوەردەدا، دەست تێدەخا ٢- قسەی دەبڕێ
intervention/ˌɪntəˈvenʃn/n دەست تێوەردان، دەست تێ خستن
interview/ˈɪntəvjuː/n دیدەنی- دیدار- چاوپێکەوتن
interview/v دیدەنی دەکا، چاوپێکەوتنی لەگەڵ دەکا
intestine/ɪnˈtestɪn/n ریخۆڵە
intimacy/ˈɪntɪməsi/v هۆگری، برادەرایەتیەکی کۆن
intimate/ˈɪntɪmət/v هۆگری دەبێ
intimate/adj ١- زۆر نزیک/ گیانی بەگیانی ٢- زۆر تایبەت، کەس- هێمن ٣- ناسینێکی قووڵ
intimation/ˌɪntɪˈmeɪʃn/n گەیاندن/ ناساندن
intimidate/ɪnˈtɪmɪdeɪt/v دەتۆقێنێ/ دەترسێنێ
intimidate/n تۆقاندن/ترساندن

into/ˈɪntə/perp بۆ/بەرەو/بەرەو ناوەوە، لەسەر
intolerable/ɪnˈtɒlərəbl/adj ١- بەرگەنەگیراو، قەبوڵ ناکرێ ٢- زۆر خراپ ٣- شیمانەی لێبووردنی لێناکرێ
intolerance/ɪnˈtɒlərəns/n لێ نەبوردن/ دەمارگیری
intolerant/ɪnˈtɒlərənt/adj نابوردە، دەمارگیر
intonation/ˌɪntəˈneɪʃn/n ئاواز- بەرزونزمی دەنگ
intoxicated/ɪnˈtɒksɪkeɪtɪd/adj مەست، سەرخۆش
intone/ɪnˈtəʊn/v گۆرانی دەچڕێ، گۆرانی دەڵێ/ نوێژ و سرود دەخوێنێ
intoxicant/ɪnˈtɒksɪkənt/n مەستکەر،
intransigence/ɪnˈtrænsɪdʒəns/n لاساری- لاملی
intransigent/ɪnˈtrænsɪdʒənt/adj لاسار- بەرک
intransitive/ɪnˈtrænsətɪv/v-adj کرداری تێنەپەڕ (بێ بەرکار)
intrepid/ɪnˈtrepɪd/adj ١-بەجەرگ ٢- زرنگ ٣- جەسوور
intricate/ˈɪntrɪkət/adj ١- ئاڵۆز ٢- دژوار
intrigue/ɪnˈtriːg/v ١- داو دەنێتەوە/ تەڵە دادەنێتەوە ٢- دەورووژێنێ
intrigue/ˈɪntriːg/n تەڵە/داو
intrinsic/ɪntrɪnsɪk/adj ١- سەرەکی ٢- جەوهەری ٣- خودی
introduce/ˌɪntrədjuːs/v دەناسێنێ/ دادەهێنێ
introduction/ˌɪntrəˈdʌkʃn/n دەروازە
introspection/ˌɪntrəˈspekʃn/n دەروون پشکنین
introvert/ˈɪntrəvɜːt/adj

راگرتن- ڕێ گرتن
interchange/ˌɪntəˈtʃeɪndʒ/v
ئاڵوگۆڕ دەکا
interchangeable /ˌɪntəˈtʃeɪndʒəbl/adj
دەکرێ لەگەڵ شتێ ئاڵوگۆڕی پێ بکرێ- ئاڵوگۆڕ هەڵدەگرێ
intercom/ˈɪntəkɒm/n ئینتەرکۆم- تۆڕی پەیوەندی کردنی ناوخۆیی
interconnect/ˌɪntəkəˈnekt/v
دەبەستێتەوە- لەیەك گرێ دەدا
interconnected/adj
بەیەکەوە گرێ دراون
بەیەکەوە بەستراون
intercontinental /ˌɪntəˌkɒntɪˈnentl/adj
لەنێوان کیشوەران، کیشوەربڕ
intercourse/ˈɪntəkɔːs/n
١-جووت بوون ٢-مامەڵە کردن
interdependent /ˌɪntədɪˈpendənt/adj
پەیوەستن بەیەکەوە
interest/ˈɪntrəst, ˈɪntrest/n
١- گرنگی دان- بایەخ-
جێی بایەخ- ئارەزوو
٢- قازانج، سود، بەرژەوەندی
٣- ماف، پشك- داهات-قازانج
interest/v ١- گرنگی پێدەدا
٢- دەیەوێ٣- ئارەزوو دەکا
interested/ˈɪntrestɪd/adj
١- سودمەند ٢- ئارەزوومەند
interesting/adj خۆش- دڵگیر
interfere/ˌɪntəˈfɪə(r)/v
١- دەست تێوەردەدا، دەست لە دەخا
٢- کۆسپ دادەنێ- گێرە شێوێنی دەکا
٣- دەنگەدەنگ دروست دەکا
interfering/adj دەست تێوەردان:
دەست تێوەردەر

interim/ˈɪntərɪm/n ١- لە هەمان کاتدا ٢- پێش ٣-کاتیی
interior/ɪnˈtɪəriə(r)/n ناوەوە
the interior ناوولات
interjection/ˌɪntəˈdʒekʃn/n قسەهەڵدان، قسەهەڵبڕین، سەرسوڕمان
interlude/ˈɪntəluːd/n ماوەی حەسانەوە، پشوو
intermarry/ˌɪntəˈmæri/v لە ئایین یان رەگەزێکی تر ژن دەهێنێ
intermarriage/ˌɪntəˈmærɪdʒ/n
هاوسەرگەرێتی- ژن خواستن لە نێوان گەلان و دینی جیاوازدا
intermediary/ˌɪntəˈmiːdiəri/n ناوەند- ناوبژیکەر
intermediate/ˌɪntəˈmiːdiət/adj
لە ناوەند- لە نێوان دووان
interminable/ɪnˈtɜːmɪnəbl/adj
بێ کۆتا، درێژدادڕ
intermission/ˌɪntəˈmɪʃn/n پشوو
intermittent/ˌɪntəˈmɪtənt/adj پچڕاو
intern/ɪnˈtɜːn/v دەگرێ- زیندانی دەکا
internment/ɪnˈtɜːnmənt/n گرتن- دەست بەسەرداگرتن
internee/ˌɪntɜːˈniː/n گیراو- دەستبەسەر
internal/ɪnˈtɜːnl/adj ناخی- ناوەکی
international/ˌɪntəˈnæʃnəl/adj
نێودەوڵەتی-نێونەتەوەیی، جیهانی
internet/ˈɪntənet/n ئەنتەرنێت
interpret/ɪnˈtɜːprɪt/v لێك دەداتەوە، گوزارشت لێ دەکا
وەردەگێڕێ (بەزمان، بەقسە نەك نووسین)
interpreter/ɪnˈtɜːprɪtə(r)/n
وەرگێڕی زارەکی
interrelate/ˌɪntərɪˈleɪt/v
کارلەیەکتر دەکەن
interrogate/ɪnˈterəgeɪt/v

ئامراز، ئامێر- هۆکار

insubordinate/ˌɪnsəˈbɔːdɪnət/adj یاخی

insubordination /ˌɪnsəˌbɔːdɪˈneɪʃn/n یاخی بوون

insubstantial/ˌɪnsəbˈstænʃl/adj ١- لاواز- ناسایی ٢- سادە

insufferable/ɪnˈsʌfrəbl/adj بەرگە ناگیرێ/ لوخۆ یاخی/بەفیز

insufficient/ˌɪnsəˈfɪʃnt/adj بەش نەکردوو- کەم

insular/ˈɪnsjələ(r)/adj ١-بیر تەسک ٢-گۆشە گیر ٣-دوورگەنشین

insularity/ˌɪnsjuˈlærəti/n ١-بیر تەسکی ٢-دوورگەیی- دووره پەرێزی

insulate/ˈɪnsjuleɪt/v جیادەکاتەوە

insulin/ˈɪnsjəlɪn/n ئنسۆلین

insult/ɪnˈsʌlt/v ریسوادەکا

insult/ˈɪnsʌlt/n ئەتك، جوێن، بێ ڕێزی

insuperable/ɪnˈsuːpərəbl/adj چارەسەر ناکرێ

insurance/ɪnˈʃʊərəns/n بیمە، دابین کردن

insure/ɪnˈʃʊə(r)/v دابین دەکا

insurmountable /ˌɪnsəˈmaʊntəbl/adj دژوار، سەخت

insurrection/ˌɪnsəˈrekʃn/n یاخی بوون

intact/ɪnˈtækt/adj ساغ، ع لێ نەماتو

intake/ˈɪnteɪk/n ١- ئاوەندی گەیاندنی ئاو و گاز بە بۆری٢- بەشەخواردن ٣- ژمارەی ئەوکەسانەی هاتونەتە ناو ڕێکخراو

intangible/ɪnˈtændʒəbl/adj ١- هەست پێ ناکرێ ٢- دەست لێ نادرێ ٣- لەوەسف نایەت

integral/ˈɪntɪgrəl/adj ١- سەرەکی ٢- تەواوکەر

integrity/ɪnˈtegrəti/n پاکیی، ڕاست و دروستی

intellect/ˈɪntəlekt/n عەقل، بیر، هۆش

intellectual/ˌɪntəlektʃuəl/adj فکری، بیریی، زهنی ڕۆشنبیر، ڕۆناکبیر

intellectually/adv لە ڕوی فکریەوە

intelligence/ɪnˈtelɪdʒəns/n ١- زیرەکی ٢- سیخوری، جاسوس

intelligent/ɪnˈtelɪdʒənt/adj زیرەك

intelligentsia/n توێژی روناکبیران

intelligible/ɪnˈtelɪdʒˈbl/adj تێگەیشتنی ئاسانە

intend/ɪnˈtend/v دەیەوێ

intense/ɪnˈtens/adj زۆر: زۆر مەزن، زۆر بەهێز

intensely/adv بەتوندی- تاڕادەیەکی زۆر

intensify/ɪnˈtensɪfaɪ/v بەهێز دەکا، جەخت لەسەر دەکا

intensity/ɪnˈtensəti/n توندی، خەستی

intensive/ɪnˈtensɪv/adj ١- خەست، چڕ، هەمەلایەن ٢- جەخت کردن

intent/ɪnˈtent/adj گرنگی پێدەر- ڕژد

intention/ɪnˈtenʃn/n مەبەست، ئامانج

intentional/ɪnˈtenʃənl/adj بەئەنقەست

intentionally/adv بەئەنقەستی

interact/ˌɪntərˈækt/v لەگەڵ خەڵك تێکەڵ دەبێ/ مامەڵە دەکا- کارلێك دەکەن

interaction/ˌɪntərˈækʃn/n کارلێك کردن، ئاوێتە بوون- تێکەڵبوون

intercept/ˌɪntəˈsept/v ڕادەگرێ- ڕێی دەگرێ

interception/ˌɪntəˈsepʃn/n

inside/ˌɪnˈsaɪd/n - adj – v
ژوورەوە– گەدە، زگ، سك
بەرواژو لەبەر دەكا– ناوەكی

insider/n خۆمانە،
ئەندامی ڕێكخراوێك

inside/prep لەناو، لەماوەی، لە میانی
بەرەو ژوورەوە– بەرەوناوەوە

insight/ˈɪnsaɪt/n زانیاری قووڵ
تێگەیشتن لە سروشتی دروستی شت

insignia/n هێمای دەسەلات/ نیشان

insignificant/ˌɪnsɪgˈnɪfɪkənt/adj
بێقیمەت، بێبەها، هیچ

insincere/ˌɪnsɪnˈsɪə(r)/adj
دووڕوو، درۆزن، ناپاك

insincerity/ˌɪnsɪnˈserəti/n
دووڕوویی، ناپاكی

insinuate/ɪnˈsɪnjueɪt/v ئاماژە دەكا
پێشبینی شتێكی ناخۆش بەشێوەیەكی
ناراستەوخۆ دەكا

insipid/ɪnˈsɪpɪd/adj
بێتام و بۆن و ڕەنگ/ پووچ

insist/ɪnˈsɪst/v سوور دەبێ، ڕژد دەبێ

insolent/ˈɪnsələnt/adj بێ ڕێز

insolence/ˌɪnsələns/n بێ ڕێزی

insoluble/ɪnˈsɒljəbl/adj
ناتوێتەوە– بێ چارەسەر

insomnia/ɪnˈsɒmniə/n
خەوزڕان، خەوی نەكەوتن

inspect/ɪnˈspekt/v
دەپشكنێ– بەدوا دەگەڕێ

inspection/ɪnˈspekʃn/n
پشكنین بە دوا گەڕان

inspector/ɪnˈspektə(r)/n پشكێنەر
چاودێر، ئەفسەری پۆلیس

inspiration/ˌɪnspəˈreɪʃn/n
سەرچاوەی سروش،
سروشتی/بیرێكی ڕووناك، نیگا

inspire/ɪnˈspaɪə(r)/v سروشی بۆ دێنێ

inspired/adj سروش بۆ هاتوو/
نیگا بۆ هاتوو

inspiring/ɪnˈspaɪərɪŋ/adj
دڵخۆشكەر– هاندەر

instability/ˌɪnstəˈbɪləti/n نائارامی

install/ɪnˈstɔːl/v پێكەوەدەنێ–
ڕێك دەخا– دادەنێ– دادەمەزرێنێ

installation/ˌɪnstəleɪʃn/n پێكەوە نان–
دامەزراندن

instalment/ɪnˈstɔːlmənt/n بەش– ئاكە
بەشێك لە..– قست/یەك جار

instance/ˈɪnstəns/n دۆخ– بار

for instance بۆنموونە

instant/ˈɪnstənt/adj دەستبەجێ،
یەكسەر، ئامادە

instant/n ماوەیەكی دیار– یەكسەر

instead/ɪnˈsted/adv لەجیاتی، لەباتی

instigate/ˈɪnstɪgeɪt/v هاندەدا، زۆری لێ دەكا

instil/ɪnˈstɪl/v دەچێنێ، دادەهێنێ

instinct/ˈɪnstɪŋkt/n غەریزە،ڕەمەك
هێزی سروشتی لە مرۆڤ

institute/ˈɪnstɪtjuːt/n پەیمانگا

institute/ˈɪnstɪtjuːt/v دادەمەزرێنێ،
پێكدێنێ

institution/ˌɪnstɪˈtjuːʃn/n
١–دەزگا، دەستە– خانە (تایبەت...)
٢–داب، نەریت، خو

instruct/ɪnˈstrʌkt/v ١–دەرسی
پێ دەڵێ، وانەی پێ دەڵێ،
زانیاری دەداتێ ٢– پێی ڕادەگەیەنێ

instructor/n ١–مامۆستا ٢–ڕامێنەر

instruction/ɪnˈstrʌkʃn/n
١– زانیاری، مەشق، ڕاهێنان ٢– ڕاسپاردە

instructive/ɪnˈstrʌktɪv/adj
زانیاری بەسود دەبەخشێ، سودمەند

instrument/ˈɪnstrəmənt/n

inland/ˈɪnlənd/adj ناوخۆیی- ناو وڵات
in-laws/ˈɪn lɔːz/n خزم و کەسی ژن و مێرد
inlay/ˌɪnˈleɪ/n ١-دەنەخشێنێ، لەناوەوە دەرازێنێتەوە ٢-خواردنی دەداتێ
inlet/ˈɪnlet/n ١-بەناو- گوزەر ٢-کەنداوۆکە
inmate/ˈɪnmeɪt/n ١- نیشتەجێی زیندان ... ٢- ئەندامانی یەك دەزگا.
inmost/ˈɪnməʊst/adj زۆر نهێنی، زۆر تایبەت
inn/ɪn/n میوانخانەی بچووك، خانە، باڕی بچووك
innate/ɪˈneɪt/adj ١- زگماکی، سروشتی ٢- کرۆکی بابەت
inner/ˈɪnə(r)/adj ناوەکی
innermost/ˈɪnəməʊst/adj لە کانگای دڵەوە
innocent/ˈɪnəsnt/adj بێ تاوان
innovate/ˈɪnəveɪt/n دادەهێنێ
innovation/ˌɪnəˈveɪʃn/n داهێنان- نوێکردنەوە
innumerable/ɪˈnjuːmərəbl/adj لەژمارنایەت، نازمێردرێ
inoculate/ɪˈnɒkjuleɪt/v دەکوتێ- دەرزی لەدژی- ایێدەدا
inoffensive/ˌɪnəˈfensɪv/adj بێ وەی- بێ زیان
inoperable/ɪnˈɒpərəbl/adj نەشتەرگاری هەڵناگرێ- ناکرێ
inoperative/ɪnˈɒpərətɪv/adj کاری پێناکرێ- جێبەجێ ناکرێ
inorganic/ˌɪnɔːˈgænɪk/adj نائەندامی
inquire/ɪnˈkwaɪə(r)/n لێکۆڵینەوە، گەڕان، پشکنین
inquire/v دەپرسێ، زانیاری کۆدەکاتەوە
inquirer/ɪnˈkwaɪərə(r)/n پرسکەر، زانیاری کۆکەرەوە، پشکێنەر
inquiry/ɪnˈkwaɪəri/n پرسیار- توێژینەوە، گەڕان بەدوای
inquisition/ˌɪnkwɪˈzɪʃn/n ١- وەڵام لێ ویستن ٢- دەزگای سەرکوتکەری کاسۆلیکی ڕۆمانی لە دژی نەیارانی.
inquisitive/ɪnˈkwɪzətɪv/adj خۆتێ هەڵقورتێنەر/ ئەوکەسەی دەیەوێ ئاگای لە هەموشتێ بێ
inroad/ˈɪnrəʊn/n هێرش بۆ تاڵان و بڕۆ
insane/ɪnˈseɪn/adj شێت، بێمێشك، مێشك نەخۆش
insanitary/ɪnˈsænətri/adj ناتەندروستی، درماوی، نا پاقژی
insatiable/ɪnˈseɪʃəbl/adj چاوچنۆك، تێر نەبوو، لە برسا مردوو
inscribe/ɪnˈskraɪb/v دەنوسێ، تۆماردەکا، هەڵدەکولێ
inscription/ɪnˈskrɪpʃn/n هەڵکۆڵین، نووسین
insect/ˈɪnsekt/n مێروو/مێرووله
insecticide/ɪnˈsektɪsaɪd/n مێرووکوژ، مێروو قڕکەر
insecure/ˌɪnsɪˈkjʊə(r)/adj شلۆق، پشتگیری نەکراو، نەچەسپاو، نیگەران
insecurity/ˌɪnsɪˈhjʊərəti/n نیگەرانی- نا ئارامی، باوەڕ بەخۆنەبوون
insensitive/ɪnˈsensətɪv/adj بێ هەست، بێ ڕێز
inseparable/ɪnˈseprəbl/adj لێك جیانەبۆوە، یەککرتوو
insert/ɪnˈsɜːt/v لە نێوان دادەنێ
inshore/ˌɪnˈʃɔː(r)/adj-adv نزیکە کەنار، کەناری

infra dig/ɪinfrə ˈdɪg/adj نەشیاو

infrastructure /ˈɪnfrəstrʌktʃə(r)/n
بنەمای سەرەکی، بناغە- ژێرخان

infrequent/ɪnˈfri:kwənt/adj
دەگمەن، بەدەگمەن ڕوودەدا

infringe/ɪnˈfrɪndʒ/v
(یاسا) پێشێل دەکا
حورمەتی. دەبەزێنێ ..
لە ... کەم دەکاتەوە

infuriate/ɪnˈfjʊərieɪt/v تووڕەی دەکا

ingest/ɪnˈdʒest/v هەرس دەکا

inglorious/ɪnˈglɔ:riəs/adj
حەیابەر، نابرووبەر

ingrained/ɪnˈgreɪnd/adj
١- بیرفرە، زیرەك
٢- دۆزەرەوەی- ڕێگا چارە بۆ ناریشە
٣- کارامە، لێهاتوو
٤- ڕەنگ داکوتاو، نەگۆڕ

ingratiate/ɪnˈgreɪʃieɪt/v
خۆی خۆشەویست دەکا-
مامەحەمەیی دەکا

ingratitude/ɪnˈgrætɪtju:d/n
بێچاوڕوویی، سپلەیی-
ناسوپاسگوزار

ingredient/ɪnˈgri:diənt/n
یەکێ لە کەلوپەلەکانی
ماددەکانی خواردنێك

inhabit/ɪnˈhæbɪt/v دەژی،
نیشتەجێیە لە- ئاکنجییە

inhabitable/adj دەشێ بۆ گوزەران
دەشێ بۆ نیشتەجێبوون

inherent/ɪnˈhɪərəns/n سروشتی،
ئەدگاری هەمیشەیی شتێك

inherit/ɪnˈherɪt/v میرات دەگرێ-
میراتی بۆ دەمێنێتەوە

inheritance/ɪnˈherɪtəns/n
١- میرات ٢- کەلەپوور

inhibit/ɪnˈhɪbɪt/v ١- ڕێ دەگرێ-
ناهێلێ زۆر پەرە بدا
٢- کاریگەری کەم دەکاتەوە

inhibited/ɪnˈhæbɪtɪd/adj
کەپتکراو، شەرمن

inhospitable/ˌɪnhɒˈspɪtəbl/adj
میواندۆست نییە، بێتووك
خۆش مەشرەب نییە، ڕەق

inhuman/ɪnˈhju:mən/adj
١- زۆر ڕەق- نائینسانی
٢- مۆتات- وەحشیگەر

inhumane/ˌɪnhju:ˈmeɪn/adj دڕندە،
نامیهرەبان، بێ بەزەیی

initial/ɪˈnɪʃl/adj بەرایی، یەکەمی-
پیتی یەکەم لە ناو

initially/ɪˈnɪʃəli/adv لەبەرایی، لەسەرەتادا

initiate/ɪˈnɪʃieɪt/v دەست پێ دەکا،
دەست داوێنێ

initiation/ɪˌnɪʃiˈeɪʃn/n
١- چوونە ناو ڕێکخراوێك پاش نمایشکردنی
چەند تقوسێکی تایبەتی ٢- دەستپێشخەری.

initiative/ɪˈnɪʃətɪv/n ١-دەست
پێشخەر ٢-هەوڵ ٣-پێشنیار

inject/ɪnˈdʒekt/v دەرزی لێ دەکا،
شرینقە لێدەدا

injunction/ɪnˈdʒʌŋkʃən/n فەرمان-
فەرمانی قەزائیی- دادوەری

injure/ˈɪndʒə(r)/v ئازاری دەدا،
بریندار دەکا

injured/adj ١- بریندارەکان
٢- توشبووەکان، ئەوانەی کەلەم و کلول بووینە
٣- ئازاردراوان، بەرکەوتوان

ink/ɪŋk/n مەرەکەب

ink-pot/n شوشەی مەرەکەب، مەرەکەبدان

infertility/ˌɪnfɜːˈtɪləti/n نەزۆکی

infested/ɪnˈfestɪd/adj پڕە لە مشك و جۆرج

infidel/ˈɪnfɪdəl/n بێباوەڕ، بێدین، گومڕا

infighting/ˈɪnfaɪtɪŋ/n شەڕی دەسەڵات، شەڕەکورسی

infiltrate/ˈɪnfɪltreɪt/v ١- سنور دەبەزێنێ ٢- بەدزی دێتە ناو٣- ئاو دەدزێ

infinite/ˈɪnfɪnət/adj بێکۆتا، بێسنور، بێپایان- زۆر

infinitely/adv تارادەیەکی زۆر

infinitive/ɪnˈfɪnətiv/n چاوگ

infinity/ɪnˈfɪnətɪ/n ١- لە ژمارە نەهاتو لە ژمار نەهاتن، بێڕادە ٢- بێ سنوری، بێ کۆتایی

infirm/ɪnˈfɜːm/adj لاواز، پەککەوتە، کەوتو

infirmity/ɪnˈfɜːməti/n لاوازی، پیری، نەخۆش

infirmary/ɪnˈfɜːəri/n نەخۆشخانە، چارەگا

infix/n ناوگر، ناوبەند

inflamed/ɪnˈfleɪmd/adj ١- گرگرتوو ٢- سوور و ئەستور بوو

inflammable/ɪnˈflæməbl/adj زوو گر دەگرێ شیمانەی گرگرتنی لێ دەکرێ، سوور هەڵدەگەرێ و ئەستور دەبێ

inflammation/ˌɪnfləˈmeɪʃn/n ١- (برین) پیس بوون ٢- سوور هەڵگەران ٣- ئەستوربوون، ئاوسان

inflate/ɪnˈfleɪt/v ١- فوتێ دەکا، پڕ دەکا لە هەوا ٢- پف دەکا

inflatable/ɪnˈfleɪtəbl/adj دەکرێ پڕ هەوا بکرێ پڕکردن هەڵدەگرێ

inflation/ɪnˈfleɪʃn/n ئاوسانی دراوی پا... ون- نرخ هەڵسان

inflection/ɪnˈflekʃn/n ش... ...گری وشە

inflexible/ɪnˈfleksəbl/adj بەئاسانی ناچەمێ، رەق، توند

inflict/ɪnˈflɪkt/v بەسەر دەسەپێنێ، بەسەردێنێ

in-flight/ˌɪnˈflaɪt/adj رابواردن کەیف و سەیف لە کاتی گەشتی ناو فڕۆکەدا

influence/ˈɪnfluəns/n کاریگەری، دەسەڵات

influence/v کاری لێدەکا

influential/ˌɪnfluˈenʃl/adj بەدەسەڵات، کاریگەر

influenza/ˌɪnfluˈenzə/n ئنفلۆنزا- هەڵامەت- پەستیو

influx/ˈɪnflʌks/n لێشاو، گەیشتنی لە ناکاوی ...

inform/ɪnˈfɔːm/v پێی دەڵێ، پێی رادەگەیەنێ

informant/ɪnˈfɔːmənt/n زانیاریبەخش، زانیاری پێدەر

informed/ɪnˈfɔːmd/adj ئاگادار

informer/ɪnˈfɔːmə(r)/n زمانلێدەر، سیخوڕ

informal/ɪnˈfɔːml/adj نارەسمی/ نافەرمی

information/ˌɪnfəˈmeɪʃn/n زانیاری، پرسگە/ راگەیاندن

informative/ɪnˈfɔːmətɪv/adj پڕ زانیاری

پیشەسازی
industrialist/ɪnˈdʌstriəlɪst/n
پیشەسازی کار
industrialize/ɪnˈdʌstriəlaɪz/v
پیشەسازی لە ولات
پێش دەخا
industrialization /ɪnˌdʌstriəlaɪˈzeɪʃn/n
پیشەسازیکردن- دروستکردن
industrial action مانگرتنی کرێکاران
industrious/ɪnˈdʌstriəs/adj
چالاک- چاپوک
industry/ˈɪndəstri/n پیشەسازی
inedible/ɪnˈedəbl/adj ناخورێت-
بۆ خواردن ناشێت
ineffective/ˌɪnɪˈfektɪv/adj
بێ کاریگەر، بێ سوود
inefficient/ˌɪnɪˈfɪʃnt/adj ١- ناچاپوک
٢- بێ دەسمایەو قازانج
ineligible/ɪnˈelɪdʒəbl/adj ناشایستە
inept/ɪˈnept/adj ناکارامە، گەوجە
inequality/ˌɪnɪˈkwɒləti/n نایەکسانی
inert/ɪˈnɜːt/adj خاو، بێجولە،
ناتوانی بجولێ
inertia/ɪˈnɜːʃə/n ١- خاوی
٢- تەمبەڵ/تەوەزەل، کەمتەرخەمی
inescapable/ˌɪnɪˈskeɪpəbl/adj
١- چارەنوسساز
٢- بێچارە، دەربازبوون لەێ مەحاڵە
inevitable/ɪnˈevɪtəbl/adj
هەردەبێ ببێ، ناچار دەبێ هەروابێ
inexcusable/ˌɪnɪkˈskjuːzəbl/adj
پاساو هەڵناگرێ
لێ بووردن هەڵناگرێ
inexhaustible/ˌɪnɪgˈzɔːstəbl/adj
تەواو نابێ، نابڕێتەوە

inexpensive/ˌɪnɪkˈspensɪv/adj
هەرزان، ئەرزان
inexperience/ˌɪnɪkˈspɪəriəns/n
بێ ئەزموونی
inexperienced/adj بێ ئەزموون- غەشیم
inexplicable/ˈɪnɪkˈsplɪkəbl/adj
روونکردنەوە هەڵناگرێ
infallible/ɪnˈfæləbl/adj
١- مەعسوم- هەڵە ناکا ٢- بەکاریگەر
infamous/ˈɪnfəməs/adj
ناو زڕاو، بەدناو
infamy/ˈɪnfəmi/n ناتۆرە، ئەنگی
infancy/ˈɪnfənsi/n منداڵێتی- بەرایی تەمەن
infant/ˈɪnfənt/n ساوا- زارۆک- شیر خۆر،
مەلۆتکە
infanticide/ɪnˈfæntɪsaɪd/n ساواکوژی،
مەلۆتکەکوژی
infantile/ˈɪnfəntaɪl/adj منداڵانە، ساوایانە
infantry/ˈɪnfəntri/n سەربازی پیادە/
هێزی پیادە
infatuated/ɪnˈfætʃueɪtɪd/adj
مەفتون/شەیدا/شەیدابونی کاتی/
یان سەرپێی
infect/ɪnˈfekt/v دەتەنێتەوە/
میکرۆب بڵاودەکاتەوە
infection/ɪnˈfekʃn/n ١- تەنینەوە،
تووش بون بەنەخۆشی- لێ گرتنەوە
٢- پەتا
infectious/ɪnˈfekʃəs/adj
لێگرەوە، توشێنەر، درم، زوو بڵاوبوو
infer/ɪnˈfɜː(r)/v فەراهەم دێنێ،
ئاکام مەبەست دێنێ/دەگاتە ئەنجام..
inferior/ɪnˈfɪəriə(r)/adj چینی
خوارەوە- کەم گرنگ- کەم بەها
inferiority/ɪnˌfɪəriˈɒrəti/n
کەمی، کەمتەرخەمی، هیچ نەبوویی
infertile/ɪnˈfɜːtaɪl/adj قاڕ، نەزۆک

indent/ɪnˈdent/n ١-بۆشایی بەجێهێشتن لە نووسینی دارشتندا ٢-بەڵگەنامە ٣-داوای حکومی

independence/ˌɪndɪˈpendəns/n سەربەخۆیی

independent/ˌɪndɪˈpendənt/adj ١- سەربەخۆ- بێ لایەن ٢- ناحیزبی ٣- پستەی سەرەکی

indescribable/ˌɪndɪˈskraɪbəbl/adj وەسف ناکرێ (لە باش و خراپی)

indestructible/ˌɪndɪˈstrʌktəbl/adj خۆڕاگر- لەناو نابرێ

index/ˈɪndeks/n ئیندیکس- پێرست

Indian/ˈɪndiən/n هندی

indicate/ˈɪndɪkeɪt/v ئاماژە دەکا، نیشان دەدا، دەریدەخات

indication/ˌɪndɪˈkeɪʃn/n هێما- نیشانە

indicative/ɪnˈdɪkətɪv/adj ١- دەرخە ٢- پستەی دەلالی

indicator/ˈɪndɪkeɪtə(r)/n نیشانەر

indictment/ˈɪndɪkmənt/n بەڵگەنامەی تاوانباری- تاوانبارکردن

indifference/ɪnˈdɪfrəns/n ١- گرنگی نەدان، گوێ نەدان ٢- فەرامۆش کردن، پشتگوێ خستن

indigenous/ɪnˈdɪdʒənəs/adj ١- رەسەن ٢- خۆماڵیی- خۆمانە

indigestible/ˌɪndɪˈdʒestəbl/adj هەرس ناکرێ

indigestion/ˌɪndɪˈdʒestʃən/n هەرس نەکردن

indignant/ɪnˈdɪgnənt/adj توڕە، زویر

indignation/ˌɪndɪgˈneɪʃn/n توڕەیی، زویربوون

indirect/ˌɪndəˈrekt, ˌɪndaɪˈrekt/adj ناراستەوخۆ

indiscreet/ˌɪndɪˈskriːt/adj ١- هەڵەشە- سەرەڕۆ ٢- بێ‌ئەدەب ٣- گەمژە، گەلحۆ

indiscrete/adj جیانەبۆرە

indiscriminate/ˌɪndɪˈskrɪmɪnət/adj ١- هاکەزا، هەرچۆنی رێکەوێ ٢- بەرەڵلا

indispensable/ˌɪndɪˈspensəbl/adj زۆر پێویست- سەرەکی

indisputable/ˌɪndɪˈspjuːtəbl/adj ١- مشت و مڕ هەڵناگرێ ٢- یەکلابۆوە

indistinct/ˌɪndɪˈstɪŋkt/adj شاراوە- نادیار ئالۆز

indistinguishable /ˌɪndɪˈstɪŋgwɪʃəbl/adj جیاوازیان لە نێوان- ناکرێ/ جیانەکراوە جیاوازی نێوانیان زۆر ئاسانە

individual/ˌɪndɪˈvɪdʒuəl/adj - n ١- بەتەنیا- تاک ٢- یەک کەسی- کەس- تاک

individually/ˌɪndɪˈvɪdʒuəli/adv بەتەنیا

indivisible/ˌɪndɪˈvɪzəbl/adj دابەش ناکرێ

indoctrinate/ɪnˈdɒktrɪneɪt/v باوەڕی- بیروباوەڕی لە مێشکی.../دادەکوتێ/ مێشکی دەشوا

indoctrination/ɪnˌdɒktrɪˈneɪʃn/n مێشک شوشتن

indoor/ˈɪndɔː(r)/adj ناوەوە

indoors/ˌɪnˈdɔːz/adv ١-لە ناوەوە، لە ژوورەوە ٢-لە ماڵەوە

induce/ɪnˈdjuːs/v ١-دەستەمۆی دەکا ٢- لە خشتەی دەبا

indulge/ɪnˈdʌldʒ/v-n رێی پێ دەدا- مژوڵ بوون- رێ پێدان

indulgent/ ɪnˈdʌldʒənt/adj زیاد لە پێویست نەرمی دەنوێنێ/زیاد لەپێویست نەرمە.

industrial/ɪnˈdʌstriəl/adj

/ɪn,kɒmprɪˈhensəbl/adj
نامەفهوم، دەرك پێ ناكرێ
inconceivable/,ɪnkənˈsi:vəbl/adj
ناماقول- عەقل قەبوڵ ناكا
inconclusive/,ɪnkənˈklu:sɪv/adj
یەكلانەكراوە، بنبڕ نەكراو
incongruous/ɪnˈkɒŋgruəs/adj
جیاواز، نەگونجاو
inconsiderate/,ɪnkənˈsɪdərət/adj
بێهەست، لاسار
inconsistent/,ɪnkənˈsɪstənt/adj
گۆڕاو، متمانەی پێناكرێ- دژەخۆی
inconsistent/adj نابەرچاو، نایەخ-
جێی بایەخ نیە
incontinent/ɪnˈkɒntɪnənt/adj
تووش بوو بە میزەچركێ
توانای بەسەر نەهاتنی دلۆپە میز-
پیسایی-نییە/میزی و پیسایی
ڕاناوەستێ- بەخۆی ڕاناگات.
...nce/,ɪnkənˈvi:mɪəns/n
نائاسودەیی- بێزاری
incon... ...kənˈvi:mɪənt/adj
نائاسودە
incorporate/ɪnˈkɔ:p...eɪt/v
دەگرێتەوە، یەك دەگرێنەوە/ پێكدێنێ
incorporated/...ˈkɔ:pəreɪtɪd/adj
هاوبەش
incorrect/,ɪnkəˈrekt/adj
نادروست، ناڕاست
incorrectly/adv نادروستانە
incorrigible/ɪnˈkɒrɪdʒəbl/adj
چاكنەكراو، ناگۆڕدرێ
increase/ɪnˈkri:s/v زێدە دەكا،
زیاد دەكا، زیاد دەبێ
increase/ˈɪŋkri:s/n زیاد- زۆر بوون
incredible/ɪnˈkredəbl/adj
فانتازی، خەیاڵی
incriminate/ɪnˈkrɪmɪneɪt/v
بەڵگە پێشكەش دەكا بۆ تاوانبار كردنی/

تێوەدەگلێ- تووش دەبێ
incubate/ˈɪŋkjubeɪt/v
١- (لەسەر هێلكە) كڕ دەكەوێ
٢- (میكرۆب) پەرەدەستێنێ
...tion/,ɪŋkjuˈbeɪʃn/n كڕكەوتن
incubator/ˈɪŋkjubeɪtə(r)/n ١- باڵندەی
هێلكەكەر ٢- گەرم ڕاگرتنی هێلكە تا بینە جوجكە
٣- ئامرازی كڕكەوتن
incult/adj دەمڕووت- بێئەدەب
incur/ɪnˈkɜ:(r)/v ١- بەسەر خۆی دێنێ
٢- تووشی دەبێ
incurable/ɪnˈkjʊərəbl/adj كوشندە-
ڕسناك- بێ چارەسەر
indebted/ɪnˈdetɪd/adj قەرزداری كەسێ
بە چاكە- سوپاس
indecent/ɪnˈdi:snt/adj ١- بێئابروو-
بێئەدەب ٢- خوێنەپۆش
indecision/,ɪndɪˈsɪʒn/n نیگەرانی: ناتوانێ
بڕیار بدا
indecisive/,ɪndɪˈsaɪsɪv/adj نیگەران
indeed/ɪnˈdi:d/adv لە ڕاستیدا
indefatigable/,ɪndɪˈfætɪgəbl/adj
ماندوونەناس
indefectible/adj ١- بێخەوش
٢- هەمیشەیی، هەتاهەتایی
indefeasible/adj هەڵناوەشێتەوە
indefensible/,ɪndɪˈfensəbl/adj
١- پاساو هەڵناگرێ
٢- بەرگری هەڵناگرێ
indefinable/,ɪndɪˈfaɪnəbl/adj
شاراوە، نادیار/ پێناسە ناكرێ
indefinite/ɪnˈdefɪnət/adj
١- دیار نەكراو، ناڕوون
٢- بێكۆتایی ٣- ئامرازی نەناسیاوی
indelible/ɪnˈdeləbl/adj لەناو نەچوو
indemnification/ɪn,demnɪfɪˈkeɪʃn/n
١- بیمە ٢- بژاردن

inaugurate/ɪˈnɔ:hjəreɪt/v دەکاتەوە/ دەسپێری- پایەی دەداتێ

inauguration/ɪˌnɔ:gjəˈreɪʃn/n کردنەوەی تەدارەکی پرۆژەیەک/ شایلۆغانی وەرگرتنی دەسەڵات

inborn/ˌɪnˈbɔ:n/adj بەهرەیی- بۆماوەیی- خۆڕسک

incalculable/ɪnˈkælkjələbl/adj لە ژمار نایەت

incapable/ɪnˈkeɪpəbl/adj ١- بێدەسەڵات- بێتوانا ٢- نەشیاو ٣- کاری پێ ناکرێ

incarnation/ˌɪnkɑ:ˈneɪʃn/n ١-نموونە ٢- هێما ٣- بەرجەستەکردن

incendiary/ɪnˈsendiəri/adj - n سوتێنەر- فیتنەچی- ئامرازی سوتان

incense/ˈɪnsens/n بخوور- بۆنەکی خۆش

incentive/ɪnˈsentiv/n - adj هاندەر- پاڵنەر

incessant/ɪnˈsesnt/adj بەردەوام- بێپچڕان- بێوچان

incessantly/adv بەبێ وچان

incest/ˈɪnsest/n کرداری سێکسی لە نێوان خوشك و برا

inch/ɪntʃ/n ئینج

incidence/ˈɪnsɪdəns/n رێژە، رێژەی ڕوداو

incident/ˈɪnsɪdənt/n ڕوداو، قەومان ڕووداوێکی لابەلاو بچووك

incidental/ˌɪnsɪˈdentl/adj لابەلا- لاوەکی

incidentally/adv:by the way بەوبۆنەوە

incinerate/ɪnˈsɪnəreɪt/v دەسوتێنێ تا دەیکاتە خۆڵەمێش

incinerator/ɪnˈsɪnəreɪtə(r)/n کوانووی سوتاندنی زبڵ ماکینەی سوتاندنی زبڵ

incision/ɪnˈsɪʒn/n برین- برین لەجەستە

incite/ɪnˈsaɪt/v هاندەدا- دەوروژێنێ

incitement/ɪnˈsaɪtmənt/n هاندان- وروژاندن

inclination/ˌɪnklɪˈneɪʃn/n مەیل، لادان

incline/ɪnˈklaɪd/v ١-لاردەبێتەوە/دەچەمێتەوە ٢-لادەدا

inclined/adj ئامادەیە بۆ- مەیلی هەیە بۆ- بەهرەدارە

include/ɪnˈklu:d/v دەگرێتەوە- دەگرێتە خۆی

inclusion/ɪnˈklu:ʒn/n گرتنەخۆ

inclusive/ɪnˈklu:sɪv/adj گشتگر-هەمەلایەن

incognito/ˌɪnkɒgˈni:təʊ/adj - adv شاراوە/ خۆدزەوە بۆ-ئەوەی نەناسرێتەوە- خۆگۆڕ- نازناو

incoherent/ˌɪnkəʊˈhɪərənt/adj ١- پچڕپچڕ، نائاشکرا ٢- ناروون

incoherence/ˌɪnkəʊˈhɪərəns/n ١- هەڵوەشاوە، پچڕپچڕی ٢- تێگەیشتن لێی زەحمەتە

income/ˈɪnkʌm/n دەسکەوت- سەرمایە- داهات

income tax/n باجی داهات

incoming/ˈɪnkʌmɪŋ/adj هاتو- هاتووە- نوێ- تازە هەڵبژاردراو

incomparable/ɪnˈkɒmprəbl/adj بێهاوتا، بەراورد ناکرێ

incompatible/ˌɪnkəmˈpætəbl/adj نەگونجاو- نەسازاو

incompetent/ɪnˈkɒmpɪtənt/adj ناکارامە، لێنەهاتوو، نەشارەزا

incompetence/ɪnˈkɒmpɪtəns/n نەشارەزایی، بێئەزموونی

incomplete/ˌɪnkəmˈpli:t/adj ناتەواو- کەم- عەیبدار

incomprehensible

imprison/ɪmˈprɪzn/v زیندانی دەکری/دەکا

imprisonment/ɪmˈprɪznmənt/n زیندان

improbable/ɪmˈprɒbəbl/adj دژوار، نەکران

بەزەحمەت ڕوبدا، شیانی ڕودانی لێ ناکرێ

improbably/ ɪmˈprɒbəbli/adv بەشێوەیەکی زەحمەت/ دژوار

impromptu /ɪmˈprɒmptjuː/adj - adv سەرپێ، سەرپێیانە، بەسەرپێ

improper/ɪmˈprɒpə(r)/adj ١- لەجێی خۆی نییە، نەشیاو ٢- پووت- خۆدانەپۆش ٣- نایاسایی

improperly/adv ١-بەشێوەیەکی نەگونجاو ٢- بەشێوەیەکی نایاسایی

impropriety/ˌɪmprəˈpraɪəti/n ١- نەشیاوی- خراپ- خراپەکاری ٢- کاری گوماناوی ٣- غەڵەت

improve/ɪmˈpruːv/v چاك دەکا، باشتر دەکا

improvement/n چاککردن

improvise/ˈɪmprəvaɪz/v سەرپێیانە- ئەنجام دەدا

improvisation/ˌɪmprəvaɪˈzeɪʃn/n سەرپێی

impudent/ɪmˈpjədənt/adj زۆر ناشیرین- بوێرێز- بێ شەرم

impudence/ɪmˈpjədəns/n ڕەفتاری ناشرین و ناپێك

impulse/ˈɪmpʌls/n ١- سەرەڕۆیی ٢- پاڵنەر ٣- هەڵەشەیی

on impulse بێ بیرکردنەوە

impulsive/ɪmˈpʌlsɪv/adj سەرەڕۆ، کەڵەگا

impure/ɪmˈpjʊə(r)/adj ناپاقژ- پیس- لیڵ- خەوشدار

impurity/ɪmˈpjʊərəti/n خەوش- لیڵی، پیس بوون

impute/ɪmˈpjuːt/v تۆمەتی دەداتە پاڵ

in/ɪn/adv - prep - n لە

inabsentia لە ئامادەنەبوونی

inability/ˌɪnəˈbɪləti/n نەتوانین

inaccessible/ˌɪnækˈsesəbl/adj گەیشتن پێی زەحمەتە

inaccuracy/ɪnˈækjərəsi/n ناوردی، وردنەیی

inaccurate/ɪnˈækjərət/adj نارود- هەڵە- خەوشدار

inaction/ɪnˈækʃn/n لە کارکەتن- تەمبەڵی

inactive/ɪnˈæktɪv/adj خاو، بێ جوولە

inadequate/ɪnˈædɪkwət/adj ١-کەم- کێم ٢- باوەڕ بەخۆ نەبوو

inadequacy/ɪnˈædɪkwəsi/n کەمتەرخەمی- کێماسی- بەشنەکردن

inadvertent/ˌɪnədˈvɜːtənt/adj نا ئەنقەست، بێ مەبەست

inadvisable/ˌɪnədˈvaɪzəbl/adj ناماقووڵ

inane/ɪˈneɪn/adj - n ١-بێ‌مانا، گێ نا ٢- پووچ ناپەخ، بۆشایی

inappropriate/ˌɪnəˈprəʊpriət/adj نەگونجاو

inarticulate/ˌɪnɑːˈtɪkjələt/adj ١- تەعبیر لێ ناکرێ، ناتوانێ گوزاشت لە بیروڕای خۆی بکا ٢- شاراوە ٣- باش گۆ ناکرێ

in as much as/conj بە هۆی- تاڕادەیەك

inattention/ˌɪnəˈtenʃn/n غەفلەت، ناکاوی، بێ‌ئاگایی

inattentive/ˌɪnəˈtentɪv/adj بێ ئاگا

inaudible/ɪnˈɔːdəbl/adj نۆزکز

inaugural/ɪˈnɔːgjərəl/adj وتاری کردنەوە- بەرایی- دەسپێك

impertinent/ɪmˈpɜːtɪnənt/adj دەمپرووت- بێ ئەدەب

imperturbable/ˌɪmpəˈtɜːbəbl/adj هێمن، بە ئاسانی نیگەران نابێ

impervious/ɪmˈpɜːviəs/adj
١- ئاوی تێ ناچێ
٢- خۆراگر- کاری تێ ناکرێ

impetuous/ɪmˈpetʃuəs/adj
١- هەڵەشە- گورجکار
٢- بێ‌بیرکردنەوە

impetus/ˈɪmpɪtəs/n مۆتیڤ، هۆکار، هاندەر

impinge/ɪmˈpɪndʒ/v کاری لێ دەکا

impious/ˈɪmpiəs/adj بێ‌بڕوا

implausible/ɪmˈplɔːzəbl/adj ناماقووڵ- دژوار

implement/ˈɪmplɪmənt/n ئامراز، ئامێر

implement/ˈɪmplɪment/v رادەپەڕێنێ

implicate/ˈɪmplɪkeɪt/v
١- تاوانباری دەکات
٢- هاوبەش دەکا لە تاوان/ تووشی دەکا
٣- دەداتە پاڵ

implication/ˌɪmplɪˈkeɪʃn/n
١-تووش بوون- تێوەگلان
٢-کاریگەری ٣-دەلالەت کەر/ مسۆگەر

implicit/ɪmˈplɪsɪt/adj ناڕاستەوخۆ، نادیار، شاراوە

implicitly/adv بەتەواوی

implore/ɪmˈplɔː(r)/v دەپاڕێتەوە لە، نزای لێدەکا

imply/ɪmˈplaɪ/v وادەگەیەنێ- هێمای ئەوە دەدا

impolite/ˌɪmpəˈlaɪt/adj دەمپرووت، بێ ئەدەب

impolitely/adj بێ ئەدەبانە

import/ɪmˈpɔːt/v (لە دەرەوە) دەهێنێ

importer/ˈɪmpɔːtə(r)/n هاوردە/ هێنەر

import/n هاوردە

importation/ˌɪmpɔːˈteɪʃn/n هێنان

important/ɪmˈpɔːtnt/adj گرنگ، پێویست

importance/ɪmˈpɔːtns/n گرنگی

impose/ɪmˈpəʊz/v دەسەپێنێ

imposition/ˌɪmpəˈzɪʃn/n سەپاندن،بارگرانی

imposing/ɪmˈpəʊzɪŋ/adj خۆش، شکۆدار

impossible/ɪmˈpɒsəbl/adj نەکران، دژوار

impossibility/ɪmˌpɒsəˈbɪləti/n زۆر دژواری، شتێ کە نەکرێ

imposter/ɪmˈpɒstə(r)/n دەستبڕ- قۆڵبڕ فریودەر،خۆگۆڕ

impotent/ˈɪmpətənt/adj ١- پەککەوتە، دەستکورت ٢- قۆپ

impotence/ˈɪmpɒtəns/n
١-قۆپ بوون
٢- دەستکورتی

impoverish/ɪmˈpɒvərɪʃ/v دایدەبڕێ لە- هەژاری دەکا

impracticable/ɪmˈpræktɪkəbl/adj
١- جێبەجێ ناکرێ ٢- ناشیاوە

imprecise/ˌɪmprɪˈsaɪs/adj لێڵ- ناوڕۆك

impress/ɪmˈpres/v سرنجی خەڵك بۆلای خۆی رادەکێشێ/ پروون دەکاتەوە، لە مێشکی خۆی چاپی دەکا

impression/ɪmˈpreʃn/n
١- کاریگەری لەسەر هێشتن
ڕای باش لەلا دروست کردن/ کارتێکراو
٢- لاسایی‌کردنەوە ٣- پالە پەستۆ- پەستان

impressionable/ɪmˈpreʃənəbl/adj زوو کار لێ کردن/ هەستیار

imprint/v
١-کاریگەری بە جێد یڵێ
٢-چاپدەکا/ مۆردەکا

imprint/ɪmˈprɪnt/n
١- کاریگەری- پاشماوە ٢- شوێنەوار/ شوون
٣- ناوی چاپکەر/ بڵاوکەر

immigration/ˌɪmɪˈgreɪʃn/n کۆچ کردن

imminent/ˈɪmɪnənt/n خەریکە ڕوودەدات- وا ڕوودەدا/ چاوەڕێکراو

immobile/ɪˈməʊbaɪl/adj بێ جوولە

immobility/ˌɪməˈbɪləti/n سڕبوون، نەبزوێن

immobilize/ɪˈməʊbəlaɪz/v لەجولە دەخا، نایەڵێ ببزوێ

immoral/ɪˈmɒrəl/adj ناموڕاڵی، ناشاکاری، پێچەوانەی ڕەوشت

immorality/ˌɪməˈræləti/n بێ ڕەوشتی

immorally/adv بێ ڕەوشتانە

immortal/ɪˈmɔːtl/adj نەمر

immortality/ˌɪmɔːˈtæləti/n نەمری

immortalize/ɪˈmɔːtəlaɪz/v نەمری دەکا/ بەناوبانگی دەکا

immune/ɪˈmjuːn/adj. بەرگری هەیە لە دژی نەخۆشی/ کوتراو دژی نەخۆشی/ پتەو/ بەرگر

immunity/ɪˈmjuːnəti/n بەرگری- حەسانە

immunize/ˈɪmjunaɪz/v. لە دژی... دەکوترێ

imp/ɪmp/n پەری بچووک، بەچکەشەیتان/ لاسار

impact/ˈɪmpækt/n ١- کاریگەری ٢- هێزی بەیەکا کەوتن

impair/ɪmˈpeə(r)/v زیان دەگەیەنێ، لاواز دەکا

impale/ɪmˈpeɪl/v. شیش ئاژنی دەکا- بە ئامێرێکی تیژ دەیبڕێ

impart/ɪmˈpɑːt/v هەواڵ دەگەیەنێ- ڕادەگەیەنێ- دەبەخشێ

impartial/ɪmˈpɑːʃl/adj بێ لایەن

impartiality/ˌɪmˌpɑːʃiˈæləti/n بێ لایەنی

impassable/ɪmˈpɑːsəbl/adj داخراو- گیراو- بنبەست

impassive/ɪmˈpæsɪv/adj ساردو سڕ، بێ جوولە

impatient/ɪmˈpeɪʃnt/adj بێ ئارام- قینجکە تەنگ

impatience/ɪmˈpeɪʃns/n بێ ئارامی

impeccable/ɪmˈpekəbl/adj بێ‌خەوش- تەواو، بێ‌هەڵ و خەوش

impede/ɪmˈpiːd/v ئاستەنگ دێنێتە پێش، لەمپەر دروست دەکا

impediment/ɪmˈpedɪmənt/n ١- ئاستەنگ، ڕێگر، لەمپەر ٢- زمان گرتن، زمان گران

impending/adj (کارەساتێکی) چاوەڕێکراو

impenetrable/ɪmˈpenɪtrəbl/adj گوزەرکردن تێیدا دژوارە - داخراو

imperative/ɪmˈperətɪv/adj پێویست، زۆر گرنگ شێوازی داخواز لە ڕێزمان/فەرمانکردن

imperceptible/ˌɪmpəˈseptəbl/adj زۆر بچووک، دەرکی پێ ناکرێ

imperfect/ɪmˈpɜːfɪkt/adj ناتەواو- بەخەوش، عەیبدار- بەکێماسی

imperial/ɪmˈpɪəriəl/adj ١- ئیمپراتۆریانە ٢- شاهانە

imperialism/ɪmˈpɪərriəlɪzəm/n ئیمپریالیزم

imperialist/ɪmˈpɪəriəlɪst/n ئیمپریالیست

impersonal/ɪmˈpɜːsənl/adj ١-بێ هەست، سارد٢-سارد٢-بابەتی، نا-کەسیی

impersonate/ɪmˈpɜːsəneɪt/v لاسایی کەسانی تر دەکاتەوە- خۆی دەکا بەکەسی تر

impersonator/n ئەو ئەکتەرەی زیرەکانە- لێهاتوانە لاسایی کەسیەتیەکان دەکاتەوە

ignorance/ˈɪgnərəns/n نەزانین
ignorant/ˈɪgnərənt/adj ١-نەزان
٢-نەشیاو
ignore/ɪgˈnɔː(r)/v فەرامۆش دەکا،
ill/ɪl/adj ١- نەخۆشی٢- زیانگەیەنەر
ill/adv مەلە، بە شێوەیەکی خراپ-
بە دژواری
ill-treat/adj بێ بەخت، شووم
ill-treat/v بەخراپە مامەڵە دەکا
ill-treatment/n خراپ مامەڵە کردن
illegal/ɪˈliːgl/adj نایاسایی، ناشەرعی
illegible/ɪˈledʒəbl/adj بە گران
دەخوێندرێتەوە
illegitimate/ˌɪləˈdʒɪtəmət/adj
بیژی- حەرامزادە، زۆڵ
نایاسایی، ناشەرعی
illicit/ɪˈlɪsɪt/adj پێ پێ نەدراو، یاساغ
illiterate/ɪˈlɪtərət/adj نەخوێنەوار،
نەخوێندەوار
کۆلکە خوێندەوار، بێ ڕۆشنبیری
illiteracy/ɪˈlɪtrərəsi/n نەخوێندەواری
illness/ˈɪlnəs/n نەخۆش
illogical/ɪˈlɒdʒɪkl/n نامەنتیقی-
نامائقوول
illuminate/ɪˈluːmɪneɪt/v
دەرازێنێتەوە- ڕوون دەکاتەوە
illuminating/adj ڕوناک، ئاشکرا
illumination/ɪˌluːmɪˈneɪʃn/n.
ڕوناک کردنەوە
illusion/ɪˈluːʒn/n بیرۆکەیەکی‌هەڵەت،
کەلکەڵە- مەڵەی چاو
illustrate/ˈɪləstreɪt/v بەنموونە
وێنە ڕوون دەکاتەوە
image/ˈɪmɪdʒ/n وێنەی ئەندێشەیی-
وێنەی زهنی
poetic image وێنەی شیعری-
وێنەیەك لە

imagery/ˈɪmɪdʒəri/n خوازەو پێك
چوون لە زماندا
imaginable/ɪˈmædʒɪnəbl/adj.
ئەندێشە دەکرێ، خەیاڵ دەکرێ
imaginary/ɪˈmædʒɪnəri/adj.
ئەندێشەیی، خەیاڵی
imagination/ɪˌmædʒɪˈneɪʃn/n
ئەندێشە، خەیاڵ
imaginative/ɪˈmædʒɪnətɪv/adj
خەیاڵ فراوان- بیر فراوان
imagine/ɪˈmædʒɪn/v دێنێتە بەرچاو-
کەڵکەڵە دەکا- وازەن دەبا
imam/ɪˈmɑːm/n پێشنوێژخوێن، پێشەوا
imbalance/ɪmˈbæləns/n ناهاوسەنگی
imbecile/ˈɪmbəsiːl/adj کەودەن- گەمژە
imbed/v دەچەسپێنێ
imitate/ˈɪmɪteɪt/v لاسایی دەکاتەوە
imitation/ˌɪmɪˈteɪʃn/n لاسایی کردنەوە
immaculate/ɪˈmækjələt/adj پاقژ،
بێ خەوش/ بژین
immaterial/ˌɪməˈtɪəriəl/adj نایەخ-
ناگرنگ/ نا-مادی
immature/ˌɪməˈtjʊə(r)/adj کاڵ،
فەریك، نەگەییو
immediate/ɪˈmiːdiət/adj یەکسەر، نزیك،
ڕاستەوخۆ
immediacy/ɪˈmiːdiəsi/n نزیکی
immediately/ɪˈmiːdiətli/adv ڕاستەوخۆ،
یەکسەر، دەستبەجێ
immense/ɪˈmens/adj زۆر گەورە، زۆر مەزن
immensely/adv. زۆر
immensity/ɪˈmensəti/n گەورەیی-
بێ کۆتایی
immerse/v ١- مژۆل دەبێ، سەرقاڵی ...
٢- ژێر ئاو دەکا، نقوم دەکا..
immigrant/ˈɪmɪgrənt/n کۆچبەر،
ڕەوەند، کۆچەر

Ii

I-i/aɪ/ پیتی نۆیەم لە ئەلف بای ئینگلیزی
I/aɪ/pron من
ice/aɪs/n سەھۆڵ، پارچە بەفر- ئایس کریم- دۆندرمە
iced/ˈaɪst/adj بەستو- چلوورە- زۆر سارد- سەھۆڵبەند
iceberg/ˈaɪsbɜːg/n چیای بەفری- ئاوی شەختەگرتوو
ice-cold/adj سڕ- زۆر سارد
ice-cream/n ئایس کریم
ice-cube/n سەھۆڵی شەش پاڵو بووز(بۆ ئاوخواردنەوە تا سارد بێ)
ice-hockey/n یاری هۆکی لەسەر بەفر
ice-lolly/n چلوورە
ice/v بەبەفر دادەپۆشی
ice/v کێک بە شەکرو شیر دادەپۆشی
icicle/ˈaɪsɪkl/n چلوورە- شەختەی سوانەدە
icing/ˈaɪsɪŋ/n تێکەڵەی شەکر و شیر و.. بۆ رازاندنەوەی کێك
icon (ikon)/ˈaɪkɒn/n مەلکۆلینی ئاوی کەسێکی پیرۆز لە دار/هێما (لەکۆمپیوتەر)
idea/aɪˈdɪə/n ١- مەبەست، بیرۆکە ٢- پێشنیار
get the idea تێ دەگا
ideal/aɪˈdiːəl/adj ١- نموونەیی ٢- خەون و هیوا
ideally/aɪˈdiːəli/adv ١- بە تەواوی ٢- لە جیهانی نموونەیی و خەیاڵید
idealism/aɪˈdiːəlɪzəm/n مەزهەبی ئایدیاڵی
idealist/aɪˈdiːəlɪst/n ئایدیاڵی
idealistic/ˌaɪdiəˈlɪstɪk/adj ئایدیاڵ- ناکرداری
idealize/v بە ئایدیالیا کردن- بە ئاسمانی کردن
identical/aɪˈdentɪkl/adj وەك خۆی- کت و مت
identical twin/n جمکی کت و مت
identify/aɪˈdentɪfaɪ/v ١- دەیناسێتەوە/ دیار دەکا ٢- لە ناسنامەی دەپێچێتەوە ٣- وەك یەکیان لێ دەکا، وەك یەکیان دەبینێ ٤- هاوبەشی هەستی دەکا
identity/aɪˈdentɪti/n ناسنامە
identity card/n کارتی کەسێتی، شوناسنامە
ideology/ˌaɪdiˈɒlədʒi/n ئایدۆلۆژیا، باوەڕ، مەزهەب
ideological/ˌaɪdiəˈlɒdʒɪkl/adj باوەڕیی- ئایدۆلۆژیی
idiom/ˈɪdiəm/n ئیدیۆم- زاراوە
idiomatic/ˌɪdiəˈmætɪk/adj ١- زاراوەیی- ئیدیۆمی ٢- سروشتی
idiot/ˈɪdiət/n کەودەن- گەمژە
idle/ˈaɪdl/adj ١- بێکار- تەمبەڵ ٢- بە تاڵ ٣- تەزۆك
idol/ˈaɪdl/n ١- بت- ئەو بتەی دەپەرستێ ٢- خۆشەویستی(جەماوەر)
idolize/ˈaɪdəlaɪz/v تاڕادەی پەرستن خۆشی دەوێ-دەپەرستێ
idyllic/ɪˈdɪlɪk/adj هێمن و خۆش- بێ گێرە و کێشە
if/ɪf/conj ئەگەر
if I were you ئەگەر من لە جێی تۆ دەبووم
if only خۆزیا
igloo/ˈɪgluː/n خانووی بچووکی لەبەفر دروستکراو(ئەسکیمۆ)
ignite/ɪgˈnaɪt/v هەڵدەکا، ئاگر هەڵدەکا
ignition/ɪgˈnɪʃn/n ئاگر هەڵکردن، پروشکی ئاگر
ignominious/ˌɪgnəˈmɪniəs/adj حەیابەر، ئابڕووبەر/ دزێو/ نەنگ

hymn/hɪm/n سرودی ئایینی مەسیحییەکان بۆ ستایش و سەنا کردنی خوا دەخوێنتەوە لە کەنیسەدا

hypermarket/ˈhaɪpəmɑːkɪt/n بازاری ئارەندی گەورە

hyphen/ˈhaɪfn/n هێلی بەیەك بەستنەوەی دوو وشە، هێمای(–)

hypnosis/hɪpˈnəʊsɪs/n نواندنی موگناتیسی – خەواندنی موگناتیسی

hypnotic/ˈhɪpətɪst/adj خەوێنەری موگناتیسی خەوێنەری

hypnotist/ˈhɪpnətɪst/n موگناتیسی

hypnotize/ˈhɪpnətaɪz/v دەیخەوێنێ بەکرداری...

hypochondriac/ˌhaɪpəˈkɒndriæk/n نەخۆشی وەهمدار

hypocrisy/hɪˈpɒkrəsi/n دووڕوویی

hypocrite/ˈhɪpəkrɪt/n دوو ڕوو

hypocritical/ˌhɪpəˈkrɪtɪkl/adj دووڕوویانە

hypothesis/haɪˈpɒθəsɪs/n گریمان

hysteria/hɪˈstɪəriə/n هستریا، هەڵچوون دارمانی دەماری،

hysterically/hɪˈstɪəriəkli/adv شێتانە

hysterics/hɪˈsterɪks/n نۆر، پەرکەم– پێکەنینی ناچاری

humiliation/hjuːˌmɪliˈeɪʃn/n شەرمەزاری
humility/hjuːˈmɪləti/n بێ فیزی، سادەیی
humorous/ˈhjuːmərəs/adj گاڵتەچی، قۆشمەچی، پێکەنینی
humour/ˈhjuːmə(r)/n - v گاڵتە، قۆشمەیی
دڵی خۆش ... بەرامبەر بە پێکەنین دێنێ
...moured/ˈhjuːməd/adj بە میزاج
بە کێوڵ
...məlǝs/adj
بێ
...
...
هەست،
پشت و شانەکا
hunc... /ˈhʌ... k/n کۆم،
قەمبور
hundred/ˈhʌn... number سەد
hunger/ˈhʌŋgə(r)/n برسێتی،
پێویست بەخواردن بوون
نەبوونی خواردن
hunger strike/n مانگرتن لە خواردن
hungry/ˈhʌŋgri/adj برسی
hunk/hʌŋk/n پارچەیەکی گەورە لە ..
hunt/hʌnt/v راو دەکا، دەگەڕێ لە
hunter/ˈhʌntə(r)/n راوکەر، ڕاوچی
hunting/ˈhʌntɪŋ/n ڕاوکردن– ڕاوشکار
hunt/n ڕاوکردن–
وەك ڕاوکردنی ڕێوی– گەڕان لە..
hurdle/ˈhɜːdl/n - v لەمپەر، ئاستەنگ–
ڕێ لە غارداني/لە سەر لەمپەر بازدەدا
hurl/hɜːl/v شتێ بە هێز–بەتوندی–
فڕێ دەدا، شتێ بە توندی دەهاوێژێ
hurricane/ˈhʌrɪkən/n گەردەلوول،
باهۆز، بابەلیسك
hurry/ˈhʌri/n پەلەکردن
in a hurry بە پەلە– نەویستن
hurry-up پەلە دەکا، پەلەبکە
hurried/ˈhʌrɪdli/adj خێرا
hurriedly/adv بە خێرا
hurt/hɜːt/v - adj ئازار دەدا، ئازار
دەچێژێ– بریندار دەکا/
بریندار دەکرێ/دڵ بریندار، زامدار
hurtful/ˈhɜːtfl/adj ئازاردەر،
ئازار بەخش، بەئازار
hurtle/ˈhɜːtl/v دەردەپەڕێ
بەتوندی و خێرا بۆی دەرەچێ
husband/ˈhʌzbənd/n هاوژین، هاوسەر، مێرد
hush/hʌʃ/v - n دەپارێزێ– نهێنی ئاشکرا ناکا/
بێدەنگی، هێمنی
hush-hush/adj تەواو نهێنی
husk/hʌsk/n پەلکی دانەوێڵە
husky/ˈhʌski/adj-n دەنگ نوساو–
دەنگ وشك و زبر وتۆزاوی
سەگی ئەسکیمۆ– ئەوەی عارەبانەی ناو
بەفر ڕادەکێشێ
hustle/ˈhʌsl/v بە توندی ڕێگای لە ناو
جەماعەت دەکاتەوە– بە مل خەڵك بەلادەنێ
hut/hʌt/n کووخ
hydrant/ˈhaɪdrənt/n بۆری سەرشەقام
تایبەت بە کوژاندنەوەی ئاگر
Hydraulic/haɪˈdrɔːlɪk/adj هایدرۆلیك–
بە ئاو کار دەکا
hydroe... tric/ˌhaɪdrəˈlektrɪk/adj
ئاوی–کارەبایی هایدرۆکارەبایی(کارۆ) –
کارەبا دروستکەر بە هۆی تەوژمی ئاوەوە
hydrogen/ˈhaɪdrədʒən/n هایدرۆجین
hygiene/ˈhaɪdʒiːn/n پاقژی، خاوێنی
hygienic/haɪˈdʒiːnɪk/adj پاقژ، خاوێن،
بێ میکرۆب

hospital bed تەختەی نەخۆش، جێگای نەخۆش
hospitality/ˌhɒspɪˈtæləti/n مێوانداری، مێواندۆستی
host/həʊst/n - v خانەخوێ- خاوەن ماڵ
hostage/ˈhɒstɪdʒ/n بارمتە
hostel/ˈhɒstl/n بەشی ناوخۆیی قوتابیان
hostess/ˈhəʊstəs/n خانەخوێ (ژن)
air hostess/n میواندار (ی ناو فڕۆکە)
hostile/ˈhɒstaɪl/adj نەیار دوژمن
hostility/hɒˈstɪləti/n نەیاری، دوژمنداری
hot/hɒt/adj - v گەرم
hot-blooded خوێنگەرم
hotdog/ˈhɒtdɒg/n سەندەویچ
hotel/həʊˈtel/n هوتێل، ئوتێل
hound/haʊnd/n - v تاژی، تانجی- سەگی ڕاو، ڕاو دەکا- ئازاری دەدا- تەنگەتاوی دەکا
hour/ˈaʊə(r)/n سەعات، کاتژمێر (دووسەعات)
hourly/ˈaʊəli/adv – adj هەموو کاتژمێرێ، جارەك هەموو کاتژمێرێ
house/haʊs/n خانوو- ماڵ
house breaker ١-دەڵاڵی خانو بەرە ٢- ماڵ بڕ، دز
house hold/ˈhaʊshəʊld/n خێزان- ماڵ
house holder/ˈhaʊshəʊldə(r)/n خێزان- ئەندامانی خێزان
house-hunting/n لە خانوو گەڕان
housing/ˈhaʊsɪŋ/n نیشتە جێ کردن، داسەکاندن
housekeeper/ˈhaʊski:pə(r)/n کابان، کەیبانوو
housemaid/ˈhaʊsmeɪd/n کارەکەر، خولام
housewife/ˈhaʊswaɪf/n خاتوون، خانم
housework/ˈhaʊswɜ:k/n ئیشی ماڵ
house/v نیشتەجێ دەبێ/دەکرێ
hover/ˈhɒvə(r)/v دەسووڕێتەوە- دەگەڕێ- چاوەڕێ دەکا
how/haʊ/adv چۆن، کوو
however/haʊˈevə(r)/adj هەرچۆنێ بێ، هەرکوو بێ
howl/haʊl/n - v لوورەی گورگ، ڕەوینی سەگ، دەلوورێنێ، دەڕەوێ
hub/hʌb/n تەوەرە، چەقی تایە
huddle/ˈhʌdl/v کۆدەبنەوە- دەست دەکەنە ملی یەك
hue/hju:/n ڕەنگ/سێبەر
hug/hʌg/n - v باوەش، ئامێز دەگرێتە باوەش- ئامێزی پێ دادەکا
huge/hju:dʒ/adj زل، زەبەلاح، گەورە
hull/hʌl/n پەیکەری کەشتی
hullo/interj چۆنی، کووی- ڕۆژباش
hum/hʌm/v-n منگەمنگ، منگەمنگی لێوە دێ
human/ˈhju:mən/adj - n مرۆڤ
humanly/ˈhju:mənli/adv مرۆڤانە
humane/hju:ˈmeɪn/adj مرۆڤی- مرۆڤینی
humanism/ˈhju:mənɪzəm/n مرۆڤایەتی
humanitarian/hju:ˌmænɪˈteəriən/adj هاریکاری مرۆڤانەیی، چاکەکاری
humanity/hju:ˈmænəti/n مرۆڤایەتی-مرۆڤ
humanize/ˈhju:mənaɪz/v بە مرۆڤ کردن
humble/ˈhʌmbl/adj سادە، بێ فیز
humbug/ˈhʌmbʌg/n دووڕوو/فێڵبازی
humdrum/ˈhʌmdrʌm/adj جاڕسکەر
humid/ˈhju:mɪd/adj شێدار
humidity/hju:ˈmɪdəti/n شێداری، تەڕی
humiliate/hju:ˈmɪlieɪt/v تووشی شەرمەزاری دەکا، زەبوونی دەکا
humiliating/adj شەرمەزارکەر

پێی ئەسپ ..
hook/hʊk/n - v قولاب، گرێی دەدا، چەنگاڵ،
hooked/hʊkt/adj کەپو (لوتێکی) قولاب ئاسا
ئاژاوەچی، ئاشوبگێڕ hooligan/ˈhuːlɪgən/n
hooliganism/ˈhuːlɪgənɪzəm/n توند و تیژی، ئاشووب
hoop/huːp/n تەوقی کانزایی یان پلاستیکی
hooper/huːpə(r)/n پەپووسلێمانکە
hooray: hurray/interj ئافەرین– بژی
hoot/n - v دەنگی کوندە بەبۆ، هۆڕنی ئۆتۆمبیل/هۆڕن لێ دەدا
hooter/n هۆڕنی ئۆتۆمبیل
Hoover/ˈhuːvə(r)/n - v هۆڤەر: گێسکی کارەبایی، بە گێسکی کارەبایی خاوێن دەکاتەوە
hop/hɒp/v - n لەسەر یەک پێ بازدەدا– بازدەدا– خێرا دەڕوا
hop it! دووربکەوە– وەل بە
hopscotch/ˈhɒpskɒtʃ/n یاری– خەت خەتێن
hope/həʊp/n - v هیوا، ئومێد، تکا
in the hope of بە هیوای
hopeful/ˈhəʊpfl/adj بە هیوا، بە ئومێد
hopeless/ˈhəʊpləs/adj بێ ئومێد، بێ هیوا
hopelessly/ˈhəʊpləsli/adv بە بێ هیوایی
horde/hɔːd/n جەشامەت، ئاپۆرە
horizon/həˈraɪzn/n ئاسۆ
horizontal/ˌhɒrɪˈzɒntl/adj ئاسۆیی
hormone/ˈhɔːməʊn/n هۆرمۆن
horn/hɔːn/n هۆڕن– زوڕنا، قۆچ

hornet/ˈhɔːnɪt/n زەنگەزۆرە، زەردەواڵە
hornet's nest شانەی زەنگەزۆرە، گفتوگۆ توندوتیژ
horoscope/ˈhɒrəskəʊp/n زانینی بەخت بە هۆی ئەستێرەوانییەوە/ نەخشەی بورجەکان
horrendous/hɒˈrendəs/adj زۆر خراپ، ناشیرین، تۆقێنەر
horrible/ˈhɒrəbl/adj تۆقێنەر، ترسێنەر، ناخۆش، بێزارکەر
horrid/ˈhɒrɪd/adj زۆر خراپ، ناخۆش
horrific/həˈrɪfɪk/adj ترسێنەر
horrify/ˈhɒrɪfaɪ/v دەترسێنێ، دەتۆقێنێ
horror/ˈhɒrə(r)/n ترس، تۆقین
horror film/n فیلمی ترس
horse/hɔːs/n ئەسپ
on horse back لەسەر پشتی ئەسپ
horseman/ˈhɔːsmən/n سوار، سوارچاک
horse racing/n یاری ئەسپ سواری غارغارانێی ئەسپ
horseshoe/ˈhɔːsʃuː/n ناڵی ئەسپ
horsewhip/ˈhɔːswɪp/n قامچی سوار– ئەسپەوان
horsewoman/n ئافرەتی سوارچاک
horsy/ˈhɔːsi/n خولیای ئەسپ سواری
horticultural/ˌhɔːtɪˌkʌltʃərəl/adj باخەوانی،باخەران کاری
horticulture/ˈhɔːtɪkʌltʃə(r)/n زانستیباغەوانی– باغناسی/باخناسی
hose/həʊs/n بۆری ئاو، سۆندە
hospice/ˈhɒspɪs/n نەخۆشخانەی تایبەت بەو نەخۆشانەی کەبەر لەوەی بمرن چاودێری دەکرێن
hospitable/hɒˈspɪtəbl/adj میواندۆست، مەرد
hospital/ˈhɒspɪtl/n نەخۆشخانە

hogmanay/ˈhɒgməneɪ/n شەوی سەری ساڵ لە ئوسکەتلەندە

hoist/hɔɪst/v بەگوریس-کندر- بەرزدەکاتەوە وەك بەرزکردنەوەی ئاڵا

hold/həʊld/v - n دەگری- ئاو دەگری- ئەوەندە کەسە دەگری- کۆبونەوە گری دەدا- گری دەدا، دەچەسپێنی- وادەزانی- وەك خۆی دەمێنی ئاهەنگ دەگێری لەسەر تەلەفۆن چاوەری دەکا- دەدوی

hold it راوەستە

hold/n گرتن، دەسەلات

hold/n کۆگا: شوێنی هەڵگرتنی یان پاراستنی کەلوپەل لە فرۆکەو کەشتیدا

hold all/n جانتای دەستی گەورە

holder/ˈhəʊldə(r)/n هەڵگر

hole/həʊl/n کون، ژووری بچوك

holiday/ˈhɒlədeɪ/n پشوو، مۆڵەت

holiness/ˈhəʊlinəs/n پیرۆزی

hollow/ˈhɒləʊ/adj - v بۆش- کلۆر، کەندار، بۆش- کلۆر دەکا

holly/ˈhɒli/n ئەودارەی بۆ ئاهەنگی سەری ساڵ دەرازێنرێتەوە

holocaust/ˈhɒləkɔːst/n هۆلۆکۆست، کۆمەڵکوژی جولەکە

holster/ˈhəʊlstə(r)/n کیفی دەمانچە، دەمانچە هەڵگر، شاراوە

holy/ˈhəʊli/adj پیرۆز، خوا پەرست، لە خواترس

home/həʊm/n – adj ماڵ، نیشتمان، بەخۆگر لانکی (شارستانیەت)

homeland/ˈhəʊmlænd/n نیشتمانی گەورە

homeless/ˈhəʊmləs/adj بێماڵ و نیشتمان: ئاوارە، دەرکراو

homelessness/n ئاوارەیی، بێ ماڵ و حاڵی

the home office/n وەزارەتی ناوخۆی بەریتانی

homewards/ˈhəʊmwɔːdz/adv بەرەو ماڵ- گەڕانەوە بەرەو نیشتمان

homework/ˈhəʊmwɜːk/n ئەرکی ماڵەوە

home secretary/n وەزیری ناوخۆی بەریتانی

home/adj ماڵەوە- خێزانی، ناوخۆیی

home/adv لەلانکەی، بێشکەی

homely/ˈhəʊmli/adj سادە، ساکار

homicide/ˈhɒmɪsaɪd/n تاوانی کوشتن

homogeneous/ˌhɒməˈdʒiːniəs/adj سازاو، گونجاو، چۆنیەك- وەك یەکی

homosexual/ˌhəʊməˈsekʃuəl/adj نێربازی،کاری سێکسی لەگەڵ رەگەزی یان زایەندی خۆی بکا

honest/ˈɒnɪst/adj راستگۆ، دەستپاك

honesty/ˈɒnəsti/n راستگۆ، دەستپاکی

honey/ˈhʌni/n هەنگوین- هەنگین/ئازیز

honey comb/ˈhʌnikəʊm/n شانە هەنگ

honey moon/ˈhʌnimuːn/n مانگی هەنگوین

honk/hɒŋk/v دەنگی هۆڕنی ئۆتۆمبێل به دەنگی هۆڕنی ئۆتۆمبێل تێکدەچێ- شپرزەدەبێ

honorary/ˈɒnərəri/adj لەقەبی فەخری

honour/ˈɒnə(r)/n - v ناموس، شانازی، رێز

honours/n بڕوانامەی زانکۆیی بە پلەی "شەرەف"

in honour of لەسەر شەرەفی ...

honourable/ˈɒnərəbl/adj پیاو چاك، شایەن بە رێز

the honourable خاوەن شکۆ، رێزدار

hood/hʊd/n ١- کڵاوی قاپوت/ کلاوێزەر ٢- داپۆشەر ٣- بۆنێت

hoof/huːf/n سمی پێ، بەشی رەقی

hijack/ˈhaɪdʒæk/v فڕۆکە دەفڕێنێ

hiker/ˈhaɪkə(r)/n گەشتیار/ گەشتکەری ناو گوند/ دێوەرە

hilarious/hɪˈleəriəs/adj بەختەوەر، شادمان، کامەران، پێکەنیناوی

hill/hɪl/n گرد

hilly/ˈhɪli/adj گرد زۆر– گرداوی

hilt/hɪlt/n دەسکی شمشێر/خەنجەر

him/hɪm/pron ئەو (نێر) کە لە حاڵەتی بەرکارینێ

himself/hɪmˈself/reflex pron خۆیی (ئەو)

hind/n کارماز/ ئاسکەمێ

hind/haɪnd/adj پاشوو/قاچی پشتەوە

hinder/ˈhɪndə(r)/v تەگەرە دروست دەکا کۆسپ و تەگەرە دروست دەکا

hindrance/ˈhɪndrəns/n کۆسپ– لەمپەر

hint/hɪnt/n - v ئاماژە، ئاماژە دەکا

hinterland/ˈhɪntəlænd/n زەوی دوور لە رووبار–ئاو– زەوی دوورە ئاو

hip/hɪp/n - interj ئێسکی سمت، سمت– بڕی

hippie/ˈhɪpi/n جوایەز

hippopotamus/ˌhɪpəˈpɒtəməs/n ئەسپی ئاوی، جۆرە گیانەوەرێکی ئەفریقی مەزنی سەرگەورەی قاچ کورتە.

hire/ˈhaɪə(r)/v بە کرێ دەگرێ بە کاردێنێ

hireling/ˈhaɪəlɪŋ/n بە کرێگیراو

hire-purchase/n کڕین بە قست

his/hɪz/det هی ئەو (نێر)

hiss/hɪs/v- n بە تورەیی دەدوێ، هسە هس دەکا

historian/hɪˈstɔːriən/n مێژوونووس

historic/hɪˈstɒrɪk/adj بەناوبانگ/ ناسراو و گرنگ لە مێژوودا

historical/hɪˈstɒrɪkl/adj مێژوویی، هەقیقی

historically/hɪˈstɒrɪkli/adv لەڕوانگەی مێژووییەوە

history/ˈhɪstri/n مێژوو، ڕووداوەکانی ڕابردوو زنجیرەی ڕووداوەکان

hit/hɪt/v-n لێ دەدا، بەردەکەوێ، زیان دەگەیەنێ مان دەگرێ، لێدان، سەرکەوتنێکی دیار

hitch/hɪtʃ/n - v سواری پاس(ئۆتۆمبیل) دەبێ بە خۆرایی/توند دەکا، گرێ دەدا، کێشەیەکی بچوک– ئاریشە، دژواری

hither/ˈhɪðə(r)/n ئەوێ

hitherto/ˌhɪðəˈtuː/adv هەتا ئێستا، هەتاهەنکە

hive/haɪv/n پوورە هەنگ

hiya/interj چۆنی، کووی

ho/həʊ/interj نحم– بڕی

hoard/hɔːd/n - v گەنجینە، پاشەکەوت دەکا

hoarding/ˈhɔːdɪŋ/n تابلۆیەکی گەورەیە لەسەر شەقام ئاگاداری لەسەر دەنوسرێ

hoarse/hɔːs/adj دەنگ نووساو/ گر دەنگی زبرو هێواش

hoary/ˈhɔːri/adj پیر، زۆر کۆن

hoax/həʊks/n فێڵ، وازی کردن بە..

hob/hɒb/n قەپاغ/ لێوار

hobble/ˈhɒbl/v دەشەلێ

hobby/ˈhɒbi/n خولیا

hock/hɒk/n ١–جومگەیناوەراستی لاقی ئاژەڵ ٢– ئارەقی سپی ئاڵمانی

hockey/ˈhɒki/n یاری هۆکی

hoe/həʊ/n خاکڕێ: ئامرازێکی باخەوانییە دەسکێکی درێژی هەیە

hog/hɒg/n بەکانە

her/hɜ:(r)/pron - det ئەو–مێ–لەکاتی بەرکارو ئەمەلوکدا
herald/ˈherəld/n سەرتیغ، مینبەر مژدەدەر
herb/hɜ:b/n گیا
herbal/ˈhɜ:bl/adj گیایی
herbalist/ˈhɜ:bəlɪst/n گیا ناس عەتار
herbage/ˈhɜ:bɪdʒ/n گژوگیا
herd/hɜ:d/n ڕەوە/گاران/مێگەل
herdsman/ˈhɜ:dzmən/n گاوان
here/hɪə(r)/adj - interj ئێرە
hereabouts/ˌhɪərəˈbauts/adv لەم ناوەدا
hereafter/ˌhɪərˈɑ:ftə(r)/adv لەمەودوا
hereby/ˌhɪəˈbaɪ/adv بەمە
heredity/həˈredəti/n پشتاوپشتی، بۆماوەیی
heresy/ˈherəsi/n گومرایی/زەندیقی
heretic/həˈrətɪk/n هەرتەقە، گومرادەبێ لە دین وەرگەڕان– گومرابوون
heretical/həˈretɪkl/adj هەڵگەڕاوە (لە دین)
heritage/ˈherɪtɪdʒ/n میرات، کەلەپور
hermetic/hɜ:ˈmetɪk/adj قایم باش داخراو
hermit/ˈhɜ:mɪt/n سۆفی– گۆشەگیر– بەرکەنار/ ڕەبەن
hero/ˈhɪərəu/n پاڵەوان (بۆنێر– لە فیلم و ڕۆمان)
heroic/həˈrəuɪk/adj پاڵەوانانە
heroic couplet شیعری جووتەکی– دووبەیتی
heroin/ˈherəuɪn/n هیرۆین
heroine/ˈhɪərəuɪn/n هیرۆین، پاڵەوان– مێ
heroism/ˈherəuɪzəm/n پاڵەوانێتی
heron/ˈherən/n شینە شاهۆ
hers/hɜ:z/ هی ئەو (مێ)
herself/hɜ:ˈself/reflex pron خۆی (مێ)
hesitate/ˈhezɪteɪt/v نیگەران دەبێ
hesitant/ˈhezɪtənt/adj نیگەران، دوودڵ
hesitancy/ˈhezɪtənsi/n نیگەرانیی و دوو دڵی
heterodox/ˈhetərədɒks/adj زەندیق
heterodoxy/ˈhetərədɒksi/n زەندیقی
hew/hju:/v بەتەور–شیر– دەبڕێ/دەبڕێتەوە
hexagon/ˈheksəgən/n شەشگۆشە
hexameter/hekˈsæmɪtə(r)/n هۆنراوەی شەش پەنجە، کێشی شەش پەنجەیی
hey/heɪ/interj هۆی، تۆ
hey day/ˈheɪdeɪ/n پۆپەی خۆشی/ ڕۆژانی سەروەری
hibernate/ˈhaɪbəneɪt/v سڕ دەبێ
hiccup/ˈhɪkʌp/n نزگرە، بەرقیچکە، نیسلە
hide/haɪd/v - n خۆی دەشارێتەوە، خۆی مەلاس دەدا
hiding/ˈhaɪdɪŋ/n خۆشاردنەوە
hiding place/ˈhaɪdɪŋ pleɪs/n حەشارگە
hideous/ˈhɪdiəs/adj ناشرین
hieroglyph/ˈhaɪərəglɪf/n ڕێنوسی هیرۆگلافی
high/haɪ/adj- adv - n بەرز
high jump/n بازدانی بەرز
high school/n ئامادەیی
highland/ˈhaɪlənd/adj بان
highlight/ˈhaɪlaɪt/n - v خاڵی بنچینەیی باسەکە
high minded/adj ئاکار بەرز، ڕەوشت بەرز
high way/ˈhaɪweɪ/n ڕێگای گشتی
highwayman/ˈhaɪweɪmən/n جەردە، ڕێگر

hearing/ˈhɪərɪŋ/n بیستن
hearsay/ˈhɪəseɪ/n قسەلۆكە
heart/hɑ:t/n دڵ
heartache/ˈhɑ:teɪk/n دڵ ئێشە، ژانە دڵ، خەم
heartbeat/ˈhɑ:tbi:t/n دڵە كوتە، دڵ لێدان
heartbreaking/ˈhɑ:tbreɪkɪŋ/adj دلشكاندن، جەرگبڕ بە سوێ
heart broken/ˈhɑ:tbrəʊkən/adj دڵشكاو، مات و مەلول
heartburn/ˈhɑ:tbɜ:n/n دلسوتان
hearten/ˈhɑ:tn/v هانی دەدا
heartless/ˈhɑ:tləs/adj بێ دڵ، دلرەق
heartily/ˈhɑ:tɪli/adv بە دلسۆزی
hearty/ˈhɑ:ti/adj راستگۆ
heat/hi:t/n - v گەرمی، گەرم دەكا، گەرمی دەبەخشێ
heat wave/ˈhi:t weɪv/n شەپۆلی/ تەوژمی گەرما
heatedly/ˈhi:tɪdli/adv بەگەرمی، بە هەڵچون
heath/hi:θ/n زەوی بەیار
heathen/adj بت پەرست/ كێوی
heaven/ˈhevn/n ئاسمان، بەهەشت، خودا
heavenly/ˈhevnli/adj ئاسمانیی، ئاینیی
heavily/adj بە قورسی، بە گرانی
heavy/ˈhevi/adj گران، قورس
heavy-rain/ˈhevireɪn/n بارانی زۆر
heavy-weight/ˈheviweɪt/n كێشی قورس
Hebrew/n جولەكە/ زمانی عیبری
heckle/ˈhekl/v قسەی ناخاوتنكەر —دواندەر– دەبڕێ بەقسەی بێزێر و دژوار
hectic/ˈhektɪk/adj سەرقاڵ– پڕئیش
سورهەڵگەڕاو
hedge/hedʒ/n پەرژینی دەوەن
hedgehog/ˈhedʒhɒg/n ژیشك، ژوشك
heed/hi:d/v گوێ دەداتێ، گرنگی دەدا بە
heel/hi:l/n پاژنە، قونپانی
heifer/n گۆلك/ گوێرەكە
height/haɪt/n بەرزی
heir/eə(r)/n میراتگر (نێر)
heiress/ˈeərəs/n میراتگر (مێ)
heirloom/ˈeəlu:m/n بۆماوە/میراتی پشتاوپشت
held/held/-hold/v گرتی، بەڕێوەی برد
helicopter/ˈhelɪkɒptə(r)/n هێلیكۆپتەر
hell/hel/n دۆژ، دۆزەخ
hello/həˈləʊ/interj هەڵاو، چۆنی
helm/helm/n دەسكی سوكانی كەشتی یا بەلەم
helmet/ˈhelmɪt/n كلاو ئاسن
help/help/v - n یارمەتی، یارمەتی دەدا
helper/ˈhelpə(r)/n پشتگیر، یارمەتیدەر
helpful/ˈhelpfl/adj یارمەتیدەر
helpless/ˈhelpləs/adj داماو، بێ نەوا
hem/hem/n-v رۆخ، لێوار، نەم دەكا لێواری.. دەدوزێتەوە
hemi پێشگرێكە بە واتا (نیو) دێ
hemisphere/ˈheɪmɪsfɪə(r)/n نیوەی گۆی زەوی
hen/hen/n مریشك/مامر
hence/hens/adv لە هەمنكەوە
hence forth/ˌhensfɔ:θ/adv لێرەوە، لەمەودوا
hence forward/ˌhensˈfɔ:wəd/adv لەمەودوا
henchman/ˈhentʃmən/n شاگردی دلسۆز

harbour/ˈhɑːbə(r)/n بەندەر
hard/hɑːd/adj - adv بەهێز، ڕەق، دژوار– سەخت
hard labour کاری سەخت و دژوار
hard time تەنگانە
hard-hearted/ˈhɑːdhɑːtɪd/adj دڵڕەق
harden/ˈhɑːdn/v سەخت دەبێ، ڕەق دەبێ
hardly/ˈhɑːdli/adv بە زەحمەت، بە دەگمەن
hardy/hɑːdi/adj پتەو– خۆگر
hare/heə(r)/n کەروێشکی کێوی
harm/hɑːm/n – v ئازار، زیان– زیان دەگەیەنێ
harmful/ˈhɑːmfl/adj بەزیان، بە ئازار
harmless/hɑːmləs/adj بێ زیان، بێ ئازار
harmonious/hɑːˈməuniəs/adj گونجاو، سازاو، هارمۆنی
harmonize/ˈhɑːmənaɪz/v دەسازێ– دەگونجێنێ، هارمۆنی دەکا
harmony/ˈhɑːməni/n گونجان–سازان
in harmony with دەسازێ لەگەڵ
harp/hɑːp/n قیسارە
harsh/hæʃ/adj وشك، ڕەق/زبر
harvest/ˈhɑːvɪst/n - v دروێنە/ دروێنە دەکا
harvester/ˈhɑːvɪstə(r)/n دروێنە کار، سەپان–دەراسە
has/hæz/n هەیەتی
has to پێویستە
haste/heɪst/n پەلە، تاودان
make haste/v پەلە دەکا
in a haste بەپەلە
hasten/heɪsn/v خێرا دەکا، پەلە دەکا
hastily/ˈhestɪli/adv بە پەلە، بە خێرایی، بلەز
hasty/ˈheɪsti/adj خێرا، بلەز
hat/hæt/adj شەبقە، کڵاو
hatch/hætʃ/n هەڵدێنێ/کرەدەبێ
hatchery/ˈhætʃəri/n کورکگە جوجکە هەڵهێن
hate/heɪt/v ڕقی لێدەبێتەوە، حەزی لێناکا
hateful/ˈheɪtfl/adj دزێو، ڕق هەڵگر، دڵرەش
hatred/ˈheɪtrɪd/n قین، ڕق
have/hæv/n هەمە/هەیانە
have to/ˈhɑf tə/modal پێویستە
have a baby دەزێ
haven't نیەتی
hawk/hɔːk/n باز، داڵ
hay/heɪ/n کا، پووش، قەسەر
hay fever/n پووشە تا
hazard/ˈhæzəd/n - v سامناکی، سەرسوڕ هێنەر
haze/heɪz/n تەم
hazel/ˈheɪzl/n - adj چاو هەنگوینی/بندق
he/hiː/pers pron ئەو (نێر)
head/hed/n-v سەر،سەرۆك، سەرکردایەتی‌دەکا
head light/ˈhedlaɪt/n ڕووناکی پێشەوەی ئوتومبێل
headline/ˈhedlaɪn/n شادێری ڕۆژنامەو گۆڤار
headmaster/ˌhedˈmɑːstə(r)/n بەڕێوەبەر(پیاو)
headmistress/ˌhedˈmɪstrəs/n بەڕێوەبەر(ژن)
headphones/ˈhedfəunz/n هێدفۆن
headquarters/ˌhedˈkwɔːtəz/n بارەگای گشتی
heal/hiːl/v چاك دەبێتەوە/چاك دەکاتەوە
health/helθ/n تەندروستی – ساخلەمی
healthy/ˈhelθi/adj تەندروستی دروست، ساخ
heap/hiːp/n - v قۆمەت، کۆمەڵ، قۆمەت دەکا
hear/hɪə(r)/v گوێی لێ دەبێ، دەبیستێ

Hh

H-h/eɪtʃ/ پیتی هەشتەم لە ئەلفبای ئینگلیزی
habit/ˈhæbɪt/n تیتاڵ، خوو/دابو نەریت
habitual/həˈbɪtʃuəl/adj ئاسایی، دابی، سروشتی
habituate/həˈbɪtʃueɪt/v رادەهێنێ
hack-saw/ˈhæksɔ:/n هەرە، مشاری ئاسنبڕ
had/hæd/v هەیبوو
hail/heɪl/n - v تەزرە- تەرزە- تەزرە دەبارێ- بانگی تاکسی دەکا- ستایشی دەکا، پیا هەڵدەڵێ
hail-stone/ˈheɪlstɔ:n/n دەنکە تەزرە
hail-storm/ˈheɪlstɔ:m/n تەرزە لولە، تەزرە باران
hair/heə(r)/n پرچ، موو، دەزووی باریك
hair-breadth/n ئەوەندەی تاڵە موویەك
hair-dresser/ˈheədresə(r)/n سەرتاش
hair-cut/ˈheəkʌt/n سەرتاشین
hairy/ˈheəri/adj قژن- پرچ زۆر
half/hɑ:f/n - det (pron) نیو، نیوە
half brother/n زڕبرا
half sister/n زڕ خوشك
half time/n پشو، نیوە کار، نیوکات
hall/hɔ:l/n هۆڵ، ژووری گشتی
hallo/interj چۆنی، کوی
halt/hɔ:lt, hɒlt/n دەوەستێ، دەوەستێنێ
haltingly/ˈhɔ:tɪŋli/adv بەنیگەرانی
halve/hɑ:v/v دووکەرت دەکا
halves/ˈhɑ:vɪz/n نیوەکانی (شتێك)
ham/hæm/n رانە بەراز- گۆشتی رانی بەراز
hammer/ˈhæmə(r)/n - v چەکووش
hammer and sickle چەکوچ و داس (هێمای کۆمۆنیزم)
hand/hænd/n - v دەست، بە دەست دەیداتێ
handbag/ˈhændbæg/n جانتای دەست
handbook/ˈhændbʊk/n دەفتەر، یارمەتیدەر
handful/ˈhændfl/n ژمارەیەکی کەم
handicap/ˈhændikæp/n کۆسپ، کەم ئەندام
handicapped/ˈhændikæpt/adj پەککەوتە
handicraft/ˈhændikrɑ:ft/n پیشە- دەستکرد
handiwork/ˈhændiwɜ:k/adj پیشەی دەستی- دەستی
handkerchief/ˈhæŋkətʃɪf/n دەستەسڕ
handle/ˈhændl/n - v چارەی دەکا، مامەڵە، دەسك
handlebar/ˈhændlbɑ:(r)/n سوکانی بایسکل
handsome/ˈhænsəm/adj کۆك، رێك و پێك
handwriting/ˈhændraɪtɪŋ/n دەستنووسی
handy/ˈhændi/adj دەست رەنگین
hang/hæŋ/v هەڵدەواسێ- دەخنکێنێ
hang about بێکارو کاسبی- ئەم سەرو ئەوسەر دەکا
hangman/ˈhæŋmən/n جەلاد، لە سێدارەدەر-خەڵك خنکێن
hangar/ˈhæŋə(r)/n ساباتی فرۆکە وەستان
hanger/ˈhæŋə(r)/n رستەی جلك/سنگ
hanging/ˈhæŋɪŋ/n هەڵواسین- خنکاندن
hangings/ˈhæŋɪŋz/n پەردە
haphazard/hæpˈhæzəd/adj کوێرانە- لابەلا- هەرەمەکی
happen/ˈhæpən/v روودەدا/دەقەومێ
happening/ˈhæpənɪŋ/n قەومان رووداو، رودان
happiness/ˈhæpɪnəs/n خۆشی، شادی
happy/ˈhæpi/adj کامەران، شاد، کەیف خۆش

ground floor/n ژێرخان- ژێرەوە
groundless/ˈgraʊndləs/adj بێ بنەچە
group/gruːp/n-v کۆمەڵ، پۆلێن دەکا
grow/grəʊ/v گەشەدەکا
grown-up/ˈgrəʊn ʌp/n گەییو، پێگەییو/ زەلام
growth/grəʊθ/n گەشە
grumble/ˈgrʌmbl/v - n بۆڵە بۆڵ، بۆڵە بۆڵ دەکا
guarantee/ˌgærənˈtiː/n گەرەنتی، متمانە
guarantor/ˌgærənˈtɔː(r)/n متمانە پێکراو، متمانەدەر
guard/gɑːd/v-n ئێشکگری، پاسەوانی/ پاسەوانی دەکا
guardian/ˈgɑːdiən/n پاسەوان، ئێشکگر
guerilla/gəˈrɪlə, geˈrɪlə/n گەریلا، پێشمەرگە
guerilla war شەڕی پارتیزانی
guess/ges/v - n دەخەملێنێ، دەقەبلێنێ وازەن دەبا، گومان وادەبا/خەملاندن، زەن
guest/gest/n میوان
guidance/ˈgaɪdns/n رابەری، ڕێ نیشاندەری
guide/gaɪd/n - v رابەر/رابەری دەکا
guided/ˈgaɪdɪd/adj ئاراستە کراو
guided composition دارشتنی ئاراستەکراو
guided missile موشەکی ئاراستەکراو
guild/gɪld/n یەکێتی
guillotine/ˈgɪlətiːn/n سێدارە/ئامێری لەسەرەدان/قەنارە
guilt/gɪlt/n گوناه- تاوان
guilty/ˈgɪlti/adj گوناهبار
guinea/ˈgɪni/n جونیە
guitar/gɪˈtɑː(r)/n گیتار
gulf/gʌlf/n کەنداو
gum/gʌm/n بنێشت/کەتیرە
gun/gʌn/n - v تفەنگ/چەك
gun-boat/ˈgʌnbəʊt/n بەلەمی جەنگی
gun-down بەگوللە کوژراو
gun-powder/ˈgʌnpaʊdə(r)/n باروت
gun-smith/n چەکساز
gutter/ˈgʌtə(r)/n زێراب
guy/ ١-کەس ٢-پەت، گوریس
gymnasium/dʒɪmˈneɪziəm/n وەرزشگە/ یانەی تەندروستی
gymnast/ˈdʒɪmnæst/n جمناسکباز
gymnastic/dʒɪmˈnæstɪk/n جیمناستیکی
gymnastics/dʒɪmˈnæstɪks/n زانستی جمناستیکی
gypsy/n قەرەج

graph/græf, grɑ:f/n گراف–هێلکاری
graphic/ˈgræfɪk/adj هێلکاریانه
graphite/ˈgræfaɪt/n گرافیت
grasp/grɑ:sp/v دەگرێ
grass/grɑ:s/n گیا،پووش
grass-hopper/ˈgrɑ:shɒpə(r)/n کوللەی بچووك
grass-roots/n رەگ، بنەرەت
grassy/ˈgrɑ:si/adj مێرگ
grateful/ˈgreɪtfl/adj سوپاسگوزار
gratification/ˌgrætɪfɪˈkeɪʃn/n قایل کردن، تێرکردن
gratify/ˈgrætɪfaɪ/v قایل دەکا، تێردەکا
gratis/ˈgrætɪs/adv بەخۆرایی/بەلاش
gratitude/ˈgrætɪtju:d/n سوپاسگوزاری/ پێزانین
grave/greɪv/n - adj گۆڕ، گرنگ
gravestone/ˈgreɪvstəʊn/n کێل
graveyard/ˈgreɪvjɑ:d/n قەبرستان، گۆرستان
gravitate/ˈgrævɪteɪt/v رادەکێشرێت دەکێشێ بۆ
gravy/ˈgreɪvi/n گۆشتاو
graze/greɪz/n ١– دەلەوەڕێنێ ٢– دەڕوشێنێ
grease/gri:s/n - v گریس، چەوری، ڕۆن چەوری‌دەکا
greasy/ˈgri:si/adj چەور/چەورکراو
great/greɪt/adj مەزن، گەورە
great-grandfather /ˈgreɪtˌgrænfɑ:ðə(r)/n باپیرە گەورە
great-grandmother /ˈgreɪtˌgrænmʌðə(r)/n داپیرەگەورە
great-granddaughter کچی نەوە
great-grandson کوڕی نەوە
Greece/n یۆنان
greed/gri:d/n چلێسی، چاوچنۆکی
greedily/adv چاوچنوکانە
greedy/ˈgri:di/adj چلێس، چاوچنۆك
Greek/gri:k/n زمانی، گەلی یۆنانی
green/gri:n/adj - n سەوز، کەسك
greengrocer/ˈgri:ngrəʊsə(r)/n سەوزە فرۆش/ تەرەفرۆش
greenhouse/ˈgri:nhaʊs/n خانوی شوشە بۆ کشتوکال
greet/gri:t/v سلاو دەکا
greeting/ˈgri:tɪŋ/n سلاوکردن
grenade/grəˈneɪd/n نارنجۆك
grew/gru:/v گەشەکردن
grey/greɪ/adj رەساسی، خۆلەمێشی
grief/gri:f/n خەم، پەژارە
grievance/ˈgri:vns/n سکالا
grieve/gri:v/v ئازار دەدا، خەم دەچێژێ
grievous/ˈgri:vəs/adj بەسوێ، بەئازار
grill/grɪl/n - v برژاو، برژێن– تکەو کەباب/دەبرژێنێ
mixed grill برژاوی تێکەل
grim/grɪm/adj مۆن، مۆڕ
grin/grɪn/v زەردەخەنە دەکا– بزەی دێتێ
grind/graɪnd/v دەهاڕێ، ددانی جیڕ دەکا
grip/grɪp/v - n دەیگرێ/گرتن، جانتا
groan/grəʊn/v دەنالێنێ/نالین
grocer/ˈgrəʊsə(r)/n بەقال
grocery/ˈgrəʊsəri/n دوکانی بەقالی
groom/gru:m/n ١– زاوا ٢– ئەسپەوان
groove/gru:v/n کەندەلە
gross/grəʊs/adj گرۆس، دەستە/دە
grossly/adj بە ئاشکرا
grotto/ˈgrɒtəʊ/n ئەشکەوت
ground/graʊnd/n زەوی/هاڕراو

glue/glu:/n کەتیرە، چرك
go/gəʊ/v دەڕوا
go ahead/v لەسەری دەڕوا- دەستدەکا
go away/v کۆچ دەکا
go back on/v پەشیمان دەبێتەوە، بەڵێن دەشکێنێ
go by/v بەسەر دەچێ- گوێڕایەڵ دەبێ
go off دەردەپەڕێ
go on لەسەری دەڕوا
go out دەکوژێتەوە
go through تەواو دەکا، دەپشکنێ
go together سەر بە هەمان کۆمەڵە
go up/v سەردەکەوێ
goal/gəʊl/n گۆڵ، ئامانج
goalkeeper/ˈgəʊlki:pə(r)/n گۆڵچی
goat/gəʊt/n بزن
god/gɒd/n خوداوەند، بت
God/gɒd/n خودا، پەروەردگار
goddess/ˈgɒdes, ˈgɒdəs/n خواژن (ئەفسانە) ئەو خوداوەندانەی رەگەزی مێینەیان دراوەتە پاڵ
gold/gəʊld/n زێڕ
goldsmith/ˈgəʊldsmɪθ/n زێڕینگەر
golden/ˈgəʊldən/adj زێڕین
golf/gɒlf/n گۆلف
good/gʊd/adj باش، چاك
for good بێ گەڕانەوە، هەتاهەتایێ
good bye/ˌgʊdˈbaɪ/interj خوات لەگەڵ
goods/gʊdz/n کەلوپەل، شت و مەك
good will/ˌgʊdˈwɪl/n نیازی پاك، نیازی چاك
goose/gu:s/n قاز
gorilla/gəˈrɪlə/n گۆریلا
gory/ˈgɔ:ri/adj خویناوی، خەلتانی خوێن

gosling/ˈgɒzlɪŋ/n بێچوەقاز
gospel/ˈgɒspl/n ئینجیل
gossip/ˈgɒsɪp/n قسەلۆك، گۆت گۆتۆك
govern/ˈgʌvn/v بەڕێوە دەبا، فەرمانڕەوا دەکا
government/ˈgʌvənmənt/n حکومەت، کارگێڕی، میری
governor/ˈgʌvənə(r)/n پارێزگار، کارگێڕ، میر
governorate/ˈgʌvənəreɪt/n پارێزگا
gown/gaʊn/n بەرگی نوستن
grab/græb/v دەرفێنێ/دەگرێ
grace/greɪs/n لەش سووکی
graceful/ˈgreɪsfl/adj شۆخ و شەنگ، نازدار
gracious/ˈgreɪʃəs/adj میهرەبان، بەخشندە
gradation/grəˈdeɪʃn/n پلەکردن
grade/greɪd/n پلە، پۆل
gradual/ˈgrædʒuəl/adj وردە وردە
graduate/ˈgrædʒueɪt/v دەردەچێ
graduate/ˈgrædʒuət/n دەرچوو
graft/grɑ:ft/n موتوربە دەکا
grain/greɪn/n تۆو/دانەوێڵە
gram/græm/n گرام
grammar/ˈgræmə(r)/n رێزمان
grammarian/grəˈmeəriən/n رێزمان ناس
grammatical/grəˈmætɪkl/adj رێزمانیی
grand/grænd/adj - n گەورە
grand-child/ˈgræntʃaɪld/n کورەزا/کچەزا
grandfather/ˈgrænfɑ:ðə(r)/n باپیر
granddaughter/ˈgrændɔ:tə(r)/n کچەزا
grandmother/ˈgrænmʌðə(r)/n داپیر
grandparent/grænpeərənt/n باپیر و داپیر
grandson/ˈgrænsʌn/n کورەزا، نەوە
grant/grɑ:nt/v-n دەبەخشێ، بە خشش
grape/greɪp/n ترێ
grape-sugar/n شەکری ترێ

get round/v خۆی لێ دەپارێزێ
get the sack/v لە کار دەری دەکەن
شاپی دەدەن، قاوی دەدەن
get through/v دەگوزەرێت، تێ دەپەرێ
get together/v کۆ دەبێتەوە
get up/v (لە خەو) هەڵدەستێ
واگادێ، هەڵدەستێتە سەرپێ
geyser/ˈgi:zə(r)/n گیزەر، کوڵێنەر
ghost/gəust/n خێو، تارمایی
giant/ˈdʒaɪənt/n زەبەلاح،
کەتە، کەڵەگەت، دێو
gibber/ˈdʒɪbə(r)/v وڕێنە دەکا
gibberish/ˈdʒɪbərɪʃ/n وڕێنە
giddy/ˈgɪdi/adj سەری دەسوڕێ،
گێژدەبێ
gift/gɪft/n - v خەڵات، دیاری، دەبەخشێ
gifted/ˈgɪftɪd/adj بەهرەمەند
gig/gɪg/n نمایشی مۆسیقی
giggle/ˈgɪgl/v - n قاقای پێکەنینی دێ،
قاقای پێکەنین
gild/gɪld/v ئاوەزێر، ئاوزێر دەکا،
ڕووپۆش زێڕ دەکا
gill/gɪl/n ١-لمۆز، کەوانەی ریشە دار،
ئەندامی هەناسەی ماسی ٢-پێوەری شلە
gilt/gɪlt/n ئاوەزێر، ڕووپۆش زێڕ
gimmick/ˈgɪmɪk/n فێڵی سرنج راکێش
gin/dʒɪn/n مەشروبی جین- ئارەقی جین
ginger/ˈdʒɪndʒə(r)/n ئاوی
زەنجەفیل، تام زەنجەفیل
gipsy/n قەرەج- دۆم
giraffe/dʒəˈrɑ:f/n زەرافە
girl/gɜ:l/n کچ، کیژ، دۆت
gist/dʒɪst/n پوختە، کرۆک
give/gɪv/v دەدا، دەبەخشێ
give in/v خۆی بە دەستەوە دەدا،
بە چۆك دادێ

give up/v وازدێنێ
give and take/n بدەو بگرە
given name/n یەکەم ناوی کەس
glacier/ˈglæsiə(r)/n سەهۆڵە ڕووبار
glad/glæd/adj ئاسودە، شاد، بەختەوەر
glamorous/ˈglæmərəs/adj دڵرفێن
glamour/ˈglæmə(r)/n دڵرفێنی
glance/glɑ:ns/v- n نیگا، چاوی پێدادەخشێنێ
gland/glænd/n گەدە
glare/gleə(r)/n دەدرەوشێنەوە
glaring/ˈgleərɪŋ/adj درەوشاوە
glasses/ˈglɑ:sɪz/n چاویلکە، عەینەك
glass-house/ˈglɑ:shaus/n جامخانە،
شوشەبەند
gleam/gli:m/n دەدرەوشێتەوە
gleefully/ˈgli:fəli/adv بە ئاسودەیی
glen/glen/n دۆڵێکی-شیوێکی-تەنگ
glib/glɪb/n زمان شیرین- سەرپێی
glide/glaɪd/v - n دەخلیسکێ
glider/ˈglaɪdə(r)/n فڕۆکەی چارۆکەدار
glimmer/ˈglɪmə(r)/v چەخماخە،
بریسکە دەدا
glimpse/glɪmps/n-v ئاماژە، نیگا/
سەرنج، سەرنج دەدا
glitter/ˈglɪtə(r)/v دەبریسکێتەوە، بریسك
global/ˈgləubl/adj جیهانیی، سەراپاگیر
globe/gləub/n گۆی زەوی، تۆپ
globilization/adj جیهانگەرایی
gloomy/ˈglu:mi/adj پەست، تاریك
glorify/ˈglɔ:rɪfaɪ/v شکۆداری دەکا
glorious/ˈglɔ:riəs/adj شکۆدار، سەربەرز
glory/ˈglɔ:ri/n شکۆمەندی، سەربەرزی،
سەرفرازی
glossary/ˈglɒsəri/n فەرهەنگۆك
glove/glʌv/n دەستکێش، دەستەوانە
glow/glu:/v دەدرەوشێتەوە

(له ڕێزمان)، نێرومێ

gene/dʒi:n/n جین، بۆماوه

general/ˈdʒenrəl/adj – n ژەنەڕاڵ، گشتی

general federation یەکێتی گشتی

generality/ˌdʒenəˈræləti/n گشتێتی

generalize/ˈdʒenrəlaɪz/v به گشتی کردن

generally/ˈdʒenrəli/adv بەگشتی

generate/ˈdʒenəreɪt/v دروست دەکا، کارەبا دروست دەکا

generation/ˌdʒenəˈreɪʃn/n وەچە، نەوه

generator/ˈdʒenəreɪtə(r)/n جێنێرەیتەر، مۆەلیدە، کارەبا دروست کەر– تەزوی کارەبا بەخشێ

generic/dʒəˈnerɪk/adj رەگەزیی

generosity/ˌdʒenəˈrɒsəti/n بەخشندەیی، مەردی، بەدڵی

generous/ˈdʒenərəs/adj بەخشندە، مێر، پارە بەخش، بە دڵ

genesis/ˈdʒenəsɪs/n ئافەریدەیی، ئافراندن

genetics/dʒəˈnetɪks/n بۆماوە زانی

genial/ˈdʒi:niəl/adj ڕووخۆش

genie/ˈdʒi:ni/n دێو، جنۆکە، دێوە زمە

genitals/ˈdʒenɪtlz/n ئەندامی زاوزێی دەرەوە

genitive/ˈdʒenətɪv/n دراوە پاڵی، خاوەنی

genius/ˈdʒi:niəs/n بلیمەت، بەهرەمەند

genocide/ˈdʒenəsaɪd/n ڕەشەکوژی، کۆمەڵکوژی

genre/ˈʒɑ:nrə/n ژانری ئەدەبی

genteel/dʒenˈti:l/adj بەڕێز، ڕێزدار

gentleness/ˈdʒentlnəs/n نیانی، ڕووخۆشی

gently/ˈdʒentli/adv بە ڕووخۆشی

genuine/ˈdʒenjuɪn/adj رەسەن، ڕاستگۆ

genus/ˈdʒi:nəs/n ڕەگەز، جۆر

geographical/ˌdʒi:əˈgræfɪkl/adj جیوگرافیی– جیوگرافیایی

geography/dʒiˈɒgrəfi/n جوگرافیا

geology/dʒiˈɒlədʒi/n زەوی‌زانی

geologist/dʒiˈɒlədʒɪst/n زەوی ناس

geometrical/ˌdʒi:əˈmetrɪkl/adj ئەندازەیی

geometry/dʒiˈɒmətri/n ئەندازەزانی

geriatrics/n چارەسەری پزیشکی پیران/ بەساڵاچوان

germ/dʒɜ:m/n میکرۆب

germicide/ˈdʒɜ:mɪsaɪd/n میکرۆبکوژ

germinate/ˈdʒɜ:mɪneɪt/v دەڕوێت، دەڕوێنێت، تۆو دەڕوێنێ

gerund/ˈdʒerənd/n چاووگ (شێوەی ing)

gesture/ˈdʒestʃə(r)/n-v ئاماژە، جووڵە ، نیشانە، ئاماژە دەکا

get/get/v دەستی دەکەوێ، تێ دەگا، دەگاتێ، هەیەتی، سوار دەبێ، ئامادە دەکا، دەرفەتی بۆ ڕێك دەکەوێ

get about/v زۆر گەشت دەکا

get ahead/v پێش دەکەوێ

get at/v ڕەخنەی لێ دەگرێ

get away with/v ڕزگاری دەبێ، دەرباز دەبێ لە

get in/v دەچێتە ژوورەوە

get off/v دادەبەزێ، دێتە خوارێ

get on/v لە سەری دەڕوا، بەردەوام دەبێ

get out/v دەچێتە دەرەوە، دەڕوا، ئۆغر دەکا

get over/v زاڵ دەبێ، چاك دەبێتەوە لە

get rid of/v لێی ڕزگار دەبێ، لەکۆڵ‌خۆی دەکاتەوە

Gg

G-g/dʒi:/ پیتی حەوتەم لە ئەلفبای ئینگلیزی
gab دیاری- خەلات
gad/gæd/v گەشت دەکا- دەچێتە دەرەوە بۆ رابواردن و خۆشی و کەیف و سەیف
gadfly/ˈgædflaɪ/n مێشەکەر
gadget/ˈgæfʒɪt/n ئامرازێکی بچوک
gag/n دەمامك/دەمگر
gaggle/n كۆمەڵێکی گێرە شێوێن
gaily/ˈgeɪli/adv بە شادی، بە خۆشی
gain/geɪn/n - v بەدەست دێنێ، قازانج دەکا، سوود
gainful/ˈgeɪnfl/n سوود بەخش
gait/geɪt/n شێوەی رۆیشتنی مرۆڤ
galaxy/ˈgæləksi/n گالاکسی- هەسارە...
gale/geɪl/n با هۆز زریان
gall/gɔ:l/n بڕینی پێست/دەمرەتی
gallant/ˈgælənt/adj ئازا، جەسور
gallantry/ˈgæləntri/n جوامێری، پیاوەتی
gallery/ˈgæləri/n گەلەری
gallon/ˈgælən/n گالۆن
gallop/ˈgæləp/v - n غاردانی ئەسپ، غاردەدا
gallows/ˈgæləuz/n سێدارە
gamble/ˈgæmbl/v- n قوماردەکا/قومار
gambler/ˈgæmblə(r)/n قوماربان، قومارچی
gambling/ˈgæmblɪŋ/n قومارکردن
game/geɪm/n گەمە، رازی، رابواردن، راو، فێڵ
give the game away نهێنی ئاشکرادەکا

gander/ˈgændə(r)/n نێرەی قاز
gang/gæŋ/n چەتە
gangster/ˈgæŋstə(r)/n ئەندامی چەتە/ پیاوی چەتە
gap/gæp/n کون، کەلێن/ بۆشاییە
garage/ˈgærɑ:ʒ/n گەراج
garbage/n ۱-گلێش- زبل۲-قسەی قۆر
garden/ˈgɑ:dn/n - v باخچە، باخچەی گشتی، باغەوانی دەکا
gargle/ˈgɑ:gl/v غەرغەرە دەکا
garlic/ˈgɑ:lɪk/n سیر
garment/ˈgɑ:mənt/n جل
garrison/ˈgærɪsn/n حامیە/پاسەوانی شار
gas/n گاز، غاز، بەنزین
gas station/n وێستگەی بەنزین و گاز
gasoline/n گازۆلین، گازوایل
gate/geɪt/n دەرگای دەرەوە، دەرگای سەرەکی(ماڵ)
gateau/ˈgætəu/n گاتۆ، شیرینی رازاوە
gather/ˈgæðə(r)/v کۆدەکاتەوە، خڕدەکاتەوە، تێ دەگا
gathering/ˈgæðərɪŋ/n کۆبوونەوە، حەشامەت، ئاپۆرە
gauge/geɪdʒ/n - v پاپێو، دەپێوێ
gaunt/gɔ:nt/adj رەق و رووت، رووتەڵە- رێویلە، زۆر لاواز
gauze/gɔ:z/n شاش
gay/geɪ/adj نێربازی (شاز)، شاد، قۆشمەچی
gaze/geɪz/v چاوی تێ دەبڕێ، تێ رادەمێنێ بە دیقەت تەماشا دەکا
gear/gɪə(r)/n گێر، کەلوپەل، ئامێر
gee/dʒi:/interj دەربرینی خۆشی و سەرسوڕمان
geese/gi:s/: goose/n قاز
gel/dʒel/n شاو- شل
gem/dʒem/n گەوهەر
gender/ˈdʒendə(r)/n رەگەز- زایەند

furtive/ˈfɜːtɪv/adj نهێنی، شاراوە

fury/ˈfjʊəri/n شێگیری، زۆر توڕەیی

fuse/fjuːz/n - v ١- فتیلەی بۆمب
٢- تەقێنەر٣- فیوز
٤- ئاوێتە دەبێ، تێکەڵ دەبێ، دەچنە ناو یەك
٥- فیوز، کارەبا دەکوژێتەوە

fuselage/ˈfjuːzəlɑːʒ/n
بەشە سەرەکییەکانی فڕۆکە
(بێجگە لە کلێ، باڵەکان و کلك)

fusion/ˈfjuːʒn/n چوونە ناو یەك،
ئاوێتەبوون

fuss/fʌs/n - v ١-هەراوهۆریا، هەلا،
شەڕو توڕەیی ٢- نیگەرانی دروست دەکا
٣- زێدەڕۆیی دەکا

fussy/ˈfʌsi/adj ١- بە وردە، دژوار
٢- زێدە

futile/ˈfjuːtaɪl/adj بێهودە، بێئاکام،
نەزۆك

futility/fjuːˈtɪləti/n نەزۆکی، بێ ئاکامی

future/ˈfjuːtʃə(r)/n داهاتوو- ئایندە

for the future لە مەودوا

in future لە داهاتوو، لە ئایندە

fuzzy/ˈfʌzi/adj لێڵ

FYI بۆ زانیاریت

frustration/frʌˈstreɪʃn/n بێ ئومێدی
fry/fraɪ/n سوورەدەکاتەوە
frying pan/n تاوە
fudge/fʌdʒ/n ١- حەلوا، شیرینەمەنی
٢- ناراستەوخۆ هەندێ شت دەڵێ
fuel/ˈfju:əl/n-v ١- سووتەمەنی
٢- بەگەڕ دەخا ، گڕ دەگرێ
fugitive/ˈfju:dʒətɪv/n هەڵاتوو لە دادگا، ڕاکردوو
fulfill/fʊlˈfɪl/v ١- جێبەجێ دەکا
٢- دەهێنێتە دی ٣- رادەپەڕێنێ ٤-رازی دەبێ
full/fʊl/adj ١- پڕ٢- تێر
٣- جمەی دێ، راستەوخۆ
in full بەتەواوی
in full swing لە لوتکەی هەرەتی، چالاکی
full-blown/adj تەواو پەرەسەندو، گەشەکردوو
full-moon/n مانگی چواردە
مانگ شێوەی بازنە وەردەگرێ
full stop/n خاڵ، نوقتە
full-time/adj -n تەواوی رۆژ/کۆتایی
fully/ˈfʊli/adv بەتەواوی
fumble/ˈfʌmbl/v دەگەڕێ
لە گیرفانی دەگەڕێ
fume/fju:m/v هەست بەتوڕەیی دەکا، دەوروژێ
fumes/fjumz/n دوکەڵ- گازی خنکێنەر
fun/fʌn/n رابواردن
make fun of پێی رادەبوێرێ، گاڵتەی پێدەکا ...
function/ˈfʌŋkʃn/n – v ١- ئەرک
٢- ڕوداوی گرنگ ٣- پۆست
٤- کاردەکا، ئەرکی .. وایە
functional/ˈfʌŋkʃənl/adj کرداری، کاریی
function key/n کلیلی فەرمان
fund/fʌnd/n - v ١- پارەی کۆکراوە
بۆ مەبەستێ ٢- پارەی هەڵگیراو لە بانق
٣- پارە دەدا، پارە لە ... خەرج دەکا
fundamental/ˌfʌndəˈmentl/adj
بنچینەیی، بنەرەتی/ بونیادگەری
fundamentally/adv بنەڕەتیانە، لە بنەرەتەوە
fundamentalism /ˌfʌndəˈmentəlɪzəm/n
بنەچەگەری/ بونیادگەری
ڕێو رەسمی بە خاك سپاردن
funeral/ˈfju:nərəl/n
ڕێو رەسمی بە خاك سپاردن
fungi/ˈfʌŋgi, -gaɪ, ˈfʌndʒaɪ/n کەروو
fungus/ˈfʌŋgəs/n قارچك
funnel/ˈfʌnl/n ١- روحەتی، ئەوت پاڵێو
٢- دوکەڵکێش
funny/ˈfʌni/adj ١- پێکەنین هێنەر
٢- سەیر و نائاسایی٣- ڕوخۆش
fur/fɜ:(r)/n فەرو، کوڵك
furious/ˈfjʊəriəs/adj توڕە، هارو هیج- توند، رەق
furnace/ˈfɜ:nɪs/n فڕنی، تەنوور
furnish/ˈfɜ:nɪʃ/v کەلوپەل لەناو ماڵ دادەنێ، ڕێك دەخا
furnished/adj بە کەلوپەل، ڕایەخراو
furnishings/n کەلوپەل، مافور، ڕایەخ ..
furniture/ˈfɜ:nɪtʃə(r)/n کەلوپەل
furrow/ˈfʌrəʊ/n ١- هێڵی ناو کێڵگە- جۆگە-خەت ٢- لۆچ، لۆچی
further/ˈfɜ:ðə(r)/adj-adv ١- دوورتر
٢- زێدە ٣- زیاتر
further more/adv ئەمەش زیاتر، وێڕای ئەمەش
further education/n فێرکردنی زێدە
فێرکردنی ئەو کەسانەی خوێندنیان بەجێ هێشتوە
furthest/ˈfɜ:ðɪst/adj - adv دوورترین

freighter/ˈfreɪtə(r)/n کەشتی یان فڕۆکەی بار هەڵگر

French/frentʃ/n فەرەنسی

frenzy/ˈfrenzi/n ١- هەژین- هەڵچون ٢- شێلگیر، کێوی و هەڵچو

frequency/ˈfriːkwənsi/n ١- چەند پات بوونەوە ٢- دوبارە بوونەوەی ئاسایی ٣- لەرە

frequent/ˈfriːkwənt/adj زۆر ڕودەدا، دوپات، زۆر

frequent/v زۆر دەچێتە جێیەك

fresh/freʃ/adj ١- سازگار، زوڵاڵ ٢- نوێ- جیاواز٣- تازە ٤- هەساوە ٥- زۆر سارد ٦- لە قوتو نەبێ

freshen/ˈfreʃn/v ١-پاقژدەکا، گیانی وەبەردێختەوە ٢- توند دەبێ٣- خۆی دەشوا

fresher: freshman/n قوتابی قۆناغی یەکەم لە زانکۆ

fret/fret/v نیگەران دەبێ

friction/ˈfrɪkʃn/n ١- لێکخشاندن ٢- ناکۆکی

Friday/ˈfraɪdeɪ/n ڕۆژی هەینی

fridge/frɪdʒ/n ئاوساردکەر، ئاو تەزێنەر بەفرگر

friend/frend/n برادەر، لایەنگر

friendless/ˈfrendləs/n بێ برادەر/بێ ڕوو

friendly/ˈfrendli/n-adj ڕووخۆش، خۆشەویست، ڕێك

friendship/ˈfrendʃɪp/n هاوڕێیەتی، برادەرایەتی

fright/fraɪt/n ترس، تۆقین

frighten/ˈfraɪtn/v دەتوقێنێ

frightening/ˈfraɪtnɪŋ/adj تۆقێنەر

frightful/ˈfraɪtfl/adj زۆر خراپ، زۆر، زۆر مەزن- ترسێنەر

frigid/ˈfrɪdʒɪd/adj ئافرەتێکی ساردە لە ڕوی سێکسییەوە/ ساردو سڕ

frill/frɪl/n ١- لێواری کراس ٢- ڕازاوە- ناپێویست بەڵام بەردل

fringe/frɪndʒ/n ١- پەرچەم- قاقۆل ٢- دەممەنی ڕازاوە ٣- لێوار، دەرەوەی...

frisk/frɪsk/v ١-دەگەڕێ- دەپشکنێ ٢-هەڵبەزو دابەز دەکا

fritter/ˈfrɪtə(r)/v بەفیڕۆ دەدات (کات و پارە)

frivolity/frɪˈvɒləti/n بێهودەیی، گەمژەیی، ڕەفتاری نارێك

frizzy/ˈfrɪzi/adj پرچ لوول

frock/frɒk/n کراس، فوستان/ ڕۆب

frog/frɒg/n بۆق

frogman/ˈfrɔːgmən/n مەلەوان، ژێر دەریا کەر

from/frəm/prop لە

front/frʌnt/n پێشەوەی، پێش، بەرەی جەنگ- گۆڕەپان

frontal/ˈfrʌntl/adj لە پێشەوە

frontier/ˈfrʌntɪə(r)/n سنوور، توخوب

frost/frɒst/n کڕێوە، زۆر سارد

frosting/ˈfrɒstɪŋ/n بەستن، زوقم

froth/ˈfrɒθ/n - v ١- بلق، کەف ٢- کەف و چەوری سەرچێشت (لە کاتی کوڵان) ٣- کەف دەکا، لیك دەکا

frown/fraʊn/n گرژبوون،مۆن،خۆمۆن کردن

frozen/frəʊˈzən/v بەستو، تەزیو

fruit/fruːt/n ١-مێوە ٢-بەرهەمی میوە ٣- بەرووبوم

fruitful/ˈfruːtfl/adj بەرهەمدار، ئاکامدار

fruitless/ˈfruːtləs/adj بێ بەر، نەزۆك، بێ ئاکام

frustrate/frʌˈstreɪt/v ١- لێ ناگەڕێ- بێ ئومێدی دەکا ٢- دادەمرکێنێ

frustrated/adj بێ ئومێد

foyer/ˈfɔɪeɪ/n دەروازەی هۆڵ/دیوەخان
fraction/ˈfrækʃn/n ١- بەش٢- کەرت
fracture/ˈfræktʃə(r)/n شکانی ئێسك
fragile/ˈfrædʒaɪl/adj بۆش، زوو دەشکێ، بەترگزەیە
fragment/ˈfrægmənt/n-v
شکان- تەلەزم
پارچە پارچەی ...- پارچە پارچە دەبێ
fragrance/ˈfreɪgrəns/n بۆنی خۆش
fragrant/ˈfreɪgrənt/adj بۆن، بۆنخۆش
frail/freɪl/adj لاواز- رەقەڵە
frailty/ˈfreɪlti/n لاوازی ئاکاری فیزیکی
frame/freɪm/n ١- چوار چێوە
٢- چوارچێوەی چاویلکە٣- پەیکەر
frame/v ١- چوارچێوە دادەنێ
٢- دەردەبڕێ ٣- تۆمەی پێوە دەلکێنێ
framework/ˈfreɪmwɜːk/n پەیکەر-
چوارچێوە- قالب
franc/fræŋk/n فرەنک-
دراوی فەرەنسی- بەلجیکی و سویسری
franchise/ˈfræntʃaɪz/n
١- مافی بەشداری کردن لەدەنگدان
٢- بریکاری کۆمپانیا ٣-زێدەماف
frank/fræŋk/adj قسە لەروو، راشکاو
frankly/ˈfræŋkli/adv ١- بەراشکاوی
٢- بەڕاستی، بەدروستی
frantic/ˈfræntɪk/adj ١- نیگەران- پەشێو
٢- هەژیو- بە هەڵپە، سەرقاڵ
fraternal/frəˈtɜːnl/n برایی، برایانە
fratricide/ˈfrætrɪsaɪd/n براکوژی
fraternity/frəˈtɜːnəti/n ١- برایەتی
٢- هاوکاری، پەیوەندی
fraud/frɔːd/n ١- گزی، فێڵ
٢- گزیکار، فێڵباز
fraught/frɔːt/adj ١- پڕە- لە پڕیا
دەتەقێتەوە
لە توڕەیی یا دەتەقێتەوە
٢- نیگەران و دەمارگر، توڕە
fray/freɪ/v شاو، پەرش و بڵاو
freak/friːk/n ١-رووداوێکی کەسێکی سەیر
٢- شەیدا، خەریک- مژوڵ بۆخۆشی
٣- شاز- نائاسایی
freckle/ˈfrekl/n خاڵ، نیشانە، خوریکەدار
free/friː/adj - v ١- ئازاد
(لە دەرەوەی زیندان، قەفەس)
٢- ئازاد- سەربەخۆ ٣- دوور لە ، بێ
٤- بە خۆرایی، بەلاش ٥- قالا، چۆل ، بە تال
٦- نامژۆل، سەرقال نەبی
free enterprise/n بازاری ئازاد
free speech/n مافی رادەربڕین
freedom/ˈfriːdəm/n ئازادی، سەربەستی، خۆرزگارکردن
freefone/ˈfriːfəʊn/n تەلەفۆنکردنی بەخۆرا
freelance/ˈfriːlɑːns/n کرێکاری سەربەخۆ
freelance journalist/n رۆژنامەنوسی سەربەخۆ
freely/adv ١- بەئازادی
٢- بەبێ نیگەرانی- خۆهێشتنی
freemason/ˈfriːmeɪsn/n فەرمەسۆن
freepost/ˈfriːpəʊst/n پۆستی خۆرایی
freeze/friːz/v ١-دەبەستێ، دەیبەستێ
٢- لەسەرما دەمرێ
٣- پلەی گەرما بەرەو خوارەوەی سفر دەچێ
٤- لە ناکاو لە ترسا بێدەنگ دەبێ-
زمان لاڵ دەبێ ٥- نرخ و کرێ دیار دەکا
freeze/n ١- ماوەی بەستان
٢- دیارکردنی نرخ وکرێ
freezing-point/n پلەی بەستن
freezer/ˈfriːzə(r)/n فریزەر
freight/freɪt/n ١- گواستنەوەی بار
٢- کەلوپەل

formidable/ˈfɔːmɪdəbl/adj ١- ترسینەر
٢- دژوار
formula/ˈfɔːmjələ/n پێکهاتە- هاوکێشە-
فۆرمولە، پلان
formulate/ˈfɔːmjuːleɪt/v پیلان دادەنێ،
دەربەبڕێ، دادەڕێژێ، شرۆڤە دەکا
forsake/fəˈseɪk/n بەجێ دێلێ، واز لێدێنێ
fort/fɔːt/n قەلا
forthcoming/ˌfɔːθˈkʌmɪŋ/adj
ئایندەی نزیك
لەداهاتوی نزیك دەقەومێ
یارمەتیدەر، هاریکار
forthright/ˈfɔːθraɪt/adj ئاشکرا،
بێپێچ وپەنا- ڕاست ودروست
forthwith/ˌfɔːθˈwɪθ, -ˈwɪð/adv
هەرئێستا، دەست بەجێ، هەنوکە
fortify/ˈfɔːtɪfaɪ/v بەهێز دەکا،
شوێنی خۆی توندەدەکا
fortification/ˌfɔːtɪfɪˌkeɪʃn/n
بەهێزکردن، توندکردن
fortnight/ˈfɔːtnaɪt/n دوو هەفتە
fortnightly/ˈfɔːtnaɪtli/adv-adj
هەردوو هەفتە جارێ
fortress/ˈfɔːtrəs/n قەلا
fortunate/ˈfɔːtʃənət/adj خۆش بەخت،
بەبەخت
fortunately/adv خۆشبەختانە
fortune/ˈfɔːtʃuːn/n قەدەر، بەخت-
چارەنووس، سامان
fortune-teller بەختگرەوە/فالچی
forty/ˈfɔːti/number چل
fortieth/ˈfɔːtiəθ/pron-det-adv چلەم
forum/ˈfɔːrəm/n یانەی گفتوگۆ، کۆڕگە
forward/ˈfɔːwəd/adv بۆ پێشەوە
forward-looking/adj بەرەو داهاتوو،
ئایندەیی

forward/adj داهاتوو- ئایندە-
پێشکەوتوو- بە ئاست
forward/v دەنێرێ
forwarding address/n ناونیشانی نوێ
forward/n هێرشبەر
fossil/ˈfɒsl/n ١-پاشماوەی گیانەوەر یاخود
رووەکی بەردبوو
٢-کۆنەخواز
foster/ˈfɒstə(r)/v ١- بەخێوکردنی منداڵی
بێماڵ وحاڵ- گرتنەخۆی منداڵی
بێماڵ وحاڵ ٢- هاندەدا
foul/faʊl/adj ١- پیس، ناخۆش،
بۆنی ئەیدی ٢- ناخۆش، بێ میزاژ
٣- باراناوی، باهۆزاوی، رەشەباو تەماوی ..
٤- (زمانێکی) پیسی هەیە، جوێناوی، ناشرین
foul/n ١- فاول (لەیاری)٢- تاوان
foul/v فاول دەکا
found: find/v دۆزیەوە
found/faʊnd/v ١- دادەمەزرێنێ
٢- پێکدێنێ٣- لەسەر بینادەکا
foundation/faʊnˈdeɪʃn/n ١-دامەزراندن
٢-دامودەزگا ٣- بنەما، شەنگست
٤- بناغە- بنەمای هزری
founder/ˈfaʊndə(r)/n دامەزرێنەر
founder member/n ئەندامی دامەزرێنەر
founder leader/n سەرۆکیدامەزرێنەر
رابەری دامەزرێنەر
foundry/ˈfaʊndri/n قالب، چوارچێوە
تواندنەوە، چوارچێوە وەرگرتن
fountain/ˈfaʊntən/n ١- فوارە٢- کانی
four/fɔː(r)/number چوار
on all fours لە سەر چواریەل، لەسەر زگ
fourth/ˈfɔːθ/pron - det - adv چوارەم
fourteen/ˌfɔːˈtiːn/number چواردە
fowl/faʊl/n باڵندە، مریشك
fox/fɒks/n ڕێوی
fox-hunting/n ڕاوی ڕێوی- ڕاوە ڕێوی

forceful/ˈfɔːsfl/adj به هێز
forceps/ˈfɔːseps/n ماشەی دکتۆر/گیرە
ford/fɔːd/n تەنکاو
Fore/n پێشەوە
Fore/adv بەرەو پێشەوە
forearm/ˈfɔːrɑːm/n باسك، قۆڵ
foreboding/fɔːˈbəudɪŋ/n شووم، پێشبینیشەڕ(خراپە)
forecast/ˈfɔːkɑːst/v - n پێشبینی دەکا ١- پێشبینی کردن ٢- کەش و هەوا- سەقا
forecourt/ˈfɔːkɔːt/n بەردەرگای باڵەخانە
forefinger/ˈfɔːfɪŋɡə(r)/n پەنجەی شایەتمان
forefront/ˈfɔːfrʌnt/n پێشەوە، پێشەنگ
foreground/ˈfɔːɡraund/n ١- پێشەوەی (وێنە) ٢- ڕیزی پێشەوە (شوێن)
forehead/ˈfɔːhed/n نێوچەوان- ناوچەوان
foreign/ˈfɔːrɪn, ˈfɒrɪn/adj ١- بیانی ٢- دەرەوە ٣- سەیر
foreigner/ˈfɒrənə(r)/n کەسی بیانی- بێگانە
foreign secretary/n وەزیری دەرەوە
foremost/ˈfɔːməust/adj ناسراوترین، گرنگترین
forename/ˈfɔːneɪm/n ناوی یەکەم، ناوی کەسی
forensic/fəˈrensɪk/n نوژداری لێکۆڵینەوە لە جەستە بۆ دۆزینەوەی تاوان
forerunner/ˈfɔːrʌnə(r)/n ڕابەر، پێشڕەو
foresee/fɔːsiː/v پێشبینی دەکا
foresight/fɔːsaɪt/n دووربین
forest/ˈfɒrɪst/n دارستان
forestry/ˈfɒrɪstri/n زانستی دارستان
foretell/fɔːˈtel/v پێشبینی دەکا
forever/fərˈevə(r)/adj هەمیشە- هەتاهەتایی
foreword/ˈfɔːwɜːd/n پێشەکی
forfeit/ˈfɔːfɪt/n ١-پێ دەبڕێ- سزای دەدا ٢-ون دەکا، گوم دەکا، دەدۆڕێنێ
forge/v ١-دەشێوێنێ ٢- پەیوەندی .. دروست دەکا ٣-بەرەو پێش دەجوڵێ
forger/n ساختەکار، تەزویرچی
forgery/ˈfɔːdʒəri/n شێواندن- ساختەکاری
forget/fəˈɡet/v لە بیر دەکا- لە بیری نامێنێ وەبیری نایەتەوە، فەرامۆش دەکا- خۆی لە بیر دەکا
forgive/fəˈɡɪv/v لێی دەبوورێ، دەیبەخشێ لێیخۆش دەبێ
forgo/fɔːˈɡəu/v وازدێنێ، دەست بەردار دەبێ
fork/fɔːk/n ١- چەنگەڵ، زەتاڵ ٢- دووڕیان
forlorn/fəˈlɔːn/adj ١-کلۆڵ، بێسەرپەرشت ٢-چۆڵ و هۆڵ
form/fɔːm/n ١- شێوە ٢- شێوەی (کتێب) ٣- فۆرم٤- پۆل ٥- دارشتن ٦- لەش سوکی٧- تۆماری ئێستا
form/v ١- پێکدێنێ ٢- ئەم شێوەیە وەردەگرێ
formal/ˈfɔːml/adj ١- میری- ڕەسمی ٢- زانکۆیی- قوتابخانەیی
formality/fɔːˈmæləti/n ڕێ و ڕەسم، شتی هەروا
format/ˈfɔːmæt/n - v شێوە
formation/fɔːˈmeɪʃn/n ١- پێکهێنان ٢- کۆمەڵەیەك
formative/ˈfɔːmətɪv/adj کاریگەرێکی زۆری هەیە
former/ˈfɔːmə(r)/adj ١- پێشوو ٢- یەکەم لە
formerly/adv لە ڕابردوو

foil/fɔɪl/v وادەکا فەشەل بێنێ-
ناهێڵێ کارەکە تەواو بکا
foist/fɔɪst/v زۆری لێدەکا کە کارێ
بکەی بەدڵت نەبێ/ هەڵیدەخەڵەتێنێ
fold/fəuld/v - n ١- دەچەمێنێتەوە
٢- دەچێنە ناو یەك ٣- رادەگرێ، دادەخا
٤- چەماوە، قۆپاوە
folder/ˈfəuldə(r)/n ١- کاغەز هەڵگر
٢- دۆسیە
foliage/ˈfəuliɪdʒ/n گەڵاکانی دار یان ڕووەك
folk/fəuk/n ١- خەڵك
٢- کۆمەڵە کەسێکی تایبەت لەخەڵك وەك
خەڵکی دێ.
٣- خزم و کەس خوێش٤- میللی
folklore/ˈfəuklɔ:(r)/n فۆلکلۆر
follow/ˈfɒləu/v ٢- بە دوای دەکەوێ
(تا بیگرێ) ٢- بەهەمان ئاراستە دەڕوا
٣-شوێن پێی هەڵدەگرێ ٤-قەبول دەکا
٥-چاودێری دەکا، گوێی لێ دەگرێ
٦-خۆشی دەبینێ لە... ٧-ڕوودەدا لە ئاکامی
٨-وەك ئەخشەی بۆکێشرابو ڕوودەدا
as follows وەك خوارەوە
folly/ˈfɒli/n گەمژایەتی، گەلحۆیەتی
fond/fɒnd/adj ١- شەیدا ٢- نەرم و
خۆشەویست ٣- ئالودە
fondle/ˈfɒndl/v دەست دەکاتە شتێ
بە نەرمی- دەیلاوێنێتەوە- ئالودەی دەبێ
food/fu:d/n ١- خواردن ٢- خۆراك
food poisoning/n ژەهراوی بوونی
خواردن-خۆراك
fool/fu:l/n - v گەلحۆ، گەمژەیی: گێژی،
شێتی
بۆتە قەشمەرجار- فێڵی لێ دەکا
کڵاوی لە سەردەنێ/دەنێن
foolish/ˈfu:lɪʃ/adj گەلحۆ، گەمژە، بێ ئاقل
شێت
foolproof/ˈfu:lpru:f/adj بێ‌هەڵە، ورد

foot/fut/n ١-لاق- قاچ
٢-ئەوەندەی گۆریە دەیگاتێ
٣-پێ(قەدەم) ٤- بنی- شتێ
٥-ژێرەوەی سەرێن- جێگای نوستن
footprint/ˈfutprɪnt/n شوێن پێ، جێ‌پێ
footstep/ˈfutstep/n هەنگاو- شەقاو
footwear/ˈfutweə(r)/n پێلاو- پۆتین
foot the bill/v حیساب دەدا، پارەدەدا
football/ˈfutbɔ:l/: soccer/n فتبۆل
١- یاری تۆپی پێ/تۆپانێ
٢- تۆپی یاری تۆپی پێ
footballer/ˈfutbɔ:lə(r)/n یاریکەری
تۆپی پێ
football pools/n یانسیبی تۆپانێ
foothold/ˈfuthəuld/n شوێن پێ
footing/ˈfutɪŋ/n ١- پێ گرتن لەسەر زەوی
خۆراگرتن لە سەر زەوی- بە پێ وەستان
٢- ئاست و پلەو پایە
footnote/ˈfutnəut/n پەراوێز، دەمەمەن
footpath/ˈfutpɑ:θ/n ڕێچکە، تونە ڕێ
for/fə(r)/prep - conj ١- بۆ
٢- بۆ مەبەستی ٣- بەرەو ٤- بۆ- تایبەت بە..
٥- بۆ (خۆت)٦- بە (نرخ)٧- بە هۆی
٨- بە بۆنەی ٩- بۆ/لایەنگری١٠- وەك نوێنەر-
لەجیاتی١١- دەنوێنێ ١٢- بۆئەوەی
١٣- سەبارەت بە١٤- پاش ١٥- بەرامبەر
١٦- بۆماوەی ١٧- لە(کاتی‌دیاریکراو)
١٨- ماوە ١٩- ویڕای ئەوەی٢٠- هەتاهەتایی
٢١-چونکە
forbid/fəˈbɪd/v ١- ناهێڵێ٢- ڕێ نادا
force/fɔ:s/n ١- هێزی فیزیکی
٢- دەسەڵات- کاریگەری
٣- دەولەت- مەڵبەندی دەسەڵات
٤- هێزە٥- هێزی (با) ٦- کۆمەڵی ڕاهێنراو
in force بەکۆمەڵ، بە ژمارەیەکی زۆر
force/v ١- زۆری لێ دەکا- ناچاری دەکا
٢- خورتی لێ دەکا

flute/flu:t/n فلوت

flutist/ˈflu:tɪst/n فلوت لێدەر

flutter/ˈflʌtə(r)/v - n ١-بەرەو سەرەوەو خوارەوە دەجولێتەوە/ دەشەکێتەوە
٢-سەما دەکا لە هەوا
٣-دڵی ... بە توندی لێدەدا

flux/flʌks/n گۆڕانێکی بەردەوام

fly/flaɪ/v ١- دەفڕی ٢- بە فڕۆکە دەفڕی
٣- فڕۆکە لێدەخوڕێ ٤- بەسەر ناوچەیەك دەفڕێ ٥- بە خێرا و لە ناکاو دەردەپەڕێ
٦- زور تێ دەپەڕێ٧- دەشەکێتەوە

fly off the handle لە توڕەییا دەتەقێتەوە

at fly بە توڕەیی هاوار دەکا

fly/n مێش

fly/n زنجیری پێشەوەی پانتۆڵ

flying/ˈflaɪɪŋ/n فڕین

flyover: overpass/n ئۆڤەر پاس
پردی بەرز- ئاسمانی

foal/fəʊl/n جوانو، بەچکەی ئەسپ

foam/fəʊm/n - v ١- کەف
٢-سابونی ریش تاشین
٣-ئیسفەنجی پلاستیکی ٤-کەف دەکا

fob/fɒb/v-n ١-فێڵی لێ دەکا
٢-لە کۆڵ خۆی دەکاتەوە
٣-لە گیرفانی سەعاتی دادەنێ

focal point/n خاڵی جەخت، خاڵی گرنگ

focus/ˈfəʊkəs/n - v ١- چەق
٢- ناوەندی گرنگی، جەخت کردن
٣- ئاراستە دەکا
٤- سورە لەسەر، رژدە لەسەر

fodder/ˈfɒdə(r)/n ئالیك، کا

foe/fəʊ/n دوژمن- نەیار

foetus: fetus/ˈfi:təs/n کۆرپەلە

fog/fɒg/n ١- تەم- تەمتومان
٢- ماوەی تەم

foggy/ˈfɒgi/adj تەماوی

foil/fɔɪl/n ١-کانزای ئەلەمنیومی، شیر
٢-دەپەشێوکێ

دەبوژێتەوە
٢- (دەست) رادەوەشێنێ بۆ ئاگاداری
٣- جولەی سەرنج راکێش

flout/flaʊt/v ١-گاڵتەی پێ دەکا
٢-یاخی دەبێ، رەد دەکاتەوە

flow/fləʊ/v ١- لێشاو دەکا
٢-دوا دەکەوێ ٣-هەڵدەقوڵێ

flower/ˈflaʊə(r)/n - v گوڵ، گوڵ دێنێ، گوڵ دەردەکا

flowery/ˈflaʊəri/adj بەگوڵ رازاوە

flower-bed/n ئەستێرکی گوڵ، باخچەی گوڵ

flower pot/ˈflaʊəpɒt/n گوڵدان

flu/flu:/n هەڵامەت، پەستیو

flu birds هەڵامەتی تەیرو تواڵ

fluctuate/ˈflʌtʃueɪt/v ١-شەپۆل دەدا
٢-زور دەگۆڕێ لە ... بۆ

fluent/ˈflu:ənt/adj زمان پاراو، رەوان

fluency/ˈflu:ənsi/n رەوانی، زمان پاراوی

fluently/adv بە رەوانی، بە زمان پاراوی

fluff/flʌf/n خلت،
ماددەیەکی نەرمە لە بەتانیا وشتی دێ دێت.

fluid/ˈflu:ɪd/n شلە

fluke/flu:k/n ١-رێکەوت ٢-بەخت

fluorescent/flɔ:ˈresnt/adj روناکی نیۆن، گەشاوە، بریقەدار

fluoride/ˈflɔ:raɪd/n فلۆرید

flurry/ˈflʌri/n باران، بەفری کەمی لە ناکاو

flush/flʌʃ/v ١-لە شەرما رووی سور دەبێ
٢-خوێن لەروومەتی دەچێ- رووی سوور دەبێ
٣-سیفۆن لێدەدا بۆ پاقژکردنەوەی ئاودەشت
٤-بە ئاوێکی بە لێشاو ... پاقژ دەکاتەوە.

flush/adj راست- ئاست

flush/n ١-پۆکەر- خونچە
٢- سور هەڵگەران

fluster/ˈflʌstə(r)/v تورەی دەکا،
سەری لێ دەشێوێنێ- سەر خۆش دەبێ

fleet/fli:t/n ١- کەشتی گەل
٢- کاروان
flesh/fleʃ/n گۆشتی مرۆڤ ٢- کاکڵ
flex/fleks/n وایەری کارەبایی ناو پلاستیك
flex/v راهێنان دەکا-دەقەچینێتەوە
flexible/ˈfleksəbl/adj ١- نەرم- شل
٢- توانای گونجانی هەیە
flick/flɪk/v ١- بەخێرا دەجوڵێتەوە
٢- لێدانێکی هێدی-سوك-ی لێ دەدا
flicker/ˈflɪkə(r)/n بە کزی دەسوتێ-
ئەم سەرو ئەو سەر دەکا
flight/flaɪt/n ١- فڕین ٢- کەشتی ئاسمانی
٣- کەشتێکی ئاسمانی دیارکراو
٤- کۆمەڵە پەیژەیەك
flight/n هەڵاتن- راکردن
flimsy/flɪmzi/adj ١- ناسك
٢- لاواز٣- لاواز- هیچ نا
flinch/flɪntʃ/v ١- بەرەو پاشەوە دەکشێتەوە
٢- دورر دەکەوێتەوە ٣- دەسڵەمێتەوە
fling/flɪŋ/v ١-فڕێ دەدا ٢-دەمەژێتەوە
fling/n ١-هاویشتن ٢-ماوەیەکی کورتی
خۆش رابواردن
flint/flɪnt/n ١- بەردی بریسکەدەر،
پرۆشکدەر ٢- بەردی چەرخ
٣-بەردە ئەستێ
flip/flɪp/v ١- زوو دەکۆڕێ
٢- پارە بۆ ئاسمان فڕ دەدا تابزانێ کێ یەکەم
جار دەست پێ‌دەکا (شێرو خەتانێ دەکا)
٣- هەڵدەچێو توڕە دەبێ
flippant/ˈflɪpənt/adj ١-دەمڕوت
٢-زۆر بلێ- زۆڕەو
flipper/ˈflɪpə(r)/n پەڕ- باڵ
flipping/ˈflɪpɪŋ/adj - adv دار گران،
ئێسك گران
flirt/flɜ:t/v مغازەلەی دەکا، پیا هەڵدەدا
flit/flɪt/v ١-دەفڕێ ٢-کز دەبێ
٣-زوو ون دەبێ

float/fləʊt/v ١- سەر ئاودەکەوێ
٢- دەوەرێ، لە ئاسمان مەلە دەکا
٣- نەچەسپاو
float/n ١-چووپ بۆ فێر کردنی مەلەوانی
٢-گالیسکە
flock/flɒk/n-v ١-مێگەل- جەلەب
٢- رەوە باڵندە
٣- ئاپوورە دەکەن، حەسامەت پێك دێنن
flog/flɒg/v ١- دەفرۆشێ ٢- بە قامچی
لێی دەدا
flogging/flɒgɪŋ/n دارکاری کردن
جەلدەدان
flood/flʌd/v ١- پڕ ئاو دەبێ-
لافاو دایدەگرێ ٢- بەسەریدا دەباری
flood/flʌd/n لافاو
floor/flɔ:(r)/n ١-زەوی ژوور
٢-ڕووی بنی دەریا ٣-نهۆم
floor/v ١-ئاو ژوورەکە دادەرێژێ
٢-توشی سەرسوڕمانی دەکا-
سەری سوڕ دەمێنێ
flop/flɒp/v - n ١- هیلاك دەبێ-
بەزەحمەت رێ دەکا
٢- بەسەر ڕووخساریا دێتە خوارێ
٣- رۆیشتنی بەزەحمەت- لەبەر هیلاکی
٤- هەوڵی سەرنەگرتو، سەرنەکەوتن
flora/ˈflɔ:rə/n فلۆرا، رووەکی
ناوچەیەکی تایبەت
floral/ˈflɔ:rəl/adj بە گوڵ رازاوە
florist/ˈflɒrɪst/n گوڵ فرۆش
flounder/ˈflaʊndə(r)/v ١-لەناو ئاو
(شەپەشەپ دەکا)- بەگرانی‌دەڕوا
٢- پرتەپرت دەکا، قسەی رێکی پێ ناکرێ
٣- ماسی دەریا
flour/ˈflaʊə(r)/n ئارد- هەویر
flourish/ˈflʌrɪʃ/v ١- گەشە دەکا،

flabby/ˈflæbi/adj ١- گۆشتی زۆر نەرمە
٢- نەرم- خاو
flag/flæg/n ئالا- بەیداخ
flag/v ١-ماندو دەبێ، خاو دەبێ
٢-ئالا هەڵدەکا
flagrant/ˈfleɪgrənt/adj حەیابەر،ئابڕوبەر
flail/fleɪl/v ١-دەهەژێ، ڕادەوەشێ
٢-دەدورێتەوە
flair/fleə(r)/n ١- توانای سروشتی
٢- بەهرەیەکی سروشتی
flak/flæk/n ١- ئاگری تفەنگ و تۆپ
٢- ڕەخنەی توند
flake/fleɪk/n پارچە بەفر- کڵۆی بەفر
flake/v تفر هەڵدەدا
flamboyant/flæmˈbɔɪənt/adj
١-زێدە ٢-شەکری
flame/fleɪm/n گوڕزە ئاگر
گوڕزە روناکی، گڕ، ژیلە مۆ
flaming/adj ١- گڕگرتو
٢- زۆر روناك- تریسکەدار، شەوقدار
٣- توند- تیژ ٤- پیس، نەفرەت لێکراو
flammable/ˈflæməbl/adj زوو گڕ دەگرێ
flan/flæn/n پەپکە نان- گژنیش/کولیچە
flank/flæŋk/n لاکەلەك- ئاو قەد
flannel/ˈflænl/n فانیلا
flap/flæp/n قەپاغ/پۆشەر
flap/v ١-سەرو بنی پێ دەکا
٢-نیگەران دەبێ ٣-دەشەکێتەوە
flare/fleə(r)/v ١- لە پڕ گڕ دەگرێ
٢- گڕ دەگرێ(لە تورەییا)
flash/flæʃ/n ١- تیشك
٢- توانای لە ناکاو ٣- فلاش
flash/v ١- خێرا تیشك دەنێرێ
٢- خێرا تێدەپەڕێ ٣- خێرا پیشاندەدا
٤- نیگایەکی تایبەتی بۆ دەنێرێ
٥- بروسکە هەواڵ دەنێرێ
٦- رابردووی وەبیر دێنێتەوە
٧- گەڕانەوەیەکی خێرا بۆ رابردوو
flask/flɑːsk/n ١- کەمۆلە ،
بۆتلی مل باریك
٢- بوتلی ئارەقی بچوکی گیرفانی
flat/flæt/adj - n ڕاست- دەشت- شوقە
١- دەشت- راستایی ٢- راست- بێ پاژنە
٣- بێ هەوا٤- خامۆش
٥- خواردنەوەی بێ بلق (چونکە کاتی بەسەر
چووە) ٦- لەکارکەوتوە٧- نەوی، نزم
٨-نزمتر لە..٩- یەکلاکەرەوە
١٠- نەگۆڕ، دیاریکراو
flat/adv ١- لەسەر زگ-سك- کەوتوو
٢- نزمتر لە..
٣- لە کاتی دیاریکراو- بەتەواوی
fall flat بێ کاریگەر- سارد
flat/n ١- نیشانەی نزمی
٢- راستایی٢- تایەی بێ‌هەوا
flatter/ˈflætə(r)/v ١- مامە حەمەیی/
ماستاوچێیەتی دەکا٢- لە خۆ رازی
٣- زێدە ڕەوی لە ستایشی خۆی دەکا
flattery/ˈflætəri/adj ماستاوچێیەتی/
مامەحەمەیی
flaunt/flɔːnt/v شانازی پێ دەکا
flautist/ˈflɔːtɪst/n فلوت ژەن
flavour/ˈfleɪvə(r)/n ١- تام
٢- جۆری تایبەتی...
flaw/flɔː/n ١- خەوش ٢- هەڵە، کێماسی
٣- سیمایەکی خراپ لە کە سایەتی...
flawless/ˈflɔːləs/adj بێ خەوش
flawed/adj بە خەوش
flax/flæks/n ١- ڕوەکی کتان٢- داری کتان
flea/fliː/n کێچ
fleck/ˈflek/n خاڵ/نیشانە
flee/fliː/v هەڵدێ- ڕادەکا
fleece/fliːs/n ١- خوری مەڕ یان بزن
٢- قوماشی وەك خوری مەڕ

٣- کۆمەڵێ پرسیاری بەسەر دەبارێنێ
٤- دەوروژێنێ

firing squad/n تیمی گوللەباران کردن

firework/ˈfaɪəwɜːk/n ئاگربازی- وازی- بە ئاگر

firm/fɜːm/n کۆمپانیا

firm/adj ١-خۆگر
٢- نەگۆڕ، چەسپاو ٣- سوور، ڕشت

first/fɜːst/det یەکەم

first aid/n فریاگوزاری

first class/n ١- نایاب ٢- پلە یەك

first floor/n ١- نهۆمی یەکەم
٢- نهۆمی خوارەوە

first name/n ناوی یەکەم (ناوی مرۆڤ کە باوك و دایك لە منداڵ دەنێن)

first rate/adj باشترین جۆر، جۆری نایاب

first/adv ١- پێش هەرشتێکی تر
٢- پێش هەموو شتێ٣- بۆ یەکەم جار
٤- لەبەرایيدا، لەسەرەتادا ٥- یەکەم لە(لیست)

at first لە بەرایيدا

come first بەپلە یەك دێت

first and foremost یەکەم و پێش هەمووشتێ

first of all پێش هەموو شتێ

first/n ١- یەکەم کەس
٢- گرنگترین ڕوداو کە بۆ یەکەم جار ...
٣- پلەی نایاب لە زانکۆ

firsthand/ˌfɜːsthænd/adj - adv ڕاستەوخۆ، یەکسەر

fish/fɪʃ/n ١- ماسی ٢- گۆشتی ماسی

fishy/ˈfɪʃi/adj ١- وەك ماسی لە بۆن و تام ٢- جێی گومان

fish and chips/n ماسی و پەتاتە

fish finger: fish stick/n پەنجەماسی

fishmonger/ˈfɪʃmʌŋgə(r)/n ماسی فرۆش

fish/v ١- ماسی دەگرێ لە دەریا

fisherman/ˈfɪʃəmən/n ماسی گر

fishing/ˈfɪʃɪŋ/n ماسی گرتن

fist/fɪst/n مست

fit/fɪt/adj ١- شیاو- گونجاو- لەبار
٢- تەندروستی جەستەیی باشە

fitness/ˈfɪtnəs/n تەندروستی جەستەیی

fit/v ١-دەگونجێ
٢- شوێنێکی (شیاو) دەدۆزێتەوە
٣- لە جێی خۆی دادەنێ٤- دەسازێنێ

fit/n سازان- گونجان / فێ گرتن - گەشکە

fit/v ١- خوگرتن- گەشکە دەگرێ / فێ گرتن
٢- نەخۆشی لە پڕ/لەناکاو

fitting/ˈfɪtɪŋ/adj شیاو

fitting/n کەلو پەلی ناو ماڵ

five/faɪv/number پێنج

fiver/ˈfaɪvə(r)/n پێنجی

fix/fɪks/v ١- دەبەستێ- گرێ دەدا
٢- دەچەسپێنێ، دیاردەکا ٣- چاکدەکاتەوە
٤- ئاکامەکە پێشتر دەزانێ
٥- خواردن و خواردنەوە ئامادە دەکا

fixed/fɪkst/adj ١- دیارکراو
٢- چەسپاو- نەگۆڕ

fix/n ١- ئارێشە، قەیران
٢- دەرزی بێهۆشکەر

fixation/fɪkˈseɪʃn/n هەستێکی زۆر توند و نائاسایی

fixture/ˈfɪkstʃə(r)/n ١- پارچەی کەلوپەلی ناو ماڵ
٢- ژوانی دیارکراوی ڕوداوێکی وەرزشی

fizz/fɪz/v بلق دەکا، هەڵدەچێ

fizzy/ˈfɪzi/adj بلقدار

fizzle out کۆتایی باش نابێ، بێ‌ئومێد دەبێ، خراپ دەبێ

flabbergasted/ˈflæbəgɑːstɪd/adj سەرشێواو، واق وڕماو

fill/fil/v ١- پڕدەکاتەوە، دەئاخنێ
٢- ئەو پۆستەی هەبوو گیرا- کەسێ قەبول کرا
filling/ˈfilɪŋ/n ئاخنین، پڕکردن
fillet/ˈfilɪt/n ١-پێچەر
٢- نەرمك (نەرمەی گۆشت)
film/film/n - v ١- فیلم٢- فیلمی وێنە گرتن
film star/n ئەستێرەی سنەمایی
filter/ˈfiltə(r)/n - v پاڵێو/فیلتەر-دەپاڵێوێ
filth/filθ/n ١-پیسی ٢-وشەو وێنەی بێ ئەدەب ٣-قرێژ
filthy/ˈfilθi/adj ١- پیس٢- بێ ئەدەب
fin/fin/n باڵی ماسی- پەڕی ماسی
final/ˈfaɪnl/adj - n ١- دوا٢- کۆتایی
٣- یاری کۆتایی
٤- تاقیکردنەوەی کۆتایی- پێش دەرچوون
finalist/ˈfaɪnəlɪst/n بەشدار لە یاری کۆتایی
finalize/ˈfaɪnəlaɪz/v کۆتایی پێ دێنێ
finale/fiˈnɑ:li/n کۆتایی- دوابەش (پارچە مۆسیقا)
finally/ˈfaɪnəli/adv لە کۆتاییدا
finance/ˈfaɪnæns/n - v ١- دارایی٢- پارە
٣- حاڵەتی دارایی- پارە دەدا- خەرجی دەخاتە ئەستۆی خۆی
financial/faɪˈnænʃl/adj دارایی
finch/fintʃ/n باڵندەیەکی بچوك دەنوك بەهێز
find/faɪnd/v - n ١- دەدۆزێتەوە (شتی ونبوو) ٢- دەدۆزێتەوە
٣- شتێ بە رێککەوت دەدۆزێتەوە
finder/ˈfaɪndə(r)/n دۆزەوەر
fine/faɪn/adj ١- جۆری باش
٢- هێندە باش ٣- تەندروستی باش ٤- خۆش
٥- ورد- نەرم ٦- ورد، هورد ٧- زۆر ورد
fine/n پێ بژاردن، سزا
finger/ˈfiŋgə(r)/n - v پەنجەی دەست
پەنجەی لێ دەدا
fingernail/ˈfiŋgəneɪl/n نینۆك
finger print/ˈfiŋgəprɪnt/n پەنجەمۆر
finish/ˈfinɪʃ/v ١- کۆتایی پێ دێنێ
٢- دەخوا، دەخواتەوە هەتا کۆتایی- کۆتایی بەخواردن و خواردنەوە دێنێ ٣- تەواودەکا
finish off/n دەکوژێ
finish with/n ١- وازدێنێ لە
٢- پەیوەندی دەپچڕێنێ
finish/n ١- کۆتایی (یاری)
٢- پۆلیش کردن
finite/adj ١-دیاریکراو-سنوردراو
٢-فرمانی تەواو
Finn/adj فنلەندی
fiord: fjord/ˈfi:ɔ:d/n کەنداوێکی تەسکی درێژ (لەنەرویج)
fire/ˈfaɪə(r)/n - v ١- ئاگر٢- سوتان
٣- ئاگر (داری خەڵوز سوتاو- بۆ خۆ گەرم کردنەوە) ٤- سۆبە
٥- گوللە تەقاندن- گوللە- فیشەك- هاوێژتن
firearm/ˈfaɪərɑ:m/n چەکی ئاگری- چەك کلاشینکۆف
fire brigade/n تیمیئاگرکوژێنەوە
fire engine/n ئۆتۆمبیلی ئاگر کوژێنەوە
fire escape/n پەیژەی-قادرمەی- خۆرزگارکردن لەئاگر
fire extinguisher/n ئاگر کوژێنەوە
fire fighter: fireman/n پیاوی ئاگر کوژێنەوە
fire place/ˈfaɪəpleɪs/n ئاگردان
fire side/ˈfaɪəsaɪd/n تەنیشت ئاگردان
fire station/n مەلبەندی ئاگر کوژاندنەوە
fire wood/n داری سوتان
fire/v ١- گوللە دەتەقێنێ- گوللە لە...دەگرێ
٢- لە کار دەری دەکا- دەردەکرێ

feudal/ˈfju:dl/adj دەرەبەگ- دەرەبەگی
feudalism/ˈfju:dəlɪzəm/n دەرەبەگایەتی
fever/ˈfi:və(r)/n ١- تا ٢- هەڵچوون- تورەیی
few/fju:/det - adj کەم
few and far between دەگمەن
few/det ژمارەیەکی کەم، هەندێك
a good few/quite a few کەمێك
fiance/fiˈɒnseɪ/fiancee دەسگیر، دەسگیران بۆ کچ/بۆ کوڕ
fiasco/fiˈæskəʊ/n بەزین
fib/fɪb/n - v درۆی سپی و مەسلەحەت- درۆ دەکا
fibre/ˈfaɪbə(r)/n ١- ریشاڵ٢- چنراو
fickle/ˈfɪkl/adj بێ بار
fiction/ˈfɪkʃn/n چیرۆك- رۆمان، خەیاڵئامێز
fictional/ˈfɪkʃənl/adj خەیاڵی
fiddle/ˈfɪdl/n ١- کاری ناپەسند(دزین) ٢- کەمان- کەمانچە
fiddle/v ١-خۆی مژوڵ دەکا ٢- ساختە دەکا ٣-کەمانچە دەژەنێ
fidelity/fɪˈdeləti/n ١-پاکێتی- دڵسۆزی ٢-وردی
fidget/ˈfɪdʒɪt/v بەبێزاری و تورەیی دەجوڵێتەوە
field/fi:ld/n ١- کێڵگە ٢- گۆرەپان٣- کان٤- بوار
fieldwork/ˈfi:ldwɜ:k/n کاری بواری (دەرەوە)
field/v ١- تۆپ دەگرێو دەهاوێژێ ٢- تیمێك هەڵدەبژێرێ بۆ یاری کردن
fiend/fi:nd/n ١- شەیتان- نەهریمەن- تاغوت ٢- کەسێ کە بە نائاسایی کەیفی بەشتێ دێ
fiendish/adj ١- شەیتانی- دڕ ٢- پلانێکی جەهەنەمی- زیرەکانە
fierce/fɪəs/adj ١-دڕ ٢- زیانگەیەنەر
fiery/ˈfaɪəri/adj ١-ئاگری- وەك ئاگر ٢-تڕۆ
fifteen/ˌfɪfˈti:n/number پازدە
fifteenth/ˌfɪfˈti:nθ/pron, det, adv پازدەهەم
fifth/ˈfɪfθ/pron, det, adv پێنجەم
fifty/ˈfɪfti/number پەنجا
fifty fifty/adj پەنجا بە پەنجا/نیوە بەنیوە
fig/fɪg/n هەنجیر- داری هەنجیر
fight/faɪt/v ١- شەڕدەکا- دەجەنگێ ٢- (ئاگر) دەکوژێنێتەوە، لە دژی (تاوان) دەجەنگێ٣- خەبات دەکا، تێدەکۆشێ ٤- ململانێ دەکا
fighter/ˈfaɪtə(r)/n ١- شەرکەر، جەنگاوەر ٢- فرۆکەی شەڕ
fighting/ˈfaɪtɪŋ/n شەڕ، جەنگ
fight/n ١- شەڕ، جەنگ ٢- ئارەزوی ململانێ و شەڕ
figurative/ˈfɪgərətɪv/adj مەجازی ، خوازراو
figure/ˈfɪgə(r)/n ١- ژمارە٢- نرخ ٣- کەس (جوان دیار نەبێ) ٤- کەس لە وێنە ٥- جەستە، بەژن ٦- کەسایەتی، کەسی ناسراو ٧- دایەگرام٨- حیساب
figures of speech/n مەجازیەت، خوازراو
figure/v ١- دەچێتە ناو ٢- دەخەمڵێنێ، وازەن دەبرێ
file/faɪl/n-v ١-فایل ٢-دۆسیە ٣- هەڵگیراو لە ٤- پارێزراو لە فایل ٥- دەپۆلێنێ ٦- لە فایل دادەنێ
file/v برەر (نینۆك) دەکا، دار دەبڕێ- رێك دەخا
file/v یەك لەدوای یەك، سرە- سرە دەگرێ

٥- وادەزانی، باوەڕی وایە ٦- ئازار دەچێژێ
٧- خەیاڵ دەکا، بە خەیاڵی دێ
٨- هەوڵدەدا شتێ بدۆزێتەوە بەدەست لێدەدا

feel/n ١- هەست- ئەست
٢- دەست لێدان

feelers/ˈfiːləz/n ١- هەستیار
٢-پێشنیار

feeling/ˈfiːlɪŋ/n ١-هەست ٢-هەست-سۆز
٣- توانای هەستکردن
٤- تێگەیشتن- لەیەك گەیشتن

feline/ˈfiːlaɪn/adj ١-پشیلە ئاسا
٢-فێڵباز

fell/fel/v کەوت

fell/n ١-ئاوچەی چیایی
٢-پێستی گیانەوەر ٣- موو- سووف

fell/v دار دەبڕێ

fellow/ˈfeləʊ/n ١- پیاو٢- هاوڕێ
٣- مرۆ

fellow/adj هاوڕێ- هاوپیشە

fellowship/ˈfeləʊʃɪp/n ١- برایەتی، هاوڕێ یەتی ٢- کۆمەڵەیەك، کۆمەڵێ
٣- پۆستێکی زانکۆیی

felt/felt/v هەستی کرد

felt/n لباد

female/ˈfiːmeɪl/adj ١- مێ/مێینە
٢- بەرهەمدار

feminine/ˈfemənɪn/adj ١- مێ یەتی
٢- مێ٣- ڕەگەز- زایەند

femininity/ˌfeməˈnɪnəti/n مێیەتی

feminism/ˈfemənɪzəm/n فێمینیزم
لایەنگر بزاڤی- فێمینیست

feminist/ˈfemənɪst/n
مێیاتی/ یەکسانخواز

fen/fen/n ١-زۆلکاو ٢-دەراوی چینی

fence/fens/n-v سیاج-
دیواری دەرەوە/شورە/پەرژین
شورەبەند- دیوار دروست دەکا/
پەرژین دروست دەکا

fencing/n وەرزشی شەرەشیر

fend/fend/v ١- ئاگای لەخۆدەبێ
٢- داکۆکی لەخۆیدەکا

fender/ˈfendə(r)/n-v ١- لەمپەر/
ڕێگری ئاگرو خەڵوز
پارچە کانزایەکە وەك ڕێگرێك بەکاردێت
٢- سەروی تایەی ئۆتومبیل دادەپۆشێ

ferment/fəˈment/v - n ١-دەترشێ/
دەترشێنێ ٢-هەڵچون ٣-هەوێن

ferocious/fəˈrəʊʃəs/adj کێوی و دڕندە

ferociously/adv دڕندانە

ferocity/fəˈrɒsəti/n دڕندەیی

ferret/ˈferɪt/n گیانەوەرێکی
دڕندەی بچوکە ڕاوی جورج و کەروێشکی پێ
دەکرێ

fertile/ˈfɜːtaɪl/adj ١- بەپیت٢- داهێنەر

fertility/fəˈtɪləti/n بە پیتی

fertilize/ˈfɜːtəlaɪz/v ١- دەپیتێنێ
٢- پەیین دەکا

fertilization/ˌfɜːtəlaɪˈzeɪʃn/n-پیتاندن
پەیین کردن

fertilizer/ˈfɜːtəlaɪzə(r)/n سەماد- پەیین

fervent/ˈfɜːvənt/adj شەیدا، بەپەرۆش

fervour/ˈfɜːvə(r)/n حەماسەت، پەرۆشی

fester/ˈfestə(r)/v (برینەکە)کەنی دەبێ-
(ڕەوشەکە)بەئازارتر دەبێ

festival/ˈfestɪvl/n ١- جەژن، فیستیڤاڵ
٢- ئاهەنگ

festive/ˈfestɪv/adj کەیف خۆش، شاد

festivity/feˈstɪvəti/n ١- کەیف خۆشی ، شادی ٢- جەژن

fetch/fetʃ/v ١- دەچێ و دێنێ٢- دەفرۆشێ

fete/feɪt/n ئاهەنگ- بەزم

fetus: foetus/n کۆرپەلە- ئاولەمە

feud/ˈfjuːd/n-v دوژمنداری/دوژمنداریدەکا

fatality/fəˈtæləti/n قوربانی، کوژراو

fate/feɪt/n ١– قەزاو قەدەر ٢– چارەنووس

fateful/ˈfeɪtfl/adj ١–گرنگ و یەکلاکەرەوە ٢– چارەنوسساز

father/ˈfɑːðə(r)/n ١– باوك٢– باوك– داهێنەر ٣– باوك: باوکی رۆحی– لەقەبی دینی ٤– باوکێتی

fatherly/adj باوکانە

Father Christmas Santa Claus بابانوێل

father-in-law/n خەزوور

fathom/ˈfæθəm/n ١–رێکخەری قولایی– قولایی شەش پێ ٢–تێ گەیشتن

fatigue/fəˈtiːg/n هێوژان– شەکەتی– شەکەتبوون

faucet: tap حەنەفیە، بەلوعە، شێرە

fault/fɔːlt/n - v ١– کێماسی– کەم وکورتی ٢– غەلەت، گوناه ٣– هەلە– غەلەت دەبینێتەوە لە..

faultless/ˈfɔːltləs/adj بێ عەیب، بێ کەم و کورتی

faulty/ˈfɔːlti/adj عەیبدار، بە خەوش، خەوشدار

faux pas/ˈfəʊ ˈpɑː/n لە دەم دەرچوو، هەلەی زمان

favour/ˈfeɪvə(r)/n ١– چاکە ٢– رازی بوون– قایل بوون

favour/n - v ١– لایەنگری دەکا– پشتگیری دەکا ٢– تەحەیز دەکا٣– پەسەند دەکا

favourable/ˈfeɪvərəbl/adj گونجاو– شیاو– لە بار

favourite/ˈfeɪvərɪt/adj - n پەسند

favouritism/ˈfeɪvərɪtɪzəm/n مەحسوبیەت/ لایەنگرخوازی

fawn/fɔːn/adj - n ١–ئاسکی بچوك– بێچوی ئاسك ٢– رەنگی قاوەیی زەردباو

fax/fæks/n - v ١– فاکس ٢– ئامێری فاکس٣– فاکس دەنێرێ

faze/feɪz/v نیگەران دەکا

fear/fɪə(r)/n ١–ترس ٢– ترساو

fearful/ˈfɪəfl/adj ١–ترسنۆك ٢–تۆقێنەر

fearless/ˈfɪələs/adj جەسور، نەترس

fear/v ١– دەترسێ لە ٢– دەترسێ .. رویدا

feasible/adj پیادەدەکرێ/ئەنجام دەدرێ

feast/fiːst/n - v ١–مێوانداری– جەژن مێوانداری دەکا ٢–چەژنی دینی

feat/fiːt/n کارێکی جوامێرانە

feather/ˈfeðə(r)/n پەڕ، پەڕەموچکە

feature/ˈfiːtʃə(r)/n - v ١– ئەدگار سیما ٢– بەشێکی دەموچاو ٣– وتارێکی رۆژنامەیی گرنگ ٤– فیلمی سەرەکی٥– لە خۆدەگرێ ٦– رۆلێکی گرنگ دەبینێ

featureless/adj بێکەسایەتی، بێ ئەدگار

February/ˈfebruəri/n مانگی شوبات

federal/ˈfedərəl/adj ١–فیدرالی– یەکێتی ٢– فیدرالی– نەك دەولەت

federation/ˌfedəˈreɪʃn/n فیدرالیەت

fed up/ˌfed ˈʌp/adj شەکەت، ماندو، بێزار

fee/fiː/n ١– هەق، کرێ، هەقدەست ٢– ئابوونە

feeble/ˈfiːbl /adj ١– لاواز، بێ تاقەت ٢– نەڕازی کەر، نەقایلکەر

feed/fiːd/v – n ١– دەرخواردی دەدا، نانی دەدانێ ٢– خواردنی دەداتێ ٣– خواردنی– شتی تر– بەرێگای– دەداتێ

feed/n ١– ژەم٢– ئالیك

feedback/ˈfiːdbæk/n دەنگدانەوەی، سەدا، رایەل..

feel/fiːl/v ١– هەست دەکا٢– واپێدەچی ٣– هەست بەشتێ دەکا بە دەست لێدان ٤– دەرك پێدەکا

fancy/adj نائاسایی

fancy dress جلی نەناسینەوە

fancy/v ١– حەزی لێدەکا، ئارەزووی ئەیّه ٢–بۆخۆی کێش دەکا، سەرنجی بۆلای خۆی رادەکێشێ/(جواني– لەش و لاری) بەلای خۆی دەکێشێ ٣– خەیاڵ دەکا– وادەدەنێ! ٤– بیردەکاتەوە، دالّەی ئەیّەدا، بە خەیاڵ وادەزانێ

fane/feɪn/n پەرستگا/پەیکەر

fanfare/ˈfænfeə(r)/n پارچە مۆسیقای ئاساندن یان کردنەوەی دەزگایەك...ئاواز

fang/fæŋ/n کەڵبەی سەگ، ددانی ژەهرینی مار

fantasize/ˈfæntəsaɪz/v خەون دەبینێ خەیاڵ دەکا، واهزر دەکا، وادەبینێ

fantastic/fænˈtæstɪk/adj ١– مەزن– نایاب ٢– خەیاڵ ئامێز– زۆر مەزنە– زۆر باشە ٣– خەیاڵی– زۆر گەورە

fantastically/fænˈtæstɪkli/adv بەشێوەیەکی زۆر باش/ زۆرخەیاڵی

fantasy/ˈfæntəsi/n خەیاڵ

far/fɑː(r)/adj ١– دوور ٢– ئەوپەڕ

far/adv ١– لە دوور ٢– ماوەیەکی درێژ٣– زۆر

as far as ١– هەمان دووری ٢– ئارادەی– بەگوێرەی...

by far بەبەراورد– بەزۆری

far from doing لەجیاتی

far from it دور لە/بە تەواوی پێچەوانە

go too far لەسنووری خۆی دەردەچێ لە دەسەڵاتی خۆی زیاتر بە کاردێت

so far هەتا ئێستا

far away/adj ١–دوور ٢–نیگایەکی لابەلا ٣–خەواڵو

far-fetched/adj لە عەقل دوورە زەحمەت باوەڕ بکرێ

far-reaching/adj کاریگەرێکی مەزن

far-sighted/adj دووربین

farce/fɑːs/n ١– شانۆگەری گاڵتە جاری ٢– گاڵتە جاری ٣– پێکەنیناوی

fare/feə(r)/n ١– کرێی گەشت – هەقی– کرێی سواربوونی پاس

fare/n ئەو خواردنەی لەئوتێل و چێشتخانە پێشکەش دەکرێت

fare/v ١–گەشت دەکا ٢–دەخوا

farewell/ˌfeəˈwel/interj خواحافیزی– لەیەك جیابوونەوە

farm/fɑːm/n کێڵگە

farmhouse/ˈfɑːmhaʊs/n خانوی جوتیار

farmyard/ˈfɑːmjɑːd/n حەوشی کێڵگە

farm/v دەچێنێ

farming/ˈfɑːmɪŋ/n فەلاحەتی/جوتیاری

farther/ˈfɑːðə(r)/adj دوورتر

farthest/ˈfɑːðɪst/adj دوورترین

fascinate/ˈfæsɪneɪt/v شەیدای دەبێ

fascism/ˈfæʃɪzəm/n فاشیەت

fashion/ˈfæʃn/n ١– مۆدە٢– شێواز

fashionable/ˈfæʃnəbl/adj مۆدەی نوێ، دوا مۆدە

fast/fɑːst/adv-adj ١–خێرا ٢–لە پێش/ کاتژمێر

fast/adj ١– نەگۆڕ– چەسپاو ٢–رەنگ دانەکوتاو

fast/v - n بەڕۆژوو دەبێ/بەڕۆژووبوون

fasten/ˈfɑːsn/v ١– دەگرێ/توند دەکا ٢– دادەخا

fastidious/fæˈstɪdiəs/adj زیاد لە پێویست ورد، بەوردکارییە

fat/fæt/adj - v ١– قەڵەو ٢– ئەستور، پڕ– قەڵەو دەبێ

fat/n ١– ماددەی چەوری ژێر پێست/ بەز/دونگ٢– چەور

fatal/ˈfeɪtl/adj ١–کوژەر– کوشندە ٢–شوم ٣–قەدەری ٤–یەکلاکەر

۲- بێ ئومێدی ۳- دواکەوتن
٤- لەکارکەوتن/دڵ راوەستان
faint/feɪnt/adj-v ١- کز
۲- لە هۆش خۆ چو ۳-لاواز ٤- دەبورێتەوە
fair/feə(r)/adj - n ١- دادوەر- ڕاست
۲- ڕاست و دروست ۳- باش- مامناوەندی
٤- قژ زەرد، پێست سپی٥- کەشی بێ باران
fair haired قژ زەرد، قژکاڵ
fair/adj دادوەرانە
fair/n ١- شوێنی رابواردن ۲- پێشانگا
fairy/ˈfeəri/adj جنۆکەیی، پەری،
ئەفسانەیی
faith/feɪθ/n ١- باوەڕ
۲- باوەڕی- عەقیدە۳- ئایین
in good faith نیەت پاکی
faithful/ˈfeɪθfl/adj ١- دڵسۆز
۲- دەقاودەق، کت و مت
faithfulness/n دڵسۆزی- وەفایی
fake/feɪk/n-v ١-نادروست- گزی/
ساختە ۲- جادو
۳- گزی دەکا، دەگۆڕێ- تەزویر دەکا
٤- خۆ واپیشان دەدا، خۆی وا دەنوێنێ
falcon/ˈfɔːlkən/n باز، هەڵۆ
fall/fɔːl/v ١- دەکەوێتە خوارەوە/دەکەوێ
۲- بەر دەبێتەوە۳- دەکەوێتە- ڕێکەوتی ...
دەکا ٤- شۆڕ دەبێتەوە٥- هەرەس دێنێ
٦- دەکوژرێ ۷- دەدۆڕێ- دەبەزێ
۸- توشی داوی ئەڤینی دەبێ
۹- دابەش دەبێ/پۆلێن دەکرێ...
fall a part/v پارچە پارچە دەبێ/دەشکێ
fall/n ١- کەوتن ۲- کەوتنی باران ، بەفر...
۳- هاتنە خوارەوە- دابەزین- کەم بوونەوە
٤-هەرەس ٥- تاڤگە ٦- خەزان/وەرین ۷- پایز
fallacy/ˈfæləsi/n بیرۆکەیەکی هەڵە-
بەهەڵەدا چوون
fallible/ˈfæləbl/adj دەکرێ هەڵە بکا،
هەڵەی لێدەوەشێتەوە
false/fɔːls/adj ١- درۆ- نادروست
۲- دەستکرد ۳- دامەزراو لەسەر زانیاری هەڵە
٤- ساختە ٥- ناپاک ٦- گومڕاکەر
falsify/ˈfɔːlsɪfaɪ/v درۆ هەڵدەبەستێ،
ساختە دەکا، دەگۆڕێ
falter/ˈfɔːltə(r)/v ١- شپرزە دەبێ-
هەنگاوەکانی پەرش و بڵاو دەبن
۲- نیگەران دەبێ- سەری لێدەشێوێ
fame/feɪm/n ناوبانگی
famed-famous/adj بەناو بانگ- ناسراو
familiar/fəˈmɪliə(r)/adj ١-ئاگادار-
ئاشنا۲- ناسراو۳- خۆشەویست
familiarize/fəˈmɪliəraɪz/v دەناسێنێت،
خۆی رادێنێ
family/ˈfæməli/n ١- خێزان۲- منداڵ
۳- بنەماڵە- ماڵبات، خانەوادە
٤- بنەچە- ڕەسەن
run in the family بۆماوە لە
family name ناوی بنەماڵە/ نازناو
family planning دیاریکردنی
رادەی منداڵ
family tree/n داری بنەماڵە-
famine/ˈfæmɪn/n برسێتی، قات و قڕی
famished/ˈfæmɪʃt/adj زۆر برسی،
لە برسا مردوو
fan/fæn/n پانکە- باوەشێن
fan out/v ١- باوەشێن دەکا
۲- ئاگر خۆش دەکا بە ۳- بڵاودەبێتەوە
fan/n شەیدا، لایەنگر
fanatic/fəˈnætɪk/n دەمارگر
fanaticism/fəˈnætsɪzəm/n دەمارگریی
fancy/ˈfænsi/v ١- دڵی خۆش دەکا،
خۆشنودی دەکا ۲- حەزی لێ دەکا

Ff

F-f/ef/ پیتی شەشەم لە ئەلفبای ئینگلیزی
fable/ˈfeɪbl/n چیرۆکی گیانەوەران
٢-ئەفسانە-پووچ-درۆ
fabric/ˈfæbrɪk/n ١- قوماش- چنین
٢- دیوارو بانو ... باڵەخانە
fabulous/ˈfæbjələs/adj ١- زۆر باش- نایاب
٢- ئەفسانەیی- ئەرادەبەدەر(لە جوانیدا)
façade/fəˈsɑːd/n ١- دیواری پێشەوەی باڵەخانە ٢- ڕوخساری دەرەوە
face/feɪs/n ١- دەم وچاو- ڕوخسار
٢- لایەکی، ڕوەکی...
faceless/ˈfeɪsləs/adj بێ چاوو ڕوو/ بێ‌قیمەت
face cloth/n ڕوخسار پاککەرەوە
face-lift/n کرداری جوانکردنی ڕوخسار
face-saving/adj ڕوسپێتی- پاراستنی ئابروو
face value/n ١-بەها، کورژم
٢-بەهای دەرەکی
face/v ١- ڕووی دەکەوێتە
٢- ڕووبەڕوو دەبێ... ٣- ڕوو بەڕوو دەبێتەوە
٤- یەکێ ناچار دەکا مامەڵە دەگەڵ ڕەوشەکە بکات
Let's face it با دان پێدابنێین
facet/ˈfæsɪt/n ١- بەشێك لە شتێك
٢- لایەنێکی بەردی گران بەها (پیرۆز)
٣-دەرکەوتە
facetious/fəˈsiːʃəs/adj نابەجێ، لەجێ‌خۆ نەبوو
facial/ˈfeɪʃl/adj ١-ڕوخساری
٢-تایبەت
facile/ˈfæsaɪl/adj ١-سەرپێیی، هاکەزایی
٢-باوەڕبەخۆبوو
facilitate/fəˈsɪlɪteɪt/v ئاسانکاری دەکا، سانا دەکا
facility/fəˈsɪləti/n ١- ئاسانکاری
٢- ئەدگاری سەربار- هۆکار
facsimile/fækˈsɪməli/n کت و مت/ وەك یەك
fact/fækt/n ١- ڕاستی ٢- ڕاستی یەکان
facts and figures زانیاری تێرو تەسەل
The facts of life ڕاستییەکانی ژیان وەك ڕەفتاری سێکسی و منداڵ بوون....
faction/ˈfækʃn/n ١- کۆمەڵێکی بچوکی ڕکابەر
٢- کاری هونەری تێکەڵ لە خەیاڵ و واقیعی.
٣- ململانێی حیزبی
factor/ˈfæktə(r)/n ١- هۆکار
٢- ژمارەی تەواو بێجگە لەژمارە(١)
factory/ˈfæktri/n کارگە
factual/fækˈtʃuəl/adj هەقیقی، لە سەر ڕاستی دامەزراو
faculty/ˈfæklti/n ١- توانست، توانای سروشتیو بیستن ٢- بەش، کۆلیژ
fad/fæd/n مەیل یان مۆدێلێکی کەم خایەن
fade/feɪd/v ١- ڕەنگی نامێنێ/ڕەنگی کاڵ دەبێ ٢- دەپوکێتەوە
٣- هێدی هێدی بزر دەبێ
faeces/ˈfiːsiːz/n پیسایی- گو
fag/fæg/n ١-جغارە- جگارە
٢-کارێکی بارگران
٣-زەحمەتکێش
Fahrenheit/ˈfærənhaɪt/n فەهرەنهایتی
fail/feɪl/v ١-سەرناکەوێ لە
٢-لە تاقیکردنەوە دەرناچێ ٣-ناتوانێ- دوا دەکەوێ لە ٤-نائومێد دەبێ، وازدێنێ
٥-تەندروستی تێك دەچێ٦-لەکار دەکەوێ
without fail هەردەم
failing/ˈfeɪlɪŋ/n خاڵی لاوازی، خەوش
failing/prep لەکاتی ڕونەدانی ...
failure/ˈfeɪljə(r)/n ١- سەرنەکەوتن

extradition/ˌekstrəˈdɪʃn/n
تەسلیم کردنەوەی تاوانباری هەڵاتوو
extraordinary/ɪkˈstrɔːdnri/adj
١- نائاسایی ٢- زۆر سەیر
extravagant/ɪkˈstrævəgənt/adj
١- دەست بڵاو
٢- ناواقیعی- لەدەست دەرچوو
extreme/ɪkˈstriːm/adj
١- ئەوپەڕ- دوور ٢- زۆر زۆر
٣- توندڕەو ٤- پەرگر
extremity/ɪkˈstreməti/n
ئەوپەری- کۆتایی-
دوورترین خاڵ لە..
extremist/ɪkˈstriːmɪst/n توندڕەو-پەرگر
extremism/ɪkˈstremɪzəm/n
توندڕەوی- پەرگری
extricate/ˈekstrɪkeɪt/v
خۆی دەرباز دەکا لە ...
extrovert/ˈekstrəvɜːt/n کراوە، سادە
exuberant/ɪgˈzjuːbərənt/adj
چالاک، گورج و گۆل
eye/aɪ/n - v ١- چاو ٢- مێزی بینین
٣- کونی دەرزی ٤- پڕ نیشان
٥- چاودێری دەکا ٦- لەشتێ دەگەڕێ
eye ball/ˈaɪbɔːl/n گلێنەی چاو
eye brow/ˈaɪbraʊ/n برۆی سەرچاو/برۆ
eye lash/ˈaɪlæʃ/n برژانگ
eye lid/ˈaɪlɪd/n پێڵو/پێستەی چاو
eyesight/ˈaɪsaɪt/n سۆمای بینین/
تواناى بینین
eyesore/ˈaɪsɔː(r)/n ناحەز/قێزەمێن
eye witness/ˈaɪwɪtnəs/n
بینەر- بەچاو دیتو/ گەواهیدەر
eye/v تەماشا دەکا/دیقەت دەکا/دەبینێ

٢- سنور ٣- ناست
exterior/ɪkˈstɪəriə(r)/adj دەرەوە-
روخساری دەرەوە
exterminate/ɪkˈstɜːmɪneɪt/v
رەشەکوژی دەکا، لەنێو دەبا، قڕدەکا
extermination/ɪkˌstɜːmɪˈneɪʃn/n
قڕکردن
external/ɪkˈstɜːnl/adj ١- دەرەکی
٢- دەرەکی(دەرەوەی وڵات)
extinct/ɪkˈstɪŋkt/adj ١- دڕابڕاو،
لەناوچوو ٢- خامۆش- دامرکاو
extinction/ɪkˈstɪŋkʃn/n دابڕان
extinguish/ɪkˈstɪŋgwɪʃ/v دەکوژێنێتەوە
fire extinguisher/n ئاگر کوژێنەوە
extort/ɪkˈstɔːt/v چاوسوور دەکاتەوە-
هەڕەشەو گوڕەشە دەکا
extortion/ɪkˈstɔːʃn/n هەڕەشە کردن-
شت لێسەندن
بەهەڕەشەو گوڕەشە
extortionate/ɪkˈstɔːʃənət/adj
زۆر بەرز- لەرادەبەدەر، گرانبەها
extra/ˈekstrə/adj - adv - v ١- زێدە-
زیاد لەپێویست
٢- سەربار ٣- کۆمبارس
extract/ɪkˈstrækt/n دەرهێنان/هەڵکێشان
extract/v-n ١- دەردەهێنێ- هەڵدەکێشێ
٢- هەڵبژاردە- چەپکێ
extraction/ɪkˈstrækʃn/n ١- دەرهێنان
٢- ددان کێشان ٣- رەگەز- بەچە
extracurricular
/ˌekstrəkəˈrɪkjələ(r)/adj
دەرەوەی مەنهەج
extradite/ˈekstrədaɪt/v
تاوانبار تەسلیم بە ... دەکاتەوە

expertise/ˌekspɜːˈtiːz/n
مەعریفەیەکی تایبەت-
شارەزایی، کارامەیی

expire/ɪkˈspaɪə(r)/v
کاریگەری نامێنێ- بەسەر دەچێ

expiry/ɪkˈspaɪəri/n نەمانی ماوە یان
نەمانی کاریگەری (دەرمان)، بەسەرچوون

explain/ɪkˈspleɪn/v ١- ڕوون دەکاتەوە/
شی دەکاتەوە- ڕاڤە دەکا

explanation/ˌekspləˈneɪʃn/n
١- شی کردنەوە/ ڕوون کردنەوە
٢-ڕاڤەکردن

explanatory/ɪkˈsplænətri/adj
تەفسیری- ڕونکەرەوە

explicable/ɪkˈsplɪkəbl/adj
ڕوونکردنەوە هەڵدەگرێ

explicit/ɪkˈsplɪsɪt/adj
١- ڕوون- ئاشکرا
٢- ئاشکرا- ڕاشکاو- نەشاراوە

explicitly/adv به ڕوون و ئاشکرایی

explode/ɪkˈspləʊd/v دەتەقێتەوە/
دەتەقێنێ

exploit/ɪkˈsplɔɪt/v ١- بەکاردێنێ-
قۆرخ دەکا-بۆخۆی بەکاردێنێ
٢- دەداتە کار بۆ سود وەربگرێ

exploit/ˈeksplɔɪt/n ١-کردەیەکی
پەهلەوانی ٢-قۆرخەکردن

explore/ɪkˈsplɔː(r)/v دەگەڕێت،
دەدۆزێتەوە

exploration/ˌeksplәreɪʃn/n دۆزینەوە

explorer/ɪkˈsplɔːrə(r)/n دۆزەوەر، ڕابەر

explosion/ɪkˈspləʊʒn/n تەقینەوە

explosive/ɪkˈspləʊsɪv/adj
١- دەتەقێتەوە- دەکرێ بتەقێتەوە
٢- کاریگەری ترسناکی هەیە
٣- تەقینەوە - تەقەمەنی

export/ɪkˈspɔːt/v دەنێری/دەنێرتە دەرەوە

exporter/ɪkˈspɔːtə(r)/n نێنەر

export/ˈekspɔːt/n ١- ناردنە دەرەوە
٢- شمەکی بۆ دەرەوە نێردراو

expose/ɪkˈspəʊz/v
١- وادەکا دەرکەوێ- بەرچاو دەکا
٢- خۆی دەخاتە ڕەوشتێکی دژوار- ناڵەبار
٣- ئاشکرا دەکا- ڕاستی ئەپرو هەڵدەماڵێ
٤-ڕوناکی دەگەیەنێ

exposed/adj نەشاراوە- مەکشوف
مەترسی لێدەکرێ

exposure/ɪkˈspəʊʒə(r)/n ١- کەوتنە بەر
٢- توش بوو(بەهەلامەت)
٣- کرداری ئاشکراکردن- ڕووهەڵماڵین
٤- پڕوپاگاندەی ڕاگەیاندن ٥- وێنە

express/ɪkˈspres/v ١- دەردەبڕێ
٢- ڕای خۆی دەردەبڕێ

express/adj ١- خێرا ٢- ڕوون و ئاشکرا
٣- بە پۆستەی خێرا

expressly/adv ١- بەڕوون و ئاشکرایی
٢- بۆ مەبەستی تایبەت

express/n شەمەندەفەری خێرا

expression/ˈɪkˈspreʃn/n ١- دەربڕین
٢- دەربڕینی ڕوخسار/دەم و چاو
٣- هەست دەربڕین

expulsion/ɪkˈspʌlʃn/n دەرکردن/قاودان

exquisite/ɪkˈskwɪzɪt/adj
نایاب/ تیژ

extend/ɪkˈstend/v ١- درێژ دەکا،
فراوان دەکا ٢- دەست پێ دەکا لە ... بۆ
٣- درێژ دەکا- ڕادەکشێ ٤- پێشکەشی دەکا

extension/ɪkˈstenʃn/n ١- پاشکۆی
باڵەخانە ٢- درێژکردنەوە ٣- تەلەفۆنی لاوەکی

extensive/ɪkˈstensɪv/adj فراوان،
بەرفرە

extensively/adv بە شێوەیەکی فراوان

extent/ɪkˈstent/n ١-بوار- ماوە

exhaust/ɪgˈzɔːst/n - v ١- گزۆز
٢- تەواو دەکا- شتێ هەمووی بەکار دێنێ
٣- هەموی دەڵێ

exhausted/adj ماندوو- شەکەت

exhausting/adj هیلاککەر- ماندووکەر

exhaustive/ɪgˈzɔːstɪv/adj سەراپا، هەموو/گشتگیر

exhibit/ɪgˈzɪbɪt/n پیشاندراو لە... پیشانگا

exhibit/v ١- پیشاندەدا ٢- دەردەبڕێ

exhibitor/ɪgˈzɪbɪtə(r)/n پیشاندەر

exhibition/ˈeksɪˈbɪʃn/n ١- پێشانگا
٢- پیشاندانی گشتی
٣- کرداری پیشاندان/دەربڕین

exhilarate/ɪgˈzɪləreɪt/v
کەیف خۆش/شادی دەکا
بەختەوەری دەکا

exile/ˈeksaɪl/n ١- نەفی کراو ٢- مەنفا
٣- دوور دەخاتەوە/نەفی دەکا بۆ ...، تاراوگە

exist/ɪgˈzɪst/v ١- هەبوو لە واقیعدا- هەیە ٢- دەژی

existence/ɪgˈzɪstəns/n ١- بوون
٢- گوزەران

exit/ˈeksɪt, egzɪt/n – v ١- دەرچە- دەری ٢- دەرچوون
٣- دەربەچێ

exonerate/ɪgˈzɒnəreɪt/v
کەسێ لە لۆمە- گلەیی- رزگار دەکا

exorbitant/ɪgˈzɔːbɪtənt/adj
زۆر گران

exotic/ɪgˈzɒtɪk/adj سەیر، نائاسایی

expand/ɪkˈspænd/v فراوان دەکا، گەورەتر دەکا

expanse/ɪkˈspæns/n شوێنێکی کراوەی فراوان

expansion/ɪkˈspænʃn/n فراوانکردن- فراوانکاری

expansive/ɪkˈpænsɪv/adj کراوە، فراوانکراو
خۆشدو، خۆشنود

expatriate/ˌeksˈpætriət/n - v تاراوگە، وڵاتی خۆی بەجێ دێڵێ

expect/ɪkˈspekt/v ١- چاوەڕێ دەکا
٢- پێشبینی دەکا٣- وا زەن دەبا

expectant/ɪkˈspektənt/adj چاوەڕێکراو

expectation/ˌekspekˈteɪʃn/n
چاوەڕێکردن- بە هیوابوون

expedient/ɪkˈspiːdiənt/adj بەسوودە، یارمەتیدەرە بۆ مەبەستێ

expedition/ˌekspəˈdɪʃn/n ١- گەشتی دۆزینەوە
٢- گەشتێکی درێژ بۆ مەبەستێکی تایبەت
٣- دەرچوون/گەشتێکی کورت

expel/ɪkˈspel/v ١- زۆری لێدەکا (وڵات) بەجێ بێڵێ
٢- هەوا لە سییەکانی دەردەکا

expend/ɪkˈspend/v خەرج دەکا

expendable/adj دەتوانرێ/ دەکرێ وازی لێبهێنرێ

expenditure/ɪkˈspendɪtʃə(r)/n
خەرجی

expense/ɪkˈspens/n تێچوو (لە کات وپارە) ٢- خەرجی

at sb's expense لەسەر خەرجی/ لەسەر حسابی

expensive/ɪkˈspensɪv/adj گرانبەها

experience/ɪkˈspɪəriəns/n-v
١- زانیاری- ئەزموون
٢- رووداوی گرنگ
٣- تاقی دەکاتەوە، هەست دەکا، دەچێژێ

experiment/ɪkˈsperɪmənt/n ئەزموون

experimental/ɪkˌsperɪˈmentl/adj
ئەزموونیی

expert/ˈekspɜːt/n پسپۆڕ/تایبەتمەند

excessive/ɪkˈsesɪv/adj پەرکێ
لە سنور بەدەر، لە رادە بەدەر
exchange/ɪksˈtʃeɪndʒ/n - v
١- ئالو گۆر ٢- مشت و مڕ
٣- گۆڕینەوەی دراو٤- دراوی بیانی
٥- سەردانی دوو سەرە (هەردوولا بۆلای یەکتر)
٦- تەلەفۆن گۆر٧- دەگۆڕێ
excise/ˈeksaɪz/n باج
excitable/ɪkˈsaɪtəbl/adj
زوو هەڵدەچی، تووڕە دەبێ
excite/ɪkˈsaɪt/v ١- دەوروژێنێ
٢- کاردانەوەی لەلا دروست دەکا
excited/ɪkˈsaɪtɪd/adj
وروژاو - خرۆشاو
excitement/ɪkˈsaɪtmənt/n
١- حەماس- جۆش
٢- جۆشدەر٣- جۆش و خرۆش
exclaim/ɪkˈskleɪm/v
لەناکاو شتێ دەڵێ- هوتاف دەدا
exclamation/ˌekskləˈmeɪʃn/n
١- دەنگێ، وشەیێ کە
گوزارشت لە ئێشێکی ناکاو دەکا
٢- سەرسوڕمان
exclamation mark نیشانەی سەرسوڕمان
exclude/ɪkˈsklu:d/v ١- نایەڵێ
بێتە ژوورێ
٢- بریاردەدا کە شتێ راست نیە- بەدوور
دەگرێ ٣- دەیبوێرێ/جیای دەکاتەوە
excluding/prep بێجگە
exclusion/ɪkˈsklu:ʒn/n نەمێشتن، بواردن
قەدەغەکردن - هەڵاوێردن
exclusive/ɪkˈsklu:sɪv/adj
١- بۆدەستەیەکی تایبەت- هەڵبژاردە
٢- بۆ تەنیا کەسێ یان کۆمەڵێ-پۆژنامەیی
٣- بێجگە٤-تەنیا-تایبەت
exclusively/adv بەتەنیا- بەتایبەت
excrement: faeces/n پیسایی- گو

excrete/ɪkˈskri:t/v گودەکا
excruciating/ɪkˈskru:ʃieɪtɪŋ/adj
ژ انێکی بەسوێ
excursion/ɪkˈskɜ:ʃn/n - گەشتێکی کورت
دەرچوون
excuse/ɪkˈskju:s/n لێبووردن
excuse/ɪkˈskju:z/v ١-داوای لێبووردن
دەکا
٢- لێی‌خۆش دەبێ٣- دەبورێ
٤- پۆزش دەهێنێتەوە
execute/ˈeksɪkju:t/v ١- لەداری دەدا-
دەیکوژێ ٢- ئەرکی رادەپەڕێنێ
execution/ˌeksɪˈkju:ʃn/n ١- لە داردان،
لە سێدارە دان- ئعدام ٢- راپەڕاندن
executioner/ˌeksɪkju:ʃənə(r)/n
جەلاد- سەربڕ
executive/ɪgˈzekjətɪv/adj
١- راپەڕاندن/جێبەجێکاری
٢- تایبەت بە گەورە پیاوان ٣- پایە بەرز
٤- دەستەی کارگێڕی
exemplary/ɪgˈzempləri/adj
نموونە/نموونەیی
exemplify/ɪgˈzemplɪfaɪ/v -دەنوێنێ
نموونە دێنێ
exempt/ɪgˈzempt/adj - v هاوێردراو،
دەهاوێردرێ
بوردراو، دەیبوێرێ
exercise/ˈeksəsaɪz/n ١- مەشقی وەرزشی
٢- مەشقی لاشەیی٣- راهێنان
٤- زنجیرە کردارێك کە ئامانجێکی‌تایبەتی‌هەیە
٥- بەکارهێنان٦- مەشقی سەربازی
exercise/v ١- راهێنان/مەشق دەکا
٢- بەکار دەهێنێ
exert/ɪgˈzɜ:t/v ١- بەکاردەهێنێ
٢- کۆشش دەکا
exertion/ɪgˈzɜ:ʃn/n کۆشش

eviction/ɪˈvɪkʃn/n چۆلکردنی ڕەسمی
evidence/ˈevɪdəns/n بەلگە
evident/ˈevɪdənt/adj ڕوون- ئاشکرا
evil/ˈiːvl/adj زۆرخراپ، نەگریس، سەر بەرگێچەڵ شەیتان/ئەهریمەن
evoke/ɪˈvəuk/v ١- وەبیری دێنێتەوە ٢- دەوروژێنێ
evolution/ˌiːvəˈluːʃn/n ١- گەشە، پەرەسەندن ٢- پرۆسەی گەشەکردن لە... بۆ
evolve/iˈvɒlv/v ١- گەشە دەستێنێ، پەرە دەسێنێ لە.. بۆ ٢- وا لە شتێ دەکا گەشە بکا
ewe/juː/n مەڕ
exact/ɪgˈzækt/adj ١- تەواو-ورد- دروست ٢- لێهاتو
exactly/ɪgˈzæktli/adv ١-بەتەواوی ٢-بەوردی٣-بەڵێ، ڕاستە
exactness/ɪgˈzæktnəs/n وردی
exact/v بەخورتی دەبا
exaggerate/ɪgˈzædʒəreɪt/v زێدەڕۆیی دەکا، پێوە دەنێ زیاد لە پێویست دەڵێ
exàggeration/ɪgˌzædʒəˈreɪʃn/n زێدەکاری- پێوەنان
exam/ɪgˈzæm/n تاقی کردنەوە/ ئەزموون
examination/ɪgˈzæmɪˈneɪʃn/n ١- لێنۆڕین- پشکنین- بەدواداچوون ٢- تاقی کردنەوە
examine/ɪgˈzæmɪn/v ١- دەپشکنێ/تاقی دەکاتەوە ٢- تاقی کردنەوەی پێ دەکا
examiner/ɪgˈzæmɪnə(r)/n تاقیکردنەوە پێکەر/ ئەزمونکار

example/ɪgˈzɑːmpl/n ١- نموونە ٢- پێشەنگ- نموونە
e.g–for example بۆنموونە
set a good example (to sb) ببە نموونەی باش بۆ..
exasperate/ɪgˈzæspəreɪt/v تووڕەی دەکا، هەراسانی دەکا
exasperating/adj تووڕەکەر
exasperation/ɪgˌzæspəˈreɪʃn/n تووڕەیی، بێزاری زۆر/ تووڕە کردن
excavate/ˈekskəveɪt/v ١- هەڵدەقۆڵێ/قوڕت لێدەدا ٢-هەڵدەکۆڵێ/بە دوای پاشماوەی کۆن دەگەڕێ
excavation/ˌekskəˈveɪʃn/n هەڵکۆڵین/ گەڕان بە دوای شوێنەوار
exceed/ɪkˈsiːd/v ١- تێ دەپەڕێنێ- زیاد دەکا لە ٢- لە بەری خۆی زیاتر پێ درێژی دەکا- سنووری خۆی دەبەزێنێ
exceedingly/adv ١- زۆر ٢- لەسنوور بەدەر
excel/ɪkˈsel/v زۆر باشە لە
excellence/ˈeksələns/n نایابی
excellent/ˈeksələnt/adj نایاب، هەرە باش
except/ɪkˈsept/prep بێجگە لە
except/ɪkˈsept/v ناگرێتەوە، لە خۆناگرێ
exception/ɪkˈsepʃn/n هەڵاوێردن، نەگرتنەوە، لە خۆ نەگرتن
without exception هەموو، بێ جیاوازی هەموو
excerpt/ˈeksɜːpt/n چەپکێک، کورتەیەک، هەڵبژاردەیەک
excess/ɪkˈses/n زێدەڕۆیی، بەرگری
in excess of زیاتر لە
excess/ˈekses/adj زێدە

euphoria/juːˈfɔːriə/n هەستێکی توندی هەست بە خۆشی کردن/بەختەوەری زێدە

Euro/juərəʊ/n یورۆ- دراوی ئەورووپی

Eurocheque/ˈjʊərəʊtʃek/n چەکی ئەورووپی

European/ˌjuərəˈpiːən/adj ئەورووپی- کەسی ئەورووپی

The European Community/n-E.C- کۆمەڵگەی ئەورووپی

The European Union یەکێتی ئەورووپی

euthanasia/ˌjuːθəˈneɪziə/n کوشتنی میهرەبانی

evacuate/ɪˈvækjueɪt/v چۆڵ دەکا

evacuation/ɪˌvækjuˈeɪʃn/n چۆلکردنی شوێنێك لە خەڵك

evade/ɪˈveɪd/v ١- خۆی لێ لادەدا- خۆی بەرکەنار دەگرێ ٢- هەڵدێ لە- خۆی دوور دەگرێ- خۆی دەداتە پاش

evaluate/ɪˈvæljueɪt/v هەڵدەسەنگێنێ، دەنرخێنێ

evaluation/ɪˌvæljuˈeɪʃn/n هەڵسەنگاندن

evangelical/ˌiːvænˈdʒelɪkl/adj ئینجیلی

evaporate/ɪˈvæpəreɪt/v ١- دەبێتە هەڵم- بە هەوا دادەچێ ٢- لە بەر چاونامێنێ

evasion/ɪˈveɪʒn/n هەڵاتن لە، خۆدزینەوە لە

evasive/ɪˈveɪsɪv/adj هەوڵدەدا بە شێوەیەکی ناڕاستەوخۆ خۆی بدزێتەوە لە

eve/iːv/n ١- ڕۆژی یان ئێوارەی پێش جەژن ٢- دایکە حەوا

even/ˈiːvn/adj ١- تەخت ٢- نەگۆڕ ٣- وەك یەك ٤- جووت ژمارە (دابەش بوو بەسەر ژمارەدوو)

be/get even ئازاری دەدا، تۆڵەی لێدەکاتەوە

break even وا لێ بکەی ئەزمەر بکا نەقازانج

evenly/adv وەك یەکی بەیەکسانی

even/ˈiːvn/adv ١- هەتا، تا

even if هەتا ئەگەر

even so سەرەڕای ئەوەی

evening/ˈiːvnɪŋ/n ئێوارە

event/ɪˈvent/n ١- ڕووداو ٢-پێشبڕکێ

at all events هەرچۆنێبێ، هەرچی ڕو بدا

in any event لەکاتی ڕوودانی

in the event of sth ئەگەر ڕوویدا

eventful/ɪˈventfl/adj ڕووداوی گرنگ، پڕ کارەسات

eventual/ɪˈventʃuəl/adj ڕوودەدا لە ئەنجامی، لە کۆتاییدا ڕوودەدا

eventually/ɪˈventʃuəli/adv لە کۆتاییدا

ever/ˈevə(r)/adv ١- لە هەر کاتێکدا ٢- لەکاتێ لەکاتەکاندا، لە تەمەنتدا ٣- هەردەم

ever after هەتاهەتایێ

ever since لەوساوە

ever so زۆر

evergreen/ˈevəgriːn/n هەردەم سەوز

everlasting/ˌevəˈlɑːstɪŋ/adj هەمیشەیی

every/ˈevri/det ١- هەموو- هەریەك ٢- ئەوەی دەکرێ ٣- هەر

everybody/ˈevribɒdi/pron هەر کەسێك

everyday/ˈevrideɪ/adj هەموو ڕۆژێ- ڕۆژانە

everything/ˈevriθɪŋ/pron ١- هەموو شتێ، هەرشتێ ٢- گرنگترین شت

evict/ɪˈvɪkt/v زۆری لێدەکا- خۆی زەوی خۆی- بەجێبێڵێ

escalate/ˈeskəleɪt/v ١- بەمێزتری دەکا ٢- مەزنتر-بەرزتر دەبێ

escalator/ˌeskəleɪtə(r)/n پەیژەی بزوێنەر- قادرمەی کارەبایی

escapade/ˌeskəˈpeɪd, ˈeskəpeɪd/n سەرکەشی

escape/ɪˈskeɪp/v – adj ١- ڕادەکا- دەروا لە.. ٢- تێ دەچێ- ئەیدێ (گازی ئەیدێ) ٣- ڕزگاری دەبێ- خۆی دوور دەگرێ ٤- لەبیری دەچێ- بەسەری تێدەپەڕێ- تێبینی ناکرێ ٥- ڕاکردوو- هەڵاتوو

escape/n ١- هەڵاتن- ڕزگار بون ٢- هۆکاری هەڵاتن- خۆ ڕزگار کردن ٣- هەڵاتن (لەخەم و کێشە)

escort/ˈeskɔːt/n – v ١- یاوەر- پاسەوان ٢- هاوڕێ ٣- یاوەری دەکا ٤- دەگەیەنێ- دەبا بۆ

Eskimo/ˈeskɪməʊ/n ئیسکیمۆ

especial/ɪˈspeʃl/adj تایبەت- نائاسایی

especially/ɪˈspeʃəli/adv ١- بە تایبەتی ٢- بەمەبەستی ٣- زۆر

espionage/ˈespiənɑːʒ/n جاسوسی- سیخوڕی

espouse/v لایەنگری دەکا- ژن دێنێ

essay/ˈeseɪ/n وتار ، بابەتێکی ئەدەبی

essence/ˈesns/n ١- کرۆک- کاکڵ ٢- گیان

essential/ɪˈsenʃl/adj ١- پێویستی- سەرەکی-بنەڕەتی ٢- پێویستییەکان

essentially/adv لە ڕاستیدا- بە شێوەیەکی سەرەکی

establish/ɪˈstæblɪʃ/v ١- دادەمەزرێنێ ٢- دروست دەکا- فەراهەم دێنێ ٣- دەچەسپێنێ- ڕەگ دادەکوتێ ٤- دیار دەکا- بڕیار دەدا ٥- دەسەلمێنێ

establishment/ɪˈstæblɪʃmənt/n ١- دامەزراندن ٢- دەزگا ٣- دەسەڵاتدار- کاربەدەست

estate/ɪˈsteɪt/n ١- موڵك- خانوبەرە ٢- کۆمەڵگا ٣- پاشماوە - میرات

estate agent- realtor; real estate agent/n دەلالی خانوبەرە

esteem/ɪˈstiːm/n ڕێز

estimate/ˈestɪmət/n ١- خەملاندن- قرساندن- هەڵسەنگاندن ٢- نرخ دان بۆ شتێ

estimate/ˈestɪmeɪt/v هەڵدەسەنگێنێ- دەنرخێنێ- دەخەملێنێ- دەقرسێنێ

estranged/adj ١- جیابونەوە لە (ژن/مێرد) ٢- دوور لە- خۆ دوورخەر

estuary/ˈestʃuəri/n ئاوڕێژگە، ڕێژگە

eternal/ɪˈtɜːnl/adj ١- بێسەرەتاو کۆتایی- نەمری- هەتاهەتایی- ژیانی پاش مردن ٢- هەمیشە دوبارە

eternally/ɪˈtɜːnəli/adv هەردەم

eternity/ɪˈtɜːnəti/n ١- هەردەمی، ژیانی پاش مردن ٢- ماوەیەکی درێژ

ethics/ˈeθɪks/n ١-ئاکارزانی ٢- باوەڕی دەربارەی ئەوەی لەڕوی ئاکارەوە ڕاستە یا چەوتە

ethical/ˈeθɪkl/adj ١- ڕەوشتی- ئاکاریی ٢- دروست لە ڕوی ڕەوشتەوە

ethnic/ˈeθnɪk/adj ڕەگەزی - نەتەوەیی

etiquette/ˈetɪket/n نەتەکێت، شێوازی ڕەفتار کردن

etymology/ˌetɪˈmɒlədʒi/n ١-ئیتمۆلۆژی، لێکۆلینەوە لەڕەسەنی وشە ٢- ڕوونکردنەوەی ڕەسەن و مێژووی وشە

euphemism/ˈjuːfəmɪzəm/n دوان - یوفیمیزم

envisage/ɪnˈvɪzɪdʒ/v رادەمێنێ- دالفەی لێدەدا، چاوەڕێی دەکا
envoy/ˈenvɔɪ/n نوێنەر، نێردراو
envy/ˈenvi/v ئێرەیی پێ دەبا
enzyme/ˈenzaɪm/n ئەنزیم ، ترشێنەر، هەوێن
epic/ˈepɪk/n داستان، داستاننوسی- داستانیی
epidemic/ˌepɪˈdemɪk/n پەتا، درم
epilepsy/ˈepɪlepsi/n نەخۆشی گە شکە/ خۆگرتن/ ق
epileptic/ˌepɪˈleptɪk/adj گەشکە، گەشکە گرتوو
epilogue/ˈepɪlɒg/n پاشکۆ- کۆتایی- کتێب- شانۆ
episode/ˈepɪsəʊd/n ١- ڕووداو ٢- ئەڵقە- زنجیرە
epistle/n پەیام، مژدە، نامە
epitaph/ˈepɪtɑːf/n شیوەن- شین- سەرقەبر
epitome/ɪˈpɪtəmi/n نمونەیەکی تەواو، کورتە- پوختە
epitomize/ɪˈpɪtəmaɪz/v دەنوێنێ- دەبێتە نموونە
epoch/ˈiːpɒk/n سەردەم- چەرخ
equal/ˈiːkwəl/adj-n-v ١- یەکسان ٢- بە توانا ٣- هاوتا- هاوشان ٤- یەکسانە بە- دەکاتە
equally/adv ١- بەیەکسانی ٢- هەمان، وەك یەك ٣- لە هەمان کاتدا..بەڵام
equality/iˈkwɒləti/n یەکسانی
equalize/ˈiːkwəlaɪz/v یەکسان دەبن- وەك یەك لێ دێن
equate/iˈkweɪt/v (دروشت) وەك یەك دادەنێ
equation/ɪˈkweɪʒn/n هاوسەنگ- هاوکێشە
equator/ɪˈkweɪtə(r)/n مێلی یەکسانی نێوان هەردوو جەمسەری باکوور باشوور
equestrian/ɪˈkwestriən/adj سوارچالاکی/ئەسپ سواری
equilibrium/ˌiːkwɪˈlɪbriəm/n ١- هاوسەنگ ٢- هێمنی
equip/ɪˈkwɪp/v ١-دەیداتێ ٢- ئامادە دەکا
equipment/ɪˈkwɪpmənt/n کەلوپەل/ پێویستی
equity/ˈekwəti/n ١- بە های پشك ٢- بۆندو پشکی ئاسایی ٣- بەهای کەلوپەل
equivalent/ɪˈkwɪvələnt/adj - n یەکسان/ بەرامبەر
era/ˈɪərə/n چەرخ- سەردەم
eradicate/ɪˈrædɪkeɪt/v لە ڕەگەوە هەڵی دەتەکێنێ
eradication/ɪˌrædɪˈkeɪʃn/n لە ناو بردن/ڕەگهەڵکێشان
erase/ɪˈreɪz/v دەسڕێتەوە
eraser: rubber/n ڕەشکەرەوە
erect/ɪˈrekt/adj ١- قیت- ڕاوەستاو- ڕاگیراو ٢- ڕەپ
erect/v دادەمەزرێنێ- بینا دەکا
erode/ɪˈrəʊd/v لەسەر خۆ لە نێو دەچێ
erotic/ɪˈrɒtɪk/adj غەزەل- ئەڤینی- زایەندی- سێکسی
err/ɜː(r)/v هەڵە دەکا
errand/ˈerənd/n گەشتێکی کورت بۆ ئەرکێك
erratic/ɪˈrætɪk/adj ناڕێك
error/ˈerə(r)/n ١- غەڵەت ٢- هەڵە
erupt/ɪˈrʌpt/v ١- ئاگر دەپرژێنێ ٢- لەناکاو دەست پێدەکا ٣- لە ناکاو تورە دەبێت
eruption/ɪˈrʌpʃn/n ئاگر پرژان- هەڵچون

enrage/ɪnˈreɪdʒ/v تووڕەی دەکا
enrich/ɪnˈrɪtʃ/v دەوڵەمەند دەکا
enrol/ɪnˈrəʊl/v ناونوس دەکریٚ/ دەکا
enrolment/ɪnˈrəʊlmənt/n تۆمار کردن
en route/ˌɒn ˈruːt/adv لە ڕێگای بەرەو
enslave/ɪnˈsleɪv/v کۆیلەی دەکا
ensue/ɪnˈsjuː/v ڕوودەدا لە ئاکامی
ensuite/ˌɒ ˈswiːt/v لەگەڵ...پێدەمێنێ
ensure/ɪnˈʃʊə(r)/v دڵنیا دەکا
entail/ɪnˈteɪl/v پێویست دەکا، پێگیری دەکا
entangled/ɪnˈtæŋgld/adj پێوە بوو، تووش بوو
enter/ˈentə(r)/v دەچێتە ژووریٚ
enterprise/ˈentəpraɪz/n ١- پرۆژەی نوێی بە جورئەت ٢- وێران- جورئەت ٣- دەزگای بازرگانی بچوک ٤- کۆمپانیا
enterprising/adj بەجورئەت لە کاروباری بازرگانی
entertain/ˌentəˈteɪn/v ١- دلخۆشی دەکا ٢- بەخێرهاتنی دەکا
entertainer/ˌentəˈteɪnə(r)/n ئەکتەری ئاسودە کەر، کۆمیدیکار
entertainment/ˌentəˈteɪnmənt/n ڕابواردن، کەیف خۆشی، ئاسودەیی
enthral/ɪnˈθrɔːl/v سەرنجی ڕادەکێشیٚ بەلای خۆی ڕادەکێشیٚ
enthusiasm/ɪnˈθjuːziæzəm/n حەماسەت، پەرۆشی
enthusiast/ɪnˈθjuːziæst/n بەحەماس، بەپەرۆش
enthusiastic/ɪnˌθjuːziˈæstɪk/adj بەپەرۆش
entice/ɪnˈtaɪs/v فریوی دەدا، دەستەمۆی دەکا- قایلی دەکا
enticement/ɪnˈtaɪsmənt/n فریودان دەستەمۆ کردن
enticing/adj سەرنج ڕاکێش

entire/ɪnˈtaɪə(r)/adj تەواوی، گشتی- هەمووی
entirely/adv ١- بەتەواوی ٢- لە هەموو لایەکەوە، گشتی
entitle/ɪnˈtaɪtl/v دەسەلاتی پێدەدا
entitled/adj بە ناونیشانی، لە ژێر ناو نیشانی
entity/ˈentəti/n قەوارە، یەکەیەکی سەربەخۆ
entrance: entry/n ١- دەروازە ٢- چونە ژوورەوە٣- مافی چونە ژوورەوە ٤- مافی ئەندامبون- بوە ئەندام لە
entrant/ˈentrənt/n بەشدار لە، ئەندام لە
entreat/ɪnˈtriːt/v دەپاڕێتەوە لێی
entrust/ɪnˈtrʌst/v متمانەی پێ دەکا، پشتی پێ دەبەستێ
entry/ˈentri/n ١- کرداری چونە ژوورەوە ٢- چوە ناوەوە ٣- دەروازە- گوزەر ٤- ماددەی تۆمار کراو ٥- هاوبەش- بەشدار
envelop/ɪnˈveləp/v دادەپۆشی، بەتەواوی دایدە پۆشیٚ
envelope/ˈenvələʊp/n نامە داپۆش، نامە گر- زەرفی نامە
enviable/ˈenviəbl/adj چاو لێبو- سەرنج ڕاکێش- چاو بەر
envious/ˈenviəs/adj ئیرەیی بەر، حەسود، لەچەر
environment/ɪnˈvaɪrənmənt/n ١- ڕەوش ٢- دەوروبەر - ژینگە
environmentalist /ɪnˌvaɪrənˈmentəlɪst/n ژینگە پارێز
environmentally/adv سەبارەت بە ژینگەیی
environs/ɪnˈvaɪrənz/n دەوروبەری (شار) دەوروپشت

یان واژوی خۆی

له پشتەوەی ...دەنوسن ۲- پاڵپشتی دەکا

۳- هەڵەیەکی لەسەر تۆماردەکا

endow/ɪnˈdaʊ/v دەکاتە دیاری- تەرخان دەکا

endure/ɪnˈdjʊə(r)/v ۱- بەرگەدەگری- ئازار دەچێژێ

۲- بەردەوام دەبێ- دەخایەنێ

enduring/adj بەردەوام ، لە نێو نەچو

enemy/ˈenəmi/n ۱- دوژمن ۲- نەیار

energetic/ˌenəˈdʒətɪk/adj چالاك

energy/ˈenədʒi/n ۱- هێز ۲- توانا- وزە

enervating/ˈenəveɪtɪŋ/adj خامۆش، خەوالو- ورە روخێنەر

enfold/ɪnˈfəʊld/v دەپێچێتەوە، لەئامێز دەگرێ

enforce/ɪnˈfɔːs/v ۱- لەسەری دەسەپێنێ

۲- یاسا جێبەجێدەکا ۳- ناچاری دەکا

enfranchise/ɪnˈfræntʃaɪz/v

کۆیلەیەك رزگار دەکا، مافی دەداتێ

engage/ɪnˈgeɪdʒ/v ۱- واڵ دەکا پێکیری پێ بکا ۲- خەریکی دەکا، مژوڵی دەکا

۳- بەشداریدەکا

٤- وادەکا بەشەکان لەگەڵ یەك بسازێن

engaged/adj ۱- دەزگیران، نیشانکراو

۲- مژوڵ- سەرقاڵ۳- گیراوە

engagement/ɪnˈgeɪdʒmənt/n

۱-بەڵێندان-پەیوەست بون

۲- دەزگیرانی۳- ژوان٤- شەڕ

engagement ring/n ئەڵقەی دەزگیرانی

engine/ˈendʒɪn/n مەکینە

engineer/ˌendʒɪˈnɪə(r)/n - v ئەندازیار

۲- بەکارامەیی کاری خۆی ئەنجام دەدا

engineering/ˌendʒɪˈnɪərɪŋ/n

ئەندازیاری

English/ˈɪŋglɪʃ/n زمانی ئینگلیزی- ئینگلیز

Queen's/King's English

ئەو ئینگلیزیەی لەلایەن رۆشنبیران پەسندە

engrave/ɪnˈgreɪv/v هەڵدەکۆڵێ- نەقش دەکا

engraver/ɪnˈgreɪvə(r)/n هەڵکۆڵەر- هونەرمەندی ئەم بوارە

engraving/ɪnˈgreɪvɪŋ/n هونەری هەڵکۆڵین و نەقش کردن

وێنەی هەڵکەنراو لە- نەقش کراو

engross/ɪnˈgrəʊs/v ۱- خەریکدەبێ بە، مژوڵ دەبێ ۲- دادەرێژێ

engulf/ɪnˈgʌlf/v قوت دەدا، نوقمی دەکا

enhance/ɪnˈhɑːns/v لە بەهاو جوانی زیاد دەکا

enigma/ɪˈnɪgmə/n مەتەڵ، لێڵی- نادیاری

enigmatic/ˌenɪgˈmætɪk/adj شاراوە، لێڵ

enjoy/ɪnˈdʒɔɪ/v رادەبوێرێ- خۆشی لە...وەردەگرێ

enjoyable/ɪnˈdʒɔɪəbl/adj

خۆش - بەلەزەت- بەتام

enlarge/ɪnˈlɑːdʒ/v فراوان دەکا، گەورە دەکا، زێدە دەکا

enlighten/ɪnˈlaɪtn/v روناك دەکاتەوە، زانیاری پێدەبەخشێ

enlightened/adj هۆشیار، ئازاد، روناکبیر

enlist/ɪnˈlɪst/v ۱- دەبێتە سەرباز، پەیوەندی دەکا بە۲- داوای یارمەتی دەکا

enmity/ˈenməti/n دوژمنداری، نەیاری

enormity/ɪˈnɔːməti/n قەبەیی

enormous/ɪˈnɔːməs/adj قەبە، کەڵەکا

enough/ɪˈnʌf/det - prep بەس، بەگوێرەی پێویست، ئەوەندە

enquire/ɪnˈkwaɪə(r)/v دەپرسێ، دەکۆڵێتەوە

emphasize/ˈemfəsaɪz/v دووپاتدەکاتەوە، جەخت دەکا
emphatic/ɪmˈfætɪk/adj دووپات، یەکلاکەرەوە
empire/ˈempaɪə(r)/n
١- ئەمپراتۆریەت
٢- کۆمەڵە لەکۆمپانیایەکی یەك بنەماڵە
empirical/ɪmˈpɪrɪkl/adj ئەزموونیی
employ/ɪmˈplɔɪ/v ١- کاریە (...) دەدا
٢- بەکاردێنێ
employee/ɪmˈplɔɪiː/n فەرمانبەر- کرێکار- کارکەر
employer/ɪmˈplɔɪə(r)/n خاوەن کار
employment/ɪmˈplɔɪmˈnt/n کار، پیشە
unemployment/n بێ کاری
empower/ɪmˈpaʊə(r)/v
دەسەڵاتی دەداتێ
empress/ˈemprəs/n ١- ئەمپراتۆری ژن
٢- ژنی ئەمپراتۆر
empty/ˈempti/adj - v ١- بەتاڵ
٢- بێ واتا، بێ بەها
٣- بەتاڵ دەکا
emulate/ˈemjuleɪt/v لەبەر دەگرێتەوە، هەوڵدەدا باشتر بکا، بەریکانێی دەکا
emulsion/ɪˈmʌlʃn/n قوتو بەند، گیراوەی شیری
enable/ɪˈneɪbl/v دەتوانێ
وا لەشتێ دەکا بتوانێ
enact/ɪˈnækt/v یاسا دەردەکا، دەنوێنێ
enactment/ɪˈnæktmənt/n یاسا دەرکردن
encase/ɪnˈkeɪs/v دەپۆشێ- دادەپۆشێ
enchant/ɪnˈtʃɑːnt/v
سەرنج ڕادەکێشێ- شەیدای دەکا
enchantment/n ١- سەرنج ڕاکێش- زۆر دڵخۆشی٢- جادو لێکردن
encircle/ɪnˈsɜːkl/v بازنەی بەدەوردا دەکێشێ- ئابلوقەی دەدا
enclose/ɪnˈkləʊz/v ١- سیاجی بۆ دەکا
٢- هاوپێچ- لەگەڵ دەنێرێ
enclosure/ɪnˈkləʊʒə(r)/n
١-جێی سیاج کراو- دیواری بەدەورکراو
٢ - هاوپێچ
encore/ˈɒŋkɔː(r)/int ١- دووبارە!
دووبارەکەرەوە ٢- نمایشی زیندە
encounter/ɪnˈkaʊntə(r)/v
١- بەرێکەوت دەیبینێ
٢- ڕووبەڕووی دەبێ- ململانێی لەگەڵ دەکا
encourage/ɪnˈkʌrɪdʒ/v ١- هانی دەدا
٢- یارمەتیدەدا
encouragement/v هاندان
encroach/ɪnˈkrəʊtʃ/v مافی...دەخوا- دەبەزێنێ، پێشێل دەکا
encumber/ɪnˈkʌmbə(r)/v
کێشەی بۆدروست دەکا، باری گران دەکا
encyclopedia/ɪnˌsaɪkləˈpiːdiə/n
ئینسیکلۆ پیدیا
end/end/n ١- کۆتایی ٢- پاشماوە
٣- دووسەرە- هەردوولای شتێك ٤- مەبەست
end to end/n پێك وەنان
put an end to سنوور دادەنێ بۆ...
at the end ئەوەی کۆتایی
in the end لەکۆتاییدا
on end بەبەردەوامی
endanger/ɪnˈdeɪndʒə(r)/v دەیخاتە مەترسییەوە
endear/ɪnˈdɪə(r)/v وادەکا خەڵك خۆشی بوێ
خەڵکی خۆش بوێ
endeavour/ɪnˈdevə(r)/n - v
هەوڵدان، هەوڵدەدا
endemic/enˈdemɪk/adj بەربڵاو
endless/ˈendləs/adj بێ کۆتایی، بەردەوام
endorse/ɪnˈdɔːs/v ١- ناوی خۆی

elongated/ˈi:lɒŋgeɪtɪd/adj درێژو لاواز
elope/ɪˈləʊp/v وەدو دەکەوێ- ڕەدودەکەوێ
eloquence/ˈeləkwəns/n ڕەوانی- قسەڕەوان
eloquent/ˈeləkwənt/adj ڕەوان
eloquently/adv بە ڕەوایی
else/els/adv ١- شتی (کەسی) تر ٢- ئیدی (جیا لەوە) ٣- کەسی دی (بێجگە لە)
or else ئەگەر نا- ئەگینا
elsewhere/ˌelsˈweə(r)/adv لە جێی تر
elude/iˈlu:d/v ١- هەردێ لە- خۆ دەدزێتەوە ٢- بەبیری نایێ، نایەتەوە یادی
elude/v رادەکا لە/ خۆی دەرباز دەکا
elusive/iˈlu:sɪv/adj ١- ڕاکردوو لە ٢-بەکەین و بەین، فێڵباز، واق وڕێن
emaciated /ɪˈmeɪsieɪtɪd, ɪˈmeɪʃieɪtɪd/adj پووتەڵە، لاواز
emancipate/ɪˈmænsɪpeɪt/v ئازادی دەکا- ڕزگاری دەکا
emancipation of women ڕزگارکردنی ئافرەت
embankment/ɪmˈbæŋkmənt/n بەربەست، لەمپەر
embargo/ɪmˈbɑ:gəʊ/n ئابلوقە، گەمارۆی ئابوری
embark= disembark/v سەردەکەوێتە سەر کەشتی/دادەبەزێ لەکەشتی
embarrass/ɪmˈbærəs/v شپرزە دەبێ دەشلەژێ، شەرم دایدەگرێ
embarrassment/n ١- شپرزەیی، شلەژان ٢- شپرزەکەر، شلەژێنەر
embassy/ˈembəsi/n بالیوزخانە
embed/ɪmˈbed/v بەتوندی دەبەسترێتەوە، تێدەچەقێنێ

ember/ˈembə(e)/n ١- پزلو - ژیلەمۆ ٢- دوازدەرۆژ بەڕۆژووبوون و نوێژ
embezzle/ɪmˈbezl/v پارە دەدزێ لەو کۆمپانیایەی کاردەکا
emblem/ˈembləm/n هێما
embody/ɪmˈbɒdi/v ١- بەرجەستە دەکا، دەنوێنێ ٢- دەگرێتەوە
embrace/ɪmˈbreɪs/v ١- لەئامێزی‌دەگرێ، باوەشی پێدادەکا ٢- دەگرێتەوە ٣- بەتەوسەوە بەشتێ قایل دەبێ
embroider/ɪmˈbrɔɪdə(r)/v ١- دەنەخشێنێ ٢- هەندێ شتی نادروست زێدە دەکا...
embryo-fetus/n کۆرپەلە، مەلۆتکە
emerald/ˈemerəld/n ١- بەردێکی پیرۆزی کەسکی ڕەونەقدار ٢- کەسکی(سەوزی) ڕەونەقدار
emerge/ɪˈmɜ:dʒ/v ١- لەناکاو دەردەکەوێ ٢- ئاشکرا دەبێ - دەردەکەوێ
emergence/iˈmɜ:dʒəns/n سەرهەڵدان- بەدیارکەوتن
emergent/iˈmɜ:dʒənt/adj تازە
emergency/iˈmɜ:dʒənsi/n فریاکەوتن
emigrate/ˈemɪgreɪt/n – v کۆچبەر- کۆچبەر، کۆچ دەکا
eminent/ˈemɪnənt/n ناسراو و گرنگ، دیار
eminently/ˈemɪnəntli/adv بە پرووشی بە ئاشکرایی
emit/iˈmɪt/v (لەدەم) دەردەکا
emotion/ɪˈməʊʃn/n ١- سۆز : ئەڤین ٢- هەڵچوون
emotive/iˈməʊtɪv/adj ورووژێنەر
empathy/ˈempəθi/n هاوبەشی ویژدانی، بەزەیی
emperor/ˈempərə(r)/n ئەمپراتۆر
emphasis/ˈemfəsɪs/n جەخت کردن- دووپاتکردن

either/ˈaɪðə(r)/adj-pron ١- یەك لە دووان ٢- هەردوو
either-or ئەمە یان ئەو
eject/iˈdʒekt/v ١- دەردەکری٢- دەهاوێ
eke/i:k/v ١- گوزەرانی دەسوڕێنێ، خۆی دەژێنێ
٢- پارە دەگرێ- کەم خەرج دەکا
elaborate/ɪˈlæbəreɪt/adj - v
١- زۆر ئالۆز
٢- درێژەی دەداتێ- فراوان دەکا
elapse/ɪˈlæps/v کات- رادەبوێرێ، بەسەر دەچێ- بەسەردەچیا
elastic/ɪˈlæstɪk/adj ١- جیر- لیك رادەکشێ ٢- نەچەسپاو
elated/iˈleɪtɪd/adj زۆر شاد، زۆر کەیف خۆش، بەختەوەر
elbow/ˈelbəʊ/n ١- ئانیشك٢- قۆل
elder/ˈeldə(r)/adj پیرتر، بەتەمەنتر
elders/n پیرەکان، بەساڵاچوەکان
elderest/adj بەتەمەنترین
elect/ɪˈlekt/v ١- هەڵدەبژێرێ ٢- بریار دەدا
election/ɪˈlekʃn/n هەڵبژاردن
elector=voter/n دەنگدەر
electric/ɪˈlektrɪk/adj ١-کارەبایی
٢-گڕ گرتو
The electric chair/n کورسی کارەبایی (بۆ لە سێدارە دان)
ئامێری ریش تاشین
electric razor-shaver/n
electrician/ɪˌlekˈtrɪʃn/n کارەبا چی
electricity/ɪˌlekˈtrɪsəti/n کارەبا
electrify/ɪˈlektrɪfaɪ/v ١- کارەبای دەداتێ
٢- دەوروژێنی
electrocute/ɪˈlektrəkju:t/v بە کارەبا دەکوژێ
electrocution/ɪˌlektrəˈkju:ʃn/n
بە کارەبا کوشتن

electrode/ɪˈlektrəʊd/n جەمسەری کارەبا
electronic/ɪˌlekˈtrɒnɪk/adj ئەلیکترۆنی
electronic mail = e-mail ئیمێل- نامە ناردن بە کۆمپیوتەر
elegant/ˈelɪgənt/adj جوانپۆش- رێکپۆش
elegance/ˈelɪgəns/n جوانپۆشی- رێکپۆشی
element/ˈelɪmənt/n ١- بەشێکی گرنگ
٢- شتێ لە ٣- رەگەز ٤- توخم
٥- گەرمیدەر ٦- هۆکاری کەش و هەوا
elementary/ˌelɪˈmentri/adj
١- بەرایی، سەرەتایی
٢- سادە، ئاسان
elementary school/n قوتابخانەی سەرەتایی
elephant/ˈelɪfənt/n فیل
elevate/ˈelɪveɪt/v بەرز دەکاتەوە، بلند دەکا
elevating/n پەرەدان بەبیرو پەروەردە
elevation/ˌelɪˈveɪʃn/n ١- بەرزکردنەوە
٢- بەرزایی
elevator=lift/n بەرزکەرەوە- وەسەرخەر
eleven/ɪˈlevn/n ژمارە یازدە
elf/elf/n جنۆکوی بچوك، کورتە بالا
elicit/iˈlɪsɪt/v فەراهەم دێنێ
لێ بەدەست دەهێنێ، لێی دەردێنێ
eligible/ˈelɪdʒəbl/adj شیاو، شایەن
eliminate/ɪˈlɪmɪneɪt/v ١- لادەبا- رەش دەکاتەوە ٢- دەردەکرێ لە
elite/eɪˈli:t, ɪˈli:t/n هەڵبژاردە
elitism/eɪˈli:tɪzəm/n ئەو باوەرەیە کە دەڵێ دەبێ چینی
هەڵبژاردە- رۆشنبیر مامەڵەی تایبەتی لەگەڵ بکرێ
elk/elk/n مامز (ئاسکی) گەورە
elocution/ˌeləˈkju:ʃn/n هونەری وتاردان، گوتار بێژی

economy/ɪˈkɒnəmi/n ١- ئابوری
٢- قرچۆکی- دەست گرتن- خنسی
ecstasy/n مەستی
ecstatic/ɪkˈstætɪk/adj مەست/ زۆر کەیف خۆش
eczema/ˈeksɪmə/n خوران- ئەکزیما
eddy/ˈedi/n گەردەلول، باهۆز
edge/edʒ/n - v ١- کەنار
٢- لێوار- دەمی- تیژی چەقۆ
٣- لێواری بۆ دروست دەکا
٤- لەسەر خۆ دەجولێ
edgy/ˈedʒi/adj هەلچو، توڕەو توند، نیگەران
edible/ˈedəbl/adj دەخورێ، بۆ خواردن دەشێ
edifice/ˈedɪfɪs/n باڵە خانەی مەزن، کۆشکی خەیاڵ
edit/ˈedɪt/v ١- شتێ ئامادە دەکا
٢- دەنوسێ‌و ئامادە دەکا
٣- رۆژنامەیەک، گۆڤارێک دەردەکا
edition/ɪˈdɪʃn/n ١- چاپکراو
٢- زنجیرە ٣- نۆرەی چاپ
editor/ˈedɪtə(r)/n ١- ئامادەکار
٢- نووسەر لە رۆژنامە
editor-in-chierf/n سەرنوسەر
editorial/ˌediˈtɔːriəl/adj سەروتار
educate/ˈedʒukeɪt/v ١- دەرسی پێ دەلێ
٢- مەشقی پێ دەکا ٣- رۆشنبیری دەکا
٤- پەروەردەی دەکا
educated/ˈedʒukeɪtɪd/adj رۆشنبیر
education/ˌedʒuˈkeɪʃn/adj
١- فێربوون- فێرکردن ٢- پەروەردە
edu[illegible]onal/ˌedʒuˈkeɪʃənl/adj
١- فێرکاری ٢- پەروەردەیی
eel/iːl/n مارماسی
eerie/ˈɪəri/adj سەیرو ترسێنەر

effect/ɪˈfekt/n ١- کاریگەری- ئاکام
٢- تێ گەیشتن٣- کەلوپەلی کەسی
effective/ɪˈfektɪv/adj ١- کارگەر- ئەنجامهێنەر ٢- بەکاریگەر
٣-کرداری- هەقیقی
efficient/ɪˈfɪʃnt/adj بە توانا، کارامە، چالاک
efficiency/ɪˈfɪʃnsi/n چالاکی، توانا
effigy/n پەیکەر، هەیکەل، وێنەی مرۆڤ
effort/ˈefət/n ١- تێکۆشان، ئەرک
٢- دژواری
effortless/ˈefətləs/adj ئاسان- بێ کۆشش
egg/eg/n - v ١- هێلکە (جوجکە تێدا)
٢- هێلکەی (مریشک)
٣- هێلکە (تۆوی بچوک لەمێ)
eggplant/ˈegplɑːnt/n باینجان
eggshell/ˈegʃel/n قالکی هێلکە- دیوی دەرەوەی هێلکە
egg somebody/v هانی دەدا
ego/ˈiːgəʊ, ˈegəʊ/n ١- شانازی بە خۆکردن ٢- زات- خۆ- خود
egocentric/ˌiːgəʊˈsentrɪk/adj خۆپەرست، خۆ ریست
egotism/ˈiːgəʊɪzəm/n خۆ پەرستیەت، خۆ (زات) خۆشویستن، لەخۆدوان
egregious/ɪˈgriːdʒiəs/adj نائەمن- لە رادەبەدەر
egress/n دەرچوون- رێگا بۆ دەرچوون
Eid جەژن
eiderdown/ˈaɪdədaʊn/n لێف
eight/eɪt/n هەشت
eighteen/ˌeɪˈtiːn/n هەژدە
eighteenth/ˌeɪˈtiːnθ/adj هەژدەهەم
eighth/eɪtθ/adj هەشتەم
eighty/ˈeɪti/n هەشتا

Ee

E-e/i:/ پیتی پێنجەم لە ئەلفبای ئینگلیزی
each/i:tʃ/adj هەریەك
eager/ˈi:gə(r)/adj شەیدا، پەرۆش
eagle/ˈi:gl/n هەلۆ
ear/ɪə(r)/n گوێ
an ear of wheat گوڵە گەنم
eardrum/ˈɪədrʌm/n پەردەی گوێ
earl/ɜ:l/n خانەدان/ئێرل
earldom/n پلەی خانەدان لە بەریتانیا
early/ˈɜ:li/adj-adv زوو
earmark/ˈɪəmɑ:k/v – n جیادەکاتەوە/ جیاکردنەوە
earn/ɜ:n/v دەستی دەکەوێ- بە دەست دێنێ
earring/ˈɪərɪŋ/n گوارە
earth/ɜ:θ/n ١- زەوی- گەردوون- جیهان ٢- زەمین- زەوی٣- خۆڵ
earthy/ˈɜ:θi/adj ١- دنیایی نەك ئاسمانیی ٢- شیاو- گران (بکری)
earthquake/ˈɜ:θkweɪk/n زەوی لەرزین- بوومە لەرزە
ease/i:z/n - v ١- سانایی- ئاسانی ٢- حەساوە- هەست بە حەسانەوە دەکا ٣- ئازار-ژانی-کەم دەکاتەوە -هێوری دەکاتەوە ٤- وادەکا شتێ لەسەرخۆو هێواش بجوڵێ
ease somebody's mind دڵنیای دەکا
easel/ˈi:zl/n چوارچێوەیەکی لە دار درستکراوە تەختەرەشە هەڵدەگرێ
east/i:st/n ڕۆژ هەڵات
The east/n وڵاتانی ڕۆژهەڵات/ئاسیا
middle east/n ڕوژهەڵاتی ناوەڕاست
easterly/i:stəli/adv ١- بەرەو ڕۆژهەڵات
eastern/i:stən/adj ٢- ئاسیایی/ڕۆژهەڵاتی
easy/ˈi:zi/adj - adv ١- ئاسان، سانا ٢- دڵنیا، حەوارە، حەساوە
easily/adv ١- بە ئاسانی ٢- بێ گومان
easy chair/n کورسییەکی گەورەی بە پشت و دەسکە
eat/i:t/v ١- دەخوا- شت لە ناو دەمی دادەنێ ٢- نان دەخوا
eat out/v نان لە چێشتخانە دەخوا
eau-de-cologne/ˌəʊ də kəˈləʊn/n کۆلۆنیا
eaves/i:vz/n سوانده- لێواری بان
eavesdrop/ˈi:vzdrɒp/v گوێ ڕاگری، گوێ رادێڵێ خۆی مات دەکا
ebb/eb/v – n دەنیشێتەوە، لاوازتر دەبێ داکشان
ebony/ˈebəni/n داری ڕەشی ڕەق
eccentric/ɪkˈsentrɪk/adj نامۆ، نائاسایی، پەدخو، سەیر
ecclesiastical/adj پەیوەست بە کەنیسە- کەنیسەیی
echo/ˈekəʊ/n-v زایەڵە، سەدا ١- دەنگ دەداتەوە ٢- دووبارە دەکاتەوە ٣- ناوەکە پڕ دەنگ دەکا- دەنگ دەدەکاتەوە
eclipse/ɪˈklɪps/n-v ١- ڕۆژ گیران/ مانگ گیران ٢- لەدەست دانی گرنگی کەم بایەخ دەبێ- ڕۆژ/مانگ دەگیرێ
ecology/iˈkɒlədʒi/n زانستی دەورووبەر/ دەورووبەرزانی- ژینگەناسی
ecologist/iˈkɒlədʒɪst/n زانای دەوروبەر/ دەورووبەر ناس
economic/ˌi:kənɒmɪk/adj ئابوری
ecomomical/adj خنسیی-دەستپێوەگریی
economics/ˌi:kənɒmɪks/n ئابوری زانی
economist/ɪˈkɒnəmɪst/n ئابوریناس
economize/ɪˈkɒnəmaɪz/v پاشەکەوت دەکا

dump/dʌmp/n - v ١- زبڵدان ٢- زبل فرێ دەدا ٣- بازاڕ پڕ دەکا لەشتی هەرزان ٤- بارێکی گران فرێ دەداتە سەر زەوی

dun/dʌn/adj - v ١- رەنگی تاری ٢- زۆری دەکا لە داواکردنی قەرد

dunce/dʌns/n گێل – نەزان، درەنگ فێر دەبێ

dung/dʌŋ/n ریخ– قشپل

dungeon/ˈdʌndʒən/n زینداني ژێر زەمینی

dupe/dju:p/ v هەڵی دەخەڵەتێنێ– فێڵی لێدەکا

duplicate/ˈdju:plɪkeɪt/adj - v ١- لەبەر دەگرێتەوە/ جووتە ٢- وەك خۆی – دەقاو دەق ٣- گەواهی، دیتەر

duplicator/n لەبەرگرەوە

duplicity/dju:ˈplɪsəti/n دوو پەروی

durable/djʊərəbl/adj خۆراگر، درێژ خایەن

duration/djuˈreɪʃn/n ماوە

duress/djuˈres/n هەرەشە، گەڤ گرتن

during/ˈdjʊərɪŋ/prep ١- بە درێژایی ٢- لەماوەی

dusk/dʌsk/n زەردەپەر – شەفەق

dusky/ˈdʌski/adj تاری، ئەسمەری تۆخ

dust/dʌst/n – v تۆز – پاقژ دەکا، خۆ دادەوەشێنێ

dustbin/ˈdʌstbɪn/n تەنەکەی زبل/زبڵدان

dustman/ˈdʌstmən/n زبلرێژ

dustpan/ˈdʌstpæn/n بێرۆکە

dusty/ˈdʌsti/adj تۆزاوی

Dutch/dʌtʃ/adj هۆلەندی

dutiful/ˈdju:tɪfl/adj گوێ ڕایەل

duty/ˈdju:ti/n ١- ئەرك ٢- چالاکی – کار٣- باج

duvet/ˈdu:veɪ/n لێف

dwarf/dwɔ:f/n - v ١- قەزەم (مرۆڤی بە توانا لە ئەفسانە) ٢-کورتە بالا ٣- بچوکی دەکاتەوە، کەمی دەکا

dwarfish/ˈdwɔ:fɪʃ/adj بچووك – وەك قەزەم

dwell/dwel/v ١- دەژی ٢- جەخت دەکا لەسەر

dye/dai/v بۆیە دەکا – رەنگ دەکا

dying/daɪɪŋ/n مردن

dynamic/daɪˈnæmɪk/adj چالاك، زۆر کاریگەر

dynamics/daɪˈnæmɪks/n جولە زانی، زانستی دایناميك

dynamite/ˈdaɪnəmaɪt/n تەقینەوە – بە دایناميت دەتەقێتەوە

dynamo/ˈdaɪnəməʊ/n دینەمۆ – بزوێنەر

dynasty/ˈdɪnəsti/n خانوادە، بنەماڵە زنجیرەی فەرمان ڕەوایی یەك بنەماڵە

dysentery/ˈdɪsəntri/n سکچوون

dyslexia/dɪsˈleksiə/n کێشەی خوێندنەوەو نووسین

dyspepsia/dɪsˈpepsiə/n هەرس نەکردن

dysphoria/n نیگەرانی

dysphea/n تەنگەنەفەسی، خراپ هەناسە دان

dysuria/n خراپ میز کردن

dross/drɒs/n ماددەی بێبەها
drought/draʊt/n وشکایی، نەبارین
drove/drəʊv/n ١- حەشامەتی خەڵك
٢- میگەل
drove/v لێی خوڕی، هاژوتی
drown/draʊn/v ١- لەژێر ئاو دەکەوێ
٢- دەخنکێ
drowse/draʊz/v ١-خەو دەیگرێ،
وەنەوز دەدا- باوشکی دێتێ ٢- تەمبەڵی دەکا
drowsy/ˈdraʊzi/adj ١- خەواڵوو،
خەوگرتە ٢- نیوە نووستوو
drudge/drʌdʒ/n کاری ناخۆش-گران-
دەکا/ ڕەنج دەدا
drudgery/drʌdʒəri/n ١-ڕەنج
٢- کارێکی گرانی وەڕسکەر
drug/drʌg/n دەرمان، بێهۆشکەر
drug/v بێهۆشی دەکا
drug addict خوگرتوو بە
ماددەی بێهۆشکەر
Druid/ˈdruːɪd/v قەشەی ئایینی
کەلتی کۆن
drum/drʌm/n دەهۆڵ- تەپڵ
دەهۆڵ لێدەدا
drum/v
drummer/ˈdrʌmə(r)/n تەپڵ لێدەر،
دەهۆڵ کوت
drunkard/ˈdrʌŋkəd/n سەرخۆش،
سەرخۆشی هەمیشەیی
drunken/ˈdrʌŋkən/adj
١- ئەو کەسەی زۆری خواردبێتەوە
٢- کاریگەری زۆر خواردنەوەی ئارەق
dry/draɪ/adj - v ١- ووشك ٢- تینو-تینی
٣- وشك (بێزار)٤- وشکایی ٥- تاڵ (ئارەق)
٦- وشك دەبێ - وشك دەکا
dry-clean/n وشککەرەوە -
پاککەرەوە بە نەوت
dual/ˈdjuːəl/adj دووانە ، دوو
dualism/n دووێتی- عەقڵ و جەستە
duality/n دووێتی
dub/dʌb/v ١- پلەی سوار دەداتە
٢-ناوی لێدەنێن، نازناوی بۆدادەنێ
٣- دەبلەجە دەکا
dubious/ˈdjuːbiəs/adj گومانلێکراو،
شاراوە،گومانهێن
duck/dʌk/n - v ١- مراوی/مێیەی
باڵندەی ئاوی ٢- یەکێ ژێر ئاو دەخا
٣- سەری لادەدا/خێرا دەڕوا
duct/dʌkt/n ١- کەناڵ، لولەك - بۆری
٢- ڕێڕەو - ئاوەڕۆ - کەناڵ - جۆگە
due/djuː/adj - n ١- دەبێ بدرێ (کرێ)
٢- گونجاو، شیاو، دروست
٣- چاوەڕێی گەیشتن ٤- بەهۆی، لە ئاکامی
٥- ماف ٦- ئاك
duel/ˈdjuːəl/n شیر بازی، شەڕە شیر،
شەڕە دەمانچە
duet/djuˈet/n جووتە ژەنیار
duffer/ˈdʌfə(r)/n گێل - گەوجە
duffle-duffle چنینی سوفی دڕ
dull/dʌl/adj ١- گێل- ڕەنگ تێدەگا
٢- کوێل (پێچەوانەی تیژ) ٣- شاراوە - لێڵ
٤- تاری ٥- بێزارکەر - جاڕس
٦- دەخوا، کوێل دەکا
duly/ˈdjuːli/adj وەك داواکراو،
لەکاتی خۆی
duma/n پەرلەمانی ڕوسیا لە ١٩٠٥-١٩١٧
dumb/dʌm/adj لاڵ، بێ دەنگ
dumbfound/dʌmˈfaʊnd/v سەری
دەسووڕێنێ، بێدەنگی دەکا، لاڵی دەکا
dummy/dʌmi/n ١- هەیکەلی مرۆڤ
لە نێو جامخانە بۆ فرۆشتنی جل وبەرگ
٢- مەمەی لاستیك- بووکە شوشە
٣- ئارەسەن - لاسایی کەرەوە
٤- درۆزن - ساختە

٦- کون دەکا ٧- ڕاهێنان- مەشق دەکا
٨- تۆو دەچێنێ
drink/drɪŋk/n - v ١- دەخواتەوە٢- قوم
٣- خواردنەوە٤- ئارەق
drip/drɪp/v - n ١- دڵۆپە دەکا
٢- دەنگی ئاو- دڵۆپە٣- دەرزی
drive/draɪv/v - n ١- زۆری لێ دەکا-
بەرەو پێش خۆی‌دەدا
٢- ئۆتۆمبیل داژوا ٣- کەسێك بە... دەگەیەنێ
٤- بەگەڕ دەخا٥- مان دەگرێ
drive/v - n ١-ئیدەخورێ ٢- دەمارێژێ
٣- نیشانەی ئێدەگرێ ٤- گەڕان-بەئۆتۆمبیل
٥- لێدانێکی بەهێز ٦- کۆشش ٧- ڕێڕەو
drivel/ˈdrɪvl/v - n وڕێنە، قسەی قۆڕ
١- ڕەفتاری منداڵانە دەکا ٢- قسەی قۆڕ دەکا
driver/ˈdraɪvə(r)/n شوفێر، ئێخوڕ، لێدەر
drizzle/ˈdrɪzl/n ١- پرشینەر
٢- بارانێکی هێواش
drizzle/v ١-دەپرشێنێ
٢- دڵۆپە دڵۆپە دەبارێ
droll/drəʊl/adj گاڵتەجاڕ، پێکەنین هێنەر
dromedary/ˈdrɒmədəri/n ١- وشتر
دوو ڕەگ ٢- پشت قۆڕ
drone/drəʊn/n ١- نێرەی هەنگ ٢- بێکار
٣- ویزەویز
drone/v ١- ویزەویز دەکا
٢- گۆرانی بۆ خۆی دەڵێ
droop/druːp/v کووڕ دەبێتەوەدەچەمێتەوە
drop/drɒp/v ١- دەکەوێ ٢- دادەنیشێ
٣- دەسرێتەوە٤- دڵۆپە دەکا
drop/n ١- دڵۆپە ٢- کەوتن ٣- سڕینەوە
drop-dead لەناکاو دەمرێ
drop off/v سەرخەوێ دەشکێنێ
drop out/v ١- وازدێنێ
٢- ئەوکەسەی واز لە زانکۆ... دەهێنێ.
٣- ئەو کەسەی دابی کۆمەڵ پەسەند ناکات.

بەچاوی پڕ خەو
dreariness/ˈdrɪərɪnəs/n پەستی
dreary/ dˈrɪəri/adj پەست
dredge/dredʒ/v قوڕ لەبن دەریا یان بەندەر
پاقژ دەکاتەوە بە ئامێر
dregs/dregz/n بەرماوە، بنی شت،
خڵتە، گلێش
drench/drentʃ/v تەڕ دەکا
dress/dres/n - v ١-جل٢- کراس
٣- دەپێچێتەوە ٤- ئامادە دەکا(خواردن)
٥- پرچی دادەهێنێ
dresser/ˈdresə(r)/n ١- ئاقچکە-
چەکمەجە ٢- برین پێچ ٣- جلی نواندن
dressing/ˈdresɪŋ/n ١- برین پێچی
٢- سارغی ٣- زەڵاتە
dressing-gown/n جلی نوستن- ڕۆب
dressing-room/n ژووری جل گۆڕین
dressmaker/ˈdresmeɪkə(r)/n
جل دروو- بەرگدروو
dressmaking/n بەرگدورین
dressy/ˈdresi/adj ڕێك- كۆك
dribble/ˈdrɪbl/v ١- دڵۆپە دڵۆپە
دەچێتە خوار ٢- لیکی لەدەم دێتە دەر
٣- تۆپ وەپێش خۆی دەدا
drier/draɪə(r)/v - n وشك كەرەوە-
وشك دەكاتەوە
ئامێری وشك كەرەوە
drift/drɪft/v - n ١-ڕادەماڵێ-لەگەڵ دەچێ
٢- لادان لە هێڵی فڕین
٣- واتای گشتی ٤- قۆمەتە بەفر
drifter/ˈdrɪftə(r)/n ١- وێڵ-
بێ ئامانج ٢- بەلەم
drill/drɪl/n - v ١- دریل- ئامێری كونكەر
٢- مەشقی سەربازی٣- ڕاهێنان
٤- ئامێری تۆوچێن ٥- چنین

سەرخەو، دەمەلاژێ- هەڵژان

dozen/ˈdʌzn/n دەستە- دوازدە

half a dozen نیو دەستە- شەش

drab/dræb/adj بۆر- ڕەنگ تۆزاوی ئەسمەری کراوە

draft/drɑːft/n - v ١- ڕەشنووس ٢- پارەگۆڕین ٣- بانگ دەکرێ بۆ سەربازی ڕەشنوس ئامادە دەکا/بانگ دەکا بۆ سەربازی

drag/dræg/v - n ١- ڕادەکێشێ- لەسەر سینگ ڕادەکێشێ ٢- بێزارکەر- بێزاری دەکا ٣-پیاو لەجلی ژندا ٤- دوکەڵ قوتدان ٥- زانیاری لێ وەردەگرێ

dragoman/n وەرگێڕ، ڕابەری گوزار

dragon/ˈdrægən/n ئەژدیها

dragonfly/ˈdrægənflaɪ/n پوشکە بەقنگ، پوشکەبەقونە

drain/dreɪn/n – v ١- ئاوڕۆ- جۆگەی پیسایی ٢- ئاوهێنەر- بۆڕی ئاو ٣- وشك دەبێ ٤- ئاوی پێدا دەڕوا ٥- مەست دەبێ ٦- هێزی نامێنێ- لاوازتر دەبێ

drainage/ˈdreɪnɪdʒ/n سیستەمی گەیاندنی ئاو

drake/dreɪk/n نێرەی مراوی

dram/dræm/n ١- درهەم ٢- قومێ ئارەق

drama/ˈdrɑːmə/n ١- هونەری شانۆگەری ٢- شانۆگەری، دراما

dramatic/drəˈmætɪk/adj ١- شانۆیی- درامایی ٢- سەرسوڕهێنەر

dramatist/ˈdræmətɪst/n درامانووس

dramatization/ˌdræmətaɪˈzeɪʃn/n بۆ نواندن دەشێ

dramatize/ˈdræmətaɪz/v بە دراما کردن، گۆڕینی چیرۆك بۆ شانۆگەری

drape/dreɪp/v هەڵدەواسێ، دایدەپۆشێ

draper/ˈdreɪpə(r)/n کوتاڵفرۆش، پەڕۆفرۆش

drapery/ˈdreɪpəri/n ١- قوماش- قابریك- ڕستن و چنین ٢- بازرگانی قوماش ٣- پەردە دادانەوە

drastic/ˈdræstɪk/adj ١- توند ٢- کاریگەر و خێرا

draught/drɑːft/n - adj - v ١-تەوژمەبا ٢- دامە ٣- قوم

draughtsman/ˈdrɑːftsmən/n وێنەکێشی ئەندازەیی/ داڕداما

draughty/ˈdrɑːfti/adj شوێنێ کە تەوژمی بای لێ بێ

draw/drɔː/v - n ١- ڕادەکێشێ ٢- یانسیب٣- وەك یەك لە یاری ٤- دەردێنێ٥- سرنجی ڕادەکێشێ ٦- وێنە دەکێشێ٧- با دەکێشێ

drawback/ˈdrɔːbæk/n خەوش

پردی جوڵاو drawbridge/ˈdrɔːbrɪdʒ/n

drawer/drɔː(r)/n چەکمەجە- ڕاکێش

drawers/drɔːz/n جلی ژێرەوە

drawing/ˈdrɔːɪŋ/n ١-هونەری وێنەکێشان ٢- وێنە

drawing-room/ˈdrɔːɪŋ ruːm/n ژووری میوان- دیوەخان

drawl/drɔːl/v لەسەرخۆ قسەدەکا

drawn/drɔːn/adj ١-ڕوخسار ماندونیگەران ٢- وەك یەك لە یاری

dread/dred/n - v ترس وتۆقین/ دەترسێ- دەتۆقێ

dreaded/adj تۆقێنەر- ترسێنەر

dreadful/ˈdredfl/adj تۆقێنەر، زۆرخراپ

dreadfully/adv تۆقێنەرانە

dream/driːm/n - v خەون/خەون دەبینێ

dreamy/ˈdriːmi/adj خەواڵو،

blood donor خوێندەر، خوێنبەخش

doodle/ˈduːdl/v - n وێنەی پەرت و بڵاو/ بەبیری پەرت و بڵاو دەکا

doom/duːm/v - n چارەنووس، حیسابی ڕۆژی دوایی– لەسەری نووسراوە

doomsday/ˈduːmzdeɪ/n ڕۆژی زیندوبونەوە، ڕۆژی حیساب

door/dɔː(r)/n دەرگا، دەروازە

doorstep/ˈdɔːstep/n گرێژەنەی دەرگا– بەردەرگا

dormant/ˈdɔːmənt/adj نوستوو، پاڵکەوتو

dope/dəʊp/n حەشیش، وارتیش

dormitory/ˈdɔːməntri/n ژووری نوستن/ بەشی ناوخۆ

dose/dəʊs/n – v ژەمەدەرمان/ دەرمان دەخوا

dossier/ˈdɒsieɪ/n دۆسیە، فایل

dot/dɒt/n خاڵ– نوختە/خاڵ دادەنێ

dote/dəʊt/v شەیدا دەبێ

double/ˈdʌbl/v - n - adj - adv
١– جووتە ٢– دوونەوەندە ٣– دوو– دووکەس
٤– فێڵبازدەبێتە دوو ئەوەندە

double cross/n – v فێڵ، فێڵ دەکا دەخاپێنێ

double edged/adj دوولا– دووڕوو– دووتیغ

double faced/adj دووڕوو

doubt/daʊt/n - v گومان– گومان دەبا

doubtful/ˈdaʊtfl/adj گومانلێکراو، جێی گومان

doubtless/ˈdaʊtləs/adj - adv گومانلێنەکراو، بێگومان

dough/dəʊ/n هەویر

dove/dʌv/n کۆتر

doves & hawks لایەنگرانی ئاشتی و لایەنگرانی شەڕ

dowdy/ˈdaʊdi/adj کۆن/ ڕزی

down/daʊn/n - adj - adv - prep - v
پەڕ– تووکی–نەرم

down ١– بەرەوخوار– خوارەوە
٢– لە وەستانەوە بەرەو خوارەوە
٣– بێدەنگ بوو، وەستا

down & out ٤– قەلەندەر

down with fever ٥– تاگرتو

cash down ٦– پارە یەکسەر دان

down & up ٧– هات و چۆ
ئەو سەرە ئەم سەر

downcast/ˈdaʊnkɑːst/adj
١– خەمناك و بێئومێد ٢– چاوشۆڕ

downfall/ˈdaʊnfɔːl/n
١– کەوتن– هەرەس
٢– هۆکاری ڕوخان یان هەرەس

downgrade/ˈdaʊngreɪd/n – v
لە پایەی–گرنگی– کەم دەکاتەوە

downhearted/ˌdaʊnˈhɑːtɪd/adj
خەمناك و دڵشکاو

downhill/ˌdaʊnˈhɪl/n - adv - adj
بەرەو خوارەوە/ نشێو/ نزار/ پێشبڕکێی خزین

down-market/ˌdaʊn ˈmɑːkɪt/adj
هەرزان

downpour/ˈdaʊnpɔː(r)/n
ڕێژنە بارانێکی لەناکاو

downright/ˈdaʊnraɪt/adj قسەلەڕوو، تەواو، ڕاست

downstairs
/ˌdaʊnˈsteəz/n-adv -adj
بەرەو نهۆمی خوارەوە–ژێرەوە

downtown/ˌdaʊnˈtaʊn/adv
جەرگەی کارو ڕابواردن
چەقی شار– ناوەندی شار

downtrodden/ˈdaʊntrɒdn/adj
زوڵملێکراو–ماف خوراو/ هاڕاو

dowry/ˈdaʊri/n مارەیی، نەخت، بەمرە

doze/dəʊz/n - v وەنەوز دەدات،

سەرسوڕان

dizzy/ˈdɪzi/v – adj گێژخواردوو، بەرز/ سەرگێژکەر

do/də, du/v - n کرداری کردن
١- نمایش دەکا ٢-چارەسەر دەکا، مامەڵەدەکا
٣- ئەیدەنێ ٤- دروست دەکات
٥- رادەپەڕێنێ- جێبەجێدەکات
٦- کار ئەیدەکا، دەخوێنێ ٧- گەشە دەکا
٨- دەسازێ- دەگونجێ ٩- بەش دەکا، بەسە
١٠- فێڵ- غەش دەکا
١١- کۆگای فرۆشتنی شتی پێویست
١٢- ئاهەنگ

docile/ˈdəʊsaɪl/adj ئاسان، هێمن، گوێ ڕایەڵ

dock/dɒk/n - v ١- هەوزی پاپۆڕ- کەشتی
٢- شۆستەی کەشتی بۆ بەتاڵکردنی کەلوپەل
٣- قەفەسی تاوانبار لە دادگا ٤- دەبڕێ

docker/n کرێکاری بەندەر

dockyard/ˈdɒkjɑːd/n جێی پاپۆڕ چاککردنەوە

doctor/ˈdɒktə(r)/n - v ١- نۆژدار،پزیشک
٢- خاوەن بڕوانامەی دکتۆرا
٣-چارەسەردەکا، دەرمان دەکا
٤- تەزویر دەکا- دەگۆڕێ

doctrine/ˈdɒktrin/n ڕێباز، باوەڕی، فەرمایشت

document/ˈdɒkjumənt/n بەڵگەنامە

documentary/ˌdɒkjuˈmentri/adj - n بەڵگەنامەیی

dodge/dɒdʒ/v - n ١- لادەدا، دووردەکەوێتەوە ٢- فێڵ

tax-dodger/n هەڵاتو لە دانی باج

doe/dəʊ/n مێینەی مامز یان کەروێشك

doer/ˈduːə(r)/n بکەر

dog/dɒg/v - n ١- سەگ
٢- شوێن پێی ون دەبێ

doghed/adj سوور، پشت، ڕژد

dogma/ˈdɒgmə/n باوەڕێکی ئایینی سەرەکی- وشکەباوەڕی

dogmatic/dɒgˈmætɪk/adj توند، دۆگمایی

dole/dəʊl/n - v پارەتی هەفتانە بۆ بێکاران قرچۆکی دەکا لە دابەش کردن

doleful/ˈdəʊlfl/adj خەمبار، پەست

doll/dɒl/n بووکەشوشە

dolphin/ˈdɒlfɪn/n دۆلفین

domain/dəˈmeɪn/n ناوچەی دەسەڵات، بوار، قەڵەمڕەوی

dome/dəʊm/n گومەز، گومبەت

domestic/dəˈmestɪk/n-adj ١-خێزانیی
٢- ناوخۆیی ٣- خولام

domesticate/dəˈmestɪkeɪt/v دەیکاتە ماڵی- کەوی دەکا، وای ئەیدەکا گرنگی بە کاروباری ماڵەوە بدا

domicile/ˈdɒmɪsaɪl/n - v شوێن، جێ، ماڵ
جێیەك بۆ خۆی دیار دەکا

dominance/ˈdɒmɪnəns/n سەروەریتی، دەسەڵات

dominant/ˈdɒmɪnənt/n – adj
بەدەسەڵات، سەرەکی

dominate/ˈdɒmɪneɪt/v ١-زاڵ دەبێ
٢- دەڕوانێتە سەر

domination/ˌdɒmɪˈneɪʃn/n زاڵبوون

domineering/ˌdɒmɪˈnɪərɪŋ/adj
تاغوت، زۆردار، زاڵ

dominion/dəˈmɪniən/n
١- سەروەری- دەسەڵات ٢- ناوچەی دەسەڵات

domino/ˈdɒmɪnəʊ/n دۆمینە

donate/dəʊˈneɪt/v دەبەخشێ

donation/dəʊˈneɪʃn/n بەخشین

donky/ˈdɒŋki/n کەر، گوێدرێژ

donor/ˈdəʊnə(r)/n بەخشەر

دریژ دەبێ- درێژبونەوە
distil/dɪˈstɪl/v دلۆپە دەکا
distillation/ˌdɪstɪˈleɪʃn/n دلۆپەکردن
distinct/dɪˈstɪŋkt/adj ١- جیا- بەرچاو ٢- روون
distinction/dɪˈstɪŋkʃn/n ١- جیاوازی ٢- شکۆیی ٣- لەقەبی شەرەف
distinctive/dɪˈstɪŋktɪv/adj جیا- ئاشکرا
distinguish/dɪˈstɪŋgwɪʃ/v
١- جیادەکاتەوە ٢- دەرک پێدەکا، دەناسێتەوە ٣- پلەی بەرز دەکاتەوە
distinguished/adj دیار- بەرچاو ناسراو، بەناوبانگ
distort/dɪˈstɔːt/v دەشێوێنێ
distorted/dɪˈstɔːtɪd/adj شێواو
distortion/dɪˈstɔːʃn/n شێواندن، گۆڕین
distract/dɪˈstrækt/v ١- وازدێنێ، خۆشی وەردەگرێ ٢- سەرسام دەبێ
distracted/adj واق ورماو، قاڵ، مژۆڵ
distraught/dɪˈstrɔːt/adj خەمۆك
distress/dɪˈstres/n-v-adj ١- نیگەرانی ٢- تەنگانە ٣- ترس ٤- فریاکەوتن ٥- نیگەران دەبێ
distribute/dɪˈstrɪbjuːt/v دابەش دەکا
distribution/ˌdɪstrɪˈbjuːʃn/n دابەشکردن
district/ˈdɪstrɪkt/n ناوچە، هەرێم، ناحیە
distrust/dɪsˈtrʌst/n – v بێباوەڕی، گومان، زەنی خراپ گومان دەبا، باوەڕی بە نامێنێ
distrustful/dɪsˈtrʌstfl/adj گوماناوی، بەگومان
disturb/dɪˈstɜːb/v ١- تێکدەدا، دەبڕێ ٢- بێزار دەکا، نیگەرانی بۆ دروست دەکا
disuse/dɪsˈjuːs/n - v نەکارخستن/ لەکار دەخا
disused/dɪsˈjuːzd/adj فەرامۆشکراو، بەجێهێڵراو
ditch/dɪtʃ/n - v قۆرت/قۆرت لێدەدا
ditto/n - v - adv هەمان شت، هەروەها
divan/dɪˈvæn/n جۆرێکە لە جێگا، سەرین
dive/daɪv/n - v خۆی لەناو نقوم دەکا
diver/ˈdaɪvə(r)/n مەلەوان
diverge/daɪˈvɜːdʒ/v پەل دەهاوێژێ، لقی لێ دەبێتەوە
divergence/daɪˈvɜːdʒəns/n جیاوازی، پەل هاویشتن
divergent/daɪˈvɜːdʒənt/adj پەلهاویشتو، جیا
diverse/daɪˈvɜːs/adj جۆرەها، هەمەجۆر
diversity/daɪˈvɜːsəti/n جۆریتی، جیاوازی، فرەیی
divert/daɪˈvɜːt/v ١- ئاراستەی دەگۆڕێ ٢- رادەبوێرێ
divide/dɪˈvaɪd/v - n دابەش دەکا
dividened/ˈdɪvɪdend/n ١- دابەشکراو ٢- پشك، پشك-بەش- لەقازانج
divine/dɪˈvaɪn/adj - n - v
١- ئاسمانیی، خوایی
٢- نایاب ٣- جیهانی لاهوتی
٤- پێشبینی دەکا، شتی نادیار دەدرکێنێ
divinity/dɪˈvɪnəti/n ١-سروشتی خوایی ٢- لاهوتیەت
divisible/dɪˈvɪzəbl/adj دابەش دەکرێ
division/dɪˈvɪʒn/n ١- دابەشکردن ٢- بڕ، سنور ٣- جۆر ٤- تیپ، سەربازی
divorce/dɪˈvɔːs/n - v جیابوونەوە-تەڵاق/ تەڵاق دەدا
divulge/daɪˈvʌldʒ/v نهێنی دەدرکێنێ
dizziness/ˈdɪzɪnəs/n گێژخواردن،

display/n ١- نیشاندان
٢- ڕێکخستنی شت بۆ نیشاندان ٣- پیشاندراو
displease/dɪsˈpliːz/v توڕە دەکا، بێزار دەکا
displeasure/dɪsˈpleʒə(r)/adj بێزاری
disposable/dɪˈspəʊzəbl/adj
١-بەردەست
٢-فڕێدراو (پاش بەکارهێنانی تەنیا جارێك)
disposal/dɪˈspəʊzl/n ١-خۆڕزگارکردن لە
٢- ڕێکخستن ٣- لەژێر چاودێری، ڕەفتار
dispose/dɪˈspəʊz/v ١- ڕێك دەخا
٢- دەفرۆشێ ٣- خۆ ڕزگار دەکەن لە
disposition/ˌdɪspəˈzɪʃn/n ١- میزاژ- گێول ٢- ڕێکخستن
dispossess/ˌdɪspəˈzes/v ئێدەستێنێ
disprove/ˌdɪsˈpruːv/v بەدرۆدەخاتەوە
dispute/dɪˈspjuːt/n - v ململانێ
١- گفتوگۆ دەکا
٢- بەرهەڵستی دەکا، نکوڵی دەکا
disqualification /dɪsˌkwɒlɪfɪˈkeɪʃn/n
بێوەری کردن لە
بەشداریکردن، لادان، لەکار لابردن
disqualify/dɪsˈkwɒlɪfaɪ/v ناهێڵێ- تاقیکردنەوە- بکا، بێوەری دەکا
disregard/ˌdɪsrɪˈɡɑːd/n – v فەرامۆش دەکا
disreputable/dɪsˈrepjətəbl/adj
ناوزڕاو
disrespect/ˌdɪsrɪˈspekt/adj
بێ ئەدەب، ئەتك
disrupt/dɪsˈrʌpt/v - adj دەمیوێ، لەکار دەخا، دەشێوێنێ
dissatisfaction/ˌdɪsˌsætɪsˈfækʃn/n
نارازی بوون، بێزار بوون
dissect/dɪˈsekt, daɪ-/v توێکار دەکا، پارچەپارچە دەکا بۆ دیراسە
dissection/dɪˈsekʃn/n توێکاری- پارچەپارچەکردن
dissemble/dɪˈsembl/v دەشارێتەوە، خۆی دەنوێنێ، بایی دەکا
disseminate/dɪˈsemɪneɪt/v
پەخش دەکا
dissension/dɪˈsenʃn/n ململانێ- جیاوازی- ناکۆکی، هەڵدژی
dissent/dɪˈsent/n - v بەرهەڵستی دەکا، هەڵدەگەڕێتەوە
dessenter/dɪˈsentə(r)/n گومڕا،هەڵگەڕاوە
dissentation/ˌdɪsəˈteɪʃn/n دۆکتۆرانامە، نامەی زانستی ئەکادیمی
dissident/ˈdɪsɪdənt/n - adj یاخی، جیابۆوە
dissimilar/dɪˈsɪmɪlə(r)/n پێك نەچوو، جیاواز
dissipate/ˈdɪsɪpeɪt/v پەرت و بڵاوی دەبێ- لادەبا
dissociate/dɪˈsəʊʃieɪt/v
هەڵدەوەشێنێتەوە/بێبەری دەکا
dissociation/dɪˌsəʊsiˈeɪʃn/n
هەڵوەشانەوە
dissolve/dɪˈzɒlv/v - n ١- دەتوێتەوە- توانەوە
٢- پەرت و بڵاو دەبێتەوە- هەڵدەوەشێتەوە
dissonant/ˈdɪsənənt/adj لێك جودا، جیاواز
dissuade/dɪˈsweɪd/v وای لێدەکا دەست بەردار بێ لە، قایلی دەکا وازبێنێ لە
distance/ˈdɪstəns/n - v ڕەهەند، دووری، ماوە
distant/ˈdɪstənt/adj ١- دوور
٢- سارد لە ڕەفتارکردندا
distaste/dɪsˈteɪst/n قێز ئێکردنەوە، قین ئێبوونەوە
distend/dɪˈstend/n-v فراوان دەکا/

پاقژکەرەوە– میکرۆب لابەر– میکرۆبکوژ
disinherit/ˌdɪsɪnˈherɪt/v
لە میرات بێبەر دەکرێ
disintegrate/dɪsˈɪntɪgreɪt/v
هەڵدەوەشێتەوە
disintegration/dɪsˌɪntɪˈgreɪʃn/n
هەڵوەشانەوە
disinterested/dɪsˈɪntrəstɪd/adj پاك،
بێ مەبەست
disjointed/dɪsˈdʒɔɪntɪd/adj وڕێنە،
پچڕپچڕ
dislike/dɪsˈlaɪk/v قینی لێیەتی،
ڕقی لێ دەبێتەوە/کەیفی پێ نایێ
dislocate/ˈdɪsləkeɪt/v لەجێ‌دەچێ،
لەگەر دەچێ
dislodge/dɪsˈlɒdʒ/v لەجێ لادەبا، دەردەکا
disloyal/dɪsˈlɔɪəl/adj خایەن، نادڵسۆز
disloyalty/dɪsˈlɔɪəlti/n خیانەت
dismal/ˈdɪzməl/adj پەست، خەمناك
dismantle/dɪsˈmæntl/n دەکاتەوە
ئەمۆکارەکانی بەرگری کردنی دادەبڕێ
dismay/dɪsˈmeɪ/n - v تۆقین، ترس/
دەتۆقێنێ
dismiss/dɪsˈmɪs/v دەری دەکا، قاوی دەدا
dismissal/dɪsˈmɪsl/n دەرکردن،
قاودان، دوورخستنەوە
dismount/dɪsˈmaʊnt/v
لە پایسکل دێتە خوارێ–
دادەبەزێ /لە ئەسپ دادەبەزێ
disobedience/ˌdɪsəˈbiːdiəns/n
یاخیبوون، هەڵگەڕانەوە
disobedient/ˌdɪsəˈbiːdiənt/adj
یاخی، هەڵگەڕاوە
disobey/ˌdɪsəˈbeɪ/v یاخی دەبێ
disorder/dɪsˈɔːdə(r)/n ١– نارێك
بێ‌ڕێز– ڕێز نەبوو
٢– ئاشوب– گێرەشێوێنێ ٣– نەساغی

disorderly/adj نارێك
disorganization/dɪsˌɔːgənaɪˈzeɪʃn/n
بێ‌ڕێکخستن– نارێك
disorganize/dɪsˈɔːgənaɪz/v
ڕێکخستن تێك دەدا – نارێکی دەکا
disown/dɪsˈəʊn/v خۆی بێ‌بەری
دەکا لە، نکۆڵی دەکا
disparage/dɪˈspærɪdʒ/v ڕەخنە دەگرێ،
نەبەهای کەم دەکاتەوە
disparity/dɪˈspærəti/n جیاوازی–
نایەکسانی
dispassionate/dɪsˈpæʃənət/adj
بێ‌لایەن، بابەتی
dispatch, despatch/dɪˈspætʃ/v - n
١–دەنێرێ/ ناردن
٢– خێرا جێ‌بەجێ دەکا/ڕادەپەڕێنێ– ڕاپەڕاندن
٣– دەکوژێ– کوشتن
dispel/dɪˈspel/n دەردەکا، دەسڕێتەوە
لەمێشك–بیری– ناهێڵێ
dispensable/dɪˈspensəri/adj
ناپێویست، لاوەکی– ناسەرەکی
dispense/dɪˈspens/v ١– دەدا
٢– دەست بەرداری دەبێ
٣– دەرمان ئامادە دەکا و دەفرۆشێ
dispensary/dɪˈspensəri/n دەرمانخانە
dispersal/dɪˈspɜːsl/n پەرت بوون،
جیاکردنەوە
disperse/dɪˈspɜːs/v پەرت و بڵاو
دەبێتەوە
dispirited/dɪˈspɪrɪtɪd/adj وڕەی
لەدەست داو، خەمناك
displace/dɪsˈpleɪs/v لادەبا، لەجێی
خۆی لای دەدا
جێی دەگرێتەوە
displaced/adj ئاوارە– دەربەدەر
display/dɪˈspleɪ/v پیشان دەدا/نیشان دەدا

بێ‌ئەدەب، بەدڕەوشت
discover/dɪˈskʌvə(r)/v دەدۆزێتەوە
discovery/dɪˈskʌvəri/n دۆزینەوە
discreditable/dɪsˈkredɪtəbl/adj
ریسوا، سوك، بەخڵەت، عەیبدار
discreet/adj وریا، ژیر، دوورەپەرێز/ ڕازگر
discrepancy/dɪsˈkrepənsi/n
جیاوازی- هەڤدژی
discretion/dɪˈskreʃn/n ١- وریایی
٢- سەربەستی هەڵبژاردن- دیارکردن
discriminate/dɪˈskrɪmɪneɪt/v
جیادەکاتەوە/ جیاوازی دەکا
discrimination/dɪˌskrɪmɪˈneɪʃn/n
جیاکردنەوە
رەگەزخوازی، رەگەزپەسەندی
discus/ˈdɪskəs/n پەپکەی هاوێشتن
discuss/dɪˈskʌs/v گفتوگۆ دەکا
لەبارەی- دەدوێ لە
discussion/dɪˈskʌʃn/n گفتوگۆ
disdain/dɪsˈdeɪn/n - v بێز لێبوونەوە،
دووڕلی
بێزی لێدەکاتەوە، نیگەران دەبێ
disease/dɪˈziːz/n نەخۆشی
diseased/adj نەخۆش
disembark/ˌdɪsɪmˈbɑːk/v پاپۆڕەکە
بەتاڵ دەکا
لەپاپۆڕ دێتە خوارێ/لە کەشتی دادەبەزێ
disenchant/v ١-لە جادو- وەهم دەربازی
دەبێ ٢- لادەبا
disenchanted/ˌdɪsɪnˈtʃɑːntɪd/adj
بێ‌ئومێد، بێ حەماسەت/ ساد
disengaged/adj بێ‌کار، بێ‌ئیش
disentangle/ˌdɪsɪnˈtæŋgl/v – n
کردنەوە، لابردن
ئێلی و تارمایی لادەبا، دەکاتەوە
disfavour/dɪsˈfeɪvə(r)/n بێزاری/ رق/
کینە

disfigurement/dɪsˈfɪgəmənt/n
شێواندن
disgrace/dɪsˈgreɪs/n لەدەست
دانی ئابروو، ئابڕوچوون
disgraceful/dɪsˈgreɪsfl/adj ئابڕوبەر،
حەیابەر
disgruntled/dɪsˈgrʌntld/adj
زۆر تووڕە-هەڵچوو، بێ‌ئومێد
disguise/dɪsˈgaɪz/n ١- خۆی دەگۆڕێ،
ڕوخساری دەگۆڕێ، دەنگی دەگۆڕێ
ناوی خۆی دەگۆڕێ بۆ ئەوەی نەناسرێتەوە
٢- خۆگۆڕین- پۆشاك گۆڕین
disgust/dɪsˈgʌst/v قێزی لێ دەبێتەوە
disgusting/dɪsˈgʌstɪŋ/adj
جێی قێز لێبوونەوە
dish/dɪʃ/n - v ١-دەفر،سینی
٢- دەفری خواردن، خواردن
خواردن لەسەر (ناو) قاپ (دەفر) دادەنێ
dishearten/dɪsˈhɑːtn/v ورەی کەم
دەکاتەوە، ساردی دەکاتەوە
dishevelled/dɪˈʃelvd/adj ناڕێك، ناکۆك
پرچ تێکچوو، شانەنەکراو
dishonest/dɪsˈɒnɪst/adj ناپاك، درۆزن
dishonour/dɪsˈɒnə(r)/n - v شورەیی،
ئابڕوچوون، ئەتك
ئابڕووی دەبا، ئەتکی‌دەبا-ناوبانگی پیس دەکا
disillusion/ˌdɪsɪˈluːʒn/v تارمایی-
ئێلی لادەبا
باوەڕی دەڕوخێنێ
disillusionment/ˌdɪsɪˈluːʒnmənt/n
بێ‌ئومێد بوون
disinclination/ˌdɪsˌɪnklɪˈneɪʃn/n
خۆدزینەوە، لێ‌پەهەلاتن
disinfect/ˈdɪsɪnˈfekt/v پاقژ دەکا،
خاوێن دەکاتەوە بە..
disinfectant/ˌdɪsɪnˈfektənt/n

١- قایل نەبوون- ناڕازی بوون
٢- بەرهەڵستی کردن

disappear/ˌdɪsəˈpɪə(r)/v
١- ون دەبێ ٢- لەبەرچاو نامێنێ

disappearance/ˌdɪsəˈpɪərəns/n
وون بوون/ لەبەرچاو نەمان

disappoint/ˌdɪsəˈpɔɪnt/v
نائومێد دەبێ

disappointment/ˌdɪsəˈpɔɪntmənt/n
نائومێدی

disapproval/ˌdɪsəˈpruːvl/n
نارازیبوون- پەسەند نەبوون

disapprove/ˌdɪsəˈpruːv/v
نارازی دەبێ- پەسەندی ناکا

disarm/dɪsˈɑːm/v لەچەك دادەماڵێ- بۆمبەکە لەکار دەخا

disarmament/dɪsˈɑːməmənt/n
چەك داماڵین-چەك کردن

disarray/ˌdɪsəˈreɪ/n ١- ئاشووب
٢- بێ‌نیزامی٣- گیانی بەزین

disaster/dɪˈzɑːstə(r)/n کارەسات

disastrous/dɪˈzɑːstrəs/adj
بەدناکام- بەد ئەنجام- کارەسات

disband/dɪsˈbænd/v ١-هەڵدەوەشێتەوە
٢-تەسریح دەکا ٣-بڵاوە پێدەکا

disk, disc/dɪsk/n ١- دیسك
٢- قەوان٣- پەپکە

discard/dɪsˈkɑːd/v بەلای دەنێ،
فڕێی دەدا- وازی لێدێنێ

discern/dɪˈsɜːn/v جیادەکاتەوە،
بەڕوونی دەبینێ

discerning/dɪˈsɜːnɪŋ/adj
بینەر، زرنگ

discharge/dɪsˈtʃɑːdʒ/v ١- بەتاڵ
دەکاتەوە ٢- دەرپشێتەوە
٣- دەتەقێنێ- گوللە داوێ
٤- دەردەکا، بەردەدا ٥- قەرد دەداتەوە
٦- کاری خۆی رادەپەڕێنێ

disciple/dɪˈsaɪpl/n شاگرد، فێرخوان،
هاوەڵ

discipline/ˈdɪsəplɪn/n رژێم،
دابین کردن، تەمبێ‌کردن

disclaim/dɪsˈkleɪm/v هەڵدێ لە
(بەرپرسیاری)
وازدێنێ- دەست بەردار دەبێ/نکوڵی دەکا

disclose/dɪsˈkləʊz/v دەدرکێنێ

disclosure/dɪsˈkləʊʒə(r)/n
درکاندنی نهێنی-ئاشکراکردن

discolour/dɪsˈkʌlə(r)/v رەنگی تێك دەدا

discomfort/dɪsˈkʌmət/n
بێزاری- نارەحەتی

disconcert/ˌdɪskənˈsɜːt/v دەشێوێنێ-
هەراسان دەکا/تێك دەدا

disconnect/ˌdɪskəˈnekt/v دەبڕێ-
کارەبا دەبڕێ- دەترازێ

disconsolate/dɪsˈkɒnsələt/adj خەمۆك

discontent/ˌdɪskənˈtent/n بێزاری
دەربڕین/ نیگەرانی

discontented/adj بێزار/ نیگەران

discontinue/ˌdɪskənˈtɪnjuː/v-رادەگرێ
دەوەستێنێ

discord/ˈdɪskɔːd/n١- جیاوازی- ململانێ
٢- ناڕێك- ناساز

discotheque/n سەماخانە/
تیاترۆخانە/ئاهەنگی سەما

discount/ˈdɪskaʊnt/n - v داشکاندن/
دادەشکێنێ- رەددەکاتەوە

discourage/dɪsˈkʌrɪdʒ/v
وردی کەم دەکا/ ساردی دەکاتەوە

discourse/ˈdɪskɔːs/n - v ١- دوان، وتار،
گفتوگۆ ٢- وتار، توێژینەوەی ئەکادیمی
٣- دەدوێ لەبارەی

discourteous/dɪsˈkɜːtiəs/adj

تێكۆشەر

dilute/daɪˈluːt/v كەمدەكا، ڕووندەكا

dilution/daɪˈluːʃn/n كەمكردن- ڕوونكردن

dim/dɪm/v - adj ليَل دەكا، تارى دەكا/ليَل- لاواز

dimension/daɪˈmenʃn/n ١-ڕەهەند ٢-ئاسۆ ٣- قەبارە

diminish/dɪˈmɪnɪʃ/v كەمدەكا، دەچێتە ناويەك/ بچووككراوە

diminutive/dɪˈmɪnjətɪv/adj ناوى بچووككراو بۆ كەمكردن و ناز

dimple/ˈdɪmpl/n نيونيكا/ خەمزە كردن

din/dɪn/n قاوقيژ- دەنگەدەنگ

dine/daɪn/v فراڤين يان شيڤ دەخوا

dinghy/ˈdɪŋi, ˈdɪŋgi/n بەلەمى بچوك

dingy/ˈdɪndʒi/adj خراپ، پيس، دڵتەنگكەر

dining room/n ژوورى نانخواردن

dinner/ˈdɪnə(r)/n ١-ژەمى سەرەكى- فراڤين يان شيڤ٢- خوانى نێوارە

dinner-jacket/n چاكەتێكى ڕەش يان سپىيە پياو بۆ بۆنەى ڕەسمى لەبەرى دەكەن

dint/dɪnt/n بەچاكەى، بەهۆى

diocese/ˈdaɪəsɪs/n مەترانيەت

dip/dɪp/v ١- دەقوچێنێ- نقومى دەكا ٢- بۆيە دەكا

diphthong/ˈdɪfθɒŋ/n ١- دوو پيت بۆ دروستكردنى دەنگێك٢- دوانە

diploma/dɪˈpləʊmə/n دپلوما- دبلۆم

diplomacy/dɪˈpləʊməsi/n دبلۆماسيەت

diplomat/ˈdɪpləmæt/n دبلۆمات- دبلۆماسى ئەوكەسەى لەسياسەتى دەرەوەى وڵات كاردەكا

diplomatic/ˌdɪpləˈmætɪk/adj دبلۆماسى

dire/ˈdaɪə(r)/adj ١- ترسێنەر، شووم ٢- زۆر پێويست

direct/dəˈrekt, dɪˈrekt, daɪˈrekt/adj - adv - v ١-ڕابەرى دەكا- ڕێى پيشان دەدا ٢- بەڕێوە دەبا، سەرپەرشتى دەكا ٣- فەرمان دەكا، ڕادەسپێرێ ٤- ڕاستەوخۆ ٥- بەردەوام

direction/dəˈrekʃn, dɪ-, daɪ-/n ١- ئاراستەكردن ٢- بەڕێوەبردن، سەركردايەتى،سەرپەرشتيارى ٣- فەرمايشت- ڕاسپاردە

directly/dəˈrektli, dɪ-, daɪ-/adv ١- يەكسەر- هەرئێستا ٢- ڕاستەوخۆ

director/dəˈrektə(r), dɪ-, daɪ-/n ١- بەڕێوەبەر ٢- دەرهێنەر يەكێ لە ئەندامانى ئەنجومەنى كارگێڕى

directorate/n ١-بەڕێوەبەرايەتى ٢-كارگێڕى

directory/dəˈrektəri, dɪ-, daɪ-/n ڕابەر(تەلەفۆن)- تۆمارى گشتى

dirt/dɜːt/n پيسى- خۆڵ

dirty/ˈdɜːti /adj-v پيس،خراپ/پيس دەكا

disability/ˌdɪsəˈbɪləti/n نەشيان، بێتوانايى

disable/dɪsˈeɪbld/n لەكار دەكەوێ

disabled/adj لەكاركەوتوو، پەككەوتە

disadvantage/ˌdɪsədˈvɑːntɪdʒ/n كەم وكورتى، كێماسى، زيان

disaffected/ˌdɪsəˈfektɪd/adj شۆڕشگێڕ، ياخى، تووڕە، هەڵچو

disagree/ˌdɪsəˈgriː/v ڕازى نابێ، بەرهەڵستى دەكا

disagreeable/ˌdɪsəˈgriːəbl/adj نامەقبول- ناپەسەند- نەگونجاو

disagreement/ˌdɪsəˈgriːmənt/n

dice/daɪs/n-v ١–زاری تاوڵە ٢–پاژنە
٣– تاوڵە دەکا– قومار دەکا
dictaphone/n تۆمارکردنی نوسینەوە
dictate/dɪkˈteɪt/v
١– دەدوێ بۆ کەسێکی تر بۆ ئەوەی قسەکەی بنوسێتەوە
٢– دەسەپێنێ– فەرمانی پێدەکا
dictation/dɪkˈteɪʃn/n پێنوسینەوە
dictator/dɪkˈteɪtə(r)/n دکتاتۆر– حاکمی رەها
dictatorial/ˌdɪktəˈtɔːriəl/adj زۆرەملێ– دکتاتۆری– زۆرداری
dictatorship/n دکتاتۆریەت
diction/ˈdɪkʃn/n شێوازی ئاخاوتن و نووسین
dictionary/ˈdɪkʃənri/n فەرهەنگ
die/daɪ/v دەمرێ
diehard/n سیاسەتمەداری توند/ پارێزگاری توندڕەو
diesel/ˈdiːzl/n بزوێنەری دیزل
diet/ˈdaɪət/n – v سیستەمی تایبەتی خواردن
پارێز، ریجێمپارێز دەکا، ریجێم دەکا
differ/ˈdɪfə(r)/v ١–جیاواز دەبێ
٢– بەرهەڵستی دەکا
difference/ˈdɪfrəns/n ١– جیاوازی
٢– جیاوازی لەنێوان ٣– ململانێ– دژایەتی
different/ˈdɪfrənt/adj جیاواز
differentiate/ˌdɪfəˈrenʃieɪt/v جیاوازی دەکا لە نێوان
difficult/ˈdɪfɪkəlt/adj ١– دژوار– گران
٢– رەق
difficulty/ˈdɪfɪkəlti/n گرانی– دژواری– ناخۆشی
diffidence/ˈdɪfɪdəns/n ١– شەرم
٢– باوەڕ بەخۆنەبوون
diffident/ˈdɪfɪdənt/adj ١– شەرمن
٢– باوەڕ بەخۆ نەبوو
diffuse/dɪˈfjuːz/v بڵاو دەکاتەوە/ پەخش دەکا
diffuse/dɪˈfjuːs/adj پەرت و بڵاو– پەرتەوازە
diffusion/dɪˈfjuːʒn/n بڵاوکردنەوە، پەخش کردن
dig/dɪg/v ١– دەکۆڵێ– کۆڵین
٢– لەکەداری دەکا– پەڵەی دەکا
digest/daɪˈdʒest, dɪ-/v
١–هەرس دەکا– تێ دەگا ٢– کورتی دەکاتەوە
digest/ˈdaɪdʒest/n ١– کورتە
٢– کۆمەڵە یاسایەك ٣– هەڵبژاردە
٤–هەرس کردن
digestion/daɪˈdʒestʃən/n هەرس
digit/ˈdɪdʒɪd/n هەر ژمارەیەك لە(١–٩) پەنجەکانی دەست یان پێ
dignified/ˈdɪgnɪfaɪd/adj شکۆمەند– شکۆدار
dignify/ˈdɪgnɪfaɪ/v شکۆداری دەکا/ رێزی دەگرێ
dignitary/ˈdɪgnɪtəri/n سەرۆکی دینی/ ریش سپی
dignity/ˈdɪgnəti/n ١– شکۆ– هەیبەت
٢– پۆستێکی باڵا
digress/daɪˈdres/v لەبابەت دەردەچێ
digression/daɪˈgreʃn/n لەبابەت دەرچوون
dike, dyke/daɪk/n ١– قوڕت –کەناڵ
٢– بەربەست
dilapidated/adj کۆن و شکاو/خاپور
dilate/daɪˈleɪt/v بەرفرە دەکا– گەورە دەکا
dilemma/dɪˈlemə/n کێشە، کەتن– چەلەمە
diligence/ˈdɪlɪgəns/n کۆشش، تێکۆشان
diligent/ˈdɪlɪdʒənt/adj کۆششکەر

devastate/ˈdevəsteɪt/v ویران دەکا
devastation/ˌdevəˈsteɪʃn/n
ویرانکردن- خراپکردن
develop/dɪˈveləp/v ١-گەشەدەکا
٢- بەدەست دێنێ٣- دەردەکەوێ
٤- بینا دەکا- ئاوەدان دەکاتەوە
٥- وێنە لە فیلم دروست دەکا
developed country وڵاتی پێشکەوتوو،
پەرەسەندوو
developing country وڵاتی هەژار دەیەوێ
پەرەبسێنێ/جیهانی سێ
developer/n ١- بەڵێندەر:
بەڵێنی ئاوەدانکردنەوەی زەوی دەدا
٢- ماددەی کیمیایی گۆڕانی فیلم بۆ وێنە
development/dɪˈveləpmənt/n
١- گەشە- پەرەسەندن
٢- رووداوێکی نوێ/پەرەسەندن
٣- دۆزینەوەیەکی نوێ٤- ئاوەدانی
deviate/ˈdiːviət/v لادەدا/رەفتاری
خۆی دەگۆڕێ
device/dɪˈvaɪs/n ١- فێڵ، هۆ- هۆکار
٢- دامێنان/ئامێر٣- دروشم
devil/devl/n ئەهریمەن
The devil شەیتانی نەفرەت لێکراو
devious/ˈdiːviəs/adj ١- رێگای
ناڕاستەوخۆ ٢- هۆکاری نادروست
٣- زیرەکی فێڵباز
devise/dɪˈvaɪz/v دادەهێنێ
devoid/dɪˈvɔɪd/adj بەتاڵ، بێ لە
devolution/ˌdiːvəˈluːʃn/n
١- گواستنەوەی دەسەڵات
٢- دەسەڵاتی نامەرکەزی
devote/dɪˈvəʊt/v تەرخان دەکا
devotee/ˌdevəˈtiː/n پاك- بەوەفا،
کارامە، بەدین- دیندار
devotion/dɪˈvəʊʃn/n ١- ئەڤینی- پاکیی
٢- پەرستن- نوێژ

devour/dɪˈvaʊə(r)/v بەتام و خۆشی
خێرا دەخوا/ لووش دەکا
devout/dɪˈvaʊt/adj لەخواترس، دیندار
dew/djuː/n شەونم، خوناو
dewy/adj بەخوناو، نمدار
dewy-eyed سادە- ساویلکە، بێتاوان
dexterity/dekˈsterəti/n دەست سوکی،
کارامەیی
dexterous/ˈdekstrəs/adj
دەست سوك، کارامە
dhow/n (دهو) بەلەمی چارۆکەداری عەرەبی
diabetes/ˌdaɪəˈbiːtiːz/n نەخۆشی شەکر
diabetic/ˌdaɪəˈbetɪk/adj توش بو بە
نەخۆشی شەکر
diabolic/ˌfaɪəˈbɒlɪk/adj شەیتانی-
دۆزەخیانە
diadem/ˈdaɪədem/n تاجەگوڵینە
diagnose/ˈdaɪəgnəʊz/v نەخۆشی
دیاردەکا
diagnosis/ˌdaɪəgˈnəʊsɪs/n دیارکردن
diagonal/daɪˈægənl/adj لار/نیوەتیرە
diagram/ˈdaɪəgræm/n دایەگرام-
هێڵکاری
dial/ˈdaɪəl/v - n ١- پەیکەری تەلەفۆن
٢- رووخساری کاتژمێر ٣- تابلۆی ژماردن
٤- پەیکەی تەلەفۆن لێدەدا- بەکاردێنێ
dialect/ˈdaɪəlekt/n زار- دایەلێکت
dialogue/ˈdaɪəlɒg/n دایەلۆگ- گفتوگۆ
diameter/daɪˈæmɪtə(r)/n تیرەی بازنە
diamond/ˈdaɪəmənd/n ١- ئەڵماس
٢- شێوەی موعین ٣- دایمۆند-لەقومار-
diaphragm/ˈdaɪəfræm/n ناوپەنچك
- ماسولکەی نێوان سیپیەکان و گەدە،
یارمەتی مرۆڤ دەدا هەناسە بدا
diarrhea/ˌdaɪəˈrɪə/n سکچوون
diary/ˈdaɪəri/n رۆژانە، یاداشتی رۆژانە

despise/dɪˈspaɪz/v ترزی دەکا بەکەمی تەماشای دەکا

despite/dɪˈspaɪt/prep لەگەڵ ئەوەشدا، ڕێڕای ئەوەش

despondent/dɪˈspɒndənt/adj نائومێد

despot/ˈdespɒt/n تاغوتی زۆردار/ستەمدار

despotic/dɪˈspɒtɪk/adj زۆرداری/تاغوتی

despotism/ˈdespətɪzəm/n تاغوتیەت/ زۆرداری

زولم– ستەم

dessert/dɪˈzɜːt/n شیرینیتی– شیرینی ومیوەی دوای نانخواردن

dessert spoon/n کەوچکی–ملاکی– شیرینی پێخواردن

destination/ˌdestɪˈneɪʃn/n رووگە/ شوێنە ویستراو،جێی مەبەست

destine/v تەرخان دەکا، دیاردەکا

destiny/ˈdestəni/n قەزاوقەدەر/ چارەنوس قسمەت– بەش

destitute/ˈdestɪtjuːt/adj نەدار– نەبوو

destroy/dɪˈstrɔɪ/v خاپور دەکا– دەڕوخێنێ

destroyer/dɪˈstrɔɪə(r)/n ١– تێکدەر– کەس ٢– خاپورکەر– روخێنەر (پاپۆڕ)

destruction/dɪˈstrʌkʃn/n وێرانکردن– خاپورکردن– تێکدان

destructive/dɪˈstrʌktɪv/adj تێکدەر– خاپورکەر

desultory/ˈdesəltri/n نامەنهەجی– بێبەرنامە/ هەلوەشاوە

detach/dɪˈtætʃ/v جیادەکاتەوە/ دەکاتەوە/هەلدەوەشێنێتەوە

detached/adj ١– جودا، سەربەخۆ جیاکراوە– لەیەک دابڕاو ٢– دیدی بێلایەنی

detachment/n ١– جیاکردنەوە– بێلایەنی ٢– دەستەک– تیپ

detail/ˈdiːteɪl/n - v ١– درێژەی ٢–دەستەک

detain/dɪˈteɪn/v ١– دەیگرێ– نایەلێ بڕوا ٢– دوادەخا ٣– بەربەستی بۆ دروست دەکا

detect/dɪˈtekt/v ١– تێبینی دەکا– دەدۆزێتەوە ٢– دەتۆژێتەوە

detection/dɪˈtekʃn/n دۆزینەوە– تۆژینەوە

detective/dɪˈtektɪv/n پۆلیسی نهێنی/ سیخوڕ

detention/dɪˌtenʃn/n گلدانەوە/گرتن/ دەستبەسەرگرتن

deter/dɪˈtɜː(r)/v ناهێلێ

detergent/dɪˈtɜːdʒənt/n پاککەرەوە

deteriorate/dɪˈtiərɪəreɪt/v بەرەو خراپتر دەچێ/ پیس دەبێ

determination/dɪˌtɜːmɪˈneɪʃn/n ورە، دیارکردن، ڕشت بوون

determine/dɪˈtɜːmɪn/v بڕیاردەدا، سوردەبێ، دیاردەکا

deterrent/dɪˈterənt/n ڕێگر

detest/dɪˈtest/v رقی لێدەبێتەوە حەزی لێناکا

detonate/ˈdetəneɪt/v دەتەقێتەوە/ دەتەقێنێتەوە

detonator/ˈdetəneɪtə(r)/n بارود/دەرزی/ قرتێنە

detour/ˈdiːtuə(r)/n ١– ڕێگای ناڕاستەوخۆ ٢– لادانی کاتی

detract/dɪˈtrækt/v لەشەوکەتی کەم دەکاتەوە/ لەبەهای کەم دەکاتەوە

detriment/ˈdetrɪmənt/n زیان

detrimental/ˌdetrɪˈmentl/adj زیانبەخش

deuce/djuːs/n ١– ئەمریمەن ٢– دوو ٢– چل خاڵ بۆ دوو یاریگای تێنس

devalue/ˌdiːˈvæljuː/v بەهای دادەبەزێ/ نرخی کەم دەکاتەوە

نوێنەری فلان دەبێ
هەڵدەستێ بەکاری فلان
deputy/ˈdepjəti/n بریکار، نوێنەر، جێگر
deputy premier جێگری سەرۆك وەزیران
derail/dɪˈreɪl/v شەمەندەفەر لەرەوتی
خۆی دەردەچێ
derange/dɪˈreɪndʒ/v دەشێوێنێ/
تێك دەدا، سەردەشێوێنێ
شێت دەبێ، عەقڵی لەدەست دەدا
derelict/ˈderəlɪkt/adj فەرامۆشکراو
deride/dɪˈraɪd/v
گاڵتەی پێدەکا، پێی رادەبوێرێ
derision/dɪˈrɪʒn/n گاڵتەپێکردن
derisory/dɪˈraɪsəri/adj ١- گاڵتەپێکەر
٢- پووچ
derivation/ˌderɪˈveɪʃn/n داڕێژتن
derivative/dɪˈrɪvətɪv/adj داڕێژراو
derive/dɪˈraɪv/v ١- دادەڕێژێ
٢- سەرچاوە دەگرێ
٣- رەسەنی دەگەڕێتەوە بۆ..
derrick/ˈderɪk/n بەرزکەرەوە، کرێن
dervish/ˈdɜːvɪʃ/n دەروێش/ واز لە دنیا
هێنەر
desalination/ˌdiːˌsælɪˈneɪʃn/n
شیرینکردنی ئاوی تاڵ (بەخوێ)
لابردنی رێژەی خوێی ئاو
descend/dɪˈsend/v دێتە خوارێ
رەسەنی لە.. سەرچاوەی گرتووە
descendant/dɪˈsendənt/n
١- نەوە- توخم- رەگەز ٢- کوڕەزا
descent/dɪˈsent/n ١- دابەزین
٢- رەگەز-رەسەن
describe/dɪˈskraɪb/v وەسف دەکا،
وێنە دەکێشێ
description/dɪˈskrɪpʃn/n وەسف/جۆر
descriptive/dɪˈskrɪptɪv/adj
وەسفی، چۆنیەتی، وێنەیی

desecrate/ˈdesɪkreɪt/v پیس دەکا،
پیرۆزی پێشێل دەکا
desert/ˈdezət/n بیابان
desert/dɪˈzɜːt/v بەجێ‌دێڵێ،
چۆڵ دەکا، رادەکا
deserter/n راکردوو، هەڵاتوو لە سەربازی
desertion/dɪˈzɜːʃn/n چۆڵکردن، راکردن
deserts/dɪˈzɜːts/n پاداشت
deserve/dɪˈzɜːv/v شایانە
deservedly/adv بەشایانەوە
deserving/dɪˈzɜːvɪŋ/adj شایەن
design/dɪˈzaɪn/n - v ١- مەبەست
٢-پیلان-پرۆژە ٣- نەخشە ٤- دەیەوێ
٥- پیلان دادەنێ- نەخشە دەکێشێ
designate/ˈdezɪgneɪt/v ١-دیاردەکا
٢- ناوی لێدەنێ ٣- دادەمەزرێنێ
designer/dɪˈzaɪnə(r)/n نەخشەکێش
designing/dɪˈzaɪnɪŋ/adj – n
پیلانگێڕ ٠٠/ فێڵباز/هونەری وێنەکێشان
desirable/dɪˈzaɪərəbl/adj
خوازراو/ویستراو
desire/dɪˈzaɪə(r)/n - v ویست، مەبەست،
دەخوازێ/چاودەبڕێتە
desist/dɪˈzɪst/v وازدەهێنێ
desk/desk/n مێز، جێ
desolate/ˈdesələt/adj-n-v ١-چۆڵ/
فەرامۆشکراو، کەلاوە
٢- بێزراو/بێکەس و هاودەم ٣- خاپوردەکا
desolation/ˌdesəˈleɪʃn/n ١- خاپورکردن
٢- بێئومێدی
despair/dɪˈspeə(r)/n - v نائومێدی،
بێهیوایی/ نائومێد دەبێ/بێهیوا دەبێ
desperate/ˈdespərət/adj ١- نائومێد
٢- ترسناك
despicable/dɪˈspɪkəbl/adj چاوشۆڕ
چەپەڵ/ بیزێ

department/dɪˈpɑːtmənt/v بەش، هۆبە، فەرمانگە

departure/dɪˈpɑːtʃə(r)/n
١- رۆیشتن- دەرچوون/ کۆچ
٢- دەرچوون لە بنکە/لادان/گۆڕان

depend/dɪˈpend/v پشتی پێ دەبەستێ

dependable/dɪˈpendəbl/adj
دەکرێ پشتی پێببەسترێ

dependant/dɪˈpendənt/n
کەسێکی گەورە یا باڵق/ منداڵ و خێزان

dependence/dɪˈpendəns/n
پشت پێبەستن

dependent/dɪˈpendənt/adj
دەوەستێتە سەر

depict/dɪˈpɪkt/v ١- وێنە دەکێشێ
٢- وەسف دەکا

deplete/dɪˈpliːt/v کەم دەکاتەوە- بەتاڵ دەکاتەوە

deplorable/dɪˈplɔːrəbl/adj ریسوا

deplore/dɪˈplɔː(r)/v ریسوای دەکا، بێزار دەبێ
هەست بە بێزاری دەکا

deploy/dɪˈplɔɪ/v بەرەی جەنگ بەرفرە دەکا
١- هێز- سەرباز- بەسەر بەرەکانی شەڕ دابەش دەکا
٢- کەس و شتەکان رێك دەخا

depopulate/diːˈpɒpjuleɪt/v
ژمارەی دانیشتوانی ناوچەکە کەم دەکا

deportation/ˌdiːpɔːˈteɪʃn/n
کەمکردنەوەی/گواستنەوەی بەزۆر کۆچ
پێ‌کردنی دانیشتوان
١- سنووربداشی دەکات/

deport/dɪˈpɔːt/n
شاربەدەری دەکا ٢- رەفتار دەکا

deportation/ˌdiːpɔːˈteɪʃn/n
نەفیکردن/ سنووربداش کردن

deportment/dɪˈpɔːtmənt/n رەفتار

depose/dɪˈpəʊz/v ١- لە دەسەڵاتی دەکا
٢- لەدادگا گەواهی دەدا

deposit/dɪˈpɒzɪt/v - n پارەنواندن- پارەدانان
دادەنێ- دەنوێنێ/ نیشتو/دەنیشێ

depositor/dɪˈpɒzɪtə(r)/n
پارەدانەر لە بانق

depot/ˈdepəʊ/n ١- عەمار، بنکەی سەربازی
٢- ناوەندی- بنکەی گواستنەوە
٣- کۆگا ٤- بنکەی شەمەندەفەر

depraved/dɪˈpreɪvd/adj بێ‌ڕەوشت/ بەدڕەوشت، گومڕا

depravity/dɪˈprævəti/n بێ‌ڕەوشتی- بەدڕەوشتی

deprecate/ˈdeprəkeɪt/v ناڕازی دەردەبڕێ

depreciate/dɪˈpriːʃieɪt/v لە بەهای
کەم دەکاتەوە/ بەهای دادەبەزێ

depreciation/dɪˌpiːʃiˈeɪʃn/n
دابەزینی بەها

depress/dɪˈpres/v ١- گوشاری
دەخاتە سەر ٢- خەم دەخوا

depressed/adj پەست/خەمۆك

depression/dɪˈpreʃn/n ١- دابەزین- هاتنەخواری ٢- بۆش ٣- دابەزینی پاڵەپەستۆ
٤-پەست ٥- سستی ئابوری/داتەپین- خەمۆکی

deprivation/ˌdeprɪˈveɪʃn/n
لەدەست دان، بێبەری
بێ‌بەش کردن/چەك کردن

deprive/dɪˈpraɪv/v دایدەبڕێ،
بێبەری دەکا، رێی لێدەگرێ

depth/depθ/n قووڵی/قووڵایی

deputation/ˌdepjuˈteɪʃn/n شاند، نێردراو

depute/dɪˈpjuːt/v دەنێرێ/دەکاتە نوێنەر

deputize/ˈdepjətaɪz/v لەجێی فلان/

demand/v ١- داوادەکا
٢- پێویست دەکا ٣- پرسیار دەکا

demanding/adj ١- تێکۆشانێکی
زۆری دەوێ ٢- خوازۆک

demeanour/dɪˈmiːnə(r)/n رەفتار

demented/dɪˈmentɪd/adj شێت/بێ عەقڵ

demise/dɪˈmaɪz/n ١-مردن٢- نەمان

demist/ˌdiːˈmɪst/v دەیسڕێتەوە-
خوناو لادەبا

demobilization/ˌdɪˌmɒbəlaɪˈzeɪʃn/n
بواردن (لە ڕاژەی سەربازی)

demobilize/dɪˈməʊbəlaɪz/v
لەڕاژەی سەربازی دەبوردرێ

democracy/dɪˈmɒkrəsi/n
دیموکراسیەت/حوکمی گەل

democrat/ˈdeməkræt/n دیموکرات،
لایەنگری حوکمی گەل

democratic/ˌdeməˈkrætɪk/adj
دیموکراتی

demolish/dɪˈmɒlɪʃ/v وێرانی دەکا

demolition/ˌdeməˈlɪʃn/n وێرانکردن/
خاپورکردن

demon/ˈdiːmən/n شەیتان/جنۆکە/ دێو

demonstrable/dɪˈmɒnstrəbl/adj
دەکرێ بەرێگای بەڵگەوە پیشانبدرێ-
زیاتر روون بکرێتەوە

demonstrate/ˈdemənstreɪt/v
١- دەردەخا، پیشان دەدا
٢- ئیسپات دەکا، دەسەلمێنێ
٣- پرۆتیستۆ دەکا، خۆپیشاندان دەکا

demonstration/ˌdemənˈstreɪʃn/n
١- پیشاندان/بەڵگە ٢- خۆپیشاندان

demonstrative/dɪˈmɒnstrətɪv/adj
١- ناوی ئاماژە، نیشانە
٢- دەربڕینی هەست و نەشاردنەوەی

demonstrator/ˈdemənstreɪtə(r)/n
١- نمایشکار
٢- خۆپیشاندەر/بەشدار لە خۆپیشاندان

demoralize/dɪˈmɒrəlaɪz/v
رەوشتی تێک دەدا
ورەی دەشکێنێ/دەروخێنێ

demote/ˌdiːˈməʊt/v پلەی دەمێنێتە
خوارێ/ پلەی دادەبەزێنێ

demur/dɪˈmɜː(r)/n - v
١-بەرهەڵستیدەکا ٢- نارەزایی

demure/dɪˈmjʊə(r)/adj شەرمن/بەحەیا
سەنگین

den/den/n ١- لانە- مێلانە
٢- ژووری دیراسە

denial/dɪˈnaɪəl/n ١- رەتکردنەوە
٢- بەدرۆخستنەوە

denim/ˈdenɪm/n چنین/قوماشی کاوبۆی

denomination/dɪˌnɒmɪˈneɪʃn/n
تایەفە/مەزهەب

denote/dɪˈnəʊt/v نیشانەی ئەوەیە/
دەلالەتی ئەوە دەدا

denounce/dɪˈnaʊns/v بەراشکاوی
رەخنە دەگرێ

dense/dens/adj ١- خەست/چڕ ٢- گێل

dental/ˈdentl/adj ددانی

dentist/ˈdentɪst/n ددانساز/دکتۆری ددان

dentistry/ˈdentɪstri/n ددانسازی

denture/ˈdentʃə(r)/n ددانی ئاخم/
ناسروشتی

denude/dɪˈnjuːd/v رووتی دەکاتەوە

denunciation/dɪˌnʌnsiˈeɪʃn/n
نارەزایی دەربڕین، تاوانبار کردن

deny/dɪˈnaɪ/n ١- نکوڵی دەکا
٢- بەدرۆی دەخاتەوە ٣- نایەڵێ، بێبەری دەکا

deodorant/diˈəʊdərənt/n
لابەری بۆنی ناخۆش (ژێر باڵ یان بن هەنگڵ)

depart/dɪˈpɑːt/v بەجێدێڵێ، دەڕوا،
کۆچ دەکا

degrade/dɪˈgreɪd/v ١- کەسێ کەم دەکا
٢- ریسوای دەکا- بێ ڕێزی دەکا
degree/dɪˈgriː/n ١- پلەی گەرما
٢- پلەی گۆشە ٣- بڕ ٤- پلەی زانستی
dehydrate/diːˈhaɪdreɪt/v
١- وشك دەكاتەوە ئاوی لێدەگرێ
٢- ئاو لەلەش دەگرێ
dehydrated/adj (تەڕەی) وشك
deice/v ڕادەماڵێ/ لادەبا
deify/v دەیپەرستێ/ دەیکاتە خوای خۆی
deign/deɪn/v دەست بەردار دەبێ/دەبەخشێ
deity/ˈdeɪəti/n خوداوەند/بت/پەرستراو
dejected/dɪˈdʒektɪd/adj دڵتەنگ/
ناشاد/نائومێد
delay/dɪˈleɪ/v ١- دوادەخا/فەرامۆش دەکا
٢- دوادەخا بۆ کاتێکی تر٣- گیرۆ دەکا
delegate/ˈdelɪgeɪt/v-n ١-نوێنەر/نێردراو
٢- دەنێرێ ٣- لەجێی خۆی ڕادەسپێرێ
delegation/ˌdelɪˈgeɪʃn/n
١- شاند- نوێنەر ٢- نوێنەرایەتیکردن
delete/dɪˈliːt/v ١- لادەبا/دەسڕێتەوە
٢- ڕەش دەکاتەوە
deletion/dɪˈliːʃn/n لابردن/ڕەشکردنەوە
deliberate/dɪˈlɪbərət/adj - v
١- ئەنقەست/مەبەست
٢- لەسەرخۆیی٣- ڕاوێژدەکا
٤- بەقوولی بیردەکاتەوە/لەگڵ فکران ڕادەچی
deliberation/dɪˌlɪbəˈreɪʃn/n
١- ڕاوێژکردن/ دان وستاندن
٢- لەسەرخۆیی
delicacy/ˈdelɪkəsi/n ١- نیانی،
نەرم و نیانی ٢- پارووی خۆش/چەور
delicate/ˈdelɪkət/adj نەرم/خۆشمەشرەب
delicatessen/ˌdelɪkəˈtesn/n کۆگای
فرۆشتنی گۆشتی ناو بەفرگرە/ خواردنی
قوتوبەند
delicious/dɪˈlɪʃəs/adj ١- بەتام/خۆش
٢- نوکتە
delight/dɪˈlaɪt/n-v خۆش- شادی/
دڵشادی دەکا
delightful/dɪˈlaɪtfl/adj خۆش/
بەتام/دڵشادکەر
delinquency/dɪˈlɪŋkwənsi/n لاساری/
تاوانی لادان
delinquent/dɪˈlɪŋkwənt/adj لاسار،
لادەر
delirious/dɪˈlɪriəs/adj وڕێنە- وڕێنەکەر
delirium/dɪˈlɪriəm/n وڕێنە/قسەی قۆڕ
deliver/dɪˈlɪvə(r)/v ١- ڕزگاردەکا
٢- یارمەتی دەدا تامندالی ببێ/ڕزگاری ببێ
٣- دەگەیەنێ ٤- وتاردەدا
٥- بەڵێنی جێبەجێ دەکا ٦- دەیپێکێ
deliverance/dɪˈlɪvərəns/n ڕزگاربوون
delivery/dɪˈlɪvəri/n ١- گەیاندنی
شت ومەك ٢- زان/منداڵ بوون
٣- وتاردان/شێوازی وتاردان
delta/ˈdeltə/n ١- چوارەم پیتی
ئەلفبای یۆنانی ٢- ڕووباری دلتا
٣- شێوە سێگۆشەیی
delude/dɪˈluːd/v فێڵی لێدەکا،
چەواشەی دەکا
deluge/ˈdeljuːdʒ/n-v ١- بارانێکی زۆر/
شالاو/لافاو
٢- کۆمەڵە شتێکی زۆر لە یەك کاتدا
٣- بە لافاو شتی پێدەگا
delusion/dɪˈluːʒn/n خەیاڵ
deluxe/dəˈlʌks/adj نایاب
delve/delv/v لەناو شت دەگەڕێ/هەڵدەقوڵێ
demand/dɪˈmɑːnd/n ١- داخوازی-
داواکاری ٢- داوا
in demand/adj ٣- بە هەرمێن- بە ڕەواج
on demand هەرکاتێ داوا بکەی

defect/dɪˈfekt/n - v ١- خەوش، کێماسی، ٧ کەم و کوڕی
٢- دەچێتە پاڵ- هەڵدەگەڕێتەوە
defection/dɪˈfekʃn/n هەڵگەڕانەوە- چوونە پاڵ دوژمن
defective/dɪˈfektɪv/adj خەوشدار
defence/dɪˈfens/n بەرگری- پاراستن
defenceless/adj نەپارێزراو
بێبەرگری‌ناتوانێ بەرگری بکا
defend/dɪˈfend/v بەرگری دەکاداکۆکی دەکا
defendant/dɪˈfendənt/n
١- تاوانبارکراو بە
٢- داوا لەسەر تۆمارکراو
defender/dɪˈfendə(r)/n داکۆکی‌کەر- بەرگریکار
defensive/dɪˈfensɪv/adj ١- بەرگریکار
٢- حاڵەتی یان هەڵوێستی بەرگری
٣- ئامادەیە بەرگری لەخۆ-ای‌ێ- بکا
defer/dɪˈfɜ:(r)/v ١- دوادەخا
٢- دەکەوێتە ژێر دەستی کەسی دی
deference/ˈdefərəns/n رێز- گوێ رایەڵی
defiance/dɪˈfaɪəns/n بەرەنگاری- یاخی‌بوون
defiant/dɪˈfaɪənt/adj یاخی- بەرەنگار
deficiency/dɪˈfɪʃnsi/n کەمی، کەمتەرخەمی
deficient/dɪˈfɪʃnt/adj کەم
mentally deficient کەم عەقڵ
deficit/n - v کەم دەکا، کەمکردن
defile/dɪˈfaɪl/n تێك دەدا، پیس دەکا
پیرۆزی دەبەزێنێ- بێ‌حورمەتی دەکا
defilement/dɪˈfaɪlmənt/n پیسکردن- پیرۆزی بەزاندن/ بێ‌حورمەتی
define/dɪˈfaɪn/v ١- دیاردەکا
٢- پێناسە دەکا ٣- رون دەکاتەوە
definite/ˈdefɪnət/adj ١- دیارکراو- زانراو- یەکلاکەر
the definite article/n ٢- ناسیاو/ ناسین ئامرازی ناسین
definitely/ˈfefɪnətli/adj بەدڵنیایی، بێ‌گومانی
definition/ˌdefɪˈnɪʃn/n ١- پێناسە
٢- دیارکردن ٣- رون و ئاشکرایی
definitive/dɪˈfɪnətɪv/adj
دوا بریاری یەکلاکەرەوە
deflate/di:ˈfleɪt/v فس دەکاتەوە- بەتاڵ دەکاتەوە
deflation/ di:ˈfleɪʃn/n چونەوەیەك- کەمکردنەوە، خاڵی کردنەوە
deflect/dɪˈflekt/v لادەدا- لەرووت لادەدا
deflection/dɪˈflekʃn/n لادان
deform/dɪˈfɔ:m/v دەشێوێنێ
deformed/adj شێواو، ناسروشتی، نائاسایی
deformity/dɪˈfɔ:məti/n شێواندن، کەم و کورتی جەستەیی
defraud/dɪˈfrɔ:d/v گزیری، فێڵ
defrost/ˌdi:ˈfrɒst/v ١- لابردنی بەفر لە بەفرگر
٢- تواندنەوەی خواردنی بەستوو
deft/deft/adj کارامە، لەش سوك
defuse/ˌdi:ˈfju:z/v
١- هەڵوەشاندنەوەی بۆمب/ لەکارخستنی بۆمب
٢- هێورکردنەوەی رەوش/ گرژی کەم دەکاتەوە
defy/dɪˈfaɪ/v ١- بەرنگاری دەبێ- یاخی دەبێ
٢-مەرج دەکەم ناتوانی‌ئەم کارە بکەی
٣-شتێ دژوار بکەی
degenerate/dɪˈdʒenəreɪt/v
نشوستی دێنێ، خراپتر دەبێ
degeneration/dɪˈdʒenəˈreɪʃn/n
تێکچون، رژچون، لادان

decrepit/dɪˈkrepɪt/adj پیر، پەککەوتە

decrepitude/dɪˈkrepɪtjuːd/n ناشێ لەبەر پیری- بەساڵاچووییی، داڕوخان

dedicate/ˈdedɪkeɪt/v ١- تەرخان دەکا

٢- پێشکەش دەکا- دەکاتە دیاری

dedication/ˌdedɪˈkeɪʃn/n تەرخانکردن، دیاری پێشکەشە بە

deduce/dɪˈdjuːs/v بەدەست دێنێ- فەراهەم دێنێ

deduct/dɪˈdʌkt/v ١- لێی دەردێنێ

٢- لێی دادەشکێنێ

١- لێدەرهێنان

deduction/dɪˈdʌkʃn/n

٢- بەدەستهێنان

deed/diːd/n ١- کار- کردەوە

٢- بەڵگەنامەی یاسایی

deem/diːm/v وادادەنێ

deep/diːp/adj ١- قووڵ(دەریا)

٢- دەنگی نزم

٣- زێدەڕۆیی- تاری

deepen/ˈdiːpən/v قووڵ دەکا

deep-freeze/n بەستەر- بەستەڵەك

deep-rooted/adj ڕەگ داکوتاو

deer/dɪə(r)/n مامز- ئاسك

deface/dɪˈfeɪs/v دەشێوێنێ

defamation/ˌdefəˈmeɪʃn/n ناوزڕاندن/ ناوپیس کردن/ لەکەدارکردن

defamatory/dɪˈfæmətri/n ناوزڕان- جوێندانی

default/dɪˈfɔːlt/n – v کەمتەرخەمی، ئامادەنەبوون

کەمتەرخەمی دەکا لە..

defaulter/n کەمتەرخەم- یاخیبوو

defeat/dɪˈfiːt/v دەشکێنێ- بەسەردەکەوێ دوژمن-دەشکێنێ- دەبەزێنێ

defeatism/dɪˈfiːtɪzəm/n پەتای بەزین/ گیانی شکان و بەزین

٤- کاغەزی یاری-قومار-

deck/dek/v ٥- دەڕازێنێتەوە

declaim/dɪˈkleɪm/n وتار دەدا بە زمانی حەماسەت

declaration/ˌdekləˈreɪʃn/n

١- ئاگاداری- بەیاننامە ٢- ڕاگەیاندن

declare/dɪˈkleə(r)/v ١- ڕادەگەیەنێ

٢- زانیاری دەدا لەبارەی..

declension/n ١-پۆلێن کردنی -ناو- ڕێزمان

٢-لادان

decline/dɪˈklaɪn/v - n ١- ڕەت دەکاتەوە- بەنەدەبانە ٢- دەپوکێتەوە، بچوکتر دەبێتەوە، دێتەخوارێ، لاوازتر دەبێ ٣- هەرەس، داڕوخان

٤- باری تەندروستی تێك دەچێ

decode/ˌdiːˈkəud/v هێما لێك دەداتەوە هێماکان دەکاتەوە

decoder/ˌdiːˈkəud/n ئامێری هێماکەرەوە

decompose/ˌdiːkəmˈpəuz/v بۆگەن دەبێ، دەرزێ، شی دەکاتەوە

décor/ˈdeɪkɔː(r)/n دیکۆر، جوانکردن

décorate/ˈdekəreɪt/v ١- جوان دەکا- دەڕازێنێتەوە ٢- بۆیاغ دەکا

٣- مەدالیا دەبەخشێ بە..

١- جوانکردن

décoration/dsekəˈreɪʃn/n

٢- مەدالیا – دیکۆر کردن

décorative/ˈdekərətɪv/adj

ڕازاوە/نەخش و نیگاری..

décorator/n سەر باڵەخانە/دیکۆرساز

décorous/ˈdekərəs/adj

بەئەدەب، شیاو، خۆداپۆش

décorum/dɪˈkɔːrəm/n خۆداپۆش، ڕەفتاری باش/دروست

decoy/ˈdiːkɔɪ/n تەڵە

decrease/dɪˈkriːs/v - n کەمکردن، کەم دەکا

decree/dɪˈkriː/n - v فەرمان- بڕیار

فەرمان دەردەکا، بڕیار دەدا

debatable/dɪˈbeɪtəbl/adj مشت ومڕ
هەڵدەگرێ/ گومان هەڵدەگرێ
debate/dɪˈbeɪt/v مشت ومڕ- ڕووبەڕوو
١- مشت ومڕ دەکا
٢- دەگۆڕێ- بیردەکاتەوە.. تابیگۆڕێ
debauch/dɪˈbɔːtʃ/v تێك دەدا،
داوێن پیسی دەکا
debauchery/dɪˈbɔːtʃəri/n خراپەکاری،
داوێن پیسی، شوێنی داوێن پیسی
debenture/dɪˈbentʃə(r)/n بۆندی قەرد
debility/dɪˈbɪləti/n لاوازی/تەندروستی
خراپ بوون
debit/ˈdebɪt/n - v قەرد، دەسمایەی قەرد/
لەسەری‌حساب کرد
debonair/ˌdebəˈneə(r)/adj/ئێسك سوك
خوێن شیرین
debrief/ˌdiːˈbriːf/v زانیاری لێوەرگرتن

debris/ˈdebri/n پارچەپارچەی، چڵ وچێو
debt/det/n قەرد
debtor/ˈdetə(r)/n قەردار
دەساڵ/ دەیە
decade/ˈdekeɪd/n
decadence/ˈdekədəns/n ١- پوکانەوە،
ڕزچوون ٢-لاساری ڕەوشتی
decadent/ˈdekədənt/adj ڕەوشت نزم/
بێ‌ڕەوشت، داڕوخاو
decamp/dɪˈkæmp/v هەڵدێ-تێ‌دەتەقێنێ
decapitate/dɪˈkæpɪteɪt/v سەری دەبڕێ،
لەملی دەدا
decarbonize/v کاربۆن لە.. لادەبا
decay/dɪˈkeɪ/v تێك دەچێ،
بۆگەن دەبێ، دەپوکێتەوە
deceased/dɪˈsiːzd/adj کۆچکردوو،
خوالێ‌خۆشبوو
deceit/dɪˈsiːt/n گزی، فێڵ
deceitful/dɪˈsiːtfl/adj فێلباز، دووڕوو
deceive/dɪˈsiːv/v فێڵ دەکا، قۆپیە دەکا

December/dɪˈsəmbə(r)/n
مانگی کانونی یەکەم
decency/ˈdiːsnsi/n ڕەوشت باشی/
ڕەفتاری باش
decent/ˈdiːsnt/n ١- بەڕێز
٢- ناوە ناوە باش، مامناوەندی
٣- خۆداپۆش٤- شیاو، گونجاو
decentralize/diːˈsentrəlaɪz/v
١- لەدەسەڵاتی ناوەندی دادەبڕێ
٢- دەسەڵات دان بەئەنجومەنە ناوخۆییەکان-
ناوچەییەکان
deception/dɪˈsepʃn/n گومڕاکردن-
گزی- فێڵ- سەر لێ شێواندن
deceptive/dɪˈseptɪv/adj گومڕاکەر،
درۆزن، کەلکەڵەیی- خەیاڵی
decibel/ˈdesɪbel/n یەکەی پێوانی
بەرزێتی دەنگ
decide/dɪˈsaɪd/v ١- بڕیاردەکا-
بیردەکاتەوە لە ٢- یەکلادەکاتەوە
٣- وادەکا بڕیاربدا، ناچاری دەکا بڕیار بدا
decided/adj - سورە لەسەر- موکڕ
- ڕشدە لەسەر- یەکلاکەرەوە-
ڕوون و ئاشکرا
decidedly/adv یەکلاکەرەوە
بەبێ گومانی- بەبێ دوو دڵی
deciduous/dɪˈsɪdʒuəs/adj
گەڵاکانی لە پایزدا دەوەرن
وەریو/خەزانگرتوو
decimal/ˈdesɪml/n دەیی
decipher/dɪˈsaɪfə(r)/v
١- هێما لێکدەداتەوە ٢- تەسلیم دەکاتەوە
decision/dɪˈsɪʒn/n ١- بڕیار
٢- سووربوون- ڕشتی
decisive/dɪˈsaɪsɪv/adj دوابڕیار-
یەکلاکەرەوە
deck/dek/n ١-پشت یان ڕووی کەشتی
٢- نهۆم لە پاپۆڕ یان پاس
٣- ئامێری قەوان و کاسێت

dash/dæʃ/n – v ١–هەڵپە ٢– (–)کورتەهێڵ
٣– هەندێ لە٤– تێك دەدا
٥– دەپرژێنێ٦– بەپەلە
dashboard/ˈdæʃbɔːd/n تەختەی پێوانە
dashing/adj جەسور/ بەجەرگ
data/ˈdeɪtə/n داتە
date/deɪt/n ١– دارخورما
٢– خورما٢– مێژوو، كات
out of date كاتی بەسەر چووە
up to date هاوچەرخ
كوڕی زەمەنی خۆیەتی، لەگەڵ كات دەڕوا
٤– ژوان
dated/ˈdeɪtɪd/adj كۆن، دێرین
daub/dɔːb/v پیس دەكا
daughter/ˈdɔːtə(r)/n كچ، كچی
daughter-in-law/n بووك، ژنی كوڕ
daunt/dɔːnt/v وورەی دادەمركێ، دەترسێ
nothing daunted هیچ شتێ
وورەی نایەنەتە خوارێ
dauntless/ˈdɔːntls/adj نەترس، جەسوور
dawdle/ˈdɔːdl/v كات بە فیڕۆ دەدا/
بەلادا دەكەوێ
dawn/dɔːn/n-v شەبەق، بەری بەیان،
سەحەر، كازیوە
شەبەق دەدا، ڕۆژ هەڵدێ
day/deɪ/n ڕۆژ
daybreak/ˈdeɪbreɪk/n بەرەبەیان، كازیوە
daylight/ˈdeɪlaɪt/n گزنگ
daylight saving پێشخستنی كاتژمێرێك
لە هاوین بۆ سود وەرگرتن لە ڕۆژ
daytime/ˈdeɪtaɪm/n لە كاتی ڕۆژدا
daze/deɪz/v گێژ دەبێ، وڕدەبێ
daze/n گێژبوون، وڕبوون، لەخۆچوون
in a daze/n لەحاڵەتی توڕەبووندا
dazzle/ˈdæzl/v ئاوی چاوی دەبا،
كۆرەنی دەكا

dead/ded/adj ١– مردوو/ لەكاركەوتوو
٢– وەك یەك٣– بێهۆش– بێهەست
٤– بەدروستی لەكاتی خۆی
deaden/ˈdedn/v ١– دادەمركێنێ، كزدەكا
٢– كپ دەكا٣– دەمرێنێ
deadline/ˈdedlaɪn/n دوامۆڵەت
deadly/ˈdedli/adj بكوژ، كوژەر
deaf/def/n - adj كەڕ
deaf-aid ئامێری بەهێزكردنەوەی گوێ
deafen/ˈdefn/v (گوێ) كەڕ دەكا
deal/diːl/n - v ١– بڕ
٢– دابەشكردنی كارتی قومار
٣– مامەڵەی بازرگانی ٤– مامەڵە– ئاڵوێڵ
٥– داری سپی ٦– كارت دابەش دەكا
٧– مامەڵە... دەكا
dealer/ˈdiːlə(r)/n بازرگان
dealings/ˈdiːlɪŋz/n مامەڵە لەگەڵ كردن–
كڕین و فرۆشتن
dean/diːn/n ڕاگر، پلەیەكی بەرزی كەنیسە
deanery/ˈdiːnəri/n ڕاگرایەتی
deanship/n ڕاگرایەتی
dear/dɪə(r)/adj ١– ئازیزخۆشەویست
٢– گران– گرانبەها
Oh dear یاهاوارا– پەكوو!
dearth/sɜːθ/n برسیەتی– كەمیی–
دەگمەنی خواردن
death/deθ/n ١– مردن– مەرگ٢– كۆتایی
death penalty/n سزای مەرگ
death rate/n ڕێژەی مردن
death toll/n ژمارەی كوژراوان
death warrant بەڵگەنامەی لەداردان
deathly/ˈdeθli/adj مەرگ ئاسا
deathly pale ڕەنگ زەردی وەك مردوو
debar/dɪˈbɑː(r)/v ئامێلێ– بیوەری دەكا
debase/dɪˈbeɪs/v بەهای كەم دەكاتەوە
debasement/dɪˈbeɪsmənt/n
كەمكردنەوەی بەها/ پیسێتی– گومڕایی

Dd

D-d/di:/ چوارەم پیتی ئەلفبای ئینگلیزییە

dab/dæb/v - n پاکی دەکاتەوە ١-دەست لێدانێکی هێواش ٢-ماسی٣-خاڵ- نوختە

dabble/ˈdæbl/v ١-تەڕدەکا دەست و پێی لەناو ئاودا تەڕ دەکا ٢- ئارەزوو دەکا/ خۆی سەرقاڵ دەکا

dabbler/ˈdæblə(r)/n ئارەزووکار- نەک پیشەکار

dad/dæd/n بابە(بەزمانی منداڵ)

daddy/ˈdædi/n بابە(بەزمانی منداڵ)

daffodil/ˈdæfədɪl/n نێرگز

daft/dɑ:ft/adj هیچ وپوچ- گەلحۆ

dagger/ˈdægə(r)/n خەنجەر

daily/ˈdeɪli/adj - adv ڕۆژانە

dainty/ˈdeɪnti/adj ناسک- نازدار- نەرم خواردنی بەلەزەت

dairy/ˈdeəri/n ١- کارگەی شیرەمەنی- سپیاتی ٢- کۆگای فرۆشتنی سپیاتی

dais/n سەکۆ

daisy/ˈdeɪzi/n بەیبون، گوڵی بەهار گوڵەکی بچوکی سپی ناو زەردە

dale/deɪl/n دۆڵێکی بچوک(لەباکوری ئینگلتەرە)

dally/ˈdæli/v ١- پیاهەڵدەڵێ- وازی لەگەڵ دەکا ٢- کەمتەرخەمی دەکا... کەساس دەبێ تەمبەڵی دەکا لە..

dam/dæm/n - v بەند بەند دادەنێ- بەربەست دادەنێ

damage/ˈdæmɪdʒ/n - v ١- زیان ٢- بڕاردنی دراوی زیان دەگەیەنێ

dame/deɪm/n ١- خاتوون پلە- پورێ- ئافرەتی بەساڵاچوو ٢- پلەی شەرەف..

damn/dæm/v نەفرەت دەکا، نەفرین دەکا نەفرین، نەفرەتنەهلی ئاگر، ئاو جەهەننەم

damnable/ˈdæmnəbl/adj ناشرین- نەفرەت لێکراو

damnation/dæmˈneɪʃn/n نەفرەت لێ کردن نەفرەت لێکراو-

damned/dæmɪd/n شەیتان- ئەهریمەن

damp/dæmp/adj - v شێ- خوناو ١- تەڕ دەکا٢- دادەمرکێنێ- کز دەکا

damsel/n خاتوون، کچ، شوونەکردوو

damson/ˈdæmzn/n پلەرخۆخ- هەڵوژە

dance/dɑ:ns/n - v سەما، سەما دەکا

dancer/ˈdɑ:nsə(r)/n سەماکەر

dandruff/ˈdændrʌf/n قرێژ کرێش

danger/ˈdeɪndʒə(r)/n مەترسی

dangerous/ˈdeɪndʒərəs/adj ترسناک، خەتەرناک- گرنگ

dangle/ˈdæŋgl/v شۆڕدەبێتەوە

dank/dæŋk/adj زۆر شێدار، سرمە

dapper/ˈdæpə(r)/adj ڕێک و پێک، چالاک- بزێو

dare/deə(r)/v – n ١- بەرەنگاری دەکا- بەرەنگاری ٢- جەسوری- دەوێرێ

daredevil/ˈdeədevl/n سەرچڵ- سەر بەکێشە/ مەڵەشە

daring/ˈdeərɪŋ/adj – n وێران، ئازا، جەسور

dark/dɑ:k/adj شاراوە، تاریک، خەمۆک، ئەسمەر

darken/ˈdɑ:kən/v تاریکی دەکا

darkness/ˈdɑ:knəs/n تاریکی

darling/ˈdɑ:lɪŋ/n گیانە، خۆشەویستەکەم

darn/dɑ:n/v پینە دەکا، دەدورێتەوە

dart/dɑ:t/n ١- تیر- سارۆخ ٢- بەتیژ دەرچوون ٣- پەیوەستە بەدووری ٤- وەک تیر دەردەچێ، هەڵپە دەکا

cylindrical/səəlɪndrɪkl/adj لولەکی

cynic/ˈsɪnɪk/adj گاڵتەجاڕ، قزشمەچی، بێزار

cynical/ˈsɪnɪkl/adj گاڵتەجاڕی

cynicism/ˈsɪnɪsɪzəm/n دنیا بە هەند هەڵنەگرتن گومان لێ بوونی (چاکە) دەکا

cyst/sɪst/n ئاوسان/ تورەگە

czar/n تزار، سیزەر

czarevitch/n کوڕی قەیسەر– کوڕە گەورەی قەیسەر

czarevna/n کچی قەیسەر

czarina/n ژنی قەیسەر ئیمپراتۆری ڕووسی

czarism/n قەیسەریەت،سیستەمی دیکتاتۆری

current/ˈkʌrənt/n ١– رەوت– تەوژم
٢– شەپۆل، هێز٣– رۆیشتوو، ئێستا،
ژمارەی کۆتایی– دواژمارە لە..
curriculum/kəˈrɪkjələm/n
بەرنامەی خوێندن
curry/ˈkʌri/n کاری، بەهارات
curse/kɜːs/n- v ١–نەفرەت، جوێن ٢–شووم
نەفرەت دەکا– جوێن دەدا
cursory/ˈkɜːsəri/adj بروسکە ئاسا،
رواڵەتی، سەرپێی
curt/kɜːt/adj (وەلامێکی) وشك
curtail/kɜːˈteɪl/v کورتی دەکاتەوە،
پوختی دەکا
curtain/ˈkɜːtn/n پەردە، داپۆش
curtsey/ˈkɜːtsi/n - v کرنۆش دەبا،
کرنۆش بردن، خۆچەماندنەوە
curve/kɜːv/n - v چەماوە، کەوانەیی،
بادانەوە
cushion/ˈkʊʃn/n - v کوشن، سەرین
کەم دەکاتەوە، هێوردەکاتەوە
custard/ˈkʌstəd/n کاستەر
custodian/kʌˈstəʊdiən/n پاسەوان،
ئەمیندار
custody/ˈkʌstədi/n ١– چاودێری
٢– زیندانی کردن– حەپس کردن
custom/ˈkʌstəm/n ١– داب– داب و نەریت
٢– بازرگانی– مامەڵە ٣– باجی گومرگی
customarily/adj بەئاسایی
customary/ˈkʌstəməri/adj
راهاتوو، ئاسایی
customer/ˈkʌstəmə(r)/n
هەمیشەکڕیار–مەعمیل
cut/kʌt/n-v ١–بڕین ٢–بڕین
٣– کەمکردن– دابەزاندن ٤– لابردن/
ئیکردنەوە
٥– شێوازی قوماش– پەڕۆك
٦– پارچەگۆشت
١– دەبڕێ– گۆشت– قسە
٢– کەمدەکاتەوە–نرخی– دادەبەزێنێ
٣– لادەبا– هەڵدەوەشێنێتەوە
٤– فەراموش دەکا، نکوڵی دەکا
٥– دار و درەخت قەڵەم دەکا–
لق و پۆپی دار دەبڕێ
٦– داردەبڕێ– نرخ دابەزێنێ
٧– (سەر) دەپەڕێنێ– دادەبڕێ
٨– بێبەش دەکا– میراتی نادات
٩– قسەی دەبڕێ
١٠– پارچە پارچە دەکا– قوماشەکە دەبڕێ–
قیاس وەردەگرێ
١١– وازدەهێنێ ١٢– دەسازێ– ناسازێ،
دەگونجێ ١٣– دابڕاو– خەمبار
١٤– دەبڕێ– هێڵ هێڵێکی‌تر دەبڕێ
١٥– لەکاردەکەوێ
cutter/ˈkʌtə(r)/n بڕەر، ئامێری شت بڕین
cute/kjuːt/adj زیرەك، جوامێر،
جوان، خۆشەویست
cutless/n کورتەشێر، شمشێری کورت
cutler/n فرۆشیار/ دروستکەر/ چاکەری
شت و مەکی بڕین
cutlery/ˈkʌləri/n چەقوو چەنگاڵ/
چەقۆکاری
cutlet/ˈkʌtlət/n پارچەگۆشت
cutthroat/ˈkʌtθrəʊt/adj خوێنڕێژ–
کوژەر
cutting/n - adj ١–رێڕەو–ڕاڕەو– تونێل
٢– پارچە(رۆژنامە)٣– پارچە (دار)
٤– وشك– بریندارکەر ٥–بڕین
cycle/ˈsaɪkl/n - v ١– خول
٢– زنجیرە(گۆرانی) ٣– پایسکل
پایسکل داژۆ/سواری پایسکل دەبێ
cyclist/ˈsaɪklɪst/n پایسکل هاژۆ
پایسکلسوار
cyclone/ˈsaɪləʊn/n زریان
cylinder/ˈsɪlɪndə(r)/n لولەك– قەوان

crystalgazing/n - v دیتنی بەخت، پێشبینی دەکا

crystallization/ˌkrɪstəlaɪˈzeɪʃn/n پرۆسەی بلوراندن به کریستالکردن- پێگەیین

crystallize/ˈkrɪstəlaɪz/v دەبلورێ- پێدەگا- بەکریستال دەبێ

cub/kʌb/n بەچکەشێر، ناکارامە

cube/kju:b/n ١- شەش پالو

cube root/n ٢- رەگی سێجا

cubed/adj شەشپالوبو

cubic/ˈkju:bɪk/n سێجا

cubicfoot/n قەدی سێجا

cubicle/ˈkju:bɪkl/n بەشێکی بچوکی جیاکراوە لە ژورێکی گەورە

cuckoo/ˈkʊku:/n کوکو- وەقواق

cucumber/ˈkju:kʌmbə(r)/n خەیار- ئاروو- ئاروێ

cuddle/ˈkʌdl/v لەئامێز دەگرێ- لەباوەش دەگرێ- باوەش پێدادەکا

cue/kju:/n ١- ئاماژە بۆ دەست پێکردن ٢- داری بلیارد

cuff/kʌf/n - v ١-سەرقۆڵ، سەردەست ٢- زللەی لێدەدا، شەقی لێدەدا

cuisine/kwɪˈzi:n/n هونەری چێشت لێنان

cul-de-sac/ˈkʌl də sæk/n رێی گیراو- داخراو، شەقامی بەکرێ

culinary/ˈkʌlɪnəri/adj پەیوەست بە چێشت لێنان

culminate/ˈkʌlmɪneɪt/v دەگاتە پۆپکە- لوتکە

culmination/ˌkʌlmɪˈneɪʃn/n لوتکە، پۆپکە

culprit/ˈkʌlprɪt/n تاوانبار- گوناهبار

cult/kʌlt/n سیستەمی ئاینی، پەرستن

cultivate/ˈkʌltɪveɪt/v ١- زەوی دەکێلێ ٢- پەرەدەستێنێ ٣- گەشەدەکا

cultivation/ˌkʌltɪˈveɪʃn/n زەوی کێلان- جوتیاری- گەشە

cultural/ˈkʌltʃərəl/n رەوشەنبیری- رۆناکبیری، شارستانی

culture/ˈkʌltʃə(r)/n ١- رۆشنبیری- شارستانی ٢- پەروەردە- بەخێوکردن ٣- چاندنی بەکتریا

cumbersome/ˈkʌmbəsəm/adj پەشێو، گران، ماندوکەر

cunning/ˈkʌnɪŋ/adj فێلباز، زۆرزان

cup/kʌp/n ١- کوپ، پیالە ٢- خواردنەوە

cupboard/ˈkʌbəd/n دۆلاب، کەنتۆر

cur/kɜ:(r)/n سەگێکی بێقیمەت- بێمیزاژ

curable/ˈkjʊərəbl/adj چارەی دەکرێ

curate/ˈkjʊərət/n قەشە

curator/kjʊəˈreɪtə(r)/n چاودێر، پاسەوان، ئەمیندار

curb/kɜ:b/n - v لغاو، لێواری شۆستە، دادەمرێ/ دادەمرکێنێ

curd/kɜ:d/n شیری مەییو

curdle/ˈkɜ:dl/v دەمەیێ، دەبێتە کەرە، دەترشێ

cure/kjʊə(r)/n - v ١- چارە، چارەسەر چاك دەبێتەوە، چاك دەکاتەوە ٢- دەپارێزێ

curfew/ˈkɜ:fju:/n ١-هاتوچۆ قەدەغەکردن ٢-زەنگ

curiosity/ˌkjʊəriˈɒsəti/n حەز لەقسان خۆتێ هەلقورتێنەری ، لاپرەسەنی

curious/ˈkjʊəriəs/adj ١- زانخواز ٢- سەیر ٣- لاپرەسەن

curl/kɜ:l/n - v لوچ دەبێ، پوت دەبێ، پرچ دەبێ

curly/ˈkɜ:li/adj لورل، لوچ، پوت

currant/ˈkʌrənt/n کشمش، مێوژی رۆمی

currency/ˈkʌrənsi/n دراو، پارە

crown/kraʊn/n ١–تاج ٢– تۆقەسەر
٣– لوتکە– پۆپکە
٦– دەبرێ– دەپەڕێتەوە
٧–(پێ) (لەسەرپێ) دادەنێ ٨– هێڵێك دەكێشێ
٩– نیشانەی خاچ لەسەر سینگی دادەنێ
١٠– ناوێتە دەكا– تێكەڵ دەكا ١١– تێ دەپەڕێ
١٢– بەربەستی دەكا، بەرەنگاری دەكا

crown/v تاج لەسەر دەنێ

crucial/ˈkruːʃl/adj ناخۆش– یەكلاكەرەوە سەرەكی– گەوهەری

crucifixation/ˌkruːsəˈfɪkʃn/n خاچ

crucify/ˈkruːsɪfaɪ/v لەخاچ دەدا

crude/kruːd/n خاو– دەست لێنەدراو

crude-oil/ˈkruːdɔɪl/n نەوتی خاو

cruel/kruːəl/adj توند– تیژ– رەق

cruelty/ˈkruːəlti/n توندی دڵرەقی، سەختی

cruise/n گەشتێكی دەریایی

cruise/v دێت و دەچێ

cruiser/ˈkruːzə(r)/n راونەر

crumb/krʌm/n پارچە نان– كێك

crumble/ˈkrʌmbl/v هەڵدەوەشێنێتەوە– ورد دەكا/ هەرەس دێنێ

crumple/ˈkrʌmbl/v دەقۆپێتەوە– پێكدێتەوە– دەچێتەوە ناویەك

crunch/krʌntʃ/n – v دەكرمێنێ، كاتێكی ناخۆش

crusade/kruːˈseɪd/n هێرشی خاچ پەرستان

crusader/kruːˈseɪdə(r)/n خاچ پەرست

crush/krʌʃ/n - v ١– حەشامەت
٢– شەیدایی كاتی ٣– دەشێلێ– دەگوشێ
٤– سەركوت دەكا

crust/krʌst/n توێكڵ– توێكڵی رەق

crutch/krʌtʃ/n شەقرە– داری رۆیشتن، داری بن هەنگڵ

crux/krʌks/n كاكڵی بابەت، خاڵی گەوهەری

cry/kraɪ/n - v ١– هاوار، بانگ
٢– گریان، كروزانەوە ٣–دەگری، دەكروزێتەوە

cryptic/ˈkrɪptɪk/adj نهێنی، شاراوە، لێڵ

crystal/ˈkrɪstl/n كریستاڵ، بلوور

crossbar/ˈkrɒsbɑː(r)/n بەربەست– لەمپەر

cross-examination /ˌkrɒs ɪgˌzæmɪˈneɪʃn/n دواندن– قسەلێوەرگرتن

cross-examine/n دەیدوێنێ– قسەی لێ وەردەگرێ

cross-eyed/ˈkrɒs aɪd/adj خێل

crossing/ˈkrɒsɪŋ/n پەڕینەوە– بەردەباز

cross-legged/ˌkrɒs legd/adj پێ لەسەر پێ دانیشتوو

cross-question/ˌkrɒs kwestʃən/v لێدەپرسێ– پرسینەوەی لەگەڵدەكا

cross-reference/ˌkrɒs ˈrefrəns/n ئاماژە بۆ خوێنەر بە بەشێكی تری هەمان كتێب

cross-roads/ˈkrɒsrəʊdz/n یەكتربڕینی چەند رێگایەك مەفرەق، چواڕیان

cross-section/ˈkrɒs sekʃn/n پانەبڕگە هەر بڕگەیەو چەند جۆرێكی جیا دەنوێنێ

crossword/ˈkrɒswɜːd/n مەتەڵ– مێما

crouch/kraʊtʃ/v هەڵدەكورێ، كرنۆش دەبا خۆی شۆڕ دەكاتەوە تا بگاتە زەوی

crow/krəʊ/n قەلەرەش– قەلەرەشكە

crow/v دەقوقێنێ

crowd/kraʊd/n حەشامەت– ئاپۆرە– قەرەباڵغی

crowd/v خڕدەبنەوە– قەرەباڵغی دروست دەكەن

ساریلکه

creed/kri:d/n باوەڕی، ئایین

creek/kri:k/n جۆگە، جۆگەلە، ڕووبار

creep/kri:p/v ١- بەهێمنی دەخشێ- دەجوڵێ ٢- دەلەرزێ
٣- گەڵا دەردەکا (بەسەر دیواردا بلاودەبێتەوە)

creeper/ˈkri:pə(r)/n ١- خشۆك٢-لق دەر

creepy/ˈkri:pi/adj ترسناك - تۆقێنەر

cremate/krəˈmeɪt/v مردوو دەسووتێنێ

cremation/krəˈmeɪʃn/n سووتاك- سووتاندنی مردوو

creosote/ˈkri:əsəʊt/n کریزۆت

crescendo/krəˈʃendəʊ/adj
١-زیاد بوونی پلەیی ٢-بەرزکردنەوەی دەنگ

crescent/ˈkresnt/n مانگ- هەیڤ

cress/kres/n خورەی ئاو/داری بچوکی گەڵاسەوز

crest/krest/n ١- پۆپیتەی کەڵەباب- کەڵەشێر ٢- لوتکە- پۆپکە

crestfallen/ˈkrestfɔ:lən/adj خەمبار، دڵشکاو، بێ‌ئومێد

crevasse/krəˈvæs/n درزێکی قووڵ لە بەستەڵەك

crevice/ˈkrevɪs/n درز، شەق

crew/kru:/n دەستەی فڕۆکەوان، دەریاوان

crib/krɪb/n-v ١-بێشکە، لانکەی منداڵ
٢- وەرگێڕانی وشە بەوشە
٣- قوپیە دەکا ٤- ئاخوڕ

cricket/ˈkrɪkɪt/n ١- سیسرکە- کلۆ
٢- یاری کریکیت

crime/kraɪm/n تاوان

criminal/ˈkrɪmɪnl/adj تاوانبار

criminology/ˌkrɪmɪˈnɒlədʒi/n
تاوانناسی- تاوانزانی

crimson/ˈkrɪmzn/adj قورمزی،سووری تێر

cringe/krɪndʒ/v بەپیەك دێتەوە، بەچۆك دێ

cripple/ˈkrɪpl/n - v پەککەوتو، شەلە/ پەکی‌دەکەوێ

crisis/ˈkraɪsɪs/n قەیران، ئاریشە، تەنگوچەڵەمە

crisp/krɪsp/adj ١- خاو- ئاوپۆش
٢- بوژاوە٢- برژاو- یەکلاکەرەوە

crisscross/ˈkrɪs krɒs/adj لەسەر شێوەی هێڵی یەکبڕ

criterion/kraɪˈtɪəriən/n مەرج، بنچینە- پێوانە- پێوەر

critic/ˈkrɪtɪk/n ڕەخنەگر، کەم و کورتی دۆزەوەر/ دیارکەر

critical/ˈkrɪtɪkl/n ١- ڕەخنەیی
٢- تەنگژە-ناخۆش

criticism/ˈkrɪtɪsɪzəm/n ڕەخنە

criticize/ˈkrɪtɪsaɪz/v ڕەخنەدەگرێ

croak/krəʊk/n - v قیڕەی بۆق
قیڕەی دێ، پێشبینی شتی ناخۆش دەکا

crockery/ˈkrɒkəri/n دەفری گلێنە/ قۆری لە قوڕ دروستکراو

crochet/ˈkrəʊʃeɪ/n - v کاری چنین

crocodile/ˈkrɒkədaɪl/n تیمساح

crook/krʊk/n ١- خوار- چەماوە- گۆپاڵ- قۆچان
٢- فێڵباز- ڕێگر، چەتە

crooked/ˈkrʊkɪd/adj ١- خوار- چەماوە
٢-بەدخو- ناشەریف- نارێك

croon/kru:n/v بەدەنگێکی لاواز-هێدی- گۆرانی دەڵێ

crop/krɒp/n ١- دانەوێڵە

crop/v بەرهەم دێنێ
٢- لەناکاو ڕوودەدا
٣- قەڵەم کردن- بڕینی کورت
٤- دەلەوەڕێ- دەلەوەڕێنێ

cross/krɒs/n - v ١-نیشانەی
(جاران X) یان (کۆ +)
٢- خاچ ٣- تێکەڵە- موتوربەکراو- دووڕەگ ٤- تورە ٥- دژ- پێچەوانە

crane/kreɪn/n ١- کەڵك- قولینگ
٢- بەرزکەرەوە- کرێن
٣- ملی بەرزکردەوە یان درێژ دەکاتەوە تا ببینێ
cranium/ˈkreɪniəm/n بەشێك لە کەللەسەر/ مێشك
crank/kræŋk/n ١- کەرەنك٢- ئاوەز نیگەرانی- خۆش- رابواردن- ئۆتۆمبیل هەڵدەکا، کەرەنك دەکا
cranny/ˈkræni/n درز، شەق
crash/kræʃ/n ١- بەریەك کەوتن/ شتێ بەر شتێ دەکەوێ ٢- ئۆتۆمبیل بەریەك دەکەون- دوو ئۆتۆمبیل بەریەك دەکەون خولێکی راهێنان-مەشقی- چڕ
crate/kreɪt/n-v سندوقی شەحن/ شەحن دەکاتەوە
crater/ˈkreɪtə(r)/n دەمی بورکان- دەمی ئاگرپرژێن
crave/kreɪv/n بەپەرۆش دەبێ، شەیدای دەبێ
craving/ˈkreɪvɪŋ/n شەهوە- زۆرلێ کردنی زایەندی سوتان بۆ، شەیدا بۆ
crawl/krɔːl/n - v ١- هێواش جولان- لەسەر سینگ خشان
٢- کرۆل- سینگەمەلە- جۆرێکە لە مەلەوانی
١- لەسەر سینگ دەخشێ
٢- بەهێواشی دەڕوا
٣- دادەپۆشێ- حەشامەت پێك دەهێنێ
crayon/ˈkreɪən/n تەباشیری رەنگاورەنگ/ رەنگاورەنگ
craze/kreɪz/v شێت دەبێ- تێکدەچێ
craziness/ˈkreɪzɪnəs/n شێتی، گەلحۆیی، گەوجێتی
crazy/ˈkreɪzi/adj ١- شێت، بێ‌ئەقڵ
٢- شەیدا- عاشق- سوتاو

creak/kriːk/n - v جیرەجیر دەکا/جیرە
creaky/ˈkriːki/adj لەرزۆك
cream/kriːm/n - v ١- سەرتو-سەرنفیشك
٢- رۆن- شتی وەك کرێم- ماکیاژ
٣- رەنگی زەردی کاڵ
سەرتو لەشیر دەگرێ، کەرە لەشیر دروست دەکا
creamy/ˈkriːmi/adj چەور
creas/kriːs/n - v لۆچ- لۆچی ئێدێ- لۆچ دەبێ
چورچ- چورچ دەبێ
create/kriˈeɪt/v دەخولقێنێ- دروست دەکا
creation/kriˈeɪʃn/n ئافراندن- داهێنان/ خەلق کردن
creative/kriˈeɪtɪv/adj داهێنەر
creator/kriˈeɪtə(r)/n ئافەریدە- داهێنەر، دروستکار(خوا)
creature/ˈkriːtʃə(r)/n دروستکراو- گیانلەبەر
creche/n دایەنگا، خانەی منداڵانی بیژی، مەتیوخانە
credence/ˈkriːdns/n باوەرپێکردن
credentials/krəˈdenʃlz/n بەڵگەنامەی باوەرپێکردن
credibility/ˌkredəˈbɪləti/n
باوەرپێکراوە- جێ‌باوەری
credible/ˈkredəbl/adj باوەرپێکراو
credit/ˈkredɪt/n ١- چاکە- دان بەچاکەدان
٢- ژوانی (پارەدان)٣- قەرد
٤- لیستی ناوانی بەشداربوو
١- بەراست دەزانێ/ باوەری پێ دەکا
٢- دان- زێدەکردن
creditable/ˈkredɪtəbl/adj شایەن بە ستایش
creditor/ˈkredɪtə(r)/n قەردەر
credulity/krɪˈdjuːləti/n زوباوەرکردن- خۆشباوەر
سادە، ساویلکەیی
credulous/kredjələs/n خۆشباوەر،

county/ˈkaʊnti/n هەرێم، پارێزگا
coup/kuː/n ئەیدان،هەنگاوێکی سەرکەوتوو، کودەتا
couple/ˈkʌpl/n جووت- دووان
couple/v دەبەستێتەوە- جووت دەبێ
couplet/ˈkʌplət/n دوانە
coupon/ˈkuːpɒn/n کۆبۆن
courage/ˈkʌrɪdʒ/n ئازایەتی
courageous/kəˈreɪdʒəs/adj ئازا
courier/ˈkʊriə(r)/n پەیامبەر، رابەر
course/kɔːs/n ١- رارەو- رەوت ٢-روو- رووگە ٣- گۆرەپان ٤- کۆرسات ٥- ژەم ٦- ریزێ لە دیوار ٧- خوول
court/kɔːt/n ١- دادگا ٢- گۆرەپانی تێنس ٣- دەست و پێوەندی شا ٤-حەوش- حەوشە
court/v سرنجم رادەکێشێ- پیاو هەڵدەدا
courteous/ˈkɜːtiəs/adj خۆشدوو خۆشگوفتار، گوفتارخۆش، خۆشمەشرەب
courtesy/ˈkɜːtəsi/n خۆشدویی- گوفتار خۆشی
courtyard/ˈkɔːtjɑːd/n حەوشە
cousin/ˈkʌzn/n ئامۆزا، کچ و کورەخاڵ کچە پلك، کورەپلك، پورزا
cover/ˈkʌvə(r)/n ١- سەرپۆش- سەرقاپ- داپۆش ٢- پاراستن- چاودێری ٣- زەمانەت- دابین کردن ٤- چەقۆ و چەنگاڵ
cover/v ١- دادەپۆشێ ٢- دەبرێ(رێگا) ٣- نیشانەدەگرێ ٤- دەشارێتەوە
coverage/ˈkʌvərɪdʒ/n داپۆشینی رووداوەکان
covert/ˈkʌvət/n شاراوە
covertly/ˈkʌvətli/adj بە پەنهانی، بە شاراوەیی، بەدزی
covet/ˈkʌvət/v چاوی بڕیوەتە...
covetous/ˈkʌvətəs/adj دڵکەرەوە، چاوبڕ، چاوچنۆك
cow/kaʊ/n چێڵ، مانگا
cowboy/ˈkaʊbɔɪ/n گاوان
cowherd/ˈkaʊhɜːd/n گاوان، مانگاگەل
coward/kaʊəd/n ترسنۆك
cowardice/ˈkaʊədɪs/n ترسنۆکی
cowardly/adv ترسنۆکانە
cower/ˈkaʊə(r)/v لەترسا خۆی پێکدەهێنێتەوە
coy/kɔɪ/adj شەرمن
crab/kræb/n قرژانگی دەریا
crack/kræk/n ١- شەق(لەدیوار) ٢- دەنگەدەنگ ٣- بۆکسێکی توند ٤- شکانی کەم/ شکانی بەشی ٥- دوانی توند- روشکێن، قسەبڕ
crack/v ١- شەق دەکا/ درزی لێ دەکا ٢- دەنگێکی تیژ دەکا، دەنگە دەنگێکی گەورەی ئەیدێ
cracked/ˈkrækt/adj بێهۆش- بێئاگا
cracker/n ١- بسکویت ٢- ئاگرەیاری- وازی بەئاگر- جۆرە یاریەکە
crackle/ˈkrækl/v تەقەتەق دەکا
cradle/ˈkreɪdl/n لانکە- لانك- بێشکە
cradle/v رادەژەنێ- دادەپۆشێ
craft/krɑːft/n ١- پیشە٢- بەلەم٣- فێڵ
craftsman/ˈkrɑːftsmən/n خاوەن پیشە/ پیشەداری کارامە
crafty/ˈkrɑːfti/n فێڵباز
crag/kræg/n گاشەبەرد، کەور
cram/kræm/v پڕدەکا
cramp/kræmp/v دەماری هەڵدەستێ - قۆلینج دەکا دەماری گورج دەبێ -توند دەکا - بەیەك دێتەوە

corrosion/kəˈrəʊʒn/n داخوران، ژەنگ هەڵێنان

corrugated/ˈkɒrəgeɪtɪd/adj شەپۆلی، پێچاوپێچ

corrupt/kəˈrʌpt/adj-v گەنیو- شێواو- شێوێنراو ١- دەگەنێ ٢- بەرتیلی دەدا

corruption/kəˈrʌpʃn/n خراپەکاری- شێواندن/ بەرتیل دان

corset/ˈkɔːsɪt/n کەمەربەند

cosh/kɒʃ/n - v خوترمە- دار/ بە خوترمە لێی دەدا- زورنا

cosmetics/kɒzˈmetɪks/n جوانکاری- کەرەستەی ئارایش- مەکیاج

cosmic/ˈkɒzmɪk/adj گەردوونی

cosmonaut/ˈkɒzmənɔːt/n رابەری گەردوونی- رابەری کەشتی ئاسمانی

cosmopolitan/ˌkɒzməˈpɒlɪtən/adj دوور لە ناوچەگەری بێنیشتمانی- هاونیشتمانی جیهانی

cost/kɒst/n - v تێچوون- بەهاتێدەچێ

costliness/ˈkɒstlɪnəs/n گرانی- گرانبەهایی

costly/adj گران، گرانبەها

costume/ˈkɒstjuːm/n پۆشاک، کۆستم

cosy/ˈkəʊzi/adj گەرم و خۆش- فرە

cot/kɒt/n جێی نوستنی منداڵ

cottage/ˈkɒtɪdʒ/n کۆخ، خانوی بچوکی گوند

cotton/ˈkɒtn/n ١- لۆکە٢- داو ٣- قوماشی لۆکە٤- لۆکەی پزیشکی

couch/kaʊtʃ/n - v قەنەفە- جێ- تەخت (بەهەندێ وشەی دیار.. دەردەبرێ

cough/kɒf/n – v کۆخە- کۆخەدەکا، دەکۆکێ

could/kəd/modal توانی

council/ˈkaʊnsl/n ئەنجومەن-دیوان-

councillor/ˈkaʊnsələ(r)/n ئەندامی ئەنجومەنی شارەوانی

counsel/ˈkaʊnsl/n شورا- راوێژ

counsellor/ˈkaʊnsələ(r)/n راوێژکار

count/kaʊnt/n - v ١- ژماردن، دەژمێرێ ٢- ماددەیەک لە ماددەکانی تاوانبارکردن

count-down/ˈkaʊntdaʊn/n دادەژمێرێ داژماردن- لەسەرەوە بەرەوخوارەوە

countenance/ˈkaʊntənəns/n ١-هێمنی ٢-ئەدگار ٣-هاندان

countenance/v هانی دەدا، پاڵپشتی دەکا

counter/ˈkaʊntə(r)/n فیشە، بەدیلی دراو لە گەمەی قومار مێز دژ- پێچەوانە

counteract/ˌkaʊntərˈækt/v بەرەنگاری دەکا- بەرهەڵستی دەکا

counterfeit/ˈkaʊntəfɪt/adj -v دەشێوێنێ- ساختەی دەکا- ساختە

counterfoil/ˈkaʊntəfɔɪl/n کاغەزی وەرگرتن

counterpart/ˈkaʊntəpɑːt/n هاوشان، هاوتا، دوژمن- نەیار

counter-productive /ˌkaʊntə prəˈdʌktɪv/adj کەمکەرەوەی بەرهەم

counter-revolution /ˌkaʊntə tevəˈluːʃn/n دژەشۆرش، شۆرشی چەواشە

countless/ˈkaʊntləs/adj لەژمارنەهاتوو، بێ‌شومار

country/ˈkʌntri/n ١- نیشتمان ٢- لادێ- گوند٣- زەوی

country house/n خانوی گوندی

countryside/ˈkʌntrisaɪd/n گوند- لادێ

copious/ˈkəʊpiəs/adj زۆر، فره

copper/ˈkɒpə(r)/n ١- كانزای مس
٢- ڕەنگی مس٣- پۆلیس

copulate/ˈkɒpjuleɪt/v سەرجێی دەكا،
جووت دەبێ لەگەڵ

copulation/ˌkɒpjuˈleɪʃn/n سەرجێی،
جووت بوون

copy/ˈkɒpi/n لاسایی كردنەوە-
لەبەرگرتنەوە

copy/v ١-ماددە بۆ چاپلەبەردەگرێتەوە
٢-قۆپیە دەكا ٣-وەك خۆی دەهێنێ

copyright/ˈkɒpiraɪt/n
مافی لەچاپدان و بڵاوكردنەوە

coral/ˈkɒrəl/n شیلان، شیلانی-
مەرجان، ڕەنگ مەرجانی

cord/kɔ:d/n ١- گوریس، پەت، ژێ
٢- پەتی بڕبڕە- دەنگەژێ- ژێیەكانی دەنگ

cordial/ˈkɔ:diəl/adj ١- خۆش دو-
ئاسایی، گەرم ٢- خواردنەوەی بێ‌كحول

cordon/ˈkɔ:dn/n نیتاق- داهێنبەست-
چێشت ئی‌ێنەر

core/kɔ:(r)/n – v ناوك- كاكل/
كاكل دەردێنێ

co-rrespondent/ˌkəʊ rɪˈspɒndənt/n
هاوبەش لەكاری زینا
(جووت بوونی ناشەرعی)

cork/kɔ:k/n ١- ماددەی فلین- تەپەدۆر
٢- لەمپەری تەپەدۆری

corkscrew/ˈkɔ:kskru:/n شوشەكەرەوە

corn/kɔ:n/n ١- دانەوێڵە- دان
٢- گەنمەشامی٣- پێستی ڕەق

corner/ˈkɔ:nə(r)/n ١- گۆشە
٢-ناوچە/شوێن ٣- شاردنەوەی شت بۆ گرانی

corner/v ئابلۆقەی دەدا،
ڕێی لێ بەرتەنگ دەكا

cornet/ˈkɔ:nɪt/n كەرەنا- ئامێری مۆسیقا

corollary/kəˈrɒləri/n ئاكام، ئەنجام

coronary/ˈkɒrənri/adj - n تاجی-
تاجانە- خوێنبەر

coronation/ˌkɒrəˈneɪʃn/n
تاج لەسەرنان، ئاهەنگی تاج لەسەرنان

coroner/ˈkɒrənə(r)/n فەرمانبەری
داد لە هۆی مردنی
گومانلێكراو دەكۆڵێتەوە

corporal/ˈkɔ:pərəl/adj – n دووخەت،
سەردەستە
لاشەیی، جەستەیی

corporation/ˌkɔ:pəˈreɪʃn/n دەستە،
ئەنجومەنی شارەوانی

corps/kɔ:(r)/n چەك، دەستە

corpse/kɔ:ps/n لاشە، كەلەش

corpulent/ˈkɔ:pjələnt/adj قەلەو، گۆشتن

corpuscle/ˈkɔ:pʌsl/n خرۆكەكانی خوێن

correct/kəˈrekt/adj -v
١- ڕاست- دروست ٢- شیاو- گونجاو
١- چاكدەكاتەوە ٢- سەركۆنەی دەكا

correction/kəˈrekʃn/n ڕاست كردنەوە

correlate/ˈkɒrəleɪt/v دەبەستێتەوە

correlation/ˌkɒrəˈleiʃn/n هاوپەیوەندی

correspond/ˌkɒrəˈspɒnd/v
١- ڕازی دەبێ- دەگونجێ لەگەڵ
٢- بە نامە پەیوەندی پێ‌دەكا

correspondence/ˌkɒrəˈspɒndəns/n
نامەگۆڕینەوە
خوێندن بە نامە

correspondent/ˌkɒrəˈspɒndənt/n
پەیامنێر

corridor/ˈkɒrɪdɔ:(r)/n ئاوەیوان، ڕاڕەو

corroborate/kəˈrɒbəreɪt/v
پاڵپشتی دەكا، دوپاتی دەكاتەوە

corrode/kəˈrəʊd/v دادەخۆری،
ژەنگ هەڵدێنێ

١- گونجاوی، لەبار
٢- هۆکاری ئاسوودەیی- حەسانەوە
٣- ئاودەست
convenient/kənˈviːniənt/adj
گونجاو- لەبار
convent/ˈkɒnvənt/n دێر/ کۆمەڵی ڕەبەن
convention/kənˈvenʃn/n
١- کۆبوونەوە- کۆنفرانس
٢- داب- نەریت
conventional/kənˈvenʃənl/adj
نەریتی- دابی- تەقلیدی
نەریتگەری
converge/kənˈvɜːdʒ/v لەیەک خاڵ
یەکدەگرنەوە
conversation/ˌkɒnvəˈseɪʃn/n گفتوگۆ
converse/kənˈvɜːs/v دەدوێ،
گفتوگۆ دەکا
converse/ˈkɒnvɜːs/adj دژ
conversion/kənˈvɜːʃn/n گۆڕین-
گۆڕان (لەدین وەرگەڕان)
convert/ˈkɒnvɜːt/n دین گۆڕین
convert/kənˈvɜːt/v دینێکی تر
وەردەگرێ- دینیخۆی دەگۆڕێ
convertible/kənˈvɜːtəbl/adj
دەکرێ بگۆڕدرێ
دەتوانرێ بگۆڕدرێ
convex/ˈkɒnveks/n قۆقز
convey/kənˈveɪ/v ١- هەڵدەگرێ-
دەگوازێتەوە ٢- دەگەیەنێ
٣- خاوەندارێتی زەوی وزار لەکەسێکەوە
بۆکەسێکیتر دەگوازێتەوە.
conveyance/kənˈveɪəns/n
١- گواستنەوە- گەیاندن ٢- بارهەڵگر
٢- بەڵگەنامەی گواستنەوەی زەوی و زار
conveyor/kənˈveɪə(r)/n گوازەر-
گەیەنەر

convict/kənˈvɪkt/v تاوانباری دەکا،
گوناهباری دەکا
تاوانەکەی لەسەر دەچەسپێنێ.
گوناهەکەی لەسەر ساخ دەکاتەوە.
convict/kɒnvɪkt/n گوناهبار، حوکمکراو
conviction/kənˈvɪkʃn/n
١- گوناهبارکردن
٢- ڕازیکردن٢- باوەڕ
convince/kənˈvɪns/v قایلی دەکا،
قەناعەتی پێدێنێ
convivial/kənˈvɪviəl/adj قۆشمەچی،
گاڵتەچی، ڕووخۆش
convoy/ˈkɒnvɔɪ/n کاروانی دەریایی،
زەمینی یان ئاسمانی ژێر چاودێری
convoy/v یاوەری دەکا، چاودێری دەکا
convulse/kənˈvʌls/v دەمەژێ، ڕادەچڤرێ
قۆڵنجی هەڵدەستێ، گرژ دەبێ
convulsion/kənˈvʌlʃn/n گرژبوون،
چوونە ئاویەک
نیگەرانییەکی توند
cook/kʊk/v لێدەنێ
cooker/ˈkʊkə(r)/n لێنەر/ئامێری
چێشت لێنان
cookery/ˈkʊkəri/n هونەری چێشت لێنان
cool/kuːl/adj سارد، ساردی، شێ
coolness/ˈkuːlnəs/n ساردبوونەوە، ساردی
co-op/ˈkəʊɒp/n هەرەوەزی-
کۆمەڵەی هەرەوەزی/ هاوکاری
cooperator/kəʊˈɒpəreɪtə(r)/v
هاوکاری دەکا، هەرەوەزی دەکا
cooperation/kəʊˌɒpəˈreɪʃn/n
هاوکاری، هەرەوەزی
cooperative/kəʊˈɒpərətɪv/adj
هاوکار
cop/kɒp/n - v پۆلیس- دەگرێ
cope/kəʊp/v دەرەستێتە کاری خۆی
چارەسەری کێشەی خۆی پێدەکرێ

continuation/kən,tɪnju'eɪʃn/n
بەردەوامی، بەردەوام بوون

continue/kən'tɪnju:/v
بەردەوام دەبێ لەسەر، بەردەوام دەبێ

continuity/,kɒntɪ'nju:əti/n بەردەوامی

continuous/kən'tɪnuəs/adj بەردەوام

contorted/adj چەماوە- بەیەك هاتوو

contour/'kɒntʊə(r)/n هێڵی جیاکەرەوە،

contra/pref دژ

contraband/'kɒntrəbænd/n یاساغ-
قەدەغە- قاچاغ

contraception/,kɒntrə'sepʃn/n
دژەمنداڵبوون

contraceptive/,kɒntrə'septɪv/adj
ڕێگری منداڵبوون

contract/'kɒntrækt/n بەرەنگاری- بۆند

contract/kən'trækt/v ١- بەڵێن دەبەستێ
٢- قەرد وەردەگرێ
٣- دەچێتەوە ناویەك، بچووکتری دەکا
٤- تووشی نەخۆشی دەبێ

contraction/kən'trækʃn/n
١- بچوک بوونەوە- چوونەوە ناویەك
٢- گرژبوون
٣- کورتکراوە- کورتکردنەوەی(وشە)

contradict/,kɒntrə'dɪkt/v
بەرپەرچی دەداتەوە، بەدرۆی دەخاتەوە-
لەدژی دەبێ

contradiction/,kɒntrə'dɪkʃn/n
دژێتی، ناکۆك بوون- ناتەبایی

contradictory/,kɒntrə'dɪktəri/adj
دژ، ناتەبا، ناکۆك

contralto/kən'træltəʊ/n کۆنترالتۆ-
دەنگ نزمە(ئافرەت)

contraption/kən'træpʃn/n
پێکهاتەی ئامێری سەیر

contrary/'kɒntrəri/adj پێچەوانە
١- دژ٢- کەللەڕەق- عینناد

contrast/kən'trɑ:st/v - n جیاوازی
دەردەخا- جیاوازە لە

contribute/kən'trɪbju:t/v ١- دەبەخشێ
٢- بەشداری دەکا- ڕۆڵی خۆی دەبینێ
٣- (بەنوسین) بەشداری دەکا

contribution/,kɒntrɪ'bju:ʃn/n
بەشداری، بەشدار

contributory/adj بەرەو، بەشدار

contrite/'kɒntraɪt/adj تۆبەکار،
پەشیمان لەدڵەوە

contrition/kən'trɪʃn/n تۆبە-
پەشیمان بوونەوە لە گوناه

contrive/kən'traɪv/v دادەهێنێ-
دایدەهێنێ

control/kən'trəʊl/n - v ١- کۆنترۆڵ-
ئاراستە
٢- ئامێری ڕێکخەر و زەبت کردن
١- ڕێکی دەخا ٢- دەست بەسەردا دەگرێ

controversial/,kɒntrə'vɜ:ʃl/adj
گفتوگۆ هەڵگر
مشت ومڕ هەڵدەگرێ

controversy/'kɒntrəvɜ:si/n مشتومڕ

conundrum/kə'nʌndrəm/n شاراوە،
مەتەڵ

convalesce/,kɒnvə'les/n
بەرەو چاکبوونەوە دەچێ

convalescence/,kɒnvə'lesns/n
چاك بوونەوە

convection/kən'vekʃn/n هەڵگر- بارگە

convector/kən'vektə(r)/n ئامێری
گەرمکردن

convene/kən'vi:n/v کۆدەبێتەوە،
کۆبونەوە دەبەستێ

convenience/kən'vi:niəns/n

construct/kən'strʌkt/v بینادەکا
construction/kən'strʌkʃn/n
١- دروست کردن، بونیادنان ٢- بینا
٣- لێکدانەوە، شرۆڤەکردن٤- بەستنەوە
constructive/kən'dtrʌktɪv/adj
پتەو، چاك، سودبەخش
consul/'kɒnsl/n کۆنسوڵ/ قونسل
consular/'kɒnsjələ(r)/n کۆنسوڵی/
قونسلی، ئەوەی کاری قونسلیە دەکا
consulate/'kɒnsjələt/n قونسلیە/
پایەی قونسلیاتی
consult/kən'sʌlt/v راوێژ دەکا
consultant/kən'sʌltənt/n راوێژکار
consultation/ˌkɒnsl'teɪʃn/n
راوێژکاری
consume/kən'sju:m/v بەکاردێنێ،
لەناودەبا
consumer/kən'sju:mə(r)/n
بەرهەمخۆر- مشەخۆر
consummate/kən'sʌmət/v - adj
تەواو دەکا- تەواو- بێکێماسی
consummation/ˌkɒnsə'meɪʃn/n
تەواوکردن- ئەنجامدان
consumption/kən'sʌmpʃn/n
١- بەکارهێنان ٢- سیل
contact/'kɒntækt/n
١- دەست لێدان- پەیوەندی
٢- ناسیاو٣- کونتاکت
contagion/kən'teɪdʒən/n
لێگرەوە- لێگرتنەوە
contagious/kən'teɪdʒəs/adj گرەوە-
نەخۆشی دەگوازێتەوە- گوازەر
contain/kən'teɪn/v - n تێیدا- دەگرێ-
رادەگرێ- لەخۆدەگرێ
container/kən'teɪnə(r)/n دەفر- قاپ
contaminate/kən'tæmɪneɪt/v
پیس دەکا
contamination/kənˌtæmɪ'neɪʃn/n
پیس بوون
contemplate/'kɒntəmpleɪt/n - v
١- تێ‌فکرین- دیقەت دان/
تێ‌دەفکرێ- دیقەت دەدا ٢- دەیەوێ
contemplation/ˌkɒntəm'pleɪʃn/n
تێ‌فکرین- نیەت- مەبەست
contemporary/kən'temprəri/adj
هاوچەرخ- سەردەمی
contempt/kən'tempt/v - n
ریسوادەکا، شەرمەزار دەکا
ریسوایی- شەرمەزاری- تەمبێ‌کردن
contemptible/kən'temptəbl/adj
هیچ و پوچ، بێ‌قیمەت
ریسوا، بێ‌ئابڕو
contend/kən'tend/n ١- بەرەکانێ دەکا
٢- مشت ومڕ دەکا
content/'kɒntent/v قایل دەبێ-
رازی دەبێ
content/n ناوەڕۆك
contented/kən'tentɪd/adj قایل،
رازی، دڵنیا
contention/kən'tenʃn/n مشت ومڕ-
ناکۆکی- بانگاشە
contentment/n قەناعەت، رازیبوون
contest/kən'test/n - v بەرەکانێ- گەمە-
وازی
١- مشت ومڕ دەکا- نکۆڵی دەکا
٢- پێشبڕکێ دەکا
context/'kɒntekst/n دەق، چوارچێوە،
دەوروبەر، رەوش
continent/'kɒntɪnənt/n کیشوەر
continental/ˌkɒntɪ'nentl/adj کیشوەری
contingency/kən'tɪndʒənsi/n
ناکاوی، لەپڕ
شیمانەی روداني دەکرێ
continual/kən'tɪnjuəl/adj بەردەوام

conservatory/kənˈsɜːvətri/n
١–خانووی شووشه بۆ ڕووەك
٢–پەیمانگای هونەری مۆسیقا
consider/kənˈsɪdə(r)/v
١– بیردەکاتەوە، تێدەفکرێ
٢– وا دادەنێ، وا حساب دەکا، ڕەچاو دەکا
٣– حسابی بۆ دەکا، لە زەنی خۆی دادەنێ
considerable/kənˈsɪdərəbl/adj
زۆر، گەورە، ڕەچاوکراو
considerably/kənˈsɪdərəbli/adv
بەزۆری، زۆر
considerate/kənˈsɪdərət/adj
بەهەست
consideration/kənˈsɪdəˈreɪʃn/n
١– گرنگی دان ٢– بەهەست
٣– پاداشت، بژاردن
consign/kənˈsaɪn/v دەنێرێ
consignment/kənˈsaɪnmənt/n
ناردن/ بار
consist/kənˈsɪst/v پێکدێ لە
consistency/kənˈsɪstənsi/n
چڕی، یەکگرتوویی
consistent/kənˈsɪstənt/adj گونجاو، شیاو
consolation/ˌkɒnsəˈleɪʃn/n دلدانەوە، دڵنەوایی‌کردن
console/kənˈsəʊl/v دڵی‌دەداتەوە، سەرەخۆشی لێ‌دەکا
console/ˈkɒnsəʊl/n خیزانەی ڕادیۆ– کەوانەی تاقچکە
consolidate/kənˈsɒlɪdeɪt/v
دەچەسپێنێ، پاڵپشتی دەکا
consonant/ˈkɒnsənənt/n نەبزوێن
consort/ˈkɒnɔːt/n هاوڵف، ژن– مێرد، میر و پاشا
consort/kənˈsɔːt/v یاوەری دەکا، لەگەڵی دەژی
conspicuous/kənˈspɪkjuəs/adj
دیار، ڕوون، بەرچاو
conspiracy/kənˈspɪrəsi/n پیلان
conspirator/kənˈspɪrətə(r)/n پیلانگێڕ
conspire/kənˈspaɪə(r)/v پیلان دەگێڕێ، هاوکاری– دوژمن– دەکا
constable/ˈkʌnsrəbl/n پۆلیس، ئەفسەری پۆلیس
constabulary/kənˈstæbjələri/n
هێزی پۆلیس
constancy/ˈkɒnstənsi/n نەگۆڕان– وەك خۆی– وەفایی– وەفاداری
constant/ˈkɒnstənt/adj نەگۆڕ/ بەوەفا– بەردەوام
constantly/ˈkɒnstəntli/adv
بەبەردەوامی– هەمیشە
constellation/ˌkɒnstəˈleɪʃn/n
بورجی ئاسمانی/ کۆمەڵێ ئەستێرە
consternation/ˌkɒnstəˈneɪʃn/n
تۆقاندن، ترس
constipated/ˈkɒnstɪpeɪtɪd/adj
قەبز بوو
constipation/ˌkɒnstɪˈpeɪʃn/n قەبزی
consistency/kənˈstɪtjuənsi/n
ناوەندی هەڵبژاردن
مەڵبەندی هەڵبژاردن
constitute/ˈkɒnstɪtjuːt/v
١– پێکدەهێنێ– دروست دەکا
٢– دیار دەکا
constitution/ˌkɒnstɪˈtjuːʃn/n
١– دەستووری حکومەت ٢– بونیاد
constitutional/ˌkɒnstɪˈtjuːʃənl/adj
دەستووری، بونیادی
constrain/kənˈstreɪn/v ناچاری دەکا
constraint/kənˈstreɪnt/n
ناچارکردن– زۆرلێ‌کردن
constrict/kənˈstrɪkt/v تەنگەبەری– تەنگی دەکا، گرژی دەکا

جەنجاڵ

congestion/kən'dʒestʃən/n داخران، قەرەباڵغی، حەشامەت، ئاپۆرە

congratulate/kən'grætʃuleɪt/v پیرۆزبایی دەکا

congratulation/kən,grætʃu'leɪʃn/n پیرۆزبایی

congregate/'kɒŋgrɪgeɪt/v کۆدەکاتەوە، خڕدەکاتەوە

congregation/,kɒngrɪ'geɪʃn/n کۆمەڵ، حەشامەت

congregational/,kɒngrɪ'geɪʃnl/adj بەکۆمەڵ

congress/'kɒŋgres/n کۆنگرێس، کۆنفرانس، ئەنجومەن

Congress/n کۆنگرێسی ئەمریکی

conical/'kɒnɪkl/adj قوچەکی

conjecture/kən'dʒektʃə(r)/n خەمڵاندن، قرساندن

conjecture/v دەخەمڵێنێ، دەقرسێنێ

conjugal/'kɒndʒəgl/adj لەبارەی ژن ومێردایەتی/ پەیوەندی هاوسەرێتی/ سێکسی

conjugate/'kɒndʒəgeɪt/v ڕۆنانی فرمان

conjugation/,kɒndʒu'geɪʃn/n ڕۆنان/ ڕێزمان

conjunction/kən'dʒʌŋkʃn/n
١- یەکێتی ٢- پەیوەندی/ پیتی بەستنەوە

conjure/'kʌndʒə(r)/n جادوگەری-

conjure/v جادودەکا، نوشتە دەکا

conjure up/v بانگی دەکا، داوای دەکا تووشی تەلیسمی دەکا

connect/kə'nekt/v دەبەستێتەوە

connection/kə'nekʃn/n ١- بەستنەوە
٢- پەیوەندی/ بەستنەوەی ژیری
٣- هۆکاری گواستنەوە ٤- خزمایەتی

connoisseur/,kɒnə'sɜ:(r)/n شارەزا

پسپۆڕ لە چەشتن

conquer/'kɒŋkə(r)/v دەباتەوە، دەبەزێنێ، دەشکێنێ

conqueror/'kɒŋkərə(r)/n براوە، شکێنەر، سەرکەوتوو، وڵاتگر

conquest/'kɒŋkwest/n وڵاتگیری، سەرکەوتن

conscience/'kɒnʃəns/n ویژدان

conscientious/,kɒnʃi'enʃəs/adj بەویژدان

conscious/'kɒnʃəs/adj وریا، وشیار، بەئاگا

consciousness/'kɒnʃəsnəs/n وشیاری، بەئاگایی

conscript/kən'skrɪpt/v دەیگرێ بۆ سەربازی، سەربازی پێ‌دەکا

conscription/kən'skrɪpʃn/n سەربازگری زۆرەملێ

consecrate/'kɒnsɪkreɪt/v ١-تەرخان دەکا- پیرۆزی دەکا

consecutive/kən'sekjətɪv/adj لەدوای یەك، ئایندە، پاش هاتوو

consent/kən'sent/n ڕازی‌بوون، قایل بوون/

consent/v قایل دەبێ

consequence/'kɒnsɪkwəns/n
١- ئاکام- ئەنجام
٢- گرنگی ٣- گرنگ

consequent/'kɒnsɪkwənt/adj لەئاکام پەیدابوو، هەڵقوڵاو- سەرچاوەگرتوو

consequently/'kɒnsɪkwəntli/adv لەئاکامی، بۆیە، لەئەنجام

conservation/,kɒnsə'veɪʃn/n پاراستن

conservative/kən'sɜ:vətɪv/adj
١- وریا، خۆپارێز، بەئاگا
٢- پارتی پارێزگاران

condole/kənˈdəʊl/v دڵی دەداتەوە

دڵنەوایی دەکا، سەرەخۆشی لێ دەکا

condolence/kənˈdəʊləns/n

سەرخۆش کردن، پرسە، تازیە

condone/kənˈdəʊn/n – v لێبوردن،

لێدەبوری

conduct/ˈkɒndʌkt/n ١– رەفتار

٢– بەرێوەبردن

٣– سەرکردایەتی، رابەرایەتی، رێنیشاندەری

conduct/kənˈdʌkt/v ١– رەفتاردەکا،

هەڵس و کەوت دەکا

٢– بەرێوە دەبا، رادەپەرێنێ

٣– ئاراستە دەکا ٤– سەرکردایەتیدەکا

conductor/kənˈdʌktə(r)/n

١– پلیت بڕ ٢– سەرۆکی تیپی مۆسیقا

٣– گەیەنەر– گوازەر

cone/kəʊn/n قوچەك– شێوەقوچەکی/

گۆزە/ سنوبەر

confectioner/kənˈfekʃnə(r)/n

حەلواچی

confectionery/kənˈfekʃənəri/n

شیرینەمەنی– دوکانی حەلوا

confederacy/kənˈfedərəsi/n

هاوپەیمانی/بەشدار

confederate/kənˈfedərət/adj

هاوپەیمان/ بەشدار

confer/kənəfɜ:(r)/v دەبەخشێ– رێدەدا

conference/ˈkɒnfərəns/n کۆنفرانس

confess/kənˈfes/n دان دەنێ– رادەگەیەنێ

confession/kənˈfeʃn/n دانتان

confetti/kənˈfeti/n پارچە کاغەزی

رەنگاورەنگ

confide/kənˈfaɪd/v نهێنی لا دەدرکێنێ

confidence/ˈkɒnfɪdəns/n ١– باوەڕی

٢– نهێنی٣– باوەڕبەخۆبوون

confident/ˈkɒnfɪdənt/adj دڵنیا، باوەڕ

بەخۆ

confidential/ˌkɒnfɪˈdenʃl/adj نهێنی،

تایبەتی

confine/kənˈfaɪn/v ١– بەرتەنگ دەکا،

دیاردەکا ٢– زیندانی دەکا

confinement/kənˈfaɪnmənt/n زیندان

confirm/kənˈfɜ:m/v ١– پاڵپشت دەکا،

دووپات دەکا ٢– دەچەسپێنێ

confirmation/ˌkɒnfəˈmeɪʃn/n

دووپات کردن

confiscate/ˈkɒnfɪskeɪt/v دەست

بەسەردا دەگرێ

confiscation/ˌkɒnfɪˈskeɪʃn/n

دەست بەسەرداگرتن

conflict/ˈkɒnflɪkt/n بەریەك کەوتن–

ململانێ

conflict/v بەریەك دەکەوێ

ناسازێ، ململانێ دەکا لەگەڵ

conform/kənˈfɔ:m/v دەسازێ لەگەڵ

conformity/kənˈfɔ:məti/n سازان–

گونجان

confound/kənˈfaʊnd/v

١– هەراسانی دەکا، تێك دەچێ

٢– نەفرەتی لێ دەکا٣– دەشکێ

confront/kənˈfrʌnt/v بەرەنگاری دەبێ،

رووبەرووی دەبێ

confrontation/ˌkɒnfrʌnˈteɪʃn/n

رووبەڕووبوونەوە

confuse/kənˈfju:z/v دەشێوێنێ، دەشێوێ

confusion/kənˈfju:ʒn/n لێتێك چوون،

سەرئاڵۆز بوون

congeal/kənˈdʒi:l/n - v مەیین–

دەمەیێ، رەق دەبێ

congenial/kənˈdʒi:niəl/adj

ئیسك سووك/بەدڵ، هاوگێژل

congested/kənˈdʒestɪd/adj قەرەباڵغ–

concave/kɒnˈkeɪv/adj قوپاو/رووچاڵ

conceal/kənˈsiːl/v دەشارێتەوە، حەشاردەدا، مەڵاس دەدا

concealment/kənˈsiːlmənt/n شاردنەوە

concede/kənˈsiːd/v مل کەچ دەکا، وازدەهێنێ، سەردەنوێنێ

conceit/kənˈsiːt/n لەخۆبایی‌بوون، کەیف بەخۆهاتن

conceited/kənˈsiːtɪd/adj لەخۆبایی– بەفیز

١– داڵقە ئی‌دەدا– conceive/kənˈsiːv/v

رادەمێنێ ٢– سکی پڕ دەبێ

concentrate/ˈkɒnsntreɪt/v جەخت دەکا

چەق بەندی دەکا لەسەر، زەنی کۆدەکاتەوە

concentration/ˌkɒnsnˈtreɪʃn/n جەخت کردن، حەشامەتی سەربازی

concept/ˈkɒnsept/n چەمك، بیرۆکە

concern/kənˈsɜːn/n – v ١– گرتن– نیگەرانی ٢– کار– پەیوەست

٣– نیگەران دەبێ

٤– خۆش دەوێ– پەیوەستی دەبێ

٥– دەکۆڵێتەوە لە

concerning/kənˈsɜːnɪŋ/n پەیوەست بە، دەربارەی

concert/ˈkɒnsət/n ١– ئاهەنگی مۆسیقا

٢– سازان– گونجان

concerto/kənˈtʃɜːtəʊ/n کۆنسێرتۆ

concession/kənˈseʃn/n زێدەماف

دەست بەردار بوون، وازهێنان

conciliation/kənˌsɪliˈeɪʃn/n ئاشتبوونەوە– ئاشتەوایی

conciliatory/kənˈsɪliətəri/adj قایلکاری

concise/kənˈsaɪs/adj کورتە، پوختە

conclude/kənˈkluːd/v ١– کۆتایی پێ‌دێنێ، (پەیمان) دەبەستێ

٢– بەدەست دێنێ– بۆی دەردەکەوێ– دەگاتە

conclusion/kənˈkluːʒn/n ئاکام، کۆتایی، کورتە، بەستنی(پەیمان)

conclusive/kənˈkluːsɪv/adj یەکلاکەرەوە، کۆتایی

concoct/kənˈkɒkt/n - v دامێنان، دروست کردن– دادەهێنێ

concord/ˈkɒŋkɔːd/n ڕێکەوت– ئاشتەوایی

concrete/ˈkɒŋkriːt/adj – v کۆنکرێت– چیمەنتۆ

واقیعی– بەرجەستە– کۆنکرێت دەکا

concur/kənˈkɜː(r)/v دەگونجێ لەگەڵ/ دەسازێ

concussion/kənˈkʌʃn/n لەرزین– هەژان

condemn/kənˈdem/v ١– زیندانی دەکا– حوکمی بەسەردا دەدا– ڕیسوای دەکا/ سەرکۆنەی دەکا

٢– بڕیاردەدا بە کەڵك نەهاتنی

condemnation/ˌkɒndemˈneɪʃn/n گوناهبارکردن

سەرکۆنەکردن، ڕیسواکردن

condensation/ˌkɒndenˈseɪʃn/n خەستی– پەتی– چڕی– شێ

condense/kənˈdens/v ١– کورت دەکاتەوە

٢– خەستی دەکاتەوە

condescend/ˌkɒndɪˈsend/n وازدەهێنێ

دەست بەرداری دەبێ، کڕنوش دەبا

condescension/ˌkɒndiˈsenʃən/n وازهێنان– دەست هەڵگرتن

condiment/ˈkɒndɪmənt/n بەهارات

condition/kənˈdɪʃn/n ١– ڕەوش– بار

٢– باروودۆخ ٣– مەرج

condition/v رادەمێنێ

conditional/kənˈdɪʃənl/adj مەرجی

complain/kəmˈpleɪn/v سکاڵا دەکا

complaint/kəmˈpleɪnt/n ١- سکاڵا- پرۆتێست ٢- نەخۆشی- کێماسی

complement/ˈkɒmplɪmənt/n
١- تەواوکەر
٢- گوزارە(رێزمان) تەواوکەر

complete/kəmˈpli:t/v تەواو دەکا- تەواو

completion/kəmˈpli:ʃn/n تەواوکردن

complex/ˈkɒmpleks/adj ئاڵۆز- لێکدراو- کۆمەڵگا
گرێی دەروونی

complexion/kəmˈplekʃn/n پێست، روخسار

complexity/kəmˈpleksəti/n ئاڵۆزی

compliance/kəmˈplaɪəns/n گوێڕایەڵی

complicate/ˈkɒmplɪkeɪt/v ئاڵۆز دەکا، دژواردەکا، گران دەکا

complication/ˌkɒmplɪˈkeɪʃn/n
ئاڵۆزی، زیانی زێدە

compliment/ˈkɒmplɪmənt/n
ستایش، پیاهەڵدان

complimentary/ˌkɒmplɪˈmentri/adj
ستایشکار، پیاهەڵدەر، خۆڕایی

comply/kəmˈplaɪ/v بەپیروەمات، پێگیری دەکا، گوێڕایەڵ دەبێ

compose/kəmˈpəʊz/n رەگەز، بەش

compose/v ١- پێکدەهێنێ- پێکدێ
٢- دادەهێنێ- رێکدەخا- دەهۆنێتەوە
٣- تایپ دەکا- چاپ دەکا
٤- تەدارەك دەکا- رێك دەخا

composed/kəmˈpəʊzd/adj هێمن، خۆگر

composer/kənˈpəʊzə(r)/n
ئاواز دانەر- مۆسیقا دانەر

composition/ˌkɒmpəˈzɪʃn/n
١- پێکهێنان ٢- دارشتن
٣- هونەری دانانی مۆسیقا
٤- چاپلێدان- چاپگەری

composure/kəmˈpəʊʒə(r)/n
هێمنی- هۆگری

compound/ˈkɒmpaʊnd/n - adj - v
١- تێکەڵ دەکا ٢- یەکلا دەکاتەوە
١- لێکدراو٢- تێکەڵە- ئاوێتە

comprehend/ˌkɒmprɪˈhend/v
١- تێدەگا ٢- دەگرێتەوە

comprehensible
/ˌkɒmprɪˈhensəbl/adj
تێگەیشتنی ئاسانە، دەرك پێدەکرێ

comprehension/ˌkɒmprɪˈhenʃn/n
دەرك پێکردن
تێگەیشتن، وەرگرتن

comprehensive/ˌkɒmprɪˈhensɪv/adj
سەراپاگیر، هەمەلایەن، گشتگیر

compress/kəmpres/v – n گوشاری دەخاتە سەر
پاڵەپەستۆی دەخاتە سەر، دەپەستێوێ
گوشار، پاڵەپەستۆ، پەستان

compression/kəmˈpreʃn/n
گوشار، لێکدان

comprise/kəmˈpraɪz/v دەگرێتەوە، پێکدێ

compromise/ˈkɒmprəmaɪz/n
سازش کردن

compulsion/kəmˈpʌlʃn/n
ناچارکردن

compulsive/kəmˈpʌlsɪv/adj نائیرادی، ناچاری- زۆرەملی، خورتی

compulsory/kəmˈpʌlsəri/adj
ناچاری، زۆرەملێی

computer/kəmˈpju:tə(r)/n کۆمپیوتەر

comrade/ˈkɒmreɪd/n هاوڕێ، هەڤاڵ، یاوەر، برادەر

con/kɒn/v ١- دەوردەکاتەوە
٢- گزی دەکا، فێڵ دەکا٢- بەدڵ فێردەبێ

pros and cons چاکە و خراپە

١- (بیروڕا) ئاڵوگۆڕ دەکا
٢- پەیوەندی دەکا بە

communication/kə,mju:nɪ'keɪʃn/n
١- ئاڵوگۆڕکردنی زانیاری
٢- پەیام ٣- گەیاندن

communion/kə'mju:miən/n
١- هاوبەشی کردن
٢- گروپێکی دینی کە هەمان باوەڕیان هەبێ

communism/'kɒmjunɪzəm/n
کۆمۆنیزم- شیوعیەت

communist/'kɒmjənɪst/adj
شیوعی- ئەندامی پارتی شیوعی

community/kə'mju:nəti/n کۆمەڵگا،
کۆمەڵە
کۆمەڵەی نێودەوڵەتی- جالیە- رەوەند

commute/kə'mju:t/v دەگۆڕێ-
سووک دەکا

commuter/n دانیشتووی دەوروبەر رۆژانە
بەرەو ناوەندی شار دەچێ

compact/kəm'pækt/adj - n چڕ، پتەو/
پەیمان/ قوتوی پۆدرە

companion/kəm'pæniən/n یاوەر،
هاوڕێ

companionship/kəm'pæniənʃɪp/n
یاوەری، هاوڕێی

company/'kʌmpəni/n ١- هاوڕێی-
یاوەری ٢- کۆمەڵە
٣- کۆمپانیا ٤- یەکەی سەربازی

comparable/'kɒmpərəbl/adj
هاوشێوە- بەراوردکراو

comparative/kəm'pærətɪv/adj
بەراورد، رێژەیی

compare/kəm'peə(r)/v بەراوردی دەکا

comparison/kəm'pærɪsn/n بەراورد/
بەراوردکاری

compartment/kəm'pɑ:tmənt/n
فارگۆن
فارگۆنی شەمەندەفەر، ژوورۆکە

compass/'kʌmpəs/n ١- قیبلەنوما
٢- پەرگال ٣- ئاست

compassion/kəm'pæʃn/n رەحمەت،
بەزەیی، خۆشەویستی

compassionate/kəm'pæʃənət/adj
میهرەبان، بەبەزەیی

compatibility/kəm,pætə'bɪləti/n
سازان، گونجان

compatible/kəm'pætəbl/adj
گونجاو، لەبار

compatriot/kəm'pætriət/n
هاونیشتمانی

compel/kəm'pel/v ناچاری دەکا،
زۆری لێ دەکا کە

compensate/'kɒmpenseɪt/v
قەرەبووی دەکا، دەبژێرێ

compensation/,kɒmpen'seɪʃn/n
قەرەبووکردن، بژاردن

compere/kəm'peə(r)/n
ئاهەنگێڕ- بێژەر-
بەرنامە پێشکەش دەکا

compete/kəm'pi:t/v پێشبڕکێ دەکا

competence/'kɒmpɪtəns/n توانست

competent/'kɒmpɪtənt/adj بەتوانا،
بەکارامە

competition/,kɒmpə'tɪʃn/n پێشبڕکێ

competitor/kəm'petɪtə(r)/n
پێشبڕکێکار

compile/kəm'paɪl/v دەپۆلێنێ،
رێك دەخا- کۆدەکاتەوە

complacency/kəm'pleɪsnsi/n
کەمتەرخەمی- لەخۆڕازیی

complacent/kəm'pleɪsnt/adj
لەخۆڕازی
خۆپەسەند- کەیف بەخۆهاتو

٤- فەرمان- دەسەلات

١- رادەسپێرێ ٢- پلەی... پێ دەبەخشێ

٣- ئامادە دەکا

commissionaire/kəˈmɪʃəˈneə(r)/n

دەرگەوان

commissioner/kəˈmɪʃənə(r)/n

کۆمیسیار- مەندوب

commit/kəˈmɪt/v ١- دادەنێ

٢- (تاوان) دەکا ٣- بەئەرکی خۆی دەزانی

٤- دەیدا بە دادگا

committee/kəˈmɪti/n لیژنە

commodity/kəˈmɒdəti/n کەلوپەل

common/ˈkɒmən/n ١- هاوبەش

the common market بازاڕی

ئەورووپی هاوبەش

٢- ئاسایی- باو

common sense هەستی گشتی

the common people ڕەش و ڕووت

خەڵکی عەوام- ڕەمەکی

House of Commons ئەنجومەنی

پیرانی بەریتانی

٣- زەوی گشتی- هەموان، مەشاعەت

commonplace/ˈkɒmənpleɪs/adj

ئاسایی، بێبەها

commonwealth/ˈkɒmənwelθ/n

کۆمن ویڵس

پەیوەندی گەلانی بەریتانی

commotion/kəˈməʊʃn/n هەراوهوریا-

ئاژاوە- گێرەشێوێنی

communal/ˈkɒmjənl/adj هاوبەش-

هەرەوەزی

commune/ˈkɒmjuːn/n ژیانی هاوبەشی-

پێکەوە ژیانی وەك یەکی لەئەرك و ماف

commune/kəˈmjuːn/v دەژی لەگەڵ،

هاوسۆزە- هەستە- لەگەڵ

communicate/kəˈmjuːnɪkeɪt/v

دەست دەگرێ بەسەر/ گل دەداتەوە، سەربازی

ئاکا، داگیر دەکا

commandment/kəˈmɑːndmənt/n

فەرمان- ڕاسپاردە، وەسیەت

commemorate/kəˈmeməreɪt/v

زیندووکردنەوەی یادی دەکا/

ئاهەنگ دەگێڕی بەیادی

commemorative/kəˈmemərətɪv/adj

یادگاری

commence/kəˈmens/v دەست پێدەکا،

دەست دەکا

commencement/kəˈmensmənt/n

دەست پێکردن-بەرایی

commend/kəˈmend/v پێیدا هەڵدەڵێ،

ستایشی دەکا

commendable/kəˈmendəbl/adj

ستایش هەڵدەگرێ- شایەنی ستایشە

commendation/ˌkɒmenˈdeɪʃn/n

چاکە

comment/ˈkɒment/n – v

لێدوان- تێبینی

دەدوێ لەسەر، ڕاڤەدەکا، تێبینی دەدا لەسەر

commentary/ˈkɒməntri/n

لێدوان- ڕاڤەکردن

commentator/ˈkɒmənteɪtə(r)/n

دوانبێژ- ڕاڤەکەر

commerce/ˈkɒmɜːs/n بازرگانی-

کڕین و فرۆشتن

commercial/kəˈmɜːʃl/adj بازرگانیی

commercialism/kəˈmɜːʃəlɪzəm/n

جەخت لەسەر قازانج

کاری بازرگانی

commiserate/kəˈmɪzəreɪt/v

دڵی دەداتەوە، دڵنەوایی دەکا

commission/kəˈmɪʃn/n - v

١- پێسپاردن- ئەرك

٢- لیژنەی لێکۆڵینەوە

٣- دەڵاڵی- پارە وەرگرتن

colonel/ˈkɜ:ln/n سەرهەنگ- کۆلۆنێل
colonial/kəˈləʊniəl/adj داگیرکراو- نیشتەجێ- کۆلۆنیال
colonism/ˈkəʊlənɪzəm/n داگیرکاری
colonist/ˈkɒlənɪst/adj داگیرکار
colonize/ˈkɒlənaɪz/v داگیردەکا
colony/ˈkɒləni/n کۆلۆنی، داگیرکراو- نیشتەجێ
جالیە- رەوەند- شوێنی هەنگ و مێروولە
colossal/adj کەتە/مەزن- زەبەلاح
colour/ˈkʌlə(r)/n رەنگ
colour/v ١- رەنگ دەکا
٢- دەگۆڕێ- دەشێوێنێ
colour blind/n رەنگ کوێری
توشی نەخۆشی رەنگ نەدیتن بووە
coloured/ˈkʌləd/n رەنگاورەنگ
colouring/n رەنگ کردن
colourless/adj بێرەنگ
colt/kəʊlt/n جوانوو- چەك
column/ˈkɒləm/n ١- کۆڵەکە
٢- بڕبڕە٣- گۆشە لە رۆژنامە
fifth column/n تابوری پێنجەم
coma/ˈkəʊmə/n لەهۆشخۆچوون؟ بورانەوە
comb/kəʊm/n - v ١-شانەی پرچ
٢- پۆپینەی کەڵەشێر
شانەدەکا/ دادێنێ- پرچ
combat/ˈkɒmbæt/n - v شەڕ- تێکۆشان، خەبات
شەڕ دەکا، تێدەکۆشێ
combatant/ˈkɒmbətənt/n شەڕکەر
combination/ˌkɒmbɪˈneɪʃn/n
١- یەکێتی
٢- ژمارەی نهێنی بۆ کردنەوەی..
٣- بەستنەوە
combine/kəmˈbaɪn/v دەبەستێتەوە- کۆدەکاتەوە- تێکەڵ دەکا
combustion/kəmˈbʌstʃən/n کرداری سوتان
come/kʌm/v ١- دێت- دەگات
٢- روودەدا- دەبێتەهۆی ٣- سەرهەڵدەدا
٤- دەدۆزرێتەوە- دەکەوێتە نێوان
come on/v دەی بابڕۆین
come round/v دەخولێتەوە
come back/v دەگەڕێتەوە بۆ
come down/v هەرەس، دێتە خوارێ
comedian/kəˈmi:diən/n گاڵتەباز، گاڵتەچی، پێکەنێنەر
ئەکتەری کۆمیدی
comedy/ˈkɒmədi/n کۆمیدی
comer/ˈkʌmə(r)/n هاتوو
comet/ˈkɒmɪt/n ئەستێرەی رەونەقدار، ئەستێرەی کلکدار
comfort/ˈkʌmfət/n – v دڵدانەوە، دڵنەوایی،حەوانەوە
دڵی دەداتەوە
comfortable/ˈkʌmftəbl/adj ١- حەواوە
٢- ئاسودەبەخش ٣- ئاسودە- بەختەوەر
comic/ˈkɒmɪk/adj
١- گاڵتەچی- گاڵتەیی
٢- گۆڤاری کۆمیدی وێنەدار بۆ منداڵان
comical/ˈkɒmɪkl/adj پێکەنهێنەر، گاڵتەیی
comma/ˈkɒmə/n وێرگول
inverted commas هێمای وەرگرتنی دەقێك
command/kəˈmɑ:nd/n – v ١- فەرمان- داخوازی ٢- دەسەڵات
٣- فەرمان دەدا
٤- دەست دەگرێ بەسەر- سەرکردایەتی دەکا
commander/kəˈmɑ:ndə(r)/n فەرماندە، فەرماندار
commander-in-chief/n فەرماندەی گشتی فەرمانداری گشتی
commandeer/ˌkɒmənˈdɪə(r)/v

coffin/ˈkɒfɪn/n دارەمەیت، تابوت

cog/kɒg/n دانەی تایە،
کەسێکی کەم بەها لە پرۆژەیەکی مەزن

cogency/ˈkəʊdʒənsi/n هێزی رازی
کردن- قایل کردن
باوەڕپێنکردن

cogent/ˈkəʊdʒənt/adj
بیانووی باوەڕپێهێنەر- قایلکەر

cogitate/ˈkɒdʒɪteɪt/v- هزر دەکا بە قوولی
بەقوڵی تێدەفکرێ

cohabit/kəʊˈhæbɪt/v - n پێکەوە دەژین
پێکەوە ژیانی دوو کەس (بەبێ هاوسەری
شەرعی)

cohere/kəʊˈhɪə(r)/v یەکدەگرێ،
پێوەدەلکێ

coherence/kəʊˈhɪərəns/n سازان،
پێکەوەلکان

coherent/kəʊˈhɪərənt/adj یەککرتوو،
پێکەوەنووساو

cohesion/kəʊˈhi:ʒn/n یەککرتن،
پێکەوەلکان

coil/kɔɪl/n - v کۆیل- دەپێچێ

coin/kɔɪn/n پارەی خوردە

coinage/ˈkɔɪnɪdʒ/n پارەلێدان-
وشەرۆنان/وشەداڕشتن

coincide/ˌkəʊɪnˈsaɪd/v لەهەمان کاتدا
روودەدا

coincidence/kəʊɪˈnsɪdəns/n
هاوکات- رێکەوت

coiner/ˈkɔɪnə(r)/n پارەلێدەر

coke/kəʊk/n رەژووی کوک

coka/kəʊkə/n کۆکاکۆلا

cold/kəʊld/n - adj سەرما، ساردی،
هەڵامەت، پەسیو- سارد، تەزی

cold blood/ˌkəʊld ˈblʌd/n خوێن سارد

coldly/adj بەساردی

coldness/n ساردی

cold war/ˌkəʊld ˈwɔ:(r)/n شەڕی سارد

collaborate/kəˈlæbəreɪt/v
هاوکاری دەکا

collaboration/kəˌlæbəˈreɪʃn/n
هاوکاریکردن

collapse/kəˈlæps/n - v هەرەس، رووخان
دەکەوێ، دەروخێ، هەرەس دێنێ

collar/ˈkɒlə(r)/n – v ١- یەخە، بەرۆك
٢- کۆت
دەیگرێ- دەدزێ

colleague/ˈkɒli:g/n هاورێ-
هاوپۆل- هاوپیشە

collect/kəˈlekt/v کۆدەکاتەوە،
بەدەست دێنێ
خۆی کۆدەکاتەوە

collected/adj خۆی دەگرێ- جلەو بەرنادا
خۆگر، هێمن

collection/kəˈlekʃn/n ١- وەرگرتن
٢- کۆمەڵە شتێ- کەسێ ٣- کۆمەڵە شیعر

collective/kəˈlektɪv/adj کۆمەڵیی-
هەرەوەزی

collector/kəˈlektə(r)/n باجگر،
پارەوەرگر، کۆکەرەوە

college/ˈkɒlɪdʒ/n کۆلێژ
قوتابخانەی باڵا

collide/kəˈlaɪd/v بەریەکەوێ-
دەکەوێ وەبەر- بەریەك دەکەون

collie/ˈkɒli/n سەگی شوانی و پەز/
سەگێکی سکۆتلەندیە

collier/ˈkɒliə(r)/n کرێکاری کان

colliery/ˈkɒliəri/n کانی رەژوو، خەڵوز

collision/kəˈlɪʒn/n بەریەك کەوتن

colloquial/kəˈləʊkwiəl/adj-زمانی باو
رۆژانە- بازاریی

collusion/kəˈlu:ʒn/n پیلانگێڕان،
پیلانی نهێنی

colon/kəʊlən/n ١- دووخاڵ ٢- قۆلۆن

coal/kəʊl/n رەژوو، خەڵوز
coal-cellar/ˈkəʊlselə(r)/n رەژودان– خەڵوزدان
coaltar/n قەترانی رەژوو
coalesce/ˌkəʊəˈles/n - v ئاوێتە دەبێ– ئاوێتەبوون– تێکەڵبوون
coalition/ˌkəʊəˈlɪʃn/n هاوبەش، هاوکاری
coarse/kɔːs/adj رەق– زبر، گرژ
coarseness/n رەقی– زبری، گرژی
coast/kəʊst/n کەنار، لێوار، رۆخ
coast/v ١– لەکەناری دەریا مەلە دەکا ٢–گەشت دەکا بەبێ‌بەکارهێنانی هێز(پایسکل)
coastal/adj کەناریی
coat/kəʊt/n - v ١– چاکەت ٢–خوری– مووی گیانەوەر ٣– بەرگ– پۆشەرلەبەردەکا، دادەپۆشێ
coated/adj رووپۆشراو
coatee/n قاپوتی کورت
coating/n رووپۆشین
coax/kəʊks/v ماستاوچیەتی دەکا، قورکێشی دەکا
cobalt/ˈkəʊbɔːlt/n کانزای کۆباڵت
cobber/ˈkɒbə(r)/n هاورێ
cobble/ˈkɒbl/v پێڵاو چاك دەکاتەوە، پینەدۆزی دەکا
cobbler/ˈkɒblə(r)/n پینەدۆز، پینەچی، پێڵاوچاکەر
cobra/ˈkəʊbrə/n ماری کۆبرا
cobweb/ˈkɒbweb/n ماڵی جاڵجاڵۆکە، تۆری‌جاڵجاڵۆکە
cocaine/kəʊˈkeɪn/n کۆکایین
cocacola/n کۆکاکۆلا
cock/kɒk/n ١– کەباب، کەڵەشێر، نێرەی باڵندە ٢– بالوعە– شێرە
cock/v بانگ دەدا، دەقیقێنێ
cock crow/n کاتی خوێندنی کەڵەشێر
cockeyed/ˈkɒk aɪd/adj خێڵ/دڕندە
cockney/ˈkɒkni/n شێوەی ئاخاوتنی خەڵکی لەندەن
cockpit/ˈkɒkpɪt/n ژووری کاپتن– لێخوری فرۆکە گۆرەپانی جەنگ، گۆرەپانی کەڵەشێر، شەرە کەڵەشێر
cockroach/ˈkɒkrəʊtʃ/n سیسرکە، سیسرك
cocktail/ˈkɒkteɪl/n کۆکتێل– تێکەڵی چەند خواردنەوەیەك چەند برگەیەك لە بەرنامەیەك، هەمەرەنگ، رەنگاورەنگ
cocoa/ˈkəʊkəʊ/n کاکاو
coconut/ˈkəʊkənʌt/n گوێزی هیندی
cocoon/kəˈkuːn/n قۆزاخە: بەرگێ بۆ پاراستن بەکاردێ داوی وەك ئاوریشم وایە
cod/kɒd/n ماسی گەورەی دەریا
coddle/ˈkɒdl/v دەمیلاوێنێ/دەکوڵێنێ
code/dəʊd/n هێما، کۆمەڵێ دەستور، کۆد سیستەمی هاتوچۆ
code word/n هێمای نهێنی، کلیلی کردنەوەی نهێنی
codify/ˈkəʊdɪfaɪ/v یاسار دادەنێ، تۆمار دەکا چەند یاسایێ کۆدەکاتەوە
coefficient/ˌkəʊɪˈfɪʃnt/n هاوکۆلکە، پلە
coerce/kəʊˈɜːs/v زۆری لێدەکا، زۆرەملێی لێدەکا
coercion/kəʊˈɜːʃn/n زۆرلێکردن، زۆرەملێ
coexist/ˌkəʊɪgˈzɪst/v لەگەڵ یەك هەڵکردن–هاوکات هەبێ
coexistence/ˌkəʊɪgˈzɪstəns/n پێکەوە ژیان/ پێکەوە هەبوون
coffee/ˈkɒfi/n قاوە

clip/klɪp/n - v ١- دەرزی- بەستەر
٢- لێدان- هەڵگر
١- بەدەرزی دەبەستێ٢- دەبڕێ
clippers/ˈklɪpə(r)/n قژبڕ- پرچ چاکەر
نینۆککەر- نینۆکبڕ
clique/klɪk/n تاقم/ چەتە
cloak/kləuk/n پەردە، عەبا، پاڵتۆ، بێ‌قۆڵ
cloakroom/ˈkləukru:m/n پاڵتۆگە/
ژووری پاڵتۆ هەڵواسین/ ئاودەست
clock/klɒk/n کاتژمێری گەورە- دیوار
clock in/out تۆماری هاتن و
ڕۆیشتن لە کارگە
clockwise/ˈklɒkwaɪz/v لەگەڵ میلی
کاتژمێری دەسوڕێ/ دەخولێتەوە
clog/klɒg/v - n ١- لەمپەر دادەنێ
بەربەست دروست دەکا، ڕێ‌دەگرێ
٢- قاپقاپ- کڵاش
close/kləus/adj ١- نزیک
٢- خنکێنەر، بێ‌هەوا
٣- جیاوازییەکی کەم ٤- ورد- سەراپاگیر
٥- چپڕ٦- لەیەک نزیک
close/kləuz/v ١- دادەخا
٢- کۆتایی پێ‌دێنێ
٣- گرێ‌دەدا- لەیەک نزیک دەکاتەوە
closedown/v بەیەکجاری دادەخا
close-up/n وێنەیەکی نزیکخراوە
closet/ˈklɒzɪt/n گەنجینە، ژووری بچوک
water closet(w.c) ئاودەست
closure/ˈkləuʒə(r)/n کۆتایی،
داخستنی‌دەرگای گفتوگۆ، گیران
clot/klɒt/n خوێن مەیین/ لەت
cloth/klɒθ/n ١- قوماش، چنین
٢- پارچەقوماش- پەڕۆک٣- سەرجێ
clothe/kləuð/v لەبەر دەکا، دادەپۆشێ
clothes/kləuðz, kləuz/n
١- جل وبەرگ- پۆشاک
٢- چەرچەف- سەرجێ
clothing/ˈkləuðɪŋ/n پۆشاک، پۆشین
cloud/klaud/n هەور، تەم
cloud/v هەور دادەپۆشێ، تەم دادەگرێ
cloudless/ˈklaudləs/adj ساماڵ،
بێ‌هەور، ڕوون
cloudy/ˈklaudi/adj بەهەور، بەتەم
clover/ˈkləuvə(r)/n وێنجە، سەمەن
clown/klaun/n گاڵتەچی/
قۆشمەچی- قەشمەر
club/klʌb/n-v ١- دار- کوتەک
٢- داری یاری گۆڵف ٣- یانە
٤- ماچەی کاغەزی یاری
بەکوتەک لێی دەدا، بەشداری دەکا
cluck/klʌk/n - v گارەگاری مریشک،
گارەگار دەکا
clue/klu:/n بەڵگە، ئاماژە، کلیلی
دۆزینەوەی تاوان
clump/klʌmp/n دەستەیەک دار و گوڵ
clump/v شەقاوی گران داوێ
clumsiness/n هەڵەشەیی، زڕیوی
clumsy/ˈklʌmzi/adj بەهەڵەشەیی، زڕیو
cluster/ˈklʌstə(r)/n هێشووی(تری)،
کۆمەڵە
cluster/v کۆدەبێتەوە
clutch/klʌtʃ/n - v ١- گرتن٢- کلاچ
٣- دەستەمێلکە، دەگرێ
clutter/ˈklʌtə(r)/n - v پەرش و بڵاو/
سەری لێ تێکدەچێ
co-/pref لەگەڵ- پێکەوە
co-author/n هاودانەر- هاوبەشی
co-education/n خوێندنی تێکەڵ-
کوڕ و کچ
coach/kəutʃ/n ١- گالیسکە ٢- ئۆتۆمبێیس
٣- مەشقەوان- ڕاهێنەر
coagulate/kəuˈægjuleɪt/v دەمەیێ،
دەبەستێ، دەتەزێ

clarinet/ˌklærəˈnet/n کلارنێت
clash/klæʃ/n – v ١–بەریەك كەوتن–
خرینگەخرینگ
بەریەك دەكەوێ– خرینگەی لێوەدێ
٢– ناتەبایی– ململانێ– رازی نابێ
٣– هاوكات
class/klɑ:s/n ١– چینی كۆمەڵایەتی
٢– پۆل
classic/ˈklæsɪk/adj كلاسیك– دێرین
classical/ˈklæsɪkl/adj ئەدەبی كۆن
classification/ˌklæsɪfɪˈkeɪʃn/n
پۆلێن كردن
classify/ˈklæsɪfaɪ/v پۆلێن دەكا
classified information زانیاری نهێنی
class-mate/ˈklɑ:smeɪt/n هاوپۆل
clatter/ˈklætə(r)/n ١– دەنگی سینی و
قاپ و قاچاغ ٢– ژاوەژاو
٣– تەقەتەقی ئالەتی چاپكەر
clause/klɔ:z/n ١– پارستە ٢– بەند
claustrophobia/ˌklɔ:strəˈfəubiə/n
ترس لە شوێنی داخراو
claw/klɔ:/n - v چنگ/ دەروشێنێ، چرنوك
clay/kleɪ/n قوڕی پاقژ
clean/kli:n/adj - v ١– خاوێن
٢– شیك– كۆك– رێكپۆش/ پاقژدەكاتەوە
cleaner/ˈkli:nə(r)/n ١– پاقژكەر– خولام
٢– ئامراز یان ماددەی پاقژكەر
cleaning/ˈkli:nɪŋ/n خاوێنی– پاقژی
clear/klɪə(r)/adj - v ١– روون– سامال
٢– روون– ئاشكرا– بێگرێ٣– تێدەپەڕێ
٤– بەربەست لادەبا، پاقژ دەكا
٥– بێتاوانی دەردەخا ٧– سامال دەبێ
٨– دووركەوە
clearly/ˈklɪəli/adv بەئاشكرا– بەراشكاوی
clearance/ˈklɪərəns/n،پاڵاوتن، رێكخستن
راگەیاندن– رون كردنەوە– لابردن

clearing/n ناوچەیەكی بچوكی بێدار لە
ناوەڕاست دارستان
clearly/adv بەروونی/بەبێ گومانی
clemency/ˈklemənsi/n رەحمەت،
لێبوردن– میهرەبانی
clench/klentʃ/v ١–توند دەیگرێ،
٢–جیرەی ددانی دێ ٣– كۆتایی پێ دێنێ
clergyman/ˈklɜ:dʒimən/n قەشە/
پیاوی دینی لە مەسیحییەت
clerical/ˈklerɪkl/adj نوسراو، كەهنوتی
clerk/klɑ:k/n نوسەر، فەرمانبەر
clever/ˈklevə(r)/adj زیرەك
cleverness/ˈklevənəs/n زیرەكی
cliche/ˈkli:ʃeɪ/n كلێشە/دەستەواژەی
دوپاتكراوە
click/klɪk/n - v كلیك،كرتەكرت/
هەر لەسەرەتا سازا
client/ˈklaɪənt/n كڕیار– هەمیشە كڕیار
cliff/klɪf/n كەندەڵان
climate/ˈklaɪmət/n ئاووهەوا، سەقا
climax/ˈklaɪmæks/n پۆپە/لوتكە
climb/klaɪm/v سەردەكەوێ–
هەڵدەگەڕێ بە(چیا)
climb/n سەركەوتن بەسەر، هەڵگەڕان بە
climber/ˈklaɪmə(r)/nهەڵكەر، خۆهەڵواس
clinch/klɪntʃ/v دەگرێ– دەبەستێ
cling/klɪŋ/v پێوەی دەنالێ، پێوەی دەلكێ
clinic/ˈklɪnɪk/n دیدەنگای پزیشكی/
نەخۆشخانەی بچوك
clinical/ˈklɪnɪkl/adj سەرجێی–
پشكنینی نەخۆش لەسەر جێگا
clink/klɪŋk/n خشەخش، زرینگەزرینگی
پەرداخ
زرینگەزرینگی شوشە دێ.. گلاس لە گلاس
دەدەن

٢- تیرەیەکی مەسیحی

churn/tʃɜːn/n کردنە کەرە، مەشکە

chute/ʃuːt/n تاوەڕۆ/ تاڤگە، سول

cider/ˈsaɪdə(r)/n ئاوی سێوی ترشاو/سرکەسایدەر

cigar/sɪˈgɑː(r)/n چروت- دەفتەر

cigarette/ˌsɪgəˈret/n جگارە- جقارە

cinder/ˈsɪndə(r)/n خۆڵەمێش/نیوەسوتو

cine-camera/ˈsɪnɪ kæmərə/n کامیرای سینەما

cinema/ˈsɪnəmə/n سینەما، هونەری سینەما

cipher/ˈsaɪfə(r)/n ١- هیچ نا- سفر ٢- کۆد- هێما

circle/ˈsɜːkl/n ١-بازنە ٢-بەشێك لەشانۆ- بەلەکۆن ٣- کۆمەڵەکەسێك- ئاوەندی سیاسی

circuit/ˈsɜːkɪt/n ١-خول- گەشت ٢- بازنەی کارەبایی

circular/ˈsɜːkjələ(r)/adj بازنەیی، چەماوەیی

circulate/ˈsɜːkjəleɪt/v بڵاودەکاتەوە، دابەشی دەکا، دەسوڕێتەوە

circulation/ˌsɜːkləˈleɪʃn/n ١- خولانەوەی خوێن ٢- دابەش کردن

circumcise/ˈsɜːkəmsaɪz/v سونەت دەکا

circumcision/ˌsɜːkəmˈsɪʒn/n سونەت کردن- پاککردنەوە

circumference/səˈkʌmfərəns/n چێوەی بازنە

circumspect/ˈsɜːkəmspekt/adj هۆشیار، وریا

circumstance/ˈsɜːkəmstəns/n ڕەوش، بار، بارودۆخ

circumstantial/ˌsɜːkəmˈstænʃl/adj ١-چڕوپڕ ٢- پەیوەست بەرەوش ٣- لاوەکی

circus/ˈsɜːkəs/n شیرکس- پاڵەوانانبازی، گۆڕەپان

cistern/ˈsɪstən/n کۆگای ئاو- ئاوپارێز

citadel/ˈsɪtədəl/n قەڵا- پەناگە

citation/saɪˈteɪʃn/n ئێوەرگرتن، بەڵگەهێنانەوە لە، تۆمارکردن

cite/saɪt/v باس دەکا، نمونە دەهێنێتەوە

citizen/ˈsɪtɪzn/n هاوڵاتی

citrus/ˈsɪtrəs/n گروپی ترشەکان - ترشەمەنی

city/ˈsɪti/n شار

civic/ˈsɪvɪk/adj شاریی- مەدەنی

civil/ˈsɪvl/adj ١- مەدەنی- ناعەسکەری ٢- بەرێز- بەئەدەب ٣- کۆمەڵگای مرۆ

civilian/səˈvɪliən/adj مەدەنی-ناحکومی

civilization/ˌsɪvəlaɪˈzeɪʃn/n مەدەنیەت، شارستانی

civilize/ˈsɪvəlaɪz/v بە شارستانی دەکا

claim/kleɪm/n - v ١- داخوازی ٢- بانگاشەکردن ٣- بانگاشە دەکا

clammy/ˈklæmi/adj شێدار و سارد و تەڕ

clamorous/ˈklæmərəs/adj بەهەرا- واژەواژ

clamour/ˈklæmə(r)/n- v هەرا/ زەختی دەکرد لە سەر/ غەڵبە غەلب دەکا

clamp/klæmp/n ئامرازێکە بۆهەڵگرتنی دووشت پێکەوە بەکاردێ

clan/klæn/n عەشیرەت، خێڵ

clandestine/klænˈdestɪn/adj نهێنی، شاراوە

clang/klæŋ/n - v تەقینەوە- تەقەتەق/ تەقەتەق دەکا

clank/klæŋk/n - v دەنگدانەوە، خرینگەخرینگ/خرینگەخرینگ دەکا/دەدا/ ئەیدێ

clap/klæp/n - v چەپڵەلێدان/ چەپڵە ئەیدەدا

clarification/ˌklærɪfɪˈkeɪʃn/n ڕوون کردنەوە/ ئارمایی لابردن

clarify/ˈklærəfaɪ/v ڕون دەکاتەوە، بەرەونەق دێخێ

chisel/ˈtʃɪzl/n ئەسکەنە/
قەڵەمی ئاسن بۆ کونکردنی دیوار
chit/tʃɪt/n منداڵ، ساوا،
پارچەکاغەز، نامەی کورت
chit- chat/ˈtʃɪt tʃæt/n چەنەبازی،
گفتوگۆیەکی کورتی نافەرمی
chivalrous/ˈʃɪvlrəs/adj جوامێر،
سوارچاك، خانەدان
chivalry/ˈʃɪvəlri/n سیستەمی
سوارچاکی،جوامێری
chlorine/ˈklɔːriːn/n کلۆر
chloroform/ˈklɒrəfɔːm/n کلۆرۆفۆرم-
سڕکەرە
chock/tʃɒk/n چۆلێکی دارییە لەژێر
بەرمیل دادەنرێ، ئامێلێ بجولێتەوە، ڕاگرە
chock-full/ˌtʃɒk ˈfʊl/adj پڕ- قەرەبالغ
chock-a-block/ˌtʃɒk ə ˈblɒk/adj
پڕ- توندبەستراو
chocolate/ˈtʃɒklət/n چوکلێت ٢- کاکاو
choice/tʃɔɪs/n هەڵبژاردە، هەڵبژاردن-
باشترین جۆر- نایاب
choir/ˈkwaɪə(r)/n کۆرسی کەنیسە/
دەستەی گۆرانی
choke/tʃəʊk/n - v خنکان/دەخنکێ
cholera/ˈkɒlərə/n کولێرا- ڕشانەوە
choose/tʃuːz/v هەڵدەبژێرێ
chop/tʃɒp/n ١-لێدان ٢-گۆشت- دەم
chop/v پارچەپارچە دەکا/ دەبڕێ
chopper/ˈtʃɒpə(r)/n ١- تەور٢-
هەلیکۆپتەر
choral/ˈkɔːrəl/adj کۆراڵ/
گۆرانی بەکۆمەڵ/ سرودی ئایینی
chord/kɔːd/n پەت، گوریس- کندر/ ژێ
ژێی ئامرازی مۆسیقا
chore/tʃɔː(r)/n کاری ڕۆژانە/ ڕۆتین
سوکە ئیش

chorus/ˈkɔːrəs/n ١- کۆرس- بەکۆمەڵ
٢- دەستەواژەیەکە لە گۆرانیدا بەرێکوپێکی
دەوترێتەوە٣- کۆمەڵێ سەماکەر
chorus-girl/n کچی سەماکەری ناو کۆرس
choose- chose- chosen/v هەڵدەبژێرێ
هەڵیبژارد- هەڵبژێردراو
Christ/kraɪst/n عیسی پێغەمبەری
کوڕی مەریەم
christen/ˈkrɪsn/v بە مەسیحی دەکا
Christian/ˈkrɪstʃən/n دیان- نەسرانی-
فەلە
Christianity/ˌkrɪstiˈænəti/n
مەسیحییەت- نەسرانیەت (ئاینیمەسیحی)
Christmas Eve جەژنی لەدایك بوون-
ڕۆژێك پێش جەژنی لەدایك بوون
Father Christmas بابانۆئێل
chrome/krəʊm/n کرۆم- زەرد
chromium/ˈkrəʊmiəm/n کانزای کرۆم
chromosome/ˈkrəʊməsəʊm/n
کرۆمۆسۆم
chronic/ˈkrɒnɪk/adj درێژخایەن/کوشندە
chronicle/ˈkrɒnɪkl/n تۆماری ڕوداوەکان
بەپێی ڕوودانیان
chronological/ˌkrɒnəˈlɒdʒɪkl/adj
یەك لەدوای یەك
ڕێکخراو بەپێی کات
chronology/krəˈnɒlədʒi/n کرۆنۆلۆژی
زانستی تۆمارکردنی ڕوداوە مێژوویییەکان
chubby/ˈtʃʌbi/adj ڕومەت پڕ/خڕ
chuck/tʃʌk/v فڕێ دەدا، دەردەکا، دەقوقێنێ
chuck up/v وازدەهێنێ لە
chuckle/ˈtʃʌkl/n پێکەنینێکی شاراوە/
پێکەنینێکی بەهێمنی
chum/tʃʌm/n برادەر، هاوڕێ
chunk/tʃʌŋk/n پارچەیەکی گەورە، پاروو
church/tʃɜːtʃ/n ١- کەنیسە

chauvinism/ˈʃəʊvɪnɪzəm/n شۆڤێنییەت دەمارگیری نەتەوەیی- تیرەگەری
cheap/tʃi:p/adj ١- هەرزان ٢- کەم- بێ‌قیمەت
cheat/tʃi:t/n فێلباز، جادوکەر/جادو
cheat/v فێڵ دەکا- جادو دەکا
check/tʃek/n ١- چاودێری ٢- وەستاندن ٣- قوماش٤- چەك
check/v کۆنترۆڵ دەکا، دەوەستێنێ- ناهێڵێ
cheak up پشکنینی پزیشکی سەراپا
cheek/tʃi:k/n ١- ڕوومەت ٢- نەگریسی
cheeky/ˈtʃi:ki/adj ١- نەگریسی- بێ‌شەرم
cheer/tʃɪə(r)/n ١- هوتاف لێدان ٢- باری تەندروستی- میزاج
cheer/v ١- هوتاف لێدەدا-هاوار دەکا ٢- هان دەدا
cheerful/ˈtʃɪəfl/adj ئاسودە-کەیف خۆش، بەختیار
cheerio/ˌtʃɪəriˈəʊ/interj بەهیوای دیدار (لەخواردنەوە)بە تەندروستیت
cheery/ˈtʃɪəri/adj شاد- کامەران- بەختەوەر
cheese/tʃi:z/n قالبە پەنیر، پەنیر
cheeseparing/adj کەم/ بێ قیمەت، قرچۆك
chef/ʃef/n سەرۆکی چێشتلێنەران/ سەرکار
chemical/kemɪkl/adj کیمیاوی
chemist/ˈkemɪst/n ١- کیمیاگەر- زانای کیمیایی ٢- دەرمانساز- سەیدەلانی
chemistry/ˈkemɪstri/n زانستی کیمیا
cheque/tʃek/n چەك- شیك(پارە)
cherish/ˈtʃerɪʃ/v بەنەرمی چاودێری دەکا ڕێزی لێدەنێ
cherry/tʃeri/n گێلاس
chess/tʃes/n شەترەنج
chess-board/n تابلۆی شەترەنج
chest/tʃest/v ١- سندوق٢- سینگ
chestnut/ˈtʃesnʌt/n کەستانە- ڕەنگ کەستانی
chew/tʃu:/v دەجوێ
chewing gum/n بنێشت جوین
chic/ʃi:k/adj ڕێك پۆش، جوانپۆش- کۆك
chicken/ˈtʃɪkɪn/n ١- مریشك ٢- گۆشتی مریشك
chickenpox/ˈtʃɪkɪnpɒks/n سۆریکە
chide/tʃaɪd/v سەرکۆنەی دەکا
chief/tʃi:f/n - adj ١- سەرۆك ٢- بەڕێوەبەر، سەرەکی
child/tʃaɪld/n منداڵ
childhood/ˈtʃaɪldhʊd/n منداڵێتی
childish/ˈtʃaɪldɪʃ/adj منداڵانە- منداڵی
chill/tʃɪl/n-v ١-ساردی ٢- نەخۆشی- لەرز، ساردەکاتەوە، سەرمای دەبێ
chilly/ˈtʃɪli/adj سارد، ساردوسڕ، سەرمابردە
chime/tʃaɪm/n-v دەنگی زەنگ، زەنگی کاتژمێرەکە لێدەدا
chimney/ˈtʃɪmni/n دوکەڵکێش، بۆڕی دوکەڵ
chin/tʃɪn/n چەنە، چەناگە
chin up/v بەرگە بگرە
china/ˈtʃaɪnə/n چین- چینی
Chinese/adj چینی- زمانی چینی
chink/tʃɪŋk/n ١- کونێکی- کەلێنێکی بچووك ٢- زرنگانەوە، دەزرینگێتەوە
chip/tʃɪp/n ١- پارچەدار- شەڕانی ٢-قاش، توێکڵ ٣-فیشە ٤-کەل- شکاو
chip/v دەشکێنێ
chiropodist/kɪˈrɒpədɪst/n پسپۆڕ لە چارەسەری پێیەکان
chirp/tʃɜ:p/n - v شەقشەقە، دەنگێکی بەرزی باڵندەیە

chance/tʃɑːns/n ١- ڕێکەوت
I met him by chance.
بەڕێکەوت ئەوم دیت
٢- دەرفەت
he got ... دەرفەتی بۆ ڕێککەوت
٣- شیمانە
you stand a good
شیمانەی بەدەستهێنانی ئەو پیشەت زۆرە
I'll come along by chance
سەرت ئێدەدەم بێ ژوان- بەڕێکەوت
chancellor/ˈtʃɑːnsələ(r)/n
١- سەرۆکی فەخری زانکۆ
Chancellor of the Exchequer
٢- سەرۆك وەزیران- ڕاوێژکار لە ئەلمانیا/ وەزیری دارایی لە بەریتانیا
change/tʃeɪndʒ/n ١- گۆڕان- گۆڕین
٢- پارە- وردە - دەگۆڕێ
I must change دەبێ جلم بگۆڕم
change able/adj دەکرێ بگۆڕێ
channel/ˈtʃænl/n ١- دەربەند
٢- قەناتی تەلەفزیۆن
٣- قەناتی ئاو- جۆگە- زێراب- سۆڵین
chant/tʃɑːnt/n - v سرود، سرودی دینی
سرود دەڵێ
chaos/ˈkeɪɒs/n ئاژاوە، نیگەرانی
chap/tʃæp/n - v پیاو- کوڕ- شەق دەبا
chapel/ˈtʃæpl/n کەنیسەی بچوك،
نوێژگا، پەرستگا
chaperon/n کەنیزەك/ خنە
chaplain/ˈtʃæplɪn/n قەشە
chapter/ˈtʃæptə(r)/n بەش- زنجیرەیەك لە
char/tʃɑː(r)/n ١- خەڵوز- ڕەژوو
٢- کاری پاقژکردنەوە
charwoman/n پاقژکەرەوە- کارەکەر
character/ˈkærəktə(r)/n ١- کەسێتی
٢- ناوبانگی ٣-کاراکتەر٤- نیشانە- هێما
characteristic
/ˌkærəktəˈrɪstɪk/adj – n

تایبەتمەندی/ ئەدگار
charade/ʃəˈrɑːd/n قسەی ڕووت- مەتەڵ
charcoal/ˈtʃɑːkəʊl/n ڕەژوی دار
charge/tʃɑːdʒ/n ١- تۆمەت
٢- چاودێری- بەرپرسیاری٣- هێرش
٤- نرخ٥- بارگەی کارەبایی
charge/v ١- تاوانباری دەکا
٢- ڕایدەسپێرێ ٣- هێرش دەکا
٤- داوای نرخێ دەکا ٥- پڕدەکا
charisma/kəˈrɪzmə/n کاریزما
charitable/ˈtʃærətəbl/adj
خێرومەند- خێرخواز
charity/ˈtʃærəti/n چاکە- خێر
charlatan/ˈʃɑːlətən/n قۆڵبڕ- ساختەکار
charm/tʃɑːm/n ١- هێزی ڕاکێشان-سرنج
٢- جادو٣- تەلیسم
charm/v ١- کەیف خۆش دەکا
٢- سرنجی ڕادەکێشێ
charming/ˈtʃɑːmɪŋ/adj سرنج ڕاکێش-
دڵرفێن- گەلەك جوان
chart/tʃɑːt/n ١- نەخشە ٢- هێلکاری
charter/ˈtʃɑːtə(r)/n ١- بەڵگەنامە-
دەستوور ٢- بەند- قۆنتارات
chary/ˈtʃeəri/adj ڕژ- سوور، وریا
chase/tʃeɪs/v - n ڕاوی دەنێ-ڕاو-ڕاونان
chasm/ˈkæzəm/n ١-کونێکی درێژی
قوڵ لەزەوی ٢-کەلێن
٣- جیاوازیەکی گەورە لەنێوان
chassis/ˈʃæsi/n شاسی ئۆتۆمبیل
chaste/tʃeɪst/adj پاك- پاقژ
chastise/tʃæˈstaɪz/v تەمبێ دەکا
chastity/ˈtʃæstəti/n پاقژی- پاکیزەیی
chat/tʃæt/n مشتومڕ- چەنەکردن
chatter/ˈtʃætə(r)/n ١- مشتومڕ-
چەنەبازی ٢- وتەی پڕوپوچ
٣- چیرەی ددان- دانەچیرە
chauffeur/ˈʃəʊfə(r)/n شوفێر

censure/ˈsenʃə(r)/v بەرمانێکی توندو
ڕەسمییە یەکێ بڵێ تۆ هەڵەی
census/ˈsensəs/n سەرژمێری
cent/sent/n ١- پارەی وردەی ئەمریکی
٢- سەد
the interest rate is only.... ڕێژەی
قازانج تەنها شەش لە سەدە.
centenary/senˈti:nəri/adj-n سەدساڵی
centigrade/ˈsentɪgreɪd/adj
پلەی سەدی بۆ پێوانەی گەرمی
centimetre/ˈsentɪmi:tə(r)/n سەنتیمەتر
central/ˈsentrəl/adj ناوەندی-مەڵبەندی،
ناوەڕاست/سەرەکی
this hotel has central heatiny
ئەم ئوتێلە گەرمکەرەوەی ناوەندی هەیە
centre/ˈsentə(r)/n مەڵبەند، ناوەند،
ناوەڕاست، چەق، تەوەر
the visiting actress was..attraction
ئەکتەری میوان جێگەی سرنجی ئامادەبوان بوو
place in centre لەناوەندی دانا
be concentraded on, in جەخت
لەسەر دەکا/گرنگی تەنیا بە.. دەدا
century/ˈsentʃəri/n سەدە
١- سەد ساڵ ٢- سەد خاڵ لەیاری کریکیت
ceramic/səˈræmɪk/adj سیرامیک-
هونەری گڵکاری
سیرامیک- گڵین- قوپی
cereal/ˈsɪəriəl/n ١- دانەوێڵە٢- تێشت
cerebral/ˈserəbrəl/adj دەماغی/
پەیوەست بە مێشك
ceremonial/ˌserɪˈməʊniəl/adj
ئاهەنگی دینی، ڕەسمی- تەدارەك
ceremony/ˈserəməni/n تەدارەك
please do not .... بێزەحمەت واز لە
ڕەسمیات بێنە
Master of ceremonies M.C ئاهەنگێڕ
certain/ˈsɜ:tn/adj ١- دڵنیا

He is certain to come. هاتنی مسۆگەرە
Are you certain?
دەربارەی ئەوراستیەی لاتە، دڵنیای؟
٢- هەندێ
certain p. have told ... هەندێ کەس
درۆیان لەبارەی منەوە هەڵبەستبوو
certainly/ˈsɜ:tnli/adv بەدڵنیایی
certainty/ˈsɜ:tnti/n دڵنیایی
certificate/səˈtɪfɪkət/n باوەڕنامە-
گەواهی‌نامە- مۆڵەت
birth certificate بڕوانامەی لەدایکبوون
marriage certificate مارەنامە،
بەندی هاوسەرێتی
chafe/tʃeɪf/vi - vt دەخورێنێ- دەسڕێتەوە
chaff/tʃɑ:f/n پوش، کا
chagrin/ˈʃægrɪn/n خەمۆکی
chain/tʃeɪn/n ١- زنجیر ٢- زنجیرەی
chain reaction کاردانەوەی زنجیرەیی
chain/v بەزنجیر دەیبەستێتەوە
chair/tʃeə(r)/n ١- کورسی
٢- کورسی سەرۆکایەتی، ئوستازیەت لە زانکۆ
سەرۆکایەتی دەکا، بەڕێوەی دەبا
chairman/ˈtʃeəmən/n سەرۆك دانیشتن
chalk/tʃɔ:k/n تەباشیر
challenge/ˈtʃælɪndʒ/n - v
بەرەنگاری- بەرەنگاری دەکا
chamber/ˈtʃeɪmbə(r)/n
١- ژوری نوستن ٢- ئەنجومەن
chamber of commerce ژوری بازرگانی
chamber pot ئاودەست
chameleon/kəˈmi:liən/n حەربا، بۆقلەمون
chamois/ˈʃæmwɑ:/n بزنەکێوی
champion/ˈtʃæmpiən/n داکۆکی‌کەر،
پاڵەوان
champion/v داکۆکی دەکا
I hope you will... هیواداریین
تۆ پشتگیری دۆزی ئێمە بکەی

دابینکردنی خواردن- پەیداکەر- دابین کەر

catering/n خزمەتکاری ئاهەنگ

caterpillar/ˈkætəpɪlə(r)/n کرمۆکە/ کرمۆڵەی پەپولە

cathedral/kəˈθiːdrəl/n کاتدرائی

Catholic/ˈkæθlɪk/adj کاسۆلیکی

cattle/ˈkætl/n ئاژەڵ- رەشەوڵاخ

Caucasian /kɔːˈkeɪziən, kɔːˈkeɪʒn/n – adj قەوقازی

cauldron/ˈkɔːldrən/n مەنجەڵ- قازان

cauliflower/ˈkɒliflaʊə(r)/n قەرنابیت

cause/kɔːz/n ١- هۆ- ئەگەر ٢- هۆ ٣- دۆز- مەسەلە

cause/v دەبێتە هۆی

caustic/ˈkɔːstɪk/adj ١- سوتێنەر٢- توند

caution/ˈkɔːʃn/n ١-ئاگاداریەکیەمەزن ٢- ئاگاداری

caution/v ئاگاداردەکاتەوە

cautionary/ˈkɔːʃənəri/adj وریاکەرەوە- ئاگادارکەرەوە

cautious/ˈkɔːʃəs/adj وریا- ئاگادار

cautiously/adv بەوریایی

cavalry/ˈkævlri/n ١- هێزی زرێپۆش ٢- هێزی سوارە

cave/keɪv/n ئەشکەوت

cave in/n ١- هەرەس دێنێ- دەڕوخێ ٢- لەپڕ واز دێنێ لە

cavern/ˈkævən/n ئەشکەوتی قووڵ/ پڕ ئەشکەوت

caviare/ˈkæviɑː(r)/n کافیار

cavity/ˈkævəti/n ١- بۆشایی٢- کون

cease/siːs/v رادەوەستێ- کۆتایی دێ

ceaseless/ˈsiːsləs/adj بەردەوام

ceaselessly/adv بەبەردەوامی

cease fire ئاگربەس/ شەڕراگرتن

cede/siːd/v دەست بەردار دەبێ لە

ceiling/ˈsiːlɪŋ/n ١- بنمیچ ٢- دوا ئاست/ پۆپەی نرخ

celebrate/ˈselibreit/v ١- ئاهەنگ دەگێڕێ ٢- ئاهەنگی ئایینی دەگێڕێ

celebration/ˌselɪˈbreɪʃn/n ئاهەنگ سازدان

celebrated/ˈseləbrətɪd/adj ناسراو

celebrity/səˈlebrəti/n کەسێکی ناسراو

celestial/səˈlestiəl/adj ئاسمانی- فەلەکی

celery/ˈseləri/n کەرەوز

celibacy/ˈselɪbəsi/n رەبەنی

celibate/ˈselɪbət/adj رەبەن/بێ ژن

cell/sel/n ١- زیندان٢- خانە ٣- بەشێ لە پاتری کارەبایی ٤- شانە (رێکخراوی سیاسی)

cellar/ˈselə(r)/n ژێرزەمین

cello/ˈtʃeləʊ/n چەلۆ

violin cello کەمەنچەمان/ ئامێری مۆسیقا

cellophane/ˈseləfeɪn/n کاغەزی سیلۆفاین

cellular/ˈseljələ(r)/adj خانەیی

cellular phone تەلەفۆنی خانەیی

celluloid/ˈseljulɔɪd/n سەلولید (ماددەیەکی روونی رەقە)

cellulose/ˈseljuləʊs/n سیلیلۆز

Celtic/ˈkeltɪk, ˈseltɪk/n - adj کلتی: خەڵکێکن لەوێلز- سکۆتلاند- دەژیان

cement/sɪˈment/n ١- چیمەنتۆ ٢- ماددەیەکە بۆ پڕکردنەوەی ددان ٣-جۆرێکە لەسمغ

cement/v بەچیمەنتۆ دادەپۆشی- کۆنکریت دەکا- پەیوەندی بەهێز دەکا

cemetery/ˈsemәntri/n گۆڕستان

censor/ˈsensə(r)/n چاودێر، رەخنەگر

censorship/ˈsensəʃɪp/n چاودێری

censorious/senˈsɔːriəs/adj زۆر بە لۆمە و گلەیی

casino/kəˈsiːnəu/n گازینۆ
cask/kɑːsk/n بەرمیلی لەدار دروست کراو
casserole/ˈkæsərəul/n ١- کاسەرۆل
٢- دەفرێکی گەورە بۆ کاسەرۆل
cassette/kəˈset/n کاسێت
cassette-recorder/n تۆمارکەر/ ریکۆردەر
cast/kɑːst/n ئەکتەرەکان لە فلم یان شانۆ
cast/v ١- ئەکتەرێ هەڵدەبژێرێ بۆ
٢- دروست دەکا بە قالب٣- فڕێ دەدا
cast light on روناکی دەخاتە سەر
cast a shadow تارمایی دروست دەکا
cast al your دەنگدەدا
فرێز: دادەکەنێ- لادەبا
castaway/ˈkɑːstəweɪ/n رزگاربو
castiron/n ئاسنی سەبە
castirón/adj لە ئاسنی سەبە(جۆش) دروستکراو
cast-off کراسی بێکەڵک
caste/kɑːst/n ١- چینی کۆمەڵایەتی/هندی
٢- سیستەمی چینی کۆمەڵایەتی
castle/ˈkɑːsl/n قەڵا
castrate/kæˈstreɪt/v دەیخەسێنێ
castration/kæˈstreɪʃn/n خەساندن
casual/ˈkæʒuəl/adj ١- حەسارە-
بێمەبەس ٢- جلی ئاپەسەی٣- کورت
casually/ˈkæʒuəli/adv بەبێ گرنگیدان/
بەشێوەیەکی ئاپەسەی
casualty/ˈkæʒuəlti/n ١- زیان- مەنگافتی
٢- زیانی گیانی- قوربانی
٣- بەشی روداو
cat/kæt/n ١- پشیلە ٢- شێر و پلنگ..
catalogue/ˈkætəlɒg/n
١- کەتەلۆگ- نەخشە ٢- زنجیرە
catalogue/v لەلیستە دادەنێ
catapult/ˈkætəpʌlt/n دارلاستیک
catapult/v ١- (بەرد) بەدارلاستیک داوێ
٢- شتێ بەهێز فڕێ دەدا
cataract/ˈkætərækt/n ١-تاڤگە
٢-ئاوی سپی لەچاو/ نەخۆشی
catarrh/kəˈtɑː(r)/n ١-پەسیو/ هەڵامەت
٢-چڵم- بەلغەم
catastrophe/kəˈtæstrəfi/n کارەسات
catastrophic/ˌkætəˈstrɒfɪk/adj جەرگبڕ
catch/kætʃ/v ١- دەگرێتەوە ٢- دەیگرێ
٣- لەسەر.. دەگرێ ٤- سواری.. دەبێ
٥- پێ ڕادەگا٦- گوێی لێدەبێ- تێ دەگا
٧- پێوەدەبێ-پێوە دەلکێ
٨- تووشی نەخۆشی دەبێ
catch fire ئاگر هەڵدەکا
catch sb red handed لەسەری دەگرێ
catch sight/glimpse بەرچاوی دەکەوێ
catch the sun رۆژ دەیبا- بەرۆژ دەسوتێ
catch on ١- تێ دەگا
٢- بەهەرمێن دەبێ
catch sb out توشی دەکا
catch up with sb- ١- دەیگاتێ
٢- دەگاتە ئاستی
catch up on sth بەدەست دێنێتەوە
be get caught up تووش دەبێ
catch/n ١- کرداری گرتنی شتێک
٢- ڕێژەی مسی راوکراو ٣- بەستەر
٤- خەوشیشاراوە
catch phrase وتەی باو
catchy/ˈkætʃi/adj زور وەبیر دێتەوە
categorical/ˌkætəˈgɒrɪkl/adj
یەکلاکەرەوە
categorically/adv بە یەکلاکەرەوەیی
category/ˈkætəgəri/n هاوگروپ/ هاوپۆل
categorize/ˈkætəgəraɪz/v پۆلێن دەکا
cater/ˈkeɪtə(r)/v ١- باربۆی دەکا
٢- لە ئامەنگ پێویستیەکان پێشکەش دەکا
caterer/ˈkeɪtərə(r)/n ئاندەر- پەقداری

carol/ˈkærəl/n ١- سرودی دینی- گۆرانی ستایش

carouse/kəˈrauz/v زۆر دەخواتەوەو شادە

carousal/kəˈrauzl/n ١- مێزی جونەری جانتا لە فرۆکەخانە

٢- ئاهەنگی بەزاوەزاوی خواردنەوە

carp/kɑ:p/n-v ماسی گەورە لە دەریا دەژی

carp/v ڕەخنەدەگری، عەیبی لێ دەبینێتەوە

carpenter/ˈkɑ:pəntə(r)/n دارتاش

carpentry/ˈkɑ:pəntri/n دارتاشی

carpet/ˈkɑ:pɪt/n ١- مافور

٢- کومبار

carpet/v بەکومبار دادەپۆشی

carriage/ˈkærɪdʒ/n ١- پەیتون- گالیسکە

٢- فارگۆن٣- کرێی گواستنەوە

carriageway/ˈkærɪdʒweɪ/n

یەکێ لەدوو ڕێگای سەرەکی

carrier/ˈkæriə(r)/n

١- کۆمپانیای گواستنەوە

٢- بارهەڵگری سەربازی

٣- هەڵگری نەخۆشی

٤- جانتای پێویستییەکان

carrion/ˈkæriən/n گۆشتی بۆگەن/مردوو

carrot/ˈkærət/n ١- گێزەر٢- پاداشت

carry/ˈkæri/v ١-هەڵدەگرێ بە دەستی

٢- بەخۆ هەڵدەگرێ٣- دەگوازێتەوە

٤- (نەخۆشی) دەگوازێتەوە

٥- ڕەزامەندی لەسەر دەکرێ

٦-(دەنگی)دەگاتە

carry weight سەنگی خۆی هەیە/ کاریگەری خۆی هەیە

carry on بەردەوام دەبێ

carry sth on بەشداری دەکا لە

carry sth out ١- ئەنجام دەدا

carry all_ hold all- ٢- نمایش دەکا پێ‌هەڵدەستێ

carry cot سەرینی منداڵی بچوک

cart/kɑ:t/n گالیسکەی دەستی

cart/v بەگالیسکە دەگوازێتەوە

cartilage/ˈkɑ:tɪlɪdʒ/n کرکراگە

carton/ˈkɑ:tn/n قوتوی مقەبا

cartoon/kɑ:ˈtu:n/n ١- کارتۆن

٢- فلیمی کارتۆنی

cartoonist/n وێنەی کاریکاتێری هونەرمەندی فلیمی کارتۆنی

cartridge/ˈkɑ:trɪdʒ/n ١- حیبردان

٢- قوتوی تایبەتی داخراو- فلمی کامیرا-

carve/kɑ:v/v ١- هەڵدەکۆڵێ

٢- پارچەپارچە دەکا

carving/n هەڵکۆڵدراو

cascade/kæˈskeɪd/n ١- تافگە

٢- وەک تافگە

cascade/kæˈskeɪd/v وەک تافگە دێتە خوار

case/keɪs/n ١- ڕەوش- بار

٢- ڕەوشی دروست ٣- حاڵەتی نەخۆشی

٤- تاوان ٥-داوای دادگا٦- ڕاستی و ئەگەر

in any case ١- هەرچی ڕویدا

٢- هەرچۆنێك بێ

in case لەباری

in case of sth لەباری ڕوداني

in that case لەباری وادا

case history بەرواری حاڵەتی نەخۆشی یەکەی

case-study لێکۆڵینەوە لە پەرەسەندنی..

case/n ١- قوتو- جانتا

٢- جانتای دەستی

cash/kæʃ/n پارە/پارەی یەکسەر

cash/v چەکێك خوردەکاتەوە/دەگۆڕێتەوە

cash desk مێزی پارەدان

cash machine کارتی پارە دەرهێنان

cash card کارتی پارە دەرهێنان

cashier/kæˈʃɪə(r)/n پارەگۆڕەوە/ ژمێریار

cashmere/ˌkæʃˈmɪə(r)/n کەشمیر

car boot sale بازاڕی سندوقی ئۆتۆمبیل
car park گەراج
car phone تەلەفۆنی ئۆتۆمبیل
caramel/ˈkærəmel/n ١- شەکری سوتاو
٢- شیرینی لە شەکری کوڵاو دروستکراو
carat/ˈkærət/n قیرات: یەکەی پێوانی
پاکیێتی زێڕ
caravan/ˈkærəvæn/n ١- کەرەڤانە
٢- کاروان
caraway/ˈkærəweɪ/n تۆوی کاراوی
carbohydrate/ˌkɑːbəʊˈhaɪdeɪt/n
کاربۆهیدرات
carbon/ˈkɑːbən/n کاربۆن/ ڕەژوو
carbon copy ١- دانەی کاربۆنی/ نارەسەن
٢- دانەی ڕەسەن
carbon dioxide/ˌkɑːbə daɪˈɒksaɪd/n
دووەم ئۆکسیدیکاربۆن
carbon monoxide
/ˌkɑːbə mənˈɒksaɪd/n
یەکەم ئۆکسیدی کاربۆن
carbon paper کاغەزی کاربۆن
carburettor/ˌkɑːbəˈretə(r)/n
کاربریتە .
carcass/ˈkɑːkəs/nلاشەی گیانەوەر/کەلەش
جەستەی مردووی گیانەوەر
card/kɑːd/n ١- کاغەزی ئەستور کە بە
ئاسانی ناچەمێتەوە ٢- کارتی زانیاری
٣- کارتی زەماوەند و..
٤- کارتی یاری کاغەز- قومار
٥- یاری کاغەز- قومار
card board/ˈkɑːdbɔːd/n کاغەزی مقەبا
cardiac/ˈkɑːdiæk/adj دلیی-
پەیوەستە بە دل
cardigan/ˈkɑːdɪgən/n چاکێت
cardinal/ˈkɑːdɪnl/adj کاردینال
قەشە لە کەنیسەی کاسۆلیکی رۆمانی
cardinal/ˈkɑːdɪnl/n
ژمارەی ئاسایی ١،٢،٣
care/keə(r)/v ١- گرنگی پێدەدا
٢- ئارەزووی ایێیە- دەیەوێ ٣- حەزی ایێیە
ئیدیۆم: گرنگ نیە، کێ گوێی پێدەدا؟
who cares? کێ گرنگیدەدا-چاودێری دەکا
caring گرنگی بە خەلك دەدا
care/n ١- گرنگی- چاودێری
٢- چاودێری- بەرپرسیاری٣- نیگەرانی
care of sb ئیدیۆم: کورتەی c/o لەسەر
نامە دەنوسرێ بەواتای لە ڕێگای
take care ئاگات لەخۆت بێ
take of yourself ئاگات لەخۆ بێ
take of sb/sth شتێك ڕێك دەخا
carefree/ˈkeəfriː/adj بێباك/ئاسودە
career/kəˈrɪə(r)/n ١- پیشە
٢- ژیانی پیشەیی
careful/ˈkeəfl/adj ١- بەئاگا- وریا
٢- دروست
carefully/adv بە وریایی- بەئاگایی
carefulness/n ئاگایی- وریایی
careless/ˈkeələs/n کەمتەرخەم- بێئاگا
carelessly/adv بەبێخەمی-بە کەمتەرخەمی
carelessness/ˈkeələsnəs/n
کەمتەرخەمی
caress/kəˈres/n ڕاموسان- وروژاندن
caress/v دەوروژێنێ-
دەست بەسەردا دەهێنێ
caretaker/ˈkeəteɪkə(r)/n
چاودێریکەر- پاسەوان
cargo/ˈkɑːgəʊ/n بار- بارگە
Caribbean/n ناوچەی دەریای کاریبی
Carbbean/adj کاریبی
caricature/ˈkærɪkətʃʊə(r)/n کاریکاتێر
carnation/kɑːˈneɪʃn/n مێخەك/قەرنەفل
carnival/ˈkɑːnɪvl/n ئاهەنگ
carnivore/ˈkɑːnɪvɔː(r)/n
گیانەوەری گۆشتخۆر، مرۆڤخۆر

cannon/ˈkænən/n ١- تۆپی بەردهاوێژ
٢- تۆپی نوێ- گوللەهاوێژ
canoe/kəˈnu:/n بەلەمێکی تەسکی بچوکە تا دووکەس هەڵدەگرێ
canoe/v چووە ناو روبار، بەلەم ائێدەخورێ
canon/ˈkænən/n ١- قەشە لە کاتدرائیە
٢- یاسای کەنیسە
canopy/ˈkænəpi/n سەرپۆش- قەپاغ- قوماش
canteen/kænˈti:n/n حانوت- چێشتخانەی ناو دامەزراوێك
canvas/ˈkænvəs/n ١-قوماشیخێوەت وچارۆکی بەلەم
٢- قوماش یان تابلۆی رونی
canvass/ˈkænvəs/v ١- دەنگ کۆدەکاتەوە
٢- رای خەڵك وەردەگرێ
canyon/ˈkænjən/n دۆڵێکی قوڵ/دەربەند
cap/kæp/n ١- کڵاوی پیاوان
٢- کڵاو٣- پۆشەر- سەر
cap/v ١- لوتکەی دادەپۆشێ ٢- سەردەکەوێ
capability/keɪpəˈbɪləti/n توانست- توانا
capable/ˈkeɪpəbl/adj ١- بەتوانا
٢- توانی ئەوەی هەیە کە...
capably/ˈkeɪpəbli/adv بەتوانایی- بەکارامەیی
capacity/kəˈpæsəti/n ١- جێگرتن- فراوانی ٢- توانا- قودرەت
٣- توانای عەقڵی٤- پلەو پایە
cape/keɪp/n رۆپ/ شاڵ
cape/n پارچەزەوی ناو ئاو
capital/ˈkæpɪtl/n ١- پایتەخت
٢- پیتی گەورە
٣- یەکەم پیتی بەرایی ناو...
capital پەیوەست بە سزای مەرگ
capital/ˈkæpɪtl/adj سەرمایە
cap- investment سەرمایە خستنە ئیش

capitalism/ˈkæpɪtəlɪzəm/n سەرمایەداری
capitalize/ˈkæpɪtəlaɪz/v قۆرخ دەکا بۆ بەرژەوەندی خۆی بەکار دێنێ
capitulate/kəˈpɪtʃuleɪt/v خۆی دەدا بەدەستەوە
capitulation/kəˌpɪtʃuˈleɪʃn/n خۆبەدەستەوەدان
Capricorn/ˈkæprɪkɔ:n/n بورجی گیسك ئەوەی لە بورجی گیسك بێ
capsize/kæpˈsaɪz/v (بەلەم) وەردەگەرێ
capsule/ˈkæpsu:l/n ١- کەپسول- دەرمان
٢- ژووری سەرکردایەتی دەستەی فرۆکەوان ئەکەشتی ئاسمانی
captain/ˈkæptɪn/n ١- کەشتیەوان- فرۆکەوان ٢- نەقیب- سەرتیپ
٣- سەرۆکی تیپ
captain/v سەرکردایەتی دەکا
captain/n رونکردنەوە- لێدوان
captivate/ˈkæptɪveɪt/v سەرنج رادەکێشێ
captivating/adj سەرنج راکێش
captive/ˈkæptɪv/adj دیل- زیندانی- بەندی
لە قەفەزنراو- لەقەفەزکراو
hold sb captive ئیدیۆم: زیندانی دەکا/ وەك دیلێك لای خۆی دەیهێڵێتەوە
take sb. captive کەسێ دەگرێ و زیندانی دەکا
captivity/kæpˈtɪvəti/n دیلێتی
captor/ˈkæptə(r)/n دیلگر
capture/ˈkæptʃə(r)/v ١- دەگرێ
٢- دەستی بەسەردا دەگرێ
٣- سەردەکەوێ لەدەربڕینی..
٤- دیل دەگرێ- دیلی دەکا
capture/n ماوەی دیلێتی
car/kɑ:(r)/n ١- ئۆتۆمبیل- خۆڕۆ
٢- فارگۆنی- شەمەندەفەر-

calm/kɑ:m/adj ١– هێمن
٢– کرو تەپ٣– بێ‌با
calm/n هێمن
calm/v هێمنی دەکاتەوە
calmly/ˈkɑ:mli/adv بەهێمنی
calmness/ˈkɑ:mnəs/n هێمنی
Calor gas/ˈkælə gæs/n گازی بۆتان
calorie/ˈkæləri/n ١– یەکەی پێوانی وزە
٢– یەکەیەك بۆ پێوانی گەرمی
calves/n گوێلکەکان
came/keɪm/v هات
camel/ˈkæml/n ١– وشتر
٢– ئامرازێکی قاوەیی کاڵ
cameo/n بەردی گران بەها، نەقشی سەر
بەردی گرانبەها
camera/ˈkæmərə/n کامێرا
cameraman/ˈkæmrəmən/n وێنەگر
camorra/n جەردە/ ڕێگر/ گزران
camouflage/ˈkæməflɑ:ʒ/n
فێڵکردن بۆ نەناسینەوە
camouflage/v خۆی وا دەگۆڕێ بۆ
ئەوەی نەناسرێتەوە/ فێڵ دەکا
camp/kæmp/n سەربازگە/خێوەتگە
camp/v دادەمەزرێ– خێوەت دادەنێ
go camp دادەمەزرێ– خێوەت دادەنێ
camper/n ١–خێوەتگەر
٢– سەربازگە دانەر٣– کەرەڤان
camping/n بەسەربردن و نوستن لەخێوەت
– دەرەوەی ماڵ–
camp-site/n هەوارگە
campaign/kæmˈpeɪn/n ١– پلان
٢– هێرش– هەڵمەت
campaign/v هێرش دەکا– هەڵمەت دەبا
campaigner/kæmˈpeɪnə(r)/n
داواکار– هەڵمەتبەر
campus/ˈkæmpəs/n سنوری زانکۆ
can/kæn/modal ١– دەتوانێ
٢– ڕێ‌دەدا ٣– دەکرێ
٤– دوان لەبارەی ڕەفتاری کەسێك– شتێك
٥– لەگەڵ فرمانی تایبەت بە(هەست).
can/kæn/n ١– تەنەکە٢– قوتو
can/v لەقوتو دادەنێ
canal/kəˈnæl/n نۆکەند– کەناڵ
canary/kəˈneəri/n کەناری
cancel/ˈkænsl/v ١– هەڵدەوەشێنێتەوە
٢– ڕادەگرێ
cancellation/ˌkænsəˈleɪʃn/n
هەڵوەشاندنەوە
Cancer/ˈkænsə(r)/n بورجی شێرپەنجە
cancer/ˈkænsə(r)/n شێرپەنجە
candid/ˈkændɪd/adj ڕاشکاو–
ڕاست و دروست
candidly/ˈkændɪdli/adv بەڕاشکاوی
candidate/ˈkændɪdət/n ١– پاڵێوراو
٢– ئەزموندەر
candidacy/ˈkændɪdəsi/n پالاوتن
candle/ˈkændl/n مۆم– چرا
candlelight/ˈkændl laɪt/n ڕوناکی مۆم
candlestick/ˈkændlstɪk/n مۆمدان
candour/ˈkændə(r)/n ڕاشکاوی،
ڕاستگۆیی
candy/ˈkændi/n پەقلاوە– شیرینی
cane/keɪn/n ١– حەیزەران– قامیش
٢– گۆپاڵ– داری ڕۆیشتن
cane/v بەدار لێی دەدا
canine/ˈkeɪnaɪn/adj وەك سەگ–
پەیوەست بە سەگ
ددان تیژ وەك سەگ
canister/ˈkænɪstə(r)/n باوڵ/ باوڵی
cannabis/ˈkænəbɪs/n حەشیش– تریاك
cannibal/ˈkænɪbl/n مرۆڤخۆر
cannibalism/ˈkænɪbəlɪzəm/n
مرۆڤخۆری

Cc

C-c/si:/ سێیەم پیتی ئەلفبای ئینگلیزییە

cab/kæb/n ١- تاکسی ٢- شوێنی شوفێر لە...

cabaret/ˈkæbəreɪ/n یانەی شەوانە- تیاترۆخانە

cabbage/ˈkæbɪdʒ/n کەلەرم، کەلەم

cabin/ˈkæbɪn/n ١- ژوری نوستن لە پاپۆڕ ٢- ژوری دانیشتن لە فڕۆکە٣- کوخ

cabinet/ˈkæbɪnət/n ١- دۆڵاب ٢- ئەنجومەنی وەزیران

cable/ˈkeɪbl/n ١- کندری بەهێزی ئەستور- گوریس ٢- کەیبڵ- تەل ٣- تێلگرام- بروسکەنێر ٤- پەخشی تەلەفزیۆنی بە کێبڵ

cable car ئۆتۆمبیلی بەکێبڵ بەستراو بۆسەرکەوتنی سەرچیا

cable television پەخشی تەلەفزیۆنی بە کێبڵ

cackle/ˈkækl/n ١- قیرەقیری مریشك پاش هێلکەکردن ٢- پێکەنینێکی گەورەی بێزارکەر

cackle/ˈkækl/v قیرەقیر دەکا/ پێکەنینێکی گەورەی بێزارکەر دەکا

cad/n بەدخو

cadet/kəˈdet/n ١- قوتابی لە ئەکادیمیای سەربازی ٢- کوڕی بچوکی ماڵ

cadge/kædʒ/v دەپاڕێتەوە، سواڵ دەکا

caesarian نەشتەرگەری قەیسەری

café/ˈkæfeɪ/n چێشتخانەی بچوك، قاوەخانە

cafeteria/ˌkæfəˈtɪəriə/n کافتریا

caffeine/ˈkæfi:n/n ماددەی کافین

cage/keɪdʒ/n قەفەز

caged/ˈkeɪdʒd/adj لە قەفەزکراو

cagey/ˈkeɪdʒi/adj نایەوێ زانیاری بدا- وریا

cagoule/kəˈgu:l/n چاکێتی بە کڵاوی

دژەباران

cajole/v ڕیایی دەکا، ماستاو چیەتی دەکا

cake/keɪk/n ١- کێك٢- تێکەڵەیەك لەمەندێ خواردنی تر سور دەکرێتەوە

cake/v شتێ بەماددەیەکی خەست دادەپۆشێ

calamity/kəlˈæməti/n بەڵا- کارەسات

calcium/ˈkælsiəm/n کالیسیۆم

calculate/ˈkælkjuleɪt/v ١- دەژمێری ٢- چاوەڕێی شتێ دەکا

calculating/adj فێلباز- فێڵاوی

calculation/ˌkælkjuˈleɪʃn/n ١- کرداری ژمێریاری ٢- پلان

calculator/ˈkælkjuleɪtə(r)/n ئامێریاری ژمێریاری

calendar/ˈkælɪndə(r)/n ١- ڕۆژمێر ٢- ساڵنامە ٣- کارە گرنگەکانی ساڵانە

calf/kɑ:f/n ١- گۆلك- گوێرەکە ٢- بێچووی فیل

calf/n بەلەك

calibre/ˈkælɪbə(r)/n-ناو دایەمتری تیوب- تفەنگ

call/kɔ:l/n ١- بانگ- هاوار٢- تەلەفۆن ٣- سەردانێکی بچوك ٤- داوا ٥- پێویستی

call/v ١- بانگ دەکا- هاوار دەکا ٢- تەلەفۆن دەکا ٣- ناوی دەنێ ٤- بانگهێش دەکا ٥- جاڕ دەدا- ڕادەگەیەنێ ٦- سەردانێکی کورت دەکا ٧- ڕادەوەستێ لە

call for sb کۆیدەکاتەوە

call for sth شتێ داوا دەکا

call sth off هەڵدەوەشێنێتەوە

call sb. out کەسێ داوا دەکا

call sb. up ١- تەلەفۆن بۆ کەسێ دەکا ٢- پەیوەندی بە.. بکە

caller/n تەلەفۆن کەر، داواکار

callous/ˈkæləs/adj دڵڕەق/ڕەق

callow/adj ناشی، بێ ئەزموون

١٤- بە-زێد-بە(پیشە) ١٥- بەکۆمەڵ- دوا- رۆژ لە دوای رۆژ ١٦- گرتن

bye/baɪ/n خواحافیز- خوات لەگەڵ

by-bidder/n ١-مەزاتکەر ٢-زیادکەر لە مەزات

by-blow/n ١-لێدانێکی ناراستەوخۆ ٢-بیژی- زۆڵ

by-child/n ١-کوری خوێنرێژ ٢-زۆڵ- بیژی

by-election/ˈbaɪ ɪlekʃn/n هەڵبژاردنی کەسێ پاش دەست لەکارکێشانەوە یان مردنی ئەندامێک

bygone/adj بەسەرچوو، کۆن، کەلاوە

bulaw/n یاسای ناوخۆ

byname/n ١-ناوی لاوەکی- دووەم ٢-نازناو

bypass/ˈbaɪpɑːs/n لاڕێ

bypass/v دوردەکەوێتەوە لە

by product/ˈbaɪ prɒdʌkt/n ١- شتێکی دروست بوو لەکاتی دروست کردنی شتێکی تردا ٢- شتێك لە ئەنجامی شتێکی تر رووبەدا

bystander/ˈbaɪstændə(r)/n سەیرکەر- تەماشاکەر

byte/baɪt/n بایت: یەکەی زانیاری لە کۆمپیوتەر

byway/ˈbaɪweɪ/n لاڕێ- ناگرنگ

byword/ˈbaɪwɜːd/n نمونە- باو

Byzantine/baɪˈzæntaɪn/n ئەمپراتۆریەتی رۆمانی رۆژهەلاتی- بێزەنتی

bushy/ˈbʊʃi/adj چڕ
business/ˈbɪznəs/n ١- کڕین و فرۆشتن
٢- پیشە ٣- بزاڤی بازرگانی
٤- پرۆژەی بازرگانی٥- کار٦- ڕەوش- ڕوداو
ئیدیۆم: دەست دەکا بەکارەکە
go out of business کارەکەی کۆتایی
پێدێنێ/ قەلۆش دەبێ
have no business to do مافی نیە
business like/adj کرداری/ ڕێک/ بەکاریگەر
چوست
business man/n ١- خاوەن کار
٢- کارامە لەکاروباری دارایی
business studies/n دیراسەی کاروباری
بازرگانی
busk/bʌsk/v گۆرانی یان مۆسیقا دەچڕی بۆ
پارەپەیداکردن
گۆرانیبێژی یان
busker/ˈbʌskə(r)/n
مۆسیقاژەنی سەرجادە
bust/bʌst/n ١-پەیکەری سەر و
شانەکان و سینگ ٢- سینگی ئافرەت
bust/v دەشکێنێ
bust/adj شکاو
go bust ئیدیۆم: نابووت دەبێ
bust- up/n شەڕێکی توند
bustle/ˈbʌsl/v ١- دێ و دەڕوا بە مژۆلی
٢- جمەی دێ- پڕە لە
bustle/n جمە/ گورج و گۆلی
busy/ˈbɪzi/adj ١-سەرقاڵ ٢-پڕ لەچالاکی
٣- قەرەباڵغ٤- مژۆڵ
get busy ئیدیۆم: دەست دەکا بە ئیش
busy ... /v خۆی پێوە خەریک دەکا
busily/adv بەسەرقاڵی
busy body/n خۆتێهەڵقورتێن
but/bʌt/conj ١- بەڵام٢- لەگەڵ ئەوەشدا
٣- لەدوای لێبوردنی
٤- بۆ دەربڕینی سەرسوڕمان و...
but then ئیدیۆم: هەرچەندە

but/prep بێجگە لە
butcher/ˈbʊtʃə(r)/n ١-قەساب-
گۆشتفرۆش ٢- خوێنڕێژ
butcher/v خوێن دەڕێژێ- کۆمەڵکوژی دەکا
butchery/ˈbʊtʃəri/n خوێن ڕشتن
butler/ˈbʌtlə(r)/n سەرکار
butt/bʌt/n ١- قۆنداغی تفەنگ
٢- قوتکە جگارە ٣- پاشوڵ- قون
butt/n جێگای پێکەنین
butt/v کەللەی لێ دەدا
قسەی دەبڕێ- خۆی هەڵدەقورتێنێ
butter/ˈbʌtə(r)/n کەرە
butter/v کەرە بەسەر ناندا دەکا
butter milk/ˈbʌtəmɪlk/n دۆ
butterfly/ˈbʌtəflaɪ/n پەپولە
butterfly/v هەست بەدەمارگیری دەکا
buttock/ˈbʌtək/n ١- قوون- پاشوڵ-
سمت- پاشەڵ
button/ˈbʌtn/n ١- قۆپچە٢- دوگمە
button hole/ˈbʌtnhəʊl/n ١- کون
٢- گوڵی بەرسینگ(بەرۆک)
button hole/v وای لێبکە گوێت بۆ ڕاگرێ
buy/baɪ/v دەکڕێ
buy/n کرداری کڕین
buyer/baɪə(r)/n ١- کڕیار
٢- بەرپرسی کڕینی شت
buzz/bʌz/v ١- گیزەگیز دەکا٢- پڕە لە
٣- زەنگ لێ دەدا بۆبانگ کردنی..
buzz/n ١- گیزەگیزی مێش هەنگێن
٢- غەربەغەرب- بلمەبلم
buzzer/bʌzə(r)/n زەنگ
by/baɪ/adv ١- تێدەپەڕی ٢- نزیک
by/prep ١- زۆر نزیک ٢- تێپەڕی
٣- پێش٤- لەماوەی ٥- لەلایەن- بەهۆی
٦- لەرێگای٧- بە ٨- بەرێکەوت- بەهۆی
٩- بەپێی ١٠-جاران-دابەش ١١-بە(ڕوبەر)
١٢- بە(مەتر) ١٣- بەرێژەی

bunged up/adj گیراو، داخراو
bungalow/ˈbʌŋgələʊ/n خانوی یەك قات- نهۆم
bungle/ˈbʌŋgl/v شتێکی خراپ دەکا
bunk/bʌŋk/n ١- تەختی بەستراو بەدیوار ٢- دوو جێی لەسەریەك
do a bunk ئیدیۆم: هەڵدێ
bunker/ˈbʌŋkə(r)/n ١- جێگای قایمی ژێرزەمین ٢- جێیەکی زیخاوی لەیاری گۆڵف
bunny/ˈbʌni/n کەروێشك
buoy/bɔɪ/n شتی سەرئاوکەوتو
buoy/v ١- هاشی دەدا ٢- بەرزدەکاتەوە
buoyant/ˈbɔɪənt/adj ١- سەرئاو دەکەوێ ٢- ئاسودە٣- سەرکەوتوو- بوژاوە ٤- بەرزبۆوە
buoyancy/ˈbɔɪənsi/n سەرئاوکەر- سەرئاوخەر- بوژانەوە
burden/ˈbɜːdn/n ١- بار٢- بەرپرسیاریتی
burden/v باری خۆی/ئەو گران دەکا
bureau/ˈbjʊərəʊ/n ١- مێزی نوسین ٢- سینگ چەکمەجە٣- نوسینگە ٤- نوسینگەی(گەشتوگوزاری)
bureaucracy/bjʊəˈrɒkrəsi/n ١- سیستەمی بیرۆکراسی ٢- بیرۆکراسیەت
bureaucrat/ˈbjʊərəkræt/n کەسی بیرۆکراتی
bureaucratic/ˌbjʊərəˈkrætɪk/adj بیرۆکرات
burger/ˈbɜːgə(r)/n ١- هامبەرگر ٢- وەك هامبەرگر
burglar/ˈbɜːglə(r)/n دز
burglary/ˈbɜːgləri/n دزین
burglar alarm زەنگی ورياکەرەوە لە دزی دز
burgle/ˈbɜːgl/v دەدزێ
burial/ˈberiəl/n ناشتن
burly/ˈbɜːli/adj ١-لاشەیەکی گران و بەهێز ٢-کەتە، زەبەلاح
burn/bɜːn/v ١- دەسوتێنێ ٢- بەئاگر دەسوتێ ٣- کونێ یان نیشانێ بە ئاگر لە.. بکەی ٤- سوتاو- ئاگرتێبەربوو ٥- بەشتێ دەسوتێ ٦- دەبریقێتەوە- روناکی دەبەخشێ ٧- لەگەرما ئارەقەی لێدەتکێ- پلەی گەرمای بەرز دەبێتەوە
burnt/adj فرێز: خاپور بوو بەئاگر
burn sth out تەواو دەسوتێ
burn up بەئاگر یان شتێکی گەرم دەسوتێ
burn sth up شتێ بەئاگر دەسوتێنێ
burn/n سوتان
burp/bɜːp/v قرپێکی لەدەم دێ- هێڵنجی دێنێ
burp/n قرپ- هێڵنج
burrow/ˈbʌrəʊ/n کون- قوڕت
burrow/v ١- قوڕتێ لێدەدا ٢- لەشتێ دەگەڕێ
bursar/ˈbɜːsə(r)/n ژمێریار/خەزنەدار
bursary/ˈbɜːsəri/n بەخشینی پارەی دیراسەت
burst/bɜːst/n ١-دەنگدەداتەوە-دەتەقێتەوە ٢- لەپڕ دەتەقێ ئیدیۆم: شەیدایە بۆ کردنی.. فرێز: دەبڕێ..
burst into لەپرمەی گریان/ئاگری گرت!
burst into out of لەپڕ... گۆڕی
burst out ١-لەپڕ دەستی بەپێکەنین دەکا لەپڕ پێدەکەنێ ٢- لەناکاو شتێ بە هەستێکی توندەوە دەڵێ
burst/n ١- تەقینەوە- دەنگدانەوە ٢- جۆش
bury/ˈberi/v ١-دەشارێتەوە ٢- مردوو دەشارێتەوە ٣ - شتێ لەقوڕتێ دەشارێتەوە ٤- سەرقاڵ- مژوڵ
bus/bʌs/n پاس
bush/bʊʃ/n ١- دەوەن٢- جەنگەڵ

فریز: ١- دادەنێ
٢- شتێ بکەی بە بەشێک لە شتێکیتر

build on sth دەیکاتە بناغەیەک بۆ..

build sth on sth شتێ لەسەر شتێ بینا دەکا

build up زیاد دەکا

build sth up ١- مەزن دەکا ٢- پەیتاپەیتا زیاد دەکا

build/n بونیاد

builder/ˈbɪldə(r)/n بەنا

built خاوەن بونیادێکی دیارکراو

build up ١- زیادکردنی شتێ لەماوەیەک ٢- ماوەی خۆئامادەکردن

built in/adj ١- چەسپاو ٢- بەشێک لە شتێکیتر دروست دەکا

built up/adj داپۆشراو بە باڵەخانە

building/ˈbɪldɪŋ/n ١- باڵەخانە ٢- بینا- ئاوەدانکردنەوە

building site شوێنی باڵەخانە- بینا

building society/n کۆمەڵەی پاشەکەوتی پارە

bulb/bʌlb/n ١- لەمپای کارەبایی٢-سەلک

bulge/bʌldʒ/n هەڵاوسان- دەرکەوتن

bulge/v ١- هەڵدەئاوسێ٢- پڕە لە

bulging/ˈbʌldʒɪŋ/adj ١-دەرپەڕیو ٢- پڕ- هەڵاوساو

bulk/bʌlk/n ١-قەبارە٢- لاشەیەکی زۆر گەورە ٣- بەشی سەرەکی

in bulk ئیدیۆم: بەکۆ

bulky/ˈbʌlki/adj قەبە

bull/bʊl/n ١- گا٢- نێرەی فیل و حوت

bullfight/ˈbʊlfaɪt/n شەڕی گا- ململانێ لەگەڵ گا

bullfighter/n ئەوکەسەی شەڕی گا دەکا

bullfighting/n شەڕی گا

bulldog/ˈbʊldɒg/n بولدۆگ: سەگێکی بەهێزە، پێیەکانی کورتن، سەرێکی گەورەو ملێکی کورت و ئەستوری هەیە

bulldoze/ˈbʊldəʊz/v دەڕوخێنێ- ڕێگا ڕاست دەکا

bulldozer/ˈbʊldəʊzə(r)/n بولدوزەر

bullet/ˈbʊlɪt/n گوللە- فیشەک

bullet proof/ˈbʊlɪtpruːf/adj گوللەبەند

bulletin/ˈbʊlətɪn/n ١- پەیام٢- بڵاوکراوە

bullion/ˈbʊliən/n دارشتەی زێڕ یان زیو

bull's eye/ˈbʊlz aɪ/n ١- چاوی گا- نیشانە ٢- نیشانەشکێن

bully/ˈbʊli/n ١- ئەو کەسەی هێزی خۆی بەکاردێنێ لەدژی لاوازان

bully/v لاوازان دەتۆقێنێ
فریز: کەسێ ناچار دەکا کە... بکا

bum/bʌm/n کۆم- قوون

bum/n ١- ئاوارە ٢- تەمبەڵ و بێ کەڵک خۆشی

bump/bʌmp/v ١- پێدادان- پێکەوتن ٢- شتێ بەشتێ بکەوێ ٣- خواروخێچ ڕۆیشتن ٤-هێدمە

bump in to sb فریز: یەکێ بە ڕێکەوت ببینێ

bump sb- off دەکوژێ

bump/n ١- گوڕزی توندی لەپڕ ٢- ئەستووربوو- هەڵاوساو ٣- گردۆڵکە- ئاسە

bumpy/ˈbʌmpi/adj ١-بەئاسە ٢-سەخت

bumper/ˈbʌmpə(r)/n ڕێگر

bumper/adj زۆرزۆر(بەرهەم)

bun/bʌn/n ١- کێکی بچوکی خڕی شیرین ٢ - تۆپەڵە- قیت- خڕ

bunch/bʌntʃ/n ١-چەپکە٢-پرچ٣-کۆمەڵێ

bunch/v کۆدەبنەوە- کۆمەڵێ پێکدێنێ

bundle/ˈbʌndl/n دەستەک- چەپکێ

bundle/v ١- پێکەوە دەبەستێ ٢- پاڵێ پێوە دەنێ

bung/bʌŋ/n گرمز/ سەرەتەپەدۆز

bung/v فڕێ دەدا، فەرامۆشی دەکا

browse/braʊz/v ١- كات بەسەر دەبا
٢-پەڕی کتێب وگۆڤار هەڵدەداتەوە/
٣-چاوپێدا دەخشێنێ ٤-دەلەوەڕێنێ
browse/n ١-چاوپیاخشاندن- پەرهەڵدانەوە
٢- لەوەڕگا
bruise/bru:z/n شین و مۆر بوون
لە ئەنجامی لێدان
bruise/v ١- شین و مۆر دەبێ
٢ - شین و مۆری لێ دەردەکەوێ
brunette/bru:ˈnet/n ئافرەتێکی
سپی پرچ
قاوەیی تاریك
brush/brʌʃ/n ١- فلچە٢- پاقژکردنەوە
بە فلچە ٣- دەمەقاڵێیەکی کورت
brush/v ١- بە فلچە پاقژ دەکاتەوە
٢- بەئاستەم بەیەکێ بکەوێ
brush sb/sth aside ١-فەرامۆشی دەکا
٢- بەلا دەنێ
brush sth away/off بەدەست یان بە
فلچە شتێ لادەبا
brush sth up/ br- up on sth بۆ بەبیر
هێنانەوە/ نوێکردنەوەی زانیاری
brush off/n ڕەدکردنەوە
brusque/bru:sk/adj وشك
brusquely/ˈbru:skli/adv بە وشکی
brussels sprot/n گیای بروکسل
brutal/ˈbru:tl/adj درندە- هۆڤانی
brutality/bru:ˈtæləti/n هۆڤانیەت-
درندەیی
brutally/adv بە درندەیی
brute/bru:t/n ١- گیانەوەرێکی درندە/کەتە
٢- پیاوی توند و درندە
brute/adj توندڕەو، کوێر
bubble/ˈbʌbl/n بلق- کوتك/ وەهم
bubble/v ١- بلق دەکا ٢- فوارە دەگرێ
٣- فێڵی دەکا
bubbly/ˈbʌbli/adj ١-پڕ بلق
٢-چالاك-گورج وگۆڵ

bubble gum/n بنێشتی بلقدار
buck/bʌk/n دۆلاری ئەمریکی
buck/n نێرەی مامز-ئاسك- یان کەروێشك
buck/v بازداوێ
buck sb up کەسێ کەیف خۆش بکەی
bucket/ˈbʌkɪt/n ١- سەتڵ- پەقرەج
٢- ماددەی ناو سەتڵ
buckle/ˈbʌkl/n ئاغزونە/ ئاوزوون
buckle/v ١- بە ئاغزوونە دەبەستێ
٢- دەچەمێتەوە لەبەر گەرمی- هێز
bud/ bʌd /n خونچە- بشکوژ
budding/ˈbʌdɪŋ/adj تازە
Buddhism/ˈbʊdɪzəm/n بوزیەت
Buddhist/ˈbʊdɪst/n بوزی
Buddhist/adj پەرستگای بوزی
buddy/ˈbʌdi/n هاوڕێ- پیاو
budge/dʌdʒ/v ١- دەجوڵێ- دەجوڵێنێ
٢- ڕای بگۆڕێ- دەگۆڕێ
budget/ˈbʌdʒɪt/n ١- بودجە
٢- بودجەی حکومەت
budget/v بودجە دادەنێ-
پلان دادەنێ بۆخەرجکردنی
budgie/ˈbʌdʒi/n باڵندە/ تووتی ئوسترالی
buff/bʌf/n ١-پێستی گامێش
٢-ڕەنگی زەردی پرتەقاڵی
buffalo/ˈbʌfələʊ/n گامێش
buffer/ˈbʌfə(r)/n ١-کەمکەرەوە
٢- ڕێگری ئازار
buffet/ˈbʊfeɪ/n ١- مێز- گازینۆ- خوان
buffet/v لە دوو لاوە ائێبدری
bug/bʌg/n ١- زیندەوەری بچوك
٢- نەخۆشی٣- پێشکە
٤- گرینگیەدانی لەناکاو بە ٥- هەڵە
٦- مایکرۆفۆنی زۆر بچوك- شاراوە
bug/v ١- مایکرۆفۆن بچوك دەشارێتەوە
٢- بێزار- نیگەران دەکا
build/bɪld/v ١- دروست دەکا
٢- بینا دەکا ٣- پەرەدەدا

the Br. Isles بەریتانیای گەورەو ئیرلەندە و هەموو دورگەکانی کە نزیکن لە لێوارەکان- دورگەکانیبەریتانیا-

Briton/ˈbrɪtn/n کەسی بەریتانی

brittle/ˈbrɪtl/adj خاو- رەقە بەلام ئاسان دەشکێ، بۆش-پووچ

broach/brəutʃ/v لە بابەتێکی دژوار دەدوێ

broad/brɔ:d/adj ١- پەرین ٢- زۆر رونن ٣- پەبێ درێژەدان٤- بەرفرە- گشتی ئیدیۆم: لە رۆژی روناک- بەرچاو- ئاشکرا

broaden/ˈbrɔ:dn/v فراوان دەکا- بەرفرە دەکا

broadly/adv ١- بە خەندەیەکی گەورە ٢- بەگشتی

broad bean/n فاسۆلیای سەوز- فاسۆلیای تەڕ

broad minded/adj بیرکراوە- ئیبوردە

broadcast/ˈbrɔ:dcɑ:st/v ١-پەخش دەکا ٢- دەدوێ لە TV

broadcast/n پەخش کراو

broadcaster/n بێژەر/ پەخشکار

broccoli/ˈbrɒkəli/n جۆرێکە لە قەرنەبیید

brochure/ˈbrəuʃə(r)/n نامیلکە، لیکۆڵینەوەی کورت

broil: Grill سورکردنەوە- برژاندن

break= broke شکاندی

broke/brəuk/adj بێپارە- موفلیس- نابووت

broken: break

broken/ˈbrəukən/adj ١- لەکارکەوتوو ٢- پچڕپچڕ- پچڕاو ٣- نەپارێزراو- شکێنراو ٤- تێکشکاو- بێسەروبەر

broken-down/adj لەبارێکی زۆر خراپ

broken hearted/adj دڵشکاو

broken-home/n پەرتەوازە

broken-marriage/n ژنهێنانی هەلوەشاوە (تەلاقدان)

broker: stock-broker/n ١- دەلال

bronchitis/brɒŋˈkaɪtɪs/n هەوکردنی سیەکان/ ئاوسانی سیەکان

bronze/brɒnz/n ١- کانزای برۆنزی ٢- رەنگی برۆنزی ٣ - مەدالیای برۆنزی

bronze/adj رەنگ برۆنزی- مەدالیای برۆنزی

brooch/brəutʃ/n بروش بۆ جوانکاری

brood/bru:d/n فەرخەکانی- بێچووەکانی یەک دایك

brood/v ١- لەسەرهێلکە کورك دەبن- دادەنیشن٢- زیاد تێدەفکری

broody/ˈbru:dɪ/adj ١-هێلکەکەر ٢-کورك بوو ٣- ژنێ پێی خۆشە منداڵی ببێ

brook/bruk/n جۆگە- جۆگەلە

broom/bru:m/n گەسك- گێسك

broom-stick/ˈbru:mstɪk/n دەسکی گێسك

broth/brɒθ/n شۆربای سوك- گۆشتاوی مریشك

brothel/ˈbrɒθl/n قاحپەخانە

brother/ˈbrʌðə(r)/n ١- برا٢- رەبەن- برای دینی

brotherly/brʌðəli/n برایانە

brother-in-law ١- برای ژن- برای مێرد(خزماتی)٢- مێردی خوشك

brought: bring هێنای

brow/brau/n ١- برۆ ٢- نێوچەوان ٣- لوتکەی گرد

brown/braun/adj ١- رەنگی خۆڵ یان دار ٢- ئەسمەر

brown/n رەنگی قاوەیی یان ئەسمەر

brown/v ئەسمەر دەبێ- شتێ ئەسمەر دەکا

brownish/adj قاوەییباو

brown-paper/n کاغەزی قاوەیی

Brownie/ˈbrauni/n کچۆلە/ پەلیٚ ئەندام لە رێکخراوی رابەران/ کێکی بە بندق

brief/bri:f/adj کورت- خێرا
ئیدیۆم: بەکورتی
briefly/ˈbri:fli/adv ١- بۆ ماوەیەکی کورت- بەخێرا ٢ - بەکورتی
brief/n فەرمایشت-ئاگادارکردنەوە دەربارەی
brief/v زانیاری یان فەرمان دەربارەی شتێ رادەگەیەنێ
briefing/n زانیاری پێدراو
briefcase/ˈbri:fkeɪs/n جانتای دەست
briefs/bri:fs/n دەرپێی کورت (بۆ پیاو و ژن)
brigade/brɪˈgeɪd/n لیوا- یەکەیەکی سەربازی لە سوپادا- تیپ
brigadier/ˌbrɪgəˈdɪə(r)/n عەمید- راگر- لە سوپادا
bright/braɪt/adj ١- رۆژ لەدەر- گەشاوە ٢- بەهێز، رەنگاورەنگ٣- زیرەك ٤- دڵخۆشکەر، دەم بە خەندە ٥- ئاسودە
brighten/ˈbraɪtn/v روناك دەکاتەوە- ئاسودە دەکا- دەبریقێنێتەوە
brightly/adv بە رەنگاورەنگ
brilliant/ˈbrɪliənt/adj ١- بریقەدار ٢- زۆر زیرەك٣- زۆر باش
brilliance/ˈbrɪliəns/n-بریقەداریرۆناکی درەوشانەوە
brilliantly/adv بەدرەوشاوەیی- بە زیرەکی
brim/brɪm/n ١- لێواری پیاڵە ٢- رۆخی- لێواری کڵاو(لەژێرەوە)
brim/v پڕ دەکا
فرێز: لەسەری دەڕژێ
bring/brɪŋ/v ١- دەهێنێ ٢- دەبێتە هۆی ٣- وادەکا کەسێ بێ بۆ ٤- زۆری لێ دەکا-ناچاری دەکا
bring about فرێز: دەبێتە هۆی رودانی
bring sth back دەگەڕێنێتەوە
bring sth back ١- دەگەڕێنێتەوە- بگەڕێتەوە٢- دەهێنێتەوە یاد
bring sb back sth لەگەڵ خۆی شتێ دەهێنێ بۆ
bring sb/sth down دەبێتە هۆی کەسێ بدۆڕێنێ یان پلەوپایەی خۆی لەدەست بدا
bring sth down دێنێتە خوارێ/ ئاستی نزم دەکا
bring sth for ward ١- دەهێنێتە پێش ٢- پێشنیاری شتێ دەکا بۆ گفتوگۆ
bring sb-in کەسێ دیار دەکا کە کارێکی تایبەت بکا
bring sth in شتێ پێشکەش دەکا
bring sth off خۆی ئامادە دەکا کارێکی دژوار بکا
bring sth on دەبێتە هۆی
bring sth out دەردێخێ- بەرهەم دێنێ
bring sb round بەهۆش خۆی دەهێنێتەوە
bring sb round قەناعەت پێ دێنێ- قایل دەکا
bring sth round to sth دەدوێ لەبارەی ئاراستە دەکا
bring sb up بەخێو دەکا
bring sth up ١-دەرشێتەوە ٢-دەخاتە روو
brink/brɪŋk/n لێوار
ئیدیۆم: خەریك بێ شتێ بکەی، لەسەر لێواری
brisk/brɪsk/adj ١- خێرا- مژوڵ ٢- باوەڕ بەخۆ ٣- گورج وگۆڵ
briskly/adv بە هیممەت- بە گورج و گۆڵی
briskness/n گورج و گۆڵی
bristle/ˈbrɪsl/n ١- پرچی کورتی مۆڕ- زبر ٢- موی زبری فلچەی ددان
bristle/v ١-مووی لەرقا(ترسا) قیت دەبێتەوە ٢- خۆ وا پیشان بدەی کە تورەی
Brit/brɪt/n مرۆڤی بەریتانی
Britain/ˈbrɪtn/n بەریتانیا
British/ˈbrɪtɪʃ/adj بەریتانی
the British/n بەریتانیەکان- ئینگلیزەکان
Britisher/ˈbrɪtɪʃə(r)/n خەڵکی بەریتانیا

breakthrough دۆزینەوە یان پەرەسەندنێکی گرنگ
break up/ˈbreɪkʌp/n ١- هەرەس- داڕوخان ٢- هەڵوەشاندنەوە
breast/brest/n ١- مەمک ٢- سینگ ٣- بەشی پێشەوە لە باڵندە
breast-feed/v بە مەمکی شیری دەداتێ
breast-stroke/n سینگەمەلە
breath/breθ/n ١-هەناسە ٢-هەناسە دەدا
a breath- of fresh air ئیدیۆم: شەماڵ- بای دەرەوە- کە پاقژە
get your breath.. پاش راهێنان دەحەسێتەوە بۆ ئەوەی هەناسەی ئاسایی بێتەوە
hold your breath هەناسەت بگرە
be out of breath ماکەماك دەکا- خێرا هەناسە دەدا
say sth, speak breath دەچرپێنێت
take your breath.. لەخۆشیا- هەناسەی بڕین
with bated breath هەناسەی لەخۆ بڕیوە- نقەی لێوە نایێ
breath test تێستی هەناسە/ بۆ پێوانی رادەی ئارەق..
breathalyse/ˈbeɪθəlaɪz/v هەناسەی تاقی دەکاتەوە..
breathe/bti:ð/v هەناسە دەدا
not breathe a word ئیدیۆم:چ نەدرکێنێ
breathing/ˈbri:ðɪŋ/n هەناسەدان (ئاڕێك و گران)
breather/ˈbri:ðə(r)/n حەسانەوەیەکی کورت
breathless/ˈbreθləs/adj ١- ماکەماك پێکەوت ٢- هەناسەبڕاو
breathlessly/adv بە هەناسەبڕکێ
breathtaking/ˈbreθteɪkɪŋ/adj جوان و سەرنج راکێش
breed/bri:d/v ١- بوون- نەزبوون ٢- پەروەردەی دەکا ٣- دەبێتە هۆی
breed/n وەچە- جۆر
breeder/bri:də(r)/n بەخێوکەری گیانەوەر و روەك، پەروەریار
breeding/n ١- کرداری بەرهەم هێنانی گیانەوەر و روەکی تازە/وەچە ئانەوە ٢- رەفتاری چاك- خانەدانانە
breeding-ground/n ١- شوێنی پێگەیاندن/ گەشەسەندن ٢- شوێنی لەدایك بوونی گیانەوەری کێوی
breeze/bri:z/n سروە/بای هێدی/ سوك/شەماڵ
breezy/ˈbri:zi/adj ١- رۆژێکی کە هەندێ (با) هەبێ ٢- ئاسودە
brevity/ˈbrevəti/n کورت و پوخت
brew/bru:/v ١- بیرە دروست دەکا ٢- گەرم دەکا٣- هەڵمی لێ هەڵدەستێ
ئیدیۆم: تەشەنە دەکا- سەر دەردەکا
brewery/ˈbu:əri/n کارگەی بیرە
bribe/braɪb/n بەرتیل
bribe/v بەرتیل دەدا
bribery/ˈbraɪbəri/n بەرتیل دان
bric-a- brac/ˈbrɪk ə bræk/n وردەواڵە
brick/brɪk/n کەرپوچ
bricklayer/ˈbrɪkleɪə(r)/n وەستا- بەنا
brick-work/n لە کەرپوچ دروست کراو کەرپوچکاری
bridal/ˈbraɪdl/adj پەیوەست بە (بووك) و (زەماوەند)
bride/braɪd/n بووك
bridegroom/ˈbraɪdgru:m/n زاوا
bridesmaid/ˈbraɪdzmeɪd/n بەربووك
bridge/brɪdʒ/n ١- پرد٢- بورجی پاپۆڕ
bridge/v پرد دروست دەکات
ئیدیۆم: کەلێن دەگرێ- دووکەس ئاشت دەکاتەوە.
bridge/n یاری بریج
bridle/ˈbraɪdl/n لغاو

brass/brɑːs/n ١- مسى زەرد
٢- كۆمەڵێ ئامێرى مۆسيقى مس
brassiere/ˈbræsəri/n ستيان- مەمكدان
brat/bræt/n منداڵێكى چەتوون
bravado/brəˈvɑːdəu/n خۆهەڵكێشان، لاف لێدان
brave/breɪv/adj ئازا- مەرد
brave/v ئازايانە رووبەروو دەبێتەوە
bravely/adv ئازايانە
bravery/ˈbreɪvəri/n ئازايى
bravo/ˌbrɑːˈvəu/interj براڤۆ، ئافەرين
brawl/brɔːl/n ژاوەژاو- شەڕەقسە
brawl/v ژاوەژاو دەكا
breach/briːtʃ/n ١- پێشێل كردن
٢- تێكچوونى پەيوەندى ٣- دەلاقە- كون
breach/briːtʃ/v ١- رێككەوتن پێشێل دەكا
٢- كون لە.. دەكا
bread/bred/n نان
bread-crumbs/ˈbredkrʌmz/n وردەنان- پارچەنان
breadth/bredθ/n ١- پانى٢- فرە- فرەوانى
breadwinner/ˈbredwɪnə(r)/n نان پەياكەر
break/breɪk/v ١- دەشكێنێ
٢- لەكاردەكەوێ ٣- (پەيمان) دەشكێنێ
٤- (قسە) دەبڕێ ٥- ژمارەى پێوانەى دەشكێنێ- ژمارەيەكى نوێ تۆمار دەكا
٦- ماوەيێدەحەسێتەوە
٧- هەڵدێ- رۆژ دەبێتەوە.
٨- كۆتايى پێ دێنێ- رادەى بۆ دادەنێ
٩- هەڵدەكا ١٠- لووڵ دەبێ و دەكەوێ
١١- پەخش دەكرێ- بڵاو دەكرێتەوە
١٢- دەنگى گڕ دەبێ
breakaway/ˈbreɪkəweɪ/v فرێز:
١- لە دەستى دەردەچێ- دەرباز دەبێ
٢- واز لە پارتێكى سياسى دەهێنێ- جيادەبێتەوە لە..
breakdown/ˈbreɪkdaun/v
١- پەكى دەكەوێ
٢- فەشەل دێنێ ٣- هەرەس دێنێ
break sth down شى دەبێتەوە
break in ١-بەزۆر خۆى دەكا بەژوور بۆ دزين- دەدزێ٢- قسەى پێ دەبڕێ
break-into sth ١- دەدزێ
٢- لەناكاو شتێ دەكا
break off لە (قسەكردن) دەوەستێ
break-sth off شتێ دەشكێنێ بۆ..
break-sth off لەپڕ-پەيوەندى- دەپچڕێنێ
break- out هەڵدەگيرسێ
break- out of sth لە زيندان رادەكا
break up ١- تەواو دەبێ
٢- پشوو دەست پێدەكا
break-up (with sb) پەيوەندى دەپچڕێنێ لەگەڵ..
break-(sth) up تێكدەشكێ
break-sth up لە يەكيان جيادەكاتەوە
break- with sth خۆى دادەبڕێ لە/ دوور دەگرێ لە
break/n ١- شكان/ شوێنى شكانى شت
٢- پچڕان٣- كرانەوە- گۆڕان
٤- حەسانەوە٥- دەرفەت
break of day بەرەبەيان- كازيوە
breakage/ˈbreɪkɪdʒ/n شتى شكاو
breakdown/n ١- پەك كەوتن- لەكاركەوتن
٢- فەشەل وهەرەس٣- هەرەس
٤- ليستى هەمەلايەنە
breakfast/ˈbreɪkfəst/n تێشت/ نانى بەيانى
bed and breakfast ئيديۆم: نوستن و نانى بەيانى
break in/n چوونە ژوورەوە بۆ دزين- بڕين

bowler/ˈbəʊlə(r)/n کڵاوی ڕەشی خڕ
bowling/n یاری بۆلینگ
bowls/ bəʊlz /n یاری بۆڵز
box/bɒks/n ١-سندوقی لاکێشە-چوارگۆشە ٢- سندوقی ٣- چوارگۆشە یان لاکێشەیەکی بەتاڵ ٤- کۆشکی٥- تەلار٦- تەلەفزیۆن
box/v لەناو سندوق دادەنێ
box number/n ژمارەی پۆستە
box office/n شوێنی پلیت فرۆشتن
box/v بۆکسانێ- مشتەکۆڵانێ دەکا
boxer/bɒksə(r)/n مشتەوان- بۆکسەوان
boxing/bɒksɪŋ/n بۆکسێن
boxer shorts/n شۆرتی پیاوان
Boxing Day/ˈbɒksɪŋ deɪ/n ڕۆژی دوای لەدایک بوون ١٢/٢٦
boy/bɔɪ/n کوڕ
the boys کۆمەڵێ برادەری کوڕ
boyhood/n منداڵیی، کوڕێتی
boyish/adj منداڵانە
boyfriend/ˈbɔɪfrend/n دۆستی کوڕ
Boy scout/n ئەندام لە دیدەوانی
boycott/ˈbɔɪkɒt/v پەیوەندی لەگەڵ دەبڕی
boycott/ˈbɔɪkɒt/n پەیوەندی لەگەڵ بڕین
bra/brɑː/n ستیان
brace/breɪs/n چوارچێوە بۆ ڕاستکردنەوەی ددان
braces/n پانتۆڵ بەستەر- هەڵگر
brace/v ١- خۆی کۆدەکاتەوە ٢- خۆی ئامادە دەکا بۆ شتێکی دژوار
bracing/adj فێنکەر
bracelet/ˈbreɪslət/n بازنەی دەست
bracket/ˈbrækɪt/n ١-کەوانە ٢-کۆتەڵە ٣- کۆمەڵێك
bracket/v ١- لەنێوان دوو کەوانە دادەنێ ٢- یەك دەکا
brag/bræg/v بەخۆ دەنازێ، پێ هەڵدەڵێ
braid/breɪd/n ١- شریت- کەزی٢- کەزی

Braille/breɪl/n ڕێگای بریل/ نوسینی چاپی بۆ کوێران
brain/breɪn/n ١- مۆخ- دەماغ٢- زیرەکی ٣- کەسێکی زیرەك ٤- کەسی پیلان دانەر
brainless/ˈbreɪnləs/adj گەوجە- کەم- بێ‌عەقڵ
brainy/adj زیرەك
brainchild/ˈbreɪntʃaɪld/n داهێنان
brainstorm/ˈbreɪnstɔːm/n ١-نۆرە شێتی یەکی کاتی ٢-بیرۆکەیەکی جوانی لەناکاو
brainwash/breɪnwɒʃ/v دەماغی دەشوا
brainwashing/ˈbreɪnwɒʃɪŋ/n دەماغ شوشتن
brainwave/ˈbreɪnweɪv/n بیرۆکەیەکی شەپۆلی بلیمەتی
braise/breɪz/v لەسەرخۆ گۆشت ئەیدەمێ بە
brake/beɪk/n ١- برێك- وەستێنەر ٢- شتێ شتێکی تر هێواش بکا
brake/v برێك دەکا
bramble/ˈbræmbl/n پوشی دڕ
bran.../n پەلك/ کەپەك
branch/brɑːntʃ/n ١- شائق- چڵ ٢- لقی (ڕێکخراو)٣- بەش
فرێز: لقی لێ دەبێتەوە
branch out فراوان دەکا
brand/brænd/n ١- نیشانە ٢- جۆری تایبەت
brand/v ١- داغ دەکا ٢- ئابڕووی دەبا- بەخراپ باسی دەکا
brand-new/adj تەواو نوێ
brandish/ˈbrændɪʃ/v شتێ بادەدا- ڕادەوەشێنێ
brandy/ˈbrændi/n براندی
brash/bræʃ/adj زۆر باوەڕ بەخۆ
brashness/ˈbræʃnəs/n گوڕەشەیی- باوەڕبەخۆیی

botch/bɒtʃ/v تێکدەدا(چونکە بێبەهرەیە)
both/bəʊθ/det هەردوو
both/adv هەردوو پێکەوە
bother/ˈbɒðə(r)/v ١- بێزار دەکا- هەراسانی دەکا ٢ - نیگەرانی دەکا ٣- خۆی ماندوو دەکا- زۆر لەخۆی دەکا
bother/n هەراسانی- دژواری- ئاریشە
bother/interj بۆ دەربڕینی بێزاری یان هەراسانی
bothered/adj نیگەران
ئیدیۆم: نایەوێ شتێ بکات
I am not bothered لای من وەك یەکە
bottle/ˈbɒtl/n ١- شوشە- بوتڵ ٢- شوشەیەك لە(شیر)
bottle/v پڕدەکا(بوتڵ)
bottled/adj پڕ- شوشەی پڕ
bottle bank/n سندوقێ بۆ بوتڵ
bottleneck/n ڕێیەکی تەسك/ ملی شوشە/ ملی بوتڵ
bottom/ˈbɒtəm/n ١- خوارەوەی.. ٢- بنکە ٣- پاشەوەی ٤- هەرەبنەوە ٥- بن ٦- کۆم- پشتەوە ٧- ناوپستێر
at the bottom ئیدیۆم: لە ژێرەوە ئەگەری سەرەکی شتێك
get to bottom ئەگەری سەرەکی شتێك دەدۆزێتەوە
bottom/adj خوارەوە
bottomless/adj زۆر قووڵ، بێ سنوور/ بێ بن
bough/baʊ/n شا لقی دار
bought/bɔːt/v کڕی
boulder/ˈbəʊldə(r)/n گاشەبەرد
boulevard/ˈbuːləvɑːd/n شەقامی بەداروبار
bounce/baʊns/v ١- لێدان- کەوتن بە ٢-باز داوێ بە بەردەوامی- هەڵدەقوڕێتەوە ٣-دەگەڕێنێتەوە-چەك- لەبەر نەموونی دەسمایە
bounce back فرێز: دەگەڕێتەوە سەر حاڵی پێشووی
bounce/n هەڵقوزتنەوە
bound/baʊnd/adj پێکرە
ئیدیۆم: زۆر نزیکە لە
bound/adj بەرەو
bound/v بەبازدان غار دەدا، هەڵدەقوزێتەوە
bound/n بازدان
bound: bind/v گرێی دا، بەرگی کرد
boundary/ˈbaʊndri/n ١-سنور- تخوب- نێوان وڵاتان ٢- سنور
bound-less/ˈbaʊndləs/adj بێسنور
bounds/baʊndz/n ئەو سنورەی نابێ ببەزێنرێ
out of bounds ئیدیۆم: یاساغ
bouquet/buˈkeɪ/n چەپکێ گوڵ
bourgeois/ˈbʊəʒwɑː/n بۆرژوازی
bourgeoisie/ˌbʊəʒwɑːˈziː/n چینی ئاوەند- بۆرژوا
bout/baʊt/n ١- ماوەیەکی کورتی چالاکی ٢- ماوەی نەخۆشی
boutique/buːˈtiːk/n بوتیك
bow/baʊ/v ١- دەچەمێتەوە٢- قایل دەبێ
فرێز: دەست هەڵدەگرێ لە...
bow/bəʊ/n چەمانەوە- کڕنۆش
bow/n ١- گرێ ٢- کەوان ٣- کەوانەی کەمانچە
bow-tie/n بۆینباغی بەگرێ
bow/n بەشی پێشەوەی پاپۆڕ
bowel/ˈbaʊəl/n ڕیخۆڵەکان
bowl/bəʊl/n ١- دەفری خڕی قووڵ ٢-قاپێ- دەفرێ لە ٣- دەفری پلاستیکیبەرین
bowl/n تۆپ داوێ
فرێز: ١- یەکێ بەزەوی‌دا دەدا ٢- سرنجی یەکێ ڕادەکێشێ

book/bʊk/n ١- پەرتوک ٢- پەڕاو- دەفتەر ٣- دەفتەری پوول٤- تۆمار
by the book بەدروستی بەپێی یاسا
book-case/ˈbʊkkeɪs/n کتێبدان، کتێبخانەی ماڵ/تاقچە
book-keeping/n حساب راگرتن
book-maker/n ئەو کەسەی کاری وی فرۆشتنی کارتی گرەوە لە..
book-mark/ˈbʊkmɑːk/n نیشانە
book-seller/ˈbʊkselə(r)/n
book-shop/ˈbʊkʃɒp/n پەرتوک فرۆش کتێب فرۆش
book-stall/ˈbʊkstɔːl/n کۆشکی کتێب فرۆشتن
book-worm/ˈbʊkwɜːm/n کرمی کتێب: ئەو کەسەی خۆشی لە خوێندنەوەی کتێب وەردەگرێ
book/bʊk/v ١- دەگرێ ٢- ناوی ئەو کەسە لە دەفتەر دەنوسێ کە هەڵە دەکا فرێز: شوێن دەگرێ لە هوتێل.
book-sb.. in پێشی وەخت ژووری دەگرێ بۆ کەسێ لەهوتێل
booking/bʊkɪŋ/n شوێن گرتن
book-office/n شوێنی فرۆشتنی پلیت
bookie/ˈbʊki/n فرۆشەری پلیتی گرەو
booklet/ˈbʊklət/n نامیلکە
boom/buːm/n قۆناغی گەشەکردن
boom/v گەشە دەکا
boom/v هاژەهاژ- زرمەزرمە- تەقەتەق
boomerang/ˈbuːməræŋ/n بومەرانگ، پارچە دارێکی چەماوەیە
boon/buːn/n نیعمەت
boost/buːst/v زێدە دەکا
boost/n زێدە
boot/buːt/n ١-پووت ٢-سندوقی ئۆتۆمبیل
boot/v شووتی لێدەدا
booth/buːθ/n کوشك

booty/ˈbuːti/n تاڵان
border/ˈbɔːdə(r)/n ١-سنور ٢-لێوار- قەراغ
border/v ١- هاوسنورە ٢- پێ‌دەچێ
border-line/n هێڵی جیاکەرەوە، سنور
bore/bɔː(r)/v یەکێ ماندی و بێزار بکەی
bore/n ١-کەسێکی بێزارکەر ٢- شتی بێزارکەر، دارگران، پەزاقورس
bored/bɔːd/adj بێزار- هەست بە بێزاری دەکا
bore-dom/ˈbɔːdəm/n بێزاری وەڕسی
boring/ˈbɔːrɪŋ/adj بێزارکەر- ناخۆشی وەڕسکەر
born/bɔːn/v لەدایك دەبێ
born/adj توانایەکی‌سروشتی هەیە- بەهرەدار
born/adj لەدایك بوو
born again/adj دووبارە لەدایك بوو باوەڕێکی بەهێز و نوێ بە ئاینێك دێنێ
borough/ˈbʌrə/n ناوچە یان شاری ئۆتۆنۆمیدار
borrow/ˈbɒrəʊ/v ١- دەخوازێ- کتێب ٢- شتێ- وەك هی خۆی بۆ بەکاردێنێ
borrower/ˈbɒrəʊə(r)/n وەرگر، خوازەر
bosom/ˈbʊzəm/n سینگ، سینە، مەمك
in the bosom ئیدیۆم: لە نامێزی
bosom-friend/n هاوڕێی گیانی بەگیانی
boss/bɒs/n فەرمان دەر، سەرۆك، بەڕێوەبەر
boss/v فەرمان دەدا
bossy/bɒsi/adj بە زەبروزەنگ، حەزی لە سەرۆکایەتی
bossily/adv سەرۆکانە، بە زەبروزەنگی
bossness/n فەرمان دەرکردن
botany/ˈbɒtəni/n رووەك زانی- رووەك ناسی
botanical/bəˈtænɪkl/adj رەوەکی
botanist/ˈbɒtənɪst/n روەك ناس

bogged down/adj ١- چەقیو- ئەقورکەوتو ٢- چەقیو
boggy/ˈbɒgi/adj زەلکاویی
boggle/ˈbɒgl/v سەر سوڕ دەمینێ واقی ورِدەمێنێ
bogus/ˈbəʊgəs/adj نارەسەن، ساختە
boil/bɔɪl/v ١- بلَق دەدا ٢- دەکولێنێ ٣- ئیٚدەنێ، ناوی گەرم ٤- زۆر تورە دەبێ
boil over ١- هەلدەچێ ٢- تورە دەبێ
boil/n کولاّن
come to boil دەست بە کولاّن دەکا
boiling/adj زۆر گەرم
boiling point/n پلەی کولاّن
boil/n کولَك، قونێر
boiler/ˈbɔɪlə(r)/n ١-ئاوگەرمکەر (لەمالاّن) ٢- هەلّم دروستکەر
boisterous/ˈbɔɪstərəs/adj بە قیژەقیژ- هەرا
boisterously/adv بە قیژەقیژی
bold/bəʊld/adj ١- بە جورئەت- ئازا ٢- روون ٣- پیتی گەورە یان رەش
boldly/adj ئازایانە
boldness/n نەترسان- ئازایی، ویٚران
bollard/ˈbɒlɑːd/n بۆلارد- ئامودی جیاکەرەوە
bolster/ˈbəʊlstə(r)/v پشتگیر و هانی دەدا
bolt/bəʊlt/n ١- بزمار٢- کلۆم
bolt/v ١- توندەکا بەبزمار- بورغی ٢- دەرگا دادەخا
bolt/n ١- لەناکاو هەلّدێ٢- بەخێرا دەخوا
bolt/adv راست و رەوان
bomb/bɒm/n ١- بۆمبا ٢- بۆمبای ئاوکی٣- پارەی زۆر
bomb/n بە بۆمبا هێرش دەکا-بۆمباران دەکا
bomb along... فرێز: زۆر بەخێرا بەدرێژایی... دەجولیٚتەوە
bombdisposal/n لەکارخستنی بۆمب
bombard/bɒmˈbɑːd/v بۆردومان دەکا
bombardment/n بۆمبابارانکردن
bomber/bɒmə(r)/n ١-بۆمباهاوێژ-فرۆکە ٢-بۆمباهاوێژ یان تەقێنەر
bombshel/ˈbɒmʃel/n هەوالیّکی چاوەروان نەکراو
bon appetit/n بەخۆشی عافیەت بێ
bona fide/ˌbəʊnə ˈfaɪdi/adj حەقیقی- رەسەن
bond/bɒnd/n ١- پەیوەندی- بەستەوەر ٢- بۆند- بەلّگەنامە
bone/bəʊn/n ١- ئیٚسك ٢- ئەو ماددەیەی کە ئیٚسکی لیٚ پیٚکهاتون
make no bones ناشیٚوێ- نیگەران نابێ
bone/v ئیٚسك دەردیٚنێ لە...
bone-dry/adj زۆر وشك
bone-marrow/n مۆخی ئیٚسك
bonfire/ˈbɒnfaɪə(r)/n ئاگریٚکی گەورە بۆ سوتاندنی زبڵ
Bonfire-Night/n شەوی ئاگر هەلّکردن لە ١١/٥
bonnet/ˈbɒnɪt/n ١- بۆنیٚت ٢- کلاّو
bonus/ˈbəʊnəs/n ١- سەرمووچە ٢- پاداشت
bony/ˈbəʊni/adj زۆرلاواز، ئیٚسكو پروسك ئیٚسكو پیٚست
boo/buː/interj ١- دەنگی نارەزایی ٢- دەنگ بۆ ترساندنی
boo/buː/v هاوار دەکا
boob/buːb/n هەلّەی دەبەنگانە
boob/v هەلّەی دەبەنگانە دەکا
booby prize پاداشتیٚکە دەدریٚتە ئەو کەسەی کە دوا کەس دەبیٚ لە بەربەرەکانیٚ..
booby trap/n تەلّەی ساختە(ترسناك)
booby trap/v توشی تەلّەی ساختە دەبیٚ بە تەلّەی ساختەوە دەبیٚ

blow up ١- دەتەقێتەوە
٢- بەتوندی هەڵدەکا ٣- لە توڕەییا دەتەقێتەوە
blow sth up ١- وا بکەی بتەقێتەوە
٢- شتێ بە هەوا یان گاز پڕ بکەی
blow/n کرداری فنگ کردن
blow-dry/v پرچی بە ڤیر وشك دەکاتەوە
blow/n ١- لێدان- شەق
٢- بێ‌ئومێدیەکی لەپڕ
come to blow دەست دەکا بە شەڕ و کێشمەکێش
blue/blu:/adj ١- شین ٢- خەمگین
٣- سێکسی- زایەندی
blue-collar/adj کاری دەستی
blue/n ١- شینی ئاسمان
٢- مۆسیقای خەمگینی کورت-وەك جاز
٣- حاڵەتی دڵتەنگی-خەمۆکی
out of the blue ئیدیۆم/لەناکاو
blueberry/ˈblu:bəri/n ترێی ورچ
blueprint/ˈblu:prɪnt/n پلان
bluff/blʌf/v تەفرە دەدا
bluff/blʌf/n تەفرەدان
bluish/ˈblu:ɪʃ/adj شینباو- بەرەوشینی
blunder/ˈblʌndə(r)/n هەڵەی زل
blunder/v هەڵەی گەورە دەکا
blunt/blʌnt/adj ١-قسەڕەقپروو- بڕینداركەر ٢- كۆڵ
blunt/v شتێ لەتیژێتیەی بەهێزی کەم بکاتەوە
bluntly/adv بەئاشکرای بڕیندارکەر- بەراشکاوی
راشکاوی برینداركەر
blur/blɜ:(r)/n لێڵ
blur/v لێڵ دەکا
blurt/blɜ:t/v ورێنە
blush/blʌʃ/v لە شەرما رەنگی سوور دەبێ
blush/blʌʃ/n رووسووربوون
boa/ˈbəʊə/n ماری گەورە
boar/bɔ:(r)/n ١- بەرازی نێر
٢- بەرازی کێوی
board/bɔ:d/n ١- تەختەی دار
٢- تەختەی تێنس
٣- تەختەی یاری- وەك شەترەنج
٤- ئەنجومەن- دەستە ٥- ژەمی هوتێل
on board لەسەر پشتی کەشتی- لەناو فڕۆکە
board/bɔ:d/v سواری فڕۆکە دەبێ
فریز: بەدار دادەپۆشێ
boarder/ˈbɔ:də(r)/n ١- کرێچی
٢- قوتابی بەشی ناوخۆ- قوتابخانەی ناوخۆ
boarding card/n کارتی سواربوونیفڕۆکە
boarding house/n بەشی ناوخۆ
boarding school/n قوتابخانەی ناوخۆ
board room/ˈbɔ:dru:m/n هۆڵی- ژووری ئەنجومەنی بەڕێوەبەران
boast/bəʊst/v ١- شانازی دەکا- خۆی هەڵدەکێشێ ٢- شانازی دەکا بە
boast/n ١- شانازی- خۆهەڵکێشان
٢- جێی شانازی
boastful/bəʊstfl/adj خۆهەڵکێش
boat/bəʊt/n بەلەم
bob/bɒb/v ئەم سەر و ئەوسەر دەکا: دەهەژێتەوە
bob up/v لەناکاو پەیدا دەبێ
bobby/ˈbɒbi/n پۆلیس
نیشانەی باش و خراپی
bodily/ˈbɒdɪli/adj لاشەیی
bodily/adv لەرووی لاشەوە
body/ˈbɒdi/n ١- لاشەی مرۆڤ
٢- لاشە بێجگە لە لاق و باسك و سەر
٣- جەستەی مردوو- کەلەش
٤- بەشی سەرەکی(شت)
٥- دەستە٦- شت
body building/n لەش جوانی
body language/n زمانی جەستە
body odour/n بۆنی ئارەقەی لەش
bodyguard/ˈbɒdigɑ:d/n پاسەوان
bog/bɒg/n زۆنگاو

blister/blɪstə(r)/n پوفکە- بلق
پوفکەی ئێندێ
blister/v
blistering/adj ١- زۆر توند ٢- زۆر تورە
blitz/blɪtz/n ١- هێرشی ئاسمانی لەناکاو
٢- کوشتیکی مەزنی لەناکاو
blizzard/ˈblɪzəd/n باهۆزی بەفری
bloated/ˈbləʊtɪd/adj پوفدراو- ئاوساو
blob/blɒb/n بارستاییەکی بچوک لە شلەی
تیر(وەك بۆیە)- بلق
bloc/blɒk/n بلوك (بلوکی رۆژهەڵاتی)، بەرە
block/blɒk/n ١- بلوکی چیمەنتۆ- خشت
٢- کۆمەڵگا ٣- کۆمەڵە خانویێك لە شارێك
کە لە هەر چوار لاوە شەقامیان لە دەورە بێ
٤- بەربەست
block letter پیتی گەورە
١- (رێ)دەگرێ ٢- ئێناگەرێ ببێ
block/v
٣- پەردەپۆش دەکا- ئامێلێ ببینرێ
بەربەست دادەنێ.
blockage/ˈblɒkɪdʒ/n لەمپەر
blockade/blɒˈkeɪd/n ئابلۆقە- گەمارۆ
blockade/v ئابلۆقە دەدا/ گەمارۆ دەسەپێنێ
blockade buster پەرتوکێ یان فلمێ کە
سەرکەوتنێکی بەرچاوی هەبێ
bloke/bləʊk/n پیاو- کەس
blond/blɒnd/n-adj پرچ زەرد- قژکاڵ
blonde/blɒnd/adj پرچ زەرد- قژکاڵ
(بۆ ژن)
blood/blʌd/n خوێن
ئیدیۆم: لەخوێنی- لە سروشتی.
bloodbath/n خوێن رشتن
bloodcurdling/adj تۆقێنەر و ترسێنەر
blood donor/n خوێندەر- خوێنبەخش
blood group/n کۆمەڵەی خوێن
blood pressure/n پاڵەپەستۆی خوێن
(زەخت)
bloodshed/ˈblʌdʃed/n خوێن رشتن

bloodshot/ˈblʌdʃɒt/adj چاو سوور بوو-
خوێن تێچزاو
bloodsport/n وەرزشی خوێن- کوشتنی گا
bloodstained/adj نیشانەی هەبوونی
خوێن لەسەر..-پەڵەخوێن
bloodstream/ˈblʌdstriːm/n
جۆگەلەی خوێن-بۆری خوێن
blood transfusion/n گواستنەوەی خوێن
blood vessel/n دەفری خوێن- بۆری خوێن
bloodless/ˈblʌdləs/adj بێخوێن- زەرد
blood thirsty/ˈblʌdθɜːsti/adj
تینوی خوێن
bloody/ˈblʌdi/adj ١- خوێناوی
٢- خوێن گرتوو- داپۆشراو بەخوێن
bloody/n نەفرەتی
bloody minded/adj سەرگران-
کەللەرەق
bloom/bluːm/adj گوڵی گەشاوە
bloom/v دەگەشێتەوە- خونچە دەکا
blossom/ˈblɒsəm/n گوڵ/چەپکە گوڵ
blossom/v گەڵا- گەڵا دەردەکا
blossom out/n باش پەرەدەسێنێ- دەبێتە
blot/blɒt/n ١- پەڵەی پیس ٢- پەڵەی
شەرمەزاری
blot/v ١- پیس دەکا ٢- پاقژ دەکا بە
٣- دادەپۆشێ- دەشارێتەوە- لادەبا
blotting paper/n کاغەزی نەرم
blotch/blɒtʃ/n نیشانە- پەڵە
blotched- blotchy/adj داپۆشراو بە...
blouse/blaʊz/n بلوز
blow/bləʊ/v ١-(با) هەڵدەکا
٢- هەوا(لەدەم) دەردەکا ٣- بلق دروست دەکا
٤-(بە با)فیکە ئێدەدا ٥-دەرفەتێ لەدەست دەدا
٦- خەرج دەکا ٧- پەکو ٨- فیوز دەسوتێ.
٩-فنگ دەکا- لوتی بە دەستەسر پاك دەکاتەوە.
blow sth out دەکوژێنێتەوە
blow over رادەبێ- تەواو دەبێ

blasphemous/ˈblæsfəməs/adj
بێ دین/ کافر
blast/blɑːst/n
١- تەقینەوە
٢- هەوایەکی لەپڕی توند
٣- فووێدان- هۆڕن
blast/v کونێك- تۆنێلێ بە تەقینەوە دەکا
blast off/v هەڵدەستێ- دەفڕێ-
بنکە جێدەهێڵێ
blast/interj وشەی سوێند لەکاتی
توڕەیی دەگۆترێ
blasted/adj زۆر بێزارکەر
blasted off/n دەرچوونی... لە بنکەدا
blatant/ˈbleɪtnt/adj ڕوون و ئاشکرا/زریکە
blatantly/adv بەڕوونی، بەهات و هاوار
blaze/beɪz/v - adj ١- گڕەگرێ- بەگڕ
٢- شەوق دەداتەوە
blazer/ˈbleɪzə(r)/n چاکەتی دروشمدار
bleach/bliːtʃ/v سپی دەکاتەوە
bleach/n ماددەیەکی کیمیاوییە بۆ
سپی کردنەوەی شت بەکاردێ/ مس
bleak/bliːk/adj ١- ڕەش- نادیار٢- دڵگر
٣- سارد و ناخۆش
bleakly/adj بە ڕەشبینی
bleakness/n ڕەوشی ناخۆش- نادیاری
bleary/blɪəri/adj چاو سوربۆوە لە
ماندووبوونا
blearily/adv بەچاوی ماندوویییەوە
bleat/bliːt/v ١- دەنگی مەڕ و بزن دەکا-
بارەبار دەکا ٢- بە دەنگی نوساو دەدوێ
bleat/n بارەبار
bleed/bliːd/v خوێنی لەبەر دەچێ
bleeding/bliːdɪŋ/n خوێن لەبەرچوون-
خوێن بەربوون
bleep/bliːp/n فیکەی ئامێری ئەلکترۆنی
bleep/v ١- فیکەی لێ دێ
٢- سەرنج ڕاکێشانی یەکێك بەهۆی فیکەوە
ئاگاداری

bleeper/bliːpə(r)/n فیکەی وریاکەر
blemish/ˈblemɪʃ/n شورەیی- کەمیی
blemish/v شتێ پیس دەکا- لەنێوی دەبا
blend/blend/v ١- تێکەڵ دەکا
٢- دەسازێ لەگەڵ ٣- تێك ئاڵۆز دەبێ
فرێز: دەسازێن چونکە وەك یەکن/ لەیەك دەچن
blend/blend/n تێکەڵ- ئاوێتە
bless/bles/v داوای هاوکاری و پاراستنی
خوا دەکا بۆکەسێك
ئیدیۆم: خۆشبەخت- بەبەخت.
bless you! خوا ڕەحمەت پێ بکا
blessed/ˈblesɪd/adj ١- پیرۆز
٢- موبارەك- بەبەخت
٣- خۆش٤- بۆ دەربڕینی توڕەیی
blessing/blesɪŋ/n ١- پیرۆزی- نیعمەت
٢- ڕازیبوون٣- ڕەزامەندی
blind/blaɪnd/adj ١- کوێر- نابینا
٢- نایەوێ تێبگا ٣-بێبیرکردنەوە٤- پەنهان
the blind/n نابینا، کوێر
blindly/ˈblaɪndli/adj کوێرانە
blindness/n کوێری
blind date یەکەم ژوان لەنێوان
پیاو و ژن(کوڕ و کچ)
bland spot ١- بابەتێ تێ نەگا
٢- گۆشەی نەبینراو
blind/v ١- کوێری دەکا ٢- گومڕای دەکا
blind/n پەردە
blinders =blinkers/n سەر کەللە
blink/blɪŋk/v ١- چاو دەتروکێنێ
٢- ڕوناکی لەناکاو دێ و دەچێ
blink/n تروکاندن
blinkers/ˈblɪŋkəz/n سەرکەللە
blip/blɪp/n ١- بیپ
٢- خاڵێکی بچوکی ڕۆناکی لەسەر شاشە
٣- کێشەیەکی بچوك و کاتی
bliss/blɪs/n ئاسودەیی
blissful/blɪsfl/adj ئاسودە
blissfully/asdv بە ئاسودەیی

bit/n بچوکترین یەکەی زانیاری پارێزراو لەیادەوەری کۆمپیوتەر
bitch/bɪtʃ/n ١- دێلە سەگ
٢- سۆزانی- بێ‌ئەتك
bitchy/ˈbɪtʃi/adj قسەبەر(نافرەتی فیتنەچی)
bite/baɪt/v ١- دەگەزێ ٢- گەزەی-مار-
٣- بەرایی کاریگەری دەردەکەوێ
bite/n ١- پاروو ٢- شوێنی گەزە
٣- هەندێ خواردن- پاروەنان
bitter/ˈbɪtə(r)/adj ١- بێ‌ئومێد بوو
٢- دژوار ٣- رق و کینە
٤- زۆر سارد ٥- تاڵ
bitter/n جۆرێکە لە بیرە
bitterly/adv بەپەژارەوە- بەداخەوە
bitterness/ˈbɪtənəs/n تاڵی- دژواری- بێ‌ئومێدی
bizarre/bɪˈzɑː(r)/adj نامۆ- سەیر
black/blæk/adj ١- رەنگی رەش
٢- رەشپێستەکان ٣- چایە- قاوەی رەش
٤- بێ‌ئومێد ٥- بەزمەساتی خەماوی
٦- زۆر تورە
black and white ئیدیۆم:
رەش و سپی- بێ‌رەنگ
blacken/ˈblækən/v رەش دەکا(دەم و چاو)
٢- پیس دەکا(ناو)
blackness/n رەشی- تاریکی
blackboard/ˈblækbɔːd/n تەختەرەش
blackcurrant/ˌblækˈkʌrənt/n کشمیشی رەش
black eye/n بەرچاو رەش بوو، شین و مۆر بوو
blackhead/ˈblækhed/n زیپکە
black magic/n جادوی رەش (بۆ خراپەکاری)
black market/n بازاری رەش

blackout/ˈblækaʊt/n ١- چراکوژانەوە (لەکاتی شەڕ) ٢- لەهۆش خۆ چوون
black/n ١- رەش٢- رەشپێست
in black... لەنوسین و چاپدا
black/v فرێز: بۆ ماوەیەك لەهۆش خۆ دەچێ
blacklist/ˈblæklɪst/n لیستی رەش
blacklist/v دەیخاتە لیستی رەشەوە
blackmail/ˈblækmeɪl/n خاوە، چاوسورکردنەوە
blackmail/v ئیبتزاز کردن / خاوە وەرگرتن
blackmailer/n ئەو کەسەی بە چاو سۆرکردنەوە پارە لە خەڵك وەردەگرێ
blacksmith/ˈblæksmɪθ/n ئاسنگەر
bladder/ˈblædə(r)/n میزلدان
blade/bleɪd/n ١- تیغی چەقۆ یان شیر
٢- پەری کۆمپیوتەر
٣- گەڵای درێژو لاوازی فریز
blame/bleɪm/v ١- لۆمەی دەکا- سەرزەنشتی دەکا ٢- ناهەقی ناگرێ
blame/n لێپرسراو سەبارەت بەشتێکی خراپ لۆمە
blameless/adj پاك- بێ‌تاوان
bland/blænd/adj ١- بێ‌دەنگ- هێمن
٢- کەم تام- تام کەم٣- ئاسایی
blandly/adv بەهێمنی
blank/blæŋk/adj ١- بۆش٢- وشك
blank/n بۆشایی
blankly/adj بەچاوێکی کەم
blank cheque/n چەکی سپی واژۆکراو
blanket/ˈblæŋkɪt/n ١- بەتانی
٢- گشتگیر
blanket/v تەواو دادەپۆشێ
blare/bleə(r)/v دەنگ دەداتەوە
blare/n زریکە- دەنگی گەورە
blasphemy/ˈblæsfəmi/n بێ‌ڕێزیکردن بەرامبەر خوا- کفر

bigoted/ˈbɪgətɪd/adj دەمارگیر
bike/baɪk/n پایسکل و ماتۆڕ
bikini/bɪˈkiːni/n مایۆی ئافرەتان
bilingual/ˌbaɪˈlɪŋgwəl/adj
١- دووزمانە
٢- بتوانی بە دوو زمان قسە بکەی
bill/bɪl/n ١-پسولەی پارەی
(کارەبا، ئاو، تەلەفۆن..هتد)
٢- پارەی کاغەز
٣- پلانی یاسایەکی نوێ
٤- پرۆگرامی خۆشی
bill/v رادەگەیەنێ
bill/n دەنوك
billiards/ˈbɪliədz/n ملیارد
billion/ˈbɪljən/n بلیۆن- ملیار
billow/ˈbɪləʊ/v شەپۆل دەدا
bin/bɪn/n ١-دەفری زبڵ
٢- دەفری پاراستنی نان وهەویر
binary system/n سیستەمی دوانەیی
bind/baɪnd/v ١- دەبەستێتەوە- گری دەدا
٢-ناچار دەکا کە٣- بەرگ تێدەگری
bind/n دژوار- دڵگیر
binder/n بەرگکردن- بەرگ تێگرتن
binding/baɪndɪŋ/n ١- بەرگی کتێب
٢- دەممەن- پەراوێز
binge/bɪndʒ/n ماوەی خواردن و
خواردنەوەی زۆر -بێتام-
bingo/ˈbɪŋgəʊ/n بینگۆ یاری قومار
binoculars/bɪˈnɒkjələz/n دووربین
biochemistry/ˌbaɪəʊˈkemɪstri/n
کیمیای ژیانی
biodegradable
/ˌbaɪəʊdɪˈgreɪdəbl/adj
دەکرێ بۆگەن بێ
biography/baɪˈɒgrəfi/n بایۆگرافی-
ژیاننامە
biographer/baɪˈɒgrəfə(r)/n
نوسەری ژیاننامە
biological/ˌbaɪəˈlɒdʒɪkl/adj
١- پەیوەست بە ژیانزانی
٢- بەکارهێنانی شتی زیندوو بۆ لەناوبردنی
شتێکی زیندوو
biology/baɪˈɒlədʒi/n زیندەوەرزانی-
ژیانزانی
biologist/baɪˈɒlədʒɪst/n زیندەوەرزان-
زیندەوەرناس
birch/bɜːtʃ/n حەیزەران
bird/bɜːd/n ١- باڵندە٢- کچ
bird of prey/n باڵندەی گۆشتخۆر
bird watcher/n باڵندەناسی
biro/ˈbaɪrəʊ/n قەڵەم جاف
birth/bɜːθ/n ١- لەدایك بوون
٢- رەسەن- زێد٣- بەرایی
give birth/v منداڵی دەبێ
birth certificate بەڵگەنامەی لەدایکبوون
birth control/n کۆنترۆڵکردنی منداڵ بوون
birth marker/n نیشانە
birthplace/ˈbɜːθpleɪs/n
١-شوێنی لەدایکبوون ٢-زێد
birthrate/bɜːθ reɪt/n رێژەی لەدایکبوون
birthday/ˈbɜːθdeɪ/n جەژنی لەدایکبوون
biscuit/ˈbɪskɪt/n بسکویت- بسکیت
bisexual/adj دوو رەگەز/ نێرەمووك
bishop/ˈbɪʃəp/n بیشۆپ-
گەورەی قەشان
bit/bɪt/n ١- پارچەیەك ٢-زۆر
٣-هەندێ ٤- ماوەیەکی کەم
bit by bit لەسەرخۆ- پەیتاپەیتا
a bit much بێزارکەر
a bit of هەندێ لە
bits and pieces شتیبچوکی جۆری جیاواز
to do your bit بەشی خۆت لە یارمەتی...
not a bit هەرگیز
to bits بۆ پارچەی بچوك
bitty/ˈbɪti/adj پەرش و بڵاو- نەبەستراو
bit/n لغاو

at best له باشترین خاڵدا
at its best له باشترین حاڵه‌تدا
be for the best گرنگ ئه‌مه ئاخیری خێربێ
do try his best هه‌رچی له‌توانای بێ به‌کاری دێنێ
look his best جوانترین و سه‌رنج ڕاکێشترین شێوه ده‌رده‌که‌وێ
make the best هه‌وڵ ده‌دا سود له ڕه‌وشی خراپ وه‌ربگرێ
bet/bet/v گره‌و ده‌کا
ئیدیۆم: گره‌و ده‌که‌م که– دڵنیام که
you bet بێگومان
bet/n ١– گره‌و٢– پا
betray/bɪˈtreɪ/v ١– خیانه‌ت ده‌کا– غه‌در ده‌کا ٢– نهێنی ئاشکرا ده‌کا ٣– ئابڕوی ده‌با
betrayal/bɪˈtreɪəl/n خیانه‌ت– ناپاکی
better/betə(r)/adj ١– باشتر٢– باشتر بوو
better/ˈbetə(r)/adv به‌شێوه‌یه‌کی باشتر، زۆرتر
be better off ١– باشتره بۆ ئه‌و ٢– گوزه‌ران باشتر
you had better وا پێویسته– واچاکه
better/n باشتر– پایه‌به‌رزتر
get the better ئیدیۆم: ده‌به‌زێنێ
between/bɪˈtwiːn/prep ١– له‌نێوان دوو شت
٢– له‌نێوان شوێنێك بۆ شوێنێکی تر دووباره
٣– به‌ستنه‌وه‌ی دوو شت.
٤– له‌نێوان (دوو شتی ئادیار)
٥– له‌نێوان دوان یه‌ك هه‌ڵبژێری ٦– له‌نێوان
٧– هه‌ریه‌که‌و به‌شی‌خۆی– له‌ناوه‌ڕاست.
beverage/ˈbevərɪdʒ/n خوارده‌نه‌وه
beware/bɪˈweə(r)/v ئاگاداربه، وریابه
bewilder/bɪˈwɪldə(r)/v ده‌شله‌ژێ
bewildered/adj شله‌ژاو
bewildering/bɪˈwɪldərɪŋ/adj سه‌رسام
bewilderment/bɪˈwɪldəmənt/n شله‌ژان، سه‌رسامبوون
bewitch/bɪˈwɪtʃ/v شه‌یدای ده‌کا، سه‌رنجی ڕاده‌کێشێ
beyond/bɪˈjɒnd/prep ١– له‌پشت– دوورتر له ٢– له ده‌ره‌وه‌ی ده‌سه‌ڵات–شیان ٣– بێجگه
beyond له پشته‌وه‌ی
bias/ˈbaɪəs/n ١–نادادگه‌ر ٢– لایه‌نگرتن
bias/v لایه‌نگری لایه‌ك ده‌کا– بێلایه‌ن نییه
bib/bɪb/n به‌رکۆشی منداڵان
bible/ˈbaɪbl/n په‌رتوکی پیرۆز
biblical/ˈbɪblɪkl/adj ته‌وراتی– په‌یوه‌ست به په‌رتوکی پیرۆز
bibliography/ˌbɪbliˈɒgrəfi/n ١– بیبلۆگرافی ٢– لیسته‌ی ناوی کتێبان له سه‌ر بابه‌تێکی تایبه‌ت
bicentenary/ˌbaɪsenˈtiːnəri/n بیره‌وه‌ری دووسه‌د ساڵ به‌سه‌رچوون
biceps/ˈbaɪseps/n ماسولکه‌ی دووسه‌ره
bicker/ˈbaɪkə(r)/v له‌سه‌ر شتێکی ناگرنگ به‌شه‌ڕ دێ
bicycle/ˈbaɪsɪkl/n پایسکل
bid/bɪd/n ١– که‌م و زۆر ده‌کا(له مه‌زات) ٢– سه‌ڵاو ده‌کا
bidder/bɪdə(r)/n مه‌زاتکه‌ر
bid/n ١– هه‌وڵدان بۆ ده‌ستهێنانی... ٢– پێشکه‌ش٣– تێنده‌ر
bidet/ˈbiːdeɪ/n سه‌رشۆرکی بچوك بۆ شوشتنی پاشوك/ سه‌رشۆرکی خۆشوشتن
bier/n ١–داره‌مه‌یت– دارجه‌نازه– داره‌بازه ٢– ته‌رم– ته‌رمهه‌ڵگر
big/bɪg/adj ١– گه‌وره ٢– گرنگ ٣– گه‌وره(برا)
bigamy/ˈbɪgəmi/n تاوانی هه‌بونی (دووپیاو)یان دووژن له‌یه‌ك کاتدا
bigamist/ˈbɪgəmɪst/n دوو ژنی هه‌یه، لاوی دوو ژنان/ دوو مێردی هه‌یه

believer/bɪˈliːvə(r)/n باوەڕدار– ئیماندار

belittle/bɪˈlɪtl/n لە بەهای کەم دەکاتەوە–
سووککردن – بەها کەمکردن

bell/bel/n ١– زەنگ– زەنگی کەنیسە
٢– زەنگ– دەنگی زەنگ

bellow/ˈbeləʊ/v ١– دەبۆڕێنێ–وەك گا–
٢– هاواردەکا

bellow/n بۆڕاندن– هاوار

belly/ˈbeli/n ورگ– زگ

belong/bɪˈlɒŋ/v ١– دەگەڕێتەوە
بۆ کێ.. هی کێ ٢– ئەندامە لە
٣– شوێنێکی گونجاوی هەیە.

belongings/bɪˈlɒŋɪŋz/n کەلوپەل

beloved/bɪˈlʌvd/adj دڵبەر

below/ˈbeləʊ/prep لەژێر– بن

below/adv خوارەوە

belt/belt/n ١– پشتێن– قایش ٢– جولاوە
٣– ناوچەیەك ئەدگارێکی تایبەتی هەیە

under your belt ئەو ئیشە
تەواوت کردووە

belt/v ١– بەتوندی لێدەدا
٢– خێرا رادەکا– غاردەدا
فرێز: ١– خۆبەستنەوە بە قایشی ئۆتۆمبیل.
٢– بێدەنگ بە.

bemused/bɪˈmjuːzd/adj سەرلێشێواو

bench/bentʃ/n ١– کورسی بێ پشت
٢– کورسی پەرلەمانی ٣– مێزی تەسکی درێژ

bend/bend/v ١– دەچەمێنێتەوە
٢– دەسوڕێتەوە
٣– کڕنۆش دەبا– خۆی شۆڕ دەکاتەوە

bend/n چەمانەوە– سوڕانەوە– فلکە

beneath/bɪˈniːθ/prep ١– لەژێر
٢– شیاو نییە

benefactor/ˈbenɪfæktə(r)/n خێرومەند

beneficial/ˌbenɪˈfɪʃl/adj سودبەخش

benefit/ˈbenɪfɪt/n ١–سود–بەرژەوەندی
٢– سود ٢– یارمەتی–بەخشش

give sb the benefit سەرفرازی دەکا–
باوەڕی پێدەکا

benefit/v ١– لەبەرژەوەندی.. دایە
٢– سود دەبینێ لە..

benevolent/bəˈnevələnt/adj
پیاوچاك– خێرخواز

benevolence/bəˈnevələns/n چاکە، خێر

benign/bɪˈnaɪn/adj ١– نەرم٢– ناترسناك

bent/bent/adj ١– ناپاك
٢– چەماوە٣– رژد– سور

bent/n بەهرە

bequeath/bɪˈkwiːð/v وەسیەت دەکا

bequest/bɪˈkwest/n میراتی–
لەپاش بەجێماو

bereaved/bɪˈriːvd/adj کۆست کەوتوو–
جگەرسوتاو

bereaved/n کەسێ یەکێکی لێ مردبێ

bereavedment/n ١– کۆست کەوتن
٢– مردنی کەسێکی نزیك

beret/ˈbereɪ/n بێریە– کڵاوقوت

berry/ˈberi/n توتڕك، توو

berth/bɜːθ/n ١–شوێنی‌نوستن لە پاپۆڕ یان
شەمەندەفەر٢– لەنگەرگا

beside/bɪˈsaɪd/prep نزیك– تەنیشت

besides/bɪˈsaɪdz/prep لەگەڵ ئەوەشدا،
هەروەها

besiege/bɪˈsiːdʒ/v ئابلۆقە دەدا،
گەمارۆ دەدا

best/best/adj باشترین
ئیدیۆم: باشترین شت ئەیکەی

best man/n ئاوەڵ زاوا/بەربوك/بریکاری زاوا

best/adv ١– بە باشترین شێوە ٢– زۆر زۆر

best seller/n بەهەرمێنترین

best selling/adj بەردەوام– بە هەرمێن

best/n ١– باشترین ٢– باشترین کەس

all the best ئیدیۆم:
بەخێرچی بەهیوای سەرکەوتن.

bedding/n چەرچەف، سەرین، نوێن
bee/bi:/n مێشەهەنگوین- هەنگ
beehive/ˈbi:haɪv/n شانەی هەنگ
beech/bi:tʃ/n داری زان، سپیندار
beef/bi:f/n گۆشتی چێڵ- مانگا
beef burger/ˈbi:fbɜ:gə(r)/n گۆشتی چێڵی قیمەکراو
beep/bi:p/n دەنگی بەرز و کورت- هۆڕن
beep/v دەنگی بەرز و کورت دەکا- هۆڕن لێدەدا
beer/bɪə(r)/n ١- بیرە٢- گلاسێك بیرە
beet/bi:t/n چەوەندەر-شەکری چەوەندەری
beetle/ˈbi:tl/n قاڵۆچە
beetroot/ˈbi:tru:t/n رەگی چەوەندەر
befall/bɪˈfɔ:l/v تووشی دەبێ-لێی ڕوودەدا
before/bɪˈfɔ:(r)/prep ١- لەپێش ٢- لەپێش ٣- ئامادە لەپێش٤- لەبەردەم
before/conj ١- پێش ئەوەی ٢- باشتر لەوەی
before/adv پێشتر
before hand/bɪˈfɔ:hænd/adv پێشتر- پێش ئەوەی
befriend/bɪˈfrend/v وەك برادەری مامەڵە دەکا لەگەڵ..
beg/beg/v ١- دەرۆزە دەکا- سواڵ دەکا ٢- دەپاڕێتەوە
I beg your pardon ١- داوای لێبوردن دەکا ٢- داوای دووبارەبونەوە دەکا چونکە لەقسەکە نەگەیشتوە.
beggar/ˈbegə(r)/n دەرۆزەکە/ سواڵکەر- خوازۆك
beget/v ١-دەزێ ٢-لەدایك دەبێ- دەبێ
begin/bɪˈgɪn/v ١- دەست پێدەکا ٢- دەست پێ دەکا-بۆ یەکەمجار ٣- دەست پێدەکا- ئاوم بە- دەست پێدەکا
To begin with ئیدیۆم: ١- هۆی یەکەم ٢- لەبەرایی
beginner/n تازە، شاگرد
beginning/n سەرەتا- دەسپێك
begonia/bɪˈgəʊniə/n گوڵزار
begrudge/bɪˈgrʌdʒ/v ١- ئیرەیی پێدەبا چونکە شایەنی ئەوەنیە ٢- بەناپەدڵی شتێ بدەی بە یەکێ
behalf/bɪˈhɑ:f/n لەجیاتی
behave/bɪˈheɪv/v ١- هەڵس و کەوت دەکات ٢- جوان رەفتار دەکا
behaviour/bɪˈheɪvjə(r)/n رەفتار و هەڵس و کەوت
behind/bɪˈhaɪnd/prep ١- لە پشت شتێك ٢- دواکەوتوە لە، لەپاشە- ئاستی نزمترە ٣- لەپشت(سەرکەوتنی کەسێك) ٤- هۆ
behind/adv ١-پشتەوەی(شتێك) ٢- لەپشت ئەو شوێنەی کە.. ٣- گیرۆ
behind/n کۆم- سمت- قون
beige/beɪʒ/adj - n رەنگی قاوەیی کاڵ
being/ˈbi:ŋ/n ١- حاڵەتی بوون٢- زیندوو
belated/bɪˈleɪtɪd/adj گیرۆبوو- درەنگ وەخت
belatedly/adv درەنگ زانین
belch/beltʃ/v ١- ئاە هەڵدەکێشێ- حەسرەت هەڵدەکێشێ ٢- دوکەڵی لێ بەرز دەبێتەوە، دوکەڵ- ئاگر-دەردەکا
belch/n حەسرەت
belie/bɪˈlaɪ/v درۆدەکا
belief/bɪˈli:f/n ١- باوەڕ، بۆچوون ٢- باوەڕ، ئیمان٣- بیروباوەڕ
believe/bɪˈli:v/v ١- هەست دەکا شتێ ڕاستە ٢- وا دەزانێ- زەنی وایە ٣- باوەڕی وایە
believe it or not باوەڕبکەین یان نا هەر ڕاستە
فرێز: ئیمان بە بوونی شتێ(خوا)
believe in sb باوەڕی بەڕاستی... هەیە، ئەوەی پێ خۆشترە

bean/bi:n/n ١- فاسۆلیا ٢- تۆو
bear/beə(r)/n ورچ- هورچ
bear/v ١- پاڵپشتی دەکا ٢- شتێ هەڵدەگری
٣- بەرگەدەگری٤- رقی لێ دەبێتەوە
٥- دەیبێ(منداڵ) ٦- دەگری
٧- بادەداتەوە ٨- نیشانە هەڵدەگری
٩- هەست دەردەبڕی
bear the brunt ئیدیۆم: دەچێژێ
bear in mind لەبەرچاو دەگرێ
bear witness گەواهی دەدا
bear sb/sth out فرێز:
راستی-دروستی شت دەسەلمێنێ
bear with ئارام دەگرێ
bearable/ˈbeərəbl/adj بەرگە دەگرێ
beard/bɪəd/n ردێن- ریش
bearded/adj بە ردێن- ریشدار
bearer/ˈbeərə(r)/n هەڵگر
bearing/ˈbeərɪŋ/n ١- پەیوەست
٢- قیبلەنوما
lost his bearings ئیدیۆم:
رێی لێ ون دەبێ
beast/bi:st/n ١- گیانەوەری درندە
٢- کەسێکی درندە
beastly/adj گرژ و مۆن- ناخۆش
beat/bi:t/v ١- بەتوندی لێی دەدا
٢- بە خێرا تێکەڵ دەکا
٣- بە رێکوپێکی لێ دەدا-دڵ- ٤- دەبەزێنێ
beat about the bush ناڕاستەوخۆ
لەبارەی دەدوێ
beat time to لەگەڵ نەغمەی مۆسیقا-
دەجولێنێ
beat off فرێز: بەرپەرچی دەداتەوە.
beat sb to sth پێش دەکەوێ
beat sb up بە شولاق لە یەکێ دەدا،
شاپ لێدەدا
beating/bi:tɪŋ/n ١- دۆڕان
٢- لێدان وەك سزا
beat/n ١- تریەتریە٢- رەزم
٣- شوێنی هات وچۆی پۆلیس
beautician/bju:ˈtɪʃn/n پیتۆلی جوانی
beautiful/ˈbju:tɪfl/adj جوان
beautifully/ˈbju:tɪfli/adj بەجوانی-
بە کارامەیی
beauty/ˈbju:ti/n ١- جوانی
٢- ئافرەتی جوان ٣- نمونەی جوان
beauty spot شوێنی جوان
beaver/ˈbi:və(r)/n سمۆرەی ئاویی
قوندوس
because/bɪˈkɒz/conj چونکە
because of بەهۆی
at sb beck becuase بەر ئەمر
هەردەم ئامادەیە فەرمانەکانی ئەو جێبەجێ بکا
beckon/ˈbekən/v بە پەنجە ئاماژەی بۆ دەکا
نزیکتر بێتەوە
become/bɪˈkʌm/v دەبێتە
bed/bed/n ١- سەرجێ- تەخت
٢- بنی ئاو٣- شوێنی گوڵ
bed and breakfast نوستن و تێشت
(جۆرێکە لە هوتێل)
go to bed سەرجێی لەگەڵ دەکا،
لەگەڵی دەخەوێ/ دەنوێ
bedclothes/ˈbedkləʊðz/n چەرچەف
bedroom/bedru:m/n ژووری نوستن
bedside/ˈbedsaid/n تەنیشت تەختی
نوستن
bed-sitter/ˌbedˈsɪtə(r)/n
ژووری نوستن و دانیشتن
bedspread/ˈbedsted/n چەرچەف-
داپۆشەری سەرجێی نوستن
bedtime/ˈbedtaɪm/n کاتی نوستن
bed/bed/v دەشارێتەوە، دەچێنێ
bed down/v رادەکشێت
twin bedded/n ژووری دوو کەسی-
جێی دوو کەسی

basin/ˈbeɪsn/n ١– ئاوەر
٢– جام– کاسە٢– حەوزی روبار
basis/beɪsɪs/n ١– بناغە
٢– بنچینە٣– خاڵی بەرایی
bask/bɑːsk/v خۆ دەداتە بەر هەتاو، لەبەر خۆر پاڵدەکەوێ
basket/ˈbɑːskɪt/n سەبەتە – زەمبیلە
basketball/ˈbɑːskɪtbɔːl/n یاری باسکە
bass/beɪs/n ١– نەویترین دەنگی نێرینە
٢– نەویترین بەش لە مۆسیقا
٣– گەورەترین ئامێری کەمان
٤– گیتاری کارەبایی
bass/adj دەنگە نزم
bassoon/bəˈsuːn/n ئامێرێکی مۆسیقییە، دووزەلە
bastard/ˈbɑːstəd/n ١– بێژی– زۆڵ
٢– حەرامزادە
bat/bæt/n شەمشەمەکوێرە
bat/n رێکت
off your own bat ئیدیۆم: لە خۆتەوە
bat/v نۆرەی خۆی لە لێدانی تۆپ..
not bat an eyelid ئاتروکێنێ.
batch/bætʃ/n بڕەك، کۆمەڵێك
bath/bɑːθ/n ١– گەرماو– شۆرگە
٢– خۆشوشتن٣– مەلەوانگە
bath/v ١– منداڵ دەشوا ٢– خۆی دەشوا
bathroom/ˈbɑːθruːm/n ١– ژووری خۆشوشتن ٢– تەوالێت– بانیۆ
bathe/beɪð/v ١– مەلەوانی دەکا
٢– خۆی دەشوا
bathed/adj ژێرئاو کەوتوو
bathing/n مەلەوان لە دەریا
baton/ˈbætɒn/n ١– داری دەستی سەرۆکی تیپی مۆسیقا٢– گورزە– خوترە
٣– گوللەی پلاستیکی
battalion/bəˈtæliən/n بەتالیۆن
batter/ˈbætə(r)/v چەند جار بەتوندی لێی دەدا
battered/n کۆن بوو، پەککەوتو، بێکەڵك
batter/n شلکێنە (ئاردو هێلکەو شیر)
battery/ˈbætri/n ١– پاتری
٢– قەفەسی هێلکە
battle/ˈbætl/n ١–جەنگ ٢– ململانێ، تێکۆشان
battle/v دەجەنگێ
battlefield/ˈbætlfiːd/n گۆڕەپانی جەنگ
battleship/ˈbætlʃɪp/n مەزنترین جۆری پاپۆڕی جەنگی
baulk/bɔːk/v ١–رێی دەگرێ ٢–فشەی پێ دەکا
bawl/v هاوار دەکا
bay/beɪ/n کەنداو
bay/n بەشێکی باڵەخانە
bay window/n پەنجەرەی بەرچاو، دەرکەوتو
bay/v دەوەڕێ
bayonet/ˈbeɪənət/n قامەی سەر تفەنگ
bazaar/bəˈzɑː(r)/n ١– بازاڕ
٢– قازانجی بازاڕ بۆ کاری خێر– چاکە
be/biː/v ١– بۆ بەردەوامی–رێزمان–
٢– بۆ دروست کردنی ئادیار–رێزمان–
٣– شتێ رویدا ٤– شتێ دەکرێ روو بداو نەدا
be/v ١– فرمانی بوون ٢– سەردان دەکا
to-be داهاتوو– ئایندە
beach/biːtʃ/n کەنار، پۆخ
beacon/ˈbiːkən/n ئاگری سەر گرد– بورج مەنارە/ منارە
bead/biːd/n ١– موروو
٢–ملوانکەی موروو ٣– دڵۆپەئاو
beak/biːk/n نووك، دەنووك
beaker/ˈbiːkə(r)/n ١– دەفر
٢– کەمۆڵە– گلاس
beam/biːm/n ١– کاریتە ٢– تیشك
٣– زەردەخەنە
beam/v ١– تریسکەو گەرمایی دەدا
٢– زەردەخەنە دەکا٣– پەخش دەکا

barbarism/ˈbɑːbərɪzəm/n مۆڤانییەت
barbarous/ˈbɑːbərəs/adj ١- مۆڤانیی
٢- نامەدەنی- ناشارستانی
barbecue/ˈbɑːbɪkjuː/n - v
١- گۆشت برژێن لە
هەوای کراوەدا ٢- ئاهەنگی.. لە هەوای
کراوەدا-دەرەوە- گۆشت دەبرژێنێت
barbed wire/n تەل درِ/تێل درِ
barber/ˈbɑːbə(r)/n سەرتاشی
bard/n مۆزانڤان، شاعیر، مۆزراوەنووس
bare/beə(r)/adj ١- رووت
٢- رووت و قووت ٣- بەتاڵ ٤- پێویست
barely/ˈbeəli/adv بەخورتی- تۆزقاڵێ
bare back/ˈbeəbæk/adj
پشت رووت-بێکورتان-زین
barefoot/ˈbeəfut/adj پێپەتی-
پێپووت/ قاچ پووت/ لاق پووت
bargain/ˈbɑːgən/n ١- سەوداگەری-
قایل بوون ٢- هەرزان باو
bargain/v سەودا دەکات
مامەڵە دەکات
فرێز: چاوەڕێ دەکا/خۆی ئامادە دەکا
bargaining/ˈbɑːgənɪŋ/n
گەنگەشەکردن لەسەر/ مامەڵە
barge/bɑːdʒ/n دوبیە/بەلەمێکی
تەسکی درێژی بن راست بۆ گواستنەوەی
کەلوپەل بەکاردێ.
bargee/n سەندەل لێخوڕ
bark/bɑːk/n پەلکی دار
bark/v ١- دەوەڕێ ٢- دەقیرێنێ بەسەر
bark/n وەڕین
barley/ˈbɑːli/n ١- جۆ٢- دانەوێڵەی جۆ
barn/bɑːn/n گەنجینەی دانەوێڵە/
کادین/خانە
barometer/bəˈrɒmɪtə(r)/n
١- بارۆمیتەر- پەستانپێو
٢- شتێ کە رەوشی شتێک دیاردەخا
baron/ˈbærən/n ١- بارۆن ٢- قوتب

baroness/ˈbærənəs, ˌbærəˈnes/n
بارۆنە/ ژن
baroque/bəˈrɒk/n بارۆک
barracks/ˈbærəks/n سەربازگە
barrage/ˈbærɑːʒ/n ١- تۆپبارانی
بەردەوام ٢- یەک لەسەر یەک
barrel/ˈbærəl/n ١- بەرمیل ٢- لولەی
تفەنگ
barren/ˈbærən/n ١- وشک، فاقر ٢-بێبەر
barricade/ˌbærɪˈkeɪd/n-v بەست- رێ
دەگرێ
barrier/ˈbæriə(r)/n ١- بەربەست
٢- رێگر
barring/ˈbɑːrɪŋ/prep ١-بێجگە
٢- لەکاتی روونەدانی
barrister/ˈbærɪstə(r)/n
پارێزەری دادگا بەرزەکان
barrow/ˈbærəʊ/n
١- گالیسکەی یەک تایە
٢- گالیسکەی دەستی
barter/ˈbɑːtə(r)/v ئاڵوگۆڕ دەکا
barter/n ئاڵوگۆڕ کردن
base/beɪs/n ١- بنکە ٢- بنەما ٣- بناغە
٤- ناوەندە- بنکەی سەربازی
base/v ١- دامەزراوە٢- دەژی
baseball/ˈbeɪsbɔːl/n بەیس بۆل
basement/ˈbeɪsmənt/n ژێرزەمین
bases/ˈbeɪsiːz/n بنەماکان
بە توند لێدەدا
bash/bæʃ/v
bash/n لێدانێکی توند
bashful/ˈbæʃfl/adj شەرمن
basic/ˈbeɪsɪk/adj ١- بنەڕەتی- سەرەکی
٢- ساکار- سادە
basically/ˈbeɪsɪkli/adv لەجەوهەردا،
بەشێوەیەکی سەرەکی
basics/ˈbeɪsɪks/n پێویستییەکان
basil/ˈbæzl/n ڕەیحان

ball point pen/n قەڵەم جاف
ballad/ˈbæləd/n بالەد (گۆرانی یان هۆزانێکی درێژی نوسراو بە زمانێکی سادە)
ballerina/ˌbæləˈriːnə/n ئافرەتێکی سەماکەری بالێی
ballet/ˈbæleɪ/n ١- سەمای بالێی ٢- نمایش کردنی بالێی
ballet dancer/n سەماکەری بالێی
balloon/bəˈluːn/n ١- باڵۆن- میزڵدان ٢- باڵۆن
ballot/ˈbælət/n دەنگدانی نهێنی
ballot/v داوا لەکەسێ بکەی دەنگ بە نهێنی بدات
bamboo/ˌbæmˈbuː/n حەیزەران- لەوەند
ban/bæn/v ١- قەدەغە دەکا بە یاسا ٢- بەرەسمی کەسێ قەدەغە دەکا لە
ban/n قەدەغەکردن
banal/bəˈnɑːl/adj ئاڕەسەن، پووچ
banana/bəˈnɑːnə/n مۆز
band/bænd/n ١-شریت ٢- هێڵی رەنگ ٣- باند- دەستە ٤- تیپی مۆسیقا ٥- شەپۆل
bandage/ˈbændɪdʒ/n پێچان
bandage/v دەپێچێ
bandit/ˈbændɪt/n جەردە- رێگر
bang/bæŋ/v دەنگی بەرزی لێ بەرزدەکاتەوە ٢- بەرێکەوت بەشتێ بکەوێ
فرێز: دەنگێکی گەورەی لێ بەرزدەبێتەوە.
bang/bæŋ/n ١- دەنگی تەقینەوە ٢- بۆکسێکی توند
bang/bæŋ/n تەق تەق
bang/adv بە دروستی
ئیدیۆم: ئێستا ئاگری
banger/ˈbæŋə(r)/n ١- لەفە ٢- ئۆتۆمبیلێکی کۆن٣- تەقەمەنی
bangle/ˈbæŋgl/n بازنە

banish/ˈbænɪʃ/v قاوی دەدا- دووری دەخاتەوە، شاربەدەری دەکا
banister/ˈbænɪstə(r)/n بانیستەر، کاریتە
banjo/ˈbændʒəʊ/n بانجۆ- زوڕنا
bank/bæŋk/n ١- بانق٢- بانقی خوێن
banker/ˈbæŋkə(r)/n بەڕێوەبەر- فەرمانبەر
خاوەن پایەیەکی گرنگ لە بانق
banking/n کاری بانقی/ بانککاری
bank holiday/n پشووی رەسمی-گشتی
bank statement/n هاتە و دەرهاتەی بانق
bank/n ١- لێوار- قەراغ ٢- لێژ٣- کەڵەکەبوو
bankrupt/ˈbæŋkrʌpt/adj موفلیس، قەڵۆش
bankrupt/v موفلیسی دەکات
banner/ˈbænə(r)/n ئاڵا
banquet/ˈbæŋkwɪt/n ئاهەنگی سەرخوان
baptism/ˈbæptɪzəm/n رێ و رەسمی بە دیان کردن، پاکیزەیی
baptize/bæpˈtaɪz/v رێ و رەسمی بەدیان کردن نمایش دەکا
Baptist/ˈbæptɪst/n - adj پاکیزەکەر، تەعمیدکەر
bar/bɑː(r)/n ١- بار- مەیخانە ٢- مێزی ئارەق خواردنەوە٣- توڵی کانزا ٤- قالب ٥- بەربەست- لەمپەر ٦- بڕبڕ
behind bars ئیدیۆم: لە زیندان
barmaid/ˈbɑːmeɪd/n مەیگێڕی ئافرەت
barman/ˈbɑːmən/n مەیگێڕی پیاو
bar/bɑː(r)/v ١- رادەخا ٢- دەگرێ ٣- قەدەغەدەکا
bar/prep بێجگە
barbarian/bɑːˈbeəriən/n هۆڤی- دڕندە، ناشارستانی
barbaric/bɑːˈbærɪk/adj هۆڤایەتی- دڕندە

bait/beɪt/n ١- مەویرە گۆشت
٢- دەستخەڕۆکردن
bake/beɪk/v ١- نان دەکات ٢-دەبرژێنێت
baking/n نانکردن
baker/beɪkə(r)/n نانکەر
bakery/ˈbeɪkəri/n فرنی
balance/ˈbæləns/n-v ١-تەرازوودەکات- هاوسەنگ دەکات٢- هاوسەنگ
٣- هاویەها ٤- بەراورد دەکا
balanced/adj ١- هاوسەنگ ٢- تەواوکار
balance/n ١- هاوسەنگی ٢- هاوسەنگی
٣- تەرازوو- قەپان ٤- رەسید، برەپارەی بانق
٥- دەستمایە: پارەی نەدراو
keep/ lose balance هاوسەنگی دەپارێزێ/ لەدەست دەدا
catch off هاوسەنگی خۆی لەدەست دەدا
on balance رەچاوکردنی هەموولایەك
balance of payments/n تەرازووی دراوەکان
balance of power/n ١- هاوسەنگی هێزەکان٢- پێویستی دەنگی پارتەبچوکەکان بۆهاوسەنگی پارتەمەزنەکان.
balance sheet/n تۆماری هاوسەنگی
balcony/ˈbælkəni/n ١-بەلەکۆنە
٢- بالکۆن لە شانۆ
bald/bɔːld/adj ١- سەرڕووتاوە
٢- سادە- ساکار
balding/ˈbɔːldɪŋ/adj سەری بێ موو
bale/beɪl/n دەستە/ گورزە/ بالە
ball/ bɔːl /n ١- خر- تۆپ ٢- خڕ
on the ball ئیدیۆم: وریا- بەئاگا
ball-bearing/n هەلکری بۆلبەلین
ball-game/n ١- یاری تۆپانێ- تۆپی پێ
٢- باسکە٣- رەوش
ball-point/n قەڵەم جاف
ball/bɔːl/n ئاهەنگی مەزنی هەلپەرکێ(سەما)
ball room/n هۆڵی هەلپەرکێ

٣- رابردوو
ئیدیۆم: بەرەو پێشەوە و بەرەو دواوە.
bacon/ˈbeɪkən/n هەندێ پارچەی گۆشتی لاوازی پشتی بەراز/ سوێرکراو
bacteria/bækˈtɪəriə/n بەکتریا
bad/bæd/adj ١- بەد، خراپ، باش نا
٢- بێبەها ٣- بێبەها ٤- ناکارامە
٥- تێکچوو- گەنیو ٦- بەناراز ٧- بەد
٨- زەرەرمەند ٩- دژوار- نالەبار
not bad ئیدیۆم: خراپ نیە
too bad زۆر خراپ
baddy/ˈbædi/n کارەکتەری خراپ لە فیلم
bad language/n وشەی پیس، زمان پیس
bad tempered/adj هەلچوو- زۆرتوڕە، تڕۆز
badage/bædʒ/n دروشم/نیشانەیەکە لە بەرۆك دەدرێ
badger/ˈbædʒə(r)/n قوربەشە
badly/adv ١-بەخراپی ٢-بەتوندی ٣- زۆر
badly off/adj هەژار- نەدار
badminton/ˈbædmɪtən/n یاری تۆپی پەڕاموچ
baffle/ˈbæfl/v سەرسام دەکات/ رێ دەگرێ
baffled/ˈbæfld/adj پەشێو- پەشۆکاو
baffling/adj تێکەیشتنی دژوارە
bag/bæg/n ١- جزدان- جانتا٢- کیس
٣- بەلبوو٤- ژنێکی ناشیرین
bag/v دەست دەگرێ بەسەر
baggage/ˈbægɪdʒ/n کەلو پەلی گەشت
baggy/ˈbægi/adj فرە، خاو، شۆڕ
bagpipes/bægpaɪps/n زوڕنا- ئامێری مۆسیقا
bags/n زۆر لە
bail/beɪl/n ١-دەستەبەری دراوی
٢-دەستەبەرکردن-بەردان
ئیدیۆم:١- کەسێ بە پارە بەردەدرێ(کەفالەت)
٢- کەسێ ڕزگاردەکا لەرەوشێکی دژوارا
bailiff/ˈbeɪlɪf/n مامووری دادی

Bb

B-b/biː/ پیتی دووەم لە ئەلفبای ئینگلیزیدا

B-road/n ڕێگای لاوەکی

baa/bɑː/n باعەی مەڕ و کاوڕ

babble/ˈbæbl/v ١- بەخێرا دەدوێ
٢- بۆلەبۆل دەکا٣- خوڕەی ئاو دێنێ

babble/ˈbæbl/n ١-چەند دەنگی تێکەڵاو و
غەلبەغەلب ٢- بلقە بلقی ئاو

babe/beɪb/n ١- ساوا٢- جوانێ

baby/ˈbeɪbi/n ١-ساوا
٢- باڵندە و گیانەوەری بچوک ٣- خنجیلانە
٤-یار

babish/adj منداڵانە

babyhood/n منداڵێتی، تەمەنی زارۆکایەتی

babysit/ˈbeɪbisɪt/v چاودێری منداڵ دەکات

babysitter/ˈbeɪbisɪtə(r)/n بەخێوکەری
منداڵ- دایەن

bachelor/ˈbætʃələ(r)/n
١- ژنی نەهێناوە، بێژن- ڕەبەن
٢- دەرچووی زانکۆ- هەڵگری بەکالۆریۆس

back/bæk/n ١- پشت ٢- پاشەوە
٣- پشتەوە

back bone/ˈbækbəʊn/n
١- ئێسکی پشت ٢- بڕبڕەی پشت

back stroke/ˈbækstrəʊk/n پشتەمەلە

back/bæk/adj ١- لە پشتەوە٢- دواخراو

back bench کورسی پشتەوە لە
پەرلەمانی بەریتانی

backer/ˈbækə(r)/n ١-ئەندام پەرلەمان
کە پایەیەکی گرنگی
نیە لە پارتێکی سیاسیدا ٢-لایەنگر

backhand/ˈbækhænd/n لێدانی تۆپ
لە تێنس
بە پشتەدەست/ پشتەدەست

backlog/ˈbæklɒg/n لەسەریەك کەوتوو،
کەڵەکەبوو

backside/ˈbæksaɪd/n کۆم- قوون-
پشتەوە

backstage/ˌbækˈsteɪdʒ/n پشت پەردە

backwater/ˈbækwɔːtə(r)/n
کارتێنەکراو- چەسپاو

backyard/ˌbækˈjɑːd/n حەوشی پشتەوە

back/adv ١- گەڕانەوە بۆ ٢- دوور- دواوە
٣- دوور لە٤- لە بەرامبەر٥- لەوساوە

back and forth ئیدیۆم: هات و چۆ

backdate/ˌbækˈdeɪt/v کاری پێدەکا لە
مێژووی پێشوووەوە

backfire/ˌbækˈfaɪə(r)/v ئاکامێکی
چاوەڕێ نەکراو
بەدەست دێنێ

backlash/ˈbæklæʃ/n کاردانەوەیەکی
توند لەدژی..

back/bæk/v ١-بەرەو دواوە دەکشێنێتەوە
٢- دەکەوێتە دواوە ٣- پشتگیری دەکا
٤- گرەو دەکات

back away ئیدیۆم: پاشگەز دەبێتەوە.

backdown/v دەست هەڵدەگرێ
چیتر سوورنابێ لەسەر..

back out/v بڕیاردەدا کە ئەوە ئەکا کە
بەڵێنی دابوو بیکا

back up/ˈbækʌp/v پشتگیری دەکات

back sth up/v دانەیەکی تر لەبەر
دەگرێتەوە

backer/n پارەدەر- کۆمەککەر

backing/n کۆمەك، بێشە

backup/n ١- پشتگیری ٢- دانەی جێگرەوە

background/ˈbækgraʊnd/n
١- پێشینەی کۆمەڵایەتی دەوروبەر
٢- پێشینە ٣- پشتەوەی
٤- دوورەچاو- نابەرچاو

backward/ˈbækwəd/adj
١- بەرەوپاشەوە ٢- دواکەوتوو

backwards/bækwədz/adv
١- بەرەو دواوە
٢- بەسەراوگێڕی، سەراوقون، سەراوخون

autopsy/ˈɔːtɒpsi/n توێکاری لاشە
جەستە شەقشەق کردن بە نیازی لێکۆڵینەوە
autumn/ˈɔːtəm/n پاییز
autumnal/ɔːˈtʌmnəl/adj پاییزی
auxiliary/ɔːgˈzɪliəri/n یارمەتیدەر
auxiliary verb/n فرمانی یارمەتیدەر
avail/əˈveɪl/n ئیدیۆم: بێهودە
without avail بێسەرکەوتن– بێئاکام
available/əˈveɪləbl/adj ١– بوون– زۆری
٢– ئامادە ٣–هەبوون
availability/əˌveɪləˈbɪləti/n
بوونی و زۆری
avalanche/ˈævəlɑːnʃ/n هەرەسی بەفر،
رمانی بەفر
avantgarde/adj پێشڕەو، پێشەنگ
avenge/əˈvendʒ/v تۆڵەدەسێنی
avenue/ˈævənjuː/n ١– شەقامێکی بەدار
٢– ڕێگە
average/ˈævərɪdʒ/n ١– ڕێژە– ناوەند
٢– ڕێژە
average/adj ١– ناوەند ٢– ئاسایی
average/v ڕێژە– بەدەست دێنێ
دەگاتە ڕێژەی..
averse/əˈvɜːs/adj دژ، پێچەوانە
aversion/əˈvɜːʃn/n ١– ڕق لێ بوونەوە
٢– ڕق لێ بۆوە
avert/əˈvɜːt/v دووردەخاتەوە– لادەبات
aviary/ˈeɪviəri/n قەفەس– باڵندگا
aviation/ˌeɪviˈeɪʃn/n فڕین/ فڕۆکەوانی
avid/ˈævɪd/adj شەیدا– تینوو
avocado/ˌævəˈkɑːdəʊ/n ئەڤۆکادۆ–
مێوە وەك هەرمێیە
avoid/əˈvɔɪd/v ١– لادەدات
٢– خۆ دووردەخاتەوە
avoidable/əˈvɔɪdəbl/adj ناپێویست–
دەشێ خۆی لێ دووربگری
avoidance/əˈvɔɪdəns/n دوورخستنەوە

await/əˈweɪt/v ١– چاوەڕێ دەکا
٢– چاوەڕوانی دەکات– ئاگادار دەکرێتەوە
awake/əˈweɪk/v ١– بەئاگا دێ
٢– دەوروژێنێ
awake/adj وشیار– بەئاگا
awaken/əˈweɪkən/v ١– بەئاگادێنێ
٢– دەوروژێنێ ٣–ئاگادار دەکاتەوە.
awakening/n ١– هەڵسان لەخەون– بەرایی
٢– بەئاگاهاتن
award/əˈwɔːd/v ١– دەبەخشێ
٢–دەبژێرێ– تەعویز
award/n خەڵات
aware/əˈweə(r)/adj ١– وشیار٢– ئاگادار
awareness/n مەعریفە– وشیاری
awash/əˈwɒʃ/adj نقومیئاو،ژێرئاو کەوتو
away/əˈweɪ/adv ١– شوێنێکیتر–
ئاراستەیتر ٢– لەدوورەوە ٣– ئامادەنەبوو
٤–داهاتوو ٥–لەشوێنی دڵنیا ٦–لە گۆڕەپانی
دی ٧– تا بەتەواوی ون دەبێ ٨– بەبەردەوامی
awe/ɔː/n هەستی ڕێز بەهۆی ترس یان
شەیدا– ڕەهیبەت
awesome/ɔːsəm/adj ترسێنەر
awful/ˈɔːfl/adj ١– زۆرخراپ ٢– تۆقێنەر
٣– زۆر مەزن٤– زۆر ناخۆش
awkward/ˈɔːkwəd/adj ١– نەگونجاو–
دژوار ٢–چەتوون
٣–پەشێو–پەشۆکاو ٤–بەبێکارامە
awkwardly/adv بە شێوەیەکی پەشێوی،
بێ کارامەیی
awry/əˈraɪ/adv لەغەلەت، گومڕا
awry/əˈraɪ/adj شێواو، ناڕێك
axe/æks/n ١– تەور
٢– ناهێڵێ، کەم بکرێتەوە
axe/v ناهێڵێ، لادەبا، کۆتایی پێدێنێ
axis/ˈæksɪs/n ١– چەق٢– چەسپیو(تەوەر)
axle/ˈæksl/n ئاکسل
aye/aɪ/inte بەڵێ

١-سەرنج ڕاکێش ٢-کۆک-جوان
attractively/adv سەرنج ڕاکێشانە
attractiveness/n سەرنج ڕاکێشی
attribute/əˈtrɪbjuːt/v دەگەڕێنێتەوە بۆ
attribute/n ئەدگار- سەروسیما
aubergine/ˈəʊbəʒiːn/n باینجان
auburn/ˈɔːbən/adj پرچی قاوەیی سوورباو
auction/ˈɔːkʃn/n مەزاتی ئاشکرا، هەراج
auction/v بە مەزاتی ئاشکرا دەفرۆشرێ
auctioneer/ˌɔːkʃəˈnɪə(r)/n دەلاّل- مەزاتچی
audible/ˈɔːdɪbl/adj بیستراو
audibly/adv بەبیسراوی
audience/ˈɔːdiəns/n ١-جەماوەر ٢- چاوپێکەوتن(دیداری) ڕەسمی
audiovisual/ˌɔːdiəʊˈvɪʒuəl/adj بەکارهێنانی دەنگ و وێنە
audition/ɔːˈdɪʃn/n نمایشکردنێکی ئەزموونی بۆ گۆرانیبێژ و ئەکتەر
auditorium/ˌɔːdɪˈtɔːriəm/n ١- بەشێکی شانۆ ٢- هۆڵی نمایش کردن ٣- هۆڵی وانەوتنەوە
augur/ˈɔːgə(r)/v ئیدیۆم: پێشبینی دەکرێ
August/ˈɔːgəst/n مانگی ئاب
aunt/ɑːnt/n پلك- پوور، خاڵۆژن و مامۆژن
au pair/ˌəʊ ˈpeə(r)/n کارەکەر- لەلە
aura/ˈɔːrə/n پرشنگ، ئەدگار
aural/ˈɔːrəl/adj پەیوەستە بەگوێ...
auspices/ˈɔːspɪsɪz/n ئیدیۆم: لەژێر چاودێری
auspicious/ɔːˈspɪʃəs/adj بەختەوەر- کامەران، موژدەهێن
austere/ɒˈstɪə(r)/adj ١- بەقنیات- توندوتیژ ٢- سادە و ساکار
austerely/adv قنیات- سادەیی
authentic/ɔːˈθentɪk/adj ڕەسەن- ڕاستی
authenticity/ˌɔːθenˈtɪsəti/n ڕاستێتی

author/ˈɔːθə(r)/n دانەر
authorship/n دانان/ کرداری نووسین
authoritarian/ɔːˌθɒrɪˈteəriən/adj سەرکوتکەر
authoritative/ɔːˈθɒrətətɪv/adj ١- دەسەڵاتدار- کاریەدەست ٢- جێی باوەڕ
authority/ɔːˈθɒrəti/n ١- دام و دەزگای دەسەڵات ٢- دەسەڵات ٣- دەسەڵات بەخۆدان ٤- دەسەڵاتدار ٥- کەسی خودان مەعریفەی تایبەت
authorize/ˈɔːθəraɪz/v سەرپشکی دەکات
authorization/ˌɔːθəraɪˈzeɪʃn/n سەرپشك کردن
autistic/ɔːˈtɪstɪk/adj گۆشەگیر
autobiography/ˌɔːtəbaɪˌɒgrəfi/n ژیاننامە
autobiographical /ˌɔːtəˌbaɪəˈgræfɪkl/adj پەیوەست بە ژیاننامە
autograph/ˈɔːtəgrɑːf/n واژۆی کەسێکی ناودار(ئیمزا)
autograph/v واژۆ لەسەر شتێ دەکا
automate/ˈɔːtəmeɪt/v دەکەوتە کار بەهۆی ئامێرێکەوە
automatic/ˌɔːtəˈmætɪk/adj ١- خۆکار ٢- خۆمێشتی ٣- لەخۆوە- چەکی ئۆتۆماتیکی
automatically/ˌɔːtəˈmætɪkli/adj لەخۆوە
automation/n بەکارهێنانی ئامێر لەبریتی مرۆڤ
automobile/ˈɔːtəməbiːl/n ئۆتۆمۆبیل
autonomous/ɔːˈtɒnəməs/adj ئۆتۆنۆمیدار- سەربەخۆیی- خۆیی
autonomy/ɔːˈtɒnəmi/n ئۆتۆنۆمی- خودموختاری

astronomy/ə'strɒnəmi/n گەردونناسی– فەلەكناسی

astronomer/ə'strɒnəmə(r)/n گەردون ناس

astronomical/ˌæstrə'nɒmɪkl/adj ١– فەلەكی ٢– زۆرگەورە

astute/ə'stju:t/adj زۆر زیرەك/ بیر تیژ

asylum/ə'saɪləm/n ١– پەنابەری ٢– نەخۆشخانەی نەخۆشی عەقڵی

at/ət/prep ١– لە ٢– رووگە ٣–بە هۆی ٤– مژوڵ بە ٥– بە لە

ate/et/v خواردی

atheism/'eɪθiɪzəm/n باوەڕ بەخوا نەبوون، بێدینی

atheist/'eɪθiɪst/n بێباوەڕ، بێدین

athlete/'æθli:t/n وەرزشوان

athletic/æθ'leɪtɪk/adj ١– وەرزشی ٢– چەلەنگ

athletics/æθ'letɪks/n یارییەكانی غاردان و بازدان

atishoo/ə'tɪʃu:/interj ئەپشوو

atlas/'ætləs/n ئەتڵەس

atmosphere/'ætməsfɪə(r)/n ١– بەرگی هەوا ٢– هەوا ٣– ئەتمۆسفیە

atmospheric/ˌætməs'ferɪk/adj هەوایی

atom/'ætəm/n ئەتۆم– گەردیلە

atomic/ə'tɒmɪk/adj ئەتۆمیی

atomic bomb/n بۆمبای ئەتۆمی

atomic energy/n هێزی ئەتۆمی

atrocious/ə'trəʊʃəs/adj دڕندە– مۆڤانیی ڕەق

atrocity/ə'trɒsəti/n زۆر دڕندەیی– مۆڤانییەت

attach/ə'tætʃ/v ١– توند دەكات:لەیەك دەبەستێتەوە ٢– دەچێتە پاڵ ٣– گرنگی دەدا بە

attached/adj شەیدا– پەیوەست

attachment/n ١– چوونە پاڵ– گونجان ٢– شەیدابوون– زۆرخۆش ویستن

attack/ə'tæk/n ١– هێرش ٢– هێرشی قسەكردن٣– نۆرە ٤– هەوڵدان بۆ گۆڵ تۆماركردن

attack/v ١– هێرش دەكا– بەچەك ٢– هێرش دەكا– بەقسە ٣– ئازار دەگەیەنێ ٤– گۆڵ دەكا

attacker/ə'tækə(r)/n هێرش بەر

attain/ə'teɪn/v بەدەست دێنێ

attainable/adj دەكرێ بەدەست بێ

attainment/n ١– بەدەست هێنان ٢ – كارامەیی– دەسكەوت

attempt/ə'tempt/v هەوڵ دەدا

attempt/n ١– هەوڵدان ٢– هەوڵدان بۆ كوشتن

attend/ə'tend/n ١– ئامادە دەبێ–دەچێ بۆ ٢– گرنگی پێدەدا

attendance/ə'tendəns/n ١– ئامادەبوون ٢– ژمارەی ئامادەبوان

attendant/ə'tendənt/n ١–سەرپەرشتكار ٢– یاوەر

attendant/adj یاوەر

attention/ə'tenʃn/n ١–ئاگاداری–گرنگی ٢– چاودێری٣– شوێنی ئامادەباشی..

attention/interj ئاگاداربە!

attentive/ə'tentɪv/adj ئاگادار– وریا– چاودێر

attentively/adv بەوریایی

attic/'ætɪk/n كەپر– سابات/ هەورەبان

attitude/'ætɪtju:d/n هەڵوێست

attorney/ə'tɜ:ni/n پارێزەر

attract/ə'trækt/v ١– سەرنج ڕادەكێشێ ٢– ڕادەكێشێ

attraction/ə'trækʃn/n ١– ڕاكێشران– ڕاكێشراو ٢– شتی سەرنج ڕاكێش

attractive/ə'træktɪv/adj

assembly/ə'sembli/n ١- کۆبونەوە- ئەنجومەن ٢- پێکەوەنان

assembly-line هێڵی مرۆڤ و ماشینەکان لە کارگە

assent/ə'sent/n ڕازی بوون: قایل بوون

assent/ə'sɜ:t/v ڕازی دەبێ- قایل دەبێ

assert/ə'sɜ:t/v ١-دوپات دەکاتەوە ٢-دەسەپێنێ

assertion/ə'sɜ:ʃn/n ١- دوپاتکردنەوە- سەپاندن ٢- توندی و ئاشکرادەربڕین- جەخت کردن

assertive/ə'sɜ:tɪv/adj جەخت و توند

assertively/adv بەتوندی

assertiveness/ə'sɜ:tivnəs/n سەپاندن، سەلماندن

assess/ə'ses/v ١-دەنرخێنێ ٢-بڕیاردەدا لەسەر..

assessment/ə'sesmənt/n هەڵسەنگاندن

asset/'æset/n ١- سودمەند ٢- سامان

assign/ə'saɪn/v تەرخان دەکا

assign/v دیاریدەکا

assignment/ə'saɪnmənt/n ئەرك، پیشە

assimilate/ə'sɪməleɪt/n ١- تێکەڵ دەبێ ٢- تێ‌دەگا ٣- دەتوێتەوە

assimilate/n ١- تێگەیشتن و تێکەڵ بوون ٢- تواندنەوە

assist/ə'sɪst/v هاوکاری دەکا

assistance/ə'sɪstəns/n هاوکاری

assistant/ə'sɪstənt/n ١- هاوکار ٢- فرۆشیار ٣- هاریکار- یارمەتیدەر

associate/ə'səʊʃiət/adj پلەیەکی کەم- هاوپیشە، ئەندام- هاوکار

associate/ə'səʊʃieɪt/v ١- دەیبەستێتەوە ٢- تێکەڵ دەبێ٣- لایەنگیری دەکا

association/əˌsəʊsi'eɪʃn/n ١- پێکەوەیی ٢- پەیوەندی-کۆمەڵە ٣- بەستنی هزری

assorted/ə'sɔ:tɪd/adj جۆراوجۆر

assortment/ə'sɔ:tmənt/n هەمەڕەنگ، ڕەنگاوڕەنگ

assume/ə'sju:m/v ١- وادادەنێ ٢- ئاوڕێکی درۆ لەخۆی دەنێ- ئازناو ٣- پلەیەك وەردەگرێ

assumption/ə'sʌmpʃn/n ١-گریمان ٢- پایەوەرگرتن

assurance/ə'ʃʊərəns /n ١- دڵنیایی ٢- بەڵێن

assure/ə'ʃʊə(r)/n ١- دڵنیادەکا ٢- دابین دەکا

assured/adj دڵنیا

asterisk/'æstərɪsk/n نیشانەی ئەستێرە

asthma/'æsmə/n تەنگەنەفەسی، پشی تەنگ بوون

asthmatic/æs'mætɪk/n توش بوو بە نەخۆشی تەنگەنەفەسی

astonish/ə'stɒnɪʃ/v سەرسام دەکا

astonished/ə'stɒnɪʃt/adj مەندەهۆش، سەرسام

astonishing/ə'stɒnɪʃiŋ/adj سەرسوڕهێنەر

astonishingly/adv تاڕادەیەکی سەرسوڕهێنەر

astonishment/ə'stɒnɪʃmənt/n سەرسوڕمان

astound/ə'staʊnd/v سەرسام دەبێ دەنوقێنێ

astounding/adj سەرسوڕهێنەر

astray/ə'streɪ/adj وێڵ- گومڕا، لەڕێ‌دەرچوو

astride/ə'straɪd/adj قاچ لەیەکتر کردنەوە

astrology/ə'strɒlədʒi/n ئەستێرەناسی

astrologer/ə'strɒlədʒə(r)/n ئەستێرەناس

astronaut/'æstrənɔ:t/n ئاسمانەوان- فەلەك ناس

articulated/adj ئەیەك گرێدراو
artificial/ˌɑːtɪˈfɪʃl/adj دەستکرد
artificially/ˌɑːtɪˈfɪʃəli/adv بەدەستکرد
artificial-insemination/n پیتاندنی دەستکرد
artificial-intelligence/n زیرەکی دەستکرد (کۆمپیوتەر)
artillery/ɑːˈtɪləri/n تۆپ- کەلوپەلی تۆپ
artist/ˈɑːtɪst/n هونەرمەند
artistic/ɑːˈtɪstɪk/adj ١- هونەریی ٢- بەهرەی هونەری هەیە
artistically/ɑːˈtɪstɪkli/adv هونەرییانە
artistry/ˈɑːtɪstri/n کارامەی هونەری
as/əz/conj ١- لەکاتێکدا ٢- وەك- بەقەدەر ٣- وەك ٤- چونکە
as if.... وەك، وەك بڵێی
as it were ئەگەر راست بێ بڵێین
as of.... لە (لە بەرایی)
as to سەبارەت بە..
asbestos/æsˈbestəs/n ئەسبیستۆس- مادەی دژەسوتان
ascend/əˈsend/v سەردەکەوێ
ascending/adj بەرز بۆوە
Ascension Day رۆژی بەرزبونەوەی عیسیا
ascent/əˈsent/n ١-بەرزبونەوە ٢- پایەك بەرەو سەرەوە
ascertain/ˌæsəˈteɪn/v دڵنیا دەکاتەوە بەدەست دێنێ
ascribe/əˈskraɪb/v دەداتە پاڵ
ash/æʃ/n سورەچنار لە دارستانی بەریتانیا هەیە
ash/n ١- خۆڵەمێش- سوتەن
ashes/ˈæʃɪz/n ٢-خۆڵەمێش: پاشماوەی بەدەنی سوتاوی مردوو
ashtray/ˈæʃtreɪ/n تەپلەی جگارە
ashamed/əˈʃeɪmd/adj شەرم لەخۆکەرەوە
ashore/əˈʃɔː(r)/n لەسەر رۆخ-کەنار،کەنار

Asia/n ئاسیا
Asian/ˈeɪʃn, eɪʒn/n ئاسیایی
aside/əˈsaɪd/adv ١- لەولاوە- بەتەنیا ٢- لەولاوە داناوە- جیاکردۆتەوە
aside/n بەتەنیا لەگەڵ جەماوەر قسەکردن
aside from بێجگە
ask/æsk/v ١- پرسیار دەکا ٢- داوا دەکا ٣-داوای نرخی.. دەکا ٤- داوای رێدان دەکا ٥- داوەت دەکا
ئیدیۆم: لەکێشە دەگەڕێ- فەرتەنەچی.
if you ask me ئەگەر رای منت دەوێ
ask after sb لەبارەی..... دەپرسی
askew/əˈskjuː/adv - adj لادان ئەك راستەڕێ، لاڕێ- گومڕا/ بەپەناو پێچ
asleep/əˈsliːp/adj نوستوو، خەوتوو
As level ئەزمونێکی تایبەتە لە بەریتانیا و وێلز بۆ ئەو کەسانەی تەمەنیان نزیکە هەژدە ساڵانە.
aspect/ˈæspekt/n روو، روخسار
asphalt/ˈæsfælt/n قیر
asphyxiate/əsˈfɪksieɪt/v دەخنکێ- هەناسەبڕکێ دەبێ
asphyxiation/əsˈfɪksiˈeɪʃn/n خنکان
aspic/ˈæspɪk/n ولوبە: چەلێ
aspiration/ˌæspəˈreɪʃn/n ئاوات
aspire/əˈspaɪə(r)/v دەخوازێ
aspirin/ˈæsprɪn/n ئەسپیرین
ass/æs/n ١- کەر ٢- گێل- جاشك
assailant/əˈseɪlənt/n هێرش بەر
assassin/əˈsæsɪn/n غافلکوژ
assassinate/əˈsæsɪneɪt/v غافلکوژی دەکا-تیرۆری دەکا
assassination/əˌsæsɪˈneɪʃn/n تیرۆرکردن، غافلکوژی
assault/əˈsɔːlt/n هێرشی ئەپڕ
assault/əˈsɔːlt/v هێرش دەکا
assemble/əˈsembl/v ١-کۆدەبێتەوە ٢- پێکەوە دەنێ

around/əˈraʊnd/adv ١- لێرەو لەوێ
٢- بەرەودوا بجولێ ٣- لە هەموو لاوە- بازنە
٤- هەیە ٥- هیچ نا
around/prep ١- لەزۆرلاوە ٢- لە دەور
٣- نزیك ٤- نزیکەی
arouse/əˈraʊz/v دەوروژێنێ
arousal/əˈraʊzl/n وروژاندن
arrange/əˈreɪndʒ/v ١- رێك دەخا
٢- خۆی بۆ ئامادە دەکا
arrangement/əˈreɪndʒmənt/n
١- تەدارەك- تەکبیر ٢- رێکەوتن ٣- رێکخستن
array/əˈreɪ/n دەستە، نمایشی جوان
arrears/əˈrɪəz/n قەرزی نەدراو
arrest/əˈrest/v دەگرێ
arrest/n گرتن
arrival/əˈraɪvl/n گەیشتن، گەیشتو
arrive/əˈraɪv/v ١- دەگات ٢- دێ
arrogant/ˈærəgənt/adj بەفیز،
خۆزلکەر، لوتبەرز
arrogance/ˈærəgəns/n فیز
arrogantly/adv بەفیزی
arrow/ˈærəʊ/n ١- تیر ٢- هێمای تیر
arsenic/ˈɑːsnɪk/n زەرنیخ/جۆرێکە لە ژەهر
arson/ˈɑːsn/n تاوانی سوتاندنی
بینایەیەك بە ئەنقەست
art/ɑːt/n ١-هونەر- کاری هونەری
٢- کاری بەهرەداری ٣- هونەرەکان و ئاداب
٤- ئاداب
artery/ˈɑːtəri/n خوێنبەر
artful/ˈɑːtful/adj زۆرزان
arthritis/ɑːˈθraɪtɪs/n ئاوسانیجومگەکان
article/ˈɑːtɪkl/n ١- شتێك لە کۆمەڵێك
٢- وتار ٣- ئامرازی ناسین و نەناسین
٤- بەند لە یاسا
articulate/ɑːˈtɪkjələt/adj رەوان-پەوون
articulate/ɑːˈtɪkjuleɪt/v
بە رەوانی دەدوێ

٢- بیانو دەهێنێتەوە
argument/ˈɑːgjumənt/n
١- وتووێژ- ناڕێشە ٢- بیانو
argumentative/ˌɑːgjuˈmentətɪv/adj
وتوێژەکار-وتوێژخواز
arid/ˈærɪd/adj زۆر وشك- قاقڕ
Aries/ˈeəriːz/n بورجی کاور- کەسێك
لەو بورجە بێ
arise/əˈraɪz/v سەرهەڵدەدا، دەردەکەوێ
aristocracy/ˌærɪˈstɒkrəsi/n
چینی خانەدانان
aristocrat/ˈærɪstəkræt/n خانەدان-
ئەریستۆکراتی
aristocratic/ˌærɪstəˈkrætɪk/adj
ئەریستۆکراتی
arithmetic/əˈrɪθmətɪk/n
زانستی ژمێریاری
arm/ɑːm/n ١- باسك-دەست ٢- قۆڵ
٣- دەسك
arm in arm ئیدیۆم: دەست لەناو دەست
cross tour arms دەست لەسەر سینگ
armband/ˈɑːmbænd/n ١- باندیج
٢- چوپی مەلەوانی
armful/ˈɑːmful/n پڕ بەدەست- مشتێك
armhole/ˈɑːmhəʊl/n قۆڵ- بن هەنگڵ
armpit/ˈɑːmpɪt/n بن هەنگڵ/بن کەوش
arm/v خۆ پڕ چەك دەکا بۆ شەڕ
armament/ˈɑːməmənt/n تەقەمەنی/
کەلوپەلی سەربازی
armchair/ˈɑːmtʃeə(r)/n
کورسی دەسکدار
armed/ˈɑːmd/adj چەکدار
armistice/ˈɑːmɪstɪs/n ئاگربەس
armour/ˈɑːmə(r)/n - adj زرێپۆش-
جلکی زرێ
arms/ɑːmz/n ١- چەك، ئەوەی لە جەنگ
بەکار دێ ٢- هێمای بنەماڵە
army/ˈɑːmi/n سوپا
aroma/əˈrəʊmə/n بۆن

approve/ə'pru:v/v ١- پێی قایل دەبێ ٢- رازی دەبێ لەسەر
approving/adj قایلیی
approvingly/adv قایل بونانە
approximate/ə'prɒksɪmət/adj نیوەدروست
approximately/adv نزیکەی
approximation/n نزیکەیی
apricot/'eɪprɪkɒt/n قەیسی
April/'eɪprəl/n مانگی نیسان
April-fool/n قوربانی درۆی نیسان ئەو کەسەی بەدرۆی نیسان تێدەکەوێ
April-fool's day/n رۆژی درۆی نیسان
apron/'eɪprən/n بەرکوشە- بەرانپیل، بەرسینگ
apt/æpt/adj ١- گونجاو، شیاو
apt to do... ٢- مەیلی کردنی شتێك
aptly/adv بەشێوەیەکی گونجاو
aptitude/'æptɪtju:d/n توانای سروشتی (بەهرە)
aquarium/ə'kweəriəm/n ١- حەوزی شوشەی ماسی ٢- پیشانگای ماسی و زیندەوەرانی ئاوی لە باخچەی ئاژەڵان
Aquarius/ə'kweəriəs/n بورجی ئارەڵگر- پەقرەج- سەتڵ
aquatic/ə'kwætɪk/adj ١- ئاوی- روەك ٢- ئاویی ناو ئاو- وەرزش
Arab/'ærəb/n - adj عەرەب- وڵاتانی عەرەبی
Arabic/'ærəbɪk/n ١- زمانی عەرەبی ٢- زمانی قورئانی پیرۆز
arable/'ærəbl/adj کشتوکاڵی
arbitrary/'ɑ:bɪtrəri/adj لەخۆڕایی، بێ بنەمایی
arbitrarily/adv لەخۆڕا
arbitrate/'ɑ:bɪtreɪt/v ناوبژی دەکا
arbitration/ˌɑ:bɪ'treɪʃn/n ناوبژیکردن
arc/ɑ:k/n کەوانە، کەوان
arcade/ɑ:'keɪd/n راڕەوی فرە دوکانی کەوانەیی
arch/ɑ:tʃ/n ١-بونیادی کەوانەیی ٢-کەوانە ٣- کەوانەی پێ- ناوپێ
arch/v کەوانە دروست دەکا
archeology/ˌɑ:ki'ɒlədʒi/n شوێنەوارزانی
archaeological/ˌɑ:kiə'lɒdʒɪkl/adj شوێنەواریی
archeologist/ˌɑ:ki'ɒlədʒɪst/n شوێنەوارناس
archaic/adj کۆن- لەکارکەوتو- بێ‌کەڵك
archbishop/ˌɑ:tʃ'bɪʃəp/n مەتران
archer/'ɑ:tʃə(r)/n تیرهاوێژ
archery/'ɑ:tʃəri/n وەرزشی هاویشتنی تیر بە تیروکەوان
architect/'ɑ:kɪtekt/n ١- ئەندازیاری بیناسازی ٢- هونەری بیناسازی
archives/'ɑ:kaɪvz/n ئەرشیف
archway/'ɑ:tʃweɪ/n رێگای کەوانەدار
Arctic/'ɑ:ktɪk/adj ١- پەیوەست بە جەمسەری باکوری ٢- زۆر سارد
the arctic/n ناوچەی دەور جەمسەری سارد
the arctic circle/n بازنەی جەمسەری باکور هێڵی٦٦-٣٠
ardent/'ɑ:dnt/adj رژد- بە حەماس
arduous/'ɑ:dju:s/adj دژوار
area/'eəriə/n ١- بەشێك لە شارێك-وڵاتێك ٢- رووبەر ٣- ناوچە٤- بوار- لایەن
arena/ə'ri:nə/n ١- گۆرەپانی وەرزشی ٢- بوار
arguable/'ɑ:gjuəbl/adj ١- گفتوگۆ هەڵدەگری شیمانەی راستی ئاشکرا دەکری ٢- بە ئارێشە
arguably/adv دەبێ- رەنگە
argue/'ɑ:gju:/v ١- وتوێژ دەکا

apparently/adv ١- وەك دەڵێن
٢- واپێدەچێ

appeal/əˈpi:l/v ١-تكا دەكا
٢-سەرنج رادەكێشێ ٣- كاری ئێدەكا
٤- پێدادەچێتەوە

appeal/n ١- تكاكردن- داواكردن
٢- ناوبژیكردن٣- تێهەڵچوونەوە
٤- سەرنج راكێش كردن

appealing/adj ١- سەرنج راكێش
٢- پێویست- نەدار

appear/əˈpɪə(r)/v ١- وادەبینرێ
٢- دەردەكەوێ ٣- چاپ دەكرێ
٤- دەردێنێ ٥- پێدەچێ

appearance/əˈpɪərəns/n
١- گەیشتن ٢- دەركەوتن
٢-دەركەوتن- سەرهەڵدان-بەرایی ٤- روخسار

appendicitis/əˌpendəˈsaɪtɪs/n
هەوكردنی ریخۆڵەكوێرە

appendix/əˈpendɪks/n ١- پەلەریخۆڵە
٢- پاشكۆ

appetite/ˈæpɪtaɪt/n ١- ئەوس(خواردن)
٢- ئارەزوو(زایەند)

appetizing/ˈæpɪtaɪzɪŋ/adj
سەرنج راكێش- حەزجوڵێن

applaud/əˈplɔ:d/v
١-چەپلە ئێدەدا ٢-ستایشیدەكا

applause/əˈplɔ:z/n چەپلەلێدان

apple/ˈæpl/n سێو

appliance/əˈplaɪəns/n ئامێر

applicable/əˈplɪkəbl, ˈæplɪkəbl/adj
پەیوەست

applicant/ˈæplɪkənt/n داواكار

application/ˌæplɪˈkeɪʃn/n
١-داخوازنامە ٢- پراكتیزەكردن
٣ - تێكۆشان

apply/əˈplaɪ/v ١- داوادەكا
٢- جەخت دەكا لەسەر
٣- چەسپی لەسەر٤- بەكاردێ
٥- بەسەری دەچەسپێ٦- دادەنێ

applied/əˈplaɪd/adj پراكتیكی- كرداری

applied/v ١- دادەمەزرێنێ
٢- بریار لەسەر... دەدا

appointment/əˈpɔɪntmənt/n ١- ژوان
٢- كار-پیشە٣- دامەزراندن

appraise/əˈpreɪz/v هەڵدەسەنگێنێ

appraisal/əˈpreɪzl/n هەڵسەنگاندن

appreciable/əˈpri:ʃəbl/adj
١- هەڵسەنگاندراو ٢- گرینگ، بەرچاو

appreciate/əˈpri:ʃieɪt/v
١- بەهای دەزانێ ٢- دەرك پێ دەكا
٣- سوپاسگوزاری دەبێ ٤-هەڵیدەسەنگێنێ

appreciation/əˌpri:ʃiˈeɪʃn/n
١- رێز ٢- سوپاسگوزار

appreciation/n ١- تێگەیشتن و خۆشی
٢-چاكە ٣-دەرك كردن ٤- بەرزبوونەوەی بەها

apprehension/ˌæprɪˈhenʃn/n
نیگەرانی و ترس

apprehensive/ˌæpriˈhensɪv/adj
نیگەران

apprentice/əˈprentɪs/n شاگرد

apprenticeship/əˈprentɪʃɪp/n
ماوەی شاگردی

approach/əˈprəʊtʃ/v ١-نزیك دەبێتەوە
٢- قسەدەكا ٣- مامەڵە لەگەڵ... دەكا
٤- دەگاتە

approach/n ١- لە نزیكی
٢- گەنگەشەكردن ٣- رێگا ٤- هۆكار

approachable/adj ١- سادە و روخۆش
٢- بە ئاسانی پێی بگەی

appropriate/əˈprəupriət/adj گونجاو

appropriately/adv بە گونجاوی

approval/əˈpru:vl/n قایل بوون-
رازیبوون

antibiotic/ˌæntibaɪˈɒtɪk/n
ماددەیەکی کیمیاوییە بەکاردێ بۆ
لە ناوبردنی بەکتریا
anticipate/ænˈtɪsɪpeɪt/v
پێشبینی دەکات
anticipation/n ١- چاوەڕوانی
٢- حاڵەتی چاوەڕوانکردنی روودانی
شتێك
anticlimax/ˌæntiˈklaɪmæks/n
١-نوختە گۆڕان ٢-داڕمان- ڕوخان
anticlockwise/ˌæntiklɒkwaɪz/adv
پێچەوانەی جوڵەی میلی سەعات
antics/ˈæntɪk/n ئەنتیك
antidote/ˈæntidəut/n ١- دژەهێز٢- دژ
antipathy/ænˈtɪpəθi/n
رق لێ بوونەوە، ڕەوینەوە لێ
antiperspirant/ˌæntiˈpɜːspərənt/n
لابەری ئارەقە
antique/ænˈtiːk/adj دێرین- شتی کۆن
antiquity/ænˈtɪkwəti/n
١- لە زەمەنی دێرین
٢- شوێنەوار ٣- تەمەن درێژی
anti-semitism/ˌænti ˈsemətɪzəm/n
دژە-سامی
antiseptic/ˌæntiˈseptɪk/n پاککەرەوە
antiseptic/ˌæntiˈseptɪk/adj
کرێمی پاککەرەوە
antisocial/ˌæntiˈsəuʃl/adj
١-دوورەپەرێز ٢- زەرەمەند ٣- بێ‌خوانق
antler/ˈæntlə(r)/n قۆچی مامز
قۆچی ئاسك
anus/ˈeɪnəs/n کۆم، قوون
anxiety/æŋˈzaiəti/n نیگەرانی، خەم
anxious/æŋkʃəs/adj ١-نیگەران- پەشێو
٢-نیگەرانی هێنەر٣- پەرۆش
anxiously/adv بە نیگەرانی
any/ˈeni/det ١-هەر٢-هەریەکێ ٣-هەرگیز
anybody/ˈenibɒdi/pron
١- هەرکەسێ ٢- هەرکەسێ
٣- هەرکەسێ- کوڕی هەرکەسێ
any how/ˈenihau/adv ١- هەرچۆنێ بێ
٢- هەرچۆنێك٣- هەرچ نەبێ
٤- بابگەڕێینەوە ٥- هەرچۆن ڕێکەوت
any one/ˈeniwʌn/pron هەرکەسێ
anyplace/ˈenipleɪs/adv هەرشوێنێ
anything/ˈeniθɪŋ/pron ١- هەرشتێ
٢- هەرشتێ بێ
anywhere/ˈeniweə(r)/adv
١- هەرشوێنێ ٢- لەهەر شوێنێ
apart/əˈpɑːt/adv ١- بە تەنیا
٢- لەیەك دوور٣- وردوخاش
apart from/prep ١- بێجگە
٢- هەروەها
apartheid/əˈpɑːthaɪt/n ڕەگەزپەرستی
apartment/əˈpɑːtmənt/n ١- باڵەخانە
٢- ژوور
apathy/ˈæpəθi/n گوێ‌نەدان، بێ باکە
apathetic/ˌæpəˈθetɪk/adj گوێ‌نەدەر
ape/eɪp/n مەیمون
ape/v لاسایی دەکاتەوە
apiece/əˈpiːs/adv بۆ هەریەك
apologetic/əˌpɒləˈdʒetɪk/adj پۆزشی
apologeticaly/adv پۆزشیانە
apologize/əˈpɒlədʒaɪz/v پۆزش
دەهێنێتەوە
apology/əˈpɒlədʒi/n پۆزش
apostle/əˈpɒsl/n حەواری(یەك لەو دوازدە
کەسەی عیسی پێغەمبەرﷺ هەڵیبژارد بۆ
بڵاوکردنەوەی فەرمایشتەکانی)
apostrophe/əˈpɒstrəfi/n هێمای (")
appal/əˈpɔːl/v دەتۆقێ
appalling/adj تۆقێنەر
appallingly/adv تۆقێنەرانە
apparatus/ˌæpəˈreɪtəs/n ئامێر
apparent/əˈpærənt/adj ١-ئاشکرا
٢- روون

Anglosaxon ئەنگلۆساکسۆنی
angry/ˈæŋgri/n تورە
angrily/ˈæŋgrəli/adv بەتورەیی
anguish/ˈæŋgwɪʃ/n حەسرەت، ئازاری بەسوێ
anguished/adj بەئێش، بەسوێ
angular/ˈæŋgjələ(r)/adj گۆشەتیژ ئێسکدار- لاواز
animal/ˈænɪml/n ١-بونەوەر ٢- گیانەوەر ٣- ولاغ
animated/adj ١-گورج و گۆڵ ٢-وێنەی جوڵاو
animation/ˌænɪˈmeɪʃn/n ١-گورج و گۆڵی ٢-وێنەی جولاوی
ankle/ˈæŋkl/n گۆزینگ
annex/əˈneks/v دەلکێنێ
annexation/ˌænekˈseɪʃn/n لکاندن
annexe/ˈæneks/n پاشکۆ
annihilate/əˈnaɪəleɪt/v لەناوی دەبا، قڕی دەکا
annihilation/əˌnaɪəˈleɪʃn/n قەلاچۆکردن، قڕکردن
anniversary/ˌænɪˈvɜːsəri/n ساڵگەردی
annotate/v ١-دەقێك ڕاڤە دەكا ٢-تێ بینییەکان تۆمار دەکا
annotated/adj پاشکۆی ڕوونکردنەوە بۆکراو
announce/əˈnaʊns/v ١- بە ئاشکرا ڕادەگەیەنێ ٢- شتێ بەدەنگی بەرز دەڵێ
announcement/əˈnaʊnsmənt/n ڕاگەیاندن
announcer/n بێژەر
annoy/əˈnɔɪ/v بێزاری دەکا
annoyance/əˈnɔɪəns/n ١- هەست بە بێزاریکردن ٢- بێزارکەر
annoyed/adj تورە، بێزارکراو
annoying/adj تورەکەر
annual/ˈænjuəl/adj ١- ساڵانە ٢- لەماوەی ساڵێکدا ٣- گۆڤاری ساڵانە- ساڵانە
anonymity/ˌænəˈnɪməti/n نەناسراوی
anonymous/əˈnɒnɪmɪməs/adj نەناسراو
anonymously/adv بەشێوەیەکی‌نەناسراوی
anorak/ˈænəræk/n قاپوت و کڵاو
another/əˈnʌðə(r)/det ١- یەکێ‌دی ٢- شتێ جیاواز
answer/ˈɑːnsə(r)/v ١- وەڵامی پرسیار دەداتەوە ٢- وەڵام دەداتەوە
answer sb back بەبێ شەرمی وەڵام دەداتەوە
answer for ... ١- لە ئەستۆ دەگرێ ٢- پشتگیری دەکا
answerable/ˈɑːnsərəbl/adj بەرپرس
answer/n ١- وەڵام ٢- چارەسەر ٣- وەڵامی پرسیار
answerphone/ˈɑːnsəfəʊn/n ئامێرێکە وەڵامی تەلەفۆن دەداتەوەو پەیامەکان تۆمار دەکات.
ant/ænt/n مێروولە
antagonism/ænˈtægənɪzəm/n دوژمنداری- ناکۆکی
antagonize/ænˈtægənaɪz/v تورەدەکا، بێزار دەکا
Antarctic/ænˈtɑːktɪk/adj پەیوەستە بە جەمسەری باشوری
the antarctic/n جەمسەری باشوری
antelope/ˈæntɪləʊp/n مامز- کەڵەکێوی
antenatal/ˌæntiˈneɪtl/adj پێش بوون/ بەر لەدایك بون
antenna/ænˈtenə/n قۆچی هەست
anthem/ˈænθəm/n سرود
anthology/ænˈθɒlədʒi/n هەڵبژاردەی پەخشانی و هۆزانی، دیوان
anthropology/ˌænθrəˈpɒlədʒi/n مرۆڤناسی

analyst/ˈænəlɪst/n شیکار
anarchy/ˈænəki/n گێرەشێوێنی، ئاژاوە
anarchic/əˈnɑːkɪk/adj گێرەشێوێن
anarchist/ˈænəkist/n گێرەشێوێن
anatomy/əˈnætəmi/n ١- زانستی بونیادی مرۆڤ ٢- بونیادی شتی زیندوو
anatomical/ˌænəˈtɒmɪk/adj لاشەیی
ancestor/ˈænsestə(r)/n باپیر، پێشینان
ancestry/ˈænsestri/n نەژاد
anchor/ˈæŋkə(r)/n لەنگەرگەری کەشتی
anchor/v ١- لەنگەر دەگرێ ٢- توند دەکا
ancient/ˈeɪnʃənt/adj ١- کۆن، دێرین ٢- کۆن ٣- بەساڵاچوو
and/ænd/conj ١- وە ٢- هەروەها ٣- هەروا ٤- بەهۆی ٥- دووبارەبوونەوە ٦- بۆ جەخت کردنی جیاوازی ٧- لەجیاتی (to) لەپاش هەندێ فرماندا
anecdote/ˈænɪkdəʊt/n چیرۆکی کورت
anew/əˈnjuː/adv سەرلەنوێ، جارێکی تر
angel/ˈeɪndʒəl/n ١- فریشتە ٢- نەرم- ڕوخۆش
angelic/ænˈdʒelɪk/adj فریشتەیی
angelically/adv فریشتەییانە
anger/ˈæŋgə(r)/n تووڕەیی
anger/v تووڕە دەکا
angle/ˈæŋgl/n ١- گۆشە ٢- لا
angle/v بکاتە ئامانج- ئاراستەی دەکا
angle/v زۆرکردن لە خەڵک- خاوە وەردەگرێ
angler/n ماسیگر
angling/ˈæŋglɪŋ/n ماسیگرتن
Anglican/ˈæŋglɪkən/n ئەنگلیکانی
Anglo/ˈæŋgləʊ/n ئینگلیزی
Anglo-saxon/ˌæŋgləʊ ˈsæksn/n ١-کەسی بەرەسەن ئینگلیزی ٢- ئەو کەسانەی لەپێش وڵاتگیری نۆرمانی ژیاون.٣- زمانی ئینگلیزی پێش نزیکەی ساڵی ١١٥٠.

٣- لەنێوان- بۆ هەریەك ٤- لەناو
amount/əˈmaʊnt/n ١- بڕسەرجەم
amount/v ١- دەگاتە هەمان دەگەیەنێ
amp/æmp/n ئەمپێر
ample/ˈæmpl/adj ١- تەواو- تەسەل ٢- فرە
amply/ˈæmpli/adv بە تەسەلی
amplify/ˈæmplɪfaɪ/v ١- دەنگ گەورە دەکا ٢- درێژەی دەداتێ
amplification/ˌæmplɪfɪˈkeɪʃn/n تێروتەسەلی
amplifier/n گەورەکەر- دەنگاوەر
دەستی یان قاچی دەبڕێتەوە
amputate/ˈæmpjuteɪt/v
amputation/ˌæmpjuˈteɪʃn/n بڕینەوە
amuse/əˈmjuːz/v ١- بەپێکەنینی دێنێ ٢- ئاسودەی دەکات
amused/adj ١- ئاسودە ٢- دڵخۆشکەر
amusement/əˈmjuːzmənt/n ١-خۆشی ٢- ڕابواردن
amusing/adj دڵخۆشکەر
anaemia/əˈniːmiə/n کەم خوێنی
anaemic/əˈniːmɪk/adj توشبوو بە کەم خوێنی
anaesthetic/ˌænəsˈθetɪk/n بەنگ
anaesthetist/əˈniːsθətɪst/n نۆژداری بەنگ کەر(سڕکەر)
anaesthetize/əˈniːsθətaɪz/v بەندی دەکات، سڕی دەکا
analogous/əˈnæləgəs/adj پێکچوو بە
analogy/əˈnælədʒi/n پێکچوون، پێوەر
by analogy ئیدیۆم: پێکچوون بە ڕێگای...، بەپێوەری
analyse/ænəlaɪz/v شی دەکاتەوە، شرۆڤەدەکا
analysis/əˈnæləsɪs/n ١- شیکردنەوە ٢-ئەنجامی شیکردنەوە

(لەئاستی دەریا) ٢- بەرزی

alto/ˈæltəʊ/n ئالتۆ: نزمترین دەنگۆی گۆرانی

altogether/ˌɔːltəˈgeðə(r)/adv ١- بە تەواوی ٢- تێکڕا ٣ - بەگشتی

aluminium/ˌæljəˈmɪnɪəm, ˌælə-/n کانزای ئەلەمنیۆم

always/ˈɔːlweɪz/adv ١- هەمیشە ٢- لەکۆنەوە ٣- هەتا هەتایی ٤- دیسان و دیسان، ٥-هەردەم

am/əm/v کاری رانەبردووی (بوون)

amalgamate/əˈmælgəmeɪt/v تێکەڵ دەبێ، دەبنە یەك، ئاوێتەبوون- لێکدان،

amalgamation/əˌmælgəˈmeɪʃn/n تێکەڵ دەبێ، دەبنە یەك، یەکبوون

amass/əˈmæs/v لەسەریەك دادەنێ، کەڵەکە دەبێ

amateur/ˈæmətə(r)/n ١- بۆ خۆشی- ئاکارامەیی ٢- نەشارەزایی

amateur/adj ١- کارێ بۆ خۆشی بکا، ناشارەزا،

amateurish/ˈæmətərɪʃ/adj ٢-کارێ بێشارەزایی ئەنجام بدرێ-بێبەهرە

amaze/əˈmeɪz/v کەسێ سەرسام بکەی، مەندەهۆش بکەی

amazed/adj سەرسام بوو

amazement/əˈmeɪzmənt/n سەرسامی

amazing/əˈmeɪzɪŋ/adj سەرسوڕهێن

amazingly/adv سەرسوڕهێنەرانە

ambassador/æmˈbæsədə(r)/n باڵیۆز- بالوێز

amber/ˈæmbə(r)/n زاخ: ماددەیەکی رەنگ زەردی قاوەییە بەکاردێ بۆ دروستکردنی گەنجینە و جوانکاری، ٢- رەنگ قاوەیی‌باو

amber/adj زاخی

ambiguity/ˌæmbɪˈgjuːəti/n ئیلی

ambiguous/æmˈbɪgjuəs/adj ئیل

ambiguously/æmˈbɪgjuəsli/adv بەئادیاری

ambition/æmˈbɪʃn/n ١-بەرزخوازی ٢-پەرۆش

ambitious/æmˈbɪʃəs/adj ١- بەئاوات ٢- ئاواتێ زەحمەت بێتەدی

ambivalent/æmˈbɪvələnt/adj هەست ناتەبایی، هەڤدژ، ناکۆك

ambivalence/æmˈbɪvələns/n هەستی ناتەوابی، هەڤدژی

ambulance/ˈæmbjələns/n ئۆتۆمبیلی فریاگوزاری

ambush/ˈæmbʊʃ/n – v بۆسە- بۆسە دادەنێ

amen/ɑːˈmen/interj ئامین

amenable/əˈmiːnəbl/adj ئامادەیە قایل بێ یان ئاراستە بکرێ

amend/əˈmend/v هەموار دەکا

amendment/əˈmendmənt/n ١- هەموارکردن، ٢- کرداری هەموارکردن

amenity/əˈmiːnəti/n هەواری خۆش

American/əˈmerɪkən/n ئەمریکی

American Football تۆپی پێی ئەمریکی

amiable/ˈeɪmiəbl/adj ڕووخۆشی

amiably/ˈeɪmiəbli/adv بەڕێز

amicable/ˈæmɪkəbl/adj بێکێشە- ئاشتیانە، نەرم، دۆستانە

amid/əˈmɪd/prep لەنێوان

amiss/əˈmɪs/adj هەڵە/ نەشیاو

ammunition/ˌæmjuˈnɪʃn/n ١- تەقەمەنی ٢- زانیاری بەکارهاتوو لەدژی..

amnesty/ˈæmnəsti/n ١- بەخشینی دەوڵەت، ٢- لێبووردن ٣- وازهێنانی خەڵك لە چەکی نایاسایی

among/əˈmʌŋ/prep ١- لەناوەڕاست ٢- لەنێوان (دووکەس زیاتر)

حەساسیەت

allergic/əˈlɜːdʒɪk/adj ١- هەستەوەری هەیە. ٢- توش بو بەهۆی هەستەوەری- حەساسیەت

alleviate/əˈliːvieɪt/v ئارامی دەکاتەوە، هێوری دەکاتەوە

alleviation/əˌliːviˈeɪʃn/n ئارام کردنەوە، هێورکردنەوە

alley/ˈæli/n کۆلان- ڕێڕەوی بەرتەنگ

alliance/əˈlaiəns/n هاوپەیمانی- هاوپەیمانێتی

allied//adj هاوپەیمان

alligator/ˈælɪgeɪtə(r)/n تیمساح ئەمریکی

allocate/ˈæləkeɪt/v تەرخان دەکرێ- دابەش دەکرێ

allocation/ˌæləˈkeɪʃn/n تەرخانکردن، پشك

allot/əˈlɒt/v تەرخان دەکا- بەش دەدا

allotment/n پارچە زەوی بۆ چاندنی سەوزەوات/ دابەشکردنی پشکەکان

allow/əˈlaʊ/v ١- ڕێ دەدا ٢-دەرفەتی دەدا پشك ٣-دەیهێڵێت- دەبەخشێ ٤- تەرخان دەکا

allowance/əˈlaʊəns/n ١- پشك ٢- یارمەتی

allude/əˈluːd/v ئاماژە دەدا

allusion/əˈluːʒn/n ئاماژە

ally/əˈlaɪ/n ١- دەوڵەتی هاوپەیمان ٢- هاوپەیمان، لایەنگر

allied/əˈlaɪd/adj وێکچوو، هاوپەیمان

almighty/ɔːlˈmaɪti/adj ١- توانادار ٢- مەزن

almond/ˈɑːmənd/n بادەم- باوی

almost/ˈɔːlməʊst/adv نزیکەی

alone/əˈləʊn/adj تەنیا، بە تەنیا

along/əˈlɒŋ/prep ١- بەدرێژایی ٢-بە تەنیشت ٣- بەنزیك

along/adv ١- بۆ پێشەوە٢- لەگەڵ

all along هەر لە بەرایی

along with لەگەڵ

alongside/əˌlɒŋˈsaɪd/adv ١-لە تەنیشت ٢- لەگەڵ

aloof/əˈluːf/adj ١- خۆدوورگر٢- گۆشەگیر

aloud/əˈlaʊd/adv بەدەنگی بەرز

alphabet/ˈælfəbet/n ئەلف با

alphabetical/ˌælfəˈbetɪkl/adj ئەلف بایی

alphabetically/ˌælfəˈbetɪkli/adv بە پێی ئەلف بێ

alpine/ˈælpaɪn/adj لوتکەی چیا/ ئەلپا سەربۆیکە

already/ɔːlˈredi/adv ١- پێشتر ٢- ئاوا زوو

Alsatian/ælˈseɪʃn/n سەگی پۆلیسی

also/ˈɔːlsəʊ/adv هەروەها، لەمە زیاتر

not only- but ئیدیۆم: نەك- بەڵام

altar/ˈɔːltə(r)/n مێزی پیرۆز لە کەنیسە یان پەرستگا

alter/ˈɔːltə(r)/v دەیگۆڕێ، دەگۆڕێ

alternation/ˌɔːltəˈreɪʃn/n گۆڕان، هەموارکردن

alternate/adj ١- نۆبەکار- یەك لەدوای یەك ٢- یەك لە دوو

alternately/adv بەنۆرە

alternate/ˈɔːltəneɪt/v بەدوای دێ

alternation/ˌɔːltəˈneɪʃn/n دوابەدوای یەك هاتن

alternative/ɔːlˈtɜːnətɪv/adj بەدیل- لەجیاتی

alternative/ɔːlˈtɜːnətɪv/n یەکی تر

alternatively/adv لەجیاتی ئەوە

although/ɔːlˈðəʊ/conj ١- هەرچەندە ٢-بەڵام

altitude/ˈæltɪtjuːd/n ١- بەرزی

aircraft carrier/n هەڵگری فڕۆکە
airless/ˈeələs/adj تەنگ/بێهەوا
airy/ˈeəri/adj هەوادار
aisle/aɪl/n ناوڕەو، نێوەڕێ
ajar/əˈdʒɑː(r)/adj هەندێ کراوە، نیوەکراوە
akin/əˈkɪn/adj نزیك- پێکچوو- خزم
a la carte/ˌɑː lɑː ˈkɑːt/adj بەپێی داواکراو
alarm/əˈlɑːm/n ١- هەستکردن لە ناکاوی بەترس ٢- ئاگادارکردن٣- زەنگی وریاکەر ٤- کاتژمێری وریاکەر
alarm/v دەتۆقێنێ
alarmed/əˈlɑːmd/adj ترسنۆك، نیگەران
larming/əˈlɑːmɪŋ/adj ترسێنەر، تۆقێنەر
alarmingly/adv ترسێنەرانە
alarm clock/n کاتژمێری وریاکار
alas/əˈlæs/interj بەداخەوە- ئەفسوس
album/ˈælbəm/n ١- فەوان٢- ئەلبوم
alcohol/ˈælkəhɒl/n ١- کحول٢- ئارەق
alcoholism/ˈælkəhɒlɪzəm/n خوگرتن بەئارەق خواردنەوە
alcove/ˈælkəʊv/n دەلاقە
ale/eɪl/n جۆرێکە لە بیرە
alert/əˈlɜːt/adj ١- وریاکەر ٢- وریاکردنەوە لەبارەی ترسێکی چاوەڕێکراو
on alert لەسەرپێ- ئەئامادەباشی
alert/v ئاگاداردەکاتەوە
A level/ˈeɪ levl/n ئەزموونی دواناوەندی گشتی بۆ وەرگیران لە زانکۆکانی بەریتانیا
algae/ˈældʒiː/n قەوزە
algebra/ˈældʒibrə/n زانستی جەبر
alias/ˈeɪliəs/n نازناو- ناسراو بە
alibi/ˈæləbaɪ/n سەرفرازکردن- بەریکردن (لەسەر بنچینەی ئامادەنەبوون لەکاتی ڕوودانی تاوانێك).
alien/ˈeɪliən/n ١-نامۆیی ٢-سەیروسەمەرە
alien/ˈeɪliən/adj ١- بیانی٢- سەیر
alienate/ˈeɪliəneɪt/v ١- خۆی دوور دەخاتەوە ٢- گۆشەگیر دەبێ
alienation/ˌeɪliəˈneɪʃn/n گۆشەگیری/ نامۆبوون
Alienation movement بزاڤی تەغریبی
alight/əˈlaɪt/adj هەڵگیرساو
alight/v دادەبەزێ لە...، دێتەخوارێ
align/əˈlaɪn/v ١- ڕێك دەخا(سرە) ٢- لایەنگری دەکا
alignment/əˈlaɪnmənt/n ١-سرە ٢-لایەنگیری
alike/əˈlaɪk/adj پێکچوو
alike/adv بە هەمان ڕێگا
alimony/ˈælɪməni/n پارەی بەخێوکردن، بژێوی شەرعی (بۆ ئافرەتی تەڵاق دراو)
alive/əˈlaɪv/adj ١-زیندوو ٢-پڕ ژیان
all/ɔːl/det ١- هەموو٢- سەراپا ٣- هەریەك٤- ئەوەی کە هەیە
in all سەرجەم
not all that زۆر نا
not at all شایانی نیە، چ نیە
all ١- بە تەواوی ٢- بۆ هەر لایەك
all along لەسەرەتاوە
all right ١- باش٢- سەلامەت ٣- باشە
all the better ئەمە باشترە
all the harder ئەمە گرانترە
the all clear//n نیشانەی سەلامەتی
all-in/adj تێکڕا
all-rounder/n بەهرەدار
Allah/ˈælə/n خودا- الله
allay/əˈleɪ/v هێوردەکاتەوە
allege/əˈledʒ/v بانگەشە دەکا
allegation/ˌæləˈgeɪʃn/n بانگەشەکردن
alleged/adj بانگەشەکراو
allegedly/əˈledʒɪdli/adv وەك دەڵێن
allegiance/əˈliːdʒəns/n ئەمەکداری
allergy/ˈælədʒəri/n هەستەوەری-

agitate/ˈædʒɪteɪt/v دەهەژێنێ- دەوروژێنێ
agitated/adj پەشۆکاو- نیگەران
agitation/ˌædʒɪˈteɪʃn/n پەشۆکاوی- نیگەرانی، وروژان
agnostic/ægˈnɒstɪk/n نازانمکاری
ago/əˈgəʊ/adv لەرابردوو- لەمەوپێش
agonize/ˈægənaɪz/v ئازار دەچێژێ
agonized/adj ئەشکەنجەدراو- ئازاراوی
agonizing/adj بەئازار- بەسوێ
agony/ˈægəni/n ئێش، ئازاری بەچێژ
agree/əgriː/v ١- قایل دەبێ- کۆکن
٢- رازی دەبێ ٣- رازی دەبێ لەسەر(لەگەڵ)
٤- رازی دەبێ بە.. ٥- وەك یەك دەبن.
agreeable/əˈgriːəbl/adj ١- نەرم - پەسەند ٢- رازی
agreeably/əˈgriːəbli/adj بەشێوەیەکی خۆشی.
agreement/əˈgriːmənt/n ١- رێککەوتن ٢- رازیبوون
agriculture/ˈægrɪkʌltʃə(r)/n چاندن، کشتوکاڵ
agricultural/ˌægrɪˌkʌltʃərəl/adj کشتوکاڵی
ah/ɑː/interj ئاه
aha/ɑːˈhɑː/interj ها ئەوەتە-نێ تێگەیشتم
ahead/əˈhed/adv ١- لەپێش٢- لەپێشی
٣- لە داهاتوو٤- لە پێشەوەیە- زیرەکترە
٥- لەپێشەوەیە
aid/eɪd/n ١- یارمەتی- هاوکاری
٢- یارمەتیدەر ٣- ئازوخە پیتاك
aid/v یارمەتی دەدا
aide/eɪd/n هاریکار
Aids/eɪdz/n ئایدز
ailing/n نەساغ، شێواو، تەندروستی تێکچو
ailment/ˈeɪmənt/n نەخۆشی- نەساخی
aim/eɪm/n ١- ئامانج، مەبەست
٢- ئامانج
aimless/ˈeɪmləs/adj بێئامانج- سەرلێشێواو
aimlessly/adv گومڕا- بەسەرلێشێواوی
aim/eɪm/v ١- دەیەوێ ٢- ئاراستەدەکا
٣- نیشانە دەگرێ
air/eə(r)/n ١- هەوا(با) ٢- هەوا ٣- فرۆکە
٤- مۆرك- هەست
in the open air لەدەشتەوە- لەدەرەوە
on the air پەرش دەکا
airbase/ˈeəbeɪs/n بنکەی فرۆکەخانەی سەربازی
air conditioned/adj هەواگۆنجاو/ هەواتەزێن
air conditioning/n هەواگۆڕ
airfield/ˈeəfiːld/n فرۆکەخانەی بچووك
air force/n چەکیئاسمانی-هێزی ئاسمانی
air hostess/n میوان بەخێرهێنەری ناو فرۆکە
air line/ˈeəlain/n هێڵی ئاسمانی
airliner/ˈeəlaɪnə(r)/n فرۆکەی سواری گەورە
airmail/ˈeəmeɪl/n پۆستەی ئاسمانی
airplane/ˈeəpleɪn/n فرۆکە
airport/ˈeəpɔːt/n فرۆکەخانە
air raid/n هێرشی ئاسمانی
air space/ˈeəspeɪs/n ئاسمانی وڵات
airtight/ˈeərait/n کونبڕ
air traffic controller چاودێری بزاڤی ئاسمانی
air/eə(r)/v ١- وشك دەکاتەوە- دەداتە بەر هەوا ٢- هەواگۆڕکێ دەکا
٣- رادەردەبڕێ
airing cupboard/n دۆڵابی هەواگۆڕینی جلوبەرگ
airborne/ˈeəbɔːn/adj ئاسمانی- هەوایی
aircraft/ˈeəkrɑːft/n فرۆکە

affectionate/ə'fekənət/adj ئەویندار، خۆشویستراو
affectionately/adv بەسۆزی، بە خۆشەویستی
affiliate/ə'filieɪt/v دەچێتە پاڵ،
affiliated/adj لکێنراو، پاشکۆ
affiliation/ə,fili'eɪʃn/n ئەندامبون، پەیوەست بوون
affinity/ə'fɪnəti/n ١-مەیل-لەیەك نزیکی (خزمایەتی) ٢- پێکچوون
affirm/ə'fɜ:m/v ١-جەخت دەکا ٢-دەسەلمێنێ
affirm/n جەخت کردن- سەلماندن
affirmation/,æfə'meɪʃn/n بەڵێ - سەلمێنراو- رستەی خەبەری
afflict/ə'flɪkt/v ئازار دەچێژێ
affliction/ə'flɪkʃn/n ئازار دەر
affluent/'æfluənt/adj زەنگین، دەوڵەمەند
affluence/'æfluəns/n نیعمەت
afford/ə'fɔ:d/v ١-بەرگە دەگرێ-پێ دەکرێ ٢- دەتوانێ
affront/ə'frʌnt/n رسوا- هەتك
afloat/ə'fləʊt/adj ١- سەرئاوکەوتوو ٢- کاربەردەوامی
afoot/ə'fʊt/adj ئامادەکراو
afraid/ə'freɪd/adj ١- ترسنۆك ٢- نیگەران
afresh/ə'freʃ/adv جارێکی تر، دووبارە
African-American//n هاوڵاتی ئەمریکی بەرەسەن ئەفریقی
Afro-caribbean ١- کاریبی بە رەسەن ئەفریقی٢- کەسێك لەرەسەنی‌کاریبی-ئەفریقی
after/'ɑ:ftə(r)/prep ١- لەپاش ٢- رۆژ لەدوای رۆژ ٣- لە پشت ٤- لەپاش ٥- بەهۆی ٦- دەگەڕێ لەدوا ٧- نیسبەت بە
after/conj لەپاش- لە پاشان
after-effect/n ئاکامێکی خراپ/ ئومێدبڕ
aftermath/'ɑ:ftəmæθ/n پاشماوە- شوێنەوار/ کاریگەری
afternoon/,ɑ:ftə'nu:n/n پاش نیوەڕۆ
aftershave/'ɑ:ftəʃeɪv/n کۆلۆنیای دوای ریش تاشین
afterwards/'ɑ:ftəwədz/adv لەپاشان
again/ə'geɪn, ə'gen/adv ١- جارێکی تر ٢- سەرلەنوێ ٣-ویڕای ئەمە
against/ə'geɪnst, ə'genst/prep ١-لەقەد ٢-پێچەوانە ٣-دژ ٤-دژ ٥-جیاواز
age/eɪdʒ/n ١- تەمەن ٢-ماوەی ژیان ٣- پیریتی ٤-سەردەم ٥-بۆ ماوەیەکی درێژ
underage/n نابالغ- نابالەق
age-group هاوتەمەن
age/eɪdʒ/v پیردەبێ، بەساڵا دەچێ
aged/'eɪdʒɪd/adj بەتەمەن، دان عومر
the aged/n پیرەکان
agency/'eɪdʒənsi/n ١- ئاژانس ٢-حکومەت
agenda/ə'dʒendə/n ئەژێندا- کارنامە
agent/'eɪdʒənt/n ١- بریکار ٢- جاسوس
aggravate/'ægrəveɪt/v ١-خراپتر دەبێت ٢-توڕەدەکا
aggravation/,æfrə'veɪʃn/n گرژبوون - توندبوون
on aggregate ئیدیۆم: سەرجەم
aggression/ə'greʃn/n ١- دوژمنکاری ٢- گیانی دوژمنکاری
aggressor/ə'gresə(r)/n دەستدرێژیکار- دوژمنکار
aggressive/ə'gresɪv/adj ١-دوژمنکارانە ٢-چەربەزە
aggressively/adv بەتوندی
aggrieved/ə'gri:vd/adj پەشێو- تورە
agile/'ædʒaɪl/adj گورج وگۆڵ
agilety/ə'dʒɪləti/n چالاك- بزاوتن

adoration/ˌædəˈreɪʃn/n ئەشق/ پەرستن/ شەیدا بوون

adorn/əˈdɔːn/v دەیرازێنێتەوە

adrenalin/əˈdrenəlɪn/n ئەدرێنالین

adrift/əˈdrɪft/adj بەرەڵڵا// توند نەکراو

adult/ˈædʌlt/n باڵەق– گەییو

adultery/əˈdʌltəri/n زینا

advance/ədˈvɑːns/v ١–بەرەو پێش دەچێ ٢– پێش دەکەوێ

advanced/ədˈvɑːnst/adj ١–پێشکەوتوو ٢– پەرەسەندو

advance/ədˈvɑːns/n ١– پێشڕەوی ٢– پێشکەوتن ٣– پێشەکی(پارەدانی پێش وەخت).

in advance پێشتر پێش وەخت، لەپێشەکی

advantage/ədˈvɑːntɪdʒ/n ١– ئەدگار ٢–سود

ئیدیۆم: سود دەبینین لە..// دەرفەت وەردەگرێ ٢– قۆرخ دەکا– دەیخاپێنێ

advantageous/ˌædvənˈteɪdʒəs/adj سوودبەخش

advent/ˈædvent/n ١– هاتن ٢– چوار هەفتەی بەر لە سەری ساڵی زایینی

adventure/ədˈventʃə(r)/n سەرکەشی

adventurous/adj ١– سەرکەش ٢– پڕ سەرکەشی

adverb/ˈædvɜːb/n ئاوەڵفرمان

adverbial/ædˈvɜːbiəl/adj ئاوەڵفرمان ئاسا

adversary/ˈædvəsəri/n دوژمن، بەرامبەر، هەڤرك

adverse/ˈædvɜːs, ədˈvɜːs/adj پێچەوانە– دژ

adversely/adv بەنەیاری– بە شێوەیەکی خراپ

adversity/ədˈvɜːsəti/n تەنگاوی– تەنگانە، میحنەت

advert/ˈædvɜːt/n راگەیاندن– ئاگاداری

advertise/ˈædvətaɪz/n رادەگەیەنێ (لەتەلەفزیۆن)، بەهەرمێن دەکا

advertising/n پروپاگەندەی راگەیاندن

advice/ədˈvaɪs/n ئامۆژگاری– راوێژ، شیرەت

advisable/ədˈvaɪzəbl/adj باش– راست، ماقوول

advise/ədˈvaɪz/v ١– ئامۆژگاری دەکا ٢– پێی رادەگەیەنێ

adviser/ədˈvaɪzə(r)/n راوێژکار، شیرەتکار

advisory/ədˈvaɪzəri/n راوێژکاری

advocate/ˈædvəkeɪt/v بەرەڤانی دەکات– تەزکیەی دەکا

advocate/ˈædvəkət/n لایەنگر– پشتگیر– پارێزەری بەرگری

aerial/ˈeəriəl/n بایی وەك رادیۆ

aerial/ˈeəriəl/adj ١– هەوایی ٢– لە ئاسمان وەرگیراو

aerobics/eəˈrəʊbɪks/n مەشقی وەرزشی

arerodynamics/ˌeərəʊdaɪˈnæmɪks/n زانستی داینامیکی، هەوایی– جوڵانەوەی شت لە هەوا

aeroplane/ˈeərəpleɪn/n فڕۆکە// باڵەفڕ

aerosol/ˈeərəsɒl/n ئێرۆسۆل، هەوادەر –بەخاخە–

aesthetic/ iːsˈθetɪk/adj جوان// جوانیی

afar/əˈfɑː(r)/adv لە دوورەوە

affair/əˈfeə(r)/n ١– رەوش–رووداو ٢– کاروبار ٣– تایبەت

affect/əˈfekt/n ١– کاردەکات لە ٢– زیان دەدات لە٣– تورەدەکا

affected/əˈfektɪd/adj دروستکراو، ناسروشتی

affectation/ˌæfekˌteɪʃn/n خۆ وا پیشاندان، خۆ نواندن

affection/əˈfekʃn/n خۆشەویستی

additive/ˈædətɪv/n مادده‌ی زێده‌کراو
address/əˈdres/n ١- ناونیشان٢- وتار
address/əˈdres/v ١-ده‌نێری ٢-وتارده‌دا
٣- ئاراسته ده‌کا ٤- ئاراسته‌ی ده‌کا به پایه‌ك
٥- ده‌گه‌ڕێته‌وه بۆ
adept/əˈdept/adj کارامه، شاره‌زا
adequate/ˈædɪkwət/adj ١-به‌شی پێویستی ٢- هێنده باشی
adequacy/ˈædɪkwəsi/n به‌س- به‌پێی پێویست
adequately//adv به‌تێری به‌ڵام نه‌ك به‌باشی
adhere/ədˈhɪə(r)/v ١- پێوه‌ی ده‌لکێ
٢- پێگیری ده‌کا
adherent/ədˈhɪərənt/n لایه‌نگر
adherence/ədˈhɪərəns/n پێگیری کردن
adhesive/ədˈhi:sɪv, ədˈhi:zɪv/adj
پێوه‌لکه‌ر- چرکدار
ad hoc/ˌæd hɒk/adj بۆمه‌به‌ستێکی دیار
adjacent/əˈdʒeɪsnt/adj هاوسێ،هاورێك، نه‌یه‌ك نزیك
adjective/ˈædʒɪktɪv/n ئاوه‌ڵناو
adjectival/ˌædʒekˈtaɪvl/adj ئاوه‌ڵناو ئاسا
adjoining/əˈdʒɔɪnɪŋ/adj پێوه نکاو/ نزیك
adjourn/əˈdʒɜ:n/v دوا‌ده‌خا/ ڕاده‌گرێ
adjournment/n دواخستن/ ڕاگرتن
adjudicate/əˈdʒu:dikeɪt/v یه‌کلا ده‌کاته‌وه-ده‌یبڕێنێته‌وه
adjudicator/n بڕیارده‌ری یه‌ك لا که‌ره‌وه
adjust/əˈdʒʌst/v ١- هه‌مواری ده‌کا، ڕێکی ده‌خا ٢- ڕادێ له‌گه‌ڵ..
adjustable/adj هه‌موار ده‌کرێ
adjustment/n هه‌موارکردن- ڕاهاتن
ad lib//adj سه‌رپێیی
ad lib... //adv به‌سه‌رپێیی ده‌دوێ

administer/ədˈmɪnɪstə(r)/v ١- به‌ڕێوه ده‌بات ٢- ده‌دا(ده‌رمان)
administration/ədˌmɪnɪˈstreɪʃn/n
١- به‌ڕێوه‌به‌رایه‌تی
٢- ده‌سته‌ی به‌ڕێوه‌به‌رایه‌تی
٣- حکومه‌ت
administrative/ədˈmɪnɪstrətɪv/adj
کارگێڕی
administrator/ədˈmɪnɪstreɪtə(r)/n
به‌ڕێوه‌به‌ر، بریکار، کارگێڕ
admirable/ˈædmərəbl/adj په‌سه‌ند
admirably/ˈædmərəbli/adv
به په‌سه‌ندی، به شایه‌نی
admiral/ˈædmərəl/n ئه‌دمیرال
admiration/ˌædməˈreɪʃn/n به‌دل بوون
admire/ədˈmaɪə(r)/v به‌دڵێتی
admirer/n په‌سه‌ندکار/په‌سه‌ندیار
admiring/adj په‌سه‌ند
admiringly/adv به په‌سه‌ندی
admission/ədˈmɪʃn/n ١-ڕێ‌پێدان
٢-ده‌رگانه ٣- دان نان ٤- وه‌رگرتن
admit/ədˈmɪt/v ١- دان ده‌نێ
٢- ڕێی پێ ده‌دا بێته ژووێ
admittance/ədˈmɪtns/n ڕووخسه‌تی چوونه ژووره‌وه
adolescence/ˌædəˈlesns/n ته‌مه‌نی هه‌رزه‌کاری
adolescent/ˌædəˈlesnt/adj هه‌رزه‌کار
adopt/əˈdɒpt/v ١- به‌کوڕ خۆی ده‌کا، به منداڵی خۆی ده‌نووسێ
٢- به‌کارده‌هێنێ
adopted/adj به‌کوڕکراو
adoption/əˈdɒpʃn/n به‌کوڕکردن
adorable/əˈdɔ:rəbl/adj زۆر قه‌شه‌نگ، خۆشه‌ویست، شه‌یداکه‌ر
adore/əˈdɔ:(r)/v ١- ده‌یپه‌رستێ
٢- شه‌یدا ده‌بێ

acquiesce/ˌækwiˈesns/n قایبل بوون
acquire/əˈkwaɪə(r)/v فەراهەم دێنێ، بەدەست دێنێ،
acquisition/ˌækwɪˈzɪʃn/n ١–پەیداکردن ٢– کرداری بەدەست هێنان
acquit/əˈkwɪt/v ١– بێتاوان دەردێخێ ٢– بەگوێرەی ئەوەی بۆی دیار کراوە هەڵس و کەوت دەکا
acquittal/əˈkwɪtl/n بەردان، بێتاوان دەرهێخستن
acrid/ˈækrɪd/adj تام تیژ، بۆن تیژ، تاڵ
acrobat/ˈækrəbæt/n ١–پاڵەوان ٢–کرداری ئەکرۆبات لە کۆمپیوتەر
acrobatic/ˌækrəˈbætɪk/adj پاڵەوانی
acrobatics/n هونەری پاڵەوانبازی
acronym/ˈækrənɪm/n پیتی یەکەمی چەند وشەیەك، (جۆرێکە لە پۆتانی وشە)
across/əˈkrɒs/n ١– لەمبەر بۆ ئەوبەر ٢– ئەوبەر. ٣– بەدرێژایی
act/ækt/v ١– دەکا ٢– بەگوێرەی بۆ داندراو هەڵسوکەوت دەکا ٣– دەنوێنێ
act/n ١–کار ٢– پەردە– ئەشانۆگەری ٣– بەش ٤– یاسا ٥– نواندن
acting/ˈæktɪŋ/n بینراو لە کاتی کردنی کارێکی ئاڕێکدا، هەڵسان بەکارێك بۆ ماوەیەکی کورت، نواندن
action/ˈækʃn/n ١– چالاکی ٢– رەفتار ٣– رووداو(لەشانۆ) ٤– کاریگەری ٥– شەڕ ٦–ئاماژەی دەستپێکردن (لە سینەما)
in action لەکاتی کاردا– چالاکیدا
into action بەگەڕخستن
out of action لەکارکەوتوو
take action شتێ دەکا
activate/ˈæktɪveɪt/n بەگەڕدەخا
active/ˈæktɪv/adj ١– چالاك، ٢– کاریگەر ٣– شێوەی دیار(لەرێزمان)

activity/ækˈtɪvəti/n ١–چالاکی، جوڵان ٢–چالاکی
actor/ˈæktə(r)/n ئەکتەر– زارڤەکەر
actress/ˈæktrəs/n ئەکتەری ژن
actual/ˈæktʃuəl/adj کرداریی– راستی
actually/ˈæktʃuəli/adv لەراستیدا
acupuncture/ˈækjupʌŋktʃə(r)/n چارەسەر بە دەرزی
acute/ˈæktʃueɪt/adj ١– تیژ–توند ٢– ترسناك ٣– زۆر ٤– بیرتیژ–زیرەك
acutely/adv تا رادەیەکی زۆر
acute angle گۆشەی تیژ
ad/æd/n ئاگاداری
adamant/ˈædəmənt/n سەرڕەق، ڕشت، ڕژد
adamantly/adv بە ڕژدی
adapt/əˈdæpt/v ١–خۆ دەگونجێنێ ٢–گونجاندن–هەمواردەکا ٣– ئامادە دەکا
adaptable/əˈdæptəbl/adj نەرم، سازراو
adaptation/ˌædæpˈteɪʃn/n ١– وەرگێڕاو ٢– رەوش گونجاندن
adaptor/n ١– سازکەر ٢– سەیار، فرەسەرەپلاك
add/æd/v ١– زیاددەکا ٢– کۆدەکاتەوە
addition/əˈdɪʃn/n زیاد/ زێدە
add up پێدەچێ راست بێ
add up to.. دەگاتە
adder/ˈædə(r)/n ماری بچوکی ژەهردار
addict/ˈædɪkt/n خو دەگرێ بە
addicted/əˈdɪktɪd/adj خو گرتوو بە
addiction/əˈdɪkʃn/n خوگرتن
addictive/əˈdɪktɪv/adj بەرەو خوگرتن بردن
addition/əˈdɪʃn/n ١– کۆکردنەوە، خستنەسەر. ٢– زیاد– زێدە
in addition to ئیدیۆم: وێڕای ئەمە
additional/əˈdɪʃənl/adj زێدە

accomplished/ə'kʌmplɪʃt/adj کارامە، بەهرەدار

accomplishment/ə'kʌmplɪʃmənt/n
١- راپەڕاندنی شتێك بە سەرکەوتویی
٢-بەهرە-کارامەیی

accord/ə'kɔ:d/n ڕێککەوتن

in accord بە تەبایی

by your accord خۆهێشتی

accord/ə'kɔ:d/v ١- دەبەخشێ
٢- دەسازێ-دەگونجێ

accordance/ə'kɔ:dns/n بەپێی،
١- بەو پێیەی کە...،٢- بۆیە

according to/ə'kɔ:dɪŋ tə/prep
١-بەگوێرەی ٢- بەپێی

accordion/ə'kɔ:diən/n ئۆکۆردیۆن

account/ə'kaʊnt/n ١- راپۆرت
٢-حیسابی بانق ٣-ژمێریاری ٤-حیساب

by all accounts بە تەواوی دەنگ

on account of بەهۆی

on no account بۆ هەر هۆیێ بێ، هەرچی بێتن

take account of لە هزری خۆی دادەنێ

for account ١- شی دەکاتەوە
٢- دەگەیەنێتە

accountable/ə'kaʊntəbl/adj
١-بەرپرس ٢-راڤە کردن و شرۆڤە کردن هەلدەگرێ

accountability/n بەرپرسیاری/ راڤەکار

accountant/ə'kaʊntənt/n ژمێریار

accountancy/ə'kaʊntənsi/n زانستی ژمێریاری/ ژمێر سازی

accumulate/ə'kju:mjəleɪt/v
١- کۆدەکاتەوە، خڕدەکاتەوە
٢- لەسەر یەك دەکەوێ

accumulation/ə,kju:mjə'leɪʃn/n
لەسەریەك کەوتن، کەڵەکەبوون

accuracy/'ækjərəsi/n وردی، ڕێکی

accurate/'ækjərət/adj ورد، دروست

accusation/,ækju'zeɪʃn/n تۆمەتبارکردن

accuse/ə'kju:z/v تۆمەتباری دەکا

accused/adj تۆمەتبار، گوناهبارکراو

accusing/adj گوناهباری، گومانکاری

accustomed/ə'kʌstəmd/adj ١-ڕاهاتوو
٢- ئاسایی

ace/eɪs/n ١- لە کۆنکان-ئاس-یەك،
٢- لەتێنس: یەکەم لێدان کە بەرامبەر ناتوانێ لێبداتەوە. ٣-گەردیلەیەك ٤-نایاب

ache/eɪk/n ئێش، ئازار- ئازاری بەردەوام
هەست بە ئێشێکی بەردەوام

achieve/ə'tʃi:v/v ١- بەدەست دێنێ
٢- رادەپەڕێنێ

achievement/n ١- دەستکەوت
٢- کرداری تەواوکردنی کارێك سەرکەوتوانە.

acid/'æsɪd/n ترشی

acid/'æsɪd/adj ١- ترش ٢- ترشاندن، تیژ

acidity/ə'sɪdəti/n ترشێتی

acknowledge/ək'nɒlɪdʒ/v ١- دان پێ
دەنێ. ٢- دەیناسێ ٣- بڵێی بەدەستم گەیشتوە. ٤- سوپاسی دەکا

acknowledgement (-edgment)/n
١- داننان بە ڕێز . ٢- گەیشتن-ی (نامە)
٣- سوپاسگوزاری

acme/n لوتکە/ پۆپکە

acne/'ækni/n زیبکەی لاوێتی

acorn/'eɪkɔ:n/n بەڕو، ناوکی بەڕو

acoustic/ə'ku:stɪk/n ١-دەنگیی
٢-ئامێری مۆسیقی بێکارەبا

acoustics/ə'ku:stɪks/n ١- سیماکانی
بیستن. ٢- دەنگ زانی- بیست

acquaintance/ə'kweɪntəns/n
١- ناسیاوی ٢- هەبوونی هەندێ زانیاری لەبارەی کەسێك

acquainted/adj ١- ئاگادار ، ئاشنا
٢- ناسیێتی کەسێك

acquiesce/,ækwi'es/v قایل دەبێ
(بۆ مشت ومڕ).

abundant/əˈbʌndənt/n زۆر
abundantly/adv بەشێوەیەکی زۆر، فرە
abuse/əˈbjuːz/v ١- خراپ بەکاردێنێ. ٢- جوێن دەدا. ٣- خراپ مامەڵە لەگەڵ- کەسێك دەکا.
abuse/əˈbjuːs/n ١- خراپ بەکارهێنان. ٢- جوێن ٣- ئابڕووبردن.
abuse//v جوێن دەدا
abusive/əˈbjuːsɪv/adj ئابڕووبەر، سووك، زمان پیس
abysmal/əˈbɪzməl/adj زۆرقوڵ/ بێ بن/ دۆژ
academic/ˌækəˈdemɪk/adj ئەکادیمی، تیۆری، فیکری
academy/əˈkædəmi/n ئەکادیمیە/ ئەکادیمیایی
accelerate/əkˈseləreɪt/v خێراتر دەکات، خێراتر ئاودەدات
accelerator/əkˈseləreɪtə(r)/n پای بەنزین، خێراکەر
accent/ˈæksent, ˈæksənt/n ١- زار. ٢- شێوەزار، ٣- نیشانەی نووسین ٤- جەخت، گرنگیدان
accentuate/əkˈsentʃueɪt/v ١- ڕوونی دەکاتەوە. ٢- بەرچاوی دەخا
accept/əkˈsept/v ١- قەبوڵ دەکا- قایل دەبێ، ٢- ڕازی دەبێ ٣- دان دەنێ، ڕێ دەدا ٤- دان دەنێ کە- شتێ- ناگۆڕێ ٥- بەڕاست دەزانێ
acceptable/əkˈseptəbl/adj ١- پەسەند کراو. ٢- بەجێ، گونجاو
acceptability/əkˌseptəˈbɪləti/n پلەی پەسەندی
acceptably/əkˌseptəˈbɪli/adv بەشێوەیەکی ماقووڵ
acceptance/əkˈseptəns/n قایل بوون، ڕازی بوون
access/ˈækses/n ١- دەروازە ٢ - دەرفەتی بەکارهێنان، مافی بەکارهێنان، ڕێدان، گەشە
accessible/əkˈsesəbl/adj ١- بە ئاسانی گەیشتن بە.. ٢- بە ئاسانی بەکارهێنان ٣- کراوە (مرۆڤ)
accessibility/əkˌsesəˈbɪləti/n بەئاسانی گەیشتن
accession/ækˈseʃn/n ١-کرداری دەسەڵات گرتنەدەست ٢-زێدە بوون ٣-ڕازی بوون
accessory/əkˈsesəri/n ١- پاشکۆ ٢- هاوکار-یارمەتیدەر
accident/ˈæksɪdənt/n ڕوداو/ ڕێکەوت
by accident بە ڕێکەوت
accidental/ˌæksɪˈdentl/adv بەرێکەوت، ڕێکەوتیی- بێبەرنامە
acclaim/əˈkleɪm/v پیا هەڵدەلێ، ستایش دەکا
acclimatize/əˈklaɪmətaɪz/v لەگەڵ کەش و هەوایەکی نوێ ڕادێ، ڕادێنێ
acclimatization/əˌklaɪmətaɪˈzeɪʃn/n ڕاهاتن، گونجان لەگەڵ ڕەوش و سەقا
accommodate/əˈkɒmədeɪt/v ١-دەگرێ، ٢- دادەنیشێ ٣- پێی دەدا، حەز لەخێر دەکا
accommodation/əˌkɒməˈdeɪʃn/n هەوارگە، شوێن
accompaniment/əˈkʌmpənimənt/n ١- سازان، ٢- کۆڕاڵی مۆسیقی
accompany/əˈkʌmpəni/v-n ١-یارمەتی دەکا. ٢- لە هەمان کاتدا هەبێت٣- هاوڕێیە ٤- مۆسیقا بۆ گۆرانی تیژ ئەیدەدات
accomplice/əˈkʌmplɪs/n بەشدار لە تاوان هاوکاری یەکێك دەکا لە تاوان
accomplish/əˈkʌmplɪʃ/v جێبەجێ دەکا، ڕادەپەڕێنێ

abort/ə'bɔːt/v ١- لەباری دەبات (منداڵەکەی ناو سکی لەبار دەبات) ٢- شتێ کۆتایی پێ دێنێ پێش ئەوەی تەواوی بکات.

abortion/ə'bɔːʃn/n لەباربردن، لەبارچوون، بەرهاویشتن

abortive/ə'bɔːtɪv/adj سەرنەکەوتوو، سەرنەگرتوو

abound/ə'baund/v ١-دادەگرێ ٢- زۆر دەبێ

about/ə'baut/adv ١-بەرەو ٢-نزیکەی ٣- لە هەموو لایەک٤- لێرەو لەوێ ٦- لە شوێنێ بێ٥- (پاش هەندێ کردار بەکار دێ) بێ ئەوەی هیچ شتێك ئەنجام بدا. واتای ئیدیۆمی: خەریك بێ شتێ ئەنجام بدات.

about/ə'baut/prep ١- لەبارەی. ٢- دەربارەی ٣- پەیوەندی بە

above/ə'bʌv/adv – prep ١- لەسەر ٢- پێشوو ٣- زیاتر٤- بەرز

above all لە هەمووی گرنگتر

abrasive/ə'breɪsɪv/adj ١- روشێنەر/ خوێنەر ٢- چەتوون ٣- زبر

abreast/ə'brest/adv شان بە شان، لەگەڵ

abridge/ə'brɪdʒ/v ١-کورتی دەکاتەوە ٢-بێبەری دەکا/ مەحرومی دەکا

abridgement/ə'brɪdʒmənt/n پوختە

abroad/ə'brɔːd/adv دەرەوەی وڵات، هەندەران، تاراوگە

abrupt/ə'brʌpt/adj لەپڕ، چاوەڕێ نەکراو، روشکێن/ ترسناك

abruptly/adv لەناکاو، لەپڕ

abruptness/n لەناکاوی، روشکێنی

abscess/'æbses/n دوملْ- کێم

abscond/əb'skɒnd/v هەڵدێ و خۆی بە نهێنی گووم دەکا

absence/'æbsəns/n لەوێ نەبون، ئامادەنەبون، بورانەوە

absent/'æbsənt/adj ١- ئامادە نەبوو ٢- بیر پەرتەوازە، بێئاگا

absentee/ˌæbsən'tiː/n ئامادەنەبوو، لێرەنەبوو

absolute/'æbsəluːt/adj ١- هەموو، رەها ٢- رەها

absolutely/'æbsəluːtli/adv ١- سەرلەبەری(هەمووی). ٢- بەتەواوی.

absolutism/'æbsəluːtɪzəm/n موتلەقیەت- رەهاییەت لە دەسەلات

absolve/əb'zɒlv/v ١- بە بێتاوان دەرخستنی کەسێك لە..٢- لە گوناهی دەبورێ

absorb/əb'sɔːb/v ١- دەمژێ ٢- تێدەگا ٣- دەگرێ ٤- سەرنج رادەکێشێ.

absorbed/adj مژۆل، سەرقاڵ

absorbent/əb'sɔːbənt/adj مژەر

absorbing/adi تەواو سەرنج راکێش، ئەقل بەر

abstain/əb'steɪn/v ١- شتێ ناکات کە پێی خۆشە، خۆ بێبەر دەکا/ خۆی دوور دەگرێ ٢- دەنگ نادا بە باش و بە خراپ بە نا و نا.

abstention/ə'bsteɪnʃn/n دەنگ نەدان

abstinence/əb'stɪnəns/n خۆگرتن، خۆ بێبەرکردن

abstract/'æbstrækt/n ١- هەبوون تەنها وەك بیرۆکە نەك بوونی لاشەیی ٢- ئەبیستکرات(رووت) ٣- تەجریدی

absurd/əb'sɜːd/adj گاڵتەجاڕ، ناماقوڵ، بێهودە

absurdity/n پڕوپوچی/ بێهودەیی

absurdly/adv بەشێوەیەکی ناماقوڵ، بە پڕوپوچی

abundance/ə'bʌnsəns/n رێژەیەکی زۆری شتێك

Aa

A-a/eɪ/ پیتی یەکەم لە ئەلف بای ئینگلیزیدا

١- بەرزترین پلە (لە ئەزموون بۆ نموونە).

رێگای سەرەکی

٢- ئامرازی نەناسین لەپێش وشەی دەست پێکردنو بە دەنگی نەبزوێن.

٣- ئامرازی نەناسین (کاتێ تۆ لەبارەی شتێك بەشێوەیەکی گشتی دەدوێی).

٤- ئامرازی نەناسین (بەکاردێ لەپێش ناوێکی نەناسراو لەلایەن قسەکەرەوە).

٥- بەکاردێ بۆ سەر بەکۆمەڵێك بوون.

٦- لەگەڵ هەندێ دەستەواژە بەکاردێ کە دەلالەتی نیشانەی-چەندایەتی دەبەخشن.

٧- بەکاردێ لەگەڵ نرخ و رێژە و ماوە: هەریەکێ

aback/əˈbæk/adv بۆ دواوە، بۆ پاشەوە

abandon/əˈbændən/v وازی لێ دەهێنێ، دەست بەرداری دەبێ،دەست هەڵدەگرێ لەشتێ

abashed/əˈbæʃt/adj پەشۆکاو، تەریق بۆوە، شەرمەزار- شپرزەبوو

abattoir/ˈæbətwɑː(r)/n قەسابخانە، کوشتارگە

abbess/ˈæbes/n سەرۆکی پاکیزەکان (بۆ ئافرەت) رەبەن(بۆ پیاو)

abbey/ˈæbi/n دێر، کڵێسە

abbot/ˈæbət/n سەرۆکی رەبەنەکانی دێر

abbreviate/əˈbriːvieɪt/v ١-کورت دەکاتەوەچەند پیتێ لە وشەو گرێ بەکاردێنێ

٢- کورت دەکاتەوە، چڕ دەکاتەوە، چیرۆکێك لە چەند دێرێك کورت دەکاتەوە،

abbreviation/əˌbriːviˈeɪʃn/n کورت کردنەوە- کورتە

ABC/ˌeɪ biː ˈsiː/n ئەلف بای ئینگلیزی لە ئێ تا زێد/ بنەما سەرەکیەکان

abdicate/ˈæbdɪkeɪt/v ١- نایەوێ ببێ بە شا

٢- واز لە کورسی دەسەڵات دەهێنێ.

abdomen/ˈæbdəmən/n ورگ، هورگ/ زگ، سك

abdominal/æbˈdɒmɪnl/adj ورگی، پەیوەند بە ورگەوە/ سکەوە هەیە

abduct/æbˈdʌkt/v هەڵدەگرێ (ئافرەت)، دەرفێنێ

abhore/əbˈhɔː(r)/v ١-رقی لێ دەبێتەوە

٢-قێزی دێتەوە

abide/əˈbaɪd/v ١-دەژێ

٢- پابەند دەبێ، پێگیری پێ دەکا

٣-رووبەرووی دەبێتەوە، بەرگە دەگرێ

ability/əˈbɪləti/n توانا، توانست

ablaze/əˈbleɪz/adj گرگرتوو

able/ˈeɪbl/adj دەتوانێ، بەتوانا

ablutions/əˈbluːʃnz/n دەستنوێژ شوشتن/دەستنوێژ هەڵگرتن

ably/ˈeɪbli/adv بە کارامەیی

abnormal/æbˈnɔːml/adj ناوازە، ناسروشتی

aboard/əˈbɔːd/adv لەناو شەمەندەفەر و پاس و فرۆکە و لەسەر پاپۆرەکە.

abode/əˈbəʊd/n ماڵ، شوێنی نیشتەجێبوون

abolish/əˈbɒlɪʃ/v کاری پێ ناکات، هەڵیدەوەشێنێتەوە

abolition/ˌæbəˈlɪʃn/n هەڵوەشاندنەوە

A-bomb/n-v قونبەلەی ئەتۆمی

بە قونبەلەی ئەتۆمی لێ دەدا

abominable/əˈbɒmɪnəbl/adj زۆر خراپ / قێزەون

abominate/v ١-بێزی لێ دەبێتەوە

٢-قێزی دێتەوە ٣-ترۆی دەکا

Aboriginal/ˌæbəˈrɪdʒənl/adj بەرایی- دانیشتوانی رەسەنی کۆن

سوپاسنامه

سوپاس بۆ خوای گەورە کە لەم کارە بچوکەمدا پشتیوانی کردمو توانیم کە بە ماوەیەکی کورت ئەم فەرهەنگە ئامادە بکەم.

لەپاشان پێم خۆشە سوپاسی ئەم بەڕێزانە بکەم کە هەریەکێ بەجۆرێ یارمەتی داوم:

- سەرەتا سوپاسی مامۆستا (مخلص یونس مصطفی) دەکەم کە ئەرکی چاپکردنی گرتە ئەستۆ.
- سوپاسی کاك (جومعە صدیق) دەکەم کە لە چاپکردنی کۆمپیۆتەردا زۆر پێوە هیلاك بوو.
- سوپاسی کاك (نەوزاد محمد علی کۆیی) دەکەم کە تایتلی بەرگەکەی بۆ نوسیم.
- زۆر سوپاسی مامۆستا (عماد) و (نافع) دەکەم کە سەرەتا پرۆژەکەیان گرتە ئەستۆ.
- زۆر سوپاسی مامۆستا (ئازاد) دەکەم کە لە واتای زۆر وشەدا زۆر یارمەتی دام.
- هەروەها زۆر سوپاسی مامۆستا (فوئاد) دەکەم کە ئەویش یارمەتی دام.
- لە کۆتاییدا سوپاس و ڕێز و خۆشەویستیم بۆ ئەو دەست و چاوانەی کە هەر وشەیەکی ئینگلیزی ئەم فەرهەنگە قەرزاری دەست و چاوی (وێ)ن.

کورتکراوەکانی ئەم فەرهەنگە

Abbreviations

adj	adjective	ئاوەڵناو
adv	adverb	ئاوەڵفرمان
conj	conjunction	ئامرازی پەیوەندی
det	determiner	دیارخەر
interj	interjection	تیپی سەرسوڕمان
n	noun	ناو
pref	prefix	پێشگر
prep	preposition	پریپۆزیشن
pron	pronoun	جێناو
sb	somebody	کەسێک
sth	something	شتێک
v	verb	فرمان-کردار

جۆرەها : various ، obvious: ئاشكرا
پێشوو : previous ، mere : تەنیا
ئێرە : here

٥- /au/

ئەنجوومەن : council ، cloud : هەور
ژمێردراو : countable ، counter : دژ
گوڵ : flower ، cow : چێڵ–مانگا

٦- /ou/ – /ئۆو/

سارد : cold ، gold : زێڕ ، old : پیر
گوڵ : goal ، goat : بزن ، coat : قاپوت
فڕێ دەدا : throw ، low : نزم ، snow: بەفر
ناوخۆ : local ، no : نەء ، go : دەڕوا
شاعیر : poet ، both : هەردوو ، ghost: تارمایی
هەرچەندە : although ، soul : ڕووح

٧- /uə/ – /ئوە/ :

تەواو : pure ، poor : هەژار
زێروزیو : jewel ، newer : نوێتر
پەیتاپەیتا : gradually ، individual : تاك
بکەر : doer ، endure : بەرگە دەگرێ

٨- /eə/ – / یە /

کەروێشکی کێوی : hare ، dare : جورئەت
سوێند دەخوا : swear ، bear : ورچ
پرچ : hair ، chair : کورسی
لە کوێ : where ، there : ئەوێ
میرات وەرگر : heir ، prayer : نوێژکەر

بزوێنە دوو دەنگەکان
Diphthongs

ئەمانە لە کۆبوونەوەی دوو تاکە دەنگ دروست دەبن و ژمارەیان هەشتە.

١- /ei/ - /ئەی/ :

قوڕ : clay ، ڕۆژ : day
کەنداوی بچووک : bay ، باوەڕ : faith
سەرەکی : main ، ئامانج : aim
گوێڕایەڵ : obey ، نێچیر : prey
خۆڵەمێشی : grey ، دەخولقێنێ : create
مەزن : great ، دەشکێنێ : break
شێت : crazy ، دۆست- زارۆك : baby
خانم : lady ، نیگەرانی : hesitation
شوێن : location ، نەتەوە : nation
نێر : male ، دەروازە : gate
ڕەنگ زەرد : pale

٢- /aɪ/ - /ئای/:

هی من : mine ، چاو : eye
بای بای : bye ، شەرم : shy
ئاسمان : sky ، شەو : night
سوار : knight ، شەڕ دەکا : fight
دورگە : island ، بەستی : ice
ئاسن : iron

٣- /ɔɪ/ - /ئۆی/ :

یاری : toy ، کوڕ : boy ، دەنگ : voice ، ڕەنج : toil

٤- /iə/ - /ئیە/

ئازیز : dear ، نزیك : near
گوێی لێ دەبێ : hear ، ئەندازیار : engineer
ئاسك- مامز : deer ، بیرە : beer

dangerous : بەترس ، famous : ناسراو
command : فەرمان ، important : گرنگ
northwards: بەرەو باکور ، comfortable : خۆش
admirable : جێگای پەسند

١٢- /ɜ:/ ئێێ

thirsty : تینوو ، girl : کچ
bird : باڵندە ، urge : هانی‌دەدا
perfect : کامڵ ، person : کەس
word : وشە ، world : جیهان
purpose: مەبەست ، journey: گەشت
early : زوو ، work : کار

١٣- /ð/ - / ذ / ئەم دەنگە لە هەردوو پیتی (th) و دروست دەبێ وەك:

نەرم: smooth هەناسەدەدات: breathe

ئەمە: this لەگەل: with

١٤- / j / - / یی /

سەرنج

١. هەموو (y) لەسەرەتای وشەدا بە / j/ کۆ دەگرێ

بەلێ: yes یارد: yard خومرە: yeast

٢. هەندێ جار پیتی (u) لەسەرەتای وشەو ناوەڕاست دا بەم دەنگە کۆ دەکرێ :

یەکە: unit زانکۆ: university یەکێتی: union

بەکارهێنەر: user سودبەخش: useful بەکارهێنان: use

جوانی: beauty یەك- پاك: pure چارەسەر: cure

١٥- / v / /ڤ/

پاشکۆی ئۆتۆمبیل van ، دەگۆڕێ vary ، دۆڵ valley

دروینەوە harvest ، نیوە halve ، زۆر very ، شەرعیەت validity

park : باخچە ، bark : رەوینی سەگ

٣- ئەگەر (r) کەوتە نێوان دوو بزوێن ئەوا دەخوێندرێتەوە

general : ژەنیراڵ ، liberation : رزگارکردن

بەڵام ئەگەر (r) کەوتە نێوان دوو بزوێن لە کۆتایی وشەدا ئەوا ناخوێندرێتەوە

empire : ئەمپیراتۆریەت ، bare : رووت

١٠- /w/ - /و/

ئەم دەنگە لە دوو پیت دروست دەبێ

١. پیتی (W) وەك world : جیهان war : شەڕ

٢. (qu) quiet : هێمن queen : شاژن

سەرنج

پیتی (W) لەم حاڵەتانە بێ دەنگەو ناخوێندرێتەوە:

١/ ئەگەر پیتی (r) لە دوای (W) هات: wright : دانەر

٢/ ئەو وشانەی هەرسێ پیتی (who) لەدوای یەك تێدابێ:

who کێ whose ئی کێ

٣/ ئەو وشانەی بە (ow) یان (ew) کۆتایی هات بێ:

low : نزم new : نوێ

١. لەهەردوو وشەی وەڵام answer و شیر sword ناخوێندرێتەوە.

١١- /ʒ/ - / ژ / ئەم دەنگە لەم حاڵەتانە پەیدا دەبێ

١.پیتی (s) بکەوێتە نێوان دوو بزوێن بەتایبەتی لە :

version:چاپ vision :بینین television:تەلەفزیون

٢. (easure): measure :پیوانە pleasure :خۆشی

٣. isu :کاتی بێ ئیش حەوانەوە: leisure userer :سووخۆر

٤. ge : مەساژ: massage roudge :سۆراو: garage :گەراج

١٢- /ŋ/ /نگ/ پەنجە finger برسی hungry

شت thing باڵ wing

ئەگەر لە سەرەتای ووشە بێ و لە دوای خۆی بزوێن بێ ئەوا بە سووکی دەخوێندرێتەوە:

دواکەوت : late ، روون : clear ، روناکی : light

پیتی (L) لەم وشانە ناخوێندرێتەوە:

دارخورما : palm ، گۆلك : calf ، نیوە : half

هێمن : calm ، رۆیشتن : walk ، تەباشیر : chalk

گفتوگۆ: talk

لە کوردیدا ئەگەر ئەم دوو دەنگە تێکەڵ بکرێن ئەوا واتای وشە دەگۆڕێن بەلاّم لە ئینگلیزیدا واتاکە ناگۆڕێن

هەڵە هەلە پەڵە پەلە گەڵ گەل

٧- /m/ - / م / ئایار : May ، مین : mine

مانگ : moon

٨- /n/ - /ن/ شەو : night ، غەرامە – باش : fine

سەرنج

١- ئەگەر پیتی (n) لە کۆتایی وشە بێ ولە پێش خۆی پیتی (m) هەبێ ئەوا (n) گۆ ناکرێت. پایز : automn ، گۆشە لەرۆژنامە : column

٢- ئەگەر (nk) لەگەڵ یەك بێن ئەوا دەنگێکی تر دروست دەبێ کە بە لووت گۆ دەکرێ /ŋ/ وەك: سوپاس : thank، بیردەکاتەوە : think

٣- ئەگەر (ing) پێکەوە بێن ئەوا دەنگی /ŋ/ دروست دەبێ

گوستیلە : ring ، مێنان : bring

٩- /r/ - / ر / وشك : dry ، شۆفێر : driver

سەرنج

١- ئەگەر پیتی (r) لەسەرەتای وشەبێ دەخوێندرێتەوە بەلاّم ئەگەر لە کۆتایی ووشە بێ ناخوێندرێتەوە

نەریت : ritual ، رێورەسم : rite

دایك : mother ، باوك : father

٢- ئەگەر لە پاش (r) نەبزوێن هات ئەوا (r) گۆ ناکرێ

دەنگی ددان: gnash ، هەڵدەکۆڵێ: gnaw ، مێشوولە : gnat

٤- /dʒ/ - /ج/ ئەم دەنگە لەم حاڵەتانە پەیدا دەبێت:

1. (j) major : راند – سەرەکی
2. (ge) general : ژەنیراڵ – گشتی
3. (gy) gymnastic : جیمناستیك
4. (di) soldier : سەرباز
5. (du) individual : تاك ، education : پەروەردە
6. (dge) judge : قازی

٥- /z/ - /ز/

zebra : کەری کێوی ، zeal : حەماسەت

سەرنج

١) ئەگەر پیتی (s) بکەوێتە نێوان دوو بزوێن Vowel ئەوا بە /z/ گۆ دەکرێ، president : سەرۆك ، prison : زیندان

٢) ئەگەر پیتی (s) لەدوای بزوێنەکان بێ ئەوا بە / z/ گۆ دەکرێ

boys : کوڕەکان ، cries : هاوار دەکات

٣) بێجگە لە دەنگی /dʒ/، /ʒ/، /z/ ئەوا ئەگەر پیتی (s) لەدوای کۆنسۆنەنتە دەنگدارەکان بێ بە /z/ دەخوێندرێتەوە:

beds : جێگاکانی نووستن ، deans : راگرەکان

٦- /l/ - /ل/ ئەم دەنگە دوو جۆری هەیە. لە ئینگلیزیدا واتا ناگۆڕن بەڵام لە کوردیدا واتا دەگۆڕن چونکە دەبنە دوو فۆنیم/ڵ/ لامی قەڵەو /L/ heavy

ئەو دەنگە ئەو کاتە دروست دەبێ ئەگەر:

١- دوو (ل) لە دوای یەك بێت/ ball : تۆپ ، kill : کوشتن

٢- ئەگەر کەوتە کۆتایی ووشە/ bottle : بوتڵ ، battle : شەڕ

٣- ئەگەر لە دوای (ل) نەبزوێن هات/ old : پیر ، film : فلم

لامی سووك light / l /

8- (war) war : شەڕ ، ward : قاوش

٨- /ʊ/ - /و/

push : پاڵدەدا ، pull : رادەکێشێ
full : پڕ ، should : پێویستە
foot : پێ ، good : باش
book : کتێب ، wood : دار
wolf : گورگ ، woman : ئافرەت

٩- /u:/ - / وو/

new : نوێ ، food : خۆراك
moon : مانگ ، suitor : داخازیکەر
June : حوزەیران ، fuel : سوتەمەنی
shoe : پێلاو ، soup : سوپ
suicide : خۆی دەکوژێ

١٠- /ʌ/ ئەم : ئەم دەنگە بەرامبەر "فتحة"ی عەرەبییە لەم وشانەدا هەیە:

sum : مەبلەغێ ، some : هەندێ
honey : هەنگوین ، sun : ڕۆژ
son : کوڕ ، dove : کـۆتـــر
love : خۆشەویستی ، tongue : زمان
bud : خونچە ، couple : جووتە
cousin : ئامۆزا ، uncle : مام
money : پـــارە ، club : یانە
budget : بودجە-میزانیە

١١- / ə / - /ئە/ : لە ژمارە (١٠) لاوازترە ، ئەو وشانەی کۆتاییان بە (ar) یان (er) هاتییە ئەم دەنگەیان هەیە.

doctor : دکتــۆر ، father : بـــاب
center : ناوەند ، cellar : خانــە
actor : ئەکتەر ، police man : پیاوی پۆلیس

challenge : بەرەنگاری ، had : هەیبوو

٥- /a:/ – /ئا/ درێژ : ئەم دەنگە بەزۆری لەم حاڵەتانە بەرچاو دەکەوێ

1- (ar) dark : تاریك ، bark : وەڕینی سەگ

بەڵام لەم وشانەدا (ar) دەنگی /o:/ دەدات:

war : شەڕ ، ward : قاوش ، warm : گەرم

2- (ass) ass : جاشك ، class : پۆل

3- (ask) ask: پرسیار دەکا ، task : ئەرك

4- (ast) fast : خێرا ، past : رابردوو

5- (aft) after : لەپاش ، draft : رەوت ، شەپۆل

6- (ath) path : رێگا ، bath : گەرماو

هەروەها لەوانەش دا هەیە

aunt : پلك ، guard : پاسەوان

clerk : فەرمانبەر ، heart : دڵ

chance : دەرفەت ، dance : شایی

garage : گەراج

٦- /o/ – /ۆ/ کورت hot گەرم long درێژ

watch : سەعات ، odd : شـــاز ، sorry : بەداخەوە

pot : قـــۆری ، spot : نوختە ، wash : دەشـــوا

٧- /o:/ – /ۆ/ درێژ

1- (or) lord : خوا ، force : هێز ، port : مینا

2- (au) daughter: کچ ، fault : هەڵە ، pause : دەوەستێ

3- (all) hall : هۆڵ ، wall : دیوار ، ball : خڕ – تۆپ

4- (oor) door : دەرگا ، moor : زۆلکاو

5- (aw) dawn: بەرەبەیان ، law : یاسا

6- (alk) talk : گفتوگۆ ، chalk : تەباشیر

7- (ought) bought : کڕی ، thought: بیری کردەوە

هەندێ لە سیماکانی بزوێنە یەك دەنگەکان

/iː/ - /یی/ لەم حاڵەتانەی خوارەوە هەیە

1- (ee) see: دەبینی، sheep : پەز

meet: چاوی پێ دەکەوێ

2- (ea) sea: دەریا ، meat : گۆشت

3- (ie) belief : باوەڕ ، niece : خوشکەزا

4- (ei) ceiling : بنمێچ ، receive : وەردەگرێ

perceive : تێدەگا

5- (e) he :ئەو-نێر- ، she : ئەو-مێ-

we : ئێمە

6- e – e mete : سنوور ، compete : موتافەسە دەکا

٢- /i/ /ی/

pretty جوان: ، guilty : تاوانبار

busy مژۆل: ، fit : دەسازێ

city : شار ، foreigner : بیانی

minute خولەك: ، rapidly : خێرا

in : لــــە

٣- /e/ - /ێ/ ئەم لەم وشانەدا هەیە

dead : مردوو ، head : سەر

hell : دۆزەخ ، net : تۆڕ

pleasure : خۆش ، heaven : ئاسمان

breakfast : تێشت ، deaf : کەڕ

death : مردن ، friend : برادەر

٤- /a/ - /ئا/ کورت

fat : قەڵەو ، latter : ئەوەی دوایی

hat : کڵاو ، cat : پشیلە

بزوێنەکانی زمانی ئینگلیزی

English Vowels

بزوێنەکان دوو جۆرن:

یەکەم : pure vowels بزوێنە یەک دەنگییەکان ئەمانە ژمارەیان دوازدەیە . ئەوەی گرنگە لێرە جەختی لەسەر بکرێ کورتی و درێژی دەنگەکانە چونکە ئەم دیاردەیە دەبێتە هۆی دروست بوونی دوو دەنگ لە ئاکام دوو وشەش دروست دەبێ.

بۆ نموونە زۆر پێویستە جیاوازی لە نێوان / i / , /i:/ , /ʊ/ , /u:/ , /ɒ/ , /ɔ:/ , /æ / , /a:/ , /e / , /ɜ:/ بکرێ.

/ i: /		/ i /	
بینراو :	seen	گوناه :	sin
شوێنی دانیشتن – کورسی:	seat	دادەنیشێ :	sit
لێدان :	beat	هەندێ	bit
کردەوە :	deed	کردی :	did

/ u: /		/ u /	
شێت – گێل :	fool	پـڕ :	full
حەوز :	pool	رامکێشێ :	pull

/o:/		/ o /	
وەرزش :	sport	نوختە :	spot
بەندەر :	port	قۆری :	pot
کورت :	short	شۆت :	shot

/a: /		/ a /	
شاعیر :	bard	خراپ :	bad
بەش :	part	لەپشت دان بە هێواش:	pat
گران :	hard	هەیبوو :	had
عەرەبانە :	cart	پشیلە :	cat

جودا له زمانی بەریتانی دەزانن. لەم ڕووەوە، گۆکردنی وشەکان لە زارێکەوە بۆ زارێکی تر جودایە، بەڵام ئینگلیزی لە ڕووی نووسینەوە زمانێکی یەکگرتووی هەیە.

ئینگلیزەکان هەر لەدوای داگیرکردنی عێراق و کوردستان، زمانی ئینگلیزیان هێنایە ناو پەروەردە و خوێندن، جا بۆ ئەوەی خوێنەر تا ڕادەیەك بەسەر ئاستەنگی گۆکردن زاڵ بێ، ئەوا لە چەند لاپەڕەیەکدا بەکورتی لە هەر چل و چوار دەنگی زمانی ئینگلیزیمان کۆڵیوەتەوەو بەشێوەیەکی ئاسان چۆنیەتی گۆکردنی هەریەك لەم دەنگانەمان خستۆتە ڕوو.

هەروەها سەبارەت بە ئاستەنگی کردارەکانیش، ئەوا بە کورتی زۆربەی ئەو کردارە نارێسایییانەمان لە سێ ستون خستۆتە ڕوو:

ستونی یەکەم: چاووگ. چاووگ لە ئینگلیزیدا لەدوای کرداری model و to و هەروەها لەگەڵ جێناوی کۆ لە ڕانەبردووی سادە و کردار لەبواری داخوازیدا بەکاردێ.

ستوونی دووەم: ڕابردووی کردار. ئەمە تەنها لە ڕابردووی سادە بەکاردێ.

ستونی سێیەم: لە حاڵەتی ڕابردوو و ڕانەبردووی تەواو و پێکهاتەی نادیار و هەندێ حاڵەتی ئاوەڵناو-ئاسا بەکاردێ.

سەبارەت بە کردارەکانی تر، ئەوا کرداری ڕێسایین بە زیادکردنی (ed) یان (d) دەبنە ڕابردوو، بە (-en) یان هەر بە زیادکردنی (d) و (ed) دەبنە تەسریفی سێیەم.

وەك لە بەرایی وتم، فەرهەنگ زیاتر کاری چەند کەسێکە، بەڵام کە ئەمە نەبوو، ئەوا من خۆم بەشێ لەم بارگرانییەم بە ئەستۆ گرت و ئەم فەرهەنگە بچووکەم ئامادە کرد و هیوادارم بەم کارەم خزمەتێکی بچووکی وشەی کوردی و کتێبخانەی کوردیم کردبێ.

سەلام ناوخۆش

٢٠٠٢/٥/١٨

بسم الله الرحمن الرحيم

پێشەکی

لە مێژبوو لە بەرنامەم بوو کە فەرهەنگێکی ئینگلیزی-کوردی بنووسم، بەلام بە حوکمی ئەوەی کاری فەرهەنگ نووسی کارێکی گران و دژوارە و زیاتر کارێکی چەند کەسێکیە نەك تاکە کەسێ، بۆیە هەر ئەو پرۆژەیەم دوادەخست. لە ئاکام بینیم هیچ کەس و لایێ ئەو بیرۆکەی نەهێنایە دی، بۆیە بە فەرم زانی هەرچۆنێ بێ فەرهەنگێك ئامادە بکەم.

بۆچی فەرهەنگی ئۆکسفۆرد؟

زۆر فەرهەنگی دی هەن، بەلام ئەوەی ئۆکسفۆرد ماوەیەکی زۆرە لە جیهان بەگشتی و لە عێراق و ولاتی من بەتایبەتی فەرهەنگێکی ناسراوە و جێی متمانەیە، بۆیە بەپێویستم زانی بەم ناوە بێ. ئەمە و چەندەها فەرهەنگ بەناوی ئۆکسفۆرد هەن، وەك:

Oxford Advanced Learner's dictionary of current English.
Oxford-Word Power.
Modern Oxford.
A Concise Oxford Dictionary.
Oxford-Pocket Dictionary.

لەگەڵ چەندانی تر.

ئەم فەرهەنگەی ئێمە هیچ کام لەوانە بە تەنیا نیە، بەلکو سودمان لە هەموویان وەرگرتووە، تاك تاکەش هەندێ وشەمان لە Webster و Longman وەرگرتووە.

لەرۆژگاری ئەمرۆماندا زمانی ئینگلیزی بۆتە زمانێکی جیهانی و لە هەموو بوارە زیندووەکانی ئەمرۆدا بالادەستە.

هەروەها شێوە زارەکانی ئینگلیزی لێرە و لەوێ کێشەی زۆری ناوەتەوە بە تایبەتی زاری ئەمریکی کە لە زۆر رووەوە لە زمانی ئینگلیزی-بەریتانی جودایە بەجۆرێ بەحوکمی بالادەستی ئەمریکا، ئەمریکیەکان زمانی خۆیان بە زمانێکی

نـــــاوی کتێب: فەرهەنگی ئۆکسـفۆرد
سەلام ناوخۆش
کۆمپیوتەرو دیـزاین: ئامانج میـراودەلی
نووسینی فۆنەتیك : ئامانج میراودەلـی
دیـزاینی بـــەرگ :
نۆرەو ســـاڵی چاپ: چاپی پێنجەم- ٢٠٠٦
تـیـــراژ: ٣٠٠٠ دانـــە
چاپخانە:
ژمـارەی سپاردن : ١٨٦ ساڵی ٢٠٠٢

Oxford

English – Kurdish
Dictionary

Salam Nawkhosh

6th Edition
Kurdistan - 2006

بۆمبا : bomb ، بەسەر (داں) كەوتن : climb

پەنجەی گەورە : thumb ، كانونی یەكەم : December

ئەیلول : September

٢- /d/ مردوو : dead ، مەرگ : death

سـەرنج

١/ پیتی (d) لەم وشانە (dge) تێدابێ ، ناخوێندرێنەوە وەك

پرد : bridge ، زانیاری : knowledge

٢/ پیتی (d) لەم وشانە ناخوێندرێتەوە:

دەستەسڕ : handkerchief ، كۆك : handsome

٣- /g/ - /گ/

خواوەند : god ، خوا : God ، دەروازە : gate

سـەرنج

١. هەردوو پیتی (ge) بەسێ دەنگ دەخوێندرێتەوە

ge → بەدەست دێنێ get /گ/ /g/

ge → پرد bridge /ج/ /dʒ/

ge → گەراج garage /ژ/ /ʒ/

٢. هەندێ جار لەم حاڵەتانە دەنگی /g/ پەیدادەبێ:

a. (exh) exhibit : پیشاندەدا ، exhibition : پیشانگا

b. (exa) exact : دروست ، exam : ئەزموون

c. (exi) exist : بوون

d. (exe) exert : هەوڵ - تێ كۆشان

٣- ئەگەر هەرسێ پیتی (ght) لە دوای یەك بێن ئەوا پیتی (g) و (h) ناخوێندرێنەوە:

دەنگی ئەسپ : neigh ، شەو : night ، سوار : knight

٤- ئەگەر هەرسێ پیتی (ign) لەدوای یەك بێن ئەوا (g) ناخوێندرێتەوە:

سەردەم : reign ، ئیمزا : sign ، بیانی : foreign

٥- ئەگەر (gn) لەدوای یەك هاتن لەبەرای وشەدا ئەوا (g) ناخوێندرێتەوە:

٣- (stio) پێشنیار: suggestion ، پرسیار : question

٨- / θ /- (ث) ئەم دەنگە تەنها لە هەندێ وشەدا لە (th) دروست دەبێت،

وەك: بیر : thought ، هەناسە : breath ، ڕێگا : path

٩- /h/ - /هـ/ ئەم دەنگە تەنها لە پیتی (h) دروست دەبێت:

ئێرە : here ، نیوە : half ، كڵاو : hat

خانوو : house

تێبینی: (h) لە كۆتایی وشەو لەم حاڵاتانەی خوارەوەدا گۆ ناكرێت:

1. (h + o) honour شەرەف
2. (ght) thought بیر
3. (gh) high بەرز
4. (whi) which كامە
5. (who) who كێ
6. (wha) whale نەهەنگ
7. (whe) where كوێ

هەروەها لەم وشانەش پیتی (h) گۆ ناكرێ

شوان : shepherd ، تارمایی : ghost

میراتگر : heir ، برازا : nephew

دووەم:

نەبزوێنە ئاوازدارەكان The Voiced Consonants

١- /b/ - /ب/ كتێب : book

سەرنج

١/ ئەگەر هەردوو پیتی (bt) لە دوای یەك بێن ئەوا (b) گۆ ناكرێ:

گومان : doubt ، قەردار : debtor ، قەرد : debt

٢/ ئەگەر (mb) لە وشەیەكی یەك بڕگەدا لە كۆتایی وشە هاتن ئەوا (b) گۆ ناكرێ، بەڵام ئەگەر لە بڕگەیەك زیاتر هاتن ئەوا (b) گۆ دەگرێ:

گۆڕ : tomb ، شانە : comb

chemistry : کیمیا   school : قوتابخانه   ache : ئێش – ژان

٣- /t/ - /ت/

ton : تەن   toiler : زەحمەتکێش

tune : ئاواز   team : تیپ

٤- /s/ - /س/

(١) ئەگەر پیتی (s) لەپاش دەنگە کپەکان بێجگە لە خۆی و /s/ و /tʃ/ بێ ئەوا بە /s/ - /س/ گۆ دەکرێ

books : کتێبەکان   beliefs : باوەڕ

(٢) ئەگەر لەدوای پیتی (c) هەرسێ پیتی (i , e , y) هاتن ئەوا پیتی (s) بە /س/ گۆ دەگرێ وەك

city : شار ، bicycle : پایسکل ، center : ناوەند

٥- /ʃ/ - /ش/ دەنگی /ش/ لەم پیتانەی خوارەوە دروست دەبێت:

١	(sh)	پەز :	sheep	پاپۆر :	ship
٢	(tio)	ڕەگەزنامە :	nationality	نەتەوە :	nation
٣	(ssio)	ڕێ دان :	permission	پەیام :	mission
٤	(su)	دۆز،مەسەلە:	issue	شەکر :	sugar
٥	(cia)	ڕەسمی :	official	کۆمەلایەتی :	social
٦	(cious)	زگ ڕەش :	malicious	دانیار–بەخشندە:	gracious
٧	(ch)	ئامێر :	machine	ڕێك و پێك– کۆك:	chic

٦- /f/ - /ف/ دەنگی /ف/ لەم پیتانەی خوارەوە دروست دەبێت:

١	(f)	پێ:	foot	شێت – گێل:	fool
				ڕوخسار:	face
٢	(ph)	تەلەفۆن:	phone	وێنەگا:	photo
٣	(gh)	زبر:	rough	کۆخە :	cough

٧- /tʃ/ - /چ/ دەنگی /چ/ بەم شێوەی خوارەوە دروست دەبێت:

١- (ch) سینگ : chest ، قەساب : butcher

٢- (tu) وێنە : picture ، سامان : fortune

بەشی یەکەم
The Sounds of English
دەنگەکانی زمانی ئینگلیزی

زمانی ئینگلیـزی (٢٦) پیتـی هەیـە کـە ناسـراون بـە (abcd) بـەڵام (٤٤) دەنگـی هەیـە، (٢٤) لـەم دەنگانـە پێیـان دەگـوترێ نـەبزوێن Consonant. پـازدە لـەم دەنگانـە دەنگـدارن –ئـاوازدارن Voiced ، نۆیـەکی تـریش کـپن- بێـدەنگن Voiceless. بیست دەنـگ لـە چل و چوار دەنگە کە ناسراون بە بزوێن Vowel. دوازدە لەم دەنگانە لە یەك دەنگ Pure Vowle پێکهاتوون هەشتەکەیتر ناسراون بە دوانە diphthong – لە دوو تاکە دەنگ پێك دێن.

هەندێ سیمای دەنگەکان

یەکەم: نەبزوێنەکان Consonants

أ- دەنگە کپەکان Voiceless Consonants

١- /p/ /پ/

قەڵەم پەندان : pen ، زانستی سیاسەت: politics

ئەهرام – قوچەك : pyramid

٢- / k / – /ك/

١. هەموو پیتێکی (k) و (q) بە / k / دەخوێندرێنەوە وەك

شاژن : queen ، شا : king

٢. پیتـی (c) بە / k / دەخوێندرێتەوە ئەگەر لەپاش خۆی (y,e,i) نەهات. بەڵام ئەگەر لە پاش (c) ئەو سێ پیتە هاتن ئەوا (c) بە / s / – /س/ دەخوێندرێتەوە.

کارت : card کامیرا : camera ئۆتۆمبێل : car

سەربازگا : camp

٣. هەردوو پیتی (ch) لەم وشانە بە /k/ دەخوێندرێنەوە: